

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Højesteretstidende

udgivet af

Højesterets Protokolsekretærer.

Højesteretsaaret 1929.

73. Aargang.

København.

G. E. C. Gads Forlag.

1930.

NAVNEREGISTER

Civile Sager.

Pag	Pag		
Aalborg Teglværkers Kontor, Interessentskabet	570	Banken for Frederiksværk og Omegn	224
Aarhus Byraads Havneudvalg	138	Barning, Kristian, Repræs.	646
Aarhus Privatbank, A/S.	89	Barslund, L N, Fabrikant.	724
Adams Transport Co, A/S.	202	Bentsen, Elna, Fru.	438
»Alfa«, M/G	138	Bentsens Trikotageforretning, Th, A/S, dets Konkursbo.	438
American Chicle Company.	405	Bentzen, Johanne, i Hedegaard	630
Andersen, A M, Vognfabrikant	381	Black, Frode	390
Andersen, A S, Skomagerme- ster	123	Borgquist, Enkefru	638
Andersen, Ally, Enkefru.	268	Brochmann, Ellen Karen Han- sine, f Kristensen.	249
Andersen, Antonius	165	Brochmann, Emil Viggo Julius, Handelsmand	249
Andersen, C, Vognmand.	75	Brochmann, Jørgen	249
Andersen, Emma	396	Bruhn, Helene, Enkefru, f Cal- lisen	80
Andersen, Herman Laurentius, Montør	680	Bruun, H H, Højesteretssagf	257
Andersen, Karl Johan.	634	Bruun, Holger, Fabrikant	357
Andersen, M	638	Bøgesvang, J P, Gaardejer.	275
Andersen, M, Glarmester.	381		
Andersen, M, Sagfører.	547	Carl, L K, Ingeniør.	661
Andersen, N H, Bagermester.	396	»Carl Niensens Automobilgum- miimport, A/S« i Likv.	658
Andersen, O B, Bagermester	643	Chaufførernes Fagforening.	185
Andersen, Robinson & Co, Ak- tieselskab	41	Christensen & Modler.	326
Arbejderforsikrings-Raadet	39	Christensen, A Chr, fhv Møller	17
Arbejderpartiet i Nørresundby	119	Christensen, Andreas, Piano- fabrikant	416
Arbejdsgivernes Ulykkesfor- sikring	39, 200, 548, 706	Christensen, Christen P, fhv Gaardejer	470
»Automobilexpres«, A/S.	588	Christensen, Edmund, Vogn- mand	478
Automobilgummiimport, Carl Nielsen, A/S i Likv.	658		
»Baltica«, A/S, Assurance- Compagniet	507		

	Pag		Pag
Christiansen, Henry, Trælast- handler	399	Ehrenreich-Hansen, Direktør for Patent- og Varemærke- væsnet	427
Christoffersen, Oluf, Fisker ..	244	Ejerlauget for Kærvangsalé..	381
Cohn, Harald, Fabrikant....	559	Elmvang, N J J, Overportør	234
Colgate-Palmolive Peet, A/S 425, 669		Engelbreth, V, Proprietær....	257
Crillesen, P H, Gaardejer....	244	Erhardt, Holger, Ingeniør	638
Dambæk, Boghandler	196	Faaborg Spare- og Laane- kasse	147
Dampskibs-Selskabet af 1912, A/S	463	Fersløv-Jensen, Th, Detailhdl	425
Dannin, A, Fabrikant	163	Fiat - Automobil - Handelscom- pagni	215
Dansk Elektrikerforbund	419	Finansministeriet	3, 224, 314
Dansk Smede- og Maskinar- bejderforbund	518	Fischer, Johan, Fodermester..	548
Dansk Soignerings-Toilet- & Sanitetsarbejder-Forbund ..	708	Fischer-Nielsen, J E, Grosserer	129
Dansk Sprit Central, A/S....	163	Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling, A/S 34, 357, 614, 617	
De forenede Granitbrud, Sand- stensbrud og Stenhuggerier paa Bornholm	538	Forsikringsaktieselskabet »Haand i Haand«.....	547
De private Assurandører, Ltd	463	Forsikringsaktieselskabet »Norske Globus« under Av- vikling	454
Dederding, P, Overretssagfører	154	Forsikrings-Aktieselskabet »Norske Lloyd« under Kon- kurs, Oslo	452
Den danske Andelsbank, A m b A i Likvidation.....	650	Forsikringsaktieselskabet Pal- natoke	721
Den danske Landmandsbank, Hypotek- og Vekselbank, A/S	593	Forsikringsselskabet »Heim- dal«	367
Den danske Margarinefabrik, A/S	427	Forsikringsselskabet »London« 34, 614	
Departementet for Told- og Forbrugsafgifter	310	Forsikringsselskabet National	452
Det danske Kulkompagni, A/S	529	Frandsen, Gerda, Fru.....	390
Det kgl octr Sø-Assurance- Kompagni, A/S.....	454, 455	Frederiksen, H, Snedkermester	638
Deutz skandinaviske Aktiesel- skab	251	Frederiksen, Helga Marie	601
Direktoratet for Københavns Skattevæsen	154, 542	Frederiksen, J A, Arkitekt....	581
Direktoratet for Københavns Sporveje	630	Frederiksen, Johannes A, Arki- tekt	19
Direktøren for Patent- og Va- remærkevæsnet	163, 427	Frederiksen, Lars Peter, Chauf- før	507
Drescher, Hans M, Købmand..	619	Frey, Edmond & Co, A/S....	529
Egernsund gensidige Skibsfor- sikring	80	Friis-Hansen, F N, fhv Hotel- ejer	129
		Froberg, A, Godsejer.....	648
		»Fængselshjælpen«, Foreningen	711

	Pag		Pag
Gabrielsen, Enkefru	75	Havemanns Eftf, Aage.....	363
General Motors Acceptance Corporation	727	Hedetoft, K, Mejerist.....	638
Generaldirektoratet for de danske Statsbaner 221, 291, 344, 430		Heimdal, Forsikringsselskab ..	367
Gentofte Kommunalbestyrelse	95	Heise, Eli, Enkefru.....	638
Gladsakse Sogneraad	98	Helmer, J, Direktør	654
Glent & Co, Kommanditselskabet	3	Henningsen, M C, Slagtermester	319
Glostrup Sogneraad	291	Henriksen, Oscar, Arkitekt ..	522
Gotschalk, Ebba, Enkefru....	559	Henriksen, R, kl Zöllner, Slagter	326
Gotthardt, Henrich Julius Otto, Repræsentant, hans Dødsbo	588	Hessellund, Johannes, Mejeriarbejder	686
Gramming, V, cand iur, Sagfører	243	Himmerlands Elektricitetsforsyning	680
Gylling, Elisabeth, Fru	51	Holbæk Amts Svineslagteri..	8
		Holm & Molzen, A/S.....	68
		Holm, E Mogens, Kaptajn....	718
		Holm, Elvira, f Bergstrøm, Enkefru, hendes Bo	188
Hansen, Telefonbestyrer, hans Arvinger	693	Holm, J E Georg, Grosserer..	188
Hansen, A Fabricius, Politidirektør	253	Horsens Byraad	402
Hansen, Ane Marie, Enkefru, f Peitersen	693	Hvidbjerg-Lyngs Sogneraad..	643
Hansen, Arthur, Sagfører	102	Høegh, J, Fabrikant	405
Hansen, Axel A, Frisørsvend	708	Høft, Chr, Grosserer	247
Hansen, Carl Christian, Arbejdsmand	14, 425	Høje Søborg, A/S	231
Hansen, Esther,	671	Høst, H C Petersen.....	251
Hansen, H, Snedkersvend....	667	Høyer Oluf	638
Hansen, H P, Direktør.....	92		
Hansen, H P, Møller.....	493	Jacobsen, Johanne, f Hede- gaard	630
Hansen, Hemming, Tømmermester	522	Jacobsen, Harry, Fabrikant ..	430
Hansen, Hermann, Mælkekusk	59	Jelstrup, A J, Ølhandler.....	247
Hansen, Marie, Fru	41	Jensen & Olesen, Firmaet....	669
Hansen, Niels Valdemar, Ingeniør	693	Jensen, Hans Peter, Repræs	507
Hansen, Oscar Johannes, Søfyrbøder	388	Jensen, J M, Trævarefabrikant	236
Hansen, Paul Ernst, stud theol	228	Jensen, Jens Chr, fhv Gdejer	107
Hansen, Peder, A/S	493	Jensen, Jens M.....	390
Hansen, R T, Snedkermester	667	Jensen, Julius, Købmand.....	490
Haugesen, Inger Marie Nielsen	152	Jensen, Niels, fhv Møller, hans Dødsbo	147
Haureberg, Emilie Marie Vilhelmine, f Henningsen, hendes Dødsbo	711	Jensen, P, Gdejer	442
		Jensen, S P	390
		Jensen, Th, Væver	381
		Jensen, Valborg Arnold, Fru..	11
		Johansen, Adolf, Chauffør....	185
		Johansen, N N, Skibsfører....	244

	Pag		Pag
Johansen, V T A, Lokomotiv- fører	344	Larsson, Niels, Entreprenør..	347
Johnsen, Alice, Fru	562	Lassen, Jørgen, Ingeniør, cand polyt	44
Josephsen, Jacob, fhv Gdejer	52	Lassen, Peter, fhv Gaardejer	44
Jydsk Centraltrykkeri, A/S ..	654	Levin, Willy, Kreaturhandler	442
Jydsk Handelskompagni, A/S	570	Levison, Erik, Groserer.....	310
Jöhnke, Harald A V, Groserer	70	Lillelund, Edv, Firmaet.....	646
Jørgensen, Gdejer	390	Lilleskov-Pejrup Elektricitets- selskab	584
Jørgensen, A, Snedkersvend..	667	Lindholm, P C, Ingeniør.....	617
Jørgensen, Alexander, Fabri- kant	724	»London« Forsikringsselskabet	34, 614, 617
Jørgensen, Axel, Groserer . .	363	Lorenzen, Adolf, Købmand 58,	378
Jørgensen, Carl, Direktør....	125	Lundsgaard, V, Vekselerer- firmaet	196
Jørgensen, Carl Vilhelm, Dyr- læge	367	Lütken, E, Konsul.....	46
Jørgensen, M, Murermester..	581		
Jørgensen, Marius, Murerme- ster	19	Maag, Annette, Enkefru.....	538
Kampmann, C P G, Arkitekt	19, 581	Madsen, Jens Peter, fhv Gaard- ejer, hans Konkursbo.....	373
Kjær, Anders, Gaardejer	152	Madsen, Mads J	390
Kjær, Vilhelm F, Vinhandler	157	Madsen, Mads Jesper, Kon- trolassistent	373
Kleisby, Viggo, Sagfører	373	Madsen, Peter Tage Bloch, Ma- skinarbejder	518
Knudsen, N, Automobilhandler	200	Metz, Gerda, Fru	157
KoldingHavnearbejderforening	525	Meyer, Louis, Groserer	562
Kremer, G, Sagfører	209	Middelfart Kommune	533
Kristensen, Alba Olga Freja	249	Midtjysk Kulkompagni, Aktie- selskab	352
Københavns Kul og Koks Kom- pagni, A/S	352, 565	Mikkelsen, Axel, Brødkusk....	396
Københavns Magistrat 98,	457, 674	Mikkelsen, M, Landsretssagf..	234
Københavns Politi	253	Mindegaard, Raskjer, Land- mand	513
Københavns Politiforening	674	Mortensen, Mouritz, Gdejer ..	134
Københavns Sporveje.....	75	Mou Sogneraad	651
Landbostandens Andels-For- sikringsselskab i Likv 282,	449	Munk, Knud, Gaardejer.....	102
Lange, J E C, Prokurist....	614	Murerforbundets Ulykkesfor- sikring	19
Lange, L S, A/S.....	570	Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn	370
Langkjær, H, Slagtehusin- spektor	319	Müller, Thorald, Groserer ..	538
Larsen, Alfred, Gaardejer....	17	Møller, C C, Handelsgartner	95
Larsen, Jensine, Fru	89	Møller, Carl, fhv Vognmand..	501
Larsen, Kaj, Bagermester....	592	Møller, Emilie, Fru, f Hell- strøm	202
Larsen, L K, Rentier.....	501		
Larsen, Ole, Vognmand.....	721		

Pag	Pag		
Møller, Jacob, Købmand.....	352	Otzen, Hans, fhv Hotel- ejer	399, 402
Møller, Kaj, Premierløjtnant, Kammerjunker	92	Outzen, Nicolai	66
Mønsted, Otto, A/S.....	427	Overgaard, H, Tandtekniker..	638
Mørck, N K, Arkitekt.....	119	Palnatoke, Forsikrings A/S ..	721
Mørk, Jørgen, Husejer..	399, 402	Pedersen, Anton, Købmand..	267
Nathansohn, Berthold, fhv Vekselerer	297	Pedersen, Jens Kjeldsen.....	390
National, Forsikrings-A/S	452	Pedersen, Peder, fhv Hus- ejer, hans Konkursbo	634
Nationaltidende	693	Pedersen, Peter, Gdejer.....	637
Nielsen, Carl, Havnearbejder	525	Petersen, Aksel, Mejeriejer ..	59
Nielsen, Christoffer, Bankdi- rektør	727	Petersen, Axel Viggo	601
Nielsen, J Fred, Tømrermester	478	Petersen, Evald Villy Peter, Maskinarbejder	518
Nielsen, Jens Skydt	390	Petersen, Holger, Gas- og Vandmester	268
Nielsen, Herman, Fisker.....	244	Petersen, Ingeborg, Frk.....	727
Nielsen, N P, Rentier.....	52	Petersen, L Ib, Grosserer....	347
Nielsen, Niels, Proprietær....	578	Petersen, Marie Petrea	253
Nielsen, Niels Marinus Nør- gaard, Fisker.....	680	Petersen, W, fhv Befragter..	174
Nielsen, Rasmus, Gdejer.....	449	Petersen, Waldemar, Vinfir- maet	480
Nissen, Chresten, Forpagter..	134	»Prima«, A/S, Kulimport og Skibsfart	490
Nommesen, G M H P, Chauffør	132	Politidirektøren i København	674
Nordisk Skotøjsfabrik, A/S ..	123	Poulsen, Anders, Boelsmand..	648
»Norske Globus« Forsikrings- A/S under Avvikling	454	Poulsen, Holger, Gaardejer ..	578
»Norske Lloyd«, Forsikrings- A/S under Konkurs	452	Poulsen, Laura Kristine, Fru	412
Nye danske Brandforsikrings- selskab af 1864	614, 617	»Prøven«, Statsungdomshjem- met	711
Nygaard, P Jensen, Autom- bilforhandler	215	Quist, Johs, Gasværksbe- styrelse	402
Nørlem, L M	51	Raaschou, Carl F, Overrets- sagfører	46, 52
Nørre Flødals Kridt- og Kalk- værk	205	Randers Byraad	11
Nørresundby Tømmerhandel, Aktieselskabet	570	Randers Kommune som Ejer af Randers Gasværk	565
Olesen, Th, Grosserer.....	27	Rasmussen, Anders	236
Olsen, Aagaard Valdemar, Tjenestekarl	671	Rasmussen, Jens & Sønner..	476
Olsen, Ole, Avlsbruger	587	Rasmussen, Martin, Proprietær	513
Orion, Dampskibsselskabet, A/S	718	Rasmussen, Niels Laurits, Køb- mand	167
Orla-Jensen, S, Folketings- mand, Professor, Dr phil..	314	Reimann, Poula	686
		Riemann, A, Snedkersvend....	667

Pag	Pag
Rosendahl, Brdr, Firmaet.... 457	Svendsen, A C, Vognmand, hans Konkursbo 476
Ryø, Niels Peter, Ingeniør.. 680	Svendsen, Albert, Grosserer 542
S/S Fryken, Rederiet for.... 414	Svensson, T, Snedkersvend.. 667
Sandholt, P, Overretssagfører 444	Sydsjællands Elektricitets Ak- tieselskab 693
»Saxonia«, A/S 70	Sæby Bank 570
Schefold, Fr, Fabrikant..... 593	Søfyrbødernes Forbund.. 165, 388
Schimmelmann, Heinrich Carl, Lensgreve 383	Sønderborg Byraad..... 282
Schiørring, Geo K, Højeste- retssagfører 209	Sørensen, C C, Vognmand.... 357
Schlossrich, U, Grosserer 8	Sørensen, C F, Installatør.... 419
Schmidt, H H, Overretssagf.. 188	Sørensen, C J G, Ingeniør.. 173
Schmidt, Peter M, Skibsfører 244	Sørensen, Ella, Frk 416
Schneider, C S, fhv Bankbe- styrelse 638	Sørensen, Johanne Margrethe 173
Schou, P, Trælashandler.... 402	Sørensen, Johs, Statshusmand 634
Seidel, Ellen, Fru 286	Sørensen, Krista Johanne, f Andersen 634
Seidel, M, Direktør 286	Sørensen, Niels P, Gaardejer 470
Simonsen, H J, & Co..... 706	Sørensen, S P, Fiskeskipper.. 724
Skaftved, P, Gaardejer 555	Sørvin, N P, Hovmester..... 244
Skattedepartementet 167, 228, 231, 383	Tannenberg, Direktør 209
Skibsted, Direktør 209	The Distillers Agency, Ltd, Edinburgh 480
Skifteforvalteren i Aalborg .. 240	The National Benefit Assu- rance Company, Ltd in Li- quidation 455
Skifteretten for Kerteminde Købstad 147	Thejll, A, Skibsmægler 174
Skifteretten for Nørresundby Købstad m v 634	Thisted & Warrer 414
Skov, N Chr, Gaardejer..... 275	Tholstrup, C, Grosserer..... 326
Slotsmøllens Fabriker, A/S .. 221	Thomsen, Elna Johanne Ka- thrine, Husassistent 14, 425
Smith, Winkel, Direktør, Spa- rekassen for København og Omegn 711	Thomsen, J, Revisor 638
Socialministeriet 584	Thomsen, Knud Michael, A L Stensler, Malermester.. 614, 617
Sohl, Carl, Købmand 66, 68	Thomsen, Lars, Entreprenør.. 240
Spare- og Laanekassen for Ejby og Omegn 396	Thomsen, Th, Gaardejer..... 619
Statsbanerne.. 221, 291, 344, 430	Thorsbøll, Axel, Fuldmægtig.. 638
Statsungdomshjemmet »Prø- ven« 711	Thorsen Espen Bjarne, Murer- svend 370
Steensen, R H, Direktør 533	Thrige, Thomas B, A/S, dets Filial 661
Stegenborg, P, Redaktør 319	Tranberg-Jensen, N, Overrets- sagfører 399, 402
Stuhr, Im, A/S i Likvidation 680	Ulrich, Aage William, For- valter 132
Stæhr, Henrik, Overretssagf.. 711	
Stöckel, Joh F V, Artilleri- kaptajn 444	

Pag	Pag		
United States Shipping Board, New York	27	Willumsen, Christine Marie, f Hansen	693
Vadsager, H, Brødkusk.....	381	Wind, C, Proprietær	52
Vest- og sønderjydske Kredit- forening	107	Winkel, Niels Direktør	286
Vindinge, Conrad, Direktør ..	661	Witzke, J P, fhv Gaardejer..	378
Waage-Jensen, O, Dommer..	240	Witzke, Jørgen Peter, Gdejer	58
Wang, J, Tømremester.....	125	Zachariassen, M, Fru.....	412
Wenslev, P H, Fabrikant....	205	Zöllner (Slagter R Henriksen, kl Z).....	326
Westengaard, K, Fru.....	638	Ørregaard, Axel, Direktør....	658
Wilhelmsen, Arthur, Fiskeeks- portør	555	Ørskou, L Chr, Overpostpak- mester	267
		Østerhornum Brugsforening ..	637
		Østifternes Kreditforening....	587

Kriminelle Sager.

Pag	Pag		
Andersen, Anders Villum 308, 367		Franck, Carl Daniel Edgar....	550
Andersen, Hans Peter	70	Frederiksen, Peter Magnus ..	625
Andersen, Kaj Hans Schilling Korporal	334	Gelsing, Viggo Emil	179
Andersen, Peder Askar Klausen	504	Guldberg, Peter Veje Jensen	604
Bell, Ingvar Jean	257	Hallson, Gunnar Sigurdur....	499
Blichfeldt, Jens Olesen	21	Hansen, Adolf Lund	305
Bonke, Hans Herluf Alexander	267	Hansen, Carl Johan	658
Borch, Carl Theodor	267	Hansen, Ejnar Christian	87
Borre, Georg Julius	406	Hansen, Frederik Marten	83
Buck, Christian Frederiksen..	199	Hansen, Hans Emil	166
Burkal, Ida Leonora.....	24	Hansen, Poul Gerhard	235
Christensen, Niels Nicolai....	55	Haxthausen, Frederik Charles	474
Christensen, Otto Karl Wahlers	83	Hedgaard, Carl Holger	621
Christensen, Valdemar.....	729	Henriksen, Jørgen Frederik..	574
Christensen, Søren Peder	308	Herforth, Chr Carl	495
Christiansen, Ejnar Charles ..	344	Holmen, Charles Vilhelm	213
Damberg, Hans Jensen	184	Jacobsen, Peter Abel.....	511
Damstoff, Viggo Charles Kri- stian	409	Jacobsen, Jakob	235
Danielsen, Nilaus	518	Jacobsen, Peter Alfred	179
Feinberg, Leopold Benjamin..	306	Jensen, Axel	342
Fløystrup, Christian Aage Ri- chardt	310	Jensen, Dortea Rebekka.....	330
		Jensen, Frederik Arnold.....	608
		Jensen, Frederik Johannes....	698
		Jensen, Holger Olaf	621
		Jensen, Ingvard	729

	Pag		Pag
Jensen, Karl Bernhard	302	Pedersen, Johan Marius Grøn-	
Jensen, Mette Kirstine, Borres		lund	151
Hustru	406	Pedersen, Peder	483
Jensen, Niels	171	Petersen, Marinus Lars Indius	159
Jensen, Nielsine Marie	284	Petersen, Peter Karlsten	83
Jensen, Vilhelm Karl	330	Poulsen, Georg Henry Floren-	
Johansen, Aage Hans Frederik	141	tinus	525
Jørgensen, Karl Vilhelm	260	Poulsen, Povel Viggo	499
Jørgensen, Niels Peter Chr..	626	Povlsen, Anders Kristian	339
Jørgensen, Otto Frits Ferdinand	238		
Jørgensen Ove Eigil	24	Rasmussen, Jens Erik, kl Skov	119
		Rasmussen, Christen	263
Karmisholt, Hartvig	115		
Ketelsen, Carsten	279	Schultz, Jensine Valborg Si-	
Klemmensen, Johannes Chri-		monsens Hustru	326
stian	704	Schwartz, Friedrich Wilhelm	
Knudsen, Malta Elvinus	115	Theodor	205
Knudsen, Ove Sigmund	289	Stjernholt, Edvard Henry An-	
Køppen, Karl Peter August		tonius	365
Hjalmar	577	Strandhof, Martin Gordinus..	267
		Stütz, Villiam Carl Georg	
Lauenborg, Jeppe Hansen	469	Thorvald	306
Ledet, Hans Pedersen	483	Svendsen, Aage	255
		Svendsen, Jensine Petrea	
Madsen, Christian Osvald	593	Emilie Rasmussens Hustru	115
Madsen, Kristian	159	Sørensen, Anton Peter	729
Mandix, Holger Theophilus..	282	Sørensen, Frederik	729
Mathiasen, Jørgen Peter Niel-		Sørensen, Hartvig Høystруп..	115
sen	577	Sørensen, Holger Stewardt	
Mengelberg, Roland Otto	266	Bang	115
Mikkelsen, Ingvard	63	Sørensen, Just Marius	1
Mortensen, Jens Larsen	110		
		Todsen, Carl Ingwer	344
Nielsen, Axel Christen Eliasen	279	Themsen, Niels Alfred	308
Nielsen, Hans Christian	115	Thompson, James August	343
Nielsen, Hans Peter Johan		Thomsen, Johannes Gotfred..	5
Bernhard	217	Thomsen, Karl Oscar	244
Nielsen, Henning Antonius	158	Thrane, Harald August	208
Nielsen, Niels Kristian Bern-		Tylkjær, Jakob Johansen	509
hard Nielsen	298		
Nielsen, Niels Peter	112	Ververs, Arnold Emil Gustav	
Nielsen, Peter Bernhardt	295	128, jfr Trykfejlslisten	
Nissen, Julius Frits Bernhard	344	Vitved, Dagmar Dorthea, f	
		Jensen	300
Ojgaard, Marinus	690		
Parbst, Kristian Vilhelm Ro-		Westphal, Wilhelm Friedrich	115
bert	338		

Fortegnelse
over
de i Sagregistret benyttede Rubriker.

Afbetaling	Domme
Afkræftelse	Dommere
Aktier	Domstolene
Aktieselskaber	Driftshemmeligheder
Alimentation	Dyrplageri
Andelsselskaber	Ejendomsret
Anke	Eksekution
Apoteker	Ekspropriation
Arbejds- og Erhvervsfriheden	Elektriske Anlæg
Arbejdsstridigheder	Eneret
Arkitekter	Entreprise
Arrest	Erstatning
Arv	Falsk Anmeldelse
Arveafgift	Falsk Forklaring for Retten
Assurancesvig	Firma
Auktion	Forbud
Automobiler	Foreninger
Banker	Forsikring
Bedrageri	Forældelse
Befordring	Fremmed Ret
Beslaglæggelse	Frihedskrænkelser
Betaling	Fuldmagt
Betinget Dom	Fyr
Bevis	Fængsling
Bevisbyrde	Færdsel
Bogføring	Gader
Brandvæsen	Gas og Elektricitet
Breve	Gasværker
Brugsforeninger	Gaver
Brønde	Gentagelsesvirkning
Bytte	Gældsbreve
Børn	Handel
Checks	Havne
Cykler	Hittegods
Dokumentfalsk	Hunde

Husfredskrænkelser	Præmiekonkurrencer
Hæleri	Regnskab
Ingeniører	Retspleje
Island	Røveri
Jagt	Sagførere
Jærnbaner	Servituter
Kaution	Sikkerhedsanstalter
Kiosker	Sindssyge
Kloaker	Skat
Kommission	Skatter
Kommuner	Skibe
Konkurrence	Skifte
Konkurs	Skovtyveri
Konsignation	Smitte
Kontrakt	Sparekasser
Konventionalbod	Sporveje
Kreditforeninger	Stempel
Kvaksalveri	Strafferetsforhold i Alm
Kære	Strafferetspleje
Køb og Salg	Sædelighedsforbrydelser
Købstæder	Søer
Landvæsenskommissioner	Søfart
Legater	Tjenesteforhold
Leje	Tjenestemænd
Len	Told
Likvidation	Tyveri
Lukketid	Tørvemoser
Manddrab	Uagtsomt Drab
Meddelagtighed	Umyndiggørelse
Mejerier	Vand
Modregning	Varebetegnelser
Mæglere	Varemærker
Navn	Veje
Næringsvæsen	Vekselerere
Nævningesager	Veksler
Offentlig Myndighed (Forbrydelser derimod)	Vidner
Pant	Voldgift
Patent	Voldsforbrydelser
Pension	Ægteskab
Politi	Ærefornærmelser
Prisaftaler	Øvrighed

SAGREGISTER

Afbetaling.

Pag

En Fabrikant, der havde solgt et Klaver paa Afbetaling med forbeholdt Ejendomsret efter Reglerne i Lov Nr 244 af 8 Maj 1917, kunde ikke gøre Udlæg i Klaveret (eller i Retten til dette) efter andre Regler end de i denne Lov hjemlede, navnlig m H t Opgørelse og Vurdering..... 416

Afkræftelse.

En Husmand F, for hvem det efterhaanden var gaaet tilbage og som nu kun ejede sit Hus, havde haft en Husholderske i 10 Aar, men kun betalt hende den aftalte Løn 250 Kr det første Aar, hvorimod hun og hendes Barn havde haft Ophold hos ham, og han havde indsat hende som sin Arving. I December 1927 blev F sagsøgt til Indfrielse af en Kaution, mod hvis vedvarende Gyldighed han fremsatte nogle Indsigelser. I Begyndelsen af 1928 bestemte Husholdersken sig til at forlade F for at gifte sig med Barnets Fader, og F solgte da, kort før Dommen i Kautionssagen faldt, sit Hus, lod efter Aftale med hende Køberen udstede en Obligation paa 2000 Kr til hendes Barn og brugte Resten af den lave Købesum til Betaling af Gæld. Inden 8 Uger derefter blev F erklæret fallit, og Udstedelsen af Obligationen til Barnet blev da afkræftet efter Konkurslovens § 20, saaledes at Obligationen maatte udleveres til Boet, idet Moderen, skønt hun hævdede ikke at vide nærmere Besked om Retssagen, ikke havde afkræftet Formodningen om at hun havde vidst at F var insolvent..... 634

Aktier.

A havde hos en Vekselerer V forskellige Aktiekonti mod Marginsindbetalinger. Aktierne indkøbte V gennem noteringsberettigede Vekselerere, der atter henlagde dem i samlet Sikkerhed for deres Kasselaan i en Bank. Da V standsede sine Betalinger, udviste en af A's Konti Kreditsaldo, og A forlangte da de paa denne Konto indkøbte Aktier udleveret af Boet. Da V imidlertid aldrig havde haft Raadighed over Aktierne, som ej heller iøvrigt havde været udsondret eller bestemt til særskilt Udsondring, havde A ikke erhvervet nogen Fortrinsret til disse eller til Salgsudbyttet af dem..... 196

Aktieselskaber.

En Udlænding U stiftede et Aktieselskab her, idet to Aktier overlodes til to herværende Personer A og B, der blev Bestyrelsesmedlemmer. Disse Aktier blev senere tilbagesendt til U, og kort Tid efter standsede Virksomheden her; udestaaende Fordringer indkasseredes for U, og Aktieselskabet afmeldtes paa Grund af Aktiernes Samling paa een Haand. Da det antoges, at Selskabet var opløst ved Aktiernes og dermed Selskabsformuens Overdragelse til U, fandtes A som daværende Aktionær ansvarlig efter Lov Nr 149 af 10 April 1922 § 38, 6 Stk for Betaling af den Selskabet her paalig-nede Skat 154

En Tømmerhandel overgik til Aktieselskab. Dette indkøbte, inden det blev registreret, forskelligt Tømmer, og for disse Køb hæftede Stifterne og Bestyrelsen (A) personlig efter Lov Nr 468 af 20 Sept 1917 § 12, 2 Stk.

Skønt Sælgeren havde vidst, at A/S endnu ikke var regi-streret, og skønt han efter Registreringen et Par Gange havde ladet A/S's Veksler fornye, antoges han ikke at have givet Afkald paa dette Ansvar.

Ansaret omfattede ogsaa de før Stiftelsesoverenskom-sten og Bestyrelsesvalget indgaaede Handler, som antoges i det hele at være foretaget med A's Samtykke..... 399

Lignende Dom 402

For at kunne fortsætte en Fallents Forretning stiftedes et Aktie-selskab væsenligst ved Hjælp af Hustruens Særeje med begge Ægtefæller i Bestyrelsen, og de ansattes i Forretningen med langt Opsigelsesvarsel og en Løn, der helt opslugte Fortje-nesten. Efter Selskabets Fallit anmeldte Hustruen et privile-geret Lønkrav for $1\frac{1}{4}$ Aar; men Kravet nægtedes, da hun i Virkeligheden havde været raadende og i egen Interesse.... 438

Alimentation.

En Mand A søgtes til at betale Bidrag til et uægte Barns Un-derhold. Efter Blodprøver var A af Type IV (A B), Moderen og Barnet af Type I (O). Skønt Lægeerklæringerne gik ud paa at A med en til Vished grænsende Sandsynlighed ikke kunde være Fader til Barnet, blev det, da denne Forbindelse af Blodtyper endnu ikke var tilstrækkelig udforsket og Sagens øvrige Oplysninger gjorde Udelukkelsen af A's Faderskab tvivlsomt, tilladt Moderen at afgøre Sagen ved sin Ed.

Ved Sagens fornyede Foretagelse for Højesteret blev A imidlertid frifundet, uden at Moderen, der ogsaa efter det iøvrigt oplyste antagelig havde haft andre Forbindelser, kom til at aflægge den hende ved den foreløbige Dom tilladte Ed, da Retslægeraadet, skønt det drejede sig om en sjælden Kon-stellation, erklærede det for udelukket, at A kunde være Fader til Barnet..... 425

En Mand, der havde haft Samleje med en Pige i det Tidsrum, i hvilket hendes Barn kunde være avlet, blev aienet paa Grundlag af Retslægeraadets Erklæring om at han efter Blodtyperne ikke kunde være Fader til Barnet, frifundet for at bidrage til dets Underhold.....	601
En til Betaling af Alimentationsbidrag indstævnt Tjenestekarl frifundet, da det ved en af Østre Landsret afsagt Dom var fundet bevist, at Sagsøgerindens Ed paa, at hun havde haft Samleje med Indstævnte indenfor det paagældende Tidsrum, var falsk	671
Uanset at en Kvinde havde aflagt Ed paa at hun havde haft Samleje med en Mand i det Tidsrum, i hvilket hendes Barn kunde være avlet, blev den indklagede frifundet paa Grundlag af Retslægeraadets Erklæring om at den paagældende efter Blodtypebestemmelsen ikke kunde være Fader til Barnet	686

Andelsselskaber.

Et Selskab, som fordelte Elektricitet til sine Medlemmer fra et større Værk gennem Transformator, fandtes efter Lov-Bek Nr 395 af 28 Juni 1920 § 50 at have Forsikringspligt overfor sin Bestyrelses Formand under hans Arbejde med at aflæse Maaleren og udskifte Sikringer i Transformatorartaarnet, skønt dette Arbejde ikke udtrykkelig var overdraget ham. Under dette Arbejde blev han dræbt af Strømmen.....	584
---	-----

Anke.

En Appellant, der havde tabt sin Sag for Landsretten, betalte efter Modpartens Optrævning straks de ham idømte Sagsomkostninger. Skønt han ikke havde taget Forbehold om at søge Sagen paaanket til tredje Instans, fandtes han ikke at have givet noget Afkald, der udelukkede ham fra at anke.....	58
En Sag, hvorunder enkelte Indsigelser var særskilt paakendt efter Rpl § 295 og havde medført Indstævntes Frifindelse, blev under Paaanke af Dommen efter Forkastelse af disse Indsigelser hjemvist til videre Behandling af Resten af Sagen....	95
Et Fogedudlæg paaanket til tredje Instans efter Rpl § 595.....	741

Apoteker.

En Købmand i de sønderjydske Landsdele, som før 1918 havde solgt Medicinalvarer i Henhold til de da gældende tyske Regler, havde efter Lov Nr 273 af 28 Juni 1920 § 1 Nr 9 Ret til at vedblive hermed skønt hans Virksomhed ikke havde været en egentlig Drogistforretning.....	511
---	-----

Arbejds- og Erhvervsfriheden.

Ifølge Lovene for Dansk Soignerings-, Toilet- & Sanitetsarbejder-Forbund maatte Medlemmerne bl a indtil 5 Aar efter

deres Medlemsskabs Ophør ikke tage Arbejde under en Konflikt hos Arbejdsgivere, der omfattedes af Konflikten, under en Konventionalbod af indtil 1500 Kr. Efter at der i Maj 1927 var opstaaet en ikke senere bilagt Konflikt, søgte et Medlem af Forbundet at skabe sig en Forretning udenfor København og afmeldte sig i Januar 1928 fra Forbundet. Da Forretningen imidlertid ikke kunde bestaa, tog han i Januar 1929 Arbejde som Svend hos en Mester, der havde udmeldt sig af Frisør-lavet, men som omfattedes af Konflikten, og Forbundet idømte ham da en Bod af 1500 Kr. Den nævnte Bestemmelse i Forbundets Love fandtes imidlertid ikke at kunne gøres gældende mod Svenden, da dette under de foreliggende Omstændigheder vilde medføre en uberettiget Indskrænkning i hans Adgang til Arbejde og Erhverv.....

708

Arbejdsstridigheder.

Under en Blokade af nogle til »Kristeligt dansk Fællesforbund for Arbejdsgivere og Arbejdere« hørende Murermestre M i Esbjerg iværksatte Dansk Elektrikerforbund lovlig Blokade overfor en Installatør I, der arbejdede paa samme Bygninger som M. Da der af Arbejdere udenfor dette Forbund lagdes I Hindringer i Vejen for at skaffe sig andet Arbejde, søgte I Erstatning herfor hos Forbundet, men dette frifandtes, da det hverken aktivt eller passivt havde noget Ansvar herfor.....

419

Nogle Arbejdere hos A/S Burmeister & Wain havde i længere Tid haft Overarbejde uden — som af Arbejdernes Tillidsmand i Ovsst m Forbundets Love forlangt — at afkorte Overarbejdstiden i deres sædvanlige Arbejdstid, idet Fabrikens Ledelse ikke vilde give Passerseddel i Arbejdstiden. De blev da udelukket af Forbundet, og som Følge heraf mistede de deres Arbejde. Da Udelukkelsen var uberettiget, blev Forbundet dømt til at genoptage dem og til at yde dem Erstatning, idet et dem paa Forbundets Foranledning givet Tilbud om Overflyttelse til en anden Afdeling uden Overarbejde ikke fandtes at betrygge deres Stilling overfor fremkomne Trusler.....

518

I 1921 var de i Kolding med Losning og Ladning af S/S »Koldinghus« beskæftigede Arbejdere (K) indtraadt i Kolding Havnearbejderforening mod visse Begunstigelser og med Udsigt til efterhaanden at ligestilles med de gamle Arbejdere (A). I 1927 mistede en af K-Arbejderne (K₁) Arbejdet ved »Koldinghus« og forlangte nu forgæves Optagelse i A-Gruppen. Der fandtes imidlertid ikke at være givet K, hvis Arbejde ikke var foreneligt med A-Arbejdet, et ubetinget Løfte i saa Henseende, og da der ikke efter at K₁ havde mistet Arbejdet ved »Koldinghus«, havde været nogen Ledighed i A-Gruppen, der kunde forbedre K₁'s Stilling, frifandtes Foreningen for Erstatningsansvar overfor ham.....

525

Arkitekter.

Ifølge en Konkurrence om en større Fagforeningsbygning i Nørresundby havde den Arkitekt, hvis Projekt antoges til Udførelse, Krav paa at lede Opførelsen, men hvis Byggearbejdet ikke kunde komme til Udførelse efter Projekterne, kun paa et Honorar af 500 Kr. Efter at et Bedømmelsesudvalg havde udpeget det bedste Projekt og de andre Arkitekter havde faaet udbetalt hver 500 Kr, bestemtes det af Hensyn til Bekostningen nu kun at opføre en mindre Bygning paa Grunden, og hertil antoges en anden Arkitekt. Skønt der herved toges Hensyn til en mulig senere Udvidelse, fandtes denne Bygning saa forskellig fra den, der havde været Genstand for Konkurrencen, at Arkitekten for det første Projekt kun havde Krav paa det fastsatte Honorar..... 119

Arrest.

En Konkurs i Udlandet afskar ikke Individualforfølgning mod Fallentens Ejendele her i Landet, selv om Fordringen ogsaa var gjort gældende i Konkursboet..... 452
Lignende Afgørelser vedrørende Likvidation i Udlandet p 454 og 455

Arv.

To Ægtefæller havde truffet testamentarisk Bestemmelse om Baandlæggelse af en Del af deres efterladte Formue for deres Børn og Børnebørn. Ved Mandens Død vedtog Arvingerne straks at baandlægge hele dette Beløb, idet Halvdelen toges af Enkens Boslod og tjente til Rentenydelse for hende. Ved Enkens Død fandtes Børnene ifølge Vedtagelsen bundet til at lade hele denne Del af Mødrenearven baandlægge efter Testamentets Regler, skønt der senere var ydet en af dem saa stort Arveforskud, at det ikke kunde dækkes af hans øvrige Lod 188

Arveafgift.

Fritagelsen efter Arveafgiftslov Nr 147 af 10 April 1922 § 14 for at svare Arveafgift ved Hensiddens i uskiftet Bo antoges ogsaa at gælde for den ved Lov Nr 120 af 20 April 1926 Kap II hjemlede Hensiddens i uskiftet Bo med Udarvinger..... 167
En Mand havde skænket en Kvinde nogle Kapitaler, men forbeholdt sig Rentenydelsen eller Rentefrihed heraf saalænge han levede. Kvinden døde før ham, Kapitalerne udlagdes i hendes Bo i Arv til hendes Søn med Forbehold af Giverens Rentenydelse, og af denne Arv svaredes sædvanlig Arveafgift. Antaget at det ikke efter Giverens Død paahvilede Sønnen som nuværende Ejer af Kapitalen at svare Afgift af Gaven efter Lov Nr 147 af 10 April 1922 § 5 b..... 228
En Lensbesidder, der var sukkederet i et Len efter Lensafsløsningslov Nr 563 af 4 Okt 1919, men inden der var truffet

	Pag
endelig Bestemmelse om Lenets Afløsning, fandtes i H t Arveafgiftslov Nr 147 af 10 April 1922 § 19 pligtig at svare Kapitalarveafgift ogsaa af det til Successorfonden svarende Beløb, ikke blot Rentenydelsesafgift.....	383
Assurancesvig.	
Straf herfor idømt.....	199
Auktion.	
Den ene af to Samkautionister K for en Pantegæld maatte indfri Gælden og overtog, efter forgæves at have opfordret Medkautionisten M til Deltagelse, den pantsatte Ejendom ved Tvangsauktion for i alt ca 33 000 Kr eller kun lidt over de foranstaaende Prioriteter. Skønt Ejendommen ved en senere Vurdering sattes til en Værdi af 38 000 Kr, fandtes det e O ikke tilstrækkelig oplyst, at Ejendommens virkelige Værdi havde været væsenlig større end den Sum, hvorfør K havde overtaget den, og ved Opgørelsen af den M paahvilende Halvdelen af Restskylden lagdes derfor denne Sum til Grund.....	470
En Bank havde som Sikkerhed for A's Skyld modtaget en af ham udstedt Akkomodationsobligation paa 150 000 Kr i Haandpant. For at Banken — efter at have købt Obligationen paa Auktion over Haandpantet — overførte A's Gældsfragaelsesbo kunde iværksætte særskilt Retsforfølgning i den pantsatte Ejendom efter Rpl § 680, maatte Banken frafalde Krav i Boet for en saa stor Del af sit Tilgodehavende, som den saaledes søgte Fyldestgørelse for, altsaa 150 000 Kr.	
En saadan Erklæring havde Banken ikke afgivet, og efter de forudgaaede Forhandlinger fandtes den stedfundne Auktion da e O at maatte regnes som sket for Boets Regning og Banken kun at være fyldestgjort for hvad Pantet maatte indbringe	593
Automobiler.	
Et Automobil svingede med langsomt Fart til venstre om et Gadehjørne i Ribe. Føreren, der for at undgaa at støde sammen med en fra venstre cyklende Dreng holdt for stærkt til højre i den smalle Gade, kom herved ind over det modsatte smalle Fortov, hvorved Automobilet ramte og dræbte en Pige, som han ikke i Tide havde lagt Mærke til. Føreren blev herfor straffet efter Strfl § 198 og Lov Nr 144 af 1 Juli 1927 § 41 jfr § 29 med en Bøde af 500 Kr og efter § 42 frakendt Førerret for 2 Aar.....	55
En 35-aarig svagelig Enke efter en af et Automobil paakørt Sporrenser fik udover den hende hos Sporvejene tilkommende Pension, ca $\frac{1}{3}$ af Mandens Løn, hos Automobilets Ejer tilkendt en mindre Erstatning for Tab af Forsørger.....	75

- Paa et Vejkryds i Fredensborg, hvor Udsigten begrænsedes af en Bygning, paakørte et Droskeautomobil en Motorcyklist M, der vilde køre forom Automobilet. Da M havde kørt uforvarlig hurtigt og ikke efter Færdselslov Nr 164 af 1 Maj 1923 § 6 holdt tilbage for det fra højre Side kommende Automobil, tilkendtes der ham kun en mindre Erstatning hos Automobilets Fører, som havde kørt med en Fart af henimod 30 km/Time ved det farlige Vejkryds uden at passe tilstrækkelig paa 132
- En Chauffør, som en mørk Aften efter sin Principals Paalæg havde kørt en Lastbil hjem ad Strandvejen, skønt dens Lygter og Signalhorn ikke kunde virke, og derved havde stødt mod en mødende Motorcyklist, som væltede og dræbtes, straffet bl a efter Strfl § 198 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i en Maaned og frakendt Førerret for bestandig..... 141
- En Automobilfører, der under stærk Paavirkning af Spiritus i et Vejsving var kørt lige frem mod nogle Personer, der stod ved Siden af Vejen og hvoraf en dræbtes, straffet efter Strfl § 198 og Automobillov Nr 144 af 1 Juli 1927 § 41, jfr §§ 24, 1 Stk og 29, 1 Stk med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder og frakendt Førerret for bestandig.
- Under Erstatning for Begravelsesudgifter dømt til at udrede et Beløb for Bepising af Følget samt for et Gravgitter. 159
- En Vognmand i Tandslet, som i Almindelighed to Dage om Ugen, naar Andelsslagteriet i Sønderborg modtog Svin, efter forudgaaende Bestilling i en eller flere Gange med sit Lastautomobil afhentede Svin hos Leverandørerne paa sin Egn og bragte dem til Slagteriet uden at følge nogen ganske bestemt Rute, og som paa Hjemvejen paa samme Maade medtog Gods fra Sønderborg, fandtes ikke hertil at behøve Amtsrådets Tilladelse efter Lov Nr 166 af 4 Juli 1927 § 1, 2 Stk, og § 2 som for Rutekørsel..... 171
- En Automobilhandler S, hvis Chauffør havde afhentet et Automobil til Eftersyn og paa Hjemvejen, da han kørte en Tur for at finde Fejlen, havde bremset i temmelig stærk Fart i meget fedtet Føre, hvorved Vognen gled og tørnede mod en Stenstøtte, fandtes ansvarlig for den Automobilet tilføjede Skade overfor det Forsikringsselskab, hvori Ejeren havde Automobilet kaskoforsikret.
- At Ejeren senere afsluttede en Handel med S, hvorefter Erstatningen skulde komme S til gode, frigjorde ikke S overfor Forsikringsselskabets Genkrav 200
- Et Automobil, der paa Amagerbrogade i langsom Fart vilde svinge foran en Fodgænger, som fra højre Side gik tværs over Gaden, ramte denne med sin højre Forskærm ude ved Sporvejsskinnerne. Da Føreren, som nok havde givet Signal, ellers ikke havde gjort noget for at undgaa Paakørslen, før det var for sent, dømtes Vognmanden til at erstatte hele Skaden. 357

	Pag
En Fragtmænd, der havde givet sin Chauffør Ordre til at køre en Lastvogn hjem ad Strandvejen en mørk Aften, skønt hverken Lygter eller Signalthorn virkede, hvorved en mødende Motorcyklist stødte mod Lastvognen og blev dræbt, fandtes skyldig efter Strfl § 198 og Motorlov Nr 144 af 1 Juli 1927 §§ 7, 8 og 29.....	483
En Automobilfører, der en Morgen Kl 5 paavirket af Spiritus med en Fart af 25—30 km/Time i Store Kongensgade kørte mellem en holdende Mælkevogn og en mødende Sporvogn med et Spillerum af kun 70 cm for hans Vogn, og som derved paakørte en ved Mælkevognen staaende Chauffør, som tildels var skjult af Kasserne paa Vognen, straffet efter Motorlov Nr 144 af 1 Juli 1927 §§ 24 og 29 med en Bøde af 2000 Kr og frakendt Førerret for bestandig.....	495
Opgørelse af Parternes Mellemværende ved en Automobilhandel.	501
Et 1,9 m bredt Lastautomobil svingede i et Vevsving til venstre i en Afstand af kun 2,6 m fra venstre Vejrabat, skønt Vejen dér i al Fald var 6 m bred, og i Svinget mødte det to Damer, der cyklede ved Siden af hinanden i højre Side af Vejen med stærk Medvind, og af hvilke den nærmeste, der tilsyneladende blev nervøs, svingede ud foran Automobilet og blev dræbt af dette. Da baade hun og Føreren havde vist Uforsigtighed, tilkendtes der kun halv Erstatning til hendes Børn. Ægtemanden, en Agent, fik ikke tilkendt Erstatning for Tab af Forsørger, hvorom intet var oplyst.....	507
Idet et Ruteautomobil var ved at standse, aabnede en Passager Vogndøren, saa at den ramte en Cyklist, der i det samme kørte forbi paa den smalle Cyklesti, og væltede ham i Grøften. Herfor fandtes Automobilets Ejer erstatningspligtig efter Lov-Bek Nr 320 af 6 Maj 1921 § 33. Efter nogen Tids Forløb udviklede der sig hos Cyklisten en Paralysis agitans, og han døde 3 Aar senere, ifølge Retslægeraadets Erklæring med overvejende Sandsynlighed som Følge af Ulykken. Der var inden hans Død af Landsretten tilkendt ham en Erstatning af 24 000 Kr; af Højesteret tilkendtes der nu hans Dødsbo 6000 Kr for hans Invaliditet og hans Enke 12 000 Kr for Tab af Forsørger.....	588
En Fører af en Motorvogn, der paa Strandvejen under Forbi-passage nordfra af nogle af Amtsvejevæsnet paa Vejen henstillede Vogne og en Vejtromle foranledigede Paakørsel af to sydfra kommende Motorvogne, hvorved begge disse Vogne blev beskadiget og den enes Fører og hans Hustru kom til Skade, dømt in solidum med hans Ansvarsforsikringsselskab til at svare Erstatning til de tilskadekomne og til de Forsikringsselskaber, hvor der var tegnet Forsikring for de beskadigede Vogne	614
Da det ved ovenomtalt Dom var statueret at den dømte Motorvognfører alene havde Skylden for Sammenstødet blev	

	Pag
Førerne af de paakørte Motorvogne og deres Forsikrings- selskaber frifundet i en af den dømte Motorvognførers An- svarsforsikringsselskab imod dem anlagt Erstatningssag.....	617
Da det ikke fandtes at kunne lægges en Fører af en Motorvogn til Last, at han, da en stor Hund pludselig sprang frem og tørnede mod Automobilet, ikke var i Stand til at undgaa at køre mod et Træ, blev Hundens Ejer i Medfør af § 13 i Lov om Hundeafgiften m m af 18 April 1925 dømt til at betale Erstatning for den Automobilet ved Paakørslen af Træet paa- dragne Skade. Herunder fandtes dog ikke at kunne regnes Rejseudgifter for en Mand, der for vedk Forsikringsselskab skulde vurdere Skaden paa Automobilet.....	619
Spørgsmaal om Størrelsen af Erstatningen for et brændt Au- tomobil	721

Banker.

I 1922 overlod en gift Kone sin Mand at stille nogle hende som Særeje ifølge Ægtepagt tilhørende Obligationer som Sikkerhed for hans Kassekredit i en Bank. Uagtet Overøvrighedens Samtykke hertil efter Lov 7 April 1899 § 15 ikke var indhentet, kunde Hustruen ikke anfægte Sikkerhedsstillingen, da det, skønt to af Obligationerne lød paa hendes tidligere Navn (de andre lød paa Ihændeleveren), ikke var oplyst, at nogen af Bankens Direktører eller af de Funktionærer, hvem Ordningen heraf var overdraget, havde vidst eller burdet vide, at Oblig- ationerne var hendes Særeje. At den Sagfører, som hun havde raadspurgt om Sagen, var Medlem af Repræsentantskabets Forretningsudvalg, der ikke havde haft hermed at gøre, var uden Betydning	89
En Bank, der financierede et Udstykningsforetagende mod Ska- desløsbrev i Ejendommen og havde lovet at frigøre Ejendom- men for Kreditforeningsgæld mod Overdragelse af Købe- summen for Parcellerne, fandtes ikke ved senere Forhandlinger at have faaet Ret til Fyldestgørelse forud for Leverandørerne for udlagte Renter af Kreditforeningsgælden, som var forudsat at skulle dækkes af andre Indbetalinger.....	570
En Bank havde som Sikkerhed for A's Skyld modtaget en af ham udstedt Akkomodationsobligation paa 150 000 Kr i Haand- pant. For at Banken — efter at have købt Obligationen paa Auktion over Haandpantet — overfor A's Gældsfragaalsesbo kunde iværksætte særskilt Retsforfølgning i den pantsatte Ejendom efter Rpl § 680, maatte Banken frafalde Krav i Boet for en saa stor Del af sit Tilgodehavende, som den saaledes søgte Fyldestgørelse for, altsaa 150 000 Kr.	

En saadan Erklæring havde Banken ikke afgivet, og efter
de forudgaaede Forhandlinger fandtes den stedfundne Auktion

	Pag
da e O at maatte regnes som sket for Boets Regning og Banken kun at være fyldestgjort for hvad Pantet maatte indbringe	593

Bedrageri.

En Person, som havde købt en Vognladning Strandskaller mod Efterkrav, men faaet Partiet udleveret ved Løfte om at betale i Løbet af nogle Dage, hvilket ikke antoges at være sket i svigagtig Hensigt, men som derefter havde solgt Skallerne og brugt Pengene i egen Interesse, saa at han var ude af Stand til at betale Købesummen, straffet efter Straffelovens § 257 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage.....	1
En Tiltalt, der maatte antages at have forstaaet at Udbetalingen til ham af et Beløb, der tilkom et Firma, for hvilket han var Repræsentant, kun fandt Sted i Tillid til Rigtigheden af nogle af ham tidligere i Strid med Sandheden fremsatte Udtalelser om at han var Medindehaver af Firmaet og saaledes var berettiget til at modtage Beløbet, anset efter Strfl § 251.	87
Straf for Bedrageri idømt.....	257, 267, 279, 295
En Mand, hvis Hustru — efter at en Separation ved hvilken det var paalagt ham at svare Underholdsbidrag til de hans Hustru tilkendte Børn, var bortfaldet — i Forstaaelse med Manden og ved at fortie, at hun samlevede med ham, fik Københavns Magistrat til at udbetale hende et Underholdsbidrag, anset efter Straffelovens § 251.....	298
Straf for Bedrageri idømt.....	310, 330, 342, 344, 469, 483, 499
Anset bevist bl a ved en Skriftsagkyndigs Erklæring, at et Gældsbevis, der nu lød paa 150 Kr, ogsaa var udfærdiget med dette Tal, og at Udstederen havde gjort sig skyldig i Bedrageri og falsk Anmeldelse ved at sigte Indehaveren for at have forfalsket Beviset ved at føje et 0 til 15 Kr.....	504
Straf for Bedrageri idømt.....	593
En Handlende, som havde skaffet sig Kredit hos forskellige Købmænd ved Hjælp af nogle af en anden Handlende akcepterede Veksler, der lød paa brudte Beløb og paa at Valuta var modtaget i Varer, og som han udgav for Vareveksler, medens de i Virkeligheden kun var Tjenesteveksler, der ogsaa oversteg Akceptantens Kræfter, herfor straffet efter Straffelovens § 257.....	608
En Sogneraadsformand anset efter Strfl § 253 for svigagtig Tilegnelse af et større Beløb af Kommunens Midler. Skønt Tiltalte havde indbetalt en Del af det besvegne Beløb og herfor af den nuværende Sogneraadsformand faaet Saldokvittering for ethvert Krav, saavel civilt som kriminelt, fandtes dog Strfl § 254 ikke at kunne komme til Anvendelse, da nogle af Sogneraadets Medlemmer havde forlangt retslig Undersøgelse,	

	Pag
ligesom ogsaa Amtsraadet havde krævet saadan Under- søgelse, medmindre hele det manglende Beløb indbetaltes, hvilket ikke var sket.....	626

Befordring.

En Vogumand i Tandslet, som i Almindelighed to Dage om Ugen, naar Andelsslageriet i Sønderborg modtog Svin, efter forudgaaende Bestilling i en eller flere Gange med sit Last- automobil afhentede Svin hos Leverandørerne paa sin Egn og bragte dem til Slagteriet uden at følge nogen ganske bestemt Rute, og som paa Hjemvejen paa samme Maade medtog Gods fra Sønderborg, fandtes ikke hertil at behøve Amtsraadets Tilladelse efter Lov Nr 166 af 4 Juli 1927 § 1, 2 Stk, og § 2 som for Rutekørsel.....	171
Ved Flytning af et Møblement gik Hovedet af en tung Marmor- buste ved at en af Flyttefolkene løftede den ved at gribe den om Hovedet. Da dette fandtes uforsvarligt, dømtes Flyttefor- retningen til at erstatte Bustens Værdi med 2000 Kr. At det i Forretningens Betingelser, der var trykt bag paa Slutsedlen, stod, at for et enkelt Stykke Flyttegods ydes ikke Erstatning udover 100 Kr, antoges ikke at fritage for et videre Ansvar for saadan Uagtsomhed.....	202

Beslaglæggelse.

Beslaglæggelse af Breve til og fra en undvegen Straffefange besluttet i Hh t Rpl § 1004, jfr § 750.....	204
--	-----

Betaling.

En Mand, der havde Penge staaende i en Sparekasse, overdrog ved Gavebrev sin Datter 5000 Kr heraf, saaledes at Beløbet skulde overføres paa hendes Navn og kunne hæves af hende mod Forevisning af Dødsattest for ham. Efter at han var død, fik Datteren ved Forevisning af Dødsattest og Gavebrev Be- løbet udbetalt paa Sparekassebogen. Senere blev Gavebrevet erklæret ugyldigt som Døds gave, men hun var da ude af Stand til at erstatte Dødsboet Beløbet. Skønt Sparekassen ifølge sine Vedtægter kunde udbetale de paa Sparekassebog indestaaende Beløb mod Forevisning af og Afskrivning i Bogen, dømtes Sparekassen til at betale Beløbet igen til Boet, da Vedtægtsbestemmelsen kun betragtedes som en Le- gitimationsregel, og Sparekassen, der havde haft Kundskab om, at Kontohaveren var død, ikke var frigjort ved Betaling i Henhold til det ugyldige Gavebrev.....	147
---	-----

Betinget Dom.

En Tiltalt der havde hugget nogle Bøgetræer paa en Parcel, anset herfor i Medfør af Strfl § 228, jfr § 234, idet hans Paa- stand om at have troet, at Parcellen tilhørte hans Hustru og	
---	--

	Pag
at han derfor var berettiget til at hugge Træerne, blev forkastet. Ved Højesteretsdommen blev dog Straffens Fuldbrydelse gjort betinget, bl a af Erstatningens Ikke-Betaling....	263
En gift Kone, der søgte Skilsmisse, og som under den hende afæskede Partsforklaring mod bedre Vidende nægtede at have været sin Mand utro, idømt betinget Straf efter Strfl § 146, jfr Rpl § 305.....	300
Bevis.	
Anset bevist, navnlig ved en Husbeboers Fingeraftryk paa en i et aflaaet Skab beroende Æske, hvorfra der gennem længere Tid var forsvundet Pengesedler, at disse var stjaalet af vedkommende Husbeboer.....	24
En Mand A søgtes til at betale Bidrag til et uægte Barns Underhold. Efter Blodprøver var A af Type IV (AB), Moderen og Barnet af Type I (O). Skønt Lægeerklæringerne gik ud paa at A med en til Vished grænsende Sandsynlighed ikke kunde være Fader til Barnet, blev det, da denne Forbindelse af Blodtyper endnu ikke var tilstrækkelig udforsket og Sagens øvrige Oplysninger gjorde Udelukkelsen af A's Faderskab tvivlsomt, tilladt Moderen at afgøre Sagen ved sin Ed.	
Ved Sagens fornyede Foretagelse for Højesteret blev A imidlertid frifundet, uden at Moderen, der ogsaa efter det iøvrigt oplyste antagelig havde haft andre Forbindelser, kom til at aflægge den hende ved den foreløbige Dom tilladte Ed, da Retslægeraadet, skønt det drejede sig om en sjælden Konstellation, erklærede det for udelukket, at A kunde være Fader til Barnet.....	425
Anset bevist bl a ved en Skriftsagkyndigs Erklæring, at et Gældsbevis, der nu lød paa 150 Kr, ogsaa var udfærdiget med dette Tal, og at Udstederen havde gjort sig skyldig i Bedrageri og falsk Anmeldelse ved at sigte Indehaveren for at have forfalsket Beviset ved at føje et 0 til 15 Kr.....	504
En Mand, der havde haft Samleje med en Pige i det Tidsrum, i hvilket hendes Barn kunde være avlet, blev alene paa Grundlag af Retslægeraadets Erklæring om at han efter Blodtyperne ikke kunde være Fader til Barnet, frifundet for at bidrage til dets Underhold.....	601
Uanset at en Kvinde havde aflagt Ed paa at hun havde haft Samleje med en Mand i det Tidsrum, i hvilket hendes Barn kunde være avlet, blev den indklagede frifundet paa Grundlag af Retslægeraadets Erklæring om at den paagældende efter Blodtypebestemmelsen ikke kunde være Fader til Barnet	686

Bevisbyrde.

Da et leveret Parti Svineblærer ikke var kontraktmæssigt, indgik Køberen K paa at frasortere hvad han kunde bruge

og sende Resten tilbage. K erklærede kun at kunne bruge 3150 Stk; men da det fandtes bevist, at der var leveret 18 500 Stk og kun kommet 9283 Stk tilbage, og det ikke var oplyst hvad der var blevet af de manglende, dømtes K e O til ogsaa at betale disse..... 8

Bogføring.

En Handelsgartner anset efter Lov Nr 98 af 10 Maj 1912 for at have undladt at føre autoriserede Bøger og at opgøre Status 626

Brandvæsen.

Afstandsbestemmelsen i Brandpolitilov 2 Marts 1861 § 1 antoges at gælde ogsaa i Forhold til den Del af et Hus, som tilhørte Andenmand, og som kun var skilt fra den øvrige Længe ved en Bræddevæg.

En $8\frac{1}{2} \times 6$ m stor, 2,6 m høj Værkstedsbygning af Brædder paa 1 m Jærnbeton henregnedes ikke til de i § 1 i Slutningen nævnte smaa Skure og deslige..... 110

Breve.

Et af den ved kgl Ordre af 26 Okt 1929 nedsatte Undersøgelseskommission hos en afdød beslaglagt Brev, der ikke var kommet Adressaten i Hænde, fandtes denne ikke at have Krav paa at faa udleveret, idet det som ikke nødvendigt for Undersøgelsen burde tilbageleveres til Afdødes Bo..... 693

Brugsforeninger.

Et Medlem M af en Brugsforening havde udmeldt sig af Foreningen og betalt sin Andel af det sidst opgjorte Underskud. Medens en følgende Opgørelse viste et lignende Resultat, indbragte Aktiverne ved Foreningens kort efter indtrufne Likvidation langt fra de antagne Værdier. Skønt Lovene bestemte, at naar den første efter et Medlems Udtræden foretagne Opgørelse udviste Balance, var Medlemmet fritaget for videre Gældsansvar overfor Foreningen, maatte M dog bære sin Andel af det nu konstaterede Underskud, da dette ikke hidrørte fra nogen Forøgelse af Gælden efter hans Udtræden, hvorimod de tidligere Opgørelser af Aktiverne havde været urigtige 244

I en Sag mellem en Gaardejer og en Brugsforening angaaende Størrelsen af Gaardejerens Varegæld til Foreningen fandtes Gaardejerens Fremstilling om at en Veksel var afgivet til Afgørelse af en Del af hans Varegæld at maatte lægges til Grund ved Paadømmelsen..... 637

Brønde.

En Ejendomshandler, der under Forhandlingerne om Salget af en Gaard, som han kun havde ejet nogle Dage, paa Forespørgsel havde erklæret, at der var Vand nok paa Ejendommen, dømtes til at betale Køberen en Erstatning, da det viste sig, at der sædvanlig om Sommeren manglede tilstrækkeligt Vand i Brønden, hvad der ej heller var videre Udsigt til at fremskaffe ved Boring. 578

Bytte.

Tilkendt en Hotelejer, der havde byttet en Grund med et Varelager, Erstatning, da Varelageret tildels viste sig at bestaa af usalgbare Varer. 129

I en Slutseddel om Bytte af to brugte Automobiler anførtes om det ene, som ikke var tilstede, at det havde Læderbetræk. Skønt dette ikke var Tilfældet, paalagdes der ikke Sælgeren Ansvar herfor, da Køberen havde paataget sig selv at søge Oplysning herom 215

Børn.

Efter opnaaet Separation den 24 Juli 1925 fødte Hustruen den 27 April 1926 et Barn, der kunde være avlet i Tiden fra noget før Midten af Juli 1925 til noget før Midten af Sept s A. Hustruen angav sidste Gang at have haft Samleje med sin Mand den 19 Juli 1925 nogle Dage før han forlod Hjemmet, derimod havde hun i Sept haft Samleje med en senere afdød Mand; Manden hævdede, at han havde forladt Hjemmet sidst i Juni 1925 og ikke haft Samleje med hende siden, hvilket sidste var noget bestyrket. Efter Blodtyper kunde Ægte- manden ikke være Fader til Barnet, og han frifandtes da som saadan 249

En Mand A søgtes til at betale Bidrag til et uægte Barns Underhold. Efter Blodprøver var A af Type IV (AB), Moderen og Barnet af Type I (O). Skønt Lægeerklæringerne gik ud paa at A med en til Vished grænsende Sandsynlighed ikke kunde være Fader til Barnet, blev det, da denne Forbindelse af Blodtyper endnu ikke var tilstrækkelig udforsket og Sagens øvrige Oplysninger gjorde Udelukkelsen af A's Faderskab tvivlsomt, tilladt Moderen at afgøre Sagen ved sin Ed.

Ved Sagens fornyede Foretagelse for Højesteret blev A imidlertid frifundet, uden at Moderen, der ogsaa efter det iøvrigt oplyste antagelig havde haft andre Forbindelser, kom til at aflægge den hende ved den foreløbige Dom tilladte Ed, da Retslægeraadet, skønt det drejede sig om en sjælden Konstellation, erklærede det for udelukket, at A kunde være Fader til Barnet. 425

	Pag
En Mand, der havde haft Samleje med en Pige i det Tidsrum, i hvilket hendes Barn kunde være avlet, blev alene paa Grundlag af Retslægeraadets Erklæring om at han efter Blodtyper ikke kunde være Fader til Barnet, frifundet for at bidrage til dets Underhold.....	601
Uanset at en Kvinde havde aflagt Ed paa at hun havde haft Samleje med en Mand i det Tidsrum, i hvilket hendes Barn kunde være avlet, blev den indklagede frifundet paa Grundlag af Retslægeraadets Erklæring om at den paagældende efter Blodtypebestemmelsen ikke kunde være Fader til Barnet	686
Checks	
Direktøren for et Forsikringsselskab havde kort før dette standsede trukket en Check paa 1500 Kr til egen Ordre, hvis Anvendelse ikke fremgik af Bøgerne, hvorimod der nogle Dage senere bl a var ført 1500 Kr til Udgift for Køb af nogle Aktier, som ikke kunde paavises. Da D i r e k t ø r e n, som kort efter Standsningen var gjort ansvarlig herfor, ikke kunde gøre R e d e for Beløbet, maatte han tilsvare dette.....	209
Cykler.	
En Cyklist kørte en Aften bagfra venstre om tre Fodgængere, af hvilke den nærmeste S gik midt ad den 4,5 m brede Vej, men idet S pludselig sprang til venstre over imod Gangstien, stødte han mod Cyklen og begge væltede. Skønt Cyklisten ikke havde ringet, fandtes han e O ikke ansvarlig overfor vedkommende Ulykkesforsikring for den Skade S havde paa-draget sig	548
Dokumentfalsk.	
Straf herfor idømt.	199
Domme.	
En Dom, der som Begrundelse kun henviste til to forskellige Præjudikater, fyldestgjorde ikke Rpl § 218.....	449
Dommere.	
En af en Tiltalt fremsat Begæring om at Retsformanden skulde vige sit Sæde under Domsforhandlingen i den af Tiltalte for Østre Landsret indankede Sag blev ikke taget til Følge....	166
Domstolene.	
Ved Forflyttelsen af en Lokomotivfører til Tinglev, hvor han ikke kunde finde egnet Bolig for sin Familie, tilstodes der ham Godtgørelse for dobbelt Husførelse; men da en Barak kort efter blev ledig, standsede denne Godtgørelse, skønt han ikke fandt Barakken egnet som Familiebolig. Spørgsmaalet om	

	Pag
<p>Krav paa saadan Godtgørelse i Tilfælde af Forflyttelse, der var hjemlet ved Lov Nr 496 af 25 Nov 1921 § 7 (Tjenestemandslovens § 1290, 5 Stk), fandtes at høre under Domstolenes Afgørelse</p>	344
<p>Udtalt, at der efter Indholdet af Vedtægt af 18 Marts 1920 for Bestyrelsen af Staden Københavns kommunale Anliggender maatte anses at være indrømmet Tjenestemændenes Organisationer en egentlig Forhandlingsret, der kan hævdes ved Domstolene</p>	674
Driftshemmeligheder.	
<p>En Maskinfabrikant traadte i Forbindelse med en tysk Opfinder om Udnyttelse af dens Opfindelse af en Fremgangsmaade til Fremstilling af kunstig Piskefløde ved Hjælp af Plantefedt. Samarbejdet varede dog kun kort, og begge traadte i Forbindelse med andre for at forbedre Opfindelsen. Efter at det senere var lykkedes Opfinderen ved en væsenlig forbedret Fremgangsmaade at naa til et praktisk brugeligt Resultat, skaffede Maskinfabrikanten sig Forbindelse med en af Opfinderens Medarbejdere og begyndte derefter sammen med denne paa at fremstille kunstig Piskefløde efter en Fremgangsmaade, der i Hovedsagen var den samme, som den Opfinderen nu brugte. Skønt denne Fremgangsmaade for en Fagmand i og for sig var en nærliggende Løsning af Opgaven, og skønt Fabrikanten en kort Tid havde samarbejdet med en saadan, ansaas det dog for bevist, at den af Fabrikanten og Medarbejderen nu iværksatte Fabrikation beroede paa Misbrug af de i Samarbejdet med Opfinderen erhvervede Driftshemmeligheder, og begge blev derfor straffet efter Lov Nr 98 af 29 Marts 1924 § 11 med Bøder paa 1000 Kr hver. Fabrikanten fandtes saaledes ogsaa ansvarlig som medskyldig ved at have formaaet Medarbejderen til at misbruge sin Viden..</p>	621
Dyrplageri.	
<p>En Tiltalt anset bl a for Mishandling af Husdyr efter Lov Nr 152 af 17 Maj 1916 § 1.</p>	698
Ejedomsret.	
<p>A havde hos en Vekselerer V forskellige Aktiekonti mod Marginsindbetalinger. Aktierne indkøbte V gennem noteringsberettigede Vekselerere, der atter henlagde dem i samlet Sikkerhed for deres Kasselaan i en Bank. Da V standsede sine Betalinger, udviste en af A's Konti Kreditsaldo, og A forlangte da de paa denne Konto indkøbte Aktier udleveret af Boet. Da V imidlertid aldrig havde haft Raadighed over Aktierne, som ej heller iøvrigt havde været udsondret eller bestemt til særskilt Udsondring, havde A ikke erhvervet nogen Fortrinsret til disse eller til Salgsudbyttet af dem.</p>	196

En Maskinfabrik havde leveret en 50 HK Motor til en Fiskekutter, men forbeholdt sig Ejendomsretten indtil Motoren var betalt. Da Motoren imidlertid var anbragt i fast Forbindelse med Skibet i Stedet for en ødelagt Motor, fandtes Fabriken ikke at kunne gøre sin Ejendomsret gældende overfor en ældre Søpanteret i Skibet..... 251

Eksekution.

Udtagesretten efter Rpl § 509, 2 Stk, jfr Lov Nr 325 af 3 Juni 1919 § 21 kan ogsaa gøres gældende m H t pantsat Tilbehør til fast Ejendom.

At Panthaveren tager Ejendommen til brugeligt Pant efter DL 5—7—8, jfr Rpl § 609 udelukker ej heller Udtagesretten.

En Landmand kunde i Hh t Rpl § 509, 2 Stk udtage to Heste og en Vogn til Vognmandskørsel, som han nu agtede at drive, samt nogle Grise til Livsfornødenheder..... 107

En Kreditor, der havde Pant i en fast Ejendom ifølge Skadeløsbrev, og som gjorde Udlæg i Pantet ifølge et Forlig, hvorefter Skylden var anerkendt og forfalden, kunde kræve sig Pantet overleveret til Brug i Henhold til D L 5—7—8..... 247

En Kreditforening, der havde faaet tilsendt en forfalden Termisydelse, efter at denne var overgivet til Inkassation, kunde ikke gøre umiddelbart Udlæg i Pantet i Henhold til Rpl § 478 Nr 3 alene for Omkostningerne ved Inkassationen..... 587

Ekspropriation.

Ved Ekspropriation til en Jærnbane af et Jordstykke med en Kloakledning var der taget Forbehold bl a om at der ikke paaførtes den afstaaende Udgifter til Vedligeholdelse m m. Antaget at Meningen havde været at overføre Vedligeholdelsespligten til Jærnbanen.

Da der ved Kloakens senere Sammensynken skete en Opstuvning af Vandet, hvorved dette trængte ind i en Fabriks Kælder, fandtes Jærnbanen pligtig at erstatte Skaden, der skyldtes at Afløbet ikke hurtigere var bragt i Orden. 221

Krav paa Godtgørelse for forøgede Vedligeholdelsesudgifter til en ved Ekspropriation til Jærnbaneanlæg omlagt Vej forældedes i 5 Aar efter Lov Nr 274 af 22 Dec 1908 § 1, Nr 5. Indsigelse om Forældelse ansaas efter Omstændighederne ikke frafaldet ved Banens Anerkendelse af, at Kravet var anmeldt for den 291

Elektriske Anlæg.

Under en Samtale mellem Bestyreren B af et Elektricitetsværk og Formanden F for en Transformatorforening havde der været talt om en Murer kunde udføre et Arbejde i et Transformator-taarn under en forestaaende Afbrydning af Strømmen.

	Pag
Nogle Dage senere telefonerede B til F's Hjem, at Strømmen vilde blive afbrudt nogle Timer, og F, der havde Nøgler til Taarnet, lod da Mureren komme ind i dette, hvor der ellers kun arbejdedes under kyndigt Tilsyn. Der var imidlertid Spænding paa en anden Ledning, hvad B ikke havde meddelt, og Mureren blev dræbt af Strømmen. Skønt B ikke havde tænkt at F vilde lade Mureren komme alene ind i Taarnet, og F ikke havde troet, at der var Strøm, ikendtes der baade B og F Bøder paa 300 Kr efter Strfl § 198.....	179
Paalagt dels en Ingeniør og en Montør, der begge var ansat i et Aktieselskab, som for et Elektricitetsforsyningsselskab skulde anbringe en Mast med tilhørende Stærkstrømsafbryder for nogle under Elektricitetsforsyningsselskabet hørende Højspændingsledninger, og som under Arbejdet havde gjort sig skyldige i forskellige Overtrædelser af Stærkstrømsreglementet og andre Forsømmeligheder, dels i Medfør af DL 3—19—2 det nævnte Aktieselskab, dels endelig — ligeledes i Medfør af DL 3—19—2 — nævnte Elektricitetsforsyningsselskab, af hvis Funktionærer ligeledes én havde gjort sig skyldig i Overtrædelse af det nævnte Reglement, in solidum at udrede Erstatning til en som Følge heraf under Arbejdet tilskadekommen Person, saaledes at Elektricitetsforsyningens Andel i Erstatningen med Hensyn til det indbyrdes Ansvar mellem de dømte bestemtes til Halvdelen.....	680
Efter at Køge Byraad i 1908 maatte antages at have meddelt Telefonbestyrer H en Eneret til Benyttelse af Byens Arealer til Anbringelse af Elektricitetsanlæg, meddelte Byraadet i 1918 et Elektricitets A/S Tilladelse til at anlægge en Højspændingsledning til Levering af Elektricitet til et af Konsul L i Køge anlagt Skibsværft »dog paa Betingelse af at Anlægget ikke kommer i Strid med Direktør H's Koncession«. Uanset at H's Arvinger ikke havde protesteret mod Ledningens Anbringelse til L's Værft, fandtes de berettigede til at modsætte sig, at Elektricitets A/S'et, efter at L's Værft var overtaget af andre og endelig standset i 1925, leverede Elektricitet til en i 1929 paa L's Grund paabegyndt anden Virksomhed	693

Eneret.

Efter at Køge Byraad i 1908 maatte antages at have meddelt Telefonbestyrer H en Eneret til Benyttelse af Byens Arealer til Anbringelse af Elektricitetsanlæg, meddelte Byraadet i 1918 et Elektricitets A/S Tilladelse til at anlægge en Højspændingsledning til Levering af Elektricitet til et af Konsul L i Køge anlagt Skibsværft »dog paa Betingelse af at Anlægget ikke kommer i Strid med Direktør H's Koncession«. Uanset at H's Arvinger ikke havde protesteret mod Led-

ningens Anbringelse til L's Værft, fandtes de berettigede til at modsætte sig, at Elektricitets A/S'et, efter at L's Værft var overtaget af andre og endelig standset i 1925, leverede Elektricitet til en i 1929 paa L's Grund paabegyndt anden Virksomhed	693
---	-----

Entreprise.

Under en Sag om Betaling for Ekstraarbejder ved en Entreprise fandtes Entreprenøren berettiget til at beregne sig Ekstrabetaling for to efter Autoriteternes Forlangende opførte Brandmure mellem nogle Garager, medens der paa Tegningen var vist Pladeskillerum, idet det ikke paa Forhaand kunde vides, at der vilde blive stillet et saadant Forlangende.....	125
En Entreprenør tilpligtet at yde Erstatning for mangelfuld Udførelse af en Reparation af nogle Tagpaptage.....	347
Tilkendt en Tømrermester Erstatning for et af Bygherren standset Byggeforetagende	522

Erstatning.

Arkitekt og Murermester ved et Byggeforetagende, hvorved en Gesims af en farlig Konstruktion styrtede ned og beskadigede to Murersvende, dømfes til at yde Erstatning herfor til et Ulykkesforsikringsselskab, der havde ydet Svendene Invaliditets- og Dagpengeerstatning, og hvem Svendene havde bemyndiget til at indtale Erstatningen.	
Udtalt af Landsretten, at Forsikringsselskabet efter denne Forsikrings Art ikke ved Betaling af Forsikringsbeløbene indtraadte i Skadelidtes Erstatningskrav.....	19
En 35-aarig svagelig Enke efter en af et Automobil paakørt Sporrenser fik udover den hende hos Sporvejene tilkommende Pension, ca $\frac{1}{3}$ af Mandens Løn, hos Automobilets Ejer tilkendt en mindre Erstatning for Tab af Forsørger.	
Endvidere dømfes Automobilets Ejer til at yde Sporvejene Erstatning for den ved Paakørslen voldte Forøgelse af Pensionsbyrden	75
Under Uroligheder og Stenkast mod Sporvogne paa Fælleden en St Hans Aften ryddede ridende Politi en Del af Jagtvejen, og en Betjent red ind over Fortovet, hvorved en Dame blev væltet omkuld og kom til Skade. Herfor fandtes Politiet ikke pligtigt at yde Erstatning, da det ikke havde begaaet nogen Fejl og Damen selv havde udsat sig for Faren under de truende Forhold.....	253
En Slagtermester S i Randers havde i nogen Tid købt slagtede Kreaturer af en Landslagter, hvis Forretning havde et daarligt Ry, men som efter Indførelsen af stedlig Kødkontrol havde faaet Kødet stemplet af en Dyrlæge med 1ste Klasses Stem-	

- pel. Skønt S var blevet advaret af Sundhedsmyndighederne, fandtes ved et Eftersyn i hans Forretning to saadanne syge Kroppe, der maatte kasseres, men som S hævdede endnu ikke at have undersøgt. Paa Grundlag af en Meddelelse fra Politiet, hvori S's Navn dog ikke var nævnt, blev dette Forhold fremstillet i Pressen, og der gengaves et Interview med Slagtehusinspektøren I, hvori udtaltes, at enhver Slagter burde kunne se Sygdommene. S maatte herefter standse sin Forretning, men da Udtalelserne havde været rigtige og ikke fandtes at have overskredet Ytringsfrihedens Grænser, var hverken I eller Redaktøren ansvarlige herfor. 319
- En Renovationsmand paa Frederiksberg faldt en Vintermorgen ca Kl 6³/₄ paa en islagt Kældertrappe, da han bar Renovationsbeholderen tilbage. Trappen var blevet bestrøet den foregaaende Eftermiddag og havde tidligere paa Natten været i Orden, men plejede om Morgenens først at blive bestrøet ved 7-Tiden, skønt Døren aabnedes Kl 6¹/₂. Under Hensyn til det tidlige Tidspunkt fandtes Husejeren e O ikke ansvarlig for Skaden 478
- Ved et Byggeforetagende styrtede en Gesims ned paa Grund af Uforsigtighed baade af Arkitekten A og af Muremesteren M. M søgte da Erstatning hos A for det Tab, han havde lidt ved Nedstyrtningen, men A frifandtes da hans Genkrav mod M i Anledning af de af ham udredede Erstatninger oversteg den ham paahvilende Andel af M's Tab. 581
- En Generalagent for en østrisk Fabrik af Oliefyriansanlæg — bestaaende af Oliebrændere og Ventilatorer — der til et her-værende Firma havde overdraget en Eneforhandlingsret og samtidig solgt Firmaet fire Oliebrændere til Brug for Salgsdemonstration, fandtes ikke at kunne kræve Erstatning for det Tab, der mulig var paaført hans Forretning derved, at Firmaet ved at supplere Oliebrænderne med her i Landet indkøbte Ventilatorer af mindre god Beskaffenhed, havde bragt den østrigske Fabriks Oliefyriansanlæg i Miskredit, idet der maatte gaas ud fra, at Generalagenten havde været indforstaaet med, at Firmaet købte de paagældende Ventilatorer. 661
- Paalagt dels en Ingeniør og en Montør, der begge var ansat i et Aktieselskab, som for et Elektricitetsforsynings-selskab skulde anbringe en Mast med tilhørende Strækningsafbryder for nogle under Elektricitetsforsynings-selskabet hørende Høj-spændingsledninger, og som under Arbejdet havde gjort sig skyldige i forskellige Overtrædelser af Stærkstrømsreglemen-tet og andre Forsømmeligheder, dels i Medfør af DL 3—19—2 det nævnte Aktieselskab, dels endelig — ligeledes i Medfør af DL 3—19—2 — nævnte Elektricitetsforsynings-selskab, af hvis Funktionærer ligeledes én havde gjort sig skyldig i Overtrædelse af det nævnte Reglement, in solidum at udrede Erstatning til en som Følge heraf under Arbejdet

	Pag
tilskadekommen Person, saaledes at Elektricitetsforsyningens Andel i Erstatningen med Hensyn til det indbyrdes Ansvar mellem de dømte bestemtes til Halvdelen.....	680
Da en ved Nedhejsning af nogle Varer fra et Pakhus tilskadekommen Kusk efter Ulykkesforsikringslovens § 4 var afskaaret fra at faa Erstatning hos Pakhusets Ejer, efter at han havde modtaget Erstatning i Henhold til Loven, og da Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring, hos hvem den tilskadekomnes Arbejdsgiver havde tegnet lovpligtig Ulykkesforsikring, ikke kunde have større Krav end den tilskadekomne, blev Pakhusejeren frifundet i en af Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring anlagt Sag til Refusion af den udbetalte Erstatning..	706

Falsk Anmeldelse.

En herfor tiltalt Dyr læge frifundet da det fandtes betænkeligt at statuere, at den tiltalte mod bedre Vidende havde indgivet den i Sagen omhandlede Anmeldelse.....	260
En Tiltalt, der til Justitsministeriet havde indsendt en Klage hvori han i Strid med Sandheden og mod bedre Vidende paastod, at han, da han nogle Dage forinden blev anholdt for Gadeuorden og Beruselse og hensat i et Detentionslokale, var blevet udsat for grove Fornærmelser fra Politibetjentenes Side og var blevet oversprøjtet med Vand, anset efter Strfl § 226.....	338
Anset bevist bl a ved en Skriftsagkyndigs Erklæring, at et Gældsbevis, der nu lød paa 150 Kr, ogsaa var udfærdiget med dette Tal, og at Udstederen havde gjort sig skyldig i Bedrageri og falsk Anmeldelse ved at sigte Indehaveren for at have forfalsket Beviset ved at føje et 0 til 15 Kr.....	504

Falsk Forklaring for Retten.

En herfor tiltalt Kvinde frifundet ved Højesteret, da det ikke fandtes aldeles tilstrækkelig bevist, at hun havde afgivet den urigtige Forklaring mod bedre Vidende.	284
En gift Kone, der søgte Skilsmisse, og som under den hende afæskede Partsforklaring mod bedre Vidende nægtede at have været sin Mand utro, idømt betinget Straf efter Strfl § 146, jfr Rpl § 305.....	300-
Straf herfor idømt.	469

Firma.

En Købmand Carl S overdrog sin Forretning til sin Søn Carl Albert S, der fortsatte Forretningen i Faderens Ejendom, hvor denne blev boende. Sønnen, der ellers kaldtes Albert S og som Prokurist i Forretningen havde tegnet sig C A S, drev Forretningen under Navnet Carl S. Da Forretningsoverdra-

	Pag
gelsen ej heller iøvrigt gav sig tydelige Udslag og ikke antoges at være almindelig bekendt, hæftede Faderen for den Kredit, som nogle tidligere Leverandører uden at kende Forandringen vedblev at yde Forretningen.....	66
Lignende Sag	68
Paa den nordlige Flødalsgaard i Svenstrup Sogn var i mange Aar drevet Kalkværk af et Interessentskab under Navnet »Nørre Flødals Fabriker«, og dette Firma blev anmeldt til Handelsregistret i Aalborg. En senere Ejer tilkøbte to andre Kalkværker deriblandt et ved Hadsund, som han drev under samme Navn, hvert med sin Adresse. Sidstnævnte Værk overtoges paa Tvangsauktion af en Panthaver, som vedblev herfor at benytte Navnet »Nørre Flødals Fabriker«, men da denne Betegnelse ikke var blevet et Navn for hans Ejendom, var han efter Fimalovens § 10 uberettiget til at benytte dette Firmanavn.....	205
Et Firma, der som Medejer af Frederiks Stenbrud paa Bornholm havde været ene om Levering af Neksø Sandsten, forbeholdt ved Salget af Stenbrudet til et A/S, for hvis Afsætning Firmaet skulde vedblive at arbejde, Firmaet og Efterfølgere en Provision af Bruttoomsætningen i 25 Aar. Denne Afgift antoges at maatte falde bort, da Firmaet nogle Aar senere efter Optagelse af en ny Deltager og den ene af de gamle Interessenters Død traadte i Likvidation og ophørte..	538
Forbud.	
En Sæbefabrikant forsynede sin Sæbe med Kontrolnumre bl a for at kunne efterspore Overtrædelse af Prisaftaler. En Detailhandler, der ikke havde Prisaftale, men som solgte saadan Sæbe med udkradsede Kontrolnumre til billigere Pris og nægtede at opgive sin Leverandør, antoges ikke at have været i god Tro m H t de for Handlen med denne Sæbe indgaaede Forpligtelser, og Fabrikanten fandtes derfor berettiget til at forbyde ham at sælge Sæben med udkradsede Numre.....	425
Lejeren af en Beboelseslejlighed paa 2 Sal, ved hvis Vinduer Husejeren, som drev Forretning i Stuen, havde opsat en Lysreklame, der var til betydelig Ulempe for Lejeren, kunde forbyde Benyttelsen heraf.....	559
Foreninger.	
Et Medlem af Søfyrbødernes Forbund, som havde fremsat en fornærmelig, men dog delvis begrundet Kritik mod Forbundets Ledelse, var blevet udelukket af Forbundet. Da han ikke havde villet skade Forbundet hermed, og der derfor ikke havde været Hjemmel til at udelukke ham for ukollegial Optræden, var Forbundet dømt til at genoptage ham, og da Udelukkelsen antoges at være Aarsag til at han ikke kunde faa Arbejde, dømtes Forbundet til at yde ham Erstatning....	165

	Pag
En Chauffør, som var Medlem af Chaufførernes Fagforening, der danner en Afdeling af Dansk Arbejdsmands Forbund udmeldte sig af Arbejds mændenes Arbejdsløshedskasse og undlod at betale den hertil svarende Del af sit Medlemsbidrag, og Fagforeningen slettede ham da af Foreningen. Da det ifølge Forbundets Kongresbeslutning var en Pligt for Afdelingernes Medlemmer at være Medlem af Arbejdsløshedskassen, havde han ikke Krav paa alene at være Medlem af Fagforeningen	185
Lovene for Murersvendenes Fagforening (F) bestemte, at ingen kan udmelde sig uden ved at løse Borgerskab eller gaa over i andet Erhverv. En Murersvend M, der ønskede at udtræde for at uddanne sig til Arkitekt, kunde ikke blive løst fra sit Medlemsforhold, idet F forinden forlangte hans Restance betalt. Da et saadant Vilkaar var uhjemlet og F ikke havde stillet bestemte Krav om Dokumentation for at M — hvad der var rigtigt — ikke længere arbejdede i Murerfaget, anerkendtes M som udtraadt af F.....	370
Spørgsmaal om Størrelsen af den en Søfyrbøder tilkommende Erstatning for Udelukkelse af Søfyrbødernes Forbund.....	388
Nogle Arbejdere hos A/S Burmeister & Wain havde i længere Tid haft Overarbejde uden — som af Arbejdernes Tillidsmand i Ovsst m Forbundets Love forlangt — at afkorte Overarbejdstiden i deres sædvanlige Arbejdstid, idet Fabrikens Ledelse ikke vilde give Passerseddel i Arbejdstiden. De blev da udelukket af Forbundet, og som Følge heraf mistede de deres Arbejde. Da Udelukkelsen var uberettiget, blev Forbundet dømt til at genoptage dem og til at yde dem Erstatning, idet et dem paa Forbundets Foranledning givet Tilbud om Overflyttelse til en anden Afdeling uden Overarbejde ikke fandtes at betrygge deres Stilling overfor fremkomne Trusler.....	518
I 1921 var de i Kolding med Losning og Ladning af S/S »Koldinghus« beskæftigede Arbejdere (K) indtraadt i Kolding Havnearbejderforening mod visse Begunstigelser og med Udsigt til efterhaanden at ligestilles med de gamle Arbejdere (A). I 1927 mistede en af K-Arbejderne (K ₁) Arbejdet ved »Koldinghus« og forlangte nu forgæves Optagelse i A-Gruppen. Der fandtes imidlertid ikke at være givet K, hvis Arbejde ikke var foreneligt med A-Arbejdet, et ubetinget Løfte i saa Henseende, og da der ikke efter at K ₁ havde mistet Arbejdet ved »Koldinghus«, havde været nogen Ledighed i A-Gruppen, der kunde forbedre K ₁ 's Stilling, frifandtes Foreningen for Erstatningsansvar overfor ham.....	525

Forsikring.

Arkitekt og Muremester ved et Byggeforetagende, hvorved en Gesims af en farlig Konstruktion styrtede ned og beskadigede to Murersvende, dømtes til at yde Erstatning herfor til

	Pag
et Ulykkesforsikringsselskab, der havde ydet Svendene Invaliditets- og Dagpengeerstatning, og hvem Svendene havde bemyndiget til at indtale Erstatningen.	
Udtalt af Landsretten, at Forsikringsselskabet efter denne Forsikrings Art ikke ved Betaling af Forsikringsbeløbene indtraadte i Skadelidtes Erstatningskrav.....	19
Antaget, at Bestemmelsen i Lov Nr 394 af 28 Juni 1920 § 14 (Lov Bek Nr 395 af s D § 41, 3 Stk) om Beregning af Ulykkeserstatningen for Personer over 60 Aar efter den faktiske Aarsløn, kun angaar dennes Minimum og derfor ikke udelukker Arbejderforsikringsraadets Skøn efter 1 Stk.....	39
F havde en 5aarig Automobilforsikring hos A, for hvilken Præmien var betalt til 13 Okt 1927. Den 11 Okt tegnede F en tilsvarende Forsikring hos B gældende fra den 13 Okt s A. Denne Forsikring antoges ikke at være ugyldig, skønt A's Forsikring endnu ikke var ophævet.	
Den 16 Okt skete en Skade, der omfattedes af Forsikringsvilkårene. A, hvis Præmie pr 13 Okt, for hvilken der gjaldt 14 Løbedage, ikke var betalt, ophævede den 17 Okt efter F's Anmodning sin Forsikring, skønt F samtidig meddelte, at Skade var sket. Da A imidlertid hæftede for Risikoens dengang Skaden indtraf, maatte A overfor B bære en forholdsmæssig Del af Skaden.....	34
En Skibsfører, der var optaget som Medlem i et gensidigt Skibsforsikringsselskab med et af ham i Udlandet købt Skib, hvis Værdi han foreløbig havde opgivet til 21 000 Kr, nægtede, da Skibet ved dets Taksation her blev ansat til 24 000 Kr, at efterkomme de af Selskabet i den Anledning stillede Krav, og da en saadan Taksation efter Selskabets Vedtægter antoges at have været en Betingelse for den endelige Optagelse, hæftede Selskabet ikke for Skibets Forlis paa den følgende Rejse	80
En Chauffør, som var Medlem af Chaufførernes Fagforening, der danner en Afdeling af Dansk Arbejdsmands Forbund udmeldte sig af Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse og undlod at betale den hertil svarende Del af sit Medlemsbidrag, og Fagforeningen slettede ham da af Foreningen. Da det ifølge Forbundets Kongresbeslutning var en Pligt for Afdelingernes Medlemmer at være Medlem af Arbejdsløshedskassen, havde han ikke Krav paa alene at være Medlem af Fagforeningen	185
En Automobilhandler S, hvis Chauffør havde afhentet et Automobil til Eftersyn og paa Hjemvejen, da han kørte en Tur for at finde Fejlen, havde bremset i temmelig stærk Fart i meget fedtet Føre, hvorved Vognen gled og tørnede mod en Stenstøtte, fandtes ansvarlig for den Automobilet tilføjede Skade overfor det Forsikringsselskab, hvori Ejeren havde Automobilet kaskoforsikret.	

	Pag
At Ejeren senere afsluttede en Handel med S, hvorefter Erstatningen skulde komme S til gode, frigjorde ikke S overfor Forsikringsselskabets Genkrav	200
Antaget at en Kommune ikke behøvede Indenrigsministeriets Samtykke efter Lov 26 Maj 1868 til at indtræde i en hvert Aar opsigelig Husdyrforsikring for sin Landejendom skønt dette medførte solidarisk Ansvar.....	282
En Dyrlæge, der havde tegnet en stor Tyveriforsikring og senere anmeldt til Selskabet, at en stor Del af det forsikrede var stjaalet ved et Indbrud, men som derefter skønt mistænkt for Assurancesvig trods Selskabets Henvisning til at det stjaalne maatte specificeres og til Policens Fristbestemmelser intet havde foretaget og langt overskredet Fristen for Sagsanlæg, fandtes at have mistet Krav paa Selskabet.....	367
Skønt der ved Tegning af en Forsikring i et gensidigt Forsikringsselskab var omtalt en Garantikapital, uagtet denne kun var en Driftskapital med Sikkerhed i Medlemmernes solidariske Ansvar, fandtes den forsikrede e O ikke fritaget for at bidrage til nogle Aarsunderskud, da det rette Forhold bl a fremgik af de ham ved Tegningen sendte Vedtægter.....	449
S/S »Emilie Mærsk«, der førte en Ladning Sukker fra Cuba til Philadelphia, grundstødte ved at søge ind mod Land for at sætte en blind Passager fra Borde, og Kaptajnen kastede da en Del af Ladningen overbord for at faa Skibet flot. Efter amerikansk Ret var det udelukket at paalægge Ladningen Andel i Havariopofrelser under en uberettiget Deviation, og Rederiet søgte da hele Skaden dækket af Kaskoforsikringen K, men K, der kun vilde dække den paa Skibet faldende Andel i Skaden, frifandtes for at erstatte Rederiets øvrige Tab, da dette kun skyldtes Erstatningsansvaret overfor Ladningsejeren, for hvilket K efter Søløv §§ 249 og 250 ikke hæftede....	463
En Sagfører S var paa Grund af en Fejl ved en Ejendomshandels Berigtigelse dømt til at erstatte Køberen K den udbetalte Købesum 20 000 Kr. F, der havde overtaget Ansvarsforsikring for S's Erstatningsansvar, vilde i Erstatningen afkorte de af S oppebaarne Salærer, nemlig 1200 Kr, som K havde betalt S og ikke krævet tilbage, og 1050 Kr, som S havde indeholdt i Købesummen overfor Sælgeren, men disse Beløb fandtes at være F uvedkommende.....	547
Et Selskab, som fordelte Elektricitet til sine Medlemmer fra et større Værk gennem Transformator, fandtes efter Lov-Bek Nr 395 af 28 Juni 1920 § 50 at have Forsikringspligt overfor sin Bestyrelses Formand under hans Arbejde med at aflæse Maaleren og udskifte Sikringer i Transformator-taarnet, skønt dette Arbejde ikke udtrykkelig var overdraget ham. Under dette Arbejde blev han dræbt af Strømmen.....	584
Da en ved Nedhejsning af nogle Varer fra et Pakhus tilskadekommen Kusk efter Ulykkesforsikringslovens § 4 var afskaa-	

ret fra at faa Erstatning hos Pakhusets Ejer, efter at han havde modtaget Erstatning i Henhold til Loven, og da Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring, hos hvem den tilskadekomnes Arbejdsgiver havde tegnet lovpligtig Ulykkesforsikring, ikke kunde have større Krav end den tilskadekomne, blev Pakhusejeren frifundet i en af Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring anlagt Sag til Refusion af den udbetalte Erstatning.. 706

Forældelse.

Skønt der var gaet over 5 Aar efter et Beløbs Udbetaling, var en af en Tredjemand for dette stillet Garanti ikke bortfaldet ved Forældelse, da Garantien henviste til en senere Opgørelse, sam fandt Sted indenfor 5-Aaret..... 209

Krav paa Godtgørelse for forøgede Vedligeholdelsesudgifter til en ved Ekspropriation til Jærnbaneanlæg omlagt Vej forældedes i 5 Aar efter Lov Nr 274 af 22 Dec 1908 § 1, Nr 5. Indsigelse om Forældelse ansaas efter Omstændighederne ikke frafaldet ved Banens Anerkendelse af, at Kravet var anmeldt for den 291

Et Skattekrav, med hvilket der var givet Henstand under Paaklage af Skatteansættelsen ansaas først forfaldet ved den endelige Kendelse, saa at Forældelsen først kunde regnes fra denne..... 542

Fremmed Ret.

S/S »Emilie Mærsk«, der førte en Ladning Sukker fra Cuba til Philadelphia, grundstødte ved at søge ind mod Land for at sætte en blind Passager fra Borde, og Kaptajnen kastede da en Del af Ladningen overbord for at faa Skibet flot. Efter amerikansk Ret var det udelukket at paalægge Ladningen Andel i Havariopofrelser under en uberettiget Deviation, og Rederiet søgte da hele Skaden dækket af Kaskoforsikringen K, men K, der kun vilde dække den paa Skibet faldende Andel i Skaden, frifandtes for at erstatte Rederiets øvrige Tab, da dette kun skyldtes Erstatningsansvaret overfor Ladningsejeren, for hvilket K efter Sølov §§ 249 og 250 ikke hæftede.... 463

Frihedskrænkelser.

Nogle Medlemmer af en Fagforening, som havde tvunget nogle Arbejdere udenfor Fagforeningen til at ophøre med deres Arbejde i en af Foreningen blokeret Grusgrav, dels ved at skubbe, dels ved at bære dem bort, straffet efter Strfl § 210.

Fagforeningens Formand, som havde overværet Oprinet og som ved sine forudgaaende Udtalelser om at han gerne saa de i Grusgraven arbejdende Personer flyttet uden at der dog øvedes egenlig Vold, men at der maaske kunde skubbes til dem, fandtes at have givet Anledning til Benyttelsen af voldelige Midler, straffet efter Strfl § 210 jfr § 52..... 115

Lignende Sag 119

Fuldmagt.

- I 1922 overlod en gift Kone sin Mand at stille nogle hende som Særeje ifølge Ægtepagt tilhørende Obligationer som Sikkerhed for hans Kassekredit i en Bank. Uagtet Overøvrighedens Samtykke hertil efter Lov 7 April 1899 § 15 ikke var indhentet, kunde Hustruen ikke anfægte Sikkerhedsstillelsen, da det, skønt to af Obligationerne lød paa hendes tidligere Navn (de andre lød paa Ihændehaven), ikke var oplyst, at nogen af Bankens Direktører eller af de Funktionærer, hvem Ordningen heraf var overdraget, havde vidst eller burde vide, at Obligationerne var hendes Særeje. At den Sagfører, som hun havde raadspurgt om Sagen, var Medlem af Repræsentantskabets Forretningsudvalg, der ikke havde haft hermed at gøre, var uden Betydning 89
- A, der havde tilbyttet sig en Ejendom, fik gennem en Sagfører S Tilsagn af en Sparekasse om et Laan heri paa 6000 Kr mod Kautions af sine Paarørende K. Efter at A og K havde underskrevet en Panteobligation, udbetalte Sparekassen Laanet til S, men inden A's Adkomst og Prioriteter var bragt i Orden, viste det sig at S havde gjort sig skyldig i Besvigelser og var insolvent. Da det imidlertid antoges at baade A og K havde været enige i at Laanet skulde udbetales til S til Ordning af A's Forhold, hæftede de alle for Beløbet. 396

Fyr.

Ved Udydelsen af Aarhus Havn blev Østmolen forlænget mod Nord ved Hjælp af en Række Sænkekasser, og med Fyrvæsnets Godkendelse blev der udfør Nordspidsen af Molen udlagt en Bøje med rødt Lys og langs Ydersiden anbragt Lysprojektorer. Til Dannelse af Molehovedet anbragtes en Række lave Sænkekasser paa tværs af Molen, og paa Inderspidsen af denne 80 m lange Tværarm anbragte Havnevæsnet en klar Lygte 2 m over Vandfladen, hvorom intet blev bekendtgjort. En Motorgalease, som en Nat sejlede ud af Havnen efter den røde Bøje, gik uden videre mellem Molen og Lygten, som den antog for en Agterlanterne, og stødte herved mod Tværarmen og sank. Da Havnen maatte bære Ansvar for den utilstrækkelige Belysning af Tværarmen, dømtes den til at erstatte Halvdelen af Skaden. 138

Fængsling.

Nægtet Erstatning for Anholdelse og Fængsling da de for Højesteret foreliggende Oplysninger fandtes at give begrundet Formodning om at den paagældende havde gjort sig skyldig i forskellige af de ham paasigtede Forhold, bl a de Forhold for hvilke han var sat under Tiltale. 63

	Pag
Tilkendt en Tjenestekarl, som var frifundet for Brandstiftelse, om hvis Skyld der ikke forelaa begrundet Formodning, og som kun paa mindre væsenlige Punkter havde afgivet vaklende Forklaring, Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel.	217
Nægtet Erstatning i Anledning af en Fængsling.....	244
En Hovmester fik i Erstatning efter Rpl §§ 778 og 792 for uforskyldt Anholdelse og Varetægtsfængsel i 6 Dage tilkendt 2000 Kr, fastsat under Hensyn til at Fængslingen tillige havde hindret ham i at skaffe sig Hyre den nærmest følgende Tid, hvorimod der ikke fandtes Hjemmel i Lovgivningen til at tilkende Erstatning for det Tab han havde lidt som Følge af et ham ifølge § 785 meddelt Forbud mod at forlade Landet saalænge Undersøgelsen varede.....	339
Nægtet en for Brandstiftelse tiltalt Person Erstatning for Fængsling, da der fandtes at være grundet Formodning om at han var skyldig i det ham paasigtede Forhold.....	409
Ikke tilkendt Erstatning for Fængling, allerede fordi de fremkomne Oplysninger gav begrundet Formodning om at den paagældende var skyldig i den ham paasigtede Forbrydelse..	604

Færdsel.

Paa et Vejkruds i Fredensborg, hvor Udsigten begrænsedes af en Bygning, paakørte et Droskeautomobil en Motorcyklist M, der vilde køre forom Automobilet. Da M havde kørt uforsvarlig hurtigt og ikke efter Færdselslov Nr 164 af 1 Maj 1923 § 6 holdt tilbage for det fra højre Side kommende Automobil, tilkendtes der ham kun en mindre Erstatning hos Automobilets Fører, som havde kørt med en Fart af henimod 30 km/Time ved det farlige Vejkruds uden at passe tilstrækkelig paa	132
--	-----

Gader.

I 1898 paatog en Grundejer paa Frederiksberg sig at yde Bidrag til Anlæg af en Vej langs Jærnbanelen. Efter at Jærnbanelen var nedlagt, anlagdes Vejen i 1923 som en Hovedfærdselsaare, Rosenørns Allé. Grundejerne fandtes da kun pligtig at yde Bidrag som til den oprindelig paatænkte Vej efter Nutidens Priser.....	457
--	-----

Gas og Elektricitet.

En Kommune fandtes ikke at kunne betinge Levering af Gas og Elektricitet fra sine Værker af at Forbrugerne betalte deres Skatter.....	11
---	----

Gasværker.

Lederen af Horsens Kommunes Gasværk, som efter sin Ansættelse havde Krav paa Vederlag for ekstraordinært stort Arbejde, planlagde og ledede under sit Arbejde som Gas-	
--	--

værksbestyrer en betydelig Udvidelse af Gasværket. For dette Arbejde, der varede i flere Aar og drejede sig om ca 1½ Mill Kr, tilkendtes der ham et Honorar af 12 000 Kr.... 402

Gaver.

En Mand, der havde Penge staaende i en Sparekasse, overdrog ved Gavebrev sin Datter 5000 Kr heraf, saaledes at Beløbet skulde overføres paa hendes Navn og kunne hæves af hende mod Forevisning af Dødsattest for ham. Efter at han var død, fik Datteren ved Forevisning af Dødsattest og Gavebrev Beløbet udbetalt paa Sparekassebogen. Senere blev Gavebrevet erklæret ugyldigt som Døds gave, men hun var da ude af Stand til at erstatte Dødsboet Beløbet. Skønt Sparekassen ifølge sine Vedtægter kunde udbetale de paa Sparekassebog indestaaende Beløb mod Forevisning af og Afskrivning i Bogen, dømtes Sparekassen til at betale Beløbet igen til Boet, da Vedtægtsbestemmelsen kun betragtedes som en Legitimationsregel, og Sparekassen, der havde haft Kundskab om, at Konthaveren var død, ikke var frigjort ved Betaling i Henhold til det ugyldige Gavebrev..... 147

Et Gaveløfte om Betaling af en aarlig Sum fandtes ikke for Tiden at kunne kræves opfyldt af Giveren, da hans Forhold siden Løftets Afgivelse var saaledes forringet at han nu var insolvent og ude af Stand til at opfylde det..... 157

Gentagelsesvirkning.

En i en Forligskommission vedtaget Bøde for ulovlig Jagt tillagt Gentagelsesvirkning efter Jagtlov Nr 279 af 22 Juni 1922 § 34, 3 Stk..... 83

Gældsbreve.

I 1922 overlod en gift Kone sin Mand at stille nogle hende som Særeje ifølge Ægtepagt tilhørende Obligationer som Sikkerhed for hans Kassekredit i en Bank. Uagtet Overørighedens Samtykke hertil efter Lov 7 April 1899 § 15 ikke var indhentet, kunde Hustruen ikke anfægte Sikkerhedsstillelsen, da det, skønt to af Obligationerne lød paa hendes tidligere Navn (de andre lød paa Ihændeleveren), ikke var oplyst, at nogen af Bankens Direktører eller af de Funktionærer, hvem Ordningen heraf var overdraget, havde vidst eller burdet vide, at Obligationerne var hendes Særeje. At den Sagfører, som hun havde raadspurgt om Sagen, var Medlem af Repræsentantskabets Forretningsudvalg, der ikke havde haft hermed at gøre, var uden Betydning 89

Handel.

- Da et leveret Parti Svineblærer ikke var kontraktmæssigt, indgik Køberen K paa at frasortere hvad han kunde bruge og sende Resten tilbage. K erklærede kun at kunne bruge 3150 Stk; men da det fandtes bevist, at der var leveret 18 500 Stk og kun kommet 9283 Stk tilbage, og det ikke var oplyst hvad der var blevet af de manglende, dømtes K e O til ogsaa at betale disse..... 8
- En Købmand Carl S, overdrog sin Forretning til sin Søn, Carl Albert S, der fortsatte Forretningen i Faderens Ejendom, hvor denne blev boende. Sønnen, der ellers kaldtes Albert S og som Prokurist i Forretningen havde tegnet sig C A S, drev Forretningen under Navnet Carl S. Da Forretningsoverdragelsen ej heller iøvrigt gav sig tydelige Udslag og ikke antoges at være almindelig bekendt, hæftede Faderen for den Kredit, som nogle tidligere Leverandører uden at kende Forandringen vedblev at yde Forretningen..... 66
- Lignende Sag..... 68
- K havde af Eneforhandleren S købt nogle »Opel-Standard« Cykler og videresolgt dem som originale Opel Cykler. Da Cyklerne derefter blev annonceret under denne Betegnelse til en Pris, der laa betydelig under den, hvortil »originale Opel« Cykler ellers forhandlede, nægtede S at udlevere Cyklerne. Da det imidlertid ikke tilstrækkelig tydeligt var tilkendegivet K, at sidstnævnte Betegnelse ønskedes forbeholdt for et dyrere Mærke, tilkendtes der ham Erstatning hos S i Anledning af det Ansvar han var ifaldet overfor sin Køber.
- K, der havde solgt nogle Cykler til en Cykelforretning i København, som ogsaa drev Forsendelsesforretning, fandtes e O ikke herved at have overtraadt sin Forpligtelse til at sælge Cyklerne til regulære Cykelhandlere i København og ikke tilbyde dem til Firmaer udenfor København..... 70
- En Skotøjshandler havde af en Skotøjsfabrik købt 120 Par Damesko i beigefarvet Chevreau. Da Skindet i en Del af disse var mere eller mindre plettet og skjoldet og Foret i adskillige var foldet, fandtes Køberen berettiget til at afvise hele Partiet..... 123
- En Trævarefabrikant der havde forpligtet sig til Levering af 20 000 Stk Skraatobaksdaaser, dømt til Tilbagebetaling af den forudbetalte Købesum, da Partiet ved Leveringen viste sig at være ukontraktmæssigt, hvorimod der ikke blev tilkendt Køberen nogen Erstatning. da det ikke fandtes godtgjort, at Partiet selv om det havde været kontraktmæssigt, vilde kunne være videresolgt med Fortjeneste..... 236
- En Kulimportør S havde solgt en Købmand K en Ladning Koks. Da Partiet ikke ankom i rette Tid, traadte S i Forhandling med K om at skaffe ham andre Koks og sendte ham bl a

en Ladning, som imidlertid viste sig mangelfuld. K, der havde forbeholdt sig Erstatning, fandtes ikke afskaaret fra derefter at foretage Dækningskøb for S's Regning.

Et gennem Mægler foretaget »Dækningskøb« hos den virkelige Sælger af et Parti Koks fandtes uden Betydning for Erstatningen for undladt Levering af Partiet..... 352

S solgte til K en Ladning Kul med S/S »Lisbeth« ifølge et Certeparti, der kunde annulleres, hvis Skibet ikke var lasteklart den 21 Febr. Paa Grund af Snehindringer kunde Kullene ikke leveres, ligesom Skibet ikke kom frem paa Grund af Is, hvad S meddelte K, og overfor K's Forbehold om Ret til annullere udbad S sig Annulation senest den 23 Febr. Uden at svare herpaa forhandlede K stadig med S om Levering, og først den 19 Marts, da Isforholdene lettedes, annullerede K Handlen. Efter K's Optræden fandtes denne Annulation uberettiget, og der paalagdes K Erstatning.

S havde ved Mægler tvangssolgt Partiet til sig selv, men et Par Dage efter solgt Partiet til en højere Pris, og efter denne Pris beregnedes e O Erstatningen af Sø- og Handelsretten 529

Havne.

Ved Udvidelsen af Aarhus Havn blev Østmolen forlænget mod Nord ved Hjælp af en Række Sænkekasser, og med Fyrvæsnets Godkendelse blev der udfor Nordspidsen af Molen udlagt en Bøje med rødt Lys og langs Ydersiden anbragt Lysprojektorer. Til Dannelse af Molehovedet anbragtes en Række lave Sænkekasser paa tværs af Molen, og paa Inderspidsen af denne 80 m lange Tværarm anbragte Havnevæsnet en klar Lygte 2 m over Vandfladen, hvorom intet blev bekendtgjort. En Motorgalease, som en Nat sejlede ud af Havnen efter den røde Bøje, gik uden videre mellem Molen og Lygten, som den antog for en Agterlanterne, og stødte herved mod Tværarmen og sank. Da Havnen maatte bære Ansvar for den utilstrækkelige Belysning af Tværarmen, dømtes den til at erstatte Halvdelen af Skaden..... 138

Hittegods.

En Politibetjent, der havde solgt en fremmed Hund, straffet efter Straffelovens § 247, da der formentlig var gaaet en Uges Tid fra Ejeren havde mistet Hunden til den var kommet i Betjentens Besiddelse, fandtes Betingelserne for Tyveri ikke at foreligge..... 5

En Tiltalt anset efter Strfl § 247 for Tilegnelse af en Granmast som han fandt flydende i en Aa..... 509

Hunde.

Da det ikke fandtes at kunne lægges en Fører af en Motorvogn til Last, at han, da en stor Hund pludselig sprang frem og tørnede mod Automobilet, ikke var i Stand til at undgaa at køre mod et Træ, blev Hundens Ejer i Medfør af § 13 i Lov om Hundeafgiften m m af 18 April 1925 dømt til at betale Erstatning for den Automobilet ved Paakørslen af Træet paa- dragne Skade. Herunder fandtes dog ikke at kunne regnes Rejsseudgifter for en Mand, der for vedk Forsikringselskab skulde vurdere Skaden paa Automobilet..... 619

Husiredskrænkelser.

Fire Tiltalte der uden at have Medlemskort eller Billet tiltvang sig Adgang til en Ungdomsforenings i et Forsamlingshus afholdte Bal, anset efter Analogien af Strfl § 221..... 730

Hæleri.

En Tiltalt anset i Medfør af Strfl § 241 I efter dens § 238 som for 2 Gang begaaet Hæleri..... 24
Straf for Hæleri idømt..... 308, 330

Ingeniører.

Lederen af Horsens Kommunes Gasværk, som efter sin Ansettelse havde Krav paa Vederlag for ekstraordinært stort Arbejde, planlagde og ledede under sit Arbejde som Gasværksbestyrer en betydelig Udvidelse af Gasværket. For dette Arbejde, der varede i flere Aar og drejede sig om ca 1½ Mill Kr, tilkendtes der ham et Honorar af 12 000 Kr.... 402

Island.

En Handlende, der optog Ordre fra Firmaer paa Island, var pligtig at løse Adgangsbevis efter Lov Nr 138 af 1 Juli 1927 som for et udenlandsk Firma..... 499

Jagt.

Tre Krybskytter straffet med Bøder og Konfiskation af Jagtvaaben for Overtrædelse af forsk Bestemmelser i Jagtloven. En i en Forligskommission vedtaget Bøde for ulovlig Jagt tillagt Gentagelsesvirkning efter Jagtlovens § 34, 3 Stk.... 83

Jærnbauer.

Ved Ekspropriation til en Jærnbane af et Jordstykke med en Kloakledning var der taget Forbehold bl a om at der ikke paaførtes den afstaaende Udgifter til Vedligeholdelse m m. Antaget at Meningen havde været at overføre Vedligeholdelsespligten til Jærnbanen.

Da der ved Kloakens senere Sammensynken skete en Opstuvning af Vandet, hvorved dette trængte ind i en Fabrikks Kælder, fandtes Jærnbanen pligtig at erstatte Skaden, der skyldtes at Afløbet ikke hurtigere var bragt i Orden. 221

Kaution.

- Ikke fundet bevist, at en Gaardejer ved nogle mundtlige Udtalelser i Anledning af en Handel om en Ejendom havde lovet at indestaa en Kautionist for et Laan i Ejendommen for, at han ikke kom til at lide noget Tab ved sin Kaution. 17
- Antaget at et Dødsbo, hvortil Parterne i en for Højesteret indbragt Retssag var Arvinger, og som havde ladet Indstævnte indtale den til Dækning af hans Arvelod fornødne Halvdel af Appellantens Skyld efter en Kautionsforpligtelse overfor Af-døde, ikke derved havde givet Afkald paa Resten, saa at Appellanten nu skulde have Krav paa Arvedel af den indbetalte Halvdel. Antaget, at Kautionen ikke alene galdt overfor Af-døde personlig 44
- A, der havde tilbyttet sig en Ejendom, fik gennem en Sagfører S Tilsagn af en Sparekasse om et Laan heri paa 6000 Kr mod Kaution af sine Paarørende K. Efter at A og K havde underskrevet en Panteobligation, udbetalte Sparekassen Laanet til S, men inden A's Adkomst og Prioriteter var bragt i Orden, viste det sig at S havde gjort sig skyldig i Besvigelse og var insolvent. Da det imidlertid antoges at baade A og K havde været enige i at Laanet skulde udbetales til S til Ordning af A's Forhold, hæftede de alle for Beløbet. 396
- Den ene af to Samkautionister K for en Pantegæld maatte indfri Gælden og overtog, efter forgæves at have opfordret Medkautionisten M til Deltagelse, den pantsatte Ejendom ved Tvangsauktion for i alt ca 33000 Kr eller kun lidt over de foranstaaende Prioriteter. Skønt Ejendommen ved en senere Vurdering sattes til en Værdi af 38000 Kr, fandtes det e O ikke tilstrækkelig oplyst, at Ejendommens virkelige Værdi havde været væsenlig større end den Sum, hvorfor K havde overtaget den, og ved Opgørelsen af den M paahvitende Halvdel af Restskylden lagdes derfor denne Sum til Grund. 470
- Et Banklaan ordnedes saaledes at fire Mænd tegnede Kaution paa Gælds brevet, og ved et andet Dokument paatog tre andre sig ligeledes Kaution overfor Banken. E O antoges det at have været Meningen, at den sidstnævnte Kaution ikke skulde have Betydning overfor de førstnævnte Kautionister, og disse havde derfor ikke noget Genkrav overfor de sidste. 555
- To Personer, der havde paataget sig Selvskyldnerkaution for det Tab, som et udenlandsk Aktieselskab maatte lide ved en herværende Automobilhandlers Engagement med Selskabet, dømt til at betale Selskabet Automobilhandlerens Tilsvar til dette, efter at hans Bo var taget under Konkursbehandling. . 727

Kiosker.

Bestemmelsen i Lov Nr 289 af 30 Juni 1922 § 2 b om Kioskers Ret til at holde aabent efter den almindelige Lukketid, fandtes i Overensstemmelse med hvad der var tilsigtet med Bestemmelsens Formulering, at maatte forstaas saaledes, at kun saadanne Kioskforretninger, der overhovedet ikke handlede med andre Varer end de i § 2 b nævnte, kunde holdes aabne efter almindelig Lukketid; Bestemmelsen i Lovens § 8, 2 Stk om Fortabelse af Retten til at holde saaledes aabent kom derimod kun til Anvendelse, naar der var handlet i videre Omfang end tilladt efter den almindelige Lukketid.....

690

Kloaker.

Ved Ekspropriation til en Jærnbane af et Jordstykke med en Kloakledning var der taget Forbehold bl a om at der ikke paaførtes den afstaaende Udgifter til Vedligeholdelse m m. Antaget at Meningen havde været at overføre Vedligeholdelsespligten til Jærnbanen.

Da der ved Kloakens senere Sammensynken skete en Opstuvning af Vandet, hvorved dette trængte ind i en Fabriks Kælder, fandtes Jærnbanen pligtig at erstatte Skaden, der skyldtes at Afløbet ikke hurtigere var bragt i Orden.

221

Et Sogneraad dømt til at betale en Bagermester Erstatning for den Skade, der var forvoldt ham ved at Vand fra en Kloak var trængt ind i hans Bageri, da der fandtes at maatte gaas ud fra, at Skaden for en væsenlig Del skyldtes Mangel paa Tilsyn med og Oprensning af Kloaken.....

643

Kommission.

Fordring paa Købesummen for solgte Konsignationsvarer tilkom efter Kommissionslov Nr 243 af 8 Maj 1917 § 61 Konsignanten, saa at Konsignatarens Kreditorer ikke kunde gøre Udlæg heri

490

Kommuner.

En Kommune fandtes ikke at kunne betinge Levering af Gas og Elektricitet fra sine Værker af at Forbrugerne betalte deres Skatter.....

11

Konkurrence.

A var ansat i Skibsmægler M's Forretning i Svendborg som Leder af en Afdeling for Agentur og Kommission med Forpligtelse til efter sin Fratræden ikke at deltage i nogen med M's Forretning konkurrerende Virksomhed i Fyens Stift. Denne Forpligtelse antoges at gælde overfor M's Virksom-

	Pag
hed i det hele, ikke blot Agentur og Kommission. Om M efter Næringslovgivningen var uberettiget til at drive Agentur og Kommission fandtes uden Betydning, da det ikke ansaas udelukket at M kunde være interesseret i saadan Virksomhed.	
A havde overtraadt Forbudet bl a ved at overtage et Dampskibsagentur, som han hidtil havde drevet i Hh t Overenskomsten med M, skønt udadtil i eget Navn, og idømtes en Konventionalbod af 5000 Kr.....	174
En Tobaksfabrik havde faaet indregistreret et Varemærke bl a indeholdende Betegnelsen »Crown« for Cigarer. En anden Fabrikant, der senere brugte et lignende Mærke med Betegnelsen »Krone« og i samme Farver for Tobak, fandtes at have overtraadt Lov Nr 98 af 29 Marts 1924 § 9, skønt han havde faaet sit Mærke registreret som Varemærke for Pibetobak..	213
En Bogtrykker, der havde reklameret med gratis Trykning af Forretningsblanketter blot mod Betaling af Papirets Værdi, hvilket i al Fald kun kunde være rigtigt ved Bestilling af et meget stort Antal Eksemplarer, og som ved at betegne sin Forretning som Provinspressen, Fællesredaktion, havde givet den Udseende af særlig Forbindelse med adskillige Provinsblade, straffet efter Lov Nr 98 af 29 Marts 1924 §§ 1 og 2....	365
En Whiskyetikette med Navnet King's Own fandtes ikke at frembyde en saadan almindelig Lighed med en Etikette med Navnet King George, at den, skønt Flaskerne var ens, kunde forbydes efter Lov Nr 98 af 24 Marts 1924 § 9.....	480
En Repræsentant dømt til at overholde en af ham paatagen Forpligtelse til ikke indenfor et nærmere angivet Tidsrum direkte eller indirekte at demonstrere, tilbyde eller sælge Systemer som f Eks »Roneodex«, der konkurrerer med »Kardex« Karthoteksystem, eller have Ansættelse hos eller overhovedet samarbejde med A/S Roneo eller noget andet Firma, der forhandler saadant konkurrerende System.....	646

Konkurs.

En Fallent kunde ikke kræve Skifterettens Afgørelse af, om hans Konkursbo skulde gøre et af ham paastaaet Krav gældende overfor en anmeldt Fordring.....	297
For at kunne fortsætte en Fallents Forretning stiftedes et Aktieselskab væsenligst ved Hjælp af Hustruens Særeje med begge Ægtefæller i Bestyrelsen, og de ansattes i Forretningen med langt Opsigelsesvarsel og en Løn, der helt opslugte Fortjenesten. Efter Selskabets Fallit anmeldte Hustruen et privilegeret Lønkrav for 1 ¹ / ₄ Aar; men Kravet nægtedes, da hun i Virkeligheden havde været raadende og i egen Interesse....	438
En Konkurs i Udlandet afskar ikke Individualforfølgning mod Fallentens Ejendele her i Landet, selv om Fordringen ogsaa var gjort gældende i Konkursboet.....	452

- En Skiftesamlings Beslutning om Salg af et Konkursbos Aktier kunde efter Konkurslov § 137, jfr §§ 74 og 75 ikke paakæres.. 592

Konsignation.

- Fordring paa Købesummen for solgte Konsignationsvarer tilkom efter Kommissionslov Nr 243 af 8 Maj 1917 § 61 Konsignanten, saa at Konsignatarens Kreditorer ikke kunde gøre Udlæg heri. 490

Kontrakt.

- Ikke fundet oplyst, at der forelaa Omstændigheder, som kunde berettigge en Fabrikant til at betragte sig som løst fra en Overenskomst med Statsbanerne om et Lejemaal og et Byggeforetagende ved Østerbro Station..... 430
- Et Firma, der som Medejer af Frederiks Stenbrud paa Bornholm havde været ene om Levering af Neksø Sandsten, forbeholdt ved Salget af Stenbrudet til et A/S, for hvis Afsætning Firmaet skulde vedblive at arbejde, Firmaet og Efterfølgere en Provision af Bruttoomsætningen i 25 Aar. Denne Afgift antoges at maatte falde bort, da Firmaet nogle Aar senere efter Optagelse af en ny Deltager og den ene af de gamle Interessenters Død traadte i Likvidation og ophørte.. 538

Konventionalbod.

- A var ansat i Skibsmægler M's Forretning i Svendborg som Leder af en Afdeling for Agentur og Kommission med Forpligtelse til efter sin Fratræden ikke at deltage i nogen med M's Forretning konkurrerende Virksomhed i Fyens Stift. Denne Forpligtelse antoges at gælde overfor M's Virksomhed i det hele, ikke blot Agentur og Kommission. Om M efter Næringslovgivningen var uberettiget til at drive Agentur og Kommission fandtes uden Betydning, da det ikke ansaas udelukket at M kunde være interesseret i saadan Virksomhed.
- A havde overtraadt Forbudet bl a ved at overtage et Dampskibsagentur, som han hidtil havde drevet i Hh t Overenskomsten med M, skønt udadtil i eget Navn, og idømtes en Konventionalbod af 5000 Kr..... 174

Kreditforeninger.

- En Kreditforening, der havde faaet tilsendt en forfalden Termisydelse, efter at denne var overgivet til Inkassation, kunde ikke gøre umiddelbart Udlæg i Pantet i Henhold til Rpl § 478 Nr 3 alene for Omkostningerne ved Inkassationen..... 587

Kvaksalveri.

- To Tiltalte, der udførte kiropraktisk Behandling af Patienter, idet de med Haanden søgte at rette Stillingen af Ryghvirvlerne for at fjerne Tryk paa Nerverne, fandtes ikke skyldige i

Kvaksalveri, skønt Behandlingen kunde frembyde Fare overfor de Sygdomme, Patienterne led af, da Behandlingen nemlig udførtes efter en Læges Undersøgelse og Ordination og under hans Tilsyn og ikke i sig selv fandtes farlig..... 406

Kære.

En Skiftesamlings Beslutning om Salg af et Konkursbos Aktier kunde efter Konkurslov § 137, ifr §§ 74 og 75 ikke paakæres.. 592

Køb og Salg.

I en Panteobligation i en fast Ejendom var der betinget Afdrag i Tilfælde af Ejerskifte. Ejeren S solgte Ejendommen ved Slutseddél til K. K gjorde senere gældende, at Købet var uforbindende paa Grund af Mangler ved Ejendommen, og Parterne enedes da om, at K fik Fuldmagt til at sælge Ejendommen, og hvis han ikke i Løbet af 3 Uger skaffede en anden Køber, maatte han selv vedstaa Handlen. K skaffede derefter en anden Køber, der købte Ejendommen direkte af S. Da Handlen efter Slutsedlen saaledes ikke var blevet endelig, antoges der kun at skulle erlægges Afdrag for eet Ejerskifte. 52

Sælgeren af en Landejendom, der paa Køberens Forespørgsel havde erklæret, at 1ste Prioriteten til en Sparekasse var et fast Laan, skønt den var opsigelig med 3 Maaneders Varsel og forfaldt ved Ejerskifte og han vidste at der for Overtagelse forlangtes Provision, dømtes til at erstatte Køberen dette Beløb.

Endvidere dømtes Sælgeren til at indfri nogle under Afløsning værende Arvefæsteafgifter, som han ikke havde opgivet paahviledé Ejendommen..... 92

En Ingeniør S, der havde ejet Hovedgaarden Krastrup med tilhørende Brugsrettigheder over nogle Hedestrækninger og en Tørveskærret i en Mose, solgte inden sin Bortrejse til Amerika dels Gaarden, dels Rettighederne i Heden. Køberen K af disse sidste disponerede tillige over Tørveskærretten, som han paastod at have faaet mundtlig overdraget for et Tilgodehavende. Skønt S efter en Aarrække erklærede, at han ikke havde overdraget Tørveskærretten til K, men nu solgte denne til Mosens Ejer, fandtes det e O ikke godtgjort, at K's Dispositioner havde været uhjemlede..... 102

Skønt en Ko, der kastede Kalven Dagen efter at den var købt, havde indført Kastning i Køberens Besætning, fandtes Sælgeren ikke ansvarlig herfor, da der ikke tidligere havde været Kastning i hans Besætning, bortset fra at en Ko nogle Dage før Salget havde kælvét 3 Uger for tidligt, hvad han ikke havde haft Grund til at antage skyldtes Kastning..... 152

I en Slutseddél om Bytte af to brugte Automobiler anførtes om det ene, som ikke var tilstede, at det havde Læderbetræk. Skønt dette ikke var Tilfældet, paalagdes der ikke Sælgeren

	Pag
Ansvar herfor, da Køberen havde paataget sig selv at søge Oplysning herom	215
Sælgeren af en Ejendom, der tidligere havde haft en Kælder udlejet til Beboelse, havde under Salgsforhandlingerne sagt, at Kælderen kunde udlejes til Værksted for ca 250 Kr. Skønt dette ikke kunde lade sig gøre, da Loftshøjden var for ringe, fandtes Sælgeren ikke erstatningspligtig herfor, da han ikke havde vidst, at en saadan Benyttelse var ulovlig.....	267
En Haandværker, der havde købt en Ejendom, hvori indestod en kort efter forfaldende Prioritet, uden Udbetaling, men mod at han skulde istandsætte Lejlighederne og indlægge W C samt derefter omprioritere Eiendommen og afdrage Udbyttet heraf paa Købesummen, fandtes ved Arbejdets Forsinkelse og manglende Midler at have misligholdt sine Forpligtelser saaledes, at Sælgeren kunde hæve Handlen.....	268
Ved Salget af en Ejendom var det aftalt, at Sælgeren S skulde skaffe et fast Laan paa 15 000 Kr til Indfrielse af en Hæftelse, og da dette ikke var sket $\frac{3}{4}$ Aar efter at Skøde iøvrigt kunde udstedes, hævdede Køberen K Handlen. Der forhandles dog derefter om at søge Laan i en Kreditforening, men da denne først forlangte Bygningerne istandsat, hævdede K uden videre paany Handlen og undlod at betale Terminsinddelser, hvorefter Ejendommen solgtes ved Tvangsauktion. Da S havde haft Føje til at betragte den første Annulation som bortfaldet, og K ikke havde givet S Lejlighed til at opfylde Betingelserne for Laanet, fandtes han ikke at kunne gøre S ansvarlig for sit Tab ved Ejendommens Tvangssalg..	275
En Husejer solgte en Ejendom paa Frederiksberg med opgivet Lejeindtægt, herunder Leje for nogle særskilt udlejede Loftsværelser. Skønt det viste sig, at disse efter Lov Bek Nr 212 af 1 Aug 1912 § 15 ikke maatte udlejes særskilt, men kun i Forbindelse med Lejlighederne, fandtes Sælgeren, der ikke havde foretaget nogen Forandring i saa Henseende og ikke havde vidst Besked med eller garanteret noget om Lovligheden, ikke erstatningspligtig i den Anledning.....	286
Ved Købet af en Grund i Valby, der egnede sig til Bebyggelse, og hvis Areal var opgivet til 860 m ² efter Matrikelskort, viste det sig, idet der var en Fejl ved Indtegningen af Grænsen, at der manglede 80 m ² , og at 32,8 m ² hørte til Gaden. For disse Mangler tilkendtes der Køberen et Afslag i Købesummen.	326
Sælgeren af en Forretning dømt til at tilbagebetale Købesummen, da Køberen ikke kunde faa Værtens Tilladelse til at overtage Lejemaalet.....	412
To Køer, der var solgt som sunde og reelle, viste sig at lide af smitsom Kastning, som derefter angreb Køberens Besætning. Da Slægeren imidlertid ikke havde haft Grund til Mistanke herom eller garanteret heroverfor, fandtes han ikke pligtig til	

	Pag
at erstatte Skaden. Derimod nedsattes Købesummen for Køerne til det halve.....	442
Opgørelse af Parternes Mellemværende ved en Automobilhandel.	501
Ikke fundet bevist, at Sælgeren af en Mølle havde lovet Køberen at lade formale Korn for en bestemt Sum om Aaret i den solgte Mølle.....	493
En Landmand, der ved Købet af en Landejendom var gjort opmærksom paa, at den bestod af to Gaarde, der som Hovedparceller ikke maatte drives under et, kunde ikke af den Grund hæve Handlen.....	513
En Ejendomshandler, der under Forhandlingerne om Salget af en Gaard, som han kun havde ejet nogle Dage, paa Forespørgsel havde erklæret, at der var Vand nok paa Ejendommen, dømtes til at betale Køberen en Erstatning, da det viste sig, at der sædvanlig om Sommeren manglede tilstrækkeligt Vand i Brønden, hvad der ej heller var videre Udsigt til at fremskaffe ved Boring.....	578
Ikke fundet godtgjort at en solgt Kvie der senere viste sig at være befængt med smitsom Kalvekastning, i Handelsøjeblikket havde været lidende af denne Sygdom, hvorfor Sælgeren frifandtes i den af Køberen mod ham rejste Erstatningssag..	648

Købstæder.

Antaget at en Kommune ikke behøvede Indenrigsministeriets Samtykke efter Lov 26 Maj 1868 til at indtræde i en hvert Aar opsigelig Husdyrforsikring for sin Landejendom skønt dette medførte solidarisk Ansvar.....	282
A havde lejet Kongebrogaarden af Middelfart Kommune til Restauration i 20 Aar. Da A efter 5 Aar skulde have sin Beværterbevilling fornyet, fraraadede Byraadet ligesom Politimester og Bevillingsnævn dette, og da Overbevillingsnævnet herefter afslog hans Andragende, maatte han efter Byraadets Forlangende fratræde Lejemaalet. A søgte da Erstatning af Byraadet, men dette frifandtes, da dets Stilling til Andragendet ikke antoges at have været bestemt af uvedkommende Hensyn. Overbevillingsnævnet havde ej heller anset sig bundet af Erklæringerne til at afslaa Andragendet.....	533

Landvæsenskommissioner.

Til Inddigning af Afvanding af Væth Enge ved Gudena havde en Landvæsenskommission godkendt et af Hedeselskabet udarbejdet Projekt; under Udførelsen heraf traf den foreløbige Styrelse nogle yderligere Foranstaltninger bl a for at styrke Diget. Da Foretagendet havde været unyttigt, hvis disse Arbejder, hvormed Lodsejerne efterhaanden var gjort bekendt, ikke var blevet udført, og da de havde tilført

Engene en tilsvarende Værdiforøgelse, fandtes Lodsejerne — skønt Landvæsenskommissionens Bestemmelse burde være indhentet, forinden Arbejderne udførtes — e O ikke at kunne vægre sig ved at deltage ogsaa i disse Udgifter.

Spørgsmaalet om saadanne Udgifter maatte holdes udenfor Partsfordelingen blev efter Lov 28 Maj 1880 § 5 paakendt af de almindelige D o m s t o l e..... 390

Legater.

Et Legat der i et Testamente var tillagt »Fængselshjælpens Optragelsesanstalt i Rødovre«, der senere er overgaaet til Statsopdragelsesanstalt under Betegnelsen Statsungdomshjemmet Prøven, fandtes ikke at kunne tillægges hverken denne Anstalt eller Foreningen Fængselshjælpen eller en anden under denne Forening hørende Institution..... 711

Leje.

En Husejer i Vejle udlejede en tidligere til Butik eller Beboelse benyttet Kælder til Skotøjsreparationsværksted, men da de fire der benyttede elektriske Maskiner, selv anbragt paa Cementfundament, voldte en stærk og gennemtrængende Støj i Stueetagen, som var udlejet til L for Livstid, blev Ejeren, der ikke for Tiden kunde fjerne Lejeren af Kælderen, dømt til at yde L Erstatning..... 41

Forskellige af en til Betaling af et skyldigt Lejebeløb m m sagsøgt Lejer fremsatte Indsigelser angaaende Administrationen af en Ejendom forkastede..... 444

A havde lejet Kongebrogaarden af Middelfart Kommune til Restauration i 20 Aar. Da A efter 5 Aar skulde have sin Beværterbevilling fornyet, fraraadede Byraadet ligesom Politimester og Bevillingsnævn dette, og da Overbevillingsnævnet herefter afslog hans Andragende, maatte han efter Byraadets Forlangende fratræde Lejemaalet. A søgte da Erstatning af Byraadet, men dette frifandtes, da dets Stilling til Andragendet ikke antoges at have været bestemt af uvedkommende Hensyn. Overbevillingsnævnet havde ej heller anset sig bundet af Erklæringerne til at afslaa Andragendet..... 533

Lejeren af en Beboelseslejlighed paa 2 Sal, ved hvis Vinduer Husejeren, som drev Forretning i Stuen, havde opsat en Lysreklame, der var til betydelig Ulempe for Lejeren, kunde forbyde Benyttelsen heraf..... 559

Len.

En Lensbesidder, der var sukcederet i et Len efter Lensafsløsningslov Nr 563 af 4 Okt 1919, men inden der var truffet endelig Bestemmelse om Lenets Afløsning, fandtes i H t Arve-

afgiftslov Nr 147 af 10 April 1922 § 19 pligtig at svare Kapitalarveafgift ogsaa af det til Sukcessorfonden svarende Beløb, ikke blot Rentenydelsesafgift.....	383
--	-----

Likvidation.

Likvidation i Udlandet afskar ikke Individualforfølgning mod Skyldnerens Ejendele her i Landet, selv om Fordringen ogsaa var gjort gældende i Likvidationsboet.....	454
Lignende Sag.....	455

Lukketid.

Bestemmelsen i Lov Nr 289 af 30 Juni 1922 § 2 b om Kioskers Ret til at holde aabent efter den almindelige Lukketid, fandtes i Overensstemmelse med hvad der var tilsigtet med Bestemmelsens Formulering, at maatte forstaas saaledes, at kun saadanne Kioskforretninger, der overhovedet ikke handlede med andre Varer end de i § 2 b nævnte, kunde holdes aabne efter almindelig Lukketid; Bestemmelsen i Lovens § 8, 2 Stk om Fortabelse af Retten til at holde saaledes aabent kom derimod kun til Anvendelse, naar der var handlet i videre Omfang end tilladt efter den almindelige Lukketid.....	690
--	-----

Manddrab.

En Fader, der havde faaet sit 3 Uger gamle uægte Barn udleveret af Moderen for at anbringe det i Pleje, men dræbt det paa Vejen, straffet for forsætligt Drab med Tugthusarbejde i 16 Aar.....	158
--	-----

Meddelagtighed.

Tre Krybskytter, som i Forening havde gjort Modstand mod to Skovbetjente, der vilde anholde dem for ulovlig Jagt, og under Slagsmaal med disse havde tilføjet dem Overlast, straffet efter Strfl §§ 203 og 210 med Forbedringshusarbejde hver i et Aar.....	83
En Fagforenings Formand, der havde fremsat nogle Udtalelser om at han gerne saa nogle i en blokeret Grusgrav arbejdende Personer flyttet uden at der dog øvedes egentlig Vold, men at der maaske kunde skubbes til dem — ved hvilke Udtalelser han fandtes at have givet Anledning til Benyttelsen af voldelige Midler ved Fjernelsen af Arbejderne — og som havde overværet dette Optrin, straffet efter Strfl § 210, jfr § 52..	115
En Sag om efterfølgende Meddelagtighed i farligt Røveri krævede efter Rpl § 689, jfr § 688 a Medvirken af Nævninger....	306

En Fragtmænd, der havde givet sin Chauffør Ordre til at køre en Lastvogn hjem ad Strandvejen en mørk Aften, skønt hverken Lygter eller Signalthorn virkede, hvorved en mødende Motorcyklist stødte mod Lastvognen og blev dræbt, fandtes skyldig efter Strfl § 198 og Motorlov Nr 144 af 1 Juli 1927 §§ 7, 8 og 29..... 483

Mejerier.

En Mejeriejer M erklærede i en Bladannonce, at Grunden til en Mælkekusks Afskedigelse var Mælkeforfalskning og Tyveri. Da det fandtes bevist, at Kusken forinden sine Afregninger havde skyllet Piskeflødespanden med skummet Mælk og hældt Indholdet i Sødmælksspanden, blev der, skønt det var urigtigt, at dette Forhold havde været Grunden til Kusks Afskedigelse, ikke paalagt M Ansvar herfor, men kun for Tyverisigtelsen, der ikke var bevist. M fandtes ej heller erstatningspligtig for at Kusken var blevet afskediget fra et andet Mejeri. 59

Modregning.

En Kreditor, der ikke havde tiltraadt sin Skyldner S's Forslag om en Administration af hans Vognmandsforretning, og for hvem S, der selv forestod Driften, gennem længere Tid, hvor en Konkurs ikke ansaas nærførestaaende, udførte Kørsler, var ikke afskaaret fra, efter at S et Par Aar senere var gaaet fallit, at modregne Betalingen for Kørslerne mod sit gamle Tilgodehavende hos S..... 476

Mæglere.

A var ansat i Skibsmægler M's Forretning i Svendborg som Leder af en Afdeling for Agentur og Kommission med Forpligtelse til efter sin Fratræden ikke at deltage i nogen med M's Forretning konkurrerende Virksomhed i Fyens Stift. Denne Forpligtelse antoges at gælde overfor M's Virksomhed i det hele, ikke blot Agentur og Kommission. Om M efter Næringslovgivningen var uberettiget til at drive Agentur og Kommission fandtes uden Betydning, da det ikke ansaas udelukket at M kunde være interesseret i saadan Virksomhed. A havde overtraadt Forbudet bl a ved at overtage et Dampskibsagentur, som han hidtil havde drevet i Hh t Overenskomsten med M, skønt udadtil i eget Navn, og idømtes en Konventionalbod af 5000 Kr..... 174

En Sælger af en Kulladning, hvem der tilkendtes Erstatning hos Køberen for uberettiget Annulation af Handlen, havde ved Mægler tvangssolgt Partiet til sig selv, men et Par Dage efter solgt Partiet til en højere Pris og efter denne Pris beregnedes e O Erstatningen af Sø- og Handelsretten..... 529

Navn.

Paa den nordlige Flødalsgaard i Svenstrup Sogn var i mange Aar drevet Kalkværk af et Interessentskab under Navnet »Nørre Flødals Fabriker«, og dette Firma blev anmeldt til Handelsregistret i Aalborg. En senere Ejer tilkøbte to andre Kalkværker, deriblandt et ved Hadsund, som han drev under samme Navn, hvørt med sin Adresse. Sidstnævnte Værk overtoges paa Tvangsauktion af en Panthaver, som vedblev herfor at benytte Navnet »Nørre Flødals Fabriker«, men da denne Betegnelse ikke var blevet et Navn for hans Ejendom, var han efter Fimalovens § 10 uberettiget til at benytte dette Firmanavn..... 205

Næringsvæsen.

Barbervendenes Forbund, der havde løst Næringsbevis paa Barbernæring, drev flere Barberstuer, saaledes at Forbundet ydede Penge til Inventaret og hæftede for Leje og andre Udgifter, medens en Bestyrer, der kunde afskediges med en Uges Varsel, antog og afskedigede Svendene, der havde en tilsikret Mindsteløn, medens Bestyreren og Svendene iøvrigt lønnedes ved Hjælp af Overskudet. Bestyreren fandtes da ikke pligtig at løse Borgerskab..... 302

En Handlende, der optog Ordre fra Firmaer paa Island, var pligtig at løse Adgangsbevis efter Lov Nr 138 af 1 Juli 1927 som for et udenlandsk Firma..... 499

A havde lejet Kongebrogaarden af Middelfart Kommune til Restauration i 20 Aar. Da A efter 5 Aar skulde have sin Beværterbevilling fornyet, fraraadede Byraadet ligesom Politimester og Bevillingsnævn dette, og da Overbevillingsnævnet herefter afslog hans Andragende, maatte han efter Byraadets Forlangende fratræde Lejemaalet. A søgte da Erstatning af Byraadet, men dette frifandtes, da dets Stilling til Andragendet ikke antoges at have været bestemt af uvedkommende Hensyn. Overbevillingsnævnet havde ej heller anset sig bundet af Erklæringerne til at afslaa Andragendet..... 533

En Odd-Fellow Loge afholdt Fællesspisninger efter Møderne, hvortil bl a stærke Drikke leveredes eller indkøbtes af et for et Aar valgt Medlem og beregnedes Medlemmerne til sædvanlig Detailpris. Hertil fandtes Næringsadkomst ikke fornøden 625

Bestemmelsen i Lov Nr 289 af 30 Juni 1922 § 2 b om Kioskers Ret til at holde aabent efter den almindelige Lukketid, fandtes i Overensstemmelse med hvad der var tilsigtet med Bestemmelsens Formulering, at maatte forstaas saaledes, at kun saadanne Kioskforretninger, der overhovedet ikke handlede med andre Varer end de i § 2 b nævnte, kunde holdes aabne efter almindelig Lukketid; Bestemmelsen i Lovens § 8, 2 Stk

	Pag
om Fortabelse af Retten til at holde saaledes aabent kom derimod kun til Anvendelse, naar der var handlet i videre Omfang end tilladt efter den almindelige Lukketid.....	690
Nævningesager.	
En en Sporvognskonduktør ved Østre Landsrets Dom efter Strfl § 186 idømt Straf af Tugthusarbejde i 16 Aar ikke fundet at staa i et saa aabenbart Misforhold til Brøden at den efter Retsplejelovens § 945 Nr 3, jfr § 959 kunde forandres af Højesteret.	158
En Sag om efterfølgende Meddelagtighed i farligt Røveri krævede efter Rpl § 689, jfr § 688 a Medvirken af Nævninger....	306
Offentlig Myndighed, Forbrydelse mod	
En Tiltalt anset for Overtrædelse af Straffelovens § 101 samt efter Lov 4 Februar 1871 § 6 for Overtrædelse af Politivedtægt	308
Pant.	
Udtagerretten efter Rpl § 509, 2 Stk, jfr Lov Nr 325 af 3 Juni 1919 § 21 kan ogsaa gøres gældende m H t pantsat Tilbehør til fast Ejendom.	
At Panthaveren tager Ejendommen til brugeligt Pant efter DL 5—7—8, jfr Rpl § 609 udelukker ej heller Udtagerretten.	
En Landmand kunde i Hh t Rpl § 509, 2 Stk udtage to Heste og en Vogn til Vognmandskørsel, som han nu agtede at drive, samt nogle Grise til Livsfornødenheder.....	107
En Kreditor, der havde Pant i en fast Ejendom ifølge Skadesløsbrev, og som gjorde Udlæg i Pantet ifølge et Forlig, hvorefter Skylden var anerkendt og forfalden, kunde kræve sig Pantet overleveret til Brug i Henhold til DL 5—7—8.....	247
Spørgsmaal om en af en Fallent til hans Broder udstedt Panteobligation paa 40 000 Kr var p r o f o r m a. Det var erkendt, at Broderen kun havde haft ca 7000 Kr til gode hos Fallenten, men da det fandtes bevist, at et saadant Tilgodehavende virkelig havde eksisteret, ansaas Obligationen gyldig for et tilsvarende Beløb.....	373
Den ene af to Samkautionister K for en Pantegæld maatte indfri Gælden og overtog, efter forgæves at have opfordret Medkautionisten M til Deltagelse, den pantsatte Ejendom ved Tvangsauktion for i alt ca 33 000 Kr eller kun lidt over de foranstaaende Prioriteter. Skønt Ejendommen ved en senere Vurdering sattes til en Værdi af 38 000 Kr, fandtes det e O ikke tilstrækkelig oplyst, at Ejendommens virkelige Værdi havde været væsentlig større end den Sum, hvorfor K havde overtaget den, og ved Opgørelsen af den M paahvilende Halvdel af Restskylden lagdes derfor denne Sum til Grund.....	470

- En Panthaver lovede i Anledning af et Byggeforetagende at rykke tilbage for et Tillægslaan af Kreditforeningen, hvis Anvendelse var nærmere aftalt, og paa Grundlag heraf rejstes et Byggelaan. Byggeforetagendet standsede imidlertid uden at være gennemført, Terminsrenterne blev ikke betalt og Ejendommen stilledes til Auktion, og Tilsagnet ansaas da for bortfaldet..... 562
- En Bank, der financierede et Udstykningsforetagende mod Skadeløsbrev i Ejendommen og havde lovet at frigøre Ejendommen for Kreditforeningsgæld mod Overdragelse af Købesummen for Parcelterne, fandtes ikke ved senere Forhandling at have faaet Ret til Fyldestgørelse forud for Leverandørerne for udlagte Renter af Kreditforeningsgælden, som var forudsat at skulle dækkes af andre Indbetalinger..... 570
- En Bank havde som Sikkerhed for A's Skyld modtaget en af ham udstedt Akkomodationsobligation paa 150 000 Kr i Haandpant. For at Banken — efter at have købt Obligationen paa Auktion over Haandpantet — overfor A's Gældsfragaalesbo kunde iværksætte særskilt Retsforfølgning i den pantsatte Ejendom efter Rpl § 680, maatte Banken frafalde Krav i Boet for en saa stor Del af sit Tilgodehavende, som den saaledes søgte Fyldestgørelse for, altsaa 150 000 Kr.
- En saadan Erklæring havde Banken ikke afgivet, og efter de forudgaaede Forhandlinger fandtes den stedfundne Auktion da e O at maatte regnes som sket for Boets Regning og Banken kun at være fyldestgjort for hvad Pantet maatte indbringe 593
- Patent.**
- Et Patent var meddelt paa en elektrisk Kærtelampe, hvis kærtelignende Cylinder fastholdt en forskydelig Lampefatning ved Hjælp af bløde Knaster eller en Ring. Da det imidlertid fandtes bevist, at forskydelige Lampefatninger, der fastholdtes med forskellige Spændingsmidler mod Kærtevæggen, havde været kendt og benyttet i den Patentet, var dette efter Lov Nr 69 af 13 April 1894 § 1 Nr 3 ugyldigt..... 363
- Pension.**
- En Ejer af et Automobil dømt til at yde Københavns Sporveje Erstatning for den ved Ydelsen af Enkepension til Enken efter en ved en Paakørsel dræbt Sporranser skete Forøgelse af Sporvejenes Pensionsbyrde..... 75
- Politi.**
- Under Uroligheder og Stenkast mod Sporvogne paa Fælleden en St Hans Aften ryddede ridende Politi en Del af Jagtvejen, og en Betjent red ind over Fortovet, hvorved en Dame blev væltet omkuld og kom til Skade. Herfor fandtes Politiet

	Pag
ikke pligtigt at yde Erstatning, da det ikke havde begaaet nogen Fejl og Damen selv havde udsat sig for Faren under de truende Forhold.....	253
Politidirektøren i København og Københavns Magistrat frifundet i en af Københavns Politiforening mod dem anlagt Sag, hvorunder Foreningen paastod Magistraten og Politidirektøren dømt til at anerkende Foreningen som Indehaver af Forhandlingsretten for Polititjenestemændene i Københavns Politis uanset nogle stedfundne Ændringer i Foreningens Love, idet disse Ændringer fandtes at medføre Fare for, at der ved Bestyrelsens Udøvelse af Forhandlingsretten ikke vilde blive iagttaget den for Polititjenestens Tarv fornødne Tavshed om Tjenestens Anliggender	674

Prisaftaler.

En Sæbefabrikant forsynede sin Sæbe med Kontrolnumre bl a for at kunne efterspore Overtrædelse af Prisaftaler. En Detailhandler, der ikke havde Prisaftale, men som solgte saadan Sæbe med udkradsede Kontrolnumre til billigere Pris og nægtede at opgive sin Leverandør, antoges ikke at have været i god Tro m H t de for Handlen med denne Sæbe indgaaede Forpligtelser, og Fabrikanten fandtes derfor berettiget til at forbyde ham at sælge Sæben med udkradsede Numre.....	425
En Sæbefabrik havde Aftale med alle de Detailhandlere, som fik dens Sæbe til Forhandling, om at de ikke maatte sælge Sæben under aftalt Pris eller til andre Detailister eller Gros-sister. En Handlende, der ikke havde indgaaet saadan Aftale, men som havde erhvervet Fabrikens Sæbe gennem Mellemand, solgte denne til Underpris. Overfor Fabriken vilde han ikke opgive Mellemmændenes Navn, men erkendte at have været klar over, at en tidligere Erhverver af Sæben havde afgivet Erklæring som nævnt og maatte have brudt sin Forpligtelse. Fabriken fandtes da berettiget til at forbyde ham at sælge denne Sæbe til Underpris.....	669

Præmiekonkurrencer.

Ifølge en Konkurrence om en større Fagforeningsbygning i Nørresundby havde den Arkitekt, hvis Projekt antoges til Udførelse, Krav paa at lede Opførelsen, men hvis Byggearbejdet ikke kunde komme til Udførelse efter Projekterne, kun paa et Honorar af 500 Kr. Efter at et Bedømmelsesudvalg havde udpeget det bedste Projekt og de andre Arkitekter havde faaet udbetalt hver 500 Kr, bestemtes det af Hensyn til Bekostningen nu kun at opføre en mindre Bygning paa Grunden, og hertil antoges en anden Arkitekt. Skønt der herved toges Hensyn til en mulig senere Udvidelse, fandtes denne Bygning saa for-

	Pag
skellig fra den, der havde været Genstand for Konkurrencen, at Arkitekten for det første Projekt kun havde Krav paa det fastsatte Honorar.....	119

Regnskab.

Opgørelse af et fra Bestyrelsen af en Ejendom hidrørende Mellemværende mellem Bestyreren og Ejerinden af Ejendommen.	51
Direktøren for et Forsikringsselskab havde kort før dette standsede trukket en Check paa 1500 Kr til egen Ordre, hvis Anvendelse ikke fremgik af Bøgerne, hvorimod der nogle Dage senere bl a var ført 1500 Kr til Udgift for Køb af nogle Aktier, som ikke kunde paavises. Da Direktøren, som kort efter Standsningen var gjort ansvarlig herfor, ikke kunde gøre Rede for Beløbet, maatte han tilsvare dette.....	209
Forskellige af en til Betaling af et skyldigt Lejebeløb m m sagsøgt Lejer fremsatte Indsigelser angaaende Administrationen af en Ejendom forkastede.....	444
En Deltager i et Konsortium fandtes e O ikke af de andre Deltagere i Konsortiet at kune kræve aflagt et mere tilfredsstillende Regnskab over Afviklingen af det fælles Mellemværende end det under Sagen opstillede.....	724

Retspleje.

Et Modkrav, der støttedes paa et Forhold, hvormed Indstævnte først var blevet fuldt bekendt efter Skriftvekslingen, tilladt fremsat efter Rpl § 348.....	70
En Sag, hvorunder enkelte Indsigelser var særskilt paakendt efter Rpl § 295 og havde medført Indstævntes Frifindelse, blev under Paaanke af Dommen efter Forkastelse af disse Indsigelser hjemvist til videre Behandling af Resten af Sagen. Sagens Omkostninger særskilt tilkendt for den allerede behandlede Del af Sagen.....	95
En af en Tiltalt fremsat Begæring om at Retsformanden skulde vige sit Sæde under Domsforhandlingen i den af Tiltalte for Østre Landsret indankede Sag blev ikke taget til Følge....	166
Førelse af nogle Vidner nægtet, da det, hvorom Vidnerne ifølge Processkriftet skulde afhøres, dels faldt uden for Sagsøgerens Paastand i Sagen og dels ikke skønnedes at ville kunne faa Betydning ved Sagens Afgørelse.....	235
Et Kæremaal afvist da Kære ikke havde fundet Sted inder Udlobet af den i Retplejelovens § 969 fastsatte Frist.....	243
Sagens Omkostninger for Landsretten ophævet under Hensyn til, at de afgørende Oplysninger først var fremkommet for Højesteret	402
Sagens Omkostninger for begge Retter tilkendt for den nu procederede Del af en til fornyet Foretagelse ved Sø- og Handelsretten hjemvist Sag.....	565

	Pag
Et af den ved kgl Ordre af 26 Okt 1929 nedsatte Undersøgelss-kommission hos en afdød beslaglagt Brev, der ikke var kom-met Adressaten i Hænde, fandtes denne ikke at have Krav paa at faa udleveret, idet det som ikke nødvendigt for Un-dersøgelsen burde tilbageleveres til Afdødes Bo.....	693
Røveri.	
En Sag om efterfølgende Meddelagtighed i farligt Røveri kræ-vede efter Rpl § 689, jfr § 688 a Medvirken af Nævninger....	306
Sagførere.	
En Sagfører, som administrerede og udstykkede Hillerødsholm i Hh t en Generalfuldmagt fra Ejeren A, uigenkaldelig saa-længe A's Kreditorer ikke var fyldestgjort, købte to store Fordringer paa A til en anden af sine Klienter med et betyde-ligt Afslag, og for at faa Fuldmagten hævet maatte A dække disse Fordringer fuldtud. Da det havde paahvilet Sagføreren at varetage A's Interesser ved Afviklingen af disse Gælds-forpligtelser og han hverken havde søgt Udvej for at erhverve dem for A eller sikre denne et Afslag eller gjort A bekendt med at de kunde erhverves, dømtes han til erstatte A's Tab herved.....	46
En Proprietær tilpligtet at betale en Højesteretssagfører et tilsagt Salær for en Ejendomshandel som Proprietæren havde misligholdt	257
Retten til at udøve Sagførervirksomhed i Medf af Rpl § 137 frakendt en for Bedrageri anset Person for bestandig.....	344
Servituter.	
I 1898 paatog en Grundejer paa Frederiksberg sig at yde Bi-drag til Anlæg af en Vej langs Jærnbanelen. Efter at Jærn-banen var nedlagt, anlagdes Vejen i 1923 som en Hoved-færdselsaare, Rosenørns Allé. Grundejerne fandtes da kun pligtig at yde Bidrag som til den oprindelig paatænkte Vej efter Nutidens Priser.....	457
I Anledning af Udstykning af en Ejendom i Søllerød Sogn var der paalagt denne flere Servituter, bl a at der kun maatte opføres Villaer med to Beboelseslag. Paataleret blev tillagt saavel Ejere af Ejendommen som Sogneraadet, og med Sam-tykke af Hovedparcellens Ejer skulde Sogneraadet kunne til-staa Lempelser i Servituterne. Efter at begge havde frafaldet deres Paataleret for en ved Landevejen liggende Parcel, be-gyndte dennes Ejer dér at opføre en større Forretnings- og Beboelsesbygning i tre fulde Etager og med fire Butiker. Herimod protesterede Ejerne af nogle Dele af den samlede Ejendom, og Parcellens Ejer dømtes til at nedrive den paa-	

begyndte Bygning, da denne, der havde Karakteren af en Købstadsejendom, ikke kunde betragtes som en Villa, og Samtykket til dens Opførelse derfor laa udenfor den Ret der var hjemlet Sogneraadet til at indrømme Lempelser i Servituten. 638

Sikkerhedsanstalter.

En Tiltalt for Uterlighed overfor Mandspersoner under 18 Aar i Medfør af § 11 i Lov Nr 133 af 11 April 1925 jfr Lov Nr 299 af 14 December 1927 dømt til Tvangsindlægning paa Forvaringsanstalten paa Sundholm..... 159

En 23aarig seksuelt abnorm Mand, som tidligere var straffet for Uterlighed mod Drengene, dømtes for lignende Forhold efter Lov Nr 133 af 11 April 1925 § 1 til Tvangsindlæggelse paa Sundholm 550

Sindssyge.

En arvelig belastet og psykisk degeneret Mand, der havde arvet en stor Sum Penge og i kort Tid bortødet en betydelig Del heraf bl a til Drik, og som nogle Uger før han herved paa-drog sig en Hjerneblødning havde udstedt en Veksel efter en Opgørelse, overfor hvilken han dog tog et vist Forbehold, fandtes i k k e herved at have handlet u f o r n u f t m æ s s i g t, saa at Vekslen ifølge Lov Nr 277 af 30 Juni 1922 § 65 skulde være ugyldig 378

Skat.

En Ingeniør S, der bl a forhandlede Maskinanlæg, som han for en stor Del lod fremstille af en Maskinfabrik K, købte i 1921 efter Aftale med K en likviderende Fabriks Aktiver, herunder et Patent, som S beholdt, medens han solgte Maskiner og Raavarer m v til K til Brug ved deres Forretningsforbindelse. For det solgte modtog S Aktier i K til Paalydende 80 000 Kr, som S bogførte til Overtagelsesprisen. I 1924 blev K's Aktiekapital nedskrevet til 25 pCt, og S nedskrev da sine Aktier til samme Beløb. Det herved lidte Tab fandtes ikke at kunne betragtes som et Driftstab for S, som denne kunde fradrage i sin skattepligtige Indkomst efter Lov Nr 149 af 10 April 1922 § 5 a..... 3

En Udlænding U stiftede et Aktieselskab her, idet to Aktier overlodes til to herværende Personer A og B, der blev Bestyrelsesmedlemmer. Disse Aktier blev senere tilbagesendt til U, og kort Tid efter standsede Virksomheden her; udestaaende Fordringer indkasseredes for U, og Aktieselskabet afmeldtes paa Grund af Aktiernes Samling paa een Haand. Da det antoges, at Selskabet var opløst ved Aktiernes og dermed Selskabsformuens Overdragelse til U, fandtes A som

	Pag
daværende Aktionær ansvarlig efter Lov Nr 149 af 10 April 1922 § 38, 6 Stk for Betaling af den Selskabet her paaliggende Skat	154
Lov Nr 149 af 10 April 1922 § 1 Nr 3 næstsidste Stk om Skat af Henlæggelser til Reservefonds forstaaet saaledes, at Henlæggelsen maatte fordeles forholdsvis paa den skattepligtige Indkomst og paa det ifølge § 8, fjerdesidste Stk, skattefri Fradrag	224
Den ved Lov Nr 304 af 22 December 1927 hjemlede Nedsættelse i Formueskatten maatte beregnes i Forhold til hele Formueudbyttet, uden at der i dette fradrages nogen Del af de i Aarets Løb udrede Skatter.	314
En Grosserer tegnede for 100 000 Kr Aktier i et A/S — de 50 000 Kr overtoges dog straks af en af Stifterne. Samtidig fik han Ordre paa 300 Vognladninger Salt til A/S, og dette forpligtede sig til at købe hele sit fremtidige Forbrug af Salt hos ham. De andre 50 000 Kr Aktier beholdt han og afskrev dem først fire Aar senere som tabt. Da han ikke i den Tid havde gjort Forsøg paa at sælge disse Aktier, antoges Tegningen ikke at være sket alene som et Led i den samtidige Leveringskontrakt, og Tabet ansaas derfor ikke som et Driftstab, der kunde afskrives i hans skattepligtige Indkomst.	542

Skatter.

En Sognekommune havde efter at have foretaget Udpantning for nogle en fast Ejendom paaliggende Skatter til Kommunen ladet Tiden gaa, medens der betaltes nogle Afdrag, indtil en Panthaver 2 Aar og 5 Maaneder derefter begærede Tvangsauktion over Ejendommen. Det antoges, at saadanne Skatter vel som hvilende paa Ejendommen havde samme Fortrinsret i denne som i Amtstueforordning 8 Juli 1840 § 2 for Stats- og Amtstueskatter bestemt, skønt ingen udtrykkelig Lovhjemmel herfor fandtes, jfr nu Lov Nr 83 af 31 Marts 1926 § 25. Men skønt Sogneraadet havde troet, at Inddrivelsen af disse Skatter besørgeades af Fogden, og derfor ikke havde begært Ejendommen stillet til Tvangsauktion inden en rimelig Tid efter den i Fr § 2 bestemte Frist af 2 Aar og 3 Maaneder fra Forfaldstiden, var Fortrinsretten overfor Panthaverne bortfaldet	650
--	-----

Skibe.

En Maskinfabrik havde leveret en 50 HK Motor til en Fiskekutter, men forbeholdt sig Ejendomsretten indtil Motoren var betalt. Da Motoren imidlertid var anbragt i fast Forbindelse med Skibet i Stedet for en ødelagt Motor, fandtes Fabriken ikke at kunne gøre sin Ejendomsret gældende overfor en ældre Søpanteret i Skibet.	251
---	-----

Skifte.

At et Dødsbo var skiftet og Indboet bortsolgt ved Auktion uden at afdødes sindssyge Mand havde faaet Meddelelse herom, idet der var beskikket en Værgе ad hoc for ham, paadrog e O ikke Skifteforvalteren Ansvar, da Mandens Sindstilstand dengang var saadan, at det ikke var forsvarligt at underrette ham om Dødsfaldet..... 240

Skovtyveri.

En Tiltalt der havde hugget nogle Bøgetræer paa en Parcel, anset herfor i Medfør af Strfl § 228, jfr § 234, idet hans Paa-stand om at have troet, at Parcellen tilhørte hans Hustru og at han derfor var berettiget til at hugge Træerne, blev for- kastet. Ved Højesteretsdommen blev dog Straffens Fuldbyr- delse gjort betinget, bl a af Erstatningens Ikke-Betaling.... 263

Smitte.

Skønt en Ko, der kastede Kalven Dagen efter at den var købt, havde indført Kastning i Køberens Besætning, fandtes Sælge- ren ikke ansvarlig herfor, da der ikke tidligere havde været Kastning i hans Besætning, bortset fra at en Ko nogle Dage før Salget havde kælvet 3 Uger for tidligt, hvad han ikke havde haft Grund til at antage skyldtes Kastning..... 152

To Køer, der var solgt som sunde og reelle, viste sig at lide af smitsom Kastning, som derefter angreb Køberens Besætning. Da Sælgeren imidlertid kke havde haft Grund til Mistanke herom eller garanteret heroverfor, fandtes han ikke pligtig til at erstatte Skaden. Derimod nedsattes Købesummen for Kø- erne til det halve..... 442

Ikke fundet godtgjort at en solgt Kvie der senere viste sig at være befængt med smitsom Kalvekastning, i Handeløjeblikket havde været lidende af denne Sygdom, hvorfor Sælgeren fri- fandtes i den af Køberen mod ham rejste Erstatningssag.... 648

Sparekasser.

En Mand, der havde Penge staaende i en Sparekasse, overdrog ved Gavebrev sin Datter 5000 Kr heraf, saaledes at Beløbet skulde overføres paa hendes Navn og kunne hæves af hende mod Forevisning af Dødsattest for ham. Efter at han var død, fik Datteren ved Forevisning af Dødsattest og Gavebrev Be- løbet udbetalt paa Sparekassebogen. Senere blev Gavebrevet erklæret ugyldigt som Døds gave, men hun var da ude af Stand til at erstatte Dødsboet Beløbet. Skønt Sparekassen ifølge sine Vedtægter kunde udbetale de paa Sparekassebog indestaaende Beløb mod Forevisning af og Afskrivning i

Bogen, dømtes Sparekassen til at betale Beløbet igen til Boet, da Vedtægtsbestemmelsen kun betragtedes som en Legitimationsregel, og Sparekassen, der havde haft Kundskab om, at Kontohaveren var død, ikke var frigjort ved Betaling i Henhold til det ugyldige Gavebrev.....	147
--	-----

Sporveje.

Lov Nr 309 af 30 Juni 1922 om Paaligning paa Grundejerne af Bidrag til en Sporvej til Søborg antoges at indeholde Hjemmel til at paaligne Københavns Kommune som Ejer af Utterslev Mose saadant Bidrag. Gladsakse Kommune fandtes ikke ved sine Forhandlinger med Københavns Kommune at have givet Afkald herpaa.....	98
Direktoratet for Københavns Sporveje frifundet i en af en Pas-sager, der ved et Sammenstød mellem en Sporvogn og et Automobil havde faaet to Fingre knust, anlagt Erstatnings-sag, da Sammenstødet i Forhold til Sporvejene maatte be-tragtes som uafvendeligt.....	630

Stempel.

Lov Nr 551 af 23 Dec 1922 § 6 antoges ikke at hjemle Stem-pelfrihed for et Skøde fra et Byggeselskab til et af dets Medlemmer paa et af Selskabet opført Hus, hvortil Selskabet havde faaet Laan af Statsboligfonden, uanset at Obligationen for Laanet først udstedtes af Køberen.....	231
---	-----

Strafferetsforhold i Alm.

En Tiltalt, der havde gjort sig skyldig i Uterlighed mod Drengene, dømtes herfor til Tvangsindlæggelse paa Sundholm, medens der ikke ved Siden af Interneringen idømtes ham Straf for nogle af ham begaaede Bedragerier, jfr Grundsætningen i Strfl § 62.....	550
---	-----

Strafferetspleje.

Under en Sag om Overtrædelse af Brandpolitilovens § 1 blev Spørgsmaal om Anvendelse af den af Anklagemyndigheden først for Højesteret paaberaabte § 12 e O ikke taget under Paakendelse, jfr Rpl §§ 908, 4 Stk og 960, 4 Stk.....	110
En Politibetjent, der tiltaltes for Tjenesteforseelser fandtes ikke efter Rpl § 688 d at have Krav paa Nævningers Medvirken, skønt de paagældende Straffebestemmelser kunde medføre Fradømmelse af Bestilling, da Betjenten nemlig allerede var blevet afskediget fra sin Stilling.....	151

	Pag
En Tiltalt som var idømt Strafarbejde for Tyveri og nu tiltaltes for et forinden denne Dom begaaet Tyveri, fandtes efter Retsplejelovens § 687 b Nr 3 (Lov Nr 300 af 30 Juni 1922 § 61) ikke at have Krav paa Medvirken af Nævninger i denne Sag...	208
En Begæring om Genoptagelse af en Interneringssag afvist....	266
En Domfældt, der havde erklæret sig tilfreds med den afsagte Dom, som derefter beordredes fuldbyrdet, begærede den derefter paaanket, idet han bl a gjorde gældende at en af ham overfalden Person ikke havde været sagesløs og at han nu vilde kunne godtgøre dette ved et Vidnes Forklaring. Da dette ikke fandtes at kunne medføre Bortfald af det givne Afkalds bindende Virkning blev Sagen afvist.....	305
En Sag om efterfølgende Meddelagtighed i farligt Røveri krævede efter Rpl § 689, jfr § 688 a Medvirken af Nævninger....	306
Forlangt nærmere Oplysninger indhentet i en Tyverisag....	309
En Sag der af Anklagemyndigheden var rejst mod en Grosserer for Overtrædelse af Lov Nr 98 af 24 Marts 1924 § 9, men ikke paaanket af Anklagemyndigheden, blev paaanket af den forurettede	480
Forsikringsselskabets Genkrav for Skadeserstatning mod Automobilejeren efter Lov Nr 144 af 1 Juli 1927 § 39, 7 Stk kunde ikke paakendes under Straffesagen mod ham.....	159
Skønt Spørgsmaalet om Internering af en for Sædelighedsforbrydelser tiltalt Person først var rejst for Landsretten under Anke af den af Politiet ved Underret efter Rpl § 925 rejste Sag, maatte Paastanden herom tages under Paakendelse som i første Instans. Paastanden, der var afvist af Landsretten, paakendt af Højesteret.....	550
Anke til Højesteret af en Straffesag, der havde været paadømt af Underret og Landsret og senere genoptaget og atter paadømt af Landsretten, afvist.....	577

Sædelighedsforbrydelser.

En Tiltalt der havde behandlet sine to Døtre uterligt anset efter Strfl § 176 jfr §§ 173 og 161 og § 176, jfr §§ 174 og 161 med Tugthusarbejde i 5 Aar.....	112
En Tiltalt for Uterlighed overfor Mandspersoner under 18 Aar i Medfør af § 11 i Lov Nr 133 af 11 April 1925 jfr Lov Nr 299 af 14 December 1927 dømt til Tvangsindlægning paa Forvaringsanstalten paa Sundholm.....	159
En Tiltalt anset efter Strfl § 185 for uterligt Forhold overfor Mandspersoner under 18 Aar.....	255
En Tiltalt anset efter Strfl § 185 for Krænkelse af Blufærdigheden	344
En Tiltalt for Uterlighed anset efter Strfl § 185 og efter dens § 176, jfr § 173.....	525

	Pag
En 23aarig seksuelt abnorm Mand, som tidligere var straffet for Uterlighed mod Drengene, dømtes for lignende Forhold efter Lov Nr 133 af 11 April 1925 § 1 til Tvangsindlæggelse paa Sundholm	550
En Tiltalt anset for uterlige Handlinger overfor Børn i Medfør af Strfl § 176, jfr § 173, og § 185.	658
En Tiltalt bl a for Ekshibitionisme anset efter Straffelovens § 185	698
En Person der havde forført sin 15-aarige Plejedatter til Utugt, anset efter Strfl §§ 166 og 174.	704

Søer.

<p> Lov Nr 309 af 30 Juni 1922 om Paaligning paa Grundejerne af Bidrag til en Sporvej til Søborg antoges at indeholde Hjemmel til at paaligne Københavns Kommune som Ejer af Utterslev Mose saadant Bidrag. Gladsakse Kommune fandtes ikke ved sine Forhandlinger med Københavns Kommune at have givet Afkald herpaa. </p>	98
--	----

Søfart.

<p> Et Parti Æbler med S/S »Bell buckle« fra New York ankom hertil i beskadiget Stand, da Rejsen var blevet forsinket flere Uger ved Maskinskade. Da denne antoges at hidrøre fra at Maskinanlægget efter Skibets langvarige Oplægning ikke havde været forsvarlig efterset og prøvet navnlig m H t Rust, fandtes Rederiet, skønt Skibet havde faaet Sødygtighedsattest, ansvarligt for Skaden </p>	27
<p> Ved Udvidelsen af Aarhus Havn blev Østmolen forlænget mod Nord ved Hjælp af en Række Sænkekasser, og med Fyrvæsnets Godkendelse blev der udført Nordspidsen af Molen udlagt en Bøje med rødt Lys og langs Ydersiden anbragt Lysprojektorer. Til Dannelse af Molehovedet anbragtes en Række lave Sænkekasser paa tværs af Molen, og paa Inderspidsen af denne 80 m lange Tværarm anbragte Havnevæsnets klar Lygte 2 m over Vandfladen, hvorom intet blev bekendtgjort. En Motorgalease, som en Nat sejlede ud af Havnen efter den røde Bøje, gik uden videre mellem Molen og Lygten, som den antog for en Agterlanterne, og stødte herved mod Tværarmen og sank. Da Havnen maatte bære Ansvar for den utilstrækkelige Belysning af Tværarmen, dømtes den til at erstatte Halvdelen af Skaden. </p>	138
<p> S/S »Fryken« havde efter et Baltcon-Certeparti ikke Krav paa Godtgørelse for Forhalingsudgifter efter Sølovens § 114 ved at forhale frem og tilbage i Isen langs Kajen ved Modtagereens Kulplads for at losse Skibet paa behørig Maade, hvor Ladningen skulde oplægges. </p>	413

- S/S »Emilie Mærsk«, der førte en Ladning Sukker fra Cuba til Philadelphia, grundstødte ved at søge ind mod Land for at sætte en blind Passager fra Borde, og Kaptajnen kastede da en Del af Ladningen overbord for at faa Skibet flot. Efter amerikansk Ret var det udelukket at paalægge Ladningen Andel i Havariopofrelser under en uberettiget Deviation, og Rederiet søgte da hele Skaden dækket af Kaskoforsikringen K, men K, der kun vilde dække den paa Skibet faldende Andel i Skaden, frifandtes for at erstatte Rederiets øvrige Tab, da dette kun skyldtes Erstatningsansvaret overfor Ladningsejeren, for hvilket K efter Søløv §§ 249 og 250 ikke hæftede.... 463
- Bestemmelsen i Sømandslovens § 2 maa forstaaes saaledes at Skibsførers Fratræden naar Betingelserne herfor iøvrigt er tilstede, kan ske i dansk Havn som Skibet anløber for at losse uden Hensyn til, om fuldstændig Udlosning finder Sted her eller ikke, saaledes at Bestemmelsen i §'ens 2 Stk alene sigter til den Losning som skal finde Sted i den paagældende Havn. En af et Dampskibsselskab en Kaptajn meddelt Opsigelse maatte derfor betragtes som bortfaldet, da Selskabet i Stedet for at lade ham fratræde i den første danske Havn, som Skibet anløb efter det Tidspunkt til hvilket han var opsagt, uden noget Forbehold lod ham fortsætte Rejsen..... 718

Tjenesteforhold.

- Afgørelse af Restmellemværendet mellem en Gaardejer og en Forpagter der havde bestyret Gaardejerens Ejendom..... 134
- Et Aktieselskab, der havde antaget en Direktør bl a paa Vilkaar at han skulde opnaa et vist Driftsresultat, fandtes at have været berettiget til at afskedige Direktøren, da det betingede Driftsresultat ikke var opnaaet..... 654
- Opgørelse af Mellemværendet mellem et Aktieselskab og en fratraadt Repræsentant for dette..... 658
- Antaget under en af nogle Snedkersvende mod en Snedkermester til yderligere Betaling for udført Arbejde anlagt Sag, at Svendene havde været antaget til Arbejde for Timeløn, ikke som af dem paastaaet til Akkordarbejde, og herefter ikke havde Krav paa yderligere Betaling..... 667
- Bestemmelsen i Sømandslovens § 2 maa forstaaes saaledes at Skibsførers Fratræden naar Betingelserne herfor iøvrigt er tilstede, kan ske i dansk Havn som Skibet anløber for at losse uden Hensyn til, om fuldstændig Udlosning finder Sted her eller ikke, saaledes at Bestemmelsen i §'ens 2 Stk alene sigter til den Losning som skal finde Sted i den paagældende Havn. En af et Dampskibsselskab en Kaptajn meddelt Opsigelse maatte derfor betragtes som bortfaldet, da Selskabet i Stedet for at lade ham fratræde i den første danske Havn,

	Pag
som Skibet anløb efter det Tidspunkt til hvilket han var op- sagt, uden noget Forbehold lod ham fortsætte Rejsen.....	718
Tjenestemænd.	
Ved Forflyttelsen af en Lokomotivfører til Tinglev, hvor han ikke kunde finde egnet Bolig for sin Familie, tilstodes der ham Godtgørelse for dobbelt Husførelse; men da en Barak kort efter blev ledig, standsede denne Godtgørelse, skønt han ikke fandt Barakken egnet som Familiebolig. Spørgsmaalet om Krav paa saadan Godtgørelse i Tilfælde af Forflyttelse, der var hjemlet ved Lov Nr 496 af 25 Nov 1921 § 7 (Tjeneste- mandslovens § 1290, 5 Stk), fandtes at høre under Domsto- lenes Afgørelse	344
Udtalt, at der efter Indholdet af Vedtægt af 18 Marts 1920 for Bestyrelsen af Staden Københavns kommunale Anliggender maatte anses at være indrømmet Tjenestemændenes Orga- nisationer en egentlig Forhandlingsret, der kan hævdes ved Domstolene	674
Told.	
Ved Beregning af en indført Vares toldpligtige Værdi efter Lov Nr 108 af 29 Marts 1924 § 7, 1 Stk kan ikke fradrages Provi- sion til den herværende Agent, ej heller selv om Agenten overtager Varen for egen Regning. Spørgsmaal om Berettigelsen af saadant Fradrag paa- kendt af Domstolene. En Grosserer, der efter at være gjort bekendt med Told- væsnets Standpunkt havde afgivet Erklæringer om at ingen Rabat var fradraget i Fakturabeløbene, ikendt Bøde efter § 12.	310
Tyveri.	
En Politibetjent, der havde solgt en fremmed Hund, straffet efter Straffelovens § 247, da der formentlig var gaaet en Uges Tid fra Ejeren havde mistet Hunden til den var kommet i Betjentens Besiddelse, fandtes Betingelserne for Tyveri ikke at foreligge.....	5
Anset bevist, navnlig ved en Husbeboers Fingeraftryk paa en i et aflaaet Skab beroende Æske, hvorfra der gennem længere Tid var forsvundet Pengesedler, at disse var stjaalet af vedkommende Husbeboer.....	24
Straf for Tyveri idømt.....	115, 199, 235, 308, 326
En Korporal anset for Kasernetyveri efter Straffelovens § 228, jfr Straffelov for Krigsmagten § 172, med simpelt Fængsel paa Vand og Brød og Fortabelse af Bestilling som Korporal..	334
Straf for Tyveri idømt.....	344, 367, 518

Tørvemoser.

- En Ingeniør S, der havde ejet Hovedgaarden Krastrup med tilhørende Brugsrettigheder over nogle Hedestrækninger og en Tørveskærret i en Mose, solgte inden sin Bortrejse til Amerika dels Gaarden, dels Rettighederne i Heden. Køberen K af disse sidste disponerede tillige over Tørveskærretten, som han paastod at have faaet mundtlig overdraget for et Tilgodehavende. Skønt S efter en Aarrække erklærede, at han ikke havde overdraget Tørveskærretten til K, men nu solgte denne til Mosens Ejer, fandtes det e O ikke godtgjort, at K's Dispositioner havde været uhjemlede..... 102

Uagtsomt Drab.

- En Fører af et Automobil, der for at undgaa at støde sammen med en fra venstre cyklende Dreng holdt for stærkt til højre og derved ramte og dræbte en Pige som han ikke i Tide havde lagt Mærke til, anset efter Strfl § 198..... 55
- En Automobilfører, der under stærk Paavirkning af Spiritus i et Vejsving, var kørt lige frem mod nogle Personer, der stod ved Siden af Vejen, og hvoraf en dræbtes, straffet efter Strfl § 198..... 159
- En Chauffør, som en mørk Aften efter sin Principals Paalæg havde kørt en Lastbil hjem ad Strandvejen, skønt dens Lygter og Signalthorn ikke kunde virke, og derved havde stødt mod en mødende Motorcyklist, som væltede og dræbtes, anset efter Strfl § 198..... 141
- Under en Samtale mellem Bestyrelsen B af et Elektricitetsværk og Formanden F for en Transformatorforening, havde der været talt om en Murer kunde udføre et Arbejde i et Transformator-taarn under en forestaaende Afbrydning af Strømmen. Nogle Dage senere telefonerede B til F's Hjem, at Strømmen vilde blive afbrudt nogle Timer, og F, der havde Nøgle til Taarnet, lod da Mureren komme ind i dette hvor der ellers kun arbejdedes under kyndigt Tilsyn. Der var imidlertid Spænding paa en anden Ledning, hvad B ikke havde meddelt, og Mureren blev dræbt af Strømmen. Skønt B ikke havde tænkt at F vilde lade Mureren komme alene ind i Taarnet, og F ikke havde troet at der var Strøm, ikendtes der baade B og F Bøder paa 300 Kr efter Strfl § 198..... 179
- En Fragtmand, der havde givet sin Chauffør Ordre til at køre en Lastvogn hjem ad Strandvejen en mørk Aften, skønt hverken Lygter eller Signalthorn virkede, hvorved en mødende Motorcyklist stødte mod Lastvognen og blev dræbt, fandtes skyldig efter Strfl § 198..... 483

Umyndiggørelse.

- En Kvinde umyndiggjort paa Grund af Sindssygdum..... 173

Vand.

- Ikke fundet bevist, at der paahvilede en til Vandledninger bi-
dragspligtig Ejendom Restancer fra en tidligere Ejers Tid.. 381
- Til Inddigning og Afvanding af Væth Enge ved Gudenaå havde
en Landvæsenskommission godkendt et af Hedeselskabet ud-
arbejdet Projekt; under Udførelsen heraf traf den foreløbige
Styrelse nogle yderligere Foranstaltninger bl a for at styrke
Diget. Da Foretagendet havde været unyttigt, hvis disse
Arbejder, hvormed Lodsejerne efterhaanden var gjort be-
kendt, ikke var blevet udført, og da de havde tilført Engene
en tilsvarende Værdiforøgelse, fandtes Lodsejerne — skønt
Landvæsenskommissionens Bestemmelse burde være indhen-
tet, forinden Arbejderne udførtes — e O ikke at kunne vægre
sig ved at deltage ogsaa i disse Udgifter..... 390

Varebetegnelser.

- K havde af Eneforhandleren S købt nogle »Opel-Standard«
Cykler og videresolgt dem som originale Opel Cykler. Da
Cyklerne derefter blev annonceret under denne Betegnelse
til en Pris, der laa betydelig under den, hvortil »originale
Opel« Cykler ellers forhandlede, nægtede S at udlevere
Cyklerne. Da det imidlertid ikke tilstrækkelig tydeligt var
tilkendegivet K, at sidstnævnte Betegnelse ønskedes forbe-
holdt for et dyrere Mærke, tilkendtes der ham Erstatning
hos S i Anledning af det Ansvar han var ifaldet overfor sin
Køber.
- K, der havde solgt nogle Cykler til en Cykelforretning i
København, som ogsaa drev Forsendelsesforretning, fandtes
e O ikke herved at have overtraadt sin Forpligtelse til at
sælge Cyklerne til regulære Cykelhandlere i København og
ikke tilbyde dem til Firmaer udenfor København..... 70
- En Boghandler, der havde forhandlet Blyanter af udenlandsk
Fabrikant forsynet med hans Firmanavn og By samt Betegnel-
sen Dansk Mejeriblyant, fandtes at have overtraadt Lov Nr 98
af 29 Marts 1924 § 1, hvorfor han foruden en Bøde af 50 Kr
dømtes til at rette Mærkningen derhen at Ordet Dansk ud-
gaar eller at udføre Beholdningen af Landet. Derimod fandtes
Betegnelsen Dana Kontorblyant, henholdsvis Stedangivelsen
for hans Firma heri Landet paa andre Blyanter ikke i Strid
med Loven 474

Varemærker.

- Dansk Sprit Central, der havde faaet Ordet »Cloc«, som det
brugte for en Likør, registreret som Varemærke for alle Ar-
ter af Varer, kunde ikke forbyde en anden at benytte et

	Pag
Varemærke for Cigaretter, hvori Ordet »The cock« var anbragt tilligemed Billedet af et Hane, idet Mærkerne ikke fandtes let at kune forveksles, jfr Lov Nr 57 af 12 Jan 1915..	163
En Etikette for Lakridspastiller indeholdende Ordet »Senta« samt paa Skraa et Bælte med en Nellike og et rødt Segl med Bogstaverne I H i Monogram fandtes ikke at have en saadan Lighed med et for Tyggegummi og Cachou indregistreret Varemærke bestaaende af Ordene »Sen-Sen« anbragt saavel over som under et skraat Baand, der paa Midten er bundet i Sløjfe, at det kunde forbydes at bruge Etiketten.	405
Et for en Margarinefabrik registreret Varemærke med Navn og Billeder i en blaa Ramme med røde parallelle Streger ved Siden fandtes ikke at ligne et tidligere registreret Mærke: en Ramme uden Navn og Billeder mellem røde parallelle Striber, saa at det kunde kræves slettet af Registret.....	427

Veje.

Ved Belægningen af Hellerupvej med Asfaltbeton paalignede Gentofte Kommune de tilstødende Grunde Bidrag i Hh t en Vedtægt af 25 Marts 1918. Denne Vedtægtsbestemmelse fandtes at have tilstrækkelig Hjemmel i Lov Nr 59 af 26 Marts 1909, og Bestemmelsen antoges at omfatte en saadan særlig Befæstelse af en Vej, der hidtil kun havde været makadamiseret og forsynet med Brolægning langs Sporvejsskinnerne.

At Hellerupvej var en gammel offentlig Vej, antoges ikke at være til Hinder for at den behandles efter Vedtægtens § 3 om »allerede overtagne Veje«, jfr Lov 14 Dec 1857 § 3..

95

Vekselerere.

A havde hos en Vekselerer V forskellige Aktiekonti mod Marginsindbetalinger. Aktierne indkøbte V gennem noteringsberettigede Vekselerere, der atter henlagde dem i samlet Sikkerhed for deres Kasselaan i en Bank. Da V standsede sine Betalinger, udviste en af A's Konti Kreditsaldo, og A forlangte da de paa denne Konto indkøbte Aktier udleveret af Boet. Da V imidlertid aldrig havde haft Raadighed over Aktierne, som ej heller iøvrigt havde været udsdret eller bestemt til særskilt Udsondring, havde A ikke erhvervet nogen Fortrinsret til disse eller til Salgsudbyttet af dem.....

196

Veksler.

En arvelig belastet og psykisk degeneret Mand, der havde arvet en stor Sum Penge og i kort Tid bortødet en betydelig Del heraf bl a til Drik, og som nogle Uger før han herved paa-

	Pag
drog sig en Hjerneblødning havde udstedt en Veksler efter en Opgørelse, overfor hvilken han dog tog et vist Forbehold, fandtes ikke herved at have handlet ufornuftmæssigt, saa at Vekslen ifølge Lov Nr 277 af 30 Juni 1922 § 65 skulde være ugyldig	378
En Handlende, som havde skaffet sig Kredit hos forskellige Købmænd ved Hjælp af nogle af en anden Handlende akcepterede Veksler, der lød paa brudte Beløb og paa at Valuta var modtaget i Varer, og som han udgav for Vareveksler, medens de i Virkeligheden kun var Tjenesteveksler, der ogsaa oversteg Akceptantens Kræfter, herfor straffet efter Straffelovens § 257.....	608
Vidner.	
Førelse af nogle Vidner nægtet, da det, hvormed Vidnerne ifølge Processkriftet skulde afhøres, dels faldt uden for Sagsøgerens Paastand i Sagen og dels ikke skønnedes at ville kunne faa Betydning ved Sagens Afgørelse.....	235
En Protest fra en for Overtrædelse af Lov Nr 253 af 12 Juni 1922 om Omsætningsafgift tiltalt Restauratør mod at to Toldassistenter, der havde affattet Opgørelser over hans Omsætning m v, overværede Afhøringen af nogle Vidner som Tiltalte vilde føre om sin Omsætning, ikke taget til Følge.....	343
Voldgift.	
En Kulimportør solgte en Ladning engelske Kul til et Gasværk paa de af dette opstillede Betingelser, men i en Slutseddel, som krydsede Gasværkets Stadfæstelse, anførtes, at Salget var sket paa Britscan Conditions. Skønt Gasværket ikke tog Afstand herfra, fandtes det ikke bundet ved en i disse Betingelser indeholdt Bestemmelse om Voldgift i England, hvormed det ikke var gjort bekendt.....	565
Voldsforbrydelser.	
En Tiltalt anset for Vold mod sagesløs Person efter midlertidig Strfl af 1 April 1911 § 1, 2 Stk, 1 Punktum.....	21
En Tiltalt anset for Vold efter Strfl § 203.....	70
Tre Krybskytter, som i Forening havde gjort Modstand mod to Skovbetjente, der vilde anholde dem for ulovlig Jagt, og under Slagsmaal med disse havde tilføjet dem Overlast, straffet efter Strfl §§ 203 og 210 med Forbedringshusarbejde hver i et Aar	83
En Tiltalt anset for Vold i Medfør af Strfl § 203.....	184
En Tiltalt anset for Vold med sagesløs Person i Medfør af midl. Strfl af 1 April 1911 § 1, 2 Stk, 3 Punktum.....	235

	Pag
En Tiltalt anset for Vold mod sagesløs Person i Medfør af midl. Strfl af 1 April 1911 § 1, 2 Stk.....	238
En Tiltalt anset for Vold efter Strfl § 203.....	289
En Tiltalt anset for Vold efter Strfl § 203.....	574
En Tiltalt anset for Vold mod sagesløs Person efter midl Strfl § 1, 2 Stk.....	577
To Tiltalte anset for Vold mod sagesløs Person.....	730

Ægteskab.

I 1922 overlod en gift Kone sin Mand at stille nogle hende som Særeje ifølge Ægtepagt tilhørende Obligationer som Sikkerhed for hans Kassekredit i en Bank. Uagtet Overørighedens Samtykke hertil efter Lov 7 April 1899 § 15 ikke var indhentet, kunde Hustruen ikke anfægte Sikkerhedsstillingen, da det, skønt to af Obligationerne lød paa hendes tidligere Navn (de andre lød paa Ihændeleveren), ikke var oplyst, at nogen af Bankens Direktører eller af de Funktionærer, hvem Ordningen heraf var overdraget, havde vidst eller burdet vide, at Obligationerne var hendes Særeje. At den Sagfører, som hun havde raadspurgt om Sagen, var Medlem af Repræsentantskabets Forretningsudvalg, der ikke havde haft hermed at gøre, var uden Betydning

89

Ærefornærmelser.

En Mejeriejer M erklærede i en Bladannonce, at Grunden til en Mælkekusks Afskedigelse var Mælkeforfalskning og Tyveri. Da det fandtes bevist, at Kusken forinden sine Afregninger havde skyllet Piskeflødespanden med skummet Mælk og hældt Indholdet i Sødsmælksspanden, blev der, skønt det var urigtigt, at dette Forhold havde været Grunden til Kusks Afskedigelse, ikke paalagt M Ansvar herfor, men kun for Tyverisigtelsen, der ikke var bevist. M fandtes ej heller erstatningspligtig for at Kusken var blevet afskediget fra et andet Mejeri.

59

Øvrighed.

Under Uroligheder og Stenkast mod Sporvogne paa Fælleden en St Hans Aften ryddede ridende Politi en Del af Jagtvejen, og en Betjent red ind over Fortovet, hvorved en Dame blev væltet omkuld og kom til Skade. Herfor fandtes Politiet ikke pligtigt at yde Erstatning, da det ikke havde begaaet nogen Fejl og Damen selv havde udsat sig for Faren under de truende Forhold.....

253

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

78. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 1.

Første ordinære Session.

Torsdag den 7 Marts.

Nr 23/1929.

Rigsadvokaten

mod

Just Marius Sørensen (Møldrup),

der tiltales for Bedrageri.

Vestre Landsrets Dom af 15 December 1928: Tiltalte Just Marius Sørensen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage. I Erstatning til Godsejer E Schou betaler Tiltalte 510 Kr. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer ved Landsretten, Overretssagfører Johnsen, 50 Kr. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den af Vestre Landsret i denne Sag afsagte Dom er paa-anket dels af Tiltalte, dels af det offentlige til Skærpelse af den idømte Straf.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Just Marius Sørensen til Højesteretssagfører Møldrup 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Tiltalte Just Marius Sørensen ved 3 jyd-ske Statsadvokatars Anklageskrift af 27 Oktober 1928 sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 251 eller § 253 for Bedrageri i Anledning af, at han, der i Henhold til tidligere Bestilling mod Efterkrav paa 510 Kr havde faaet tilsendt en Vognladning Strandskaller fra Godsejer E Schou, Nebbegaard, pr Telefon fra Ribe, hvortil Skallerne var

sendte, en af de første Dage i Maj Maaned 1928 har formaaet nævnte Sælger til at lade Skallerne udlevere uden Betaling af Efterkravet, idet Tiltalte urigtigt foregav at ville betale Beløbet i Løbet af 2 Dage, hvorefter han straks videresolgte Skallerne til Handelsmand Johannes Vilhelm Henrik Sievers, Vejle, for en kontant Betaling af 525 Kr, som Tiltalte i bedragerisk Hensigt forbrugte til egen Fordel.

Tiltalte er født den 6 Maj 1889 og ses ikke tidligere at have været tiltalt eller straffet.

Tiltaltes Forklaring inden Retten gaar ud paa følgende:

I April Maaned 1928 hos Godsejer Schou af Nebbegaard bestilte han en Vognladning Strandskaller, der skulde leveres omkring 1 Maj s A i Ribe; Priser for Varen var 510 Kr. Tiltalte var indforstaaet med, at Strandskallerne sendtes ham mod Efterkrav, idet han i Forvejen havde solgt hele Partiet til en Trediemand for 525 Kr. Da Varen en af de første Dage i Maj ankom til Jærnbanestationen i Ribe, hvor Køberen var til Stede sammen med Tiltalte, nægtede førstnævnte at betale, før han havde besigtiget Partiet. Tiltalte, som ikke havde Penge til at indløse det, satte sig telefonisk i Forbindelse med Godsejer Schou og opnaede, at denne lod Strandskallerne udlevere uden Betaling, men mod Tiltaltes Løfte om at betale Købesummen i Løbet af nogle Dage. Varepartiet blev derpaa udleveret, og efter at Køberen havde beset det, betalte han næste Dag Købesummen kontant til Tiltalte med 525 Kr. Tiltalte betalte imidlertid ikke de skyldige 510 Kr til Godsejer Schou, der 5 a 6 Dage senere henvendte sig i Tiltaltes Hjem og krævede Betaling. Der opstod ved denne Lejlighed Uenighed mellem Tiltalte og Schou, og Tiltalte vilde derfor ikke betale Købesummen til Schou, skønt han da var i Stand dertil. Derefter forbrugte Tiltalte det for Strandskallerne indkomne Beløb i egen Interesse og blev ude af Stand til at fyldestgøre Schou.

Dennes Forklaring er i alt væsentligt overensstemmende med Tiltaltes; dog har Schou udtalt, at Tiltalte under Telefonsamtalen lovede at betale Købesummen i Løbet af 2 Dage, hvorfor han — omend med Betænknelighed — lod Varepartiet udlevere til Tiltalte uden samtidig Betaling.

Om Tiltaltes økonomiske Forhold er det oplyst, at han ingen Formue har, samt at han skylder 200 a 300 Kr bort.

Medens det efter det oplyste ikke mod Tiltaltes Benægtelse kan anses bevist, at han har skaffet sig det heromhandlede Vareparti udleveret uden at have haft til Hensigt at betale Købesummen, maa det derimod statuere, at Tiltalte har gjort sig skyldig i svigagtigt Forhold ved at forbruge Penge i egen Interesse, uagtet han maatte være klar over, at Købesummens omgaaende Indbetaling overensstemmende med Løftet var Forudsætningen for Ophævelsen af Efterkravet, og at han ved Pengenes Forbrug gjorde sig insolvent. Herefter vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 257 med en Straf, som passende kan bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage. Tiltalte vil derhos i Henhold til den af Godsejer E Schou nedlagte Erstatningspaa-stand være at tilpligte at betale denne 510 Kr, hvorhos han vil have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer 50 Kr.

Fredag den 8 Marts.

Nr 193/1928. Kommanditselskabet **Glent & Co** (Meyer)
 mod
Finansministeriet (d kst Kammeradvokat),

betræffende Tilbagebetaling af et af Appellanten erlagt Statsskattebeløb.

Østre Landsrets Dom af 27 Juni 1928: Sagsøgte, Finansministeriet, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Kommanditselskabet Glent & Co, i denne Sag fri at være. Som Sagsomkostninger bør Sagsøgeren betale i Salær til den konstituerede Kammeradvokat 200 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. I Salær for Højesteret findes Appellanten at burde betale til den konstituerede Kammeradvokat 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten, Kommanditselskabet Glent & Co, til den konstituerede Kammeradvokat 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag har Sagsøgeren, Kommanditselskabet Glent & Co paastaaet Finansministeriet paa Statskassens Vegne tilpligtet at betale Sagsøgeren et Beløb af 7472 Kr 70 Øre med nærmere angivne Renter. Sagsøgte har paastaaet sig frifundet.

Af Sagen fremgaar følgende:

A/S Glent & Hassenkamm, der pr 1 Januar 1926 er ophørt, saaledes at dets Aktiver og Passiver er overtaget af Sagsøgeren, ovennævnte Kommanditselskab, drev Ingeniørvirksomhed, især ved Salg og Opstilling af Maskinanlæg, saasom Pumpe-, Ventilations-, Varme-, Køle- og andre tekniske Anlæg, hvorimod Selskabet ikke selv drev Fabrikationsvirksomhed, men gennem en længere Aarrække havde haft et nøje Samarbejde med A/S Petersen & Wraa, der driver en Maskinfabrik, hvilket Samarbejde i det væsentlige bestod deri, at A/S Petersen & Wraa efter

A/S Glent & Hassenkamms Bestilling fremstillede og paa nærmere af-talte Vilkaar leverede A/S Glent & Hassenkamm en stor Del af de fabrikationsmæssigt fremstillede Dele af de Anlæg og Maskiner, som A/S Glent & Hassenkamm forhandlede.

I 1921 indledede A/S Glent & Hassenkamm Forhandling med A/S Selandia i Likvidation om Erhvervelse af Eneforhandlingsretten til en af dette Selskab hidtil fremstillet og forhandlet Pumpe, »Selandia« kaldet. Ved Kontrakt af 14 og 15 Februar 1921 erhvervede A/S Glent & Hassenkamm for en Købesum af 90 734 Kr, — der skulde berigtiges paa nærmere fastsat Maade, samtlige A/S »Selandia«s Aktiver, nemlig foruden færdige Pumper, der overtoges for 26 407 Kr: Værktøjsmaskiner, Værktøj, Inventar, Halvfabrikata, Raavarer, Modeller og Patenter, der overtoges for ialt 64 327 Kr.

Da A/S Glent & Hassenkamm som nævnt ikke selv drev Fabrikationsvirksomhed, var der forud for denne Overtagelse truffet Aftale med A/S Petersen & Wraa om, at dette Firma skulde afkøbe A/S Glent & Hassenkamm samtlige de overtagne Genstande med Undtagelse af de færdige Pumper. De nævnte Maskiner, Værktøjer, Raavarer o s v overdroges da til A/S Petersen & Wraa for et nominelt Beløb af 80 000 Kr i Aktier i A/S Petersen & Wraa, hvilken Betalingsform valgtes, fordi dette Selskab ikke var i Stand til at præstere en kontant Udbetaling af den fornødne Størrelse. Aktierne, der ikke noteredes paa Børsen, blev paa A/S Glent & Hassenkamms Status opført med et Beløb af 54 027 Kr, beregnet efter en skønsmæssigt ansat Kurs af ca 67,50.

I Foraaret 1924 blev A/S Petersen & Wraa rekonstrueret, og Aktiekapitalen nedskrevet til 25 pCt eller fra 580 000 Kr til 145 000 Kr, og i den Anledning nedskrev A/S Glent & Hassenkamm sin Beholdning af Aktier paa tilsvarende Maade med 34 027 Kr.

Til Brug ved Ansættelsen til Statsskat for Skatteaaret 1925—26 selvangav A/S Glent & Hassenkamm sin skattepligtige Indkomst i Regnskabsaaret 1 Januar til 31 December 1924 til 10 436 Kr.

Skatteraadet for København forhøjede imidlertid ved Kendelse af 15 September og 10 December 1925 Ansættelsen til 44 463 Kr, og Landsoverskatteraadet har derefter ved Kendelser af 4 November 1927 og 9 Marts 1928 stadfæstet Skatteraadets Ansættelser, idet Landsoverskatteraadet overensstemmende med Skatteaaret har anset Selskabet for uberegtiget til ved Indtægtsopgørelsen at fradrage det ovennævnte Beløb af 34 027 Kr, som af Selskabets Driftsoverskud for Aaret 1924 var blevet anvendt til Afskrivning paa Selskabets Aktiepost i A/S Petersen & Wraa.

Statsskatten for det paagældende Skatteaar (1925/26) er betalt paa Grundlag af den ansatte Indkomst med ialt 8012 Kr 50 Øre, hvorhos der er betalt Valutaskat for samme Skatteaar med 1001 Kr, og Selskabet søger nu den Del af Skattebeløbet, som beregnes at være erlagt i Statsskat af det til den nævnte Afskrivning anvendte Beløb, nemlig de ovennævnte 7472 Kr 70 Øre tilbagebetalt.

Til Støtte for sin Paastand har Selskabet gjort gældende, at Købet af de nævnte Maskiner m v og disses Afhændelse til A/S Petersen & Wraa var et normalt Køb og Salg — et ordinært Led i den af A/S Glent & Hassenkamm drevne Virksomhed — idet dog Købesummen af de

ovennævnte særlige Grunde præsteredes i Aktier, og at derfor det Tab, som senere er fremkommet ved Aktiernes Værdiforringelse, maa kunne fradrages paa Driftsregnskabet som Driftstab i Medfør af Bestemmelsen i § 5 a i Statsskattelov Nr 149 af 10 April 1922.

Finansministeriet har heroverfor henvist til, at Salget af de til Petersen & Wraa afhændede Effekter ligger udenfor den Virksomhed — Opstilling og Salg af færdige Produkter — med hvilken Glent & Hassenkamm ellers beskæftigede sig, at Salget skete uden nogen Fortjeneste for Glent & Hassenkamms at Transaktionen ikke er opført paa Glent & Hassenkamms Driftsregnskab, men paa Formuekonti, og at de paagældende Effekter netop er af den Art, som Petersen & Wraa skulde benytte til Fremstilling af de Maskiner m v, dette Selskab gennem en Aarrække har, i Henhold til det mellem det og Glent & Hassenkamm bestaaende Samarbejde, leveret sidstnævnte til Forhandling. Vedkommende Transaktion er derfor efter Ministeriets Formening at anse for en Petersen & Wraa af Glent & Hassenkamm ydet Financiering og de Glent & Hassenkamm overleverede Aktier maa saaledes henregnes til Formuen, hvorfor det paastaede Tab paa bemeldte Aktier ikke kan fradrages i den skattepligtige Indkomst. Ministeriet har i denne Forbindelse henvist til, at Tabet paa Aktierne først er konstateret ca 3 Aar efter Erhvervelsen uden Sammenhæng med denne.

Idet der findes at maatte gives Finansministeriet Medhold i det af dette saaledes anførte, vil Ministeriet være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale.

Som Sagsomkostninger vil Sagsøgeren have at betale i Salær til den konstituerede Kammeradvokat — der har givet Møde for Finansministeriet — 200 Kr.

Onsdag den 13 Marts.

Nr 277/1928.

Rigsadvokaten

mod

Johannes Gotfred Thomsen (Harboe),

der tiltales for Tyveri.

Østre Landsrets Dom af 29 November 1928: Tiltalte Johannes Gotfred Thomsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører V Byrdal, 100 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den af Østre Landsret i denne Sag afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det offentlige til Skærpelse af den for Forhold Nr 1 idømte Straf.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde er Tiltaltes Forklaring om den Maade, paa hvilken han er kommet i Besiddelse af Hunden, med Rette forkastet.

Det tør imidlertid ikke anses for godtgjort, at han har tilegnet sig Hunden under saadanne Omstændigheder, at hans Forhold kan tilregnes ham som Tyveri, hvorimod Forholdet vil være at henføre under Straffelovens § 247. Straffen findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage.

Forsaavidt angaar Sagens Omkostninger, vil Landsrettens Dom være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Johannes Gotfred Thomsen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage. Forsaavidt angaar Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Harboe 80 Kroner, der udredes af det ofenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen har været foretaget ved Københavns Byrets 5 Afdeling, tiltales Johannes Gotfred Thomsen

1) for i Tiden 17 Januar—26 Januar 1928 at have stjaalet en Skotøjshandler Axel Tarlev tilhørende Dobermann Pincher, Han, ca 4 Aar gammel, sort med gulbrun Aftegning, lydende Navnet Rabbot, som den 17 Januar Kl 8 havde forladt Ejerens Bopæl forsynet med Halsbaand uden Hundetegn.

Subsidiært for i samme Tidsrum for en Købesum af Kr 50 at have afkøbt en Person ovennævnte Hund vidende om eller med bestemt Formodning om, at den var stjaalet;

2) for i en den 18 November 1926 af Tiltalte udfærdiget og af Politibetjent G Gregersen attesteret Stamtavle over en Hun-Hund af Dobermann Pincher Racen at have forfalsket Indholdet ved at rette Ordet »Hun« til »Han«, hvorefter han lod Stamtavlen følge med den under 1 nævnte Hund, som han i Begyndelsen af Februar 1928 solgte til Politibetjent Lykkestrup for Kr 125.

Tiltalte er født den 22 September 1897 og ikke tidligere straffet.

Anmelderen, Skotøjshandler Axel Tarlev har forklaret, at en Dobermann Pincher Han-Hund, som han havde haft i over 4 Aar, forsvandt den 17 Januar, og først den 15 Februar d A kom den tilbage til hans Hjem; den bar ved Hjemkomsten et andet Halsbaand end da den løb bort, og paa dette Halsbaand var anbragt et Hundetegn fra 1926. Herigennem blev det oplyst, at Politibetjent Lykkestrup i Begyndelsen af Februar d A havde købt den omhandlede Hund af Politibetjent Thomsen (Tiltalte) for 125 Kr; han havde haft den i sit Hjem, indtil den var løbet fra hans Datter den 15 Februar om Eftermiddagen.

Tiltalte har erkendt at have solgt Hunden til Lykkestrup som af denne forklaret; han nærer ingen Tvivl om, at det er Anmelderens Hund, men benægter bestemt at have tilegnet sig den; om sin Adkomst til Hunden har han nærmere forklaret følgende:

I Oktober Maaned 1926 fik en ham tilhørende Hunhund et Kuld Hvalpe af samme Race paa 11 Stk; af disse dræbte han straks tre og en døde i Politiets Hundegaard i Gasværkshavnen; Resten solgte han til forskellige Personer, deriblandt en til en Toldbetjent, som han traf ved Gasværkshavnen, men hvis Navn eller Bopæl han ikke fik at vide; Toldbetjenten betalte Hvalpen kontant, og det interesserede derfor ikke Tiltalte at konstatere hans Navn eller Bopæl. Den 22 eller 23 Januar d A mødte Tiltalte den samme Toldbetjent, der kom cyklende med en Hund ved Siden; Toldbetjenten standsede Tiltalte og spurgte, om han ikke vilde købe den Hund tilbage, som Tiltalte i sin Tid havde solgt ham, og viste paa den Hund, han havde med sig. Efter nogen Forhandling købte Tiltalte Hunden for 50 Kr og fik den straks med sig; efter Aftale mødtes han og Toldbetjenten den 1 Februar paa Hjørnet af Gammel Kongevej og Falkoneralle udfor Privatbankens derværende Afdeling, hvor Tiltalte havde hævet en Lønnings-Check, og her fik Toldbetjenten Betalingen for Hunden; Tiltalte fik ingen Kvittering for Beløbets Modtagelse, men Toldbetjenten afleverede den Stamtavle, som Tiltalte i sin Tid havde medgivet ham med Hvalpen; ej heller ved denne Lejlighed fik Tiltalte Oplysning om Toldbetjentens Navn eller Adresse. Det blev imidlertid under Politiets Undersøgelse konstateret, at Tiltalte af det nævnte Kuld havde solgt otte Hvalpe, deraf to, af hvilke den ene døde, til samme Person, og at en døde i Politiets Hundegaard i Gæsværkshavnen; da han efter sin egen Forklaring straks havde dræbt tre Hvalpe, kunde han ikke have solgt nogen Hvalp til Toldbetjenten; Tiltalte ændrede derefter sin Forklaring derhen, at han straks kun havde dræbt to Hvalpe; men da det blev ham foreholdt, at der alligevel ikke blev nogen tilovers, som han kunde have solgt til Toldbetjenten, benægtede Tiltalte, at der var død en Hvalp i Hundegaarden. Dette maa imidlertid anses tilstrækkelig godtgjort dels ved Tiltaltes derom gentagne Gange afgivne Forklaring, dels ved en af Politiets tilsynsførende med Hundegaarden, Politibetjent Nr 658 Jensen, afgivet Vidneforklaring, der er gentaget for Landsretten. Der maa herefter gaas ud fra, at Tiltalte af det omhandlede Kuld ikke kan have solgt nogen Hvalp til en Toldbetjent; herefter og naar henses til, at Tiltalte, der nøje kendte Navn og Adresse paa de øvrige Købere af Hvalpene, ikke vidste mindste Besked med Toldbetjentens Identitet, at han har ændret sin oprindelige Forklaring om dennes Signalement, at der ikke, skønt han har ladet anstille Undersøgelse derom gennem Overtoldinspektoratet, er fremkommet nogen Oplysning om en Toldbetjent, der har købt en Hvalp af Tiltalte, og at Tiltalte, der som Hundeopdrætter maa anses for særlig sagkyndig, ikke kan antages at have forvekslet en Hund paa 4½ Aar med en Hund paa 16 Maaneder, findes det ubetænkeligt at forkaste Tiltaltes Forklaring om den Maade, hvorpaa han er kommet i Besiddelse af Hunden. Der maa herefter gaas ud fra, at Tiltalte har tilegnet sig den af ham til Politibetjent Lykkestrup solgte Hund, og dette Forhold vil være at tilregne ham som Tyveri.

Med Hensyn til Forhold 2, har Politibetjent Lykkestrup forklaret, at han, da han af Tiltalte købte Hunden fik overleveret dennes Stamtavle, og Tiltalte har forklaret, at han, da han købte Hunden af Toldbetjenten, fik tilbageleveret den Stamtavle, som han i sin Tid havde givet Toldbetjenten med Hvalpen.

Stamtavlen bestaar af en Overskrift, indeholdende Oplysning om Hundens Race, Køn, Alder, Farve og Opdrætterens Navn, samt af den egentlige Stamtavle 5: Oplysning om Hundens Forældre, Bedsteforældre, Oldeforældre og Tipoldeforældre m m. Paa Foden findes trykt følgende: »Ovenstaaende Stamtavle er den . . . udfærdiget af . . . Navn« underskrevet »Johs Thomsen« og derhos atter trykt »Rigtig Afskrift attesteres, — Navn:« underskrevet »G Gregersen,«

I Overskriften ses der tydeligt at være rettet i Betegnelsen af Hundens Køn, og ved Erklæring fra Statsprøveanstalten er det oplyst, at et maskinskrevet »u« er udraderet med Radervand og erstattet af et haandskrevet »a«. Tiltalte har benægtet at have foretaget denne Rettelse.

Politibetjent Gregersen, der har afskrevet Stamtavlen efter de originale Stamtavler for Hvalpens Forældre, har forklaret, at Tiltalte, da han skulde sælge Hvalpene af det nævnte Kuld, anmodede ham om paa Skrivemaskine at afskrive et Antal Stamtavler, hvor mange erindrede Vidnet ikke. Vidnet har, efter Tiltaltes Anmodning, attesteret Stamtavlen og har for Landsretten forklaret, at hans Attestation kun angik selve Stamtavlen, ikke Overskriften, som jo heller ikke var nogen Afskrift.

Selv om man ogsaa maa gaa ud fra, at det er Tiltalte, der har foretaget Rettelsen fra »u« til »a«, har han ikke rettet i den Del, som er attesteret af Gregersen, og hans Forhold vil derfor ikke kunne tilregnes ham som Dokumentfalsk; Tiltalte vil derfor forsaavidt være at frifinde.

Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 228 efter Omstændighederne og under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Nr 135/1928. **Holbæk Amts Andels-Svineslagteri**
(Oluf Petersen)

m o d

Grosserer U Schlossrich (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Forpligtelse til at betale Købesummen for en Manko i et returneret Parti Svineblærer.

Østre Landsrets Dom af 31 Maj 1928: De Sagsøgte, Holbæk Amts Andels-Svineslagteri, bør til Sagsøgeren, Grosserer U Schlossrich, betale det paastævnte Beløb, 1366 Kr 46 Øre, med Renter deraf 6 pCt aarlig fra den 2 Februar 1928, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 225 Kr. At udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Slagteriet ikke gentaget Paastanden om at have et Modkrav, stort 1450 Kroner, men har nedlagt Paastand om Frifindelse mod Betaling af 456 Kroner 75 Øre, der udgør Købesummen for de 3150 Blærer, som Slagteriet beholdt.

Under de foreliggende Omstændigheder, hvor Slagteriet har udpakket og sorteret hele Partiet, findes det at maatte gaa ud over Slagteriet, at der nu ikke kan skaffes sikre Oplysninger om, hvorledes Mankoen er opstaaet. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde, vil Dommen overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste, saaledes at det Indstævnte tilkendte Beløb rettelig fastsættes til 1336 Kroner 46 Øre.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Slagteriet at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at det Indstævnte Grosserer U Schlossrich tilkendte Beløb fastsættes til 1336 Kroner 46 Øre. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Holbæk Amts Andels-Svine-slagteri til Indstævnte med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 2 December 1927 leverede Grosserer U Schlossrich til Holbæk Amts Andels-Svineslagteri et Parti saltede Svineblærer. Partiet blev modtaget og betalt med 1450 Kr. Omkring Midten af Januar 1928 besværede Slagteriet sig imidlertid overfor Sagsøgeren over, at Varen var behæftet med Mangler, som gjorde den uanvendelig til Formaålet, og Sagsøgeren indgik da paa at lade den underkaste en Behandling, der skulde afhjælpe Manglerne, hvorefter Partiet blev sendt tilbage til Sagsøgeren. Den 3 December 1927 havde Sagsøgeren imidlertid sluttet med Slagteriet om Levering af et yderligere Parti paa 20 000 Svineblærer til Levering i Januar 1928, og den 21 Januar afsendte Sagsøgeren til Slagteriet 3 Tdr, der angaves at indeholde 18 500 Stkr. Slagteriet vilde ikke indløse Partiet, før det havde haft Lejlighed til at besigtige det, og efter nogen Korrespondance indgik Schlossrich paa, at Partiet uden Betaling blev hjemtaget af Slagteriet og besigtiget. Aabningen af Tønderne fandt Sted den 2 Februar i Schlossrichs Overværelse. Foruden Slagteriets Folk var tillige Disponent Alfred Bjerregaard af Firmaet Armour & Company til Stede. Partiet viste sig delvis at indeholde Blærer, som vilde være uegnede til Slagteriets Brug, og Schlossrich

indgik derfor paa Frasortering af saadanne Blærer og Omlevering af det herefter manglende Antal. Ved Skrivelse af 3 Februar meddelte Slagteriet at have udsorteret 3150 Blærer som anvendelige. Efter Returneringen af Restpartiet afholdtes den 13 s M paa Sælgerens Foranledning Kontroloptælling af dette, der imidlertid fandtes kun at indeholde 9283 Blærer.

Sagsøgeren har derefter under denne ved Retten for Holbæk Købstad m v forberedte Sag gjort gældende, at da Slagteriet har modtaget 18 500 Stkr Blærer, men kun tilbageleveret 9283 Stkr, maa det betale Differencen 9217 Stkr med den aftalte Pris 14½ Øre pr Stk uden Hensyn til, hvor stor eller ringe en Del af dette Antal Slagteriet maatte anse som kontraktmæssig, og har derfor paastaet Slagteriet dømt til Betaling af ialt 1366 Kr 46 Øre med Renter deraf 6 pCt aarlig fra Fakturaens Dato, den 2 Februar 1928.

Slagteriet paastaar sig frifundet under Anbringende af, at det kun kan være pligtigt at betale for de beholdte 3150 Stkr, idet Slagteriet har nedpakket og returneret alt det af Partiet, som det ikke beholdt, samt at Slagteriet, der ikke har modtaget det fornævnte, den 2 December 1927 leverede Parti tilbage fra Sagsøgeren, har Krav paa at faa den for dette erlagte Købesum 1450 Kr, tilbage og saaledes har et Modkrav, der overstiger Betalingen for de 3150 Stkr.

Under Domsforhandlingen er der afgivet Partsforklaring af Sagsøgeren og Vidneforklaringer af fornævnte Disponent Bjerregaard, Grosserer Fritz Johansen, der har leveret Sagsøgeren Varerne, Pakkerske, Fru Elise Christiansen, der paa Johansens Lager har pakket Varerne i Tønder, samt de paa Slagteriet ansatte Arbejdere Søren Rasmussen og Adolf Tobiasen.

Ved de af Johansen, Fru Christiansen og Bjerregaard afgivne Forklaringer maa det anses for efter Omstændighederne tilstrækkelig bevist, at der er afsendt det af Sagsøgeren opgivne Antal Blærer. Dette Antal maa ogsaa antages at være kommet frem til Slagteriet, allerede fordi man ikke dersteds har forsøgt ved en Optælling forinden Returneringen at konstatere Antallet. Ved den af Sagsøgeren, efter at Varerne var modtaget tilbage, foretagne Kontroloptælling er endelig den ommeldte Manko af ialt 9217 Blærer konstateret. For denne Manko maa efter almindelige Retsregler Slagteriet hæfte, saaledes at det maa betale Sagsøgeren den aftalte Stykpris for det nævnte Antal Blærer. Da det endelig ikke mod Sagsøgerens Benægtelse er godtgjort, at han har godkendt den først medio Januar 1928 fremsatte Reklamation med Hensyn til det den 2 December 1927 leverede Parti, idet hans Forklaring om, at han alene som en Imødekommenhed er indgaaet paa at lade forsøge en Afhjælpning af mulige Mangler, samt at Partiet staar til Slagteriets Disposition naarsomhelst, maa lægges til Grund, findes der ej heller at være Hjemmel for det af Slagteriet fremsatte Modkrav.

Herefter vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge og Sagens Omkostninger at tillægge ham med 225 Kr.

Torsdag den 14 Marts.

Nr 196/1928. Fru **Valborg Arnold Jensen** (Martensen-Larsen)
mod
Randers Byraad (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at indrømme Appellantinden Tilslutning til Randers Elektricitetsnet og Gasanlæg.

Vestre Landsrets Dom af 4 Juli 1928: De Sagsøgte, Randers Byraad, bør for Tiltale af Sagsøgerinden, Fru Valborg Arnold Jensen, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerinden til de Sagsøgte 200 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter den ved Proceduren for Højesteret givne Anledning bemærkes foreløbig, at Restancen paa Statsskat for Skatteaaret 1921—22 er Appellantinden uvedkommende. Vel er de af Byraadet paa Grundlag af de øvrige Skatterestancer foretagne Indgreb i Appellantindens Forsyning med Gas og Elektricitet sket i Henhold til vedkommende Regulativer; men i Mangel af Lovhjemmel har det været uberettiget fra Kommunens Side at træffe de i Dommen nævnte Forholdsregler som Tvangsmiddel til Inddrivelse af Skatterestancer. Som Følge heraf vil der være at give Dom overensstemmende med den første Del af Appellantindens Paastand. For det hende tilføjede Næringstab for Tidsrummet til denne Doms Afsigelse findes Byraadet derhos at burde betale hende en Erstatning, der bestemmes til 1000 Kroner med Renter.

Sagens Omkostninger for Landsretten findes Indstævnte at burde betale til Appellantinden med 300 Kroner og i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Martensen-Larsen 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Randers Byraad, bør indrømme Appellantinden, Fru Valborg Arnold Jensen, Tilslutning til Kommunens Elektricitetsnet og Gasanlæg og betale hende 1000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 9 November 1927, indtil Betaling sker. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Indstævnte til Appellantinden med 300 Kroner. I Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Martensen-Larsen betaler Indstævnte 200 Kroner.

Denne Højesteretsdom at efterkomme inden
15 Dage efter dens Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Fabrikant Fr Arnold Jensen af Randers, som er gift med Sagsøgerinden, Fru Valborg Arnold Jensen, sammesteds, havde i en Aarrække drevet Fabrikation og Salg af Damekonfektion, og til Driften af denne Fabrikationsvirksomhed fik Fabrikant Jensen elektrisk Kraft fra Randers Kommunes Elektricitetsværk. Den 27 April 1926 blev hans Bo taget under Konkursbehandling, og da Randers Kommune vilde lukke for Gastilførslen til den Villa, Ægtefællerne beboede, og for Elektricitetstilførslen til Fabriken og Villaen, fik Sagsøgerinden, der havde Særeje ifølge Ægtepagt, en Ordning med Kommunen, der for Gassens Vedkommende gik ud paa, at hun lovede at betale de paaløbne Restancer og det fremtidige Forbrug, uden at Maaleren dog blev overført paa hendes Navn, og uden at hun stillede Sikkerhed, medens Ordningen med Elektricitetsforsyningen blev den, at hun — ligeledes mod Betaling af Restancer og Forbrug — blev indtegnet paa Elektricitetsværket som Bruger og Lejer af de paagældende Maalere mod at stille fornøden Sikkerhed. I Randers Kommunes Regulativ for Gasværket findes i § 8 en saalydende Bestemmelse: »Ligeledes afbrydes Gasforsyningen hos de Forbrugere, der staar til Restance med Statsskat, Kommuneskat eller anden Skyld til Kommunen«, og i Kommunens Regulativ for Elektricitetsværket findes en tilsvarende Bestemmelse. Ved Konkursens Indtræden havde Fabrikant Jensen en Restance paa Statsskat for Skatteaaret 1921—22, og da denne Restance, der ikke var privilegeret i Konkursboet, ikke blev berigtiget, lukkede Kommunen i September Maaned 1926 for Gastilførslen til Ægteparrets Villa, og der er ikke senere bleven genaabnet. Den 4 Juli 1927 lukkede Kommunen for Tilførslen til Fabriken og Villaen af Elektricitet saavel til Lys som Kraft, idet der da var Restance paa Betalingen af Elektricitetsforbruget for Januar Kvartal s A. Den 17 September blev denne Restance betalt, men der blev ikke aabnet for Elektriciteten, idet Fabrikant Jensen havde Skatterestance saavel for Kommuneskat, nemlig Oktober Kvartal 1926 og Januar og April Kvartaler 1927, som for Statsskat for andet Halvaar 1926—27, hvilke Skatterestancer ikke havde kunnet anmeldes i Konkursboet. Der forhandlede nu om en Ordning, hvorefter Restancerne skulde berigtiges ved maanedlige Afdrag og Tilførslerne aabnes, men Forhandlingerne endte uden Resultat, og Sagsøgerinden har derefter under nærværende Sag paastaaet de Sagsøgte, Randers Byraad, tilpligtet at indrømme hende Tilslutning til saavel Randers Bys Elektricitetsnet som Gasanlæg, hvorhos hun under Anbringende af, at hun har lidt et betydeligt Tab i sin Fabrikationsvirksomhed ved at være blevet afskaaret fra at benytte Elektricitet som Drivkraft, har paastaaet de Sagsøgte tilpligtet at betale hende i Erstatning 5000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 9 November 1927, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet for Sagsøgerindens Tiltale.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgerinden i første Række gjort gældende, at de skete Afbrydelser af Gas og Elektricitet trods Hjemlen i de kommunale Regulativer har været uberettigede, idet de paagældende Bestemmelser maa anses for ugyldige som stridende mod Lovgivningens Grundsætninger og særlig mod Aftalelovens § 31 eller i hvert Fald denne Lovs Principper. Hun har endvidere henvist til, at Randers Kommune faktisk har Monopol paa Levering af Gas og Elektricitet til Borgerne, og at heraf maa følge en Forpligtelse til indenfor de i Regulativerne indeholdte saglige Begrænsninger at levere Gas og Elektricitet til Forbrugerne, naar de yder den derfor bestemte Betaling, og at Leveringen derfor ikke kan gøres afhængig af Erlæggelse af Ydelser, der som Skatterne ikke direkte modsvarer det leverede.

Der findes imidlertid at maatte gives de Sagsøgte Medhold i, at de omhandlede Regulativbestemmelser, der er behørigt vedtagne af de kommunale Myndigheder, maa være gyldige og bindende for Borgerne, medmindre Bestemmelserne maatte være i Strid med positive Lovbestemmelser eller andre for Kommunen bindende Normer. Dette ses nu ikke at være Tilfældet, hvorved bemærkes, at Aftalelovens § 31 ikke vil kunne finde Anvendelse i de heromhandlede Henseender, og det findes ej heller at være uforeneligt med Kommunens Stilling som offentlig retlig Institution at sammenknytte Levering af Gas og Elektricitet, der er en Opgave som Kommunen har taget op, uden at der ved Lovgivningen er paalagt nogen Pligt i saa Henseende, med Forbrugernes Erlæggelse af offentlige Ydelser, som enten tilkommer Kommunen, eller hvis Optræning paahviler den.

Sagsøgerinden har dernæst anbragt, at det i hvert Fald ikke har været berettiget at anvende Bestemmelserne overfor hende, idet hun maa anses som »Forbruger« saavel for Gassens som for Elektricitetens Vedkommende, medens Skatterestancerne paahvilede hendes Mand og ikke hende.

Naar imidlertid henses til at en Ægteemand efter den gældende Skatteordning sættes i Skat af Familiens samlede Indkomst, maa begge Ægtefæller i Tilfælde af, at Skatten ikke betales, i den heromhandlede Henseende anses at være i Restance, og Gas- og Elektricitetsforsyningen har da i Henhold til Vedtægtsbestemmelserne kunnet afbrydes ogsaa overfor Sagsøgerinden.

Herefter har den skete Lukning for Gas og Elektricitet været berettiget, og de Sagsøgte vil følgelig være at frifinde for Sagsøgerindens Tiltale.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerinden at burde betale de Sagsøgte med 200 Kr.

Nr 199/1928. Husassistent **Elna Johanne Kathrine Thomsen**
(David)
m o d
Arbejdsmand **Carl Christian Hansen** (Bache efter Ordre),

betræffende Underholdsbidrag.

Foreløbig Dom afsagt den 5 Oktober 1927 af Retten for Kertemindede Købstad: Saafremt Indstævnte Carl Christian Hansen med sin Ed inden Retten bekræfter, at han ikke har haft Samleje med Sagsøgerinden Elna Kathrine Thomsen i Tiden fra 13 Juni til 13 August 1926, vil han være at frifinde for Sagsøgerindens Tiltale i denne Sag. Men aflægger han ikke saadan Ed, vil han være at dømme til at betale til Sagsøgerinden og det af hende den 14 April 1927 fødte Pigebarn de i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse. Eden vil være at aflægge i Retten i Kertemindede Onsdag den 9 November 1927 Kl 10.

Østre Landsrets foreløbige Dom af 30 Marts 1928: Den indankede foreløbige Dom bør ved Magt at stande.

Østre Landsrets Dom af 2 Juli 1928: Indstævnte, Arbejdsmand Carl Christian Hansen, bør for Tiltale af Appellantinden, Frøken Elna Johanne Kathrine Thomsen, i nærværende Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Der tillægges den for Appellantinden beskikkede Sagfører, Højesteretssagfører Heilesen, i Salær 80 Kr og i Godtgørelse for hafte Udlæg 40 Kr 65 Øre, hvilke Beløb udredes af det offentlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Den i Dommen nævnte Erklæring fra Retslægeraadet er i sin Helhed saalydende:

»Den videnskabelige Forskning over Blodprøverne (Blodgrupperne) har allerede for de almindeligt forekommende Konstellationer af disse ført til sikre og endelige Resultater, f Eks i Paternitetssager. Ogsaa for Tilfælde som nærværende, der repræsenterer en sjælden Konstellation, vil man antagelig inden længe naa til sikre Udelukkelser af angivne Fædre; in casu maa man paa Forskningens nuværende Stadium ihvertfald anse Muligheden for, at Carl Christian Hansen kan være Fader til det i Sagen omhandlede den 14 April 1927 fødte Barn saa fjærn, at der kan ses bort fra den«.

Efter alt foreliggende findes det betænkeligt at gaa ud fra, at Indstævnte, saafremt han har haft Samleje med Appellantinden i Avlingstiden, dog ikke kan være Fader til Barnet. Da

Indstævnte paa Grund af sine vaklende Erklæringer ikke findes at kunne faa Adgang til at aflægge Ed i Sagen, vil dennes Udfald overensstemmende med Appellantindens Paastand være at gøre afhængig af hendes Ed. Herefter vil der være at give foreløbig Dom som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Saafremt Appellantinden, Husassistent Elna Johanne Kathrine Thomsen, med sin Ed inden Retten bekræfter, at hun har haft Samleje med Indstævnte, Arbejdsmand Carl Christian Hansen, i Tiden fra den 13 Juni 1926 til den 13 August 1926, vil Indstævnte være at dømme til at betale til hende og det af hende den 14 April 1927 fødte Barn, Edith Marie Thomsen, de i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse. Aflægger Appellantinden derimod ikke saadan Ed, vil Indstævnte ved Dom være at frifinde for hendes Tiltale.

Præmisserne til den af Underretten afsagte foreløbige Dom er saalydende:

Under denne Sag paastaar Sagsøgerinden Elna Kathrine Thomsen Indstævnte Carl Christian Hansen, der er født den 21 Marts 1903 i Kerteminde, tilpligtet som Fader til det af hende den 14 April 1927 fødte Pigebarn at betale de i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse.

Indstævnte paastaar sig frifundet. Han har erkendt at have haft Samleje med Sagsøgerinden 1 Gang, nemlig Natten mellem 27 og 28 Maj 1926.

Ifølge Erklæring fra Retslægeraadet kan Barnet være avlet i Tiden fra noget før Midten af Juni 1926 til noget før Midten af August s A.

Da Sagsøgerinden ikke har bevist, at hun har haft Samleje med Indstævnte i den i Retslægeraadets Skrivelse anførte Tid, vil Sagen være at gøre afhængig af Indstævntes Ed, saaledes at han vil være at frifinde, saafremt han med sin Ed inden Retten bekræfter, at han ikke har haft Samleje med Sagsøgerinden i Tiden fra den 13 Juni til 13 August 1926. Aflægger han ikke saadan Ed, vil han være at dømme efter Sagsøgerindens Paastand.

Præmisserne til den af Landsretten afsagte foreløbige Dom er saalydende:

Den indankede foreløbige Dom er afsagt af Retten for Kerteminde Købstad m v den 5 Oktober 1927 og paastaas af Appellantinden forandret

derhen, at Sagens Udfald gøres afhængig af hendes Ed, medens Indstævnte paastaar Dommen stadfæstet.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Præmisserne til Landsretsdommen af 2 Juli 1928 er saalydende:

Den i Medfør af Justitsministeriets Tilladelse af 7 Januar 1928 indankede foreløbige Dom er afsagt at Retten for Kerteminde Købstad m v den 5 Oktober 1927.

Som i den indankede Dom anført har Indstævnte erkendt engang at have haft Samleje med Appellantinden, hvilket Samleje efter hans Paastand fandt Sted Natten mellem den 27 og 28 Maj 1926, altsaa udenfor Avlingstiden, og Rigtigheden af den nævnte Angivelse af Tidspunktet er i nogen Grad bestyrket ved Vidneforklaringer dels af en Arbejdskammerat, med hvem Indstævnte arbejdede Dagen efter den paa-gældende Nat, og dels af en Pige, med hvem Appellantinden den Gang delte Værelse.

Appellantinden gør gældende, at Samlejet med Indstævnte fandt Sted i sidste Uge af Juni eller i første Uge af Juli 1926. Hun har efter sin Fremstilling vel haft Samleje ogsaa med en nærmere angiven Foderelev, men dette Samleje fandt Sted sidst i Oktober, og i Tiden fra Begyndelsen af Maj 1926 til først i Oktober s A vil hun ikke have haft Samleje med andre end Indstævnte. Hun har dog erkendt, at hun en Nat i Juli s A — altsaa indenfor Avlingstiden — paa sit Værelse har haft Besøg af en nærmere angiven Underfodermester, der ved denne Lejlighed laa sammen med hende i hendes Seng, men hun har — ligesom han — paa-staaet, at de begge var paaklædte, og at de ikke havde Samleje.

Ved Sagens første Foretagelse i Landsretten fremsatte den for Appellantinden, hvem der er meddelt fri Proces, beskikkede Sagfører Begæring om Rettens Bistand til, at der foretoges Blodtypeundersøgelse af Parterne og Barnet. Indstævnte, der har givet personligt Møde erklærede sig rede til at underkaste sig saadan Undersøgelse, hvorefter Retten tog Begæringen til Følge.

I den af Universitetets retsmedicinske Institut derefter under 8 Marts 1928 afgivne Erklæring hedder det blandt andet som Konklusion:

»I nærværende tilfælde drejer det sig om en sjældent forekommende konstellation af blodtyper, til hvilken den videnskabelige forskning endnu ikke har taget helt definitivt standpunkt, men man kan dog efter alt foreliggende erklære, at der i nærværende tilfælde er en til vished grænsende sandsynlighed for, at den til blodtype IV hørende Carl Christian Hansen ikke kan være fader til det til blodtype I hørende barn Edith Marie Thomsen.«

Ved Sagens Behandling i Retsmøde den 30 Marts d A paastod Appellantinden den indankede Dom forandret derhen, at Sagens Udfald gøres afhængig af hendes Ed, medens Indstævnte, — der i første Retsmøde havde udtalt sig i Tilslutning hertil, — nu under Hensyn til Institutets Erklæring paastod Dommen stadfæstet.

Ved Landsrettens foreløbige Dom af s D blev Indstævntes Paastand taget til Følge, hvorefter Udskrift af denne blev oversendt til Dommeren for Kerteminde Købstad m v, idet den Indstævnte paalagte Ed var bestemt til Aflæggelse inden en Frist af 4 Uger i Retten for den nævnte Købstad m v.

I Skrivelse af 1 April 1928 til Landsretten fremsatte Indstævnte imidlertid — som det maa antages, fordi han ikkø følte sig tilstrækkelig sikker med Hensyn til de i Edstemaet angivne Tidspunkter — Anmodning om, at Eden blev aflagt af Appellantinden, og i et derefter den 14 April afholdt Møde inden Retten for Kerteminde Købstad m v, hvortil Skrivelsen var oversendt, fastholdt han sit Ønske om ikke at aflægge Ed, medens Appellantinden gentog sin Paastand om, at Sagens Udfald blev gjort afhængig af hendes Ed.

Sagen — derunder Universitetets retsmedicinske Instituts fornævnte Skrivelse — er derefter ved Rettens Foranstaltning bleven forelagt Retslægeraadet, der i en den 4 Juni d A dateret Erklæring blandt andet har udtalt: »Den videnskabelige Forskning over Blodtyperne (Blodgrupperne) har allerede for de almindeligt forekommende Konstellationer af disse ført til sikre og endelige Resultater « — — — »in casu maa man paa Forskningens nuværende Stadium ihvertfald anso Muligheden for, at Carl Christian Hansen kan være Fader til det i Sagen omhandlede den 14 April 1927 fødte Barn, for saa fjern, at der kan ses bort fra den.«

Efter Indholdet af denne Erklæring i Forbindelse med, hvad der iøvrigt foreligger oplyst i Sagen skønnes der at være tilvejebragt et efter Omstændighederne tilstrækkeligt Bevis for, at Indstævnte ikke er Fader til det af Appellantinden fødte Barn. Der findes herefter ingen Anledning til at gøre Sagens Udfald afhængig af den ene eller den anden af Parternes Ed, hvorimod Indstævnte vil være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes efter Omstændighederne at burde ophæves. Der vil være at tillægge den for Appellantinden beskikkede Sagfører i Salær 80 Kr og i Godtgørelse for hafte Udlæg 40 Kr 65 Øre, hvilke Beløb udredes af det offentlige.

Nr 205/1928. **Fhv Møller A Chr Christensen (Graae efter Ordre)**

mod

Gaardejer Alfred Larsen (Heilesen).

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt Indstævnte har afgivet et Garantiløfte.

Vestre Landsrets Dom af 2 Juli 1928: Sagsøgte, Gaardejer Alfred Larsen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, fhv Møller A Chr Christensen, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte 200 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den inankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, fhv Møller A Chr Christensen, til Indstævnte, Gaardejer Alfred Larsen, med 300 Kroner. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Graae 200 Kroner, som udredes af det offentlige.

De Indstævnte tilkendte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgivelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 9 November 1922 bortbyttede Christen Andreas Christensen, der er en Søn af Sagsøgeren, fhv Møller A Chr Christensen af Kraghede, sin Ejendom, »Ø Endelt« i Voer Sogn, med en Gaardejer Peter Løgtved, der er en Svigersøn af Sagsøgte, Gaardejer Alfred Larsen af Hørby, tilhørende Ejendom ved Brønderslev. Paa Ejendommen »Ø Endelt« hvilede et Laan, for hvilket Sagsøgeren var Kautionist. Blandt andet til Afløsning af dette Laan optog Gaardejer Løgtved i Sæby Bank et Laan, stort 28 400 Kr, i hvilken Anledning han den fornævnte Dag til Banken udstedte et Gældsbevis, som blev medunderskrevet af tre Mænd som Selvskyldnerkautionister for Gælden. Til yderligere Sikkerhed paatog Sagsøgeren og Købmand Martin Nielsen af Sæby sig ved Paategning paa Gældsbeviset som Kautionister og Selvskyldnere in solidum med de tre nævnte Kautionister at indestaa for Betaling af Gælden, forsaavidt angik et Beløb af 5000 Kr, hvorhos de tillige indestod de tre Kautionister for det Tab, de eventuelt maatte lide ved deres Kautionsforpligtelse, indtil et Beløb af fornævnte Størrelse. Sagsøgeren deponerede derpaa 2500 Kr i Sæby Bank til Sikkerhed for Opfyldelsen af den ham paa-hvilende Forpligtelse. I Sommeren 1927 blev Løgtveds Ejendom solgt i Forstaaelse med Kautionisterne, og da der ikke indkom tilstrækkeligt til Dækning af Prioriteterne, maatte Sagsøgeren den 15 September 1927 til Indfrielse af sin Kautionsforpligtelse betale det deponerede Beløb.

Idet Sagsøgeren har anbragt, at Sagsøgte, efter at Dokumenterne vedrørende Byttehandlen i Aaret 1922 var udfærdigede, overfor Sagsøgeren garanterede, at han ikke skulde komme til at lide noget Tab i Anledning af den af ham for Løgtved paatagne Kautionsforpligtelse, hvorom der dog ikke oprettedes skriftligt Bevis, har han under nær-

værende Sag paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale ham det fornævnte Beløb 2500 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 15 September 1927, indtil Betaling sker.

Sagsøgte har nedlagt Paastand om Frifindelse for Sagsøgerens Tiltale.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgeren henvist til, at forskellige under Sagen afhørte Vidner har forklaret i sin Tid at have hørt Sagsøgte udtale, at han vilde indestaa Sagsøgeren for Tab hidrørende fra Kautionsforpligtelsen.

Sagsøgte har som Part benægtet at have afgivet nogen saaden Garantierklæring og har forklaret, at hans Udtalelse ved den af Sagsøgeren anførte Lejlighed kun gik ud paa at berolige denne, som inden Dokumenternes Underskrift havde ytret sin Misfornøjelse med at staa som Kautionist for Sagsøgtes Svigersøn. Sagsøgte vil derhos have udtalt overfor Sagsøgeren at »Pengene stod bedre nu end tidligere, og at han vilde hjælpe sin Svigersøn igang med Kreaturer og lignende«. Sagsøgte, der har anført, at han i Overensstemmelse med dette Tilsagn har hjulpet sin Svigersøn til Indkøb af Besætning m m med et Beløb af 5—6000 Kr, har derhos gjort gældende, at naar de ommeldte Vidner har forklaret anderledes, maa det skyldes en Forveksling af hans fornævnte Udtalelse med en Garantierklæring.

Naar henses til, at det er uomtvistet, at Sagsøgte, da Dokumenterne om Byttehandlen oprettedes, udtrykkelig nægtede at underskrive som Kautionist for sin Svigersøn, at der er hengaaet adskillige Aar, siden Garantierklæringen paastaas at være afgivet, saaledes at en Forveksling som af Sagsøgte hævdet ikke kan antages at være udelukket, kan det i Mangel af Garantiforpligtelsens skriftlige Fiksering mod Sagsøgtes Benægtelse ikke anses godtgjort, at han har afgivet en saadan, og Sagsøgte vil derfor være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde godtgøre Sagsøgte med 200 Kr.

Fredag den 15 Marts.

Nr 151/1928. **Murerforbundets Ulykkesforsikring (Cohn)**
m o d

Arkitekterne C P G Kampmann og Johannes A Frederiksen (Holten-Bechtolsheim) samt Murermester Marius Jørgensen (Landsretssagf N C A Nielsen),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Forpligtelser til at godtgøre Appellanten nogle udbetalte Forsikringsbeløb.

Østre Landsrets Dom af 16 Juni 1928: De Sagsøgte, Arkitekt C P G Kampmann, Arkitekt Johannes A Frederiksen og Murermester Marius Jørgensen, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Murerforbun-

dets Ulykkesforsikring, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Sagsøgerne betale til de Sagsøgte Kampmann og Frederiksen med 200 Kr og til Sagsøgte Jørgensen med ligeledes 200 Kr, inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Dommen er det rettelig antaget, at Appellanterne ved den for Landsretten fremlagte Erklæring fra de to Murersvende har været kompetente til at indtale disses Krav paa Erstatning for det under Sagen omhandlede Beløb. Da der maa gaas ud fra, at dette Beløb i Forbindelse med, hvad der er udbetalt Svendene af Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring, ikke overstiger det dem ved Ulykken paaførte Tab, findes Appellanternes Paastand at maatte tages til Følge.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes de Indstævnte in solidum at burde betale til Appellanterne med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

De Indstævnte Arkitekterne C P G Kampmann og Johannes A Frederiksen samt Murermester Marius Jørgensen bør en for alle og alle for entil Appellanterne Murerforbundets Ulykkesforsikring betale 4348 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 10 April 1928, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 600 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Opførelsen af Statsskolen i Randers skete der i August Maaned 1923 et Ulykkestilfælde ved Nedstyrtning af en Gesims, hvorved to Murersvende, Søren Chr Petersen af Randers og Chr Juul Christensen af Kristrup led varig Men. De paagældende, der var Medlemmer af Murerforbundet i Danmark, havde som Følge af den dem tilføjede Skade Krav paa Erstatning for Murerforbundets Ulykkesforsikring, og de har i Henhold hertil af denne Forsikring faaet udbetalt, Petersen 2099 Kr, Christensen 2249 Kr, ialt 4348 Kr.

Under Henviſning til, at det ved Højesterets Dom af 26 Januar 1928 er statueret, at Arkitekt C P G Kampmann af Frederiksberg, Arkitekt Johannes A Frederiksen af Aarhus og Murermester Marius Jørgensen af Randers bærer Ansvar for, at der ikke var truffet Foranstaltninger til Afværgelse af den foreliggende Fare for Nedstyrtning af Gesimsen, og under videre Anbringende af, at Murerforbundets Ulykkesforsikring derfor maa have Krav paa af dem at faa erstattet det Beløb, den har

maattet udbetale de to Murersvende, har Forsikringen under denne Sag paastaet de nævnte to Arkitekter og Muremester Jørgensen dømt til in solidum at erstatte den de ovennævnte 4348 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 10 April 1928, subsidiært til, ligeledes in solidum, at betale den Del af bemeldte Beløb, der er udbetalt som Dagpenge til Murersvendene under disses ved Ulykkestilfældet foranledigede Arbejdsudygtighed, 1189 Kr til hver, eller ialt 2378 Kr.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Foreløbig bemærkes, at det ved den fornævnte Højesteretsdom er paalagt Arkitekterne Kampmann og Frederiksen in solidum at godtgøre Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring — der i Erstatning til Petersen og Christensen og til Lægehonorarer m v har maattet betale et, som det maa antages i Overensstemmelse med Lovgivningens Regler om Arbejdernes Forsikring mod Ulykkestilfælde beregnet Beløb af 13 648 Kr 50 Øre — dette Beløb, og at det under nærværende Sag er oplyst, at Petersen og Christensen agter at anlægge Sag mod alle de tre Sagsøgte til Betaling af en yderligere Erstatning for Svie, Smerte og Arbejdsudygtighed m m.

Til Støtte for deres Paastand har de Sagsøgte gjort gældende, dels at der ikke kan tilkomme Sagsøgerne noget Krav overfor dem, dels at de to Murersvende har faaet fuld Erstatning for den dem paaførte Skade ved det dem af Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring udbetalte Beløb.

Efter den paagældende Forsikrings Art og Beskaffenhed findes der nu at maatte gives de Sagsøgte Medhold i, at Sagsøgerne ikke paa den af dem præsterede Udbetaling kan støtte nogen Hjemmel til at søge Beløbet refunderet af de Sagsøgte.

Under Domsforhandlingen er imidlertid fremlagt en Erklæring fra de to Murersvende, hvori de bekræfter, at Sagsøgerne har Bemyndigelse til paa deres Vegne at anlægge Sag mod de Sagsøgte til Erstatning for det udbetalte Beløb.

Herefter maa vel Sagsøgerne anses kompetente til at indtale Svendenes Krav paa Erstatning for det under nærværende Sag omhandlede Beløb. Overfor de Sagsøgte Benægtelse kan det imidlertid ikke under denne Sag anses godtgjort, at Svendene har lidt noget Tab udover, hvad der er udbetalt dem af Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring.

De Sagsøgte vil derfor være at frifinde for Sagsøgenes Tiltale.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde godtgøre de Sagsøgte Kampmann og Frederiksen med 200 Kr og Sagsøgte Jørgensen med et tilsvarende Beløb.

Nr 20/1929.

Rigsadvokaten

m o d

Jens Olesen Blichfeldt (Fich),

der tiltales for Vold mod sagesløs Person.

Østre Landsrets Dom af 5 Dec 1928: Tiltalte Jens Olesen Blichfeldt bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Axel Kaae, 40 Kr. Saa betaler Tiltalte og i Erstatning til Smed Jens Holger Lorentzen 100 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte dels af det offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Jens Olesen Blichfeldt til Højesteretssagfører Fich 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Københavns Amts søndre Birks Ret, tiltales Jens Olesen Blichfeldt ifølge Anklageskrift af 19 November d A til Straf efter midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 1, 2 Stk, for Vold mod sagesløs Person ved den 25 Juli 1928 ved 9 Tiden om Formiddagen paa Agerskovvej i Rødovre med knyttet Haand at have tilføjet Smed Jens Holger Lorentzen, der var sagesløs, en halv Snes Slag i Ansigtet samt kradset ham i Ansigtet, paa Hals og Bryst, hvorved han tilføjede Lorentzen en dyb gabende, ca 4 cm lang, stærkt blødende Flænge paa Hagen, et Saar paa Underlæben (flækket Læbe) og en Del Hudafskrabninger og Blodudtrædninger over hele Ansigtet, specielt paa Næsen, samt slog en Del af Kronen af hans højre midterste Fortand, som han derhos slog løs.

Tiltalte er født den 18 Juli 1875 og senest anset ved Stevns—Faxe Herreders Ekstrarets Dom af 24 Oktober 1899 efter Straffelovens § 232 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 25 Juli d A anmeldte Smed Jens Holger Lorentzen, at han samme Dags Formiddag Kl ca 9 udenfor sin Bopæl paa Agerskovvej i Rødovre var blevet overfaldet og slaet af Tiltalte i Anledning af, at Anmelderen havde tildelt Tiltaltes 13aarige Søn Tolver en Lussing, fordi Tolver var optraadt frækt overfor Anmelderen. Efter at Tolver havde faaet den ommeldte Lussing, var Tolvers 9aarige Broder Lars, der var i Følge med ham, løbet hjem for at hente deres Fader. Tiltalte kom her efter ud paa Vejen, og idet Tiltalte udtalte: »Nej, nu er det dog for galt, nu kan det være nok«, foer han lige ind paa Anmelderen og tilføjede denne flere Slag med knyttet Haand i Ansigtet, hvorefter Anmelderen faldt om paa Vejen. Efter at han var faldet, fortsatte Tiltalte med at

slaa ham i Ansigtet, ligesom han rev og kradsede Anm med Neglene i Ansigtet og paa Halsen, og derunder udtalte Tiltalte flere Gange, at han vilde slaa Anmelderen ihjel, og at han vilde skamfere hans Ansigt for Livstid.

Ved en samme Dag foretaget Lægeundersøgelse af Anmelderen konstateredes de i Anklageskriftet nærmere beskrevne Læsioner.

Ifølge Anmelderens Forklaring maatte han som Følge af Læsionerne i 4 Dage holde sig hjemme fra Arbejde.

Tiltalte har forklaret, at Lars kom hjem og sagde, at nu kunde han og Tolver igen ikke faa Lov til at gaa i Fred for Lorentzen. De maatte ikke komme frem paa Vejen for ham med deres Vogn. Tiltalte blev gnaven over denne Meddelelse og syntes, at nu kunde det være nok med Anmelderens generende Behandling af hans Børn. Han gik derfor straks over til Anmelderen, som han antraf paa Vejen udenfor sin Bopæl. Da Tiltalte befandt sig i Nærheden af Anmelderen, sagde denne til Tolver, at nu kom hans elskede lille Fa'r. Nu gik Tiltaltes Gnavenhed over til Vrede, men det var dog ikke paa dette Tidspunkt hans Agt at slaa Anmelderen, men kun at give ham en Forskrækkelse. Han sagde da til Anmelderen, at nu skulde det være nok med de Tossestreger, nu vilde han have Fred. Samtidig tog han med begge Hænder fat i Anmelderens Tøj ved Skulderpartiet, stadig kun for at skræmme ham, men samtidig foer Anmelderens Arme som Trommestikker i Tiltaltes Ansigt. Herover blev denne endnu mere vred, og fra sit Tag i Anmelderens Tøj slog Tiltalte Anmelderen til Jorden. Her laa Anmelderen nu og slog og sparkede Tiltalte flere Gange i Hovedet og paa Kroppen. Tiltalte hævder, at han endnu ikke havde slaaet Anmelderen, men nu kom Tiltaltes Hustru og sagde til ham, at han skulde slippe Anmelderen, hvilket han ogsaa gjorde, men samtidig sprang Anmelderen op og begyndte at slaa Tiltalte i Hovedet, medens denne endnu laa paa Knæene. Herover blev Tiltalte for Alvor gal og slog Anmelderen med knyttet Haand i Hovedet, saa han atter faldt om paa Vejen. Dette gentog sig 2 Gange, men nu var der kommet en Del Mennesker tilstede, og dette bevirkede, at Slagsmaalet ophørte.

Tiltalte erkender, at han har sagt til Anmelderen, at han vilde slaa denne ihjel, dersom han ikke vilde lade Drengene gaa i Fred, men dette mente han ikke bogstaveligt. Derimod mener han ikke at erindre at have sagt til Anmelderen, at han vilde skamfere dennes Ansigt for Livstid.

Fru Anna Nielsen har som Vidne forklaret, at Anmelderen stod paa Vejen og talte med Gas- og Vandmester Dahlberg, der holdt i sit Automobil midt paa Vejen, men saaledes, at der var rigelig Plads til, at Drengene kunde køre forbi. Da Drengene naaede Automobilet med deres Legevogn, begyndte Tolver ganske umotiveret og groft at skælde ud over, at Automobilet holdt ham i Vejen. Herefter tog Anmelderen fat paa Tolver, ruskede ham i Armen og gav ham en Lussing, hvad der efter Vidnets Formening var god Grund til. Vidnet saa derefter Tiltalte komme farende i voldsom Fart og hørte ham udslynge Trusler mod Anmelderen, hvem han straks slog løs paa og vedblev at slaa, efter at Anmelderen var faldet om paa Vejen. Tiltaltes Angreb kom ganske uventet og var saa voldsomt, at Anmelderen var uforberedt paa at værgе sig.

Gas- og Vandmester Dahlberg har som Vidne forklaret, at Tolvers Opførsel var i høj Grad uforskammet og udfordrende, og han fandt Anmelderens Optræden overfor Drengen baade berettiget og rimelig. Han har videre forklaret, at Tiltalte kom tilstede i en kendelig ophidset Stemning og gik løs paa Anmelderen, hvem han slog i Ansigtet og kradsede i Ansigtet og paa Halsen.

Anmelderens Hustru og Fru Agnes Marie Jensen har afgivet Forklaringer, der i det væsentlige er overensstemmende med Anmelderens og Vidnet Dahlbergs Forklaring.

Tiltaltes Hustru har derimod ved sin Forklaring støttet Tiltaltes Fremstilling af, hvad der passerede.

Efter alt, hvad der foreligger, maa det imidlertid antages, at Optrinnet er foregaaet som af Anmelderen forklaret, og at de i Anklageskriftet nævnte Læsioner herunder er tilføjet Anmelderen af Tiltalte.

Som Følge heraf, og idet Tiltalte ikke findes at have haft rimelig Anledning til Voldsgerningerne vil Tiltalte være at anse efter midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 1, 2 Stk, 1 Punktum, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder.

Efter derom nedlagt Paastand vil Tiltalte derhos have at udrede det nedennævnte Erstatningsbeløb.

Mandag den 18 Marts.

Ved Højesterets Dom i Sag Nr ^{46/1929} (**Rigsadvokaten mod Ove Eigil Jørgensen**) blev Tiltalte i Medfør af Strfl § 241 I anset efter dens § 238 som for 2 Gang begaaet Hæleri med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Tirsdag den 19 Marts.

Nr 9/1929.

Rigsadvokaten
mod
Ida Leonora Burkal (Graae),
der tiltales for Tyveri.

Vestre Landsrets Dom af 15 December 1928: Tiltalte Ida Leonora Burkal bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage. I Erstatning til Aftægtsmand Knud Ravn betaler Tiltalte 40 Kr. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for hende beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Sørensen, 70 Kr. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

For Højesteret foreligger en den 8 Februar 1929 dateret Erklæring fra Centralbureauet for Identifikation, hvorefter Finger-

aftrykket paa Æskelaaget ved Undersøgelsen i Bureauet den 3 Juli 1928 gjorde Indtryk af at være ret frisk afsat, og hvorefter det anses for udelukket, at et Aftryk kunde have beholdt en saadan Fugtighedstilstand fra før Efteraaret 1926.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 40 Dage.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 40 Dage. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Ida Leonora Burkal til Højesteretssagfører Graae 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Tiltalte Ida Leonora Burkal ved 3 jyske Statsadvokateurs Anklageskrift af 24 August 1928 sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 228 for simpelt, for første Gang begaaet Tyveri i Anledning af, at Tiltalte i Løbet af Maanederne April til Juni 1928 formentlig i 3 eller 4 Gange i tyvagtig Hensigt har tilegnet sig ialt 40 Kr, der tilhørte Aftægtsmand Knud Ravn, hvem Tiltalte boede i Hus sammen med.

Pengene beroede i Bestjaalnes afaasede Klædeskab, og det maa antages, at Tiltalte kan have haft uhindret Adgang til Bestjaalnes Stuer, da hun havde ham i Kost.

Tiltalte er født den 27 Januar 1890 og ses ikke tidligere at have været tiltalt eller straffet.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Knud Ravn bebor tre Værelser i den østlige Ende af det Sigtede tilhørende Hus, medens en Person ved Navn Ising bebor et Værelse i Husets vestlige Ende, Resten af Huset bebos af Sigtede. Fra Ravns Lejlighed, hvortil der ikke er nogen udvendig Dør, fører to Døre til Tiltaltes Lejlighed, af hvilke dog den ene er spærret, saaledes at Ravn, naar han forlader Huset, alene benytter en Dør mellem sin Opholdsstue og Tiltaltes Køkken, og denne Dør laaser han, naar han er fraværende, og medtager Nøglen til den, medens han ofte lader de ud til Vejen vendende Vinduer i sit Soveværelse og Kammer staa aabne. Der er et daarligt Forhold mellem Ravn og Tiltalte, som i Aaret 1920 eller 1921 blev Husbestyrerinde for Ising og derved kom til at bo sammen med denne og Ravn. I det første Par Aar gjorde Tiltalte rent hos Ravn, men i de senere Aar har Ravn selv varetaget Rengøringen, og nu kommer Tiltalte, der laver Mad til Ravn, kun i hans Opholdsstue, naar hun serverer Maden for ham.

Ravn har under Ed forklaret, at han den 7 April d A fik udbetalt 45 Kr, som Tiltalte skyldte ham, og at han gemte dette Beløb sammen med sine øvrige Penge i en Tegnebog, som han stedse opbevarede i en Træeske, der beroede i et i hans Soveværelse henstaaende Klædeskab, som han holdt afaaset. Nøglen til Klædeskabet laa altid frit fremme i

en Sykasse, som stod paa en Kommode i samme Værelse. Han er sikker paa, at han den fornævnte Dag talte Pengene, og at der da var 270 Kr bestaaende af 2 Halvtredskronesedler og 17 Tikronesedler. Nogle Uger senere talte Ravn atter Pengene og opdagede derved, at der manglede to Tikronesedler. Han vil straks have været klar over, at disse maatte være stjaalne fra ham, men undlod dog at gøre Anmeldelse eller at omtale Sagen til nogen. Kort Tid efter talte han paany sine Penge, og da der nu kun var 240 Kr, tænkte han paa at gaa til Politiet, hvad han dog undlod, men han talte nu i længere Tid daglig sine Penge uden at konstatere nogen Mangel, og efterhaanden opgav han at tælle dem daglig. Den 24 Juni s A om Aftenen kom han paany i Tanker om at tælle dem, og da der atter manglede 10 Kr, foretog han Anmeldelse til Politiet. Han er ganske sikker paa, at han ikke selv har brugt det savnede Beløb, idet han ikke har manglet Penge, da han faar Aldersrente og desuden tjente noget ved Arbejde.

Tiltalte har nægtet sig skyldig i det hende paasigtede Tyveri, idet hun har forklaret at have været uvidende om, at Ravn havde Penge, eller hvor han opbevarede sine Penge. Hun vil aldrig have set den Trææske, hvori Ravn gemmer sine Penge, langt mindre have rørt ved den. Hun har ganske vist i den første Tid, hun boede sammen med Ravn, foretaget Hovedrengøring i hans Soveværelse, men har ikke haft det derværende Klædeskab aabnet og er uvidende om, hvad Ravn opbevarede eller opbevarer i Skabet, og hun kan overhovedet ikke mindes at have været alene i Ravns Lejlighed, idet han altid selv var til Stede, naar hun gjorde rent. Efter at det af Centralbureauet for Identification var konstateret, at der paa Bagsiden af den nævnte Trææskes Laag fandtes et Aftryk af Tiltaltes venstre Ringfinger, har hun bestridt Muligheden heraf. Senere har hun dog ændret sin Forklaring derhen, at hun ikke ved af nogensinde at have set Trææsken, og at hun, om hun har berørt den, maa have gjort dette, naar hun »syslede« i Ravns Stue, men at hun ganske vist ikke mener at have hjulpet Ravn i de sidste to Aar.

Da det efter det foreliggende maa antages, at Tiltalte har haft Trææsken i Hænde, og at dette ikke har været muligt for hende, uden at hun skaffede sig Adgang til Klædeskabet, hvor den stod, findes det under Hensyn til Knud Ravns beedigede Forklaring tilstrækkelig bevist, at hun har gjort sig skyldig i det hende paasigtede Forhold. Hun vil herefter være at anse efter Straffelovens § 220 med en Straf, der i Medfør af midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 findes at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage. Tiltalte vil derhos i Henhold til den af Knud Ravn nedlagte Erstatningspaastand være at tilpligte at betale ham 40 Kr, hvorhos hun vil have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for hende beskikkede Forsvarer for Landsretten 70 Kr.

Onsdag den 20 Marts.

Nr 223/1928. **United States Shipping Board, New York (Stein)**
 mod
Grosserer Th Olesen (Steglich Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ansvar for Skade paa en Skibsladning Frugt.

Sø- og Handelsrettens Dom af 11 August 1928: De Sagsøgte, United States Shipping Board, bør til Sagsøgeren, Grosserer Th Olesen, betale 85 819 Kr 10 Øre med Renter 5 pCt p a fra den 19 Februar 1927, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 3000 Kr. Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 2000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, United States Shipping Board, New York, til Indstævnte, Grosserer Th Olesen med 2000 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgeren, Grosserer Th Olesen, der driver Forretning med Import af Frugt, særlig amerikanske Æbler, benyttede tidligere til denne Import Det forenede Dampskibs Selskabs Dampere fra New York og Køledampere fra Pacifikkysten, men i 1926 bestemte han sig til fortrinsvis at benytte den af The American Scantic Line oprettede Rute New York—København, hvis herværende Agenter er A/S Moore & Mc Cormack. Det maa antages, at Grunden hertil var, at han opnaaede billigere Fragt. I Liniens Fartplan for Tiden November 1926—Februar 1927, der dog samtidig indeholdt Forbehold om Ret til Forandring, var S/S »Sagaporack« ansat til Afgang fra New York den 27 November 1926 med Ankomst til København ca den 12 December s A. Sagsøgeren lod bestille Plads for et større Parti Æbler i denne Dampere, der imidlertid ikke kom til at

afgaa, men blev substitueret med S/S »Bellbuckle«. »Bellbuckle«s Konnossementer dateredes den 30 November 1926 og indeholdt bl a Bestemmelser om, at Skibet ikke var ansvarligt for Tab eller Havari, som opstod om Følge af: Guds Handlinger, Farer eller Hændelser paa Søen — — — Eksplosion, Sprængning af Kedel, Brud paa Skrueaksler eller hvilken som helst latent Fejl i Skrog, Maskineriet eller Apterungen, eller Skibets Usødygtighed, selv om de var tilstede ved Rejsens Begyndelse, forudsat at Rederne har gjort sig behørig Flid for at gøre Skibet sødygtigt, lovligt bemannet, apteret og forsynet. Endvidere forefandtes Bestemmelser om, at Forsendelsen var underkastet alle Betingelser og Forskrifter og alle Fritagelser for Ansvar, som indeholdes i The Act of Congress of the United States, vedtaget den 13 Februar 1893 (den saakaldte Harter-Act). »Bellbuckle« afgik fra New York den 30 November og kunde, da Rejsens Varighed for alle Liniens Baade i Fartplanen var ansat til 15 Dage, ventes til København i Midten af December Maaned. Den ankom imidlertid først den 5 Januar 1927. Grunden hertil var, at Skibets Styremaskine og Turbiner Gang paa Gang brød sammen paa Rejsen. Skibet gik tilsidst i Staa i Atlanterhavet og maatte tilkalde Hjælp fra Rederiets Hovedkontor i New York. Den 17 December blev det taget paa Slæb af Søsterskibet, S/S »Minnequa« og slæbt til Glasgow, hvortil det ankom den 23 December. Her blev det underkastet Reparation, der varede til den 30 December, hvorefter det fortsatte sin Rejse til København. Allerede Dagen efter, at Skibet havde forladt Glasgow, gik det paany i Staa og maatte reparere. Først den 5 Januar naaede det som nævnt frem til København. Det viste sig da, at Æblelasten havde taget Skade som Følge af Rejsens Langvarighed, hvorfor Sagsøgeren begærede Besigtigelsesmænd udmeldt til at foretage Skønsforretning over Lasten. Samtidig opfordrede han Rederiets Agenter til at lade afholde Søforklaring ved Sø- og Handelsretten til Oplysning om Skadens Aarsag, men A/S Moore & Mc. Cormack nægtede at lade Kaptajnen og Besætningen afgive Søforklaring. Derimod afgav Kaptajnen og Besætningen — dog ikke 1ste Maskinmester — saakaldt extended protest for den amerikanske Konsul her, men man nægtede Sagsøgeren Adgang til at overvære den. I denne Protest fralægger Skibet sig Ansvar, og det siges navnlig, at Skaderne ikke skyldes Fejl fra Kaptajnen, hans Officerer eller nogen af hans Sømænds Side. Sagsøgeren begærede endvidere Skønsmænd udmeldt til at skønne over, om Skibets Turbiner ved Rejsens Begyndelse var i behørig Stand til at foretage Rejsen, og om Skibet ved Rejsens Begyndelse havde været i sødygtig Stand. Skønsmændene, Professor Th E Thomsen og Ingeniør Tuxen, besigtigede Skibet den 8 og 10 Januar 1927. Ved Undersøgelsen var Turbinernes Udvekslingshjul med Lejer afdækkede. Selve Turbinerne var ikke aabnede, Hjælpeturbinen var taget i Land til Reparation. Skønsmændene forespurgte 1ste Maskinmester, Mr Dessmond, om Turbinernes Tilstand før Afrejsen fra New York, men han nægtede at udtale sig. Skønsmændene udbad sig endvidere Skibets Dagbøger forelagt til Gennemsyn, men ogsaa dette blev dem nægtet. De udtalte derefter i deres Forretning af 13 Januar 1927, at det ikke var dem muligt at udtale sig om, hvorvidt Skib og Maskineri havde været i sødygtig Stand, da Rejsen blev begyndt

fra New York den 30 November 1926. Den 28 Januar afgav de Skøns-mænd, der havde besigtiget Lasten, deres Forretning, og paa Grundlag af denne har Sagsøgeren udregnet Beskadigelsen af den for ham bestemte Del af Lasten til 85 819 Kr 10 Øre. Han har derefter indstævnet Rederiet, United States Shipping Board, for nærværende Ret som vedtaget Værneting og paastaet dem dømt til Betaling af ovennævnte Beløb, 85 819 Kr 10 Øre med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 19 Februar 1927, til Betaling sker. Sagsøgeren gør gældende, at Skibets Maskinanlæg, derunder Turbiner m v, allerede ved Afgangen fra New York har været i aldeles uforsvarlig Stand til Rejsen, at Skibet følgelig har været usødygtigt, og at dette skyldes manglende Agtpaa-givenhed hos Rederiet.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet. De hævder, at Skibet var fuldtud sødygtigt ved Rejsens Begyndelse, og at Rederiet under alle Omstændigheder har udvist tilbørlig Agtpaa-givenhed (jfr Harter-Actens Article 2: due diligence to make said vessel seaworthy and capable of performing her intended voyage.); de Skader, der er indtruffet undervejs, skyldes enten hændelig Ulykke eller Fejl fra Personalets, særlig Maskinpersonalets Side men for saadanne Fejl er Rederiet ifølge Harter-Act's Article 3 fritaget for Ansvar. Subsidiært protesterer de Indstævnte mod Størrelsen af det indtalte Beløb.

Der er ikke væsenlige Uoverensstemmelser mellem Parterne om, hvad der er passeret under Rejsens Forløb. Allerede den 30 November 1926 maatte Skibet ankre op, fordi der var fremkommet en Revne paa Styremaskinens Ventilbasse. Den 2 December fortsattes Rejsen, men den 3 blev Maskinerne standset, da Lavtryksskoene var slidte og Agterlejet forbrændt. Saa at sige hver af de følgende Dage maatte Maskinerne standses af forskellige Grunde, men væsenligt for at reparere Lavtryks-turbinerne. Den 15 December viste det sig, at ogsaa Højtryksmaskinen blev ubrugelig, og Skibet maatte nu tilkalde Hjælp. Ogsaa efter Reparationen i Glasgow svigtede Turbinerne, og Skibet maatte paany repareres i København.

Til Bedømmelse af Skibets Tilstand ved Afrejsen fra New York har der været forelagt Retten et omfattende Materiale. Der foreligger endvidere en Række Udtalelser om Skibets Tilstand i Glasgow. Disse Oplysninger har været forelagt de af Sø- og Handelsretten udmeldte Skøns-mænd, Professor Thomsen og Ingeniør Tuxen, der paa Grundlag af disse og deres tidligere Undersøgelser af Skibet har afgivet udførlige Udtalelser.

Det fremgaar af de fra Amerika tilvejebragte Oplysninger, at S/S »Bellbuckle« er bygget i 1919 til American Bureau of Shippings 1ste Klasse, men i 1921 eller 1922 blev oplagt. Den her omhandlede Rejse var Skibets første efter Oplægningen. Inden Skibet blev taget i Brug, blev det inspiceret af United States Shipping Boards Inspektør i Turbineafdelingen Willis med det Formaal at konstatere, hvilke Reparationer der skulde foretages for at sætte Skibet i forsvarlig sødygtig Stand til at transportere Gods, derunder medregnet let fordærvelige Varer, fra New York til Danmark og andre Havne. Skibet blev derefter anbragt i Tørdok hos W et A Fletcher Co, Hoboken, og i November Maaned 1926

underkastet Reparationsarbejder, der kom til at andrage et Beløb af ca 92 000 Dollars. Efter Reparationsarbejderne, der skete under Tilsyn baade af Mr Willis og forskellige andre Sagkyndige, blev Skibet besigtiget af Ekspertes, herunder af United States' stedlige Skrog- og Kedelinspektør. Reparationsarbejderne fandtes alle tilbørligt udført. Skibet fandtes sødygtigt og i Stand til at opretholde sin Klasse i Bureauet og fik herom Attest fra American Bureau of Shipping. Ogsaa i Glasgow blev Skibet underkastet Reparation og fik inden Afsejlingen Sødygtighedsattest udstedt af British Corporations Besigtigelsesmand. Der foreligger under Sagen en Række beedigede Erklæringer, bl a fra Inspektør Willies, Maskiningeniør Fletcher fra Fletcher Co's Tørdok, Besigtigelsesmand hos American Bureau of Shipping John Perkins, Besigtigelsesmand i Glasgow J Wallace og Maskiningeniør J Richardson, Glasgow, der alle bl a udtaler, at de indtrufne Skader efter deres Mening maa skyldes Forsømmelser og fejlagtig Betjening fra Maskinpersonalets Side, derimod ikke Fejl som var tilstede, før Skibet sejlede fra New York. Disse Mænd og forskellige andre udtaler derhos hver indenfor sit Omraade, at de foretagne Reparationer har været fuldtud tilstrækkelige og tilbørligt udførte.

En Række af de ovennævnte Attester har som allerede anført været tilsendt de danske Skønsmænd, der samtidig anmodedes om at besvare følgende Spørgsmaal:

»1) Var Skibets Turbiner ved Rejsens Begyndelse i New York i behørig Stand til Foretagelse af denne Rejse fra New York til København i Vintermaanederne med en Ladning Æbler.

2) Var Skibet ved Rejsens Begyndelse i sødygtig Stand til at føre en Ladning Æbler fra New York til København.

3) Saafremt Spørgsmaal 1 besvares benægtende, bedes Skønsmændene yderligere besvare følgende Spørgsmaal: Kunde de tilstedeværende Mangler, der bevirkede, at Skibets Turbiner ikke var i behørig Stand, have været opdaget ved et med fornøden Omhu foretaget Eftersyn af Skibets Turbiner.

4) Saafremt Spørgsmaal 2 besvares benægtende, bedes Skønsmændene besvare følgende Spørgsmaal: Kunde de tilstedeværende Mangler, der bevirkede, at Skibet ikke var sødygtigt, have været opdaget ved et med fornøden Omhu foretaget Eftersyn af Skibet«.

Skønsmændene har hertil under 8 November 1927 i det væsentlige udtalt følgende: Turbinemaskinernes Tilstand var, saavidt det var muligt at konstatere dette ved Besigtigelsen i Januar Maaned, ualmindelig daarlig. Lejerne var udslidte paa Grund af Urenhed i Smøreolien og af, at Tandhjulsudvekslingerne mellem Turbinerne og Skruen var stærkt medtagne af Slid. Desuden var der i Tandhjulskasserne og Lejehusene afsat Slam bestaaende hovedsagelig af Rust og fine Metalkorn. Skønsmændene har dernæst af Oplysningerne fra Amerika fremhævet følgende: »Ved Eftersyn den 10/11—26 findes Gearene i meget god Stand, hele Gear-Enheden skal skilles ad for at renses og inspiceres inkl alle Lejer m m. Det indvendige af Gearkasserne skal renses omhyggeligt, og derefter skal hele Enheden tillukkes i god Orden.

Endvidere skal alle Olierør renses og forsynes med ny Olie.

I Beretning af 20/11—26 konstateredes, at det den 10/11—26 paa-
budte Rensningsarbejde er udført. Endvidere bemærkes, at der er udført
en 3 Timers Dokprøve d 20/11—26, og at et andet Dokument angiver en
Dokprøve paa $3\frac{1}{2}$ Time udført samme Dag.

Disse Beretninger — udtaler Skønsmændene videre — giver et klart
Billede af, at Skibet efter Oplægningen har været til grundigt Eftersyn,
og at man har været klar over, at Smørelsesystemet under Oplægningen
er blevet forurenset af Rust, ødelagt Olie og Slam, og at det for Maski-
neriets gode Drift var en absolut Nødvendighed at faa Smøresystemet
fuldstændig rent. Dette er i fuld Overensstemmelse med de Erfaringer,
som vi kender fra andre Turbineskibe.

Imidlertid synes den i ovennævnte Bilag angivne Rensning at have
været udført mindre omhyggeligt — — Som det fremgaar heraf er
Hovedgearret ikke fjernet fra Gearkassen ved den foretagne Rensning af
denne, og det har derfor været umuligt at rense Gearkassen, da denne
udfyldes af Tandhjul.«

Endelig udtaler Skønsmændene, at det fremgaar af Sagen, at »Aar-
sagerne til de hyppige Standsninger af Skibet paa Rejsen har været
1) — Styremaskinen — 2) Turbinernes Lejer, og at Aarsagen til at Skibet
tilsidst maatte slæbes, skyldtes at begge Turbinernes Lejer gentagne
Gange var slidt ud.

Paa Grundlag af de saaledes fremlagte Oplysninger og paa Grundlag
af vor Besigtelse den 8 og 10 Jan 1927 udtaler vi som vort Skøn, at
Spørgsmaal 1 maa besvares benægtende, Spørgsmaal 3 bekræftende,
hvorimod vi ikke kan besvare Spørgsmaalene 2 og 4.«

Skønsmændene har givet Møde i Retten og der vedstaaet det af
dem afgivne Skøn. De har ved denne Lejlighed endvidere udtalt, at
Grunden til at Tryklejerne blev ødelagt, efter deres Formening var, at
Olietilførslen var uren, idet der særlig har været Rust og Slam i Olien.
Skønsmændene har selv set saa meget Rust og Slam, at denne ikke kan
skyldes Rejsen alene, men maa skyldes, at Turbineanlægget ikke inden
Rejsens Begyndelse er blevet tilstrækkeligt renset. De fastholder her, at
de anser det for en væsentlig Fejl, at Hovedgearret ikke er fjernet under
Rensningen, men Rusten kan ogsaa komme fra andre Dele af Anlægget,
som ikke har været let tilgængelige. Den eneste rationelle Maade at
rense Anlægget paa vilde efter Skønsmændenes Mening have været, at
Anlægene var blevet prøvet flere Dage igennem helst saaledes, at der
var blevet foretaget en Prøvetur i Søen. En Dokprøve paa 3 a 4 Timer
maa i hvert Tilfælde anses for utilstrækkelig. Efter Skønsmændenes
Mening var Olien saa uren, at der ikke var store Ting at foretage
undervejs. Rustpartiklerne er saa smaa, at de ikke kan standses ved
Filtret, og det lader sig ikke gøre at forny hele Olietilførslen.

Sagsøgeren har til Støtte for sin Paastand henvist til Skønsmæn-
denes Besvarelser af de til dem rettede Spørgsmaal. S/S »Bell buckle«
havde været oplagt i 4 a 5 Aar og maatte derfor omhyggeligt renses
for Rust, Slam m m. Tilsynet havde da ogsaa forlangt hele Gearenheden
skilt for at renses og inspiceres, men ikke destomindre blev Hovedgearret
ikke fjernet fra Gearkassen, som derfor ikke kunde renses tilstrækkeligt
omhyggeligt. Tilsynet havde ogsaa ansat Dokprøven til ca 6 Timer,

men den Dokprøve, der fandt Sted, varede kun $3\frac{1}{2}$ Time, og Skrueakslens arbejdede i den Tid med ca 64 Omdrejninger pr Minut. Omdrejningstallet ved fuld Kraft frem vilde for Propellerne have været ca 90 pr Minut. Selv en Dokprøve paa ca 6 Timer havde ikke været tilstrækkelig til at rense Anlægget. Sagsøgeren finder det godtgjort, at Skibet ved Rejsens Begyndelse ikke har været sødygtigt og i Stand til at gennemføre Rejsen med sin Ladning, der for Æblernes Vedkommende var let fordærvelige Varer. Saa at sige straks efter Rejsens Begyndelse begyndte ogsaa Fejlene ved Turbinerne, og Skibet kom i det hele ikke op paa at gaa med fuld Kraft. Sagsøgeren benægter, at Fejlene skulde skyldes hændelig Ulykke eller Fejl fra Besætningens Side, dette sidste modsiges da ogsaa af den i København afgivne Protest. De Sagsøgte havde al Anledning til at søge dette Forhold nærmere belyst, da Skibet kom til København, men i Stedet for nægtede man at afgive Søforklaring og fjernede 1ste Maskinmester Dessmond, der allerede i Amerika har ført Tilsyn med Reparationsarbejderne, og fra hvem der under Sagen kun foreligger en udateret Erklæring. Selv om der imidlertid maatte foreligge Fejl fra Maskinpersonalets Side, hævder Sagsøgerne, at disse Fejl i al Fald er af en saadan Beskaffenhed, at Rederiet ikke i Medfør af Harter-Actens Article 3 kan være fritaget for Ansvar. Naar Skibet saaledes ikke var sødygtigt, og Rederiet ikke har udvist »due diligence«, maad de Sagsøgte være ansvarlige for den Skade, der er opstaaet paa Grund af Skibets Mangler. Angaaende denne Skade har Sagsøgeren henvist til Skønsforretningen over Ladningen. I denne udtaler Skønsmændene med Hensyn til Æblerne, der fremkom dels i Kasser, dels i Fade, at selv om de fleste af Æblerne i Kasserne og i mindre Dele af Fadene endnu ikke var begyndt at gaa i Forraadnelse, var Æblerne i disse tilsyneladende let beskadigede eller helt ubeskadigede Fade saa stærkt modne og havde mistet saa meget af deres Holdbarhed, at Værdien som Handelsvare derigennem var forringet, saaledes at det blev nødvendigt at sætte Skade paa Partierne. Det hedder videre i Forretningen: »Aarsagen til Skaden paa Æblerne er Skibets ualmindelige lange Rejse, fra November til 5 Januar, medens den normale Rejse varer ca 14 Dage. At de fra 4 Lasten oplossede Æbler er stærkest beskadigede, mener vi skyldes, at Varmen her har været stærkere end i de andre Lastrum, idet dette Lastrum ligger umiddelbart op ad Maskinen.

Paa de Æbler, som var stærkt modne og forringet i Holdbarhed, satte vi en Skade af 20 pCt til 25 pCt, medens vi paa de Æbler, hvor en større eller mindre Del var begyndt at gaa i Forraadnelse, satte betydelige større Skader, endog op til 90 pCt.« Skaden paa Æblerne er derefter nøjagtig specificeret, idet Skønsmændene først har ansat en

Færdig fra Trykkeriet den 10 April 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokollsekretærer.

78. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 2

Onsdag den 20 Marts.

Gennemsnitspris i Overensstemmelse med Prisen for sunde Varer paa Ankomstdagen. Denne Pris er ansat til 18 Kr for Fadene og 10 Kr for Kasserne pr Stk. I Forhold til denne Pris har Skønsmændene derefter sat en vis Skadeprocent. Med Skønsforretningen som Grundlag har Sagsøgeren derefter udregnet Skaden for hans Vedkommende til det paa-stævnte Beløb, hans virkelige Tab ved Salg af Æblerne er dog betydeligt større.

De Sagsøgte har paa deres Side henholdt sig til de fra Amerika og Glasgow foreliggende Oplysninger. Inden »Bellbuckle« blev taget i Brug, blev det nøjagtigt efterset af Sagkyndige og gennemgik omfattende Reparationer, med hvilke der førtes Tilsyn under Arbejdets Gang. Efter Reparationernes Udførelse blev Skibet paany synet. Reparationerne fandtes tilfredsstillende udført, og Skibet fik behørigt Certifikat for at være fuldt sødygtigt. Man maa herefter gaa ud fra, at Skibet ogsaa har været sødygtigt, og i hvert Fald har Rederiet udvist al den Omhu, man kunde forlange. Hvad særlig Spørgsmaalet om Hovedgearets Fjernelse og Dokprøven angaar, hævder de Sagsøgte med Støtte i Erklæringer fra de forskellige amerikanske og tildels skotske Sagkyndige, at det var fuldtud gørligt at rense Gearkassen omhyggeligt, ogsaa uden at fjerne Hovedgearet, samt at Dokprøven paa 3½ Time, der forløb fuldtud tilfredsstillende, var tilstrækkelig til at godtgøre Maskinernes Sødygtighed. De Sagsøgte fastholder, at Skaderne paa Maskineriet i alt væsenligt maa være fremkommet ved Fejl fra Maskinpersonalets Side. Mr Dessmond blev afskediget i København, efter de Sagsøgte Anbringende fordi han ikke var sin Stilling voksen og forfalden til Drik. Da Skibet kom til København, forholdt det sig efter amerikanske Retsregler, hvortil det har været berettiget. Hvad Skønsforretningen over Æblerne angaar, har de Sagsøgte gjort gældende, at Skadesopgørelsen er af rent teoretisk Art og derfor ikke kan have Betydning.

Der er for Retten ikke tilvejebragt Oplysninger, der kan føre til at antage, at Skaderne paa Maskineriet skyldes Fejl eller Forsømmelser under Rejsen fra Maskinpersonalets Side. Efter alt, hvad der foreligger, bl a om de foretagne Reparationsarbejder m m, om Rejsens Forløb og om Skadernes Beskaffenhed, samt efter det af de danske Skøns mænd udtalte, maa Retten finde det godtgjort, at Maskinanlægget ved Rejsens Begyndelse efter Skibets langvarige Oplægning ikke har været under-

kastet et saa omhyggeligt Eftersyn og en saadan Prøvelse, at Skibet har været i Stand til at gennemføre den paatænkte Rejse. For disse Fejl kan Rederiet, — der tilmed gennem sine Funktionærer har været i al Fald medbestemmende til, hvilke Reparationer m m der skulde udføres, og hvorledes de er blevet udført, — efter deres hele Beskaffenhed ikke fritages for Ansvar, jfr Harter-Actens Article 2, og det kan ikke komme i Betragtning herimod, at Skibet ved Rejsens Begyndelse og senere i Glasgow har faaet Sødygtighedsattest. Det maa fremdeles anses for godtgjort, at Manglerne ved Maskinanlægget gennem den Forhaling af Rejsen, som de medførte, har været Aarsagen til, at Æblerne fremkom i beskadiget Tilstand. Hvad Skadernes Størrelse angaar, finder Retten at maatte lægge Skønforretningen, mod hvilken ingen berettiget Indvending ses at være fremsat, til Grund. Som Følge af foranstaaende vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge. Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde betale med 3000 Kr.

Torsdag den 21 Marts.

Nr 259/1928. Forsikringsselskabet »London« (Winther)
mod

Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling A/S
(Landsretssagfører Axel Schmidt),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at helt eller delvis at refundere et af Indstævnte udbetalt Forsikringsbeløb m m.

Østre Landsrets Dom af 26 Oktober 1928: De Sagsøgte, Forsikringsselskabet »London«, bør til Sagsøgerne, Forenede Danske Motorejeres Forsikringsafdeling A/S, betale 8183 Kr 50 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 22 August 1928, til Betaling sker, og friholde Sagsøgerne for en forholdsmæssig Del af det Ansvar, de maatte have overfor Forsikringsselskabet Nordeuropa og Litograf C A Backhausen i Anledning af den ovennævnte, den 16 Oktober 1927 indtrufne Ulykke, saaledes beregnet, at de Sagsøgte samlede Hæftelser under Ansvarsforsikringen ikke kan overstige en saa stor Del af den samlede Erstatning for det under Sagen omhandlede Ansvar overfor Trediemand, som findes efter Forholdet mellem de Ansvarerstatningsbeløb, som Forsikringstageren vilde kunne kræve henholdsvis af de Sagsøgte og af Sagsøgerne. Sagens Omkostninger betaler de Sagsøgte til Sagsøgerne med 500 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter begge Parters subsidiaire Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Forsikringsselskabet »London« til Indstævnte, Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling A/S, med 400 Kroner.

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 13 Juli 1927 købte Fru J. Kjærgaard, Buddinge, gennem Skandinavisk Motor Co A/S en Motorvogn. Ved Købekontrakten blev det bestemt, at Sælgeren besøgede Automobilet forsikret. Dette skete ved, at der blev tegnet en femaarig Forsikring for indtil 20 000 Kr hos de Sagsøgte, Forsikringsselskabet »London«.

Da Fru Kjærgaard ikke længere ønskede at have sin Vogn forsikret i det sagsøgte Selskab, skrev hun til Selskabet, at hun afbestilte Forsikringen. De Sagsøgte afslog imidlertid dette, dels skriftligt, dels telefonisk, og den 12 Oktober udsendte de Postopkrævning til Fru Kjærgaard for den pr 13 Oktober forfaldne Præmie.

Den 16 Oktober skete der et alvorligt Sammenstød i Buddinge mellem den Fru Kjærgaard tilhørende Motorvogn og en Motorcykel ført af Repræsentant Schneider. Repræsentant Schneider blev saa haardt kvæstet, at han afgik ved Døden, og den 5 Januar 1928 statueredes det ved Dom, afsagt af Københavns Amts nordre Birks Ret for Straffesager, at Fru Kjærgaards Chauffør ene var Skyld i Uheldet.

Nogen Tid, forinden Ulykkestilfældet skete, havde Fru Kjærgaard været i Forhandling med en af Sagsøgernes, Forenede Motorejeres Forsikringsafdelings Agenter om Tegning af en Forsikring for Vognen. Det blev under disse Forhandlinger oplyst for Agenten, at Vognen allerede var forsikret hos de Sagsøgte, hvorfor Agenten afslog at tegne Forsikringen, før dette Forhold var bragt ud af Verden. Den 11 Oktober 1927 meddelte Fru Kjærgaard til Sagsøgerne, at hun var løst eller vilde blive løst fra de Sagsøgte, hvorefter der samme Dag hos Sagsøgerne blev tegnet en Forsikring for indtil 30 000 Kr, idet Forsikringen skulde træde i Kraft den 13 s M.

Under den offentlige Sag, der var blevet rejst i Anledning af Ulykkestilfældet, opgav Fru Kjærgaard Sagsøgerne som værende det Selskab, hvori hun havde forsikret, hvorfor dette blev indkaldt, uanset at Sagsøgernes Forsikring ikke var anmeldt for Politiet før den 20 Oktober, medens de Sagsøgte endnu den 16 s M i Politiets Bøger stod som den overfor Trediemand forpligtede. Erstatningen blev ikke fastsat under Straffesagen, men Sagsøgerne forhandlede, da Erstatningspligten var givet, sig underhaanden til Rette og udbetalte til Enkefru Schneider ialt 16 000 Kr, hvorhos de for den Motorvognen paaførte Skade har udbetalt 367 Kr.

Efter at Sagsøgerne havde udbetalt de fornævnte Erstatningsbeløb, kom de til Kundskab om, at der, da Ulykkestilfældet indtraf, forelaa to Forsikringer vedrørende Motorvognen, idet Fru Kjærgaard da endnu ikke var blevet løst fra den hos de Sagsøgte tegnede Forsikring og ved Skrivelse af 25 Februar 1928 henvendte de sig til de Sagsøgte med Forespørgsel, om disse var villige til at refundere Sagsøgerne Halvdelen af de Beløb, som disse havde udbetalt i den urigtige Formening, at de alene hæftede for Skaden, og for de Beløb, som de yderligere maatte komme til at betale til det Selskab, Forsikringsselskabet »Nord-europa«, i hvilket Repræsentant Schneiders Motorcykle var forsikret, samt til Litograf C A Bachhausen, hos hvem Schneiders Søn, der befandt sig paa Motorcyklen og ligeledes var kommet til Skade, stod i Lære. I Skrivelse af 27 s M afviste de Sagsøgte imidlertid den af Sagsøgerne fremsatte Begæring.

Under denne Sag søger nu Sagsøgerne, Forenede Danske Motorejeres Forsikringsafdeling Aktieselskab, de Sagsøgte Forsikringsselskabet »London«, tilpligtet:

principalt at betale dem 16 367 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Indlevering til Berømmelse den 22 August 1928 og til at friholde dem for det Ansvar, de maatte have overfor Forsikringsselskabet »Nordeuropa« og overfor Litograf Bachhausen, dog ikke udover et samlet Beløb paa 20 000 Kr. Subsidiært har Sagsøgerne nedlagt Paastand om, at de Sagsøgte tilpligtes at betale dem 8183 Kr 50 Øre med Renter heraf som ovenfor anført samt til at friholde Sagsøgerne for en forholdsmæssig Del af det Ansvar, de maatte have overfor Forsikringsselskabet »Nordeuropa« og Litograf C A Bachhausen i Anledning af den ovennævnte Ulykke, saaledes beregnet, at de Sagsøgtes samlede Hæftelser under Ansvarsforsikringen ikke kan overstige en saa stor Del af den samlede Erstatning for det under Sagen omhandlede Ansvar overfor Trediemand, som findes efter Forholdet mellem de Ansvarserstatningsbeløb, som Forsikringstageren vilde kunne kræve henholdsvis af de Sagsøgte og af Sagsøgerne.

De Sagsøgte har principalt paastaet sig frifundet og har subsidiært sluttet sig til den af Sagsøgerne nedlagte subsidiære Paastand.

De Sagsøgte har ingen Indsigelse fremsat mod det indtalte Beløbs Størrelse, men hævder, at Fru Kjærgaard ikke i Anledning af den indtrufne Ulykke kunde rejse noget Krav mod Selskabet, idet den af hende hos de Sagsøgte den 13 Juli 1927 tegnede Forsikring, for hvilken Præmierne erlagdes kvartalsvis, ved en den 17 Oktober 1927 mellem Selskabet og hende indgaaet Overenskomst er ophørt pr 13 Oktober s A, og fordi Fru Kjærgaard ikke til de Sagsøgte har betalt nogen Præmie for Tiden efter den 13 Oktober 1927. De har derhos hævdet, at der ikke kan tilkomme Sagsøgerne fuld Regres mod dem, idet de herved har henvist til de for Sagsøgernes Forsikringsafdeling gældende Forsikringsbetingelsers § 12, der er saalydende:

Dersom der paa den Tid, da en ved nærværende Police dækket Skade indtræder, bestaar nogen som helst anden Forsikring af hvilken-somhelst Art, der dækker mod den samme Skade, er Forsikringsafdelin-

gen ikke forpligtet til at bære mere end sin forholdsmæssige Del af Tabet.

De Sagsøgte har i saa Henseende tillige henvist til de for deres egne Forsikringer gældende almindelige Betingelsers § 9, der ialt væsenligt er af tilsvarende Indhold.

Fru Josefine Kjærgaard har som Vidne forklaret, at hun baade telefonisk og skriftlig flere Gange har henvendt sig til de Sagsøgte for at blive løst fra den den 13 Juli tegnede Forsikring, og at hun bl a herpaa den 7 September fik Meddelelse om, at de Sagsøgte ikke kunde fritage hende for den af hende tegnede Forsikring, da Policen var en Fortsættelse af en af hende i Januar 1926 tegnet femaarig Police. Hun har endvidere forklaret, at hun en Dag i Eftersommeren 1927 telefonisk har henvendt sig til Sagsøgernes Forsikringsafdeling for at faa tegnet en Police der, og at hun derefter fik Besøg af en af Sagsøgernes Agenter, Jens Peter Christensen, der imidlertid, da hun oplyste, at Vognen var forsikret hos de Sagsøgte, erklærede, at han saa ikke kunde tegne Forsikringen.

Det fremgaar af Sagen, deriblandt af en af fornævnte Agent Christensen afgivet Vidneforklaring, at Fru Kjærgaard den 11 Oktober telefonerede til Sagsøgernes Hovedkontor i København, at hun nu enten var eller vilde blive løst fra sin Forsikring hos de Sagsøgte, og at Christensen derefter samme Dag foranledigede, at Police med Sagsøgerne blev udfærdiget, saaledes at Forsikringen skulde gælde fra den 13 Oktober 1927, samt at Policen samme Dag blev tilsendt Fru Kjærgaard. De Sagsøgte havde den 12 Oktober 1927 tilsendt Fru Kjærgaard en Postopkrævning paa den for Tiden 13 Oktober 1927—13 Januar 1928 forfaldne Præmie, som hun ikke straks indløste, men foreløbig lod blive henliggende paa Postkontoret i Buddinge, hvorved bemærkes, at der efter § 2 i de Sagsøgtes Forsikringsbetingelser for senere forfaldne Præmier er indrømmet Forsikringstageren 14 Løbedage. Fru Kjærgaard har yderligere som Vidne forklaret, at hun den 17 Oktober 1927 — Dagen efter Ulykkestilfældet — da hun var bange for, at der fra Sagsøgernes Side skulde blive Vanskeligheder med Udbetaling af Erstatningen, fordi hun endnu ikke havde betalt nogen Præmie til Sagsøgerne, om Morgen telefonerede til Sagsøgernes Hovedkontor, hvor hun kom til at tale med Agent Christensen, hvem hun fortalte om Ulykkestilfældet og forespurgte, om hun »skulde blive hos« de Sagsøgte eller, om hun skulde henvende sig til Sagsøgerne, hvortil der blev svaret hende, at Sagsøgerne hæftede for Skaden. Hun har videre forklaret, at hun — der var klar paa, at den omtalte Postopkrævning indtil den 20 Oktober 1927 endnu henlaa paa Postkontoret — umiddelbart derefter telefonerede til de Sagsøgtes Kontor, hvor hun talte med en Assistent — det har senere vist sig, at det var Assistent Mortensen —, hvem hun spurgte, om hun kunde blive løst fra Forsikringen, og at der hertil blev svaret Nej. Hun meddelte nu, at hendes Chauffør med den forsikrede Vogn Dagen i Forvejen havde foraarsaget en større Ulykke, hvorved to Mennesker var kommet til Skade. Ca 20 Minutter efter telefonerede den samme Person til hende og sagde, at hun godt kunde blive løst fra Forsikringen, naar det var hende saa meget om at gøre.

Denne Aftale stadfæstede de Sagsøgte ved Brev af samme Dag til Fru Kjærgaard, idet de bekræftede, at de havde annulleret Policen som Følge af, at hun »forlængst« havde tegnet Forsikring paa Automobilet et andet Sted.

Samme Dag meddelte de Sagsøgte Politiet i Københavns Amts nordre Birk, at Policen var annulleret den 13 Oktober 1927. Som Følge af den fornævnte Overenskomst blev den ommeldte Postopkrævning ikke indfriet af Fru Kjærgaard.

Assistent hos de Sagsøgte Georg Mortensen har som Vidue forklaret, at Fru Kjærgaard den 17 Oktober 1927 i Telefonen meddelte ham, at den hende tilsendte Postopkrævning ikke vilde blive indløst, og sagde til ham, at hun vilde have Forsikringen annulleret, da hun forlængst havde tegnet Forsikring i et andet Selskab. Han svarede hende, at der ikke var noget i Vejen for, at Forsikringen kunde ophøre straks. Fru Kjærgaard omtalte ved samme Lejlighed — vistnok efter at han havde givet hende Tilsagn om, at Forsikringen vilde blive annulleret — at der Dagen i Forvejen var sket en lille Skade med Automobilet. Han benægter, at han senere paa Dagen har telefoneret til Fru Kjærgaard.

Sagsøgerne har hævdet, at den hos dem tegnede Forsikring i al Fald i Forhold til de Sagsøgte har været anfægtelig, og at den af Fru Kjærgaard hos de Sagsøgte tegnede Forsikring endnu den 16 Oktober 1927 i fuldt Omfang var bestaaende og ikke fra de Sagsøgtes Side kunde anfægtes paa Grund af nogen Misligholdelse fra Fru Kjærgaards Side. De har derhos anført, at de Sagsøgte maa hæfte fuldt ud for Skaden, da den hos Sagsøgerne tegnede Forsikring er tegnet under en urigtig Forudsætning og derfor ikke kan være gyldig, saalænge den ældre Forsikring hos de Sagsøgte ikke har været ophævet førend den 17 Oktober, og at det i Forholdet mellem Parterne maa være uden Betydning, at det mulig ved den mellem Fru Kjærgaard og de Sagsøgte truffne Overenskomst har været Mening, at Annulationen skulde have Gyldighed fra den 13 Oktober.

Da det af Sagen fremgaar, at der ikke fra Sagsøgernes Side ved Tegning af den paagældende Art af Forsikringer i Virkeligheden lægges særlig Vægt paa, om vedkommende Forsikringstager i den af denne indgivne Begæring om at blive optaget i Forsikringsafdelingen besvarer det i den trykte Formular til Forsikringsbegæringen indeholdte Spørgsmaal om, hvorvidt Forsikringstageren har eller har haft vedkommende Motorkøretøj forsikret i noget andet Selskab, og da Sagsøgerne i det foreliggende Tilfælde vidste, at Fru Kjærgaard havde haft sin Motorvogn forsikret i det sagsøgte Selskab, findes Sagsøgernes principale Paastand ikke at kunne tages til Følge, hvorved ogsaa bemærkes, at Sagsøgerne selv i deres Skrivelse af 28 Februar 1928 til det sagsøgte Selskab er gaaet ud fra, at de af de Sagsøgte kun kunde afkræve Halvdelen af den udbetalte Erstatning. Idet der derimod maa gives Sagsøgerne Medhold i, at det mellem de Sagsøgte og Fru Kjærgaard bestaaende Forsikringsforhold den 16 Oktober ikke var ophævet eller fra de Sagsøgtes Side kunde anfægtes, har der, da Ulykken skete, foreligget to Forsikringer. Ifølge de foran citerede for begge Selskaber gældende Forsikringsbetingelser maa Skaden derfor fordeles forholds-

sigt mellem Selskaberne. — Da Sagsøgerne herefter, saafremt Dobbeltforsikringen havde foreligget oplyst for dem, forinden de udbetalte den ovenfor ommeldte Erstatning, kun vilde have haft Pligt til at deltage med en forholdsmæssig Del i Skaden, og idet de Tilskadekomne i saa Fald hos Sagsøgerne kun vilde have erholdt dækket en Anpart af Skaden, vil der, som Sagen herefter foreligger, være at give Dom efter Sagsøgernes subsidiære Paastand. Forsaaavidt der fra de Sagsøgte Side er fremsat den Indsigelse, at Sagsøgerne savner Hjemmel til direkte at rette noget Krav paa Skadesløsholdelse hos de Sagsøgte, kan der ikke tillægges denne Indsigelse nogen Betydning. — Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have at tilsvare Sagsøgerne med 500 Kr.

Mandag den 25 Marts.

Nr 206/1928. **Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring (Henriques)**
 m o d
 Arbejderforsikrings-Raadet (d kst Kmadv),

betræffende Ansættelse af den Aarsløn efter hvilken de en tilskadekommen tilkendte Dagpenge skal beregnes.

(Sagen behandlet skriftligt).

Østre Landsrets Dom af 28 August 1928: De Sagsøgte Arbejderforsikrings-Raadet bør for Tiltale af Sagsøgerne Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring i denne Sag fri at være. I Salær til den konstituerede Kammeradvokat betaler Sagsøgerne 200 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale 300 Kroner i Salær for Højesteret til den konstituerede Kammeradvokat.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten, Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring, til den konstituerede Kammeradvokat 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 15 November 1927 kom Chauffør og Skilteopstiller Johan Frd Johansen, der var over 60 Aar gammel og arbejdede hos Maler M H Stærmose, Odense, til Skade ved et Ulykkestilfælde, der maatte antages at henhøre under Ulykkesforsikringsloven. Ved Skrivelse af 19 April 1928 meddelte Arbejderforsikringsraadet Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring, hos hvem Stærmose havde tegnet sin lovpligtige Ulykkesforsikring, at Raadet i Henhold til § 41 i Ulykkesforsikringsloven havde ansat den Aarsløn, som vilde være at lægge til Grund for Beregningen af Dagpenge til Tilskadekomne, til 2700 Kr.

Under nærværende Sag har Sagsøgerne Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring gjort gældende, at Ulykkesforsikringslovens § 41 foreskriver, at det, naar Tilskadekomne er over 60 Aar, er den faktisk fortjente Aarsløn, der skal lægges til Grund ved Beregningen, hvorfor Arbejderforsikringsraadet, da Tilskadekomnes Indtægt i det sidste Aar før Ulykken kun har udgjort 1689 Kr, har været uberettiget til ved Skøn at ansætte Lønnen som sket. Sagsøgerne paastaar som Følge heraf Arbejderforsikringsraadet tilpligtet at ansætte den Aarsløn, efter hvilken de Tilskadekomne som Følge af Ulykkestilfældet tilkendte Dagpenge skal beregnes, efter hans faktiske Fortjeneste fra 15 November 1926 til 15 November 1927. — Raadet procederer til Frifindelse.

Til Støtte for deres Paastand har Sagsøgerne henvist til, at den i Aaret 1920 skete Ændring af 3 Stk i Lovens § 41 udtrykkelig udtaler: »For Personer paa 60 Aar eller derover finder Beregningerne dog Sted efter den faktisk tjente Aarsløn, dog ingensinde efter et lavere Beløb end 600 Kr«.

Der maa imidlertid gives de Sagsøgte Medhold i, at Bestemmelsen om, at den faktisk tjente Aarsløn under de anførte Omstændigheder skal lægges til Grund, saavel efter Sammenhængen med den øvrige Del af §'en som efter hvad der er oplyst om Ændringens Tilblivelse, maa forstaaes i Overensstemmelse med de i § 41, 1 Stk, fastsatte Regler for Beregningen af Aarsløn, hvorfor Adgangen for Arbejderforsikringsraadet til Anvendelse af Skøn ved Ansættelsen af den aarlige Arbejdsfortjeneste ogsaa i dette Tilfælde staar aaben, og at den citerede Bestemmelse alene maa opfattes som en Undtagelse fra det i 3 Stk 1 Pkt fastsatte Erstatningsminimum af 1200 Kr.

Som Følge af det anførte vil de Sagsøgte være at frifinde.

I Salær til den kst Kammeradvokat, der har givet Møde for de Sagsøgte, findes Sagsøgerne derhos at burde betale 200 Kr.

Tirsdag den 26 Marts.

Nr 57/1928. Handelsfirmaet **Robinson Andersen & Co** Aktieselskab (Martensen-Larsen)

mod

Fru **Marie Hansen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ansvar for Misligholdelse af et Lejeforhold.

Vestre Landsrets Dom af 16 Februar 1928: De Sagsøgte, Handelsfirmaet Robinson Andersen & Co A/S, bør til Sagsøgerinden, Fru Marie Hansen, betale 600 Kr samt saa længe de ikke har bragt de forommeldte Ulemper for Sagsøgerinden til Ophør, betale hende en Erstatning af 90 Kr Kvartalet fra den 15 Januar d A at regne, saaledes at denne Erstatning fradrages i den Leje, Sagsøgerinden fremtidig skal betale, første Gang den 15 April d A. Til det offentlige betaler de Sagsøgte de Retsafgifter, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagsøgerinden ikke havde haft fri Proces, hvorhos de vil have at udrede til den for Sagsøgerinden ved Underretten beskikkede Sagfører, Sagfører Thiesen, det ham tilagtø Salær 200 Kr og i Godtgørelse for Udlæg 86 Kr 65 Øre samt i Salær til den for hende ved Landsretten beskikkede Sagfører, Overretssagfører Sørensen, 120 Kr. Det idømte Beløb af 600 Kr udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter Dommens Afsigelse er Indstævnte afgaaet ved Døden den 18 December 1928, og Appellanten har derpaa opsagt Lejemaalet til Ophør til April Flyttedag 1929. For Højesteret har Appellanten ikke gentaget sin Paastand om Sagens Afvisning. Med disse Bemærkninger vil Dommen i Henhold til de i den anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
Det idømte Beløb af 600 Kroner samt de idømte Retsafgifter, Salærer m m at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Skøde af 28 Januar 1920 solgte Sagsøgerinden, Fru Marie Hansen i Vejle, en hende tilhørende paa Vestergade i Vejle beliggende Ejendom til Sagsøgerne*), Handelsfirmaet Robinson Andersen & Co,

*) Skal være Sagsøgte.

A/S af Frederiksberg, der ved en samtidig oprettet Deklaration indrømmede Sagsøgerindens Ægtefælle, Købmand P Hansen, som blev ansat som Bestyrer af den Forretning, de Sagsøgte drev fra Ejendommen, vederlagsfri Benyttelse af den af ham og Sagsøgerinden hidtil beboede Lejlighed i Ejendommen, saa længe han forblev i de Sagsøgtes Tjeneste. Det var derhos i Deklarationen bestemt, at Sagsøgerinden for det Tilfælde, at hendes Mand frattraadte som Bestyrer, skulde have Ret til at erholde Lejligheden til Leje uopsigeligt fra de Sagsøgtes Side og iøvrigt paa nærmere angivne Vilkaar. Da denne Eventualitet senere indtraf, blev der under 30 Januar 1924 oprettet en Lejekontrakt mellem Parterne, hvorved Sagsøgerinden lejede Lejligheden for en aarlig Leje af 900 Kr med Uopsigelighed fra de Sagsøgtes Side, saalænge Sagsøgerinden leverede. I Lejekontrakten er der endvidere for at betrygge Sagsøgerinden i Udøvelsen af den af hende drevne Erhvervsvirksomhed, der bestaar i Forfærdigelse og Salg af Kniplinger og lignende, tillagt hende Ret til at have Udhængsskab og Skilt paa Ejendommens Facade i samme Omfang som hidtil. Lokalerne under Sagsøgerindens Lejlighed, i hvilken der, da de Sagsøgte købte Ejendommen, blev drevet Manufakturforretning, blev senere indrettet til Beboelse, men April Flyttedag 1926 blev de af de Sagsøgte uanset Sagsøgerindens Protest herimod udlejet som Skotøjsreparationsværksted, i hvilket den paagældende Lejer bruger fire ved Elektricitet drevne Maskiner nemlig en Sy-, en Pløkke-, en Valse- og en Pudsemaskine. Disse Maskiner frembringer, efter hvad Sagsøgerinden har anbragt, en usædvanlig stærk Støj, der gør det uudholdeligt for hende at være i hendes Lejlighed, naar de er i Gang, og hun har derfor under nærværende Sag søgt de Sagsøgte tilpligtet at foretage saadanne Foranstaltninger, at Arbejdet i Skotøjsreparationsværkstedet ikke ved Støj generer Beboere af hendes umiddelbart over Værkstedet beliggende Lejlighed. Hun har derhos subsidiært nedlagt Paastand om, at de Sagsøgte dømmes til, saa længe Ulemperne ikke fjernes, at betale hende en daglig eller maanedlig Erstatning efter Rettens Skøn foruden Erstatning for hidtil paaført Skade.

De Sagsøgte har principalt nedlagt Paastand om Sagens Afvisning, subsidiært har de paastaaet sig frifundet.

Til Støtte for deres Afvisningspaastand har de Sagsøgte anført, at den af Sagsøgerinden nedlagte Paastand savner tilstrækkelig Bestemthed, idet det maa paahvile hende at angive, hvilke Foranstaltninger der skal træffes for at dæmpe Støjen.

Heri vil der ikke kunne gives de Sagsøgte Medhold, da det, saafremt Sagsøgerinden ikke kan anses pligtig at finde sig i den med Benyttelsen af Maskinerne forbundne Støj, maa være deres Sag at udfinde, hvorledes der bedst vil kunne raades Bod herpaa.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Sagsøgerinden, der i Følge forskellige under Sagen foreliggende Lægeerklæringer lider af en udpræget Nervøsitet, til Sundhedskommissionen i Vejle har besværet sig saavel over Støjen fra de nævnte Maskiner som over, at de frembragte Rystelser i Ejendommen, samt at Kommissionen efter at have undersøgt Forholdene paa Stedet har svaret, at den vel maatte finde, at de paa-klagede Forhold kunde være farlige for nervøse Menneskers Helbred,

men at den ikke saa sig i Stand til at foretago videre i Sagen, efter at en af Maskinerne var anbragt paa Cementfundament, hvilket, efter hvad der er Enighed om, har bragt Rystelserne til Ophør. Saavel Sagsøgerinden som de Sagsøgte har under nærværende Sag ladet optage Syns- og Skønsforretninger, der begge resulterer i, at Maskinerne foraarsager en stærk og gennemtrængende Støj i Sagsøgerindens Lejlighed, samt at denne Støj maa virke i høj Grad generende selv paa raske og sunde Personer, der skal opholde sig i Lejligheden, hvorved dog bemærkes, at en af de paa Foranledning af de Sagsøgte udmeldte Skønsmænd har udtalt, at han, om Maskinerne er i Gang hele Dagen, finder, at Støjen nok kan være generende ogsaa for sunde Mennesker, medens han, dersom Maskinerne kun benyttes en kortere Del af Arbejdstiden vil anse Udtrykket »i høj Grad generende« for at være for stærkt.

Efter det saaledes foreliggende maa der gaas ud fra, at Benyttelsen af Maskinerne i Skotøjsreparationsværkstedet medfører saa betydelige Ulemper for Sagsøgerinden — og at dette ogsaa vilde være Tilfældet, selv om hun ikke led af Nervøsitet — at den hende af de Sagsøgte for Livstid tilsikrede Brugsret er blevet væsentlig forringet. De Sagsøgte har derfor ved at bortleje Lokalerne under Sagsøgerindens Lejlighed til Benyttelse som sket handlet retstridigt overfor hende, og maa følgelig være pligtige at træffe saadanne Foranstaltninger til Dæmpning af Støjen, at den, om Sagsøgerindens Helbred var normalt, ikke vilde genere hende.

Under Hensyn til, at de Sagsøgte, efter hvad der er oplyst under Proceduren, har indrømmet Lejeren af Skotøjsreparationsværkstedet Uopsigelighed for en ikke nærmere angivet Aarrække, og at det efter de foreliggende Oplysninger maa antages, at de Sagsøgte kun kan bringe Støjen til Ophør ved at opsigte denne Lejer til Fraflytning, findes Sagsøgerindens principale Paastand ikke for Tiden at kunne tages til Følge, hvorimod der i Henhold til den af hende subsidiært nedlagte Paastand for Tiden fra April Flyttedag 1926 til 15 Januar 1928 vil være at tillægge hende en Erstatning af 600 Kr hos de Sagsøgte, hvorhos disse, saa længe den nuværende Tilstand vedvarer, vil være at tilpligte fra denne Dato at betale hende en Erstatning af 90 Kr Kvartalet, saaledes at denne Erstatning fradrages i den Leje Sagsøgerinden fremtidig skal betale, første Gang den 15 April d A.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have at betale i Overensstemmelse med Reglerne for beneficerede Sager og derunder det den for Sagsøgerinden ved Underretten beskikkede Sagfører tillagte Salær 200 Kr og Godtgørelse for Udlæg 86 Kr 65 Øre samt i Salær til den for hende ved Landsretten beskikkede Sagfører 120 Kr.

Nr 192/1928. Ingeniør, cand polyt **Jørgen Lassen** (Selv)

m o d

fhv Gaardejer **Peter Lassen** (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at anerkende sin Skyld i Henhold til et Kautionsdokument.

Østre Landsrets Dom af 26 Juni 1928: Sagsøgte, Ingeniør Jørgen Lassen, bør anerkende, at han til Frk Johanne Cathrine Lassens Bo, der behandles ved Frederiksberg Birks Skifteret, skylder et Beløb af 3500 Kr med Renter 8 pCt aarlig fra 22 Juni 1924, til Betaling sker, udover det Beløb, som han ved Østre Landsrets Dom den 27 April 1928 er dømt til at betale fornævnte Bo. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Indstævnte anerkender, at forsaavidt der af Hovedskyldneren, Frk Petra Jeppesens Bo maatte være eller blive indbetalt noget paa Skylden, maa dette fragaa i Appellantens Skyld. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Da Appellanten uden rimelig Grund har indanket Sagen for Højesteret, vil han være at anse med en Bøde til Statskassen af 100 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Ingeniør Jørgen Lassen, til Indstævnte, fhv Gaardejer Peter Lassen, med 300 Kroner.

Til Statskassen bøder Appellanten 100 Kroner.

Det Indstævnte tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Paa et den 22 Juni 1924 dateret Dokument saalydende:

»Underskrevne Frk Petra Jeppesen, eneste Indehaver af Firmaet Oliekontoret ved P Jeppesen, erkender herved at være skyldig til Frk Johanne Lassen af Gedser Kr 7000 — skriver Syv Tusinde Kroner — for hvilket Beløbs Betaling Firmaet Oliekontoret ved P Jeppesen herved giver Kreditor Panteret i den af Firmaet paa et af Københavns Magistrat lejet Stykke af Matr Nr 1 af Vestervold Kvarter, Hammerichsgade 13,

opførte Bygning. Obligatinen forrentes med 8 pCt p a fra Dato og kan af Frk Lassen opsiges til Udbetaling med 1 Maanedes Varsel til den 1 i en Maaned, hvorefter Beløbet er forfaldet til skadesløs Betaling.

Oliekontoret
P Jeppesen.«

har Sagsøgte under denne Sag, Ingeniør Jørgen Lassen, paategnet saalydende Kautionserklæring:

»Undertegnede cand polyt Ingeniør Jørgen Lassen, indestaar herved som Selvskyldnerkautionist for Opfyldelsen af de Oliekontoret ved P Jeppesen paahvilende Forpligtelser overfor Frk Johanne Lassen i Henhold til ovenstaaende.

Mine Forpligtelser som Selvskyldnerkautionist ophører, saafremt jeg forlanger, at Frk Johanne Lassen skal opsiges sin Obligation til Udbetaling, og dette ikke efterkommes.«

Under en ved Østre Landsrets Dom af 27 April 1928 paadømt Sag paastod ihv Gaardejer Peter Lassen, der i Forening med Sagsøgte er eneste Arving efter Parternes afdøde Søster, Frk Johanne Cathrine Lassen, efter Bemyndigelse fra Frederiksberg Birks Skifteret, der behandler Boet efter nævnte Afdøde, Sagsøgte tilpligtet at betale til nævnte Skifteret 3500 Kr med Renter deraf 8 pCt aarlig fra 22 Juni 1924.

Sagsøgte paastod Frifindelse, idet han gjorde gældende, at Kautionen kun var paataget til Fordel for Søsteren personlig, men ikke til Fordel for hendes Arvinger, men ved Dommen blev Sagsøgerens Paastand taget til Følge, hvorhos det blev paalagt Sagsøgte at betale Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Under nærværende Sag har nu nævnte ihv Gaardejer Peter Lassen som befuldmægtiget for Frederiksberg Birks Skifteret nedlagt Paastand om, at Sagsøgte tilpligtes at anerkende, at han til Frk Johanne Cathrine Lassens Bo skylder et Beløb af 3500 Kr med Renter 8 pCt p a fra 22 Juni 1924, til Betaling sker, udover det Beløb, som han ved Østre Landsrets ovennævnte Dom den 27 April d A er dømt til at betale fornævnte Bo.

Sagsøgte hævder fremdeles kun at have kautioneret til Fordel for Afdøde personlig og paastaar sig frifundet, idet han her under Sagen gør gældende, at Kravet under den tidligere Sag er indtalt som hele det Boet tilkommende Kautionskrav, og Kautionsfordringen derved helt udnyttet ved fornævnte Dom, saaledes at Sagsøgeren nu er afskaaret fra at indtale yderligere Beløb i Henhold til Kautionen.

Da der ikke foreligger noget, der kan give Sagsøgte Føje til at anse Sagsøgeren som ved den paagældende Sag at have givet Afkald paa noget Boet ifølge Sagsøgtes Skylderklæring tilkommende Beløb, vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

Nr 188/1928. **Konsul E Lütken** (Winther)

m o d

Overretssagfører **Carl F Raaschou** (Selv),
betræffende Indstævntes Tilsvær efter Administrationen af en Appel-
lantent tilhørende Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 3 Juli 1928: Sagsøgte, Overretssagfører C F Raaschou, bør til Sagsøgeren, Konsul E Lütken, betale 14 181 Kr 20 Øre. I Sagsomkostninger betaler Lütken til Raaschou 2000 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Dommens Afsigelse har Raaschou betalt Lütken de denne under Post 1 og 2 tilkendte Beløb af ialt 14 181 Kroner 20 Øre. Idet Lütken ikke for Højesteret har gentaget sin Paastand vedrørende Post 3 og 5 og nedsat Paastanden under Post 4 til 825 Kroner 29 Øre, gaar hans Paastand herefter ud paa Tilkendelse af 43 943 Kroner 69 Øre med Renter samt af Renter 5 pCt aarlig af det ham ved Dommen tilkendte Beløb fra den 30 Januar 1926 indtil Betalingsdagen den 18 Juli 1928.

Forsaavidt angaar Kravet om Betaling for Heste paa Foder maa det efter det foreliggende antages, at den af Raaschou ydede Betaling har været passende. Hvad angaaer Kravet om Godtgørelse for Salg af Obligationer under pari, findes det ikke tilstrækkelig godtgjort, at Raaschou ved sin Handlemaade har tilføjet Lütken noget Tab. Dennes Paastand under denne Del af Sagen vil derfor ikke kunne tages til Følge.

I sin Administration af Hillerødsholm indtog Raaschou Stillingen som Lütkens Befuldmægtigede og modtog Salær af denne. Uanset at Fuldmagten var gjort uigenkaldelig, indtil Kreditorernes Interesser var fyldestgjort, paahvilede det ham derfor at foretage Afviklingen af Gælden paa den for Lütken fordelagtigste Maade. Denne Pligt findes Raaschou imidlertid at have tilsidesat ved sit Forhold med Hensyn til Erhvervelsen af Axelstads og Fru Salomonsens Fordringer, idet han, der havde nøje Oversigt over Ejendommens Forhold og havde Grund til at anse Sikkerheden for betryggende, af egen Drift og uden at underrette Lütken om, at Fordringerne kunde erhverves med en betydelig Dekort, lod dem transportere til sin Klient, Rentier Ancker Olsen, hvorved denne der stod Raaschou personlig nær, i Løbet af kort Tid indtjente de i Dommen nævnte betydelige Beløb uden at der fra Raaschous Side var gjort nogetsomhelst Forsøg paa at skaffe Lütken denne Fordel eller dog Anpart deri.

Ved dette Forhold findes Raaschou at have paadraget sig Pligt til at yde Lütken en Erstatning, hvis Størrelse efter det foreliggende bestemmes til 20 000 Kroner med Renter, hvorhos

han vil have at udrede de paastaaede Renter af 14 181 Kroner 20 Øre.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Raaschou at burde betale til Lütken med 4000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Overretssagfører Carl F Raaschou, bør til Appellanten, Konsul E Lütken betale 20 000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 30 Januar 1926, indtil Betaling sker, og Renter 5 pCt aarlig af 14 181 Kroner 20 Øre fra den 30 Januar 1926, til den 18 Juli 1928 samt Sagens Omkostninger for begge Retter med 4000 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Konsul E Lütken, der er Ejer af Gaarden Hillerødsholm, var i 1921 i en vanskelig økonomisk Situation. I Gaarden indestod paa tre Prioriteter ialt ca 575 000 Kr, hvorhos den løse Gæld androg ca 175 000 Kr. I December Termin 1921 forfaldt Halvdelen, 122 500 Kr, af Tredjeprioriteten, der tilhørte en Privatmand, Lütken manglede likvide Midler og henvendte sig om Assistance til Overretssagfører C F Raaschou i Hillerød, idet Tanken var at skaffe Penge frem ved Udstykning af Hillerødsholms Jorder. Raaschou overtog Hvervet, men stiftede i Efteraaret s A Aktieselskabet Hillerødsholms Bygge- og Udstykningsselskab, som foreløbig overtog ca 20 Tdr Land af Jorderne, og som lededes af Raaschou. Denne udfoldede derhos en betydelig Virksomhed for at faa Prioritetsforholdene omordnede; det lykkedes ham at afhænde en betydelig Del af Jorderne til Statens Jordlodsudvalg, og dermed indfri 1 Prioritet, hvorefter Raaschou ved Forhandling med Banken for Hillerød og Omegn opnaaede, at Banken overtog Tredjeprioriteten, og at Andenprioriteten blev overtaget af Frederiksborg Amts Spare- og Laanekasse saaledes, at denne realt med Hensyn til Afdrag skulde staa tilbage for Bankens Prioritet. Banken krævede dog Besætning og Inventarium solgt ved Auktion til Nedbringelse af den overtagne Tredjeprioritet, hvorhos den betingede sig, at Lütken selv intet som helst maatte have med Administrationen at gøre. Lütken overdrog hele Hillerødsholm til Bygge- og Udstykningsselskabet, for hvilket Raaschou var Forretningsfører i Henshold til Generalfuldmagt fra Lütken. Overdragelsen blev dog — af Hensyn til Omkostningerne — ikke formelt effektueret ved Skøde. Raaschou paabegyndte Salg af Parceller fra Hillerødsholm. Med de løse Kreditorer førtes der Forhandlinger, som resulterede i, at der til Fordel for disse blev udstedt et Skadesløsbrev i Hillerødsholm, dette Brev lød efter Forlangende af en af disse Kreditorer, Forsikringsaktieselskabet Axel-

stad, paa Raaschou som Kreditor. Blandt disse Kreditorer var en af de betydeligste Grosserer Bojsen Thøgersen. Der opstod ret hurtig Uoverensstemmelser mellem Raaschou og Lütken, der blandt andet var utilfreds med den Bestyrer, Raaschou havde indsat paa Hillerødsholm. Begge søgte Støtte hos Bojsen Thøgersen, paa hvis Foranledning der i November 1922 afholdtes et Møde hos sidstnævntes Sagfører Overretssagfører Alex Sanning. Paa dette Møde udfærdigedes en af Lütken underskrevet Generalfuldmagt for Raaschou og Sanning i Forening, hvilken Fuldmagt var uigenkaldelig, saalænge Lütken endnu skyldte noget til pantsikrede Kreditorer. Raaschou erklærede overfor Lütken, at han nu ikke længere repræsenterede dennes, men hans Kreditors Interesse, og det maa efter det oplyste antages, at Lütken herefter lod Sanning som Sagfører varetage sine Interesser. Lütken var vedblivende utilfreds med Raaschous Administration og Regnskabsopgørelser, og i December 1924 skaffede Lütken Midler til at dække Restgælden til de pantsikrede Kreditorer, hvorefter han tilbagekaldte Fuldmagten, og Raaschou afgav da Opgørelse, afleverede Kassebeholdning og andre Aktiver og frattraadte Administrationen. Efter Raaschous uimodsagte Anbringende har Administrationen af Lütkens Forhold indbragt denne et Nettooverskud af ca 61 200 Kr.

Lütken, der blandt andet besværede sig over Størrelsen af de af Raaschou beregnede Salærer, lod foretage en Revision af Raaschous Opgørelser og stillede derefter i Slutningen af September 1925 forskellige Krav til Raaschou til samlet Beløb ca 82 000 Kr. Denne erklærede sig villig til at lade Spørgsmaalet om Salærernes Størrelse afgøre med bindende Virkning af Sagførerraadet, men Lütken ønskede en Retsafgørelse af hele Mellemværendet og anlagde derfor ved Stævning af 30 Januar 1926 nærværende ved Retten for Hillerød Købstad m v forberedte Sag. Under denne er Salærspørgsmaalet forelagt Sagførerraadet, der i Skrivelse af 12 Januar 1928 til Dommeren i Hillerød ansatte Salærerne under et til 25 000 Kr, hvilket er ensbetydende med en Nedsættelse af de af Raaschou beregnede Salærer med 13 181 Kr 20 Øre.

Lütkens endelige Paastand gaar ud paa Betaling af 60 095 Kr 78 Øre med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 30 Januar 1926.

Raaschou paastaar sig frifundet mod Betaling af 14 181 Kr 20 Øre, nemlig det Beløb, hvormed som nævnt Salærerne af Sagførerraadet er nedsat, samt 1000 Kr, som han erkender at skyldte for at have haft Rideheste paa Foder paa Hillerødsholm i Aaret 1922, og som han havde udlignet gennem Salær for dette Aar, men som, da nu Sagførerraadet har fastsat hans Salær uden Forbindelse med denne Post, maa debiteres ham. Da hans Paastand gaar ud paa Friiudelse mod Betaling af, hvad han inden Sagsanlægget har erklæret at ville betale, paastaar han sig

Færdig fra Trykkeriet den 17 April 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolfsekretærer.

78. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 3

Tirsdag den 26 Marts.

frifundet for at betale Renter og sig tilkendt Sagens Omkostninger, hvorved han har oplyst, at Søgmaalet for ham har nødvendiggjort en Udgift til Revision af 668 Kr 20 Øre.

Sagsøgerens Paastand bestaar af følgende Poster:

- 1) Salærnedsettelsen, hvorom der altsaa er Enighed mellem Parterne 13 181,20
- 2) Raaschous Betaling for Hest paa Foder paa Hillerødsholm i Aarene 1922—24, hvorfor kræves ialt 5 769,85

Raaschou vil, som nævnt, for Aaret 1922 betale 1000 Kr, medens han for 1923 og 1924 paa Regnskabet har debiteret sig for denne Post Beløb, som han anser for tilstrækkelig. Uoverensstemmelsen mellem Parterne paa dette Punkt bestaar — bortset fra en mindre Uoverensstemmelse med Hensyn til Dageantallet, hvorfra her bortses — i, at Raaschou har regnet med en Betaling af 2 Kr pr Hest pr Dag, medens Lütken kræver 4 Kr 50 Øre. Til Støtte herfor henviser Lütken til, at i 1921, da han selv styrede Hillerødsholm, krævede og fik han denne Betaling af Raaschou, hvorfor samme Pris hævdes at maatte gælde for de følgende Aar, hvorhos han henviser til fremlagte Oplysninger fra andre Steder om Kostprisen pr Dag for Heste.

Efter de Retten forelagte Oplysninger, navnlig de af Overofficiant P L Petersen og Købmand i Hillerød Søren Petersen afgivne Erklæringer og Vidneforklaringer af førstnævnte og fhv Bestyrer Lars Peter Nielsen maa den af Raaschou beregnede Betaling, mod hvilken hans Medbefuldmægtigede Overretssagfører Sanning ikke har gjort Indsigelse, anses for tilstrækkelig saaledes, at der ikke paa denne Post kan tilkendes Lütken noget Beløb hos Raaschou.

-
- 4) I Anledning af, at Raaschou har afhændet Obligationer, udstedte af Parcelkøbere, med Dekorter, uagtet disse Obligationer efter Lütkens Formening var pari værd, paastaas et Beløb af 1595,39

Parcelsalgene skete saaledes, at Køberne fik Skøde mod Udstedelse af Obligationerne paa 1 Prioritet for Købesummen, at afdrage gennem en Arrække, og saaledes at Obligationerne ved Bebyggelse rykkede tilbage for saa stort et Laan af offentlige Midler, som kunde opnaas efter

Bebyggelsen. Raaschou har anført, at der maatte skaffes Kassebeholdning, blandt andet for at man kunde betale Renter til Prioritetshaverne i Hillerødsholm og skaffe Afdrag som Betingelse for Relaxation ved Skødningen til Køberne, hvorfor det var nødvendigt at afhænde en Del Obligationer. Raaschou har i 1923 selv for 3800 Kr overtaget en 2 Prioritetsobligation paa 4500 Kr i en anden Ejendom, hvilken Obligation var givet som Betaling af en Parcelkøber og skulde henstaa i 10 Aar. Endvidere har Raaschou i 1924 dels selv overtaget, dels til forskellige afhændet Obligationer, udstedte af Købere med Pant i de købte Parceller, som før nævnt, til samlet Beløb 17 914 Kr, alt mod en Dekort af 5 pCt, altsaa til Kurs 95.

Overretssagfører Sanning har forklaret, at han, efter at disse Afhændelser var sket, har sanktioneret dem, og at det var en uhyre Fordel baade for Lütken og Kreditorerne at faa Obligationerne realiseret endog til et lavere Beløb end det, Raaschou opnaaede. Herefter og efter det iøvrigt oplyste, herunder den af Ejendomshandler Jens Vormer afgivne Forklaring om, hvorledes tilsvarende Obligationer handles, findes der intet Grundlag for at rejse noget Krav mod Raaschou i Anledning af de heromhandlede Dispositioner.

6 og 7) Blandt Lütkens løse Kreditorer var, som nævnt, Forsikringsaktieselskabet Axelstad i Likvidation, der ifølge Aktionærforskrivninger havde tilgode 55 000 Kr. I April 1923 erfarede Raaschou, at Lütken nogen Tid før gennem Overretssagfører Sanning havde budt Selskabet 5000 Kr kontant for denne Fordring, men faaet Afslag; Sanning har forklaret, at Lütken vel ikke havde dette Beløb, men at han (Sanning) vilde have skaffet dem. I August s A traadte Raaschou i Forhandling med Selskabet og erhvervede Fordringen for 30 000 Kr + Renter og Udgift til Transportstempel til sig eller Ordre, hvorefter han straks overførte den til Rentier Ancker, paa hvis Vegne han var optraadt. Da Lütken i 1924 vilde have Generalfuldmagten tilbagekaldt, maatte han indfri Fordringen hos Ancker med dens fulde Beløb med Renter. Differencen mellem, hvad Ancker gav for Fordringen, og hvad Lütken maatte indfri den med udgjorde 30 409,54.

En anden af de løse Kreditorer, Fru Salomonsen, havde en Fordring paa 19 705 Kr 92 Øre. Hendes Sagfører henvendte sig i April 1924 til Raaschou angaaende Betaling, og Raaschou erhvervede nogen Tid senere ogsaa denne Fordring til Ancker, ved Betaling af 11 000 Kr + Renter og Udgift til Stempel. Ogsaa denne Fordring maatte Lütken, da han samme Aar vilde tilbagekalde Generalfuldmagten, betale med dens fulde Paalydende med Renter, Differencen udgør her .. 8341,00.

Lütken gør nu gældende, at Raaschou har handlet retstridigt overfor ham ved uden hans Vidende at lade Tredjemand med stor Dekort købe disse Fordringer saaledes, at de senere kunde gøres gældende mod ham med deres fulde Beløb, idet han burde have givet Lütken Adgang til selv at nyde godt af denne ved at indfri dem til den Kurs, hvortil Ancker erhvervede dem. Han paastaar derfor Raaschou dømt til Betaling af de to fornævnte Differencebeløb 30 409,54 og 8341,00.

Raaschou anfører herimod dels, at Lütken med Hensyn til Axelstads Fordring forud havde gjort Forsøg paa at betale mod Dekort, men atter opgivet dette, dels at han ingen Grund havde til at tro, at Lütken var i Stand til at udrede de Beløb, som Ancker betalte for Fordringerne, dels at det var hans (Raaschous) Opgave at varetage Lütkens Kreditorers Tarv, men ikke Lütkens Tarv paa Kreditorernes Bekostning, dels endelig, at Anckers Erhvervelse ogsaa af disse Fordringer medførte den Fordel for Afviklingen af Lütkens Forpligtelser, at Fordringerne overgik paa en venlig Haand, idet Ancker lovede at lade dem bero, saalænge Afviklingen af Lütkens Forhold foregik rolig som hidtil. Raaschou peger endvidere paa, at han ikke var beføjet til paa Lütkens Vegne at yde disse Kreditorer Dækning — selv mod Dekort — fremfor de øvrige Kreditorer af de Midler, der fremkom ved Administrationen, samt at Lütken ikke med Føje kunde vente at slippe for at betale disse Fordringer fuldt ud.

Uanset, hvorvidt det havde været rettest af Raaschou at give Lütken Meddelelse om, at han agtede at erhverve disse Fordringer paa ham til en Tredjemand, kan Retten i al Fald ikke finde, at Raaschou herved har handlet paa en Maade, der kan begrunde noget Retskrav for Lütken mod ham som det fremførte, og han vil saaledes ogsaa paa dette Punkt være at frifinde.

Herefter vil Raaschous Paastand i det hele være at tage til Følge. Sagens Omkostninger findes efter alt foreliggende at burde tilkendes ham med et Beløb af 2000 Kr.

Onsdag den 27 Marts.

Nr 264/1924.

L M Nørlem (Selv)

mod

Fru Elisabeth Gylling (Ingen),

betræffende et fra Appellantens Bestyrelse af en Indstævnte tilhørende Ejendom hidrørende Mellemværende.

(Sagen paany paaanket i Medfør af Rpl § 399 efter at være afvist ved Højesterets Dom af 23 November 1928, se H R T 1928 § 506).

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
At efterkomme inden 15 Dage efter denne
Højesteretsdoms Afsigelse.

Nr 230/1928. Proprietær C Wind og Overretssagfører Carl F Raaschou (E Bülow)

mod

flv Gaardejer Jacob Josephsen og Rentier N P Nielsen
(Stein efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Pligt til at betale et Ejer-
skifte-Afdrag af en Panteobligation.

Østre Landsrets Dom af 13 September 1928: De Sagsøgte, flv Gaardejer Jacob Josephsen af Bagsværd og Rentier N P Nielsen, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Proprietær C Wind af Leragergaard og Overretssagfører Carl F Raaschou af Hillerød, i nærværende Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne een for begge og begge for een med 200 Kr til hver af de Sagsøgte inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil den efter de Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanterne vil derhos have in solidum at betale den for de Indstævnte for Højesteret beskikkede Sagfører i Salær 300 Kroner og som Godtgørelse for Udlæg 34 Kroner 70 Øre.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Højesteretssagfører Stein betaler Appellanterne Proprietær C Wind og Overretssagfører Carl F Raaschou, een for begge og begge foreeni Salær for Højesteret 300 Kroner og som Godtgørelse for Udlæg 34 Kroner 70 Øre.

Det idømte at udråde inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Foraaret 1924 købte fhv Gaardejer Jacob Josephsen af Bagsværd Ejendommen Belvedere, Matr Nr 132 a og 133 a, af Kolding Købstads Markjorder og udstedte i den Anledning under 19 Marts s A en Obligation, stor 15750 Kr, til Proprietær Wind med sekundær Panteret i den nævnte Ejendom. Obligationen skulde afdrages med 250 Kr i hver Termin og indestod iøvrigt uopsigelig fra Kreditors Side fra Ejer til Ejer »saaledes, at den, naar der ved hvert Ejerskifte betales et Afdrag, stort 2000 Kr, tidligst kan opsiges til Udbetaling i 11 Juni Termin 1931«. Det hedder derhos i Obligationen blandt andet, at Kapitalen er forfalden, hvis Skyldneren »ved Købekontrakt eller Skøde eller paa anden Maade afhænder den pantsatte Ejendom eller Dele af denne, uden at det stiplede Afdrag betales inden 3 Maaneder fra det paa-gældende Overdragelsesdokuments Udstedelse, og der for Restgælden inden samme Tidsrum til Kreditor udstedes ny Obligation conform med nærværende.«

Ved Skøde af 25 Juni 1926 solgte Josephsen Ejendommen til en Ejendomshandler L P Jensen, der berigtigede Købesummen blandt andet ved Overtagelse af fornævnte Prioritetsgæld, der var nedbragt til 12500 Kr, og som i Foraaret 1926 ved løs Transport var overdraget til Overretssagfører Carl F Raaschou af Hillerød. Panteobligationen, der er dateret 10 August 1926, blev derfor udstedt til Raaschou og tinglyst, hvorhos den ældre Obligation fra Josephsen til Wind den 25 September 1926 blev kvitteret til Udsettelse og aflæst. Endelig blev det stiplede Afdrag ved Ejerskifte 2000 Kr indbetalt til Overretssagfører Raaschou, der senere ved en Paategning af 8 December 1926 paa sin Obligation transporterede de sidstprioriterede 3753 Kr til Proprietær Wind.

Den 13 Oktober 1927 blev Ejendommen stillet til Tvangsauktion, paa hvilken Wind overtog Ejendommen som ufyldstgjort Panthaver for et Bud, stort 17000 Kr. Paa Auktionsdagen opgjorde de i Tvangsalget interesserede deres Tilgodehavende saaledes:

Iste Prioritetshaver	7530 Kr 50 Øre
2den Prioritetshavere:	
Raaschou	9184 Kr 35 Øre
Wind	3940 Kr 65 Øre

	13 125 Kr 00 Øre

	20 655 Kr 50 Øre
saaledes at Wind, naar hans Bud	17 000 Kr 00 Øre

fradrages, forblev udækket med	3655 Kr 50 Øre

Under nærværende Sag har Sagsøgerne, fornævnte Proprietær Wind og Overretssagfører Raaschou, anbragt, at de efter Tvangsauktionen er blevet bekendt med, at Ejendommen før Salget til Jensen har været solgt til Rentier N P Nielsen. Der har derfor, hævder Sagsøgerne, foreligget to Salg, hvorfor der skulde erlægges to Afdrag

hver paa 2000 Kr paa Obligationen, af hvilke Afdrag kun det ene er erlagt. Dette Forhold har imidlertid Josephsen og Nielsen svingagtig fortiet og tilsløret ved Josephsens direkte Overdragelse til Jensen i den Hensigt at undgaa Betaling af Ejerskifte-Afdrag. Efter Sagsøgernes Fremstilling var Obligationen til Wind derfor i sin Helhed forfalden, da han kvitterede samme, hvad han var uvidende om, hvorfor det er sket under urigtige Forudsætninger. Sagsøgerne hævder derfor, at de Sagsøgte, fornævnte Josephsen og Nielsen, maa hæfte overfor dem for det dem ved den angivne Misligholdelse tilføjede Tab, hvorfor de har paa-staaet dem dømte til in solidum at betale Sagsøgerne det paa Tvangs-auktionen opgjorte Beløb, 13 125 Kr, med Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 13 Oktober 1927 mod for egen Regning at modtage simpel Transport paa Winds Ret til i Henhold til den den 13 Oktober 1927 passerede Tvangsauktion at erholde Ejendommen Matr Nr 132 a og 133 a af Kolding Købstads Markjorder udlagt ved Fogedskøde.

De Sagsøgte procederer til Friiindelse.

Det fremgaar af Sagen, at der under 12 Februar 1926 er oprettet en Slutseddel, ved hvilken Josephsen overdrog den paagældende Ejendom til Nielsen mod dennes Overtagelse af Prioritetsgælden 21 750 Kr og saaledes, at Sælgeren (Josephsen) erklærede sig villig til at give Skøde til den, hvem Nielsen muligt maatte overdrage sin Ret. Under 1 Juni 1926 oprettedes derefter mellem de samme Personer et Dokument, ved hvilket Josephsen beyndigede Nielsen til at sælge Ejendommen for en Købesum af mindst 21 750 Kr, hvorhos Nielsen, for saa vidt han ikke i Løbet af tre Uger fik solgt Ejendommen, forpligtede sig til selv at tage Skøde paa Ejendommen. Det hedder derhos i Dokumentet, at »til gensidig Betyggelse har N P Nielsen deponeret Ejerskifteafdraget paa 2den Prioritets-Obligationen med 2000 Kr og J Josephsen paa sin Side deponeret Refusions-Saldoen med 900 Kr, begge Beløb hos Overretssagfører Blokmann« Endelig oprettedes under 10 Juni 1926 en Slutseddel, hvori det blandt andet hedder, »at Nielsen sælger til L P Jensen, Vejen, den mig tilhørende Ejendom Belvedere i Kolding. Købesummen er aftalt til 25 000 Kr, der berigtiges ved, at Jensen overtager — — — de i Ejendommen indestaaende Laan — — — Resten 5500 Kr afgøres ved, at L P Jensen overdrager til Nielsen en ham tilhørende Villa paa Fanø — — —«. Herefter blev — som i det foregaaende anført — Skøde fra Josephsen til Jensen udfærdiget under 25 Juni 1926 og Ejerskifte-Afdrag 2000 Kr indbetalt til Raaschou.

Til Støtte for deres Paastand om Friiindelse har de Sagsøgte, Nielsen og Josephsen, anbragt, at Nielsen efter Oprettelsen af Slutsedlen af 12 Februar 1926 nægtede at vedstaa Handelen, og at de deraf resulterende Forhandlinger førte til den forligsmæssige Ordning af 1 Juni 1926. De Sagsøgte hævder, at det passerede kun har givet Kreditor efter Obligationen Krav paa ét Ejerskifteafdrag, som er betalt, ligesom de Sagsøgte benægter at have villet skjule noget, hvorfor der ikke heller foreligger nogen Misligholdelse eller Svig fra deres Side, der kan begrunde Sagsøgernes Paastand.

Efter det oplyste maa det anses som tilstrækkelig godtgjort, at Sagsøgte Nielsen under Henviisning til forskellige Forhold vedrørende

den ved Slutseddél af 12 Februar 1926 solgte Ejendom har vægret sig ved at opfylde Handlen, og det foreliggende giver ikke fornøden Føje til at antage, at det derefter passerede har taget Sigte paa en Ordning, der havde til Formaal paa svingagtig Maade udadtil at tilsløre den nævnte Handel. Selv om det dernæst maatte antages, at Sagsøgte Nielsens Indsigelse mod at være bundet ved Slutsedlen var ubeføjet, skønnes det ommeldte, paa en blot Slutseddél indgaaede Salg ikke at kunne give Kreditor efter Obligationen Krav paa det efter denne stiplede Ejerskifte-Afdrag. Den paagældende ovenfor gengivne Bestemmelse i Obligationen maa saavel efter sin Ordforbindelse som efter de til Grund liggende Hensyn forstaas saaledes, at Ejerskifteafdrag skal erlægges, naar den pantsatte Ejendom afhændes ved Købekontrakt eller Skøde eller paa anden lignende endelig Maade, og hermed kan ikke sidestilles, at der er handlet om Ejendommen paa Grundlag af en blot Slutseddél, der kun indeholder en skriftlig Fiksering af Hovedpunkterne i den afsluttede Retshandel og senere skal afløses af det egentlige Overdragelsesdokument.

Herefter vil de Sagsøgte være at friinde, hvorhos Sagsøgerne vil have in solidum at betale de Sagsøgte Sagens Omkostninger med 200 Kr til hver.

Nr 284/1928.

Rigsadvokaten

mod

Niels Nicolai Christensen (Henriques),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 198 og Motorlovens § 41.

Vestre Landsrets Dom af 23 November 1928: Tiltalte Niels Nicolai Christensen bør til Statskassen bøde 500 Kr. Retten til at være Fører af Motorkøretøj fratages ham for et Tidsrum af 2 Aar fra nærværende Doms Afsigelse at regne. I Erstatning til Fru Anna Fischer, København, betaler Tiltalte 200 Kr, som udredes inden 15 Dage. Saa betaler Tiltalte og Sagens Omkostninger.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog saaledes at der for det Tilfælde, at Bøden ikke betales, fastsættes en subsidiaer Straf af simpelt Fængsel i 20 Dage.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Niels Nicolai Christensen i Mangel

af Bødens fulde Betaling bør hensættes i simpelt Fængsel i 20 Dage. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagfører Henriques 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Tiltalte Niels Nicolai Christensen ved 3 jydsk Statsadvokatur's Anklageskrift af 19 Oktober 1928 og Tillægsanklageskrift af 13 November s A sat under Tiltalte til at lide Straf efter Straffelovens § 198 for uagtsomt Manddrab samt efter § 41 i Lov om Motorkøretøjer af 1 Juli 1927 for Overtrædelse af dens § 29, Stk 1 og 2 ved den 3 August 1928 Klokken ca 9½ Formiddag, da han som Fører af Motorvogn K 10—031 kom kørende fra Skolegade i Ribe og drejede ind i Sønderportsgade sammesteds, at have undladt at udvise fornøden Agtpaagivenhed og Forsigtighed overfor andre Vejfarende til Formindskelse af Faren for disse og derved uagtsomt ved Paakørsel at have forvoldt den 8-aarige Grete Fischers Død, idet denne opholdt sig paa Fortovet paa det skraat overfor Skolegades Munding værende Hjørne af Sønderportsgade og Puggaardsgade.

I Medfør af § 42 i Lov om Motorkøretøjer af 1 Juli 1927 paastaas Retten til at være Fører af Motorkøretøj derhos frakendt Tiltalte for bestandig eller for et bestemt Tidsrum.

Tiltalte er født den 14 September 1897 og er tidligere anset ved Haderslev Kobstad m v Rets Dom af 18 Juni 1925 efter Motorlovens § 22, jfr § 32, med en Statskassen tilfaldende Bøde af 100 Kr.

Ifølge Sagens Oplysninger er de nærmere Omstændigheder følgende:

Den 3 August 1928 om Formiddagen ca Kl 9½ kørte Tiltalte, der er Repræsentant, med den hans Firma tilhørende Motorvogn fra »Klubbens Hotel« beliggende i Skolegade i Ribe ind i Sønderportsgade sammesteds; han kørte meget langsomt og gav Signal med Hornet, inden han i stort Sving drejede ind i sidstnævnte Gade for at fortsætte ad denne mod Øst. Paa Hjørnet af Skolegade saa Tiltalte sig omkring først til højre, hvor han ingen Mennesker opdagede, og derpaa til venstre, hvor der østfra ad Sønderportsgade kom cyklende en Dreng i temmelig stærk Fart imod ham. For at undgaa at nedkøre denne, der var kommet temmelig tæt ind paa Motorvognen, drejede Tiltalte sin Vogn stærkt til højre, hvorved Vognens højre Forhjul kom op paa det kun 35 cm brede sydlige Fortov i Sønderportsgade; her stod — paa Hjørnet af Sønderportsgade og Puggaardsgade skraat overfor Skolegades Munding — en 8-aarig Pige, Grethe Fischer, med Front mod Automobilet, tæt op mod en sammesteds værende Vandopstander. Tiltalte, som ikke havde lagt Mærke til Pigen, ramte denne med Automobilets højre Forskærm, saaledes at hun faldt om og paadrog sig et Kraniebrud, som kort efter medførte Døden.

Tiltaltes nærmere Forklaring gaar ud paa, at den foromtalte cyklende Dreng, der kun var 1 a 2 Meter fra Automobilets Forhjul, da Til-

talte fik Øje paa ham, øjensynlig var nervøs, saaledes at han ikke vidste, hvad han skulde gøre, men vrikkede med Styret til begge Sider og drejede til venstre hen mod Automobilet. Af Frygt for, at Drengen skulde komme ind under Automobilet, drejede Tiltalte dette noget mere til højre, end han ellers vilde have gjort, hvorimod han ikke tør sige, at han benyttede Bremserne. Automobilet kom herved med Forhjulet ind paa Fortovet, hvor han opdagede Pigen i samme Øjeblik, som hun blev ramt.

Drengen Arne Jørgensen, 12 Aar gammel, har forklaret, at han hørte Signal fra Automobilet allerede i en Afstand af ca 10 m fra Hjørnet af Skolegade, hvorefter han bremsede Cyklen, saaledes at Farten mindskedes ned mod Hjørnet, hen mod hvilket Gaden har et svagt Fald. Da han opdagede Automobilet, bremsede han paany Cyklen og drejede Styret, saaledes at Cyklen hældede over mod højre Side, hvorpaa han sprang af, efter sin Formening ca 1 m fra Hjørnet af Skolegade. Han har erkendt, at han i det Øjeblik, han saa Automobilet komme frem fra Skolegade, vrikkede lidt med Cyklestyret til begge Sider, men han fastholder at have drejet til højre og bestrider Rigtigheden af Tiltaltes Forklaring gaende ud paa, at han har drejet til venstre henimod Automobilet.

Arnes Forklaring er paa dette Punkt bestyrket ved Vidneudsagn af Tjenestepige Marie Johansen, der paa det Tidspunkt, da Ulykken skete, kom gaaende i Sønderportsgade i Retning mod Vest henimod Skolegade. Hun har forklaret, at Drengen, efter at være passeret forbi hende til venstre i stærk Fart, derpaa styrede over i højre Side af Gaden, samt at han, efter at Automobilet var kommet frem i Sønderportsgade, bremsede og drejede Cyklen til højre ind imod Skolegade, ikke til venstre. Hun vil ikke have faaet Indtryk af, at Drengen var nervøs eller vrikkede med Styret, som om han var ved at tabe Balancen; hun havde sin Opmærksomhed henvendt paa ham, idet hun frygtede for, at han skulde blive paakørt.

Automobilet blev kort efter Ulykken undersøgt af den motorsagkyndige, der fandt det i god, lovbefalet Stand, særlig var Fodbremsen meget kraftig virkende.

Efter samtlige foreliggende Omstændigheder skønnes Tiltalte i sin Egenskab af Motorvognfører at have vist Mangel paa fornoden Agtpaaagivenhed og derved at være blevet Aarsag til Pigen Gretlie Fischers Død. Han findes nemlig, efter at han havde set Drengen komme cyklende hen imod Automobilet, udelukkende at have fæstet sin Opmærksomhed ved denne, hvoraf Følgen blev, at han aldeles ikke lagde Mærke til den paa Fortovet staaende lille Pige, idet Tiltalte i sin Angst for et Sammenstød med den cyklende Dreng manøvrerede Automobilet op paa Fortovet, fra hvilket det — i hvert Fald under de givne Forhold — havde været hans ubetingede Pligt at holde det borte. Det maa derhos bebrejdes Tiltalte, at han ikke, da han opdagede Drengen, bremsede Automobilet op, hvorved dette omtrent øjeblikkelig vilde være blevet standset i Betragtning af den ringe Fart og Bremsernes udmærkede Beskaffenhed. For sit saaledes udviste Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 198 samt efter § 41 i Lov om Motorkøretøjer af 1

Juli 1927 for Overtrædelse af dens § 29, 1 og 2 Stk med en Straf, der under særligt Hensyn til, at Tiltalte uforvarlige Kørsel i væsenlig Grad skyldes hans Ønske om at undgaa Sammenstød med Cyklisten, passende kan bestemmes til en Statskassen tilfaldende Bøde, stor 500 Kr. I Medfør af Motorlovens § 42 findes Retten til at være Fører af Motorkøretøj derhos at burde frakendes Tiltalte for et Tidsrum af 2 Aar.

Afdødes Moder, Fru Anna Fischer i København, har nedlagt Paa-stand om Erstatning af Udgifter i Anledning af Datterens Begravelse, nemlig dels et Beløb af 400 Kr, der er medgaaet til hendes Rejse til Ribe og tilbage til København og til Sørgetøj til hende og hendes 4 umyndige Børn, dels en Sum af 282 Kr 10 Øre til Begravelsesomkostninger udover et allerede af Forsikringsselskabet »London« refunderet Beløb af 595 Kr 35 Øre. Disse 282 Kr 10 Øre udgør Rejsepenge og Diæter m v for en Tømrer i Ribe, som fra Ribe rejste til København og bistod Fru Fischer med Ordningen af Begravelsen. Til Begravelsesudgifter og Rejse er Selskabet villig til at betale yderligere 200 Kr, medens Resten afvises, idet Udgifter til Sørgetøj anses som Begravelsesudgifterne uvedkommende. Efter det oplyste vil Tiltalte i Medfør af Motorlovens § 38, 5 Stk være at tilpligte at betale Fru Fischer — foruden de allerede erlagte 595 Kr 35 Øre — et Beløb af 200 Kr, som et passende Bidrag til Begravelsesudgifterne.

Tiltalte vil derhos have at udrede alle med Sagens Behandling lovlig forbundne Udgifter, hvorved bemærkes, at der, da Tiltalte selv har draget Omsorg for sit Forsvar, ikke bliver Spørgsmaal om Tilkendelse af Salær.

Nr 257/1928.

Købmand **Adolf Lorenzen**
mod

Gaardejer **Jørgen Peter Witzke.**

Vestre Landsrets Dom af 30 August 1928: Den foretagne Arrestforretning ophæves. Appellanten, fhv Gaardejer Jørgen Peter Witzke, bør for Tiltale af Indstævnte, Købmand Adolf Lorenzen, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten 500 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Ankeudvalgs Kendelse

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

For Højesteret har Indstævnte gjort gældende, at Dommen er frivillig opfyldt ved Betaling af det idømte Omkostningsbeløb, og har derfor under foreløbig Procedure af Sagens Formalitet paastaet Ankesagen afvist. Det fremgaa af det oplyste, at

Indstævntes Sagfører efter at han den 31 August havde rettet en Forespørgsel til Appellantens Sagfører, om denne opfyldte Dommen eller om han skulde henvende sig til Appellanten herom, under 7 September fik Beløbet anvist ved Postgiro fra Appellantens Sagfører uden Følgeskrivelse, at Appellanten samtidig søgte Tilladelse til Sagens Indankning for Højesteret og senere søgte og erhvervede Tilladelse til Overskridelse af Ankefristen, at Appellantens Sagfører, der havde opfattet Forespørgslen som en Opfordring til at betale Omkostningerne saa hurtig som mulig, havde gjort ham opmærksom paa, at disse under alle Omstændigheder maatte betales inden 15 Dage, samt at Indstævnte først ved Ankestævningens Forkyndelse den 27 November blev underrettet om de Skridt, Appellanten havde foretaget til Sagens Indankning.

Under disse Omstændigheder findes Appellanten ikke at have givet Afkald paa at paaanke Dommen, og Indstævntes Paastand om Sagens Afvisning vil derfor ikke kunne tages til Følge.

Thi bestemmes:

Indstævnte Gaardejer Jørgen Peter Witzkes Paastand om Sagens Afvisning kan ikke tages til Følge.

Onsdag den 3 April.

Nr 285/1928 Mælkekusk **Hermann Hansen** (Meyer)
mod
Mejeriejer **Aksel Petersen** (Jørgensen),
betræffende Æreformærkelser.

Dom afsagt den 9 Oktober 1928 af Retten for Slagelse Købstad m v: De ovennævnte, for Sagsøgeren, Mælkekusk Hermann Hansen, Slagelse, fornærmelige Udladelser bør være døde og magtesløse. Sagsøgte, Mejeriejer Aksel Petersen, Slagelse ny Mælkeforsyning, Slagelse, bør til Statskassen bøde 300 Kr eller i Mangel af denne Bødes fulde Betaling inden nedenanførte Frist hensættes i simpelt Fængsel i 20 Dage. Saa bør Sagsøgte og til Sagsøgeren betale 800 Kr i Erstatning og 150 Kr i Sagsomkostninger. Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. og Dommen i det hele at efterkomme under Adfærd efter Loven.

Østre Landsrets Dom af 16 November 1928: De ovennævnte, for Indstævnte, Mælkekusk Hermann Hansen, Slagelse, fornærmelige Udladelser bør være døde og magtesløse for saa vidt angaar den deri indeholdte Sigtelse mod Indstævnte for at have gjort sig

skyldig i Tyveri. Appellanten, Mejeriejer Aksel Petersen, Slagelse, bør til Statskassen bøde 200 Kr eller i Mangel af Bødens fulde Betaling hensættes i simpelt Fængsel i 20 Dage. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Den idømte Bøde at udredes inden 3 Dage, og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste, dog at Bestemmelsen om Fristen for Bødens Betaling maa bortfalde.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Bestemmelsen om Fristen for Bødens Betaling bortfalder. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Mælkekusk Hermann Hansen, til Indstævnte, Mejeriejer Aksel Petersen, med 300 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgeren, Mælkekusk Hermann Hansen, Slagelse, paastaaet Sagsøgte, Mejeriejer Aksel Petersen, Slagelse Mælkeforsyning, Slagelse, idømt Straf samt tilpligtet at udrede Erstatning efter Rettens Skøn i Anledning af, at han i Vestsjællands Social-Demokrat Nr 184 af 7 August 1928 har indrykket saalydende Annonce.

»Paa Foranledning af mine ærede Kunders stadige Henvendelse skal jeg meddele, at Grunden til min tidligere Mælkekusks Afskedigelse var Mælkeforfalskning i Forbindelse med Tyveri.«

Sagsøgeren har derhos paastaaet de ærekrænkende Sigtelser morfificeret.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet under Anbringende af, at Sagsøgeren, medens han var i Sagsøgtes Tjeneste, har stjaalet fra Sagsøgte og gjort sig skyldig i Forfalskning af Mælk og Fløde.

Forsaauidt angaar Sigtelsen for Tyveri har Sagsøgte nærmere forklaret, at Sagsøgeren ved en Leilighed havde faaet udleveret et Kvantum Smør, der var noteret i Bøgerne, og lidt efter kom han tilbage og sagde, at der manglede ½ kg. Kompartenten udleverede ham herefter ½ kg, idet han selvfølgelig gik ud fra, at det var rigtigt, hvad Sagsøgeren sagde. Da den Mand, der havde udleveret Smørret, imidlertid erklærede, at han havde udleveret rigtigt, fattede de Mistanke og foretog derfor en Undersøgelse og fandt herved en Pakke paa ½ kg liggeude i Garagen i Sagsøgerens Pengetaske, der laa i en Jumble.

Sagsøgeren har forklaret, at det er rigtigt nok, at han ved en Lejlighed fik 1 Pund Smør for meget. Han erindrer ikke nøje Sammenhængen, men han erindrer, at det var ham selv, der paa Forlangende fik udleveret 1 Pund Smør af Sagsøgte. Grunden hertil var antagelig, at han havde talt galt, da han optalte den Beholdning, han først havde faaet udleveret, hvorved han bemærker, at han fik udleveret i Pakker af forskelligt Indhold, men det blev gjort op i kg. Det Pund, han havde faaet for meget, betalte han ved Middagstid, da de gjorde op. Han erindrer ikke, at der den paagældende Dag blev fundet et Pund Smør i hans Taske, men i saa Tilfælde har det været et Pund, han har taget fra til sig selv, men selvfølgelig ikke i den Hensigt at unddrage sig Betalingen. Han har ogsaa ved andre Lejligheder, naar han har taget Smør fra til sig selv, lagt det i sin Taske.

Om det ommeldte Forhold er der afgivet Vidneforklaring af Møbelhandler Charles Larsen og Mekaniker Emanuel Sørensen, og det fremgaar heraf, at det ommeldte Forhold ligger ca 6 Aar tilbage i Tiden, og at der som af Sagsøgte anbragt fandtes et Pund Smør i Sagsøgerens Taske, men det kan ikke anses godtgjort, at Sagsøgerens Forklaring om, at der forelaa en Fejlregning fra hans Side, ikke kan være rigtig.

Forsaavidt angaar Sigtelsen for Mælkeforfalskning støtter denne sig til Oplysninger fra Mælkedrengene Axel Brogaard og Svend Aage Grandjean, af hvilke førstnævnte som Vidne har forklaret, at han ved nogle Lejligheder har set, at Sagsøgeren har hældt Skummetmælk i Piskeflødespanden og skyllet det omkring og hældt det paa Sødsmælks-spanden, inden de kørte hjem og gjorde op. De første Gange, Vidnet har set noget saadant, var der lidt Piskefløde i endnu, men de sidste Gange var dette ikke Tilfældet, og Vidnet vil mene, at han saadan en 7--8 Gange har set Sagsøgeren bære sig ad paa denne Maade, det har været saadan højest et Par Liter Skummetmælk, der paa denne Maade hver Gang er hældt fra Skummetmælksspanden over Piskeflødespanden til Sødsmælksspanden.

Grandjean har forklaret, at han har arbejdet som Mælkedreng hos Sagsøgeren i ca 1½ a 2 Maaneder, indtil denne fratraadte sin Stilling hos Sagsøgte. Vidnet har herunder haft Lejlighed til at se, at Sagsøgeren, naar de paa Skelskørvejen var færdig med deres Tur, har fyldt Piskeflødekanden op med Skummetmælk og derefter hældt det over i Sødsmælksspanden. Piskeflødekanden kunde rumme 4½ Liter, og der var ved saadanne Lejligheder kun lidt tilbage, som havde sat sig paa Siderne og paa Bunden.

Sagsøgeren har i Anledning af disse Vidneforklaringer forklaret, at det af og til har kunnet hænde, at han, naar der var en Sjat Piskefløde tilbage i Piskeflødekanden, kan have hældt lidt Skummetmælk deri og skyllet det sammen og hældt det over i Sødsmælksspanden, men det har absolut ikke været for at skaffe sig nogen Fordel, og det drejer sig om rene Ubetydeligheder.

Det er under Sagen oplyst, at Sagsøgte, hvis Forhold til Sagsøgeren hidtil har været reguleret ved en mellem Arbejdsmændenes Fagforening og en Del Mejerier oprettet Overenskomst, den 5 August om Morgenen, medens Sagsøgeren kørte i Byen med Sagsøgtes Mælkevogn,

sendte en Mand ud til Sagsøgeren med en Arbejdskontrakt, som den paagældende skulde opfordre Sagsøgeren, der fik udleveret et af Sagsøgte underskrevet Eksemplar, til at underskrive, og da Sagsøgeren nægtede at underskrive, blev han kaldt hjem og straks afskediget.

Det er endvidere oplyst, at Sagsøgeren derefter samme Dag af Direktør Nielsen, Slagelse Mælkekompani, der ved en tidligere Lejlighed af sig selv havde meddelt Sagsøgeren, at denne, naar han ønskede det, kunde faa Plads hos ham, blev antaget som Mælkekusk. Den 8 August meddelte Direktør Nielsen derefter Sagsøgeren, at han ikke kunde beholde ham i sin Tjeneste, medmindre han rensede sig for de af Sagsøgte i den Aftenen forud indrykkede Annonce fremsatte Sigtelser, og da der endnu den følgende Dag ikke var fremkommet nogen Tilbagekaldelse, afskedigede Direktør Nielsen Sagsøgeren af sin Tjeneste.

Efter de fornævnte Oplysninger om det, der gik umiddelbart forud for Afskedigelsen, maa Sagsøgtes Anbringende i Annoncen om Grunden til Afskedigelsen anses for stridende mod Sandheden, idet det passerede tværtimod tydelig udviser, at Sagsøgte ikke har anset de anførte Forhold, af hvilke det som Tyveri betegnede ikke har forhindret ham i uafbrudt at have haft Sagsøgeren i sin Tjeneste i ca 6 Aar derefter, som nogen Hindring for et fortsat Samarbejde. Da de ommeldte Forhold derhos saavel efter deres hele Karakter som efter deres Ubetydelighed og uanset iøvrigt, at Oplysningerne om dem er ret mangelfulde, i hvert Fald ikke har kunnet give Sagsøgte nogen Føje til at fremsætte de ommeldte fornærmelige Sigtelser, vil disse være at mortificere, og Sagsøgte at anse efter Straffelovens § 215, jfr § 216, med en Statskassen tilfaldende Bøde af 300 Kr subsidiært simpelt Fængsel i 20 Dage.

Da det derhos er oplyst, at Sagsøgeren, siden han blev afskediget af Direktør Nielsen, kun har haft ca 13 Dages Høstarbejde og iøvrigt maattet søge Understøttelse af Arbejdsløshedskassen, findes Sagsøgte at burde dømmes til at betale ham en Erstatning, der skønmæssig ansættes til 800 Kr.

Sagsøgte vil derhos have at godtgøre Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 150 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Retten for Slagelse Købstad m v den 9 Oktober 1928 og paastaas af Appellanten forandret principalt derhen, at han frifindes, subsidiært derhen, at Straffen og Erstatningen nedsættes.

Indstævnte har, skønt lovlig stævnet, ikke givet Møde for Landsretten.

Efter det oplyste er det urigtigt, naar det i den omhandlede Annonce udtales, at Grunden til Indstævntes Afskedigelse fra Slagelse ny Mælkeforsyning var Mælkeforfalskning i Forbindelse med Tyveri. Appellanten har ikke ført Bevis for, at Indstævnte har gjort sig skyldig i Tyveri. Derimod maa det ved de i Dommen nævnte Vidneforkla-

ringer i Forbindelse med Indstævntes egen Erkendelse anses godtgjort, at han under sin Tjeneste som Mælkekusk hos Appellanten ved flere Lejligheder har gjort sig skyldig i Mælkeforfalskning under de i Dommen nærmere angivne Omstændigheder.

Herefter vil den paaklagede Udladelse, for saa vidt den indeholder en Sigtelse mod Indstævnte for Tyveri, være at mortificere, og Appellanten for Fremsættelsen af denne Sigtelse være at anse efter Straffelovens § 215, ifr § 216, efter Omstændighederne med en Statskassen tilfaldende Bøde af 200 Kr, subsidiært simpelt Fængsel i 20 Dage.

Da Appellantens i Annoncen indeholdte Udtalelse om Indstævnte efter det ovenanførte maa antages at være rigtig, for saa vidt den indeholder en Sigtelse mod Indstævnte for Mælkeforfalskning, findes der ikke at være Grundlag for at tilkende Indstævnte nogen Erstatning.

Sagens Omkostninger for begge Retter vil være at ophæve.

Torsdag den 4 April 1929.

Nr 10/1929.

Rigsadvokaten

mod

Ingvard Mikkelsen (Fenger),

vedrørende Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel.

Dom afsagt den 16 Juni 1928 af Kriminalretten for Aalborg Købstad m v: Indstævnte Ingvard Mikkelsen bør være uberegtiget til Erstatning i Anledning af den ham overgaaede Fængsling. Sagens Omkostninger, derunder Vederlag til den beskikkede Forsvarer, Overretssagfører J Hasselbalch, udredes af Indstævnte.

Vestre Landsrets Dom af 11 December 1928: Underrettsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten og derunder i Salær til den for Indstævnte Ingvard Mikkelsen beskikkede Forsvarer sammesteds, Overretssagfører Ørum, 100 Kr, udredes af Indstævnte.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Da de foreliggende Oplysninger giver begrundet Formodning om, at Ingvard Mikkelsen har gjort sig skyldig i forskellige af de ham paasigtede Forhold, bl a de 4 Forhold, for hvilke han er sat under Tiltale, er Betingelserne for at tilkende ham Erstatning efter Retsplejelovens § 792 ikke til Stede, og Landsrettens Dom vil herefter være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Ingvard Mikkelsen til Højesteretssagfører Fenger 200 Kroner.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Ifølge Beslutning af Statsadvokaten for Aalborg m fl Amter af 22 Maj 1928 er nærværende Sag anlagt mod Ingvard Mikkelsen, for at han kan blive kendt uberettiget til Erstatning for en ham overgaaet Anholdelse og Varetægtsfængsling i Tiden fra den 24 Juli 1927 til den 7 September s A.

Indstævnte er født i Dronninglund Sogn den 23 Oktober 1878 og blev ved Helsingør Politirets Dom af 25 Januar 1901 anset efter Lov af 3 Marts 1860 § 3, dog saaledes, at Varetægtsarresten traadte i Stedet for Straf.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Efter at Statspolitiet den 23 Juli 1927 havde modtaget Anmeldelse fra Overkellner M Nielsen, Jernbanehotellet, Aalborg, om, at denne den 20 s M af Indstævnte var gjort til Genstand for Bedrageri derved, at Indstævnte havde formaaet ham til for kontant 100 Kr at modtage en af Indstævnte paa Banken for Nørresundby og Omegn trukket Check, for hvilken der ikke var Dækning paa Indstævntes Konto i den paagældende Bank, blev Indstævnte, der formodedes at have til Hensigt at forlade Aalborg, samme Dags Eftm Kl 11 sat under Anholdelse. Indstævnte var antruffet i meget beruset Tilstand og havde nægtet at følge med den paagældende Kriminalbetjent til Politikontoret, saaledes at der maatte anvendes Magt overfor ham. Da Indstævnte var ude af Stand til at afgive nogen sammenhængende Forklaring, blev han indsat i et Detentionslokale for Natten, og næste Dags Formiddag blev han afhørt om Anmeldelsen. Han erkendte under Afhøringen, under hvilken han optraadte paa en forstyrret Maade, at han havde udstedt den paagældende Check, men hævdede samtidig, at der, da denne Check blev udstedt, var Dækning i Banken for Beløbet. Kl 2,50 samme Dags Eftm fremstilledes han i Kriminalretten for Aalborg Købstad m v, hvor han fastholdt sin Forklaring, men iøvrigt udtalte sig i svævende og uklare Talemaader og bl a i Strid med Sandheden anførte, at han i sin Kuffert havde Værdipapirer til et Beløb af 50 000 Kr, idet han dog nægtede at udtale sig nærmere om dette Anbringende. Ved Forhørets Slutning blev Anholdelsen opretholdt i Henhold til Dommerens Beslutning.

Den 27 Juli 1927 Kl 10 Fm blev Indstævnte paany fremstillet i Retten. Der forelaa nu Sigtelser mod Indstævnte for Bedrageri i flere andre Tilfælde i Henhold til derom fremsatte Anmeldelser. Under Forhøret nægtede Indstævnte delvis at udtale sig om de paagældende Forhold og afgav iøvrigt saa modsigende og uforstaaelige Forklaringer, at Retten ved Retsmødets Slutning efter derom fremsat Begæring afsagde Fængslingskendelse over Indstævnte i Medfør af Retsplejelovens § 780. 2 b og c.

I Tiden derefter blev Indstævntes Forhold yderligere undersøgt af Kriminalpolitiet, hvorhos der fremsattes en Række yderligere Bedragerisigtelser mod Indstævnte. Indstævntes mentale Tilstand blev derhos undersøgt af Kredslægen i Aalborg By, der i en den 20 August 1927 udstedt Erklæring udtalte, at Indstævnte hverken er aandssvag eller sindssyg. Den 3 og 7 September 1927 blev Indstævnte paany afhørt i Retten. Ved det sidste Forhørs Slutning Kl 3,40 Eftm blev Indstævnte

løsladt, og han har siden stadig været paa fri Fod. Forundersøgelsen sluttedes den 14 Februar 1928, og den 5 Marts 1928 rejste Statsadvokaten ved Anklageskrift Tiltale mod Indstævnte til at lide Straf efter Straffelovens § 257 for svigagtigt Forhold i 4 Tilfælde (Udstedelse af Checks uden Dækning, »Hotelbedrageri« m v). Ved nærværende Rets Dom af 26 s M frifandtes Indstævnte for det offentlige Tiltale, idet det fandtes betænkeligt at statuere, at Indstævnte havde handlet i svigagtig Hensigt.

Ifølge de i Sagen tilvejebragte Oplysninger vendte Indstævnte efter et mangeaarigt Ophold i Amerika tilbage til Danmark i Marts 1927. Indstævnte, der var uddannet i Mejerifaget, bosatte sig i Maj s A i Aalborg, og straks efter sin Ankomst til denne By opkøbte han en Del Mælk, hvorefter han paa en Fabrik i Nørresundby drev Mejeribrug. Han ejede intet, da han begyndte denne Virksomhed, men laante 1000 Kr af en Broder og senere gennem Overretssagfører O Fabricius, København, 5000 Kr af Kammerherre A Tesdorpf, Pandebjerg. Indstævnte har haft en Konto i Banken for Nørresundby og Omegn, og Revisor P Nicolaisen af Frederiksberg har bistaaet ham med forskellige Opgørelser. Efter at en af Indstævnte den 20 Juli 1927 til Aage Larsen udstedt Check paa 293 Kr 96 Øre den 23 s M var hævet, var Indstævntes Bankkonto opbrugt. Indstævnte mistede efterhaanden Overblikket over den af ham drevne Virksomhed og havde forskellige økonomiske Vanskeligheder, men regnede med yderligere Støtte fra Kammerherre Tesdorpf. Han synes i den sidste Tid for Anholdelsen at have været hengivet til overdreven Nydelse af spirituøse Drikke, og det maa antages, at han før Anholdelsen stod overfor et fuldstændig økonomisk Sammenbrud.

Indstævnte indgav den 15 Maj 1928 Begæring om at faa tilkendt Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel. Han har ikke under nærværende Sag nedlagt Paastand om noget bestemt Erstatningsbeløb, idet han ikke har været i Stand til at opstille nogen nærmere Beregning af det økonomiske Tab, som han mener at have lidt ved Fængslingen, men har overladt Fastsættelsen af den eventuelle Erstatnings Størrelse til Rettens Skøn.

Efter de om Indstævntes Forhold oprindeligt tilvejebragte Oplysninger og Indstævntes egen Holdning under de første Retsmøder findes Begæringen om hans Fængsling at have været beføjet, ligesom Sagen findes under hans Fængsling at have været fremmet paa behørig Maade. Ved de senere tilvejebragte Oplysninger findes det tilstrækkeligt godtgjort, at Indstævnte ved en Række ganske uforsvarlige Transaktioner har tilføjet forskellige Personer økonomisk Tab, og at flere af de af ham foretagne Handlinger har Bedrageriets eller Svigens objektive Kendemærker, men det kan dog ikke anses for sandsynliggjort, at Indstævnte — der synes at have næret overdrevne Forventninger om yderligere økonomisk Støtte og i den seneste Tid før Anholdelsen at have befundet sig i en Tilstand, der var egnet til at svække hans Dømmekraft — har handlet med forbryderisk Forsæt.

Da der saaledes ikke foreligger en begrundet Formodning om, at han har gjort sig skyldig i de Forbrydelser, for hvilke han har været

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Købmand Carl Sohl, til Indstævnte, Firmaet Nicolai Outzen, med 400 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 1 Januar 1923 afstod Sagsøgte, Købmand Carl Sohl i Haderslev, sin Forretning, af hvilken han var eneste ansvarlig Indehaver, til sin Søn, Carl Albert Sohl, hvorimod han forbeholdt sig den Ejendom i Haderslev, hvorfra Forretningen blev drevet, og blev boende der. Sagsøgte havde i sin Tid anmeldt sit Firma til det tyske Firmaregister i Haderslev under sit eget Navn med Bemærkning, at hans nævnte Søn havde Prokura, hvorimod der efter dansk Lovgivnings Indførelse ikke skete nogen Anmeldelse af Firmaet til det danske Firmaregister hverken før eller efter Skiftet af dets ansvarlige Indehaver. Den stedfundne Forandring blev heller ikke paa anden Maade bekendtgjort, men Firmaet fortsatte sin Virksomhed uden at give sine Forretningsforbindelser Meddelelse om Personskiftet. Carl Albert Sohl, der kaldtes Albert Sohl og var almindelig kendt under dette Navn, underskrev sig, saa længe som han var Prokurist, med sit fulde Navn, medens han efter at have overtaget Firmaet benyttede Signaturen Carl Sohl, efter hvad der er anført under Domsforhandlingen for at bevare det gamle Firmanavn. Firmaet Carl Sohl har saavel før som efter Aaret 1923 haft et løbende Forretningsmellemværende med Sagsøgerne, Firmaet Nicolai Outzen i Haderslev, hvem det den 1 Januar 1928 skyldte et betydeligt Beløb. Denne Gæld mente Carl Albert Sohl sig ikke i Stand til fuldtud at betale og tilbød i den Anledning Sagsøgerne en Akkord paa 50 pCt. Under Forhandlingerne herom viste det sig, at Sagsøgerne ansaa Sagsøgte for at være ansvarlig for Gælden, hvorimod Carl Albert Sohl under Henvi- sning til, at Gælden, hvad der er uomtvistet, hidrører fra Indkøb, der er foretaget efter hans Overtagelse af Firmaet, hævder alene at være Debitor. Sagsøgerne har herefter under nærværende Sag paastaet Sagsøgte tilpligtet for leverede Varer at betale dem 8116 Kr 17 Øre tillige med Renter 6 pCt p a af 5130 Kr 07 Øre fra den 21 Februar 1928 og af Resten fra den 1 Maj 1928, alt indtil Betaling sker.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Sagsøgte anført, at Forretningsoverdragelsen var almindelig kendt i Haderslev. Endvidere er det efter Sagsøgtes Anbringende Sagsøgernes Fejl, at de ikke har sikret sig, hvem de handlede med, i hvilken Sammenhæng han har anført, at de kunde have faaet de fornødne Oplysninger hos forskellige Kreditop-

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 1 Januar 1923 afstod Sagsøgte, Købmand Carl Sohl i Haderslev, sin Forretning, af hvilken han var eneste ansvarlig Indehaver, til sin Søn Carl Albert Sohl, hvorimod han forbeholdt sig den Ejendom i Haderslev, hvorfra Forretningen blev drevet, og blev boende der. Sagsøgte havde i sin Tid anmeldt sit Firma til det tyske Firmaregister i Haderslev under sit eget Navn med Bemærkning, at hans nævnte Søn havde Prokura, hvorimod der efter dansk Lovgivnings Indførelse ikke skete nogen Anmeldelse af Firmaet til det danske Firmaregister hverken før eller efter Skiftet af dets ansvarlige Indehaver. Den stedfundne Forandring blev heller ikke paa anden Maade bekendtgjort, men Firmaet fortsatte sin Virksomhed uden at give sine Forretningsforbindelser Meddelelse om Personskiftet. Carl Albert Sohl, der kaldtes Albert Sohl og var almindelig kendt under dette Navn, underskrev sig, saalænge som han var Prokurist, med sit fulde Navn, medens han efter at have overtaget Firmaet benyttede Signaturen Carl Sohl, efter hvad der er anført under Domsforhandlingen for at bevare det gamle Firmanavn.

Firmaet Carl Sohl havde i over 20 Aar staaet i Forretningsforbindelse med Sagsøgerne, A/S Holm & Molzen i Haderslev, hvem det den 1 Januar 1928 skyldte et betydeligt Beløb. Denne Gæld mente Carl Albert Sohl sig ikke i Stand til fuldtud at betale og tilbød i den Anledning Sagsøgerne en Akkord paa 50 pCt. Under Forhandlingerne herom viste det sig, at Sagsøgerne ansaa Sagsøgte for at være ansvarlig for Gælden, hvorimod Carl Albert Sohl under Henviisning til, at Gælden, hvad der er uomtvistet, hidrører fra Indkøb, der er foretaget efter hans Overtagelse af Firmaet, hævder alene at være Debitor. Sagsøgerne har herefter under nærværende Sag paastaet Sagsøgte tilpligtet for leverede Varer at betale dem 7738 Kr 13 Øre tilligemed Renter heraf 6 pCt p a fra den 21 Februar 1928, indtil Betaling sker.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Sagsøgte, der ikke bestrider, at Sagsøgerne faktisk har været uvidende om Sagsøgtes Afstaaelse af Firmaet, anført, at Forretningsoverdragelsen var almindelig kendt i Haderslev. Det er derhos efter hans videre Anbringende Sagsøgernes Fejl, at de ikke har sikret sig, hvem de handlede med, i hvilken Sammenhæng han har anført, at de kunde have faaet de fornødne Oplysninger hos forskellige Kreditoplysningsbureauer, samt at Sagsøgerne havde saa meget mere Anledning til at indhente Oplysninger om Sagsøgte, fordi det maatte være dem bekendt, at Sagsøgte efter for Aaret 1922 at have svaret Skat af en Indtægt af ca 10 000 Kr i de følgende Aar, da han ikke havde nogen Indtægt af Handelsvirksomhed, kun betalte Skat af ca 4000 Kr.

Det er mod Sagsøgernes Benægtelse ikke godtgjort, at Forretningsoverdragelsen var almindelig kendt i Haderslev. Herefter, samt da der som nævnt ikke er sket offentlig Bekendtgørelse eller Meddelelse til Forretningsforbindelser om Overdragelsen, og da denne heller ikke paa anden Maade har lagt sig tydeligt for Dagen, har Sagsøgerne været berettiget til at gaa ud fra, at Sagsøgte stadig var Firmaets ansvarlige Indehaver, og herefter vil deres Paastand, idet der ikke er fremsat nogen

Indsigelse mod Størrelsen af det indsogte Beløb, i det hele være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at betale Sagsøgerne med 350 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 15/1929 (**Rigsadvokaten mod Hans Peter Andersen**) blev Tiltalte for Vold anset i Medfør af Straffelovens § 203 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Mandag den 8 April.

Nr 105/1928. Aktieselskabet »**Saxonia**« (Selv)
mod
Grosserer **Harald A V Jøhnke** (Ahnfelt-Rønne).

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at erstatte Indstævnte et ved Ikke-Levering af et Parti Cykler forvoldt Tab.

Sø- og Handelsrettens Dom af 1 Maj 1928: De Indstævnte, A/S Saxonia ved Direktør Grønlykke, bør til Sagsøgeren, Grosserer Harald A V Jøhnke, betale 2277,17 Kr med Renter 5 pCt paa fra den 22 Februar 1928, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 200 Kr. Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

For Højesteret har Indstævnte ikke gentaget sin Protest mod at Modkravet tages under Paakendelse.

I Henhold til de i Dommen, saa vidt den herefter foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten. Aktieselskabet Saxonia til Indstævnte, Grosserer Harald A V Jøhnke, med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Skrivelse af 7 Februar 1927 bekræftede Grosserer Harald A V Jønke at have solgt til Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger ialt 200 Stk originale »Opel«-Cykler paa visse nærmere angivne Betingelser, og disse Cykler videresolgte Fællesforeningen samme Dag til Hovedstadens Brugsforening. Da Cyklerne i Marts Maaned 1927 skulde leveres, hindrede Opels herværende Repræsentant, A/ S Saxonia, fra hvem Jønke havde skaffet disse, Cyklernes Udlivering til Fællesforeningen, idet man som Motivering anførte, at Hovedstadens Brugsforening i et Blad havde averteret med originale »Opel«-Cykler til Salg for en Pris, der var betydelig lavere end den Pris, for hvilken saadanne Cykler sælges. Fællesforeningen nægtede at anerkende, at der var begaaet nogen Fejl og reklamerede straks overfor Jønke, som lod Reklamationen gaa videre til A/S Saxonia, der som Svar paa Reklamationen gjorde gældende, at Udførsel var blevet nægtet paa Grund af det ommeldte Avertissement, da det overfor Fællesforeningens Forretningsfører udtrykkeligt var fremhævet, at originale »Opel«-Cykler kun maatte sælges til en Pris af 125 Kr for Herrecykler og 132 Kr for Damecykler, medens Prisen i Avertissementet var anført til henholdsvis 88 Kr og 93 Kr.

Fællesforeningen, der bestred, at det var tilkendegivet den, at de købte Cykler kun maatte sælges til en bestemt Pris, enedes med Hovedstadens Brugsforening om at levere Cykler af andre Mærker i Stedet for »Opel«-Cyklerne, og Fællesforeningen gjorde derefter under en her ved Retten anlagt Sag overfor Grosserer Jønke gældende, at de ved Ikke-Leveringen havde lidt et Tab, som de opgjorde til 3132,50 Kr, hvilket Tab de forlangte godtgjort af Jønke.

Jønke paastod Friiendelse med Hensyn til det saaledes fremsatte Erstatningskrav, idet han bl a gjorde gældende, at det af A/S Saxonia ved Direktør Grønlykke var tilkendegivet Fællesforeningen, at der til den aftalte Pris kun kunde leveres en Cykel mærket »Opel-Standard«, samt at Købet var betinget af, at der ikke reklameredes med originale »Opel«-Cykler uden Betegnelsen »Opel-Standard« til en lavere Pris end Minimumsudsalgsprisen, der for originale »Opel«-Cykler var 125 Kr for Herrecykler og 132 Kr for Damecykler. Af Jønke blev det endvidere anført, at »Opel-Standard«-Cyklen vel var en original »Opel«-Cykel, men at den ikke maa benævnes og forhandles som »originale »Opel«-Cykler«, samt at det da ogsaa i Skrivelsen, i hvilken Jønke stadfæstede Handelen, overfor Fællesforeningen udtrykkeligt var anført, at de solgte Cykler paa Kronehovedet var mærket »Opel-Standard«. Efter Jønkes Anbringende havde det herefter været i Strid med Vilkaarene for Handlen, naar Cyklerne averteredes som »originale »Opel«-Cykler« til en Pris af 88 Kr for Herrecykler og 93 Kr for Damecykler.

I den af Retten i den ommeldte Sag afsagte Dom anførtes det, at

Cyklerne af Jøhnke i hans Stadfæstelsesskrivelse betegnedes som originale, og at det ikke var bevist, at Fællesforeningen var indgaaet paa, at Cyklerne ved Forhandling ikke maa betegnes saaledes, hvorfor der, selv bortset fra, at det var Fællesforeningens Købere, der havde averteret Cyklerne, havde manglet Føje til at undlade at effektuerø Handlen, fordi de paagældende Cykler averteredes som originale »Opel«-Cykler. Fællesforeningen kendtes herefter berettiget til en Erstatning, der bestemtes til 1500 Kr, hvorhos Jøhnko dømtes til at betale Sagens Omkostninger med 200 Kr. Processen var anmeldt for A/S Saxonia.

Under nærværende af Sagsøgeren, Grosserer Harald A V Jøhnke, mod de Indstævnte, A/S Saxonia ved Direktør Grønlykke, anlagte Sag har Sagsøgeren gjort gældende, at de Indstævnte maa være pligtige at godtgøre Sagsøgeren det Tab, denne har lidt ved, at de omhandlede Cykler paa Grund af de Indstævntes Forhold ikke er blevet leveret til Køberen, og Sagsøgeren opgør sit Tab saaledes:

1) Erstatning til Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger med Renter	Kr 1504,17
2) Omkostninger til samme ifølge Sø- og Handelsretsdom af 31 December 1927	— 200,00
3) Regning for den tidligere Retssag	— 373,00
4) Grosserer Jøhnkes tabte Avance paa de ikke-leverede Cykler	— 200,00
	<hr/>
	Kr 2277,17

Sagsøgerens Paastand gaar ud paa, at de Indstævnte dømmes til at betale det nævnte Beløb 2277,17 Kr med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 22 Februar 1928, til Betaling sker.

De Indstævnte har paastaet sig frifundet, idet de gør gældende, at Sagsøgeren i sin Stadfæstelsesskrivelse til Fællesforeningen havde betegnet de solgte »Opel-Standard«-Cykler som »originale Opel-Cykler«, hvilken Fejl har medført, at Sagsøgeren blev erstatningspligtig overfor Fællesforeningen. Efter de Indstævntes Formening kan Dommen herefter ikke anføres til Støtte for et Erstatningskrav overfor de Indstævnte. De Indstævnte har erkendt, at Opel-Standard-Cykler faktisk er originale »Opel«-Cykler, men gør gældende, at Jøhnke var bekendt med, at disse Cykler kun maatte sælges under Betegnelsen »Opel-Standard«.

A/S Saxonia protesterer i alle Tilfælde mod at være pligtig at godtgøre Jøhnke de Sagsomkostninger, der er paalagt ham i den tidligere Sag.

Subsidiært har A/S Saxonia til Støtte for sin Frifindelsespaastand gjort gældende, at A/S Saxonia har større Modkrav mod Jøhnke.

Med Hensyn til Modkravet giver A/S Saxonia følgende Fremstilling:

Den 29 Marts 1927 blev der mellem Parterne afsluttet en Overenskomst, hvorefter Sagsøgeren skulde modtage 200 Stk »Opel«-Cykler og sælge dem i København til regulære Cyklehandlere. I Overenskomsten var det udtalt, at Jøhnke ikke maatte tilbyde originale »Opel«-Cykler til Firmaer udenfor København.

Under en Politisag, A/S Saxonia havde foranlediget rejst mod A/S

Cyklekompagniet for Overtrædelse af Lov Nr 98 af 29 Marts 1924 i Anledning af, at Cyklekompagniet havde udbudt »Opel«-Cykler til en Pris, der laa under A/S Saxonias Pris, oplystes det, at Jöhnke havde solgt 47 Stk »Opel«-Cykler til Cyklekompagniet.

A/S Saxonias gør nu gældende, at Jöhnke har overtraadt sin kontraktmæssige Forpligtelse ved at sælge de ommeldte Cykler til »Cyklekompagniet«, der efter de Indstævntes Formening ikke kan betegnes som »regulær Cyklehandler«, da Kompagniet driver Forsendelsesforretning med Cykler, idet det udsender Kataloger til private og sælger Cykler direkte til private udenom Forhandlerne. Endvidere anfører A/S Saxonias, at Jöhnke, der ifølge Overenskomsten ikke maatte sælge udenfor København, har overtraadt Overenskomsten ved at sælge til Cyklekompagniet, der vel havde Forretning i København, men solgte til Provinsen, og endelig gør A/S Saxonias gældende, at Jöhnke har brudt Overenskomsten ved at sælge til en Forretning, om hvilken han vidste, at den vilde videresælge til Underpris. Ifølge A/S Saxonias Fremstilling har Saxonias lidt betydelige Tab ved Jöhnkes Forhold, idet Saxonias derved er blevet afskaaret fra at gennemføre det paaregnede Salg, og Tabet overstiger efter Saxonias Anbringende det under nærværende Sag af Jöhnke rejste Krav.

A/S Saxonias er først fremkommet med Modkravet, efter at den forberedende Skriftveksling var afsluttet, men dette skyldes efter Saxonias Anbringende, at man først efter Afslutningen af nærværende Sags Forberedelse ved Jöhnkes Vidneforklaring under Politisagen er blevet bekendt med, at Jöhnke til Cyklekompagniet havde solgt flere end nogle ganske faa Stykker »Opel«-Cykler. Politisagen sluttede med, at Cyklekompagniet frifandt.

Jöhnke har protesteret mod, at Modkravet tages under Paakendelse, idet han dels under Henvisning til Retsplejelovens § 348 gør gældende, at det ikke er undskyldeligt, at Modkravet er fremsat saa sent, dels har anført, at den fremsatte Modfordring er et selvstændigt Krav, der intet har med nærværende Sag at gøre.

For det Tilfælde, at Modkravet dog tages under Paakendelse, har Jöhnke paastaet Frifindelse, idet han bestrider, at han har handlet i Strid med Overenskomsten ved at sælge til Cyklekompagniet, der har Butik her i København og derfra driver regulær Cykleforretning.

Direktør for A/S Saxonias, Rasmus Hansen Grønlykke, har som Vidne forklaret, at A/S Saxonias handler med Cykler, der betegnes »Opel-Rüsselsheim«, hvorhos Saxonias til Jöhnke har solgt et Parti Cykler mærket »Opel-Standard«. Efter Vidnets Forklaring var der ved Kontrakten mellem Parterne kun tænkt paa Opel-Rüsselsheim-Cykler, der af Vidnet betegnes originale »Opel«-Cykler. Vidnet har endvidere forklaret, at han til Sagsøgeren har sagt, at Saxonias, hvis Sagen med Fællesforeningen blev tabt, maatte bære noget Ansvar, uden at Vidnet vil have givet noget bestemt Løfte. Vidnet husker dog ikke saa nøje, hvad han har sagt, og han husker særlig ikke noget om, at han har sagt, at han hellere saa, at det kom til Sag mellem Jöhnke og Fællesforeningen, end at Jöhnke anlagde Sag mod Saxonias.

Prokurist hos Sagsøgeren, Holger William Sørensen, har som Vidne

forklaret, at Direktør Grønlykke til ham har sagt, at han vilde tage Konsekvenserne af Leveringsnægtelsen, samt at Grønlykke udtalte, at han vilde foretrække, at det kom til Sag mellem Jønke og Fællesforeningen, under hvilken Sag han kunde møde som Vidne, fremfor at Jønke anlagde Sag mod Saxonia. Ifølge Vidnets Forklaring udtalte Grønlykke, at det ikke skulde komme til at koste Grosserer Jønke noget.

Det er under Sagen in confesso, at det skyldes Saxonias Forhold, at Leveringen af de af Jønke til Fællesforeningen solgte Cykler ikke blev effektueret, og at dette atter har foranlediget, at Jønke blev dømt til at betale Erstatning til sin Køber. Naar det af Saxonia gøres gældende, at Jønke selv bør bære Tabet, fordi han i sin Stadfæstelsesskrivelse til sin Køber har betegnet Cyklerne som originale »Opel«-Cykler, kan der ikke gives Saxonia Medhold heri. Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at A/S Saxonia har forhandlet Cykler, der betegnes dels »Opel-Rüsselsheim«, dels »Opel-Standard«. Begge Cykler er originale »Opel«-Cykler, men det maa efter det foreliggende antages, at Saxonia kun ønsker det førstnævnte Mærke betegnet som originale »Opel«-Cykler. Saxonia har imidlertid ikke godtgjort, at Jønke har forpligtet sig til ikke at betegne de købte »Opel-Standard«-Cykler som originale Cykler, og Jønke har i sin Stadfæstelsesskrivelse til Fællesforeningen ikke lagt Skjul paa, hvorledes de til Fællesforeningen solgte Cykler betegnes, idet han i Stadfæstelsesskrivelsen anførte, at Cyklerne var mærket »Opel-Standard«.

I Skrivelsen, i hvilken Saxonia overfor Jønke bekræftede at have solgt de 200 Cykler, betegnedes disse »Opel«-Standard«, uden at det i Skrivelsen blev tilkendegivet, at Cyklerne ved Videresalg ikke maatte betegnes som originale »Opel«-Cykler.

A/S Saxonia findes herefter at maatte være pligtig at betale Jønke Erstatning for det af denne lidte Tab, og da det efter Vidneførslen maa antages, at det var i Forstaaelse med Saxonia, at Jønke har ladet det komme til Retssag med Fællesforeningen, ligesom de ved Vidneforklaringerne tilvejebragte Oplysninger bestyrker det af Jønke under nærværende Sag fremsatte Anbringende om, at Saxonias Direktør havde tilkendegivet, at Saxonia vilde bære det eventuelle Tab ved Sagen med Fællesforeningen, findes Saxonia ogsaa at burde tilsvare Jønke de Omkostninger, han har haft i Sagen med Fællesforeningen, og den af Jønke nedlagte Paastand med Hensyn til Hovedkravet vil derfor i det hele være at tage til Følge.

Med Hensyn til det af Saxonia fremsatte Modkrav bemærkes foreløbig, at dette bør tages under Paakendelse under nærværende Sag, da det findes undskyldeligt, at Saxonia, der først efter den skriftlige Forberedelses Afslutning er blevet fuldt ud bekendt med det af Jønke udviste Forhold, ikke har fremsat Modkravet tidligere end sket, og der ikke kan gives Jønke Medhold i, at Modregning skulde være udelukket paa Grund af Kravets Beskaffenhed.

Saxonia findes imidlertid ikke at have godtgjort at have Krav paa Erstatning hos Jønke i Anledning af det af denne foretagne Salg til Cyklekompagniet. Det bemærkes herved, at det under Sagen er oplyst,

at Cyklekompagniet havde almindelig Butiksforretning i København, at Jöhnke ifølge Overenskomsten mellem Parterne ikke havde nogen Pligt til at drage Omsorg for, at hans Købere ikke solgte Cyklerne udenfor København, samt at det end ikke af Saxonia er assereret, at Jöhnke har solgt Cyklerne til Underpris.

Sagsøgerne vil saaledes være at frifinde med Hensyn til det af de Indstævnte rejste Modkrav.

I Henhold til det anførte vil de Indstævnte være at dømme efter den af Sagsøgeren nedlagte Paastand.

Sagens Omkostninger findes de Indstævnte derhos at burde godtgøre Sagsøgeren med 200 Kr.

T i r s d a g d e n 9 A p r i l .

Nr 274/1928. Enkefru **Gabrielsen** (Ahnfelt-Rønne)

m o d

Vognmand **C Andersen** (Winther)

og Nr 275/1928. Vognmand **C Andersen** (Winther)

m o d

Københavns Sporveje (Trolle),

betræffende Erstatning for Tab af Forsørger m m.

Østre Landsrets Dom af 19 Oktober 1928: Sagsøgte, Vognmand C Andersen, bør til Sagsøgerinden, Enkefru Gabrielsen, betale 260 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 25 Juli 1928, indtil Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 400 Kr. Saa bør han og til Sagsøgerinden som Værge for hendes to umyndige Børn, født 8 Maj 1915 og 3 Januar 1923, betale henholdsvis 1000 Kr og 2500 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 25 Juli 1928, indtil Betaling sker, hvilke Beløb indsættes i Overformynderiet. Endelig bør Sagsøgte til Sagsøgerne, Københavns Sporveje, betale 14475 Kr 73 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra 25 Juli 1928, indtil Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 450 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Efter samtlige foreliggende Omstændigheder kan Appellantinden ikke anses at være fuldt fyldestgjort for det hende tilkommende Krav paa Erstatning for Tab af Forsørger ved den hende af Københavns Magistrat ydede Pension m m og det hende ved Dommen tillagte Beløb af 260 Kroner.

Det Appellantinden hos Vognmand C Andersen herefter yderligere tilkommende Beløb findes at kunne bestemmes til 3000 Kro-

ner med Renter. Med Hensyn til de Andersen ikendte Erstatninger til Børnene og til Københavns Sporveje vil Dommen i Henhold til de i den forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse anførte Grunde være at stadfæste. I Henseende til Sagens Omkostninger vil Dommen ligeledes være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Vognmand C Andersen at burde betale til Appellantinden med 400 Kroner og til Københavns Sporveje med 300 Koner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Vognmand C Andersen, bør til Appellantinden, Enkefru Gabrielsen, betale 3260 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 25 Juli 1928 til Betaling sker. Iøvrigt bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Vognmand C Andersen til Appellantinden med 400 Kroner og til Københavns Sporveje med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 10 Januar 1928 blev Sporvejsfunktionær Johannes Gabrielsen under sit Arbejde som Sporrenser paa Tagensvej paakørt af et Vognmand C Andersen tilhørende Automobil, som førtes af hans Chauffør Karl Gustav Christiansen. Umiddelbart efter Paakørslen afgik Gabrielsen ved Døden som Følge af de ham tilføjede Kvæstelser. Ved Københavns Byrets Dom af 27 Marts 1928 blev Vognens fornavnte Fører blandt andet for uagtsomt Manddrab anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage.

Afdøde Gabrielsen var født den 9 August 1881 og havde fra 1911 været ansat i Københavns Kommunes Tjeneste. Hans Lønning fra Københavns Sporveje i det sidste Aar før hans Død androg paa Grundlag af den paa Dødsdagen gældende Timeløn 3643 Kr 56 Øre.

Gabrielsen efterlod sig Enke, født den 17 September 1892, og to Børn, nemlig en Pige, født 8 Maj 1915, og en Dreng, født den 3 Januar 1923. Af Kommunen er der til Enken udbetalt en Efterløn, 891 Kr 69 Øre, for tre Maaneder efter Ulykken, altsaa for Tiden indtil 11 April 1928, samt Begravelseshjælp 200 Kr, ligesom der for Tiden efter den nævnte Dato er tillagt hende og Børnene Pension efter de almindelige; for Kommunen gældende Bestemmelser, hvorom nærmere bemærkes følgende:

Saaftremt Gabrielsen havde levet, skulde han have været afskediget med Pension fra sit fyldte 70de Aar, d v s den 1 September 1951, og han vilde have kunnet kræve sin Afsked med fuld Pension fra sit fyldte 65de Aar, d v s fra 1 September 1946. Ifølge Pensionsvedtægterne til-

kommer der Enken Pension, saalænge hun lever, hvilken Pension dog blandt andet bortfalder, hvis hun indgaar nyt Ægteskab eller uden vedkommende Magistratsafdelings Tilladelse tager Ophold i Udlandet, ligesom der tilkommer Enken Pensionstillæg for de Børn, overfor hvilke hendes afdøde Mand havde Forsørgelsespligt, indtil deres fyldte 18de Aar (eller Død forinden).

Den Enken tilkommende Pension udgør for Tiden (inclusive Konjunkturtillæg) 1153 Kr 53 Øre aarligt.

Børnepensionstillæget udgør for begge Børn tilsammen (inclusive Konjunkturtillæg) for Tiden 399 Kr 30 Øre aarligt, hvilket Tillæg gaar ned til 217 Kr 80 Øre aarligt fra den Dag, da det ældste Barn fylder 18 Aar, d v s 8 Maj 1933, eller hvis det dør forinden, ligesom det sidste Beløb 217 Kr 80 Øre, bortfalder fra den Dag, da det yngste Barn fylder 18 Aar, d v s den 3 Januar 1941, eller hvis det dør forinden.

Efter de gældende Vedtægter svarer Kommunen endelig for Tiden i Dyrtidstillæg 12 pCt af den samlede Pension (Enkepension + Børnepension), altsaa

for Tiden indtil 8 Maj 1923 (eller ældste Barns Død) .. 186 Kr 36 Øre derefter for Tiden indtil 3 Januar 1941 (eller yngste

Barns Død) 164 — 56 —

Gabrielsens Enke oppebærer derefter for Tiden indtil 1 September 1951 (eller 1946) aarligt

1. Egen Pension 1153 Kr 53 Øre
2. Dyrtidstillæg heraf 138 — 43 —

1291 Kr 96 Øre

samt til Børnene

3. Pension 399 Kr 30 Øre

4. Dyrtidstillæg 47 — 93 —

447 — 23 —

Ialt 1739 Kr 19 Øre

Paa Grundlag af de foreliggende Oplysninger har Statsanstalten for Livsforsikring beregnet Kapitalværdien af den Kommunes ved Gabrielsens Død paaførte Pensionsbyrde til for Enkens Vedkommende: 19 044 Kr 79 Øre og 16 490 Kr 58 Øre for Tiden fra 10 April 1928 til henholdsvis 1 September 1951 og 1 September 1946, og for Børnenes Vedkommende 3384 Kr 04 Øre til det fyldte 18 Aar.

Under nærværende to efter Rettens Bestemmelse under et behandlede Sager har

1. Sagsøgerinden, fornævnte Enke efter afdøde Gabrielsen, dels paa egne Vegne og dels som Værge for sine to umyndige Børn, paastaet Sagsøgte, fornævnte Vognmand C Andersen, dømt til i Henhold til Motorlovens § 38 at betale i Erstatning for Tabet af Forsørger for sig og Børn et efter Rettens Skøn fastsat Beløb, dog mindst 12 260 Kr med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 25 Juli 1928, og
2. Sagsøgerne, Københavns Sporveje, paastaet samme Sagsøgte dømt til at betale dem

principalt

a. Erstatning for den Københavns Sporveje (Københavns Magistrat) paaførte forøgede Pensionsbyrde	19 044 Kr 79 Øre
	3384 — 04 —
	<hr/>
	22 428 Kr 83 Øre
b. Begravelseshjælp	200 — 00 —
c. Efterløn fra 11 Januar—10 April 1928	891 — 69
	<hr/>
	23 520 Kr 52 Øre

subsidiært

a. Erstatning for den forøgede Pensionsbyrde med..	16 490 Kr 58 Øre
	3384 — 04 —
	<hr/>
	19 874 Kr 62 Øre
b og c) de ovenfor anførte Beløb	200 — 00 —
	891 — 69 —
	<hr/>
	20 966 Kr 31 Øre

møst subsidiært

et efter Rettens Skøn fastsat Beløb. I alle tre Tilfælde har Sagsøgerne paastaaet sig tillagt Renter 5 pCt aarlig fra den 25 Juli 1928.

Til Støtte for sin Paastand har Enkefru Gabrielsen anbragt, at hun, der efter Motorlovens § 38 kan kræve Erstatning for det Tab, som hun kan antages at have lidt ved at miste sin Forsorger, ikke i saa Henseende er blevet fyldestgjort ved den hende tillagte Pension, idet hendes Tab betydeligt overstiger Pensionen, der paa Grund af dens Bortfald blandt andet ved Indgaaelse af nyt Ægteskab eller Bopæl i Udlandet end ikke er nogen ubegrænset Ret for hende, og til hvis Opnaelse hendes Mand ogsaa har ydet sit Bidrag ved et procentvis Fradrag i hans Lønning. Hertil kommer for Børnenes Vedkommende, at Pensions-tillægget ikke dækker Udgifterne til disses Opdragelse og Uddannelse, og at hun i Mangel af yderligere Hjælp vil være afskaaret fra at sikre Adgang til faglig Uddannelse for Børnene, der saaledes endog vilde være ringere stillede end uægte Børn, til hvilke der gennemsnitlig ydes et større Bidrag af Barnefaderen, hvem det ogsaa kan paalægges at yde et særligt Bidrag til Skoleundervisning og faglig Uddannelse. Enkefru Gabrielsen har endelig anbragt, at Udgifterne til hendes Mand's Begravelse har andraget ialt 460 Kr, hvoraf Sporvejene kun har betalt 200 Kr, saaledes at der er et udækket Restbeløb af 260 Kr.

Sporvejene har til Støtte for deres Paastand henvist til, at der ved det passerede er paaført Kommunen et Tab i Form af den forøgede Pensionsbyrde, hvormed Kommunen er blevet belastet, og at dette Tab udgør Kapitalværdien af Pensionsnydelserne med Tillæg af Udgifterne til Begravelseshjælp og Efterløn til Enken for tre Maaneder.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet mod Betaling af 260 Kr til Enkefru Gabrielsen og mod Betaling til Københavns Sporveje af et efter Rettens Skøn fastsat Beløb med Tillæg af de ovenfor under b og c ommeldte Poster: Begravelseshjælp og Efterløn for tre Maaneder.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgte nærmere anbragt, at Størelsen af den Enkefru Gabrielsen tilkommende Erstatning for Tab af Forsørger maa fastsættes med det Beløb som Udgangspunkt, der udgjorde den hele Families Forsørgelse, nemlig den afdødes Aarsløn 3643 Kr 56 Øre, af hvilken Sum Hustruens Forsørgelse højst kan have andraget en Tredjedel. Hertil kommer efter Sagsøgtes Fremstilling yderligere, at Fru Gabrielsen, selv om hendes Mand ikke var død, ikke med Sikkerhed kunde paaregne den nævnte Aarsløn som stadig Indtægt, idet der kunde være Mulighed blandt andet for, at den blev nedsat, at Manden kunde have lidt Skade paa anden Maade, og at Ægteskabet kunde være blevet opløst. Den Enkefru Gabrielsen tillagte Pension er derfor i ethvert Fald større end den Forsørgelse, som hun under Forudsætning af Ægteskabets fortsatte Bestaaen havde nydt godt af, og der kan saaledes ikke tilkomme hende nogen Erstatning udover Pensionen, ligesom ogsaa Børnepensionstillæget maa antages at opfylde alle berettigede Hensyn.

Overfor det af Københavns Sporveje rejste Krav gør Sagsøgte gældende, at dette er for højt beregnet. Den skete Livrenteberegning har kun Betydning, for saavidt den udgør Erstatningens absolute Maksimum. Det er imidlertid — hævder Sagsøgte videre — ganske uberettiget, at Sporvejene kun har taget Mandens indtrufne Død som Udgangspunkt, idet ogsaa andre Risikomomenter maa tages i Betragtning. Manden kunde saaledes under fortsat Udøvelse af sit ret farlige Arbejde som Sporrenser være kommet til Skade i Tjenesten, saaledes at der var Risiko for Pension til ham; Pensionen til Enkefru Gabrielsen kan bortfalde ved hendes Giftermaal eller Død før det Tidspunkt, da Manden vilde være fyldt 65 eller 70 Aar; det er endelig uberettiget ved Nedlæggelsen af den principale Paastand at gaa ud fra Mandens Afsked med det fyldte 70de Aar og ikke 65de Aar. Erstatningen maa derfor efter Sagsøgtes Paastand sættes væsenlig lavere end den nedlagte principale og subsidiære Paastand.

Som Sagen foreligger, er det uomstridt mellem Parterne, at det paahviler Sagsøgte at yde Erstatning til Enkefru Gabrielsen og Børn for mistet Forsørger og til Københavns Sporveje for den samme paaførte Forøgelse af Pensionsbyrde.

Ved Fastsættelse af Erstatningen til Enkefru Gabrielsen og Børn maa Udgangspunktet for Beregningen være den af Manden ved hans Død oppebaarne Aarsløn, 3643 Kr 56 Øre. Efter samtlige foreliggende Omstændigheder, og idet det ved Fastsættelse af Erstatning til hende maa være uden Betydning, at Pensionen bortfalder ved Indgaaelsen af nyt Ægteskab, findes det Enkefru Gabrielsen tilkommende Krav paa Erstatning at være fuldt fyldestgjort ved den hende af Kommunen ydede Pension m m, og der vil derfor ikke kunne tilkendes hende nogen Erstatning udover det af Sagsøgte anerkendte Beløb 260 Kr.

Derimod skønnes Børnenes Krav paa Erstatning for Tab af Forsørger ikke i tilstrækkelig Grad fyldestgjort ved det Enkefru Gabrielsen tillagte Børnepensionstillæg, der ikke ses at kunne ækvivalere de rimelige Krav til deres Opdragelse og faglige Uddannelse, som kunde paaregnes opfyldte, hvis deres Fader forblev i Live. Der vil derfor være at til-

kende Enkefru Gabrielsen i hendes Egenskab af Værge et Erstatningsbeløb, der findes passende at kunne ansættes for det ældste Barns Vedkommende til 1000 Kr og for det yngste Barns Vedkommende til 2500 Kr, hvilke Beløb vil være at indsætte i Overformynderiet.

Hvad sluttelig det af Københavns Sporveje rejste Krav angaar, maa der ved Fastsættelsen gaas ud fra den Mulighed, at Sporvejene havde maattet overtage Pensionsbyrden allerede ved Mandens fyldte 65 Aar, hvorefter Livrente-Beregningens Tal 16 490 Kr 58 Øre udgør Maksimalbeløbet, for saa vidt angaar Pensionen til Enkefru Gabrielsen. Heller ikke dette Beløb findes imidlertid at kunne lægges til Grund, idet en Nedsættelse skønnes at burde ske navnlig under Hensyn til Muligheden af Pensionens Bortfald ved Enkens senere Giftermaal eller Bortrejse fra Landet. Herefter, og idet Sporvejene maa have Krav paa det fulde kapitaliserede Beløb for Børnepensionstillæget, findes den Københavns Sporveje tilkommende Erstatning passende at kunne ansættes til ialt 13 384 Kr 04 Øre med Tillæg af de ovenfor under b og c ommeldte Beløb, Begravelseshjælp og Efterløn 1091 Kr 69 Øre, altsaa ialt 14 475 Kr 73 Øre.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde godtgøre Enkefru Gabrielsen med 400 Kr og Københavns Sporveje med 450 Kr.

Onsdag den 10 April.

Nr 186/1928. Enkefru **Helene Bruhn**, født Callesen (Schjørring)
m o d

Forsikringsselskabet Egernsund gensidige Skibsforsikring (Bruun),
betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at betale et
Forsikringsbeløb.

Vestre Landsrets Dom af 7 April 1928: De Sagsøgte, Forsikringsselskabet Egernsund gensidige Skibsforsikring, bør for Tiltale af Sagsøgerinden, Enkefru Helene Bruhn, f Callesen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerinden inden 15 Dage til de Sagsøgte med 450 Kr.

Trykfejl.

S 4 L 14 f n Skatteaaret, læs Skatteraadet.

Færdig fra Trykkeriet den 1 Maj 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokollsekretærer.

78. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 4

Onsdag den 10 April.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Enkefru Helene Bruhn, født Callesen, til Indstævnte, Forsikrings-selskabet Egersund gensidige Skibsforsikring, med 500 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Begyndelsen af Aaret 1927 købte Kaptajn H Bruhn i Aabenraa et i Holland hjemmehørende og liggende Motorskib, som fik Navnet »Calø«, og han rettede derpaa Henvendelse til de Sagsøgte, Forsikrings-selskabet Egersunds gensidige Skibsforsikring af Egersund, om at blive optaget som Medlem af Selskabet med det nævnte Skib. I den Anledning opfordredes han til at give Møde paa de Sagsøgtes Generalforsamling, som afholdtes den 13 Januar 1927, hvad han ogsaa gjorde, og paa General-forsamlingen optoges han efter stedfundet Afstemning blandt Medlemmerne i det sagsøgte Forsikrings-selskab, saaledes at Skibets Værdi efter hans Opgivende fastsattes til 21 000 Kr. I Skrivelse af 21 Januar 1927 til de Sagsøgtes Forretningsfører, Kaptajn J Asmussen af Sandager, meddelte Kaptajn Bruhn derpaa, at han nu havde indbetalt første Halvdel af sit Indskud for M/S »Calø« med 1050 Kr, at han den 1 Februar s A med Mandskab rejste til Groningen, og at han derfra vilde sejle med

Skibet til dansk Havn og efter Udlosning dersteds vilde komme til Egersund for at faa afholdt Taksation. Samtidig bad han om at faa tilsendt Forsikringspolice eller Forsikringsstilstaaelse. Den 27 Januar s A stadfæstede Asmussen, pr Brev, at M/S »Calø« indtil videre var forsikret i Egersund Skibsforsikring for en Sum af 21 000 Kr. Efter at Skibet fra Holland var ankommet til Frederikshavn, udlossedes det der, og Kaptajn Bruhn tog derpaa forskellige Fragter, først til Odense, derfra til Sjællands Odde og videre til Haderslev og endelig til Aabenraa, hvor han ankom i Begyndelsen af April Maaned. Den 10 s M afholdtes dersteds af de Sagsøgte fornævnte Forretningsfører, Kaptajn Asmussen, og en anden Skibsfører Syn og Taksation over M/S »Calø«, og der udfærdigedes samme Dag en skriftlig Erklæring, hvori det bl a hedder:

»Skibet er antaget til en Forsikringssum af 24 000 Kr. Før Forsikringen træder i Kraft, betales Indskudspræmie af 3000 Kr tillige anskaffes en ny Storgaffel, et Taagehorn, 2 reserve Sidelanterner med Attest Bagbords Ankerstok fastsættes«. Bruhn erklærede heroverfor, at han for Tiden savnede Midler til at anskaffe det manglende samt til at betale Indskudet, som udgjorde 150 Kr. Den 14 s M afsejlede han med en Jernlast til Danzig, men Skibet naaede ikke frem og maa antages omkring den 23 April at være forlist i Østersøen udfor Scholpin i Pommern. Kaptajnen og Mandskabet omkom. Den 15 Juni 1927 blev Vraget fundet af Dykker og Identiteten fastslaaet.

Idet Sagsøgerinden, Enkefru Helene Bruhn, født Callesen, i Aabenraa, der hensidder i uskiftet Bo efter sin afdøde Mand, fornævnte Kaptajn H Bruhn, gør gældende, at hendes Mand paa Generalforsamlingen den 13 Januar 1927 er blevet endelig optaget som Medlem af det sagsøgte Forsikringsselskab, at Forsikringen paa den Tid, da Forliset skete, stod ved Magt, idet Kaptajn Bruhn ikke senere har udmeldt sig eller er blevet udelukket af det sagsøgte Selskab, samt at det ved Taksationen i Aabenraa den 10 April 1927 kun har drejet sig om en Forhøjelse af Forsikringssummen, som dog ikke er traadt i Kraft, da Indskud ikke betales, har hun under Henvisning til de nærmere Bestemmelser i Vedtægterne for det sagsøgte Selskab under nærværende Sag paastaet de Sagsøgte dømt til at betale hende hele Forsikringssummen, 21 000 Kr, tilligemed Renter, 6 pCt p a, af $\frac{3}{4}$ af Summen, nemlig 15 750 Kr, fra den 15 September 1927 og af Restsummen, 5250 Kr fra den 13 Januar 1928, alt indtil Betaling sker.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse, idet de gør gældende, dels at Fartøjet var usødygtigt og overlastet, dels at det ikke var forsikret, idet Forsikringstiden var udløbet og Forsikringsbetingelserne var brudt.

Der findes at maatte gives de Sagsøgte Medhold i, at Skibet ikke kan anses forsikret i deres Selskab paa den Tid, da Forliset skete. Det fremgaar af § 19 i »Vedtægter for Egersunds gensidige Skibsforsikring 1920«, at Værdien af vedkommende Fartøj før Optagelsen skal fastsættes ved Taksation fra de Sagsøgte Side. For at spare Omkostninger ses der imidlertid indenfor Forsikringen at have været anvendt den Fremgangsmaade, at man i Tilfælde, hvor vedkommende Skib laa langt borte fra Egersund, særlig i Udlandet — uden speciel Hjemmel

i Vedtægterne — foreløbig frafaldt denne Betingelse for Optagelsen og nøjedes med at forsikre Skibet for Hjemrejsen efter Opgivende fra Ejeren om dets Værdi. Efter de Oplysninger, som foreligger om det passerede paa Generalforsamlingen den 13 Januar 1927, særlig en Række Vidneforklaringer af de der tilstedeværende Skibsførere, er dette ogsaa sket her, idet man er indgaaet paa at forsikre det i Holland liggende M/S »Calø« for 21 000 Kr for Hjemrejsen til Danmark, hvilken Forsikring skulde være gældende, indtil Skibet var naaet til dansk Havn, og endelig Taksation i Henhold til Vedtægterne var afholdt. Nogen Tilførsel om denne Indskrænkning i Forsikringens Varighed skete — som det maa antages ved en Forglemmelse — ikke til Forhandlingsprotokollen, men Vidneforklaringerne gaar ud paa, at Forholdet blev klargjort for den tilstedeværende Kaptajn Bruhn. Efter Skibets Ankomst til Aabenraa i April 1927 fandt — som nævnt — den endelige Taksation Sted, hvorved Værdien sattes til 24 000 Kr, men ny Forsikring kan ikke antages at være kommet i Stand, da Kaptajn Bruhn som tidligere fremstillet vægrede sig ved at afhjælpe de ved Taksationen paapegede Mangler og at betale det yderligere Indskud, uanset at dette i den om Taksationen udfærdigede, foranciterede skriftlige Erklæring af 10 April 1927, hvormed Kaptajn Bruhn gjordes bekendt, var opstillet som Betingelse for Forsikringens Ikrafttræden. Herefter har Skibet ikke været dækket ved Forsikring hos de Sagsøgte ved Afsejlingen fra Aabenraa den 14 April 1927, og de Sagsøgte vil derfor, uden at det bliver fornødent at komme ind paa det af dem iøvrigt anbragte, være at frifinde for Sagsøgerindens Tiltale. Sagens Omkostninger findes Sagsøgerinden efter Omstændighederne at burde godtgøre de Sagsøgte med 450 Kr.

Nr 50/1929.

Rigsadvokaten

mod

**Frederik Martin Hansen, Otto Karl Wahlers Christensen og Peter
Karlsen Petersen (David),**

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens §§ 210 og 203 samt Lov om Jagten.

Østre Landsrets Dom af 21 Januar 1929: De Tiltalte Frederik Martin Hansen, Otto Karl Wahlers Christensen og Peter Karlsen Petersen bør straffes med Forbedringshusarbejde hver især i 1 Aar; de Tiltalte bør derhos til Baarse Kommune Kasse bøde, Hansen 600 Kr. Christensen 400 Kr og Petersen 700 Kr, sidstnævnte bør endvidere til samme Kasse betale 50 Kr. Saa bør de Tiltalte en for alle og alle for en betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for dem for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Staffeldt, 80 Kr. De idømte Bøder at udredes inden 14 Dage og det idømte Erstatningsbeløb af 50 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse, og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven. — — —

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paa-ankeet dels af de Tiltalte Christensen og Petersen, dels af det offentlige for alle tre Tiltaltes Vedkommende.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Tiltalte Christensen vil være at anse efter Jagtlovens § 34, 3 og 7 Stk og § 37, jfr §§ 14 og 27 med en Baarse Kommunes Kasse tilfaldende Bøde, stor 600 Kroner, hvorhos den af ham under Jagten anvendte Bøsse i Medfør af Jagtlovens § 34, 6 Stk vil være at konfiskere til Fordel for nævnte Kommunes Kasse.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at den Tiltalte Otto Karl Wahlers Christensen idømte Bøde bestemmes til 600 Kroner, og at den af ham under Jagten anvendte Bøsse forbyrdes til Fordel for Baarse Kommunes Kasse. I Salær for Højesteret til Højesteretssagfører David betaler de Tiltalte Christensen og Peter Karlsen Petersen en for begge og begge for en, 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Retten for Præstø Købstad m v, tiltales Frederik Martin Hansen, Otto Karl Wahlers Christensen og Peter Karlsen Petersen til Straf efter Lov om Jagten af 30 Juni 1922 § 34 for ulovlig Jagt — for Hansens og Petersens Vedkommende oftere end 2 Gang begaaet — og efter dens § 37 for Overtrædelse af §§ 14 og 27, samt efter Straffelovens §§ 203 og 210 for Vold og ulovlig Tvang ved i Forening Natten mellem den 9 og 10 November 1928 uden Jagttegn og under Anvendelse af kunstigt Lys at have jaget i Mollylund Skov, hvor de ikke havde Jagtret, og derunder nedlagt et Daadyr, samt ved, da de under Jagten blev overrasket af to Jagtbetjente, nemlig Fasanjæger Anders Sofus Sørensen af Risby Skov og Skovløber Just Laurits Jensen Bach af Mollylund, at have optraadt truende med Vold overfor disse og øvet Vold mod dem — hvorved der tilføjedes Sørensen et ca 6 cm langt, ind til Benhinden over Pandebenet gaende Saar i Panden og Bach bl a et ca 9 cm langt, ind til Pandebenets Benhinde gaende Saar over højre Issebøn, to mindre Saar og en lettere Hjernerystelse — og saaledes tvunget Jagtbetjentene til at undlade at anholde dem eller fratage dem deres Jagtredskaber.

Hansen er født den 18 September 1894 og har to Gange vedtaget Bøde for ulovlig Jagt, nemlig den 17 Januar 1919 og den 6 November 1928.

Christensen, der er født den 20 Februar 1903, har en Gang for Forligskommissionen vedtaget en Bøde for ulovlig Jagt og er desuden anset

ved Dom afsagt af Retten for Præstø Købstad m v den 11 Juni 1927 i Medfør af Straffelovens § 146, jfr Lov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage. Petersen, der er født den 8 Januar 1904, har en Gang, nemlig den 28 December 1925, vedtaget Bøde for ulovlig Jagt og er desuden anset ved Næstved Købstads Rets Dom af 17 Januar 1928 i Medfør af Jagtlovens § 34, 3 og 7 Stk, samt § 37, jfr §§ 18 b og 27, med en Bøde, stor 550 Kr, og ved nærværende Rets Dom af 24 Oktober 1928 i Medfør af Jagtlovens § 34, 1ste, 2det, 4de og 5te Stk, jfr § 13, I, § 37, I, jfr § 27, samt § 37, II, jfr § 14, alt sammenholdt med § 39, med en Bøde, stor 450 Kr.

Skovløber Bach har forklaret, at han om Aftenen den 9 November 1928 sammen med Fasanjæger Sørensen patrullerede i Lundbygaards Jagtdistrikt: de havde hver en Stok og medførte en Hund. Ca Kl 3 om Morgenen hørte de et Skud fra Mollylund, hvorfor de gik derhen; paa Vejen hørte de atter et Skud, og samtidig fik de Øje paa et Søgelys inde i Skoven. De stillede sig nu op bag en Grantykning og ventede; der faldt endnu to Skud, og lidt efter kom der tre Mandspersoner — de Tiltalte — hen mod det Sted, hvor de stod; en af dem (Hansen) bar et Daadyr. Den ene af de Tiltalte havde en Jagtdoublet i Haanden og en Lygte paa Hovedet, den anden en Salonbøsse, hvorpaa var anbragt en Lygte. Jagtbetjentene talte nu til de Tiltalte; Bach erindrer ikke, hvad de sagde, men Mening var, at de Tiltalte var anholdt, og at de skulde aflevere deres Jagtredskaber. De Tiltalte optraadte trodsigt og vilde ikke lade sig anholde. Jagtbetjentenes Hund gik nu hen til de Tiltalte uden dog at angribe dem; en af de Tiltalte (Petersen) gav med sin Bøsse Hunden et Slag i Hovedet, hvorefter den løb sin Vej. Krybskytterne trak sig nu lidt tilbage, idet de stillede i Udsigt, at Jagtbetjentene kunde faa »Tærsk«; men disse gik alligevel frem mod Krybskytterne, og en af disse sagde nu til sine Kammerater: »Lad os nu gaa paa«. Parterne kom saa i Slagsmaal, Bach med Hansen og Christensen og Sørensen med Petersen. Bach vekslede først nogle Stokkeslag med Hansen; derefter greb han (Bach) fat i Christensens Bøsse og forsøgte at tage den fra ham; herunder fik han to Slag — tilsyneladende Stokkeslag — i Hovedet, og kort derefter et langt stærkere Slag i Hovedet, hvorved han faldt til Jorden; efter at Bach var faldet, blev der tildelt ham nogle Slag paa højre Arm, hvorefter Krybskytterne forsvandt.

Fasanjæger Sørensen har med Hensyn til, hvad der passerede indtil Slagsmaalets Begyndelse, forklaret overensstemmende med Bach: han (Sørensen) kom i Kamp med Petersen, der slog efter ham med sin Bøsse; i Begyndelsen lykkedes det ham saa nogenlunde at afbøde disse Slag med sin Stok, men saa ramtes han i Panden af et kraftigt Slag, saa han var ved at falde om; samtidig mistede han sin Stok; derefter gik Sørensen hen til Bachs i Nærheden liggende Bolig for at hente dennes Hund, men straks efter kom Bach til Stede.

Begge Betjentene blev nu taget under Lægebehandling; den 10 November udstedtes følgende to Lægeerklæringer: »Ved en i Dag foretaget Undersøgelse af Fasanjæger S Sørensen, Risby Skov, fandtes der i Pandens Midte et Saar, der er 6 cm langt, forløbende fra ca 1 cm under Haargrænsen til ca 1 cm over Næseroden og i Dybden naende Ben-

hinden over Paudebenet« og »ved en i Dag foretaget Undersøgelse af Skovløber Bach, Mollylund, fandtes der over højre Isseben et ca 9 cm langt Saar med ujævne flossede Rande og i Dybden gaende til Issebenets Benhinder. Over venstre Isseben fandtes to mindre Saar, hvert paa ca 4 cm Længde, det ene strækkende sig i en horizontal Linie ca 5 cm over venstre Øre, det andet ca 4 cm længere tilbage og forløbende ovenfra, skraat nedad og bagtil. Desuden var der en lettere Hjerne-rystelse og mindre Blodudtrædninger under Huden paa højre Albue og højre Skulder«. Bach var sengeliggende i fire Dage: endnu den 19 s M var han uarbejdsdygtig og havde Svimmelhedsanfald.

Alle de Tiltalte har erkendt, at de den paagældende Nat uden at have jagttegn har drevet ulovlig Jagt ved kunstigt Lys i Mollylund; Christensen og Petersen har skudt til det nævnte Dyr, Hansen har kun deltaget i Jagten ved at bære det bort; Dyret blev kastet bort paa Hjemvejen. Tiltalte Hansen har indrømmet at have deltaget i Slagsmaalet med Jagtbetjentene; han har slaaget paa Bach med sin Kæp, men ved ikke, hvor han ramte ham; han ved, at Bach blev slaaget til Jorden, men ikke, hvem der slog ham til Jorden; han har ikke slaaget paa Bach, efter at denne var faldet.

Tiltalte Christensen har forklaret, at en af Betjentene (Bach) greb fat i hans Bøsse og gav ham et Slag over begge Hænder med en Stok; Christensen vilde ikke give Slip paa Bøssen; medens han og Bach stredes om Bøssen, løb Hansen omkring ved dem, og Christensen tvivler ikke om, at Hansen har slaaget Bach, men han har ikke set det; kort efter blev Bach slaaget til Jorden, enten af Hansen eller af Petersen; da Bach var slaaget til Jorden, saa Christensen, at en af de andre eller begge de andre slog paa ham; paa hans Opfordring holdt de op dermed.

Tiltalte Petersen har forklaret, at da Hunden løb hen mod dem, slog han den i Hovedet med Bøssokolben; kort derefter tilføjede en af Skovbetjentene ham et Slag over den ene Tommelfinger med en Stok; Petersen kastede nu Bøssen fra sig og slog løs paa Betjenten (Sørensen) med sin Stok; han ved ikke, hvor han ramte Betjenten, men det endte med, at denne forsvandt, Petersen gik saa hen til sine Kammerater; han erindrer ikke, om Bach var faldet, da han kom til Stede, eller om Bach først faldt, efter at han var kommet. Petersen tror ikke, at han har slaaget paa denne Betjent, men han tør ikke benægte det.

Alle de Tiltalte har erkendt, at de var klar over, at det var Skovbetjente, der antastede dem; de har hævdet, at de først slog løs paa Betjentene, efter at disse havde pudset Hunden paa dem og slaaget dem med deres Stokke.

De Tiltaltes hele truende Adfærd, der maa antages at have haft til Formaal at tvinge Betjentene til at lade dem gaa, vil være at tilregne dem efter Straffelovens § 210. De Tiltalte har alle været i Slagsmaal med Betjentene, og uden at det nu kan oplyses, hvem af de Tiltalte der har tilføjét Betjentene de enkelte Saar, vil de alle være at anse som Medgerningsmænd og deres Forhold at henføre under Straffelovens § 203. Den af dem efter Straffelovens §§ 210 og 203 forskyldte Straf findes at burde bestemmes til Forbedringshusarbejde for hver især i 1 Aar. De Tiltalte vil derhos være at anse efter Jagtloven: Hansen efter § 34, 3 og

7 Stk, og § 37, jfr §§ 14 og 27, med en Baarse Kommunes Kasse tilfaldende Bøde, stor 600 Kr, Christensen efter § 34, 1, 2 og 7 Stk, og § 37, jfr §§ 14 og 27, med en samme Kasse tilfaldende Bøde, stor 400 Kr, og Petersen efter § 34, 4 og 7 Stk, og § 37, jfr §§ 14 og 27 med en samme Kasse tilfaldende Bøde, stor 700 Kr, hvorhos sidstnævnte i Medfør af § 34, 6 Stk, da hans Bøsse ikke kan skaffes til Veje, til samme Kasse bør betale 50 Kr.

Torsdag den 11 April.

Nr 63/1929.

Rigsadvokaten

mod

Christian Ejnar Hansen (Graae),

der tiltales for Bedrageri.

Vestre Landsrets Dom af 16 Februar 1929: Tiltalte Christian Ejnar Hansen bør for det offentlige Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for Tiltalte ved Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Ørum, 50 Kr, samt det Tiltaltes Forsvarer ved Københavns Byret, Overretssagfører Hallager, tillagte Salær af 25 Kr udredes af det offentlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paanket af det offentlige.

Efter de i Sagen foreliggende Oplysninger maa det antages, at Tiltalte har været paa det rene med, at Digmann kun udbetalte ham Beløbet i Tillid til Rigtigheden af hans Udtalelser om, at han var Medindehaver af Firmaet og saaledes var berettiget til at modtage Beløbet.

Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 251 med en Straf, som under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 findes at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage. Han vil derhos have at betale Sagens Omkostninger som nedenfor anført og i Erstatning til Digmann efter dennes Paastand 135 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Tiltalte Christian Ejnar Hansen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage og betale Sagens Omkostninger, derunder de ved Landsrettens Dom fastsatte Salærer og i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører

Graae 80 Kroner. I Erstatning til Installatør Jens Digmann betaler Tiltalte 135 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Christian Ejnar Hansen ved 2 jydsk Statsadvokators Anklageskrift af 15 Januar 1929 sat under Tiltale til at lide Straf for Bedrageri efter Straffelovens § 251 derved, at han — efter at han i Sommeren 1927 for Firmaet »Ingolf Jacobsen«, Værmlandsgade Nr 6, København, havde afhændet 2 Tdr Olie til Installatør Jens Digmann af Struer for et Vederlag af ialt 141 Kr 36 Øre — ved at udgive sig for Medindehaver af Firmaet i Tiden omkring den 1 August 1927 har formaaet Digmann til at udbetale sig et Beløb af 135 Kr som endeligt Vederlag for Olien, uagtet Tiltalte hverken ved Salget af denne eller ved Inkassation af Vederlaget var Medindehaver af det nævnte Firma, men kun Repræsentant for dette uden Bemyndigelse til at foretage Inkassationer af Firmaets Tilgodehavender, idet der fra Firmaets Side var nedlagt udtrykkeligt Forbud overfor Tiltalte i bemeldte Henseende.

Tiltalte, der er født den 10 Maj 1897, er tidligere anset ved Odense Købstads Ekstrarets Dom af 9 Marts 1916 for Overtrædelse af Straffelovens § 228, tildels jfr § 37, og § 252 med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, dog at han ved Justitsministeriets Skrivelse af 1 August 1916 blev fritaget betingelsesvis for Udtaaelsen af den resterende Straf, og ved Maribo Købstads m v Rets Dom af 19 November 1921 i Medfør af Straffelovens §§ 254, 268 og 257, jfr § 62, med samme Art Strafarbejde i 18 Maaneder.

Tiltalte har benægtet, at han, der kun een Gang vil have besøgt Installatør Digmann som Repræsentant for Firmaet Ingolf Jacobsen, overfor Digmann har angivet, at han var blevet Medindehaver af Firmaet. Digmann har som Vidne forklaret, at det var, da han bestilte Olien hos Tiltalte og under andre Besøg inden denne Bestilling, at Tiltalte fremsatte Udtalelser om, at han var blevet Medindehaver af Firmaet. Betalingen af Olien til Tiltalte skete ca en Maaned efter Bestillingen i Henhold til en Telefonopringning fra denne, og det var i Tillid til de fornævnte, af Tiltalte tidligere fremsatte Udtalelser, at han betalte til Tiltalte. Selvom det nu maa anses godtgjort, at Tiltalte, da Olien blev bestilt, udtalte sig som af Digmann paastaet, findes det betænkeligt at statuere, at Tiltalte med Fremsættelsen af Udtalelserne har forbundet nogen bedragerisk eller svigagtig Hensigt, eller at det paa Betalings-tiden har staaet ham klart, at Digmann betalte i Tillid til disse Udtalelser, og Tiltalte vil følgelig være at frifinde for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for Tiltalte her ved Retten beskikkede Forsvarer 50 Kr samt det Tiltaltes Forsvarer ved Københavns Byret tillagte Salær af 25 Kr vil være at udrede af det offentlige.

Det idømte Omkostningsbeløb at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Af sigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Anledning af, at Sagsøgerinden, Fru Jensine Larsen i Aarhus, agtede at indgaa Ægteskab med daværende Købmand Holger Larsen, sammesteds, blev der den 8 Juni 1920 mellem de nævnte oprettet et af Overretssagførerne Fr Bayer og L C Grandjean, ligeledes i Aarhus, udarbejdet Dokument, der betegnede sig som Ægte- og Arvepagt samt Testamente. Ved dette Dokument, hvis Oprettelse af Kontrahenternes Børn af tidligere Ægteskab var stillet som Betingelse for Undladelse af Skifte, og som blev tinglæst den 10 Juni s A, blev det bl a bestemt, at der ikke skulde finde Formuefællesskab Sted mellem Oprefterne. Efter at Holger Larsen havde optaget sine Sønner Anders og Harald i den af ham drevne Forretning, som han fortsatte under Navnet »Holger Larsen og Sønner«, indrømmedes der ham den 24 Februar 1921 en Kassekredit paa 50 000 Kr hos de Sagsøgte, Aktieselskabet Aarhus Privatbank i Aarhus. Ifølge den samme Dag i den Anledning oprettede Kassekreditkontrakt, der var underskrevet af Holger Larsen og hans Sønner saavel i Egenskab af Debitorer som af Selvskyldnerkautionister, kunde de Sagsøgte til enhver Tid med 8 Dages Varsel forlange yderligere Sikkerhed for Kassekrediten, der var tilsagt for et Tidsrum af 1 a 2 Aar.

Den 24 Maj 1922 stillede de Sagsøgte under Henviisning til de da herskende usikre Forhold Krav om saadan Sikkerhed, og Holger Larsen, der forgæves forsøgte Støtte hos Forretningsforbindelser for at imødekomme Kravet, laante derpaa i Juli Maaned s A af Sagsøgerinden nogle hende som Særeje tilhørende Værdipapirer i det nævnte Øjemed. Efter at saavel Sagsøgerinden som Holger Larsen havde konfereret med Overretssagfører Bayer angaaende det betimelige i denne Disposition, underskrev Holger Larsen den 13 sidstnævnte Maaned paa Bayers Kontor en af denne affattet saakaldt Kvittering, ved hvilken han tilstod af sin Hustru at have »modtaget til Laan følgende hende efter Ægtepagt som Særeje tilhørende Værdipapirer, nemlig:

- 1) 20 000 Kr 5 pCt Danske Statsgældsbeviser af 1918
- 2) 20 000 Kr 4½ pCt Jydske Landkreditforeningsobligationer --- alle med Kupon, første pr Decbr d A«, hvorhos han forpligtede sig til paa Anfordring skadesløst at tilbagelevere disse Værdipapirer. Holger Larsen fik derpaa Papirerne af Bayer, der havde Nøglen til Sagsøgerindens Box, og overleverede disse, der med Undtagelse af 1 Stk a 2000 Kr alle lød paa Ihændehaveren, til de Sagsøgte. Det af disse Værdipapirer efterhaanden faldende Udbytte er af de Sagsøgte tilstillet Firmaet Holger Larsen og Sønner, hvorhos de Sagsøgte har indkøbt en ny Obligation til Erstatning for en af de pantsatte, som blev udtrukket, og den 11 Juli 1925 har givet Sagsøgerinden Meddelelse herom samt mod hendes den 13 s M meddelt Kvittering udbetalt hende den ved Ombytningen indvundne Kursdifference.

Sagsøgerinden har nu gjort gældende, at den stedfundne Pantsæt-

ning af Værdipapirerne er ugyldig, idet hun ifølge dagældende Lovgivning, nemlig Lov om Formueforholdet mellem Ægtefæller af 7 April 1899, ikke uden Overøvrighedens Godkendelse — hvilken ikke er indhentet — kunde gøre sig medansvarlig for sin Mands Gæld til de Sagsøgte ved at laane ham de hende som Særeje tilhørende Værdipapirer til Pantsætning overfor Banken, i hvilken Forbindelse hun har tilføjet, at de Sagsøgte, der maa antages at have været meget nøje inde i saavel Firmaet Holger Larsens som dets Indehaveres økonomiske Forhold, ikke kan have været uvidende om, at Værdipapirerne tilhørte hende og ikke Holger Larsen. Paa Grundlag heraf har hun derefter med Bemærkning, at Statsgældsbeviserne er indfriet, under nærværende Sag nedlagt Paastand om, at de Sagsøgte tilpligtes dels at betale

20 000 Kr med Tillæg af Rente heraf a 5 pCt p a fra 11 Juni 1927
 2 000 Kr " " " " a 5 Cpt p a fra 11 Juni 1927
 dels at udlevere

18 000 Kr Paalydende jydsk Landkreditforeningsobligationer $4\frac{1}{2}$ pCt, 6 Serie, Nr 4930, 57 880, 60 999, 61 000, 61 002/04, 61 006, 95 901 med Renter a $4\frac{1}{2}$ pCt p a fra 11 Juni 1927 til 11 Juni 1928 og med Kupons pr 11 December 1928, eller Obligationernes Kursværdi med Renter som paastaat

alt mod Fradrag af: den Sagsøgerinden udbetalte Dividende fra Firma Holger Larsen & Sønner:

5 760 Kr med Tillæg af Renter heraf a 4 pCt p a fra 5 Oktober 1927
 2 880 Kr " " " " a 4 pCt " fra 16 Oktober 1927
 2 880 Kr " " " " a 4 pCt " fra 20 Januar 1928

11 520 Kr.

De Sagsøgte har procederet til Frifindelse.

Det er oplyst, at de ommeldte Værdipapirer ikke i Forbindelse med Ægtepagtens Tinglysning — som det burde være sket — er blevet forsynet med nogen Paategning om den mellem Ægtefællerne indgaaede Ægtepagt.

Sagsøgerinden har imidlertid til Støtte for sit Anbringende om, at de Sagsøgte har været eller burde have været kendt med, at de pantsatte Værdipapirer var hende tilhørende som Særeje, anført, at hun og hendes afdøde Mand gjorde Overretssagfører Bayer, der — som ovenfor nævnt — havde medvirket til Ægtepagtens Oprettelse, bekendt med, at hendes Værdipapirer skulde deponeres i Privatbanken til Sikkerhed for den hendes Mand der indrømmede Kassekredit. Som Følge af, at Bayer var Medlem af de Sagsøgtes Forretningsudvalg, der ikke alene fører Overtilsyn med Banken i alle dens Anliggender og mindst een Gang i Kvartalet efterser Bankens Bøger, Kasse og Aktiver, men ogsaa tegner Bankens Firma, maa efter Sagsøgerindens videre Anbringende hans Kendskab til de virkelige Forhold medføre, at de Sagsøgte ikke kan siges at have været i god Tro med Hensyn til afdøde Holger Larsens Dispositionsret over Værdipapirerne.

Vel maa det nu mod Overretssagfører Bayers Benægtelse anses tilstrækkelig godtgjort, at Ægtefællerne har gjort ham bekendt med, i hvilket Øjemed og hvor Værdipapirerne skulde pantsættes, hvorfor der

maa gaas ud fra, at han har været klar herover, og vel maa der endvidere gives Sagsøgerinden Medhold i, at det ikke kan virke diskulperende for hans Vedkommende, at han har erhvervet denne Kendskab ikke i sin Egenskab af Medlem af de Sagsøgte Forretningsudvalg, men som Sagfører, men da det ikke kan anses godtgjort, at Overretssagfører Bayer har gjort det andet Medlem af Forretningsudvalget eller de Sagsøgte Direktører bekendt med denne sin Viden, ligesaa lidt som det kan anses tilstrækkelig godtgjort, at disse Personer paa anden Maade har erhvervet Kendskab til Sagsøgerindens Ejendomsforhold til Værdipapirerne, findes de Sagsøgte ikke af Hensyn til den Viden, som det ene af Forretningsudvalgets Medlemmer havde erhvervet paa den fornævnte Maade, at kunne behandles som den, der var eller burde være kendt med det nævnte Forhold.

Der maa dernæst vel gaas ud fra, at en enkelt af de jyske Landkreditforenings Kasseobligationer ved Overleveringen til Banken var forsynet med Sagsøgerindens Navn, og at de Sagsøgte ovenover har forsynet denne Obligation med et Stempel, der lyder paa, at den transporteres til Ihænderhaveren; men heller ikke denne Omstændighed findes at kunne være tilstrækkelig til at lade de Sagsøgte faa Mistanke om, at Holger Larsen ikke var berettiget til at raade over samtlige Værdipapirer. Idet det endelig heller ikke under en Sag, der gaar ud paa Udlevering af de pantsatte Værdipapirer eller Betaling af disses paa lydende Beløb, vil kunne tillægges Betydning, at en hos de Sagsøgte ansat Kontorchef omkring April Maaned 1923 fik Kendskab til, at Værdipapirerne tilhørte Sagsøgerinden som Særeje, men undlod at meddele Bankens Direktion sin Viden i saa Henseende, vil de Sagsøgte Friiindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil under Hensyn til, at Sagsanlægget skønnes foranlediget ved Forhold fra Personer, for hvilke de Sagsøgte bærer Ansvar, være at ophæve.

Mandag den 15. April.

Nr 220/1928. Direktør **H P Hansen** (Meyer)

mod

Premierløjtnant, Kammerjunker **Kaj Møller** (F. Bülow).

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Erstatningsansvar for mangelfulde Oplysninger angaaende en solgt Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 29 September 1928: Sagsøgte, Proprietær H P Hansen, bør til Sagsøgeren, Kammerjunker, Premierløjtnant Kaj Møller, betale de paastaede 595 Kr 78 Øre med Renter deraf 5 pCt p a fra den 24 Juli 1928, til Betaling sker. Saa bør Sagsøgte og frigøre den omhandlede, til Sagsøgeren, solgte Ejendom for den samme

paahvilende Restafløsningssum for Jordebogsafgifter: 4983 Kr 54 Øre, samt til Sagsøgeren betale Sagens Omkostninger med 350 Kr. Den omhandlede Frigørelse af Ejendommen for den nævnte Byrde at foretage inden 2 Maaneder og Dommen iøvrigt at efterkommes inden 15 Dage efter dens Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger nærmest bestyrker det antagne Resultat, vil den være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Ejendommens Frigørelse for Afløsningssummen regnes fra denne Højesteretsdoms Afsigelse. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten Direktør H P Hansen til Indstævnte, Kammerjunker, Premierløjtnant Kaj Møller med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddel af 1 Maj 1928, affattet af en Mægler under Parternes Nærværelse paa Gaarden »Pedersholm« ved Oppesundby solgte Sagsøgte, Proprietær H P Hansen, denne Ejendom til Sagsøgeren, Kammerjunker, Premierløjtnant Kaj Møller, for en Købesum af 181 000 Kr, der skulde berigtiges blandt andet ved, at Køberen overtog det i Ejendommen paa 1ste Prioritet indestaaende Laan til Frederiksborg Amts Spare- og Laanekasse, i Slutsedlen opført med 60 000 Kr.

Den 12 s M fik Sagsøgeren Skøde paa Ejendommen. Skødet fik af Frederikssund Amtstue Paategning om, at der paahvilede Ejendommen Restafløsningssum for Jordebogsafgifter: 4983 Kr 54 Øre.

Under Anbringende af, at det af Sagsøgte ved Handlens Indgaaelse blev opgivet, at bemeldte Laan til Sparekassen var et fast Laan, men at dette har vist sig ikke at være Tilfældet, idet Laanet ifølge Obligationen til Sparekassen forfaldt ved Ejerskifte, og at Sparekassen har forlangt en Provision af 595 Kr 78 Øre for at lade Laanet blive indestaaende i Ejendommen, har Sagsøgeren, der har betalt bemeldte Provision, under denne Sag paastaet Sagsøgte — som ikke havende givet ham rigtige Oplysninger — tilpligtet at betale ham oftnævnte Beløb med Renter deraf 5 pCt p a fra den 24 Juli 1928. Idet Sagsøgte dernæst efter Sagsøgerens videre Anbringende ikke heller paa hans Forespørgsel, om der paahvilede Ejendommen Arvefæsteafgift, har givet rigtig Oplysning om den fornævnte Behæftelse, paastaar Sagsøgeren

endvidere Sagsøgte tilpligtet at frigøre Ejendommen for Restafløsningssummen 4983 Kr 54 Øre.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Begge Parter har afgivet Forklaring her for Retten.

Sagsøgeren har herunder forklaret, at Sagsøgte paa hans Forespørgsel angaaende Sparekasselaanet, sagde, at det var faste Penge. Da Sagsøgte nu har erkendt at have udtalt dette og at have vidst, at der ved Ejerskifte skulde betales Provision, maa Sagsøgte — uanset, at han efter sin Forklaring vil have ment, at Sparekasselaanet kunde betragtes som fast Laan — være pligtig, da Laanet efter det oplyste ikke var fast Laan, at betale de indtalte 595 Kr 78 Øre med paastaede Renter.

Efter Sagsøgerens videre Forklaring udtalte Sagsøgte, at de aarlige Skatter og Afgifter ikke oversteg 2400 Kr eller deromkring, og paa Sagsøgerens Forespørgsel, om der var Arvefæsteafgift, svarede Sagsøgte, at der var noget, men at det ikke var noget at tale om.

Sagsøgte har forklaret, at han udtalte, at Skatter og Afgifter formentlig androg 2400 a 2500 Kr, og at der var Arvefæsteafgift, men at han ikke vidste, hvormeget det var. Efter sin videre Forklaring vidste Sagsøgte ikke, at Arvefæsteafgiften var under Afløsning. Sagsøgte hævder, at han herefter ikke har givet Sagsøgeren urigtige Oplysninger vedrørende Arvefæsteafgiften, hvorved han anfører, at Ejendommens Papirer ikke havde tilstede ved Handlens Afslutning.

Efter Oplysninger fra vedkommende Amtstue indhentede af Sagsøgetes Sagfører i Oktober 1927 fremgaar:

»at der af Matr Nr 12 a, 13 a, b, 31 a, 32 Oppesundby for Oktober Termin d A vil være at udrede

Afløsningssum for Jordebogsafgifter 581 Kr 52 Øre

Renter iflg Lov 76 31 Marts 1926 § 2 77 — 54 —

659 Kr 06 Øre

Restafløsningssummen pr 1 Oktober 1927 udgjorde: 5565 Kr 06 Øre som

indbetales med 581 Kr 52 Øre i 5 Aar + Renter aarlig 77 Kr 54 Øre
og „ 442 „ 91 „ i 6 „ + „ „ 66 „ 44 „

Sagsøgte købte Ejendommen ved Skøde af 24 Oktober 1927, og der er forinden nærværende Handel afsluttedes, for en Termin betalt 659 Kr 06 Øre i Afløsningsafgifter.

Selv om nu Handlen blev afsluttet, uden at Ejendommens Papirer var tilstede, saaledes at Sagsøgte ikke havde det nøjagtige Beløb, der var betalt, præsent, maa det gaa ud over Sagsøgte, at han under Forhandlingerne har udtalt sig saaledes, at Sagsøgeren i al Fald maatte faa det Indtryk, at Arvefæsteafgiften ikke androg et saa betydeligt Beløb, som det har vist sig at være Tilfældet.

Herefter findes Sagsøgerens Paastand ogsaa for dette Punkts Vedkommende at burde tages til Følge.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at betale Sagsøgeren med 350 Kr.

nye og Vedligeholdelse af bestaaende private Gader og Veje, alt i Lighed med Bestemmelserne i Lov indeholdende nogle Forskrifter om Gader, Veje og Vandløb i København af 14 December 1857. I Henhold hertil har Gentofte Sogneraad under 25 Marts 1918 udfærdiget en saadan Vedtægt, der under 5 April s A er godkendt af Københavns Amsraad, og hvis § 3 er saalydende:

»Naar en af det offentlige allerede overtaget, men hidtil enten slet ikke eller kun tildels særlig befæstet Gade eller Vej forsynes med særlig Befæstelse (saasom: almindelig Brolægning, Chaussebrolægning, Træbrolægning, Asfaltering, Asfaltmakadam) kan Sogneraadet bestemme, at indtil Halvdelen af de derved forbundne Udgifter skal godtgøres Kommunen af de tilstødende Ejere«.

I Efteraaret 1925 og Foraaret 1926 blev Hellerupvej, der i hvert Fald siden henimod Midten af forrige Aarhundrede har været offentlig Sognevej i Gentofte Kommune, ved Kommunens Foranstaltning befæstet med et Dobbeltlag Asfaltbeton paa sænket Makadamisering i Sidebanerne og et Enkeltlags Asfaltbeton paa Betoni i Sporarealet. Da Vejen efter Kommunalbestyrelsens Opfattelse ikke tidligere havde været særlig befæstet, vedtog Kommunalbestyrelsen den 5 Juli 1927 i Henhold til § 3 i den ovennævnte Vejvedtægt at paaligne Ejerne af de til Vejen stødende Grunde et Bidrag til de hermed forbundne Udgifter. Dette Bidrag blev ansat til $\frac{1}{3}$ af Udgifterne ved Arbejdet, idet man til Udgifterne alene henregnede, hvad et almindeligt Enkeltlags Asfaltbeton inklusive Regulering af de makadamiserede Underlag vilde have kostet, medens der ikke blev medregnet Merudgiften som Følge af Sporanlægget i Vejen.

Der blev herved paalignet Sagsøgte, Handelsgartner C C Møller som Ejer af Ejendommen Matr Nr 15 cd m fl af Gentofte By, Hellerup Sogn, Hellerupvej Nr 51, et Beløb af 1204 Kr 45 Øre, og da han har nægtet at betale dette Beløb, paastaar under nærværende Sag Sagsøgerne Gentofte Kommunalbestyrelse ham tilpligtet at betale Beløbet tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 9 Maj 1928.

Sagsøgte paastaar sig frifundet, idet han — der tillige subsidiært protesterer mod Størrelsen af det paalignede Bidrag — under foreløbig Procedure i første Række har gjort gældende, at den paaberaabte Bestemmelse i Vedtægtens § 3 ikke har fornøden Lovhjemmel, og endvidere gør gældende, at Kravet, som det foreligger, ikke har Hjemmel i Vedtægten.

Til Støtte for sin førstnævnte Indsigelse har Sagsøgte anført, at det Omraade, der ved Lov 1909 er anvist Vedtægten, efter de i Loven brugte Udtryk kun omfatter Anlæg af nye Gader og Veje ved Kommunens Foranstaltning og private Gaders og Vejes Overtagelse af Kommunen, men derimod ikke saadanne Foranstaltninger, som den her foretagne

Færdig fra Trykkeriet den 8 Maj 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

78. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 5

Tirsdag den 16 April.

Belægning med Asfaltbeton eller anden særlig Befæstelse af de allerede af Kommunen overtagne Gader og Veje, samt at Vedtægtens § 3, der gaar ud over Grænserne for den ved Loven givne Bemyndigelse, som Følge heraf ikke med Gyldighed har kunnet stadfæstes. Sagsøgte har herved særlig henvist til, at den samme Forstaaelse efter en af Højesteret i Aaret 1879 truffet Afgørelse har været gældende med Hensyn til den Frederiksberg Kommune ved Lov 17 April 1868 — der er affattet ganske som Loven af 1909 — tillagte Myndighed og den i Henhold hertil udfærdigede Vedtægt for Frederiksberg, og at en til Vedtægtens § 3 svarende videregaaende Beføjelse først kan antages hjemlet Frederiksberg Kommune ved den nugældende Vejvedtægt for Frederiksberg, der er udfærdiget, efter at Frederiksberg Kommune ved Lov Nr 69 af 7 April 1899 i Henseende til Vejvæsnet er blevet sidestillet med en Købstadkommune, idet Vedtægtens Udfærdigelse herefter har Hjemmel i § 21 i Købstadkommunallov 26 Maj 1868.

Til Støtte for sin anden Indsigelse har Sagsøgte anført, at Vedtægtens § 3, selv om den kunde anses gyldig, ikke kan finde Anvendelse paa Hellerupvej, idet denne, der efter det anførte i umindelige Tider har været offentlig Sognevej i Kommunen, ikke kan henføres under Udtrykket »allerede overtagen« Vej, hvortil kommer, at den allerede inden den nu foretagne Befæstelse, har været en befæstet Vej, idet dens Kørebane var befæstet med almindelig Makadamisering, 1 Langskifte af Brosten langs begge Sider og 2 Skifter 2den Sort Brosten i Rendestenene.

Fra Sagsøgernes Side er det med Hensyn til den førstnævnte Indsigelse gjort gældende, at det ved Forelæggelsen af Loven var Meningen at give Gentofte Kommune den samme Retsstilling, som der efter Lov 1899 tilkom Frederiksberg Kommune, og som ved Lov Nr 102 af 14 April 1893 maa antages at være tillagt Sundbyernes Kommune, samt at det, da Forslag til Vejvedtægten for Gentofte Kommune i den senere stadfæstede Form var indsendt til Indenrigsministeriet inden Lovforslagets Forelæggelse, maa have været forudsat, at den forelagte Lovtekst gav fornøden Hjemmel særlig ogsaa for Vedtægtens § 3. Endvidere har Sagsøgerne henvist til, at det samme er forudsat i den senere Lov Nr 85 af 1 April 1925 om Anlæg og Overtagelse af Gader og Veje i Landkommuner med bymæssig Bebyggelse, idet denne Lov ifølge dens Motiver dels tilsigter at give visse Landkommuner samme Myndighed i

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Københavns Magistrat, til Indstævnte, Gladsakse Sogneraad, med 400 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Omkring Aar 1918 opstod der i Gladsakse Kommune, hvis Bebyggelse i de forud gaaende Aar var blevet mere og mere bymæssig, og hvis Beboere i stort Omfang havde deres Erhverv i København, en Bevægelse for at opnaa en tilfredsstillende Forbindelse med København for de mange, der daglig maatte tilbagelægge Strækningen mellem Gladsakse og København og omvendt. Interessen samlede sig om et Projekt, hvorefter Københavns Kommune skulde anlægge en elektrisk Sporvejslinie fra København ad Frederiksborgvejen gennem Gentofte Kommune til Søborg i Gladsakse Kommune, saaledes at selve Anlægget forsaavidt angaar Gladsakse Kommune skulde betales af denne, medens de Udgifter, der paaløb ved en af Sporvejsanlægget nødvendiggjort Udvidelse af Frederiksborgvejen, skulde afholdes af Københavns Amtskommune og af Gladsakse og Gentofte Sognekommuner i et nærmere bestemt Forhold.

Efter at Gladsakse Kommune havde ført fornødne Forhandlinger om Sagen, opfordredes Grundejerne i den kommende Sporvejslinies Opland i denne Kommune, for at fremskaffe de for Kommunen til Planens Gennemførelse nødvendige Beløb, til at tegne frivillige Bidrag til Sporvejsanlægget, og en ikke ringe Del af Grundejerne fulgte Opfordringen. Der søgtes tegnet Bidrag af Ejere af Arealer indenfor en Afstand af 600 Meter fra Sporvejsanlægget. I Søborg blev der tegnet Bidrag for ca 289 Tdr Land, medens der ikke kunde opnaas Bidrag fra Ejere af tilsammen 45 Tdr Land. Endvidere var der, da nedennævnte Andragende blev indgivet til Indenrigsministeriet, ikke tegnet Bidrag af Kildebakkegaardskvarteret med 70 Tdr Land og Kristianehøj med ca 20 Tdr Land samt af et Areal paa ca 140 Tdr Land i Gentofte Kommune. De tegnede Bidrag udgjorde henholdsvis 62½ Øre, 37½ Ørc, 25 Øre og 12½ Øre pr m² efter Arealernes nærmere eller fjærnerø Beliggenhed fra det projekterede Sporvejsanlæg. Om Bidraget udstedte Ejerne Deklaration, der blev tinglæst paa vedkommende Ejendom, det tegnede Beløb udgjorde ialt ca 325 000 Kr.

Efter stedfunden Forhandling med Repræsentanter for København, Frederiksberg og omliggende Kommuner indgav Gladsakse Sogneraad derefter under 15 Marts 1922 et Andragende til Indenrigsministeriet,

hvori det næst at meddele de foranstaaende Oplysninger om Sagens Udvikling, og at Sporvejsanlægget vilde koste ca 550 000 Kr, hvoraf Gladsakse Kommune antagelig kom til at udrede ca 100 000 Kr af Kommunekassen, anmodede Ministeriet om at lade udarbejde og i Rigsdagen forelægge et Lovforslag, sigtende til at tilpligte de Lodsejere, der endnu ikke frivilligt havde tegnet Bidrag til Sporvejsanlægget, at yde saadant Bidrag efter tilsvarende Regler som de frivillige Bidragydere. Indenrigsministeriet imødekom Andragendet og Lov Nr 309 af 30 Juni 1922 om Paaligning af kommunale Bidrag fra Grundejere i Gentofte og Gladsakse Kommuner i Anledning af et Sporvejsanlæg emanerede. Herved bemyndigedes Indenrigsministeren til at nedsætte en Kommission, der, naar Eneretsbevilling til Anlægget af ommeldte Sporvej var opnaaet, skulde kunne paaligne Grundejere i de nævnte Kommuner, der ikke efter Overenskomst med vedkommende Sogneraad maatte have tegnet sig for Bidrag til Sporvejsanlægget, Bidrag til Dækning af de Udgifter, der maatte komme til at paahvile Gladsakse Kommune i Anledning af Anlægget af nævnte Sporvej. Paaligningen af Bidrag skulde ske efter lignende Regler, som var fulgt ved Tegning af de frivillige Bidrag, og kun med Hensyn til Arealer, som laa indenfor 600 Meter fra Sporvejslinien.

Efter denne Lovs Vedtagelse indlededes Forhandlinger mellem Københavns Kommunalbestyrelse, Københavns Amsraad og Gladsakse Sogneraad om en Overenskomst om Sagens Gennemførelse, og saadan Overenskomst kom i Stand under 19 og 24 Marts 1923. I Overenskomsten bestemmes bl a, at Københavns Sporveje anlægger Linien i hele dens Udstrækning, og at alle Udgifter ved Anlægget af Sporvejen med tilhørende Ledninger indenfor Fæstningsgraven afholdes af Københavns Kommune, der ligeledes afholder Udgifterne ved Tilvejebringelse af de til Liniens Drift fornødne Vogne, Inventar, Materiel, Remise og Værkstedspads, medens alle Udgifter ved Anlægget med Ledninger Nord for Kommunegrænsen afholdes af Gladsakse Kommune. Københavns Kommune skulde afholde alle Udgifter ved Frederiksborgvejens Overførelse over Fæstningsgraven, ved Udvidelsen og Omprofileringen af Vejen mellem Fæstningsgraven og Kommunegrænsen samt ved Anlægget af Sporvejen med tilhørende Ledninger sammesteds, men Gladsakse Kommune skulde yde et kontant Tilskud hertil paa 100 000 Kr at indbetale til Københavns Kommune paa Anfordring inden Arbejdets Paabegyndelse; yderligere skulde Gladsakse Kommune i Overensstemmelse med et fra Borgerrepræsentationens Sporvejsudvalg under Forhandlingerne om Overenskomsten opstillet Krav til Københavns Kommune yde et Tilskud til Anlægget paa 100 000 Kr.

Den i ovennævnte Lov ommeldte Kommission blev nedsat den 23 Maj 1923, og den behandlede Sagen og afsagde Kendelse for enkelte Kvarterer ad Gangen. Ved en i August 1926 afsagt Kendelse blev der paalagt de Københavns Kommune tilhørende Ejendomme, Matr Nr 76 af Buddinge, Gladsakse Sogn, og Matr Nr 60 af Vangede, Gentofte Sogn, følgende Bidrag: henholdsvis 25 Øre pr m² af den Del af Matr Nr 76, som ligger indenfor en Afstand af 600 m fra Sporvejslinien, hvilket er ca 100 000 m², samt 37½ Øre pr m² af den Del af Matr Nr 60, som ligger indenfor en Afstand af 600 m fra Sporvejslinien, hvilket er ca 15 000 m².

Da Københavns Magistrat aldrig havde været indkaldt til Møde for denne Kommission og ansaa Resultatet for ganske urigtigt, blev Indenrigsministeriet i Overensstemmelse med Lovens § 4 anmodet om at foranledige afholdt en Overskønsforretning, og ved Kendelse af Juni 1928 har dette Overskøn ansat Bidraget fra de nævnte 2 Arealer til Lovens laveste Skala, nemlig $12\frac{1}{2}$ Øre pr m^2 , saa at det samlede Bidrag bliver henholdsvis 12 500 Kr og 1875 Kr eller ialt 14 375 Kr.

I Overensstemmelse med et ved Sagens Indbringelse for Overskønnet taget Forbehold har Københavns Magistrat nu anlagt denne Sag, hvorunder den paastaar Gladsakse Sogneraad kendt uberettiget til hos Sagsøgerne at kræve erlagt den af Kommissionen som anført de nævnte Sagsøgerne tilhørende Ejendomme paalignede Afgift, idet de hævder, at de overhovedet ikke er pligtige at yde Bidrag til dette Sporvejsanlæg. Det sagsøgte Sogneraad paastaar sig frifundet.

Til Støtte for deres Paastand henviser Sagsøgerne til, at de paagældende Arealer, hvorpaa Bidrag er lignet, udgør en Del af Utterslev Mose, der vel tilhører Sagsøgerne, men dog saaledes, at Staten har Ret til Fiskeriet, og at de tilstødende Lodsejere har Ret til at høste Græs, Siv og Flæg; den har fra gammel Tid tjent som Vandreservoir for København, og dens Arealer er ganske ubebyggelige; disse har derfor ingen Interesse i Sporvejsanlægget, hvorfor det er urimeligt, at de skal bidrage til dette.

Sagsøgerne gør endvidere gældende, at der under de mange og indgaaende Forhandlinger mellem de 2 Kommunalbestyrelser om Sporvejsanlægget aldrig har været sagt noget som helst eller taget noget som helst Forbehold om, at heromhandlede Arealer ogsaa skulde bidrage. I Skrivelsen af 15 Marts 1922 til Indenrigsministeriet, som danner Grundlaget for Lov Nr 309 af 30 Juni 1922, opregnes de Arealer, hvis Ejere har tegnet Bidrag, og de Arealer, for hvis Vedkommende der ikke er tegnet frivilligt Bidrag, men Sagsøgernes Arealer falder ikke ind under nogen af de saaledes nævnte. Selve Loven forudsætter ogsaa, at der har skullet ske Henvendelse til Sagsøgerne om Tegning af Bidrag, idet der kun hjemles Ret til at paaligne de Ejere Bidrag, »der ikke efter Overenskomst med vedkommende Sogneraad maatte have tegnet sig for Bidrag til Sporvejsanlægget — — —«; men der er aldrig sket saadan Henvendelse til Sagsøgerne. Endelig har Sagsøgerne og de Sagsøgte efter Lovens Vedtagelse sluttet den indgaaende og detaljerede Overenskomst af 19 og 24 Marts 1923; der er ved denne nøjagtigt bestemt, hvilke Pligter hver af Parterne har overfor hinanden til Anlæggets Gennemførelse, og navnlig hvad hver skal betale, og hermed maa være udelukket, at de Sagsøgte bagefter kan kræve Bidrag af de Sagsøgerne tilhørende Arealer. Hvor urimeligt saadant Krav er, ses ogsaa deraf, at Matr Nr 76 af Buddinges Areal til Ejendomsskyld er vurderet til 8 Øre pr m^2 og Matr Nr 60 af Vangedes Areal til $33\frac{1}{3}$ Øre pr m^2 , medens Kommissionen paalignede de paagældende Arealer henholdsvis 25 Øre og $37\frac{1}{2}$ Øre pr m^2 .

Der maa imidlertid gives de Sagsøgte Medhold i, at der ikke i Loven af 30 Juni 1922 indeholdes Hjemmel til at gøre Undtagelse fra Bidragspligt med Hensyn til herommeldte Københavns Kommune som

Grundejer i privatretlig Forstand tilhørende Arealer. Loven omfatter citer sine Ord alle Arealer beliggende indenfor 600 m fra Sporvejslinien, og det kan ikke anses at have været en Betingelse for Kommissionens Beføjelse til at paaligne Bidrag, at der forinden fra de Sagsøgte Side var sket Henvendelse til vedkommende Ejere om at yde frivillige Bidrag. Det skal i saa Henseende bemærkes, at Kommissionen ogsaa har paalagt Gladsakse Kommune Bidrag vedrørende nogle Kommunen tilhørende til Sporvejen grænsende Arealer efter samme Regler. Det kan heller ikke siges, at det har været en nødvendig Forudsætning for Loven, at Sagsøgerne ikke kom til at yde Bidrag.

Og endelig kan der ikke gives Sagsøgerne Medhold i, at de Sagsøgte ved de Forhandlinger, der blev ført mellem Parterne forinden Loven, og ved den efter Lovens Vedtagelse indgaaede Overenskomst af 19 og 24 Marts 1923 skulde have afskaaret sig fra at kræve Bidrag af oftnævnte Arealer.

De Sagsøgte Frifindelsespaastand vil derfor være at tage til Følge, hvorhos Sagsøgerne findes at burde godtgøre de Sagsøgte Sagens Omkostninger med 400 Kr.

Onsdag den 17 April.

Nr 211/1928. Gaardejer **Knud Munk** (Cohn)
 mod
 Sagfører **Arthur Hansen**, (Selv),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Erstatningsansvar for urettiget Udøvelse af en Tørveskærret m m.

Vestre Landsrets Dom af 26 August 1927: Sagsøgte, Sagfører Arthur Hansen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Gaardejer Knud Munk, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil den være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Gaardejer Knud Munk, til Indstævnte, Sagfører Arthur Hansen, med 200 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Fra gammel Tid tilkom der Ejeren af Hovedgaarden »Krastrup« dels Brugsrettigheder over nogle udstrakte Hedearealer, som hørte til Nabo-gaarden »Gunderstedgaard« i Gundersted Sogn, dels Tørveskærretten i den i samme Sogn beliggende Bjørnstrup Sømose, der nu tilhører Sagsøgeren, Gaardejer Knud Munk af Bjørnstrup. I et til Proprietær Chr Holm i Aaret 1892 udstedt Skøde paa Hovedgaarden er anført, at »den til »Krastrup« hørende Brugsrettighed uden Betaling i Gundersted Heder og Moser« medfølger i Overdragelsen. Proprietær Holms Enke, som i Aaret 1907 havde faaet tinglæst Adkomst paa Hovedgaarden, solgte ved utinglæst Købekontrakt i Efteraaret 1912 »Krastrup« med den nævnte Brugsrettighed til Ingeniør Hans Mylting. Under 19 Februar 1913 indgik Ejeren af Gunderstedgaard og Ingeniør Mylting en Overenskomst om at foretage en allerede mellem de tidligere Ejere aftalt Udskiftning af Brugsrettighederne over Gunderstedgaards Hede, saaledes at Mylting mod at opgive den ham som Ejer af Krastrup tilkommende Brugsrettighed over bemeldte Hede skulde have overdraget Ejendomsretten over en Del af Hedearealet, i hvilken Anledning en Udstykning af Heden iværksattes. I Sommeren s A overdrog Mylting Hovedgaarden til et Konsortium, der under 29 Juni s A erholdt Skøde paa Ejendommen direkte fra Enkefru Holm, hvilket Skøde tinglæstes den 2 Juli s A. Ved Salget til Konsortiet forbeholdt Mylting sig de anførte Brugsrettigheder saavel til Heden som til Mosen, og i Skødet fra Enkefru Holm til Konsortiet bestemtes det derfor, at Brugsrettigheden i Gundersted Heder, Moser og Jorder ikke medfulgte i Handlen.

Ved Paategning af 2 Juli s A paa den fornævnte Overenskomst af 19 Februar transporterede Mylting derpaa den ham ifølge Overenskomsten tilkommende Ret til at erholde Skøde paa en Del af den saakaldte Gunderstedgaard og Krastrup Hede, til Sagsøgte, daværende Herredsfuldmægtig, nu Sagsfører Arthur Hansen i Løgstør, der ifølge Transporten havde fyldestgjort Mylting for Overdragelsen. Værdien af det solgte var ansat til 5000 Kr. I den følgende Tid bortsolgte Sagsøgte Størstedelen af Hedearealet i forskellige Partier. I Juli Maaned s A rejste Mylting, der ikke saa sig i Stand til at klare sine økonomiske Forpligtelser, til Argentina efter forinden at have overdraget Sagsøgte at afvikle forskelligo af hans Mellemværender med sine Kreditorer. Ved Overenskomst af 16 Juli 1914 overdrog Sagsøgte for en Købesum af 1600 Kr Tørveskærretten i den østlige Del af Bjørnstrup Mose til et Konsortium, repræsenteret af Gartner Jens Jensen, og senere Retten for den vestlige Dels Vedkommende for en Købesum af ca 275 Kr til et Konsortium, repræsenteret af Husmand Anders Larsen, idet han overfor Køberne opgav at have faaet Tørveskærretten overdraget af Mylting inden dennes Bortrejse.

I Overenskomsten af 16 Juli 1914 hedder det bl a:

»Saafremt Retten til Tørvegravning nogensinde skulde blive mig og Konsortiet bestridt, er jeg i saadant Tilfælde pligtig at tilbagebetale Køberne Købesummen 1600 Kr med Renter heraf 4½ pCt fra 10 Oktober førstkommende at regne og deri fradrage, hvad der maatte være opgravet beregnet efter 150 Øre pr Favn Grund. I Tilfælde af, at Retten

til Tørvene maatte blive Køberne bestridt paa en Tid, hvor Tørvene er gravet, men ikke bortkørt fra Grunden, er jeg, naar Bortkørslen af Tørvene ikke tillige skyldes tilregnelig Forsømmelse fra Vedkommende Købers Side, uberettiget til at kræve nogen Betaling for de Tørv, der ikke er bortkørt.«

Idet Sagsøgeren, som dengang i Forening med fire andre ejede Bjørnstrup Mose, af hvilke han senere i Aaret 1922 eller 1923 fik overdraget deres Andele i Mosen, i Forening med sine Medejere gjorde gældende, dels at Tørveskærretten kun kunde udøves af Ejerne af »Krastrup«, dels at Sagsøgte ikke havde faaet overdraget nogen Ret over Mosen fra Mylting, anlagde de Sag mod fornævnte Husmand Anders Larsens Enke, der ved en af Løgstør Købstads samt Aars og Slet Herreders ordinære Ret den 14 Februar 1917 afsagt Dom kendtes uberettiget til at skære Tørv i Mosen samt tilpligtedes at udrede en Erstatning til Ejerne, idet det statueredes, at det ikke var godtgjort, at Sagsøgte havde erhvervet nogen Ret til Mosen fra Mylting. Under 16 Juni s A erholdt Sagsøgte nu »Skøde« fra Enkefru Holm paa Tørveskærretten, i hvilket Skøde bl a er anført:

»Efter hvad Herredsfuldægtig A Hansen, Løgstør, har oplyst for mig har Ingeniør Mylting, der uden at have erholdt Skjøde en Tid har ejet Hovedgaarden Krastrup med alle Herligheder og Rettigheder derunder de fornævnte Rettigheder før sin Afrejse til Argentina i 1913 ved mundtlig Transport til ham overdraget den ovennævnte fra gammel Tid af de forskellige Ejere af Krastrup udøvede og dem tilhørende Ret til at skære og lade skære Tørv i Bjørnstrup Mose i Forbindelse med hvilken Rettigheds Udøvelse der svares en Kendelse til Gaardmændene i Bjørnstrup. Til Opfyldelse af Herredsfuldægtig Hansens derom fremsatte Ønske, men uden at jeg paatager mig noget som helst Hjemmelansvar og idet ved Tinglæsningen enhver Retsanmærkning ogsaa om manglende tinglæst Adkomst frafaldes, skøder og endelig overdrager jeg herved til ham den nævnte Ret til at skære og lade skære Tørv i Bjørnstrup Mose i Gundersted Sogn, hvilken Ejeren af Krastrup fra gammel Tid har haft. Jeg medunderskrevne Herredsfuldægtig A Hansen af Løgstør modtager dette Skøde, idet jeg udtrykkelig indestaar Fru Holm for, at ingen andre overfor hende kan rejse Krav paa Overdragelse af denne Tørveskærsret.«

Ejerne af Mosen anlagde derpaa Sag mod fornævnte Gartner Jensen, i hvilken Sag der af Nibe Købstads og Hornum Herreds Ret under 20 April 1918 afsagdes Dom med samme Udfald som foran anført ved Dommen af 14 Februar 1917. Dommen af 20 April 1918 appelleredes derpaa, og ved Landsoverrettens Dom af 23 Juni 1919 blev Gartner Jensen frifundet, idet det bl a statueredes, at der efter Sagens Oplysninger ikke fandtes grundet Tvivl om, at den Hovedgaarden Krastrup tilkommende Tørveskærret, der efter sin Beskaffenhed maatte anses for overdragelig, indehavdes af Gartner Jensen og de af ham repræsenterede Personer, for saa vidt angik den under Sagen omhandlede Del af Mosen.

Ved Dom af 13 April 1923, afsagt af Vestre Landsret, for hvilken Dommen af 14 Februar 1917 efter Oprensingsbevilling var blevet ind-

anket, statueredes et tilsvarende Resultat for Husejer Anders Larsens Enkes Vedkommende.

Sagsøgeren under nærværende Sag blev derhos ved Landsrettens Dom af 20 April 1923 efter Paastand af Gartner Jensen dømt til at betale denne en Erstatning af 600 Kr for at have skaaret Tørv i Mosens østlige Del.

I Sommeren 1926 lykkedes det Sagsøgeren at faa opspurgt Ingeniør Myltings Opholdssted, og under 6 August s A udstedte Mylting til Sagsøgeren saalydende Overdragelsesdokument:

Underskrevne fhv Godsejer H Mylting, boende 604 River Terrace, Hoboken, N Y, U S A, der ifølge Kontrakten har været Ejer af Krastrup Hovedgaard, men ikke længere er Ejer, overdrager herved til Gaardejer Knud Munk af Bjørnstrup, for saa vidt og da i det Omfang, jeg i Kraft af, at jeg som fornævnt har været Ejer af Krastrup Hovedgaard, maatte være i Stand dertil, Brugsretten til Tørveskær i Mosen i Matr Nr 7 Bjørnstrup og Brugsretten uden Betaling i Gundersted Hede og Mose eller hvad der, hvis en Fordeling senere har fundet Sted, maatte være traadt i sidstnævnte Brugsrets Sted, dog undtaget den til Hederidder Svend Petersen solgte Hedeparcel.

Overdragelsen, for hvilken jeg fyldestgøres ved, at der samtidig med Afleveringen af nærværende Dokument betales mig kontant 2200 Kr — totusindetohundrede Kroner —, sker uden Vanhjemmelsansvar og ogsaa iøvrigt uden noget Ansvar for mig, selv om Hr Munk intet maatte opnaa ved denne Overdragelse. Jeg kender selv intet nærmere til Forholdene, hvad jeg har ejet og hvad jeg har afstaaet eller iøvrigt givet Afkald paa. Hr Munk, som derimod personlig og ved Hr J Bandsholm har undersøgt Sagen, paatager sig selv alt Ansvar, om og i hvilket Omfang jeg kan overdrage nogen af fornævnte Rettigheder; kun indestaar jeg for, at jeg hverken skriftligt eller mundtligt har overdraget nogen af bemeldte Brugsrettigheder til daværende Herredsfuldmægtig, nu Sagsfører Arthur Hansen, Løgstør. — — —

Til Brug under en paatænkt Retssag mod Sagsøgte indhentede Sagsøgeren igennem det danske Generalkonsulat i New York forskellige Oplysninger, der blev afgivet af Generalkonsulatet i sammes Skrivelse af 2 Marts 1927. Disse Oplysninger gik bl a ud paa, at Mylting fastholdt, at han ved Afrejsen fra Danmark stadig var Ejer af Rettighederne til Bjørnstrup Mose, som han aldrig hverken skriftlig eller mundtlig vil have overdraget Sagsøgte, men at han erkendte, at han ved fornævnte Kontrakt af 2 Juli 1913 havde overdraget Sagsøgte sine Rettigheder til Gundersted Hede. Det fremgaar dernæst af Generalkonsulatets Skrivelse, at Mylting, efter at det foran citerede Overdragelsesdokument af 6 August 1926 var forevist ham, ikke havde nogen Erindring om, at dette Dokument ogsaa omhandlede Heden, som han som nævnt erkendte at have solgt til Sagsøgte.

Idet Sagsøgeren har anbragt, at Grundlaget for de foran nævnte Domme, der bl a støtter sig paa Sagsøgtes Paastand om mundtlig at have faaet Tørveskærretten overdraget af Mylting, efter de nu fremkomne Oplysninger om denne Paastands formentlige Uholdbarhed, har været

urigtigt, og at Sagsøgte saaledes har gjort sig skyldig i et til Erstatning forpligtende Forhold overfor Sagsøgeren, har han under nærværende Sag paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale ham dels et Beløb af 4413 Kr 29 Øre, hvortil han har opgjort de ham ved de nævnte Retssager paa dragne positive Udgifter, dels et Beløb efter Rettens Skøn, dog ikke udover 15 000 Kr, for saa vel hans Arbejde og Ulejlighed m v under Retssagerne, som for det Tab, han vil have lidt ved Sagsøgtes uberetigede Udnyttelse af Mosen i de forløbne Aar.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale, idet han har fastholdt, at Mylting ved sin Afrejse til Udlandet overlod ham de af Mylting ved Salget af Krastrup forbeholdte Rettigheder i Gundersted Heder og Moser, uden at han dog crindrer Datoen for Overdragelsen, og uden at Bjørnstrup Sømose udtrykkelig blev nævnt. Overdragelsen skete efter Sagsøgtes Fremstilling til Afgørelse af et Tilgodehavende, Sagsøgte havde paa Mylting paa 5000 Kr.

Sagsøgeren har til Støtte for Rigtigheden af den af Mylting fremkomne Oplysning i første Række anført, at det paa Forhaand maa anses for usandsynligt, at Sagsøgte, som for Hedens Vedkommende havde sikret sig ved et skriftligt Overdragelsesdokument, vilde lade sig nøje med en mundtlig Overdragelse for Tørveskærrettens Vedkommende, naar henses til, at Sagsøgte var bekendt med, at Mylting paa den paa-gældende Tid var insolvent og agtede at forlade Landet.

Heri findes der imidlertid ikke at kunne gives Sagsøgeren Medhold, da Sagsøgte af Hensyn til Hedearealets Udparcellering og Videresalg havde særlig Interesse i at sikre sig den herfor fornødne Legitimation.

For saa vidt Sagsøgeren dernæst har anført, at det foran citerede af Sagsøgte ved Overdragelsen af Tørveskærretten i Overenskomsten af 16 Juli 1914 tagne Forbehold skulde indicere, at Sagsøgte selv nærede Tvivl om sin Berettigelse til denne Disposition, kan der ej heller tillægges dette Anbringende nogen Betydning, idet netop Overdragelsens mundtlige Karakter findes med Føje at kunne motivero et Forbehold som det ommeldte.

Sagsøgeren har yderligere henvist til, at Mylting i den fornævnte Skrivelse fra Generalkonsulatet har oplyst, at han ved sin Afrejse herfra Landet intet skyldte Sagsøgte, og at Sagsøgte trods Anmodning herom ikke har været i Stand til nærmere at dokumentere sit og Myltings økonomiske Mellemværende, samt at det af flere Vidner er forklaret, at Udvisningen af Tørv i Mosen i Aaret 1913 er sket for Mylting, med hvem Afregningen fandt Sted, medens Indtægten af Heden afregnedes med Sagsøgte.

Der findes nu i Betragtning af den mellemliggende Aarrække ikke at kunne lægges nogen afgørende Vægt paa, at Sagsøgte ikke har kunnet gøre nærmere Rede for sit og Myltings økonomiske Mellemværende, og der skønnes ej heller at være ført Bevis mod Rigtigheden af, at Sagsøgte, saaledes som det i de ommeldte af Landsoverretten og Landsretten afsagte Domme udtrykkelig er udtalt, i Aaret 1913 maa antages at have udøvet Tørveskærretten.

Naar endelig henses til, at Mylting, som anført i Overdragelsesdokumentet af 6 August 1926, selv intet Kendskab har haft til, i hvilken

Udstrækning han tidligere har afstaaet eller givet Afkald paa sine Rettigheder, og som Følge deraf i Dokumentet har fralagt sig Ansvar overfor Sagsøgeren for, om og i hvilket Omfang han er i Stand til at overdrage ham nogen af disse Rettigheder, — og til at Mylting senere har maattet erkende, at i hvert Fald en Del af de til Sagsøgeren overdragne Rettigheder alt af ham var overdraget til Sagsøgte, findes der i Betragtning heraf og under Hensyn til, at Værdien af Tørveskåret i hvert Fald i 1913 spillede en ringe Rolle i Sammenligning med Rettighederne til Gundersted Hede, ikke at kunne tillægges Myltings Udtalelser Betydning til Afkræftelse af det af Sagsøgte anbragte.

Sagsøgtes Paastand bestyrkes derhos ved, at hverken Mylting eller Sagsøgte efter det oplyste har været paa det rene med Hedens og Mosens Udstrækning og indbyrdes Beliggenhed, i hvilken Henseende ingen Paa-visning ved Overdragelse fandt Sted, samt ved, at Mylting ikke siden sin Afrejse her fra Landet har søgt Oplysning angaaende sin formentlige Ret til Mosen, hvortil han særlig vilde have haft Anledning, da han i Aaret 1925 tilskrev Sagsøgte, om denne endnu havde Heden i sin Besiddelse og vilde sælge den.

Som Følge af det anførte vil Sagsøgtes Frifindelsespaastand ganske bortset fra Spørgsmaalet om Sagsøgerens Kompetence til overhovedet at optræde som Sagsøger, for saa vidt angaar den forud for Myltings Overdragelse af Tørveskærretten til ham skete Udnyttelse af Mosen, være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Nr 242/1928. **Vest- og sønderjydske Kreditforening (Cohn)**
 mod
 fhv Gaardejer **Jens Chr Jensen**, (Trolle efter Ordre).

Kendelse afsagt den 2 Juni 1928 af Fogedretten for Ringkøbing Købstad m v: De foran ommeldte to Heste, Vognen og Selerne vil være at undtage fra Udlæget, medens Rekvisiti Paastand iøvrigt ikke kan tages til Følge.

Vestre Landsrets Dom af 1 September 1928: De forommeldte to Heste, Seler og syv Grise vil være at undtage fra det af Appellanterne, Den Vest- og sønderjydske Kreditforening i Ringkøbing, hos Indstævnte, fhv Gaardejer Jens Chr Jensen, gjorte Udlæg. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges den for Indstævnte ved Landsretten beskikkede Sagfører, Overretssagfører Jørgensen, i Salær 70 Kr, der udredes af det offentlige.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret har Appellanten gjort gældende, at Udtagelsesretten i ethvert Fald ikke finder Anvendelse i et Tilfælde som

det foreliggende, hvor Appellanten i Henhold til DL 5—7—8 og Rpl § 609 ved en Indsættelsesforretning er traadt til sit Pant, idet Udtagelsesretten som ikke omtalt i Rpl Kap 55 skal være udelukket ved Indsættelsesforretningen. Heri kan der imidlertid ikke gives ham Medhold, idet det i denne Henseende maa være uden Betydning, hvilken Form der er foreskrevet for Tiltrædelsen.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen paaberaabte Grunde vil den være at stadfæste. I Salær for Højesteret vil Appellanten have at betale 200 Kroner til den for Indstævnte beskikkede Sagfører.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Trolle betaler Appellanten, Den Vest- og sønderjydske Kreditforening, 200 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Fogedretskendelsens Præmisser er saalydende:

Den 10 Maj 1928 blev der efter Begæring af vest- og sønderjydske Kreditforening i Ringkøbing i Henhold til tre Panteforskrivninger paa Grund af Udeblivelse med Terminsydelser foretaget Udlæg hos Gaardejer Jens Chr Jensen, Lystbæk i Thorsted Sogn, for 17 551 Kr 54 Øre. Under Udlæget begærede Rekvirenten at overtage Rekviritens Ejendom til brugeligt Pant i Medfør af DL 5—7—8 og 9, hvilken Begæring af Fogden toges til Følge.

Da der ikke kunde opnaas Enighed mellem Rekvirenten og Rekviritus om Ejendommens Pasning indtil Tvangsauktionen, fremsatte Rekvirenten under Anbringende af, at det ikke var muligt at faa nogen til at passe Ejendommen med derpaa værende Besætning, saalænge Rekviritus boede Ejendommen, den 14 Maj 1928 overfor Fogden Begæring om at faa Rekviritus med Familie og Ejendele udsat af den udlagte Ejendom.

Under en samme Dag paabegyndt Ind- og Udsættelsesforretning nedlagde Rekviritus, som under Udlægsforretningen den 10 s M havde forbeholdt sig sin Udtagelsesret m H t det paa Ejendommen værende Løsøre Paastand om til Fyldestgørelse af Udtagelsesretten efter Retsplejelovens § 509 II at udtage en brun Vallak under Udlæget vurderet til 250 Kr, 1 rød do, vurderet til 150 Kr, 1 stiv Vogn, vurderet til 35 Kr, 2 Seler, vurderet til 10 Kr og 4 af de hos Modersoen gaaende 11 Grise — So og Grise er i Forening vurderet til 150 Kr — under Henvi- sning til dels, at disse Effekter er nødvendige til hans Nærings Udøvelse, idet han, der allerede, medens han drev Gaarden, har besørget Mælkekørsel til Mejeriet og paataget sig Kørsel af Grus for Kommunen, agter at ernære sig og Familie ved Vognmandskørsel, dels for Grisenes Vedkommende, at disse hører til de vigtigste Livsfornødenheder for ham og Familie, idet han enten ved at sælge Grisene eller opfede dem til Slag- ning til Brug i Husholdning kan erhverve Midler til Familiens Under- hold, hvilke Midler han i Øjeblikket ganske savner.

Endelig har Rekviritus nedlagt Paastand om at faa udbetalt et Tilgodehavende paa ca 25 Kr hos Mejeriet for Mælk, leveret fra Ejendommen i Tiden forinden Udlæggets Foretagelse, idet han hævder, at dette Beløb ikke er pantsat til Rekvirenten. Dette Spørgsmaal er dog efter Parternes Aftale udgaaet af Sagen.

Grisene anslaaer Rekviritus til en Værdi af 15 Kr Stykket. Den brune Vallak er købt paa Auktion, og der resterer ca 60 Kr paa Købesummen. Den røde Vallak er købt paa Kontrakt med Driftslaaneforeningen for Ulfborg-Hind Herreder, saaledes at Ejendomsretten til Vallaken først overgaar til Rekviritus, naar Købesummen, paa hvilken der resterer 150 Kr, er fuldt betalt.

Rekvirenten protesterer imod, at Udtagelsesretten gøres gældende med Hensyn til Genstande, der som de her omhandlede er pantsat som Tilbehør til fast Ejendom og henviser til, at der ikke findes andre Heste paa Ejendommen, og at disse er nødvendige til Drift af denne, som har et Tilliggende af ca 60 Tdr Land, ligesom Rekvirenten ikke kan erkende, at Grisene kan henregnes til de vigtigste Livsfornødenheder og ej heller at den af Rekvirenten udøvede Virksomhed med Kørsel for Mejeri og Kommune har været af en saadan Art og Karakter, at den kan betegnes som en egenlig Næringsdrift udøvet uden Forbindelse med Ejendommen.

Rekvirenten gør Krav paa Mælkepengene under Henvisning til, at Beløbet først er forfaldet til Udbetaling efter Udlæggets Foretagelse og Ejendommens Overtagelse af Rekvirenten til Brugelighed.

Først bemærkes, at der efter Retsplejelovens § 509, II, i dens nuværende Affattelse ikke kan antages at gælde særlige Regler for Løsøre-genstande, der er pantsat som Tilbehør til fast Ejendom.

Ifølge det oplyste maa der gaas ud fra, at Rekviritus savner det nødvendigste til Underhold for sig og Familie, og da der under Sagen ikke er fremkommet Oplysninger, som kan afsvække Rigtigheden af hans Forklaring om, at han agter at ernære sig ved Vognmandskørsel, vil der, da Hestene, Vognen og Selerne skønnes nødvendige for Rekviritus til Etablering og Udøvelse af denne Næring, være at give ham Medhold i hans Paastand om Udtagelse fra Udlæget af disse Effekter.

Derimod skønnes Grisene under de foreliggende Omstændigheder ikke at kunne henregnes til de vigtigste Livsfornødenheder i Lovens Forstand, og disse vil ikke kunne udtages fra Udlæget.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Kendelse er afsagt den 2 Juni 1928 af Fogden i Ringkøbing Købstad og Ulfborg Hind Herreder.

For Landsretten har Indstævnte paastaaet sig kendt berettiget til i Henhold til Retsplejelovens § 509, 2 Stk at udtage de i Kendelsen ommeldte 2 Heste, Seler samt 7 af de deri omhandlede Grise, tilsammen — efter Fradrag af resterende Købesum paa de med sædvanlig Ejendomsforbehold solgte Heste — til en Værdi af 300 Kr.

Af Sagens Oplysninger fremgaar, at Indstævnte vedblivende udfører Vognmandskørsel med de paagældende Heste og Seler.

Af de i Kendelsen angivne Grunde maa det billiges, at Indstævnte er anset berettiget til at udtage de ommeldte Heste samt Seler.

Hvad angaar de 7 Grise findes disse efter det foreliggende at være af saa væsenlig Betydning for Indstævntes og hans Families nødtørftige Underhold, at han ogsaa maa kunne kræve disse undtaget fra Udlæget.

Sagens Omkostninger for Landsretten findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Der vil være at tillægge den for Indstævnte ved Landsretten beskikkede Sagfører i Salær 70 Kr, der bliver at udrede af det offentlige.

Fredag den 19 April.

Nr 16/1929.

Rigsadvokaten

mod

Jens Larsen Mortensen (Henriques),

der tiltales for Overtrædelse af Lov om Brandpolitiet paa Landet.

Dom afsagt den 9 December 1927 af Retten for Esbjerg Købstad m v: Tiltalte, Snedker Jens Larsen Mortensen af Sønderho, bør til Esbjerg Jurisdiktions Politikasse bøde 20 Kr og betale Sagens Omkostninger samt inden 1 Maaned fra Dommens Forkyndelse have at rette den lovstridige Tilstand under en Bøde af 10 Kr til Sønderho Kommunes Kasse for hver Dag, han sidder Dommen overhørig. Dommen kan for Bødens Vedkommende fuldbyrdes 3 Dage efter Forkyndelsen.

Vestre Landsrets Dom af 18 August 1928: Tiltalte Jens Larsen Mortensen bør for Tiltale af det offentlige under denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter og derunder i Salær til den for Tiltalte beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Dahl, 80 Kr, udredes af det offentlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret af det offentlige.

Forsaavidt Anklagemyndigheden for Højesteret har paastaet Tiltalte dømt for Overtrædelse af § 12 i Lov af 2 Marts 1861 saaledes som denne med senere Forandringer er affattet ifølge Bekg Nr 213 af 1 August 1912, findes denne Paastand, der ikke tidligere har været nedlagt, og mod hvis Fremsættelse Forsvareren har protesteret, ikke at kunne tages under Paakendelse.

Den i Dommen omtalte Ejendom, paa hvilken Kunstmaler Dohm har Skøde, maa betragtes som et Sted i den Betydning, i hvilken dette Udtryk er taget i fornævnte Lovs § 1. Herefter, og

idet den paagældende, af Tiltalte opførte Værkstedbygning ikke kan henføres under fornævnte §'s Bestemmelse om »smaa Skure og deslige«, har Tiltalte overtraadt Lovens § 1. Da den Tiltalte i Medfør af Lovens § 20 forskyldte Straf og Tvangsbøden findes at kunne bestemmes som ved Underrettsdommen sket, vil denne kunne stadfæstes, dog at Fristen for Rettelse af den lovstridige Tilstand bestemmes til 2 Maaneder og at Tvangsbøden tillægges Statskassen. Sagens Omkostninger vil være at udrede som neddennævnt.

Thi kendes for Ret:

Underrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Fristen for Rettelse af den lovstridige Tilstand bestemmes til 2 Maaneder fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse og at Tvangsbøden tillægges Statskassen. Tiltalte Jens Larsen Mortensen betaler Sagens Omkostninger, derunder i Salær for Landsretten til Overretssagfører Dahl 80 Kroner og i Salær for Højesteret til Højesteretsagfører Henriques 100 Kroner.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Ifølge Anklageskrift af 5 Juli 1927 tiltales Snedker Jens Larsen Mortensen af Sønderho for Overtrædelse af Brandpolitiloven, jfr Bekendtgørelse Nr 213 af 1 August 1912 § 1 for i Foraaret 1926 paa sin Ejendom i Sønderho at have opført en Bygning, der ikke opfylder de i Loven omhandlede Forskrifter, hvorhos han paastaas tilpligtet under en daglig Bøde at rette det lovstridige inden en af Retten bestemt Frist.

Tiltalte har erkendt, at han i Foraaret 1926 opførte en Bygning paa 8½ Meters Længde, 6 Meters Bredde og 2,6 Meters Højde af Jærnbeton til en Møjde af 1 Meter, medens Resten af Bygningen til Taget 1¼ Meter er opført af Brædder, og Taget beklædt med Brædder, udvendig belagte med ikke brandfarligt Materiale, og at denne Bygning, i hvilken der er installeret en Motor, der drives med Benzin, og hvis Bestemmelse er Værkstedsbrug, kun ligger 4½ Meter fra nærmeste Hjørne af Naboejendommen, der er beklædt med Straatag, men Tiltalte gør gældende, at Bygningen maa betegnes som Skur og som Følge heraf undtages fra Brandpolitilovens Bestemmelser, men da der ikke kan gives ham Medhold heri, vil han for den begaaede Overtrædelse af nævnte Lovbestemmelse have at bøde til Jurisdiktionens Politikasse 20 Kr og at betale Sagens Omkostninger, hvorhos han inden 1 Maaned fra Dommens Forkyndelse vil have at rette den lovstridige Tilstand under en Bøde af 10 Kr til Sønderho Kommunes Kasse for hver Dag, han sidder Dommen overhørig.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den i nærværende Sag ved Retten for Esbjerg Købstad m v den 9 December 1927 afsagte Dom er paaanket alene af Tiltalte.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at der paa de paagældende Grunde foruden Værkstedsbygningen ligger et Beboelseshus paa 10 Fag, hvoraf Tiltalte ejer de syv vestligste, medens Kunstmaler Dohm har Skøde paa de tre østligste, at de Tiltalte og Dohm tilhørende Dele af Huset, der betegnes som Nr 78 i 106 Lægd, kun adskilles ved en Bræddewæg, og at Værkstedsbygningen ligger i 4½ m's Afstand fra den Dohm tilhørende Ende af Huset. Herefter ses Tiltalte ikke ved Opførelse af den til hans Bedrift hørende Værkstedsbygning at have gjort sig skyldig i nogen Overtrædelse af de i Bekendtgørelse Nr 213 af 1 August 1912 § 1 indeholdte Afstandsbestemmelser, idet Dohms Andel af Huset ikke findes at kunne betegnes som et Sted i Brandpolitilovens Forstand, og Tiltalte vil saaledes være at frifinde for det offentlige Tiltale.

Sagens Omkostninger for begge Retter vil være at udrede af det offentlige.

Nr 88/1929.

Rigsadvokaten

mod

Niels Peter Nielsen (Stein),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Vestre Landsrets Dom af 1 Marts 1929: Tiltalte Niels Peter Nielsen bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 5 Aar samt udrede alle med Sagens Behandling forbundne Omkostninger og derunder til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Dahl, i Salær 60 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det offentlige til Skærpelse af Straffen.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa det billiges, at Tiltalte er anset efter de citerede Straffebestemmelser, men Straffen findes at burde bestemmes til Tugthusarbejde i 5 Aar.

I Henseende til Sagens Omkostninger vil Dommen kunne stadfæstes.

Færdig fra Trykkeriet den 15 Maj 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokollsekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 6

Fredag den 19 April.

Thi kendes for Ret:

Niels Peter Nielsen bør hensættes til Tugthusarbejde i 5 Aar. I Henseende til Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret til Højesterets-sagfører Stein betaler Tiltalte 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Fængslede Niels Peter Nielsen ved 3 jydke Statsadvokators Anklageskrift af 5 Februar 1929 sat under Tiltale til at lide Straf:

A.

efter Straffelovens § 176, jfr §§ 173 og 161, ved i Sommeren 1925 at have udvist uterligt Forhold mod sin i Ægteskab med Ane Margrethe, født Møller, den 10 Maj 1914 ægtefødte Datter Anne Kirstine Marie Nielsen, idet han ved to Lejligheder, dels i den til hans Ejendom paa Ulkind Mark hørende Svinesti, dels i en i Ejendommens Nærhed liggende Plantage, har trukket Pigens Benklæder ned, hvorefter han ved at føre sit erigerede Kønslem ind mellem Barnets Ben og gøre Samlejevægelse forskaffede sig Sædafgang.

B.

efter Straffelovens § 176, jfr §§ 174 og 161, ved i Tiden fra den 1 August 1927 til den 11 September 1928 adskillige Gange at have udvist uterligt Forhold overfor sin i Ægteskab med Ane Margrethe, født Møller, den 1 August 1915 ægtefødte Datter Esther Kirstine Nielsen, idet han i og ved sin fornævnte Ejendom og specielt den 11 September 1928 om Eftermiddagen paa den Vest for Ejendommen liggende Mark, efter at have trukket Barnets Benklæder ned, førte sit erigerede Kønslem ind i Skridtet paa Barnet, hvorpaa han ved at foretage Samlejevægelse forskaffede sig Sædafgang.

Fængslede er født den 1 Januar 1884 og er tidligere anset ved Vestre Landsrets Dom af 21 Marts 1921 efter Straffelovens § 176, jfr §§ 173 og 161, med Forbedringshusarbejde i 4 Aar, men er ved kgl Resolution af 28 Juni 1923 løsladt af Straffeanstalten den 1 Juli s A og fritaget for at

udstaa den resterende Del af Straffen paa Vilkaar, at han i et Tidsrum af 5 Aar fra Løsladelsen at regne fører en straffri Vandel.

Ad Forhold A.

Ved den af Pigebarnet Anne Kirstine Mario Nielsen afgivne, nøjagtige og med det iøvrigt oplyste stemmende Forklaring maa det mod Tiltaltes Benægtelse anses tilstrækkelig godtgjort, at han ved de i Anklageskriftet nævnte to Lejligheder har behandlet Barnet paa den sammesteds nærmere beskrevne Maade, hvorved bemærkes, at Tiltalte ved den foranciterede Dom, afsagt den 21 Marts 1921 af Vestre Landsret, er fundet skyldig i et ganske lignende Forhold overfor Annes ældre Søster Jutta. For sit nu udviste Forhold vil han være at anse efter Straffelovens § 176, jfr §§ 173 og 161.

Ad Forhold B.

Den 13 September 1928 om Morgenen fandtes Pigebarnet Esther Kirstine Nielsen af en Mælkekusk i en Plantage i Langelund i forkommen Tilstand. Hun forklarede, at hun den foregaaende Dag var gaaet bort fra Hjemmet og ikke turde vende tilbage, fordi hendes Fader vilde »ride« paa hende. Under den herefter indledede Undersøgelse har Pigen i Retten forklaret, at hun og Faderen den 11 September 1928 om Eftermiddagen havde siddet ude ved et Havresæt paa den ham tilhørende Mark, og at Faderen da havde lagt hende ned paa Maven, lagt sig ovenpaa hende, trukket hendes Benklæder ned, sat sit Lem mellem hendes Ben og bevæget det der. Hun har videre forklaret, at Tiltalte ogsaa før har behandlet hende paa lignende Maade, bl a ude i Fodergangen ved Hestene, men om det er sket før eller efter hendes fyldte 12 Aar, ved hun ikke. Paa Forespørgsel, om Tiltalte ofte eller kun faa Gange har behandlet hende saaledes, har hun ikke svaret.

Tiltalte har oprindeligt erkendt, at han har gjort sig skyldig i uterligt Forhold overfor Datteren Esther, dog saaledes, at han ikke vil have taget hendes Benklæder ned, hvorfor hans Lem ikke kom i Berøring med Pigebarnets blottede Legeme. Efter at Tiltalte har været indlagt paa et Sindssygehospital til mental Observation, har han i et derefter afholdt Retsforhør forklaret, at han ved den heromhandlede Lejlighed den 11 September 1928 i Havremarken ikke har berørt Esther med sit Lem, men kun fremtaget Lemmet, medens han sad paa Knæ bagved Barnet, uden at føre det ind mellem hendes Ben. Tiltalte har overfor Retten vedblivende forklaret, at han aldrig før det her passerede har behandlet Esther uterligt.

Der er ved den mentale Undersøgelse ikke fundet Tegn paa Sinds sygdom hos Tiltalte, ligesom hans aandelige Udvikling ikke er skønnet at være under Normen. Derimod er det antaget, at han har en patologisk forhøjet seksuel Drift og muligvis en cerebral Svækkelsestilstand.

Medens det efter det oplyste ikke findes tilstrækkelig bevist, at Tiltalte før den 11 September 1928 har behandlet Pigebarnet Esther uterligt, findes det ved det foreliggende, derunder Tiltaltes egen delvise Tilstaaelse, godtgjort, at han den nævnte Dag har behandlet hende paa den i Anklageskriftet beskrevne Maade. For dette Forhold vil han være at anse efter Straffelovens § 176, jfr §§ 174 og 161.

Den af Tiltalte for de af ham udviste, under Forhold A og B be-

skrevne Forhold forskyldte Straf findes passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 5 Aar. Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer, 60 Kr.

Ved Højesterets Dom af s Dato i Sag Nr 75/1929 (**Rigsadvokaten** mod **Jensine Petrea Emilie Svendsen**, Rasmussens Hustru) blev Tiltalte anset for Tyveri i Medfør af Strfl § 228, jfr midl Strfl af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Mandag den 22 April.

Nr 222/1928.

Rigsadvokaten
mod

1) **Hartvig Karmisholt**, 2) **Hartvig Høystrup Sørensen**, 3) **Malta Elvinus Knudsen**, 4) **Holger Stewardt Bang Sørensen**, 5) **Wilhelm Friedrich Westphal** og 6) **Hans Christian Nielsen (Møller)**,

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 210.

Vestre Landsrets Dom af 6 August 1928: De Tiltalte Hartvig Karmisholt, Hartvig Høystrup Sørensen, Malta Elvinus Knudsen, Holger Stewardt Bang Sørensen, Wilhelm Friedrich Westphal og Hans Christian Nielsen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost, sidstnævnte i 30 Dage og de øvrige hver i 20 Dage. Saa udreder de og een for alle og alle for een Sagens Omkostninger.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-anke delts af Tiltalte delts af det offentlige til Skærpelse af Straffen.

Efter alt, hvad der er oplyst om Tiltalte Westphals Holdning under de Optrin, der gik forud for at Lassen blev baaret bort fra Grusgraven findes Westphal at maatte være medansvarlig for den mod Lassen øvede Vold.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde, vil Dommen være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges for Tiltalte Nielsen til 60 Dage og for hver af de øvrige Tiltalte til 30 Dage.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes for Hans Chri-

stian Nielsen til 60 Dage og for Hartvig Karmisholt, Hartvig Høystrup Sørensen, Malta Elvinus Knudsen, Holger Stewardt Bang Sørensen og Wilhelm Friederich Westphal til 30 Dage for hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er de Tiltalte Hartvig Karmisholt, Hartvig Høystrup Sørensen, Malta Elvinus Knudsen, Holger Stewardt Bang Sørensen, Wilhelm Friedrich Westphal og Hans Christian Nielsen ved 1 jydsk Statsadvokatars Anklageskrift af 3 Juli 1928 sat under Tiltale til at lide Straf:

I. de Tiltalte Karmisholt, Høystrup Sørensen, Knudsen, Bang Sørensen og Westphal

efter Straffelovens § 210 for den 2 Juni 1928 Kl ca 9 Formiddag i en ca 100 Meter nord for Skansebakkeanlægget i Nørresundby beliggende Grusgrav i Forening ved Vold og Trusel om Vold at have tvunget Arbejdskarlene Albert Vilhelm Holm, Niels Hilbert Georg Møller Madsen og Sigurd Christian Jesper Thomsen til at ophøre med Arbejde i nævnte Grusgrav for Muremester Anders Andersen, Nørresundby, overfor hvem der af Arbejds mændenes Fagforening var erklæret Blokade, og for umiddelbart efter samme Dag ligeledes ved Vold og Trusel om Vold at have tvunget Murersvend Niels Lassen og Arbejdskarl Otto Marinus Berthelsen til at undlade at paabegynde Arbejde for nævnte Muremester i Grusgraven.

II. Tiltalte Hans Christian Nielsen, der er Formand for Arbejds mændenes Fagforening i Nørresundby,

efter Straffelovens § 210, jfr § 52, for den 2 Juni 1928 Kl ca 9 Formiddag først mundtligt paa Havnen i Nørresundby og derefter ved sin Nær værelse ved den under I nævnte Grusgrav at have anstiftet en de paagældende Steder forsamllet Mængde, derunder de Medtiltalte, til ved Vold og Trusel om Vold at tvinge de under I nævnte Personer til at ophøre med og undlade at paabegynde det ommeldte Arbejde for fornævnte Muremester Andersen i Grusgraven.

Tiltalte Karmisholt er født den 18 Maj 1900, Tiltalte Hartvig H Sørensen den 11 Januar 1903, Tiltalte Knudsen den 22 Juli 1899, Tiltalte Holger Stewardt B Sørensen den 11 Juni 1906, Tiltalte Westphal i Flensborg, efter sit Opgivende den 4 December 1898, og Tiltalte Nielsen den 17 Marts 1896. Ingen af de Tiltalte ses tidligere at have været tiltalt eller straffet.

Efter at Muremester Andersen i Nørresundby i Anledning af, at han ikke vilde tiltræde en Priskurant, i 2—3 Maaneder havde haft Konflikt med Arbejds mændenes Fagforening, som Følge af hvilken hans Forretning var blokeret af Foreningen, antog han, der ansaa Blokaden for ulovlig, Folk, som ikke var Medlemmer af Fagforeningen, til at arbejde i den i Anklageskriftet omhandlede Grusgrav. Tiltalte Nielsen, der er Formand i den nævnte Fagforening, fik den 1 Juni 1928 gennem Tiltalte Westphal, der arbejdede i Nærheden af Grusgraven, Underretning om,

at Andersen havde saadanne Folk i Arbejde. Da Westphal den følgende Morgen havde bemærket, at der var kommet tre Arbejdere op i Grusgraven, gav han straks Nielsen Meddelelse herom. Denne begav sig derefter til Havnen, hvor han omtalte Westphals Iagttagelser overfor nogle tilstedeværende arbejdsløse Arbejdsmænd, hvorhos en af Nielsen fremsat Bemærkning om, at han gerne saa de i Grusgraven arbejdende Personer »flyttet«, uden at der dog øvedes egenlig Vold mod dem, gav Anledning til nogen Drøftelse mellem de tilstedeværende om, hvilke Skridt man var berettiget til at foretage overfor de paagældende Arbejdere. Umiddelbart efter samledes en større Menneskemængde — efter nogle Forklaringer 200—300 Mennesker — omkring Arbejdspladsen og den nordlige Del af Skansebakkeanlægget, og Tiltalte Nielsen, der efter sin Forklaring var blevet ængstelig for, hvorledes Forholdene kunde udvikle sig, da det mest var unge Folk, han havde talt med paa Havnepladsen, begav sig til Anlægget, hvor han holdt sig tæt indenfor den mod Grusgraven vendende Udkant af Anlægget. Efter at de i Grusgraven beskæftigede Arbejdere Holm, Møller Madsen og Thomsen af nogle Personer i den forsamlede Mængde var blevet opfordret til at nedlægge Arbejdet, hvad de nægtede, sprang en halv Snes Personer ned i Grusgraven. Da den Del af denne, i hvilken der arbejdedes, efter det oplyste ikke er større end, at den nævnte halve Snes Mennesker omtrent fyldte den, var de tre Arbejdere allerede som Følge af det saaledes passerede nødsagede til at standse Arbejdet; men de har iøvrigt overensstemmende forklaret, at de Personer, der var sprunget ned i Grusgraven, skubbede til dem, spændte Ben for dem, væltede dem omkuld, tog Skovlene fra dem og tvang dem op af Grusgraven, og Møller Madsen har forklaret, at nogle Personer, da han paany vilde gaa ned i Graven, greb fat i ham, kastede ham flere Gange i Vejret og lod ham hver Gang falde ned paa Jorden, hvorved han slog sig en Del. Mængden tog derpaa Ophold i Grusgravens Omgivelser, og først $\frac{1}{2}$ —1 Time efter det nys beskrevne Optrin ankom Niels Lassen og Otto Berthelsen for at paabegynde Arbejdet i Graven. Medens Berthelsen hurtigt opgav dette, gik Lassen ned i Graven og begyndte at arbejde. Efter hans Forklaring sprang en Del Personer straks ned i Graven og tog Skovlen fra ham; han blev derefter tvunget op af Graven og slæbt hen i Skansebakkeanlægget og op til et ved Skansehuset beliggende Lysthus, hvor han blev lagt paa et Bord. Medens han laa paa dette, blev hans Arme vredet, og flere Personer sparkede ham. Han slap dog tilsidst ud gennem Buskadsset til Skansehuset, hvor han telefonerede til Politiet. Der er ikke ved det passerede tilføjet de paagældende Arbejdere varigt Men.

Med Hensyn til de Tiltaltes Deltagelse i de ovenfor anførte Optrin er følgende oplyst:

Tiltalte Karmisholt har erkendt, at han var nede i Grusgraven og tvang de der arbejdende Personer op af denne, samt at han havde fat i Niels Lassen og et Stykke Vej hjælp med at slæbe ham. Han har derimod, uanset Møller Madsens modstaaende Forklaring hævdet, at han ikke har været med til at hive i ham, nappe ham og kaste ham i Vejret.

Tiltalte Hartvig H Sørensen har erkendt, at han har været med til at bære Lassen fra Grusgraven til Bordet i Lysthuset; det er herom

af Karmisholt nærmere forklaret, at Hartvig Sørensen var den første, der tog fat i Lassen, idet han greb om ham bagfra. Han har derimod, uanset Møller Madsens og Lassens modstaaende Forklaringer, hævdet, at han ikke har sparket Førstnævnte eller frataget Lassen Skovlen, som han stod med i Hænderne.

Tiltalte Knudsen har erkendt, at han efter at være sprunget ned i Graven har givet et Stød med Skulderen til en af de arbejdende, hvorpaa disse blev drevet op af Graven af dem, der var kommet ned i den. Han har hævdet, at han under det saaledes passerede ikke havde Hænderne oppe af Bukselommerne.

Tiltalte Holger Stewardt B Sørensen har erkendt, at han under Lassens Transport til Lysthuset fik fat i hans ene Ben og hjalp med at bære ham.

Tiltalte Westphal har benægtet personlig at have deltaget i de ommeldte Haandgribeligheder, idet han særlig har benægtet at have været med til at bære Lassen. Denne har som Vidne forklaret, at han i Tiltalte Westphal med Bestemthed genkender en Person med Hornbriller samt iført Spidsbukser og Sportsstrømper, og at denne tog fat i ham ved Grusgraven og var med til at slæbe ham ind i Anlægget. Denne Forklaring er derhos bestyrket ved de af Møller Madsen og Sigurd Thomsen afgivne Forklaringer. Heroverfor har Tiltalte, der erkender den nævnte Dag at have baaret Hornbriller og at have været iført de nævnte Beklædningsgenstande, nu vel henvist til, dels at disse Personers Vidneudsagn er i Strid med nogle af de Tiltalte afgivne Forklaringer, dels at nogle Personer paa et Tidspunkt, der maa antages at ligge forud for Sammenstødet med Lassen, har hørt Westphal sige, at han nu gik hen til sin Arbejdsplads, eller har set ham begive sig bort i Retning mod denne, dels at han, som af Tiltalte Nielsen forklaret, paa et Tidspunkt, der vistnok laa noget før Lassens Transport ind i Anlægget, har haft en Samtale med Nielsen, der da opholdt sig i Anlægget. Ved de af Lassen, Møller Madsen og Thomsen afgivne Forklaringer maa det imidlertid anses tilstrækkelig godtgjort, at Westphal har deltaget i Transporten af Førstnævnte, hvilket de nysnævnte Oplysninger ej heller kan anses aldeles at udelukke.

Idet nu for saa vidt angaar de Tiltalte Karmisholt, Hartvig Sørensen, Knudsen og Holger Stewardt Sørensen, deres Forklaringer om deres Andel i Begivenhederne findes at maatte lægges til Grund, maa det med Hensyn til disse Tiltalte samt Tiltalte Westphal antages, at de ved Iværksættelsen af den Tvang, de i indbyrdes Forstaaelse har udøvet overfor de paagældende Arbejdere, har benyttet Midler, der medfører Ansvar efter Straffelovens § 210, og de vil herefter alle være at anse efter denne Straffebestemmelse. Det bemærkes herved, at der ikke findes Føje til, som af de Tiltalte anført, at antage, at Arbejderne godvillig har forladt Arbejdet eller, særlig for Lassens Vedkommende, at han kun paa Skrømt har ydet Modstand mod at forlade Arbejdsstedet og derfor frivillig har ladet sig bære bort fra dette.

Hvad endelig angaar Tiltalte Nielsen, har han anført, at de af ham paa Havnepladsen fremsatte Bemærkninger var foranledigede af et Spørgsmaal for nogle arbejdssøgende om, hvorvidt han skulde bruge

Vestre Landsrets Dom af 27 Februar 1928: De Sagsøgte, Arbejderpartiet i Nørresundby, bør til Sagsøgeren, Arkitekt N K Mørck, betale 2500 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 14 Juli 1927, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 400 Kr. Det idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter Konkurrenceindbydelsen havde Indstævnte kun Krav paa som Arkitekt at komme til at lede Appellantens Byggeforetagende, saafremt dette udførtes i Overensstemmelse med det Program, der blev lagt til Grund for Konkurrencen. Det Byggeforetagende, der — efter at Appellanten af økonomiske Grunde havde opgivet at gennemføre Konkurrencens Program — senere blev udført, var imidlertid paa afgørende Punkter saa forskelligt fra det, der var Genstand for Konkurrencen, at der i Virkeligheden for Arkitekten har foreligget en væsentlig anden arkitektonisk Opgave til Løsning, og den Omstændighed, at man har truffet visse Foranstaltninger, der kan lette en senere Tilbygning, om hvis nærmere Karakter der intet er bestemt ligesaa lidt som om Tidspunktet for Opførelsen, maa blive uden Betydning. Indstævnte findes herefter kun at have Krav paa det Honorar, der i Konkurrenceindbydelsen er fastsat for det Tilfælde, at Byggearbejdet »ikke kan komme til Udførelse efter noget som helst af de indleverede Projekter.« I Overensstemmelse med det anførte vil Dommen efter Appellantens Paastand være at forandre.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale Appellanten med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Arbejderpartiet i Nørresundby, bør til Indstævnte, Arkitekt N K Mørck, betale 500 Kroner, med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 14 Juli 1927, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 800 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Efteraaret 1925 havde de Sagsøgte, Arbejderpartiet i Nørresundby, der eiede en Grund dersteds beliggende mellem Tinghusgade, Vestergade og Smedegade, og som paatænkte at indkøbe en Nabogrund, hvorved de vilde blive Ejere af hele Grundstykket mellem de nævnte tre Gader og Skolegade, anmodet Sagsøgeren, Arkitekt N K Mørck af Nørresundby, om at skitsere et Projekt til Bebyggelse af det hele

Grundstykke. Det viste sig imidlertid, at dette Projekt blev for kostbart, og det blev opgivet, idet der betaltes Sagsøgeren et Honorar af 1800 Kr. Efter at der dernæst paa et den 9 December 1925 afholdt Fællesbestyrelsesmøde, hvortil i Følge de Sagsøgte Love samtlige Bestyrelsesmedlemmer for de under Arbejderpartiet staaende Arbejderorganisationer havde Adgang, var fremkommet Ønske om at udskrive en Konkurrence mellem tre Arkitekter i Nørresundby, nemlig Sagsøgeren og Arkitekterne Bovin og Charles Jensen, om Opførelse af en Foreningsbygning paa den Grund, de Sagsøgte allerede var Ejere af, og efter at der i den Anledning var foretaget Drøftelser indenfor de Sagsøgte Forretningsudvalg, afholdtes der den 14 Marts 1926 et Forretningsudvalgs-møde, hvor de tre Arkitekter var til Stede. Man enedes her om de Betingelser, hvorunder en saadan Konkurrence kunde afholdes, og der udstedtes paa Grundlag heraf en Konkurrenceindbydelse, hvori det blandt andet hedder:

»Den Arkitekt, hvis Projekt antages til Udførelse, overdrages Arkitektarbejdet ved Bygningens Opførelse og lønnes da efter akademisk Arkitektforenings Honorarregler, og Partiet betaler hver af de øvrige Arkitekter 500 Kr for det af dem indleverede Projekt, imod at erhverve disse som Ejendom, saaledes at Ideer og Enkeltheder fra disse om ønskes kan benyttes ved Udarbejdelsen af det endelige Projekt.

Dersom Byggearbejdet ikke kan komme til Udførelse efter noget som helst af de indleverede Projekter, betaler Partiet 500 Kr for hver af Projekterne. Projekterne bedømmes af et af Partiet nedsat Bedømmelsesudvalg i Samraad med tilkaldt betryggende Sagskundskab, og Partiet meddeler de konkurrerende Arkitekter Bedømmelsesudvalgets Sammensætning senest den 15 Maj d A. — — —«

Dette godkendtes paa et den 13 April s A afholdt Fællesbestyrelsesmøde, og der blev derpaa nedsat et Bedømmelsesudvalg bestaaende af Stadsingeniør i Nørresundby Fogtmann og Bygningsinspektør i Aalborg Poulsen tillige med tre Medlemmer af de Sagsøgte Forretningsudvalg. Under 7 Juni s A afgav dette Udvalg en Betænkning over de indkomne Projekter, ifølge hvilket man havde anset Sagsøgerens Projekt for den bedste Løsning af den foreliggende Opgave. Der er herefter udbetalt Arkitekterne Bovin og Jensen hver 500 Kr, medens der ikke udbetaltes saadant Beløb til Sagsøgeren. Sagen blev derefter drøftet i Fællesbestyrelsesmøder den 17 Juni og den 17 August s A, og ved sidstnævnte Leilighed vedtoges det »ikke at foretage Forandringer i Partibygningen udover det nødvendige«. I Februar Maaned 1927 behandlede Byggespørgsmaalet atter saavel i Fællesbestyrelsen som i Forretningsudvalget, idet man nu vilde indskrænke sig til at opføre en mindre Foreningsbygning med Facade alene mod Smedegade, og efter en Del Drøftelser vedtoges det paa et den 21 Februar 1927 afholdt Fællesbestyrelsesmøde at henvende sig til Arkitekt Charles Jensen om at projektere en saadan Bygning. Sidst i Maj s A blev der indhentet Tilbud paa de forskellige Arbejder ved Opførelsen, og efter at Byggeplanen var godkendt paa Generalforsamlinger i de Arbejderorganisationer, der var samlede under Arbejderpartiet, opførtes den saaledes projekterede Foreningsbygning med Charles Jensen som Arkitekt. Me-

dens de af Sagsøgeren og Charles Jensen udarbejdede Konkurrenceprojekter var anslaaede til at medføre Udgifter af henholdsvis 150 000 Kr og 222 000 Kr, vil Opførelsen af Foreningsbygningen mod Smedegade, der i det væsentlige indeholder, omend i formindsket Maalestok, de samme Lokalteter til den daglige Brug som Konkurrenceprojektet, medens det blandt andet ikke medtager Projektets store Festsal, andrage ca 70 000 Kr. Idet Sagsøgeren har gjort gældende, at de Sagsøgte, naar de — som sket — lader opføre en Bygning med samme Formaal og i alt væsentligt med samme Indhold som i Konkurrenceindbydelsen anført og paa den deri ommeldte Grund, da efter Indbydelsens Ordlyd har været pligtige til at overdrage Arkitektarbejdet ved Bygningens Opførelse til Sagsøgeren som den, hvis Projekt er antaget af Bedømmelsesudvalget, har han under nærværende Sag paastaet de Sagsøgte dømt til at betale ham et Arkitekthonorar beregnet efter det af ham udarbejdede Konkurrenceprojekt af 12 463 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 14 Juli 1927, indtil Betaling sker.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Til Støtte for deres Paastand har de Sagsøgte i første Række gjort gældende, at det er de enkelte Arbejderorganisationers Generalforsamlinger, der alene er kompetente til at afgøre, om en Foreningsbygning skal opføres, og hvilken Arkitekt der hertil skal antages, saaledes at Fællesbestyrelsen ikke har kunnet binde de Sagsøgte i disse Henseender. Heri findes der at maatte gives den Medhold forsaavidt angaar Spørgsmaalet om, hvorvidt der overhovedet skal bygges. Fællesbestyrelsen maa derimod i Kraft af sin Stilling være bemyndiget til at tilrettelægge Byggeplanen og derunder at udskrive en Konkurrence som den foretagne, der maa anses for en naturlig og formaalstjenlig Foranstaltning, med den dertil knyttede Pligt til under visse Betingelser at anvende den Arkitekt, hvis Projekt af Bedømmelsesudvalget antages.

De Sagsøgte har dernæst anført, at Sagsøgeren i hvert Fald ifølge Konkurrenceindbydelsen kun har Krav paa at faa Arkitektarbejdet overdraget, naar det i Indbydelsen nævnte Projekt kommer til Udførelse, og derfor ikke i nærværende Tilfælde, hvor der er opført en ganske anden Bygning. Naar imidlertid henses til, hvad der er oplyst om Bygningens Indretning, og derunder at den er opført saaledes, at Konkurrenceprojektet kan udføres ved, at der sker Tilbygning til den rummende den omtalte Festsal, skønnes den opførte Bygning at have en saadan Forbindelse med Konkurrenceprojektet, at den foretagne Ændring i Byggeplanerne ikke kan forandre de ved Indbydelsen paatagne Forpligtelser overfor den Arkitekt, hvis Projekt er antaget af Bedømmelsesudvalget.

Efter det saaledes anførte har Sagsøgeren haft Krav paa at komme til at overtage Arkitektarbejdet ved den nu opførte Foreningsbygning, og da dette ikke er fyldestgjort, vil der tilkomme ham en Erstatning. Ved Bestemmelsen af dennes Størrelse findes imidlertid alene Omkostningerne ved den nu opførte Bygning at kunne komme i Betragtning, og da Arkitekthonoraret herefter vilde udgøre mellem 4000 og 5000 Kr, og der vil være at tage Hensyn til, at Sagsøgeren er blevet fritaget for

Arbejdet med at føre Tilsyn med Opførelsen m m, skønnes Erstatningen at kunne sættes til 2500 Kr, hvilket Beløb de Sagsøgte derfor vil have at betale ham tilligemed Renter som paastaet.

De Sagsøgte findes derhos i Sagsomkostninger at burde betale Sagsøgeren 400 Kr.

Torsdag den 25 April.

Nr 224/1928. Skomagermester A S Andersen (Jørgensen)
 mod
 Aktieselskabet Nordisk Skotøjsfabrik (Bang),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Berettigelse til at annullere en Kontrakt om Køb af et Parti Skotøj.

Vestre Landsrets Dom af 24 September 1928: Sagsøgte, Skomagermester A S Andersen, bør til Sagsøgerne, A/S Nordisk Skotøjsfabrik, betale 1734 Kr tilligemed Renter heraf 6 pCt p a fra den 17 Juni 1927, indtil Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgte til Sagsøgerne 400 Kr. — — Det idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret har Appellanten frafaldet den Indsigelse, at der ikke har foreligget endelig Bestilling af Varerne.

Ved Afgørelsen af Spørgsmaalet om Skoenes Ukontraktmæssighed maa der tages i Betragtning ikke alene, at de havde de i Dommen nævnte Mangler, men ogsaa at der var Folder i Foret paa en Del af dem.

Da 17 af de leverede 119 Par efter Skønsmændenes Erklæring var kassable og da en større Del af Partiet havde Mangler, om end ikke af saa stor Betydning som Manglerne ved de 17 Par, findes Appellanten at have været berettiget til at stille Partiet som Helhed til Indstævntes Disposition. Appellanten vil derfor efter sin Paastand være at friinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale Appellanten med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Skomagermester A S Andersen, bør for Tiltale af Indstævnte, Aktieselskabet Nordisk Skotøjsfabrik, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 600 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 9 November 1926 solgte Sagsøgerne, A/S Nordisk Skotøjsfabrik af København, ved deres Repræsentant N P Rasmussen, et Parti Damefodtøj til Sagsøgte, Skomagermester A S Andersen af Aarhus, der var Indehaver af »National Fodtøjsmagasin« sammesteds. Da denne fandt Partiet ukontraktmæssigt, indledede Sagsøgerne gennem Repræsentanten Forhandlinger med Sagsøgte om Optagelse af en Erstatningsordre, hvorefter Repræsentanten under 22 Februar 1927 til Sagsøgerne indsendte en ny Ordre fra Sagsøgte angaaende Levering af 120 Par nærmere betegnede Damesko af beige Chevreaux i 2 Modeller a 60 Stk til 17 Kr Parret, at levere inden 1 April s A. Af Ordresedlen sendte Repræsentanten en Kopi til Sagsøgte den 24 eller 25 Februar. Efter Modtagelsen af Ordren tilstillede Sagsøgerne den 23 s M Sagsøgte en Skrivelse, hvori de meddelte, at de straks havde sat de til Repræsentanten opgivne 2X60 Par Damesko i Arbejde, og at de efter Sagsøgtens Ønske vilde lave 1 Par særskilt af hver Model og sende ham dem saa hurtigt som muligt. Efter at de 2 Par Sko var oversendt til Sagsøgte, som kort forinden havde bedt Leveringen af dem fremskyndet af Hensyn til forestaaende Vinduespyntning, nægtede han imidlertid i Skrivelse til Sagsøgerne af 22 Marts s A at modtage yderligere Levering med den Begrundelse, at de fremsendte Par ikke var kontraktmæssige og af ham var bedt leveret som Prøve, inden han tog Bestemmelse om, hvorvidt den nævnte Ordre skulde sættes i Arbejde. Efter nogen Korrespondance mellem Parterne, under hvilken Sagsøgerne benægtede de fremsendte Skos Ukontraktmæssighed og stillede Sagsøgte Valget mellem at beholde den ham først leverede Sending Sko eller at ombytte denne med de i Ordren af 22 Februar nævnte 120 Par, hjemtog Sagsøgte den 27 April 1927 den sidste Sending i Forstaaelse med Sagsøgernes Sagfører, som lovede ham, at det ikke skulde præjudicere hans Retsstilling. Den 29 s M reklamerede Sagsøgte overfor Sagsøgerne og nægtede at aftage Partiet under Henvi sning til, at det var behæftet med forskellige Mangler og ikke svarede til en af Repræsentanten ved Optagelsen af Ordren forevist Prøve. Sagsøgerne, som under Forhandlingerne med Sagsøgte havde taget den første Sending tilbage, har nu under nærværende Sag paastaaet Sagsøgte tilpligtet at betale dem for den sidste Sending enten Købesummen for de 120 Par, 2040 Kr, mod Omlevering af 17 Par af de leverede Sko, som Sagsøgerne erkender for ukontraktmæssige, og mod Efterlevering af 1 Par, som manglede i Leveringen, eller Købesummen for 102 Par Sko, 1734 Kr, alt tilligemed Renter deraf 6 pCt p a fra Stævningens Dato, den 17 Juni 1927, indtil Betaling sker.

Sagsøgte har nedlagt Paastand om Frifindelse.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgte i første Række gjort gældende, at der ikke fra hans Side forelaa en endelig Bestilling af den

paagældende Erstatningsordre, men at han overfor Repræsentanten udtrykkelig havde gjort Effektueringen af Ordren afhængig af den i hans fornævnte Skrivelse af 22 Marts f A anførte Prøvelevering.

Naar imidlertid henses til, at han har undladt at reklamere saavel efter Modtagelsen af Ordrekopien, der intet indeholdt om, at Bestillingen ikke var endelig afgivet, som efter Modtagelsen af Sagsøgernes fornævnte Skrivelse af 23 Februar f A, kan der ikke gives Sagsøgte Medhold i hans Anbringende.

Sagsøgte har dernæst anført, at det leverede Parti Sko led af Mangler, idet en stor Del af Skoene var skjoldede og plettede, hvorhos Foret laa i Folder, ligesom Skoenes Farve og Skoflækken ikke svarede til den ham foreviste Prøve. Han har i saa Henseende henvist til en under Sagen over Partiet optaget Syns- og Skønsforretning.

Det fremgaar af denne, at Skønsmændene har været enige om at erklære 17 Par Sko af Partiet for kassable, idet de led af væsentlige Fejl paa Overlæderet, og 48 Par som prøvesvarende. For de resterende 54 Pars Vedkommende har Skønsmændene ikke kunnet opnaa Enighed, idet den ene Skønsmand ikke har tillagt de ved dette Parti forefundne mindre Fejl nogen Betydning, medens den anden har udtalt, at han ikke vilde modtage et Parti, der var som de 54 Par, selv om de forefundne Fejl i Relation til Manglerne ved de 17 Par ogsaa efter hans Formening maatte anses for ret uvæsentlige.

Efter det anførte findes det mod Sagsøgernes Benægtelse ikke godtgjort af Sagsøgte, at mere end 17 Par Sko af den omhandlede Bestilling har lidt af væsentlige Mangler.

Naar nu henses til, at Handlen har drejet sig om Sko, der af Skønsmændene angives som en Mellemvare, og som er fabrikeret af sart Skind, maatte Sagsøgte være forberedt paa, at nogle af Skoene kunde være faldet mindre heldigt ud, og da Manglerne kun angaar en mindre Del af Partiet, har han ikke haft Ret til at hæve Købet i dets Helhed og stille det samlede Parti til Sagsøgernes Disposition.

Idet Sagsøgerne herefter har Krav paa Betaling for 102 Par Sko, vil deres herom nedlagte Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgerne med 400 Kr.

Nr 265/1928. Direktør **Carl Jørgensen** (E Bülow)

mod

Tømrermester **J Wang** (Jørgensen),

betræffende Spørgsmaalet om Omfanget af Indstævntes Resttilgodehavende for Opførelse af en Række Garager m v.

Østre Landsrets Dom af 16 November 1928: Sagsøgte, Direktør Carl Jørgensen, bør til Sagsøgeren, Tømrermester J Wang, betale 1937 Kr 82 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 30 Juni 1928, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret foreligger Sagen kun til Prøvelse, forsaavidt angaar Dommens Post 5 og 7.

Parterne er enige om, at der af det under Post 5 Indstævnte tilkendte Beløb for Ekstraarbejder tilkommer Indstævnte 350 Kroner, men Indstævnte paastaar, at der yderligere tilkommer ham et Beløb af 350 Kroner for ekstra Murarbejde.

Da det imidlertid ikke kan anses for tilstrækkeligt godtgjort, at det sidstnævnte Ekstraarbejde er udført, kan der kun under Post 5 tilkendes Indstævnte 350 Kroner.

Forsaavidt Post 7 angaar, kan der ikke gives Appellanten Medhold i hans Paastand om at fritages for at betale dette Beløb, idet Dommens Begrundelse paa dette Punkt kan tiltrædes.

Efter det anførte vil Appellanten have at betale Indstævnte 1137 Kroner 82 Øre med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Direktør Carl Jørgensen, bør til Indstævnte, Tømrermester J Wang, betale 1137 Kroner 82 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 30 Juni 1928, til Betalingsker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 3 Februar 1926 paatog Sagsøgeren, Tømrermester J Wang, sig for Sagsøgte, Direktør Carl Jørgensen, at opføre en Række Garager m v paa den Sagsøgte tilhørende Ejendom Matr Nr 48 m af Frederiksberg, Finsensvej Nr 11 og Lindevangen Nr 12. Af Kontraktens Bestemmelser hidsættes følgende:

»1.

Entreprenøren forpligter sig til at opføre de projekterede Garager i Overensstemmelse med foreliggende og heri indhæftede Beskrivelser og Arkitekt Markes Tegninger med Tillæg af alle Materialer, Redskaber m m, saaledes at Garagerne bliver i Overensstemmelse med Byggelove, Autoriteternes Forskrifter og saaledes, at Bygningsattest kan faas.

— — — —

Entreprisensummen er fastsat saaledes:

For Tegninger, Andragender og Attester	Kr 1 500.
For Afdeling a ca 643 m ²	Kr 30 510,—
Kloaker og ca 900 m ² Gaardbeton	— 4 545,—
— — — —	————— Kr 35 055.

6.

Det af Entreprenøren afgivne Tilbud er sket i Henhold til Beregning af Arbejds- og Materialepriser i December 1925. Skulde Priserne under Arbejdets Gang, eller forinden det er færdigt, forandre sig, tillægges eller fratrækkes Entreprisensummen det dertil svarende Beløb.

Entreprenøren er pligtig til at rette sig efter Arkitektens Anvisning i alle Detailler samt finde sig i de eventuelle Forandringer, som Byggherren og Arkitekten under Arbejdets Gang maatte forlange. Medfører en saadan Forandring Besparelser i Arbejde eller Materiale for Entreprenøren, er han pligtig til at finde sig i tilsvarende Afkortning i Entreprisensummen. Medfører Forandringen forøgede Udgifter for Entreprenøren, tillægges disse efter forud truffen skriftlig Aftale Entreprisensummen.«

For Arbejder udførte i Henhold til denne Kontrakt paastaar Sagsøgeren nu Sagsøgte dømt til Betaling af 3947 Kr 82 Øre med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 30 Juni 1928.

Sagsøgte procederer til Frifindelse, subsidiært mod Betaling af et af Retten fastsat Beløb.

Efter Proceduren drejer Tvisten sig om følgende Punkter:

1. Sagsøgte hævder, at der, jfr Entreprisekontraktens § 2, var regnet med et bebygget Areal af 643 m², og paastaar derfor under Henvi- ning til, at det bebyggede Areal i Virkeligheden kun udgør 609 m², fradraget et forholdsmæssigt udregnet Beløb af 1613 Kr 30 Øre.

Sagsøgeren har bestridt, at Entreprisensummen skulde beregnes efter en Enhedspris pr m², og da Sagsøgte ikke har bevist Rigtigheden af sit modstaaende Anbringende — i hvilken Henseende hans Henvi- ning til Kontraktens § 2 ikke kan anses fyldestgørende, allerede fordi Arealet her kun angives omtrentligt — kan Sagsøgtes Paastand paa dette Punkt ikke tages til Følge.

2. Sagsøgte bestrider at være pligtig at betale Post 12 paa en af Sagsøgeren fremlagt Ekstraregning af 27 Maj 1926:

Skur i Nr 10 a 148 Kr.

Da Sagsøgeren ikke overfor Sagsøgtes Benægtelse har bevist, at denne har bestilt det paagældende Skur, eller iøvrigt paavist Hjemmel til at debitere Sagsøgte for dets Opførelse, maa Posten komme til Af- drag i det indtalte Beløb.

3. Sagsøgte bestrider at være pligtig at betale 1050 Kr, som Sag- søgeren har debiteret ham for Opførelsen af Garage Nr 32, idet Sag- søgte hævder, at det skyldes Sagsøgeren selv, at Opførelsen af denne Garage blev nødvendig, og under alle Omstændigheder protesterer imod at betale mere for den end for de andre Garager, d v s mere end 629 Kr.

Af Sagens Oplysninger fremgaar, at den paagældende Garage er opført i Stedet for en — i Brysthøjde opført — Garage, der maatte nedrives, fordi den var opført for nær Naboejendommen. Da Sag- søgeren imidlertid ved Opførelsen havde fulgt den til Grund for Entre- prisen liggende Tegning, og da det ikke kan paadrage ham Ansvaret, at Sagsøgtes Arkitekt ved denne Tegnings Udarbejdelse uden selv- stændig Undersøgelse havde lagt en tidligere af Sagsøgeren udarbejdet

Tegning til Grund, maa Sagsøgte være pligtig at betale Garagen, og da en under Sagen optaget Skønsforretning har bekræftet, at Prisen 1050 Kr er passende, vil Posten være at tilkende Sagsøgeren.

5. Sagsøgte bestrider at være pligtig at betale 1150 Kr, som Sagsøgeren har debiteret ham for ekstra Jord- og Betonarbejder, og 174 Kr, som Sagsøgeren har debiteret ham for Forandring af den østlige Garagefløj.

Da de paagældende Forandringer er bestilt af Sagsøgtes Arkitekt, og da Sagsøgtes Indsigelse kun er støttet paa det ovenfor under 3 omhandlede Forhold, at Sagsøgeren i den Tegning, han i sin Tid havde udført, og som Sagsøgtes Arkitekt uden selvstændig Undersøgelse lagde til Grund, havde angivet Afstanden til Naboejendommen for lavt, kan Sagsøgtes Indsigelse af den under 3 nævnte Grund ikke tages til Følge.

7. Sagsøgte bestrider at være pligtig at betale 420 Kr, som Sagsøgeren har debiteret ham i Anledning af, at Autoriteterne forlangte to Brandmure opført i Stedet for, som paa Tegningen vist, to Pladeskillerum.

Sagsøgte støtter sin Indsigelse paa, at Sagsøgeren efter Entreprisekontraktens Post 1 var pligtig at udføre Arbejdet efter Autoriteternes Forskrifter.

Da det er oplyst under Sagen, at Sagsøgeren ikke paa Forhaand kunde vide, at Autoriteterne vilde stille den omtalte Fordring — idet det beror paa et Skøn i hvert enkelt Tilfælde, hvor meget man af brandtekniske Hensyn forlanger ved Opførelsen af Garager — maa Postens Berettigelse anerkendes.

I Henhold til det anførte vil der være at tilkende Sagsøgeren ialt 1937 Kr 82 Øre med Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger vil være at ophæve.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 80/1929 blev Tiltalte for Be-
drageri anset efter Strfl § 253 jfr midl Strfl af 1 April 1911 § 13 med
Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage.

Færdig fra Trykkeriet den 22 Maj 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

78. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 7

Mandag den 29 April.

Nr 165/1928. Fhv Hotelejer F N Friis-Hansen (Bülow)
mod
Grosserer J E Fischer-Nielsen (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar for Mangler ved et ved en Byttehandel overdraget Varelager.

Østre Landsrets Dom af 2 Juni 1928: Sagsøgte, Grosserer J E Fischer-Nielsen, bør til Sagsøgeren, fhv Hotelejer F N Friis-Hansen, betale 1500 Kr med Renter deraf 5 pCt p a fra den 16 Marts 1928, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Ved Dommen er det i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde med Rette antaget, at Appellanten har Krav paa Erstatning hos Indstævnte, men Erstatningens Størrelse findes efter de foreliggende, til dels efter Dommens Afsigelse tilvebragte Oplysninger at burde bestemmes til 4000 Kroner, hvilket Beløb Indstævnte vil have at betale Appellanten med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Grosserer J E Fischer-Nielsen, bør til Appellanten, fhv Hotelejer F N Friis-Hansen, betale 4000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 16 Marts 1928, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Foraaret 1927 udbød Sagsøgeren, fhv Hotelejer F N Friis-Hansen, nogle ham tilhørende Grunde i Gilleleje, som han tidligere forgæves havde søgt at sælge, i Bytte mod Varepartier. Sagsøgte, Grosserer I E Fischer-Nielsen, der driver Isenkramforretning en gros, og som agtede at rømme sit Lager for nogle Varer, han havde for mange af, kom i Forbindelse med Sagsøgeren, og Forhandlingerne mellem dem endte med, at der den 22 Juli 1927 oprettedes Slutseddelen om Køb af Grundene. Disse skulde leveres gældfri, og Købesummen angaves i Slutseddelen at være 25 000 Kr, som skulde betales med »Varer i Henhold til leveret Specifikation, hvis Brutto Udsalgspris er 42 000 Kr.« Ifølge Slutseddelen skulde Sagsøgeren snarest muligt have en Prøvekollektion af de solgte Varer, som forøvrigt skulde blive beroende hos Sagsøgte, indtil Sagsøgeren kunde give Skøde i færdig Stand.

Straks ved Slutseddelen Underskrift og nogle Dage senere fik Sagsøgeren Prøver af de Varer, Sagsøgte agtede at levere, og den 27 Juli fik han Faktura over samtlige disse.

I Tiden fra den 11 August til den 5 Oktober 1927 leverede Sagsøgte omtrent Halvdelen af Varerne, men derefter standsede han Leveringen, fordi det viste sig, at der paa de solgte Grundes Folio var læst et Skadesløsbrev, som Sagsøgeren ikke havde omtalt under Forhandlingerne, og som han havde Vanskelighed ved at faa udslettet.

Da Sagsøgeren prøvede at sælge de ham leverede Varer, viste der sig Vanskelighed hermed, og den 11 November klagede han gennem sin Sagfører til Sagsøgte over, at Varerne var ham fakturerede til alt for høj Pris, saavel som over, at Kvaliteten af en Del af dem ikke var god.

Den 9 Januar 1928 fik Sagsøgte Skøder paa Grundene, og i disse Skøder angaves Købesummen at være 20 000 Kr.

Omtrent samtidig, nemlig den 3 og 10 Januar 1928, blev Restpartiet af Varerne leveret Sagsøgeren. Denne meddelte imidlertid nu i et Brev af 11 Januar samme Aar Sagsøgte, at han vilde have de beregnede Priser og de leverede Varer bedømt af to Sagkyndige, hvorefter han foranledigede en saadan Bedømmelse foretaget.

Efter at de paagældende havde undersøgt en Del af Varerne, udtalte de, at kun en ringe Del deraf var kurante Varer i gode og fejlfri Kvaliteter.

Sagsøgeren, der ansætter Værdien af samtlige ham leverede Varer til 7000, højst 9000 Kr, har derpaa under nærværende Sag paastaaet Sagsøgte dømt til at betale ham en Erstatning af 16 000 Kr med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 16 Marts 1928, subsidiært et Beløb efter Rettens Skøn.

Til Støtte herfor gør Sagsøgeren gældende, at Sagsøgte under Forhandlingerne opgav, at det var kurante og fejlfri Varer, der skulde blive leveret, og at han vilde beregne deres Værdi til egen en gros Udsalgspris minus 40 pCt, som var hans Bruttoavance som Grosserer. Sagsøgeren henviser herved ogsaa til, at han i en Skrivelse, som han den 10 Juli 1927 vil have sendt Sagsøgte, præciserede, at de Priser, der skulde regnes med, skulde være de Dagspriser, som københavnske

Grosserere i Øjeblikket solgte til, at der ikke maatte leveres ukurant Vragods, og at Varerne i enhver Henseende skulde være fejlfri.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Forsaavidt han til Støtte herfor gør gældende, at Sagsøgeren har reklameret for sent, kan der ikke gives ham Medhold heri. Den indgaaede Byttehandel kan nemlig ikke karakteriseres som et Handelskøb, og Sagsøgeren, der ikke var Fagmand, lod straks efter, at Leveringen, der som nævnt skete efterhaanden, var afsluttet, Varerne, der var leverede indpakkede, besigtige af Sagkyndige.

Sagsøgte bestrider iøvrigt, at han har udtalt, at Varerne skulde være kurante og fejlfri og leveres til den af Sagsøgeren angivne Pris. Sagsøgte benægter at have modtaget Sagsøgerens omtalte Skrivelse af 10 Juli 1927. Han anfører derimod, at Sagsøgeren var paa det Rene med, at det drejede sig om Varer, som Sagsøgte havde tænkt at rømme ud af sit Lager, og at Sagsøgeren derfor maatte regne med, at de tildels var vanskeligt sælgelige. — Sagsøgte hævder, at Varerne iøvrigt i enhver Henseende svarede til de Prøver, Sagsøgeren fik udleveret, og at de ved Leveringen var fejlfri.

Under Sagen har der været afholdt et Skøn over den Del af Partiet, der endnu var usolgt. I Skønnet udtales det, at en Del af Varerne var usælgelige eller vanskeligt sælgelige, at en Del led af Mangler (Rust etc) samt at Værdien af Varerne gennemgaaende var ansat højere end Markedsværdien i Midten af Aaret 1927.

Sagsøgeren har af de leverede Partier solgt Varer for et Beløb af ca 5300 Kr.

Efter Skønnet maa det imidlertid antages, at disse Varer ved Salg til Detailhandlere kunde have indbragt noget mere.

Den usolgte Del af Partiet maa efter Skønnet antages at have en Værdi af ca 5000 Kr.

Om Grundenes Værdi er der oplyst følgende:

Deres Ejendomsskyldværdi er 15 700 Kr. Sagsøgeren havde i 1926 forgæves tilbudt at sælge dem for ca 12 000 Kr. Hans daværende Sagsfører har ansat deres Værdi til mellem 12 og 15 000 Kr. Endelig er det oplyst, at Sagsøgte nu har solgt dem for 12 500 Kr.

Det maa nu vel antages godtgjort, at Sagsøgte har beregnet de leverede Varer til Priser, der var højere, tildels adskilligt højere, end hvad der svarede til Markedsværdien i Leveringsøjeblikket, men der kan ikke herved bortses fra, at det drejede sig om en Byttehandel, hvor ogsaa Sagsøgeren efter det oplyste maa antages at have sat Grundenes Værdi betydeligt over den virkelige Værdi.

Sagsøgeren findes imidlertid i ethvert Fald at have været berettiget til at gaa ud fra, at der leveredes ham salgbare Varer.

Men da det efter det foreliggende kun delvist har været Tilfældet, maa Sagsøgeren anses at have Krav paa nogen Erstatning af Sagsøgte. Idet nu Erstatningen findes at kunne bestemmes til 1500 Kr, vil Sagsøgte have at betale Sagsøgeren dette Beløb med Renter deraf som paastaet.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at kunne ophæves.

Onsdag den 1 Maj 1929.

Nr 170/1928. Forvalter **Aage William Ulrich** (Kondrup)
 mod
Chauffør Gunnar Marius Hannibal Peter Nommesen (F Bülow),
 betreffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at betale Erstatning
 i Anledning af en Paakørsel.

Østre Landsrets Dom af 23 April 1928: Sagsøgte, Chauffør Gunnar Marius Hannibal Peter Nommesen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Forvalter Aage William Ulrich, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Ulrich til Nommesen 300 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Dommen er det af de i denne anførte Grunde rettelig antaget, at der paahviler Ulrich et Hovedansvar for Sammenstødet. Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger findes der imidlertid at maatte gaas ud fra, at Nommesen har kørt for hurtigt over det farlige Vej-kryds og ikke i tilstrækkelig Grad haft sin Opmærksomhed henvendt paa Motorcyklen. Idet han herefter har Medskyld i Ulykken, vil han have at betale Ulrich en Erstatning, hvis Størrelse findes at kunne bestemmes til 3000 Kroner.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Nommesen at burde betale til Ulrich med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Chauffør Gunnar Marius Hannibal Peter Nommesen, bør til Appellanten, Forvalter Aage William Ulrich, betale 3000 Kroner og Sagens Omkostninger for begge Retter med 500 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne ved Retten for Helsingør Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgeren, Forvalter Aage William Ulrich, hvem der er meddelt fri Proces, dog at han selv har sørget for Sagførerbistand, paastaet Sagsøgte, Chauffør Gunnar Marius Hannibal Peter Nommesen, dømt til i Erstatning for Skade, tilføjet Sagsøgeren, sket ved Sammenstød mellem to af Sagens Parter førte Motorkøretøjer, at betale ham 20 000 Kr. subsidiært et Beløb efter Rettens Skøn, med nærmere angivne Renter.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet under Anbringende af, at Skylden for Sammenstødet alene paahviler Sagsøgeren.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Ulrich kom den 6 Juni 1927 ved Middagstid kørende østfra paa en Motorcykel paa Landevejen Helsingør—Hillerød. Da han ved Vejkrydset udfør Jærnbanehotellet i Fredensborg, hvor den nævnte Landevej krydses af Jærnbanegade i Fredensborg, var naaet omtrent i Midten af Vejkrydset, blev han paakørt af nordfra kommende Droskeautomobil B 3243, der tilhører Vognmand Axel Jensen, Fredensborg, og blev ført af Nommesen, der var i Tjeneste hos Jensen som Chauffør.

Ved selve Paakørslen fik Ulrich et saa alvorligt Benbrud paa højre Ben, at dette et Par Dage efter Ulykkestilfældet maatte bortamputeres lige nedenfor Knæet.

Om de nærmere Omstændigheder ved Begivenheden er der afgivet Forklaring af Parterne samt af en Del Vidner, nemlig Overtjener Peter Ambjørnsen, Portier Arne Olsen, Mekaniker Victor Vahlkvist, Arbejdsmand Carl Hansen og Tjener Edvard Larsen. Der er derhos til Belysning af Motorkøretøjernes Hastigheder m v afgivet forskellige Udtalelser af Sagkyndige, hvilke Udtalelser imidlertid kommer til fra hinanden afvigende Resultater. Om Terrænforholdene er det oplyst, at det paa Vejkrydsets nordøstlige Hjørne liggende Hotel hindrer Udsigten mod Nord for Vejfarende, der kommer fra Øst, og omvendt.

Ulrichs Forklaring gaar ud paa, at han kørte gennem Byen med en Fart af en Snes Kilometer i Timen og gav Signal vel en Snes Meter fra Vejkrydset. Han kørte midt i højre Kørebane. Da han var kommet saa langt frem, at han saa Automobilet, hvis Signal han ikke havde hørt, komme mod sig, var der ikke Tid til at bremse eller dreje til højre bag om Automobilet, men han har maaske søgt noget ud til venstre for at komme foran det. Dette lykkedes dog ikke, idet Automobilet paakørte Motorcyklen, hvorved hans Ben blev ramt.

Nommesen har forklaret, at han mindst 50 Meter fra Sammenstødsstedet, da hans Speedometer viste 30 km, traadte Koblingen fra og satte Fodbremsen til, saaledes at han, der ikke havde hørt eller bemærket Motorcyklen, men gav Signal, kørte ind i Vejkrydset med mindre end 30 km's Fart. Han saa først til højre, og da han derefter saa Motorcyklen komme fra sin venstre Side, gik han ud fra, at den vilde holde tilbage for ham, hvorfor han atter kobled Motoren til og gav den Gas for at køre frem over Krydset; men da han nu fik det Indtryk, at Motorcyklisten satte mere Fart paa som for at køre frem foran Automobilet og køre lige ud, kobled han atter Motoren fra og bremsede haardt med Fodbremsen, men tørnede samtidig mod Motorcyklen, der nu var lige midt foran Automobilet.

Automobilet ramte Motorcyklen lige midt paa dens højre Side. Ved Sammenstødet blev Motorcyklisten slynget op i Vejret og faldt ned paa Vejen, hvorefter han rullede ind paa Fortovet ved »Lunden«, hvor han blev liggende. Da Nommesen saa, at Motorcyklisten var fri af Motorcyklen, lod han Automobilet køre frem til højre Fortov for ikke at genere Trafikken i Vejkrydset. Motorcyklen blev aldeles knust og hang foran Automobilet.

Efter samtlige foreliggende Oplysninger maa Retten gaa ud fra, at der fra begge Motorkøretøjer er givet Signal rettidigt, og at der ikke ved nogen af dem har foreligget saadanne Mangler, hvis Tilstedeværelse kunde paadrage Føreren Ansvar for det skete. Det kan derhos ikke statuere, at Nommesen enten ved uforsvarlig stærk Fart eller ved de af ham udførte Manøvrer har ladet det mangle paa pligtig Agtpaagivenhed og Omhu. For Ulrichs Vedkommende maa det antages, at hans Fart, da han nærmede sig Vejkrydset, har været stærkere end forsvarlig, navnlig fordi han efter Færdselsreglerne havde Pligt til at holde tilbage for den Færdsel, der, som Nommesens Vogn, kom frem paa hans højre Side, til hvilken Side han — som ovenfor bemærket — ikke havde fri Udsigt. Denne for stærke Fart maa antages at have hindret ham i at respektere Nommesens Forkørselsret ved at holde tilbage for ham, og den Ulrich tilføjede Skade maa saaledes statuere at være forarsaget ved hans eget Forhold, uden at der findes Føje til at gøre Nommesen ansvarlig eller medansvarlig herfor.

Frifindelsespaastanden vil herefter være at tage til Følge, hvorhos Ulrich vil være at tilpligte til at godtgøre Nommesen Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Torsdag den 2 Maj.

Nr 50/1928. Gaardejer **Mouritz Mortensen** (Henriques)

mod

Forpagter **Chresten Nissen** (Graae efter Ordre),

betræffende Opgørelse af et Regnskabsmellemværende.

Vestre Landsrets Dom af 15 Februar 1928: Sagsøgte, Gaardejer Mouritz Mortensen, bør til Sagsøgeren, Forpagter Chresten Nissen, betale 4463 Kr 41 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 21 September 1927, indtil Betaling sker, samt i Sagsomkostninger 350 Kr. Det idømte at udrede inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret har Appellanten gentaget sin Frifindelsespaastand, medens Indstævnte, der har nedsat Posten 358 Kroner 50 Øre til 348 Kroner, har paastaaet sig tilkendt 6534 Kroner 21 Øre med Renter.

Det fremgaar bl a af en efter Dommens Afsigelse af en statsautoriseret Revisor foretaget Revision, at der i Regnskabsbogen er opført Løndbetalinger til et samlet Beløb af 14 000 Kroner, og ikke som i Dommen anført 11 000 Kroner.

Efter de foreliggende, iøvrigt mangelfulde Oplysninger om Parternes Regnskabsmellemværende maa der gaas ud fra, at det

anførte Beløb udgør den Indstævnte tilkommende Løn for Tidsrummet fra 1 Marts 1920 til 1 November 1924, og det kan heretter ikke anses godtgjort, at Indstævnte skulde have oppebaaret for meget i Løn. Hvad dernæst angaar det af Indstævnte fremsatte Lønkrav, maa der efter det foreliggende gaas ud fra, at han ikke har faaet Løn for Tiden efter 1 November 1925, hvorfor den i Dommen opførte Post 600 Kroner vil være at forhøje med 200 Kroner til 800 Kroner, medens der ikke ses at foreligge et tilstrækkeligt Grundlag til at antage, at han iøvrigt har noget Lønkrav.

Herefter, og idet de i den indankede Dom trufne Afgørelser angaaende de andre fremsatte Krav tiltrædes, vil der være at tilkende Indstævnte 1863 Kroner 41 Øre + 200 Kroner, ialt 2063 Kroner 41 Øre.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes efter Omstændighederne at burde ophæves, hvorhos der vil være at tillægge den for Indstævnte beskikkede Sagfører for Højesteret, Højesteretssagfører Graae samt Landsretssagfører Brink Jensen, der har været beskikket for Indstævnte under en ved Retten for Aabenraa Købstad m v optaget Partsforklaring, Salærer som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Gaardejer Mouritz Mortensen, bør til Indstævnte, Forpagter Chresten Nissen, betale 2063 Kroner 41 Øre med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 21 September 1927, indtil Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Der tillægges Højesteretssagfører Graae i Salær for Højesteret 300 Kroner og Landsretssagfører Brink Jensen i Salær 70 Kroner, der udredes af det offentlige.

Det Appellanten idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Sagsøgte, Gaardejer Mouritz Mortensen i Hamborg, i Aaret 1919 havde erhvervet Gaarden »Egelund« i Brunde, ansatte han Sagsøgeren, Chresten Nissen, nu Forpagter i Tombøl, som Bestyrer af Gaarden for en Løn, som fra Kronemøntens Indførelse i de sønderjydske Landsdele var fastsat til 3000 Kr aarlig, men som fra 1 November 1924 ned-sattes til 2400 Kr aarlig. Sagsøgte, der driver Handelsvirksomhed, særlig med Kreaturer, kom ret sjælden til Gaarden, hvis Drift i alt væsentligt overlodes til Sagsøgeren, som paa Sagsøgtes Vegne oppebar Indtægterne og afholdt Udgifterne ved Driften, uden at nøjagtige og regelmæssige Afregninger mellem Parterne fandt Sted. Den 7 Marts 1926 forlod Sagsøgeren efter Opsigelse af 2 s M sin Stilling; da Sagsøgte nægtede at

godkende den af Sagsøgeren fremsendte Afregning over sit Tilgodehavende ved Fratrædelsen, og da Forhandlinger mellem Parterne om en Ordning viste sig frugtesløse, har Sagsøgeren under nærværende Sag i Følge sin under Domsforhandlingen nedlagte endelige Paastand begært sig tilkendt hos Sagsøgte 6544 Kr 71 Øre med Renter heraf, 5 pCt aarlig, fra Stævningens Dato den 21 September 1927, indtil Betaling sker. Sagsøgte procederer til Friiudelse.

Imellem Parterne er der Enighed om, at Sagsøgeren i Følge godkendt Afregning pr 1 November 1925 har et Tilgodehavende hos Sagsøgte, stort 716 Kr 00 Øre
 For Tiden fra 1 November 1925—1 Marts 1926 godkender Sagsøgte derhos et Beløb af 1038 — 21 —
 i Følge Sagsøgerens Specifikation over afholdte Udgifter ved Gaardens Drift.
 Hertil lægges yderligere et Krav paa Restløn, nemlig fra 1 December 1925—28 Februar 1926 a 200 Kr maanedlig, altsaa 600 — 00 —

hvilket Sagsøgte ligeledes anerkender.

i det saaledes opgjorte Beløb 2354 Kr 21 Øre
 fradrages efter Overenskomst mellem Parterne for Kløver og Græsfrø m v 490 — 80 —

hvorefter der som anerkendt Tilgodehavende for Sagsøgeren bliver 1863 Kr 41 Øre

Efter Sagsøgerens Paastand tilkommer der ham udover det saaledes opgjorte Beløb følgende 3 Poster, der dog bestrides af Sagsøgte:

1. Renter af udlagt Kapital til Gaardens Drift i Tiden fra 1920 til 1 Marts 1926 1722 Kr 80 Øre
2. I Følge Afregning fra »Nordslesvigs Bank«, som er betalt af Sagsøgeren for Sagsøgte 358 — 50 —
3. Lønkrav for Tiden fra 1 November 1924 til 1 December 1925 a 200 Kr maanedlig 2600 — 00 —

ialt 4681 Kr 30 Øre

der sammen med de forommeldte af Sagsøgte anerkendte 1863 — 41 —
 udgør det indtalte Beløb 6544 Kr 71 Øre

Hvad angaar Kravet under Nr 1 gør Sagsøgeren gældende, at han i hele sin Bestyrertid har financieret Gaardens Drift, idet Sagsøgte kun præsterede utilstrækkelig Driftskapital, og at det opgjorte Beløb udgør de af ham — Sagsøgeren — betalte Renter af en af ham i Anledning af Driften optaget Kassekredit i den Nordslesvigske Folkebank. Da Sagsøgte imidlertid har bestridt, at disse Rentebeløb er udlagt af Sagsøgeren og kommet ham — Sagsøgte— til Gode, da der ikke er givet Sagsøgte Underretning om, endsige indhentet Samtykke hos ham til Kassekreditens Optagelse, hvilket Skridt efter Sagsøgtens Anbringende har været uforholdent, idet de fornødne Penge til Driften har været til Raadig-

hed eller dog kunde faas ved Henvendelse til Sagsøgte, og da Sagsøgeren heroverfor ikke har fremskaffet fornødent Bevis for Rigtigheden af sit Anbringende, vil det omstridte Beløb ikke kunne tilkendes Sagsøgeren.

Det under Post 2 nævnte Beløb, der som fornævnt skal være udlagt af Sagsøgeren i Følge Afregning fra »Nordslesvigs Bank«, i Aabenraa, er bestridt af Sagsøgte, som hævder, at disse Penge er udtaget af hans — Sagsøgtes — Bankbog med forommeldte Bank, hvor der indestod tilstrækkelige Midler for hans Regning. Heroverfor har Sagsøgeren ikke kunnet fremskaffe nærmere Dokumentation for Kravet, og Beløbet, 358 Kr 50 Øre, vil følgelig ikke kunne tillægges ham.

Det under Post 3 opførte Beløb 2600 Kr som Lønkrav fra Sagsøgeren for Tiden 1 November 1924—1 December 1925 bestrides af Sagsøgte, som gør gældende, at Lønnen til Sagsøgeren er betalt indtil 1 December 1925. Som Bevis herfor anfører Sagsøgte, at det af den af Sagsøgeren førte, i Retten fremlagte Regnskabsbog over Indtægter og Udgifter ved Driften af Gaarden »Egelund« fremgaar, at der i Aaret 1924 er krediteret Sagsøgeren følgende Lønbeløb:

pr 4 September 24	3000 Kr
— 20 Oktober 24	1750 —
— 25 Oktober 24	250 —
	Ialt 5000 Kr

saaledes at der i Virkeligheden i Aaret 1924 er udbetalt Sagsøgeren 2000 Kr for meget i Løn. Da det imidlertid ved Gennemgangen af Regnskabsbogen er oplyst for Retten, at der i Aarene forud for 1924 er krediteret Sagsøgeren alt for ringe Beløb som Løn, idet der, naar Bestyrelstiden tages under eet, skulde være udbetalt ham i Løn ialt 16 700 Kr, medens der kun er ført til Udgift ialt 11 000 Kr, maa det her fordrede Beløb, 2600 Kr, tilkendes Sagsøgeren. Herefter bliver dennes Tilgodehavende 1863 Kr 41 Øre plus 2600 Kr, lig 4463 Kr 41 Øre.

Fra Sagsøgtes Side er der heroverfor fremsat to Modkrav, nemlig dels 2000 Kr som for meget erholdt Løn til Sagsøgte i Aaret 1924, dels 600 Kr som Erstatning for, at Sagsøgeren i Utide skal have forladt Pladsen. Det samlede Modkrav, 2600 Kr, udligner det af Sagsøgte anerkendte Tilgodehavende for Sagsøgeren, der som fornævnt udgjorde 1863 Kr 41 Øre, og Sagsøgtes Frifindelsespaastand er støttet herpaa.

Det kan imidlertid ikke anses godtgjort mod Sagsøgerens Protest, at Sagsøgte har de nævnte Modkrav. Med Hensyn til de 2000 Kr, der skulde udgøre for meget udbetalt Løn, fremgaar det af det foran under Post 3 anførte, at det er Sagsøgeren, der paa Lønkontoen har et Tilgodehavende hos Sagsøgte. Erstatning for uberettiget Bortgang fra Gaarden kan heller ikke tillægges Sagsøgte hos Sagsøgeren, idet der maa gaas ud fra, at Sagsøgte gentagne Gange har opfordret Sagsøgeren til snarest at søge sig en anden Plads, da hans Arbejdskraft af Sagsøgte skønnedes for dyr for Gaarden, saaledes at Sagsøgeren, der uventet opnaaede en Stilling som Forpagter af en Gaard pr 1 Marts 1926, har haft Føje til at antage, at Sagsøgte var indforstået med, at han rejste bort som sket

med nogle Dages Varsel, saaledes at der blev Tid for Sagsøgte til at skaffe en anden Mand paa Gaarden, hvilket ogsaa lykkedes denne.

Efter alt det foreliggende vil der ialt være at tillægge Sagsøgeren hos Sagsøgte et Beløb af 4463 Kr 41 Øre, med Renter som paastaet, hvorhos Sagsøgte findes at burde godtgøre Sagsøgeren Sagens Omkostninger efter Omstændighederne med 350 Kr.

Nr 255/1928. **Aarhus Byraads Havneudvalg**
(Landsretssagf Schmidt)

mod

Rederiet for M/G »Alfa« af Torekow i Sverige (Schiørring),

betræffende Erstatning for Skade forvoldt ved Paasejling.

Vestre Landsrets Dom af 24 Oktober 1928: De Sagsøgte, Aarhus Byraads Havneudvalg, bør til Sagsøgerne, Rederiet for M/G »Alfa« af Torekow, betale 5465 Kr 23 Øre med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 23 Marts 1928, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 400 Kr. Det idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

»Alfa«s Fører, som var bekendt med, at der foregik Kajarbejder paa det paagældende Sted, findes at have udvist Uforsigtighed ved uden nærmere Undersøgelse at sejle mellem den belyste Længdemole og den hvide Lanterne, der var anbragt som Advarselslys. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil Dommen være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aarhus Byraads Havneudvalg, til Indstævnte, Rederiet for M/G »Alfa«, med 400 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Aaret 1927 lod de Sagsøgte, Aarhus Byraads Havneudvalg, i Forlængelse af Aarhus Havns gamle østre Havnekaj bygge en ny Mole i nordlig Retning i en Længde af ca 700 Meter. I Anledning af dens Bygning blev der i en Afstand af ca 75 m nordøst for Enden af den til enhver Tid udførte Del af Molen udlagt en hvid Lystønde, der viste rødt Blink. Endvidere blev den opførte Del af Molen belyst af 6 m høje Lysmaster, der opførtes i en indbyrdes Afstand af 32 m. Lysmasterne var malet sorte og hvide og belystes om Natten af en foroven paa hver Mast anbragt elektrisk Lampe, der var blændet mod Søen. Endelig blev den røde Vinkel i Vinkelfyret paa den gamle Moles yderste Punkt blændet i den Vinkel, som lyste ud mod Søen. Da Opførelsen af den ommeldte østlige Mole havde naaet sit yderste nordlige Punkt, lod de Sagsøgte paa-begynde Opførelsen af en Tværmole i vestlig Retning vinkelret paa den ny Østmole fra den nordligste Ende af denne. Opførelsen af denne Mole skete ved Nedsænkning af Betonkasser, der efter Vandstanden ragede 1 a 2 Fod op over Vandets Overflade. Paa den vestlige Ende af Tværmolen, som i Slutningen af Oktober Maaned 1927 havde naaet en Længde af 80 m, var der af de Sagsøgte paa en Stang, som naaede ca 2 Meter over Vandfladen, anbragt en lukket Petroleumslygte, der viste hvidt Lys. Iøvrigt var Tværmolen uoplyst, men omtrent ud for det Sted, hvor den udgik fra Længdemolen, stod paa denne sidste den nordligste af de fornævnte Lysmaster. Den 17 Oktober 1927 ved Middagstid indkom den Sagsøgerne, Rederiet for M/G »Alfa« af Torekow i Sverige, tilhørende M/G »Alfa« af Størrelse 35 Brutto Reg Tons i klart Vejr i Aarhus Nordhavn, hvorfra Skibet den 19 s M Kl 4½ Eftermiddag i diset Vejr gik over til Sydhavnen. Herfra afsejlede Skibet den 25 Oktober Kl 3 Morgen, bestemt til Landskrona med en Ladning Oliekager og Soyaskraa, og da det under Udsejlingen af Havnen i mørkt, men sigtbart Vejr nærmede sig den ovennævnte, paa Tværmolen anbragte Petroleumslygte, antog Føreren denne for at være Agterlanternen paa M/G »Anna«, som var afsejlet ca 10 Minuter før »Alfa« med den Aftale mellem Førerne, at de to Skibe skulde følges ad. Idet nu Føreren af »Alfa« vilde sejle op om »Anna«, saaledes at han fik dette Skib paa sin Bagbords Side, stødte han paa Tværmolen ca 40 m Øst for Petroleumslygten, hvorved Stævnen fik saa svær en Lækage, at Skibet kort efter sank. Idet Sagsøgerne har anbragt, at de Sagsøgte maa bære Ansvar for den saaledes skete Ulykke, har de under nærværende Sag paastaet de Sagsøgte tilpligtet at udrede i Erstatning et Beløb af 12 555 Kr 46 Øre med Renter deraf 5 pCt p a fra den 23 Marts 1928, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har paastaet sig frifundet, hvorhos begge Parter har nedlagt forskellige subsidiære Paastande.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Sagsøgte gjort gældende, at den ovennævnte Lysbøje, der stadig henlaa Nord—Øst for Længdemolen i Forbindelse med den ligeledes foranførte Petroleumslygte dannede en tilstrækkelig Afmærkning af Tværmolen. De har i saa Henseende henvist til, at Marineministeriet, til hvilket de har gjort Indberetning om Lysbøjen, ikke har anset yderligere Belysning for nødvendig, hvorhos de har anført, at Ministeriet under 8 Maj 1928 har ud-

talt, at Anbringelsen af Petroleumsligten, hvis Lysstyrke var som en almindelig Agterlanternes til Smaaskibe, i 2 ms Højde har været forsvarlig. Den Omstændighed, at der først under 2 November 1927 er sket Bekendtgørelse i Efterretninger for Søfarende om Tværmolens Belysning, maa efter Sagsøgte videre Anbringende være uden Betydning, da Petroleumsligtens Anbringelse ikke var krævet af Ministeriet, men foretaget af dem selv som en yderligere Sikkerhedsforanstaltning. Yderligere har de Sagsøgte hævdet, at Paasejlingen skyldtes forkert Manøvrering og daarligt Sømandsskab af »Alfa«s Fører. Herved har de særlig henvist til, at Føreren under sin Indsejling i Havnen og ved Skibets Flytning fra Nordhavnen til Sydhavnen burde have lagt Mærke til, at Tværmolen var under Bygning, samt at han har handlet uforsvarligt ved at sejle Østen om det Lys, som han uden at tage Hensyn til, at det laa fast, urigtig antog for at være »Anna«s Agterlanterne.

Der maa imidlertid gives Sagsøgerne Medhold i, at den omhandlede Belysning af Tværmolen — særlig under Hensyn til, at den tilstødende Længdemole var særdeles stærkt belyst — maa anses at have været utilstrækkelig for Skibe, der som »Alfa« var for Udgaende fra Sydhavnen. Efter det foreliggende findes de mellem de Sagsøgte og Marineministeriet stedfundne Forhandlinger ikke at kunne fritage de Sagsøgte for at bære Ansvar for Følgerne af denne efter Forholdene utilstrækkelige Belysning. Derimod maa der efter det oplyste gaas ud fra, at »Alfa«s Fører — selvom det ikke kan lægges ham til Last, at han ikke forinden Udsejlingen har bemærket Tværmolen — har udvist Uforsigtighed ved at antage Petroleumsligten for »Anna«s Agterlanterne og ved i den Anledning at manøvrere i østlig Retning som ovenfor anført.

Under de saaledes foreliggende Omstændigheder findes de Sagsøgte med Halvdelen at burde bære Ansvaret for det Sagsøgerne ved Paasejlingen tilføjede Tab.

Med Hensyn til dettes Størrelse, der af Sagsøgerne er opgjort til det indsøgte Beløb af 12 555 Kr 46 Øre, har de Sagsøgte rejst Indsigelse for 5 Posters Vedkommende, nemlig:

1. Reparation af Skibet	5600 Kr 00 Øre
2. Bjergeløn	2341 — 56 —
3. Skibets Ophold	2100 — 00 —
4. Kaptajnens Udlæg	235 — 00 —
5. Havari-Ekspert Kaptajn Friis' Regning for Honorar og Udlæg	650 — 00 —

ad 1. Der maa gives de Sagsøgte Medhold i, at der herunder ikke kan beregnes mere end 5400 Kr, idet der ikke vil kunne tillægges Sagsøgerne et af dem beregnet Beløb af 200 Kr til en ikke foretaget Fornyelse af Mesanmasten.

ad 2. Forsaavidt de Sagsøgte har anført, at denne Post ikke bør sættes højere end til 2000 Kr, kan der ikke heri gives dem Medhold, da de ikke har godtgjort, at det forlangte Beløb er ubilligt.

ad 3. De Sagsøgte har hævdet, at dette Beløb er for højt ansat, og heri findes der at maatte gives dem Medhold, saaledes at Beløbet bliver at nedsætte til 1000 Kr.

ad 4. Efter det foreliggende maa der gaas ud fra, at »Alfa«s Fører har haft Udgifter til dette Beløb, som derfor ikke vil kunne nedsættes.

ad 5. Da en Del af det herunder beregnede Honorar, efter hvad der er uomtvistet, vedrører Skibets Ladning, og saaledes mod de Sagsøgte Protest ikke kan indsøges under nærværende Sag, findes denne Post at burde nedsættes til 325 Kr.

Herefter maa det Sagsøgerne overgaaede Tab ansættes til 5400 Kr plus 2341 Kr 56 Øre plus 1000 Kr plus 235 Kr plus 325 Kr, ialt 9301 Kr 56 Øre med Tillæg af Poster til Beløb 1628 Kr 90 Øre, mod hvis Udregning de Sagsøgte intet har indvendt, altsaa ialt 10 930 Kr 46 Øre. De Sagsøgte vil saaledes være at tilpligte at udrede Halvdelen af denne Sum eller 5465 Kr 23 Øre tilligemed Renter heraf som paastaet.

Til delvis Dækning af Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde betale Sagsøgerne 400 Kr.

Fredag den 3 Maj.

Nr 71/1929.

Rigsadvokaten

mod

Aage Hans Frederik Johansen (Møldrup),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 198 samt Motorloven.

Østre Landsrets Dom af 1 Februar 1929: Tiltalte Aage Hans Frederik Johansen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i en Maaned og betale de med Sagens Behandling forbundne Omkostninger, derunder til Sagfører V Ravnkilde, Helsingør, som Salær og Godtgørelse for Rejsseudgifter 100 Kr. Retten til at være Fører af Motor-køretøj frakendes Tiltalte for bestandig. Saa bør Tiltalte og betale i Erstatning til Fisker Jens P Jensen, Sletten, 1048 Kr 11 Øre, til Karlebo Sogneraad 186 Kr 25 Øre og til Assistent Videbæk Jacobsen, Sletten, 219 Kr 50 Øre. De idømte Erstatningsbeløb at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse, og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Fisker Jensens Paastand om en Erstatning af 379 Kroner 24 Øre for Anskaffelse af Tøj i Anledning af Begravelsen ikke kan tages til Følge, hvorfor den ham tilkendte Erstatning vil være at nedsætte til 668 Kroner 87 Øre.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Erstatningen til Fisker Jensen bestemmes til 668 Kroner 87 Øre. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Aage Hans Frederik Johansen til Højesteretssagfører Møldrup 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, hvori Forundersøgelsen er foretaget ved Retten for Helsingør Købstad m v, tiltales Aage Hans Frederik Johansen til Straf efter Straffelovens § 198 for uagtsomt Manddrab og efter Lov om Motorkøretøjer Nr 144 af 1 Juli 1927 § 41 for Overtrædelse af dens §§ 7, 8, 1 og 2 Stk, 27, 1 Stk, 29, 1 og 2 Stk, 30, 3 Stk samt 32 ved den 4 Oktober 1928 Kl ca 8 om Aftenen i mørkt og taaget Vejr at have ført Lastautomobil B 2946 ad Strandvejen nordpaa gennem Nivaa med en efter Forholdene uforsvarlig Fart, uagtet han vidste, at Vognens Lygter ikke kunde lyse, og at dens Signalapparat var ubrugeligt og uden at mindske Farten eller vige ud i højre Side, da han i en Afstand af ca 50 m fik Øje paa en modgaaende Motorcykel med tændt Lygte og saaledes at have undladt at udvise fornøden Agtpaagivenhed og Forsigtighed og derved forarsaget et Sammenstød mellem Lastvognen og Motorcyklen med den Følge, at dennes Fører dræbtes, medens dens Passager kom alvorligt til Skade, samt ved efter Sammenstødet at have undladt at standse og efter bedste Evne bringe Hjælp.

Tiltalte er født den 6 November 1902 og ikke forhen straffet, bortset fra, at han efter eget Opgivende i 1928 er anset med en Bøde af 30 Kr for Overtrædelse af Motorloven (Paakørsel).

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at der til anførte Tid og paa nævnte Sted, hvor Vejen er brolagt, fandt et Sammenstød Sted mellem det ovennævnte, af Tiltalte førte Lastautomobil — en 1½ Ton Vogn med Lad og lukket Førerhus — og en Motorcykel, B 2957, der førtes af den 18-aarige Mekaniker Louis Poul Peter Jensen, og paa hvilken Bagersvend Poul Arnold Larsen var Passager, samt at baade Jensen og Larsen ved Sammenstødet blev slynget af Cyklen og fandtes liggende i Vejens vestlige Side, Jensen paa Stenbroen i en stor Blodpøl, Larsen ca 5 m udenfor Brolægningen. Jensen afgik umiddelbart efter Ulykken ved Døden. Larsen blev indlagt paa Usserød Sygehus, hvor det konstateredes, at han havde aabent Brud af Laarbenet samt Brud paa Basis af Kraniet.

Ved en den 6 Oktober 1928 foretaget lovmæssig Obduktion af Mekaniker Jensens Lig paavistes forskellige alvorlige Læsioner, deriblandt et Brud af Kraniets Grundflade med Blødning omkring Hjernen, der ifølge Obduktionsforretningen var opstaaede ved stump Vold og havde været Aarsag til Døden, særligt Læsionen af Hovedet.

Tiltalte har forklaret, at han den 4 Oktober havde været i København tilligemed sin Principal, Fragtmand Peter Petersen, Mørdrup; ka Kl 6½ Eftermiddag kørte de med Lastautomobilet fra København i Retning

mod Nord, idet Automobilet førtes af Tiltalte. Da de naaede til Rungsted Hotel, viste det sig, at det elektriske Signalthorn ikke virkede, samt at Lygterne kun brændte yderst svagt. Tiltalte fortsatte imidlertid Kørslen til Kokkedalsvejen, hvor hans Principal stod af for at hjælpe en af hans Bekendte, hvis Automobil var punkteret og holdt der. Tiltaltes Principal sagde til ham, at han godt kunde køre Vognen hjem alene, og da Tiltalte udtrykte Betænkelighed herved, udtalte Principalen, at naar han blot kørte langsomt, saa gik det nok. Tiltalte fortsatte derefter Kørslen med en Fart af 15—20 Km i Timen. Vejret var taaget, og Klokken var da ca 8 om Aftenen, saaledes at der var mørkt. Tiltalte hævder, at han hele Tiden kørte i højre Vejkant, maaske dog saaledes, at Vognens venstre Hjul var midt i Vejbanen. Udfor Sølyst Teglværk i Nivaa bemærkede Tiltalte, at der ca 50 m forude var et Lys, som ikke var stærkere end, at det kunde hidrøre fra en Cykellygte, men som han, da det kom nærmere, kunde høre hidrørte fra en Motorcykel. Da han blev opmærksom paa Lyset, befandt det sig midt for ham, altsaa omtrent midt i hans Kørebane. Motorcyklisten svingede derefter til venstre, og derefter paany til højre ind mod Tiltaltes Automobil. Tiltalte mærkede kun et ganske let Stød, som ikke slog Automobilet ud af dets Kørebane eller blot bevirkede, at Tiltalte maatte holde fastere paa Rattet. Han sagtnede Farten og saa bagud for at se, hvad der var sket, men da han stadig hørte Motorcyklens Motor og ikke saa noget, gik han, der ikke hørte, at Afdøde Poul Jensen jamrede sig, eller at Poul Larsen raabte om Hjælp, ud fra, at der ikke var sket noget og fortsatte Kørslen. Tiltalte har tilføjet, at Automobilet, der var meget gammelt, raslede stærkt, og at dette muligt er Grunden til, at han ikke hørte Sammenstødet.

Fragtmand Peter Petersen har som Vidne forklaret, at da han og Tiltalte den paagældende Dag kom til Rungsted Hotel, kunde Signalthornet ikke virke, og Lygterne lyste saa svagt, at de intet Lys kastede forud, og at det ikke kunde ses oppe fra Førersædet, om de lyste eller ikke. Da de imidlertid nok kunde se efter Vidnets Skøn en 15—20 m frem foran Vognen, fortsatte de Kørslen til Kokkedalsvejen, hvor Vidnet stod af. Vidnet sagde da til Tiltalte om at køre Vognen hjem, og da Tiltalte hertil sagde: »Mon det gaar«, svarede Vidnet: »Ja, naar du kører forsigtigt, gaar det nok, vi skal jo have Vognen hjem«. Da Vidnet kom hjem, var Tiltalte kommet, og Vidnet spurgte ham da, hvordan det var gaaet, hertil svarede Tiltalte, at det var gaaet godt, men at der nær kunde være sket noget, idet en Motorcyklist havde strejft Vognen, men at han havde lænet sig ud og set efter. Da han imidlertid stadig havde kunnet høre Motorcyklens Motor, gik han ud fra, at der ikke var sket noget.

Bagersvend Poul Larsen har som Vidne forklaret, at forinden han og Louis Jensen den paagældende Aften Klokken lidt før 8 kørte fra Sletten, hvor Jensen havde laant Motorcyklen, i Retning mod Syd, kom der noget Karbid paa Lygten, og denne stod og brændte lidt, indtil Flammen var klar. Lygten brændte dog ikke særlig stærkt. Det var efter Vidnets Mening meget mørkt den paagældende Aften, og saavidt han husker, ogsaa lidt diset. Lige efter at de havde passeret Svinget, hvor den gamle og den nye Strandvej mødes, vilde Vidnet rette lidt paa sin Frakke, og derved kom de over i venstre Side af Vejen, men kun et

Øjeblik. Kort efter mødte de saa det af Tiltalte førte Automobil, som de først blev opmærksom paa, da det var umiddelbart foran dem. Vidnet er sikker paa, at de paa det Tidspunkt kørte i højre Side af Vejen med ret jævn Fart, da de lige havde passeret Jærnbansesporene, og paa, at Automobilet kørte i hvert Fald delvis i Motorcyklens Kørebane over Midten af Vejen. Vidnet saa ikke Automobilet, i hvis Lygter han overhovedet ikke vil have bemærket Lys, forinden det var lige foran dem. Han saa det i Skæret fra Motorcyklens Lygte. Først var tørt. Vidnet har hævded, at Motorcyklen, bortset fra det Øjeblik han rettede paa sin Frakke, hele Tiden har været ovre i højre Side af Vejen. Ved Sammenstødet mistede han straks Bevidstheden, men kom meget hurtigt til sig selv og hørte da, at Louis Jensen laa og jamrede sig. Han raabte nu om Hjælp, men paa dette Tidspunkt kunde han ikke se Motorvognen.

Direktør Einar Høyvald har paa samme Maade forklaret, at han og hans Hustru den paagældende Aften kom gaaende ad Gl Strandvej mod Nivaa, da Motorcyklen kom kørende fra Sletten mod Syd.

Der var meget svagt Lys paa Motorcyklen (Karbiditygte), og den kørte med ret stærk Fart samt saa langt ovre i venstre Side af Vejen, at Vidnet og hans Hustru maatte træde tilbage for at undgaa at blive paakørt. Det var ikke diset og kun almindeligt Mørke. Vidnet og hans Hustru talte sammen om, at der var meget daarlig Belysning paa Cyklen, og at det nærmest var uforvarligt tilmed med den Hastighed den blev kørt med. De passerede ingen Automobiles, men kort efter hørte de et Brag og derefter en Snurrøn som af en væltet Motorcykel, og de var ikke i Tvivl om, at det var Motorcyklen, som kort forinden havde passeret dem, der havde haft Sammenstød og var væltet.

Da de hørte Braget, var de i en Afstand af 500 m fra Stedet, hvor Sammenstødet var sket, og kort efter, at de havde hørt Braget, kom en Lastautomobil belæst med store Kasser og uden noget som helst Lys kørende med meget stærk Fart mod Nord ad den ny Strandvej.

I en af Justitsministeriets Motorsagkyndige for Frederiksborg Amt udstedt den 8 Oktober 1928 dateret Erklæring angaaende en om Aftenen den 4 s M foretaget Undersøgelse af Lastvognen og Motorcyklen hedder det bl a:

»Motorvogn B 2946

— — —

Signalapparatet var ikke i Orden.

Lygterne var ikke i Orden.

Vognens Lygter lyste saa svagt, at det praktisk talt var umuligt at se, om de var tændte. Lampernes Glødetraad glødede kun ganske svagt,

Færdig fra Trykkeriet den 29 Maj 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 8

Fredag den 3 Maj.

omtrent som en Tændstikglød. Grunden til, at Lygterne brændte saa daarligt var, at Akkumulatoren var helt afladet. Naar Motoren ved Tomgang roterede meget stærkt, saaledes at Lygterne fik Strøm direkte fra Dynamoen, var de i Stand til at lyse med fuld Styrke, kun naar Vognen kørte i første Gear og Motoren arbejdede for fuldt aabent Gasspjæld, et Forhold, som kun finder Sted med en tungt belastet Vogn op ad Bakke, var Lygterne i Stand til at lyse med tilstrækkelig Styrke.

Under normal Hastighed (den største tilladte Hastighed for den paa-gældende Vogn er 30 km) vilde Akkumulatoren afgive Strøm til Lygterne, og disse vilde intet Lys give udover en ganske svag Gløden i Glødetraaden. Det maa anses for at være ganske uforsvarligt at have benyttet Vognen under saadanne Forhold, da det har været ganske umuligt for Føreren at se blot een Meter foran Vognen, han har med andre Ord kørt fuldstændig i Blinde.

Signalapparatet (elektrisk Horn) kunde ligesom Lygterne kun virke, naar Motoren roterede meget stærkt og har altsaa været ubrugeligt under normal Fart.

Der fandtes paa Vognen flere tydelige Mærker af Sammenstødet. To Eger paa venstre Forhjul var let beskadigede og Malingen afskrabet. Paa venstre Side af Førerhuset fandtes der i en Højde af ca 90 cm fra Jorden, en ca 40 cm lang Stribe, hvor Malingen var afskrabet. Paa Forsiden af venstre Bagskærm fandtes en stor Bule. Beskadigelsen paa Forhjulet er sikkert fremkommet ved Berøringen med den venstre bageste Fodhviler paa Motorcyklen. Mærket paa Førerhuset tænker jeg mig skyldes venstre Side af Motorcyklens Styr og Bulen paa Bagskærmen maa sikkert skyldes en af de paa Motorcyklen værende Personers Knæ, er dette sidste rigtigt, maa Sammenstødet være sket med voldsom Kraft, idet der skal et voldsomt Stød til, af noget saa relativt blødt som et Knæ, for at frembringe en Bule som den paa-gældende.

B 2957.

Lygten var en Gaslygte, den var tilsyneladende i Orden, om den, den paa-gældende Aften, har lyst svagt eller stærkt kunde ikke afgøres.

Efter det saaledes foreliggende findes Tiltalte ved til Trods for, at han vidste, at Lastautomobilets Lygter ikke kunde lyse, og at dets Signalapparat var ubrugeligt, med den foranmeldte Kørselshastighed i

Mørket at fortsætte Kørslen ad den stærkt trafikerede Vej gennem Nivaa og uden at mindske Farten eller vige ud til højre, da han blev opmærksom paa Lyset fra Lygten paa den modgaaende Motorcykel, at have undladt at vise fornøden Agtpaaagivenhed og derved uagtsomt at have foraarsaget Mekaniker Poul Jensens Død, hvorved bemærkes, at der efter det oplyste ikke kan gaas ud fra, at Mekaniker Jensen i Sammenstødsøjeblikket har kørt i den forkerte Side af Vejen, hvorfor han maa antages ikke selv at have haft nogen Skyld i Sammenstødet. Som Følge heraf, og idet der ikke vil kunne tages noget Hensyn til Tiltaltes Anbringende om ikke at have bemærket Sammenstødet, der maa antages efter den Kraft, hvormed det er sket, ikke at kunne være undgaaet hans Opmærksomhed, vil Tiltalte, der herefter har været pligtig til at standse og bringe Hjælp, være at anse efter Straffelovens § 198 samt for Overtrædelse af Motorlovens §§ 7, 8, 1ste og 2 Stk, 27, 1 Stk, 29, 1 og 2 Stk, 30, 3 Stk samt 32 efter dens § 41 med en Straf, der efter Omstændighederne og under et findes at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i en Maaned. Da Tiltalte ved den paagældende Lejlighed har kørt særlig uforsvarligt, vil derhos i Medfør af Motorlovens § 42 Retten til at være Fører af Motorkøretøj være at frakende Tiltalte for bestandig.

Under Sagen er der nedlagt Paastand paa, at Tiltalte tilpligtes at udrede i Erstatning:

- 1) til Mekaniker Poul Jensens Fader Fisker Jens P. Jensen, Sletten 1548 Kr 11 Øre
- 2) til Karlebo Sogneraad for Begravelsesomkostninger 186 — 25 —
- 3) til Motorcyklens Ejer, Assistent Videbæk Jacobsen, Sletten, for Udgifter til Reparation af Motorcyklen 219 — 50 —

Bagersvend Poul Larsen, der ved sit Møde i ovennævnte Ret den 10 November 1928 erklærede endnu langtfra at være helbredet, har forbeholdt sig at indtale sit Erstatningskrav under en civil Sag.

Medens der ikke er fremsat nogen Indsigelse mod de under Nr 2 og 3 ommeldte Krav, er der af A/S Danske Motorejeres Forsikringsafdeling, i hvilket Lastautomobiler var ansvarsforsikret, rejst Indsigelse mod tre af de under Nr 1 opførte Poster, nemlig

- a) 500 Kr 00 Øre, som Afdødes Fader hævder at have tilgode hos Afdøde for Kost og Logis ydet ham efter hans fyldte 18 Aar,
- b) for Ødelæggelse af Afdødes Tøj 150 — 00 —
- c) for Anskaffelse af nødvendigt Tøj til Fisker Jensen, dennes Hustru og to Børn til Brug ved Begravelsen 379 — 24 —

Forsikringselskabet har protesteret mod, at der vedrørende Posterne a og c tilkendes Fisker Jensen noget Beløb og har kun villet anerkende Post b for et Beløb af 100 Kr.

Medens der nu ikke findes fornødent Grundlag for at tilkende Fisker Jensen nogen Erstatning under Post a, findes han at have Krav paa Godtgørelse af hele det under b opførte Beløb 150 Kr samt efter Omstændighederne tillige af Post c.

Tiltalte vil herefter være at dømme til at betale de nedennævnte Erstatningsbeløb samt have at udrede de med Sagens Behandling forbundne Omkostninger, derunder til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Sagfører V Ravnkilde, Helsingør, som Salær og Godtgørelse for Rejseudgifter 100 Kr.

Nr 254/1928. **Faaborg Spare- og Laanekasse (Bang)**

mod

Skifteretten for Kerteminde Købstad m v som behandlende Dødsboet efter fhv **Møller Niels Jensen (F Bülow)**,

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Erstatningsansvar for Dispositioner over et Dødsboet tilhørende Beløb.

Østre Landsrets Dom af 10 Oktober 1928: De Sagsøgte, Faaborg Spare- og Laanekasse, bør til Sagsøgerne, Skifteretten for Kerteminde Købstad m v som behandlende Dødsboet efter fhv Møller af Seden Niels Jensen, betale det paastævnte Beløb 5071 Kr 25 Øre med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 28 Februar 1928, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 350 Kr. alt inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Faaborg Spare- og Laanekasse, til Indstævnte, Skifteretten for Kerteminde Købstad m v som behandlende Dødsboet efter fhv Møller Niels Jensen, med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Forhenværende Møller Niels Jensen af Seden havde i en længere Aarrække boet hos sin Søn mod for sit Ophold at betale Renterne 4 pCt

paa af en Kapital paa 10 000 Kr, som han havde laant Sønnen mod en Prioritet i dennes Ejendom. I Sommeren 1925 bestemte han sig til at flytte fra Sønnen og bosætte sig hos sin Datter, Fru Martha Kirstine Hansen, gift med Gaardejer i Seden Hans Marius Hansen, og han opsigde i den Anledning Prioriteten i Sønnens Ejendom til Udbetaling i Juni Termin 1925. For at hjælpe Sønnen til at faa en ny Prioritet, indsatte han af de Penge, han saaledes fik udbetalt af Sønnen, et Beløb paa 7000 Kr paa en paa hans eget Navn lydende Sparekassebog med Faaborg Spare- og Laanekasse, saaledes at Laanekassen til Gengæld gav Sønnen en ny Prioritet i Ejendommen. Niels Jensen bosatte sig derpaa hos Datteren, og der oprettedes i den Anledning under 2 Juli 1925 saalydende, af Jensen, Datteren og Svigersønnen underskrevet Dokument:

»Kontrakt:

1.

Vi Hans Marius Hansen og Hustru Martha Kirstine, født Jensen, paatager os herved den fulde Forsørgelse af medunderskrevne Niels Jensen, der er Fader til mig Martha Kirstine Hansen, for dennes Livstid, saaledes at han hos os eller den længstlevende af os erholder fuld Forplejning, nemlig Kost ved Familiens Bord, eller paa sit Værelse om han maatte ønske det, det af ham nu beboede Værelse i vor Ejendoms Stuehus, Lys og Varme, Vask og Rengøring, Adgang til Ejendommens Have og Jorder, Pleje og Pasning i Sygdomstilfælde, hvorimod Niels Jensen selv bekoster Læge og Medicin, Klæder og andre Nødvendighedsgenstande udover ovennævnte, hvorhos Omkostningerne ved hans Begravelse udredes af hans Bo. Begravelsen skal ske paa Rønninge Kirkegaard.

Som Vederlag for ovennævnte af Hans Marius Hansen og Hustru paatagne Forpligtelser fyldestgør jeg Hans Marius Hansen og Hustru eller den længstlevende af dem derved, at jeg svarer dem aarlig, saalænge jeg lever og er i Huset hos dem eller den længstlevende af dem 400 Kr, er Fire Hundrede Kroner, der erlægges forud med 200 Kr i hver 11 Juni og 11 December Termin, første Gang i indeværende Termin for Tiden indtil 11 December d A, hvorved dog bemærkes, at Renterne af nedennævnte Sparekassebog 5000 Kr skal kunne hævnes af Niels Jensen efter et Aars Forløb og betales Hans Marius Hansen og Hustru som Vederlag for et halvt Aars Forsørgelse, altsaa første Gang hævnes i Juni Termin 1926 som Vederlag for Forsørgelsen i det kommende Halvaar, hvorefter Renterne i hver kommende Juni Termin kan hævnes som Vederlag for det kommende Halvaar.

Endvidere opretter jeg saalydende

Gavebrev:

Jeg overdrager til min nævnte Datter Martha Kirstine Hansen som hendes Særeje udenfor Formuefællesskabet med Hans Marius Hansen et Beløb stort 5000 Kr, er Fem Tusind Kroner, hvilket Beløb samtidig med denne Kontrakts Underskrift foranstaltes indsat paa Sparekassebog lydende paa Navnet Fru Martha Kirstine Hansen som Særeje. Beløbet skal et Aar indestaa i Faaborg Sparekasse tjenende til Sikkerhed i andet Øjemed, hvormed min nævnte Datter er bekendt, men Sparekassen under-

rettes om nærværende Gavebrev, og Beløbet indsættes paa speciel Konto som ovennævnt efter Aarets Udløb.

Kapitalen kan hæves af min Datter, eventuelt hendes retmæssige Arvinger, efter min Død mod Forevisning af Dødsattest for mig, med mindre jeg forinden maatte have tilstillet vedkommende Pengeinstitut Dokumentation for, at jeg ikke mere har min Forsørgelse hos Hans Marius Hansen og Hustru eller den længstlevende af dem, i hvilken Henseende en Erklæring fra Kommunalbestyrelsens Formand paa det Sted, hvor de eller den længstlevende af dem da maatte have Bopæl, skal afgive fyldestgørende Bevis, og kan jeg Niels Jensen naarsomhelst mod saadant Bevis hæve Beløbet uden Renter.«

Beløbet 5000 Kr blev imidlertid ikke indsat paa en paa Fru Martha Kirstine Hansens Navn lydende Sparekassebog, men forblev indestaaende paa Niels Jensens fornævne Bog, der forblev uforandret, ligesom Jensen ikke gav Sparekassen nogen Meddelelse om Gavebrevet. Allerede den 16 s M blev Jensen bragt paa Hospitalet, ved hvilken Lejlighed han gennem en Sygeplejerske overgav Bogen til Datteren. Den 26 s M afgik Jensen ved Døden. Den 30 s M henvendte Svigersønnen, Gaardejer Hans Marius Hansen, sig i Spare- og Laanekassen, foreviste Dødsattest for Jensen, Dokumentet af 2 Juli s A samt Fuldmagt fra sin Hustru og begærede af Paalydendet paa Sparekassebogen, som han medbragte og opgav som lydende paa Jensens Navn, udbetalt et Beløb af 1000 Kr til Bestridelse af Begravelsesudgifterne, hvilket Sparekassen udbetalte ham. Den 26 Oktober s A indfandt Hansen sig atter i Sparekassen, foreviste paany de fornævnte Dokumenter samt Bogen, hvis Indestaaende han bad ordnet i Henhold til Dokumenterne saaledes, at 5000 Kr overførtes til en ny Bog paa hans Hustrus Navn som Særeje, medens Resten blev anbragt paa en anden ny Bog lydende paa hlv Møller Niels Jensens Arvinger. Sparekassen efterkom denne Begæring og fordelte de paaløbne Renter med 71 Kr 25 Øre til førstnævnte, 22 Kr 13 Øre til sidstnævnte Bog. Den 26 Februar 1926 haandpantede Gaardejer Hansen og Hustru Bogen paa de 5000 Kr til Fyens Landmandsbank; den 8 Marts 1926 blev Bogens daværende Paalydende 5154 Kr 85 Øre af Sparekassen tilstillet nævnte Bank, der deraf dækkede sit Tilgodehavende hos Hansens 3507 Kr 59 Øre, medens Restbeløbet 1647 Kr 26 Øre blev indsat paa en paa Fru Hansens Navn lydende ældre Bankbog i nævnte Bank, hvorpaa i Forvejen indestod 2600 Kr, saaledes at hun den 9 Marts 1926 paa denne Bog havde indestaaende ialt 4247 Kr 26 Øre, hvilket Beløb hun derefter succesivt hævdede og forbrugte, saaledes at der den 26 Oktober s A kun indestod 5 Kr.

Den 9 November 1925 havde Gaardejer Hansen for Skifteretten anmeldt, at Niels Jensens Arvinger, nemlig Hansens Hustru og hendes tre Brødre, agtede at overtage Boet til privat Skifte, men at der skulde tilvejebringes Fuldmagt fra en af Brødrene, som var i Amerika. Den 8 Februar 1926 lod Skifteretten, da der ikke var fremkommet Erklæring fra Arvingerne om Overtagelse af Boet til privat Skifte, foretage Registrering i Boet, hvorved registreredes Indbo og andet Løsøre til Værdi 168 Kr. Den 26 s M afholdtes Møde i Skifteretten, hvor Arvingerne vedgik Arv og Gæld, og Gaardejer Hansen afgav Forklaring om, hvad der var

passeret med Hensyn til Sparekassebogen paa 7000 Kr, hvorefter de to tilstedeværende Sønner af afdøde protesterede mod Gyldigheden af Dokumentet af 2 Juli 1925 og forlangte de 5000 Kr medinddraget under Boet. Gaardejer Hansen og Hustru protesterede herimod, men ved Skifterettens Kendelse af 13 Marts s A blev det bestemt, at Boet skulde anlægge Sag mod Ægtefællerne til Prøvelse af Dispositionens Gyldighed. Ved nærværende Rets Dom af 11 Oktober 1926 blev det derefter statueret, at Dispositionen hverken var gyldig som Livsgave eller som Testamente, hvorfor Ægtefællerne in solidum blev dømt til at betale Boet 5000 Kr med Renter og Sagens Omkostninger. Da Eksekution herfor hos de Domfældte viste sig forgæves, har Boet anlagt nærværende, ved Retten for Faaborg Købstad m v forberedte Sag, hvorunder Paastanden gaar ud paa, at Faaborg Spare- og Laanekasse tilpligtes at betale Skifteretten for Kertemind Købstad m v som behandelende Dødsboet efter fhv Møller af Seden Niels Jensen 5071 Kr 25 Øre med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 28 Februar 1928.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Til Støtte for Paastanden gør Sagsøgerne gældende, at de Sagsøgte har savnet Beføjelse til at lade Gaardejer Hansen og dennes Hustru disponere over det indtalte Beløb, som tilhørte Boet, og derfor maa erstatte Boet dette, som nu har vist sig uerholdeligt hos de paagældende.

De Sagsøgte henviser heroverfor til § 2 i Sparekassens Vedtægter, hvor det hedder:

»a. Udbetalte Beløb afskrives i Sparekassebogen, og Afskrivningen gælder som fuldt Bevis overfor dennes Ejer. Afskrivninger er kun gyldige, naar de er attesterede af to dertil bemyndigede Personer.

b. Sparekassen har Ret, men ikke Pligt, til at kræve sig forelagt Bevisligheder for, at Foreviseren af Sparekassebogen har Ret til at hæve paa denne.«

Herpaa støtter de Sagsøgte, at de har været beføjede til med frigørende Virkning for dem at disponere som sket, da Hansen mødte med Sparekassebogen og var i Stand til at opgive det Navn, hvorpaa den lød. Endvidere fremhæver de, at det havde været Boets Sag at give Sparekassen officiel Meddelelse om Kontohaverens Død og om, hvem der herefter alene kunde raade over Pengene paa Kontoen, hvilket ikke er sket. Endelig gøres det gældende, at der fra Boets Side er udvist en ubegrundet Sendrægtighed med Hensyn til at skride ind overfor Hansen og dennes Hustru, hvorunder der særlig peges paa, at endnu, da Søgsmålets Anlæg blev bestemt, havde Fru Hansen indestaaende i Fyens Landmandsbank et Beløb, der nærmede sig det indtalte, og som kunde være gjort til Genstand for Arrest.

Under Sagens Forberedelse er afgivet Vidneforklaringer, hvorhos der er fremlagt en Række Erklæringer med Hensyn til den Legitimation, Sparekasser plejer at kræve.

Retten ser i de foran citerede Bestemmelser i Sparekassens Vedtægter Legitimationsregler, der fritager Sparekassen for at undersøge, med hvilken Hjemmel en anden end Kontohaveren udøver den sidstnævnte tilkommende Raadighed over de indsatte Penge, altsaa om dette sker ifølgø Bemyndigelse eller i Kraft af Overdragelse eller anden Hjem-

mel. Men Forudsætningen maa herved være, at Sparekassen tør gaa ud fra, at Udbetaling til den mødende ikke strider mod en andens Ret. Denne Forudsætning glipper imidlertid, naar Sparekassen faar sikker Viden om, at Kontohaveren er død, idet Sparekassen da maa vide, at Boet — Skifteretten eller de private skiftende Arvinger i Forening — er eneraadige over Efterladenskaberne. I det foreliggende Tilfælde er Gaardejer Hansen netop ikke optraadt som legitimeret ved den blotte Ihændehevelse af Sparekassebogen, men har ved Forevisning af Dødsattest gjort det klart, at Niels Jensens Bo nu er den berettigede, og han har støttet sin Begæring om at raade over Midlerne paa den samtidig foreviste Kontrakt af 2 Juli 1925. Naar Sparekassen — i Stedet for at afvise Gaardejer Hansen eller henvise ham til at skaffe Godkendelse fra Skifteretten eller samtlige Arvinger — paa dette Grundlag har efterkommet hans Begæring, har den herved paa eget Ansvar godkendt Retsgyldigheden af denne Kontrakt, og naar denne derefter er blevet underkendt af Domstolene, maa Sparekassen hæfte for det Tab, den ved sit urigtige Skøn i saa Henseende har forvoldt Boet. Der han ej heller tages Hensyn til Sparekassens Indsigelse om, at Boet kunde have sikret sig, at der var Dækning hos Hansen og Hustru; efter de foreliggende Oplysninger havde Boet ingen Anledning til at tro, at Hansen og Hustru ikke vilde være i Stand til at opfylde Dommen, hvis denne gik dem imod, og havde derfor ingen Anledning til at begynde Retsforfølgningen mod dem med en Arrest.

Herefter vil Sagsøgernes Paastand være at tage til Følge og Sagens Omkostninger at tillægge dem med 350 Kr.

M a n d a g d e n 6 M a j .

Nr 123/1929. **Johan Marius Grønlund Pedersen**

m o d

Anklagemyndigheden.

Østre Landsrets Kendelse af 17 April 1929: Den af Tiltalte fhv Politibetjent Johan Marius Grønlund Pedersen fremsatte Begæring om Medvirkning af Nævninger i ovennævnte Sag kan ikke tages til Følge.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den af Østre Landsret den 17 April 1929 afsagte Kendelse er paakæret af Tiltalte Johan Marius Grønlund Pedersen.

I Henhold til de i Kendelsen anførte Grunde

b e s t e m m e s :

Den paakærede Kendelse bør ved Magt at stande.

Den paakærede Kendelses Præmisser er saalydende:

Fhv Politibetjent Johan Marius Grønlund Pedersen, der ved Anklageskrift af 7 Marts 1929 er sat under Tiltale efter Straffelovens § 251 eller § 253 for Bedrageri samt for Overtrædelse af Straffelovens § 144, jfr § 143, § 144, jfr § 133, og § 144, jfr § 117, saaledes at Domsforhandlingen skal foregaa for Østre Landsret uden Medvirkning af Nævninger, har begæret Sagen behandlet for Nævninger, idet hans Forsvarer har paaberaabt sig Retsplejelovens § 688 d, dels fordi de anførte Straffelovsbestemmelser vil kunne medføre Fradømmelse af Bestilling, dels fordi det ikke er udelukket, at Tiltalte vil kunne blive idømt Strafarbejde.

Anklagemyndigheden har modsat sig Tiltaltes Begæring og har anført, at Tiltalte allerede den 27 Oktober f A efter egen Begæring er afskediget af Politiets Tjeneste uden Pension, og at det ikke skønnes, at Tiltalte har forskyldt Straf af Strafarbejde.

Da der maa gives Anklagemyndigheden Medhold i, at der allerede, fordi Tiltalte, som nævnt, er afskediget af Politiets Tjeneste, ikke kan blive Spørgsmaal om, at Nævninger skal medvirke af Hensyn til, at Fortabelsen af Bestilling maa antages at være forskyldt, og da der ikke paa nærværende Tidspunkt findes Grund til at forkaste Anklagemyndighedens Skøn om, at Strafarbejde ikke kan anses forskyldt, vil Tiltaltes Begæring ikke kunne tages til Følge.

Nr 42/1929. **Inger Marie Nielsen Haugesen (Jørgensen)**

m o d

Gaardejer **Anders Kjær (Bache)**,

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at betale Erstatning i Anledning af at en solgt Ko var lidende af smitsom Kastning.

Vestre Landsrets Dom af 18 December 1928: Sagsøgte, Gaardejer Anders Kjær, bør for Tiltale af Sagsøgerinden, Inger Marie Nielsen Haugesen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerinden til Sagsøgte med 200 Kr, der udredes inden 15 Dage. Der tillægges Overretssagfører Dahl i Salær 75 Kr, der ligesom de Beløb, der er tilkendt Sagfører Kjølner i Salær og Godtgørelse for Udlæg, udredes af det offentlige.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret paastaar Appellantinden sig tilkendt 1500 Kroner med Renter, medens Indstævnte paastaar Dommen stadfæstet.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellantinden at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellantinden, Inger Marie Nielsen Haugesen, til Indstævnte, Gaardejer Anders Kjær, med 300 Kroner.

De Indstævnte tilkendte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 7 December 1927 købte Sagsøgerinden, Inger Marie Nielsen Haugesen af Dystrup, ved et Auktionssalg en Sagsøgte, Gaardejer Anders Kjær af Ulstrup, tilhørende ca 5-aarig Ko, der, efter hvad der blev opgivet, var sund, reel og drægtig. Sagsøgerinden, der ejer et Boelssted i Dystrup, hjembragte samme Dag Koen og anbragte den i sin Stald, hvor der i Forvejen fandtes tre drægtige Køer og nogle Kvier. Den følgende Dag viste Koen Tegn paa, at den vilde kaste i Utide, og da Sagsøgerindens Mand Niels Haugesen om Eftermiddagen fandt Koen liggende ned og bag den en Klat materieagtigt gult Flaad, følte han sig overbevist herom og henvendte sig straks til Sagsøgte, hvem han opfordrede til at lade Handlen gaa tilbage. Denne Opfordring afviste Sagsøgte, og Natten mellem den 8 og 9 s M kastede Koen, som befandtes at være i 7 Drægtighedsmaaned. Paa Grundlag af Materiale hidrørende fra Koen erklærede den kgl Veterinær- og Landbohøjskoles Serumlaboratorium efter foretaget Undersøgelse det for sikkert, at Koen havde været lidende af smitsom Kastning. Af de øvrige Sagsøgerinden tilhørende Køer kælvende en normalt omkring 15 Januar 1928, medens de to andre Køer kastede henholdsvis den 7 Februar og 8 Marts. Efter at der var paavist Kastningsbaciller i en Efterbyrdsprøve fra den Ko, der kælvende den 7 Februar, blev der meddelt Ejeren de i Lov Nr 139 af 1 Juli 1927 ommeldte Forbud, og en Dyrlæge, der tilsaa den Ko, der kælvende i Marts, har erklæret, at Symptomerne ved denne Kastning var aldeles lig den foregaaende, hvorfor han ansaa det for sikkert, at ogsaa den sidste Kastning var af smitsom Natur. Idet Sagsøgerinden har anbragt, at Sagsøgte ved Auktionssalget paa retstridig Maade har fortiet, at der den 3 December 1927, altsaa 4 Dage før Auktionen i hans Besætning var forekommet et Kastningstilfælde, der efter Sagsøgerindens Formening ogsaa var af smitsom Natur, og at Sagsøgte herefter maa være ansvarlig for det Tab, hun har lidt som Følge af, at hendes Besætning er blevet inficeret med Kastningssmitte, har hun under nærværende Sag paastaaet Sagsøgte tilpligtet at yde hende en Erstatning, som hun paa Grundlag af en under Sagen optaget Syns- og Skønsforretning har ansat til 2025 Kr, tillige med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 7 December 1927, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaaet sig frifundet for Sagsøgerindens Tiltale.

Med Hensyn til det den 3 December 1927 i Sagsøgtes Besætning fore-

komne Kastningstilfælde har Sagsøgte forklaret, at en Ko den nævnte Dag fik en Kalv, der kom ca 3 Uger for tidligt. Kalven levede og frembød ingen særlige Symptomer, og han tænkte ikke paa at lade Tilfældet undersøge, da for tidlig Kælvning kan skyldes saa mange Aarsager. Han har i saa Henseende fremhævet, at den Ko, der stod ved Siden af den paagældende Ko, et Par Dage i Forvejen havde været løs og kan have stanget den. Der har iøvrigt, saa vidt han ved, aldrig tidligere været Kastningssmitte eller overhovedet noget Tilfælde af Kastning i hans Besætning. Efter den 8 December 1927 har der derimod i Sommer været to Tilfælde, hvorfor han nu gaar ud fra, at Besætningen er smittet, hvorved bemærkes, at han den 16 December tog den til Sagsøgerinden leverede Ko tilbage. Ifølge en under Sagen indhentet Erklæring fra det veterinære Sundhedsraad maa det antages, at Kastningstilfældet i Februar 1928 skyldes Smitte fra den indkøbte Ko.

Selv om dette nu anses godtgjort, og at bemeldte Ko var inficeret, da Handlen fandt Sted, kan Sagsøgte under de anførte Omstændigheder ikke anses ansvarlig for den indtrufne Skade, og allerede som Følge heraf, samt idet det bliver uforment at komme ind paa, hvad Sagsøgte iøvrigt har anført til sit Forsvar, vil hans Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagsøgerinden vil derhos have at godtgøre Sagsøgte Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Der vil være at tillægge den for Sagsøgerinden under Domsforhandlingen for Landsretten beskikkede Sagsfører i Salær 75 Kr., der ligesom det nedenfor nævnte under en Vidneførsel tilkendte Salær m v bliver at udrede af det offentlige.

Nr 286/1928. Overretssagfører **P Dederding** (Petersen)

m o d

Direktoratet for Københavns Skattevæsen (Trolle),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at udrede et Skattebeløb for et Aktieselskab.

Københavns Byrets Føgedkendelse af 4 August 1928:
Den begærede Udpantningsforretning kan ikke nyde Fremme.

Østre Landsrets Dom af 26 Oktober 1928: Den begærte Udpantningsforretning bør nyde Fremme. I Sagsomkostninger for Landsretten betaler Indstævnte, Overretssagfører P Dederding, til Appellanterne, Direktoratet for Københavns Skattevæsen, 175 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter det oplyste maa Aktieselskabet betragtes som opløst derved at Appellanten og den anden herværende Aktionær den 7 Oktober 1926 overdrog deres Aktier til den tyske Hovedaktionær, der dermed blev Ejer af hele Selskabets Formue. Dette maa ganske sammenstilles med den i Lov Nr 149 af 10 April 1922 § 38, 6 Stk og Anordning Nr 81 af 30 Marts 1925 § 1 omhandlede Fordeling af Formuen ved et Selskabs Opløsning, og da der ikke er afsat noget Beløb til Dækning af den Selskabet paahvilende Skat, maa Appellanten i sin Egenskab af Aktionær være ansvarlig for Skatten.

Den indankede Dom vil derfor kunne stadfæstes.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Overretssagfører P Dederding, til Indstævnte, Direktoratet for Københavns Skattevæsen, med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Fogedkendelsens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Udpantningsforretning har Direktoratet for Københavns Skattevæsen i Henhold til Lov af 10 April 1922 § 38, 6 Stk begæret Udpantning foretaget hos Overretssagfører Dederding som forhenværende Bestyrelsesmedlem af det den 7 Maj d A af Aktieselskabsregistret slettede A/S Besætnings Import, for skyldig Indkomstskat til Stat og Kommune for Skatteaaret 1927/28, idet Rekvirenten bemærker, at der siden 1 Januar d A er indbetalt over 2000 Kr til Aktieselskabet.

Rekviritus har protesteret mod Forretningens Fremme, idet han anbringer, at der ikke har fundet nogen Fordeling Sted mellem Aktionærerne af Selskabets Aktiver, og at Aktieselskabet er opløst og afmeldt grundet paa, at Rekviritus fra Bestyrelsens i Berlin bosiddende Formand havde faaet Meddelelse om, at alle Aktier nu var samlet paa dennes Haand.

Da det nu ikke findes godtgjort, at Rekviritus, der paa den Tid, da Selskabet blev opløst, ikke mere var Aktionær i Selskabet, skulde have medvirket ved Selskabets Opløsning paa en saadan Maade, at han skulde have paadraget sig Ansvar for Skattens Betaling, vil den begærede Udpantningsforretning ikke kunne nyde Fremme.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Kendelse er afsagt af Københavns Byrets Fogedkontor den 4 August 1928 og paastaas af Appellanterne ændret derhen, at den begærte Udpantningsforretning nyder Fremme, medens Indstævnte paastaar Kendelsen stadfæstet.

Af Sagens Oplysninger, derunder den af Indstævnte for Landsretten afgivne Partsforklaring fremgaar, at Aktieselskabet er stiftet i April 1926 med en Aktiekapital paa 5000 Kr og optaget i Handelsregistret*) den 14 Juli s A. Selskabet blev stiftet af Indehaveren af et Firma i Berlin i Forening med Indstævnte og en herværende Forretningsmand, der i Forening anmeldtes til Registret som Selskabets Bestyrelse med førstnævnte som Formand. Denne var tillige Selskabets Hovedaktionær, idet Indstævnte og det tredie Bestyrelsesmedlem ved Stiftelsen kun var Indehavere hver af en Aktie paa 100 Kr, som af Hovedaktionæren var overladt dem uden Vederlag, og som Indstævnte derhos den 7 Oktober 1926 ifølge en allerede den 8 Maj fremsat Anmodning uden Vederlag tilbage sendte det berlinske Firma.

Den 31 Juli 1927 indstillede Aktieselskabet sin Virksomhed og overdrog et herværende Bankierfirma at indkassere dettes udestaaende Fordringer, saaledes at alene Bankierfirmaet skulde være berettiget til at kvittere for indgaaede Beløb. Paa en den 23 April 1928 afholdt Generalforsamling oplyste Indstævnte, at samtlige Aktier var overgaaet til den tidligere Hovedaktionær, hvorefter han bemyndigedes til at foretage Afmeldelse til Aktieselskabsregistret, og denne fandt derefter Sted den 7 Maj s A.

Efter det foreliggende maa der gaas ud fra, at samtlige paa Aktieselskabets udestaaende Fordringer indkasserede Beløb efter den 31 Juli 1927 er tilstillet Hovedaktionæren i Berlin, uden at der er afsat det fornødne Beløb eller her i Landet efterladt Værdier til Dækning af den Aktieselskabet paahvilende Skattepligt.

Selv om det antages, at Aktieselskabet efter den 7 Oktober 1926, da Indstævnte tilsendte Hovedaktionærens Firma de eneste to herværende Aktier, har opfyldt Aktieselskabslovens Betingelser for vedblivende at fortsætte sin Drift, maa i hvert Fald Selskabets Formue, da Selskabet den 31 Juli 1927 standsede sin Virksomhed, anses paa en mod § 38, 6 i Lov 10 April 1922 stridende Maade udleveret til Hovedaktionæren, eventuelt paa andre i Udlandet værende Aktionærers Vegne, og da Indstævnte som Bestyrelsesmedlem har medvirket til denne Fordeling uden at foretage noget for at sikre Skattevæsnets Krav, findes han i Medfør af den nævnte Lovbestemmelse at være blevet personlig ansvarlig for det omhandlede Skattekrav.

Som Følge heraf vil den begærte Udpantning være at fremme, og den indankede Fogedkendelse i Overensstemmelse hermed at forandre.

Sagens Omkostninger for Landsretten findes Indstævnte at burde godtgøre Appellanterne med 175 Kr.

*) Skal være Aktieselskabsregistret.

Tirsdag den 7 Maj.

Nr 283/1928. Vinhandler **Vilhelm F Kjær** (Selv)
 mod
 Fru **Gerda Metz** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Forpligtelse i Henhold til et af ham afgivet Tilsagn om Udbetaling af et Pengebeløb til Indstævnte.

Østre Landsrets Dom af 4 December 1928: Sagsøgte, Vinhandler Vilhelm F Kjær, bør til Sagsøgerinden, Fru Gerda Metz, betale de paastævnte 6000 Kr, med Renter heraf 5 pCt p a fra den 2 November 1928, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 250 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Det af Appellanten ved Brevet af 29 September 1919 til Indstævnte afgivne Løfte maa anses at være et Gaveløfte, og da der efter de foreliggende Oplysninger maa gaas ud fra, at Appellantens økonomiske Forhold siden Løftets Afgivelse er saaledes forringede, at han nu er insolvent og ude af Stand til at opfylde det, vil han efter sin Paastand være at frifinde, dog kun for Tiden.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Vinhandler Vilhelm F Kjær, bør for Tiltale af Indstævnte, Fru Gerda Metz, i denne Sag for Tiden fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgte, Vinhandler Vilhelm F Kjær, købte i sin Tid Charles Baggers Vinhandel paa Christianshavn, saaledes at han betalte de forhaandenværende Værdier (Varelager, Inventar etc), men ikke nogen Afstaelsessum. Da han under Krigen havde haft nogle gode Forretningsaar, tilskrev han paa Foranledning af en Tredjemand den 29 September 1919 Charles Baggers Datter, Sagsøgerinden Fru Gerda Metz, et Brev. hvori det bl a hedder:

»Idet jeg henviser til behagelig Samtale i Dag, er det mig en Glæde at bekræfte, at jeg udbetaler Frøkenen den Sum Kr 2000, er To Tusinde Kroner, i September Maaned i 10 paa hinanden følgende Aar, saafremt vi begge er i Live.«

I Aarene 1919—25 betalte Sagsøgte derefter 14000 Kr, men har ikke

været at formaa til at betale de i September 1926 og September 1927 forfaldne Beløb.

Sagsøgerinden har derefter anlagt nærværende Sag, under hvilken hun under Henviſning til Sagsøgteſ foranſtaaende Skrivelse har paaſtaaet Sagsøgte dømt til at betale ialt 6000 Kr, med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 2 November 1928.

Sagsøgte har paaſtaaet ſig frifundet, idet han gør gældende, at Tilſagnet om de 20 000 Kr er at betragte ſom et Gaveløfte, og at han efter ſine nuværende økonomiſke Forhold er ude af Stand til at opfylde Løftet, hvorfor han mener, at Grundlaget for hans Forpligtelſe er bortfaldet.

Selvom der maatte gives Sagsøgte Medhold i, at der foreligger et Gaveløfte, kan det af ham anførte imidlertid ikke føre til hans Frifindelſe, og han vil derfor være at dømme efter Paaſtanden. Sagens Omkoſtninger findes Sagsøgte at burde betale Sagsøgerinden med 250 Kr.

Nr 59/1929.

Rigsadvokaten

mod

Henning Antonius Nielsen (Bache),

der tiltales for Overtrædelſe af Straffelovens § 186.

Øſtre Landsrets Dom af 15 Februar 1929: Tiltalte Henning Antonius Nielsen bør straffes med Tugthusarbejde i 16 Aar. Tiltalte bør betale Sagens Omkoſtninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beſkikkede Forsvarer, Landsretſſagfører Fensager, 500 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Øſtre Landsret under Medvirkning af Nævninger afsagte Dom er paaanket af Tiltalte.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at ſtande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Henning Antonius Nielsen til Højesteretſſagfører Bache 150 Kroner.

Den indankede Doms Præmiſſer er ſaalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Retten for Straffesager for Københavns Amts nordre Birk, tiltales i Henhold til Anklageskrift af 23 Januar d A, ſaaledes ſom dette er ændret under Domsforhandlingen, Henning Antonius Nielsen, der er født

den 17 Januar 1894 og ikke forhen straffet, til Straf efter Straffelovens § 190 for om Eftermiddagen den 26 Oktober 1928 i Søborg eller dettes Omegn i Københavns Amts nordre Birk med Overlæg at have skilt et den 5 Oktober 1928 paa Fødselsstiftelsen i København født Drengbarn ved Livet ved med kraftig stump Vold at tilføje Barnets Hoved Beskadigelser, der kort efter medførte Barnets Død.

Medens Nævningerne har besvaret et dem forelagt Spørgsmaal, om Tiltalte ved det i Anklageskriftet omhandlede Forhold har overtraadt Straffelovens § 190, benægtende, har de besvaret et dem forelagt Spørgsmaal, om Tiltalte ved sit nævnte Forhold har gjort sig skyldig i Overtrædelse af Straffelovens § 186, bekræftende.

Idet Retten lægger denne sidste Afgørelse til Grund, vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 186 efter Omstændighederne med Tugthusarbejde i 16 Aar.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 74/1929 (**Rigsadvokaten mod Kristian Madsen**) blev Tiltalte for Uterlighed overfor Mandspersoner under 18 Aar i Medfør af § 11 i Lov Nr 133 af 11 April 1925 jfr Lov Nr 299 af 14 December 1927 dømt til Tvangsindlægnings paa Forvaringsanstalten paa Sundholm.

Onsdag den 8 Maj.

Nr 24/1929.

Rigsadvokaten

mod

Marinus Lars Indius Petersen (Harboe),

der tiltales for Overtrædelse af Motorloven og uagtsomt Manddrab.

Vestre Landsrets Dom af 17 December 1928: Tiltalte Marinus Lars Indius Petersen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder og have fortabt Tilladelsen til at være Fører af Motorkøretøj i et Tidsrum af 5 Aar fra Dommens Dato at regne. Til Gaardejer Søren Møller, Skomager A M Nielsen som Fader og Værge for Tjenestepige Ingrid Nielsen, Jetsmark Sygekasse, Tjenestekarl Karl Eriksen og Handelsmand Marinus Larsen som Fader og Værge for Tjenestedreng Peter Larsen betaler Tiltalte henholdsvis 997 Kr 50 Øre, 260 Kr, 26 Kr 19 Øre, 180 Kr og 35 Kr. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer ved Landsretten, Overretssagfører Ejstrup, 60 Kr. De idømte Erstatningsbeløb udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-anke del af Tiltalte dels af det offentlige til Skærpelse.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil denne være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde bestemmes til 4 Maaneder, og at Førerretten vil være at frakende Tiltalte for bestandig, hvorhos Erstatningen til Gaardejer Søren Møller for Bepisningen findes at burde nedsættes med 200 Kroner og Erstatningen til Tjenestekarl Karl Eriksen at burde forhøjes med 81 Kroner for tabt Arbejdsfortjeneste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 4 Maaneder, og at Retten til at være Fører af Motorkøretøjer frakendes Tiltalte for bestandig, hvorhos de Gaardejer Søren Møller og Tjenestekarl Karl Eriksen tilkendte Erstatninger bestemmes til henholdsvis 797 Kroner 50 Øre og 261 Kroner. I Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Harboe betaler Tiltalte Marinus Lars Indius Petersen 100 Kroner.

—————

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Produkthandler Marinus Lars Indius Petersen i Aalborg, der er født den 3 Marts 1893, ved 1 jydsk Statsadvokatur Anklageskrift af 12 November 1928 sat under Tiltale til at lide Straf:

I. efter Lov om Motorkøretøjer Nr 144 af 1 Juli 1927 § 41 for Overtrædelse af dens:

- a) § 8, 1 Stk, ved den 8 Juli 1928 Kl ca 10½—11 Aften at have ført den ham tilhørende Motorvogn, mærket Prøve Nr U — 6299 fra Pandrup Kro til Kaas med kun en Lygte — nemlig venstre Forlygte tændt;
- b) § 24, 1 Stk, for den 8 Juli 1928 efter Kl ca 10½ Aften at have ført den ovenfor under I a ommeldte Motorvogn fra Pandrup Kro omtrent til Nørresundby, uagtet han da var beruset eller saaledes paavirket af Spiritus, at han ikke havde det fornødne Herredømme over sine Handlinger;
- c) § 29, 1 Stk, for den 8 Juli 1928 Kl ca 11 Aften i Kaas under Kørslen med den ovenfor under I a nævnte, af ham førte Motorvogn at have undladt at udvise fornøden Agtøpaagivenhed og Forsigtighed overfor

Færdig fra Trykkeriet den 5 Juni 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokollsekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 9

Onsdag den 8 Maj.

andre vejfarende og derved i et Vejsving ved Mejeriet i Kaas at have paakørt ugift Sigrid Agnete Møller, Tjenestepige Ingrid Marie Caroline Nielsen, Tjenestekarl Karl Ejner Sørensen Eriksen og Tjenestdreng Peter Zeuthen Larsen, der stod samtalende under nogle Træer udenfor Vejens Kørebane;

II. Efter Straffelovens § 198 for uagtsomt Manddrab ved den 8 Juli 1928 Kl ca 11 Aften i Kaas under de foran under I c nævnte Omstændigheder og ved den der nævnte Lejlighed ved Uagtsomhed at have forårsaget ugift Sigrid Agnete Møllers Død som Følge af Tiltaltes Paakørsel af hende med den af ham førte oftere nævnte Motorvogn.

Udover at Tiltalte har vedtaget Bøder én Gang i Henhold til Straffelovens § 101, jfr § 100, 2 Stk, én Gang for Overtrædelse af Aalborg Købstads Politivedtægts § 4 og tre Gange for Overtrædelse af Brandpolitibestemmelser, ses han ikke tidligere at have været tiltalt eller straffet.

ad Anklageskriftet I a.

Ved det under Sagen oplyste, herunder Tiltaltes egen Forklaring, maa det anses godtgjort, at han har gjort sig skyldig i den ham paasigtede Forseelse.

ad I b. Med Hensyn til Tiltaltes Spiritusforbrug den paagældende Dag er det oplyst, at han, medens han opholdt sig i Blokhuis, fra sent paa Eftermiddagen til Kl 8—8½ om Aftenen nød 4—5 Bajere og 1 Snaps. Fra Blokhuis kørte han til Pandrup, og i Kroen der nød han i Løbet af et Par Timer i al Fald 3 Bajere, 1 Te russe med Rom og 2½ Glas Portvin, mulig noget mere, og efter hans Forklaring følte han sig, da han — ca Kl 10½ — kørte fra Kroen, noget paavirket af den nydte Spiritus. Efter at Tiltalte senere samme Aften af Politiet var blevet antruffet gaaende i Lindholm paa Vej mod Nørre-Sundby, blev han ført til Kredslægen i sidstnævnte By og af denne underkastet Spiritusprøve. Ifølge den af Kredslægen udstedte Erklæring kunde Tiltaltes Tilstand ved Undersøgelsen ikke betegnes som Beruselse, men han fandtes at være saaledes paavirket af Alkohol, at han ikke kunde antages at have det til at føre Motorkøretøj fornødne Herredømme over sine Handlinger.

Medens det nu vel ikke kan fastslaas, at Tiltalte under den i Anklageskriftet ommeldte Kørsel har været beruset, maa det ved alt det foreliggende anses godtgjort, at han har været saaledes paavirket af

Spiritus at han ikke havde det fornødne Herredømme over sine Handlinger.

ad I c og II.

Efter at Tiltalte havde forladt Kroen i Pandrup, kørte han hjemad mod Aalborg, men da han naaede Kaas, huskede han efter sin Forklaring ikke, at der der er et Vejsving, og kørte derfor lige frem i Stedet for at svinge til venstre, og først, da han var helt ovre i søndre Side af Landevejen, begyndte han at dreje Vognen, men da han ikke havde taget Farten af den, kunde han ikke udføre Svinget paa Vejbanen, men kom uden for denne og stødte mod et Træ eller en Telefonpæl, hvorhos han paakørte de i Anklageskriftet nævnte Personer under de der beskrevne Omstændigheder. Medens Peter Larsen ikke kom til Skade, og Ingrid Nielsen og Karl Eriksen kun paadrog sig lette Beskadigelser, der ikke kan antages at have medført varigt Men, fik Sigrød Møller saa svære Kvæstelser, at hun kort efter afgik ved Døden.

Ved det foreliggende findes det godtgjort, at Tiltalte har gjort sig skyldig i den ham paasigtede Overtrædelse af Motorloven, samt at han ved Uagtsomhed har forvoldt Sigrød Møllers Død.

Efter det foranførte vil Tiltalte i Medfør af Motorlovens § 8, 1 Stk, jfr 2 Stk, § 24, 1 Stk, og § 29, 1 Stk, efter samme Lovs § 41 samt efter Straffelovens § 198 være at anse med en Straf, der under et findes at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder.

Tiltalte vil derhos i Henhold til Motorlovens § 42, 1 Stk, være at frakende Tilladelsen til at føre Motorkøretøj for et Tidsrum af 5 Aar fra Dommens Dato at regne.

Under Sagen er der nedlagt Paastand om, at Tiltalte tilpligtes at udrede i Erstatning:

1. til Gaardejer Søren Møller, Kaas, for Datteren Sigrød Møllers ødelagte Klæder og Cykel henholdsvis 100 Kr og 70 Kr og for Udgifter vedrørende hendes Begravelse 827 Kr 50 Øre, ialt	997 Kr 50 Øre
2. til Skomager A M Nielsen, Nørregade 29, Aalborg, som Fader og Værgø for Tjenestepigø Ingrid Nielsen for Beskadigelse af Cykel 90 Kr, Klæder 114 Kr og for en Lægeattest 6 Kr samt for Svie og Smerte 200 Kr ialt	410 — 00 —
3. til Jetsmark Sygekasse for Lægeudgifter vedrørende Sigrød Møller, Ingrid Nielsen og Karl Eriksen	26 — 19 —
4. til Tjenestekarl Karl Eriksen, Kallesensgaards Mark pør Kaas, for tabt Arbejdsfortjeneste 81 Kr, Beskadigelse af Cykel 100 Kr og Klæder 30 Kr samt for Svie og Smerte 300 Kr ialt	511 — 00 —
5. til Handelsmand Marius Larsen, Kaas, som Fader og Værgø for Tjenestedreng Peter Larsen, Kaas, for Skade paa Cykel	35 — 00 —

Medens Tiltalte intet har haft at indvende mod Kravene under 3 og 5, har han paastaaet de øvrige Krav nedsat efter Rettens Skøn, idet han særlig har rejst Indsigelse mod, at der under Begravelsesudgifterne under 1 er opført 180 Kr for et Gravgitter og 500 Kr for Bøspising i An-

ledning af Begravelsen, samt at der under 2 og 4 er beregnet Godtgørelse for Svie og Smerte med henholdsvis 200 Kr og 300 Kr og under 4 tillige Erstatning for tabt Arbejdsfortjeneste med 81 Kr.

Under Domsforhandlingen har »Dansk Forening for international Motorkøretøjsforsikring«, i hvilken Forening Tiltalte havde tegnet Ansvarsforsikring, begært at indtræde som Part i Sagen og har — næst i det væsentlige at slutte sig til Tiltaltes Procedure vedrørende Erstatningskravene — nedlagt Paastand om, at det Foreningen i Medfør af Motorlovens § 39, 7 Stk eventuelt tilkommende Regreskrav mod Tiltalte tages under Paakendelse under nærværende Sag. Herimod har Tiltalte protesteret og der findes ikke at være Hjemmel til at tage dette Krav under Paakendelse.

Medens der nu ikke skønnes at være Anledning til at nedsætte Kravet under 1, findes der kun at kunne tilkomme Ingrid Nielsen og Karl Eriksen i Godtgørelse for Svie og Smerte hver 50 Kr, hvorhos der i Mangel af Dokumentation ikke kan tilkomme sidstnævnte Erstatning for tabt Arbejdsfortjeneste. Efter det anførte bliver Kravene under 2 og 4 at nedsætte til henholdsvis 260 Kr og 180 Kr, medens Kravene iøvrigt vil være at tage til Følge.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer ved Landsretten 60 Kr.

Nr 11/1929. Aktieselskabet **Dansk Sprit Central** (Jørgensen)
m o d

Fabrikant **A Dannin** (Selv) og Direktøren for Patent- og Varemærkevæsnets m v (Fenger efter Ordre).

betræffende Spørgsmaalet om Indstævnte Dannins Forpligtelse til at lade et Varemærke udslutte af Varemærkeregistret.

Sø- og Handelsrettens Dom af 28 December 1928: Indstævnte, Fabrikant A Dannin, bør for Tiltale af Sagsøgerne, A/S Dansk Sprit Central, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Sagsøgerne godtgøre Indstævnte med 100 Kr, hvorhos Sagsøgerne bør betale Salær til den for Intervenienten, Direktøren for Patent- og Varemærkevæsnets m v beskikkede Sagfører, Overretssagfører Byrdal, med 75 Kr. Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter de Indstævnets Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at udrede som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Appellanten, Aktieselskabet Dansk Sprit Central, betaler i Sagsomkostninger for Højesteret til Indstævnte, Fabrikant ADannin, 150 Kroner og i Salær for Højesteret til den for Indstævnte, Direktøren for Patent- og Varemærkevæsnet m v, beskikkede Sagfører, Højesteretssagfører Fengler 150 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgerne, A/S Dansk Sprit Central, der allerede den 24 Oktober 1925 havde faaet registreret Ordet »Cloc« som Varemærke for en Række nærmere betegnede Varer, deriblandt Tobak, Cigarer og Cigaretter, fik den 1 Oktober 1927 registreret Ordet »Cloc« som Varemærke uden Begrænsning til enkelte Varer.

Den 29 September 1928 fik Indstævnte, Fabrikant A Dannin, under Nr 1019/1928 registreret et Varemærke for Cigaretter bestaaende af et mellem to vandrette Linier anbragt Hanehoved over Ordene: »The Cock«.

Sagsøgerne gør gældende, at det for Indstævnte registrerede Varemærke, uanset Forskel i Enkeltheder let kan forveksles med Sagsøgenes nævnte Varemærke og har under nærværende Sag paastaaet Indstævnte kendt pligtig til at lade det for ham i Varemærkeregistret under Reg 1928 Nr 1019 indregistrerede Varemærke udslette af Registeret.

Indstævnte har paastaaet sig frifundet, idet han har gjort gældende, at det for ham registrerede Varemærke ikke kan forveksles med Sagsøgenes Mærke, da Mærkerne er forskellige saavel for Syn som for Hørelse. Indstævnte bestrider, at det har været hans Hensigt at efterligne Sagsøgenes Varemærke, der faktisk kun benyttes som Mærke for Likør, medens Indstævntes Mærke kun benyttes for Cigaretter.

Direktøren for Patent- og Varemærkevæsnet m v, hvem der er meddelt Bevilling til fri Proces til at intervenere i Sagen, har derefter givet Møde under Sagen ved beskikket Sagfører og udtalt sig til Støtte for den af Indstævnte nedlagte Paastand.

Da der maa gives Indstævnte Medhold i, at det for Indstævnte registrerede Varemærke ikke frembyder en saadan Lighed med Sagsøgenes Varemærke, at Mærkerne let kan forveksles, vil Indstævnte være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde godtgøre Indstævnte med 100 Kr, hvorhos Sagsøgerne vil have at udrede Salær til den for Direktøren for Patent- og Varemærkevæsnet m v beskikkede Sagfører, Overretssagfører Byrdal, hvilket Salær efter Omstændighederne bestemmes til 75 Kr.

Fredag den 10 Maj.

Nr 13/1929. **Sø-Fyrbødernes Forbund (Henriques)**

mod

Søfyrbøder **Antonius Andersen** (Fich efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Erstatningsansvar for uberettiget Eksklusion af Indstævnte.

Østre Landsrets Dom af 31 December 1928: De Sagsøgte, Sø-Fyrbødernes Forbund, bør til Sagsøgeren, Sø-Fyrbøder Antonius Andersen, betale 1800 Kr og i Sagsomkostninger 350 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen være at stadfæste, dog at Erstatningen findes at burde nedsættes til 1200 Kroner.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Erstatningens Størrelse fastsættes til 1200 Kroner. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Fich 200 Kroner, som udredes af det offenlige.

Det Indstævnte, Sø-Fyrbøder Antonius Andersen, tildømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Østre Landsrets Dom af 8 Oktober 1928 blev det statueret, at Sagsøgeren under denne Sag, Sø-Fyrbøder Antonius Andersen, med Urette den 13 Maj 1928 var blevet ekskluderet af Sø-Fyrbødernes Forbund. Under Henviisning hertil samt til, at Eksklusionen har haft til Følge, at han den 23 s M maatte opgive sin Plads som Fyrbøder paa Damperen »Hafnia«, hvor han havde været ansat fra 29 September 1927, og at han herved har lidt et Tab af 281 Kr 80 Øre maanedlig, idet han efter Eksklusionen ikke har kunnet faa anden Hyre eller overhovedet andet Arbejde, søger han nu Sø-Fyrbødernes Forbund tilpligtet at betale ham en efter Rettens Skøn fastsat passende Erstatning, dog ikke over 2500 Kr.

De Sagsøgte paastaar sig frifundet, idet de bestrider, at Sagsøgeren har lidt noget Tab som Følge af Eksklusionen. Han kunde efter de Sagsøgtes Mening godt have beholdt sin Plads paa »Hafnia«; Forbundet lagde ingen Hindringer i Vejen herfor, men Sagsøgeren opgav den i Virkeligheden selv uden nogen Nødvendighed.

Endvidere henviser de Sagsøgte til, at der var saa stor en Arbejdsløshed i Faget, at en Søfyrbøder, naar han kom i Land, normalt maatte vente ca 2 Maaneder paa at faa Hyre igen.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, derunder en afholdt Vidneførsel, at Sagsøgeren den 23 eller 24 Maj 1928 efter Henstilling af sine Arbejdskammerater, der var Medlemmer af Fagforeningen og ikke ønskede at arbejde sammen med en udenfor Organisationen staaende Person, fratraadte sin Stilling som Sø-Fyrbøder paa det ovennævnte Skib, og at han siden ikke har kunnet opnaa Arbejde.

Efter det saaledes foreliggende maa der gaas ud fra, at Eksklusionen har afskaaret Sagsøgeren fra at faa Arbejde i Faget, og der vil heretter være at tillægge ham en Erstatning, som efter alt foreliggende findes at kunne bestemmes til 1800 Kr, hvorved bemærkes, at Sagsøgeren under en Periode, hvor der var Arbejdsløshed i Faget, maa antages at kunne have bevaret sit fornævnte Arbejde, saafremt Eksklusionen ikke havde fundet Sted.

Forsaaavidt Sagsøgeren har nedlagt Paastand om, at Dommen gøres eksigibel, uanset at den maatte blive paaanket, findes denne Paastand efter Omstændighederne ikke at kunne tages til Følge.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgeren med 350 Kr.

Nr 137/1929.

Tiltalte **Hans Emil Hansen**

p a a k æ r e r

Kendelse afsagt af Østre Landsret den 6 Maj 1929.

Den nævnte Landsretskendelse er saalydende:

Tiltalte Hans Emil Hansen har fremsat Paastand om, at Retsformanden viger sit Sæde under Domsforhandlingen i den af Tiltalte paaankede Sag under Henvisning til, at Retsformanden maa være ham fjendtlig stemt, da han har deltaget dels i Paakendelsen af en mod ham i 1924 paadømt Sag og dels i Afvisninger af Begæringer om Genoptagelser af denne Sag.

Da den af Tiltalte fremsatte Begrundelse ikke kan medføre Efterkommelse af hans Begæring,

b e s t e m m e s:

Ovenanførte Paastand kan ikke tages til Følge.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den paakærede Kendelse er den 6 Maj 1929 afsagt af Østre Landsret. I Henhold til de i Kendelsen anførte Grunde

bestemmes:

Landsrettens Kendelse bør ved Magt at stande.

Mandag den 13 Maj.

Nr 155/1928. **Skattedepartementet** (d kst Kammeradvokat)
mod
Købmand Niels Laurits Rasmussen (Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede et Arveafgiftsbeløb.

(Sagen behandlet skriftligt).

Københavns Byrets Dom af 13 Februar 1928: Sagsøgte Købmand Niels Laurits Rasmussen bør for Sagsøgeren, Skattedepartementets Tiltale i dene Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren inden 15 Dage fra Dato til Sagsøgte med 100 Kr.

Østre Landsrets Dom af 21 Maj 1928: Den indankede Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Appellanterne Skattedepartementet til Indstævnte Købmand Niels Rasmussen, Nielstrup pr Rønnede, med 100 Kr. Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

I Henhold til de i Landsrettens Dom anførte Grunde vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde godtgøre Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Sagsomkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Skattedepartementet, til Indstævnte, Købmand Niels Laurits Rasmussen, 400 Kroner.

De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Byretsdømmens Præmisser er saalydende:

Da Sagsøgte Købmand Niels Laurits Rasmussens Hustru den 16 Januar 1927 afgik ved Døden, oplyste Sagsøgte for vedkommende Skifteret, at han og hans Hustru havde levet i sædvanligt Formuefællesskab, at hans Hustru ikke havde oprettet Testamente, og at hun ikke havde efterladt sig Livsarvinger og ikke andre arveberettigede Slægtninge end hendes Moder og tre Helsøskende, og anmeldte, at han i Stedet for at holde Skifte overtog hele Fællesboet uskiftet i Henhold til Lov om Ægtefællers Arveret og uskiftet Bo af 20 April 1926 Kapitel II, hvad Skifteretten tiltraadte. Da Sagsøgte indgav Opgørelse over Boets Aktiver og Passiver efter Forskrifterne i § 31, 3die Stykke i Lov om Afgift af Arv og Gave af 10 April 1922, blev der af Skifteretten i Stedet afkrævet ham en efter Forskrifterne i Lovens § 26 affattet Arveanmeldelse som fra Personer, der har overtaget et Dødsbo »til privat Skifte og Deling«, hvad han under 8 Juni 1927 afgav under Forbehold. Efter denne udgjorde Bobeholdningen 25 873 Kr 80 Øre, hvoraf Sagsøgtes Boslod og Arvebeholdningen hver udgjorde Halvdelen, 12 936 Kr 90 Øre. Skifteretten udtalte den 4 August 1927, at Sagsøgte af Værdien af Afdødes Efterladenskaber, som han i Henhold til § 15, jfr §§ 16—20 i Lov Nr 120 af 20 April 1926 har overtaget til fri Raadighed, vil have at svare Arveafgift som af Arv; idet det afgiftspligtige Beløb afrundes til 12 900 Kr, svares i Henhold til Arveafgiftslovens § 2 A 4 i Afgift 227 Kr. Da Sagsøgeren, Skattedepartementet, paa Sagsøgtes under 17 August 1927 skete Henvendelse under 6 September 1927 stadfæstede Skifterettens Beregning, begærede Sagsøgte under 14 Oktober 1927 i Henhold til § 32, 2det Stykke i Loven om Arveafgift Spørgsmaalet afgjort ved Rettergang.

Ved Stævning af 6 Januar 1928 har Sagsøgeren derefter paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale Sagsøgeren det nævnte Arveafgiftsbeløb af 227 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens nævnte Dato, til Betaling sker. Sagsøgeren har derved udviklet, at det, saaledes som det fremgaar af § 4 i Loven om Arveafgift, er denne Lovs Princip, at enhver ved Dødsfald foranlediget Ændring i økonomiske Raadighedsforhold medfører Pligt til at svare Arveafgift, og at Ordningen i det foreliggende Tilfælde, der ikke kunde forudses ved Affattelsen af Loven om Arveafgift, dels i sit Princip indeholder en fideikommissarisk Substitution, der rammes af Grundtanken i Lovens § 4 b), og dels i sin faktiske Udformning omfattes af Ordene i Lovens § 19 2det Stykke. Noget Fritagelse for at svare Arveafgift kan ikke udledes af Lovens § 14, der utvivlsomt kun har Hensyn til den ved Lovens Givelse hjemlede Hensiden i uskiftet Bo med Livsarvinger, eller denne Bestemmelses Analogi, da Reglerne i Kapitel II i Loven af 20 April 1926, der netop ikke bruger Udtrykket »uskiftet Bo«, er forskellige fra Reglerne i denne Lovs Kapitel I om Hensiden i uskiftet Bo med Livsarvinger; ikke alene

er der ikke i Kapitel II nogen Bestemmelse til Sikring af Arvingernes Ret som Lovens § 6, 2det og 3die Stykke, og § 11, men navnlig kan Arven efter den Førstafdøde i det i Kapitel II omhandlede Tilfælde efter Bestemmelserne i § 17 ikke siges at være faldet ved Dødsfaldet saaledes som ved Hensidden i uskiftet Bo med Livsarvinger. Hensigten med Reglerne i Lovens Kapitel II var at indføre en Art legaliseret gensidigt Testamente, altsaa en Ordning, der utvivlsomt har medført Pligt til at svare Arveafgift, og den Kommission, som har udarbejdet Udkastet til Loven, har udtrykkelig udtalt, at Fritagelse for at svare Arveafgift i de af Kapitel II omfattede Tilfælde kræver en Ændring i Loven om Arveafgift.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet under Hævdelse af, at der maatte foreligge en udtrykkelig Lovbestemmelse — der ikke findes — som Grundlag for et Afgiftskrav, idet en Analogi ikke kan være Skattehjemmel. I saa Henseende har Lovgivningen om Arveafgift stedse krævet en Arveovergang og en Arvedeling som Afgiftsgrundlag udenfor de i Loven udtrykkelig nævnte Tilfælde, hvortil det foreliggende utvivlsomt ikke hører. Navnlig er den af Sagsøgeren nævnte Bestemmelse i § 19, 2det Stykke i Loven om Arveafgift uden Betydning som kun givende en Beregningsregel for et ved testamentariske Bestemmelser forekommende Tilfælde og ikke hjemlende nogen ny Afgiftspligt. Der har heller aldrig været Tale om at kræve Arveafgift ved Hensidden i uskiftet Bo, hvilket f Eks ses af Kancelliskrivelse af 11 Maj og 15 Juni 1816, hvilken sidste ligesom Rentekammerskrivelse af 4 August 1832 endda gaar videre end til egenligt uskiftet Bo. At den nu i § 14 i Loven om Arveafgift indeholdte Udtalelse om, at der ikke svares Arveafgift af de Midler, hvormed en efterlevende Ægtefælle forbliver hensiddende i uskiftet Bo, i sin Tid blev optaget i § 14 i Loven om samme Emne af 27 Maj 1908, beviser intet herimod, da Udtalelsen er en nødvendig Indledning til Paragraffens nye Bestemmelser om Arveafgiftens Beregning ved Skifter efter Hensidden i uskiftet Bo. Den omtalte Kommission har udtrykkelig erklæret, at dens Udkast til Reglerne i Kapitel II i Loven af 20 April 1926 søger at imødekomme Ønsker om en lovsikret Ret for den efterlevende Ægtefælle til at hensidde i uskiftet Bo med den afdødes Udarvinger; Ordningen i dette Lovens Kapitel er utvivlsomt ogsaa et uskiftet Bo netop i Modsætning til den tidligere Retstilstand, hvor en tilsvarende Ordning maatte søges gennemført ved gensidigt Testamente saaledes som forudsat i § 7 i Loven om Arveafgift, men hvor den efterlevende da blev Ejer af hele Boet i Modsætning til Tilstanden efter § 16 i Loven af 20 April 1926, som kun hjemler den efterlevende en Raadighedsret i levende Live, og hvor den efterlevende derfor ikke skulde skifte ved noget nyt Ægteskab, hvad den nysnævnte Lovs § 19, 2det Stykke paabyder. Heroverfor maa de af Sagsøgeren fremdragne Forskelligheder mellem Forskrifterne i denne Lovs Kapitler I og II være uden Betydning, da de er begrundede i, at Arvingerne i de i Kapitel I omhandlede Tilfælde er Tvangsarvinger. Det maa ogsaa erindres, at der i mange Tilfælde overhovedet ikke vil ske Ændring i Raadighedsforholdet over Fællesboet ved en Ægtefælles Død, og et Krav om Arveafgift baade ved den førstafdøde Ægtefælles Død og ved

den efterlevendes Skifte vil i Tilfælde, hvor Skiftet fremtvings af Reglen i Lovens § 19, 2det Stykke, kunne medføre Følger, der er urimelige ud fra det til Grund for Loven af 20 April 1926 liggende Ønske om at fritage den efterlevende Ægtefælle for ubillige Udgifter i Anledning af den førstes Død.

Det maa anses som ubestridt og ubestrideligt, at den Ændring med Hensyn til Raadigheden over et Fællesbo, som kunde blive Følgen af en Ægtefælles Død i Tilfælde, hvor den efterlevende forblev hensiddende i uskiftet Bo med Livsarvinger efter Forordningen af 21 Maj 1845 § 18, laa udenfor, hvad der ansaas omfattet af Afgiftsbestemmelserne i Forordningen af 8 Februar 1810.

Da Sagsøgeren i Bemærkningerne til det Rigsdagen forelagte Forslag til den senere Lov af 27 Maj 1908 om Arveafgift har begrundet de i § 4 skete Udvidelser af den hidtidige Afgiftspligt som særlige Udvidelser, kan der ikke af denne Paragrafs Bestemmelser udledes noget nyt Princip, som kan omfatte uskiftet Bo. Dette fremgaar ogsaa af, at Sagsøgeren i Lovforslagets § 14 havde udformet en Bestemmelse om, at der ved en gift Persons Død skulde beregnes Arveafgift af Arven, som om den straks var delt mellem Arvingerne, men den efterlevende Ægtefælle, dersom denne helt eller delvis forblev hensiddende i uskiftet Bo, skulde udrede den dertil svarende Del af Arveafgiften, idet det saaledes erlagte Beløb skulde være fyldestgørende for Ægtefællens egen Forpligtelse til at svare Arveafgift ved Skifte før sin Død og iøvrigt tages i Betragtning paa nærmere angivet Maade. Om denne Bestemmelse udtalte Sagsøgeren i Bemærkningerne, at den ikke indeholdt en egenlig Udvidelse af Afgiftspligten, men kun en Ophævelse af en tidligere hjemlet Udsættelse med Afgiftens Erlæggelse, og den begrundedes med, at der maatte indføres Forskrifter til at forebygge, at den efterlevende Ægtefælle og Livsarvingerne benyttede det uskiftede Bos Periode til ubeskattede Dispositioner over Arven, saa at Statskassen ingen Arveafgift fik af denne; Sagsøgeren havde overvejet Tanken om at affordre den i uskiftet Bo hensiddende Ægtefælle sædvanlig Arveafgift af den afdødes Boslod, men havde ikke ment at burde foreslaa en saadan Regel »under Hensyn til det ægteskabelige Formuefællesskabs særegne Beskaffenhed«; derfor var Sagsøgeren gaaet den i den foreslaaede Bestemmelse angivne Mellemvej. Paa Grund af den Modstand, dette Forslag vakte paa Rigsdagen, frafaldt Sagsøgeren det og foreslog selv i Stedet at give § 14 den Affattelse, der nu findes i Loven. Sagsøgeren var saaledes klar over, at Udtalelsen i Lovens § 14 om Afgiftsfrihed for de Midler, hvormed den efterlevende Ægtefælle forbliver hensiddende, ikke er en nødvendig Hjemmel til at fritage Ægtefællen for en af andre Bestemmelser følgende Afgiftspligt, hvorved ogsaa bemærkes, at Ordene »Midler, hvormed den efterlevende Ægtefælle forbliver hensiddende«, omfatter hele Fællesboet i Modsætning til de i Paragraffen straks efter brugte Ord »Arven efter den førstafdøde Ægtefælle«, der betegner de Midler, som alene kan blive afgiftspligtige. Det udviklede viser ogsaa, at § 19, 2det Stykke i Loven om Arveafgift ikke har Hensyn til en efterlevende Ægtefælles Raaden over det uskiftede Fællesbo. Da den Ændring i Raadighedsforholdet over et Fællesbo,

som kan blive Følgen af § 16, 1ste Stykke i Loven af 20 April 1926, er ganske den samme, som hidtil har kunnet blive Følgen af § 18 i Forordningen af 21 Maj 1845, kan Anvendelsen af den førstnævnte Bestemmelse ikke i sig selv medføre Pligt for den efterlevende Ægtefælle til at svare Arveafgift, idet det maa være uden Betydning i denne Forbindelse, at Loven af 20 April 1926 nu har hjemlet de foran omtalte Foranstaltninger mod Misbrug af Raadigheden i de hidtil af § 18 i Forordningen af 21 Maj 1845 omfattede Tilfælde. Og den Omstændighed, at Arven efter den førstafdøde Ægtefælle i det i Kapitel II i Loven af 20 April 1926 omhandlede Tilfælde efter Lovens §§ 17 og 18 ikke er faldet, før den længstlevende Ægtefælle dør eller Skifte forinden begæres afholdt, og der saaledes ikke kan siges at være indtraadt en omend udsat — Forpligtelse for nogen Arving til at svare Arveafgift, kan ikke uden særlig Hjemmel, som ikke er paavist, medføre Pligt for den efterlevende Ægtefælle til at svare Afgift af Arvebeløbet.

Sagsøgte vil derfor være at frifinde og Sagsøgeren have at godtgøre ham Sagens Omkostninger med 100 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 13 Februar 1928 af Københavns Byrets 11 Afdeling og paastaas af Appellanterne ændret derhen, at Indstævnte dømmes til at betale dem 227 Kr med Renter fra den 6 Januar 1928, medens Indstævnte paastaar Dommen stadfæstet.

Det i Lovens Kap 2 omhandlede uskiftede Bo med Udarvinger findes i Hovedsagen at frembyde de samme Ejendommeligheder som det i Lovens Kap 1 omhandlede uskiftede Bo med Livsarvinger, i visse Tilfælde endog med Udarvinger, jfr Lovens § 12², og som det forud for Loven efter de da gældende Regler hjemlede uskiftede Bo: Herefter og i Henhold til det af Indstævnte iøvrigt anførte maa Reglen i Arveafgiftslovens § 14 finde Anvendelse i det foreliggende Tilfælde paa samme Maade som i andre Tilfælde af Hensidten i uskiftet Bo, hvortil der i det hele ved Loven er aabnet noget videre Adgang end forhen, og dette maa ogsaa anses bedst stemmende med Øjemedet med Lovens herhenhørende Bestemmelser.

Den indankede Dom vil saaledes kunne stadfæstes.

Sagens Omkostninger for Landsretten vil Appellanterne Skatte-departementet have at godtgøre Indstævnte med 100 Kr.

Nr 57/1929.

Rigsadvokaten

m o d

Niels Jensen (Fich),

der tiltales for Overtrædelse af §§ 2 og 3 i Lov Nr 166 af 4 Juli 1927.

Dom afsagt af Retten for Als Nørre og Sønder Herred den 7 September 1928: Tiltalte, Vognmand Niels Jensen, Tandslet, bør for Tiltale af det offentlige under denne Sag fri at være.

Vestre Landsrets Dom af 15 December 1928: Underretsdømmen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for begge Retter udredes af det offentlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse paaanket af det offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Fich 80 Kroner, som udredes af det offentlige.

Underretsdømmens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag tiltales Vognmand Niels Jensen, Tandslet, for Overtrædelse af Lov Nr 166 af 4 Juli 1927 §§ 2 og 3, idet han sigtes for med den ham tilhørende Lastbil Æ 1691 uden at have erholdt den dertil fornødne Tilladelse at foretage rutemæssig Kørsel med Svin fra Tandslet, Jestrup, Mommark og Ertebjerg til Svinelagteriet i Sønderborg og med Stykgods fra Sønderborg til de nævnte Byer.

Tiltalte har paastaet sig frifundet, idet han har gjort gældende, at han ikke kører i Rute mellem forud bestemte Endepunkter og ikke har faste Afgangstider og som Følge deraf ikke foretager »Fragtmandskørsel«. Tiltalte har i Retten over sin Kørselsvirksomhed givet en Oversigt, der bekræfter det af ham anbragte, idet han herefter ikke kan siges at køre bestemte Ruter og knapt engang at køre mellem forud bestemte Endepunkter, og da Anklagemyndigheden ikke har godtgjort Tiltaltes Fremstillings Urigtighed, vil Tiltalte være at frifinde.

Landsretsdømmens Præmisser er saalydende:

Den i nærværende Sag af Als Nørre og Sønder Herreders Ret den 7 September 1928 afsagte Dom er paaanket alene af Anklagemyndigheden i Henhold til Justitsministeriets Tilladelse.

Tiltalte er født den 11 Januar 1899 og ses ikke tidligere tiltalt eller straffet.

Tiltalte har forklaret, at han hver Tirsdag og Torsdag uden fast Afgangstid kører fra sit Hjem i Tandslet til Andels-Slagteriet i Sønderborg med Svin for de Svineproducenter, der efter forudgaaende Opriugning til ham ønsker Svin leveret den paagældende Dag, hvorefter han henter Svinene paa de paagældende Producenters Ejendom, saaledes at hans Rute er afhængig af disses Bopæl. Oftest, men ikke altid, kører han, naar han har optaget alle Svinene, gennem Tandslet, men uden at standse. Det hænder 3—4 Gange om Aaret, at han springer en

Tirsdag eller Torsdag over. At han kører Tirsdag og Torsdag skyldes, at Slagteriet kun modtager Svin de nævnte Dage, hvis Slagteriet ændrer Modtagelsestid, vil hans Kørselstid ogsaa forandres. Tiltalte har ikke nogen fast Holdeplads i Sønderborg udover, at han altid afleverer Svinene ved Slagteriet. Paa Tilbagevejen medtager han efter forudgaaende Bestilling Gods fra Sønderborg til Folk paa Strækningen Sønderborg—Tandslet og i Tandslet Omegn. Han henter Godset hos de forskellige Leverandører i Sønderborg og afleverer det til de forskellige Modtagere, saaledes at hans Tilbagekørselsvej er bestemt af saavel Sælgerens som Køberens Bopæl. Der er ikke bestemt Afgangstid fra Sønderborg. Den Vej, han følger, er ikke to Kørselsdage den samme, og Afgangstiderne heller ikke.

Det er under Sagen oplyst, at Tiltalte er vedblevet med den af ham forklarede Kørsel, efter at det ved Sønderborg Amtsraads Skrivelse af 26 Juni 1928 var meddelt ham, at der til denne Kørsel udkrævedes Tilladelse fra Amtsraadet i Medfør af §§ 2 og 3 i Lov Nr 166 af 4 Juli 1927, samt at Amtsraadet havde nægtet at give saadan Tilladelse.

Efter hvad der er oplyst om den Maade, hvorpaa Tiltaltes Kørsel drives, findes Kørslen ikke at kunne henføres under den i fornævnte Lovs § 1, 2 Stk, ommeldte Fragtmandskørsel, hvortil Tilladelse efter Lovens § 2 udkræves, og det maa herefter billiges, at Tiltalte ved Underrettsdommen er frifundet for Anklagemyndighedens Tiltale under denne Sag.

Sagens Omkostninger for begge Retter udredes af det offentlige, hvorved bemærkes, at Tiltalte selv har sørget for sit Forsvar for Landsretten.

Tirsdag den 14 Maj.

Nr 116/1929. Fru **Johanne Margrethe Sørensen**, f. Jensen
mod

Ingeniør **C J G Sørensen** som Værge for sine og hans fraskilte Hustrus umyndige Børn.

Østre Landsrets Kendelse af 3 April 1929: Under denne Sag har Ingeniør C J G Sørensen af Stege som Værge for sine Børn fremsat Begæring om Umyndiggørelse af Børnenes Moder Fru Johanne Margrethe Sørensen af Frederiksberg, født den 11 Marts 1873. Da Fru Sørensen efter de fremkomne Oplysninger maa antages paa Grund af Sindssygdom at være ude af Stand til selv at varetage sine Anliggender,

bestemmes:

Fru Johanne Margrethe Sørensen umyndiggøres. Saa bør hun godtgøre Ingeniør Sørensen i hans ovennævnte Egenskab Sagens Omkostninger med 75 Kr.

med Indstævnte og tilmed kunde paaføre dennes Virksomhed for andre Rederier Konkurrence.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil denne efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, fhv Befragter W Petersen til Indstævnte, Skibsmægler A Thejll, med 500 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under 17/21 Marts 1923 blev der mellem Skibsmægler A Thejll, der er beskikket Skibsmægler for Svendborg Købstad og iøvrigt som Eneindehaver af Firmaet E W v d Hude & Søn, Svendborg, driver Agentur og Kommissionsforretning i Korn- og Foderstoffer, Gødning, Kul og Koks samt øvrige tilsvarende Forretninger, saasom Assurance-Agentur, og Varemægler Wilhelm Petersen indgaaet en Overenskomst, hvori det blandt andet hedder:

»1.

Jeg A Thejll opretter en ny Afdeling indenfor mit Firma, nemlig som Varemægler og Agentur- & Kommissionsforretning, og antager Herr W Petersen som Leder af denne Afdeling.

— — — —

3.

Den af Firmaet E W v d Hude & Søn iøvrigt drevne Forretning saasom Skibsrederi, Klarering, Befragtning, Dampskibsekspedition, Assurance, Køb og Salg af Skibe, Spedition og Skibsmægling i det hele taget er Hr Petersen uvedkommende, baade hvad Indtægt og Tab angaar.

4.

Varemæglingsafdelingen fører særskilt Bogholderi udvisende alle Indtægter og Udgifter. Afdelingen bærer sin forholdsmæssige Andel i Husleje, Rengøring, Brændsel, Belysning, særlig Telefonabonnement og alle i Forretningen afholdte Udgifter til Telefon, Telegram, Porto etc, ogsaa Anskaffelse af Kontorinventar. Jeg A Thejll har i paakommende Tilfælde den afgørende Myndighed m H t den rette forholdsmæssige Fordeling af de nysnævnte Udgifter.

5.

Som Vederlag for sit Arbejde erholder Hr Petersen en maanedlig Gage af 500 Kr, skriver Fem Hundrede Kroner, der betales bagud den sidste i hver Maaned for den forløbne Maaned.

Desuden erhoder Hr Petersen ved hvert Aars Opgørelse det første Aar 20 pCt, det andet Aar 30 pCt, det tredje Aar og hver af de følgende Aar 40 pCt af det eventuelle Nettooverskud for det sidste forløbne Aar.

Skulde Afdelingen i et enkelt Aar udvise større Udgifter, herunder Hr Petersens faste Gage, end Indtægter, føres Underskudet frem i det nye Aars Regnskab som Udgift i samme.

Hr Thejll garanterer Hr Petersen, at Tantiemen for det første Aar vil andrage 1000 Kr. Skulde Forretningsafdelingen udvise et Nettooverskud i det første Aar af over 2000 Kr, efter at ogsaa Hr Petersens faste Gage er dækket, har Hr Petersen Krav paa en Tantieme af 2000 Kr, selv om dette er mere end 20 pCt.

6.

Hr Petersen er pligtig at stille hele sin Arbejdskraft til Hr Thejlls udelukkende Raadighed i den ommeldte Varemæglingssafdeling og er pligtig at udvise Flid og Paapasselighed samt Omhu for at undgaa at paaføre Hr Thejll eller Forretningens Kunder Tab, saaledes at han navnlig i Forholdet overfor Hr Thejll bærer ved Til sidesættelse heraf mulig flydende Erstatningspligt.

Hr Petersen er pligtig i et og alt at rette sig efter de af Hr Thejll ham givne Dispositioner og Instruktioner, idet Hr Thejll forbeholder sig Overledelsen af Forretningsafdelingen, derunder ogsaa m H t Antagelse af andet Personale.

7.

Nærværende Overenskomst kan opsiges fra enhver af Siderne til Ophør en hvilken som helst 1ste i en Maaned med 3 — tre — Maaneders Varsel.

— — — —

8.

I Tilfælde af væsentligere Misligholdelse fra nogen af Siderne har den forurettede Part Ret til at erklære Kontrakten for brudt og hæve Forholdet uden Opsigelse — Erstatningskrav fra den forurettede Parts Side dog forbeholdt.

— — — —

10.

Skulde Hr Petersen fratræde som Følge af anden Grund end bevislig grov Misligholdelse fra Hr Thejlls Side eller hans Efterfølgers Side, skal Hr Petersen være uberettiget til at være aktiv eller passiv Ejer, Indehaver af eller Deltager i nogen med Hr Thejlls Forretning konkurrerende Virksomhed, Forretning eller Firma i Fyns Stift, saavel

Færdig fra Trykkeriet den 12 Juni 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokollsekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 10

Onsdag den 15 Maj.

som til at være interesseret i eller arbejde for nogen saadan konkurrerende Virksomhed, Forretning eller Firma i Fyns Stift.

I Tilfælde af Overtrædelse af denne Bestemmelse ifalder Hr Petersen for hver enkelt Brud paa Bestemmelsen en Hr Thejll, eventuelt hans Efterfølger tilfaldende Konventionalbøde paa 5000 — Fem Tusinde — Kroner, ligesom enhver Overtrædelse derhos kan standses ved Fogedforbud.«

I Marts 1924 fik Thejll, der er lokal Repræsentant for Det forenede Dampskibsselskab, Tilbud om at overtage Agenturet og Ekspeditionen for den tyske »Ippen-Linie«, der har Hjemsted i Hamburg og har fast Rute-forbindelse med Svendborg, men da Det forenede Dampskibsselskab ikke gerne saa, at dette skete, tilbød Thejll, ogsaa under Hensyn til at den af Petersen ledede Afdeling af Forretningen ikke gik saa godt som ventet, Petersen at drive dette Agentur under Navn af Ippen-Liniens Agentur, Svendborg, hvorom der den 1 Maj 1924 oprettedes Overenskomst mellem Thejll og Petersen, blandt andet gaaende ud paa, at Agenturet overtoges af Petersen for egen Regning og Risiko og alene paa hans Ansvar, men saaledes at han hver Maaned efter Afregning med Rederiet paa Petersens særlige Konto i Thejlls Bøger indbetalte den ham i Maanedens Løb tilkommende Provision, ligesom det udtrykkeligt var tilføjet, at Skibe, tilhørende Ippen-Linien, der ankom til Svendborg med fuld Ladning, og hvorfor der kun kunde beregnes almindeligt Klareringsgebyr, klareredes og ekspederedes af Thejlls Firma (E W v d Hude & Søn), og Courtagen skulde tilfalde nævnte Firma alene.

Den 18 December 1925 meddeltes der Overenskomsten af Marts 1923 en Paategning om, at for Aaret 1926 var Petersens Krav paa den faste Gage, 6000 Kr, betinget af, at dette Beløb indtjentes paa den af ham ledede Afdeling det nævnte Aar.

Den 1 November 1926 opsagde Petersen pludselig uden nogen egentlig Forberedelse Overenskomsten med Thejll til Fratrædelse den 1 Februar 1927, og ved Modtagelsen af Petersens skriftlige Stadfæstelse heraf henholdt Thejll sig i Skrivelse af 3 November 1926 til den bestaaende Kontrakt, i Særdeleshed til dennes § 10.

Idet Thejll nu gør gældende, at Petersen har overtraadt Konkurrencebestemmelsen i denne Paragraf, paastaar han under nærværende, ved Retten for Svendborg Købstad m v forberedte Sag Petersen til-

pligtet at betale ham 5000 Kr med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 27 Marts 1928, og at høre sig kendt uberettiget til at være aktiv eller passiv Ejer, Indehaver og/eller Deltager i nogen med Sagsøgerens, henholdsvis dennes Efterfølgers Forretning konkurrerende Virksomhed, Forretning eller Firma i Fyens Stift saavel som til at være interesseret i eller arbejde for nogen saadan konkurrerende Virksomhed, Forretning eller Firma i Fyns Stift.

Sagsøgtes Paastand gaar ud paa, at Sagsøgte frifindes og i Forhold til Sagsøgeren kendes berettiget til at drive en hvilken som helst Virksomhed, derunder ogsaa Varemægling, Agentur og Kommission samt Skibsekspektion, subsidiært paa at Sagsøgte idømmes en af Retten fastsat mindre Erstatning for i enkelte Tilfælde at have udført Agenturforretning i Kul, men at han iøvrigt i Forhold til Sagsøgeren kendes berettiget til at drive en hvilken som helst Virksomhed undtagen Varemægling, Agentur og Kommission i Fyens Stift.

Under Domsforhandlingen har Parterne afgivet Partsforklaring.

Med Hensyn til Rækkevidden af Overenskomstens § 10 har Sagsøgte anført, at denne Bestemmelse i hvert Fald kun kan gælde Varemægling samt Agentur- og Kommissionsforretning, hvilke Omraader faldt ind under den af Sagsøgte ledede Afdeling, medens Sagsøgerens øvrige Virksomhed var Sagsøgte uvedkommende, og der derfor ikke var nogen Forudsætning til Stede for at indskrænke Sagsøgtes fremtidige Virksomhed forsaavidt angaar disse Grene af Sagsøgerens Virksomhed.

Heri vil der imidlertid ikke kunne gives Sagsøgte Medhold. Efter sin Ordlyd, der ikke giver Anledning til Tvivl, indeholder § 10 et almindeligt Konkurrenceforbud, og der er ikke af Sagsøgte oplyst nogen Hjemmel for at undergive det en indskrænkende Fortolkning.

Da Retten endvidere ikke finder, at den omhandlede Bestemmelse med Hensyn til Tid, Sted eller Omfang gaar videre end paakrævet for at værne Sagsøgeren mod Konkurrence eller utilbørligt indskrænker Sagsøgtes Adgang til Erhverv, vil Bestemmelsen ikke, som af Sagsøgte hævdet, kunne anses for uforbindende for ham i Medfør af Aftalelov Nr 242 af 8 Maj 1917 § 38.

Spørgsmaalet er herefter, om der fra Sagsøgtes Side foreligger Overtrædelse af Bestemmelsen i Overenskomstens § 10, saaledes som denne efter ovenstaaende maa forstaaes.

Det er i saa Henseende indrømmet af Sagsøgte, som stadig har Bopæl og Kontor i Svendborg og driver Forretning der, at han i Strid med Bestemmelsen har tegnet nogle Søforsikringer vedrørende Varer, samt at han har gjort enkelte mindre Agenturforretninger i Kul, særlig med Sagsøgerens fleraarige Forbindelse Firmaet R & I Bow i Hull.

Med Hensyn dernæst til Sagsøgtes Forhold til »Ippen-Linien« efter hans Opsigelse af Stillingen hos Sagsøgeren er det oplyst, at dette Selskab, da det erfarede, at Sagsøgte blev bosiddende i Svendborg, allerede i December 1926 meddelte Sagsøgeren, at det ikke fandt Anledning til at fratage Sagsøgte Agenturet, da dette hidtil var drevet i hans Navn. Sagsøgte har herefter virket og betegnet sig som Ekspeditør for

»Ippen-Linien«, ligesom han ogsaa i flere Tilfælde har klareret dette Selskabs Skibe.

Til Støtte for sin Berettigelse hertil har Sagsøgte anført, at da han, medens han var i Sagsøgerens Tjeneste, ifølge Aftale med Sagsøgeren optraadte i eget Navn og paa eget Ansvar overfor det nævnte Rederi, maa han ogsaa — uanset Overenskomstens § 10 — efter at være udtraadt af Sagsøgerens Forretning have en selvstændig Ret til at vedblive dermed.

Heri kan der imidlertid ikke gives Sagsøgte Medhold. Det var udelukkende i Kraft af sin Stilling hos Sagsøgeren, at Sagsøgte fik overdraget den nævnte, Sagsøgeren selv tiltænkte Virksomhed, og hans Ret til Vederlag derfor var betinget af, at dette tilkom ham efter Overenskomstens almindelige Bestemmelser om hans Vederlag som Leder af Sagsøgerens Varemæglerafdeling. Endvidere maa der efter det foreliggende gaas ud fra, at »Ippen-Linien«, naar Sagsøgte efter sin Fratræden var ude af Stand til at drive Agenturet, paany vilde tilbyde Sagsøgeren dette, og at Det forenede Dampskibsselskab — ligesom i Sagsøgtes Tid — vilde tolerere, at Sagsøgeren drev Agenturet ved en Mellemand.

Endelig maa efter det oplyste Sagsøgte anses for at have været Agent — ikke som af ham selv hævdet handlende i eget Navn — ved Afslutningen i November 1927 af en Handel om 500 Qrs Hvede mellem A/S Eriksen & Christensen, Esbjerg, og A/S Svendborg Øxenbjerg Dampmølle, Svendborg.

Idet Sagsøgte saaledes har overtraadt Overenskomstens Konkurrencebestemmelse, og idet Retten under Hensyn til, at dette er sket i en Række af Tilfælde, og til den betroede Stilling, Sagsøgte havde hos Sagsøgeren, ikke finder, at der er Anledning til i Medfør af Lov Nr 242 af 8 Maj 1917 § 38 at nedsætte den i § 10 fastsatte Konventionalbøde, vil Sagsøgte i det hele være at dømme overensstemmende med Sagsøgerens Paastand.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgeren med 500 Kr.

Torsdag den 16 Maj.

Nr 14/1929.

Rigsadvokaten

mod

Peter Alfred Jakobsen (Martensen-Larsen) og **Viggo Emil Gelsing** (Bache),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 198 og Stærkstrømsreglementet af 26 Januar 1924.

Vestre Landsrets Dom af 26 November 1928: Tiltalte Viggo Emil Gelsing bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. Tiltalte Peter Alfred Jakobsen bør til Statskassen bøde 300 Kr,

eller i Mangel af denne Bødes fulde Betaling hensættes i simpelt Fængsel i 14 Dage. Til Enke Olga Frederikke Christine Nielsen, f Hansen, betaler Tiltalte Jakobsen for Begravelsesudgifter 500 Kr og i Erstatning for Tab af Forsørger til hende personlig 8000 Kr og til hende som Værge for Barnet Dagny Elisabeth Nielsen 2000 Kr. For Tiltalte Gelsings Vedkommende udredes Sagens Omkostninger af det offentlige. Tiltalte Jakobsen udreder de ham vedrørende Omkostninger og derunder til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer, Sagfører Rømer, i Salær og Godtgørelse for Udlæg henholdsvis 80 Kr og 60 Kr. De idømte Erstatningsbeløb udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste for Tiltalte Jakobsens Vedkommende, dog at Erstatningen til Enken personlig forhøjes til 9000 Kroner og til Barnet til 3000 Kroner, hvilket sidste Beløb vil være at indsætte i Overformynderiet.

Ved at meddele Tiltalte Jakobsen, at Strømmen var afbrudt, uden at gøre opmærksom paa, at der i Taarnet var en Ledning, der stadig var under Spænding, og at Mureren derfor ikke kunde komme til at arbejde i Taarnet, har Tiltalte Gelsing i Betragtning af, at han faa Dage forinden havde talt med Jakobsen om Muligheden af, at Mureren kunde komme til at udføre sit Arbejde i Taarnet under en forestaaende Afbrydning af Strømmen, gjort sig skyldig i en saadan Mangel paa Agtpaaagivenhed, at han maa være medansvarlig for Ulykken. Han vil derfor være at anse efter § 187 i Stærkstrømsreglementet for Overtrædelse af Reglementets § 180, 3 Stk. Straffen findes at burde bestemmes til en Statskassen tilfaldende Bøde af 300 Kroner subsidiært simpelt Fængsel i 14 Dage. Han vil derhos in solidum med Jakobsen have at udrede den omtalte Erstatning. Sagens Omkostninger findes de Tiltalte at burde udrede som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

De Tiltalte Peter Alfred Jakobsen og Viggo Emil Gelsing bør hver især til Statskassen bøde 300 Kroner eller i Mangel af denne Bødes fulde Betaling hensættes i simpelt Fængsel hver især i 14 Dage. Til Enke Olga Frederikke Christine Nielsen, f Hansen, betaler de Tiltalte, een for begge og begge for een, for Begravelsesudgifter 500 Kroner og i Erstatning for Tab af Forsørger til hende personlig 9000 Kroner og til hende som Værge for Barnet Dagny Elisabeth Nielsen 3000 Kroner. Sagens Omkostninger betaler de Tiltalte een for begge og begge

for een, bortset fra Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Martensen-Larsen, 150 Kroner, og det ved Landsrettens Dom Sagfører Rømer tillagte Salær og Godtgørelse for Ud-læg, der udredes af Tiltalte Jakobsen alene.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Elektricitetsværksbestyrer Viggo Emil Gelsing og Savskærer Peter Alfred Jakobsen, der er født henholdsvis den 16 September 1879 og den 29 Marts 1878, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, ved 1 jyske Statsadvokators Anklageskrift af 14 August 1928 sat under Tiltale til at lide Straf:

I. Tiltalte Gelsing

a. efter Straffelovens § 198 for uagtsomt Manddrab ved den 5 Oktober 1927 ved Uagtsomhed at have forvoldt, at Murer af Skæve Emil Alfred Nielsen, der den nævnte Dag udførte Arbejde i Skæve Transformator-taarn, den 8 s M afgik ved Døden som Følge af en af den elektriske Strøm fremkaldt Forbrænding, idet Tiltalte, der var Driftsbestyrer for Nørresundby Højspændingsværk, hvorunder nævnte Transformator-taarn henhører, ikke paa behørig Maade havde sikret sig, at der ikke foretoges Arbejde i Taarnet, hvor Højspændingsstrømmen ikke var afbrudt;

b. efter § 187 i det under 26 Januar 1924 i Henhold til § 1 i Lov Nr 77 af 19 April 1907 udfærdigede Reglement for Udførelse og Drift af elektriske Stærkstrømsanlæg for Overtrædelse af Reglementets § 180 a, 3 Stk, ved, da Tiltalte i sin Egenskab af Driftsbestyrer var forhindret i personlig at være til Stede og lede det under a) nævnte Arbejde, at have undladt at overdrage Ledelsen af dette til en af ham befuldmægtiget, tilstrækkelig instrueret Person.

II. Tiltalte Jakobsen

a. efter Straffelovens § 198 for uagtsomt Manddrab ved den 5 Oktober 1927 ved Uagtsomhed at have forvoldt, at fornævnte Murer af Skæve Emil Alfred Nielsen, der den nævnte Dag udførte Arbejde i Skæve Transformator-taarn, den 8 s M afgik ved Døden som Følge af en af den elektriske Strøm fremkaldt Forbrænding, idet Tiltalte, der var Formand for Transformatorforeningen i Skæve, ikke paa behørig Maade havde sikret sig, at alle Dele i Taarnet var spændingsløse, da han gav Mureren Ordre til at arbejde i Taarnet;

b. efter § 187, sammenholdt med § 188 b og c i det under 26 Januar 1924 i Henhold til § 1 i Lov Nr 77 af 19 April 1907 udfærdigede Reglement for Udførelse og Drift af elektriske Stærkstrømsanlæg for Overtrædelse af Punkt 4) i den under 17 Februar 1925 udfærdigede Meddelelse Nr 3 ved uden Driftsbestyrerens skriftlige Tilladelse at have udleveret fornævnte Murer Nielsen den Tiltalte i Egenskab af Formand for Transformatorforeningen overleverede Nøgle til Transformator-taarnet i Skæve.

I Anledning af, at der skulde udføres et Reparationsarbejde ved Lineafbryderen i Hellum, hvilket Arbejde stod i Forbindelse med, at Skæve, der hidtil havde faaet Elektricitet fra Brønderslev Elektricitetsværk ad en Højspændingsledning fra Hellum, der fra Vest føres ind i Transformator-taarnet i Skæve, fremtidig skulde forsynes med Elektricitet fra Nørresundby Højspændingsværk ad en Ledning fra Fæbroen, der gennem et Jordkabel østfra føres ind i nævnte Transformator-taarn, havde Tiltalte Gelsing under et Ophold i Skæve den 1 Oktober 1927 en Samtale med Tiltalte Jakobsen, hvem han meddelte, at det af Hensyn til det nævnte Arbejde blev nødvendigt en Dag at afbryde Elektricitetsforsyningen til Skæve. Ved samme Lejlighed blev der mellem de Tiltalte talt om Muligheden af, at Murer Emil Alfred Nielsen i Skæve under dette Reparationsarbejde kunde fuldføre et Arbejde i Transformator-taarnet, som han tidligere havde faaet overdraget af Tiltalte Gelsing. Efter at Gelsing den 5 s M om Morgenen havde truffet Aftale med Brønderslev Elektricitetsværk om Afbrydelse af Strømmen fra dette Værk til Skæve, gav han en Montør Besked om at udføre Reparationsarbejdet ved Lineafbryderen i Hellum m v og telefonerede til Tiltalte Jakobsen, i hvis Fraværelse han gav dennes Datter Besked om, at Strømmen vilde blive afbrudt i nogle Timer til Kl 3 a 3½ om Eftermiddagen, samt bad hende om at bringe denne Besked videre til sin Fader. Efter at denne havde faaet Beskeden, opsøgte han Murer Nielsen, hvem han først traf Kl 2½ a 3 om Eftermiddagen, og han overleverede ham da sin Nøgle til Transformator-taarnet, for at han kunde gøre sit Arbejde der færdigt. Strømmen i Ledningen fra Fæbroen — hvilken Ledning paa en Strækning af ca 1½ m inde i Taarnet er ubeskyttet — var imidlertid ikke afbrudt, og under sit Arbejde i Taarnet blev Murer Nielsen — som det maa antages i Tiden mellem Kl 3 og 3½ — ramt af denne Strøm, hvorved han paadrog sig saa svære Forbrændinger, at han den 8 s M afgik ved Døden paa Dronninglund Sygehus.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at der om Brugen af den Tiltalte Jakobsen udleverede Nøgle til Transformator-taarnet af Gelsing er meddelt ham en skriftlig Vejledning, hvori det bl a hedder:

»Idet jeg hermed som Ansvarshavende for Driften af Nørresundby Elektricitetsværks Højsp Ledninger overlader Dem som Transformatorforeningens Formand en Nøgle til Laasen for Transformator-taarnet i Deres By, er det under Forudsætning af, at De er fuldt fortrolig med Faren ved de i Taarnet anbragte Apparater. Der skal her særlig gøres Dem opmærksom paa, at De under ingen Omstændigheder maa foretage Dem nogen Manøvre med noget af det eller komme i Berøring med noget af det, der ligger bag Gitteret, det være sig med eller uden Hjælp af Pinde, Stokke eller lign eller kravle op ad de i Taarnet anbragte Stigetrin, da det hermed skal gøres Dem forstaaeligt, at en hvilken som helst Berøring af de højspændte Dele er øjeblikkelig dræbende, ligesom det er farligt at nærme sig disse Dele inden for en Afstand af 25—30 cm — 10—12 Tommer, da den højspændte Strøm kan slaa over.

Den udleverede Nøgle maa som Følge deraf ikke udlaanes til nogen uden Rekvisition fra mig eller den af mig udnævnte ansvarshavende Stedfortræder, der i saa Tilfælde er forsynet med Legitimation.

De er saaledes ansvarlig for Brug af Nøglen ud over de anførte Tilfælde.

I Taarnet maa De kun foretage Dem Udskiftning af Lavspændings-sikringer, hvorom De nu er instrueret.

I Taarnet maa ikke findes andet, end hvad der skal bruges i dette, ligeledes maa ingen foretage sig noget udvendigt paa Taarnet ved Anbringelse af Stiger, Stager eller lign hvilket De i paakommende Tilfælde alvorligt maa paatale — — —«.

Om Indholdet af den mellem de Tiltalte den 1 Oktober førte Samtale er der ikke Enighed.

Tiltalte Jakobsens Forklaring gaar ud paa, at Tiltalte Gelsing udtalte, at man var nødt til at afbryde Strømmen en af Dagene, hvortil Jakobsen sagde, om Mureren saa ikke kunde komme samtidig og arbejde i Taarnet og faa sine Penge, og at Gelsing herpaa svarede, at det kunde han godt, hvortil han føjede, »jeg skal saa ringe til Dem, naar der bliver afbrudt enten Mandag eller Tirsdag eller en af Dagene, og vil De saa sørge for, at Mureren faar Besked«. I Henhold til denne Samtale gik Jakobsen efter sin videre Forklaring, da han modtog Telefonbeskeden den 5 Oktober, ud fra, at han nu kunde udlevere Nøglen til Mureren og sætte ham i Arbejde, idet han, der vel vidste, at der førte to Ledninger til Taarnet, men ikke havde Kendskab til, hvorledes Strømafbrydelser foregik, troede, at, naar der blev meldt afbrudt, var Strømmen i hele Taarnet afbrudt.

Tiltalte Gelsing har bl a forklaret, at han, da Jakobsen den 1 Oktober spurgte, om Murer Nielsen kunde komme til at arbejde, naar Strømmen blev afbrudt, svarede, at det var muligt, men at han en Dagstid i Forvejen vilde underrette Jakobsen om, naar Mureren kunde arbejde i Taarnet, og at han ikke tror, at han opfordrede Jakobsen til at varsle Mureren om at holde sig parat. Gelsing har endvidere forklaret, at han den 5 Oktober først tænkte paa at lade Mureren foretage Arbejdet i Taarnet i Skæve den Dag, men opgav det, da Tiden ikke kunde strække til, og at han slet ikke tænkte sig Muligheden af, at Jakobsen vilde lade Mureren gaa ind i Taarnet, uden at Tiltalte selv eller en af hans Folk var til Stede.

Efter Sagens Oplysninger maa der gaas ud fra, at Jakobsen ikke tidligere har sat Folk i Arbejde i Taarnet, idet ved saadanne Lejligheder enten Gelsing eller andre kyndige Personer fra Værket har været til Stede.

Hvad angaar Tiltalte Gelsing findes det nu, selv om Tiltalte Jakobsens Forklaring angaaende det den 1 Oktober passerede lægges til Grund, ikke at kunne bebrejdes ham, at han ikke har regnet med, at Jakobsen i Modsætning til den tidligere i lignende Tilfælde fulgte Fremgangsmaade og uden udtrykkelig Ordre dertil vilde udlevere Nøglen til Murer Nielsen, og hans Forhold findes herefter hverken at kunne paadrage ham Strafansvar efter Straffelovens § 198 eller efter de i Anklageskriftet under Ib nævnte Bestemmelser i Stærkstrømsreglementet. Herefter vil denne Tiltalte være at frifinde for Anklagemyndighedens Tiltale.

Hvad dernæst angaar Tiltalte Jakobsen findes han ved som nævnt i

Modsætning til den tidligere i saadanne Tilfælde fulgte Fremgangsmaade og uden udtrykkelig Ordre dertil at have udleveret Nøglen til Murer Nielsen, om hvem han maatte vide, at han ganske savnede Kendskab til Taarnets Indretning, at have udvist en saadan Uagtsomhed, at han i Anledning af Murer Nielsens herved forvoldte Død har paa-draget sig Ansvar efter Straffelovens § 198, hvorved bemærkes, at Jakobsen, der var bekendt med, at der førte to Ledninger til Taarnet, og som selv har erkendt, at han ikke vidste Besked med, hvorledes Strømafbrydningen foregik, ikke paa Grundlag af den ham meddelte Telefonbesked har været berettiget til at gaa ud fra, at al Strøm til Taarnet var afbrudt. Den af Tiltalte Jakobsen herefter forskyldte Straf findes at kunne bestemmes til en Statskassen tilfaldende Bøde af 300 Kr, subsidiært simpelt Fængsel i 14 Dage. Derimod findes der ikke at være Hjemmel til for Tiltaltes i Anklageskriftet under II b beskrevne Forhold at anse ham med Straf for Overtrædelse af den sammesteds nævnte Bestemmelse i den under 17 Februar 1925 udfærdigede Meddelelse Nr 3 fra Elektricitetskommissionen, hvilken Meddelelse væsenlig indeholder instruktorske Bestemmelser for Driftsbestyrere.

Under Sagen er der af Murer Nielsens Enke, Olga Frederikke Christine Nielsen, født Hansen, nedlagt Paastand paa, at de Tiltalte tilpligtes at udrede i Erstatning:

1. for de med Begravelse forbundne Udgifter	500 Kr 00 Øre
2. Erstatning til hende selv for Tab af Forsørger	12 000 — 00 —
3. Erstatning til Fællesbarnet, Dagny Elisabeth, født
den 9 November 1924, for Tab af Forsørger	3 600 — 00 —

Ialt 16 100 Kr 00 Øre

Medens der efter Sagens Udfald ikke bliver Spørgsmaal om at paa-lægge Tiltalte Gelsing Erstatningsansvar, vil der være at tilkende Murer Nielsens Enke hos Tiltalte Jakobsen dels Erstatning for Begravelsesudgifter 500 Kr, dels Erstatning for Tab af Forsørger til hende personlig og til Barnet i hendes Egenskab af dettes Værge, hvilken Erstatning efter det om Murer Nielsens Indtægter foreliggende, passende findes at kunne bestemmes til henholdsvis 8000 Kr og 2000 Kr.

For Tiltalte Gelsings Vedkommende vil Sagens Omkostninger være at udrede af det offentlige, hvorved bemærkes, at der, da han selv har draget Omsorg for sit Forsvar for Landsretten, ikke bliver Spørgsmaal om Tilkendelse af Salær herfor.

Tiltalte Jakobsen vil selv have at udrede de ham vedrørende Omkostninger, herunder Salær og Godtgørelse for Udlæg som nedenfor anført.

Ved den af Højesteret s D afsagte Dom i Sag Nr 87/1929 (Rigsadvokaten mod Hans Jensen Damberg) blev Tiltalte for Vold i Medfør af Strfl § 203 anset med simpelt Fængsel i 14 Dage.

Nr 252/1928. Chauffør **Adolf Johansen** (F Bülow efter Ordre)
m o d

Chaufførernes Fagforening (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at være Medlem af den indstævnte Fagforening uden samtidig at være Medlem af Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse.

Østre Landsrets Dom af 12 Oktober 1928: De Sagsøgte, Chaufførernes Fagforening, bør for Tiltale, af Sagsøgeren, Chauffør Adolf Johansen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Overretssagfører Gottlieb Jacobsen i Salær 60 Kr hos det offentlige.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Sagsomkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Chauffør Adolf Johansen, til Indstævnte, Chaufførernes Fagforening, 300 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører F Bülow 200 Kroner, som udredes af det offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgeren under denne Sag, Chauffør Adolf Johansen, har siden 1916 været Medlem af Chaufførernes Fagforening. Denne Fagforening henhører under Dansk Arbejdsmandsforbund. Ved en Kongresbeslutning i August 1908 indenfor dette Forbund er der vedtaget følgende:

»At Arbejdsløshedskassen skal være obligatorisk for alle Forbundets Afdelinger.

Afdelinger, som nu staar udenfor Kassen, skal være tiltraadt Kassen senest den 1ste April 1910, i modsat Fald tabes Medlemsretten til Forbundet.«

I Overensstemmelse hermed holder Chaufførernes Fagforening sine Medlemmer som Medlemmer af Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse. I Fagforeningens Love § 3 er Kontingentet 7 Kr pr Maaned. Af dette Beløb erholder Fagforeningen det ordinære Kontingent til Arbejdsløshedskassen 4 Kr maanedlig.

Da Sagsøgeren fandt, at det blev ham for dyrt at være Medlem af

Arbejdsløshedskassen, udmeldte han sig den 30 August 1927 skriftlig af Arbejdsløshedskassen.

Chaufførernes Fagforening har imidlertid nægtet at modtage et af Chauffør Johansen tilbudt Kontingent paa 3 Kr som gældende Medlemskab alene i Fagforeningen og har derefter paa Grund af Restance slettet Johansen som Medlem af Fagforeningen, i hvilken han dog til enhver Tid kan genindtræde mod som hidtil samtidig at være Medlem af Arbejdsløshedskassen.

Under denne Sag paastaar Johansen, hvem der er meddelt fri Proces, sig genoptaget som Medlem af Fagforeningen med Ret til saaledes at være Medlem uden samtidig at være Medlem af Arbejdsmandenes Arbejdsløshedskasse. Han har til Støtte herfor anført, at der hverken i Forbundets eller i Fagforeningens Love findes nogen Bestemmelse, der paalægger ham at være Medlem af Arbejdsløshedskassen. Allerede af den Grund maa derfor et saadant Medlemsforhold være en frivillig Sag fra hans Side, ligesom en saadan Frivillighed ogsaa er gældende efter den til dette Omraade hørende Lovgivning, hvorfor man heller ikke ad en Omvej kan indføre den Tvang til Indmeldelse, der ligger i den praktiske Nødvendighed for Johansen i at være Medlem af Fagforeningen.

Fagforeningen procederer til Frifindelse, idet den blandt andet gør gældende, at Sagsøgeren ved sin Indmeldelse i Fagforeningen har godkendt Ordningen, og at han i al Fald ikke kan kræve Optagelse paa andre Vilkaar end de ellers for Fagforeningens Medlemmer fastsatte, hvortil efter det ovenanførte det Vilkaar hører, at Vedkommende betaler det lovmæssige Kontingent, hvorunder — ligeledes efter det ovenanførte — er indbefattet det ordinære Beløb til Arbejdsløshedskassen.

Under Sagen er fremlagt en Udtalelse fra Statens Direktorat for Arbejdsanvisningen og Arbejdsløshedsforsikringen, hvori blandt andet udtales:

»At det lige fra den lovbestemte Arbejdsløshedsforsikrings Begyndelse har været Sædvane at Medlemsskab i en Arbejderorganisation medfører Forpligtelse til tillige at være Medlem i den i Forbindelse med Organisationens Fag staaende Arbejdsløshedskasse, hvilken har været af ganske afgørende Betydning for Arbejdsløshedsforsikringens Udvikling, idet Arbejdsløshedskasserne kun derigennem har været i Stand til at opnaa den fornødne Tilslutning af forsikringsmæssigt saavel gode som daarlige Risici. Saavidt Direktoratet bekendt, indeholder Flertallet af Vedtægterne for Fagforbundene Bestemmelse om, at Medlemsskab i Forbundet medfører Forpligtelse til at være Medlem af Arbejdsløshedskassen; hvor saadan udtrykkelig Bestemmelse ikke findes optaget i Forbundets Vedtægter — hvilket f Eks er Tilfældet for Dansk Arbejdsmandsforbund —, er Bestemmelse om tvungent Medlemsskab i Arbejdsløshedskassen dog gennemført i Praxis i Henhold til derom vedtaget Kongresbeslutning.«

Som ovenfor angivet er Chaufførernes Fagforening en Afdeling indenfor Dansk Arbejdsmands Forbund, og ifølge Fagforeningens Love er saavel Bestyrelsen som Medlemmerne Forbundets Love underkastede. Det hedder dernæst i Lovene for Dansk Arbejdsmands Forbund § 12,

at Beslutninger om Forbundets Virksomhed vedtages paa Kongressen, der er den højeste Myndighed i alle Forbundets Anliggender, og i § 46:

»Undladelse af at følge et af Forretningsudvalget i et pludselig opstaaet Spørgsmaal givet midlertidigt Paalæg kan efter Hovedbestyrelsens Beslutning medføre vedkommende Afdelings øjeblikkelige Udslettelse af Dansk Arbejdsmands Forbund. Fritagelse for at følge en af Hovedbestyrelsen truffen Afgørelse af et foreliggende Spørgsmaal kan kun gives af en Kongres, eller ved den i § 19 nævnte Urafstemning.«

Der maa derfor i ethvert Tilfælde som almindelig Regel gaas ud fra, at Forbundets Afdelinger indenfor de af Lovene fastsatte Grænser maa følge de af Forbundets forskellige Instanser tagne Beslutninger. Kongressens fornævnte Beslutning har da ogsaa alle Medlemmer bøjet sig for, og Sagsøgeren, der selv i Aarene 1916—1927 har betalt det i Fagforeningens Love fastsatte Kontingent, og som maa have været vidende om, at dette delvist anvendtes til Medlemmernes Optagelse i Arbejdsløsheds-kassen, kan i ethvert Tilfælde ikke nu med nogen tilstrækkelig Føje støtte sin nedlagte Paastand ved en blot Henvi-sning til, at han har været ubekendt med den paagældende Kongresbeslutning.

Spørgsmaalet er da, om der i dette Tilfælde foreligger særlige Omstændigheder, som gør Kongresbeslutningen og Fagforeningens Bestem-melse om Kontingentets Størrelse uforbindende for Sagsøgeren.

Efter Rettens Opfattelse skønnes dette ikke at være Tilfældet. Det er vel rigtigt, som af Sagsøgeren fremhævet, at det efter den om Arbejds-løshedsforsikring gældende Lovgivning er at betragte som en fri-villig Sag for Landets Befolkning, om den vil forsikre sig mod Arbejds-løshed eller ikke. Men dette Forhold ses ikke at være ensbetydende med, at en Forening skulde være afskaaret fra for sine Medlemmers Vedkommende at betinge et Medlemsforhold af et samtidigt Medlemsforhold til en Arbejdsløsheds-kasse, ligesaa lidt som den nævnte Frivil-lighed skulde være ensbetydende med, at en Person for sit Vedkom-mende skulde kunne kræve Adgang til et hvilket-somhelst Gode frigiort for Afhængighed af at være Medlem af en Arbejdsløsheds-kasse. Sag-søgeren har som enhver anden haft en af hans Anlæg og øvrige Forhold betinget Frihed til at vælge sin Livsstilling og dermed ogsaa Mulighed for at frigøre sig for Afhængighed af en Arbejdsløsheds-kasse. Naar han derimod som her har valgt en Levevej, der gør hans Indtræden i Fagforeningen til en praktisk Nødvendighed, saa maa han, der ved sin Indtræden opnaar de med et Medlemsforhold forbundne Fordele, ogsaa bøje sig for Organisationens foreningsmæssige Formaal, til hvilke ganske naturligt ogsaa hører at sikre Medlemmerne økonomisk Støtte under indtrædende Arbejdsløshed, ligesom han maa bøje sig for de rimelige Krav, som Foreningen under Form af Kontingent paalægger sine Med-lømmer til disse Formaalets Realisation. Sagsøgeren ses derfor ikke at have nogen beføjet Fordring paa — samtidig med, at han kræver Med-lemmsforholdet til Fagforeningen opretholdt — at forlange det i Lovene fastsatte Kontingent nedsat i Forhold til sig, fordi dets delvise Anven-delse efter hans Opfattelse for Tiden ikke falder sammen med hans særlige Interesser.

Som Følge af det anførte vil de Sagsøgte være at frifinde.
 Sagens Omkostninger vil være at ophæve, hvorhos der vil være at tillægge den for Sagsøgeren beskikkede Sagfører Salær hos det offentlige som nedennævnt.

Fredag den 17 Maj.

Nr 287/1928. Grosserer **J E Georg Holm** (Trolle)
 mod

Overretssagfører **H H Schmidt** som executor testamenti i Boet efter Enkefru **Elvira Holm**, født Bergstrøm (E Bülow),

betræffende Størrelsen af den Arv der vil være at udlægge Appellanten i det nævnte Bo.

(Sagen behandlet skriftligt).

Østre Landsrets Dom af 28 November 1928: Sagsøgte, Overretssagfører H H Schmidt som executor testamenti i Boet efter afdøde Enkefru Elvira Holm, født Bergstrøm, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Grosserer J E Georg Holm, i denne Sag fri at være, og bør Sagsøgte være berettiget til at ændre Boets Opgørelse paa den af ham paastaaede ovenfor nærmere angivne Maade. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte med 500 Kr, inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanten alene paastaet Dommen forandret i Overensstemmelse med sin principale Paastand for Landsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, forsaavidt den herefter foreligger Højesteret til Prøvelse, vil Dommen være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Grosserer J E Georg Holm, til Indstævnte, Overretssagfører H H Schmidt som executor testamenti i Boet efter Enkefru Elvira Holm, f Bergstrøm, med 500 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Grosserer Valdemar Holm og Hustru Elvira, f Bergstrøm, hvoraf førstnævnte er død den 21 Februar 1908 og sidstnævnte den 16 September 1927, havde i Fællesskab oprettet et Testamente — af 20 April 1901 med Codicil af 28 Januar 1903.

Ifølge disse Bestemmelser skulde efter Testamentets § 4 Halvdelen af Datterens Admiralinde Sigrid Kofoed-Hansens Fædre- og Mødrene-arv baandlægges som hendes Særeje i Overformynderiet til livsvarig Rentenydelse for hende, og saaledes at saa stor en Sum, som svarer til en Trediedel af saavel Fædre- som Mødrenearven, vilde være at sikre hendes Livsarvinger som Særformue, saaledes at disse efter hendes Død nyder Renten for Livstid af nævnte Kapital, hvilken dog er udenfor deres Raadighed i levende Live, og ved deres Død tilfalder deres Arvinger efter Loven til fri Raadighed.

For Ægtefællernes 5 Sønners Vedkommende skulde derhos, i Henhold til § 3 og § 5 i Testamentet samt Codicil af 28 Januar 1903, en Trediedel af, hvad der maatte tilfalde dem i Fædre- og Mødrene-arv ved Indsættelse i Overformynderiet sikres Sønnernes respektive Livsarvinger som Særformue, saaledes at disse efter Sønnernes Død nyder Renten for Livstid af nævnte Kapital, hvilken dog er udenfor deres Raadighed i levende Live og ved deres Død tilfalder deres Arvinger efter Loven til fri Raadighed. Findes Livsarvinger ikke efter Sønerne, tilfalder Kapitalen ved Sønnernes Død den afdødes Søkende til Forøgelse af den disses Livsarvinger ved Testamentet tillagte under Overformynderiet baandlagte Kapital.

I Testamentets § 6 var derhos følgende bestemt:

»Dersom der er ydet noget Barn større Forstrækninger, hvorfor er udstedt Kvittering, eller andet Dokument maatte foreligge, afkortes Beløbet i Vedkommendes Arv — — —.«

Ægtefællernes Arvinger var deres 6 Børn:

1. Bogholder Jacob Erik Georg Holm,
2. Godsejer Axel Viggo Holm,
3. Admiralinde Sigrid Marie Kofoed-Hansen, født Holm.
4. Grosserer Hjalmar Frederik Holm,
5. Oscar Alfred Holm,
6. Ove Valdemar Holm.

Hvert af disse Børn havde før Grosserer Holms Død i 1908 som Forskud paa Fædre- og Mødrene-arv modtaget 100 000 Kr, ialt 600 000 Kr.

Ved Grosserer Holms Død blev Fællesboet taget under Behandling af Konferentsraad V Lindberg og Overretssagfører, Godsforvalter J Holm som executores testamenti, men efter at Godsforvalter Holm havde nedlagt sit Hverv som Executor og Konferentsraad Lindberg var afgaaet ved Døden, blev Executorbehandlingen overtaget af senere afdøde Højesteretssagfører Asmussen, der afsluttede Boet ved en den 14 December 1908 fremlagt Repartition.

Den 22 Juli 1908 sendte Højesteretssagfører Asmussen til Arvingerne et Cirkulære, hvori det blandt andet hedder:

»Boets Beholdning vil ventelig andrage c 1 200 000 Kr.

Der er jo desuden ydet Forskud — — — 600 000 Kr — — —.

Efter Testamentet skal Enken forlods have Løsøret — — — der bliver da tilbage i 1 134 000 Kr.

Deraf tager Enken Halvdelen 567 000 Kr
som Boslod, og som Broderlod $\frac{2}{13}$ af 567 000 Kr c 87 000 —

altsaa foruden Løsøret 654 000 Kr

Resten 480 000 Kr giver til hver af Børnene 80 000 Kr i Fædrearv.

Nu er det bestemt i Testamentet, at $\frac{1}{3}$ af Børnenes Arv, saavel Fædre- som Mødrearv (for Datteren Halvdelen af Arven) skal sættes fast til Rentenydelse og Sikkerhed for Børn og Børnebørn. Det kan næppe betvivles, at Testatorerne ogsaa har regnet Forskudene til den Arv, af hvilken $\frac{1}{3}$ eller $\frac{1}{2}$ skal sættes fast, i hvilken Henseende bemærkes, at dengang Testamentet blev oprettet, sees kun den ældste Søn at have modtaget Forskud.

Dette turde ogsaa være i alle Vedkommendes Interesse, saavel som at der straks indsættes $\frac{1}{3}$ af baade Fædre- og Mødrearv. Herefter skal der altsaa indsættes for hver af de 5 Sønner c 100 000 Kr, og for Datteren 150 000 Kr. Jeg henstiller meget, at det vedtages at indsætte disse 650 000 Kr, der derved bliver sikrede baade den nuværende og efterfølgende Slægt, saa langt ud, som Testamentet bestemmer.

Men jeg henstiller, om Fru Elvira Holm vilde gøre dette muligt ved hertil at bidrage Halvdelen, altsaa saaledes at hver af Sønnerne yder 50 000 Kr af sin Fædrearv, Datteren 75 000 Kr, medens de øvrige 325 000 Kr tilskydes af Moderen som den Del af Mødrearven, der skal sættes fast — om man vil — som Forskud paa Mødrearven, men saaledes at hun faar Renten af disse 325 000 Kr saalænge hun lever.

Herefter faar hver af Sønnerne til Raadighed c 30 000 Kr, Datteren ca 5000 Kr, og Fru Holm, foruden Løsøret, c 654 000 minus 325 000 = 329 000 Kr. Jeg behøver jo ikke at bemærke, at disse Tal ikke ere nøjagtige.

—————
Konferentsraad Lindberg har ment, at Indsættelsen i Overformynderiet kunde ske under Form af Familielegat, for hvilket han har skrevet Udkast til Fundats, der følger hermed. Jeg henstiller, at Arvingerne slutter sig hertil, idet jeg dog har nogle Indvendinger mod Enkelthederne i Fundatsen, der maa omarbejdes.»

Denne Fundats er aabenbart ikke blevet oprettet.

I Skiftesamling den 13 August 1908 fremlagdes Cirkulæret, og Arvingerne erklærede 1) intet at have at erindre mod »det Fordelingsforslag som var angivet i Cirkulæret, saaledes navnlig altsaa, at Enkens Boeslod og Broderlod beregnedes af den tilstedeværende Formue uden Hensyn til de til hver af Børnene ydede Forskud a 100 000 Kr.

2) at der i Overformynderiet søgtes indsat 650 000 Kr, hvoraf Halvdelen toges af Fædrearven, medens Fru Elvira Holm samtykkede i, at den anden Halvdel 325 000 Kr toges af hendes Boeslod, dog saaledes, at hun oppebar de halvaarlige Renter af dette Beløb.»

Paa Grundlag af Executor Asmussens Andragende til Justitsministeriet blev der dernæst under 24 Oktober 1908 meddelt kgl Konfirmation paa Testamentet af 1901 med Kodiciel af 1903, »forsaaavidt angaar Bestemmelsen i Post 4 om, at Halvdelen af den Testatorens Datter Sigrid efter dem tilfaldende Arv skal baandlægges under Overformynderiets Bestyrelse i Overensstemmelse med de i Testamentet indeholdte Regler,« hvorhos Justitsministeriet i den Skrivelse af 24 Oktober 1908, hvori Konfirmationens Meddelelse kommuniceredes, udtalte, at det ved Skrivelse af D D til Overformynderen har tilladt, at Testatrix for sin Livstid nyder Renten af den til Baandlæggelse for Datteren bestemte Del af Mødrenearven, nemlig 75 000 Kr, samt at der af den Testatorernes 5 Sønner efter dem tilfaldende Arv i Henhold til Testamentets Post 3, jfr Kodicillen og Post 5 maa modtages et Beløb af 100 000 Kr for hver under Overformynderiets Bestyrelse, dog at Testatrix for sin Livstid nyder Renten af Halvdelen af den for hver af Sønnerne baandlagte Kapital.«

I Repartitionen i Fællesboet — fremlagt som ovennævnt den 14 December 1908 — hedder det i Overensstemmelse med det vedtagne:

»Af Restbeholdningen:	1 130 677,69
udgør Halvdelen: 565 338,84 Fru Elvira Holms Boslod, som hun udtager afgiftsfrit, medens den anden Halvdel:	565 338,85
falder i Arv efter Afdøde og bærer 1 pCt Arveafgift, der indeholdes i de enkelte Arvelodder. Da der er efterladt fem Sønner og en Datter, bliver Fordelingen af de nævnte	565 338,85
den, at Fru Holms Broderlod beregnes til $\frac{2}{13}$, altsaa....	86 975,20

medens de resterende	478 363,65
deles lige imellem de sex Børn med	79 727,27 $\frac{1}{2}$
til hver.	

Arveudlægget iværksættes herefter saaledes:

1. Fru Elvira Holm, født Bergstrøm,	
udtager forlods Løsøret:	40 000.00
som Boslod:	565 338.84
og som Broderlod:	86 975.20

692 314.04

Til Indsættelse i Overformynderiet udlægges der nu Fru Holm: (Her nævnes saa Aktiver til ialt: c 325 000 Kr.)«

Derpaa hedder det:

»Yderligere udlægges der Fru Holm til fri Raadighed:

(Her nævnes saa Aktiver til ialt c 305 000 Kr.)

2) — — — Georg Holm erholder: 79 727,27.

Heri indeholdes Arveafgift — — — (Her nævnes saa Aktiver til ialt ovennævnte Beløb, hvoraf c 50 000 Kr til Indsættelse i Overformynderiet og c 30 000 til fri Raadighed).«

For de andre 4 Sønner og Datteren er der derhos anført omtrent tilsvarende Udlæg.

De Fru Holm »til Indsættelse i Overformynderiet« udlagte 325 000 Kr blev indbetalt der og henstod paa Konto »til livsvarig Rentenydelse«

for hende, indtil Kapitalen, efter at hun i 1927 var afgaaet ved Døden, blev udbetalt til executor testamenti i hendes Bo, Sagsøgte Overretssagfører H H Schmidt med Kr 324 614,95, i hvilken Anledning Overformynderiet i Skrivelse af 1 November 1927 til Overretssagfører Schmidt bemærkede, at Midlerne i Henhold til afdødes og tidligere afdøde Mands Testamente og Justitsministeriets Skrivelse af 24 Oktober 1908 paany skal ind i Overformynderiet til Baandlæggelse for Børnene.

Imidlertid var der i Tiden mellem 1908 og 1927 sket det, at efterhaanden forstrakte Enkefru Elvira Holm Sønnen Oscar Holm med 70 000 Kr, og da han i 1911—12 maatte søge Akkord med sine Kreditorer, betalte hun yderligere 32 000 Kr i Anledning af Akkorden. Ifølge en af Enkefru Holm den 20 Januar 1913 udstedt Erklæring skulde de 32 000 Kr, der var ydet mod Sønnens Vilje, ikke falde denne til Last, medens de 70 000 Kr derimod skulde betragtes som et ham ydet Arveforskud, og under 21 s M udstedte Sønnen et Arveafkaldsbevis, hvori han erklærede sig fyldestgjort for 70 000 Kr af den ham — eventuelt hans Børn — tilkommende Arv efter Moderen.

Ved den Opgørelse i Enkefru Holms Bo, som executor har foretaget, har han om den fornævnte til Overformynderiet indbetalte Kapital bemærket, at han har begæret den udbetalt af Overformynderiet, idet der ikke ved Repartitionen i det ældre Bo har fundet nogen Fordeling Sted af Kapitalen mellem Datteren og de fem Sønner, ligesom der ogsaa nu vil være at beregne Arveafgift af Kapitalværdien af den Rentenydelse, som Børnene vil erholde af deres Andele i den fra Overformynderiet modtagne Kapital, som nu vil være at fordele mellem de 6 Børn saaledes, at Fru Kofoed-Hansens Andel beregnes i Forhold til 75 000 Kr, og hver af Sønnernes i Forhold til 50 000 Kr, hvorpaa Andelene — af Fru Kofoed-Hansens Lod dog kun 50 000 Kr — efter Fradrag af Afgifter og Andel i Skifteomkostninger paany vil være at indsætte i Overformynderiet til Rentenydelse af Børnene samt disses Livsarvinger, i Overensstemmelse med Testamentet, Konfirmationen og Justitsministeriets ovennævnte Skrivelse af 24 Oktober 1908.

Executor er nemlig af den Opfattelse, at Midlerne i Overformynderiet maa deles mellem Arvingerne efter nøjagtig samme Forhold som bestemt i 1908, saaledes at hver af de 5 Sønner faar i Forhold til 50 000 Kr og Datteren i Forhold til 75 000 Kr. Da 50 000 Kr svarer til $\frac{2}{13}$ af 325 000 Kr, og da 75 000 Kr svarer til $\frac{3}{13}$ af 325 000 Kr, har han delt de fra Overformynderiet modtagne Midler, der efter Fradrag af Afgifter og Omkostninger udgør 318 911 Kr 85 Øre, med $\frac{2}{13}$ heraf til hver af de 5 Sønner, herunder Sagsøgeren, eller med 49 063 Kr 37 (36) Øre til hver og med $\frac{3}{13}$ af 318 911 Kr 85 Øre eller 73 595 Kr 04 Øre til Datteren.

Færdig fra Trykkeriet den 19 Juni 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

78. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 11

Fredag den 17 Maj.

Af Boets samlede Arvebeholdning: 510 758 Kr 13 Øre har Eksekutor i Overensstemmelse hermed i Opgørelsen udsondret de 318 911 Kr 85 Øre og til Resten af

Arvebeholdningen: 191 846 Kr 28 Øre
lægger han derhos Arveforskud i Opgørelsen paa følgende Maade:

a) Georg Holm 3000,00
b) Hjalmar Holm 9000,00

12 000 — 00 —

c) Da det Oscar Holm ydede Arveforskud er stort 70 000 Kr og saaledes langt overstiger den Part, han vilde kunne erholde af denne Del af Boet, udelades han helt og medtages ikke ved Fordelingen. Om Arveafgiften af det ham ydede Arveforskud se nedenfor ved Fordelingen af den anden Del af Boet.

Arvebeholdningen bliver herefter 203 846 — 28 —
— — —

Der fragaar ialt Legater til Værdi 21 782 — 46 —

Den resterende Arvebeholdning 182 063 — 82 —
udlægges derefter hvert af Børnene til fri Raadighed med 36 412 Kr 76 (77) Øre.

Om de 318 911 Kr 85 Øre hedder det derefter:

»Den Del af Boets Beholdning, som efter Fradrag af Afgifter vil være at baandlægge i Overformynderiet i Henhold til de afdøde Ægtefællers testamentariske Bestemmelser og Vedtagelse paa Skiftet efter den afdøde Mand udgør 318 911 Kr 85 Øre som fordeles saaledes, at der baandlægges for:

a) Georg Holm $\frac{2}{13}$ 49 063,37
b) Axel Holm $\frac{2}{13}$ 49 063,36
c) Admiralinde Kofoed-Hansen $\frac{3}{13}$ 73 595,04
d) Hjalmar Holm $\frac{2}{13}$ 49 063,36
e) Oscar Holm $\frac{2}{13}$ 49 063,36
f) Ove Holm $\frac{2}{13}$ 49 063,36

318 911,85

Af dette Beløb vil i Henhold til Ægtefællernes Testamente af 20 April 1901 med Codicil af 28 Januar 1903 samt kgl Konfirmation af 24 Oktober 1908 Sønnernes fulde Lodder samt 49 063 Kr 36 Øre af Datterens Lod være at sikre Sønnernes og Datterens respektive Livsarvinger som Særformue, saaledes at disse efter Sønnernes og Datterens Død nyde Renten for Livstid af de nævnte Lodder, hvilke dog er udenfor deres Raadighed i levende Live og ved deres Død tilfalder deres Arvinger efter Loven til fri Raadighed. Findes Livsarvinger ikke efter Sønnerne, tilfalder Kapitalen ved Sønnernes Død den Afdødes Søkende til Forøgelse af den disses Livsarvinger ved Testamentet tillagte under Overformynderiet baandlagte Kapital. — — —

Under denne Sag har nu Grosserer Georg Holm overfor Eksecutor nedlagt følgende Paastand:

Principalt paastaas Sagsøgte dømt til at omgøre den af ham i Boet efter Enkefru Elvira Holm, f Bergstrøm, foretagne Opgørelse, saaledes at der som Arv i Boet udlægges Sagsøgeren 95 162 Kr 61 Øre, og saaledes at Beløbet udloddes med 53 532 Kr 65 Øre som Kapitalarv til fri Raadighed og med 41 629 Kr 96 Øre til Rentenydelse under Overformynderiets Bestyrelse, begge Beløb med Fradrag af en forholdsmæssig Andel af den pligtige Arveafgift.

Subsidiært paastaas Sagsøgte dømt til at omgøre den af ham i Boet foretagne Opgørelse, saaledes at der som Arv i Boet udlægges Sagsøgeren 89 564 Kr 74 Øre, og saaledes at Beløbet udloddes med 49 800 Kr 74 Øre som Kapitalarv til fri Raadighed og med 39 764 Kr 00 Øre til Rentenydelse under Overformynderiets Bestyrelse, begge Beløb med Fradrag af en forholdsmæssig Andel af den pligtige Arveafgift.

Eksecutor paastaar Frifindelse for begge disse Paastande, men da der ifølge Eksecutors Mening er indløbet en Fejl ved Fordelingen imellem de 5 Arvinger af de til deres fri Raadighed udlagte Midler, idet disse er fordelt ligeligt mellem disse fem Arvinger uden Hensyn til, at Datteren ved Baandlæggelse i Overformynderiet har faaet udlagt 24 531 Kr 68 Øre mere af sin Arv end Sønnerne, nemlig Differencen mellem det for Datteren baandlagte Beløb 73 595 Kr 04 Øre og det for hver af Sønnerne baandlagte Beløb 49 063 Kr 36 Øre, har Eksecutor — med Tiltrædelse af Arvingen Oscar Holm — nedlagt den Paastand overfor Sagsøgeren og de øvrige 4 Arvinger, der alle er repræsenterede under Sagen, at han kendes berettiget til at ændre Opgørelsen i Boet paa det anførte Punkt saaledes:

Til de	182 063 Kr 82 Øre
lægges de	24 531 — 68 —
som Datterens Mer-Arv i Overformynderiet udgør.	

Ialt 206 595 Kr 50 Øre

der fordeles med $\frac{1}{6}$ eller 41 319 Kr 10 Øre til hver af Børnene undtagen Oscar Holm.

Sagsøgeren faar saaledes	41 319 Kr 10 Øre
og Admiralinde Kofoed-Hansen faar ogsaa	Kr 41 319,10
med Fradrag af Mer-Arven i Over- formynderiet	— 24 531,68

eller 16 787 — 42 —

Eksecutor har derhos paa dette Punkt nedlagt en subsidær Paastand.

Overfor disse Eksecutors Paastande har samtlige Arvinger undtagen Oscar Holm — specielt altsaa ogsaa Sagsøgeren og Admiralinde Kofoed-Hansen nedlagt Protest med Paastand om, at ingen af disse Ændringer sker.

Til Støtte for sin principale Paastand gør Sagsøgeren gældende, at Eksecutor er uberettiget til som han har gjort, at udsondre den ovennævnte Overformynderikapital til særlig Fordeling, idet den paa Højesteretssagfører Asmussens ovennævnte Cirkulære støttede Skiftesamlingsvedtagelse af 13 August 1908 ikke kan anses som tilstrækkeligt Grundlag for en anden Ordning og Fordeling end den, der maa følge af selve de testamentariske Bestemmelser.

Efter Sagsøgerens Mening gives der derhos ikke disse Arvingers Descendens nogen selvstændig Ret og gives ej heller nogen Hjemmel for at baandlægge mere end nøjagtig henholdsvis $\frac{1}{3}$ og $\frac{1}{2}$ af Sønnernes og Datterens Arv, ligesom Fælles-Testamentets § 6 klart bestemmer, at Forskud helt skal afkortes i vedkommendes Arv.

Sagsøgeren hævder derfor, at han maatte forstaa Skiftevedtagelsen som en foreløbig Ordning, der ganske vist medførte det Gode for Arvingerne, at de 325 000 Kr ved allerede den Gang at indgaa i Overformynderiet, sikredes, og at Enkefru Holm sikredes Rentenydelse og kunde skærmes mod muligt Pres om Arveforskud fra et eller flere Børns Side, men som maatte afløses af en endelig paa Grundlag af Testamentet foretagne Regulering ved Enkefru Holms Død.

Yderligere hævder Sagsøgeren, at en saadan Regulering i al Fald maa blive Følgen af, at et enkelt Barn, Oscar Holm — i Strid med Forudsætningen har opnaaet Arveforskud som ovenfor nærmere omhandlet. Ud fra disse Betragtninger bestrider Sagsøgeren Eksecutors Berettigelse til at lægge Skifteaftalen af 1908 til Grund som sket og hans Berettigelse til kun at tage de Oscar Holm ydede 70 000 Kr i Betragtning ved Fordeling af den Del af Fru Holms Efterladenskaber, som hun havde til fri Raadighed, samt endelig hans Berettigelse til at give Datteren en gunstigere arveretlig Stilling end Sønnerne.

Til Støtte for den subsidære Paastand gør Sagsøgeren gældende, at hvis Eksecutor maa anses beføjet til at udsondre Overformynderikapitalen som sket, er han i al Fald uberettiget til at baandlægge mere end i det hele nøjagtig henholdsvis $\frac{1}{3}$ og $\frac{1}{2}$.

Det ses ikke rettere end, at der maa gives Eksecutor Medhold i, at Skiftevedtagelsen af 13 August 1908, der nøje slutter sig til det ovenfor gengivne Cirkulære, maa binde Arvingerne som en inter vivos truffet Aftale, hvorved Baandlæggelsesbestemmelsen straks skulde træde i Kraft, idet Moderen til Fordel for dem og deres Descendenter afskar sig

fra den hende ellers tilkommende frie Raadighed over sin Bostod og derved erholdt Krav paa, at Arvingerne ikke efter hendes Død kunde gennemføre en mod Aftalen stridende Ordning.

Ligeledes maa der gives Eksecutor Medhold i, at der ikke i det senere passerede foreligger noget, som kan berettigge Arvingerne — in casu Sagsøgeren — til at frigøre sig for nævnte Aftale.

Denne ovenangivne Forstaaelse af Skiftevedtagelsen findes i ikke uvæsentlig Grad bestyrket ved et under Sagen fremlagt Brev af 22 Marts 1912 fra Højesteretssagfører Asmussen til Enkefru Elvirå Holm, hvori han i Anledning af Oscar Holms Pengetab udtaler sig om, hvorledes Fru Holm kan komme nævnte Søn til Hjælp og derved bli a bemærker, at de for Oscar Holm i Overformynderiet indsatte 50 000 Kr »maa han beholde«.

Idet Eksecutor saaledes rettelig har anset sig forpligtet til at lægge Vedtagelsen af 13 August 1908 til Grund for Delingen af Overformynderikapitalen, vil Sagsøgerens principale Paastand ikke kunne tages til Følge, fordi den, — som Sagsøgeren maa antages at erkende — vil medføre dels, at Arvingerne vil faa Raadighed over en Del af den i 1908 baandlagte Kapital, dels at Forholdet mellem de paagældende forrykkes, idet den for Oscar Holm — og hans Descendenter — baandlagte Del bliver formindsket med et betydeligt Beløb, som samtidig paa en mod Aftalen stridende Maade kommer hans Søskende tilgode.

Paa tilsvarende Maade vil Sagsøgerens subsidiære Paastand ikke kunne tages til Følge, fordi den maa antages at ville medføre, at der gives Oscar Holms Søskende til fri Raadighed Beløb, som tages fra Kapital, der efter det ovenanførte skal være baandlagt for dem og deres Descendenter.

Sagsøgte vil herefter være at frifinde.

Hvad sluttelig angaar den af den sagsøgte Eksecutor nedlagte Paastand om Ændring i Opgørelsen med Hensyn til selve Fordelingen imellem de 5 Arvinger af de til deres fri Raadighed udlagte Midler paa den i hans Paastand nærmere angivne Maade, ses det ikke rettere end, at den som Sagen foreligger bliver at tage til Følge som en Konsekvens af det ovenfor fastslaaede.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgeren have at betale Sagsøgte med 500 Kr.

Nr 183/1928. Boghandler **Dambæk** (Ahnfelt-Rønne)

mod

Vekselererfirmaet **V Lundsgaard** i Likvidation (Bruun),

betræffende en af Appellanten fremsat Paastand om at stilles som Separatist i Indstævntes Likvidationsbo.

Østre Landsrets Dom af 18 Juni 1928: Sagsøgte, Vekselererfirmaet V Lundsgaard i Likvidation, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Boghandler Dambæk, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler

Sagsøgeren 200 Kr til Sagsøgte inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Under de foreliggende i Dommen nærmere angivne Omstændigheder kan Lundsgaard ikke antages at være traadt i et saadant Forhold til Aktierne, at Appellanten igennem ham har erhvervet en saadan Ret over disse, at han kunde gøre noget Separatistkrav gældende i Lundsgaards Likvidationsbo.

Herefter vil den indankede Dom efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Boghandler Dambæk, til Indstævnte, Vekselererfirmaet V Lundsgaard i Likvidation, med 500 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 14 April 1924 standsede Vekselererfirmaet V Lundsgaard sine Betalinger, og den 22 s M traadte Firmaet i Likvidation — efter Konkurslovens Regler — med Overretssagfører Per Holm og C T Levinsen som Likvidatorer. Paa Standsningsdagen havde Sagsøgeren, Boghandler Dambæk, tre forskellige Konti hos Firmaet. Paa den ene Konto, der benævnedes »Fru Boghandler G Dambæk, Fredericia«, fandtes der opført følgende Aktier =

8000 Kr	Modeweg
2400 Kr	Nielsen & Winther
2400 Kr	Ballin og
16000 Kr	russiske Handel,

der var indkøbt efter Dambæks Ordre, og som efter Bøgerne henlaa i Depot hos Lundsgaard for denne Konto.

Efter Likvidationens Indtræden forlangte Dambæk disse Aktier, som han angav var fuldt betalte, udleveret af Boet, idet den heromhandlede Konto da udviste en Saldo, stor 494 Kr 20 Øre, i hans Favør. Dambæk blev imidlertid nu af Likvidatorerne gjort bekendt med, at Aktierne ikke var i Boets Besiddelse, da Lundsgaard, der ikke var noteringsberettiget, havde udført sine Forretninger gennem to andre Vekselererfirmaer, L Kalckar og A Gerling, at Aktierne sammen med de øvrige af de nævnte Vekselererfirmaer indkøbte Børseffekter henlaa hos dem til Sikkerhed

før deres Tilgodehavende hos Lundsgaard, uden at der var givet denne Meddelelse om Numrene paa de enkelte indkøbte Stykker, og uden at Lundsgaard havde haft Aktierne, der ikke i nogen Henseende var individualiserede, i sin Besiddelse. Medens Dambæk, der ikke havde givet Lundsgaard Tilladelse til at disponere over de fornævnte Aktier, indvilgede i, at de paa hans øvrige Konti opførte Aktier realiseredes, fastholdt han derimod overfor Boet sin Paastand om, at de heromhandlede Aktier skaffedes tilveje og udleveredes til ham.

Da Boet ikke destomindre lod samtlige de hos de 2de fornævnte Vekselererfirmaer for Lundsgaards Regning beroende Aktier realisere, forlangte Dambæk sig stillet som Massekreditor og fastholdt sin Paastand ved Likvidatorernes Udbetaling af a conto Dividender.

Ved Realisationen indkom der for disse Aktiers Vedkommende et Beløb af 11 320 Kr 60 Øre.

Da Likvidatorerne ved den endelige Opgørelse i Boet ikke har villet anerkende Dambæk som Massekreditor i Boet, har denne under nærværende Sag paastaet Vekselererfirmaet V Lundsgaard i Likvidation tilpligtet at anerkende ham som Separatist for det fornævnte Beløb med Fradrag af den af ham modtagne Dividende 23 pCt: 2603 Kr 73 Øre, eller for 8716 Kr 87 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra 30 Juni 1924.

Boet paastaar sig principalt frifundet, idet det har anført, at Dambæk maa have vidst, at Lundsgaard ikke selv indkøbte de hos ham beordrede Aktier og Effekter, men at han effektuerede sine Ordre ved Køb hos noteringsberettigede Vekselerere, at Dambæk ikke — afset fra et enkelt Tilfælde — nogensinde har beordret eller faaet de for ham indkøbte Papirer hjem, og at de i Anledning af Dambæks Børsspekulationer fra Tid til anden foretagne Opgørelser altid er foretaget som en Udveksling af Gevinst eller Tab.

Boet har derhos anført, at Lundsgaard ikke har anset sig som Ejer af de Børseffekter, som han paa sine Kunders Vegne har ladet indkøbe hos sine Vekselererforbindelser, og at de indkøbte Effekter altid straks indgik som Depot hos den paagældende Vekselerer og sammen med dennes øvrige Papirer henlaa hos hans Bankforbindelse som Sikkerhed for vedkommende Vekselerers Gæld til samme, saaledes at hverken Lundsgaard eller Dambæk havde de indkøbte Effekter i deres Besiddelse. Boet har yderligere henvist til, at Ordre, der indgik til Lundsgaard, ikke altid straks er blevet effektuerede.

Det fremgaar af Proceduren, at der bl a hos Vekselererfirmaerne Kalckar og Gerling ved den indtrufne Betalingsstandsning henlaa Papirer af samme Slags som dem, der var opført paa Konto »Fru Boghandler G Dambæk, Fredericia«, og at Dambæk var den eneste af Lundsgaards Aktiekreditorer, der den nævnte Dag stod opført som havende Aktier i A/S Modeweg & Søn deponeret, hvorimod der ogsaa for andre af Lundsgaards Kunder i Vekselererfirmaernes Depoter henlaa Aktier i Ballin, Nielsen & Winther samt i Russisk Handel.

Det fremgaar af Sagen, at den af Boghandler Dambæk hos Lundsgaard oprettede Konto, der var benævnet »Fru Boghandler G Dambæk«, og som i Virkeligheden var en af Dambæks egne Konti, paa Standningsdagen var salderet paa den foranførte Maade, men da der med de

paa denne Konto som Depot opførte Aktier er forbeholdt paa ganske tilsvarende Maade som med Aktierne paa Dambæks øvrige Spekulationskonti, kan der derfor ikke med Hensyn til Konto Fru Dambæk være opstaaet nogen anden og særlig Retsstilling for Dambæk.

Det fremgaar endvidere af Sagen, at samtlige Lundsgaards Aktiekreditorer ved Standsningen tilsammen var Fordringshavere hos Lundsgaard for Aktieposter m m, der ved den af Vekselererne Kalckar og Gerling foretagne Realisation udbragte ialt 145 454 Kr 30 Øre, og at der, efter at Kalckar og Gerling var dækket for deres Krav paa Likvidationsboet, ialt fra disse til Likvidationsboet er indbetalt 54 078 Kr 38 Øre, og at Likvidatorerne har ladet Beløbet indgaa i Boets almindelige Masse.

Under Henviisning hertil har Boet subsidiært nedlagt Paastand om, at Dambæk, saafremt det af Retten maatte blive statueret, at der har tilkommet ham en Ejendomsret over de fornævnte Aktier, kun kendes berettiget til at være delagtig i det nysnævnte Provenu 54 078 Kr 38 Øre i et Dækningsforhold, der udgør 54/145, og er der mellem Parterne Enighed om, at Beløbet herefter udgør 3246 Kr 28 Øre.

Da Dambæk imidlertid ved de foran beskrevne, af ham gennem Lundsgaard foretagne Transaktioner ikke findes at have erhvervet en saadan Ret over de af Kalckar og Gerling for Lundsgaards Regning indkøbte og i disse Depoter henliggende Aktier, at han paa et saadant Grundlag i Forhold til samtlige øvrige Kreditorer i Lundsgaards Bo med Hensyn til de fornævnte Aktier kan indtage den af ham hævdede Stilling som Separatist eller Massekreditor, vil det sagsøgte Likvidationsbos principale Paastand være at tage til Følge. Det kan herved ogsaa særlig fremhæves, at det muligt var rent tilfældigt, at de omtalte Aktier den paagældende Dag befandt sig iblandt de hos Kalckar og Gerling for Lundsgaards Regning henliggende Børseffekter, da de nævnte to Vekselerere maa antages at have været berettigede til i al Fald midlertidig at udlaane eller paa anden Maade at disponere over de deponerede Værdipapirer.

Sagsøgte vil herefter være at frifinde, hvorhos Sagsøgeren vil have at betale 200 Kr i Sagsomkostninger til Sagsøgte.

Onsdag den 22 Maj.

Ved Højesteretsdom i Sag Nr 69/1929 (**Rigsadvokaten mod Christian Frederiksen Buck**) blev Tiltalte for Vekselfalsk, Assurancesvig og groft Tyveri anset efter Strfl §§ 269, 268, 259 og 229 IV med Forbedringshusarbejde i 3 Aar.

været paa Tale, at han mulig skulde være Clausens Privatchauffør, opdagede under Kørslen med Vognen fra Clausens Garage til Værkstedet, at der var noget i Vejen med den. For at finde Fejlen foretog han en Prøvetur, under hvilken han konstaterede, at Karburatoren var smudsig. Han rensede denne, og Vognen gik godt. Da Petersen nu besluttede sig til at køre hjem og derfor vilde vende Automobilet, der umiddelbart forinden havde en Fart af 40—45 km, gled Vognen i det ved heftigt og hyppigt Regnvejr meget fedtede Føre ud til højre og løb derefter tværs over Vejen til venstre Side, hvor den stødte mod en paa Vejrabatten anbragt Rækværksten. Ved Sammenstødet gik venstre Forhjul itu, Forakslen blev bøjet, Forskærmen ødelagt, ligesom der fremkom forskellige andre Beskadigelser, der gjorde det umuligt at køre videre med Vognen. Udgifterne ved Reparationen androg 1755 Kr 35 Øre. Af dette Beløb maatte Clausen, der havde Automobilet kaskoforsikret hos Sagsøgerne, Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring i København, ifølge sine Forsikringsbetingelser selv bære 50 Kr, medens Sagsøgerne har dækket det resterende Beløb af 1705 Kr 35 Øre. Clausen, der ikke længere ønskede at besidde en Vogn, der havde været Genstand for en saadan Reparation, købte derpaa gennem Knudsen en anden og dyrere Vogn i København, saaledes at han bl a leverede den reparerede Vogn i Bytte og desforuden afstod sit Krav paa de 1705 Kr 35 Øre til Knudsen.

Sagsøgerne gør gældende, at Petersen ved sin Kørsel med Automobilet har gjort sig skyldig i et uagtsomt Forhold, og at Knudsen som Arbejdsherre maa bære Ansvar for den Vognen herved tilføjede Skade, og som Følge deraf være dækningspligtig overfor dem med Hensyn til det Beløb, med hvilket de har maattet erstatte Clausen det ham tilføjede Tab. Sagsøgerne gør endvidere gældende, at Clausen som Følge af de ved den nye Vogns Anskaffelse truffne Aftaler intet Tab har lidt, og at de derfor med Urette har udbetalt Erstatning. Idet de som Følge heraf anser Clausen pligtig at betale dem det af dem udbetalte Beløb, har de adciteret den sidste og under nærværende Sag paastaaet begge de Sagsøgte tilpligtet in solidum at betale 1705 Kr 35 Øre tillige med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den Dag, da de har udbetalt Beløbet, den 28 November 1927, indtil Betaling sker. Begge de Sagsøgte har paastaaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Mod Sagsøgte Clausen har der ikke været prøvet Forlig i Sagen, og denne vil derfor for hans Vedkommende være at afvise.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Sagsøgte Knudsen i første Række gjort gældende, at Petersen ved den paagældende Lejlighed ikke har udvist noget uagtsomt Forhold, og at den Vognen tilføjede Skade maa betegnes som hændelig. Heri vil der imidlertid under Hensyn til det om Kørselns Hastighed og Vejens Tilstand oplyste ikke kunne gives denne Sagsøgte Medhold.

Forsaavidt han dernæst har anført, at Petersen ved den paagældende Lejlighed kørte i Clausens Tjeneste, kan der efter Sagens Oplysninger heller ikke gives ham Medhold heri. Herefter samt idet det maa være Sagsøgerne uvedkommende, om Sagsøgte Knudsen ved sin Medvirken ved Clausens Køb af en anden Vogn er gaaet ind paa at opgive en ham under andre Forhold tilfaldende Fortjeneste paa Betin-

Ved Slutseddell af 26 Marts 1928 paatog de Sagsøgte, Adams Transport Co A/S, sig i Henhold til foregaaende Korrespondance, personlige Konferencer og Besigtigelse Flytning af Bohave og Effekter for Direktør Daniel Møller i Dagene 11 til 13 April 1928. Under Flyttarbejdet blev en Direktør Møllers Hustru, Sagsøgerinden under denne Sag, Fru Emilie Møller, f Hellstrøm, tilhørende Marmorbuste, der var modelleret af Billedhugger Carl Martin-Hansen, ødelagt, efter hvad Sagsøgerinden har hævdet, ved Uagtsomhed fra de Sagsøgte Folks Side. Bustens Anskaffelsespris var 2000 Kr. Slutseddelen indeholder paa Bagsiden Dansk Møbeltransport Forenings almindelige Bestemmelser, i Henhold til hvilke Arbejdet blev udført.

Efter at de Sagsøgte i Henhold til en Passus i de trykte Bestemmelser, der lyder saaledes:

»For et enkelt Stykke Flyttegods ydes ikke Erstatning ud over 100 Kr. For Effekter ud over denne Værdi maa særlig Assurance tegnes«,

havde tilbudt at betale 100 Kr, men prosterede mod at betale en af Direktør Møller krævet større Erstatning, anlagde Sagsøgerinden denne Sag, hvorunder hun paastaar de Sagsøgte dømt til at betale 2000 Kr med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 2 Oktober 1928. De Sagsøgte paastaar sig frifundet mod Betaling af 100 Kr, subsidiært et Beløb efter Rettens Skøn.

Der maa nu gives Sagsøgerinden Medhold i, at den citerede Passus maa forstaas som alene indeholdende en Indskrænkning i de Sagsøgte Garantiansvar for hændelig Skade, medens de Sagsøgte maa hæfte efter Lovgivningens almindelige Regler for deres egen eller deres Folks Uagtsomhed.

Angaaende Bustens Ødelæggelse er det oplyst, at den efter at være kørt fra Sagsøgerindens Bopæl i Malmøgade til de Sagsøgte Magasiner paa Danasvej, hvor Møblementet m v skulde opbevares, i uskadt Stand, af Flyttefolkene blev anbragt paa en Afsats foran Elevatoren, der skulde føre den op til Magasinet. Magasinsforvalter Christiansen har forklaret, at han stod i den delvis pakkede Elevator og ønskede tillige at medtage Busten, som han troede var af Gibs. Ved at tage Busten om Hovedet opdagede han, at den var af Marmor og derfor for tung, hvorfor han lod den vente til næste Gang. Flyttemændene S A Geissert og A Olsen har overensstemmende forklaret, at førstnævnte derefter gik op med Elevatoren, paa hvis Gulv Busten var anbragt i lodret Stilling.

Da Elevatoren holdt ved 4 Sal, greb Geissert med begge Hænder ned om Bustens Hoved for at løfte den op, og derved gik Hovedet af. Olsen lagde Mærke til, at der samtidig faldt nogle smaa Marmorsplinter paa Gulvet. Det er konstateret, at Brudfladen er frisk. Det anvendte Materiale er norsk Marmor af almindelig god Kvalitet. Der er intet paavist, som tyder paa, at der paa Brudstedet har været Fejl i Stenen.

De Sagsøgte ovennævnte Flyttefolk har forklaret, at det at løfte en Marmorbuste af Dimension som den heromhandlede op ved at tage om dens Hoved er en baade almindelig og forsvarlig Fremgangsmaade.

Billedhugger, Konservator ved Kunstmuseet Jens Lund, der har været udmeldt som Skønsmand, har forklaret, at det maa anses for ufor-

svarligt at forsøge at løfte en saadan Buste ved alene at tage den i Hovedet og har herved henvist til, at man ved Kunstmuseet benytter den Fremgangsmaade ved Flytning af Buster, der som den i Sagen omhandlede hviler direkte mod Underlaget, at skubbe den ved et Greb ikke mod Hovedet, men mod Brystet, saa at det er muligt enten at faa fat med Hænderne under Soklen eller at skyde en Træklods under.

Efter det anførte maa det antages, at de Sagsøgte Flyttefolk, der straks burde have været klare over, at det drejede sig om en kunstnerisk udført Marmorbuste, ved Uagtsomhed har ødelagt Busten, og de Sagsøgte vil derfor være at tilpligte at betale Sagsøgerinden Erstatning, og da det forlangte Beløb ikke efter Skønsmændenes Udtalelser kan anses urimeligt, vil Sagsøgerindens Paastand være at tage til Følge.

De Sagsøgte vil derhos have at betale Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Fredag den 24 Maj.

Nr 134/1929.

Anklagemyndigheden
p a a k æ r e r

Vestre Landsrets Kendelse af 14 Februar 1929.

Kendelse afsagt den 9 Februar 1929 af Retten for Viborg Købstad m v: (Dommeren bemærkede:) Af Sagen fremgaar, at Sigtede 27/11 1928 er undvejet fra Fangekolonien i Kjølsen, hvorhos han maa antages allerede omkring 30 s M at være undvejet over Landgrænsen til Tyskland, i hvilket Land han formenes fremdeles at opholde sig. Sagen indeholder ingen Oplysninger om Sigtedes Statstilbehørsforhold udover, at han er født 12/11 1899 i Cuxhaven; efter denne sidste Oplysning, og idet bemærkes, at efter hvad der er Offenheden bekendt fra Meddelelser i Dagspressen i Anledning af hans under Sagen ommeldte Rømning og tidligere Rømning, maa der i Mangel af anden Oplysning gaas ud fra, at han er tysk Statsborger og saaledes ikke kan udleveres til Danmark. Politimesteren har nu efter Anmodning af Fængselsvæsenet begæret Rettens Kendelse for, at Post- og Telegraforsendelser til Fangens Moder Clara Sørensen, født Schwartz, af Viborg beslaglægges og udleveres til Politimesteren, for at Sigtedes Opholdssted mulig ad denne Vej maa blive oplyst. Dommeren fandt, under Hensyn til, at der nu er gaaet ca 2½ Maaned siden Undvigelsen og over 2 Maaneder, siden Sigtede maa antages at have forladt Landet, og at en Foranstaltning som den af Politimesteren under Henvisning til Retsplejelovens § 1004 jfr § 750 begærte, saafremt Retten iøvrigt skønner den beføjet, bl a maatte være undergivet en mulig Tidsbegrænsning, ikke Føje til at tage Politimesterens Begæring til Følge. Som Følge heraf

bestemte Dommeren:

Politimesterens foran ommeldte Begæring afslaa. Politimesteren paakærede Kendelsen til Landsretten.

Landsrettens Kendelse er saalydende: Den paakærede Kendelse er afsagt den 9 Februar 1929. Da der ikke, ej heller i Retsplejelovens § 1004, findes at være Hjemmel til en Beslaglæggelse som den af Anklagemyndigheden begærede, vil Kendelsen være at stadfæste.

Thi bestemmes:

Den paakærede Kendelse bør ved Magt at stande.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den af Vestre Landsret den 14 Februar 1929 afsagte Kendelse er med Justitsministeriets Tilladelse paakæret til Højesteret.

Da den af Anklagemyndigheden fremsatte Begæring findes hjemlet i Retsplejelovens §§ 1004 og 750, og dertil findes skellig Grund,

bestemmes:

De til Fru Clara Sørensen, Graven Nr 9^a i Viborg ankommende Breve og andre Forsendelser og Telegrammer, der er rettede til eller antages at være bestemte for eller hidrøre fra den undvegne Tugthusfange Friedrich Wilhelm Theodor Schwartz, vil af Postvæsenet og af Telegrafvæsenets Funktionærer indtil videre være at tilbageholde og udlevere til Retten i Viborg.

Nr 48/1929.

Fabrikant P H Wenslev
(Landsretssagfører Gamborg)

mod

Aktieselskabet Nørre Flødals Kridt- og Kalkværk (Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Berettigelse til i sit Firma eller iøvrigt at benytte Navnet »Nørre Flødals Fabriker«.

Vestre Landsrets Dom af 4 Februar 1929: Sagsøgte, Fabrikant H P Wenslev, bør være uberettiget til under nogen Form i sit Firma eller i sin Virksomhed at benytte Navnet »Nørre Flødals Fabriker«, hvorhos han tilpligtes at begære den skete Firmaanmeldelse udslettet af Handelsregistret. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgte til Sagsøgerne, A/S Nørre Flødals Kridt- og Kalkværk, med 200 Kr. De idømte Sagsomkostninger udredes, og Dommen iøvrigt at efterkomme inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat,

vil Dommen i Henhold til Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Fabrikant H P Wenslev, til Indstævnte, Aktieselskabet Nørre Flødals Kridt- og Kalkværk, med 300 Kroner.

At efterkomme inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under 14 August 1889 skete der Anmeldelse til Handelsregistret i Aalborg om, at »et anonymt Interessentskab under Firma Nørre Flødals Fabriker med Forretningslokale og Domicil i Aalborg som hidtil driver Fabriksvirksomhed med Kridtbrydning og Kridtslemmeri«. Dette Interessentskab, for hvilket Interessentskabskontrakt var oprettet den 14 April 1877, tinglæst den 19 Maj s A og kongelig konfirmeret den 29 Maj 1878, havde ved Skøder, tinglæst den 19 Maj 1877, erhvervet Ejendommen »Flødalsgaarden« kaldet, Matr Nr 10 a af Sønder Svenstrup, Svenstrup Sogn — den nordligste af oprindelig to Gaarde, »Flødalsgaarde« — med paastaaende Bygninger, Fabriksanlæg m v. Under 29 April 1916 overgik Interessentskabet til Købmand af Aalborg C J C H Milling som eneste Indehaver, og denne erhvervede i de følgende Aar dels en lignende Fabrik i Ellidshøj, dels ved Skøde af 31 Marts 1919, tinglæst den 29 April s A, den A/S Hadsund Kalkbrud tilhørende Ejendom, »Hadsund Kalkbrud«, Matr Nr 1 s m fl af Stevn, Vive Sogn, med paastaaende Bygninger, derunder Fabriks- og Lagerbygning. Medens Fabriken i Svenstrup fortrinsvis fremstillede Slemmekridt, blev der paa Fabriken i Stevn i den følgende Tid oparbejdet en betydelig Produktion af uslemmet Gødningskalk, som vandt stor Efterspørgsel, og som afsattes som hidrørende fra »Nørre Flødals Fabriker, Stevn pr Hadsund«. I Skrivelse af 9 April 1926 anmodte Milling til Handelsregistret i Hadsund, at han under Firma Nørre Flødals Fabriker, Aalborg, drev Fabrikation af pulveriseret Gødningskalk paa den ham tilhørende, tidligere under Navn af Hadsund Kalkbrud, nu under Navn af Nørreflødals Fabriker, Stevn pr Hadsund, drevne Virksomhed. Nogen Registrering i Handelsregistret fandt dog efter det i Sagen oplyste ikke Sted. I Slutningen af Aaret 1926 kom Milling i Betalingsvanskeligheder, hvilket resulterede i, at saavel hans som Interessentskabets Bo den 6 April 1927 blev taget under Konkursbehandling ved Aalborg Købstads Skifteret. Efter Begøring af Sagsøgte under nærværende Sag, Fabrikant H P Wenslev af Stevn, der i en Aarrække havde været knyttet til Fabriken i Stevn, siden Marts

1926 som Driftsbestyrer, og som havde et større pantesikret Tilgodehavende hos Milling, blev sidstnævnte Fabriksejendom stillet til Tvangsauktion og overtoges ved en den 10 Maj 1927 afholdt Tvangsauktion af Sagsøgte som ufyldstgjort Panthaver. Umiddelbart derefter indgav Sagsøgte Anmeldelse til Handelsregistret om, at han »under Firma Nørre Flødals Fabriker, Hadsund, ved H P Wenslev agter at drive Fabriksvirksomhed med Forretningskontor paa Virksomhedens Ejendom Stevn pr Hadsund«, hvilken Anmeldelse registreredes den 14 Maj 1927.

Paa en den 4 Juli 1927 over Fabriken i Svenstrup afholdt Tvangsauktion overtog Kreditforeningen af industrielle Ejendomme Fabriken som ufyldstgjort Panthaver, men overdrog ved Transport-Købekontrakt af 31 Oktober 1927, fuldbyrdet ved Fogedudlægsskøde af 6 December 1927 sin Ret til at erholde saadant Skøde paa bemeldte Ejendom til et Aktieselskab, der var registreret den 26 Oktober 1927 i Aktieselskabs-Registret under Navn: »Aktieselskabet Nørre Flødal Kridt- og Kalkværk«, med Formaal at bryde, fabrikere og drive Handel med Kridt og Kalk og dermed beslægtede Produkter og med Hovedkontor paa Frederiksberg.

Under denne Sag har Sagsøgerne, sidstnævnte Aktieselskab under Henvisning til Bestemmelsen i § 10, 1 Stk i Fimaloven af 1 Marts 1889, hvorefter ingen i sit Firma uden Hjemmel maa optage Navnet paa Andenmands faste Ejendom, paastaet Sagsøgte kendt uberettiget til under nogen Form i sit Firma eller i sin Virksomhed at benytte Navnet »Nørre Flødals Fabriker« samt tilpligtet at begære den skete Firmaanmeldelse udslettet af Handelsregistret.

Sagsøgte har principalt paastaet sig frifundet. Subsidiært har han nedlagt Paastand paa, at han kun tilpligtes at begære det af ham indregistrerede Firma udslettet, men iøvrigt frifindes.

Foreløbig bemærkes, at det efter alt, hvad der foreligger oplyst i Sagen, maa antages, at den Sagsøgerne tilhørende Fabrik i Svenstrup i en Aarrække har baaret Navnet »Nørreflødal Fabrik« eller »Nørreflødals Fabriker«, saaledes at der ikke kan tillægges Sagsøgtes til Støtte for hans Frifindelsepaastand rejste Indsigelse herimod nogen Betydning.

Til Støtte for sin Frifindelsepaastand har Sagsøgte endvidere anført, at Milling har drevet de tre Fabriker under eet og — hvad han har været berettiget til — benævnt dem alle »Nørre Flødals Fabriker« med Tilføjelse af henholdsvis Svenstrup, Ellidshøj og Stevn pr Hadsund, at dette forsaavidt angaar Fabriken i Stevn er sket for at fastslaa, at Navnet var selve Fabrikens, ikke blot Virksomhedens, hvilket var af Betydning af Hensyn til det Salg af Gødningskalk, han regnede med at indarbejde fra denne Fabrik, samt at Millings fornævnte Anmeldelse til Handelsregistret i April 1926 er sket i Overensstemmelse med dette Ønske.

Sagsøgte henviser endvidere til, at Fabriken faktisk i vidt Omfang i Handels- og Søfartskredse samt blandt Publikum er blevet kaldt »Nørre Flødals Fabriker«, hvilket Navn saaledes maa antages at være indgaaet i den almindelige Opfattelse som Navnet paa selve Fabriken. Han hævder derfor, at han, der ved sin Overtagelse af Fabriken som ufyldstgjort Panthaver, er indtraadt i alle den tidligere Ejers Rettigheder med Hensyn til Ejendommen, kun har optaget Navnet paa sin egen Ejendom i sit Firma, og at han ikke kan være afskaaret derfra ved den Omstæn-

dighed, at Sagsøgernes Fabrik i Svenstrup muligvis med Rette bærer samme Navn.

Vel har nu fornævnte Milling afgivet en Vidneforklaring, der med Hensyn til Anvendelsen af Navnet »Nørre Flødals Fabriker« paa Fabriken i Stevn i hans Besiddelsestid delvis støtter Sagsøgtes Paastand; men han har tillige udtalt, at han, saafremt der i hans Besiddelsestid var blevet Spørgsmaal om at sælge Fabriken, vilde have reserveret sig, at Køberen ikke anvendte Betegnelsen »Nørre Flødals Fabriker« paa Fabriken og dens Produkter, og at han i hvert Fald vilde have betinget sig et passende Vederlag herfor. Naar henses til denne Forklaring, findes det ikke ved det af Sagsøgte anførte tilstrækkelig godtgjort, at det omhandlede Navn er blevet tillagt selve Fabriksejendommen, hvorved bemærkes, at Konkursboet straks efter Sagsøgtes Overtagelse af Ejendommen i en Skrivelse af 14 Maj 1927 har meddelt Sagsøgte, at Boet maatte anse ham for uberettiget til at benytte Navnet, og Sagsøgtes Optagelse af dette i sit Firma maa herefter anses stridende mod Bestemmelsen i Fimalovens § 10, 1 Stk.

Idet Sagsøgernes Protest mod, at Sagsøgte i sin Virksomhed iøvrigt benytter Navnet »Nørre Flødals Fabriker« findes at have Hjemmel i § 9 i Lov om uretmæssig Konkurrence af 29 Marts 1924, vil Sagsøgte i det hele være at dømme efter Sagsøgernes Paastand. Sagsøgte vil derhos have at godtgøre Sagsøgerne Sagens Omkostninger med 200 Kr.

M a n d a g d e n 27 M a j.

Nr 145/1929.

Harald August Thrane
m o d
Anklagemyndigheden.

Københavns Byrets Kendelse af 15 Marts 1929: Da Tiltalte ved Københavns Byrets Dom af 18 December 1928 bl a for groft Tyveri er dømt til Strafarbejde og nu paany sættes under Tiltale for denne Forbrydelse, findes Sagen i Medfør af Retsplejelovens § 687 b Nr 3 at henhøre under Underretten, uanset at den Forbrydelse for hvilken han nu tiltales, er begaaet inden fornævnte Straffedom, og den nedlagte Afvisningspaastand vil derfor ikke kunne tages til Følge.

Færdig fra Trykkeriet den 26 Juni 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 12

Mandag den 27 Maj.

Thi bestemmes:

Den af Tiltaltes Forsvarer nedlagte Paastand om Sagens Afvisning kan ikke tages til Følge.

Østre Landsrets Kendelse af 19 Marts 1929: Harald August Thrane har paakæret en af Københavns Byrets 10 Afdeling den 15 Marts 1929 afsagt Kendelse, hvorefter hans Paastand om Afvisning af en Sag, hvorunder han ifølge Anklageskrift af 6 s M er sat under Tiltale ved Københavns Byret for groft Tyveri, ikke kan tages til Følge. I Henhold til de i Kendelsen anførte Grunde

bestemmes:

Den paakærede Kendelse stadfæstes.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den af Østre Landsret den 19 Marts 1929 afsagte Kendelse er med Justitsministeriets Tilladelse paakæret til Højesteret. I Henhold til de i Kendelsen anførte Grunde

bestemmes:

Landsrettens Kendelse bør ved Magt at stande.

Tirsdag den 28 Maj.

Nr 18/1929. Højesteretssagfører **Geo K Schiørring** og Direktørerne **Tannenberg** og **Skibsted** (Meyer)

mod

Sagfører **G Kremer** (Cohn),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Berettigelse overfor Indstævnte til at faa et af ham deponeret Beløb udbetalt.

Østre Landsrets Dom af 23 November 1928: Sagsøgte, Sagfører G Kremer, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Højesteretssagfører Geo K Schiørring og Direktørerne Tannenberg og Skibsted, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne og Skandinavisk Assurance A/S under Konkurs en for alle og alle for en til Sagsøgte med 250 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Dommen er det med Rette statueret, at det omhandlede Krav ikke er forældet, og at det ikke har været nødvendigt for at gennemføre Kravet mod Indstævnte først at søge Dom over hans Søn.

Som i Dommen anført, maa det antages, at Svend Kremer har modtaget Beløbet efter den til hans Ordre trukne Check. Det maatte herefter være hans Sag som Direktør i Selskabet at sørge for, at det fremgik af Bøgerne, at Beløbet senere kom Selskabet til Gode og under de saaledes foreliggende Omstændigheder, hvorved endnu bemærkes, at S Kremers Forklaring har været usikker og at der allerede i Marts 1922 er afkrævet ham Oplysning om Forholdet, findes han at maatte bære Ansvar for, at der ikke foreligger fyldestgørende Oplysninger om Pengenes Anvendelse. Herefter vil Indstævnte være at dømme efter Appellanternes Paastand.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale Appellanterne med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanterne, Højesteretssagfører Geo K Schiørring og Direktørerne Tannenberg og Skibsted, er overfor Indstævnte, Sagfører G Kremer, berettigede til at faa udbetalt det i Dommen omhandlede deponerede Beløb, stort 1500 Kroner. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanterne med 600 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I November Maaned 1921 var det af Skandinavisk Assurance A/S blevet vedtaget at afkøbe Aktionærerne i Forsikrings-Aktieselskabet Continental de disse tilhørende Aktier i det nævnte Selskab for 50 pCt af deres Paalydende. Overdragelsen af Aktierne til Skandinavisk Assurance A/S fandt Sted i Tiden fra den 3 November til 12 December 1921. Svend Kremer, der var en af Selskabets Direktører, var Ejer af 17 Stk

Aktier a 250 Kr i Continental, og disse har han overdraget til Skandinavisk Assurance den 3 November 1921 og herfor faaet udbetalt 2125 Kr. Den 16 November 1921 er der derhos af Svend Kremer trukket en Check paa Skandinavisk Assurance's Bankkonto i Handelsbanken, stor 1500 Kr, til Svend Kremers egen Ordre.

Da Skandinavisk Assurance A/S den 21 Februar 1922 var gaaet konkurs, og Kuratorerne undersøgte Selskabets Forhold, derunder ogsaa Forholdet vedrørende Overtagelsen af Aktierne i Continental, hæftede Kuratorerne sig bl a ved Spørgsmaalet om det til Svend Kremer udbetalte Beløb, stort 1500 Kr. I den af Kuratorerne til Skifteretten afgivne Indberetning gjorde de opmærksom paa Forholdet og bemærkede, at der efter det foreliggende var Anledning til at undersøge, om Svend Kremers Tilegnelse af Beløbet ikke var kriminel. Da der senere af Anklagemyndigheden blev rejst Tiltale mod Skandinavisk Assurance A/S's Direktion og Bestyrelse, blev dette Forhold inddraget under Undersøgelsen saavel under Efterforskningen fra Politiets Side som under den senere Forundersøgelse i Byretten.

Spørgsmaalet vedrørende de 1500 Kr udgik imidlertid af den kriminelle Sag, fordi Svend Kremers Fader, Sagsøgte, Sagfører G Kremer, den 1 April 1925 i Københavns Byrets III Afdeling deponerede 1500 Kr »til Sikkerhed for Boets paastaaede Krav, der ikke anerkendes af Svend Kremer«.

I et den 13 Marts 1925 i Københavns Byret afholdt Forhør har Svend Kremer forklaret, at han ikke tvivlede om, at han havde modtaget det fornævnte Checkbeløb, stort 1500 Kr, men har erklæret, at han ikke kan huske, i hvilken Anledning han har faaet Beløbet udbetalt; han har benægtet at have hævet Beløbet i bedragerisk Hensigt.

Under Anbringende af, at Konkursboet herefter maa være berettiget til at faa udleveret de fornævnte deponerede 1500 Kr har Boet, da Sagfører Kremer har bestridt dets Berettigelse til at erholde Beløbet udbetalt, under denne Sag paastaaet, at Sagfører Kremer bør anerkende, at A/S Skandinavisk Assurances Konkursbo er berettiget til at faa udbetalt det nævnte Beløb, stort 1500 Kr.

Under Sagens Gang er der den 19 Juni d A foretaget særskilt Domsforhandling, for at det kunde blive afgjort, hvorvidt visse Indsigelser fra Sagsøgtes Side kunde tages til Følge, idet Sagsøgtes principale Indsigelse gik ud paa, at Boet intet retsgyldigt Krav har paa hans Søn, Svend Kremer, med Hensyn til de 1500 Kr, da dette Krav maa være forældet, og i hvert Fald først maa erhverve Dom over hans Søn med Hensyn til dette Krav, inden Søgemaal desangaaende kan rettes mod Sagsøgte. Ved Rettens Kendelse af 29 s M blev de fornævnte af Sagsøgte nedlagte Paastande ikke taget til Følge, hvorimod der blev givet Sagsøgte Udsættelse for at tilvejebringe yderligere Oplysninger i Sagen.*)

*) Landsretskendelsen af 29 Juni 1928 blev paakæret af Sagfører Kremer, men Kæremaalet blev afvist ved Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse af 13 August 1928 (Højesteretstidende 1928 pag 301 ff).

Den 28 August 1928 blev den omprocederede Fordring af Konkursboet imidlertid bortauktioneret og paa Auktionen tilslaaet Højesterets-sagfører Geo K Schiørring og Direktørerne Tannenbergs og Skibsted, der herefter er indtraadt i Sagen som Sagsøgere.

Det fremgaar af Sagen, at den omhandlede Check var trukket den 16 November 1921 paa Københavns Handelsbank til Svend Kremers Ordre, og at Checkbeløbet samme Dag i Selskabets Bøger er optaget som indgaaet i Kassen.

Sagsøgerne gør gældende, at denne Indtægtspost ikke kan modsvares af nogen anden Udgiftspost end den, der den 26 November som Udgiftsbilag Nr 463/11 1921 er indført i Kassebogen som »6 Stk Aktier i Continental a Kr 250«, ialt Kr 1500. Til Støtte for denne Paastand har Sagsøgerne henvist til en Regnskabsopstilling, af hvilken det skal fremgaa, at Købet af samtlige eksisterende Aktier i »Continental« er bogført i Selskabets Bøger i Tiden fra den 3 November til 20 December, bortset fra 19 Stykker, som de paagældende Aktionærer af en eller anden Grund har ønsket at beholde. Herefter skulde de i det fornævnte Udgiftsbilag omtalte 6 Stk Aktier slet ikke eksistere, og Bilaget saaledes være konstrueret.

Sagsøgte, der ikke har villet erkende Rigtigheden af den forannævnte Regnskabsopstilling, der lider af forskellige af ham paapegede Mangler, og som desuden har anført, at »Continental«s Aktionærfortegnelse, der har været brugt som Grundlag for Opstillingen, i den sidste Periode ikke har været ført a jour, har gjort gældende, at Sagsøgerne ikke kan være berettigede til uden videre at sammenstille de to nævnte Indtægts- og Udgiftsposter. Han henviser herved bl a til, at Skandinavisk Assurances Kassebog for November Maaned 1921 udviser, at der er foretaget et meget stort Antal Ind- og Udbetalinger, delvis af betydelige Beløb, og at der bl a ogsaa i Handelsbanken i den paagældende Maaned flere Gange er hævet Beløb paa 1500 Kr, der er indgaaet i Kassen. Han har videre anført, at han har benyttet den ham af Retten indrømmede Udsættelse af Sagen til sammen med Svend Kremer at gennemgaa Kassebogens Poster. Paa Grundlag heraf har Sagsøgte paastaaet, at det omhandlede Checkbeløb er medgaaet til delvis Dækning af Udgifterne ved en af Svend Kremer i November Maaned foretagen Forretningsrejse til Tyskland, der er bogført den 26 November paa Udgiftssiden i Kassebogen med et Beløb af 1626 Kr 70 Øre. Han har derhos hævdet, at det ikke af Kassebogen eller af det af Sagsøgerne paaberaabte Udgiftsbilag fremgaar, at de omtalte 1500 Kr er udbetalt til Svend Kremer, samt at Selskabets Kassererske som Vidne har forklaret, at hun ikke kan erindre, at der er nogen Forbindelse mellem den fornævnte Indtægts- og Udgiftspost udover, at de begge lyder paa 1500 Kr. Han har endvidere anbragt, at Kasserersken i sin Tid under Efterforskningen til Politiet har forklaret, at Indehavere af »Continental«-Aktier i nogle Tilfælde har henvendt sig til hende personlig og mod Aflevering af deres Aktier har faaet deres Tilgodehavende udbetalt, og at hun som Regel, naar en af Direktørerne har forhandlet med Aktionærerne, har faaet forevist Aktierne og herefter har skrevet et Reg-

ningsbilag svarende til det af hende den 26 November udfærdigede Udgiftsbilag.

Overfor Sagsøgernes Paavisning af, at Svend Kremer den 16 November har afværget en Udpantning for Skat ved at betale Byfogden et kontant Beløb af 1370 Kr 03 Øre, øjensynlig tilvejebragt ved den i Sagen omhandlede Check af samme Dag, har Sagsøgte anbragt, at Svend Kremer da af sine egne Midler har afholdt de til hans Rejse til Tyskland medgaaede Omkostninger og efter sin Hjemkomst har udlignet sit Tilsvær overfor Selskabets Kasse ved af Kasserersken at have faaet udbetalt Differencen mellem de af ham anvendte Rejsseudgifter, 1626 Kr 70 Øre, og de ham den 16 s M udbetalte 1500 Kr.

Da det af Sagen fremgaar., at Svend Kremer ofte, naar han har foretaget Forretningsrejser til Tyskland, har hævet Forskud til Rejsen og efter Hjemkomsten har afregnet med Kasserersken og først da til hende har afgivet endeligt Bilag for sine Omkostninger, og da det ikke kan anses for bevist, at de 1500 Kr, der blev udbetalt den 26 November, ikke er anvendt til Indløsning af eksisterende Aktier, kan det under disse Omstændigheder ikke anses for godtgjort, at Svend Kremer uberegtiget har hævet de oftnævnte 1500 Kr, og Sagsøgte vil herefter være at frifinde.

Sagsøgerne, Højesteretssagfører Geo K Schiørring og Direktørerne Tannenberg og Skibsted, findes in solidum med Konkursboet til Sagsøgte at maatte betale Sagens Omkostninger med 250 Kr.

Nr 54/1929.

Rigsadvokaten

m o d

Charles Vilhelm Holmen (Fenger),

der tiltales for Overtrædelse af § 9 i Lov Nr 98 af 29 Marts 1924.

Sø- og Handelsrettens Dom af 28 November 1928: Tiltalte, Tobaksfabrikant Ch V Holmen som ansvarlig for »De forenede Tobaksfabrikanter«, bør inden 14 Dage efter denne Doms Afsigelse til Københavns Kommunes Kasse bøde 50 Kr og betale Sagens Omkostninger.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Sø- og Handelsretten afsagte Dom er paaanket af Tiltalte.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Charles Vilhelm Holmen til Højesteretssagfører Fenger 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ifølge Anklageskrift af 3 September d A tiltales Tobaksfabrikant Ch V Holmen som ansvarlig for »De forenede Tobaksfabrikanter« for Overtrædelse af § 9 i Lov Nr 98 af 29 Marts 1924, jfr Lov af 9 April 1926, i Anledning af, at han i Erhvervsøjemed benytter et Forretningskendetegn, der er egnet til at hidføre Forvekslinger med en af anden Erhvervsvirksomhed retmæssig ført Betegnelse.

Sagens Omstændigheder er følgende:

I 1912 fik Klagerne, Firmaet Horwitz & Kattentid i Varemærkeregi-steret indregistreret en Etikette, der beskrives saaledes: en Etikette med rød Bundfarve, hvori foroven staar Ordet »Crown« mellem 2 Stjerner. Derunder ses en syvtakket Krone ovenover Anmelderens Navn og Hjemsted, omgivet af Ornamenter og stiliserede Blomster. Mærket er kun registreret for Cigarer. I 1920 lod Firmaet »De forenede Tobaksfabrikanter« ved Holmen og Larsen indregistrere en Etikette, der beskrives saaledes: en syvtakket Krone omgivet af en foroven aaben Krans af stiliserede Blade og firbladede Blomster. Over Kronen staar: »Krone Tobak« og under Kransen »De forenede Tobaksfabrikanter København«. Mærket er kun registreret for Pibetobak.

Klagerne, der først i indeværende Aar vil være blevet bekendt med den af Tiltalte foretagne Indregistrering, gør gældende, at Tiltaltes Etikette, baade med Hensyn til Farve og Bogstavernes Form og Anbringelse samt Ornamenternes Udseende, er en direkte Efterligning af Klagernes tidligere indregistrerede Etikette. Der foreligger saaledes en stor Forvekslingsmulighed, som efter Klagerens Mening maa være strafbar uden Hensyn til, at Tiltaltes Etikette er indregistreret og uden Hensyn til, at Tiltalte kun benytter Etiketterne til Pibetobak. Forvekslingen er saa meget mere nærliggende, som Tiltaltes Etikette er paategnet »De forenede Tobaksfabrikanter«, idet det er en bekendt Sag, at Klagerne igennem en Række Aar har hørt ind under A/S »De danske Cigar- og Tobaksfabriker«.

Tiltalte nægter sig skyldig i noget ulovligt. Han henviser til, at hans Etikette er lovlig indregistreret for en anden Vare (Tobak) end Klagerens (Cigarer). Han bestrider, at Forveksling er nærliggende, end-sige tilsigtet, og gør iøvrigt gældende, at den paagældende Etikette kun har været brugt i meget ringe Omfang.

De 2 Etiketter, der angaar Varer indenfor samme Branche, er af saa stor Lighed med hinanden, at Forveksling maa siges at være nærliggende; selv om Tiltalte nu under denne Sag ikke findes at kunne drages til Ansvar for Anvendelsen af det for ham indregistrerede Varemærke, har han dog gjort en saadan Brug af Varemærket, særlig ved Farvesammenstillingen (rød Bund med hvide Bogstaver), der er fælles for begge Etiketter, at Forveksling er blevet yderligere nærliggende, og han findes derhos for Overtrædelse af § 9 i ovennævnte Lov at burde betale en Københavns Kommunes Kasse tilfaldende Bøde, stor 50 Kr, hvorhos han bør betale Sagens Omkostninger.

Torsdag den 30 Maj.

Nr 21/1929. Automobilforhandler **P Jensen Nygaard**
(Henriques)

mod

Aktieselskabet **Fiat-Automobil-Handelscompagni** (Møller),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at betale Erstatning for Misligholdelse af en Handel om et Automobil.

Vestre Landsrets Dom af 15 December 1928: Sagsøgte, Automobilforhandler P Jensen Nygaard, bør til Sagsøgerne, A/S Fiat-Automobil-Handels-Compagni, betale 3530 Kr 60 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 21 November 1927, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 300 Kr. Det idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Ved Afgørelsen af Spørgsmaalet om den af Appellanten leverede Vogns Kontraktmæssighed maa der ses bort fra den af Indstævnte som den væsentligste fremhævede Mangel, at Vognen ikke var forsynet med Læderbetræk, idet Indstævnte selv har søgt Oplysning herom, og Appellanten uanset Slutsedlens Udtryk efter det iøvrigt oplyste ikke kan antages at have paataget sig nogen Garanti herfor.

Om de øvrige Mangler ved Vognen er det ikke godtgjort, at de var af nogen større Betydning, ligesaa lidt som der er forelagt Retten tilstrækkelige Oplysninger til Bedømmelse af et muligt Erstatningskrav paa dette Punkt.

Appellanten vil herefter i Overensstemmelse med sin Paa-stand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale Appellanten med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Automobilforhandler P Jensen Nygaard, bør for Tiltale af Indstævnte, Aktieselskabet Fiat-Automobil-Handels-Compagni, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 600 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 14 September 1927 underskrev Sagsøgte, Automobilforhandler P Jensen Nygaard i Holstebro, paa et Hotel i København en Købekontrakt, hvorefter han afkøbte Sagsøgerne, A/S Fiat-Automobil-Handels-Compagni i København, for hvem han var Forhandler af Automobiler, et brugt Fiat Automobil, Model 503, Cabriolet, til en Pris af 8500 Kr, som skulde afgøres dels ved Betaling af 5000 Kr kontant ved Vognens Modtagelse, dels ved Levering i København af et brugt Fiat Automobil, Model 501, Torpedo, i fuldgod Stand, indvendig betrukket med Læder. I de bag paa Kontrakten trykte Leveringsbetingelser var det i § 6 iastsat, at eventuelle Aftaler, som ikke var opført i Kontrakten, ingen Gyldighed havde. Sagsøgte betalte straks det kontante Beløb og fik Automobilet udleveret. Da det af Sagsøgte i Bytte lovede Automobil ankom til Sagsøgerne, reklamerede disse s D den 19 September s A under Henviisning til, at Automobilet ikke var i fuldgod Stand og ikke betrukket med Læder, hvorhos de stillede det til Sagsøgtes Disposition. Da Sagsøgte ikke har taget dette Automobil tilbage og ikke har betalt Restprisen efter Kontrakten, har Sagsøgerne under nærværende Sag paastaaet Sagsøgte tilpligtet at betale dem principalt 3530 Kr 60 Øre, hvortil de med Tillæg af et Fragtbeløb paa 30 Kr 60 Øre for Automobilets Transport fra Holstebro til København opgør deres Tilgodehavende, tillige med Renter af Beløbet 5 pCt p a fra den 21 November 1927, indtil Betaling sker, subsidiært 2330 Kr 60 Øre tilligemed Renter heraf som foran anført, saaledes at de i sidstnævnte Tilfælde overtager det af Sagsøgte leverede Automobil til en under en Syns- og Skønforretning ansat Værdi af 1200 Kr. Sagsøgte har protesteret mod, at den principale Paastand, der først er fremsat under Domsforhandlingen, tages under Paakendelse, idet han har henvist til, at der til dens Imødegaelse vil kræves Optagelse af et yderligere Syn og Skøn over det af ham leverede Automobil angaaende dettes Værdiforringelse paa Grund af de paastaaede Mangler. Heri vil der imidlertid ikke kunne gives Sagsøgte Medhold, og Paastandens Fremsættelse vil saaledes kunne tilstedes. Sagsøgte har derefter paastaaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Sagsøgte gjort gældende, at der ikke ved Kendelsen blev aftalt nogen Pris paa Automobilerne, men alene aftalt, at han skulde betale 5000 Kr og levere sit Automobil, om hvilket han havde opgivet ikke under sit Ophold i København at kunne give nærmere Oplysninger, men henvist Sagsøgerne til at faa Oplysninger fra hans Kontor i Holstebro. Oplysningerne blev givet pr Telefon og gik efter Sagsøgtes videre Anbringende ud paa, at Automobilet ikke var betrukket med Læder og havde lig Skærme, hvilke Oplysninger Sagsøgerne ønskede for at kunne bestemme Automobilets Fabrikationstid. Endvidere vil Sagsøgte overfor Sagsøgernes Garagemester, der bragte ham Købekontrakten til Underskrift og udleverede ham Automobilet, mundtlig have reklameret med Hensyn til Prisangivelserne og Vilkaarene om, at det af ham lovede Automobil skulde være i fuldgod Stand, hvilke Udtalelser Sagsøgte angiver, at Garagemesteren lovede at overbringe Sagsøgerne. Sagsøgte hævder, at Sagsøgernes Re-

klamation og Afvisning af det af ham sendte Automobil herefter har været uberettiget. Sagsøgte henviser endvidere til, at det til ham leverede Automobil efter en afholdt Syns- og Skønsforretning ikke har haft højere Værdi end 5500 Kr, og at Sagsøgerne saaledes ikke har lidt noget Tab, selv om den ved Syns- og Skønsforretningen paa det af ham leverede Automobil ansatte Værdi ikke overstiger 1200 Kr Bytteværdi eller 900 Kr Salgsværdi.

Da Sagsøgte har underskrevet den ham forelagte Købekontrakt, hvori det af ham besigtigede Automobil var ansat til en Pris af 8500 Kr, uden da behørigt at reklamere herimod, findes han ikke nu at kunne høres med den Indsigelse, at der ikke var aftalt Pris for det, eller at dets Værdi var lavere end i Købekontrakten ansat.

Da Sagsøgte derhos ikke ved Kontraktens Underskrift paa vedbørlig Maade har fremsat Indsigelse mod de stipulerede Vilkaar angaaende det Automobil, som han paatog sig at levere, og da det ved en Syns- og Skønsforretning er fastslaaet, at dette Automobil ikke var forsynet med Læderbetræk, at det ikke var i køreklar Stand, at Rattet var fuldstændig løst, at Reguleringsforbindelsen til Magneten manglede, at Skærmene og Kaleschen var meget defekte, og at Maskinen ikke var særlig god, findes Automobilet at have været i en saadan Stand, at Sagsøgeren — uanset om der var lovet Læderbetræk eller ej — har været berettiget til at afvise det som ukontraktmæssigt.

Efter det saaledes statuerede har Sagsøgerne været berettigede til, som sket, at afvise Sagsøgtes Automobil, men iøvrigt at fastholde Handlen, og deres principale Paastand, mod hvis Størrelse yderligere Indsigelse ikke er fremsat, vil saaledes være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at godtgøre Sagsøgerne med 300 Kr.

Nr 4/1929.

Rigsadvokaten

m o d

Hans Peter Johan Bernhard Nielsen (I Kondrup),

vedrørende Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel.

Dom afsagt den 29 September 1928 af Retten for Helsingør K ø b s t a d m v: Indstævnte Hans Peter Johan Bernhard Nielsen kendes uberettiget til Erstatning i Medfør af Retsplejelovens § 792 i Anledning af, at han som sigtet for forsættlig Brandstiftelse har været anholdt fra den 5 Marts 1928 og derefter fængslet i Tiden indtil den 22 Maj s A. Indstævnte udreder derhos til det offentlige inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse Sagens Omkostninger, derunder i Salær til hans beskikkede Forsvarer, Sagfører V Stocklund, 40 Kr.

Østre Landsrets Dom af 23 November 1928: Den indankede Dom bør ved Magt at stande. Sagsøgte Hans Peter Johan Bernhard

Nielsen bør betale Sagens Omkostninger for Landsretten. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket af Hans Peter Johan Bernhard Nielsen.

Da de fremkomne Oplysninger ikke giver begrundet Formodning om, at Nielsen er skyldig i Brandstiftelse, og da de i hans Forklaringer indeholdte mindre Urigtigheder ikke findes at være af en saadan Beskaffenhed, at de bør berøve ham Ret til Erstatning, vil han være at kendes berettiget til en Erstatning af Statskassen, hvis Størrelse efter Omstændighederne bestemmes til 600 Kroner.

Sagens Omkostninger vil være at udrede som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Hans Peter Johan Bernhard Nielsen er berettiget til en Erstatning af Statskassen paa 600 Kroner. Sagens Omkostninger udredes af det offentlige. Der tillægges Højesteretssagfører Kondrup i Salær for Højesteret 250 Kroner og Sagfører V Stocklund i Salær for Underretten 40 Kroner, hvilke Salærer udredes af det offentlige.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under nærværende ved Beslutning om Sagsanlæg af 15 August 1928 anlagte Sag har Anklagemyndigheden paastaaet Hans Peter Johan Bernhard Nielsen, født den 26 August 1899, kendt uberettiget til en af ham under 5 Juli 1928 begært Erstatning for Lidelse, Tort og Formuetab, der skal være ham tilføjet ved, at han har været anholdt fra den 5 Marts 1928 og derefter i Henhold til en af Retten for Helsingør Købstad m v den 9 s M afsagt Kendelse fængslet i Tiden til den 22 Maj 1928 som sigtet for forsætlig Brandstiftelse, hvilken Sag afsluttedes ved Østre Landsrets Dom af 22 Maj 1928, hvorved Indstævnte blev frifundet for den mod ham rejste Tiltale.

Indstævnte har paastaaet sig tilkendt en Erstatning, stor Kr 2000, subsidiært en af Rettens Skøn fastsat Erstatning.

Den 29 November 1927 opstod der i Smidstrupgaard pr Vedbæk en Ildløs, hvorved Kostalden og Ladebygningen med Hestestalden brændte, idet det dog lykkedes at redde Gaardens Besætning.

Der blev straks af Statspolitiet foretaget en meget indgaaende Undersøgelse, hvorved det ved Afhøring af de i Nærheden af Smidstrupgaard boende Personer konstateredes, at der ikke i den seneste Tid før Branden var set mistænkelige og omstrejfende Personer. Ved de paa Gaarden foretagne Afhøringer og Undersøgelser oplystes, at Ilden for-

mentlig er opstaaet i en Køregang i Laden, hvor der henstod en Vogn læsset med Halm. Endvidere fremgik af Undersøgelsen, at der ikke i Kostald eller Ladebygning fandtes Skorstene eller Ildsteder, ligesom der ejheller i Laden fandtes nogen elektrisk Installation, idet de elektriske Ledninger, der førte til Kostaldbygningen, var anbragt paa Porcellænskapper udvendig paa Ladebygningens vestlige Side paa selve Muren, saaledes at ingen elektrisk Ledning var ført gennem Laden.

Af de samtlige under Afhøringerne forekomne Oplysninger synes at fremgaa, at Branden var paasat.

Efter at Gaardens Folk Gang paa Gang var blevet afhørt, henleddes den 5 Marts d A Mistanken for Brandstiftelsen paa Indstævnte, idet han flere Gange ændrede sine Forklaringer, der paa mange Punkter var i Modstrid med de øvrige under Sagen afgivne Vidneforklaringer.

Indstævnte var paa det omhandlede Tidspunkt Tjenestekarl paa Smidstrupgaard. Om sin Færden den paagældende Atten forklarede han Dagen efter Branden ved den af Statspolitiet foretagne Afhøring, at han, efter at have besøgt sine Svigerforældre, Fødermester Jens Davidsen, Frederiksholm ved Vedbæk, ved 10 Tiden om Aftenen sammen med sin Svoger, Tjenestekarl Kaj Davidsen, cyklede ad Strandvejen mod Smidstrup. Da de naaede Hjørnet af Strandvejen og Kong Georgsvej, stod de og talte sammen et Kvarters Tid, hvorefter Indstævnte cyklede hjem til Smidstrupgaard, hvor han straks gik ind i Stalden og stillede Cyklen og gik derefter ad en Bagdør ud til den udfor Hestestalden liggende Mødding, hvor han forrettede sin Nødtørft. Da han derefter gik ind i sit ved Hestestalden liggende Kammer og begyndte at klæde sig af, saa han et Lysskær ude i Gaarden, og da han saa nærmere til, opdagede han Røg i Gaarden. Han løb da ud for at kalde paa Bestyreren og saa da, at Flammerne slog ud fra den aabenstaaende Indkørselsport til Laden.

Af Sagens Oplysninger fremgaa, at Indstævnte efter Besøget hos Svigerforældrene naaede tilbage til Smidstrupgaard Kl 10¹/₄, og at Branden opdagedes Kl 10,50. Ved de senere foretagne Afhøringer af Indstævnte, forklarede han nærmere, at han straks, da han kom hjem forrettede sin Nødtørft paa Møddingen i 15—20 Minuter, idet han her ved oplyste, at han den paagældende Dag led af Mavepine. Da han af Politiet foreholdtes det usandsynlige i, at han skulde kunne sidde 20 Minuter paa Hug paa Møddingen, ændrede han sin Forklaring derhen, at det mulig kun havde drejet sig om 10 Minuter. Efter at Indstævnte derhos i Retsmødet den 2 April 1928 blev gjort bekendt med en af Arbejdsmand Christen Peter Hansen afgivet Forklaring, erkendte han, at han kunde indse, at saafremt han havde siddet paa Møddingen og forrettet sin Nødtørft, umuligt kunde have undgaaet at bemærke, at det brændte i Laden, og ændrede han derefter sin Forklaring derhen, at det var i Hestestalden, han forrettede sin Nødtørft; med Hensyn til, hvad han iøvrigt foretog sig i Tiden, indtil han slog Alarm, har Indstævnte ikke kunnet forklaret andet end, at han gik ind paa sit Værelse og afførte sig sin Jakke samt trak sit Ur op, hvilket alt i alt kan have

taget ham et Par Minuter. Han har endvidere ved en senere Afhøring forklaret, at han, forinden han skiltes fra Davidsen den paagældende Aften, lod sit Vand ved Vejen, medens han efter at være foreholdt Kaj Davidsens Forklaring om, at de begge, forinden de skiltes, havde Afføring inde i Smidstrupgaards Have, maatte erkende Rigtigheden af Davidsens Forklaring, ligesom han indrømmede, at det var med Overlæg, at han ikke omtalte dette for Politiet, idet han haabede at undgaa Ubehageligheder.

Han har endvidere forklaret, at Fru Felsing, der beboede Hovedbygningen, der ligger overfor Ladebygningen med en Gaardsplads imellem, til ham har udtalt, at hun intet har bemærket til Branden, forinden han raabte »Brand«. Denne Forklaring bestredes af Fru Felsing, idet hun forklarede, at hun bemærkede Ildskæret, forinden Indstævnte raabte Alarm, og at hun netop var paa Vej til Bestyreren, da Indstævnte alarmerede, samt at hun Dagen efter Branden til Indstævnte udtalte, at han kom til at dele Æren med hende angaaende Opdagelsen af Branden. Da Indstævnte foreholdtes denne Forklaring, turde han ikke benægte Rigtigheden af den.

Om sine økonomiske Forhold har Indstævnte forklaret, at han alimenterer til to Børn, og at han, da Branden fandt Sted, skyldte Kr 250 til Tjæreby Kommune, der i Egenskab af hans Forsørgelseskommune havde betalt skyldige Alimentationsbidrag. Han har endvidere forklaret, at det var hans Hensigt at indgaa Ægteskab med Anna Davidsen, men at fornævnte Kommune, forinden den udstedte Attest om, at han ikke nød Fattighjælp, havde forlangt det skyldige Beløb af Kr 250 indbetalt. Til Politiet forklarede han ved sin første Afhøring, at han ikke havde sine Ejendele forsikrede, men maatte i Retsmødet den 2 April d A erkende, at han, forinden Branden, var vidende om, at hans Husbond havde tegnet Assurance for hans Tøj for Kr 500.

Som det fremgaar af ovenstaaende har Indstævnte om sin Færden den paagældende Aften afgivet forskellige Forklaringer, idet han flere Gange har ændret sine oprindelige Forklaringer, naar han blev foreholdt, at de enten stred mod de iøvrigt afgivne Forklaringer eller mod Sandsynligheden.

Efter det saaledes foreliggende finder Retten, at Indstævnte selv ved sit Forhold har givet Anledning til Fængslingen, og den af ham nedlagte Paastand vil herefter ikke kunne tages til Følge, hvorfor han vil være at kende uberettiget til Erstatning for uforskyldt Anholdelse og Fængsling.

Indstævnte vil derhos have at betale det offentlige Sagens Omkostninger, derunder i Salær til hans beskikkede Forsvarer, Sagfører V Stocklund, Kr 40.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den af Retten for Helsingør Købstad m v den 29 September d A afsagte Dom, ved hvilken Hans Peter Johan Bernhard Nielsen er kendt uberettiget til Erstatning i Medfør af Retsplejelovens § 792 i Anledning af, at han har været anholdt og fængslet som sigtet for forsættlig Brand-

stiftelse, er paaanket af Sagsøgte med den Begrundelse, at Retten har tillagt hans Forklaring under Sagen fejlagtig Betydning.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil Dommen være at stadfæste.

Sagsøgte har selv sørget for sit Forsvar for Landsretten.

Fredag den 31 Maj.

Nr 270/1928. **Generaldirektoratet for de danske Statsbaner**
(Landsretssagfører Schmidt)

mod

Aktieselskabet Slotsmøllens Fabriker (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om Statsbanernes Forpligtelse til Vedligeholdelse af en Kloakledning.

Østre Landsrets Dom af 17 Oktober 1928: Sagsøgerne, A/S Slotsmøllens Fabriker, bør til de Sagsøgte, De danske Statsbaner, betale 2227 Kr 69 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra 5 November 1927, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Generaldirektoratet for De danske Statsbaner, til Indstævnte, Aktieselskabet Slotsmøllens Fabriker, med 600 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Forbi Sagsøgernes, A/S Slotsmøllens Fabriks Kælder gaar en Hovedkloakledning fra den nærliggende Kolding Slotssø og videre ud til Kolding Fjord. Kloakledningen, der maa antages i sin Tid at være anlagt af

Sagsøgerne, fører under en dem tilhørende Ejendom, nogle derfra efter Kloakens Anlæg bortsolgte Grunde og under Statsbanernes Terræn. Dette sidstnævnte Terræn blev i 1915 udvidet, idet Statsbanerne da eksproprierede en Del af de forommeldte Grunde og navnlig en Del af det Areal, under hvilket Kloaken løb.

Den 19 Januar 1927 meddelte Sagsøgerne Baneingeniør Peytz, at der var en Sænkning paa det Statsbanerne tilhørende Terræn; Sagsøgerne gjorde opmærksom paa, at de havde vanskeligt ved at komme af med Spildevandet, og idet de fremsatte Formodning om, at Hovedkloakledningen var blevet beskadiget paa Statsbanernes Grund, anmodede de om, at Ledningen maatte blive undersøgt og Skaden snarest blive udbedret. Meddelelsen lod Peytz gaa videre til Statsbanernes 2. Distrikt i Aarhus. Den 14 Februar s A spurgte Slotsmøllen, hvorledes det gik med Sagen; Peytz svarede, at der endnu Ingen Afgørelse forelaa. Den 17 samme Maaned modtog Peytz en Skriftvelse fra Distriktet, hvori dette blandt andet meddelte, at der ikke i dets Arkiv kunde findes Oplysninger om, hvem Vedligeholdelsespligten paahvilede. Fra den 21 til 23 samme Maaned lod Statsbanerne foretage Gravninger paa Stedet for at konstatere Ledningernes Tilstand, og den 9 Marts s A sendte Peytz Forslag til Distriktet om en hel ny Ledning i lige Linie. Den 6 April s A tilskrev Distriktet Peytz om at træffe foreløbig Aftale med Slotsmøllen for at forhindre Ulemper ved Vandets Opstemning i Slotsmøllens Kælder; samtidig meddelte de ham, at de ikke kunde gaa ind paa hans Forslag om en ny Ledning og bad ham om at indsende Forslag til en Reparation af den gamle.

Den 19 April s A var man begyndt at pumpe, og efter at Distriktet havde godkendt Peytz Forslag til en Reparation, paabegyndtes Arbejdet. Efter hvad Sagsøgerne gør gældende, ophørte Oversvømmelsen i deres Kældere den 10 Maj s A. Under Arbejdets Gang viste det sig, at der var Brud paa Kloakledningen paa Statsbanernes Grund, og at dette Brud fortsattes ind paa to private Grunde, der i sin Tid var bortsolgt af Slotsmøllen. Statsbanerne ansaa det for nødvendigt at reparere Ledningen ogsaa paa disse Grunde og foretog Reparationsarbejdet. Udgifterne ved Ledningens Reparation udgjorde ialt 18 579 Kr 85 Øre, hvoraf Reparationen af Ledningen paa de private Grunde udgjorde 3637 Kr 69 Øre.

Idet nu Sagsøgerne gør gældende, at der ved den som Følge af Opstemningen af Kloakvandet skete Oversvømmelse i deres Kældere er smeltet en Del i Kældrene oplagret Naturis, at derved er paaført dem et Tab af 1697 Kr 01 Øre, og at Statsbanerne, ikke mindst fordi Arbejdet i urimelig Grad er blevet forsinket, maa være ansvarlig for Oversvømmelserne, der strakte sig udover 4 Maaneder, har de under nærværende Sag paastaet Statsbanerne dømt til at betale dem det fornævnte Beløb med Renter deraf 5 pCt p a fra 5 November 1927.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet, idet de henviser til, at de overhovedet ikke har haft nogen Vedligeholdelsespligt med Hensyn til den omtalte Kloakledning. De gør dernæst gældende, at selv om de maatte have en saadan Vedligeholdelsespligt, kan de ikke være an-

svarlige for Skaden, der formentlig skyldes de nødvendige Reparationsarbejder og ikke staar i Forbindelse med en mulig Forsinkelse af Paa-begyndelsen af Arbejdet. De Sagsøgte har paastaaet Sagsøgerne dømt til at betale Udgifterne ved Vedligeholdelsen, anførte 18 579 Kr 85 Øre med Renter 5 pCt p a fra fornævnte Dato. De har endelig nedlagt forskellige subsidiære Paastande.

Som fornævnt erhvervede Statsbanerne det Areal, paa hvilket Sænkningen og Hovedbrudet fandtes, ved Ekspropriation i 1915. Der blev ved den Lejlighed under Ekspropriationsforretningen afsluttet et Forlig med nogle af Lodsejerne, deriblandt Sagsøgerne. Ved Forliget reserverede en af Lodsejerne — for hvis Vedkommende Sagen betegnedes som »Løbe Nr 664« — sig, »at der ikke, for saa vidt Kloaken kommer til at ligge paa Banens Grund, paaføres hende Udgifter til Kloakens Vedligeholdelse, ligesom overhovedet imod, at der af Statsbanerne paaføres Ledningen nogen Beskadigelse«.

Sagsøgerne tog et Forbehold, der er udtrykt saaledes: »Ejeren reserverede med Hensyn til Kloaken som anført under Løbe Nr 664«.

De Sagsøgte gør nu gældende, at den Ejer, der tog det førstciterede Forbehold, i Virkeligheden ikke havde nogen Vedligeholdelsespligt med Hensyn til Kloaken, idet denne Vedligeholdelsespligt paahvilede Sagsøgerne, og at Forbeholdet derfor kun havde Hensyn til den Skade, der eventuelt maatte paaføres Ledningen af Statsbanerne. Til Støtte for denne Forstaaelse har de henvist til Udtalelser fra den ved Ekspropriationen ledende Landinspektør og fra Kommissarius ved Anlægget af Jærnbaner i Jylland.

I denne Betragtning kan der imidlertid ikke gives de Sagsøgte Medhold. Naar Sagsøgerne henholder sig til et Forbehold om, at der ikke paaføres dem Udgifter til Kloakens Vedligeholdelse, kan dette ikke ret vel forstaaes paa anden Maade, end at Vedligeholdelsespligterne fremtidig paahviler de Sagsøgte, og dette maa antages ogsaa at have været Sagsøgernes Mening. Et saadant Forbehold var ogsaa naturligt, idet det maatte kunne forudses som en Mulighed, at Anlæg og Drift af en Jærnbane paa Arealet kunde bevirke Forstyrrelse af Kloakledningen.

Sagsøgerne vil herefter ikke kunne dømmes til at betale nogen Del af Udgifterne ved Reparationen af en Del af Kloaken, der ligger paa Statsbanernes Grund.

De øvrige Udgifter vedrører som foran nævnt Reparationer af Kloakledningen paa to private Grunde. Da Kolding Slotsmølle i sin Tid bortsolgte disse to Grunde, blev der i Skøderne truffet Bestemmelse om Kloakledningen; i det ene Skøde anerkender Sagsøgerne, at det er dem, der fremtidig har Vedligeholdelsespligten af Kloaken, i det andet Skøde gives der Køberen visse Beføjelser med Hensyn til Spildevandsafløb over Sagsøgernes Grund, men der maa gives de Sagsøgte Medhold i, at disse Bestemmelser naturligt forudsætter, at Slotsmøllen ligesom hidtil har Vedligeholdelsespligten med Hensyn til Hovedledningen.

De Sagsøgte har nu vel ikke tilkaldt Ejerne af Grundene eller Sag-

søgerne, da de foretog Reparationerne, men under Hensyn til, at Sagsøgerne havde anmodet dem om snarest muligt at bringe Forholdet i Orden og til, at en Reparation, da man opdagede, at Brudet fortsattes ind paa privat Grund, maatte stille sig som noget ganske nødvendigt, findes Sagsøgerne at maatte betale Udgifterne ved Reparationen, der som nævnt udgjorde 3637 Kr 69 Øre, hvorved bemærkes, at det ikke kan antages at have været overflødig, at der er foretaget en Udbedring af Kloaken paa de private Grunde, ligesom det heller ikke kan antages, at Reparationen er foretaget paa en mere solid og derfor mere bekostelig Maade, end de foreliggende Forhold krævede.

Efter alt hvad der foreligger, maa det antages, at Skaden paa Sagsøgernes Lager skyldes Oversvømmelser, der har strakt sig over et længere Tidsrum, og som kunde være undgaaet, hvis Statsbanerne i rimelig Tid havde paabegyndt Arbejdet. De Sagsøgte vil derfor være at dømme til at godtgøre Sagsøgerne Skaden, der dog i Overensstemmelse med en under Sagen foretaget Skønsforretning ikke findes at kunne ansættes til et højere Beløb end 1410 Kr.

I Overensstemmelse med det anførte vil Sagen herefter være at afgøre saaledes, at Sagsøgerne til de Sagsøgte vil have at betale 2227 Kr 69 Øre med Renter som nævnt.

Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

Mandag den 3 Juni.

Nr 237/1928. Aktieselskabet **Banken for Frederiksværk og Omegn** (G Shaw)

mod

Finansministeren paa Statskassens Vegne (d kst Kammeradvokat).

betræffende Tilbagebetaling af en Del af et af Appellanten erlagt Skattebeløb.

Københavns Byrets Dom af 14 Juni 1928: Sagsøgte, Finansministeren paa Statskassens Vegne, bør inden 15 Dage fra Dato til Sagsøgerne, A/S Banken for Frederiksværk og Omegn, betale de paa-stævnte 96 Kr 49 Øre, med Renter 5 pCt aarlig af 48 Kr 24 Øre fra den 4 December 1925 og af 48 Kr 25 Øre fra den 1 Juni 1926, alt til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 125 Kr.

Østre Landsrets Dom af 17 September 1928: Appellanten Finansministeren paa Statskassens Vegne bør for Tiltale af de Indstævnte A/S Banken for Frederiksværk og Omegn i denne Sag fri at være. Til det offentlige betaler de Indstævnte de Retsafgifter, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Appellanten havde været afgiftsfri for

begge Retter, og til den kst Kammeradvokat i Salær for begge Retter 200 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste, dog ikke med Hensyn til dens Bestemmelser om Sagens Omkostninger.

Sagens Omkostninger for alle Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dombør — bortset fra dens Bestemmelser om Sagens Omkostninger — ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for alle Retter ophæves.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Sagsøgerne, A/S Banken for Frederiksværk og Omegn, skal for Skatteaaret 1925/26 ansættes til Skat efter Lov Nr 149 af 10 April 1922 om Indkomst- og Formueskat til Staten af en Indkomst af 28 650 Kr. Da dets indbetalte Aktiekapital er 200 000 Kr, er efter Lovens § 1,3 den normerede Skatteprocent 12.

Ifølge Lovens § 8, 3die-sidste Stk skal 5 pCt af Aktiekapitalen, altsaa 10 000 Kr, fradrages i den beregnede Indkomst, saa at den beskattede Del af Indkomsten bliver 18 650 Kr, og da Selskabet i Overensstemmelse med sine Vedtægter har henlagt 9213 Kr til sin Reservefond, skal efter Lovens § 1,3, næstsidste Stykke, Skatten nedsættes med $\frac{1}{4}$ »for en tilsvarende Del af den beskattede Indkomst«.

Med Hensyn til denne sidste Bestemmelse har Skattedepartementet i Cirkulære Nr 87 af 17 Maj 1922 til samtlige Skatteraad udtalt, at det ved dens Anvendelse maa »erindres, at en Del af Indkomsten og herunder altsaa ogsaa af det Beløb, der henlægges, er skattefrit som Følge af det skattepligtige Fradrag, og der maa som Følge heraf ved Skatteberegningen foretages en forholdsmaessig Fordeling af det henlagte Beløb«. I Overensstemmelse hermed har Skattemyndighederne betragtet $\frac{1}{4} \frac{9213}{28650}$ af Henlæggelsen 9213 Kr, altsaa 5997 Kr, som omfattet af Bestemmelsen og beregnet Skatten saaledes:

9 pCt af 5 997 Kr	Kr 539.73
12 pCt af 12 653 Kr	Kr 1518.46
Beskattet Indkomst 18 650 Kr.	Skat Kr 2058.19,

hvilket Skattebeløb, afrundet til 2058 Kr 10 Øre, Sagsøgerne har indbetalt med Halvdelen den 1 November 1925 og Halvdelen den 5 Maj 1926.

Under Paaberaabelse af, at Skatten efter den omtalte Bestemmelse rettelig bør beregnes saaledes:

9 pCt af 9 213 Kr	Kr 829.17
12 pCt af 9 437 Kr	Kr 1132.44

Beskattet Indkomst 18 650 Kr.

Skat Kr 1961.61

altsaa 96 Kr 49 Øre mindre end afkrævet, har Sagsøgerne under denne Sag paastaaet Sagsøgte, Finansministeren paa Statskassens Vegne tilpligtet at tilbagebetale dette Beløb med Renter 5 pCt aarlig af 48 Kr 24 Øre fra 4 December 1925 og af 48 Kr 25 Øre fra 1 Juli 1926. Sagsøgerne har derved hævdet, at efter Lovens Ord skal Skatten nedsættes netop for den Del af den beskattede Indkomst, som »svarer til« den henlagte Del af den samlede Indkomst, ikke for nogen i et eller andet Forhold formindsket Del af Henlæggelsen, og henvist til at Reglen under Rigsdagsforhandlingerne om Loven er gengivet saaledes, idet bl a Sagsøgte personlig har talt om Beløb, der »er sluppet med tre Fjerdedele Skat«; tilsvarende Udtalelser er ogsaa faldet under Rigsdagsforhandlingerne om Lov Nr 304 af 14 December 1927 om Ændringer i og Tillæg til den forannævnte Lov.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet.

Det er Sagsøgtes Opfattelse, at selv om Skat af en Indkomst kun beregnes procentvis af visse Dele af Indkomsten, maa Skattebeløbet tages som Skat paa Indkomsten som Helhed; derfor kan man ikke sondre indenfor et beregnet Skattebeløb mellem, hvad der vilde hidrøre fra den Del af Indkomsten, der henlægges, og fra den øvrige Del, men maa beregne forholdsmæssigt, hvad falder paa hver af Delene; herpaa giver ogsaa Loven direkte Anvisning ved Ordet »tilsvarende«, der viser, at Henlæggelsen skal stilles i Forhold til paa den ene Side Indkomsten og paa den anden Side den beskattede Indkomst. Ud fra samme Opfattelse har Skattedepartementet i det nævnte Cirkulære udtalt, at tilsvarende Fordeling af Henlæggelser maa ske i Tilfælde, hvor et Aktieselskabs Indkomst udgør over 50 pCt af dets Aktiekapital, saa at Skatten svares dels med 15 pCt, dels med 20 pCt, og i Tilfælde, hvor en Del af et Aktieselskabs Indkomster efter Lovens § 8, 3die-sidste Stykke er skattefri som hidrørende fra Virksomhed i Udlandet, og denne Opfattelse er i de forløbne Aar praktiseret med Tilslutning fra mange Aktieselskabers Side.

Det af Sagsøgte fremdragne Synspunkt om et Skattebeløb som hvilende paa Indkomsten som Helhed, er uden Betydning for Afgørelsen af den foreliggende Sag, der netop drejer sig om, hvorledes Skattebeløbet skal udregnes. Herom udtaler Loven, at 9 pCt skal beregnes af en til den henlagte Del af Indkomsten svarende Del af den beskattede Indkomst. Disse Ord forstaas naturligst som henvissende til Henlæggelsens absolutte Beløb. For det foreliggende Tilfælde kunde dette have været klarere udtrykt, f Eks ved Ordene »det samme Beløb indenfor den beskattede Indtægt«, men den Omstændighed, at saadanne Ord ikke er brugt, mulig under Hensyn til Ønsket om at holde Adgang aaben for en analogisk Anvendelse af Fordelingsreglen i Slutningen af Lovens § 8, 3die-sidste Stykke om Indtægt fra Virksomhed i Udlandet, kan

ikke udelukke denne Forstaaelse; tværtimod viser netop den nysomtalte Bestemmelse, at Loven i et Tilfælde, hvor Fordeling skal foretages, benytter Ordene »en forholdsvis tilsvarende Del« og tydeligt angiver Fordelingsforholdet. Det ses ikke, at de Grunde, der har medført den allerede i tidligere Skattelove indeholdte Regel om Skattefrihed for en vis Procent af Aktiekapitalen, har saadan Forbindelse med den heromhandlede nye Regel i Loven af 1922 om Nedsættelse af Skatten af henlagte Beløb, at dennes Gennemførelse bør ske under Hensyntagen til hin. Loven af 22 December 1927 stiller dem tværtimod tildels sideordnet ved sine Ændringer til Loven af 1922 § 1, 3, 2det Stk, og § 8. Ligeledes tyder Bestemmelsen i Loven af 1922 § 1,3) sidste Stykke, hvorefter henlagte Beløb ved ændrede Dispositioner beskattes af Halvdelen, paa, at den heromhandlede Regel er tænkt gennemført som selvstændig. Denne Bestemmelse er af Sagsøgte personlig under Rigsdagsforhandlingerne gengivet saaledes at saadanne tilbageførte Henlæggelser »faar, om jeg saa maa sige, en Straffeskate af en Fjerdedel; de har nemlig i Forveien betalt tre Fjerdedele, og naar de saa skal betale $\frac{1}{2}$ senere, bliver det $1\frac{1}{4}$ «; denne Udtalelse maa selvfølgelig forstaaes med det Forbehold, at Beløbene ved Tilbageførelsen kan blive beskattede efter en anden Procent end den, der benyttedes i Henlæggelsesaaret; men Udtalelsen vilde savne sin logiske Baggrund, hvis de tre Fjerdedeles Skat i Henlæggelsesaaret ikke blev beregnet af selve det henlagte Beløb, men kun af en »forholdsvis« beregnet Del af dette.

Da Sagsøgernes Forstaaelse af den omtalte Lovbestemmelse heretter maa anses for den rette, vil Sagsøgernes Paastand, mod hvis Enkeltheder der ikke er gjort Indsigelse, være at tage til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 125 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Københavns Byrets 11 Afdeling den 14 Juni 1928 og paastaas af Appellanten forandret derhen, at han frifindes, medens de Indstævnte paastaar Dommen stadfæstet.

Foreløbig bemærkes, at det i Dommen nævnte Beløb 1518 Kr 46 Øre rettelig udgør 1518 Kr 36 Øre, hvorefter Beløbet 2058 Kr 19 Øre vil være at rette til 2058 Kr 09 Øre.

Den paagældende Bestemmelse i Lov Nr 149 af 10 April 1922 om Indkomst- og Formueskat til Staten § 1 Nr 3, næstsidste Stykke, der foreskriver, at — under visse nærmere angivne Forudsætninger — i Tilfælde »hvor en Del af et Selskabs Indkomst — — henlægges til Selskabets Reservefonds, — — nedsættes Skatten for en tilsvarende Del af den beskattede Indkomst med $\frac{1}{4}$ «, ses ikke at kunne forstaaes paa den af de Indstævnte hævdede, i Dommen gengivne Maade, hvorimod Retten med Appellanten maa være enig i, at det, saaledes som Skattedepartementet har udtalt i Cirkulære af 17 Maj 1922 (Min Tid A Nr 87), ved Bestemmelsens Anvendelse maa »erindres, at en Del af Indkomsten og herunder altsaa ogsaa af et Beløb, der henlægges, er skattefri som Følge af det skattefri Fradrag, og der maa som Følge heraf ved

Skatteberegningen foretages en forholdsmæssig Fordeling af det henlagte Beløb.« Naar Lovbestemmelsen hjemler Nedsættelse med $\frac{1}{4}$ af Skatten for »en tilsvarende Del af den beskattede Indkomst«, er det uantageligt, at dermed skal være ment: »et saa stort Beløb af den beskattede Indkomst, som er lig med det til Reservefonden henlagte Beløb«; da nemlig en Del af dette sidste Beløb er skattefri i Henhold til Lovens § 8, 4de sidste Stykke, kan denne Del af Henlæggelsen — og som Følge deraf Henlæggelsen i dens Helhed — ikke sprogrigtig betegnes som »en Del af den beskattede Indkomst«. Ordet »tilsvarende« maa derfor forstaas som »forholdsmæssig tilsvarende.«

Herefter, og idet bemærkes, at der ikke ses, som af de Indstævnte forment, af Lovens Forarbejder at fremgaa noget, som kan føre til et andet Resultat, vil Appellantens Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for begge Retter vil de Indstævnte have at betale efter Reglerne for afgiftsfri Sager, derunder i Salær til den kst Kammeradvokat 200 Kr.

Nr 6/1929. Stud theol **Paul Ernst Hansen** (Ahnfelt-Rønne)
mod
Skattedepartementet (den kst Kammeradvokat),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede et Arveafgiftsbeløb.

Østre Landsrets Dom af 21 December 1928: Sagsøgte, stud theol Poul Ernst Hansen, bør til Sagsøgerne, Skattedepartementet, betale de paastævnte 10 434 Kr 88 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 21 Maj 1928, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Indholdet af de foreliggende Dispositioner var det Frk Nielsen, der var at anse som Gavemodtager, og der kan ikke gives Indstævnte Medhold i, at Arveafgiften efter Arveudlægget i Frk Nielsens Bo hæfter paa Gavekapitalen. Da Indstævnte heller ikke iøvrigt har paavist nogen Hjemmel for at Appellanten er pligtig til at udrede Afgiften, vil han efter sin Paastand være at frifinde. Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, stud theol Poul Ernst Hansen, bør for Tiltale af Indstævnte, Skattedepartementet, i denne Sag fri at være. Sagens Omkost-

ninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 800 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indkaldede Doms Præmisser er saalydende:

I Løbet af Aarene 1911—1916 erholdt Frk Christine Nielsen overdraget efternævnte Obligationer, nemlig:

1. to af Grosserer M Th Andersen udstedte Panteobligationer af Paalydende 50 000 og 40 000 Kr,
2. Københavns Kreditkasse-Obligationer af samlet Paalydende 12 000 Kr,
3. en Aktie, stor 5000 Kr, i A/S Krystalhuset,
4. en af Bestyrelsen for nævnte Aktieselskab udstedt Panteobligation af Paalydende til Rest 14 400 Kr.

I de under Post 1 ommeldte Panteobligationer, der er udstedte den 9 Januar 1911 og Dagen efter transporterede til Frk Nielsen, hedder det, at Obligationerne i Grosserer Andersens Levetid er uopsigelige fra Kreditors Side og rentefri. Det var derhos med Hensyn til Obligationerne under de andre tre Poster bestemt, at Renterne skulde tilfalde Grosserer Andersen, saalænge han levede.

Det er under Sagen uomstridt, at samtlige Overdragelser er Gave-dispositioner fra Grosserer Andersens Side til Fordel for Frk Nielsen, til hvem Obligationerne ogsaa blev overleverede.

Den 6 August 1917 afgik Frk Nielsen ved Døden, hvorefter hendes Bo toges under Behandling af Executorer. Samtlige de ovennævnte Frk Nielsen skænkede Midler, af hvilke Obligationen under Post 4 i Mellemtiden ved Afdrag var nedbragt til 10 000 Kr fandtes i Behold i Boet og blev til reducerede Værdier, fastsatte under Hensyn til Grosserer Andersens Indtægtsnydelsesret, taget til Indtægt i Boet. Under dettes Behandling blev derefter Obligationerne under Post 1 og 2 samt yderligere 15 000 Kr Kreditkasse Obligationer og 7300 Kr Københavns Kreditforenings Obligationer, hvilke sidstnævnte Effekter under Boets Behandling var anskaffet i Stedet for Obligationerne under Post 3 og 4, udlagt Frk. Nielsens eneste Arving, nemlig hendes den 12 April 1907 fødte Søn, Poul Ernst Hansen, og tilligemed andre ham tilfaldne Midler indleveret til Bestyrelse under Overformynderiet. Af den saaledes ham tilfaldne Arv svarede Kapitalarveafgift med $3\frac{1}{4}$ pCt i Henhold til Lov Nr 136 af 27 Maj 1908 § 2 A, jfr Lov Nr 127 af 10 Maj 1915 § 1, hvilken Afgift udgjorde 1824 Kr 88 Øre.

Den 24 Juli 1924 afgik Grosserer Andersen ved Døden, hvorefter hans og hans efterlevende Enkes Fællesbo blev taget under Behandling af Sagfører William Hansen og Glarmester Harald J. Madsen som Executores testamenti. Af de Midler, der havde henstaaet til Indtægtsnydelse for afdøde Grosserer Andersen, og som, jfr ovenfor, efter Frk Nielsens Død var blevet udlagt i Arv til hendes Søn, forelaa da i Behold samtlige udlagte Værdipapirer — med Undtagelse af 3000 Kr Københavns Kreditforeningsobligationer — samt et kontant Beløb af 326 Kr 29 Øre.

Paa Skiftet efter Grosserer Andersen blev det fra hans Enkes Side gjort gældende, at de to under Post 1 ommeldte Panteobligationer som Dødsgaver var uforbindende for Boet, hvilket gav Anledning til forskellige Forhandlinger, der resulterede i et med Sanktion af Pupilautoriteterne afsluttet Forlig, hvorefter Obligationerne blev nedskrevet til henholdsvis 22 419 Kr 50 Øre og 17 935 Kr 60 Øre.

I Skrivelse af 27 April 1927 til Revisionen af Eksekutorboer i København resolverede Skattedepartementet, at der i Grosserer Andersens Bo vilde være at berigtige Arveafgift af de af Andersen bortgivne Midler, saaledes at Afgiften, forsaavidt angik de to oftnævnte Panteobligationer (Post 1), alene beregnedes af disses nedskrevne Værdi, og saaledes at der under Hensyn til Reglerne i nævnte Lovs § 12 ialt kun svarede Afgift efter Overgangen fra Grosserer Andersen til Poul Ernst Hansen, hvorfor den paa det nu afgiftspligtige Beløb forholdsmæssig faldende Del af den i sin Tid i Frk Nielsens Bo betalte Arveafgift (1824 Kr 88 Øre) kunde fradrages.

Eksekutorerne har derefter beregnet Afgiften efter Lov Nr 147 af 10 April 1922 § 2 D, jfr § 5 b, til 12 022 Kr 50 Øre med et Fradrag ifølge Lovens § 12 af 1587 Kr 62 Øre, altsaa til Rest 10 434 Kr 88 Øre.

Under nærværende Sag har Sagsøgerne, Skattedepartementet paa Statskassens Vegne, paastaaet Sagsøgte, fornævnte Poul Ernst Hansen, nu stud theol, dømt til Betaling af det paagældende Afgiftsbeløb 10 434 Kr 88 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 21 Maj 1928, medens Skattedepartementet har frafaldet sin i Stævningen nedlagte samme Paastand mod Eksekutorerne i Grosserer Andersens Dødsbo.

Sagsøgerne procederer til Frifindelse.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgte specielt med Hensyn til de ovenfor under Nr 1 omtalte Panteobligationer gjort gældende, at den trufne Disposition ikke omfattes af Lovens § 5 b, der taler om Gaver, af hvilke Giveren har forbeholdt sig Indtægterne, medens det her drejer sig om Obligationer, der er udstedt som rentefri, hvorfor Giveren ikke heller har eller kan have forbeholdt sig nogen Indtægt, da en saadan (Renten) ikke eksisterede.

I denne Betragtning finder Retten ikke at kunne give Sagsøgte Medhold, idet den af Grosserer Andersen foretagne Gavedisposition i den her under Sagen ommeldte Henseende i ethvert Tilfælde ganske maa sidestilles med de i Lovens § 5 b angivne Gaver.

Herefter, og idet det maa antages, at samtlige fra Grosserer Andersens Side foretagne Gavedispositioner er Livsgaver, maa der ved Sagens Paadømmelse gaas ud fra, at de alle omfattes af Lovens § 5 b.

Sagsøgte gør imidlertid gældende, at Afgiften — hvis en saadan skal erlægges — rettelig burde have været belastet hans Moder, Frk Nielsens Dødsbo, idet hun, og ikke Sagsøgte, er den rette Gavemodtager. Der burde derfor i hendes Bo have været afsat et Beløb til Dækning af Afgiften. At dette ikke er sket maa falde det offentlige til Last, og Afgiften kan ikke nu efter en Aarrækkes Forløb afkræves ham, af hvis Arv efter Moderen Arveafgift i sin Tid er betalt, hvorefter han med Føje har troet sit Forhold afgjort.

meradvokat for Landsretten bortfalder. I Sælær for Højesteret til den kst Kammeradvokat betaler Appellanten, Aktieselskabet Høje Søborg 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

De Sagsøgte under denne Sag, A/S Høje Søborg, der i Aaret 1914 havde erhvervet Ejendommen Matr Nr 25 b og c af Buddinge, ansøgte den 10 Juli 1924 i Henhold til Lov om Laan til Boligforanstaltninger Nr 551 af 23 December 1922 Statsboligfonden om et Laan paa 365 000 Kr til Opførelse af 73 Beboelseshuse, hver indeholdende 1 Lejlighed, paa Parceller af det nævnte Areal, idet Aktieselskabet i Andragendet bl a oplyste, at Husene agtedes opført af Selskabet til Salg, hvorfor der ønskedes Tilladelse til at sælge Husene første Gang saaledes, at Statslaanet blev staaende. Ved Skrivelse af 20 August 1924 fra Statsboligfonden bevilgedes det ansøgte Laan, bl a paa Vilkaar, at det fordeltes med 5000 Kr til hvert Hus, at de enkelte Laan fik sekundær Prioritet efter Kredit- og Hypotekforeningslaan til Beløb af ialt højst 9000 Kr, og at Salgssummen for de enkelte Huse ikke uden Statsboligfondens Samtykke maatte overstige 18 300 Kr. Det sidste Vilkaar ændredes dog ved Skrivelse fra Statsboligfonden af 24 November s A paa Grund af Prisstigninger paa Materialier m m, saaledes at Salgsprisen for de enkelte Huse ansattes til den virkelige Anskaffelsespris, dog højst til 21 000 Kr, idet der samtidig gaves Tilladelse til en nærmere angivet Forhøjelse af de forud for Statslaanet staaende Prioriteters Størrelse.

Husene blev færdige i Foraaret 1926, men paa Grund af de ændrede økonomiske Forhold lykkedes det kun i Slutningen af Aaret 1926 og Begyndelsen af 1927 at sælge 8 af dem, medens Resten er udlejet til Beboelse. Køberne af disse 8 Huse har af Statsboligfonden faaet Tilladelse til at overtage det for hvert af Husene beregnede Statslaan paa 5000 Kr og har — bortset fra et enkelt Hus — i Overensstemmelse med § 6 i den ovennævnte Lov udstedt de for dette Laan saavelsom for de øvrige i Ejendommen optagne Prioritetslaan fornødne Panteobligationer paa ustemplet Papir. Endvidere har Aktieselskabet udfærdiget Købekontrakter og Skøder til Køberne af Husene med Stempel til Takst 1 Kr, idet Selskabet er gaaet ud fra, at Bestemmelsen i Lovens § 6: »Købekontrakter eller Skøder til Byggeföreninger eller private, som til vedkommende Ejendom modtager Laan efter denne Lov, kan udfærdiges paa stemplet Papir til Takst 1 Kr« ogsaa maa komme til Anvendelse paa disse Adkomstdokumenter.

Ved Tinglæsningen i Københavns Amts nordre Birks Ret blev Adkomstdokumenterne imidlertid anholdt som formentlig stempelpligtige efter almindelige Regler, og efter at Spørgsmaalet paa Selskabets Begæring havde været forelagt Skattedepartementet, og dette havde

forhandlet med Indenrigsministeriet, sluttede Skattedepartementet sig i Skrivelse af 22 Juni 1927 til Indenrigsministeriets Opfattelse, at den i den citerede Lovbestemmelse hjemlede Begunstigelse vilde kunne finde Anvendelse paa Overdragelsesdokumenterne, men kun forsaavidt angaar den Del af Vederlaget, der falder paa Grunden, medens Dokumenterne iøvrigt maatte anses stempelpligtige paa sædvanlig Maade.

Selskabet anmodede derfor den 23 August 1927 om, at Sagen maatte blive henvist til Domstolenes Afgørelse, og efter at der under 28 April 1928 af Sjællands Stiftamt var udfærdiget Stempelresolution overensstemmende med Skattedepartementets Afgørelse, saaledes at Adkomstdokumenterne vil være at stemple efter 1ste Klasses Takst af Vederlaget henholdsvis Ejendomsskyldværdien med Fradrag af den Del af Vederlaget, der falder paa Grunden, har under nærværende Sag Skattedepartementet ved den kst Kammeradvokat paastaet Aktieselskabet tilpligtet at betale det for de 8 Adkomstdokumenter herefter skyldige Beløb i yderligere Stempeltakst m v ialt 1463 Kr 40 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 6 September 1928.

Aktieselskabet har paastaet sig frifundet.

Til Støtte for dets Paastand har Selskabet gjort gældende, at Lovens § 6 ikke indeholder nogen Støtte for den af Skattedepartementet foretagne Sondring mellem Vederlaget for Grunden, der normalt heller ikke ved Salget er særlig ansat, og Vederlaget for den øvrige Ejendom, hvorimod § 6 indrømmer Stempelbegunstigelse for Adkomstdokumentet som Helhed til den, der »til vedkommende Ejendom modtager Laan« efter denne Lov, under hvilket Udtryk de heromhandlede Købere, der ved Udstedelse af den første Panteobligation for Statslaanet har erkendt at have modtaget dette, ligefrem maa henføres. Selskabet har endvidere anført, at Skattedepartementet, saafremt det ikke ansaa Køberne for Laantagere, vilde savne Hjemmel ogsaa for den dem indrømmede begrænsede Stempelfrihed for Adkomstdokumenterne saavel som ogsaa for Stempelfriheden for de af dem i Anledning af Prioriteringen udstedte Panteobligationer, og at Opfattelsen af Køberne som Modtagere af Laanet ogsaa stemmer med, at Statsboligfonden ved Indrømmelser af det af Aktieselskabet ansøgte Laan har fordelt dette til de enkelte Ejendomme, samt, efter at der var udbetalt 70 a 75 pCt af Laanesummen i Forskud, har nægtet at berigtige Laanet, før Husene var solgt, og i Tilfælde af Salg kun berigtiger Laanet overfor Køberne, saaledes at Statsboligfonden herved i Forbindelse med, at Salgssummen for Husene af Statsboligfonden er fastsat til Anskaffelsessummen for Ejendommen, synes at betragte Køberne som de egenlige Laantagere og Aktieselskabet kun som en foreløbig Repræsentant for disse. Subsidiært har Aktieselskabet gjort gældende, at de paagældende Købere i hvert Fald ifølge de samme Hensyn, som har ført til den af Skattedepartementet indrømmede delvise Stempelbegunstigelse, ikke bør stilles ringere end, om de selv havde bygget Huset, saaledes at deres Stempeludgift kun bør blive foruden 1 Kr for Grundens Værdi sædvanlig Entreprisestempel af Bygningens Værdi eller $\frac{1}{6}$ promille, sva-

stadfæste. Kæremaalets Omkostninger vil være at betale som nedenfor nævnt.

Thi bestemmes:

Landsrettens Kendelse bør ved Magt at stande.

Kæremaalets Omkostninger betaler Overportør N J J Elmvang til Landsretssagfører M Mikkelsen med 50 Kroner.

Den paakærede Kendelses Præmisser er saalydende:

Efter at Landsretten ved Kendelse af 17 Januar 1929 havde bestemt, at der efter Afhøringen af nogle nærmere nævnte Vidner, skulde tages Bestemmelse om Førelsen af nogle af Sagsøgeren i hans Processkrift af 1 Januar s A anførte Vidner, har han, efter at de af Landsretten tilladte Vidner var afhørt den 25 April 1929, begært de øvrige i Processkriftet nævnte Vidner afhørt og desuden begært afhørt Bager Hogrebe af Overlund. Det ved Vidneførslen oplyste har ikke givet Anledning til yderligere Vidneførsel, og da det, hvorom Vidnerne ifølge Processkriftet skal afhøres, dels falder uden for Sagsøgerens Paastand i Sagen, idet en af ham efter Skriftvekslingens Slutning i Retsmødet den 25 April d A fremsat Begæring om Udvidelse af Paastanden til ogsaa at omfatte Sagsøgtets Behandling af Sagsøgerens Konkursbo ikke under Modpartens Protest, og idet Sagsøgeren ikke er gaet frem efter Reglerne i Retsplejelovens § 348, kan tillades, og dels ikke skønnes at ville kunne faa Betydning ved Sagens Afgørelse, vil den begærede Vidneførsel ikke kunne tilstedes.

Ved en af Højesteret s D afsagt Dom i Sag Nr 93/1929 (**Rigsadvokaten mod Jakob Jakobsen**) blev Tiltalte for Vold mod sagesløs Person i Medfør af midlertidig Strfl af 1 April 1911, § 1. 2 Stykke, 3 Punktum anset med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder.

Ved en af Højesteret s D afsagt Dom i Sag Nr 70/1929 (**Rigsadvokaten mod Poul Gerhard Hansen**) blev Tiltalte for Tyveri og Forsøg derpaa anset efter Strfl § 230 I, jfr tildels § 46, jfr i det hele midlertidig Strfl 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fængsel i 100 Dage.

Torsdag den 6 Juni.

Nr 30/1929. Trævarefabrikant **J M Jensen** (Selv)
 mod
Anders Rasmussen (F Bülow efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Beføjelse til at hæve en Kontrakt om Levering af et Parti Skraatobakksdaaser.

Vestre Landsrets Dom af 7 December 1928: Sagsøgte, Trævarefabrikant J M Jensen, bør til Sagsøgeren, Anders Rasmussen, betale 2949 Kr tillige med Renter heraf 5 pCt p a fra den 10 Juli 1928, indtil Betaling sker. Til det offentlige betaler Sagsøgte Retsafgifter og Godtgørelse for stemplet Papir, for saa vidt disse Udgifter skulde have været erlagt af Sagsøgeren, saafremt Sagen ikke for hans Vedkommende havde været beneficeret, samt til de for Sagsøgeren henholdsvis for Underretten og for Landsretten beskikkede Sagførere, Overretssagfører Holtet og Overretssagfører Ejstrup, i Salær 75 Kr og 100 Kr samt til førstnævnte tillige i Godtgørelse for Udlæg 54 Kr. Det idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. I Salær for Højesteret til den for Indstævnte beskikkede Sagfører vil Appellanten have at betale 150 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret til Højesteretssagfører F Bülow betaler Appellanten, Trævarefabrikant J M Jensen, 150 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Sagsøgeren, Anders Rasmussen af Blegind, havde opnaaet Patentbeskyttelse for en Skraatobakksdaase forsynet med et til Afskæring af Skraaen indrettet Metallaag besluttede han at søge denne Genstand indarbejdet paa det hjemlige Marked. I den Anledning oprettede han den 7 September 1927 skriftlig Overenskomst med Sagsøgte, Trævarefabrikant J M Jensen af Hørning, om, at denne for en Pris af 15 Øre pr Stk skulde fremstille 20 000 saadanne Skraatobakksdaaser. Sagsøgeren modtog 340 Stk, men indledede derefter, da der ikke viste sig

Købelyst af Betydning, Forhandlinger med Sagsøgte om at standse Fabrikationen, men der opnaaedes ikke Enighed herom, idet Sagsøgte under Hensyn til, at Arbejdet var vidt fremskredet, forlangte et større Beløb, end Sagsøgeren vilde give. Senere anlagde Sagsøgeren Sag mod Sagsøgte, idet han gjorde gældende, at Partiet skulde have været færdigt saa betids, at det kunde have været afsat under Julehandlen i Aaret 1927, og at han derved, at Sagsøgte ikke havde gjort det færdigt rettidigt, havde lidt et Tab af 6449 Kr. Ved nærværende Rets Dom af 18 Juni 1928 blev Sagsøgte imidlertid frifundet for at betale dette Beløb med den Motivering, at Sagsøgeren, selv om det maatte antages, at Sagsøgte havde leveret for sent, ikke havde lidt noget Tab herved. Efter at Sagsøgte nu har leveret hele det resterende Parti, 19 660 Daaser, har Sagsøgeren, der har betalt Købesummen forud, afvist Partiet som ukontraktmæssigt og paastaet Sagsøgte dømt til at tilbagebetale Købesummen med 2949 Kr og til desuden at udrede en Erstatning af 1000 Kr tillige med Renter af det samlede Beløb, 3949 Kr, 5 pCt p a fra den 10 Juli 1928, indtil Betaling sker.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Der er mellem Parterne Enighed om, at Partiet er fabrikeret efter Prøve, men Prøven har ikke kunnet paavises. I en under Sagen optaget Syns- og Skønsforretning udtales det af Skønsmændene: »Vi fandt, at Partiet var meget uensartet udført og kan ikke kaldes færdigbehandlet Salgsvare, dels mangelfuld Forarbejdning af Hylsteret, specielt Knivdækslet og dets Montering, ligeledes manglede en stor Del Politur — — —«. Under Forretningens Afhjemling bemærkede Syns- og Skønsmændene derhos, at en Del Daaser var revnede ved Knivdækkets Paasætning, at ca $\frac{1}{3}$ af dem ikke var politurstrøgne, og at det Bøgetræ, hvoraf Daaserne var lavede, ikke var lige godt for alles Vedkommende, idet nogle af dem havde »sure Striber«.

Herefter findes det tilstrækkeligt bevist, at Partiet er behæftet med væsentlige Mangler i et saadant Omfang, at Sagsøgeren har været berettiget til at hæve Kontrakten i dens Helhed og fordre Tilbagebetaling af Købesummen, hvorimod der ikke bliver Spørgsmaal om at tilkende ham Erstatning, idet det ikke er godtgjort eller blot sandsynliggjort, at han, selv om Partiet havde været kontraktmæssigt ved Leveringen, vilde kunne have solgt det med Fortjeneste. Herefter vil Sagsøgte være at tilpligte at betale Sagsøgeren 2949 Kr tillige med Renter deraf som paastaet.

Sagsøgte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager og derunder 75 Kr i Salær og 54 Kr for hafte Udlæg, der ved Underretten er tilkendt den for Sagsøgeren sammesteds beskikkede Sagfører, samt i Salær til den for ham ved Landsretten beskikkede Sagfører 100 Kr.

Nr 103/1929.

Rigsadvokaten

m o d

Otto Frits Ferdinand Jørgensen (Aagesen),

der tiltales for Vold mod sagesløs Person.

Østre Landsrets Dom af 25 Marts 1929: Tiltalte Otto Frits Ferdinand Jørgensen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 8 Maanedre og i Erstatning til Fiskehandler Hans Adolf Knudsen Hansen betale 150 Kr. Saa bør Tiltalte og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Valdemar Frederiksen, 50 Kr. Den idømte Erstatning at udrædes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte dels af det offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 1 Aar.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 1 Aar. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Otto Frits Ferdinand Jørgensen til Højesteretssagfører Aagesen 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Københavns Byrets 8 Afdeling, tiltales Otto Frits Ferdinand Jørgensen for Natten mellem den 31 December 1928 og 1 Januar 1929 i Borgergade med knyttet Haand at have tildelt Fiskehandler Hans Adolf Knudsen Hansen, der var sagesløs, flere Slag i Ansigtet, hvorved der fremkom en Del Blodudtrædning af venstre nederste Øjelaag, et ca 1 × 1 Centimeter dybt Saar i venstre Side af Overlæben, samt et overfladisk Saar i højre Tindingeregion.

Tiltalte er født den 10 Januar 1903 og er tidligere bl a anset ved Østre Landsrets Dom af 21 Februar 1927 efter Straffelovens § 230, I og § 253 samt midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 4 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maanedre, og ved Københavns Byrets Dom af 17 Oktober 1927 efter midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 4 med Tvangsarbejde i 4 Maanedre samt senest ved Københavns Byrets Dom af 29 December 1928 efter midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 1, 2 Stk med Fængsel paa sædvanlig

Fangekost i 40 Dage, hvilken Straf ved Østre Landsrets Dom af 28 Januar 1928 ændredes til Tvangsarbejde i 4 Maaneder.

Ovennævnte Fiskehandler Hans Hansens Forklaring — bl a for Landsretten — gaar ud paa, at han den anførte Nat i Dansesalonen »Kæden« kom til at sidde ved Bord sammen med Tiltalte, en anden Mandsperson og to Kvinder, der alle fire aabenbart var i Selskab sammen. Den fornævnte Mandsperson og Hansen drak et Par Pilsnere sammen, og Personen foreslog, at de skulde gaa hen et andet Sted og faa noget mere at drikke, og Hansen forstod, at det skulde foregaa hos en af de tilstedeværende Kvinder, som Personen betegnede som sin Kære-
ste. Hansen indvilligede paa Skrømt, og forsøgte, da det blev Lukketid, at slippe fra Selskabet ved at gaa paa Toilettet, men da han kom ned i Forhallen, stod de alle fire og ventede paa ham og fulgtes med ham henad Dr Tværgade. Mandspersonen holdt paa, at Hansen havde lovet at gaa med; de kom i Skænderi og tog fat i hinanden, men de slog ikke paa hinanden, og ingen af dem faldt. Tiltalte sagde nu, idet han afførte sig sin Overfrakke, at han nok skulde »ordne« Hansen, hvorefter han slog denne et Slag med knyttet Haand i Ansigtet, der bevirkede, at han faldt, og at hans Øje straks hovnede op; da han atter var kommet op, slog Tiltalte ham paany flere Slag i Ansigtet, saa at han paany faldt, og da han atter kom paa Benene, slog Tiltalte ham igen. Hansen slog saa godt han kunde igen i Selvforsvar, men Tiltalte var ham overlegen, og han raabte nu paa Hjælp. Da Politiet kom til, var Tiltalte gaaet, men blev paavist af Hansen i en nærliggende Beværtning. Hansen har hævdet, at selv om han var noget paavirket af Spiritus, husker han nøje det passerede.

Tiltalte har forklaret, at han vel sad ved samme Bord i »Kæden« som Hansen og de andre omforklarede Personer, men han har benægtet at kende disse, at have hørt noget om, at de skulde gaa hjem til en af Kvinderne, at have været med til at vente paa Hansen i Forhallen eller at have fulgtes med Hansen og de andre henad Gaden. Da han kom til Hjørnet af Borgergade, saa han Hansen i Slagsmaal med en ham ubekendt Mandsperson, som han ikke mindedes at have set i »Kæden«. Han søgte at tale Hansen til Rette og tog fat i ham, men Hansen puffede til ham og gav ham et Slag paa Kinden, hvorefter han puffede Hansen fra sig, dog uden at han faldt, og han har benægtet at have tilføjet Hansen de ovenanførte Læsioner; disse maa Hansen have faaet i Slagsmaalet med den anden Mandsperson.

Under Forundersøgelsen har Tiltalte forklaret, at han nok slog fra sig, efter at være blevet slaaet af Hansen, men han ved ikke, hvorvidt han ramte ham. Hvad der passerede den paagældende Nat staar i Taage for Tiltalte, da han havde været ude at drikke de sidste Par Døgn, men han husker dog, at Hansen slog først.

Chauffør Ove Christiansen har forklaret, at han kom til, da Tiltalte og Hansen var i Slagsmaal; han hørte Tiltalte sige noget om, at naar den anden ikke kunde klare det, saa skulde Tiltalte nok »ordne« ham. Han saa, at Hansens ene Øje allerede var ophovnet, og at han blødte fra Ansigtet, og det var tydeligt, at han ikke kunde klare sig. Hansen faldt en Gang, men da han var kommet paa Benene fortsattes Slags-

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokollsekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 13

Torsdag den 6 Juni.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Martensen-Larsen og Fenger hver 150 Kroner, som udredes af det offentlige.

Det Appellanten, Entreprenør Lars Thomsen tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 26 Oktober 1922 kom Sagsøgeren, Entreprenør Lars Thomsen i Nørresundby, til Skade og blev efter et uafbrudt Sygeleje den 28 Januar 1923 indlagt paa Aalborg Kommunehospital's Sindssygeafdeling, hvor han henlaa, indtil han den 21 Marts s A blev overført til Sindssygehospitalet ved Aarhus, hvorfra han blev udskrevet i Sommeren 1926. Sagsøgerens Hustru, Mariane Elisabeth Thomsen, f Jensen, døde den 3 Februar 1923, efter at hun med Ægtefællernes Fællesbarn Edith Thomsen var sprunget ud af Vinduet, og Barnet døde Dagen efter, den 4 Februar s A. Begge Dødsfald anmeldtes den 5 s M til Skifte retten i Aalborg, og der fandt derefter samme Dag Registrering Sted. Paa en Skiftesamling Dagen efter mødte Fru Thomsens Broder samt Sagsøgerens Søn af tidligere Ægteskab og oplyste, at Sagsøgeren var indlagt paa Aalborg Kommunehospital som sindssyg, og samme Dag blev sidstnævnte af Skifteforvalteren beskikket som Værge ad hoc til at varetage Sagsøgerens Interesser under Skiftebehandlingen. Medens Edith Thomsens Bo samme Dag blev udlagt for Begravelsesudgifter, idet det blev overset, at hun var Arving i Boet efter Moderen, blev

Fru Thomsens Bo taget under offentlig Skiftebehandling, og det forefundne Løsøre bortsolgt ved offentlig Auktion med Undtagelse af Effekter til Registreringsværdi 515 Kr 50 Øre, der blev udlagt Fru Thomsens fornævnte Broder, som paatog sig at sørge for Begravelsen. Ved Boets Slutning udlagdes der Sagsøgeren, hvis Hustru havde Særeje ifølge Ægtepagt, som Arv 320 Kr 61 Øre og hendes Broder som Arv 641 Kr 21 Øre. Efter at man var blevet opmærksom paa, at Hustruens Broder ikke var arveberettiget, blev der til Sagsøgeren udleveret Løsørengstande til Registreringsværdi 124 Kr af de til Broderen udlagte Effekter.

Under Anbringende af, at Skiftebehandling og Beskikkelse af Værge urigtig er sket uden Meddelelse til ham, og at Løsøret derefter uden Nødvendighed er realiseret til langt under Værdien, samt at der med Urette er tillagt Hustruens Broder den fornævnte Arv, har Sagsøgeren under nærværende Sag søgt Sagsøgte, Skifteforvalteren i Aalborg Dommer O Waage-Jensen, til Betaling af 7564 Kr 39 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 8 August 1927, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet mod Betaling af det til Hustruens Broder urigtig udlagte Arvebeløb 641 Kr 21 Øre med Fradrag af Registreringsværdien 124 Kr af de Sagsøgeren tilbageleverede Løsørengstande, altsaa ialt 517 Kr 21 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 18 August 1923, indtil Betaling sker.

Fra Reservelæge Egeblad ved Aalborg Kommunehospitals Sindsygeafdeling foreligger en Erklæring af 6 December 1927, hvori det om Sagsøgeren bl a hedder:

»Af Journalerne fremgaar: Han er meget deprimeret, svarer kun modvilligt, erklærer at hans Tilstand skyldes fortvivlede økonomiske Forhold.

Det oplyses, at han før Depressionsperioden en Tid ødslede Penge ud langt over Evne og var stor paa det.

Han var under Opholdet her paa Hospitalet deprimeret, hallucineret (hørte Stemmer, der sagde »de grueligste Ting«) og faamælt (Talen besværet og Stemmen hviskende og ynkelig), troede sig undertiden forfulgt, var steds- og tidsorienteret, rolig og flink. Hukommelsen daarlig — — —.

Forsaavidt Sagsøgeren til Støtte for sin Paastand har gjort gældende, at der med Urette er gaaet frem som sket, maa det efter det oplyste antages, at Sagsøgerens Sindstilstand ved Skiftets Paabegyndelse var en saadan, at Meddelelse til ham om Hustruens og Barnets Død ikke var forsvarlig, og at Paabegyndelse af Bobehandlingen og Beskikkelse af Værge saaledes ikke vilde være undgaaet, selv om Skifteforvalteren, der har hævdet telefonisk at have erholdt Meddelelse fra Hospitalet om Sagsøgerens Tilstand, havde indhentet en egenlig Erklæring herfra. Idet der derhos med Hensyn til Realisationen af Boets Løsøreeffekter er gaaet frem efter Lovens Forskrifter, findes der ikke at være Grundlag for at paalægge Sagsøgte Erstatningsansvar udover, hvad der af denne er erkendt, hvorved bemærkes, at der ikke kan tillægges Sagsøgerens Indsigelse om, at de ham nu tilbageleverede Effekter ikke længere har Registreringsværdien, nogen Betydning.

Efter det saaledes anførte vil Sagsøgte Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde op-
hæves. Der vil være at tillægge de for Parterne for Landsretten be-
skikkede Sagførere i Salær 150 Kr til hver, hvilke Beløb ligesom de
Salærer, der er tillagt de for Parterne under en Vidneførsel ved Frede-
riksberg Birk beskikkede Sagførere, 45 Kr til hver, bliver at udrede af
det offentlige.

Fredag den 7 Juni.

Nr 159/1929. Sagfører cand juris **V Gramming**
p a a k æ r e r

Vestre Landsrets Kendelse af 7 Maj 1929.

Den paakærede Landsretskendelse er saalydende:

Den paakærede Kendelse er afsagt den 30 Marts 1929 af Aarhus
K ø b s t a d s R e t for Straffesager.

Idet den af den Kærende i hans Kæreskrift til Landsretten af 4 Maj
1929 brugte Skrivemaade findes at være af saadan Beskaffenhed, at den
indeholder en Fornærmelse mod Landsretten, vil den Kærende i Med-
før af Retsplejelovens § 151 herfor være at anse med en Bøde af 40 Kr
til Statskassen.

T h i b e s t e m m e s :

Den paakærede Kendelse bør ved Magt at stande.

Til Statskassen bøder den Kærende, Viggo Emanuel Gramming,
40 Kr.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den af Vestre Landsret den 7 Maj 1929 afsagte Kendelse
er den 25 s M paakæret til Højesteret af Viggo Emanuel Gram-
ming, forsaavidt angaar den ham ikendte Bøde.

Da Kære ikke har fundet Sted inden Udløbet af den i Rets-
plejelovens § 969 fastsatte Frist,

b e s t e m m e s :

Dette Kæremaal afvises.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 105/1929 (**Rigsadvokaten mod Karl Oscar Thomsen**) blev Vestre Landsrets Dom, ved hvilken Karl Oscar Thomsen var erklæret for uberettiget til Erstatning i Anledning af en ham overgaaet Fængsling, stadfæstet.

Nr 53/1929. Skibsfører N N **Johansen** (Selv)
mod

Hovmester N P **Sørvin**, Fisker **Herman Nielsen**, Fisker **Oluf Christoffersen**, Skibsfører **Peter M Schmidt** og Gaardejer P H **Crillesen** (Heilesen),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Forpligtelse til at refundere Appellanten et af ham som Andel i en Brugsforenings Underskud betalt Beløb.

Østre Landsrets Dom af 31 December 1928: De Sagsøgte, Hovmester N P Sørvin, Fisker Herman Nielsen, Fisker Oluf Christoffersen, Skibsfører Peter M Schmidt og Gaardejer P H Crillesen bør for Tiltale af Sagsøgeren, fhv Skibsfører N N Johansen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter de Indstævntes Paastand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til de Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, fhv Skibsfører N M Johansen, til de Indstævnte, Hovmester N P Sørvin, Fisker Herman Nielsen, Fisker Oluf Christoffersen, Skibsfører Peter M Schmidt og Gaardejer P H Crillesen med 300 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Begyndelsen af Aaret 1919 blev der i Dragør oprettet en Brugsforening for Dragør og Omegn og samtidig vedtaget Love for denne. I disses § 4 bestemmes, at samtlige Medlemmer er solidarisk ansvarlige for Foreningens Forpligtelser, og § 18 er saalydende:

»Udmeldelse af Foreningen maa ske skriftlig til Formanden, der giver den Udmeldte en skriftlig Tilstaaelse for at have modtaget Udmeldelsen — — —.

Udtraadte eller udelukkede Medlemmer hæfter ikke for Betaling af anden Gæld en den, Foreningen havde, da de ophørte at være Medlemmer.

Naar et Medlem er traadt ud eller udelukket, og den første efter Udtrædelsen eller Udelukkelsen følgende Opgørelse af Foreningens Status udviser Overskud eller Balance, er det Medlem, der er udtraadt eller udelukket af Foreningen, ikke pligtig at udrede nogen Del af Foreningens Gæld, og skulde der i sligt Tilfælde af en Kreditor (i Overensstemmelse med denne §'s andet Stykke) blive gjort Krav gældende mod et tidligere Medlem, kan dette fordrø Beløbet refunderet fuldt ud af de tilbageblivende Medlemmer, der hæfter solidarisk derfor«.

Paa en den 8 December 1924 afholdt Generalforsamling blev det oplyst, at Foreningens Underskud ifølge en fremlagt Opgørelse for Regnskabsaaret til 1 November 1924 udgjorde 31 323 Kr 48 Øre. Ved Nytaar 1925 sendte Sagsøgeren under denne Sag fhv Skibsfører N N Johansen, der havde været Medlem af Foreningen omtrent fra dens Stiftelse, Foreningens Formand en skriftlig Udmeldelse, hvorpaa denne i Skrivelse af 4 Januar 1925 opgjorde Sagsøgerens Netto-Andel i det nævnte Underskud til 163 Kr 60 Øre, men tilføjede, at da »alle efter Lovene hæfter solidarisk, kan der ved Masseudmeldelser blive Tale om Likvidation og i saa Tilfælde et betydeligt større Beløb at betale«. Sagsøgeren indbetalte derpaa de 163 Kr 60 Øre, hvorefter han fra Foreningens Formand modtog en den 6 M dateret Kvittering saalydende: »Modtaget af Hr Skibsfører N Johansen Kr 163.60, hvilket tilligemed Johansens Tilgodehavende:

— — — —

udgør Johansens Andel af det til 1 November 1924 værende Underskud i Brugsforeningen«.

Den 4 Maj 1925 traadte Brugsforeningen i Likvidation og Likvidationskomiteen opgjorde pr 7 November s A en Status, hvorpaa Likvidationsomkostningerne er opført med 6000 Kr og Underkudet med 41 600 Kr, som den fordelte paa 64 Medlemmer med 650 Kr paa hver, idet Foreningen ved Opløsningen havde 115 Medlemmer, af hvilke efter Likvidationskomiteens Skøn 51 var ude af Stand til at betale nogen Andel af Underskudet. Blandt de omtalte 64 Medlemmer var Sagsøgeren, som imidlertid nægtede at betale mere, end han allerede havde betalt, hvorfor den likviderende Forening anlagde Retssag imod ham. Ved Københavns Amts søndre og Amager Birks Rets Dom af 18 Maj 1926 blev Sagsøgeren dømt efter Foreningens Paastand, men ved Østre Landsrets Dom af 21 August s A blev han frifundet mod at betale 74 Kr 76 Øre, som beroede paa en Fejl ved den i sin Tid foretagne Udregning, og som han selv erkendte at skyldte.

Den likviderende Forening og dens Medlemmer fyldestgjorde ikke sin største Kreditor, nemlig Den danske Andelsbank A m b A i Likvidation, i det følgende kaldet Andelsbanken, hvorefter denne efter en forgæves Arrestforretning hos Foreningen ved Likvidationskomiteens

Formand, Sagfører J Mimer, indstævnedes 28 nuværende og tidligere Medlemmer af Brugsforeningen, deriblandt Sagsøgeren til Betaling af 17 403 Kr 96 Øre m m og ved Østre Landsrets Dom af 4 Juli 1927 blev alle de af de Indstævnte i den paagældende Sag, som antoges overhovedet at være eller at have været Medlemmer af Brugsforeningen, in solidum dømt til Betaling af 17 403 Kr 96 Øre, tilligemed Renter og 600 Kr i Sagsomkostninger.

Den 22 Juni 1928 foretog Andelsbanken i Henhold til Dommen Eksekution hos Sagsøgeren for et Beløb af Kr 680,93 Øre, nemlig 601 Kr 08 Øre som Del af Hovedstol ifølge Dommen, 53 Kr 19 Øre som paaløbne Renter og 26 Kr 66 Øre som Omkostninger ved Eksekutionen.

Sagsøgeren gør nu gældende, at han, da han efter at være udtraadt af Foreningen har betalt sin Andel af dens Underskud ved hans Udtræden efter Foreningens egen Opgørelse, er berettiget til at gøre solidarisk Regres gældende mod dem, der var Medlemmer af Foreningen, da den traadte i Likvidation, for fornævnte Beløb med Tillæg af hans øvrige Udgifter ved Sagen med Andelsbanken m v, ialt 456 Kr, tilsammen 1136 Kr 93 Øre, hvilke Beløb han har maattet betale, fordi Foreningen og dens tilbageblivende Medlemmer ikke har opfyldt sine Betalingsforpligtelser. Han søger derfor de Sagsøgte, Hovmester N P Sørvin, Fisker Herman Nielsen, Fisker Oluf Christoffersen, Skibsfører Peter M Schmidt og Gaardejer P H Crillesen, som alle var Medlemmer af Foreningen, da den traadte i Likvidation, tilpligtede in solidum at betale ham de 1136 Kr 93 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 6 Oktober 1928.

De Sagsøgte paastaar sig frifundet. De henviser til, at af det af Sagsøgeren betalte og paastævnede Beløb udgør de 482 Kr 66 Øre Sags- og Eksekutionsomkostninger, og hævder, at Sagsøgeren ikke kan have Regres for disse Omkostninger, da han selv har paadraget sig dem ved ikke at opfylde sine Forpligtelser. Men heller ikke for det resterende Beløb 654 Kr 27 Øre kan han efter de Sagsøgtes Formening have Regres, da den Opgørelse, hvorefter han efter sin Udmeldelse af Foreningen betalte sin Andel af dens Underskud, har vist sig at være urigtig, og derfor ikke kan være bindende for de Sagsøgte. Bl a har Foreningens faste Ejendom, der i Status pr 1 November 1924 stod opført til Værdi 36 613 Kr 09 Øre maattet sælges for 25 500 Kr. Endvidere har udestaaende Fordringer, der i samme Status stod opført til 9023 Kr 58 Øre kun kunnet udbringes til Netto 1546 Kr 40 Øre. Hertil kommer andre Tab samt Omkostninger ved Likvidationen, for hvilke Sagsøgeren ogsaa maa hæfte.

De Sagsøgte har derhos nedlagt subsidære Paastande.

Der maa nu gives de Sagsøgte Medhold i, at de af den af dem anførte Grund ikke kan være pligtige at betale Sagsøgeren det ovennævnte Beløb, 482 Kr 66 Øre, som han har paadraget sig i Omkostninger, men heller ikke de 654 Kr 27 Øre findes Sagsøgeren at kunne fordre betalt af de de Sagsøgte. Han kan ikke støtte noget paa, at han til Foreningen har betalt sin Andel af Underskudet saaledes som den blev udregnet af Foreningens Formand i Begyndelsen af Januar 1925

paa Grundlag af den da foreliggende Opgørelse, da det under Likvidationen har vist sig, at denne Opgørelse er urigtig, og at hans Andel i Underskudet derfor betydelig overstiger det Beløb, han da og senere efter Landsrettens Dom af 21 August 1926 betalte. Han vil nemlig, da han udmeldte sig af Foreningen ganske kort før Likvidationen blev vedtaget, og Foreningens Gæld, herunder til Andelsbanken, efter det oplyste ikke er blevet forøget i Tiden fra hans Udmeldelse til Likvidationens Vedtagelse og maa antages i det væsentlige at have været identisk paa de to Tidspunkter, som solidarisk Skyldner for denne Gæld, ikke kunne undgaa at deltage i de Tab, som er konstateret under Likvidationen og i de berettigede Omkostninger ved denne. Og da Sagsøgeren end ikke har assereret, at det ham af Andelsbanken afkrævede Beløb 654 Kr 27 Øre med Tillæg af, hvad han tidligere har betalt til Foreningen som Andel i dens Underskud, er større, end hvad han bliver skyldig ved Likvidationens Slutopgørelse, findes han som anført ikke nu at kunne kræve noget betalt af de Sagsøgte; herved bemærkes, at det er oplyst, at disse til Dækning af Foreningens Underskud alt har betalt hver 650 Kr med Fradrag af respektive Renter og Dividende. De Sagsøgte vil saaledes i det hele være at frifinde.

Efter Omstændighederne vil Sagens Omkostninger kunne ophæves.

Mandag den 10 Juni.

125/1929. Ølhandler **A J Jelstrup** og Grosserer **Chr Høft**
paakærer

Østre Landsrets Kendelse af 9 Marts 1929.

Kendelse afsagt af Fogden i Holbæk den 19 Februar 1929: Begæringen om Indsættelse i A/S Jelstrup & Co's Eftf's Bygninger paa Matr Nr 307 b af Holbæk Købstads Bygrunde vil være at nægte.

Østre Landsrets Kendelse af 9 Marts 1929: Den paakærede Kendelse stadfæstes. Kæremaalets Omkostninger ophæves.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Kendelse er med Justitsministeriets Tilladelse paakæret til Højesteret.

Da Gældens Størrelse og Forfald er fastslaaet i det for Forligskommissionen ratihaberede Forlig, findes den begærte Indsættelse at have Hjemmel i D L 5—7—8, hvorfor Begæringen vil være at tage til Følge.

T h i b e s t e m m e s :

D e n b e g æ r t e I n d s æ t t e l s e b ø r n y d e F r e m m e .

Fogedretskendelsens Præmisser er saalydende:

Under Udlægsforretning af Gaars Dato efter Begæring af Øhandler Aage Johan Jelstrup, Mørkøv og Grosserer Chr Høft, Charlottenlund, hos A/S Jelstrup & Co's Eftf, Holbæk, begærede Rekvirenterne sig Rekvisiti Bygninger, der er opført paa lejet Grund, udlagt til Brug og Nytte i Henhold til DL 5—7—8 paa Grundlag af et frivilligt Forlig og Skadesløsbrev med Pant i nævnte Bygninger.

Da Pantedokumentet i sin Egenskab af Skadesløsbrev ikke indeholder Bestemmelser om Erlæggelse af Renten eller om Betaling af Hovedstolen efter lovlig Opsigelse, og da der ikke er nogen Hjemmel til paa Grundlag af Forliget at udlægge Ejendommen til Brug og Nytte, vil Begæringen være at nægte.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Ved Skadesløsbrev af 26 Juni 1927 med Paategning af 16 Juli s A, tinglyst den 14 og 18 Juli 1927, gav Aktieselskabet Jelstrup & Co's Efterfølger i Holbæk Øhandler Aage Johan Jelstrup af Mørkøv og Grosserer Christian Høft af Charlottenlund 1 Prioritets Panteret i de Selskabet tilhørende paa lejet Grund — Matr Nr 307 b af Holbæk Købstads Bygrunde — opførte Bygninger m v samt i forskellige nærmere angivne Løsøregenstande til Sikkerhed for, hvad Aktieselskabet af hvilkenksomhelst Grund og til hvilkenksomhelst Tid maatte skyldte dem, dog ikke udover 10 000 Kr.

Ved et for Holbæk Distrikts Forligskommission den 13 Februar 1929 ratihaberet, den 12 s M indgaaet Forlig erkendte Selskabet at være skyldig til Aktieselskabet Banken for Holbæk og Omegn et Beløb af 6853 Kr 03 Øre med angivne Renter og Omkostninger, hvilken Skyld straks var forfaldet til Betaling. Fordringen efter dette Forlig er under 18 Februar 1929 af Banken tiltransporteret de ovennævnte Pant-havere, Øhandler Jelstrup og Grosserer Christian Høft.

Da A/S Jelstrup og Co's Efterfølger ikke betalte sin Skyld efter Forliget, indgav Transporthaverne under 18 Februar 1929 til Fogden i Holbæk Begæring om hos A/S at foretage Udlæg til Sikkerhed for Skylden, og i Henhold til denne Begæring blev der endnu samme Dag af Fogden gjort Udlæg bl a i de ovenfor nævnte pantsatte Genstande til Fyldestgørelse ved Forauktionering for Skylden, som nu med paaløbne Omkostninger opgjordes til 7141 Kr 76 Øre.

Øhandler Jelstrup og Grosserer Høft begærede derefter Bygningerne med Inventar udlagte dem som Panthavere til Brug og Nytte i Henhold til Danske Lov 5—7—8 og 9 jfr Retsplejelovens § 609 og Grundsætningen i Tinglysningslovens § 19, men ved en den 19 Februar 1929 afsagt Kendelse nægtede Fogden ex officio at tage Begæringen til Følge.

Denne Kendelse er nu af Øhandler Jelstrup og Grosserer Høft paakæret her for Retten, hvor de har paastaaet den omgjort, saaledes at deres Begæring tages til Følge.

I Kendelsen udtales det, at da Pantedokumentet i sin Egenskab af

Skadesløsbrev ikke indeholder Bestemmelser om Erlæggelse af Renten eller om Betaling af Hovedstolen efter lovlig Opsigelse, er der ikke nogen Hjemmel til paa Grundlag af Forliget at udlægge Ejendommen til Brug og Nytte.

Idet Landsretten tiltræder det af Fogden saaledes udtalte, vil Kendelsen være at stadfæste.

Kæremaalets Omkostninger vil være at ophæve.

Tirsdag den 11 Juni.

Nr 37/1929. Fru **Ellen Karen Hansine Brochmann**, f Kristen-
sen, og Frøken **Alba Olga Freja Kristensen** som Værge for Barnet
Jørgen Brochmann (Graae efter Ordre)

mod

Handelsmand **Emil Viggo Julius Brochmann** (Harboe efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævnte kan anses som Fader til Bar-
net Jørgen Brochmann.

Østre Landsrets Dom af 23 Oktober 1928: Det ovennævnte
Barn Jørgen Brochmann kan ikke anses som Sagsøgte Handelsmand
Emil Viggo Julius Brochmanns ægte Barn. Sagens Omkostninger op-
hæves. Der tillægges Sagsøgerinden, Fru Ellen Karen Hansine Broch-
mann, født Kristensen, hos det offentlige 21 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Til Dommens Fremstilling føjes, at Appellantinden Fru
Brochmann, først saa sent som hen paa Sommeren 1927 har
rejst Kravet mod Indstævnte.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dom-
men anførte Grunde, samt idet de Højesteret forelagte nye Op-
lysninger bestyrker Rigtigheden af Indstævntes Anbringender
om ikke at have haft Samleje med sin Hustru i det i Retslæge-
raadets Erklæring omhandlede Tidsrum, vil Dommen efter Ind-
stævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde op-
hæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.
I Salær for Højesteret tillægges der Højeste-
retssagførerne Graae og Harboe hver 200 Kro-
ner, der udredes af det offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Parterne under denne Sag, Fru Ellen Karen Hansine Brochmann, født Kristensen, og Handelsmand Emil Viggo Julius Brochmann, blev separeret ved Bevilling af 24 Juli 1925. Den 27 April 1926 fødte Hustruen et Barn, Jørgen Brochmann. Under denne Sag har hun nedlagt Paastand om, at det af Retten afgøres, om nævnte Barn er Sagsøgte, Handelsmand Brochmanns ægte Barn.

Den for Barnet beskikkede Værge, Frk Alba Olga Freja Kristensen, har nedlagt Paastand om, at Barnet anerkendes som Brochmanns ægte Barn. Brochmann har paastaaet fastslaaet, at Barnet ikke er hans ægte Barn.

Det er under Sagen omstridt, at Parterne ikke har haft Samleje eller har boet sammen efter den 24 Juli 1925. Derimod er der Uenighed om, hvorlænge de før Bevillingen har boet sammen, og om, hvornaar det sidste Samleje dem imellem har fundet Sted. Efter hvad Fru Brochmann har forklaret, har sidste Samleje fundet Sted den 19 Juli og derpaa, 3—4 Dage før Separationsbevillingen, var det, at Manden flyttede bort fra den fælles Bopæl. Efter Brochmanns Forklaring flyttede han bort allerede sidst i Juni 1925, og siden først i Juni har de ikke haft Samleje; han har efter Bortflytningen vel været i deres Lejlighed for at hente noget Tøj, men vil ikke da have haft nogen kønslig Forbindelse med hende.

Hustruens Forklaring om Tidspunktet for Bortflytningen er i nogen Grad bestyrket ved de af Fru Rasmine Jensen og Hustruens Moder, Fru Laura Kristensen, afgivne Vidneforklaringer, hvis Rigtighed dog er benægtet af Brochmann.

Fru Brochmann har forklaret, at hun i Aaret 1925 ikke har haft Samleje med andre Mænd end Brochmann og — i September Maaned, antagelig Begyndelsen af denne — med en nu afdød Tredjemand. Hun mener, at Barnet er avlet ved det af hende omforklarede Samleje den 19 Juli 1925, idet hendes Menstruation udeblev i Slutningen af Juli Maaned.

Efter Retslægeraadets Erklæring kan Barnet være avlet i Tiden fra noget før Midten af Juli 1925 til noget før Midten af September s A.

Der er af Universitetets retsmedicinske Institut foretaget Blodtypebestemmelse paa sædvanlig Maade. Efter Prøvens Udfald har Institutet udtalt, at Brochmann ikke kan være Fader til Barnet. Denne Udtalelse er tiltraadt af Retslægeraadet.

Som Sagen saaledes foreligger, finder Retten, idet Barnet kan være Frugt af Hustruens Samleje i September Maaned med ovennævnte Tredjemand, at maatte lægge Institutets og Retslægeraadets Udtalelse til Grund ved Sagens Paadømmelse, og Brochmanns Paastand vil heretter være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil være at ophæve, og der vil være at tilkende Sagsøgerinden, der har haft fri Proces under Sagen, hos det offentlige et Beløb af 21 Kr, som hun har udlagt til Sagen, derunder de 15 Kr for Blodtypebestemmelsen.

Fogedkendelsens Præmisser er saalydende:

Efter at der den 4 Juli 1928 af H C Petersen Høst, Grimsby, hos Fiskeskipper Jens Torbensen, Esbjerg, var foretaget Udlæg i den Rekvizitus tilhørende Kutter »Strandby« E 86 med Motor, Fiskeriredskaber og Tilbehør af enhver Art, blev det udlagte senere stillet til Tvangsauktion, der paabegyndtes den 29 September 1928, under hvilken Deutz's Skandinaviske A/S har hævdet at være Ejer af den i Kutteren installerede Motor, hvorfor Selskabet har protesteret mod, at Auktionen fremmes, forsaavidt angaar Motoren.

Det er under Sagen uimodsagt, at det Beløb, for hvilket der er foretaget Udlæg i Kutteren og senere begært Tvangsauktion, er et Søpantekrav stiftet, forinden Ombytningen af den gamle Motor med den under Sagen omhandlede Motor har fundet Sted.

Da det endvidere er godtgjort, at Deutz Skandinaviske A/S har udtaget og disponeret over den i Kutteren tidligere installerede Motor, og da Søpanteret i Skibet med Tilbehør maa omfatte den i Fartøjet installerede Motor, vil der, da den nu ved Deutz Skandinaviske A/S egen Foranstaltning installerede Motor maa siges at have mistet sin Egenskab af selvstændig Ejendomsgegenstand, ikke kunne tages noget Hensyn til det betingede Ejendomsforbehold, hvorfor Auktionen vil kunne nyde Fremme baade forsaavidt angaar Skib og Motor.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den paaankede Kendelse er afsagt den 2 November 1928 af Fogedretten for Esbjerg Købstad, Skads Herred og Fanø Birk.

For Landsretten har Appellanterne paastaet Kendelsen forandret saaledes, at deres Protest mod Auktionens Fremme tages til Følge, saavidt angaar den omhandlede Motor.

Indstævnte har paastaet Kendelsen stadfæstet, og denne Paastand er støttet af A/S Varde Bank i Varde, der har givet Møde i Sagen som Intervenienter.

Da Appellanterne som i Kendelsen anført har disponeret over den i Kutteren anbragte ældre Motor, som, efter hvad der er uomtvistet, var indbefattet under Indstævntes Søpanteret, findes de ikke overfor Indstævnte at kunne gøre det af dem ved Motorens Salg tagne Ejendomsforbehold gældende med Hensyn til den af dem i Stedet indsatte Motor, der ved den skete Indsættelse maa anses at være indgaaet under Søpanteretten.

Som Følge heraf vil den af Appellanterne fremsatte Protest ikke kunne tages til Følge, og Kendelsen vil saaledes være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten findes Appellanterne at burde godtgøre Indstævnte med 80 Kr.

Torsdag den 13 Juni.

Nr 55/1929.

Fru **Marie Petrea Petersen**
 (Landsretssagfører Gamborg)
 mod

København's Politi ved Politidirektør A Fabricius Hansen
 (Steglich-Petersen efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar i Anledning af et Appellantinden under nogle Gadeuroligheder overgaaet Ulykkestilfælde.

København's Byrets Dom af 5 November 1928: Sagsøgte, København's Politi ved Politidirektør A Fabricius Hansen bør for Sagsøgerindens, Fru Marie Petrea Petersen, født Petersens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagsøgerinden bør inden 15 Dage fra Dato betale dels til det offentlige de Retsafgifter, som vilde have været at erlægge, hvis der ikke havde været meddelt Sagsøgte Bevilling til fri Proces, dels Salær til den for Sagsøgte beskikkede Sagfører, Overretssagfører Vibe-Hastrup, 50 Kr.

Østre Landsrets Dom af 15 Januar 1929: Byrettens Dom bør ved Magt at stande. Appellantinden, Fru Marie Petrea Petersen, bør inden 15 Dage fra denne Doms Afsigelse til den for Indstævnte, København's Politi ved Politidirektøren, beskikkede Sagfører, Overretssagfører Vibe-Hastrup, betale i Salær 40 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Efter de foreliggende tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger har Appellantinden udvist nogen Uforsigtighed ved sin Færden paa Jagtvejen den paagældende Aften, hvorved bemærkes, at hun og hendes Mand allerede paa Afstand maa have set, at der var Gadeuroligheder paa Jagtvejen, at hun og Mand efter dennes Forklaring nærmest stoppede op for at se paa, at Politiet red frem mod Mennesker, samt at hun og Mand ved at være drejet om ad Parkallé kunde have naaet deres Hjem. Efter det oplyste maa det derhos antages, at der ikke er begaaet nogen Fejl fra Politiets Side. Allerede som Følge heraf vil der ikke kunne paalægges Politiet noget Ansvar for den Appellantinden tilføjede Skade, og Dommen vil derfor efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Appellantinden vil have at betale 300 Kroner i Salær for Højesteret til den for Indstævnte beskikkede Sagfører.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret til Højesteretssagfører

Steglich-Petersen betaler Appellantinden, Fru Marie Petrea Petersen, 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag har Sagsøgerinden, Fru Marie Petrea Petersen paastaaet Sagsøgte, Københavns Politi ved Politidirektør A Fabricius Hansen, tilpligtet at betale hende 733 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 15 September 1928, til Betaling sker, idet hun forklarer følgende:

Sct Hansaften, den 23 Juni d A, ved 10 Tiden gik hun med sin Mand fra deres Bopæl Haraldsgade Nr 104 ad Lyngbyvej og Jagtvejen mod Nørrebro for at hente en der arbejdende Datter. Da de naaede Tagensvej, blev de klar over, at det var saa sent, at deres Datter maatte være gaaet hjem, hvorfor de gik tilbage ad Jagtvejen paa dennes nordlige Fortov. Der var en Del Mennesker, som saa paa Sankt-Hans-Blus paa Fælleden, men der var intet paafaldende, saa at de ingen Grund fandt til at gaa til venstre ad Parkallé. Da de ved 10³/₄ Tiden naaede ud for Taksigelseskirken, kom pludselig en Sværm Mennesker fra Fælleden paa deres højre Side, forfulgt af ridende Politi, der red frem mod dem. De holdt sig først bag et Træ, men hun besluttede at undløbe til Teglværksgade. Da hun løb frem over Fortovet, kom netop en Betjent ridende ind paa dette mod hende, som blev væltet omkuld og faldt under Hesten, saa at hun kun ved at rulle sig bort undgik at blive trampet af Hesten. Hendes Mand og en Kvinde kom hende til Hjælp og førte hende bort. Ved Lægeundersøgelse den 25 Juni fandtes 1) en hønseæg-stor Blødning i Muskler og Hudvæv paa Udsiden af højre Laar ca 15 cm nedenfor Hoftelæddet, 2) Hudafskrabninger paa højre Albue, ca 3 × 4 cm store, 3) let Svulst af venstre Tømmelfingers Yderled, hvorhos hun angav stærke Smertes og Ømhed i Musklerne paa højre Laars Bagside samt ved Bevægelse af venstre Tømmelfinger (Forstuvning). Hun, der er 46 Aar gammel, blev senere massagebehandlet og lægeundersøgt flere Gange og opgav den 13 August at lide af Hjertebanken, Angstfornemmelser, Søvnløshed, og Rystelser ved Forskrækkelser. Hun antager at være væltet af den omtalte Betjents Hest og anser sig uden Skyld i det passerede, der maa tilskrives uagtsomt Forhold fra Politiets Side, særlig den Utilbørlighed, at Politiet er redet ind paa Fortovet. Hun kræver det anførte Beløb for

et ødelagt Overstykke	Kr 75,00
Automobil hjem	— 2,00
Lægehonorar	— 36,00
Hjælp i Hjemmet under Sengeleje og Rekonvalescens	— 220,00
hvoraf 90 Kr er Refusion af Dagpenge fra en Sygekasse.	
Svie og Smerte	— 400,00

hvorved udkommer det paastaaede Beløb Kr 733,00

Sagsøgte har paastaet sig frifundet under Paaberaabelse af, at Politiet ikke har udvist nogetsomhelst retsstridigt Forhold. Der er hvert Aar paa Sct Hansaften Optøjer paa det paagældende Strøg, hvorfor der var udkommanderet fire ridende Betjente foruden en Del til Fods. Der var paa det anførte Tidspunkt paa og ved Jagtvejen store Skarer Mennesker, hvorfra der kastedes Sten og lignende ind i forbikørende Sporvogne. Jagtvejen og et Stenkasts Bredder til Siderne maatte derfor ryddes. Dette skete paa sædvanlig Maade fra St Vibenshus ved, at Betjentene red frem ad Jagtvejen og selvfølgelig ogsaa ad Fortovene mod Mængden og tog Hestene op 3—4 m foran Stedet, hvor Mængden skulde standses. En saadan Standsning skete udfor Taksigelseskirken, uden at Sagsøgerindens Fald er bemærket. Subsidiært har Sagsøgte fremhævet, at Sagsøgerinden maatte være ganske klar over Muligheden for Uroligheder i Anledning af Bøllesværmene og derfor har handlet uforsigtigt ved ikke at gaa ad en anden Vej, f Eks Parkallé, ligesom det ikke er godtgjort, at Sagsøgerinden er ramt af en af Politiets Heste. Endelig har Sagsøgte protesteret mod Erstatningens Størrelse, særlig Beløbet for Svie og Smerte.

Ved Vidneforklaringer er det godtgjort, at Sagsøgte Beskrivelse af den foreliggende Situation er korrekt. Derefter har Politiets Optræden været hjemlet, saa at der ikke kan paahvile Sagsøgte nogen Erstatningspligt overfor Sagsøgerinden selv om den denne overgaaede Skade, hvad der maa anses godtgjort ved de afgivne Parts- og Vidneforklaringer, er forarsaget af en Betjents Riden frem mod Sagsøgerinden.

Sagsøgte vil derfor være at frifinde, saaledes at Sagens Omkostninger bliver at afholde som nedenfor anført.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom, der er afsagt af Københavns Byrets 11 Afdeling den 5 November 1928, er af Appellantinden, Fru Marie Petrea Petersen, paaanket her til Retten, hvor hun har gentaget sin i forrige Instans nedlagte Paastand.

Da Politiet ikke ved sin Optræden i det foreliggende Tilfælde findes at have udvist noget efter de almindelige Regler til Erstatning forpligtende Forhold, og der ingen anden Regel findes, hvorefter Ansvar kan paalægges Politiet i Anledning af den Appellantinden tilføjede Skade, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Appellantinden findes at burde tilsvare Sagens Omkostninger paa nedenanførte Maade.

Fredag den 14 Juni.

Nr 94/1929.

Rigsadvokaten

mod

Aage Svendsen (Ivan Kondrup),

der tiltales for uterligt Forhold.

Østre Landsrets Dom af 6 Marts 1929: Tiltalte Aage Svendsen bør tvangsindlægges paa en Aandssvageanstalt. Saa betaler han og Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører A Hulegaard, 50 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket af Tiltalte.

Det af Tiltalte udviste, i Dommen beskrevne Forhold vil være at henføre under Strfl § 185.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Aage Svendsen til Højesteretssagfører Kondrup 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Anklageskrift af 24 Januar 1929 er Aage Svendsen sat under Tiltale for uterligt Forhold ved i Tiden fra Foraaret 1928 til 6 Oktober s A i Odense og Omegn, derunder navnlig i Fruens Bøge og i Tommérup, at have behandlet nedennævnte Mandspersoner under 18 Aar uterligt:

Kaj August Damgaard, født 28 Maj 1913, Helge Ragnar Eriksen, født 25 Februar 1913, Frederik Thor Frederiksen, født 18 Marts 1915, Aage Vestergaard, født 7 December 1916, Arne Magnus Rasmussen, født 2 December 1916, Kaj Gerhard Niels Peter Thomsen, født 25 December 1912, Svend Eigil Jensen, født 27 Januar 1914, Niels Alfred Egon Christensen, født 22 Juli 1913, Harald Werner Schwanberg Christiansen, født 25 Februar 1916, Leo Charles Johannes Juul Walbeck, født 3 Marts 1915, Hans Laurits Rasmussen, født 16 Maj 1916, Poul Brinck, født 9 November 1915, Hugo Kaj William Thobo-Carlson, født 5 April 1914, Knud Christian Frederiksen, født 13 December 1915, Svend Christian Frederiksen, født 13 December 1915, Olav Tobiasen Rehr, født 26 September 1915, Lindt Armang Honore Madsen, født 10 Juli 1915, Jens Johan Jensen, født 13 November 1914, Børge Orthmann Rasmussen, født 20 Juli 1914, Robert Thorvald Andersen Kristensen, født 25 Maj 1915, og Kaj Evald Andersen, født 9 November 1917, saaledes at der nedlægges Paastand paa principalt, at det ved Dommen bestemmes, at Tiltalte i Medfør af § 1 i Lov Nr 133 af 11 April 1925, jfr Lov Nr 299 af 14 December 1927, interneres paa en Aandssvageanstalt, subsidiært at Tiltalte idømmes Straf efter Straffelovens § 185.

Tiltalte er født den 22 November 1884 og tidligere anset ved 1) Dom afsagt den 27 Maj 1926 af Retten for Nyborg Købstad m v i Medfør

Østre Landsrets Dom af 6 Juni 1928: Sagsøgte, Proprietær V Engelbreth, bør til Sagsøgeren, Højesteretssagfører H H Bruun, betale det paastævnte Beløb 2400 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 15 Marts 1928, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 300 Kr. Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Proprietær V Engelbreth, til Indstævnte, Højesteretssagfører H H Bruun, med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Efteraaret 1927 henvendte Sagsøgte, Proprietær V Engelbreth, sig til Journalistforbundet om muligt Køb af den dette tilhørende Ejendom »Admiral Gjeddes Gaard« i Kannikestræde. Han blev henvist til Forhandling med Sagsøgeren, Højesteretssagfører H H Bruun. Den 3 Januar 1928 afgav Sagsøgte et til Journalistforbundet stilet skriftligt Tilbud paa Ejendommen, der besvaredes med en Skrivelse af 7 s M fra Sagsøgeren, hvori det blandt andet meddeles, at Journalistforbundet ikke vil kunne tage endelig Stilling til Tilbudet, før dette har været forelagt en Generalforsamling, der er indkaldt til 22 s M. Det hedder dernæst i Skrivelsen:

»Forøvrigt bemærker jeg, at Tilbudet, for at det kan forelægges paa Generalforsamlingen, maa ændres paa følgende Punkter: — — —

4. Køberen maa betale alle Omkostninger i Anledning af Handlen, derunder mit Honorar 1 pCt af Købesummen.

5. Jeg maa have en udtrykkelig Udtalelse om, at Tilbudet vedstaas indtil den 25 Januar d A, hvorved bemærkes, at Generalforsamlingen først afholdes den 22 Januar d A.

Saaframt De er enig i de her anførte Ændringer og Tilføjelser til Deres Tilbud, skal dette blive forelagt paa Generalforsamlingen den 22 Januar d A.«

Under et Møde samme Dag paa Sagsøgerens Kontor forsynede Sagsøgte Skrivelsen med følgende Paategning:

»Andelen i Kreditforeningens Reserve- og Administrationsfond tilfalder Køberen uden særligt Vederlag.

Iøvrigt enig i foranstaaende Skrivelse.«

Den 23 Januar udfærdigede Sagsøgeren en Skrivelse, hvori meddeles, at Journalistforbundets Generalforsamling og derefter Bestyrelsen har godkendt og akcepteret Tilbudet, hvis Vilkaar derefter rekapituleres. Blandt andet siges det i Skrivelsen:

»Samtidig med Overdragelsen af nævnte Obligation overdrager Journalistforbundet Køberen hele det Journalistforbundet tilhørende Inventar, som befinder sig i Admiral Gjeddes Gaard, dog med Undtagelse af alt Inventaret beroende i Journalistforbundets eget Kontor i Bagbygningen og med Undtagelse af alle Journalistforbundet tilhørende Kobberstik og keramiske Kunstgenstande — — —

— — — —
Alle Omkostninger ved Handlen, derunder Stempel til Transport af Panteobligation saavel sem Omkostningerne i Anledning af Skødetagelsen bæres uden nogen som helst Undtagelse af Køberen. Desuden betaler Køberen mit Salær 1 pCt af Købesummen 2400 Kr. — — —

— — — —
Det er en Betingelse, at Handlen berigtiges indenfor en rimelig kort Frist, og desangaaende vil jeg gerne have en Konference med Dem snarest belejligt, idet jeg dog bemærker, at jeg maa formene, at en Frist af 10 Dage maa være tilstrækkelig. Jeg beder Dem godhedsfuldt omgaaende anerkende denne Skrivelses Modtagelse.«

Skrivelsen overleveredes Sagsøgte paa Sagsøgerens Kontor, og Sagsøgte erklærede sig enig, men lod derefter ikke høre fra sig, skønt Sagsøgeren ved Skrivelser af 25 Januar, 30 Januar, 2 Februar og 4 Februar erindrede derom. Den 9 s M forelagde Sagsøgeren ham en yderste Frist til den 13 s M. Heller ikke herpaa svarede Sagsøgte.

Under nærværende ved Retten for Hillerød Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgeren derefter under Anbringende af, at der foreligger en endelig Handel, som er misligholdt af Sagsøgte, paastaaet denne tilpligtet at betale ham det betingede Salær 1 pCt af Købesummen eller 2400 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 15 Marts 1928. Sagsøgte paastaar sig frifundet.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand gør Sagsøgte gældende for det første, at det var en Betingelse fra hans Side, som Sagsøgeren var fuldstændig klar over, at Pengene, der skulde udbetales, kunde tilvejebringes paa en nærmere aftalt Maade, hvilket har vist sig umuligt, hvorfor han betragter sig som løst fra sin Forpligtelse.

Sagsøgeren har erkendt, at dette under Forhandlingerne i Efteraaret var en Betingelse fra Sagsøgtes Side, men hævder, at de endelige Vilkaar var ændrede paa dette Punkt, og da der i de af Sagsøgte godkendte skriftlige Vilkaar for Handlen ikke findes noget som helst om det nævnte Vilkaar, og Sagsøgte ej heller paa anden Maade har godtgjort Berettigelsen af sit Anbringende herom, vil der intet Hensyn kunne tages hertil.

Sagsøgte har dernæst hævdet, at det, da han omkring d 1 Februar fik en Fortegnelse over Inventaret tilstillet, vise sig, at der manglede

en betydelig Del — blandt andet i Restauranten for ca 15 000 Kr — af det Inventar, der i sin Tid var paavist for ham som tilhørende Journalistforbundet og derfor medfølgende i Handlen, og at han ogsaa af denne Grund maatte være berettiget til at træde tilbage fra Handlen. Da Sagsøgte imidlertid ikke har ført noget som helst Bevis med Hensyn til, hvad der saaledes skal være ham paavist, og iøvrigt ikke paa nogen Maade har fremført denne Indsigelse før efter Sagens Anlæg, vil der ejheller kunne tages noget Hensyn hertil.

Endelig har Sagsøgte gjort gældende, at det var en Betingelse for Sagsøgerens Krav paa Salær, at han bragte Handlen i Orden og udfærdigede Papirerne.

Da der maa gives Sagsøgeren Medhold i, at endelig Handel er afsluttet, og da Vilkaarene intet indeholder til Støtte for Sagsøgtes Anbringende om, at Papirernes Udfærdigelse skulde være en Betingelse for Salæret — hvorved bemærkes, at efter Sagsøgerens Anbringende skulde netop ikke han, men Sagsøgtes Sagfører udfærdige Dokumenterne — vil der ejheller paa dette Punkt kunne gives Sagsøgte Medhold.

Sagsøgte vil herefter være at dømme overensstemmende med Paastanden.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgeren med 300 Kr.

Nr 204/1928.

Rigsadvokaten

mod

Karl Vilhelm Jørgensen (Martensen-Larsen),

der tiltales for falsk Anmeldelse til Politiet.

Østre Landsrets Dom af 8 August 1928: Tiltalte Karl Vilhelm Jørgensen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder og betale Sagens Omkostninger. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaancket af Tiltalte. Det bemærkes, at det var den 1 December 1927, ikke som i Dommen anført, den 8 s Maaned, at Tiltalte blev løsladt. I en den 2 December 1927 afgivet Erklæring har Retslægeraadet udtalt, at det fremgaar af den af Overlægen ved Sindsygehospitalet i Nykøbing Sj under 25 Oktober 1927 afgivne Erklæring, at Tiltalte habituelt er i en fra det normale noget afvigende Grundtætning, men at han hverken kan betegnes som aandssvag eller egentlig sindssyg.

Efter samtlige Sagens Oplysninger, derunder de om Tiltaltes mentale Tilstand foreliggende Lægeerklæringer, findes det betænkeligt at statuere, at det er mod bedre Vidende, at Tiltalte

har indgivet den i Sagen omhandlede Anmeldelse, og han vil som Følge heraf være at frifinde.

Thi kendes for Ret:

Tiltalte Karl Vilhelm Jørgensen bør for det offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, derunder i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Martensen-Larsen 300 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 25 Kroner udredes af det offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Retten for Helsingør Købstad m v, tiltales Karl Vilhelm Jørgensen for falsk Anmeldelse til Politiet efter Straffelovens § 225 for mod bedre Vidende i Slutningen af Februar 1927 fra Arresten i Hørsholm, hvor han hensad som Varetægtsfange, til Politiet i København at have anmeldt Fru Anna Johanne Harriet Henriksen, født Frederiksen, kaldet Zøllner, for Barnemord og Fosterfordrivelse.

Tiltalte er født den 8 Februar 1885 og ikke tidligere straffet.

Den 10 Februar 1927 udbrød der Ild i et Sommerhus, beliggende ved Strandvejen mellem Mikkelborg og Nivaa; Ilden maatte antages paasat, idet der var stærk Petroleumslugt i Huset, og en Del under Slukningsforanstaltningerne fra Huset fjernet Sengetøj og et Gulvtæppe var gennemvædet af Petroleum. Det blev oplyst, at Slagtermester Robert Chr Henriksen (kaldet Zøllner) havde lejet Sommerhuset, hvorhen Tiltalte, der stod i nøje Forbindelse med Zøllner, havde flyttet en Del ham og Zøllners fraskilte Hustru — Anna Johanne Henriksen — tilhørende Indbogenstande. Under den i Anledning af Branden indledede Undersøgelse blev Tiltalte som sigtet for Ildspaesættelse og Assurancesvig fængslet ved Østre Landsrets Kendelse af 22 s M. Den 23 s M forsøgte Tiltalte — ved Hjælp af en i Arresthuset i Hørsholm hensiddende Person, der den Dag blev løsladt — at udsugle tre Breve; i det ene, der var adresseret til en hos ham ansat Dame, Frk Gravggaard, hedder det bl a: »— — — Ja Gravggaard det havde jeg ikke ventet det er Fru Zøllners Værk, faa en eller anden til at anmelde hende for Fosterfordrivelse og sig det er mig der er med saa skal jeg nok klare Resten, men herfra kan jeg ikke selv anmelde hende — —«.

Forsøget mislykkedes imidlertid, og Brevene kom i Politiets Besiddelse. Den 28 s M afleverede Tiltalte en udateret Skrivelse, adresseret til »Københavns Opdagelses- og Kriminalpoliti«, hvori han anmelder fornævnte Fru Henriksen, kaldet Zøllner, for Barnemord og Fosterfordrivelse og anmoder om, at Sagen maa blive undersøgt og Fru Henriksen draget til Ansvar. I Skrivelsen beretter Tiltalte meget udførligt, at Fru Henriksen selv til ham (Tiltalte) havde forklaret, at hun havde kvalt et Barn, født af en Kvinde, til hvem hendes nu fraskilte Mand,

Slagtermester Henriksen, havde staaet i Forhold; Liget blev derefter kastet i Vandet ved Djævløen.

Endvidere meddeler Tiltalte, at Fru Henriksen har givet sig af med Fosterfordrivelse og angiver, at forskellige navngivne Personer skal være vidende derom. Tiltalte vedstod den 3 Marts s A overfor Københavns Opdagelsespoliti Rigtigheden af sin Anmeldelse. Denne foranledigede en Undersøgelse, hvorunder Fru Henriksen nægtede at have givet Tiltalte nogensomhelst Meddelelse af det angivne Indhold, ligesom de af Tiltalte angivne Personer benægtede at have nogen Kendskab til Fru Henriksens paastaaede Fosterfordrivelser. Det blev endvidere under Undersøgelsen konstateret, at den Kvinde, hvortil Tiltalte sigtede, som nu bor i Nordamerika, den 27 Januar 1920 havde født et Barn; Fødslen foregik i Overværelse af baade Læge og Jordemoder, og Barnet, der var ufuldbaarent, døde kort efter Fødslen; Begravelsen fandt Sted den 31 s M paa Vestre Kirkegaard. Efter det saaledes oplyste maa der gaas ud fra, at Tiltalte ganske har savnet Grundlag for sin Anmeldelse, og at han ogsaa selv har været klar herover; men har indgivet Skrivelsen for at hævn sig paa Fru Henriksen, der afgav en for ham ugunstig Forklaring under Undersøgelsen om Ildebranden.

Tiltalte har været underkastet Observation i mental Henseende paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sjælland, hvis Overlæge i en Erklæring af 25 Oktober 1927 har udtalt følgende: »Efter den her foretagne Observation af Carl Vilhelm Jørgensen skal udtales, at denne hverken kan betegnes som aandssvag eller sindssyg. Alligevel er hans Mentalitet i nogen Grad præget af Egenskaber, der i forstærket Form forefindes hos Patienter med Stemningssindssygdom i denne Sygdoms maniske Faser. Dette gælder saaledes hans hele urolige Vivacitet, som den har ytret sig i de senere Aars rastløse Omfarten fra Sted til Sted, og hans skiftende Foretagsomhed snart i een Retning, snart i en anden. Endvidere i hans hele Kritikløshed og den Mangel paa hæmmende Selvkontrol, der bl a under Arrestopholdet har lagt sig tydeligt for Dagen i de lidet gennemtænkte Forsøg paa Paavirkning af Vidnerne og ogsaa her paa Hospitalet har givet sig lignende Udtryk ved den uovervejede Henvendelse til Afdelingslægen om eventuelt at faa en Lægeattest af denne i Modstrid med Overlægens Erklæring. I Anledning af de højst modsatte Vidneudsagn om Observandens moralske Habitus skal tillige bemærkes, at saadanne stærkt divergerende Karaktertræk netop ikke sjældent kan forefindes ved en manisk præget Konstitution. Da nu Søsteren i udtalt Grad er lidende af en Stemningssindssygdom, tør da ogsaa de Observanden paasigtede Forbrydelser, hvis han da virkelig har begaaet disse, med Sandsynlighed antages for at være udøvede i en fra det normale afvigende Sindstilstand«.

Tiltaltes Arrest blev hævet den 8 December 1927.

Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 225.

Forsaavidt han har gjort gældende, at den langvarige Varetægtsarrest bør komme til Afkortning i Straffen vil der ikke kunne gives ham Medhold heri, idet denne dels skyldes hans eget Forhold under Sagen, dels Observationen.

Den af ham forskyldte Straf findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder.

Tiltalte har selv sørget for sit Forsvar for Landsretten.

Nr 117/1929.

Rigsadvokaten

mod

Christen Rasmussen (Møldrup),

der tiltales for Skovtyveri.

Østre Landsrets Dom af 27 Marts 1929: Tiltalte Christen Rasmussen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Fr Wolff, 50 Kr. Saa bør Tiltalte og til Gaardejer Laur Christensen, Harndrup, betale i Erstatning 40 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse, og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffens Fuldbyrdelse findes at burde udsættes som nedenfor angivet.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Fuldbyrdelsen af Straffen udsættes, og at Straffen bortfalder efter Forløbet af 5 Aar fra denne Højesteretsdoms Afsigelse, saafremt Tiltalte Christen Rasmussen inden en Maaned efter Højesteretsdommens Forkyndelse betaler den idømte Erstatning, og iøvrigt de i Lov Nr 63 af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Møldrup 80 Kroner, der udredes af det offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelse er foretaget ved Retten for Middelfart Købstad m v, tiltales Christen Rasmussen til Straf

for Skovtyveri efter Straffelovens § 234 ved i Gaardejer Laurits Christensens Skov paa Harndrup Mark at have stjaalet paa Roden staaende Træer:

de sidste ca 4 Dage før 22 November 1927:...	10 a 12 Stk Bøgetræer,
i Tiden fra 22 November 1927 til 4 December	
s A:	10 Stk Bøgetræer,
den 10 Februar 1928:	10 Bøgetræer,
" 12 " " :	3 Buske og 4 Bøgetræer,
" 28 " " :	6 Bøgetræer,
" 1 Marts " :	4 Bøgetræer

til en Værdi af ca 1 Kr pr Bøgetræ.

Tiltalte er født den 11 August 1868 og tidligere anset ved Højesteretsdom af 8 April 1907 efter Straffelovens § 210 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Ved Købekontrakt af 8 Maj 1922 solgte Gartner Niels Hansen til Husejerske Stine, f Petersen, i Ægteskab med Landmand Christen Rasmussen (Tiltalte) en Skovlod for 6000 Kr, der skulde udbetales, naar Udstykningen forelaa.

Under 5 Juli s A approberede Landbrugsministeriet Udstykningen, og den solgte Lod matrikuleredes som Matr Nr 19 f af Harndrup By og Sogn. Købesummen blev imidlertid ikke erlagt, og ved Stævning, dateret 2 Juni 1923, sagsøgte Gartner N Hansen Husejerske Stine Rasmussen til at betale Erstatning for den misligholdte Handel og til at høre den indgaaede Kontrakt kendt ugyldig. Sagen blev foretaget i Retten for Middelfart Købstad m v den 3 Juli s A, hvor Sagsøgte, der mødte med sin Mand, tilbød at betale den stipulerede Købesum 6000 Kr inden 15 September s A. Forliget blev ikke opfyldt, og Sagen foretoges atter i Retten den 18 September s A, hvor Sagsøgte, der atter mødte med sin Mand, nu gjorde gældende, at Handlen var indgaaet paa et ganske andet Grundlag end det i Købekontrakten angivne, hvorfor hun begærede Vidneførsel herom. Sagen blev paany foretaget i Retten den 11 Oktober s A, hvor for Sagsøgte mødte Sagfører Hilling, der til fuld Afgørelse tilbød at betale 300 Kr inden 15 November s A, idet Sagsøgte forbeholdt sig Høsten paa Matr Nr 19 f, samt at en Adgangsvej over denne Parcel til offentlig Vej skulde have en Bredde af 6 Alen. Der blev iøvrigt tilført Retsbogen følgende: »Handlen mellem Parterne annulleredes, og det købte stilles fra Dags Dato til Sagsøgerens Disposition.

Sagsøgeren begærer derefter Sagen hævet som forligt.«

Den omhandlede Ejendom blev herefter af Gartner N Hansen solgt til Gaardejer Laur Christensen, Harndrup. Da Tiltalte i Marts 1926 havde opløjet ca 1 Skæppe Land af den omhandlede Ejendom, blev der den 17 s M paa Begæring af Gaardejer Lauritz Christensen nedlagt Føgedforbud for Tiltalte mod at færdes eller raade over den paagældende Ejendom. Tiltalte erkendte til Føgedprotokollen at have forstaaet Forbudets Betydning. Dette Forbud blev stadfæstet ved Dom af 25 Maj s A. Under Sagen gjorde Tiltalte gældende, at hans Hustru havde købt den nævnte Ejendom, men ved Dommen konstateredes, at hun havde frafaldet sit mulige Krav efter Købekontrakten af 8 Maj 1922.

Den 22 November 1927 anmeldte Gaardejer Laur Christensen, at Tiltalte i Løbet af de sidste Dage paa den omtalte Ejendom havde fældet og tilegnet sig ca 10 unge Bøgetræer. Tiltalte erkendte under Undersøgelsen at have hugget ca 10 a 12 Bøgetræer paa den omhandlede Lod; Træerne havde han ført hjem, hugget og savet dem og brugt Brændet. Han paastod imidlertid, at Parcellen tilhørte hans Hustru, hvorfor han mente sig berettiget til at hugge i Skoven. Han erkendte dog, at der ved Retten i Middelfart var afsagt en Dom, hvorved Anmelderen var blevet anerkendt som rette Ejer af Parcellen.

Den 5 December s A anmeldte Laur Christensen, at Tiltalte havde fortsat med at hugge i Skoven og hjembringe Træerne. Tiltalte erkendte Rigtigheden heraf — han mente at have taget ca 10 Træer — og erklærede, at han vilde fortsætte med at fælde Træer til eget Brug i den omhandlede Skov. Den 2 Marts 1928 anmeldte Laur Christensen, at Tiltalte atter havde hugget i Skoven: den 10 Februar 10 Bøgetræer, den 12 s M 3 Buske og 4 Træer, den 28 s M 6 Træer og den 1 Marts 4 Træer. Tiltalte erkendte igen at have hugget i Skoven; han antager at have gjort det flere Gang end af Anmelderen opgivet, men han kan ikke oplyse hvor mange Gange, han har hugget, ej heller hvor mange Træer han har hugget.

Under Sagen har Tiltalte været undergivet mental Observation. Overlægen paa Middelfart Sindssygehospital har i en den 8 Januar 1929 afgiven Erklæring udtalt følgende: »Christen Rasmussen er en rethaverisk Mand med løftet Selvfølelse og let vakt Forurettelsesfølelse baade oprindelig fra Karakterens Side og yderligere uddybet som Følge af hans politiske og særlig hans sociale Livssyn. Hans Bedømmelse af Forholdene bestemmes af ovennævnte Karakterejendommelighed, og han kommer let i Uligevægt overfor og reagerer stærkt paa formentlig Uret. Selv om hans Reaktioner og reaktive Handlinger for at hævde sin Ret er af en saadan Styrke, at de næppe kan kaldes normale, kan han dog næppe kaldes egentlig sindssyg. Han er sig sine Handlinger og disse Rækkevidde helt bevidst.«

Retslægeraadet har under 27 s M tiltraadt Overlægens Erklæring.

Tiltalte har, som nævnt, erkendt at have tilegnet sig de Træer, som han er tiltalt for at have stjaalet, men han har nægtet sig skyldig i Tyveri, idet han vil være gaaet ud fra, at det var hans Hustrus Træer. Han har til Støtte herfor anført, at Handlen om Parcellen er indgaaet paa et helt andet Grundlag end angivet i Kontrakten af 8 Maj 1922, men har ikke ført eller forsøgt at føre noget Bevis herfor. Tiltalte har endvidere anført, at Sagfører Hilling ikke har været bemyndiget til at møde for ham og hans Hustru i Retten og indgaa Forliget af 11 Oktober 1923. Sagfører Hilling har forklaret, at han af Tiltalte er blevet anmodet om at møde i Retten og indgaa Forliget; han henviser særligt til, at han ikke kender Terrænforholdene paa Parcellen, og at Forbeholdet angaaende Vejens Bredde derfor maa være meddelt ham af Tiltalte. Han har endvidere tilsendt Tiltaltes Hustru Udskrift af det indgaaede Forlig, og senere har han stævnet hende til Betaling af Salær; hverken Tiltalte eller dennes Hustru har ved nogen af disse Lejligheder protesteret mod, at han havde indgaaet Forliget.

Herefter, og naar henses til, at Spørgsmaalet om Ejendomsretten til Parcellen er afgjort ved den ikke paaankede Dom af 25 Maj 1926, maa det antages, at Tiltalte ikke kan have været i den Tro, at Parcellen tilhørte hans Hustru, og at han derfor var berettiget til at hugge Træerne. Tiltaltes Forhold vil herefter være at henføre under Straffelovens § 234, og Tiltalte vil være at anse efter dens § 228 med en Straf, der under Hensyn til midlertidig Straffelovs § 13 bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage. Efter derom nedlagt Paastand vil Tiltalte have at betale til Laur Christensen en Erstatning, der passende vil kunne bestemmes til 40 Kr.

Tirsdag den 18 Juni.

Nr 175/1929. Ingeniør **C Mengelberg** som Tilsynsværge for **Roland Ottc Mengelberg**

o m
Genoptagelse af Straffesag.

Østre Landsrets Kendelse af 29 Maj 1929: Den af Domfældte Roland Otto Mengelbergs Tilsynsværge fremsatte Begæring om ovennævnte Sags Genoptagelse afvises.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den af Østre Landsret den 29 Maj 1929 afsagte Kendelse er paakæret af Domfældte Roland Otto Mengelbergs Tilsynsværge, Ingeniør C. Mengelberg.

I Henhold til de i Kendelsen anførte Grunde

bestemmes:

Landsrettens Kendelse bør ved Magt at stande.

Den indankede Kendelses Præmisser er saalydende:

Ved en af Østre Landsret den 29 Februar 1928 afsagt Dom blev Roland Otto Mengelberg i Medfør af Lov Nr 133 af 11 April 1925 § 1 I dømt til Tvangsindlæggelse paa Forvaringsanstalten paa Sundholm.

Den for ham i Medfør af nævnte Lovs § 4 beskikkede Tilsynsværge har i en til Landsretten stilet Skrivelse af 20 Maj 1929 fremsat Begæring om Sagens Genoptagelse.

Da der ikke findes nogen Hjemmel for Sagens Genoptagelse, vil Begæringen herom være at afvise.

Ved Højesterets Dom i Sag Nr 243/1928 (**Rigsadvokaten mod Martin Gordinius Strandhof, Hans Herluf Alexander Bonke og Carl Theodor Borch**) blev de Tiltalte for bedrageligt Forhold anset i Medfør af Strfl § 257 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, hver i 120 Dage.

Fredag den 21 Juni.

Nr 288/1928. Overpostpakmester **L Chr Ørskou**
(Kondrup efter Ordre)
mod
Købmand **Anton Pedersen** (Petersen).

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar i Anledning af at Kælderer i en af ham solgt Ejendom ikke lovligt kunde benyttes som Værksted.

Vestre Landsrets Dom af 20 Oktober 1928: Sagsøgte, Købmand Anton Pedersen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Overpostpakmester L Chr Ørskou, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges den for Sagsøgeren ved Landsretten beskikkede Sagfører, Overretssagfører Ørum, i Salær 100 Kr, der tilligemed det Sagsøgerens beskikkede Sagfører under Forberedelsen, Overretssagfører Glæsel, tillagte Salær 85 Kr og Godtgørelse for Udlæg 5 Kr udredes af det offentlige.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Overpostpakmester L Chr Ørskou, til Indstævnte, Købmand Anton Pedersen, med 300 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Kondrup 200 Kroner, som udredes af det offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Foraaret 1926 købte Sagsøgeren, Overpostpakkemester L Chr Ørskou af Aarhus, af Sagsøgte, Købmand Anton Pedersen, sammesteds, Ejendommen Ole Romersgade Nr 60 i nævnte Købstad. Sagsøgeren lod derpaa efter at have indhentet fornøden Dispensation fra Byggelovgivningen opføre en Trappe fra Gaden til Ejendommens Kælderetage, idet det var hans Hensigt at udleje et derværende Lokale til Værksted. Efter at der imidlertid af Bygningsmyndighederne var fremsat Forbud mod, at Kælderlokalet anvendtes til Værksted, idet Loftshøjden ikke var forskriftsmæssig, har Sagsøgeren under nærværende Sag paastaet Sagsøgte dømt til at betale ham i Erstatning 2000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 20 Maj 1927, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgeren anført, at det ved Handlens Indgaaelse fra Sagsøgtes Side udtrykkelig var tilsagt ham, at Kælderetagen kunde udlejes til Værksted for et Beløb omkring 250 Kr, og at det kun var i Tillid hertil, at han indgik paa at yde den fastsatte Købesum, hvorfor han ved Sagsøgtes Forhold har lidt et Formuetab af mindst det indsøgte Beløbs Størrelse.

Det maa nu vel ved de under Sagen afgivne Vidneforklaringer anses godtgjort, at det under Forhandlingerne om Ejendomskøbet af Sagsøgte, der tidligere havde haft Kælderens udlejet til Beboelse, er blevet nævnt, at Kælderetagen kunde udlejes til Værksted for et Beløb som det nævnte, men da det ikke kan anses garanteret Sagsøgte, at Kælderlokalet lovligt kunde benyttes som nævnt, og der ikke foreligger Holdepunkter for, at Sagsøgte skulde have vidst, at det var ulovligt at benytte Kælderens som Værksted, findes Sagsøgte ikke at have paa-draget sig noget Erstatningsansvar overfor Sagsøgeren, og han vil følgelig være at frifinde for dennes Tiltale.

Sagens Omkostninger findes at burde ophæves. Der vil være at tillægge den for Sagsøgeren her for Retten beskikkede Sagfører i Salær 100 Kr, der tilligemed det Sagsøgerens beskikkede Sagfører under Forberedelsen tillagte Salær 85 Kr og i Godtgørelse for Udlæg 5 Kr bliver at udrede af det offentlige.

Nr 249/1928. Enkefru **Ally Andersen** (Cohn)

mod

Gas- og Vandmester **Holger Petersen** (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantindens Berettigelse til at annulere en Handel om en Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 5 November 1928: Sagsøgte, Fru Ally Andersen, bør til Sagsøgeren, autoriseret Gas- og Vandmester Holger Petersen, betale 12 547 Kr 60 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 9 Juni 1928, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger

800 Kr. At efterkomme inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Dommen er det rettelig antaget, at Parterne har været enige om at udsætte Arbejdets Paabegyndelse til Overnævnets Afgørelse forelaa. Efter de foreliggende tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger findes Appellantinden ikke at have savnet Foje til at hæve Kontrakten med Indstævnte. Det bemærkes bl a herved, at Indstævnte fremmede Ombygningsarbejdet meget sendrægtigt, at Appellantindens Paatale heraf ikke medførte nogen væsenlig Forandring heri, at Indstævntes Holdning overfor hendes Henvendelser maatte bestyrke den Antagelse, at Indstævnte ikke var i Stand til at opfylde Kontrakten, at han ej heller nærmere har kunnet paavise, hvorledes han vilde kunne tilvejebringe de til Opfyldelsen af sine Forpligtelser fornødne betydelige Beløb, samt at det af ham efter Annulationen fremskaffede Laanetilbud bl a ogsaa var knyttet til det Vilkaar, at Lejeforhøjelsen var gennemført.

Herefter har Indstævnte kun Krav paa Vederlag for de ham tilhørende Værdier, som ved Kontraktens Ophævelse er kommet Appellantinden til Gode. Disse vil efter det foreliggende kunne ansættes til 5000 Kroner, hvilket Beløb derfor vil være at tilkende Indstævnte med Renter 5 pCt aarlig fra den 9 Juni 1928. Derimod maa Appellantinden forudsættes gennem Ejendommens Overtagelse at være fyldestgjort for mulige Erstatningskrav.

Med Hensyn til Sagens Omkostninger vil Dommen kunne stadfæstes. Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellantinden, Enkefru Ally Andersen, bør til Indstævnte, Gas- og Vandmester Holger Petersen betale 5000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 9 Juni 1928, til Betalingsker. I Henseende til Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at staa. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Købekontrakt af 16 og 18 August 1928 solgte Sagsøgte, Fru Ally Andersen, til Sagsøgeren, autoriseret Gas- og Vandmester Holger Petersen, Ejendommen Ny Carlsbergvej 84—88 for en Købesum af 288 000 Kr, der berigtigedes saaledes, at Køberen skulde overtage for-

skellige i Ejendommen indestaaende Obligationer, deriblandt en i Købekontrakten med c betegnet Obligation paa 40 000 Kr, der forfaldt til Udbetaling i Juni Termin 1928, og paa hvilken var stipuleret Ejerskifte-Afdrag, stort 10 000 Kr, samt ifølge Kontraktens Post 2 for Restkøbesummen (med Fradrag af Refunderingen) 45 075 Kr 74 Øre skulde udstede Obligation til aarlig Rente 6 pCt.

I Kontrakten siges endvidere: Køberen forpligter sig til snarest at indlægge W C i Ejendommens Lejligheder samt til iøvrigt at reparere, hvad der maatte være nødvendigt i Ejendommen derunder istandsætte Lejlighederne, hvorhos han naar saadan Istandsættelse er tilendebragt forpligter sig til at optage størst mulige Tillægslaan af Kredit- og Hypothekforeningsmidler, saaledes at Istandsættelserne og Omprioriteringerne skal være tilendebragt inden 1 Maj næste Aar.

Det ved Omprioriteringen indvundne Provenu udbetales Sælgeren til Afskrivning paa dennes Tilgodehavende.

Det Resttilgodehavende, Sælgeren derefter maatte have i Henhold til den under e nævnte Obligation betales med 1500 Kr pr Termin og første Juni Termin 1928 og saaledes, at Køberen garanterer, at hele Restgælden er udbetalt i den 6te Termin derefter (December 1930).

Kurstabet ved fortsat Anbringelse af den under c nævnte Obligation betales af Køberen, dog med et Tilskud, stort 3000 Kr fra Sælgeren. Beløbet afskrives i dennes Tilgodehavende efter Obligationen under e.

Overtagelsen og Refunderingen opgøres pr 15 ds men fortsættes Administrationen af Sælgeren for Køberens Regning indtil Prioriteringen har fundet Sted og Provenuet indgaaet til Sælgeren.

Mæglersalæret 1 pCt udlægges af Køberen for Sælgerens Regning og Beløbet optages i Refunderingen.

Refunderingen fradrages Sælgerens Tilgodehavende i Henhold til Post e.

Den aarlige Leje er for 1926 opgivet til 25 653,00 Kr. — — —

— — — —

Handelens Berigtigelse betales af Køberen.

Skødet udstedes ved Prioriteringen. Samtidig med Skødets Underskrift meddeles der Sælgeren Transport paa Provenuet af Omprioriteringen.

Ved en Paategning gjordes der den Ændring i disse Vilkaar, at Sælgerens Tilskud til Kurstabet ved fortsat Anbringelse af Obligationen paa de 40 000 Kr skulde fradrages i Provenuet ved Prioriteringen, og at de terminslige Afdrag paa Sælgerens Resttilgodehavende forhøjes fra 1500 Kr til 2000 Kr.

Der blev derefter af Fru Ally Andersen indgivet Andragende til Nævnet om en nærmere angivet Lejeforhøjelse pr Lejlighed mod Indlæggelse af W. C. og forskellige andre Forbedringer, saaledes at Lejeforhøjelsen skulde træde i Kraft fra det Tidspunkt, Installationen var fuldført. Ved Nævnets Kendelse af 3 November 1927 blev Forhøjelsen nægtet, men tilstodes efter gentagne Møder i Overnævnet ved dettes Kendelse af 12 Marts 1928.

Med Hensyn til de Arbejder, der skulde foretages i Ejendommen

anbefalede Fru Andersen og hendes senere afdøde Mand, Direktør Lars Andersen, Køberen at antage som tilsynsførende Ingeniør Fuldmægtig i Københavns Magistrat Thorvald Hansen, og dette skete ogsaa, saaledes at denne udfærdigede Beskrivelser af Arbejderne, erhvervede Magistratens Byggetilladelse m v og endelig omkring Midten af Februar 1928 foranstaltede Licitation over Arbejderne.

Den 27 Februar 1928 overdroges det herefter Murermester Emil P Hansen at udføre Murer-, Tømmer- og Snedkerarbejdet samt Kloakanlæget for en samlet Sum af 12 245 Kr.

Den 26 Marts 1928 paabegyndtes Arbejdet paa Ejendommen.

Den 11 April 1928 tilskrev Fru Andersens Sagfører, Overretssagfører Asbjørn Smitt, Holger Petersen et Brev, hvori bl a udtales følgende:

— — — »Istandsættelserne og Omprioriteringen skal være tilendebragt inden den 1 Maj d A. Det er Fru Andersen bekendt, at De først har paabegyndt Arbejderne i Marts Maaned d A, og da Fru Andersen kan indse, at det ikke vil lykkes Dem at blive færdig med Arbejderne endnu mindre med Omprioriteringen paa den aftalte Tid, med mindre Arbejdet forceres betydeligt, skal jeg herved for Fru Andersen meddele Dem, at saafremt de Forpligtelser, som De i den nævnte Henseende har paataget Dem ikke er opfyldt til den aftalte Tid, vil hun se sig nødsaget til at betragte Kontrakten som misligholdt fra Deres Side, i hvilken Anledning hun forbeholder sig sin Ret imod Dem i enhver Henseende, derunder ogsaa Erstatning for det Tab, hun lider ved Deres Misligholdelse af Aftalen.«

Da der ikke svaredes noget herpaa, sendte han den 16 April 1928 en ny Skrivelse, hvori han meddelte, at Fru Ally Andersen var villig til at løse Holger Petersen fra Kontrakten af 16 August 1927 mod, at han til fuld Afgørelse betalte 5000 Kr, heri indbefattet et Beløb af 3000 Kr, som Fru Andersen havde udlagt for ham til Stempning af Kontrakten. Accepteredes Tilbudet ikke, forbeholdt Fru Andersen sig fuld Erstatning for den Misligholdelse, som hun nu kunde se vilde foreligge fra Petersens Side den 1 Maj, idet det vilde være umuligt for ham rettidigt at tilendebringe de aftalte Arbejder i Ejendommen.

Den 23 April 1928 svarede Holger Petersens Sagfører, Overretssagfører Thorlacius, at han ikke mente, at der var noget Grundlag for Erstatningen, idet Arbejdets Forsinkelse skyldtes, at dette, hvad Fru Andersen havde været indforstaaet med, først paabegyndtes, da Nævnets Kendelse, som det tog over $\frac{1}{2}$ Aar at faa, forelaa, at Petersen vilde gøre sit yderste for at fremme Arbejdet, og at han forhandlede om Ordningen af Obligationen paa de 40 000 Kr.

Den 24 April svarede Overretssagfører Asbjørn Smitt bl a følgende: De paa Ejendommen udførte Arbejder er praktisk talt uden Værdi. Fru Andersen har mistet enhver Tro til, at Holger Petersen vil eller kan opfylde Kontrakten. Saafremt Holger Petersen ønsker at fortsætte med Arbejderne paa Ejendommen efter 1 Maj, maatte han derfor i hvert Fald stille Sikkerhed for Kontraktens Opfyldelse. I modsat Fald maa Ejendommen ryddes den 1 Maj og Fru Andersen vil da eventuelt selv lade de paagældende Arbejder udføre. Hvor stor en

Erstatning hun maa forlange hos Holger Petersen, kan jeg ikke i Øjeblikket angive. At Fru Andersen skulde have været indforstaaet med, at Arbejdernes Paabegyndelse udsattes til Nævnsafgørelsen forelaa, bestrides.

Den 30 April meddelte Overretssagfører Smitt endelig for Fru Andersen, at hun betragtede Kontrakten af 16 August f A om Petersens Køb af Ejendommen som definitivt bortfaldet som Følge af Kontraktens Misligholdelse, samt at hun forbeholdt sig sit fulde Krav om Erstatning i den Anledning og bad Petersen rømme Ejendommen snarest. Hun tilføjede, at det var hendes Hensigt at søge de paabegyndte Istandsættelsesarbejder fuldført, og at hun havde foranlediget Vurdering af de til Dato udførte Arbejder, hvorefter den samlede Værdi af disse højst kunde anslaaes til 1333 Kr.

Den 1 Maj svarede Holger Petersen, at han ikke kunde betragte Kontrakten som misligholdt, men saa hurtigt som muligt agtede at fuldføre de paabegyndte Arbejder, hvis Værdiansættelse til 1333 Kr han bestred.

Den 2 Maj indgav Overretssagfører Smitt Fogedrekvisition om Udsættelse af Holger Petersen og Begæring til Byretten om Udmeldelse af Syns- og Skønsmænd til Besigtigelse og Vurdering af de foretagne Arbejder.

Den 3 Maj 1928 lod Petersen en Murermester, en Tømrermester og en Gas- og Vandmester besigtige de af ham foretagne Arbejder, og disse ansatte Værdien til 5100 Kr, hvortil efter Petersens Opgørelse kom Elektrikerarbejde for 400 Kr.

Den 5 Maj 1928 meddelte Overretssagfører Thorlacius bl a dette til Overretssagfører Smitt, samt at der ifølge et opnaaet Laanetilsagn af 3 Maj var til Disposition i Terminen og allerede nu kunde deponeres 40 000 Kr til Kurs 87 i en Bank.

Den 9 Maj 1928 svarede Overretssagfører Smitt, at der snarest vilde blive udtaget Stævning for mindst 15 000 Kr, som Fru Andersen opgjorde sit Tab til.

Den 9 Maj paabegyndtes Fogedforretning vedrørende Udsættelsen af Ejendommen, den 12 Maj fortsattes denne, og Petersen udtalte bl a, at Arbejdet antagelig vilde være færdig om 3 Maaneder, og den 14 Maj afsagdes Kendelse, hvorefter Fogedforretningen kunde nyde Fremme mod Sikkerhedsstillelse af 35 000 Kr, og da denne Sikkerhedsstillelse var tilvejebragt dekretedes den 18 Maj, at Holger Petersen nu udsattes og Fru Andersen indsattes i Besiddelse af Ejendommen Ny Carlsbergvej 84—88.

Den 29 Maj 1928 afhjemledes en af 2 udmeldte Syns- og Skønsmænd den 18 Maj foretagen Forretning paa Ejendommen, hvorefter

Færdig fra Trykkeriet den 24 Juli 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokollsekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 14

Fredag den 21 Juni.

Værdien af de udførte Arbejder sattes til 3325 Kr, hvorved der dog tildels ikke var taget Hensyn til Mestersalær- og Transportomkostninger; paa Pladsen forefandtes Materialier til Værdi af 505 Kr.

Da Holger Petersen mener baade rettidig at have begyndt Arbejdet paa Ejendommen og ogsaa at have fremmet det tilbørligt, ligesom han heller ikke paa noget andet Punkt mener at have misligholdt sine Forpligtelser efter den i Sagen ommeldte Kontrakt, anser han Fru Andersens Annulation af Handlen for ulovlig og paastaar sig under nærværende Sag tilkendt i Erstatning 43005 Kr 50 Øre, derunder for mistet Fortjeneste 25 000 Kr. Af Beløbet paastaas Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 9 Juni 1928, til Betaling sker.

Sagsøgte, Fru Ally Andresen, paastaar sig frifundet samt Holger Petersen tilpligtet at betale hende i Erstatning for Misligholdelse ialt 23 830 Kr, heraf for Tab ved at miste den fordelagtige Handel 10 000 Kr. Af Beløbet paastaas Renter 5 pCt p a fra Sværskriftets Dato, den 25 Juni 1928.

Sagsøgeren Petersen har til nærmere Begrundelse af sit Søgemaal anført, at det var en bestemt Aftale med Fru Andersen, at Arbejderne paa Ejendommen først skulde paabegyndes, efter at Spørgsmaalet om Lejeforhøjelse var afgjort, idet denne mentes lettere at kunne opnaas, naar Forbedringerne, der skulde begrunde den, endnu ikke var foretagne. For Fru Andersen var den væsentlige Interesse ved Fristen 1 Maj 1928 i Kontrakten derhos Ordningen af den i 11 Juni 1928 Termin forfaldne Obligation paa 40 000 Kr, og med Hensyn til denne havde Petersen skaffet en Ordning. Endelig maatte Fru Andersen straks selv kunne indse, at Arbejderne, naar de først paabegyndtes efter Nævnets Afgørelse ikke kunde tilendebringes inden 1 Maj, men hun reagerede ikke i mindste Maade i den Anledning før ved sin tidligere ommeldte Skrivelse af 11 April. Arbejderne er derhos vanskeliggjort ved mangelfulde Anvisninger og Tegninger fra den af Fru Andersen anbefalede Ingeniør Thorvald Hansen, men alligevel fremmet behørigt under Hensyn til Afbrydelsen ved Paaske og andre Helligdage samt de med Begyndelsen af et saadant Arbejde forbundne Vanskeligheder. Han henviser i saa Henseende til, at de udmeldte Syns- og Skøns mænd har anslaaet det udførte Arbejde til at burde have vareet 14 Dage a 3 Uger, hvis det fremmedes behørigt.

Fru Andersen har heroverfor anført, at det aldrig har været hendes

Mening eller Ønske, at Arbejdernes Paabegyndelse udsattes, og at det var af største Betydning for hende, at disse og Omprioriteringen af Ejendommen var tilendebragt til 1 Maj, idet hun skulde have Provenuet af Omprioriteringen kontant udbetalt og regnede med disse ca 20 000 Kr. Hun har derhos yderligere anført, at hun først 5 Dage efter, at alt skulde være i Orden, nemlig 5 Maj, modtog Meddelelse om, at Holger Petersen havde opnaaet en Ordning med Hensyn til de 40 000 Kr, der forfaldt i 11 Juni Termin, men at der ikke ved Meddelelsen forelaa nogen Dokumentation overfor hende om, at dette var rigtigt. Hun modtog endelig saa mange Klager fra Ejendommens Beboere over den langsomme og daarlige Maade, Arbejderne udførtes paa, at hun maatte befrygte, at Petersen aldeles ikke magtede at tilendebringe dem i en rimelig Tid, og at Ejendommen ganske ødelagdes, og hun ansaa det derfor for nødvendigt for at væрге sine Interesser at annullere Kontrakten, selv om dette vilde paaføre hende et øjeblikkeligt Tab. Hun har derhos senere forgæves søgt at sælge Ejendommen og kan ikke erkende, at der, selv om en Vurdering til Laaneefterretning for Kreditforeningen sætter dens Værdi betydelig højere end den Sum, Ejendommen var solgt for til Petersen, er opnaaet en Formueforøgelse for hende ved Overtagelsen.

Under Sagen er afgivet Partsforklaringer og forskellige Vidneforklaringer dels af Personer, der har overværet de oprindelige Forhandlinger mellem Petersen og Fru Andersen og dels af Haandværkere ved Ejendommen og den tilsynsførende Ingeniør Thorvald Hansen samt af Beboere, der er blevne generede ved de paagældende Arbejders Udførelse.

Ved det foreliggende findes det godtgjort, at Sagsøgte i egen Interesse har været enig i, at Paabegyndelsen af de paagældende Arbejder er udsat til Overnævnets Kendelse forelaa den 12 Marts d A, og da derhos disse Arbejders Udførelse efter det oplyste, derunder ogsaa den Tid deres Færdiggørelse ved Sagsøgtes Foranstaltning har været, maatte tage henimod 3 Maaneder, saaledes at den i Købekontrakten for disse Foranstaltninger foruden for Omprioritering fastsatte Frist til 1 Maj s A nødvendigvis maatte overskrides, findes Sagsøgte at være afskaaret fra at paaberaabe sig Overskridelsen af denne Frist som Misligholdelse af Kontrakten. Der maa nu vel gaas ud fra, at Arbejderne, hvis Paabegyndelse som nævnt skete Mandag den 26 Marts, hverken er paabegyndt saa hurtigt som muligt efter Overnævnets Kendelse den 12 Marts eller fremmet med tilstrækkelig Hast, men under Hensyn til de ovenanførte Udtalelser i Skønnet og de øvrige af Sagsøgeren paaberaabte Forhold, derunder ogsaa forskellige ved et saadant Arbejde let forekommende uforudsete Vanskeligheder og Hindringer ved Arbejdernes Begyndelse, findes den indtrufne Forsinkelse dog ikke at kunne anses for en saa væsenlig Misligholdelse, at Sagsøgte har været beføjet til at hæve Kontrakten, saa meget mindre som hun, der ifølge Købekontraktens Bestemmelser havde Administrationen af Ejendommen, derigennem har haft nogen Sikkerhed ogsaa for mulige Erstatningskrav mod Sagsøgeren. Som Følge heraf maa Sagsøgte anses at have været uberettiget til som sket at hæve Handlen og lade Sag-

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Gaardejer N Chr Skov, til Indstævnte, Gaardejer J P Bøgesvang. med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I December Maaned 1925 mageskiftede Sagsøgeren, Gaardejer N Chr Skov af Kragelund, den ham tilhørende Ejendom Matr Nr 4 b af Kragelund og Matr Nr 8 b af Darum Mark med den Sagsøgte, Gaardejer I P Bøgesvang af Gredsted, ifølge utinglæst Købekontrakt tilhørende Ejendom, Matr Nr 41 b og 41 d af Hillerup og 8 c af Jedsted. Førstnævnte Ejendom, der ved Mageskiftet ansattes til en Værdi af 20 000 Kr, var behæftet med Prioritetslaan til Paalydende 11 000 Kr, der overtoges af Sagsøgte. Sidstnævnte Ejendom, fra hvilken et nærmere betegnet Areal skulde udstykkes, ansattes til en Værdi af 34 000 Kr. Paa denne Ejendom hvilede et Kreditforeningslaan, som skulde overtages af Sagsøgeren til dets Restpaalydende 6000 Kr. Endvidere var det Aftalen, at der yderligere i Ejendommen af Sagsøgte, der til sin Sælger skyldte 15 000 Kr til Rest paa Købesum, skulde foranlediges anbragt et fast Laan af nævnte Størrelse, som ligeledes skulde overtages af Sagsøgeren. Forskellen, 4000 Kr, mellem de af Sagsøgeren og Sagsøgte ved Mageskiftet overtagne Netto-Værdier, henholdsvis 13 000 Kr og 9000 Kr udbetalte Sagsøgeren ved Hjælp af et af ham optaget Banklaan paa 4000 Kr, for hvilket bl a Sagsøgte hæfter som Selvskyldnerkautionsist, den 22 Januar 1926 kontant til Sagsøgte, hvorefter der den 20 April s A af Sagsøgeren udfærdigedes Skøde paa Ejendommen i Kragelund til en Trediemand efter Sagsøgtes Ordre. Efter den oprindelige Aftale skulde Skøde paa Ejendommen i Hillerup m v, der straks var overtaget af Sagsøgeren, af Sagsøgte gives, naar Udstykningsapprobationen forelaa. Efter Sagsøgerens Fremstilling fik han i Maj s A paa Amtstuen Underretning om, at Approbationen laa til Indløsning der, og efter at han et Par Gange — antagelig i August og Oktober s A — havde henvendt sig til Sagsøgte med Forlangende om at faa Skøde paa Ejendommen, uden at dette dog skete, kom Sagsøgte en Dag mellem Jul og Nytaar ind til Sagsøgeren, og der blev da forhandlet mellem Parterne saavel om Udstedelse af Skødet som om Betaling af Renter af Restkøbesum-

men 15 000 Kr. Sagsøgeren stillede ikke ved denne Lejlighed bestemt Krav om, at Skøde straks skulde udstedes. Da Udfærdigelsen ikke fandt Sted, tilstillede Sagsøgeren den 14 Februar 1927 Sagsøgte saalydende Skrivelse:

»Hr J P Bøgesvang.

Da Du endnu ikke har Opfyld den mellem os oprettede Købekontrakt og skaffet mig Skøde paa den af mig overtagne Ejendom Matr Nr 41 c Hillerup maa jeg desværre meddele Dig, at jeg betragter Kontrakten for bortfalden og som Følge deraf fratræder jeg Ejendommen i Marts førstkommende. Efter den Tid henstaar Ejendommen for Din Regning og Risiko i enhver Henseende.

Samtidig maa jeg meddele Dig, at den af mig erlagte Del af Købesummen 13 309 Kroner og for Nyanskaffelse og Istandsættelse af Bygninger iflg Regning 1197 Kroner, ialt 14.507 Kroner, maa være udbetalt mig inden 1ste Marts førstk.

Ærbødigst

Niels Chr Skov«.

I Slutningen af Februar Maaned henvendte Sagsøgte sig derefter til Sagsøgeren, og Parterne enedes da om at søge et yderligere størst muligt Kreditforeningslaan optaget i Ejendommen i Hillerup m v, efter Sagsøgerens Fremstilling for at Sagsøgte gennem Laanets Provenu kunde faa Midler til at indløse sin Sælgers, Skødehaverens, Resttilgodehavende 15 000 Kr, saaledes at Sagsøgte kunde blive i Stand til at foranledige Skøde udstedt til Sagsøgeren. Ved Skrivelse af 9 Juni s A fik Sagsøgeren Meddelelse om, at Kreditforeningen ikke vilde yde yderligere Laan i Ejendommen, før dennes Bygninger var istandsat, og han tilskrev derefter under 13 s M Sagsøgte saaledes:

»Kreditforeningen har nu meddelt mig, at jeg ikke kan erholde nogen Laan, inden Bygningerne er behørigt istandsatte.

Den mellem i saa Henseende truffne Aftale maa derefter betragtes som bortfalden«.

I Begyndelsen af Juli Maaned s A traf Sagsøgeren efter sin videre Fremstilling Sagsøgte, der spurgte, om han skulde gøre Bygningerne i Stand for Sagsøgeren, hvortil denne svarede, at det maatte Sagsøgte selv om, Sagsøgeren gjorde ikke mere ved dem. I Slutningen af s M indgav Sagsøgeren, der ønskede nu at anlægge Sag mod Sagsøgte, Andragende til Justitsministeriet om fri Proces, og kort efter at der i denne Anledning var optaget Politirapport over Parterne, indfandt Sagsøgte sig hos Sagsøgeren og tilbød at udfærdige Skøde. Da Sagsøgte imidlertid paa Sagsøgerens Spørgsmaal, om han nu var i Stand dertil, svarede benægtende, udtalte Sagsøgeren, at der saa ikke var videre at forhandle om, og samtidig udtalte Sagsøgeren udtrykkelig, at han ikke mere betalte Renter til Kreditforeningen; den pr Juni Termin s A forfaldne Ydelse til denne blev ikke erlagt. Efter at der derpaa i November Maaned s A af Kreditforeningen var gjort Udlæg i Ejendommen, fik Sagsøgte paa den derefter den 4 Februar 1928 over denne foretagne Tvangsauktion Hammerslag for et Bud paa 21 000 Kr. Mod et af Fogden udarbejdet Fordelingsudkast, hvorefter der tillagdes Kreditforeningen 5892 Kr 60 Øre heraf, medens Resten 15 107 Kr 40 Øre

tilfaldt Skødehaveren, protesterede Sagsøgeren, og Spørgsmaalet om Fordelingen henvistes derpaa af Fogden til Afgørelse ved almindelig Rettergang.

Under nærværende Sag har Sagsøgeren — efter under Domsforhandlingen at have frafaldet en af ham oprindelig nedlagt Paastand gaende ud paa Omstødelse af Fogdens Fordelingsudkast — paastaaet, at Sagsøgte tilpligtes principalt at betale Sagsøgeren en Erstatning paa 15 107 Kr 40 Øre, subsidiært at tilbagebetale Sagsøgeren den af denne præsterede Udbetaling i »Hillerupejendommen« 13 000 Kr, tillige med Renter 5 pCt p a fra henholdsvis den 8 Juli 1928 og den 22 Januar 1926, indtil Betaling sker.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet, subsidiært mod Betaling af et efter Rettens Skøn fastsat Beløb.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgeren anbragt, at Sagsøgte, der efter Mageskifteoverenskomsten var pligtig at udstede Skøde til Sagsøgeren paa »Hillerupejendommen«, naar Udstykningsapprobation forelaa, hvilket som nævnt var Tilfældet i Maj Maaned 1926, har gjort sig skyldig i en væsenlig Misligholdelse af Overenskomsten ved saa sent som i Februar Maaned 1927 endnu ikke at have hjemlet Sagsøgeren Ejendommen. Sagsøgeren var derfor berettiget til, som sket, ved Skrivelse af 14 Februar 1927 at hæve den indgaaede Byttehandel og kræve Godtgørelse for det fra hans Side erlagte tilligemed de af ham afholdte Udgifter paa Ejendommen. Sagsøgeren har videre anbragt, at han ved de senere i nævnte Maaned med Sagsøgte truffne Aftaler alene indgik paa at afvente Kreditforeningens Afgørelse af det da indsendte Andragende om Optagelse af Tillægslaan i Ejendommen. Kreditforeningens Afslag herpaa maatte have til Følge, at Sagsøgerens Annulation uden videre Opsættelse traadte i Kraft, hvorom Sagsøgte fik Underretning ved Sagsøgerens Skrivelse af 13 Juni s A, og da Sagsøgeren efter den skete Annulation ikke kunde være pligtig at afholde yderligere Opofferelser paa Ejendommen, maatte det derefter blive Sagsøgtes egen Sag at betale den pr Juni Termin 1927 forfaldne Ydelse til Kreditforeningen.

Selv om det nu overfor Sagsøgtes modsatte Anbringende kunde antages, at Sagsøgeren har været berettiget til ved Skrivelse af 14 Februar 1927 at hæve Handlen og kræve Erstatning, findes der dog at maatte gives Sagsøgte Medhold i, at han efter alt det foreliggende har haft Føje til at opfatte den senere truffne Aftale saaledes, at Annulationen var bortfaldet, og at Sagsøgeren var indforstaaet med, at Skøde først udstedtes, naar Tillægslaanet var bragt i Orden. Sagsøgeren har herefter været uberettiget til straks efter Modtagelsen af Kreditforeningens Svar uden at give Sagsøgte en rimelig Frist til at foretage de af Kreditforeningen krævede — som det maa antages forholdsvis ubetydelige — Reparationer paa Ejendommen paany at hæve Handlen, hvorved iøvrigt bemærkes, at Sagsøgeren, der blev hensiddende paa Ejendommen indtil Tvangsauktionen, har handlet særligt uforsvarligt ved at undlade at betale den pr Juni Termin forfaldne Kreditforeningsydelse, om hvilken Undladelse det mod Sagsøgtes Benægtelse end ikke kan anses godtgjort, at denne er underrettet.

Efter det saaledes anførte vil det ikke kunne statueres, at Sagsø-

gerens paastaede Tab er paaført ham ved Misligholdelse af Handlen fra Sagsøgtes Side, og Sagsøgte vil derefter overensstemmende med den af ham nedlagte principale Paastand være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde godtgøre Sagsøgte med 400 Kr.

Tirsdag den 25 Juni.

Nr 67/1929.

Rigsadvokaten

mod

Carsten Ketelsen (F Bülow) og **Axel Christen Eliassen Nielsen** (Fenger),

der tiltales for Bedrageri.

Østre Landsrets Dom af 11 Februar 1929: De Tiltalte 1) Carsten Ketelsen og 3) Axel Christen Eliassen Nielsen bør straffes, 1) Ketelsen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage, 3) Nielsen med Forbedringshusarbejde i 1 Aar. Saa bør de Tiltalte og en for begge og begge for en udrede i Erstatning til: I V Kjerulff 800 Kr, til Valdemar Larsen 500 Kr og til Vilhelm Hass 3000 Kr samt betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for dem for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører V Byrdal, 70 Kr. De idømte Erstatninger at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse, og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paa-ankeet dels af Tiltalte Nielsen, dels af det offentlige for begge de Tiltaltes Vedkommende.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges for Ketelsen til 120 Dage og for Nielsen til 18 Maaneder, hvorhos de I V Kjerulff og Valdemar Larsen tillagte Erstatninger fastsættes til henholdsvis 525 Kroner og 450 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 120 Dage for Tiltalte Carsten Ketelsen og 18 Maaneder for Tiltalte Axel Christen Eliassen Nielsen, hvorhos Erstatningen til I V Kjerulff fastsættes til 525 Kroner og til Valdemar Larsen til 450 Kroner. I Salær for Højesteret betaler Ketelsen til Højesteretssagfører F Bülow 150 Kroner og Nielsen til Højesteretssagfører Fenger 150 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Københavns Byrets 10 Afdeling, tiltales Carsten Ketelsen og Axel Christen Eliassen Nielsen for i Foraret 1928 ved Oprettelsen af en af dem sammen med den ikke tiltalte Karlo Julius Lorentz Georg Petersen dannet Forening, kaldet »Emigrantforeningen for Danmark«, og et Selskab, kaldet »Oversøisk Plantagedrift«, svigagtigt under falske Forgivender om disse Virksomheder og herunder navnlig om disses økonomiske Forhold at have formaaet Kørelærer I V Kjerulff til at indskyde Værdier for ca 800 Kr, Vognmand Valdemar Larsen kontant 700 Kr, Bestyrer Vilhelm Hass kontant 3000 Kr, alt under svigagtig Forgivende om at engagere dem som Bestyrere af Filialer af Virksomhederne, skønt saadanne Filialer overhovedet ikke var oprettede og de Tiltalte ingensomhelst Udsigt havde til at kunne oprette dem, hvorefter Pengene svigagtigt er forbrugt af de Tiltalte dels til Afholdelse af Udgifter for Virksomhederne dels af de Tiltalte selv som Lønninger.

Tiltalte Ketelsen er født den 10 Januar 1899 og ikke fundet forhen straffet.

Tiltalte Nielsen er født den 26 Januar 1898 og tidligere anset ved Højesterets Dom af 8 November 1926 efter Straffelovens §§ 251, 253 og 257 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, hvilken Straf ved kgl Resolution af 30 December s A betingelsesvis formildedes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Af de Tiltaltes Forklaringer i Forbindelse med de iøvrigt foreliggende Oplysninger fremgaar, at de Tiltalte i 1927 stiftede den ovennævnte Forening, der efter dens Love bl a havde til Formaal, dels at hjælpe sine Medlemmer til »paa en solid økonomisk Basis« at danne sig en Levevej i Udlandet, ved at Foreningen enten køber eksisterende Plantager eller opretter nye, dels økonomisk at hjælpe Landsmænd overalt i Verden, hvor de som selvstændige arbejder paa Drift af Plantager eller lignende. For at skaffe Medlemmer indrykkede de Tiltalte Annoncer i Dagblade, hvorefter Emigranter nu kunde udvandre under fuldt betryggende Forhold uden Risiko af Kapital og med garanteret Plads, hvorfor man opfordredes til at henvende sig til Foreningen. Nogen Tid efter oprettede de Tiltalte i Forbindelse med Foreningen det ovennævnte Selskab, hvis Formaal var at virke som en Slags Forbrugsforening, saaledes at Købmænd over hele Landet fra Lagre, der anlagdes af Selskabet, skulde købe en Del af deres Forbrug og atter sælge til Emigrantforeningens Medlemmer og saaledes, at den derved af Selskabet indvundne Fortjeneste kom Foreningens Formaal tilgode. Kapitalen til Foretagendet skulde skaffes ved Sikkerhedsstillelser af de som Lagerbestyrere antagne Personer. Der averteredes om Tilslutning fra Købmænd og om »Bestyrere af en gros Lagere Landet over« mod »fast Gage og Provision. Stor Omsætning. Sikkerhed maa stilles.« Medens der kun meldte sig ganske faa Købmænd, reflekterede en Del Personer paa Bestyrerannoncerne, og henholdsvis 27 Marts, 15 April og 30 April 1928 oprettedes Kontrakter med de ovenfor nævnte tre Personer, der skulde være Lagerbestyrere henholdsvis i Valby, Hillerød og Næstved. Kontrakterne fastsætter Sikkerhedsstillelserne til

3000 Kr og saaledes, at denne Garantikapital af Emigrantforeningen kan benyttes som Sikkerhed for Driftslaan. Kjerulff kunde ikke skaffe kontant Indskud, men indskød a conto det Beløb, 800 Kroner, som han havde betalt paa en paa Afbetaling købt Automobil, som han overdrog Selskabet. Larsen kunde kun undvære 700 Kr kontant, hvorfor hans Indskud formuleredes som en a conto Indbetaling af 1000 Kr og et Laan til Larsen, stort 300 Kr, medens Hass indbetalte den fulde Sikkerhed, 3000 Kr kontant.

De Tiltalte, der ikke selv havde nogen som helst Kapital, anvendte de kontante Indskud, ialt 3700 Kr, i Forbindelse med Kontingent fra indmeldte Medlemmer — ialt 7—70 Kr, til Leje for en Maaned 1000 Kr af en tom Fabriksbygning paa Amager, til Udbetaling til sig selv, Gage og Rejseudgifter m m ca 900 Kr, til Gageudbetalinger til Kjerulff og Larsen, ialt ca 500 Kr, og Resten til foreløbige Driftsudgifter, deriblandt Rejseudgifter for en Agent, der skulde forhandle med de reflekterende Personer i Provinserne, særlig Bestyrerreflektanter. Ved Midten af Maj Maaned 1928 var Pengene brugte, uden at der havde meldt sig flere Medlemmer eller var skaffet flere Indskud fra antagne Bestyrere, og den fra Kjerulff overtagne Automobil var taget tilbage af Automobilhandleren. Til de antagne tre Lagerbestyrere var hverken fremskaffet Varer eller Lokaler.

De Tiltalte har benægtet at have haft nogen bedragerisk Hensigt ved Modtagelsen af ovennævnte Indskud eller at have anvendt urigtige Foregivender for at opnaa disse; de vil have troet paa, at Foretagendet var vel gennemtænkt, og at det vilde faa fornøden Tilslutning og derigennem et godt økonomisk Udbytte.

Det maa imidlertid mod de Tiltaltes Benægtelse, dels ved de af ovennævnte Anmeldere afgivne Forklaringer, dels ved de af Brandmand Christian Thorkildsen, Grønthandler Peter Pedersen, Papirhandler Alfred Bendixen, Niels Luna, Svend O. Poulsen og Fru Adelina Kjerulff afgivne Vidneforklaringer og dels ved nogle af Tiltalte Nielsen til Kjerulff afgivne Notater om Forretningens Forhold anses bevist, at de Tiltalte har givet eller ladet give Anmelderne en Række urigtige Oplysninger saavel om Grundlaget for Selskabets Dannelse og dets Aktiver som med Hensyn til hvilke Foranstaltninger, der var foretaget til Driftens Igangsættelse, og hvilke Udsigter Virksomheden havde for en gunstig Udvikling. Da det dernæst efter alt foreliggende ikke kan antages, at de Tiltalte har troet paa, at de paa den anførte Maade kunde gennemføre Foretagendet, saaledes at Anmelderne havde Udsigt til at have deres Sikkerhedsstillinger i Behold, da Tiltalte Nielsen — efter hvad der var Tiltalte Ketelsen bekendt — tidligere har gjort sig skyldig i tilsvarende Forhold, og da de Tiltalte, efter at Ketelsen den 29 April f A havde søgt at afværge den fra Kjerulffs Side paatænkte Anmeldelse, ikke destomindre den følgende Dag modtog den af Hass indbetalte Sikkerhedsstilling, findes der at maatte gaas ud fra, at de Tiltalte har tilsigtet ved de urigtige Foregivender at formaa Anmelderne til de ommeldte Indskud, som de Tiltalte agtede at anvende i egen Interesse.

De Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 251 efter Omstændighederne og for Tiltalte Ketelsens Vedkommende under Hen-

syn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, Ketelsen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage og Nielsen med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

De Tiltalte vil derhos have efter derom nedlagte Paastande at udrede de nedenfor anførte Erstatninger.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 128/1929 (**Rigsadvokaten mod Holger Theophilus Mandix**) blev Tiltalte for Tyveri anset i Medfør af Strfl § 228 ifr midlertidig Strfl af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

Onsdag den 26 Juni.

Nr 56/1929. **Landbostandens Andels-Forsikringselskab** i Likvidation (Cohn)

mod

Sønderborg Byraad (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at betale en Andel i det appellerende Selskabs Underskud.

Vestre Landsrets Dom af 30 Januar 1929: De Sagsøgte, Sønderborg Byraad, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Landbostandens Andels-Forsikringselskab i Likvidation, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne inden 15 Dage til de Sagsøgte med 75 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter Selskabets Statuter kan Medlemmerne udmelde sig af Selskabet med 3 Maaneders Varsel til Udløbet af det Aaremaal, for hvilket Forsikringen er tegnet. I Tilfælde af Udmeldelse ophører Medlemmernes Ansvar for Selskabets Forpligtelser overfor Tredjemand ved Udtrædelsen, i Forhold til de tilbageværende Medlemmer, naar Regnskabet for det Aar, hvori Udtrædelsen sker, er godkendt af Generalforsamlingen og udviser Overskud eller dog Balance. Medlemmerne indtræder i Selskabet som hørende til en bestemt Serie. De første Serier afsluttes med Udgangen af Regnskabsaaret 1924.

Navnlig i Betragtning af, at Forsikringen kun var tegnet for et Aar ad Gangen, og at Indstævnte havde Ret til ved en Opsigelse at begrænse sin Risiko i Overensstemmelse med det foranførte, findes Indstævntes Indtræden som Medlem af Selskabet ikke at have været forbundet med en saadan ekstraordinær Risiko, at Forsikringen for at have Gyldighed skulde udkræve Indenrigsministeriets Samtykke i Overensstemmelse med Købstadskom-

munaloven 26 Maj 1868 § 20 eller dens Analogi. Forsikringen maa derfor anses lovlig tegnet, og det Krav, Appellanten herefter har paa Indstævnte, er, da det først har kunnet opgøres ved Udgangen af Regnskabsaaret 1924, ikke forældet. Indstævnte vil herefter være at dømme efter Appellantens Paastand.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Sønderborg Byraad, bør til Appellanten, Landbostandens Andels-Forsikringsselskab i Likvidation, betale 1232 Kroner, 87 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 30 April 1926, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 500 Kroner.

Det idømte at udråde inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 25 August 1920 tegnede Inspektør K Holm en Forsikring for Hornkvæg paa den de Sagsøgte, Sønderborg Kommune, tilhørende Ejendom, Sønderborg Ladegaard, hos Landbostandens Andels-Forsikrings-selskab i København, gældende for eet Aar fra den nævnte Dato. I Forsikringsbegæringen, der er underskrevet af fornævnte Inspektør Holm, var Selskabets Navn trykt med fede Typer, og i Teksten, der ligeledes er trykt, fandtes følgende Passus: »Jeg forpligter mig ved min Underskrift til at erlægge den for Forsikringen fastsatte Præmie, samt eventuel Ekstrapræmie, paa Forfaldsdagen skadesløst for Selskabet«. I Selskabets Statuter, som de Sagsøgte ved Tegningen underkastede sig, hedder det i § 7:

»For Opfyldelsen af Selskabets Forpligtelser, saavel overfor de enkelte Medlemmer som overfor Trediemand, hæfter de enkelte Medlemmer principalt i Forhold til Størrelsen af hvert enkelt Medlems tariffmæssige aarlige Kontingent, subsidiært solidarisk«.

Da Selskabets Virksomhed gav Underskud, afkrævedes der de Sagsøgte i Foraaret 1921 en Ekstrapræmie stor 1486 Kr 83 Øre, som betaltes i Juni 1922. I Januar 1921 har de Sagsøgte fra Selskabet oppebaaret i Erstatning for Mælketab og døde Dyr 2305 Kr 98 Øre. Den 21 Juni 1924 traadte Selskabet i Likvidation, og Likvidationskomitéen afkrævede derpaa de Sagsøgte den for dem beregnede Andel i Underskudet for Aaret 1920—21 incl, idet de Sagsøgte efter Opkrævningen af det første Ekstrabidrag i Juni 1921 havde udmeldt sig af Selskabet til 25 August 1921. De Sagsøgte nægtede at betale yderligere Bidrag, og Sagsøgerne, Landbostandens Andels-Forsikringsselskab i Likvidation i København, har derfor under nærværende Sag paastaet dem dømt til at betale 1232 Kr 87 Øre tillige med Renter heraf, 5 pCt aarlig, fra den 30 April 1926, indtil Betaling sker. Det indsøgte Beløb fremkommer saaledes:

Underskudsandel for Aarene 1920—1921 incl.	Kr 2360.22
Fragaar betalte Efteropkrævninger	— 1486.83
	<hr/> Kr 873.39
Tillæg for Omkostninger og dubiøse Underskudsandele..	— 366.82
	<hr/> Kr 1240.21
Andel i Overskud i 1924	— 7,34
	<hr/> Kr 1232.87

De Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Til Støtte herfor har de i første Række anført, at de har savnet Kompetence til paa Kommunens Vegne at indtræde i et Selskab som det heromhandlede, hvis Statuter indeholder Hjemmel for solidarisk Ansvar for Medlemmerne, og at deres Indmeldelse i Forsikringsselskabet derfor er ugyldig; de har i saa Henseende paaberaabt sig en Skrivelse af 21 November 1928 fra Indenrigsministeriet, der udtaler, at der til Sønderborg Købstadkommunes gyldige Indtræden som ansvarligt Medlem i det ommeldte Forsikringsselskab har maattet udkræves Indenrigsministeriets Samtykke.

Sagsøgerne har protesteret herimod, idet de anfører, at der ikke findes positiv Lovhjemmel for Kravet om ministerielt Samtykke til en Disposition som den heromhandlede, der er et naturligt Led i Driften af en Landejendom, samt at et saadant Krav saa meget mindre kan stilles som der i nærværende Tilfælde netop ikke gøres noget solidarisk Ansvar gældende mod de Sagsøgte, men kun affordres dem en Anpart i Underskudet svarende til Størrelsen af den af dem erlagte aarlige Præmie. Der findes dog at maatte gives det sagsøgte Byraad Medhold i den af det hævdede Opfattelse, idet det skønnes at maatte være en nødvendig Konsekvens af de i Købstadskommunalloven af 26 Maj 1868 § 20 indeholdte Regler, at en Kommune i al Fald ikke uden Tilsynsmyndighedens Samtykke kan paatage sig vedvarende Forpligtelser af saa ubestemt og ubestemmeligt Indhold som de, der flyder af Indtrædelsen som ansvarligt Medlem i et gensidigt Selskab med solidarisk Ansvar for Medlemmerne.

Herefter og da et Samtykke til Indmeldelsen ikke kan udledes deraf, at det paagældende Regnskab for Købstadkommunen som paabudt i Loven har været indsendt til Indenrigsministeriet uden at dette har gjort Udsættelse angaaende denne Udgiftspost, vil de Sagsøgte, idet det bliver ufornuddent at komme ind paa det iøvrigt af dem til Støtte for deres Frifindelsepaastand anbragte, være at frifinde, hvorhos Sagsøgerne vil have at godtgøre dem Sagens Omkostninger med 75 Kr.

Nr 158/1929.

Rigsadvokaten

mod

Nielsine Marie Jensen (Graae),

der tiltales for falsk Forklaring for Retten.

Vestre Landsrets Dom af 3 Maj 1929: Tiltalte Nielsine Marie Jensen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage,

dog at Fuldbyrdelsen af Straffen udsættes, og at Straffen efter 5 Aars Forløb fra denne Doms Afsigelse bortfalder, saafremt de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for hende ved Landsretten beskikkede Sagfører, Overretssagfører Dahl, 60 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-ankeet dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

Efter alt foreliggende findes det ikke aldeles tilstrækkelig bevist, at Tiltalte mod bedre Vidende har afgivet urigtig Partsforklaring og hun vil herefter være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af det offentlige som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Tiltalte Nielsine Marie Jensen bør for det offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Overretssagfører Dahl 60 Kroner, og i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Graae 80 Kroner udredes af det offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Nielsine Marie Jensen, der er født den 1 Juli 1862 og ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, ifølge 2 jyske Statsadvokators Anklageskrift af 8 Marts 1929 sat under Tiltale til at lide Straf for falsk Forklaring for Retten efter Straffelovens § 146, jfr Rpl § 305 derved, at hun den 21 November 1928 i et Retsmøde inden Civilretten for Viborg Købstad m v, da hun afgav Partsforklaring i en mod hende af Mekaniker Chr Jepsen af Rødding og Hustru Olga Jepsen anlagt Injuriesag, i Strid med Sandheden har benægtet, at hun i Rødding ved forskellige Lejligheder: 1) har udtalt Beklagelser over alt det »uhumske«, der hændte i Byen, efter det »Skridt« — hvormed hun sigtede til bemeldte Jepsen og hans Hustru — var kommet dertil, og 2) om Fru Jepsen har benyttet Udtryk som »Ludderkasse« eller »se, hvor den Ludderkasse staar og skræver« el lign, samt at hun nogen-sinde har udtalt noget ufordelagtigt om Jepsen og hans Hustru.

Ved de under Sagen afgivne Vidneforklaringer af Sadelmager Laurits Christian Christensen og dennes Hustru samt Sagens øvrige Oplysninger maa det mod Tiltaltes Benægtelse anses tilstrækkelig godtgjort, at hun har fremsat de i Anklageskriftet nævnte Udladelser. Hun maa herefter anses at have gjort sig skyldig i Overtrædelse af Straffelovens § 146, jfr Retsplejelovens § 305, og Straffen herfor findes efter Omstændighederne og i Medfør af midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, dog at Straffen vil være at gøre betinget som nedenfor anført.

Tiltalte vil derhos have at betale Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for hende her ved Retten beskikkede Sagfører 60 Kr.

Torsdag den 27 Juni.

Nr 276/1928. Fru **Ellen Seidel** og Ægtefælle Direktør **M Seidel**
(Cohn)

mod

Direktør **Niels Winkel** (Jørgensen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Erstatningsansvar for at en Del af en solgt Ejendom var udlejet paa en mod Bygningslovgivningen stridende Maade.

Østre Landsrets Dom af 23 November 1928: De Sagsøgte, Direktør Niels Winkel og Enkefru S Therkelsen, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Fru Ellen Seidel og Direktør M Seidel, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne, een for begge og begge for een, 300 Kr til hver af de Sagsøgte. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Forsaavidt angaar Indstævnte Direktør Niels Winkel bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne Fru Ellen Seidel og Ægtefælle Direktør M Seidel, een for begge og begge for een, til Indstævnte med 400 Kroner.

De Indstævnte tilkendte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Købekontrakt af 10 Maj 1922 og Skøde af 31 s M solgte Enkefru S Therkelsen for en Købesum af 133 000 Kr den af hende og hendes tidligere ved Døden afgaaede Ægtefælle i 1894 købte Ejendom Matr Nr 71 d, af Frederiksberg, Bredegade Nr 3B og 3C, til Direktør Niels Winkel. Ved Skødet fralagde Sælgerinden sig udtrykkelig alt Ansvar for skjulte Fejl.

Ved Skøde af 21 Juli 1924 videresolgte Direktør Niels Winkel Ejendommen til Fru Ellen Seidel, der lever i sædvanlig Formuefællesskab med sin Ægtefælle, Direktør M Seidel. Købesummen var 215 000 Kr, hvoraf der berigtigedes 50 000 Kr ved Overtagelse af en Villa.

I den inden Skødets Udfærdigelse udstedte Slutseddel af 4 Juli 1924 opgav Sælgeren de samlede Lejeindtægter af Ejendommen til 16 240 Kr og gav udtrykkelige Garantier med Hensyn til forskellige nærmere omhandlede Lejesummer, derunder dog ikke de nedennævnte 780 Kr. Blandt de opgivne Lejeindtægter fandtes for 5 Sal (Loftsetagen) 780 Kr, fordelt med 360 Kr paa 2 Værelser og 1 Køkken og 420 Kr for 2 andre Værelser med Køkken, hvilke var udlejede dels til nogle enlige Damer, dels til Beboelse for Husets Vicevært.

Da Loftsetagen var meget forsomt, ønskede Seidel at foretage forskellige Reparationer og inddrog blandt andet nogle Pulterkamre for at opnaa flere Beboelsesrum end hidtil. Han indsendte derefter et Andragende til Frederiksberg Kommunes tekniske Forvaltning, der den 5 Februar 1925 tillod Indrettelse af en selvstændig Beboelseslejlighed, men stillede saadanne Betingelser for dette, der krævede indenrigsministeriel Dispensation fra Bygningslovens § 15, at Direktør Seidel ikke ønskede at føre Sagen videre. Senere (i Slutningen af Aaret 1927) paa-tænkte Seidel at indlægge W C i Tagetagen, og ved den af Frederiksberg Kommunes tekniske Forvaltning da foretagne Undersøgelser konstateredes det, at de i Tagetagen værende Værelser var udlejede til selvstændig Beboelse i Strid med Bygningslov for Frederiksberg Nr 153 af 8 Juni 1912 § 15,*) idet Huset indeholdt flere Beboelseslag end tilladt, og med samme Lovs § 70, da Tilladelse til Indretningen ikke var erhvervet. Seidel idømtes herfor en Bøde af 100 Kr.

Idet Fru Seidel og Direktør Seidel nu har hævdet, at de ved denne Afgørelse er forhindrede i at bruge Lejlighederne i Tagetagen som hidtil, og at der derved er tilføjet dem et direkte Tab paa 780 Kr aarlig, og bevirket en almindelig Værdiforringelse af Ejendommen, har de under nærværende Sag paastaat de Sagsøgte, Direktør N Winkel og Fru S Therkelsen, enten enkeltvis eller solidarisk tilpligtet i Erstatning at betale dem 10 000 Kr med Renter 6 pCt aarlig af Beløbet fra Stævningens Dato, den 15 December 1927.

De Sagsøgte har paastaat sig frifundet og subsidiært nedlagt Paa-stand paa Nedsættelse af den forlangte Erstatning.

For Landsretten har Sagsøgeren, Direktør Seidel, og begge de Sagsøgte afgivet Partsforklaring.

Til nærmere Begrundelse af deres Paastande har Sagsøgerne anført, at Direktør Winkel ved Salget af Ejendommen til dem har udtalt sig paa en Maade, som maatte give dem det bestemte Indtryk, at den af ham foretagne Benyttelse af Tagetagen til selvstændige Beboelseslejligheder var lovlig, og at den i Slutsedlen skete Angivelse af Lejesummerne for Ejendommen, hvilken ikke passer, naar Lejlighederne i Tag-

*) 0: § 15 i Bygningslov for Frederiksberg Kommune af 11 April 1890, jfr Lov Nr 153 af 8 Juni 1912 og Bekendtgørelse Nr 212 af 1 August s A.

etagen ikke særskilt kan udlejes til Beboelse, er yderligere en Garanti for, at den stedfindende Udlejning var tilladt.

Med Hensyn til Paastanden overfor Sagsøgte Fru Therkelsen har Sagsøgerne derhos anført, at Frederiksberg Kommunes tekniske Forvaltning allerede i 1905, medens hendes nu afdøde Mand levede, udtrykkelig har tilkendegivet denne, at Udlejningen i Tagetagen af 2 Værelser til selvstændig Beboelse i Forbindelse med et Køkken var ulovlig, og da har forviset sig om, at dette Forhold var bragt til Ophør. Naar hendes Mand derefter har genindført den ulovlige Ordning, og Fru Therkelsen har solgt Ejendommen uden at omtale dette Retsbrud, har hun — efter Sagsøgernes Mening — derved selv begaaet et Retsbrud, som kan medføre direkte Erstatningsansvar overfor dem.

Sagsøgte Direktør Winkel har anbragt, at han ingen udtrykkelig Garanti har givet vedrørende Tagetagens Benyttelse, og at heller ikke den almindelige Angivelse af Lejesummerne i Slutseddelen indeholder nogen Garanti. Han har i sin Besiddelsestid anvendt Lejlighederne uden nogen Forandring, fra da han overtog Ejendommen, og stadig ment, at de var lovlige, og Kommunalbestyrelsens nu foretagne Indskriden, mener han, skyldes Sagsøgernes egne Forhold.

Sagsøgte Fru Therkelsen har anført, at de paagældende Værelser har været indrettede, inden hun og hendes Mand overtog Ejendommen og stedse været anvendt af dem til selvstændig Beboelse. Det i 1905 nedlagte Forbud angik efter hendes Forklaring kun Fjernelse af en Gasledning, en Tallerkenrække og et fast Køkkenbord, og Kommunen paasaa formentlig allerede i 1905, at Forholdene var bragt i Orden. Baade i 1909 og 1910 var Værelserne udlejede til selvstændig Beboelse, og ved Kommunens Eftersyn i de nævnte Aar bemærkedes intet om, at dette var ulovligt. Fru Therkelsen har bestemt hævdet, at hun stadig har været i god Tro med Hensyn til Lovligheden af Tagetagens Benyttelse og mener sig iøvrigt dækket mod Ansvar overfor sin Køber ved sin Fralæggelse i Skødet af Ansvar for skjulte Fejl; noget direkte Ansvar overfor Sagsøgerne benægter hun bestemt at have.

Efter det saaledes foreliggende maa der gaas ud fra, at Sagsøgte Winkel ikke har været vidende om, at den allerede ved hans Erhvervelse af Ejendommen stedfindende Benyttelse af Tagetagen til selvstændig Beboelse har været ulovlig, og at han ikke har ydet Sagsøgerne nogen udtrykkelig eller stiltiende Garanti for, at Tagetagen, med Hensyn til hvis Benyttelse han ikke i sin Besiddetid har foretaget nogen Ændring, fremdeles frit kunde benyttes til selvstændig Beboelse.

Der maa ligeledes gaas ud fra, at Sagsøgte Fru Therkelsen stedse har været i god Tro ved Benyttelsen af Tagetagen til selvstændige Beboelseslejligheder og ikke ved noget Forhold fra sin Side har kunnet paadrage sig noget Ansvar overfor Sagsøgerne.

Idet ingen af de Sagsøgte herefter findes at kunne være ansvarlige for det eventuelle Tab, der er paaført Sagsøgerne ved den af Bygningsautoriteterne paabudte Forandring i Tagetagens Benyttelse, vil begge Frifindelsespaastande være at tage til Følge.

Sagsøgerne findes in solidum at burde tilsvare hver af de Sagsøgte Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Nr 119/1929.

Rigsadvokaten
m o d**Ove Sigmund Knudsen (Harboe),**

der tiltales for Vold mod sagesløs Person.

Østre Landsrets Dom af 12 April 1929: Tiltalte Ove Sigmund Knudsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder og betale i Erstatning til Valdemar Knudsen 300 Kr. Saa bør han og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær og Godtgørelse for Rejseudgifter til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Sagfører J P Hansen, Maribo, 150 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse, og Dommen i det hele at efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte dels af det offentlige.

Efter de Højesteret forelagte, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger bl a om Forholdet mellem Anmelderen og Tiltalte, kan der ikke gaas ud fra, at Anmelderen var sagesløs, da Tiltalte tilføjede ham de i Dommen omtalte Læsioner. Herefter vil Tiltalte være at anse efter Strflv § 203. Straffen findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage. I Henseende til den idømte Erstatning og Sagens Omkostninger vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Tiltalte Ove Sigmund Knudsen bør hensættes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage. I Henseende til Erstatningen og Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Harboe 100 Kroner, der udredes af det offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget af Retten for Maribo Købstad m v, tiltales Ove Sigmund Knudsen til Straf for Vold mod sagesløs Person efter Straffelovstillæggets § 1, 2 Stk ved den 3 Oktober 1928 i Stokkemarke uden rimelig Anledning med Vold at have overfaldet sin Broder Hans Ferdinand Valdemar Knudsen og herunder med knyttet Haand at have tildelt ham flere Slag i Ansigtet, hvorved venstre Øje fuldstændig tillukkedes, og hvorved der fremkom Smaarifter over venstre Øje, paa Næseryggen, paa Kinderne og paa Hagen, subsidiært for Vold og Legemsbeskadigelse efter Straffelovens § 203.

Tiltalte er født den 28 Juni 1902 og ikke tidligere straffet.

Anmelderen, Valdemar Knudsen, har forklaret, at han den 3 Oktober 1928 var Gæst hos sin Moder, hvis Gaard i Stokkemarke bestyres af Tiltalte; efter at de havde spist, gik han og Tiltalte ud i Stalden for at se til Hestene. Her kom de op at skændes, og han ytrede da til Tiltalte, at denne kunde sagtens, saalænge han gik hjemme og kunde bruge af Moderens Penge. Herover blev Tiltalte rasende og spurgte, om han (Valdemar Knudsen) dermed vilde beskyldte ham for at stjæle af Moderens Penge; uden at afvente Svar herpaa tilføjede Tiltalte ham med knyttet Haand et kraftigt Slag, der ramte i venstre Øje; Anmelderen, der blev fortumlet herover, greb for sig for at holde Tiltalte borte og fik ogsaa fat i Brystet paa ham, men i det samme fik han et nyt Slag af samme Art som det første, og herefter fik han flere Slag i Øjet. Anmelderen blev ved Slagene delvis bevidstløs og ved ikke, hvormange Slag, han fik. Hans Svigerforældre, Parcellist Edv Rasmussen og Hustru, der ogsaa var Gæster paa Gaarden, og som har set det passerede, løb nu til og fik Tiltalte draget bort. Blodet løb ned af Anmelderen; der blev straks sendt Bud efter Lægen, der kom til Stede og forbandt ham. I en den 4 s M udstedt Lægeerklæring hedder det bl a: »Ved Undersøgelsen findes følgende: Venstre Øje fuldstændig tillukket, idet saavel øvre som nedre Øjelaag er stærkt opsvulmet og Sæde for voldsomme Blodudtrædninger, samt blaalig misfarvede. Venstre Øje kan ikke lukkes op, paa Indersiden af nedre Øjelaag nogen Blødning, selve Øjet synes ikke at have taget Skade.

Der findes Smaarifter over venstre Øje, paa Næseryggen, samt paa Kinderne og Hagen.

I Panden findes 3 blodunderløbne Partier, særlig Partiet ovenover Næsen er en Del hævet og ømt for Tryk. Hele Næseryggen er meget øm for Tryk, og der har været en Del Næseblødning.«

Parcellist Edv Rasmussen har forklaret, at han med sin Hustru sad inde i Stuen, da Brødrene, der skændtes, kom ind i Gangen; idet Tiltalte lukkede Stuedøren op, hørte Vidnet ham sige til Anmelderen, om han vilde beskyldte ham for at stjæle af Moderens Penge; samtidig hermed tildelte Tiltalte Anmelderen et Slag med knyttet Haand i Ansigtet. Denne strakte nu Haanden frem for sig for at værges sig, men Tiltalte gav ham med knyttet Haand flere Slag, der ramte i venstre Øje; da Anmelderens Hoved hang ned paa Brystet, greb Tiltalte ham med venstre Haand i Haaret og løftede Hovedet op, medens han samtidig med højre Haand slog ham flere Slag i venstre Øje. Slagene faldt hurtigt efter hinanden og blev ført med fuld Kraft; Anmelderen kunde slet ikke forsvare sig; Vidnet og hans Hustru sprang nu til og fik trukket Tiltalte bort fra Anmelderen. Vidnet hørte da Tiltalte sige, at nu fik han da slaæet det ene Øje ud, men han skulde have haft det andet slaæet ud med.

Parcellist Rasmussens Hustru har forklaret, at hun hørte, der blev talt højt i Gaarden og i Gangen; hun saa ikke, hvorledes Slagsmaalet begyndte, men hun saa Tiltalte tilføje Anmelderen flere Slag i Øjnene, og at Tiltaltes Haand var blodig; da hun kom til, havde Tiltalte fat i Anmelderens Haar med venstre Haand, medens han med den højre

stødte Anmelderen i dennes venstre Øje; hun var med til at fjerne Tiltalte, idet hun greb ham i Armen for at forhindre ham i at slaa Anmelderen.

Tiltalte har erkendt at have tilføjet Anmelderen de i Lægeattesten ommeldte Læsioner, men hævder at have handlet i Selvforsvar. Om Skænderiet med Anmelderen forklarer han i Overensstemmelse med denne; men tilføjer, at det var Anmelderen, der begyndte Slagsmaalet, idet denne vilde »nikke« ham en Skalle, og med knyttet Haand gav ham et Slag i Brystet; han mente sig derfor berettiget til at slaa igen. Han indrømmer at have holdt Anmelderens Hoved oppe med den ene Haand, medens han slog med den anden, men han gjorde dette, fordi Anmelderen bukkede sig sammen for at komme til at slaa igen. Tiltalte kan ikke erindre at have udtalt, at Anmelderen ogsaa skulde have haft det andet Øje slaaet ud. Anmelderen benægter at have givet nogensomhelst Anledning til det passerede.

Tiltaltes Moder, Thora Marie Knudsen, har forklaret, at hun stod i Spisekammeret, da Tjenestepigen kom løbende og raabte, at hun skulde komme ind, for Valdemar var i Færd med at kvæle Ove; hun løb til og saa da Brødrene staa i Gangen; Valdemar (Anmelderen) klemte med begge Hænder om Oves Hals, saaledes at han holdt Tommelfingrene foran og de andre Fingre bag paa Halsen; hun fik dem skilt og sagde til Ove, at han skulde gaa sin Vej.

Tjenestepige Anna Dorthea Hansen har forklaret i Overensstemmelse hermed. — Parcellist Rasmussen og Hustru har overfor disse Forklaringer udtalt, at Anmelderen med den ene Haand havde fat i Tiltaltes Bryst, men ikke om hans Hals.

Efter det oplyste skønnes det ikke, at Anmelderen har givet Tiltalte rimelig Anledning til den udøvede Vold, og Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovstillæget 1 April 1911 § 1, 2 Stk, 1 Punktum med en Straf, der passende vil kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder og efter derom nedlagt Paastand betale Anmelderen i Erstatning 300 Kr.

Fredag den 28 Juni.

Nr 256/1928.

Glostrup Sogneraad (David)

mod

Generaldirektoratet for De danske Statsbaner (Graae),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at betale Erstatning for den Glostrup Kommune ved Omlægning af en Vej paaførte Forøgelse af Udgifterne til Vejens Vedligeholdelse.

Østre Landsrets Dom af 15 Oktober 1928: De Sagsøgte, Generaldirektoratet for De danske Statsbaner, bør for Tiltale af Sagsø-

gerne, Glostrup Sogneraad, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til de Sagsøgte 200 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Bestemmelsen i Lov Nr 274 af 22 December 1908 § 1 Nr 5 maa antages at omfatte Krav paa Erstatning som det i Dommen omhandlede, og da Kravets Forældelse ikke er blevet afbrudt som i Loven foreskrevet og Statsbanerne ej heller ses at have givet Sogneraadet aldeles tilstrækkelig Føje til at antage, at de frafaldt Indsigelse om Kravets Forældelse, kan deres Indsigelse i saa Henseende ikke tilsidesættes. Den indankede Dom vil derfor være at stadfæste, dog at Sagens Omkostninger for Landsretten findes at burde ophæves. Sagens Omkostninger for Højesteret vil ligeledes være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Sagens Omkostninger for Landsretten ophæves. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Aarene 1920—1921 blev der i Forbindelse med den da stedfundne Udvidelse af Glostrup Station paa Foranledning af Statsbanerne foretaget en Omlægning af den Vej som fra Glostrup Station fører til Brøndbyvester. Denne Vej, som tidligere havde krydset Banen i Niveauoverskæring, blev forlagt et Stykke mod Øst og ført over Banen paa en Viadukt. Den stedfundne Omlægning af Vejen har medført en Forøgelse af Glostrup Kommunes Udgifter til Vejvedligeholdelse, idet Forlægningen af Vejen mod Øst har bevirket en Forlængelse af denne. Ifølge en foretaget Beregning er det Vejareal, som det paahviler Kommunen at vedligeholde, som Følge af at Vejen er omlagt og ført over Banen paa en Viadukt, forøget med 785 m². Paa et Møde den 3 August 1920, hvor Anlægget blev besigtiget, bemærkede Formand for Glostrup Sogneraad Sagfører Graff, »at Sogneraadet principielt maatte protestere mod, at Sogneraadet skulde overtage det nye Vejanlæg som ofenfelig Vej og vedligeholde denne i Fremtiden, da det ikke var Sogneraadet bekendt, at der nogensinde var paalagt dette en saadan Forpligtelse, eller at Sogneraadet frivilligt havde paataget sig den.« Til nærmere Motivering af denne Protest bemærkede han, at »saafremt Kommunen skal overtage den paagældende Vej, der er adskillige Gange længere end det Vejstykke, der nu nedlægges, vil dette medføre en meget betydelig Forøgelse af Kommunens Udgifter til Vejvedligeholdelse. Sogneraadet maatte anse hele dette Spørgsmaal for at være af saa stor Betydning for Kommunen, at man ikke uden udtrykkelig Hjem-

mel i det tidligere passerede kan paalægge Kommunen de forøgede Byrder.« Baneingeniør Wolfhagen, der var mødt for Statsbanerne, bemærkede, at den fremtidige Vedligeholdelsespligt af det her omhandlede Vejanlæg utvivlsomt paahvilede Glostrup Kommune. Sogneraadet fastholdt heroverfor den foran fremsatte Protest.

Ved Afleveringen af Vejanlægget over Viadukten, der fandt Sted ved en Afleveringsforretning den 13 Oktober 1921, mødte Formanden for Glostrup Sogneraads Vejudvalg, Tømrmester Axel Larsen, og protesterede paa Sogneraadets Vegne mod Kommunens Overtagelse af det nye Vejstykkets Vedligeholdelse. Ekspropriationskommissionen afviste imidlertid denne Protest, idet man tilføjede, at der, naar de Ændringer ved Vejanlægget, som det under Mødet var paalagt Statsbanerne at foretage, var udført, ikke vilde blive foretaget yderligere hverken fra Kommissionens eller fra Statsbanernes Side. Den 20 August 1926 sendte Glostrup Sogneraad en notabeneret Skrivelse til Generaldirektoratet for De danske Statsbaner, i hvilken man under Henviisning blandt andet til en den 5 Marts 1926 afsagt Højesteretsdom i en lignende Sag krævede Erstatning for den Forøgelse af Kommunens Udgifter til Vejvedligeholdelse, der var en Følge af den stedfundne Vejoplægning og som man havde opgjort til Kr 26 335. — Efter Modtagelsen af denne Skrivelse anmodede Statsbanerne om Oplysning om, hvorledes Kravet var opgjort, og i en Skrivelse af 28 September 1926 fremsendte Sogneraadet derefter en specificeret Opgørelse over Kravet. Den 2 Oktober 1926 skrev Glostrup Sogneraad paany til Statsbanerne. I Skrivelsen hedder det: »skal man, da der den 10 ds er forløbet 5 Aar siden Overdragelsen til Kommunen af Rampeanlægget ved Glostrup Stations østre Ende fandt Sted, under Hensyn til, at Kravet eventuelt vil kunne forældes, anmode om Generaldirektoratets Anerkendelse af at Erstatningskravet er rettidigt og lovligt rejst.«

I Skrivelse af 13 Oktober 1926 svarede Statsbanerne saaledes:

»Under Henviisning til det ærede Sogneraads Skrivelse af 2 ds vedrørende Erstatning til Glostrup Kommune for forøgede Vedligeholdelsesudgifter for Vejoverføringen med tilhørende Ramper Øst for Glostrup Station meddeles, at man anerkender Modtagelsen af Sogneraadets Skrivelse af 20 August d A vedrørende samme Sag.

Besvarelsen af sidstnævnte Skrivelse skal følge, saa snart Statsbanernes Undersøgelser vedrørende omhandlede Spørgsmaal er afsluttet.«

Den 16 Juni 1927 erindrede Sogneraadet paany Statsbanerne angaaende Svar. Paa Foranledning af Statsbanerne fremsendte Sogneraadet derhos den 18 Juni 1927 en Genpart af Sogneraadets ovennævnte Skrivelse af 28 September 1926. Der fandt derefter yderligere forskellige Forhandlinger Sted mellem Statsbanernes Embedsmænd og Sogneraadet angaaende Erstatningens Beregning. Den 12 September 1927 sendte Statsbanerne Sogneraadet en Skrivelse, hvori man meddelte, at man ikke kunde indgaa paa at yde Kommunen nogen Erstatning allerede af den Grund, at Kravet maatte anses for forældet. I en senere Skrivelse af 30 April 1928 har Statsbanerne fastholdt dette Standpunkt.

Under denne Sag paastaar nu Sogneraadet ifølge Stævning af 19 Juni 1928 de Sagsøgte, Generaldirektoratet for De danske Statsbaner,

tilpligtet at betale Erstatning efter Taksationskommissionens nærmere Fastsættelse for den Forøgelse af Glostrup Kommunes Udgifter til Vejvedligeholdelse, som følger af den stedfundne Omlægning af den paa-gældende Vej.

De Sagsøgte paastaar Frifindelse. Til Støtte herfor gør de gældende, dels at det Erstatningskrav, som Sogneraadet mulig maatte have haft, maa være bortfaldet ved at Raadet, efter at dets ganske ubeføjede Protest mod at overtage og vedligeholde Vejstykket straks var tilbagevist, har overtaget og igennem de forløbne Aar vedligeholdt Vejstykket uden at fremsætte eller forbeholde Krav paa Erstatning, medens Erstatningskravet først rejstes i September 1926 paa Grundlag af den ovenomtalte i Marts s A faldne Højesteretsdom, dels at Krav paa Erstatning er forældet i Henhold til Lov Nr 274 af 22 December 1908 § 1 Nr 5.

Overfor de saaledes fremførte Indsigelser gør Sogneraadet gældende, at de fra Sogneraadets Side den 3 August 1920 og den 13 Oktober 1921 fremsatte Indvendinger maa opfattes som et fuldt tilstrækkeligt Forbehold om senere at rejse Erstatningskrav, at Sogneraadets tilsyneladende passive Stilling i Aarene indtil 1926 hænger sammen med, at Spørgsmaalet om saadanne de kommunale Raad tilkommende Erstatningskrav mod Statsbanerne i de mellemliggende Aar blev drøftet indenfor Amdsraadssammenslutningen, at disse Drøftelser netop førte til den Retssag, der afsluttedes med Højesteretsdommen af 5 Marts 1926, og at der saaledes ikke foreligger nogen saadan Passivitet fra Sogneraadets Side, som de Sagsøgte kan paaberaabe sig til Støtte for, at Sogneraadet skulde have opgivet eller fortabt sit Krav.

Yderligere gør Sogneraadet gældende, at den paaberaabte Forældelsesbestemmelse ikke omfatter et saadant Erstatningskrav, der støttes paa den skete Ekspropriation og derfor ikke kan betegnes som »Erstatning for Skade tilføjet udenfor Kontraktsforhold«, hvilket Udtryk naturligt maa anses som kun omfattende Skade tilføjet ved retsstridige Handlinger. I al Fald — hævder Sogneraadet videre — maa Kravet, selv om det omfattes af Forældelsesbestemmelsen, anses holdt ude fra denne ved Sogneraadets ovenfor gengivne Skrivelse af 2 Oktober 1926, hvori der formenes klart at være fremsat en Begæring om Frafaldelse af Forældelsesindsigelse, hvilken Begæring maa anses som imødekommet paa Grund af Statsbanernes Svar i Skrivelse af 13 Oktober s A.

Retten skønner ikke, at Sogneraadet har oplyst Omstændigheder, der har kunnet give de Sagsøgte Grund til at opfatte Sogneraadets Stilling i Tiden mellem 13 Oktober 1921 og 28 September 1926 anderledes, end at Raadet havde overtaget Vedligeholdelsen af Vejstykket uden at paatænke at rejse Krav om Erstatning. Et saadant Krav findes end ikke antydnet i Sogneraadets Stilling i Aarene 1920—21, og det er lidet antageligt, at den Omstændighed, at Højesteretsdommen af 5 Marts 1926 i et tilsvarende Mellemværende mellem et jydsk Amdsraad og Statsbanerne har tilkendt Raadet Erstatning hos Statsbanerne, kan paaberaabes af Glostrup Sogneraad som Støtte for nu at rejse Krav. Til dette Spørgsmaal finder Retten imidlertid ikke at behøve at tage Stilling, idet den maa give de Sagsøgte Medhold i, at den paaberaabte

Forældelsesbestemmelse maa antages at omfatte Krav paa Erstatning i et Tilfælde som det foreliggende; og da de Sagsøgte ikke ses ved Skrivelsen af 13 Oktober 1926 eller iøvrigt at have afgivet nogen Erklæring, der kan sidestilles med den i Lovens § 2 omhandlede »Erkendelse af Gælden« fra Skyldnerens Side, og Stævning i nærværende Sag først er udtaget den 19 Juni 1928, maa den af de Sagsøgte nedlagte Forældelsesindsigelse tages til Følge. De Sagsøgte vil herefter være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgerne have at godtgøre de Sagsøgte med 200 Kr.

Nr 84/1929.

Rigsadvokaten

m o d

Peter Bernhardt Nielsen (Bache),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 257.

Østre Landsrets Dom af 22 Februar 1929: Tiltalte Peter Bernhardt Nielsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage og til Oliekompagniet Texas, Odense, betale 333 Kr; endvidere betaler Tiltalte Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Byrdal, 50 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Bache betaler Tiltalte Peter Bernhardt Nielsen 60 Kroner.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Retten for Hillerød Købstad m v, tiltales Peter Bernhardt Nielsen til Straf efter Straffelovens § 251, subsidiært § 257, for Bedrageri, subsidiært svigagtigt Forhold, ved — uden Hensigt til at betale eller rimelig Udsigt dertil — for 333 Kr paa Kredit at have afkøbt Oliekompagniet »Texas« i Odense et Parti Olie, der blev leveret i Januar 1928 og der-

efter med Fortjeneste videresolgt af Tiltalte, uden at denne betalte sin Skyld.

Tiltalte er født den 20 August 1903 og ikke tidligere straffet.

Indehaveren af Oliekompaniet »Texas«, Grosserer Ludvig Olsson, har forklaret, at han i Oktober Maaned 1927 solgte et Parti Olie til Tiltalte for ialt 333 Kr; Tiltalte bekræftede Handlen i en Skrivelse af 30 Oktober 1927, i hvilken det bl a hedder: »Betaling 30 Dage netto«. Da Olsson imidlertid nærrede Tvivl om, hvorvidt Tiltalte var i Stand til at betale Købesummen, afsendte han ikke Olien. Tiltalte forlangte gentagne Gange Afsendelse; da Tiltalte i disse Skrivelser anførte, at Varen var solgt franco København og paa 3 Maaneders Kredit, svarede Olsson under 4 Januar 1928, at han havde solgt Varen fob Odense. I Skrivelse af 5 s M accepterede Tiltalte dette Vilkaar, hvorefter Partiet blev afsendt den 13 s M. Da Tiltalte hverken betalte eller svarede paa hans Henvendelser, indgav Olsson Anmeldelse til Politiet, i hvilken han sigtede Nielsen for Bedrageri. Tiltalte har forklaret, at han ganske vist oprindelig købte Partiet paa 30 Dage, men at Olsson senere indrømmede ham 3 Maaneders Kredit (dette er benægtet af Olsson); han hævder, at han har lidt Tab derved, at Olien, som han købte i Oktober 1927, først blev ham tilsendt i Januar 1928. Han benægter at have haft bedragerisk Hensigt, da han købte Partiet, idet han da havde Udsigt til at betale Købesummen. Han indrømmer at have solgt det med nogen Fortjeneste; naar han ikke straks betalte Købesummen, var det, fordi der efter hans Mening tilkom ham en Dekort, og han vilde ved sin Passivitet tvinge Olsson til at anlægge Retssag, hvorunder han haabede at faa sin Ret til Nedsættelse anerkendt. Om sine økonomiske Forhold har Tiltalte forklaret, at han før sit 21 Aar havde paadraget sig en Gæld paa 2000 Kr samt til sin Fader en Gæld paa ca 17 000 Kr; da han købte og solgte det omhandlede Parti, skyldte han, foruden ovennævnte Gæld, kun ca 200 Kr, af hvilket Beløb han nu skylder 50 a 60 Kr; efter Købet af Olien har han paadraget sig en Gæld paa ca 800 Kr, indbefattet Købesummen for Olien. Paa det Tidspunkt han købte Partiet, tjente han ca 60 Kr pr Uge; nu er hans Indtægt 80 a 90 Kr pr Uge; han fører ikke noget Regnskab over sine Indtægter og er derfor ikke i Stand til at udtale sig mere bestemt.

Efter det saaledes oplyste findes det betænkeligt at antage, at Tiltalte har købt Varen uden Hensigt at betale; derimod findes han at have gjort sig skyldig i et bedrageligt Forhold ved at forbruge det ved Salget af Olien indvundne Provenu uden at dække Sælgeren, idet hans Forhold da var saadanne, at han ikke havde Udsigt til ad anden Vej at skaffe Dækning. Dette Forhold vil være at henføre under Straffelovens § 257, og findes den herefter forskyldte Straf passende at kunne ansættes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage. Endvidere vil Tiltalte efter derom nedlagt Paastand have at betale Oliekompaniet »Texas« i Erstatning 333 Kr.

Nr 176/1929. Fhv Vekselerer **Berthold Nathansohn**

p a a k æ r e r

Sø- og Handelsrettens Kendelse af 3 Juni 1929.

Den paakærede Kendelse er saalydende:

I den til Prøvelse af en af Københavns Handelsbank anmeldt Fordring, stor Kr 3 445 194,69, berammede Skiftesamling har Fallenten fremsat Indsigelse mod denne Fordrings Rigtighed, hvorimod Kurator, Landsretssagfører Dannin, paa Boets Vegne har indstillet, at Fordringen anerkendes, medens ingen tilstedeværende Fordringshaver har ønsket at modsætte sig dette. Fallenten har derefter fremsat Begæring om, at der gives ham Adgang til at procedere Spørgsmaalet om den nævnte Fordrings Berettigelse for Skifteretten, og at Tvisten derefter afgøres ved Rettens Kendelse. Kurator og Handelsbankens Repræsentant, Højesteretssagfører Fenger, har bestridt Fallentens Ret til at forlange en saadan Afgørelse, og Fallenten har da foreløbig begæret dette Spørgsmaal afgjort ved Skifterettens Kendelse.

Fallenten henviser til Konkurslovens § 93 sammenholdt med §§ 88 og 89, hvoraf skal fremgaa, at ikke blot en af Kurator eller af en Fordringshaver, men ogsaa en af Skyldneren fremsat Indsigelse mod en Fordring medfører, at det ved Skifterettens Kendelse skal afgøres, om og for hvilket Beløb Fordringen skal komme Boet til Udgift.

Skønt de anførte Bestemmelser, i og for sig betragtede, maa siges at afgive nogen Støtte for denne Opfattelse, finder Retten dog, at det maa være en Følge af Skyldnerens Uraadighed over Konkursformuen og hans hele Stilling under Konkursbehandlingen, at hans Erklæringer over de anmeldte Fordringer alene kan have Betydning som et Oplysningsmiddel for Boets Bestyrelse og Kreditorer, medens han ikke har nogen selvstændig Beføjelse til at forlange retslig Afgørelse angaaende Fordringerne i Boet. Hermed er det ogsaa i god Overensstemmelse, at de nu ophævede Bestemmelser i Retsplejelovens § 668 f f, der henviste Afgørelsen af saadanne Tvistigheder til sædvanlig Rettergang, alene gav de interesserede Fordringshavere, men ikke Fallenten Adgang til at anlægge Sag. Det synes nemlig ikke i heromhandlede Henseende at burde gøre nogen Forskel, om Sagen skal indbringes for en anden Ret, eller den skal afgøres af Skifteretten. I Henhold til det saaledes anførte

b e s t e m m e s :

Den af Fallenten fremsatte Begæring kan ikke tages til Følge.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den paakærede Kendelse er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Paa Skiftesamlingen har Fallenten alene støttet sin Indsigelse imod den i Kendelsen nævnte Fordring paa et Anbringende om, at han har en større Modfordring paa Handelsbanken. Da Fallenten ikke kan kræve Skifterettens Afgørelse af, om Boet skal rejse Krav imod Banken, vil Kendelsen være at stadfæste.

Thi bestemmes:

Sø- og Handelsrettens Kendelse bør ved Magt at stande.

Nr 106/1929.

Rigsadvokaten

mod

Niels Kristian (Christian) **Bernhard Nielsen** (Fich),

der tiltales for Bedrageri.

Østre Landsrets Dom af 22 Marts 1929: De Tiltalte 2) Erna Elisabeth Nielsen, født Johansen, og 1) Niels Christian Bernhard Nielsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver især i 60 Dage, dog at Fuldbyrdselsen af denne Straf for Erna Nielsens Vedkommende udsættes og Straffen efter 5 Aars Forløb fra denne Doms Afsigelse bortfalder, saafremt de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 Kap 3 fastsatte Betingelser overholdes. De Tiltalte bør derhos een for begge og begge for een til Københavns Magistrat betale 135 Kr. Saa udreder de Tiltalte og een for begge og begge for een Sagens Omkostninger, dog at de hver for sig betaler i Salær til de for dem beskikkede Forsvarere, Erna Nielsen til Overretssagfører M Edlund 50 Kr og Niels Nielsen til Overretssagfører P Sandholt 50 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte Niels Kristian Bernhard Nielsen dels af det offentlige for denne Tiltaltes Vedkommende.

Efter Dommens Afsigelse har Erna Elisabeth Nielsen betalt det Københavns Magistrat tilkendte Beløb. Dommens Bestemmelse om Erstatning maa herefter bortfalde, men iøvrigt vil Dømmen, saavidt den er paaanket, være at stadfæste i Henhold til de i den anførte Grunde.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Bestemmelsen om den idømte Erstatning bortfalder. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Niels Kristian (Christian) Bernhard Nielsen til Højesteretssagfører Fich 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Københavns Byrets 4 Afdeling, tiltales Erna Elisabeth Nielsen, f Johansen, og Niels Christian Bernhard Nielsen for Bedrageri,

Tiltalte Erna E Nielsen ved, svigagtigt fortiende, at den hende og hendes Mand, Tiltalte Niels Chr B Nielsen, den 11 November 1926 tilstaaede Separation var bortfaldet derved, at Ægtefællerne den 26 Maj 1928 havde genoptaget Samlivet, den 11 Juli og 11 November 1928 af Københavns Magistrat at have ladet sig forskudsvis udbetale Underholdsbidrag til deres Fællesbørn, fastsatte af Overpræsidenten i København ved Resolution af 5 Januar 1927, henholdsvis 135 Kr og 264 Kr, af hvilke Beløb hun anvendte det førstnævnte i hendes og Tiltalte Niels Chr B Nielsens fælles Husholdning,

Tiltalte Niels Chr B Nielsen ved trods Separationens Bortfald at have givet Tiltalte Erna E Nielsen Tilladelse til den 11 Juli 1928 at hæve det forannævnte Bidrag, stort 135 Kr, samt i Fællesskab med Tiltalte Erna E Nielsen at have forbrugt Beløbet i deres fælles Husholdning.

Tiltalte Erna Nielsen er født den 14 Maj 1887 og tidligere anset ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 8 Maj 1906 efter Straffelovens § 180 med simpelt Fængsel i 6 Dage.

Tiltalte Niels Nielsen er født den 2 December 1887 og tidligere anset bl a ved Dom, afsagt af Landsoverretten i København den 13 Juli 1909 efter Straffelovens § 238 med Fængsel paa Vand og Brød i 8 Dage og senest ved Københavns Byrets Dom af 14 Juni 1921 efter midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 1, 2 Stk med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder.

En mod de Tiltalte i Forening i 1928 rejst Undersøgelse for Bedrageri overfor Hjælpekassen er sluttet uden Tiltale paa Grund af Bevisets Stilling.

De Tiltalte har erkendt, at de fra 26 Maj til hen i August 1928 havde genoptaget Samlivet, og at Separationen saaledes var bortfaldet og Erna Nielsen har erkendt, at hun har hævet de i Anklagen anførte Underholdsbidrag til Børnene til de angivne Tidspunkter; hun har erkendt, at hun ved Udbetalingen den 11 Juli 1928 fortav, at hun atter var flyttet sammen med Medtiltalte, og at hun var klar paa, at hun ingen Penge vilde have faaet, hvis hun havde fortalt det, men hun har benægtet at have gjort sig skyldig i noget ulovligt ved Hævningen den 11 November 1928, idet hun da atter var forladt af Medtiltalte og forsørgede Børnene og derfor som forladt Hustru vilde have kunnet faa det hævdede Underholdsbidrag.

Det bemærkes, at denne Udbetaling, der skete delvis forlods, foretoges efter Indstilling af Børnetilsynet.

Tiltalte Erna Nielsen har derhos forklaret, at det var med Medtiltaltes udtrykkelige Samtykke, at hun den 11 Juli 1928, da hun var i Forlegenhed for Penge, særlig til Afdragsbetaling paa det Havehus, som hun og Medtiltalte da i Forening beboede, hævdede de 135 Kr, som hun foruden til Afdragsbetaling brugte i den fælles Husholdning.

Tiltalte Niels Nielsen har benægtet at have givet noget saadant

Samtykke, idet han tværtimod vil have fraraadet Medtaltale at hæve Pengene, og han vil ikke have haft nogen Fordel af Pengene, særlig vil han have troet, at Medtaltale betalte Afdraget af opsparede Penge.

Da imidlertid en 22-aarig Datter af Tiltalte Erna Nielsen efter sin Vidneforklaring har hørt, at Tiltalte Niels Nielsen indvilligede i, at Moderen hævede Børnepengene, findes det uanset hans Benægtelse at maatte antages, at han har samtykket i Hævningen, og han vil herefter være at anse som Medgerningsmand i det af Tiltalte Erna Nielsen udviste bedrægelige Forhold.

Idet Tiltalte Erna Nielsen efter det foreliggende ikke kan anses overbevist om ved Hævningen den 11 November 1928 at have handlet i svigagtigt Hensigt, og hun derfor forsaauidt angaar dette Forhold, vil være at frifinde, vil de Tiltalte for det af dem ved Hævningen den 11 Juli 1928 udviste Forhold være at anse efter Straffelovens § 251 efter Omstændighederne og under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver i 60 Dage, dog at Fuldbyrnelsen af denne Straf for Tiltalte Erna Nielsens Vedkommende vil kunne udsættes under de i sidstnævnte Lovs Kap 3 foreskrevne Betingelser.

De Tiltalte vil derhos efter derom nedlagt Paastand have at udrede in solidum den nedenfor anførte Erstatning.

Nr 138/1929.

Rigsadvokaten

m o d

Dagmar Dorthea Vitved, født Jensen (Stein),

der tiltales for falsk Forklaring for Retten.

Vestre Landsrets Dom af 10 April 1929: De Tiltalte, Niels Thun og Dagmar Dorthea Vitved, født Jensen, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost, førstnævnte i 80 Dage, sidstnævnte i 40 Dage. Saa udreder de Tiltalte og een for begge og begge for een Sagens Omkostninger, dog at hver især af dem udreder i Salær til sin Forsvarer ved Landsretten, for Tiltalte Thuns Vedkommende Overretssagfører Dahl, og for Tiltalte Dagmar Vitveds Vedkommende Overretssagfører Johnsen, 50 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte Dagmar Dorthea Vitved dels af det offentlige for denne Tiltaltes Vedkommende.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den, saavidt paaanket er, være at stadfæste, dog at Fuldbyrnelsen af Straffen findes at burde udsættes under de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 foreskrevne Betingelser.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Fuldbyrdselsen af Straffen udsættes og Straffen bortfalder efter 5 Aars Forløb fra denne Højesteretsdoms Afsigelse at regne, saafremt de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Stein 60 Kroner, som udredes af det offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er de Tiltalte Niels Thun og Dagmar Dorthea Vitved, født Jensen, ved 2 jydsk Statsadvokatars Anklageskrift af 7 Februar 1929 sat under Tiltale til at lide Straf — for sidstnævntes Vedkommende i Medfør af Retsplejelovens § 305 — efter Straffelovens § 146 derved, at førstnævnte som Vidne i en af Medtaltalte mod hendes Ægtefælle Jesper Jørgensen Vitved anlagt Skilsmisssag, den 29 September 1928 inden Retten for Ning og Hasle m fl Herreder falskelig har forklaret, at han kun een Gang, nemlig i 1926, havde haft Samleje med Medtaltalte, medens denne (sidstnævnte) som Part i bemeldte Sag i samme Ret falskelig har forklaret, dels i et den 6 August s A affholdt Møde, at hun ingensinde havde været sin Mand utro, dels i et Retsmøde den 19 Oktober s A, at hun een Gang, formentlig i Aaret 1926, havde haft Samleje med Medtaltalte Thun.

Tiltalte Thun — — —

Tiltalte Dagmar Vitved er født den 19 Februar 1899 og ses ikke tidligere tiltalt eller straffet.

Ved Sagens Oplysninger, derunder de Tiltaltes egne Tilstaaelser, maa det anses godtgjort, at de, der inden August Maaned 1928 har haft Samleje med hinanden omtrent en halv Snes Gange, har gjort sig skyldige i det dem paasigtede Forhold, hvorved bemærkes, at den af Tiltalte Dagmar Vitved i Retsmødet den 19 Oktober 1928 afgivne Forklaring findes at maatte forstaaes som gaaende ud paa, at hun kun een Gang har haft Samleje med Tiltalte Thun.

For det af dem udviste Forhold vil de Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 146, for Tiltalte Dagmar Vitveds Vedkommende sammenholdt med Retsplejelovens § 305, med Straffe, der i Medfør af midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost, for Tiltalte Thun i 80 Dage og for Tiltalte Dagmar Vitved i 40 Dage.

De Tiltalte vil derhos have in solidum at udrede Sagens Omkostninger, dog at hver især af de Tiltalte udreder i Salær til sin Forsvarer ved Landsretten 50 Kr.

Nr 64/1929.

Rigsadvokaten

m o d

Karl Bernhard Jensen (Henriques),

der tiltales for Overtrædelse af Næringsloven.

København's Byrets Dom af 22 Oktober 1928: Tiltalte Carl Bernhard Jensen bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger vil være at udrede af det offentlige.

Østre Landsrets Dom af 20 December 1928: Tiltalte Karl Bernhard Jensen bør til Københavns Kommunes Kasse bøde 25 Kr og udrede Sagens Omkostninger for begge Retter. Den idømte Bøde at udredes inden 3 Dage efter denne Doms Forkyndelse, og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse paaanket dels af Tiltalte dels af det offentlige.

Efter det foreliggende derunder at Forbundet indestaar for Lejen og Forretningens andre Udgifter, at Forbundet ejer Stuens Inventar og sørger for dets Vedligeholdelse, at Forbundet gennem den af Forbundet med 1 Uges Opsigelsesvarsel antagne Bestyrer har Myndighed til at antage og afskedige Svendene, og at det delvis garanterer saavel Bestyreren som Svendene deres Løn, findes Forbundet uden Hensyn til, at Svendene delvis lønnes ved at faa Andel i Stuens Indtægter, at maatte betragtes som Eneindehaver af Forretningen. Byrettens Dom vil derfor kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Byrettens Dom bør ved Magt at stande.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Ved Københavns Politis Anklageskrift af 10 Marts 1928 er Carl Bernhard Jensen sat under Tiltale for Overtrædelse af Lov 29 December 1857 § 1, jfr § 75, i Anledning af, at han sammen med 9 andre Personer driver Barber- og Frisør-Virksomhed Dr Tværgade Nr 54, 1, uden at være i Besiddelse af Borgerskab som Barber.

Tiltalte har under Sagen paastaaet sig frifundet under Anbringende af, at den omhandlede Barbervirksomhed indehaves af Dansk Soignering-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbund og drives for dette Forbunds Regning og Risiko, idet dette, under en i København herskende Konflikt mellem Barbermestre og Barbersvende har oprettet saakaldte

»Kampstuer«, og ved den her omhandlede har ansat Tiltalte som Bestyrer, bl a paa det Vilkaar, at der af Virksomhedens Indtægt ugentlig indbetales et bestemt Beløb til Forbundet, der af denne Sum afholder Udgifter til Lokaleleje, Gas, Lys, Forsikringer, Telefon og Bestyrerløn, ligesom der i denne Sum er indbefattet et Beløb til Vedligeholdelse af Virksomheden, Fornyelse af Inventar og Fortjeneste til Forbundet.

Det er under Sagen oplyst, at nævnte Forbund har erholdt Næringsadkomst paa Barbervirksomhed her i Staden.

Da det efter de foreliggende Oplysninger og af de mellem Forbundet og Bestyrerne for »Kampstuerne« oprettede Kontrakter, af hvilke et Eksemplar har været fremlagt under Sagen, fremgaar, at nævnte Virksomhed, saaledes som paastaaet, har været drevet for det nævnte Forbunds Regning, idet dette afholder de af Forretningen følgende Udgifter og garanterer Tiltalte som Bestyrer og de øvrige i Anklageskriftet nævnte, til Virksomheden knyttede Personer en bestemt Løn, vil Tiltalte være at frifinde for Anklagemyndighedens Tiltale.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Københavns Byrets 1 Afdeling den 22 Oktober 1928 (3551/1928 og med Justitsministeriets i Skrivelse af 6 November s A dertil meddelte Tilladelse paaanket af Anklagemyndigheden til Domfældelse i Overensstemmelse med Anklageskriftet, idet det formenes at være med Urette, at Tiltalte Karl Bernhard Jensen er frifundet.

I Følge § 17 Stk 9 i de for dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund gældende Love kan Forbundet drive Virksomhed i de under Forbundet hørende Brancher.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Tiltalte, der er Bestyrer for Barber- og Frisørsvendenes Sammenslutning »Figaro«, siden 6 August 1927 har drevet Barbervirksomhed i Dronningens Tværgade Nr 54, 1 Sal, uden at have Næringsadkomst til saadan Virksomhed; han beskæftigede ca 15 Svende, der alle skulde have Del i Forretningens Fortjeneste. Dette Forhold ændredes imidlertid saaledes:

Under 14 April 1928 oprettede Forbundet med Tiltalte en Kontrakt, ved hvilken han blev antaget som Bestyrer af den af Forbundet paa det ovenfor angivne Sted ejede og drevne Virksomhed. I Kontraktens § 5 hedder det:

»— — Overfor Personalet har Bestyreren at gaa efter følgende Regler:

Af det i Ugens Løb indtjente Bruttobeløb indbetales først til Forbundet 100 Kr. Hvad der iøvrigt maatte blive til Rest, efter at Bestyreren har betalt alle Ugens Regninger, anvendes til Udbetaling af Løn til Personalet og Bestyreren til lige Deling, dog saaledes at Forbundet garanterer hver enkelt af Personalet en Minimumsløn af 25 Kr.«

Nævnte Sum af 100 Kr er siden 29 September s A forhøjet til 118 Kr.

Tiltalte gør nu gældende, at den nævnte Barberstue, ligesom de

andre under en stedfindende Lockout oprettede ca 35 »Kampstuer«, ejes af Forbundet og drives for dettes Regning og Risiko, og at Forbundet, der under 3 April 1928 har løst Borgerskab paa Barbernæring samt Parykmager- og Frisørnæring, i Henhold til Næringslovens § 21, jfr § 23, og Lov om Barbernæring m m af 30 Januar 1861 § 5 er berettiget til at holde Barber- og Frisørstuer flere Steder her i Staden.

Spørgsmaalets Afgørelse beror formentlig paa, om den omhandlede Virksomhed kan siges at være drevet af Forbundet som almindelig Arbejdsgiver eller af en Sammenslutning af de der arbejdende Svende. At Forretningen angives at være drevet for Forbundets Regning og Risiko skønnes nu at være uden Betydning, idet Forbundet vel hæfter for Udgifterne til Lokale, Lys, Forsikring m v, men efter det oplyste tager den af Forbundet antagne Bestyrer hver Uge forlods af Indtægterne det til Dækning af de Forbundet paahvilende Udgifter fornødne Beløb. At Virksomheden i Virkeligheden drives af de der arbejdende Svende fremgaar deraf, at disse erholder hele Forretningens Indtægter blot med Fradrag af ovennævnte Udgifter, saaledes at deres Løn er afhængig af, hvad der indkommer. Vel har nu Forbundet garanteret hver Svend en egentlig Minimumsløn, men at denne Bestemmelse er indsat pro forma for at dække det reelle Forhold, fremgaar deraf, at den Løn, som Barber- og Frisørsvendene oppebar ved Lockoutens Indtræden, udgjorde 63 Kr egentlig plus visse Procenter af Indtægten, medens den garanterede Minimumsløn kun er 25 Kr egentlig. Herefter maa saavel Tiltalte som de øvrige i Virksomheden arbejdende Svende anses at tage umiddelbart Del i Forretningen og derfor i Medfør af Næringslovens § 4 at være pligtige at erhverve Næringsbevis. I Medfør af Næringslovens § 75 vil Tiltalte herefter være at anse med en Københavns Kommunes Kasse tilfaldende Bøde af 25 Kr.

Tiltalte har selv sørget for sit Forsvar for Landsretten.

Hermed endte første ordinære Session.

Færdig fra Trykkeriet den 7 August 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokollsekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 15

Ekstrasessionen.

Fredag den 16 August.

Nr 234/1929.

Adolf Lund Hansen

paakærer

Vestre Landsrets Kendelse af 29 Juni 1929.

Den paakærede Kendelse er saalydende:

Denne Sag afvises.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den af Vestre Landsret afsagte Kendelse er med Justitsministeriets Tilladelse paakæret til Højesteret. I Henhold til de i Kendelsen anførte Grunde

bestemmes:

Landsrettens Kendelse bør ved Magt at stande.

Den paakærede Kendelses Præmisser er saalydende:

Adolf Lund Hansen, der ved Nørresundby Købstad og Kjær-Hvetbo Herreders Rets Dom af 1 Juni 1929 er anset efter midlertidig Lov af 1 April 1911 § 1, 2 Stk og for Overtrædelse af en Politivedtægtsbestemmelse med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, erklærede sig i det Retsmøde, i hvilket Dommen blev afsagt, efter Samraad med sin Forsvarer tilfreds med den afsagte Dom, der ved Statsadvokatens Skrivelse af 5 s M beordredes fuldbyrdet, men begærede den derefter under 15 s M paaanket, idet han bl a gjorde gældende, at den Overfaldne, Maler Edvard Holm, ikke har været sagesløs, og at dette vil kunne godtgøres ved et af ham paaberaabt Vidnes Forklaring. Domfældte har paa Anledning forklaret, at han før Dommens Afsigelse har været bekendt med, at dette Vidne vilde kunne forklare til Fordel for ham.

Da de foreliggende Omstændigheder ikke findes at kunne medføre Bortfald af det givne Afkalds bindende Virkning, mangler Domfældte Beføjelse til at paaanke Sagen, og denne vil derfor overensstemmende med Statsadvokatens Paastand være at afvise.

Mandag den 26 August.

Nr 230/1929.

Rigsadvokaten

mod

Villiam Carl Georg Thorvald Stütz og Leopold Benjamin Feinberg
(F Bülow),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 243, jfr § 55.

Østre Landsrets Dom af 24 Juni 1929: De Tiltalte, Villiam Carl Georg Thorvald Stütz, Leopold Benjamin Feinberg og Carl Christian Corse, bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver især i 80 Dage og een for alle og alle for een betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for dem for Landsretten beskikkede Forsvarer, Højesteretssagfører Arne Kemp, 50 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af de Tiltalte Stütz og Feinberg og dels af det offentlige til Skærpelse for disse Tiltaltes Vedkommende.

Da Tiltalen under denne Sag angaar Meddelagtighed i det af Max Olaf Egeberg begaaede Røveri, for hvilket han ved den den 4 Juni 1929 af Østre Landsret under Medvirkning af Nævninger afsagte Dom er anset efter Straffelovens § 243, 2 Punktum, burde Sagen i Medfør af Retsplejelovens § 689, jfr § 688 a have været paakendt under Medvirkning af Nævninger. Herefter vil Dommen og den forudgaaende Domsforhandling være at ophæve, og Sagen være at hjemvise til Landsretten, jfr for Tiltalte Corses Vedkommende Retsplejelovens § 959, sidste Stykke.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom og den forudgaaende Domsforhandling ophæves, og Sagen hjemvises til Landsretten. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Fr Bülow 60 Kroner, der udredes af det offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Københavns Byrets 3 Afdeling, tiltales William Carl Georg Thorvald Stütz, Leopold Benjamin Feinberg og Carl Christian Corse for efterfølgende Meddelagtighed i Røveri,

Stütz og Feinberg ved i Tiden fra om Aftenen den 20 til om Morgen den 22 April 1929 paa forskellige Beværtninger og andre Steder her i Staden at have deltaget i Forbruget af en Del af et Beløb paa ca 775 Kr, som Domfældte Max Olaf Egeberg den 19 s M havde til-egnet sig ved Røveri i Lotterikollektionen, Østergade 22, idet de Tiltalte var vidende om eller havde bestemt Formodning om, at Pengene hidrørte fra Røveriet eller i hvert Fald, at de ved en Forbrydelse var kommet i Domfældtes Besiddelse, og

Corse — — — — —

Tiltalte Stütz er født den 11 Maj 1902 og foruden 3 Gange forinden sit fyldte 18 Aar at være straffet for Tyveri tidligere anset blandt andet ved:

Københavns Byrets Dom af 27 Juni 1922 efter Straffelovens § 100 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, samme Rets Dom af 24 Februar 1923 efter midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 4 med Tvangsarbejde i 3 Maaneder, samme Rets Dom af 19 Januar 1924 efter midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 1, 2 Stk, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder og senest ved

samme Rets Dom af 18 September 1928 efter Straffelovens § 100 og Værnepligtslovens § 41 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder.

Tiltalte Feinberg er født den 6 Januar 1902 og ikke fundet forhen straffet ved Dom.

Tiltalte Corse — — — — —

Ved Østre Landsrets under Medvirken af Nævninger den 4 d M afsagte Dom er ovennævnte Max Olaf Egeberg anset for ovenommeldte Røveri, i hvilket han havde tilstaaet sig skyldig, med Tugthusarbejde i 10 Aar.

Efter den af Nitter Albert Nielsen afgivne Vidneforklaring har han, der Fredag den 19 April havde været sammen med Egeberg og var blevet trakteret af denne, den følgende Dag, Lørdag den 20, fortalt de Tiltalte Stütz og Feinberg om sit Samvær med Egeberg og gjort dem bekendt med sin paa forskellige Omstændigheder grundede Mistanke om, at Egeberg havde begaaet det samme Dag i Aviserne omtalte Røveri. Samme Aften kom Egeberg til Stede i den Beværtning, hvor de andre var, og Nielsen fortalte Stütz og Feinberg, at det var den omtalte Person. Stütz og Feinberg, der i det væsentlige har godkendt Nielsens Forklaring, svirede derefter i Selskab med flere andre Lørdag Aften og Nat sammen med Egeberg, der betalte det meste af Fortæringen, paa en Række Beværtninger. Den følgende Dag, Søndag den 21, var Stütz og Feinberg atter i Selskab med Egeberg, der atter gav en Del Penge ud, og for hvem Stütz paa en Beværtning fik vekslet

en 500 Kroneseddél, med Hensyn til hvilken Veksling Feinberg bemærkede, at Stütz fik flere Bundter Sedler tilbage.

Efter Stütz og Feinbergs Forklaringer fik de nok nogen Mistanke om, at Pengene, som Egeberg brugte, ikke var lovligt erhvervede, men de vil dog ikke have sat Pengene i Forbindelse med det ommeldte Røveri.

Efter det saaledes foreliggende, for Stütz og Feinbergs Vedkommende i Forbindelse med det iøvrigt oplyste om deres Samvær med Egeberg de anførte Dage, maa det anses godtgjort, at samtlige Tiltalte, da de henholdsvis deltog i Forbruget og forbrugte Pengene, der var erhvervet ved det ommeldte Røveri, havde en saa sikker Formodning om, at Pengene hidrørte fra dette, at deres Forhold maa tilregnes dem efter Straffelovens § 243, jfr § 55.

De Tiltalte vil herefter efter disse Bestemmelser være at anse med Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver i 80 Dage.

=====

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 218/1929 (**Rigsadvokaten** mod **Niels Alfred Thomsen**) blev Tiltalte for Overtrædelse af Straffelovens § 101 anset med en Bøde paa 100 Kr, subsidiært simpelt Fængsel i 10 Dage samt efter Lov 4 Februar 1871 § 6 for Overtrædelse af § 32 i Politivedtægten for Præstø Amts Landjurisdiktioner idømt en Bøde af 20 Kr.

=====

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 227/1929 (**Rigsadvokaten** mod **Søren Peder Christensen**) blev Tiltalte for Tyveri og Hæleri anset efter Straffelovens § 228, jfr § 234 og efter dens § 238, — jfr midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13 — med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

=====

Tirsdag den 27 August.

Nr 172/1929.

Rigsadvokaten

mod

Anders Villum Andersen (Martensen-Larsen),

der tiltales for Tyveri.

Vestre Landsrets Dom af 29 Maj 1929: Tiltalte Anders Villum Andersen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og derunder i

Salær til den for ham beskikkede Forsvarer ved Landsretten, Overretssagfører Dahl, 50 Kr.

Højesterets Kendelse:

Forinden denne Sag paakendes findes der at burde gives Tiltalte Anders Villum Andersen Lejlighed til ved en Konfrontation inden Retten at udtale sig om, hvorvidt Blikkenslager Henry Thomsen er den Person, af hvem han paastaar at have købt de omhandlede Genstande. Hvis dette er Tilfældet, vil der være at indhente nærmere Oplysninger om Thomsens Forhold.

Thi bestemmes:

Rigsadvokaten bør foretage det efter ovenstaaende fornødne.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Tiltalte Anders Villum Andersen ved 2 jydsk Statsadvokatur's Anklageskrift af 3 Maj 1929 sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 230, I for 2 Gang begaaet simpelt Tyveri ved i Tiden mellem den 29 Oktober 1928 og den 7 November s A at have tilegnet sig a) 1 Primusapparat, b) 1 Kaffekande, c) 3 Tobakksdaaser, d) 1 Sukkerskaal og 1 Flødekande, e) 5 Par Kopper, f) 6 Tallerkener, g) 4 Spiseskeer og 5 Teskeer, h) 1 Herre Lommeur, i) 1 Saks, j) 1 Bordtæppe, k) 1 Borddug, l) 1 Gaffel, m) 1 svensk Nøgle og n) en Tang, hvilke Effekter, der tilhørte Chauffør A Sørensen, Rosensgade 34, 2, Aarhus, og af Bestjaalne er ansat til en Værdi af ialt 50 Kr, beroede i et ham tilhørende, i hans Have paa Hjørnet af Vagtelvej og Drosselvej, Aarhus, beliggende aflaaet Sommerhus.

Tiltalte er født den 16 September 1898 og er tidligere ved Aarhus Købstads Kriminalrets Dom af 18 Februar 1928 for Overtrædelse af Straffelovens §§ 228, 251 og 253 samt § 181 og Lov Nr 57 af 14 Marts 1924 § 4 efter dens § 12 anset med en Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder.

Tiltalte har erkendt at have været i Besiddelse af nedennævnte Genstande, nemlig: 1 Primusapparat, 1 Kaffekande, 1 Bordtæppe, 1 Dug, 2 Par Kopper, 3 Tallerkener, 3 Spiseskeer, 2 Theskeer, 1 Gaffel, 1 Sukkerskaal, 1 Flødekande, 1 Saks, 1 Fladtang og 1 svensk Nøgle, om hvilke Genstande det ved Sagens Oplysninger maa anses godtgjort, at de er frakommet Chauffør Sørensen ved Tyveri under de i Anklageskriftet anførte Omstændigheder.

Med Hensyn til sin Adkomst til Effekterne har Tiltalte forklaret, at han for flere Aar tilbage har købt Tangen og den svenske Nøgle, og at han nogle Dage efter den 4 eller 5 November 1928 for 8 Kr har købt samtlige de øvrige Genstande af en ham ubekendt Chauffør, som han havde truffet i et Ruteautomobil, og som navngav sig Andersen.

Tiltalte har forklaret, at Købet foregik paa Personens Bopæl i Mejl-

gade i Aarhus, men han har ikke ment sig i Stand til at paavise Huset. Med Hensyn til Personen har Tiltalte iøvrigt alene angivet forskellige almindelige Kendetegn, og det er trods Eftersøgning ikke lykkedes at udfinde den paagældende.

Idet nu denne Forklaring findes i sig selv ganske utroværdig, saavel som under Hensyn til den Tiltalte tidligere overgaaede Straffedom, findes det ubetænkeligt at statuere, at han ved Tyveri har tilegnet sig de hos ham forefundne Genstande, der er tilbageleveret Bestjaalne efter at være vurderet til 15 Kr.

Med Hensyn til de øvrige i Anklageskriftet anførte Genstande, som ikke er bragt til Stede under Sagen, og hvis Værdi er anslaaet til 35 Kr, findes det ikke godtgjort, at Tiltalte har tilegnet sig dem.

Medens der ikke under Sagen er nedlagt nogen Erstatningspaastand, forsaavidt angaar de til Chauffør Sørensen tilbageleverede Genstande, har denne for de ikke tilvejebragte Effekter paastaaet sig tillagt i Erstatning 35 Kr, men efter det foranstaaende bliver der ikke Spørgsmaal om at tage denne Paastand under Paakendelse.

For sit ommeldte Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 230, første Stykke, med en Straf, der i Medfør af midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13 findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer ved Landsretten 50 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 204/1929 (**Rigsadvokaten mod Christian Aage Richardt Fløystrup**) blev Tiltalte for Bedrageri anset i Medfør af Straffelovens § 253 jfr midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

O n s d a g d e n 2 8 A u g u s t .

Nr 280/1928. Grosserer **Erik Levison** (Otto Bang)

 m o d

Departementet for Told- og Forbrugsafgifter
 (d kst Kammeradvokat),

betræffende Spørgsmaalet om Retten til at fradrage Agentprovision i en Vares Toldberegningensværdi.

(Sagen behandlet skriftligt).

Sø- og Handelsrettens Dom af 23 Oktober 1928: De Sag- søgte, Departementet for Told- og Forbrugsafgifter bør for Tiltale af

Sagsøgeren, Grosserer Erik Levison i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til de Sagsøgte inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse med 100 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Appellanten vil derhos have at betale 300 Kroner i Salær for Højesteret til den konstituerede Kammeradvokat.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten, Grosserer Erik Levison, til den konstituerede Kammeradvokat 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 4 August 1922 overdrog Firmaet König & Bauer A/G, Würzburg, Sagsøgeren Grosserer Erik Levison Eneforhandlingsretten for Danmark af de af Firmaet fremstillede Trykkerimaskiner, bl a saaledes, at der skulde tilkomme Levison dels en Provision paa 10 eller i nogle Tilfælde 5 pCt, dels en Forhandlerrabat paa 10 pCt i de Tilfælde, hvor Levison købte Maskinerne for egen Regning.

I 1926 rejste Sagsøgeren Spørgsmaal overfor Toldvæsnet om Tilbagebetaling af en Del af et erlagt Toldbeløb, idet Toldopsynet ved Indklarerung af noget Maskingods havde nægtet at give Fradrag i Toldberegningensværdien dels for en særlig Ekstrarabat paa 5 pCt, dels for det sædvanlige Provisionsbeløb paa 10 pCt. Tilbagebetalingsspørgsmaalet angik imidlertid kun Tolden for de 5 pCt. Den 12 August 1926 skrev Departementet for Told- og Forbrugsafgifter følgende:

»Det er i Sagen oplyst, at den paagældende Rabat bestaar dels af et 10 pCt, dels af et 5 pCt Afslag, der i Fakturaen er betegnede som respektive »Provision« og »Extra Nachlass«.

Saaledes foranlediget skal man herved meddele, at de nævnte Rabatposter efter deres Art ikke vil kunne fradrages ved Fastsættelse af Toldberegningensværdien for bemeldte Varer, og at man herefter ikke vil kunne bevilge det ansøgte.»

I Tiden fra August 1926 til Januar 1928 har Sagsøgeren af König & Bauer for egen Regning købt en Række Trykkerimaskiner, uden at det paa Fakturaerne har været anført, at de Netto-Priser, hvortil Maskinerne blev leveret, includede 10 pCt Forhandlerrabat og 10 pCt Provision, og uden at disse Fradrag blev opgivet ved Ansættelsen af de paa-

gældende Maskiners Værdi til Toldberegning. I den Anledning har Departementet for Told- og Forbrugsafgifter under 13 August d A tilskrevet Firmaet Erik Levison følgende:

»Af en af Overtoldinspektoratet for København hertil fremsendt Indberetning fra Fakturakontrollen fremgaar, at Firmaet — der ved Skrivelse herfra af 12 August 1926 til Speditionsfirmaet Adams Transport Company blev underrettet om, at der ved Fastsættelse af Toldberegningensværdien for en Maskine, der var leveret af Firmaet König & Bauer, Würzburg, ikke kunde tages Hensyn til de Firmaet ifølge den fremlagte Duplikatfaktura som Provision og Ekstra-Rabat indrømmede Rabatfradrag — ved senere Indklareringer af Maskiner fra nævnte Leverandør har angivet Værdien til Toldberegning overensstemmende med de fremlagte Duplikatfakturaer, hvori Maskinerne, uanset at Firmaet paa Fakturaen har afgivet Erklæring om, at der i de fakturerede Beløb ikke er fradraget Rabat for kontant Betaling eller anden Rabat, som ikke udtrykkelig er anført paa Fakturaen, er faktureret til Nettopriser, som inkluderer 10 pCt Forhandlerrabat og 10 pCt Provision. Det fremgaar af Sagen, at Firmaet som Enerepræsentant for den udenlandske Leverandør er berettiget til Provision af de her til Landet solgte Maskiner, samt at Firmaet i Tilfælde, hvor det overtager Maskinerne for egen Regning, yderligere indrømmes den ved Salget af Maskinerne almindeligt ydede Forhandlerrabat. Efter en af Fakturakontrollen foretaget Opgørelse af Toldberegningensværdien, fastsat under Fradrag af den Firmaet indrømmede Provision, er Toldberegningensværdien for de af Firmaet i Tiden fra den 1 Oktober 1926 til den 28 Januar d A indfortoldede Maskiner fra nævnte Leverandør angivet for lavt med 7708 Kr 54 Øre for de under Toldlovens Løbe-Nr 224 henhørende Maskiner samt med 123 Kr 82 Øre for de under Løbe-Nr 222 henhørende Maskiner, hvorhos Toldberegningensværdien for den af Firmaet ifølge Klareringsangivelse Litra B Nr 4885 den 19 Maj d A til Fortoldning angivne Maskine, der er udleveret mod Depositum, er angivet for lavt med 587 Kr 58 Øre. Der er herefter over for Firmaet nedlagt Paastand paa Efterbetaling af de af Firmaet for lidt erlagte Toldbeløb med 394 Kr 70 Øre samt paa Straf efter Toldlovens § 12.

Saaledes foranlediget skal man herved meddele, at der som meddelt i Skrivelse herfra af 12 August 1926, ved Fastsættelsen af Toldberegningensværdien for de omhandlede Maskiner ikke vil kunne tages Hensyn til den Firmaet indrømmede Agentprovision, at Toldberegningensværdien for den under Litra B Nr 4885 den 19 Maj d A til Fortoldning angivne Maskine herefter vil være at fastsætte til 6333 Kr 88 Øre, samt at Firmaet tilpligtes at erlægge de ifølge ovennævnte Opgørelse for de indfortoldede Maskiner for lidt i Told erlagte Beløb med 394 Kr 70 Øre. Departementet ikender derhos for de skete urigtige Angivelser af Værdien til Toldberegning og de af Firmaet paa de fremlagte Duplikatfakturaer afgivne urigtige Erklæringer i Henhold til Toldlovens § 12 Firmaet en Bøde paa 500 Kr.

Afgifts- og Bødebeløbene vil være at indbetale til Kreditoplagskassen paa Toldboden.

Saafernt Firmaet vil indanke Departementets Afgørelse for Retten,

maa Firmaet udtage Stævning mod Departementet inden 4 Uger efter Modtagelsen af nærværende Skrivelse.»

Sagsøgeren har ikke villet anerkende Rigtigheden af Tolddepartementets Standpunkt, og har derefter under nærværende mod Departementet for Told- og Forbrugsafgifter rejste Sag nedlagt Paastand paa, at Tolddepartementets Resolution af 13 August 1928 ophæves. Sagsøgeren henviser til, at Toldloven af 29 Marts 1924 § 7, 1 Stk bestemmer: »at en Vares Værdi til Toldberegning er Varens Udførselspris — en gros — paa det udenlandske Indkøbssted paa Købetidspunktet med Tillæg af Værdien af Varens Pakning samt alle Udgifter til Varens Forsendelse, Assurance etc. indtil Varens Ankomst til Klareringsstedet«. De Nettopriser, hvortil de paagældende Maskiner har været faktureret Sagsøgeren, svarer imidlertid, hævder denne videre, til Firmaet König & Bauers almindelige en gros Salgspriser paa Leveringstiden. Til Støtte herfor har Sagsøgeren fremlagt Erklæring fra Firmaet König & Bauer. Tolddepartementet har derfor efter Sagsøgerens Mening ikke været berettiget til at nægte at godkende Fradraget paa de 10 pCt Provision. Under alle Omstændigheder burde der være afholdt Taksationsforretning efter Toldlovens § 9. Efter Sagsøgerens Mening er den Forskel, Toldvæsenet gør mellem Forhandlerrabatten, hvis Fradrag anerkendes, og Provisionen, hvis Fradrag ikke anerkendes, vilkaarlig, idet der ikke er nogen Væsenforskel mellem de 2 Arter af Rabat. Det vil som Regel bero paa et Tilfælde hvad Navn der gives disse Rabatter. I nærværende Tilfælde drejer hele Fradraget sig i Virkeligheden om Forhandlerrabat, da Sagsøgeren har købt alle Maskinerne for egen Regning. Sagsøgeren kan heller ikke anerkende Berettigelsen af den idømte Bøde: Tolddepartementet hævder, at Sagsøgeren har afgivet urigtige Erklæringer, men Sagsøgeren maa holde for, at Erklæringerne har været rigtige, og at han, hvis Toldvæsenets Beregningsmaade er forkert, ikke kan være pligtig at rette sig efter Toldvæsenets Resolution af 12 August 1926.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse. De henviser til, at Toldloven af 1924 indfører Værdibeskatning, saaledes at Tolden skal beregnes af Varens almindelige Værdi, og ikke af den i det enkelte Tilfælde betalte Købesum. Det er Toldopsynet der fastsætter Toldberegningens værdien, og Skønnet over Værdien tilkommer Toldopsynet. Rigtigheden af dette Skøn kan ikke gøres til Genstand for Prøvelse ved Domstolene, og allerede af den Grund paastaar de Sagsøgte sig frifundet, men selv om de Sagsøgte ikke faar Medhold heri, mener de dog, at Søgsmålet er uberettiget. Grunden til, at Toldvæsenet ikke anerkender Berettigelsen til at fradrage Agent-Provision i Toldberegningens værdien er, at saadanne Beløb maa siges at tjene til Dækning af Udgifterne ved at faa Varen solgt her i Landet, og Toldvæsenet er nødt til at gaa strengt til Værks paa dette Punkt for at undgaa, at Varen, som i Virkeligheden er videresolgt her i Landet, dog indføres til en Værdi, hvori Agent-Provision er fradraget. I nærværende Tilfælde tilsiger Sagsøgerens Kontrakt med König & Bauer en udtrykkelig Provision paa 5 eller 10 pCt, og dette Forhold bliver ikke anderledes i de Tilfælde, hvor Sagsøgeren køber Maskinerne for egen Regning. Toldvæsenet maa kunne henholde sig til de Betegnelser, som Parterne selv

har benyttet. Sagsøgeren blev i 1926 gjort bekendt med Tolddepartementets Standpunkt; ifølge Toldlovens § 8 skal Klareren erklære, at der ikke i de fakturerede Beløb er fradraget Rabat for kontant Betaling eller anden særlig Rabat, som ikke udtrykkelig er anført i Fakturaen, og Sagsøgerens Oplysninger har derfor været bevidst urigtige. Der har saaledes været al mulig Føje til at ikende Sagsøgeren en Bøde.

Retten maa vel give Sagsøgeren Medhold i, at det almindelige Spørgsmaal om, hvorvidt Fradrag af Provision i Toldberegningensværdien er berettiget, naar Talen er om Varens Udførselspris, ikke kan være unddraget Prøvelse ved Domstolene, men Retten maa være enig med de Sagsøgte i de Betragtninger, ifølge hvilke de nægter at anerkende, at Agent-Provision fradrages, samt i at Toldvæsenet maa være berettiget til at henholde sig til de kontraherende Parters egne Betegnelser; ifølge disse bliver der her ogsaa erlagt et Beløb i Provision, selv om Sagsøgeren køber for egen Regning. Ogsaa med Hensyn til Bødespørgsmaalet maa Retten give de Sagsøgte Medhold, og disses Paastand vil derfor i det hele være at tage til Følge. Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde betale med 100 Kr.

Torsdag den 29 August.

Nr 263/1928. Folketingsmand, Professor, Dr phil S Orla-Jensen (Bruun)

mod

Finansministeriet (d kst Kammeradvokat),

betræffende Beregning af Appellantens Formueskat.

(Sagen behandlet skriftligt).

Østre Landsrets Dom af 16 November 1928: Sagsøgte Finansministeriet bør for Tiltale af Sagsøgeren Folketingsmand, Professor, Dr phil S Orla-Jensen i denne Sag fri at være. I Salær til den kst Kammeradvokat betaler Sagsøgeren 1000 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanten kun gentaget sin første principalt nedlagte alternative Paastand samt sin subsidiære Paastand.

Forsaavidt Appellanten har paaberaabt sig, at Loven af 1927 § 1, 3 Stk, ved sin Henviisning til § 6 skulde medføre, at ogsaa det i § 6 d hjemlede Fradrag for Skatter skal anvendes ved Op-

gørelse af Formueudbyttet, bemærkes, at der i saa Fald savnes en Regel om, i hvilket Omfang saadant Fradrag skulde ske i Formueudbyttet, et Udtryk, der i sig selv ej heller har nogen naturlig Forbindelse med Spørgsmaalet om Skattefradrag.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil denne være at stadfæste, dog at Sagens Omkostninger for Landsretten findes at burde ophæves.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes ligeledes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Sagens Omkostninger ophæves. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves ligeledes.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgeren, Folketingsmand, Professor, Dr phil S Orla-Jensen er for Skatteaaret 1928/29 ansat til Indkomstskat til Staten i Henhold til Lov Nr 149 af 10 April 1922 af en selvangiven Indkomst af 34 740 Kr, der fremkommer saaledes:

Indkomst af Embede og Bestilling	30 503 Kr.
Renter m m	11 297 Kr.
Lejeværdi af Bolig i egen Ejendom	320 „

Ialt Formueudbytte

11 617 „

Tilsammen: 42 120 Kr.

Betalte Skatter

7 380 „

Skattepligtig Indkomst

34 740 Kr.

Samtidig med sin Selvangivelse af Indkomst og Formue indgav Sagsøgeren Begæring om Nedsættelse af sin Formueskat i Medfør af Lov Nr 304 af 22 December 1927 § 1 og beregnede deri Nedsættelsen efter et Formueudbytte af 9582 Kr, nemlig forannævnte Beløb 11 617 Kr med Fradrag af en forholdsmæssig Del af de af ham i 1927 udrede personlige Skatter eller $11\,617/42\,120 \times 7\,380 = 2\,035$ Kr. Vedkommende Skatteraad har derimod anset Sagsøgeren for uberettiget til ved Opgørelsen af sit Formueudbytte med Hensyn til Beregningen af den ham i Henhold til den nævnte Lovbestemmelse tilkommende Nedsættelse af hans Formueskat at fradrage nogen Del af de af ham i 1927 betalte personlige Skatter og har derfor beregnet Nedsættelsen i Forhold til et Formueudbytte af 11 617 Kr. Denne Beregning paaklagde Sagsøgeren til Landsoverskatteraadet, som imidlertid ved Kendelse af 17 August 1928 stadfæstede Beregningen.

Sagsøgeren har nu under nærværende, mod Sagsøgte Finansministeriet anlagte Sag nedlagt følgende Paastande:
 princippalt: enten

at Sagsøgeren ved Beregningen af den ham efter Lov Nr 304 af 22 December 1927 paahvilende Formueskat anerkendes for berettiget til i sit Formueudbytte at fradrage den Del af de af ham i Aaret 1927 udredede personlige Skatter til Stat, Kommune og Kirke, som svarer til Forholdet mellem hans fulde Formueudbytte og hans samlede Bruttoindtægt, hvorefter hans Formueskat nedsættes til den Del af den ham for Skatteaaret 1928/29 paalignede Indkomstskat til Staten, der efter Forholdet mellem det saaledes reducerede Formueudbytte og hans samlede Indtægt med Fradrag af udredet Skat falder paa Udbyttet af Formuen, med Tillæg af 50 pCt

eller alternativt hermed

at den Sagsøgeren efter Lov Nr 304 af 22 December 1927 paahvilende Formueskat for Skatteaaret 1928/29 beregnes saaledes, at den ikke overstiger den Del af hans Indkomstskat til Staten for Skatteaaret 1928/29, som efter Forholdet mellem hans fulde Formueudbytte og hans samlede Bruttoindtægt, falder paa Formueudbytte, med mere end 50 pCt

subsidært:

at Sagsøgeren ved Beregningen af den ham efter Lov Nr 304 af 22 December 1927 paahvilende Formueskat anerkendes for berettiget til i sit Formueudbytte at fradrage den af ham i Aaret 1927 udredede Formueskat.

Sagsøgte procederer til Frifindelse.

I § 1 i den ommeldte Lov af 22 December 1927 bestemmes, at Af-snit 2), sidste Stykke, i Lov Nr 149 af 10 April 1922 udgaar, og i Stedet for sættes:

»For de i § 2 Nr 1 og 2 nævnte Skattepligtige skal der dog under de nedenfor anførte Betingelser gives en Nedsættelse i Formueskatten, saaledes at denne ikke overstiger den Del af den Skatteyderen for samme Skatteaar paalignede Indkomstskat til Staten, der forholdsvis falder paa Udbyttet af Formuen, med mere end 50 pCt. Er Formueudbyttet større end den beskattede Indkomst, nedsættes Formueskatten til det Beløb, der svarer til $1\frac{1}{2}$ Gange Indkomstskat af Udbyttet.

Dog kan Formueskatten ved disse Nedsættelser ikke nedbringes til et Beløb, der ligger under 40 pCt af det Beløb, Skatten af den ansatte Formue udgør.

Opgørelsen af Formueudbyttet sker i Overensstemmelse med Reglerne om Opgørelsen af den skattepligtige Indkomst i §§ 4, 5 og 6; dog skal ved Opgørelsen af Udbytte, hidrørende fra Formue anbragt i den af Ejeren selv drevne eller ledede Erhvervsvirksomhed, herunder Drift og Udleje af fast Ejendom, 25 pCt af Driftsindtægten — og mindst 2500 Kr, men ikke over 10 000 Kr — regnes som Vederlag for det med Driften eller Ledelsen forbundne Arbejde.

Heromhandlede Nedsættelse gives kun i Tilfælde, hvor vedkommende Skatteyder har selvangivet sin Indkomst og Formue paa behørig Maade. Begæring om Nedsættelse maa medfølge Selvangivelsen, og den paagældende maa overfor de skattelignende Myndigheder paa fyldestgørende Maade godtgøre, hvilket Udbytte Formuen har afkastet i det paagældende Regnskabsaar, og med hvilket Beløb dette Udbytte er indgaaet i den selvangivne Indkomst — — «

I et den 22 December 1927 udsendt Cirkulære til samtlige Skatteraad og Ligningsmyndigheder har Skattedepartementet udtalt, at der ved Forstaaelsen af Begrebet »Formueudbytte« vil være at fradrage de Udgifter, der som egentlige Driftsomkostninger i Medfør af Lov Nr 149 af 10 April 1922, § 6 a og 6 e kan fradrages ved Opgørelsen af Indkomsten af vedkommende Erhvervskilde, hvorimod de i Lovens § 6 c og § 6 d omhandlede særlige Fradrag af Forsikringsudgifter og personlig paalignede Skatter som Formuen og dens Afkastningsevne uvedkommende ikke kan tages i Betragtning ved Opgivelsen af Formueudbyttet i Lovens Forstand. I Overensstemmelse hermed er den af Sagsøgeren paaklagede Beregning foretaget.

Til Støtte for sin principale Paastand gør Sagsøgeren i første Række gældende, at det saavel af Lovens Ordlyd som af Lovforslagets Motiver og af Finansministerens Forelæggelsestale ved Lovforslagets Fremsættelse i Folketinget fremgaar, at den hidtil gældende egentlige Beskatning af Formuen maa anses for bortfaldet, efter at Lov 22 December 1927 er traadt i Kraft, saaledes at Formueskatten nu er gjort til en Del af Indkomstskatten af Formueudbyttet. Heraf maa — hævder Sagsøgeren — følge, at Formueskatten udgør en Del af Indkomstskatten og derfor maa være undergivet Reglerne for Indkomstbeskatningen.

Men dernæst, og navnlig, støtter Sagsøgeren sin Paastand paa en Undersøgelse af Forholdet imellem de forskellige Dele af de ovenfor anførte Bestemmelser i Lov 22 December 1927. Han har i saa Henseende gjort følgende Betragtninger gældende:

Naar det i 1 Stykke, første Punktum, hedder, at Formueskatten ikke kan overstige »den Del af den Skatteyderen for samme Skatteaar paalignede Indkomstskat til Staten, der forholdsvis falder paa Udbyttet af Formuen«, med mere end 50 pCt, maa dette nødvendigvis betyde, at Indkomstskatten skal fordeles paa Formueudbyttet efter dettes Forhold til hele Indtægten, hvilket vil sige, at man ved den forholdsmæssige Fordeling af den paalignede Skat maa lade i al Fald den Del af de udrede Skatter, der forholdsvis falder paa Formueudbyttet, komme til Fradrag i dette.

Gaar man dernæst til 1 Stykke, andet Punktum, hvorefter, hvis Formueudbyttet er »Større end den beskattede Indkomst«, Formueskatten skal nedsættes til det Beløb, der svarer til $1\frac{1}{2}$ Gange Indkomstskat af Udbyttet, da indeholder denne Bestemmelse dels en Regel om Udsondring af visse Tilfælde fra den i første Stykke givne Regel, dels en Beskatningsregel udover, hvad der ligger i det første Punktum, navnlig sigtende til saadanne Tilfælde, hvor Forskellen i Størrelsen af Formueudbyttet og den beskattede Indkomst skyldes en negativ Erhvervsindtægt. Det andet Punktum giver saaledes for et særligt Tilfælde en Regel, der er i god Harmoni med den ovenfor angivne Forstaaelse af det første Punktum.

Bestemmelsen i 3die Stykke, hvorefter »Opgørelsen af Formueudbyttet sker i Overensstemmelse med Reglerne om Opgørelsen af den skattepligtige Indkomst i §§ 4, 5 og 6«, er i fuld Overensstemmelse med det ovenfor anførte, idet den navnlig positivt udtaler, at de i Lov 10

April 1922 § 6 — og altsaa ogsaa § 6 d om Fradrag af personlige Skatter — skal bringes i Anvendelse ved Formueudbyttets Beregning.

Endelig henviser Sagsøgeren til Støtte for sit Standpunkt til forskellige Udtalelser i Lovforslagets Motiver og under Rigsdagsforhandlingerne.

Retten kan imidlertid ikke give Sagsøgeren Medhold i det af ham saaledes anførte.

Hvad for det første angaar hans almindelige Betragtning, fremgaar det klart af Loven og dens Forhistorie, at den ikke ophæver Formueskatten som selvstændig Skat og ejheller forandrer Reglerne for Opførelsen af den skattepligtige Formue og Skattens Beregning, men kun indfører en vis Adgang til en begrænset Lempelse i den saaledes fastsatte Formueskat.

Hvad dernæst angaar Sagsøgerens fra Lovbestemmelsernes Formulering hentede Argumenter, ses heller ikke disse at kunne afgive nogen Støtte for det af ham antagne Resultat. Der ses ikke at være noget Grundlag for at læse det første Stykkes første Punktum som en isoleret Regel, hvorimod en naturlig Forstaaelse af Loven skønnes at føre til, at første og andet Punktum maa læses som en samlet Bestemmelse, hvis første Punktum taler om det Tilfælde, at Formueudbyttet ikke er større end den beskattede Indkomst, og andet Punktum taler om det modsatte Tilfælde. Lovens Regel gaar efter denne Forstaaelse ud paa, at første Punktum bestemmer, at saafremt Formueudbyttet er lig med eller mindre end den beskattede Indkomst, kan Formueskatten ikke overstige den Del af den Skatteyderen paalignede Indkomstskat, der forholdsvis falder paa Udbyttet af Formuen, med mere end 50 pCt, medens andet Punktum bestemmer, at, hvis Formueudbyttet er større end den beskattede Indkomst, nedsættes Formueskatten til det Beløb, der svarer til 1½ Gange Indkomstskat af Udbyttet.

Denne Forstaaelse af Loven støttes ogsaa stærkt af en Udtalelse i Lovforslagets Motiver »Ved den nærmere Gennemførelse — — — har man ment at burde søge Lempelsen gennemført — — — saaledes, at Formueskatten som Regel ikke overstiger den Del af Indkomstskatten, der efter Forholdet mellem den beskattede Indkomst og Formueudbyttet falder paa dette sidste, hvilket atter, hvor den beskattede Indkomst overstiger Udbyttet, betyder, at den for den samlede Indkomst gældende højere Skattesats bevarer sin Virkning for den paagældende Skatteandel. Hvis den samlede beskattede Indkomst er mindre end Udbyttet, maa Nedsættelsen rette sig efter den Indkomstskat, der vilde svare til Udbyttet.«

Det bemærkes herved, at Ordene »med mere end 50 pCt« og »1½ Gange« henholdsvis i første og andet Punktum blev indsat under Lovforslagets Behandling i Rigsdagen, idet den af Regeringen foreslaaede Lempelse i Formueskatten af finansielle Grunde ønskedes begrænset.

Den anførte Forstaaelse af Lovens første Stykke er endvidere i Overensstemmelse med Bestemmelsen i det tredje Stykke, hvorefter — i det der særlig nævnte Tilfælde — en vis Del af »Driftsindtægten« lægges til Grund ved Beregningen, idet det maa anses for utvivlsomt, at »Driftsindtægten« i den anførte Bestemmelse er ensbetydende med

»Formueudbyttet«, og at der ikke vil kunne være Spørgsmaal om ved Opgørelse af »Driftsindtægten« at fradrage nogen Del af Skatteyderens personlige Skatter.

Endelig bemærkes, at de af Sagsøgeren fremdragne Udtalelser under Rigsdagsforhandlingerne ikke findes at være af væsenlig Betydning for Afgørelsen af det under Sagen omtvistede Spørgsmaal.

Efter den ovenfor antagne Forstaaelse af Lovens første Stykke er det med Føje, at den Del af den Sagsøgeren paalignede Indkomstskat, der falder paa Udbyttet af Formuen, er beregnet efter Forholdet mellem Formueudbyttet 11 617 Kr (5: uden Fradrag) og den beskattede Indkomst, og hverken Sagsøgerens principale eller subsidiære Paastand vil saaledes kunne tages til Følge.

Sagsøgte vil herefter være at frifinde.

I Sagsomkostninger vil Sagsøgeren have at betale Salær til den kst Kammeradvokat med 1000 Kr.

Nr 227/1928. Slagtehusinspektør **H Langkjær**
(Martensen-Larsen efter Ordre)

m o d

Slagtermester **M C Henningsen** (Henriques efter Ordre)

o g

Nr 229/1928. Slagtermester **M C Henningsen** (Henriques efter Ordre)

m o d

Slagtehusinspektør **H Langkjær** (Martensen-Larsen efter Ordre)
og Redaktør **P Stegenborg** (Heilesen),

betræffende Ærefornærmelser.

Vestre Landsrets Dom af 22 August 1928: Sagsøgte, Redaktør P Stegenborg, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Slagtermester M C Henningsen, i denne Sag fri at være. Sagsøgte, Slagtehusinspektør H Langkjær, bør til Sagsøgeren betale 10 000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 4 Januar 1928, indtil Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte Stegenborg 300 Kr og Sagsøgte Langkjær til Sagsøgeren 800 Kr. Det idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter de foreliggende tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa der gaas ud fra, at Emil Petersens Slagterforretning havde et daarligt Ry, og at Langkjær, der — efter det oplyste med Rette — nærede stærk Mistillid til Dyr læge Larsens Kontrol, inden Sagens Opkomst har advaret Henningsen om at vise Forsigtighed med Køb af Kød hos Petersen. Endelig maa der efter det oplyste gaas ud fra, at Henningsen havde købt de i Dommen omtalte to frosne Kødkroppe, og at han,

hvis han havde undersøgt dem, vilde have fundet Sygdomstegn (Tuberkulosebelægninger) i det mindste i den ene af dem.

Efter alt herefter foreliggende findes Langkjær at have været berettiget til i Almenhedens Interesse at fremkomme med de paaklagede Udtalelser. Idet Artiklerne i »Socialdemokraten for Randers og Omegn« ej heller iøvrigt har overskredet Ytringsfrihedens Grænser, vil saavel Langkjær som Stegenborg efter deres Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil være at udrede som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Slagtehusinspektør H Langkjær og Redaktør P Stegenborg, bør for Tiltale af Slagtermester M C Henningsen i denne Sag fri at være. Henningsen betaler til Stegenborg Sagens Omkostninger for begge Retter med 500 Kroner og til Langkjær Sagens Omkostninger for Landsretten med 300 Kroner. Saa betaler han og til det offentlige de Retsafgifter som skulde erlægges og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Langkjær ikke havde haft fri Proces for Højesteret samt til Højesteretssagfører Martensen-Larsen i Salær for Højesteret 500 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 106 Kroner. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Henriques 500 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 185 Kroner 14 Øre, som udredes af det offentlige.

Det Henningsen idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisses er saalydende:

Efter at der paa Foranledning af Randers Slagterforening var indledet Politiundersøgelse vedrørende Salg til Randers af Kød af et formentlig sygt Dyr, der havde passeret Kødkontrollen i Harridslev-Albæk Kommune, blev der med Billigelse af Politimesteren i Randers den 27 Januar 1926 fra Politikontoret tilstillet Pressen i Randers en Redegørelse, hvori det efter en Omtale af Resultatet af Undersøgelsen af nævnte Dyr — uden at nævne Navnet paa Sagsøgeren, Slagtermester M C Henningsen, da i Randers, nu i Aalborg — bl a hedder:

Færdig fra Trykkeriet den 2 Oktober 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolssekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 16

Torsdag den 29 August.

»Ved i Fredags at henvende sig i en herværende større Slagterforretning, fandt Randers Kødkontrol 2 hele Kroppe Kød med 1 Klases Stempel fra Harridslev-Albæk Kødkontrol. Disse Kroppe blev beordret undersøgt paa Randers offentlige Slagtehus ogsaa i Overværelse af Veterinærinspektør Brieg, og det uhyggelige viste sig, at ogsaa disse 2 Kroppe var fuldstændig kassable paa Grund af Tuberkulose og anden Sygdom.

De 2 Kroppe Kød var leveret til Slagteren her i Byen af en Slagter fra Mejlby i Harridslev-Albæk Kommune, og som i Tidens Løb har afsat mange Kroppe Kød ind til Randers.

Veterinærinspektør Brieg tog derefter i Mandags ud til paagældende Dyr læge og suspenderede ham fra Bestillingen som Landbrugsministeriets kontrollerende Dyr læge og fratog ham de i saa høj Grad misbrugte Kødstempler.

Jævnside hermed gaar Politiets Undersøgelse af Affæren, og saa vidt det kan ses, udvikler der sig en Straffesag mod flere af de implicerede.« Samme Dag, den 27 Januar 1926, henvendte bl a Dagbladet Socialdemokraten for Randers og Omegn sig telefonisk til Sagsøgte, Slagtehusinspektør H Langkjær i Randers, der overfor Bladet fremsatte nogle nærmere Udtalelser om Affæren. I det samme Dag udkomne Nummer af Bladet indeholdtes en Artikel om Sagen under følgende Overskrifter:

»Opsigtsvækkende Kødskandale i Randers.

Slagter Petersen, Mejlby, faar tuberkuløse Dyr stemplet med 1 Klasse hos Landbrugsministeriets kontrollerende, Dyr læge Larsen, Harridslev, og leverer Kødet til Randers.

Ved Slagtehusinspektør Langkjærs Indskriden kasserer Veterinærpolitiet 2 Kød kroppe hos Slagtermester M C Henningsen i Nørregade, og konfiskerer Kød, som to andre Slagtere stod i Begreb med at forhandle.

Har Kødet fra Petersen været daarligt i lang Tid? Slagterne burde have set, at Kødet var daarligt, men skyder sig ind under, at Dyr lægen har Ansvaret. — Dyr læge Larsen, Harridslev, suspenderet af Veterinærinspektør Brieg, Aarhus.«

Artiklen indeholdt med nogle Tilføjelser en omtrent ordret Gengivelse af den Bladet fra Politikontoret tilstillede Meddelelse og gengav derefter de af Sagsøgte Langkjær fremsatte Udtalelser i saalydende af Sagsøgte Langkjær her for Retten godkendte Interview:

»Det er en Affære, der ikke skal strøs Sand paa.«

I Anledning af denne opsigtsvækkende Affære har vi henvendt os til Slagtehusinspektør Langkjær, der beredvillig oplyser om denne Affære, som der ikke, som han siger, skal strøs Sand paa:

— Allerede for 4 Maaneder siden blev jeg klar over, at der kom daarligt Kød fra Harridslev Kommune her til Randers. Veterinærinspektør Brieg blev tilkaldt, og allerede paa dette Tidspunkt blev Dyrlæge Larsen i Harridslev og Slagter Petersen advaret. Ligesaa gav jeg underhaanden Slagter Henningsen, Nørregade,

en Advarsel.

Jeg udtalte overfor ham, at det gik jo ikke i Længden.

Saa forleden kom denne Affære med Kødet fra Gaardejeren i Albæk. Dyret var købt af Slagter A P Sørensen, Hobrovej, men han var klar over, at han ikke vilde benytte Kødet i sin Forretning, og solgte det til Slagter Kramer i Vorup og Slagter Andreas Jensen, Trangstræde. Den sidste handler paa Landet, den første har Butik i Vorup; men der blev heldigvis ikke solgt noget af det.

Jeg konfiskerede det!

I Fredags undersøgte jeg Kødet i M C Henningsens Forretning, og der fandt jeg to mistænkelige Kroppe, som jeg beordrede bragt paa Slagtehuset. Det viste sig da, at den ene var tuberkuløs, den anden af elendig og sygelig Beskaffenhed.

Henningsen har været Petersens Hovedaftager, og Kødet er formentlig brugt til Pølser og Fars. Ogsaa Randers Andelssvineslagteri har for nogen Tid siden faaet to Kroppe, men dem fandtes der ikke noget i Vejen med, konstaterede Dyrlæge Behrens.

Lige siden jeg advarede Slagter Henningsen, har jeg nu og da fundet

mistænkelige Kødstykker,

men det er ikke nemt at konstatere Sygdom, naar Organerne er væk og den sygelige Proces fjernet. Men her ved Kroppene var aldeles ingen Tvivl.

Lad mig tilsidst sige det, at enhver Slagter burde kunne se Sygdommene, men Slagterne har slaaet sig til Ro med, at Kødet var

forsynet med 1 Kl's Stempel.

Det er ogsaa rigtigt, at Dyrlægen har Ansvaret, men forresten burde som sagt enhver Slagter kunne se, at der var noget muggent ved det.»

I en Artikel i Bladet for den 28 s M om Affæren omtales det, at bl a Sagsøgeren var »stillet i et meget ubehageligt Lys — — —«, og Bladet indeholdt endvidere en Redegørelse fra Sagsøgeren, der oplyste kun at have faaet 7—8 Kroppe fra Harridslev, alle forsynede med 1 Kl Stempel, og ikke af andet Udseende end Kroppe af ældre Dyr i Almindelighed, ligesom han benægtede at have faaet nogen Advarsel fra Sagsøgte Langkjær og hævdede, at der alene var begaaet Fejl fra Dyr-

lægens Side. Bladet indeholdt derhos et Svar herpaa fra Sagsøgte Langkjær saalydende:

»Til Hr. Slagtermester M C Henningsens ovenstaaende Udtalelser skal jeg kun bemærke, at jeg flere Gange — i Nærværelse af Hr Knud Henningsen, som jeg vel i Faderens Fravær fra Forretningen tør betragte som repræsenterende denne — grundigt har undersøgt Kødet fra Mejlbj og udtalt min Forundring over, at Hr H vilde købe Kød hos Slagter Emil Petersen, om hvem Gud og hver Mand vidste, at han kun købte syge og elendige Kreaturer, som han fik Dyrslægen i Harridslev til at stemple i 1 Kl. Jeg har ogsaa udtalt — sidste Gang den 8 ds i Hr. H's Butik og i Nærværelse af selve Slagter Emil Petersen samt Hr Knud Henningsen — at jeg af yderste Evne vilde gøre mit til at faa denne skandaløse Kontrol afsløret. Forresten har enhver Slagter i Randers — altsaa undtagen Hr M C Henningsen — i længere Tid været klar over, at »denne Trafik kunde ikke blive ved med at gaa«.

Den 29 Januar indeholdt Bladet en Artikel, hvori der efter Omtale af, at der Dagen forud havde været Opløb foran Sagsøgerens Butik, der derefter var blevet lukket af denne, og af, at Sagsøgeren havde ladet sit Pøselager destruere, bl a anførtes saalydende Erklæring fra Sagsøgte Langkjær:

»Slagtermester M C Henningsen henvendte sig til mig i Gaar med Anmodning om at faa konfiskeret hele sit Lager af Pølser, da han selv ønskede at skaffe rent Bord.«

Dette meget forstandige Ønske har jeg efterkommet, og hele Hr Henningsens Pølsebeholdning — 3—400 kg — er i Dag bragt til Destruktion paa Slagteriet. Der findes herefter ikke i Hr Henningsens Forretning mere af det saa sørgeligt berømte Kød fra Harridslev.

Det er vist ikke Offenligheden bekendt, at Hr M C Henningsen — saa underligt det end lyder — var en af dem, der gjorde mig opmærksom paa det graverende Forhold ved Slagtingen og Stemplingen af Kadaveret fra Albæk. Jeg nævner det, fordi Hr Henningsen dog ved en Smule Omtanke maatte være klar over, at denne Affære vilde give Stødet til en forøget Undersøgelse af hele den paagældende Dyrslæges Kontrolvirksomhed. Men Hr Henningsen har altsaa øjensynlig ment, at hans Kød nok skulde bestaa Prøven. Vel var Hr Henningsen stærkt advaret af mig — trods sine Indvendinger i Bladene har han erkendt det overfor mig — men ogsaa jeg har dog — trods anvendt Flid — først i den sidste Tid faaet fældende Beviser i Hænde mod Kontrollen i Harridslev. Hr Henningsen har derfor kunnet ræsonnere som saa: »Saa længe det ikke ligefrem forbydes mig at anvende dette Kød, maa det vel være mig tilladt. Det er jo da Kød med en autoriseret Dyrslæges 1 Kl's Stempel«. Det var ikke noget rigtigt og navnlig ikke noget klogt Ræsonnement; men det forklarer dog hans Forhold og anviser, hvor Hovedansvaret bør lægges.« Endvidere gengaves i Artiklen et Interview med Veterinærfysikus og en Erklæring fra Slagter Petersen i Mejlbj.

Sagsøgeren, der som nævnt den 28 Januar maatte lukke Butiken, forsøgte senere forgæves at genaabne denne, men da Kunderne svigtede, udlejede han Butiken og har senere afhændet den ham tilhørende Ejendom i Randers, hvorfra Forretningen dreves.

Under Anbringende af, at de paagældende Avis-Artikler efter deres Indhold og hele sensationelle Udstyrelse har været egnet til at give Publikum det Indtryk, at Sagsøgeren i sin Forretning anvendte Kød, som han selv kunde se var utjenlig til Menneskeføde, at disse Meddelelser var urigtige og derfor retsstridige overfor ham, samt at de har bevirket Ødelæggelse af hans i god Drift værende Forretning og derved tilføjet ham Tab, har Sagsøgeren under nærværende Sag paastaet Sagsøgte Langkjær og Medsagsøgte P. Stegenborg i Randers som ansvarshavende Redaktør for Socialdemokraten for Randers og Omegn tilpligtet in solidum som begge ansvarlige for de paagældende offentlige Meddelelser at betale Sagsøgeren en Erstatning af 25 000 Kr, subsidiært et af Retten fastsat Beløb tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 4 Januar 1928, indtil Betaling sker.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Sagsøgerens Fremstilling gaar ud paa, at han, til hvis Forretning der var knyttet et Pølsemageri, ialt i Løbet af ca 4 Maaneder fra fornævnte Slagter Petersen har modtaget 7—8 Kroppe, forsynet med 1 Klasses Stempel, og at han altid for det købte Kød har betalt fuld Dagspris, samt at Sagsøgte Langkjær, der ved forskellige Lejligheder har synet netop disse Varer, ingensinde har fundet sig foranlediget til at kassere dem, men blot er fremkommet med nogle i al Almindelighed holdte Udtalelser, som af Sagsøgeren er opfattet som en Kritik af den offentlige Kødkontrol i Harridslev. Sagsøgerens Fremstilling gaar endvidere ud paa, at de i Avisartiklerne særligt omhandlede to Kroppe efter forudgaaende Telefonopringning fra Slagter Petersen den 22 Januar 1926 om Morgenen var blevet indleveret af Petersen i Forretningen, hvor de i Sagsøgerens Fraværelse modtoges af hans Folk. Da Sagsøgeren senere paa Formiddagen kom i Forretningen, saa han Kroppene, der var stivfrosne, og som i denne Tilstand ikke kunde undersøges, hænge i Kølerummet, og gav Ordre til, at de skulde parteres og en Del af Stykkerne lægges ind paa hans Kontor til Optøning. Om Eftermiddagen indfandt Sagsøgte Langkjær sig i Forretningen til Inspektion, inden Sagsøgeren havde faaet Lejlighed til at undersøge Kødet, og Langkjær gav da efter foretagen Undersøgelse af dette Ordre til at lade det hænge, indtil nærmere Undersøgelse kunde ske. Ved den senere af Veterinærinspektøren og Sagsøgte Langkjær foretagne Undersøgelse blev begge Kroppe kasseret. Sagsøgeren anfører, at han altid undersøgte det i Forretningen anvendte Kød, og at det ogsaa havde været hans Agt selv at undersøge det heromhandlede Kød, der endnu ikke af ham var endelig købt og betalt. Endelig har Sagsøgeren fremhævet, at den efter Affærens Fremkomst indledede offentlige Undersøgelse alene har haft til Følge, at den kontrolerende Dyrlæge i Harridslev-Albæk Kommune har vedtaget en Bøde paa 400 Kr, samt at bl a Slagter Petersen af Harridslev for Overtrædelse af Bestemmelserne vedrørende Renlighed i Slagtehus m v er idømt en Bøde paa 50 Kr, medens der ikke af Anklagemyndighederne er paasigtet Sagsøgeren noget strafværdigt Forhold.

Til Støtte for sin Friifindelspaastand har Sagsøgte Langkjær bragt, at han er uden Skyld i Offenliggørelsen af Meddelelserne, der skyldes den Pressen forud fra Politikontoret tilstillede Redegørelse, og

at han, der maatte gaa ud fra, at Navnet paa den paagældende Slagtermester var almindelig bekendt, alene har givet Bladet en rigtig Fremstilling af det passerede, hvilket han paa Grund af sin Stilling ansaa sig beføjet til.

Iøvrigt har nævnte Sagsøgte hævdet, at det omhandlede Kød var af en saadan Beskaffenhed, at enhver Slagtermester maatte kunne se, at der var noget »muggent« ved det, og at derfor Sagsøgeren, der — som Langkjærs Notater udviser — ved tidligere Kødbesigtigelser af Langkjær var advaret mod at købe Kød hos Slagter Petersen, ej heller har kunnet undgaa at bemærke, at der var noget i Vejen med Kødet.

Efter alt det foreliggende findes nu Sagsøgerens Fremstilling af, hvad der passerede den 22 Januar 1926 med Hensyn til de paagældende Kødkroppe, hvilken Fremstilling væsenligt bestyrkes ved de af hans Personale afgivne Forklaringer, at maatte lægges til Grund. Herefter maa der gaas ud fra, at Sagsøgeren forinden Langkjærs Tilstedekomst nævnte Dag ikke havde undersøgt Kødet og ej heller havde fremlagt det til Brug i sin Forretning. Sagsøgte Langkjær, der ikke efter det foreliggende var berettiget til at gaa ud fra, at Kødet af Sagsøgeren var undersøgt og antaget til Brug i Forretningen, og som ikke ved sine tidligere Besigtigelser havde fundet tilstrækkelig Anledning til at omstøde den kontrollerende Dyrlægges Bedømmelse af det af Slagter Petersen til Sagsøgeren solgte Kød, har saaledes handlet retstridig ved paa Undersøgelsens daværende Stadium overfor Dagspressen at fremkomme med Udtalelser, som han maatte være klar over maatte bibringe Publikum den Opfattelse, at Sagsøgeren i sin Forretning anvendte daarligt Kød. Idet det derhos findes at maatte være uden Betydning for Bedømmelsen af Langkjærs Ansvar, om Sagsøgerens Navn er oplyst af Langkjær ved den fra Bladet skete Henvendelse til ham, der ikke havde gjort sig bekendt med Indholdet af den fra Politiet fremkomne Redegørelse, eller om Langkjær blot har bekræftet, at det drejede sig om Sagsøgeren, findes denne Sagsøgte at have paadraget sig Erstatningsansvar overfor Sagsøgeren.

Til Støtte for sin mod Sagsøgte Redaktør Stegenborg rettede Paa-stand har Sagsøgeren anbragt, at den Sagsøgeren tilføjede Skade skyldes Fremkomsten af de paagældende Artikler i Socialdemokraten for Randers og Omegn, og at der derfor ogsaa maa paahvile denne Sagsøgte som ansvarhavende Redaktør Erstatningsansvar overfor Sagsøgeren, uanset hvorfra Bladet har faaet de paagældende Meddelelser, og om Bladet har haft nogen Føje til at tro paa disses Rigtighed.

Heri findes der imidlertid ikke at kunne gives Sagsøgeren Medhold. For saa vidt Bladets foromhandlede Meddelelser blot indeholder en Gengivelse af Sagsøgte Langkjærs Udtalelser overfor Bladet, findes Sagsøgte Stegenborg ikke ved Offenliggørelsen — der var af væsenlig Betydning for Bladets Læsere — at have gjort sig skyldig i noget overfor Sagsøgeren retstridigt Forhold, idet Stegenborg maatte være beføjet til at opfatte Udtalelserne som baseret paa Langkjærs Undersøgelser i hans Egenskab af kødkontrollerende Myndighed og meddelt til Offenliggørelse under hans Ansvar som saadan. Idet derhos Sagsøgte Stegenborg ikke ved den i Bladet anvendte Form for Offenliggørelsen eller

Kommentarerne dertil under de foreliggende Omstændigheder findes at have overskredet Grænserne for Ytringsfriheden, vil nævnte Sagsøgte være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale.

Hvad angaar Fastsættelsen af det Sagsøgte Langkjær paahvilende Erstatningsansvar, findes det efter alt det foreliggende godtgjort, at den offentlige Fremkomst af Meddelelserne vedrørende Sagsøgerens Forretning har tilføjet denne et Tab, der efter de Retten forelagte Oplysninger skønnes at kunne ansættes til et Beløb af 10 000 Kr, og i Overensstemmelse hermed vil Sagsøgte Langkjær være at tilpligte at betale Sagsøgeren i Erstatning 10 000 Kr med Renter heraf som paastaet.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte Langkjær at burde godtgøre Sagsøgeren med 800 Kr, medens Sagsøgeren vil have at godtgøre Sagsøgte Stegenborg Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Fredag den 30 August 1929.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr ^{195/1929} (**Rigsadvokaten** mod **Jensine Valborg Schultz**, Simonsens Hustru), blev Tiltalte for Tyveri anset efter Straffelovens § 228, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Nr 180/1929. Firmaet **Christensen & Modler** (Cohn)

m o d

Grosserer **C Tholstrup** (Fich) og Slagter **R Henriksen** (kaldet **Zøllner**) (Ingen),

betræffende Erstatning for Arealmangel paa en solgt Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 26 Juni 1928: De Sagsøgte Grosserer C Tholstrup og Slagter R Henriksen (kaldet Zøllner) bør for Tiltale af Sagsøgerne Firmaet Christensen & Modler i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til Sagsøgte Tholstrup 150 Kr. For Sagsøgte Henriksens Vedkommende ophæves Sagens Omkostninger. Sagsøgte Henriksen bør til Statskassen bøde 20 Kr. At efterkomme inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Under Hensyn til den betydelige Forskel mellem Størrelsen af det Areal, hvilket de Indstævnte ved Henvisningen til Matrikul-Kortet har angivet som hørende til den solgte til yderligere Bebyggelse egnede Byejeendom og det Areal, som i Virkeligheden hørte til denne, maa der tilkomme Appellanten et Afslag i Købesummen. Afslaget findes at kunne bestemmes til 2000 Kroner,

hvilket Beløb med Renter de Indstævnte in solidum vil have at betale Appellanten.

I Sagsomkostninger for begge Retter findes de Indstævnte in solidum at burde betale Appellanten 400 Kroner.

I Henseende til den Indstævnte Henriksen ikendte Bøde vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

De Indstævnte, Grosserer C Tholstrup og Slagter R Henriksen (kaldet Zöllner), bør een for begge og begge for een til Appellanten, Firmaet Christensen & Modler, betale 2000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 28 April 1928, til Betaling sker samt Sagens Omkostninger for begge Retter med 400 Kroner. I Henseende til den Indstævnte Henriksen ikendte Bøde bør Landsrettens Dom ved Magt at stande.

Det Appellanten tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Af sigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Paa en den 27 November 1925 afholdt 2den Tvangsauktion over Ejendommen Matr Nr 10 m, Valby, blev Grosserer C Tholstrup m fl, deriblandt Slagtermester R Henriksen (kaldet Zöllner)'s Konkursbo højstbydende med et Bud paa 50 000 Kr og erklærede, at de agtede at begære sig Ejendommen udlagt som ufyldstgjorte Panthavere. Ved »Transport-Købekontrakt« af 5 Maj 1926 overdrog de til Sagsøgerne Firmaet Christensen & Modler den dem tilkommende Ret til at erholde Udlægsskøde paa nævnte Ejendom. § 1 i Købekontraktsvilkaarene er saalydende: Ejendommen, hvis Grund efter Matrikulkort af 1919 udgør 860 m², og som er skyldsæt for Hartkorn 2¹/₄ Alb, sælges og afhændes i den Stand, hvori den nu er og forefindes, hvorved bemærkes, at der ikke indestaas for Ikke-Tilstedeværelse af Svamp, og med alt rette Tilliggende og Tilhørende, med paastaaende Bygninger og med disses grund-, mur-, og nagelfaste Appertinentier — herunder Kakkellovne og Komfurer, forsaavidt de tilhører Ejeren, og tilstedeværende Ledninger for Gas, Vand og Elektricitet.

Ejendommen afhændes iøvrigt med de samme Rettigheder, Byrder og Forpligtelser, hvormed den har tilhørt Sælgeren, i hvilken Henseende bemærkes:

at der til Statskassen svares aarlig Jordebogsafgift og ved Ejerskifte Rekognition,

at Ejendommen er tiendepligtig,

at der 23 December 1907 er læst Vandsynskendelse angaaende Vandafledningsbidrag,

at der 3 November 1919 er læst Deklaration om Latrinerne.

Ejendommen overtoges af Sagsøgerne den 11 Juni 1926 og Købesummen udgjorde 58 000 Kr. Den 4 November 1926 blev der meddelt Sagsøgerne Udlægsskøde.

Den 19 Marts 1927 foretoges en Rettelse af det i Matrikullen for den fornævnte Ejendom anførte Areal, hvilken Rettelse ifølge en Skrivelse af 20 Februar 1928 fra Statskonduktøren i København skyldtes en Berigtigelse af det fra Landbrugsministeriet i 1925 til Statskonduktøren overgaaede Matrikulkort. Det hedder nærmere herom i nævnte Skrivelse: »Dette Kort er opmaalt i 1882—83 paa Landbrugsministeriets Foranstaltning, og Arealerne af de paa dette Tidspunkt eksisterende Grunde er omberegnet paa Grundlag af det nymaalte Kort. Under Fremstillingen af dette er imidlertid indløbet en Fejl ved Indtegningen af den søndre Grænse for Matr Nr 10 m, hvorved Arealet af denne Grund er beregnet til 2163 □ Alen = 860 m², medens Grundens Areal beregnet efter de virkelige Grænser i Marken, og som nu er anført i Matrikullen, kun udgør 1980 □ Alen = 780 m².«

Det viste sig derhos, at 32,8 m² af den til Ejendommen hørende Grund henlaa som Gade.

Køberen opførte paa Arealet en Del Garager og andre Bygninger og erholdt Meddelelse om den anførte Maaling i Foraaret 1928 i Anledning af den nævnte Bebyggelse, idet Arealet, naar den nye Maaling lagdes til Grund, var overbygget med 13 m². Under 27 April 1928 meddelte Indenrigsministeriet i nævnte Anledning fornøden Dispensation fra Bygningsreglementet, dog saaledes, at Tilladelsen kun gælder, saalænge det nuværende Bebyggelsesforhold er til Stede paa Grunden. — Med Hensyn til det til Gade benyttede Areal har Stadsingeniøren i København oplyst, at dette Areal har henligget som Fortov siden før Indlemmelsen, og at han ikke mener, at Kommunen kan give Tilladelse til, at det fraregnes Vejen.

Under denne nu mod Grosserer C Tholstrup som Repræsentant for samtlige Transport-Købekontraktudstedere, med Undtagelse af Slagtermester Henriksens Konkursbo og imod Slagtermester R Henriksen, kaldet Zöllner, hvis Konkursbo angives at være udleveret ham til fri Raadighed, anlagte Sag har Sagsøgerne anbragt, at den foran omhandlede Arealmangel i høj Grad har forringet Ejendommen, idet dennes Værdi for en stor Del laa i Muligheden for Bebyggelse i videst muligt Omfang, og at Sælgerne maatte være klar over, at Tilstedeværelsen af det fulde Areal var en væsentlig Forudsætning for, at Køberne betalte den akkorderede Købesum for Ejendommen, og de har i Henhold hertil for den af det manglende Areal følgende Mindreværdi af Ejendommen som Afslag i Købesummen paastaet de Sagsøgte tilpligtet in solidum at betale Sagsøgerne 2500 Kr eller et Beløb efter Rettens Skøn med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 28 April 1928.

Sagsøgte Grosserer C Tholstrup har paastaet sig frifundet og har derhos nedlagt en subsidær Paastand, medens Sagsøgte Henriksen ikke har givet Møde under Sagen.

Grosserer Tholstrup henviser til, at Sælgerne har været ganske ubekendte med det under Sagen omhandlede Forhold, og at Sagsøgerne efter den Maade, hvorpaa Ejendommen er erhvervet, maa have været paa det rene med, at de Sagsøgte ikke kunde indestaa for Mangler som den nævnte, hvilket efter hans Mening ogsaa fremgaar af Indholdet af Transporten, særlig af den citerede Post 1, hvor der med Hensyn til

Svamp tages udtrykkeligt Forbehold paa Grund af Sælgerens Ukendskab til Ejendommens nærmere Forhold, og hvor det ligeledes udtrykkeligt anføres, at Arealet opgives paa Grundlag af Matrikulkortet af 1919. Sagsøgte bestrider, at det har været en væsentlig eller en for Sælgerne kendelig Forudsætning, at Arealet skulde være af den i Matrikulkortet anførte Størrelse.

Ifølge af udmeldte Syns- og Skønsmænd under Sagen afgivne Erklæringer er Værdien af et Areal som de omhandlede 80 m² og 32,8 m² ialt 2000 Kr, og ifølge en af vedkommende Vurderingsmand udstedt Ejendomsskyldattest vilde Ejendommen, saafremt Vurderingsraadet ved 6 Vurdering i 1926 havde haft Kundskab om, at Arealet af Matr Nr 10 m, Valby, ikke udgør 860 m², men 780 m², være blevet ansat til samme Ejendomsskyldværdi som den, hvortil den er ansat, nemlig 60 000 Kr, og til en Grundværdi af 19 500 Kr i Stedet for — som sket — til 21 500 Kr.

Under Sagen er der afgivet Forklaringer af Indehaverne af det sagsøgende Firma Blikkenslager Ejnar Christensen, af Arkitekt Valdemar Byberg, af Overretssagfører Aage Ørum, der ved Salget til Sagsøgerne repræsenterede Sælgerne, og af Vinhandler Morwille Schrøder, der anviste Køberen.

Efter det oplyste har Sælgerne været uden nogetsomhelst Kendskab til den foran ommeldte Urigtighed i Matrikulkortets Angivelse af Arealets Størrelse, ligesom der ikke er affordret dem eller af dem er ydet nogen Garanti med Hensyn til Arealets Størrelse, idet det endog ved Omstændighederne med Handelen og de i Transporten benyttede Udtryk findes at have været indiceret overfor Sagsøgerne, at Sælgerne intet specielt Kendskab havde i nævnte Henseende. Da det derhos ikke efter Indholdet af de afgivne Forklaringer eller iøvrigt findes oplyst, at Sagsøgerne overfor Sælgerne har givet tilkende, at Rigtigheden af Arealopgivendet var af væsentlig Betydning for Sagsøgernes Køb af den ommeldte, af Firmaets Indehaver forud for Handlen besigtigede Ejendom eller for Bestemmelsen af Købesummens Størrelse, vil der ikke kunne paalægges de Sagsøgte noget Ansvar i Anledning af den nævnte Fejl, og da noget tilsvarende gælder med Hensyn til de til Gadejord benyttede 32,8 m², hvilken Benyttelse i det hele efter det foreliggende ikke synes at være forbundet med nogen Værdiforringelse af Betydning, vil den af Grosserer Tholstrup nedlagte Paastand om Frifindelse være at tage til Følge. Da derhos det saaledes oplyste findes — iøvrigt i Overensstemmelse med en af Sagsøgerne under Sagen afgiven Erklæring — at maatte tages i Betragtning ved Sagens Paadømmelse ogsaa for den udeblevne Sagsøgte Vedkommende, vil der ligeledes være at tillægge Sagsøgte Henriksen Frifindelse for Sagsøgernes Sogsmaal.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde godtgøre Sagsøgte Tholstrup med 150 Kr, medens de for Sagsøgte Henriksens Vedkommende vil være at ophæve.

For ikke at have givet behørigt Møde ved den befalede Forligsmægling vil sidstnævnte Sagsøgte være at anse med en Bøde til Statskassen af 20 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr ^{182/1929} (**Rigsadvokaten mod Dortea Rebekka Jensen**, kaldet Loffaldtsen, Jensens Hustru) blev Tiltalte for Bedrageri anset i Medfør af Strfl § 251, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Nr 187/1929.

Rigsadvokaten

mod

Vilhelm Karl Jensen (Fich),

der tiltales for Hæleri.

Østre Landsrets Dom af 13 Juni 1929: Tiltalte Vilhelm Karl Jensen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage og betale de med Sagens Behandling forbundne Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Højesteretssagfører A Kemp, 50 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paa-ankeet dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 120 Dage.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 120 Dage. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Vilhelm Karl Jensen til Højesteretssagfører Fich 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Retten for Helsingør Købstad m v, er Vilhelm Karl Jensen i Henhold til Anklageskrift af 4 Maj 1929 sat under Tiltale til Straf for Hæleri ved i Slutningen af November eller i Begyndelsen af December 1928 i København af Arnold Levin — for hvis Vedkommende Sagen er paadømt ved Retten i Helsingør den 22 Februar 1929 — at have modtaget til Omsmeltning et Guldherreur, to andre Ure, en Del Ringe og andre Smykker, Værdi antagelig henimod 1000 Kr, der hidrørte fra Tyveri hos Guldsmed Jenne i Fredensborg, begaaet Natten til den 24 November 1928 af Oluf Martin Olsen, for hvis Vedkommende Sagen ligeledes er afgjort ved den af Retten i Helsingør den 22 Februar 1929 afsagte Dom,

stadfæstet af Østre Landsret den 11 April 1929 — alt uagtet Tiltalte vidste eller havde Formodning om, at Effekterne var stjaalne.

Tiltalte, der er født den 25 Januar 1879, er tidligere anset

1) ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 2 Februar 1901 efter Straffelovens § 229, IV, jfr § 39, med Fængsel paa Vand og Brød i 6×5 Dage,

2) ved samme Rets Dom af 21 Februar 1903 i Medfør af Straffelovens § 241, I, efter dens § 238, sammenholdt med § 39, med Fængsel paa Vand og Brød i 2×5 Dage, og

3) ved samme Rets Dom af 6 August 1904 efter Straffelovens § 230, II, jfr § 64, og Straffelovens § 230, I og II, eller i Medfør af Straffelovens § 241, II, efter dens § 238, alle §§ jfr § 39, med Forbedringshusarbejde i $2\frac{1}{2}$ Aar.

Ved ovennævnte Landsretsdom af 11 April 1929 blev Oluf Martin Olsen bl a for den anførte Nat ved simpelt Tyveri at have frastjålet Guldsmed Jenne forskellige Ure — deriblandt 1 dobbeltkapslet Guldherreur — og Smykker til Værdi ca 3 650 Kr anset efter Straffelovens § 231, 2 Stk, jfr § 64, og efter dens § 232, 1 og 2 Stk, sidstnævnte Bestemmelse jfr tildels § 46, for 4 Gang begaaet simpelt og groft Tyveri og Forsøg paa sidstnævnte Forbrydelse med Forbedringshusarbejde i 4 Aar.

Ved den ovennævnte, af Retten for Helsingør Købstad m v den 22 Februar 1929 afsagte Dom blev Arnold Levin, for hvis Vedkommende Sagen er behandlet i Overensstemmelse med Retsplejelovens § 925, for engang i Slutningen af November 1928, formodende at Effekterne var stjaalne, af Oluf Martin Olsen til Omsmelting at have modtaget en Tegnebog indeholdende de i Anklageskriftet af 4 Maj 1929 ommeldte Effekter, alt hidrørende fra det foran omhandlede Tyveri, anset efter Straffelovens § 238, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

Tiltalte har nægtet sig skyldig i det Forhold, for hvilket han tiltales. Sagens Omstændigheder er følgende:

Ved en den 6 December 1928 paa Tiltaltes Bopæl foretagen Ransagning blev der forefundet en Dokumentmappe, i hvilken fandtes en Tang og en rød Seddelmappe mærket Landmandsbanken, indeholdende en Barre smeltet Guld og Sølv. Ifølge en af den kongelige Mønt afgiven Erklæring fandtes der i Barren, som vejede 140 g, 46,7 g Guld og 44,8 g Sølv til en samlet Værdi af ca 110 Kr.

Det er oplyst, at Tiltalte, der ifølge sin Forklaring fra 1920 til sin Anholdelse den 7 December f A har ernæret sig ved Handel med brugte Guld- og Sølvvarer, i Løbet af de sidste ca 5 Aar før Anholdelsen flere Gange — i de sidste ca 2 Aar dog kun i de seneste ca 2 Maanedes og da kun 2—3 Gange — med Tilladelse af en herboende Guldsmed Wollny, med hvem han stod i Forretningsforbindelse, paa dennes Værksted har smeltet Guld og Sølv.

Mestersvend Sofus Ingvardt Jensen har som Vidne forklaret, at Tiltalte en Dag, 2—3 Uger før den 7 December 1928, i Wollnys Værksted foretog Smelting af Urkapsler, Ringe, Armbaand m v, som alt var ituklippt, hvorved der fremkom en Barre paa 500 kg, samt at Tiltalte

ca 8 Dage før den 7 December paany indfandt sig i Forretningen og omsmeltede Guldvarer, som forud var smeltet i »Kolbe« (smaa Klumper), ved hvilken Omsmelting der fremkom en Barre, som vejede ca 250 g. Vidnet har tilføjet, at han aldrig tidligere har bemærket, at det Metal, Tiltalte smeltede i Wollnys Forretning, i Forvejen var smeltet i Smaa-klumper.

Tiltaltes Forklaring gaar ud paa, at han en Dag i Slutningen af November eller Begyndelsen af Decbr f A modtog Seddelmappen i tom Tilstand som Foræring af Domfældte Levin. Tiltalte havde kort forud foræret Levin en Tegnebog, som han havde købt paa Auktion, idet Levin havde sagt, at han savnede en saadan. Det var egentlig Meningen, at Tiltalte skulde have 1 Krone for Tegnebogen, men da det kom til Stykket, vilde han ikke have noget for den. Levin sagde saa, at han nok skulde betænke Tiltalte med et eller andet en anden Gang. En Dag kort efter traf Tiltalte i Nybrogade Levin. De kom i Samtale, og herunder trak Levin Seddelmappen frem og spurgte Tiltalte, om det var noget for ham, og sagde, at Tiltalte kunde faa Seddelmappen i Stedet for Tegnebogen, Tiltalte havde givet ham. Uden at tænke nærmere derover modtog Tiltalte Seddelmappen, som han anbragte i sin Dokumentmappe. Med Hensyn til den forefundne Barre har Tiltalte forklaret, at han en Dag omkring den 1 December f A smeltede den hos Guldsmed Wollny. Guldet, han smeltede, var Affald fra Guldsager, han tidligere havde omsmeltet. Han har hævdet, at han var i lovlig Besiddelse af det, han har smeltet, saavel ved denne som ved tidligere Lejligheder. Paa Forehold af Mestersvend Jensens Forklaring om den omkring den 1 December f A foretagne Omsmelting af en Guldkolbe har Tiltalte erkendt Rigtigheden heraf. Om Grunden til, at Tiltalte har smeltet Guldet, før han kom paa Værkstedet, forklarede Tiltalte oprindeligt til en Politirapport, at det var for Nemheds Skyld, idet Bestanddelene i denne Kolbe havde bestaaet af ganske smaa Dele, som han i Kakkelovnen i sit Hjem havde smeltet ved Hjælp af den ved Ransagningen forefundne Smeltetang, som han med dette for Øje havde laant af en anden Guldsmed. Ved at smelte det hjemme den første Gang kunde han undgaa at ulejlige Guldsmed Wollny mere end højst nødvendigt idet han ved den første Smeltning kunde se, om der mellem det, han mente at være Guld, var Jern, hvilket flyder ovenpaa. Naar saadant skal tages fra, tager det nogen Tid, og det var det, han vilde undgaa at ulejlige med hos Wollny. Han kunde godt have foretaget hele Smeltningen i sit Hjem, men han manglede en Form til at hælde det op i. Denne Forklaring har Tiltalte i et Forhør ændret, idet han har forklaret, at Smeltningen i Kolbe i hans Hjem skyldtes Ønsket om at faa den ved Smeltningen fremkomne Barre mere ensartet.

Domfældte Oluf Martin Olsen har forklaret, at han til Domfældte Levin har overgivet en Pakke indeholdende en Seddelmappe, hvori fandtes næsten alle de hos Jenne stjaalne Ringe og nogle faa sammesteds stjaalne Ure og Armlænker, som han bad Levin smelte for sig. Olsen har skønmæssigt anslaaet den samlede Værdi af Kosterne, som han afleverede til Levin, til 1000 Kr. Han, der havde haft Seddelmappen i

flere Aar, har genkendt den ved Ransagningen hos Tiltalte forefundne Mappe som værende identisk med den ommeldte.

Domfældte Levin har forklaret, at Domfældte Olsen i Slutningen af November f A kom til ham med en Seddelmappe, der saa ud ganske som den hos Tiltalte forefundne, hvori fandtes et dobbeltkapslet Guld-Herreur, 2 Sølvure samt forskellige Ringe og andre Smykker. Olsen bad Levin om at besørge Tingene, der efter Levins Skøn havde en Værdi af ca 500 Kr, omsmeltede, hvad han lovede. Ifølge Levins Forklaring tænkte han, der var paa det rene med, at Mappens Indhold var Tyvekoster, og at han ikke uden at vække Mistanke kunde gaa ind hos en Guldsmed og faa Tingene smeltet, straks paa, at han kunde faa Tiltalte, om hvem han vidste, at han af og til smeltede Guld og Sølv, til at smelte Kosterne, uden at der var Fare for, at Tiltalte skulde henvende sig til Politiet. Domfældte havde lært Tiltalte at kende hos sin Broder, Guldsmed Harry Toftsø, og mange Gange truffet ham hos Broderen. Efter sine Samtaler med Tiltalte mente han, at der ikke var nogen Fare ved at overlade Kosterne til Tiltalte, uden at han dog nærmere har kunnet begrunde, hvad der bevirkede, at han mente at kunne stole paa Tiltalte i den Retning. Da han ikke kendte Tiltaltes Adresse, henvendte han sig til sin Broder, fornævnte Toftsø, og spurgte, om Tiltalte havde været der. Han spurgte efter ham 2 Gange paa een Dag og derefter paany den paafølgende Dag, hvilket gav Toftsø Anledning til at spørge, hvad han vilde Tiltalte. Domfældte, der ikke vilde betro sig til sin Broder i den anførte Sag, svarede, at han havde en Køber til Tiltaltes Villa. Nogle Dage efter, at Levin havde modtaget Mappen af Olsen, traf han paa Gaden Tiltalte og bad ham besørge nogle Smykker smeltede. Levin sagde ikke noget til Tiltalte om, at Smykkerne var Tyvekoster, og Tiltalte spurgte ikke, men lovede at komme ned en Dag for at hente Tingene. Et Par Dage efter traf Levin Tiltalte udenfor sin Forretning, og han aftalte da med ham, at de skulde mødes paa Hjørnet af Nybrogade, for at Tiltalte kunde faa Tingene, idet Levin, hvad han dog ikke sagde til Tiltalte, ikke ønskede at udlevere dem nede i Forretningen. Tiltalte spurgte ikke om Grunden hertil, og Levin kunde efter sin Forklaring vanskelig tænke sig andet end, at Tiltalte var klar over, at der var noget muggent ved Tingene. Tiltalte fik saa Tingene, uden at der blev talt om, hvor meget Tiltalte skulde have for at foretage Omsmeltingen, og Levin, der blev anholdt den 4 December, talte derefter ikke med ham. Paa Forehold af Tiltaltes Forklaring om Anledningen til, at Tiltalte fik Seddelmappen, har Levin forklaret, at det er rigtigt, at han et Par Maaneder før Nytaar fik en Tegnebog af Tiltalte. Der var Tale om, at Tiltalte ved Lejlighed skulde have en Pilsner for Tegnebogen. Naar Tiltalte har anført, at Levin har givet ham Seddelmappen i Stedet for den Tegnebog, Levin tidligere havde faaet, er dette Opspind.

Guldsmed Harry Toftsø har til en Politirapport forklaret, at Levin 8—14 Dage før, han blev anholdt, kom i Toftsøs Forretning og spurgte efter Tiltalte, som Levin aldrig tidligere har spurgt efter eller tilsyneladende haft nogen Interesse af. Næste Dag kom han paany og spurgte efter Tiltalte, og Toftsø spurgte ham nu, hvad han vilde Tiltalte, hvortil Levin svarede, at han havde en Køber til en Tiltalte tilhørende Villa.

Efter at der var gaaet nogle Dage, spurgte Levin atter gentagne Gange efter Tiltalte, og Toftsø fik nu Indtryk af, at Levin var stærkt interesseret i at faa fat i Tiltalte.

Efter alt, hvad der saaledes foreligger, findes det ubetænkeligt mod Tiltaltes Benægtelse at anse det for bevist, at han har gjort sig skyldig i det i Anklageskriftet nævnte Forhold, hvorved bemærkes, at Værdien af de paagældende Effekter maa antages at have været ca 500—ca 1000 Kr.

Tiltalte var i 1901 under den ved den ovenfor under Nr 1 nævnte Dom paakendte Sag indlagt til Observation paa Kommunehospitalets 6 Afdeling, hvis Overlæge i en afgiven Erklæring udtalte, at Tiltalte var i betydelig Grad imbecil eller taabelig uden dog at være saa aandsvækket, at han ikke vidste, at han foretog sig noget ulovligt.

Under nærværende Sag har Tiltalte været undersøgt af Kredslægen i Helsingør, der i en den 29 Januar d A udstedt Erklæring har udtalt bl a følgende: »Der er saaledes efter mit Skøn ikke fundet Tegn paa Sindssygdom hos ham, ligesom han heller ikke med Hensyn til Kundskaber m v egentlig kan siges at staa videre under det Gennemsnits Standpunkt, der svarer til det Milieu, han hører til, han maa derfor siges ikke egentlig at have gjort Indtryk af at være imbecil.«

Tiltalte maa herefter anses som fuldt tilregnelig.

Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 238 med en Straf, der under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

M a n d a g d e n 2 S e p t e m b e r 1 9 2 9 .

Nr 115/1929.

Generalauditøren

m o d

Korporal Nr 892/1927 ved 15 Bataillons 1 Kompagni, Kaj Hans Schilling Andersen (Bache),

Vestre Landsrets Dom af 27 Marts 1929: Tiltalte, Korporal Nr 892/1927 Kaj Hans Schilling Andersen, bør hensættes i simpelt Fængsel paa Vand og Brød i 3 × 5 Dage, hvorhos han bør have sin Bestilling som Korporal i Hæren forbrudt. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Ejstrup, 50 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Korporal Nr 892/1927 ved 15 Bataillons 1 Kompagni Kaj Hans Schilling Andersen til Højesterets-sagfører Bache 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Tiltalte, Korporal Nr 892/1927 Kaj Hans Schilling Andersen i Henhold til Tiltaleordre fra Garnisonskommandanten i Sønderborg ved Anklageskrift af 9 Februar 1929 fra Auditøren ved 2 Regiment sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 228, sammenholdt med Straffelov for Krigsmagten § 172, for den 1 December 1928 paa Kasernen i Sønderborg, hvor han var indkvarteret, at have tilvendt sig en Pung med ca 39 Kr, hvorhos Bestillingen som Korporal i Hæren paastaas ham fradømt i Henhold til sidstnævnte Lovs § 36 I. Tiltalte er født den 2 Maj 1906 og ses ikke tidligere at have været tiltalt eller straffet.

Tiltalte har nægtet sig skyldig i det ham paasigtede Forhold.

Under den stedfundne offentlige Undersøgelse er følgende oplyst:

Korporal Nr 869/27 Ejnar Christian Petersen har som Vidne forklaret, at han Lørdag Aften den 1 December 1928 ca Kl 7,15 opholdt sig paa Kasernens Belægningsstue for at klæde sig om. Herunder lagde han efter at have vasket og barberet sig i det op til Belægningsstuen stødende Vaskerum sin Pung, der indeholdt ca 39 Kr, fra sig paa sin Seng, idet han skiftede Benklæder, og gik derpaa paany ind i Vaskerummet for at frisere sig; da han atter kom ind i Belægningsstuen, opdagede han, at Pungen var borte. Han er sikker paa, at den er forsvundet i Tiden mellem ca Kl 7¹/₄ og 7¹/₂. Under sit sidstomtalte Ophold inde i Vaskerummet saa han Tiltalte komme gaaende op ad Midtergangen i Belægningsstuen henimod Tøjskabene; der var mørkt i Stuen, men Døren til Vaskerummet, hvor der var Lys, stod aaben, og Tiltalte var et Øjeblik inde i Lysstriben fra Vaskerummet. Han kunde særlig genkende Tiltalte paa Gangen.

Korporal Nr 467/26 Svend Aage Orneborg har som Vidne forklaret, at han den paagældende Aften ca Kl 7 gik fra Belægningsstuen ind i Vaskerummet. I Belægningsstuen var til Stede Eleverne Thorsen, Madsen, Petersen og mulig flere. Petersen kom ud i Vaskerummet, hvor han barberede og vaskede sig, gik derpaa ind i Belægningsstuen og kom atter ud i Vaskerummet for at frisere sig, hvilket kun tog nogle faa Minutter. De fornævnte Elever Thorsen og Madsen var herunder ude i Vaskerummet. Vidnet er sikker paa, at han har set Tiltalte staa et Øjeblik i Belægningsstuen i Døren ind til Vaskerummet, medens Petersen opholdt sig inde i dette, men han erindrer ikke, om det var, medens Petersen stod og friserede sig, eller om det har været lidt tidligere, nemlig mens Petersen barberede og vaskede sig. Vidnet har erklæret, at det maa have været efter Kl 7, at han saa Tiltalte i Dør-

aabningen, idet Lyset slukkes paa Belægningsstuen Kl 7, og Tiltalte kom frem i Døraabningen for at finde en Nøgle i sit Nøgleknippe.

Tiltalte har nægtet at have været paa Belægningsstuen i Tiden fra Kl 6,40 til Kl 7,30, da han fik Meddelelse om Tyveriet. Ca Kl 6,35 gik han fra Skolens Vagtlokale op paa Belægningsstuen, hvor han tog nogle Udrustningsgenstande frem til Pudsning og lod dem ligge paa sin Seng. Derefter gik han atter ned i Vagtlokalet, hvor han opholdt sig nogen Tid, indtil han omtrent Kl 7½ af Korporalerne Orneborg og Thorsen fik at vide, at Petersens Pung var blevet borte, hvorpaa han straks gik op paa Belægningsstuen.

Tyveriet blev af Korporal Petersen Søndag den 2 December anmeldt til hans Foresatte paa Sergentskolen, hvorpaa der Søndag Middag blev foretaget Eftersyn af Elevernes Pengepunge, Skabe m m, uden at Pungen kom til Stede. Tiltalte oplyste om sin Pengebeholdning, at han Lørdag den 1 December om Middagen, da han fik udbetalt sin Lønning, 44 Kr 50 Øre, kun var i Besiddelse af ca 50 Øre; ved Eftersynet Søndag Middag var han i Besiddelse af 44 Kr 50 Øre, og han erklærede ikke at have udbetalt noget af Lønningen. Ved Undersøgelsen blev det oplyst, at Tiltalte Lørdag Eftermiddag havde betalt en Skotøjs-handler 5 Kr, samt at han Mandag den 3 December havde henvendt sig til denne med Anmodning om ikke at sige noget om, at de 5 Kr var betalt om Lørdagen. Herefter rettede Tiltalte sin Forklaring derhen, at han ved den første Afhøring havde glemt denne Udbetaling, og at han ved en senere Afhøring mod bedre Vidende fastholdt Forklaringen, idet han frygtede for at drage Mistanke hen paa sig, hvis han ændrede sin første Forklaring, hvad han i hvert Fald ikke vilde gøre uden forud at have talt med Skotøjshandleren. Af denne fik han at vide, at der allerede havde været Forespørgsel, og at Skotøjshandleren havde oplyst, hvorledes Forholdet var.

Det er endvidere oplyst, at Tiltalte Lørdag Aften den 1 December mellem Kl 7 og 8 har betalt til en Bagermester 60 Kr 35 Øre for Brød, leveret til Sergentskolens Elever. Sammenhængen hermed er den, at Tiltalte daglig henter Rundstykker m m hos vedkommende Bager til sig og en Del af sine Kammerater, hos hvem han derpaa med Mellemløbet indkræver det Beløb, som hver især er blevet skyldig, og ved Indbetaling til Bageren udligner Mellemløbet. Ved Undersøgelsen er det godtgjort, at han hos Eleverne Lørdag den 1 December har indkasseret 60 Kr 19 Øre, saaledes at han ved Tillæg af sin Restbeholdning ca 50 Øre har været i Stand til at betale Bagermesteren det fornævnte Beløb, 60 Kr 35 Øre. Bagerregningen var paa lidt over 70 Kr, men Tiltalte fik som Vederlag for Opkrævning af Penge og Afhentning af Brødet af Bageren godskrevet 15 pCt, ca 10 Kr.

Færdig fra Trykkeriet Onsdag den 9 Oktober 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

78. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 17

Mandag den 2 September.

Under Undersøgelsen er det endelig oplyst, at Tiltalte Søndag den 2 December 1928 har betalt Detailhandler F Tychsen, der driver en Kiosk i Helgolandsgade i Sønderborg, 16 Kr 95 Øre som Afdrag paa Gæld. Herom har Tychsen som Vidne under Ed forklaret, at Tiltalte kom til ham om Søndagen mellem Kl 10 og 11 om Formiddagen for at betale sin Regning; han skyldte 26 Kr 95 Øre, men fik Tilladelse til at lade 10 Kr henstaa. Vidnet har derhos forklaret, at Tiltalte Mandag den 3 December kom til ham og bad ham om, hvis der blev spurgt fra Skolen, da at sige, at Beløbet var betalt Søndag Eftermiddag.

Tiltalte, der bestemt hævder først at have betalt de 16 Kr 95 Øre til Tychsen Søndag Eftermiddag den 2 December, har nærmere forklaret følgende: Paa Kasernen havde han hørt, at Tychsen til to af hans Kammerater havde udtalt, at Tiltalte havde betalt Penge til ham Søndag Formiddag. Han gik derfor til Tychsen og paatalte overfor denne, at Forholdet var blevet gjort til Genstand for Omtale, hvorhos han overfor Tychsen fastholdt, at Pengene var betalt Søndag Eftermiddag, hvilket Tychsen ogsaa dengang overfor Tiltalte indrømmede.

Tychsen har, foreholdt denne Forklaring af Tiltalte, inden Retten fastholdt Rigtigheden af sin Fremstilling.

Tiltalte har under Afhøring inden Retten erkendt, at hvis det er rigtigt, at Pengene til Tychsen er betalt Søndag Formiddag, kan han — Tiltalte — ikke have haft et Beløb af 44 Kr 50 Øre i Behold ved Eftersynet paa Kasernen Søndag Middag den 1 December.

Efter alt det oplyste findes det mod Tiltaltes Benægtelse tilstrækkelig godtgjort, at han har gjort sig skyldig i Tyveri af den heromhandlede Pung med Indhold. Han vil herfor være at anse efter almindelig borgerlig Straffelovs § 228, sammenholdt med Straffelov for Krigsmagten af 7 Maj 1881 § 172, med en Straf, som passende kan bestemmes til simpelt Fængsel paa Vand og Brød i 3 × 5 Dage, hvorhos Bestillingen som Korporal i Hæren i Medfør af § 36, 1 i Straffelov for Krigsmagten vil være at fradømme ham.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten i Salær 50 Kr.

Erstatningspaastand er ikke nedlagt her under Sagen.

Nr 194/1929.

Rigsadvokaten

. mod

Kristian Vilhelm Robert Parbst (Bache),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 226.

Østre Landsrets Dom af 18 Juni 1929: Tiltalte Kristian Vilhelm Parbst bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører M Wreschner, 50 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Kristian Vilhelm Robert Parbst til Højesteretssagfører Bache 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Københavns Byrets 3 Afdeling, tiltales Kristian Vilhelm Robert Parbst for at have indgivet aabenbar falsk Klagemaal ved til Justitsministeriet at have indgivet en den 27 December 1928 dateret Klage, hvori han, vidende om, at Klagen var urigtig, paastod, at han den 22 s M, da han blev anholdt for Gadeuorden og Beruselse og hensat i Detentionslokalet paa Antoniegades Politistation, var udsat for forskellige grove Fornærmelser fra Politibetjentenes Side og blev oversprøjtet med Vand.

Tiltalte er født den 31 Oktober 1881 og tidligere anset ved Københavns Byrets Dom af 11 Marts 1922 efter Politivedtægtens §§ 9, 5 og 1 (for Beruselse og Gadeuorden) med en Bøde stor 25 Kr, og ved Københavns Amts nordre Birks Rets Dom af 10 Oktober 1924 efter Lov 4 Februar 1871 § 6, jfr Politivedtægtens § 52 (Værtshusuorden) med en Bøde, stor 50 Kr.

Tiltalte har desuden i Tiden fra 1907 til 1927 5 Gange vedtaget Bøder for Beruselse og Gadeuorden, Værtshusuorden og Vold, i flere Tilfælde i Forening med fornærmelig Adfærd mod Politiet.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 22 December 1928 Kl ca 3½ Eftermiddag blev Tiltalte, der den nævnte Dag sammen med Tømremester Simon Nielsen havde besøgt adskillige Beværtninger og nydt en Del Øl m m, anholdt af Politibetjent Nr 287, Harksen, fordi han var beruset og lavede Gadeuorden, hvilket

er bekræftet af fornævnte Nielsen og af Kusk Victor Høper. Efter at Politibetjent Nr 378, Spangsbøl, var kommen til, satte Tiltalte sig paa Vejen til Stationen i Pilestræde til Modværge, udkældte Betjentene og sparkede dem over Benene, hvorved der tilføjedes Politibetjent Spangsbøl et Par blødende Saar paa Skinnebenet. Der blev nu tilkaldt yderligere Assistance, og efter at Politibetjentene Nr 730, Florke, og Nr 1000, Hauekrog, var kommet til, fulgte Tiltalte roligt med til Stationen, hvor han efter at være visiteret under nogen Modstand blev indsat i Detentionslokalet, hvorfra han fremkom med Skældsord mod Betjentene. Kl ca 10 Aften blev Tiltalte dimitteret.

Den 27 samme Maaned indgav han ovenanførte Klage.

Den 8 Februar d A vedtog Tiltalte i Københavns Byret i Anledning af det passerede en Bøde af 40 Kr for Overtrædelse af Politivedtægtens §§ 5 og 9. Under den derefter mod Tiltalte for Overtrædelse af Straffelovens § 226 indledede Undersøgelse har Tiltalte fastholdt Klagen og hævdet, at han ikke var mere beruset, da han forlod Stationen, end da han blev indbragt, men at han var ophidset, fordi de Betjente, der anholdt ham, havde taget haardt fat paa ham, og han paa en meget ublid Maade blev indsat i Detentionslokalet.

Efter de Vidneforklaringer, der er afgivet af de ovennævnte Betjente, af Overbetjent Nr 54, Drosthede, og Politibetjentene Nr 494, Thouggaard, Nr 727, Gosvig-Nielsen, og 586, Thomsen — hvilke Betjente opholdt sig paa Stationen, da Tiltalte blev indbragt — og af hvilke Thouggaard og Gosvig-Nielsen visiterede Tiltalte, medens Thomsen i Forening med Harksen indsatte Tiltalte i Detentionslokalet — samt af Overbetjent Nr 27, Slott, og Politibetjentene Nr 355, Udby, 377, Nielsen, 233, Vangsby, 482, Larsen, 686, Jensen, 846, Christiansen, og 485, Bach — der dels samtidig, dels til forskellig Tid var til Stede paa Stationen under Tiltaltes Ophold der — maa den af Tiltalte indgivne Klage anses urigtig, og da Tiltalte efter det oplyste ikke kan antages at have været mere beruset end, at han maa have været klar paa, hvad der passerede, maa Klagens Urigtighed have været ham bevidst. Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 226 efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage.

T i r s d a g d e n 3 S e p t e m b e r .

Nr 178/1929.

Rigsadvokaten

m o d

Anders Kristian Povlsen (Henriques),

vedrørende Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel m v.

København s Byrets Dom af 18 Februar 1929: Statskassen bør til Sagsøgte Anders Kristian Povlsen udrede 5000 Kr og i Salær til

Overretssagfører Anker-Jensen 100 Kr. At efterkommes inden 15 Dage fra denne Doms Afsigelse.

Østre Låndsrets Dom af 16 Maj 1929: Der tillægges Anders Kristian Povlsen hos Statskassen et Beløb af 4000 Kr. Med Hensyn til Sagens Omkostninger for Underretten og det Povlsens Forsvarer for denne Ret tillagte Salær bør Underrettsdommen ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten, derunder i Salær til Overretssagfører K Anker-Jensen, 60 Kr, udredes af det offentlige.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Den i Byretsdommen omtalte første Erklæring fra den skriftsagkyndige, dateret 8 Februar 1928, ikke som i Byretsdommen anført, den 5 s M, gaar ud paa, at han kun har været i Besiddelse af Skriftmaterialet en meget kort Tid, som ikke har været tilstrækkelig til, at han tør udtale sig med absolut Sikkerhed, men han anser det for sandsynligst at antage, at Attestationen er skrevet af Povlsen. Først den 27 Juli 1928 er der givet ham Lejlighed til at fremkomme med en ny Erklæring.

I den indankede Dom er det med Rette statueret, at Povlsen i Medfør af Retsplejelovens §§ 778 og 792 har Krav paa Erstatning for uforskyldt Anholdelse og Varetægtsarrest. Derimod savnes der i Lovgivningen Hjemmel til at tillægge ham Erstatning for det Tab, han har lidt som Følge af det ham den 31 Marts 1928 meddelte Forbud mod at forlade Landet. Den Povlsen tilkommende Erstatning findes bl a under Hensyn til, at han i Tiden fra 12 Februar til 31 Marts 1928 som Følge af Fængslingen maa antages at have været afskaaret fra at skaffe sig Erhverv, at kunne sættes til 2000 Kroner.

Sagens Omkostninger udredes som nedennævnt.

Det maa misbilliges, at der først utilbørlig sent er indhentet en fyldestgørende Erklæring fra den skriftsagkyndige.

Thi kendes for Ret:

Der tillægges Anders Kristian Povlsen hos Statskassen et Beløb af 2000 Kroner. Sagens Omkostninger, derunder Salærerne til Overretssagfører Anker-Jensen og i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Henriques 100 Kroner, udredes af det offentlige.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Statsadvokaten for København har 15 November 1928 udfærdiget følgende Beslutning om Sagsanlæg:

Efter at Anders Kristian Povlsen, født den 28 Maj 1887, der den 12 Februar 1928 inden Retten for Nakskov Købstad m v blev sat under

Anholdelse, hvorefter han i Henhold til Københavns Byrets 9 Afdelings Kendelse af 15 s M har været fængslet som sigtet for Falsk fra nævnte Dato til den 18 s M, hvorhos han i Henhold til samme Rets Beslutning af 31 Marts 1928 ikke har maattet forlade Landet fra denne Dato til den 1 August s A, har fremsat Begæring om Erstatning for uforskyldt Anholdelse og Varetægtsfængsel samt for det Tab, han har lidt ved Forbudet mod at forlade Landet, tilkendegives det ham, at der herved rejses Sag ved Københavns Byret, hvorunder der af Anklagemyndigheden vil blive nedlagt Paastand om, at han kendes uberettiget til Erstatning i Anledning af den ham overgaaede Frihedsberøvelse og det ham meddelte Forbud mod at forlade Landet.

Under Sagen har Anklagemyndigheden principalt paastaaet Dom i Henhold til foranstaaende, subsidiært Erstatning for Anholdelse og Vare-tægtsfængsel, mest subsidiært derudover en Erstatning efter Rettens Skøn, medens Sagsøgte har paastaaet sig tillagt 3000 Kr for det Tab, han har lidt ved Forbudet mod at forlade Landet, og 3000 Kr for Anholdelse og Varetægtsfængsel, det sidste Beløb subsidiært efter Rettens Skøn.

For den Falsk-Forbrydelse, som Sagsøgte var sigtet for, blev Albinus Pedersen ved det københavnske Nævningetings Dom af 4 September 1928 idømt Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Falsk-Forbrydelsen bestod i, at en Skibsprovianteringsregning, som Albinus Pedersen præsenterede et hollandsk Firma og fik udbetalt godt 1000 Gylden paa, var attesteret med »H Petersen« S/S Clara, og Sagsøgte var paa det Tidspunkt Hovmester ombord i dette Skib.

Det Grundlag, paa hvilket Sagsøgte blev anholdt, var, at han, da han den 14 August 1927 blev afhørt til en Politirapport, ikke som Sigtede, men som Vidne, gentagne Gange bedyrede, at han var en ærlig Mand, hvilket vakte vedkommende Politimands Mistanke, hvortil senere kom, at en Skriftekspert ved Erklæring af 5 Februar 1928 udtalte, at denne Attestation maatte antages at være skrevet af Sagsøgte.

Ved Erklæring af 30 Juli 1928 maatte imidlertid samme Skriftekspert erkende, at han nu, da han havde bedre Tid og et større Sammenligningsmateriale til Raadighed, vilde antage, at Attestationen var skrevet af Albinus Pedersen.

Anklagemyndigheden har erkendt, at Sagsøgtes Næringstab fra den 12 Februar—1 September 1928 har været ca 3000 Kr, idet Sagsøgte, der kunde søge Hyre allerede fra 1 August 1928, først fra 1 September fik en ny Stilling som Hovmester, forøvrigt ved sit gamle Rederi.

Det bemærkes først, at der ikke findes noget til Hinder for, at ogsaa Sagsøgtes Paastand om Erstatning for Tiden 18 Februar—1 September 1928 optages til Paadømmelse under denne Sag efter Analogien af Retsplejelovens § 792.

I Medfør af denne Bestemmelse sammenholdt med Retsplejelovens § 778, findes Sagsøgte herefter berettiget til en Erstatning, der under Hensyn til samtlige Omstændigheder findes at kunne fastsættes til 5000 Kr, der vil være at udrede af Statskassen tilligemed Salær til Overretts-sagfører Anker-Jensen, 100 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Københavns Byrets 9 Afdeling den 18 Februar 1929 (Nr 26/1928) og er af Anklagemyndigheden paaanket, principalt til Ændring af Dommens Afgørelse af Sagens Realitet, saaledes at Anders Kristian Povlsen kendes uberettiget til Erstatning, subsidiært til Nedsættelse af den tilkendte Erstatning.

For Landsretten har Anklagemyndigheden særlig gjort gældende, at Povlsen ved sit eget Forhold har givet Anledning til den ham overgaaede Frihedsberøvelse og det ham meddelte Forbud mod at forlade Landet. Heri vil der dog ikke kunne gives Anklagemyndigheden Medhold.

Anklagemyndigheden har endvidere anført, at Tidsrummet, for hvilket Erstatning kræves, maa deles i 3 forskellige Perioder, for hvilke Erstatningsspørgsmaalet stiller sig forskelligt, nemlig Tiden fra den 12 Februar—18 Februar 1928, i hvilken Povlsen var anholdt og fængslet, Tiden fra 18 Februar indtil den 31 Marts 1928, da Forbudet meddeltes, og Tiden fra 31 Marts til 1 August 1928, i hvilken Forbudet var gældende, og Anklagemyndigheden hævder, at da der alene i Lovgivningen er Hjemmel til at tillægge Erstatning for det offentlige lovlige Retshaandhævelsesskridt overfor en Person, naar disse bestaar i Anholdelse eller Fængsling, findes der i hvert Fald ingen Hjemmel for Povlsens Erstatningskrav mod det offentlige for de to sidste Tidsrum.

Foreløbig bemærkes, at det i den indankede Dom som 14 August 1927 angivne Tidspunkt for Povlsens Afhøring til en Politirapport skal være 14 September 1927.

Da Povlsens Anholdelse og Fængsling efter det i Sagen oplyste maa antages at have forhindret ham i at faa Tjeneste i sit Erhverv i hele Tidsrummet fra 12 Februar—31 Marts 1928, og da den ved Forbudet derefter skete Frihedsindskrænkning i nærværende Tilfælde maa anses at have samme Virkning i Henseende til Krav paa Erstatning for Formuetab som egentlig Fængsling, findes den indankede Dom i Henhold til de i den anførte Grunde at kunne stadfæstes, dog at Erstatningssummen under Hensyn til, at Povlsens direkte Tab i det hele er opgjort til 3000 Kr, findes at burde nedsættes til ialt 4000 Kr.

Ankesagens Omkostninger, derunder det nedennævnte Salær til Povlsens beskikkede Forsvarer for Landsretten, vil være at udrede af det offentlige.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 216/1929 (**Rigsadvokaten mod Axel Jensen**) blev Tiltalte for Bedrageri anset i Medfør af Strfl § 257 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Anden ordinære Session.

Tirsdag den 1 Oktober.

Ved Højesterets Dom af 1 Okt 1929 i Sag Nr 247/1929 (**Rigsadvokaten mod Ejnar Charles Christiansen**) blev Tiltalte for Tyveri anset i Medfør af Strfl § 228 jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 183/1929 (**Rigsadvokaten mod Carl Ingwer Todsén**) blev Tiltalte for Bedrageri anset efter Strfl § 253, jfr midlertidig Strfl af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, hvorhos Retten til at udøve Sagførervirksomhed i Medfør af Rpl § 137 frakendtes Tiltalte for bestandig.

Onsdag den 2 Oktober.

Ved Højesterets Dom af 2 Okt i Sag Nr 214/1929 (**Rigsadvokaten mod Julius Frits Bernhard Nissen**) blev Tiltalte for Krænkelser af Blufærdigheden anset efter Strfl § 185, jfr midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Fredag den 4 Oktober.

Nr 246/1928. Lokomotivfører **V T A Johansen** (Heilesen)
mod

Generaldirektoratet for De danske Statsbaner (Graae),

betræffende Appellantens Ret til Godtgørelse for dobbelt Husførelse.
(Sagen behandlet skriftligt).

Østre Landsrets Dom af 8 Oktober 1928: Denne Sag afvises. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Højesterets sagfører Heilesen i Salær 80 Kr, der udredes af det offentlige.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I den ved Lov Nr 496 af 25 November 1921 § 7 som nyt Stykke 5 i Tjenestemandslovens § 1290 indføjede Regels 1 Punktum in fine bestemmes det, at der altid ydes en Tjenestemand Godtgørelse i Tilfælde af Forflyttelse, der sker samtidig med ved-

kommendes Forfremmelse. Da det af Appellanten under Sagen indtalte Krav saaledes er begrundet i en ved Forflyttelsen gældende Lovbestemmelse, maa han anses berettiget til at indtale Kravet ved Domstolene. Som Følge heraf vil Sagen i Overensstemmelse med Appellantens Paastand være at hjemvise til Landsretten til fornyet Foretagelse og eventuel Paakendelse i Realiteten, herunder om Betydningen af, at Statsbanerne har fundet Barakken egnet til Bolig for Appellanten.

Sagens Omkostninger for Landsretten i denne Del af Sagen vil være at ophæve, det Højesteretssagfører Heilesen tillagte Salær vil være at udrede af det offentlige.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Denne Sag hjemvises til Landsretten til fornyet Foretagelse og eventuel Paakendelse i Realiteten. Sagens Omkostninger for Landsretten i denne Del af Sagen ophæves, det Højesteretssagfører Heilesen tillagte Salær udredes af det offentlige. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Indstævnte, Generaldirektoratet for De danske Statsbaner til Appellanten, Lokomotivfører V T A Johansen, med 300 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Anledning af Lokomotivfyrbøder V T A Johansens Forfremmelse fra Lokomotivfyrbøder ved Statsbanerne til Lokomotivfører ved samme, blev han den 5 November 1926 forflyttet fra sit hidtidige Opholdssted, Aarhus, til Tinglev. Paa Grund af Boligmangel var det ikke Johansen muligt at skaffe sig egnet Bolig i Tinglev, og han maatte derfor lade sin Familie, der bestaar af Hustru og to halv voksne Børn, tilligemed sit Bohave forblive i den hidtidige Bolig i Aarhus, medens han selv tog Ophold i Tinglev, saaledes at han fra 5 November 1926 havde Udgifter til dobbelt Husførelse.

Efter derom af Johansen indgivet Ansøgning blev der ved Skrivelse af 3 Februar 1927 fra Statsbanernes 2 Distrikt tilstaaet Johansen et Beløb af 115 Kr 70 Øre som Godtgørelse for dobbelt Husførelse i Tiden fra den 5 November 1926 til den 31 December s A. Det tilføjedes derhos i Skrivelsen, at der, da Johansen ikke havde søgt om Tildeling af en under 7 December 1926 opslaaet ledig Barakke paa Tinglev Station, ikke oftere kunde udbetales ham Godtgørelse for dobbelt Husførelse i Anledning af hans Forflyttelse.

I et den 8 April 1925 af Generaldirektoratet for De danske Stats-

baner udfærdiget Cirkulære var det nemlig bestemt, at Unkladelse af at søge opslaaede ledige Lejeboliger — derunder ogsaa Barakker paa eller i Nærheden af Tjenestestedet — vil have til Følge, at Ret til Godtgørelse for dobbelt Husførelse fortabes. Johansen ansaa sig imidlertid ikke forpligtet til at søge om Tildeling af den paagældende Barakke, der efter hans Mening var for lille baade for hans Familie og hans Bohave, og han ansøgte derfor gennem sin Organisation Generaldirektoratet om Godtgørelse for dobbelt Husførelse ogsaa for Tiden efter 31 December 1926, hvilket Andragende imidlertid blev afslaaet, idet Generaldirektoratet ikke kunde erkende, at Johansen havde haft tilstrækkelig Føje til at unklade at søge den ledige Lejebolig.

Under nærværende Sag har derefter Sagsøgeren, fornævnte Johansen, nedlagt Paastand om, at de Sagsøgte, Generaldirektoratet for De danske Statsbaner, kendes pligtige til at yde Sagsøgeren Godtgørelse efter Reglerne i Lov om Statens Tjenestemænd Nr 489 af 12 September 1919 § 1290, 2 Stk, jfr 5 Stk, jfr Lov Nr 126 af 27 Juni 1927 § 867, 2 Stk jfr 6 Stk, for hans Udgifter foranlediget ved dobbelt Husførelse fra og med 1 Januar 1927 at regne.

Generaldirektoratet har under særskilt Procedure af Formaliteten paastaaet Sagen afvist, idet Spørgsmaalet efter dets Mening alene henhører under Administrationens Afgørelse og derfor ikke kan indbringes for Domstolene.

Til Støtte for Domstolenes Kompetence har Sagsøgeren henvist til Lov om Statens Tjenestemænd Nr 489 af 12 September 1919 § 19 (samme § i den nugældende Lov), hvorefter en Tjenestemand for Domstolene kan indbringe ethvert ham vedrørende Spørgsmaal om Krav paa Statskassen, begrundet i Lovbestemmelser om Lønning, Pension eller Ventepenge, hvilke Udtryk maa omfatte alle Tjenestemanden tillagte Ydelser og derfor ogsaa Kravet paa Godtgørelse for dobbelt Husførelse efter Lovens § 1290, 2 Stk (den nu gældende Lovs § 867, 2 Stk.).

Til Støtte for deres Paastand om Afvisning har Generaldirektoratet gjort gældende, at de nævnte Udtryk »Lønning, Pension eller Ventepenge« ikke omfatter de en Tjenestemand tillagte Emolumenter og derfor ikke heller dækker den heromhandlede Ydelse. Denne falder — som ogsaa Overskriften til Lovens 3 Del viser — udenfor den faste Lønning, og Ydelsen, der bestaar i Refusion af hafte Udgifter, kan overhovedet ikke betegnes som en virkelig Indtægt, hvad Loven ogsaa udtrykkelig udtaler ved i § 51 at henføre Flyttegodtgørelse til »Ydelser, hvis særlige Bestemmelse ikke er at give Tjenestemanden en Indtægt.« Generaldirektoratet har endelig anbragt, at det heromhandlede Krav er betinget af, at Sagsøgeren ikke har kunnet faa Bolig, og at Spørgsmaalet om, hvorvidt den ham — in casu gennem Opslag — anviste Lejlighed kan anses som en efter hans Forhold passende Lejlighed i ethvert Tilfælde maa være undergivet Administrationens Skøn. En modsat Opfattelse vilde — hævdes det — føre til, at Spørgsmaal, der er bedst egnede til administrativ Afgørelse, vilde blive forelagt Domstolene, som f Eks hvorvidt den anviste Bolig er af passende Størrelse, er tilstrækkelig moderne, er i for lang Afstand fra Arbejdspladsen o s v.

Det maa efter den i Lovens § 1290, 1 Stk, anvendte Udtryksform

— »kan der tilstaa ham« — antages, ligesom det ogsaa fremgaar af Behandlingen paa Rigsdagen, at Spørgsmaal om den i 1 Stykke omhandlede Godtgørelse af Befordringsudgifter for egen Person, Husstand og Bohave er underlagt Administrationens Afgørelse. Vel bruges der nu i Paragraffens 2 Stykke om de der nævnte Godtgørelser for Huslejetab og dobbelt Husførelse en noget anden Udtryksform — »ydes der ham« —; men det maa efter Stykkets hele Sammenhæng med det foregaaende Stykke — »yderligere Godtgørelse« — saavel som efter Paragraffens Affattelse iøvrigt — jfr i Stk 3 »kan der, foruden de i 1 og 3 Stykke« — have Formodningen imod sig, at der til den forskellige Udtryksmaade skulde knytte sig forskellige Regler om de Myndigheder, til hvem Kravenes Afgørelse er henlagt. Idet det derfor maa antages, at Spørgsmaalet hører under Administrationens Afgørelse, vil den af Generaldirektoratet nedlagte Paastand om Afvisning være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at kunne ophæves.

Der tillægges den for Sagsøgeren beskikkede Sagfører i Salær 80 Kr.

Nr 247/1928. Grosserer **L Ib Petersen** (Cohn)

mod

Entreprenør Niels Larsson (Jørgensen),

betræffende Indstævntes Resttilgodehavende for en Entreprise.

Østre Landsrets Dom af 2 November 1928: Sagsøgte, Grosserer L Ib Petersen bør til Sagsøgeren, Entreprenør Niels Larsson betale 5957 Kr 31 Øre med Renter 5 pCt aarlig af 3675 Kr fra 1 Oktober 1927 og af 2282 Kr 31 Øre fra 25 April 1928, alt til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 450 Kr. At efterkomme inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Indstævnte nedsat sit Krav paa Restbetaling af Entreprisesummen med 2000 Kroner og paa Betaling for Reparation af Frk Møllers Lejlighed med 313 Kroner 30 Øre, hvorefter hans Paastand gaar ud paa Betaling af 3644 Kroner 1 Øre med Renter. Appellanten, der paa staar Frifindelse, gør paa sin Side alene gældende, at førstnævnte Fradrag bør udgøre 3000 Kroner, og at der yderligere tilkommer ham 4830 Kroner for Mangler ved Taget over Ridehuset, idet han under denne Forudsætning frafalder Kravet om det ved Dommen til 1730 Kroner opgjorte Fradrag for resterende Tagarbejde. Endelig paa staar han Fradrag af det i Dommen nævnte, af Jærnbaneassistent Hansen betalte Beløb 650 Kroner.

Ifølge en Højesteret foreliggende Skønforretning maa det antages, at Tagarbejdet har været mangelfuldt udført, idet Arbejdet for Halvdelen af den med Tagpap beklædte Tagflade af ca 6000 Kvadratalen tillige burde have omfattet en Fornyelse af Træunderlaget. Da Bekostningen herved er ansat til ovennævnte Beløb af 3000 Kroner, findes dette at maatte komme til Fradrag. Forsaavidt Skønnet endvidere gaar ud paa, at Taget paa Ridehuset for ca 4000 Kvadratalens Vedkommende trængte til Fornyelse, der vilde koste ovennævnte Beløb af 4830 Kroner, findes dette Arbejde derimod at være Indstævnte uvedkommende. Efter Indholdet af Entreprisekontrakten maa der nemlig gaas ud fra, at hans Forpligtelse til at forny Tagene ikke kan udstrækkes til at gælde et større Areal end 7500 Kvadratalen, og da der ved det i Dommen skete Fradrag af 1730 Kroner er taget Hensyn til Fornyelse af Tagpap med Underlag og Tagskæg til 1500 Kvadratalen Tagflade udover de reparerede 6008 Kvadratalen, er videregaaende Krav ubeføjet. Efter alt foreliggende findes der endelig ikke at kunne gives Appellanten Medhold i hans Paastand om Fradrag af 650 Kroner.

Herefter vil Appellanten være at dømme til at betale Indstævnte 2644 Kroner 01 Øre med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Grosserer L Ib Petersen, bør til Indstævnte, Entreprenør Niels Larsson, betale 2644 Kroner 01 Øre med Renter 5 pCt aarlig af 675 Kroner fra 1 Oktober 1927 og af 1969 Kroner 01 Øre fra 25 April 1928, alt til Betalingsker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Mellem Sagsøgte Grosserer L Ib Petersen og Sagsøgeren, Entreprenør Niels Larsson oprettedes den 21 December 1926 saalydende Overenskomst:

»Undertegnede Entreprenør Niels Larsson, Roskilde, forpligter sig herved til at udføre følgende Arbejde paa »Hillerødsholm«.

Nemlig alle Reparationer og Fornyelser af herunder, ca 7500 Kv Alen nyt Tag, Kitning samt Tjæring, samt Reparationer af Spærene paa Ridehuset, Træværket udvendigt malet to Gange alle Vinduer, Døre, Kviste og Porte (Træværk). Alle Vinduer isættes. Alle derværende Bygningers Murværk reparerer kalkes alt udvendigt, Gibslofterne i Staldene reparerer.

Larsson leverer alt vedrørende Materialerne til en samlet Sum af Kr 12000. Saaledes at Bygningerne er i forsvarlig Stand.

Arbejdet paabegyndes straks og færdiggjort senest i Maj 1927.

Betalingen erlægges med Kr 4000, naar Tæknningen er færdig, yderligere betales der Kr 2000, naar hele Arbejdet er fuldført, Resten erlægges derefter med $\frac{1}{4}$ hver derefter følgende 3 Maanedes.

Af Entreprisensummen er 6000 Kr afgjort ved Betaling og paa anden Maade. Der blev derhos i den følgende Tid truffet Aftale om en Række andre Arbejder, som Larsson skulde udføre, og under denne Sag paa staar Sagsøgeren nu Sagsøgte dømt til Betaling af 9132 Kr 31 Øre tilligemed Renter 6 pCt aarlig af 6000 Kr fra 1 Juni 1927 og af 3132 Kr 31 Øre fra Stævningens Dato, den 25 April 1928, i Henhold til Opgørelser, der omfatter følgende Poster:

1) Rest paa Entreprisensummen efter fornævnte Overenskomst	6 000 Kr 00 Øre
dog med Fradrag af	450 — 00 —
	<hr/>
	5 550 Kr 00 Øre
i Henhold til nedennævnte Skønsforretning:	
2) Akkorderet Entreprisensum for Reparation af 2 nærmere betegnede Lejligheder	2 000 — 00 —
3) Betaling for Reparation af Frk Møllers Lejlighed ifølge Regning	1 531 — 30 —
4) Betaling for Istandsættelse af en Tennisbane	395 — 20 —
5) Betaling for nogle Reparationer i Henhold til særlig Aftale i den ene af de under 2) omhandlede Lejligheder	151 — 00 —
6) Forskellige Udlæg m m 3232 Kr 12 Øre i Henhold til Regnskab med Tillæg af to ikke paa Regnskabet optagne Poster af samme Art til Beløb 338 Kr 51 Øre (Refusion af et til Købmand Erslev udlagt Beløb 300 Kr og til Elektrikerregning 38 Kr 51 Øre)	3 570 — 63 —
7) Vederlag for Administration af Ejendommen Hillerødsholm i Tiden fra Foraaret 1927 til Foraaret 1928	800 — 00 —
	<hr/>
	13 998 Kr 13 Øre
med Fradrag af en Række af Sagsøgeren paa Sagsøgtes Vegne oppebaarne Beløb	4 865 — 82 —
	<hr/>
	9 132 Kr 31 Øre

Sagsøgte paastaar sig frifundet, idet han dels rejser en Række Indsigelser mod forskellige af de foranførte Poster, dels hævder at have Modkrav, der opvejer Sagsøgerens tilbagestaaende Krav.

ad 1) Sagsøgte gør gældende, at de i Entrepriseoverenskomsten omhandlede Arbejder ikke er fuldført af Sagsøgeren, og at der tilkommer ham Godtgørelse i nævnte Anledning.

Ifølge et under Sagen optaget Syn og Skøn maa det antages, at det af Sagsøgeren udførte Tagarbejde kun omfatter ca 6000 Kvadrat Alen Tag; der fandtes derhos at mangle 3 Vinduer, forskelligt Murarbejde

ved Udhusene, Udbedring af Murværk paa Ridehuset og Pudsning af Staldene. Resterende Tagarbejde — set i Forhold til det ved Overenskomsten kalkulerede Tagareal af ca 7500 Kvadrat Alen — er af Skønsmændene ansat til en Udførelsespris af 1730 Kr, Vinduerne og Murarbejdet ved Udhusene til ialt 145 Kr og de to sidste Poster til 450 Kr.

Sagsøgeren hævder, at Angivelsen »ca 7500 Kvadrat Alen nyt Tag« i Overenskomsten kun rent kalkulatorisk anslaaer Flademaalet af de Dele af det ialt ca 26 000 Kvadrat Alen store Tag, som ifølge Parternes mundtlige Aftaler skulde istandsættes, men som ikke blev opmaalt, at den akkorderede Betaling tilkommer ham uden Hensyn til, at det Taganlæg, der skulde repareres, har vist sig at være af noget mindre Omfang end kalkuleret, og at alt det aftalte Arbejde er udført, alene med Undtagelse af det under de to sidste Poster anførte, af Skønsmændene ansat til 450 Kr, med hvilket Beløb han derfor som foran anført har nedsat sin oprindelige Paastand. Han henviser til, at de først forfaldne Beløb paa 4000 Kr og 2000 Kr ifølge Overenskomstens Indhold først skulde erlægges, naar henholdsvis Tækningen og hele Arbejdet var fuldført, og gør gældende, at Sagsøgte ved Betalingen af disse Beløb har godkendt, at Arbejdet var færdiggjort.

Sagsøgte hævder i sidstnævnte Henseende, at de ommeldte Beløb forskudsvis er udbetalt Sagsøgeren, der trængte til Penge. Om det nærmere Indhold af de nævnte mellem Parterne truffene mundtlige Aftaler er fyldestgørende Oplysninger ikke tilvejebragte. Medens det herefter ikke findes godtgjort, at yderligere Tagarbejder har været indbefattede under Overenskomsten, end af Sagsøgeren erkendt, maa det paa den anden Side antages at have været en Forudsætning for den ved Overenskomsten fastsatte Udførelsessum, at Tækningsflademaalet tilnærmelsesvis var af den i Overenskomsten angivne Størrelse, og at der tilkommer Sagsøgte et Afdrag i Anledning af det betydelige Mindremaal, det nye Tag har vist sig at udgøre. Idet dette Afslag fastsættes til det af Skønsmændene anslaaede Beløb, og idet der derhos maa antages at tilkomme Sagsøgte Godtgørelse i Overensstemmelse med Skønnet for manglende Vinduer og ikke udført Arbejde ved Udhusene, vil der — iøvrigt overensstemmende med en af Sagsøgeren nedlagt subsidiær Paastand — udover det af Sagsøgeren anerkendte Fradrag af 450 Kr være at fradrage 1875 Kr i den af Sagsøgeren under denne Post beregnede Betaling.

ad 3 og 4) har Sagsøgte gjort gældende, at der mellem Parterne er truffet Overenskomst, hvorved Sagsøgeren har paataget sig at udføre disse Istandsættelsesarbejder for faste Akkordsummer af henholdsvis 1000 Kr og 300 Kr, men da Sagsøgte ikke imod Sagsøgerens Benaegtelse har ført Bevis herfor og ej heller har godtgjort, at den krævede Betaling er ubillig, vil Sagsøgerens Paastand for disse Posters Vedkommende være at tage til Følge.

ad 5) Sagsøgte har bestridt, at der tilkommer Sagsøgeren særlig Betaling for Udførelsen af de disse Poster vedrørende Arbejder, men da han ikke har godtgjort, at de — som af ham paastaet — er ind-

befattede under den under 2) omhandlede Entreprise, vil dette Beløb være at tillægge Sagsøgeren.

ad 6) Sagsøgeren har fremlagt specificeret Regnskab for de af ham under denne Post Sagsøgte debiterede Beløb af ialt 3570 Kr 63 Øre, der i det væsentlige vedrører nogle Reparationer og Udlæg paa Sagsøgtes Vegne samt nogle Salærkrav i Anledning af Ejendomshandler. De paagældende Poster er for Størstedelens Vedkommende godkendt af Sagsøgte og maa iøvrigt anses for efter Omstændighederne tilstrækkeligt dokumenterede, alene med Undtagelse af et Beløb af 600 Kr, der af Sagsøgeren kræves som »Salær for Christen Hansens Hus«, men af Sagsøgte kun anerkendes med 100 Kr. Ifølge Sagsøgerens Fremstilling skulde Sagsøgeren som Salær have, hvad Huset indbragte mere end 5900 Kr, og da Sagsøgeren opnaaede en Købesum af 6500 Kr for Huset, formener han, at det af ham Sagsøgte debiterede Beløb tilkommer ham. Rigtigheden af denne Sagsøgerens Fremstilling er imidlertid benægtet af Sagsøgte, og der vil herefter ikke kunne tillægges ham yderligere Vedlæg for hans heromhandlede Virksomhed, end af Sagsøgte anerkendt.

Forsaavidt Sagsøgte har bestridt den under 18 September 1927 anførte Post: Veksel Diskonto paa 6 Maaneder 61 Kr 70 Øre, vil der derimod ikke kunne tages Hensyn hertil. Beløbet hidrører fra, at Sagsøgeren delvis udstedte Veksel til Dækning af de efter Overenskomsten ved Arbejdets Fuldførelse forfaldne 2000 Kr, og da Sagsøgte ikke har godtgjort Rigtigheden af sit ovenfor ad 1) anførte Anbringende om, at Beløbet ydedes Sagsøgeren som Forskud, maa der gaas ud fra, at Udgifterne ved Vekslens Diskontering skal falde Sagsøgte til Last.

ad 7) Det af Sagsøgeren krævede Honorar af 800 Kr for Administration af Ejendommen Hillerødsholm i Tiden fra Foraaret 1927 til Foraaret 1928 vil ikke kunne tillægges ham, hvorom henvises til de nedenfor i Forbindelse med Omtalen af Sagsøgtes paastaede Lejekrav gjorte Bemærkninger.

Til Modregning imod, hvad der efter rigtig Opgørelse maatte tilkomme Sagsøgeren, har Sagsøgte fremført følgende Krav:

For Leje af Sagsøgerens Bolig paa Hillerødsholm i			
3 Maaneder af Foraaret og Sommeren 1927	200	Kr 00	Øre
for Sagsøgerens Leje af den for Sagsøgte indrettede			
Lejlighed i Tiden fra 1 September—31 Maj 1928 ..	900	— 00	—
for Leje af Stald og Ridehus	200	— 00	—
for Opbevaring af Sagsøgerens Au-			
tomobil i Sagsøgtes Garage paa			
Nylandsvej	270	Kr 00	Øre
for forskellige Lejebeløb og andre			
Beløb, som Sagsøgeren skal have			
oppebaaret paa Sagsøgtes Vegne 1059 — 50 —			
for 3 Beløb a 300 Kr, 300 Kr og 400			
Kr, som Sagsøgte den 19 Juli, 28			
August og 16 September vil have			
betalt Sagsøgeren	1000	— 00	—
		2329	Kr 50 Øre
		3629	Kr 50 Øre
samt endelig et Beløb af i hvert Fald	750	— 00	—

som Sagsøgte vil have anvendt paa Færdiggørelse i Maj 1928 af den af de under 2) omhandlede Lejligheder, der benyttes af Sagsøgeren selv.

Sagsøgeren har bestridt at have — med nedennævnte Undtagelse — oppebaaret de af Sagsøgte angivne Lejebeløb m m saavel som af Sagsøgte at have modtaget de tre Beløb paa ialt 1000 Kr, og da Sagsøgte ikke heroverfor har præsteret noget Bevis, vil hans Paastand om disse Beløbs Afregning i det indtalte Beløb ikke kunne tages til Følge. Det Beløb, som Sagsøgeren erkender at have modtaget, er et den 19 Juli 1927 af Jærnbaneassistent Hansen erlagt Beløb af 650 Kr, men han hævder, at han efter Anmodning af Sagsøgte modtog dette Beløb, der betales i to Gange, og samme Dag afleverede Pengene til Sagsøgte; han hævder videre, at han af disse Penge af Sagsøgte modtog et Beløb af 220 Kr og har henvist til, at dette sidste Beløb under 20 Juli s A er ført til Indtægt i hans Regnskab. Under Hensyn til, at Sagsøgte intetsomhelst har kunnet oplyse om nysnævnte 220 Kr, og at Sagsøgeren har ført detailleret og efter det foreliggende ordentlig Regnskab, medens Sagsøgte intet saadant har ført, findes Sagsøgerens Forklaring for dette Punkts Vedkommende at maatte lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse.

Sagsøgeren har endelig bestridt, at de af Sagsøgte ved dennes egen Lejlighed i 1928 udførte Arbejder skyldes ukontraktmæssig Udførelse af den af Sagsøgeren foretagne Reparation af denne Lejlighed, og da Sagsøgte ikke har tilvejebragt nærmere Oplysninger om Forholdet, vil ej heller hans Paastand om Modregning af det heromhandlede Beløb af 750 Kr kunne tages til Følge.

Efter det anførte vil der i det af Sagsøgeren paastaaede Beløb af 9132 Kr 31 Øre være at fradrage henholdsvis 1875 Kr, 500 Kr og 800 Kr, og der vil saaledes være at tilkende Sagsøgeren 5957 Kr 31 Øre, efter Omstændighederne dog kun med Renter 5 pCt aarlig af 3675 Kr fra 1 Juni 1927 og af 2282 Kr 31 Øre fra 25 April 1928. Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgeren med 450 Kr.

Nr 58/1929. Købmand **Jacob Møller** (Steglich-Petersen)

m o d

Midtjydsk Kulkompagni Aktieselskab eller nu **Københavns Kul- & Koks Kompagni** Aktieselskab (Schiørring),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede Erstatning for Misligholdelse af en Kontrakt om Levering af et Parti Koks.

Vestre Landsrets Dom af 7 Januar 1929: De Sagsøgte, Midtjydsk Kulkompagni A/S, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Købmand Jacob Møller, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til de Sagsøgte med 350 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter Dommens Afsigelse er Midtjydsk Kulkompagni A/S gaaet op i Københavns Kul- & Koks Kompagni, A/S, mod hvem Sagen derefter er rettet.

Efter det foreliggende var det Københavns Kul- & Koks Kompagni, der var den egentlige Sælger efter Slutsedlen af 13 August 1927, noget Appellanten ikke kan antages at have været vidende om. Der kan herefter ikke tages Hensyn til det af Mægler Thejll hos Københavns Kul- & Koks Kompagni foretagne saakaldte Dækningskøb, men Partiet maa betragtes som udækket.

De Forhandlinger, der har været ført mellem Appellanten og Midtjydsk Kulkompagni A/S om en Levering efter Leveringsterminens Udløb ses derhos ikke at være ført til en saadan endelig Afslutning, at Appellanten skulde være afskaaret fra, da det viste sig, at den pr M/S »Bølgen« leverede Last var i væsenlig Grad ukontraktmæssig, at afbryde Forhandlingerne med Midtjydsk Kulkompagni A/S og foretage Dækningskøb.

Der vil herefter være at tillægge ham Erstatning paa Grundlag af det foretagne Dækningskøb med et Beløb af ialt 8852 Kroner 91 Øre med Renter.

Derimod findes der ikke at kunne tilkendes ham nogen yderligere Erstatning under Hensyn til, at Midtjydsk Kulkompagni A/S efter Leveringsterminens Udløb har leveret ham 75 Tons, og han ikke har godtgjort, at dette Kvantum var utilstrækkeligt til at dække hans Forbrug.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde tilsvare Appellanten med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Københavns Kul- & Koks Kompagni A/S, bør til Appellanten, Købmand Jacob Møller betale 8852 Kroner 91 Øre med Renter 6 pCt aarlig fra 13 December 1927, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 1000 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddel af 13 August 1927 bekræftede de Sagsøgte, Midtjydsk Kulkompagni A/S i Aarhus, at have solgt Sagsøgeren, Købmand Jacob Møller i Løgstør, 500—700 Tons Koks af en nærmere angivet Beskaffenhed til en Pris af Sh 33—3 c i f Løgstør pr 1016 kg. Leveringen skulde ske med Damper beregnet ladeklar senest 15 September s A, og Slutsedlen indeholdt derhos særlige Regler for Udmaalingen af

Koksene. Til Opfyldelse af Handlen indkøbte de Sagsøgte ved Slutteddel af 15 August s A et tilsvarende Parti hos Aktieselskabet Københavns Kul- & Koks-Kompagni, af hvilket det sagsøgte Selskab var et Datterselskab, og s D købte det københavnske Selskab et tilsvarende Parti hos et engelsk Firma. Da der den 16 September s A ikke var gjort Skridt til Partiets Afsendelse fra England, meddelte de Sagsøgte den nævnte Dag Sagsøgeren, at de overfor deres Sælgere havde gjort Indsigelse mod Forsinkelsen og meddelt dem, at Sagsøgeren vilde gøre de Sagsøgte ansvarlige for det Tab, han vilde lide som Følge af, at han ikke var forsynet med Koks, samt at han eventuelt vilde foretage Dækningsbeløb m v. I Overensstemmelse hermed meddelte Sagsøgeren under 17 s M de Sagsøgte, at han protesterede mod Forsinkelsen og forbeholdt sig Erstatning. Efter Opfordring af Direktør Strand i det sagsøgte Selskab meddelte Sagsøgeren i Skrivelse af 22 s M dette, at han, saafremt Handlen ikke den 24 s M Kl 5 Eftermiddag var opfyldt, saa sig nødsaget til at foretage Dækningskøb, og han oversendte derhos til de Sagsøgte en den 24 s M dateret, til Mæglerfirmaet Bergmann, Smith & Co i Aarhus stilet Skrivelse, i hvilken han anmodede dette Firma om at foretage Dækningskøbet i det væsenlige i Overensstemmelse med Slutsedlens Bestemmelser. De Sagsøgte undlod at lade Skrivelserne gaa videre til Mæglerfirmaet og i de følgende Dage forhandlede der mellem Parterne om Mulighederne for Fremskaffelse af passende Tonnage og Sagsøgerens Forsyning med de til hans Forretning fornødne Koks. De Sagsøgte afsendte derhos til Sagsøgeren en Jærnbanevogn indeholdende c 9 Tons Koks, der ankom til Løgstør den 29 September, og for hvilke Prisen beregnedes overensstemmende med Slutsedlen af 13 August, medens Sagsøgeren vedblivende forbeholdt sig sin Ret til Erstatning. Samme Dag som Vognladningen var ankommet, havde Sagsøgeren en Telefonsamtale med Direktør Strand, hvorunder Sidstnævnte anbefalede straks at dække ind i Danmark. Samme Dag oprettedes der endvidere under Medvirkning af Mægler Frithiof Thejll i København en Slutteddel, hvorefter der af Københavns Kul- og Koks-Kompagni for Vedkommendes Regning var købt til Københavns Kul- og Koks-Kompagni 500 Tons Gaskoks af en nærmere angivet Art til en Pris af 35 Kr pr Ton a 1016 kg at levere fra engelsk eller dansk Havn til en Limfjordshavn. Under en ny Telefonsamtale samme Dag fik Sagsøgeren af Strand Meddelelse om Købet, idet det bl a meddeltes ham, at Koksene var købt af det nævnte københavnske Aktieselskab, og at et Skib vilde afgaa omgaaende, medens der iøvrigt ikke kunde siges noget om Afskibningen. Den 7 Oktober s A meddelte de Sagsøgte Sagsøgeren, at Motorskibet Bølgen var afgaaet med 66 Tons Koks; efter at Skibet var ankommet til Løgstør, paabegyndtes Losningen den 10 s M og var tilendebragt næste Dag. Straks den 10 Oktober telefonerede Sagsøgeren til de Sagsøgte og meddelte dem, at der var for meget Smuld i Koksene, og at de var blandede med tyske Cinders, og den 12 s M kom Direktør Strand til Løgstør, hvor han besigtigede Koksene. Da Strand maatte erkende, at Koksene ikke var fejlfri, forhandlede der om en Erstatning, og Strand gik ind paa at give et Afslag i Prisen af ialt 60 Kr. Efter at der var solgt noget af den aflossede Bunke,

mente Sagsøgeren, at den tilbageværende Del af Koksene saa meget ringere ud end de Koks, som Strand havde besigtiget; han udbad sig derfor i Skrivelse af 15 s M omgaaende tilsendt den Slutseddel, hvorefter Dækningskøb var foretaget, og meddelte den 17 s M telefonisk Direktør Strand, at der samme Dags Eftermiddag vilde blive foretaget Syn og Skøn over Partiet af retslig udmeldte Mænd. Saavel under Telefonsamtalen som i en samme Dag afsendt Skrivelse protesterede de Sagsøgte herimod, idet de anførte, at der var truffet en bindende Ordning af Erstatningsspørgsmaalet, for saa vidt angik det med M/S Bølgen afskibede Parti, at Sagsøgeren ikke havde Krav paa at faa den ønskede Slutseddel, idet det maatte være tilstrækkeligt, at Københavns Kul- og Koks-Kompagni, der — som det var meddelt ham — skulde levere Partiet, garantere, at Dækningskøbet omfattede de samme Mærker, som i sin Tid var solgt ham af de Sagsøgte, at de havde holdt ham forsynet med Koks fra den Tid, Lasten maatte paaregnes, og at Resten af de inddækkede Koks snarest vilde blive indskibet. Under Syns- og Skønsforretningen foretog Synsmændene forskellige Opmaalinger og Beregninger til Udfindelse af Smuldprocenten og naaede derved til, at Partiet, saaledes som det nu befandtes henliggende paa Pladsen i Løgstør, indeholdt 16 pCt Smuld; de skønnede herefter, at der for denne Mangel maatte tilkomme Sagsøgeren en Erstatning af 4 Kr 82 Øre pr Ton a 1016 kg; men endvidere udtalte de, at da Partiet var af meget ringere Kvalitet end det ved Slutsedlen købte, idet der praktisk talt ikke fandtes hele Koks i Partiet, maatte der yderligere tilkomme Sagsøgeren en Erstatning af 1 Kr 50 Øre pr Ton for Udgift og Tab ved at oparbejde Koksene til en brugbar Handelsvare. Den 19 Oktober s A tilskrev Sagsøgeren de Sagsøgte, at han af Telefonsamtalen den 17 s M havde faaet Forstaaelsen af, at de Sagsøgte ikke trods det ham i saa Henseende givne Løfte havde overgivet Mæglerfirmaet Smith & Bergmann den for anmeldte Begæring af 24 September om Foretagelse af Dækningskøb, idet et saadant efter det oplyste overhovedet ikke var foretaget, at han betragtede enhver Forbindelse med de Sagsøgte som afbrudt, at han henholdt sig til sin Slutseddel af 13 August og foretog Dækningskøb, hvorefter han agtede at sagsøge de Sagsøgte til Erstatning for ethvert Tab, der var paaført ham. Overensstemmende hermed lod Sagsøgeren Mæglerfirmaet Rechnitzer, Thomson & Co i Aalborg foretage et Dækningskøb, og i Henhold hertil oprettede Mæglerfirmaet den 27 Oktober s A en Slutseddel, hvorved A/S Nordjyllands Kulkompagni i Nørresundby solgte Sagsøgeren en Ladning bestaaende af c 550 Tons Koks af den oftommeldte Art til en Pris af 45 Kr pr 1016 kg cif Løgstør. Sagsøgeren har derefter under nærværende Sag paastaet de Sagsøgte tilpligtet at betale dem i Erstatning:

1. Forskellen mellem Prisen efter det sidstnævnte Dækningskøb og efter Slutseddel af 13 August 1927	7412 Kr 81 Øre
2. Losningsgodtgørelse	925 — 00 —
3. Mæglerprovision	515 — 10 —
	<hr/>
	8852 Kr 91 Øre
og 4. Godtgørelse for Afsavn af Koks 2 Kr 50 Øre pr Ton	1250 — 91 —

tilligemed Renter af Beløbene 6 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 13 December 1927, indtil Betaling sker, alt mod Fradrag af 1729 Kr 41 Øre, der udgør Betalingen for den med M/S Bølgen afsendte Ladning, tilligemed Renter deraf 6 pCt aarlig fra den 11 Oktober 1927. De Sagsøgte har principalt paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale; subsidiært har de paastaet sig frifundet mod Betaling af en efter Rettens Skøn fastsat Erstatning og mod Fradrag af de nysnævnte 1729 Kr 41 Øre med Renter.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgeren anført, at de Sagsøgte har misligholdt den indgaaede Handel dels ved ikke at overholde den aftalte Leveringstid, dels ved ikke behørigt at varetage det Hverv, de havde paataget sig, idet de lod Sagsøgeren overgive dem den til Mæglerfirmaet Bergmann, Smith & Co rettede Anmodning om Foretagelse af Dækningskøb, dels ved at levere en Ladning — nemlig den med M/S Bølgen afskibede — der viste sig i høj Grad mangelfuld, dels endelig ved i hele deres Forhold til Sagsøgeren at indtage en dobbelt og henholdende Stilling.

Det maa efter alt det foreliggende antages, at de Sagsøgte har bestræbt sig for paa bedste Maade at varetage Sagsøgerens Interesser ved under den stedfindende Prisstigning saa vidt muligt at holde hans Lager forsynet med Koks til en Pris, der svarede til den ved Sluttedlen af 13 August aftalte, og at sætte ham i Stand til at opnaa Erstatning for den Del af det bestilte Parti, som ikke maatte blive leveret, og idet Vanskelighederne ved Handlens Gennemførelse skyldtes, at de engelske Sælgere ikke leverede, hvad de var pligtige til, er de Sagsøgte Interesser for saa vidt faldet sammen med Sagsøgerens, som Bestræbelserne i første Række maatte rettes paa at faa Leveringen fra England gennemført og i Mangel deraf at fastslaa de engelske Sælgeres Erstatningspligt. Idet Sagsøgeren, efter at den ventede Ladning fra England var udeblevet, er gaet ind paa de Sagsøgte Forslag med Hensyn til de Skridt, disse ønskede foretaget, maa der gaas ud fra, at Sagsøgeren har haft Forstaaelsen af disses Opfattelse af Situationen og til en vis Grad overladt dem at varetage sine Interesser. Om end Sagsøgeren saaledes i sin Tid maatte have haft Føje til at paaberaabe sig Ladningens Udeblivelse som Hjemmel til at foretage Dækningskøb og kræve Erstatning, maa hans Beføjelse hertil anses bortfaldet ved det senere passerede. Efter det anførte kan det heller ikke antages, at Undladelsen af at overgive Mæglerfirmaet Bergmann, Smith & Co den forommeldte Anmodning om Foretagelse af Dækningskøb eller de Sagsøgte øvrige Forhold, derunder Afslutningen af Købet hos Københavns Kul- og Koks-Kompagni og de Sagsøgeren derom givne Meddelelser, har paadraget de Sagsøgte nogen Erstatningspligt. Hvad dernæst angaar den med M/S Bølgen leverede Ladning, er det af Sagsøgeren anført, at han opfattede Købet af dette Parti som en særlig Handel, foranlediget ved den Nødsituation, han var kommet i ved den oprindelig købte Ladnings Udeblivelse, og ikke som en delvis Opfyldelse af en Handel, der var kommet i Stand ved Oprettelsen af Sluttedlen med Københavns Kul- og Koks-Kompagni, medens de Sagsøgte har hævdet, at Sagsøgeren, der agtede at dække hele Vinterens Forbrug ved Handlen ifølge

Slutsedlen af 13 August, men ikke havde Brug for hele Partiet paa een Gang, var gaaet ind paa at modtage successiv Levering; de har derhos gjort gældende, at Manglerne ved M/S Bølgens Ladning ikke berettigede Sagsøgeren til at nægte Modtagelsen af den resterende Del af Partiet. Hvad enten nu Købet opfattes paa den ene eller anden Maade, findes Sagsøgeren ikke paa Grund af Manglerne ved den nævnte Ladning at have været berettiget til at hæve Købet, hvorved bemærkes, at der — som det fremgaar af de nedlagte Paastande — ikke mellem Parterne er Tvist om den Betaling, der vil være at erlægge for dette Parti, og som maa antages at være den med Direktør Strand i sin Tid aftalte.

For saa vidt Sagsøgeren endvidere har krævet Erstatning for Af-savn, kan det mod de Sagsøgte Benægtelse ikke anses godtgjort, at han har lidt noget Tab ved at være ude af Stand til at levere.

Efter det anførte kan de Sagsøgte ikke anses erstatningspligtige overfor Sagsøgeren, og disses Frifindelsespaastand vil derfor være at tage til Følge.

Sagsøgeren vil derhos have at godtgøre de Sagsøgte Sagens Omkostninger med 350 Kr.

Mandag den 7 Oktober 1929.

Nr 41/1929. **Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling,**
Aktieselskab, og Vognmand C C Sørensen (David)

m o d

Fabrikant **Holger Bruun** (Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Erstatningsansvar for en Paakørsel.

Østre Landsrets Dom af 21 December 1928: De Sagsøgte, Vognmand C C Sørensen og Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling A/S, bør een for begge og begge for een til Sagsøgeren, Fabrikant Holger Bruun, Dragør, betale 5907 Kr 75 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 9 November 1928, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 400 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa det billiges, at Appellanterne er fundet ansvarlige for den Indstævnte ved Paakørslen tilføjede Skade, og at Erstatningens Størrelse er bestemt til ialt 11 815 Kroner 50 Øre. Idet Indstævnte under de foreliggende Omstændigheder hverken ved at gaa ud paa Kørebanen, fortsætte sin Gang eller derpaa at standse ude paa denne findes at have tilsidesat den ham paahvilende Agtpaaagivenhed, vil

Appellanterne overensstemmende med Indstævntes Paastand være at dømme til in solidum at betale ham nævnte Beløb med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Appellanterne ligeledes in solidum, at burde betale Indstævnte med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanterne, Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling, A/S, og Vognmand C C Sørensen, børen for begge og begge foreent til Indstævnte, Fabrikant Holger Bruun, betale 11 815 Kroner 50 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 9 November 1928, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 1000 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgeren, Fabrikant Holger Bruun, i Anledning af, at han er blevet paakørt af et Automobil, paastaaet Vognmand C C Sørensen og Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling A/S in solidum tilpligtet at betale ham i Erstatning et Beløb, stort 17 815 Kr 50 Øre subsidiært et efter Rettens Skøn fastsat Beløb tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 9 November 1928 til Betaling sker.

De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet, subsidiært mod Betaling af et efter Rettens Skøn fastsat Beløb.

Med Hensyn til de nærmere Omstændigheder ved Paakørslen har Sagsøgerne oplyst, at han, der 3 Gange om Ugen plejede at tage fra sin Bopæl i Dragør ind til København for at tilse sin i Slotsgade liggende Fabrik, den 30 November 1927 om Eftermiddagen efter et Besøg paa Fabriken med Sporvognen var kørt tilbage til Amager for at tage hjem med Amagerbanen; han kom ca Kl 5 tilfods fra Svinget ud til Amagerbrogade og vilde gaa over denne Gade til Stationen. Da han fra Cyklestien traadte ud paa Kørebanen, saa han sig om til begge Sider, og han saa da et Automobil komme kørende fra venstre Side; han skønnede imidlertid, at han nok kunde naa at komme over Halvdelen af Kørebanen, førend Automobilet indhentede ham, hvorfor han fortsatte at gaa ud imod Kørebanens Midte; han saa imidlertid nu, at han havde bedømt Automobilets Fart forkert, og at han ikke kunde naa at komme over, førend Automobilet havde indhentet ham, han vendte sig derfor om og tog et eller to Skridt tilbage mod Cyklestien, hvor han var kommet fra, men blev straks efter ramt af Automobilets højre Forskærm; han kan ikke bestemt sige, om han var naaet ud til den nærmeste Sporvognsskinne, da han vendte om; han blev ramt saa kraftigt af Automobilet, at han blev slynget flere Meter hen ad Gaden,

og han mener, at Automobilet kørte for stærkt. Det paagældende Automobil K 983, der blev ført af Chauffør Jens Mølsted Rasmussen, ejedes af Sagsøgte, Vognmand C C Sørensen, og var ansvarsforsikret hos Medsagsøgte Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling A/S. Ved Paakørslen blev der paadraget Sagsøgeren et splintret Brud af øverste Del af højre Laarben; han blev behandlet paa Københavns Amtssygehus fra 30 November 1927 til 7 April 1928 og er siden blevet behandlet hjemme i Dragør. Brudet vil medføre stedsevarende Invaliditet og desuden har Ulykkestilfældet medført periodisk Uklarhed, Hukommelsestab og Talebesvær, saaledes at Sagsøgeren er og maa antages ogsaa i Fremtiden at ville være ganske ude af Stand til at passe sin Forretning.

Det paastaaede Erstatningskrav opgøres saaledes:

Udgifter ved Hospitalsopholdet	1562 Kr 50 Øre
Massageudgifter	75 — 00 —
Sagsøgerens Hustrus Befordringsudgifter ved Hospitalsbesøg	78 — 00 —
Udgifter i Anledning af Ulykkestilfældet til Sygeplejeartikler og Lægeerklæringer, Automobilkørsel m v	100 — 00 —
Erstatning for Lidelse, Invaliditet og Tab af Erhvervsevne	16 000 — 00 —

17 815 Kr 50 Øre

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Sagsøgte anført, at den paagældende Chauffør har udvist fornøden Agtpaagivenhed, men ikke har kunnet afværge Paakørslen; denne skyldes Sagsøgerens egen grove Uagtsomhed, idet han, der havde Besværighed med at gaa, søgte at passere over Gaden umiddelbart foran Automobilet. Subsidiært har de Sagsøgte anført, at den krævede Erstatning er altfor urimelig høj og ikke er tilstrækkelig dokumenteret. Det er ikke godtgjort, at Benbrudet har medført Invaliditeten, og der er ikke ført Bevis for, at Uheldet bortset fra Benbrudet har haft Følger for Sagsøgeren, endsige at disse skulde være blivende. Sagsøgeren var forinden Uheldet gennem mange Aar behandlet for en Nervesygdom og havde ogsaa før Uheldet i høj Grad Talebesværighed, saaledes at kun hans nærmeste Paarørende kunde forstaa ham.

Chauffør Jens Mølsted Rasmussen har for Retten som Vidne forklaret, at han ved den paagældende Lejlighed kom kørende med Automobilet K 983 inde fra Byen ad Amagerbrogade i højre Side af Kørebanen. Da han naaede Svinget, kørte et andet Automobil fra Svinget ud paa Amagerbrogade og svingede til venstre; han maatte holde tilbage for dette Automobil og satte som Følge heraf sin Fart ned til mellem 10 og 15 km. Da Automobilet var kommet ud paa Amagerbrogade, begyndte han igen at sætte sin Fart op til højst 15 km; han fik først Øje paa Sagsøgeren, da denne efter at være gaaet over Cykelstien, var ved Rendestenen; han kunde ikke sige bestemt, hvor langt Automobilet da var fra Sagsøgeren, men han anslog Afstanden til at være en 3—4 m. Da Sagsøgeren var naaet ca 1 m ud paa Kørebanen, benyttede han straks sit Tudehorn gentagne Gange i den Hensigt at gøre Sagsøgeren opmærksom paa sig, og i den Tro, at Sag-

søgeren vilde tage Hensyn til Signalet og standse, fortsatte han sin Kørsel fremefter med en Fart af højst 15 km. Sagsøgeren vedblev imidlertid at gaa frem over Kørebanen, og Rasmussen, der da var kommet frem i en Afstand af 2—3 m fra ham, bremsede nu, idet han brugte baade Fod- og Haandbremse samtidig med, at han drejede til venstre ud efter mod Kørebanens Midte. Paa Grund af den korte Afstand kunde han til Trods for den ringe Fart ikke undgaa at ramme Sagsøgeren, men han havde dog faaet drejet saa meget af, at Sagsøgeren kun blev ramt af Siden paa Automobilets højre Forskærm. Samtidigt med, at Automobilet ramte Sagsøgeren, stod det fuldstændigt stille, og Sagsøgeren blev derfor ikke ramt særlig haardt, men han faldt alligevel om paa Gaden eller rettere sank sammen paa Stedet. Det er saaledes urigtigt, naar Sagsøgeren har gjort gældende, at han skulde være blevet slyngt hen ad Gaden. Foreholdt Sagsøgerens og andres Forklaring om, at Sagsøgeren vendte sig om og gjorde Mine til at ville gaa tilbage mod Cykelstien, forklarede Rasmussen, at det er muligt nok, men at han ikke lagde Mærke hertil i det korte Øjeblik, hvori det hele skete. Vidnet har endelig forklaret, at han først, efter at Sagsøgeren var kommet et længere Stykke ud paa Kørebanen, bemærkede, at Sagsøgeren var daarlig til Bens.

Typograf Erhard Albert Greis, der stod paa Forperronen af en Sporvogn, der holdt stille lige ved Ulykkesstedet, har som Vidne forklaret, at han fik Øje paa Sagsøgeren, da denne var gaaet ud fra Cykelstien og var kommet ca 1 Skridt ud paa Kørebanen. Sagsøgeren gik ud efter Kørebanens Midte lige over mod Forperronen af den Sporvogn, som Vidnet stod paa. Samtidig fik Vidnet Øje paa Automobilet K 983, der kom kørende inde fra Byen i Kørebanens højre Side. Vidnet fik Øje paa Automobilet, der kun havde ringe Fart paa, da det befandt sig 3 a 4 m fra Sagsøgeren, og Aarsagen til, at han blev opmærksom paa Automobilet, var, at dettes Fører lige havde benyttet sit Signalhorn, idet han passerede Svinget. Sagsøgeren, der befandt sig mellem Cykelstiens Kant og den nærmeste Sporvognsskinne, vendte nu pludselig om og gjorde Mine til at ville gaa tilbage mod Cykelstien, men skønt Automobilets Fører drejede ud efter mod Kørebanens Midte for at undgaa Sagsøgeren, blev denne alligevel ramt af Automobilets højre Forskærm og styrtede om højest 1 Skridt fra Paakørselsstedet; i samme Øjeblik Sagsøgeren blev ramt, stod Automobilet fuldstændig stille. Vidnet tilføjede, at Automobilets Fører efter Vidnets Skøn kørte forsigtigt, og at han ikke kunde have gjort mere, end han gjorde for at undgaa Paakørslen.

Handelsmedhjælper Peter Dinesen, der befandt sig paa det ene Hjørne af Svinget med Front mod Paakørselsstedet, har som Vidne forklaret, at han blev opmærksom paa Automobilet, som kørte forbi ham ude paa Kørebanen paa Amagerbrogade med nærmest langsom Fart. Samtidig med, at Vidnet fik Øje paa Automobilet, fik han ogsaa Øje paa Sagsøgeren, der da befandt sig ude paa Kørebanen imellem Cykelstien og den nærmeste Sporvognsskinne i ca 1 Skridts Afstand fra Sporet og ca 4 m foran det fremkørende Automobil, Sagsøgeren fik tilsyneladende straks Øje paa Automobilet, da det i den nævnte Af-

stand tudede; thi han, der var paa Vej over mod den holdende Sporvogn, satte nu øjensynlig mere Fart paa for at komme over. Da Sagsøgeren var kommet til den nærmeste Sporvognsskinne, standsede han, øjensynligt i Tvivl om, hvad han skulde gøre, idet Automobilet nu var kommet ganske nær ved ham. Saafremt Sagsøgeren havde fortsat at gaa over mod Sporvognen, vilde Automobilet have kørt bag ved ham, og der vilde intet være sket, men Sagsøgeren blev staaende stille, og han gjorde yderligere Mine til at ville gaa tilbage ind mod Cykelstien, hvorfra han var kommet, idet han vendte sig om. Da Automobilets Fører saa denne Manøvre, drejede han udefter mod Kørebanens Midte, men Paakørslen kunde dog nu ikke undgaas. Sagsøgeren blev ramt af Automobilets højre Forskærm, hvorved han styrtede om. Automobilet stod fuldstændig stille samtidig med, at det ramte Sagsøgeren. Vidnet tilføjede, at Automobilets Fører efter Vidnets Skøn ikke kunde have foretaget mere, end han gjorde for at undgaa Paakørslen, der var en Følge af, at Sagsøgeren var nervøs og gik tilbage i Stedet for at fortsætte over mod Sporvognen.

Typograf Viggo Hasselbak har som Vidne forklaret, at han paa Cykel kom kørende paa Cykelstien paa Amagerbrogade ved Svinget, da han hørte hurtigt gentaget Tuden fra det paagældende Automobil, som Vidnet nu blev opmærksom paa; han blev samtidigt opmærksom paa Sagsøgeren, som da stod stille ude mellem Skinnerne i det nærmeste Sporvognsspor. Automobilet, der kørte langsomt, befandt sig da ca 2 m fra Sagsøgeren mellem Cykelstien og Sporet. Vidnet saa nu Sagsøgeren, i Stedet for at blive staaende eller fortsætte over mod Sporvognen pludseligt vende sig om øjensynligt i den Hensigt at gaa tilbage mod Cykelstien. Automobilet bremsede nu op samtidigt med, at det drejede ud mod Kørebanens Midte for at undgaa Sammenstødet med Sagsøgeren, men denne blev alligevel ramt af Automobilets højre Forskærm og styrtede om paa Stedet. Automobilet standsede i samme Øjeblik, som Sagsøgeren blev ramt. Vidnet tilføjede, at han vil betegne det skete som et hændeligt Uheld, i hvilket Automobilets Fører efter Vidnets Skøn ikke havde nogen Skyld. Føreren gjorde, hvad han kunde for at undgaa Paakørslen.

De fornævnte Vidneforklaringer er afgivet under et den 5 Januar 1928 i Københavns Byrets 4 Afdeling i Henhold til Retsplejelovens § 1018 optaget Forhør. Der har ikke været rejst Tiltale mod Chauffør Rasmussen. Under Domsforhandlingen for Landsretten har Typograf Greis og Chauffør Rasmussen paany afgivet Vidneforklaring, hvorhos Ingeniør Erik Falck og Ingeniør E R Kornbech har afgivet Forklaring som sagkyndige Vidner. Greis forklarede for Landsretten, at Automobilet, da han blev opmærksom paa samme, efter at Føreren havde benyttet sit Signalhorn, omtrent var naaet til Midtlinien af Svingets Kørebane. Rasmussen forklarede sammesteds, at han fik Øje paa Sagsøgeren, da denne var et Skridt ude paa Kørebanen; han var da selv omtrent udfør Midten af Svingets Kørebane, han tudede straks gentagne Gange, og da Sagsøgeren ikke reagerede i den Anledning, bremsede han øjeblikkeligt og drejede samtidigt udefter mod Kørebanens Midte.

Reservekirurg ved Københavns Amts Sygehus Folmer Søegaard har i en under 20 April 1928 afgivet Erklæring udtalt følgende:

»Fabrikant Holger Bruun, f 11 September 1864, boende Villa »Kiranno«, Dragør, har ligget her paa Afdelingen 30 November 1927 til 7 April 1928 (J Nr 332) Diagnosen var: Brud paa højre Laarben. Patienten indbragtes hertil efter et Par Timer forinden at være paakørt af et Automobil, efter en foreløbig Forbinding paa Sundby Hospital indlagdes han her.

Man fandt et stærkt splintret Brud af højre Laarben i dettes øverste Ende. Desuden fandtes Patienten lidende af en Nervesygdom (paralysis agitans), som han imidlertid havde haft i flere Aar.

Bruddet helede under Sengeleje og Bandagebehandling mod en Forkortelse af højre Ben paa ca 4 cm og Indskrænkning af Bevægelserne i højre Hofteled. Kunde ved Udskrivelse herfra gaa ved Støtte af en Stok — maa ledsages af en Person, da hans Balance er usikker baade som Følge af hans Nervesygdom og som Følge af hans Brud. (manglende Kraft i højre Ben).

I hvilket Omfang Tilskadekomne vil faa Mén af Ulykkestilfældet kan ikke afgøres foreløbig, kun kan man sige, at Ulykkestilfældet vil efterlade blivende Følger.«

Overlæge ved Sct Josephs Hospital Vilhelm Saxild har i en under 2 Oktober 1928 afgivet Erklæring udtalt følgende:

»Ved en Undersøgelse Dags Dato af Fabrikant Holger Bruun i Dragør har jeg fundet de samme objektive Tegn paa hans Læsion som givet i Lægeberetningen fra Københavns Amts Sygehus.

Hans kroniske Nerverlidelse, Paralysis agitans, som jeg har behandlet i flere Aar, er derimod tiltaget siden Ulykkestilfældet. Han har efter sit Hospitalsophold gentagne Gange lidt af Svimmelhedsanfald, som efterfulgtes af Fald og derefter følgende Uklarhed, Hukommelsestab og Talebesvær. Det er utvivlsomt, at denne Forværrelse af hans Sygdom skyldes Ulykkestilfældet, og der er ikke megen Udsigt til, at hans Tilstand vil kunne bedres i Fremtiden.«

Endelig har Dr med Knud Malling og Dr med Aage Koch efter en den 8 December 1928 foretaget Undersøgelse af Sagsøgeren under 11 samme Maaned afgivet en fælles Erklæring, hvoraf det bl a fremgaar, at Sagsøgerens Gang er særlig præget af den paralysis agitans, hvoraf han lider, og at den af hans Laarbrud betingede Funktionsnedsættelse næsten ganske er absorberet af den førstnævnte Tilstand. Endvidere udtales det, at det maa anses for utvivlsomt, at Sagsøgeren var betydelig invalideret før Ulykkestilfældet, og at der ikke i selve Ulykkestilfældet ligger fremtrædende Momenter, der kan tænkes at have virket afgjort stærkt forværende. Det skønnes dog, at Ulykkestilfældet har medført en — omend kun ringe — Forværrelse udover den, der i det forløbne Aar »normalt« vilde være sket af Sagsøgerens gamle Nerverlidelse, en Forværrelse, der i Forbindelse med Følgerne af Benbruddet skønsviis kan sættes til 25 pCt beregnet efter den under Lovforsikringen anvendte Beregningsmaade.

Efter de foreliggende Oplysninger burde Chauffør Rasmussen, der efter sin Forklaring fik Øje paa Sagsøgeren — der da var 63 Aar gam-

mel og som Følge af sin Sygdom havde en besværlig Gang — da Automobilet var omtrent udfor Midten af Svingets Kørebane, og da saa ham i Færd med at gaa tværs over Kørebanen i Amagerbrogade, samtidigt med at han gav Signal have nedsat Automobilets Fart saaledes, at han kunde have undgaaet Paakørslen. Da det ikke kan antages, at den Sagsøgeren paaførte Skade ikke kunde være afværget ved den Chauffør Rasmussen under de foreliggende Omstændigheder paahvilende Agtpaagivenhed og Omhu, og Sagsøgeren ikke kan anses ved det af ham udviste Forhold at have gjort sig skyldig i grov Uagtsomhed, findes de Sagsøgte at maatte betale Sagsøgeren en Erstatning. Med Hensyn til dennes Størrelse bemærkes, at der ikke af de Sagsøgte er rejst nogen Indsigelse mod Størrelsen af de positive Udgifter til samlet Beløb 1815 Kr 50 Øre. Erstatningen for Lidelse, Invaliditet og Tab af Erhvervsevne findes efter det oplyste passende at kunne bestemmes til 10 000 Kr. Under Hensyn til, at Sagsøgeren ved sit Forhold maa anses at have udvist en mod Færdselsloven stridende Mangel paa Agtpaagivenhed, findes den Sagsøgeren tilkommende Erstatning dog kun at kunne fastsættes til Halvdelen af de ovennævnte Beløb eller ialt til 5907 Kr 75 Øre foruden Renter som paastaet.

I Sagsomkostninger vil de Sagsøgte in solidum have at betale Sagsøgeren 400 Kr.

Nr 281/1928. **Grosserer Axel Jørgensen (Fich)**

mod

Firmaet Aage Havemanns Eftf (Jørgensen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar for Indgreb i en Patentret.

Østre Landsrets Dom af 3 December 1928: De Sagsøgte, Firmaet Aage Havemanns Eftf, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Grosserer Axel Jørgensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til de Sagsøgte med 800 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til et andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Grosserer Axel Jørgensen, til Indstævnte, Firmaet Aage Havemanns Eftfl med 400 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 3 Februar 1917 blev der meddelt Grosserer Karl Ammentorp Patent paa en elektrisk Kærtelampe, beskyttet fra den 20 Maj 1916, Nr 21899.

I den den 12 Februar 1917 bekendtgjorte Beskrivelse af Patentet og Patentkravet karakteriseres Lampen ved, at den af Glødelampen uafhængige kærtelignende Cylinder med passende, eventuelt indstillelig Gnidning fastholder og centrerer en forskydelig Lampefatning, og det siges i Beskrivelsen, at den fornødne Gnidning mellem Cylinderen og Fatningen og dennes Centrering kan f Eks opnaas ved et Antal f Eks tre eller seks, paa Fatningen anbragte Knaster af passende blødt Materiale som Asbest, Kautsjuk og lignende, eller, som vist paa den Beskrivelsen medfulgte Tegning ved Anbringelsen af en Ring. Patentet er ifølge Anmeldelse til Patentregisteret af 29 Juli 1926 overdraget til Metalvarefabrikant Johan Henrik Fix og senere ifølge Anmeldelse af 27 Februar 1928 overdraget til Sagsøgeren under nærværende Sag, Grosserer Axel Jørgensen.

Da Grosserer Jørgensen mener, at Firmaet Aage Havemanns Efterfølgere har fremstillet og forhandlet en elektrisk Kærtelampe »Skandia Lys Armatur«, som er i Strid med den ham ved Patentet tillagte Eneret, har han under nærværende Sag paastaet nævnte Firma ved dets ansvarlige Indehavere, C A Olsen og A M B Nordrup, dømt til i Erstatning at betale ham et Beløb af 10 000 Kr eller et efter Rettens Skøn fastsat Beløb tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato, den 1 Maj 1928.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet, dels fordi det af dem forhandlede Lysarmatur ikke efter deres Formening er nogen Lampe, dels fordi Sagsøgerens Patent i Henhold til Bestemmelserne i Patentlovens § 1, 3, ikke burde være meddelt, idet til Patentet svarende forskydelige Lampefatninger kendtes længe inden Patentet.

Der er under Sagen afgivet Forklaringer af forskellige Vidner samt optaget Syn og Skøn af to af Retten udmeldte Sagkyndige, der med Hensyn til den af de Sagsøgte fremstillede og forhandlede kærtelignende Cylinder, indenfor hvilken en Fatning er anbragt forskydelig, idet der mellem Fatningen og Cylinderen er indrettet en Bladfjeder, blandt andet udtaler, at det paagældende Kærtelampearmatur konstituerer et klart Indgreb i den ved Patentet sikrede Eneret, idet det

efter Skønsmændenes Skøn dækkes af Patentkravet sammenholdt med de i Beskrivelsen anvendte Udtryk og nærmere angivne Enkeltheder.

Efter de i Sagen tilvejebragte Oplysninger, derunder særligt de af den oprindelige Opfinder af den patenterede Lampe, Fabrikant Busch og af Metalvarefabrikant Michaelsen afgivet Forklaringer, maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at der inden Patentet kendtes og i mange Tilfælde almindelig anvendtes forskydelige Lampefatninger, hvis Spænding mod Kærtevæggen opnaaedes ved Kork, Kautsjuk, Omvikling eller andet, og at der teknisk ikke var nogen Forskel mellem Patentet og disse Konstruktioner.

Herefter findes der vel ikke efter alt det foreliggende at kunne gives de Sagsøgte Medhold i, at Skandia Lys Armatur som ikke værende nogen Lampe ikke kan komme i Strid med Sagsøgerens Patent, men der maa gives dem Medhold i, at den paastaaede Opfindelse allerede paa den Tid, da Patentet meddeltes, var bragt saa aabenlyst til Anvendelse her i Landet, at et Patent som det meddelte i Medfør af § 1, 3, i Lov Nr 69 af 13 April 1894 ikke burde være indrømmet.

De Sagsøgtes Paastand om Frifindelse vil herefter være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgeren have at betale til de Sagsøgte med 800 Kr, hvori er indbefattet Omkostninger ved det afholdte Syn og Skøn.

Tirsdag den 8 Oktober.

Nr 239/1929.

Rigsadvokaten

mod

Edvard Henry Antonius Stjernholt (Bache),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr 98 af 29 Marts 1924, jfr Lov Nr 107 af 9 April 1926.

Sø- og Handelsrettens Dom af 6 Juli 1929: Tiltalte, Forretningsleder Edvard Henry Antonius Stjernholt, bør inden 14 Dage efter denne Doms Afgivelse til Københavns Kommunes Kasse bøde 100 Kr og betale Sagens Omkostninger.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Sø- og Handelsretten afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte dels af det offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte

Edvard Henry Antonius Stjernholt til Højesteretssagfører Bache 50 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag er Forretningsleder Edvard Henry Stjernholt ifølge Anklageskrift af 19 Juni 1929 sat under Tiltale til Straf for Overtrædelse af § 1, jfr § 2 i Lov Nr 98 af 29 Marts 1924, jfr Lov af 9 April 1926 i følgende Anledning: Tiltalte har i Maj Maaned d A til Paavirkning af Efterspørgslen af hans Varer udbudt Varer til Salg — ogsaa gennem Pressen — under urigtig eller vildledende Angivelse i Henseende til Prisforhold og ligeledes urigtig eller vildledende givet det Udseende af, at hans Virksomhed er nærmere tilknyttet Provinspressen.

Tiltalen er rejst efter Begæring af Københavns Bogtrykkerforening, tiltraadt af Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk.

Tiltalte, der efter sin Forklaring i Begyndelsen af Maj d A begyndte en Virksomhed, som han kaldte »Provinscentralens Trykkeriekspedition«, lod den 7 Maj i »Berlingske Tidende« indrykke en Annonce, hvorefter dette Firma som Reklame i 3 Dage modtog Ordre paa enhver Art Forretningstryksag og leverede den gratis mod Betaling af Papirets Værdi. Klageren bestilte i Henhold hertil 500 Regningsblanketter, for hvilke der blev betalt 5 Kr 50 Øre, hvilket Beløb efter det oplyste dækker baade Papirets og Trykningens Pris.

Tiltalte, der ikke vil erkende sig skyldig i nogen Overtrædelse af den anførte Lov, har givet en Forklaring, hvorefter Annoncens Indhold dog skulde være rigtigt, nemlig dels at det er en Forudsætning, at Kunden samtidig køber en Cliche, hvorpaa Tiltalte kan tjene saa meget, at Tryksagen kan sælges saa meget billigere, dels at der skal bestilles mindst 10 000 Eksemplarer, for at Trykningen kan blive gratis.

Selv om det maatte forholde sig rigtigt, at Tiltalte under de nævnte Forudsætninger kunde levere Tryksagerne for Papirets Pris — hvad der iøvrigt meget bestemt bestrides fra Klagerens Side — findes Annoncens Indhold at maatte betegnes som urigtigt og vildledende.

Tiltalte har endvidere paa sine Forretningspapirer — Brevpapir, Reklamekort m m — betegnet sin Forretning som »Provinspressen, Fællesredaktion« og derved, samt ved disse Papirers øvrige Indhold, urigtigt givet det Udseende af, at han havde nærmere Forbindelse med et stort Antal Provinsblade, og at det derfor vilde være særlig fordelagtigt at træde i Forbindelse med hans Firma.

Efter Tiltaltes Forklaring i Retten er den omhandlede Virksomhed nu ophørt.

Da Tiltalte ved sit her beskrevne Forhold findes at have gjort sig skyldig i Overtrædelse af de anførte Lovbestemmelser, vil han være at anse med en Københavns Kommunes Kasse tilfaldende Bøde efter Omstændighederne af 100 Kr.

I Sag Nr 172/1929 (**Rigsadvokaten mod Anders Villum Andersen**) i hvilken Sag der ved Højesterets Kendelse af 27 August 1929 (HRT 1929 p 308 ff) var forlangt indhentet nærmere Oplysninger, blev der den 8 Oktober 1929 afsagt saalydende Højesteretsdom:

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-anket dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

Efter Dommens Afsigelse har Domfældte paavist Ejendommen Mejlgade Nr 51 i Aarhus som det Sted, hvor han har købt Kosterne. Efter det iøvrigt oplyste maa det imidlertid antages, at denne Forklaring ikke er rigtig.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Anders Villum Andersen til Højesteretssagfører Martensen-Larsen 100 Kroner.

Nr 33/1929. **Dyrlæge Carl Vilhelm Jørgensen (Selv)**

m o d

Forsikringsselskabet Heimdal (Bache),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udbetale et Forsikringsbeløb.

Østre Landsrets Dom af 14 Januar 1929: De Sagsøgte, Forsikringsaktieselskabet »Heimdal«, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Dyrlæge Carl Vilhelm Jørgensen, i denne Sag fri at være. Inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse bør Sagsøgeren i Sagsomkostninger til de Sagsøgte betale 300 Kr under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Dyrlæge Carl Vilhelm Jørgensen,

til Indstævnte, Forsikringsaktieselskabet »Heimdal«, med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Police af 4 Januar 1927 forsikrede Forsikringsaktieselskabet »Heimdal« mod Indbrudstyveri for indtil 40 000 Kr Effekter, tilhørende Dyrnlæge K V Jørgensen, nemlig Guld- og Sølvsager, Malerier og Kunstværker, videnskabelige og andre Samlinger samt Indbo m m; Effekterne beroede i en ubeboet Villa »Øresund« i Kokkedal. Dyrnlæge Jørgensen, der vendte tilbage til København fra Udlandet den 10 Februar s A om Aftenen, erfarede straks, at der Natten til den 10 Februar havde været Ildebrand i Villaen. Jørgensen tog derefter den næste Dag ud til Villaen, og da han mente, at der var stjaalet en stor Del af hans i Villaen opmagasinerede Ejendele, gav han Selskabet telefonisk Meddelelse herom, ligesom han foretog Anmeldelse til Politiet i Hørsholm; paa Opfordring af Politiet udfærdigede han en Fortegnelse over de Effekter, han havde haft beroende i Villaen. Den 18 s M blev han anholdt som sigtet for Assurancesvig og falsk Anmeldelse og fængslet den 19 s M; han blev først løsladt den 8 December s A. Efter Modtagelsen af Meddelelsen om Tyveriet tilsendte Selskabet ham en Blanket til Skadeanmeldelse, men fik den ikke tilbage. I en Skrivelse af 15 December 1927 til Forsikringsselskabet anførte Jørgensens Sagfører, at Jørgensen havde været ude af Stand til at foretage behørig Skadesanmeldelse, dels fordi han var fængslet, dels fordi han ikke havde Adgang til de Effekter, der fandtes i Villaen, og til dem, som var taget i Besiddelse af Politiet; den 31 August 1928 fik han fra Politimesteren Meddelelse om, at Effekterne stod til hans Disposition. Jørgensens Sagfører har flere Gange i Tiden efter 15 December 1927 opfordret Selskabet til at yde sin Medvirkning til Opgørelse af Skaden, men Selskabet har — under Henviisning til, at Fristen for Indgivelse af Skadesanmeldelse var oversiddet — erklæret Sagen for sig uvedkommende.

Under Anbringende af, at han, af ham ganske utilregnelige Omstændigheder, har været hindret i at opfylde Forsikringsbetingelserne paa dette Punkt, har Sagsøgeren, Dyrnlæge Carl Vilhelm Jørgensen under denne Sag paastaet de Sagsøgte, Forsikringsaktieselskabet »Heimdal«, kendt erstatningspligtig i Henhold til den tegnede Police og tilpligtet at foretage Skadesopgørelse i Anledning af et i Villaen foretaget Ind-

Færdig fra Trykkeriet den 16 Oktober 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokollsekretærer.

78. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 18

Tirsdag den 8 Oktober.

brudstyveri, der maa antages forøvet i Tiden fra den 7 til den 10 Februar 1927.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse under Henvisning til, dels at Sagsøgeren har overtraadt de almindelige Forsikringsbetingelser i §§ 6 e og 12 a og b, dels at der ikke er ført Bevis for, at der er foretaget noget Indbrudstyveri eller, at der overhovedet er stjaalet noget-somhelst, dels at Sagsøgerens Forhold er svigagtigt overfor Selskabet, og endelig, at en Dom som den paastaaede ikke kan gives, idet Sagsøgeren formentlig i hvert Fald maatte have nedlagt Paastand om Tilkendelse af et bestemt Beløb. Efter Parternes Begæring er ved Rettens Beslutning den første Indsigelse gjort til Genstand for særskilt Forhandling og Paakendelse. Forsikringsbetingelsernes § 6 e er saalydende: »Det er en Betingelse for Selskabets Erstatningspligt:

— — — —
e) at den Forsikrede i Skadestilfælde meddeler Selskabet enhver mundtlig eller skriftlig Oplysning, dette maatte ønske til Konstatering af Skadens Beskaffenhed og Størrelse, og ikke under Skadesopgørelsen gør sig skyldig i nogen bevidst urigtig Opgivelse eller Fortielse.

— — — —
og 12 a—b saalydende:

»Krav paa Erstatning fortabes:

a) for de Genstandes Vedkommende, der ikke senest 14 Dage efter, at Tyveriet er kommet til Forsikredes Kundskab, er Selskabet opgivne som bortstjaalne eller beskadigede.

b) naar Stævning mod Selskabet i Tilfælde, hvor dette har nægtet Godkendelse af et anmeldt Krav eller en Del deraf, ikke er forkyndt inden 3 Maaneder efter, at Afslaget er vedkommende skriftlig meddelt.«

De Sagsøgte har nærmere gjort gældende, at Sagsøgeren har overtraadt disse Bestemmelser ved ikke at udfylde og tilbagesende den ham den 11 Februar tilsendte Blanket til Skadesanmeldelse; en af Selskabets Sagfører den 22 December fremsendt Blanket er ej heller blevet tilbagesendt, og paa dette Tidspunkt var Sagsøgeren løsladt. De Sagsøgte har endvidere hævdet, at naar Sagsøgeren den 18 Februar overfor Politiet har kunnet afgive en Fortegnelse over de formentlig stjaalne Effekter — en Fortegnelse, som Sagsøgeren under Domsforhandlingen har betegnet som i det væsenligste korrekt — har han ogsaa været i

Stand til at opfylde sine Pligter efter Forsikringsbetingelserne; under alle Omstændigheder er der intet godtgjort om, at Politiet kan antages ikke at have villet give hans Sagfører Adgang til at efterse de i Behold værende Effekter eller give Sagføreren en Fortegnelse over disse sendt; Sagsøgeren har end ikke assereret, at han forgæves har forlangt en saadan Fortegnelse. Allerede den 22 December 1927 meddelte de Sagsøgte Sagfører, at Selskabet bestred Sagsøgerens Krav; men Stævning blev først forkyndt den 27 Oktober 1928, fra hvilket Tidspunkt der — efter hvad de Sagsøgte yderligere fremhæver — var forløbet over 3 Maaneder, siden Statsadvokaten havde frafaldet Tiltale mod Sagsøgeren.

Retten maa herefter finde, at Sagsøgeren ikke har godtgjort at have været forhindret i at opfylde de citerede Forsikringsbetingelser, og idet der maa gives de Sagsøgte Medhold i, at Overholdelse af disse Frister har reel Betydning, da det efter lang Tids Forløb vil være umuligt eller i hvert Fald i høj Grad vanskeliggjort at oplyse Sagen behørigt og at efterspore de stjaalne Effekter, vil de Sagsøgte allerede af denne Grund være at frifinde.

I Sagsomkostninger vil Sagsøgeren have at betale de Sagsøgte 300 Kr.

Onsdag den 9 Oktober.

Nr 99/1929. **Murersvend Espen Bjarne Thorsen**
(Stein efter Ordre)

mod

Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn
(Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om den indstævnte Forenings Pligt til at anerkende Appellanten som udmeldt fra 1 Januar 1926.

Østre Landsrets Dom af 18 Januar 1929: De Sagsøgte, Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Murersvend Espen Bjarne Thorsen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren de Sagsøgte med 125 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Som Sagen foreligger maa der gaas ud fra, at Appellanten fra det Tidspunkt i 1925, da han ønskede at udtræde af Fagforeningen, indtil han i Efteraaret 1928 begærede sig genoptaget i denne, ikke har arbejdet i Murerfaget. Det maa endvidere, navnlig under Hensyn til en af Appellanten efter Dommens Af-

sigelse afgivet Partsforklaring, som efter det iøvrigt foreliggende findes at maatte lægges til Grund ved Paadømmelsen, antages, at der under Forhandlingerne om Udmeldelsen, som væsenlig drejede sig om Betaling af den Appellanten da paa hvilende Restance, ikke fra Foreningens Side er stillet bestemte Krav om nærmere Dokumentation for Appellantens Angivender om Grunden til Udmeldelsen. Idet et Krav om Restancens Betaling som Betingelse for Udmeldelse er uhjemlet, maa det heretter tilskrives Foreningens eget Forhold, at Appellantens Udmeldelse ikke er kommet til at foreligge i en saadan Form, som Foreningen ønskede, og der vil derfor ikke kunne tages Hensyn til Foreningens Indsigelse om Mangler ved Udmeldelsesbegæringen. Herefter vil Appellantens Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Indstævnte at burde betale som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn, bør anerkende Appellanten, Murersvend Espen Bjarne Thorsen, som udmeldt af Foreningen fra 1 Januar 1926 at regne.

Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Indstævnte til Appellanten med 200 Kroner. Til det offentlige betaler Indstævnte de Afgifter, som skulde erlægges og det Stempelpapir som skulde bruges, saafremt Appellanten ikke havde haft fri Proces for Højesteret samt til Højesterets sagfører Stein i Salær 200 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag søger Sagsøgeren, Murersvend Espen Bjarne Thorsen, de Sagsøgte, Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn, tilpligtet at anerkende, at han er udmeldt af den sagsøgte Forening fra den 1 Januar 1926 at regne.

De Sagsøgte paastaar sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Sagsøgerens Fremstilling gaar ud paa følgende: I sidste Halvdel af 1925 henvendte han, der den 23 Oktober 1924 var blevet Medlem af den sagsøgte Fagforening, sig til den daværende Formand for nævnte Forening og begærede sig udmeldt af Foreningen under Henvi-
sning til, at han gik over i et andet Erhverv. Denne Udmeldelsesbegæring nægtede Formanden imidlertid at tage til Følge, idet han under Henvi-
sning til Foreningens Love krævede Dokumentation for, at Sagsøgeren gik over i et andet Erhverv, hvilket Sagsøgeren ikke mente sig forpligtet

til at give. Dette Standpunkt fastholdt derefter Foreningen ved fornyede Henvendelser fra Sagsøgerens Side dels i Februar og September 1926 og dels i April 1927. Det havde ved Sagsøgerens første Henvendelse til Fagforeningen i 1925 været hans Hensigt at tage privat Undervisning for derefter at søge Optagelse paa Kunstakademiet for at uddanne sig til Arkitekt. Paa Grund af ændrede Forhold maatte han dog efter i nogen Tid at have taget privat Undervisning opgive denne Plan, og han har derefter, bortset fra en længere Sygdomsperiode i 1926 og et kort Ophold paa Landet, ernæret sig ved Bogføring hos og som Repræsentant for sin Fader. I Slutningen af Aaret 1928 kunde han imidlertid opnaa Arbejde som Murer, og han henvendte sig derfor til den sagsøgte Forening for at søge Genoptagelse i denne, men fik her den Besked, at han aldrig har været udmeldt af Foreningen, fordi han ikke har enten forevist Borgerskab eller fremskaffet gyldigt Bevis for, at han er gaaet over i et andet Erhverv og ikke skal ernære sig som Murersvend, og at han følgelig skyldte Medlemsbidrag til Dato.

Den Bestemmelse i Foreningens Love, der handler om Udmeldelse, og om hvis Forstaaelse Striden staar, findes i § 4, 5 Stk og lyder saaledes:

»Ingen kan udmelde sig, uden ved at han enten løser Borgerskab (som forevises) eller gaar over i et andet Erhverv. Dog kan ingen udmeldes med Borgerskab, for at indtage fastlønnet Arbejde som Murer.

Ved Genindmeldelse maa Vedkommende bevise, at han i det Tidrum, han har været udmeldt, udelukkende har ernæret sig enten som Mester eller ved andet Erhverv.«

Denne Bestemmelse skal efter Sagsøgerens Formening forstaaes saaledes, at Dokumentation kun kan kræves, naar Udmeldelsesgrunden er, at der løses Borgerskab, medens der, naar vedkommende gaar over i andet Erhverv, kun kræves en simpel Begæring om Udmeldelse. De Sagsøgte hævder derimod, at Bestemmelsen maa forstaaes og altid er blevet forstaaet saaledes, at der af Foreningen kan kræves Dokumentation for, at vedkommende gaar over i andet Erhverv og ikke fortsat skal ernære sig som Murer.

Heri findes der at maatte gives den sagsøgte Forening Medhold, idet den citerede Bestemmelse naturligt maa forstaaes saaledes, at der i begge de nævnte Tilfælde kan kræves Dokumentation for Udmeldelsesgrunden, og at det særlige for det første Tilfælde blot er, at Dokumentationen her skal føres paa en bestemt Maade, nemlig ved Forevisning af Borgerskab. Herved bemærkes, at den tidligere Formand for den sagsøgte Forening — Rassow — som Vidne har forklaret, at det har vist sig nødvendigt at kræve Dokumentation som anført, da der ikke sjældent fremkom Begæringer om Udmeldelse fra Personer, som man ikke havde noget videre Kendskab til.

Idet Sagens Afgørelse efter Parternes Procedure alene beror paa, om Sagsøgeren efter Foreningens Love har foretaget en gyldig Udmeldelse til den 1 Januar 1926, vil de Sagsøgte herefter i Overensstemmelse med deres Paastand være at frifinde, hvorved bemærkes, at det ikke kan tillægges nogen Betydning ved Afgørelsen, at Foreningens Love indeholder en Bestemmelse om, at »Murerefagets Arbejdsløsheds-

kasse er obligatorisk for Fagforeningens Medlemmer«, og at det under Sagen er oplyst, at Sagsøgeren er slettet af nævnte Arbejdsløsheds-kasse paa Grund af Restancer.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde betale de Sagsøgte med 125 Kr.

Torsdag den 10 Oktober.

Nr 90/1929. Sagfører **Viggo Kleisby** som Kurator i fhv Gaardejer **Jens Peter Madsens Konkursbo** (Selv)

mod

Kontrolassistent **Mads Jesper Madsen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt en af Fallenten til Indstævnte udstedt Panteobligation er udstedt pro forma.

Vestre Landsrets Dom af 1 Februar 1929: Sagsøgte, Kontrolassistent Mads Jesper Madsen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Sagfører Viggo Kleisby som Kurator i fhv Gaardejer af Hollensted Jens Peter Madsens Konkursbo, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte 350 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.
I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved en den 24 Maj 1924 udstedt den 5 Juni s A tinglæst Obligation med Pant i Ejendommen Matr Nr 5 g m fl af Hollensted By, Hallund Sogn næstefter 10 000 Kr til Landbosparekassen i Aalborg, en Aftægtsydelse kapitaliseret til 500 Kr og en Obligation paa 1100 Kr til Jesper Madsen m fl erkendte Gaardejer Jens Peter Madsen som anerkendt Gæld at være skyldig til sin Broder Sagsøgte, Kontrolassistent Mads Jesper Madsen af Nørholm, et Beløb af 40 000 Kr, der skulde forrentes med 4½ pCt p a og tilbagebetales med ½ Aars Varsel til en 11 Juni eller 11 December Termin. Ved Skøde af 20 December s A overdrog Jens Peter Madsen til sin Svoger, fhv Gaardejer af Hollensted Jens Chr Pedersen, den ovennævnte Ejendom med Besætning, Inventar m m. Ifølge Skødet skulde Sælgeren være fyldestgjort for Overdragelsen

derved, at Køberen overtog og forrentede den Ejendommen paahvilende Gæld, nemlig Gælden til

Landbosparekassen	10 000 Kr.
Den ovennævnte Aftægtsydelse	
Gælden til Jesper Madsen m fl	1 100 —
med Renter 4 pCt p a fra 11 December 1916	352 —
Skyld til Tylstrup og Omegns Mergelselskab	2 520 —
og Gæld til Kontrolassistent Jesper Madsen	7 500 —

ifølge Obligation for indtil 40 000 Kr til Rente 4½ pCt p a, hvorpaa skyldes de nævnte 7500 Kr.

med Rente fra 11 December 1924, hvilken sidste Obligation er identisk med den ovennævnte den 24 Maj 1924 udstedte Obligation.

Den 6 Februar 1925 afholdtes der en Arrestforretning hos Jens Peter Madsen efter Begæring af Handelsfirmaet Winther & Andersen i Brønderslev, der havde tilgode hos Madsen for leverede Varer 18 999 Kr 19 Øre, som Madsen under Arrestforretningen erkendte at skyldes, men erklærede sig ude af Stand til at betale eller stille Sikkerhed for. Ved Kontrakt af 17 s M anerkendtes Madsen, der var forblevet boende paa Ejendommen sammen med sin Moder, som ansat som Bestyrer af Ejendommen fra Overdragelsen at regne mod en aarlig Løn af 900 Kr, medens Jens Chr Pedersen indtil Februar 1927 blev boende paa en ham tilhørende Ejendom paa Katholm Mark. Ved et af Skifteretten for Sæby Købstad m v, den 17 Februar 1925 — altsaa samme Dag som Bestyrerkontrakten oprettedes — afsagt Dekret blev Jens Peter Madsens Bo i Henhold til Begæring af fornævnte Handelsfirma taget under Konkursbehandling, og i Boet er Firmaet eneste Kreditor. Efter at der senere var indledet kriminel Undersøgelse mod Fallenten og Pedersen i Anledning af Ejendomshandlen, blev der den 3 Marts 1927 af Fogden nedlagt Forbud gældende for Tiden til 1 Juli s A mod, at Pedersen afhændede, bortforpagtede, bortlejede eller pantsatte — helt eller delvist — den heromhandlede Ejendom og sammes Tilbehør, derunder Besætning og Inventarium, Avl og Afrøde, dog kun saaledes, at det — bortset fra den faste Ejendom — skulde være Sagsøgte tilladt at foretage saadanne Dispositioner, som var nødvendige for at holde Ejendommen i forsvarlig Drift. Ved Vestre Landsrets Dom af 2 Maj 1927 i fornævnte kriminelle Sag blev saavel Fallenten som Pedersen anset skyldige i Overtrædelse af Straffelovens § 260 og idømt Straffe af henholdsvis 60 og 40 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost, idet det i Dommen udtales, at Jens Peter Madsen dengang Overdragelsen fandt Sted, maatte forudse, at en Fallit vilde blive Følgen deraf, at han med Overdragelsen har forbundet egennyttig Hensigt, idet han derved vilde opnaa at forblive paa Ejendommen med Løn og ernære sig og sin Moder af den som hidtil, at Formaalet med Overdragelsen har været at unddrage Boet dets eneste Aktiv, samt at der herved maa antages at være tilføjet Boet et Tab, hvorved bemærkes, at Ejendommens Værdi ved en i Juni Maaned 1926, efter at Ejendomspriserne siden Overdragelsen har været nedadgaende, afholdt Vurderingsforretning, er blevet anslaaet til med en kun lidt større Besætning samt Løsøre at udgøre 28 800 Kr, heraf den faste Ejendom alene 23 000 Kr, medens de Ejendommen ved Overtagelsen

paahvilende Behæftelser, som Pedersen overtog den for, i Virkeligheden kun beløb sig til højst 25 000 Kr, og at Pedersen har været indforstået med disse Omstændigheder. Denne Dom stadfæstedes ved Højesterets Dom af 23 November s A i Henhold til dens Grunde.

Da der ikke var blevet betalt Renter af den fornævnte til Sagsøgte udstedte Obligation, gjorde han i Juni 1927 Udlæg i Ejendommen og tog den til brugeligt Pant, og den 5 Oktober s A afholdtes der efter hans Begæring Tvangsauktion over Ejendommen, og paa denne Auktion, ved hvilken Ejendommen blev opaaft med Forpligtelse for Køberen til udenfor Købesummen at respektere fornævnte Aftægtsydelse til Fallentens Moder, blev Direktør i det fornævnte Firma, Winther højstbydende med et Bud paa 20 000 Kr, paa hvilket Bud han fik Hammerslag. Paa Auktionen blev de Krav, der ifølge Pantebøgerne skulde være lodtagne i Købesummen opgjort til mellem 20 000 Kr og 21 000 Kr, men der har ikke fundet nogen Udbetaling af Købesummen Sted, idet Sparekassen er indgaaet paa at lade sin Prioritet blive indestaaende i Ejendommen, og idet man, da der ved Auktionsvilkaarenes Fastsættelse viste sig Uenighed mellem de øvrige interesserede — af Konkursboets Kurator blev det saaledes gjort gældende, at Sagsøgtes Obligation var udstedt pro forma, og at han derfor ikke havde Krav paa Andel i Købesummen — enedes om at optage en Bestemmelse i Auktionsvilkaarene, gaende ud paa, at Købesummen — bortset fra, hvad i Prioritet havde Krav paa — ikke skulde udloddes, men at der dermed skulde forholdes efter Reglerne i Retsplejelovens § 568, jfr § 581. I Auktionsvilkaarene var det derhos bestemt, at, hvad der maatte blive tilovers af Købesummen, efter at Prioriteterne var dækket, skulde udbetales til »Ejeren eller hvem der i hans Sted maatte være dertil berettiget.«

Af Sagsøgeren, Kurator i fornævnte Konkursbo Sagfører Viggo Kleisby i Aalborg, samt oftnævnte Firma var der imidlertid anlagt Rets-sag mod Jens Chr Pedersen, under hvilken Sag den endelige Paastand bl a gik ud paa, at Konkursboet i Forhold til Pedersen og fremfor ham kendtes berettiget til den Del af Købesummen for Ejendommen, som i Henhold til det paa Tvangsauktionen passerede ikke tilkom lovlige Pant-havere i Ejendommen. Denne Paastand blev ved nærværende Rets Dom af 30 Maj 1928 taget til Følge, idet det i Dommen udtales, at da det ved fornævnte Højesteretsdom var fastslaaet, at J C Pedersen ved Købet af Ejendommen havde gjort sig skyldig i et overfor Fallentens Kreditorer strafbart Forhold, maatte han i Henhold til Grundsætningen i Straffelovens § 300 i Forhold til Konkursboet være pligtig at lægge et efter Udfaldet af Auktionen mulig fremkommende Overskud fra sig.

Paa et derefter i Henhold til Retsplejelovens § 581 den 5 Juli s A afholdt Møde fremlagde Fogden Udkast til Fordeling af Auktionskøbesummen, og ifølge dette andrager den Del af Købesummen, der skal fordeles, 9826 Kr 49 Øre, hvoraf Sagsøgte skulde have udbetalt 8639 Kr 74 Øre, til hvilket Beløb Sagsøgtes Tilgodehavende efter hans fornævnte Obligation paa 40 000 Kr var opgjort med Renter og Omkostninger. Jens Peter Madsens Konkursbo protesterede imidlertid imod, at Beløbet blev udbetalt til Sagsøgte, idet Boet gjorde gældende, at Obligationen paa de 40 000 Kr var udstedt pro forma og herefter ikke skulde

respekteres af Boet, der saaledes i Medfør af nysnævnte Dom af 30 Maj 1928 maatte have Krav paa det paagældende Beløb. Da Forlig ikke kunde opnaas, blev Tvisten af Fogden henvist til Afgørelse ved de almindelige Domstole, og Konkursboets Kurator har derefter i Henhold til Beslutning paa en Skiftesamling anlagt nærværende Sag, hvorunder han har nedlagt Paastand om, at Boet kendes berettiget til de fornævnte 8639 Kr 74 Øre, idet han har gjort gældende, at Sagsøgte da den oft-nævnte Panteobligation blev udstedt, intet havde tilgode hos Fallenten, og at Obligationen i al Fald er udstedt pro forma.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet, saaledes at Fordelingsudkastet stadfæstes.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at t Fallenten, siden hans Fader døde i 1899, har drevet den paagældende Ejendom indtil 1914 som Bestyrer for sin Moder og derefter som Ejer, at han i Tidens Løb ved Køb af forskellige Parceller har forøget dens Tilliggender fra ca 10 til ca 24 Tdr Land, at han ved en Omprioritering i 1916 optog det fornævnte Laan paa 10 000 Kr i Landbosparekassen i Aalborg, at der samtidig paa en paa Sagsøgtes Navn lydende Kontrabog med nævnte Sparekasse blev indsat et Beløb paa 4600 Kr, at Sagsøgte i Oktober 1919 har indsat det paa Kontrabogen med Landbosparekassen indsatte Beløb med paaløbne Renter paa en Kontrabog med Vester Brønderslev Sogns Spare- og Laanekasse, samt at t der allerede i 1904 er oprettet en anden ligeledes paa Sagsøgtes Navn lydende Kontrabog med sidstnævnte Sparekasse, paa hvilken Bog der i Tiden indtil 1923 stadig er indsat og hævet, og at t der paa de 2 nævnte Kontrabøger nu kun indestaar Smaabeløb, idet der den 30 Juni 1923 er hævet paa den ældre Bog 650 Kr og paa den ny Bog 2675 Kr, hvilke Beløb blev indsat paa en paa Sagsøgtes Navn lydende Kontrabog med en Sparekasse i Skærbæk i Sønderjylland, hvor Sagsøgte da virkede som Kontrolassistent.

Efter den af Sagsøgte givne Fremstilling, der i det væsentlige stemmer med Fallentens Forklaringer, har denne — der stadig vil have drevet Ejendommen i Hollensted med Underskud — siden 1907 af og til modtaget Laan af Sagsøgte, der efter sin Forklaring lige siden sine Drengear har lagt Penge op af sin Arbejdsfortjeneste. Fallentens Gæld til Sagsøgte var herved efterhaanden vokset til ca 4000 Kr, og da Laanet i Landbosparekassen i 1916 kom til Udbetaling, fik Sagsøgte sit Tilgodehavende betalt, og det er efter hans videre Forklaring dette Beløb, som i 1916 blev indsat i nævnte Sparekasse, og som i 1919 blev overflyttet til den ny Kontrabog med Sparekassen i Vester Brønderslev. Fallenten vedblev imidlertid at modtage Forstrækninger af Sagsøgte, saaledes hævde han den 9 December 1919 paa den ældre Kontrabog med nysnævnte Sparekasse 500 Kr, i 1921 laante han kontant 600 Kr og den 31 Marts 1922 3000 Kr, som Sagsøgte selv hævde paa den ny Kontrabog, hvorhos Fallenten henholdsvis den 19 Februar og den 30 Marts 1923 hævde hver Gang 1000 Kr paa samme Kontrabog, hvilken Bog han i lang Tid har haft i sin Besiddelse og haft Tilladelse til at hæve paa. Efter Sagsøgtes og Fallentens videre Forklaringer fandt der i Sommeren 1923 en Opgørelse Sted imellem dem, hvorefter Sagsøgte — iberegnet et Beløb paa 500 Kr, som Fallenten skyldte ham i Løn, og

et Beløb paa 300 Kr, som Sagsøgte havde udlagt til Køb af en Ko, samt et Rentebeløb — skulde have tilgode ialt 7000 Kr, og de har i saa Henseende henvist dels til Optegnelser, som Fallenten har foretaget i en Lommebog, dels til et Brev fra Fallenten til Sagsøgte dateret 7 Juli 1923. Med Hensyn til de Omstændigheder, under hvilke Obligationen paa de 40 000 Kr blev oprettet, har Sagsøgte — i det væsentlige overensstemmende med Fallenten — forklaret, at han flere Gange havde anmodet Fallenten om at faa Sikkerhed for sit Tilgodehavende, at Fallenten — der ikke havde raadført sig med ham angaaende Obligationens Udstedelse — under et Besøg, som Sagsøgte antagelig i Sommeren 1924 aflagde i Hollensted, foreviste ham Obligationen, at han udtalte sin Tvivl om, hvorvidt Obligationen var gyldig, da den lød paa et meget større Beløb, end han havde tilgode, at han i den Anledning raadspurgte en Sagfører i Tønder, samt at han følte sig beroliget ved Sagførers Udtalelser og lod Obligationen blive hos Fallenten, der sendte den til en Sagfører i Dronninglund.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgeren nærmere anført, at det maa være Sagsøgtes Sag at føre Bevis for, at det paastaaede Tilgodehavende eksisterer, og at Obligationen efter sit Indhold og de Omstændigheder, under hvilke den er oprettet, ikke kan tjene som Bevis i saa Henseende, ligesom Bevis heller ikke paa anden Maade er ført. Hvad særlig angaar de af Sagsøgte og Fallenten afgivne Forklaringer, har Sagsøgeren hævdet, at disse Forklaringer har været vaklende og efter alt foreliggende ikke kan nyde Tiltro, og Sagsøgeren har i denne Forbindelse fremhævet, at der ikke er noget, der tyder paa, at Fallenten har haft nødig at optage Laan hos Sagsøgte, og at det ligger nær at antage, at den ny Kontrabog med Sparekassen i Vester Brønderslev, paa hvilken Bog Størstedelen af de heromhandlede Beløb er hævdede, i Virkeligheden tilhører Fallenten, idet det første Indskud paa Bogen som nævnt hidrører fra de fornævnte i Landbosparekassen i Aalborg ved Omprioriteringen af Fallentens Ejendom i 1916 indsatte Penge. Sagsøgeren har endvidere anført, at den oftnævnte Obligation, til hvis Udstedelse Fallenten har taget Initiativet, og som Sagsøgte aldrig har haft i sin Besiddelse og aldrig har faaet Renter af, ikke kan antages at være udstedt for at skaffe ham Sikkerhed for et muligt Tilgodehavende hos Fallenten, men maa ses som et Led i Fallentens Transaktioner for at unddrage sine Kreditorer Fyldestgørelse, hvilket efter Sagsøgerens Formening navnlig ogsaa bestyrkes ved, at hverken Fallenten eller hans fornævnte Svoger i Anledning af Salget af Ejendommen i December 1924 har foretaget sig noget for at opnaa Sagsøgtes Samtykke til, at Obligationen kunde blive indestaaende i Ejendommen.

Ligesom der nu særlig under Hensyn til, at det drejer sig om nære Paarørende, ikke kan tillægges denne sidste Betragtning nogen afgørende Vægt, saaledes findes der overhovedet ikke i det af Sagsøgeren anførte at være tilstrækkeligt Grundlag til at forkaste Sagsøgtes Fremstilling, der paa væsentlige Punkter bestyrkes ved Sagens øvrige Oplysninger herunder særlig de fornævnte Sparekassebøgers Udvisende. Herefter maa der gaas ud fra, at Sagsøgte har haft det paastaaede Tilgodehavende hos Fallenten, og idet Sagsøgte endvidere ved Obliga-

tionens Udstedelse og Tinglæsning maa anses at have opnaaet en paa lovlig Maade stiftet Panteret for sit Tilgodehavende — i hvilken Forbindelse fremhæves, at det ikke i denne Henseende kan være afgørende, om Fallenten maatte have udstedt Obligationen med et større Paalydende end nævnte Tilgodehavende for at sikre sig mod Forfølgning af sine øvrige Kreditorer — kan Konkursboet ikke i Forhold til Sagsøgte have Krav paa den under Sagen omstridte Del af Auktionskøbesummen, hvorved bemærkes, at der ikke er fremsat nogen Indsigelse mod, at Sagsøgtes Krav i Henhold til Obligationen under Auktionen med Renter og Omkostninger er opgjort til 8639 Kr 74 Øre.

Sagsøgtes Frifindelsespaastand vil saaledes være at tage til Følge som nedenfor anført.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgeren have at godtgøre Sagsøgte med 350 Kr.

Nr 257/1928. Købmand **Adolf Lorenzen** (Cohn)

mod

Fhv Gaardejer **J P Witzke** (Landsretssagfører Torkild-Hansen),

betræffende Betaling af en af Indstævnte akcepteret Veksel.

Arrestforretning af 5 Januar 1928.

Dom afsagt af Als Nørre- og Sønder Herreders Ret den 14 Marts 1928: Den paagældende Arrestforretning bør som lovlig gjort og forfulgt staa ved Magt. Sagsøgte, Gaardejer Jørgen Peter Witzke, Ketting, repræsenteret ved sin Lavværg, Proprietær Jessen, Majbølggaard, bør til Sagsøgeren, Købmand Adolf Lorenzen, Hundslev, inden 15 Dage fra Dommens Afsigelse mod Udlevering af den paagældende Veksel i kvitteret Stand betale 4704 Kr 35 Øre med Renter af 4565 Kr 23 Øre 6 pCt p a fra 18 December 1927, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Vestre Landsrets Dom af 30 August 1928: Den foretagne Arrestforretning ophæves. Appellanten, fhv Gaardejer Jørgen Peter Witzke, bør for Tiltale af Indstævnte, Købmand Adolf Lorenzen, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten 500 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Efter samtlige foreliggende Oplysninger kan der ikke gaas ud fra, at Indstævnte, da han udstedte Vekslen, var ude af Stand til at handle fornuftmæssigt, og Underrettens Dom vil derfor efter Appellantens Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten og for Højesteret vil Indstævnte have at betale til Appellanten med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Underrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten og Højesteret betaler Indstævnte, fhv Gaardejer Jørgen Peter Witzke, til Appellanten, Købmand Adolf Lorenzen, med 1000 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag paastaar Sagsøgeren, Købmand Adolf Lorenzen, Hundslev, Sagsøgte, Gaardejer Jørgen Peter Witzke, Ketting, repræsenteret ved Lavværge, Proprietær Jessen, Majbølgaard, dømt til Betaling af 4565 Kr 23 Øre i Henhold til en af Gæstgiver Nis Jørgensen paa Sagsøgte trukket og af denne akcepteret Veksel pr 18 December 1927, af hvilken Sagsøgeren nu er Ejer, tilligemed Renter 6 pCt p a fra 18 December 1927, til Betaling sker, og 26 Kr. 46 Øre i Protestomkostninger. Endvidere paastaar Sagsøgeren en den 5 Januar 1928 til Sikkerhed for Vekselbeløbet foretaget Arrestforretning stadfæstet og Sagsøgte dømt at betale dens Omkostninger med 112 Kr 66 Øre.

Sagsøgte er paastaet frifundet under Sagen i Henhold til Retsplejelovens § 144 under Anbringende af, at han ved Underskriften paa Vekslen var sindssyg og derfor ikke mægtig og myndig til saaledes at forbinde sig, hvilket paastaas at have været Trassenten bekendt.

Det er under Sagen oplyst, at Sagsøgte for ca 1½ Aar siden efter som Sømand at have levet i økonomisk relativt indskrænkede Forhold arvede en Formue paa ca 600 000 Kr, at han derefter blev meget hængiven til Drik og ødsel og ufornuftig i sine økonomiske Dispositioner, at han i Efteraaret 1927 købte en Gaard paa Als for en Pris betydelig over dens Handelsværdi, at han tog ovennævnte Jørgensen som Bestyrer paa Gaarden og lod ham raade meget selvstændigt, samt at han den 29 November 1927 udstedte Vekslen til Jørgensen og samtidig med Forbehold underskrev en Erklæring, hvori han anerkendte Gælden og Jørgensens gode og dygtige Arbejde for ham.

Sagsøgte har siden Midten af December 1927 ligget syg som Følge af en Hjerneblødning og er den 22 December 1927 efter egen Begæring sat under Lavværgemaal. Ved de under Sagen fremlagte Erklæringer fra Professor Daniel Jacobsen, København, og Dr Thede, Augustenborg, er hverken direkte eller indirekte sagt, at Sagsøgte er eller har været sindssyg, men kun, at Hjerneblødningen maatte komme som Følge af overdføvet Alkoholforbrug i Forening med en arvelig belastet Hjerne, og af de under Sagen afgivne Vidneforklaringer kan heller ikke sluttes, at Sagsøgte i det hele taget eller dog, da han underskrev Vekslen, var

i en sådan Tilstand, at han ikke kunde forbinde sig. Vidneforklarin-
gerne giver det Indtryk, at Sagsøgte gennem den store Arv, der var til-
faldet ham, var ført ind i en Livsførelse, der rimeligvis støttet af en
skrøbelig Hjerne er resulteret i hans Sygdom. Særlig urimelige Dis-
positioner fra Sagsøgtes Side er, naar henses til hans Formues Størrelse,
ikke oplyst. At han købte den omtalte Gaard for dyrt, skyldtes for-
mentlig hans Lyst til at faa den fra tyske over paa danske Hænder.
At han lod Jørgensen bestyre den meget selvstændigt, kan forklares ved
hans Ukendskab til Landbrug, og naar han underskrev den under Sagen
omhandlede Veksel samtidig med, at han afgav den til Grund for den
liggende Skylderklæring med Forbehold, er dette forstaaeligt ud fra
den Betragtning, at han som velhavende Mand vilde have, at de Per-
soner, der skulde fyldestgøres gennem Vekselbeløbet, skulde have deres
Penge, men paa den anden Side vilde tage Forbehold overfor Jør-
gensen for det Tilfælde, at en grundig Gennemgang af deres Melle-
værende skulde vise, at den til Grund for Vekslens liggende Opgørelse
fra Jørgensens Side var urigtig.

Efter det anførte, idet tillige henvises til, at Sagsøgte ikke er begært
umyndiggjort, hvilket burde ske, hvis han mentes sindssyg, findes det
ikke dokumenteret, at Sagsøgte ved Underskriften paa Vekslen ikke var
mægtig og myndig til at forbinde sig, og Sagsøgte vil derfor være at
dømme overensstemmende med Sagsøgerens Paastand, idet Sagens Om-
kostninger tilkendes Sagsøgeren hos Sagsøgte med 200 Kr.

Landsrettsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 14 Marts 1928 af Retten for Als
Nørre og Sønder Herreder.

Til den i Dommen givne Sagsfremstilling føjes, at det henstaar uop-
lyst, om den i Dommen omhandlede Nis Jørgensen, til hvem Vekslen
blev udstedt, har noget reelt Tilgodehavende hos Appellanten, idet det
Regnskab, som fremlagdes ved Opgørelsen den 29 November 1927 paa
Bispegaarden, og paa Grundlag af hvilket Vekslen udstedtes var meget
mangelfuldt og udokumenteret.

Efter de foreliggende, tildels efter Underrettsdommens Afsigelse til-
vejebragte Oplysninger finder Retten at maatte gaa ud fra, at Appel-
lanten ved Vekslens Udstedelse har savnet Evne til at handle fornufts-
mæssigt. Herefter kan Vekslen ikke anses bindende for ham, og han vil
derfor være at frifinde for Indstævntes Tiltale, hvorhos den hos ham
foretagne Arrestforretning vil være at ophæve. I Overensstemmelse her-
med vil Underrettsdommen være at forandre.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde
godtgøre Appellanten med 500 Kr.

Nr 109/1929. Ejerlauget for Kærvangsallé, Vognfabrikant **A M Andersen**, Væver **Th Jensen**, Glarmester **M Andersen** og Brødkusk **H Vadsager** (Selv)

mod

Husejer **A Sørensen** (David),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Pligt til at betale Erstatning for Afbrydelse af en Stikvandedning til Indstævntes Ejendom.

Vestre Landsrets Dom af 8 Marts 1929: De Sagsøgte, Ejerlauget for Kærvangsallé ved Vognfabrikant **A M Andersen**, Væver **Th Jensen**, Glarmester **M Andersen** og Brødkusk **H Vadsager**, bør istandsætte den fra Hovedledningen i Kærvangsallé ind til Sagsøgerens, Husejer **A Sørensen**s Ejendom førende Stikledning og aabne for Vandtilførslen til denne Ejendom, alt uden Bekostning for Sagsøgeren, samt een for alle og alle for een til denne betale i Erstatning 200 Kr og i Sagsomkostninger 175 Kr. At efterkommes inden 6 Uger efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter at Hovedledningen i Juni 1929 var overgaaet til Aalborg Kommune, blev Vandtilførslen til Indstævntes Ejendom retableret. Indstævntes Paastand angaar herefter alene Erstatning for den ham tilføjede Skade.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil Appellanterne have at betale Indstævnte Erstatning, men Erstatningen findes efter det for Højesteret oplyste at burde forhøjes til 300 Kroner.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Appellanterne at burde betale Indstævnte med 375 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanterne, Ejerlauget for Kærvangs Allé, Vognfabrikant **A M Andersen**, Væver **Th Jensen**, Glarmester **M Andersen** og Brødkusk **H Vadsager** bør een for alle og alle for een til Indstævnte, Husejer **A Sørensen**, betale 300 Kroner og Sagens Omkostninger for begge Retter med 375 Kroner.

At efterkomme inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under Anbringende af, at de Sagsøgte, Ejerlauget for Kærvangsallé, Kærby, ved Vognfabrikant A M Andersen, Væver Th Jensen og Glarmester M Andersen, alle af Kærby, samt Brødkusk H Vadsager i Aalborg, uberettiget har ladet Stikledningen fra den i Kærvangsallé liggende Havevandledning afbryde, saaledes at Vandtilførslen til den Sagsøgeren, Husejer A Sørensen af Kærby, tilhørende Ejendom Matr Nr 20 ac og 20 ag, Aalborg Ladegaard, Budolfi Landsogn ophørte, har Sagsøgeren under nærværende Sag paastaet de Sagsøgte tilpligtet inden en af Retten fastsat Frist dels at istandsætte den paagældende Stikledning, dels at aabne for Vandtilførslen fra Hovedledningen ind til Ejendommen alt uden Bekostning for ham, samt endvidere paastaet de Sagsøgte tilpligtet in solidum at udrede til Sagsøgeren i Erstatning for Afsavn af Vand og Ulemper ved Afbrydelsen for Tiden fra 28 Marts 1928 til November s A 1000 Kr, subsidiært et af Retten fastsat Beløb. De Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Sagsøgte henvist til, at den den 11 Maj 1922 oprettede Vandlednings-Ejerlaugs-Deklaration hjemler dem Ret til, naar nogen Lodsejer undlader at betale noget ham paahvilende eller dog hans Ejendom vedrørende Bidrag til Renter, Afdrag m v eller noget Vandafgiftsbeløb i mere end 8 Dage efter, at han er opfordret til at indbetale det, da at afbryde hans Ejendoms Tilslutning til Hovedledningen. Idet Sagsøgeren trods gentagne Opfordringer ikke har været at formaa til at betale et Beløb paa 225 Kr, som den tidligere Ejer af hans Ejendom efter de Sagsøgtes Anbringende skal skylde dem, har de hævdet, at de i Henhold til Deklarationen har haft Føje til at afbryde Ledningen som sket. De har nærmere anført herom, at denne tidligere Ejer, mod hvem de har indgivet Bedragerianmeldelse, har oppebaaret forskellige Beløb for dem uden at kunne gøre Rede for 225 Kr, og at dette Beløb, da Bedragerianmeldelsen ikke har ført til noget Resultat, maa stamme fra, at Bidrag for den fornævnte Ejendom ikke er betalt. I denne Betragtningmaade kan der imidlertid efter det om den offentlige Undersøgelse oplyste ikke gives dem Medhold, og mod Sagsøgerens Benægtelse har de ikke iøvrigt fremskaffet nogetsomhelst Bevis for deres anførte Anbringende om, at Skylden hidrørte fra Restancer, der paahvilede Ejendommen.

Idet de Sagsøgtes Afbrydelse af Ledningen herefter har været ubeføjet, vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge, dog saaledes at Erstatningen, da intet nærmere er oplyst om Sagsøgerens Tab eller Ulemper, udover at han har maattet lade hente Vand i ca 300 m's Afstand, ikke findes at kunne sættes højere end til 200 Kr.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte ligeledes in solidum have at godtgøre Sagsøgeren med 175 Kr.

delsen, i hvilken Anmeldelse Grevskabet Lindendorfs Nettoformue blev opgjort til 8 210 507 Kr 01 Øre; heraf beregnedes Arveafgiften i Henhold til Lov Nr 147 af 10 April 1922 § 2 A under 17 s M af vedkommende Skifteret til at andrage 1030 505 Kr, hvilket Beløb Sagsøgeren den 31 s M indbetalte til Skifteretten.

Efter at det ved Højesterets Dom af 13 Marts 1925 var statueret, at de Statskassen i Tilfælde af Afløsning af Len, Stamhuse og Fideikommissgodser i Henhold til Lensafløsningsloven tilkommende Beløb kunde fradrages Ejendommens Værdi ved Beregningen af Formueskat, fremkom der under 7 Juni 1926 til Skattedepartementet et Andragende fra Lektor N P Andersen paa Sagsøgerens Vegne, hvori han under Henvi- ning til, at der ved Arveafgiftens Beregning ikke var taget Hensyn til den Byrde, svarende til 25 pCt af Majoratsformuens Værdi, som ved Lensafløsningsloven var lagt paa Formuen, androg om Tilbagebetaling af et Beløb paa 232 475 Kr 46 Øre som for meget erlagt Arveafgift, og i Skrivelse af 26 Marts 1928 til Lektor Andersen meddelte Departe- mentet, at man — efter at Departementet i Medfør af Arveafgiftslovens § 32, 3 Stk, havde optaget Arveafgiftsberegningen ved Sagsøgerens Sukcession den 5 September 1922 i Grevskabet Lindenberg til fornyet Prøvelse, — indgik paa at tilbagebetale det ansøgte Beløb 232 475 Kr 46 Øre. Da Grevskabet i Mellemtiden var blevet afløst, blev dette Beløb fordelt saaledes:

Afgift 25 pCt til Staten	58 118 Kr 86 Øre.
$\frac{2}{5}$ af Restbeløbet til Grevskabet Lindendorfs Suk- cessorfond	69 742 — 64 —
$\frac{1}{5}$ til Sagsøgeren personlig	104 613 — 96 —

tilsammen 232 475 Kr 46 Øre.

De Sukcessorfonden og Sagsøgeren personlig tilkommende Beløb, tilsammen 174 356 Kr 60 Øre, blev med Skrivelse af 4 April s A til- stillet Sagsøgeren.

Under 4 Maj s A fremsendte Lektor Andersen et nyt Andragende til Skattedepartementet, hvori han paa Sagsøgerens Vegne androg om yderligere Tilbagebetaling af 36 322 Kr som formentlig for meget erlagt Arveafgift, idet han gjorde gældende, at der af den Del af Majorats- formuen, som ved Afløsningen var henlagt til Sukcessorfonden, ikke burde være erlagt Kapitalarveafgift, men alene Rentenydelsesafgift. Her- til svarede Departementet i Skrivelse af 30 s M, at det ikke vilde med- virke til, at Arveafgiftsberegningen paany optoges til Prøvelse med Hen- syn til de af Lektor Andersen fremsatte nye Indvendinger mod Arveafgifts- beregningen. I Anledning af en Forespørgsel af 27 Juni s A fra Højeste- retssagfører Graae paa Sagsøgerens Vegne erklærede Departementet dog

Færdig fra Trykkeriet den 23 Oktober 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

78. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 19

Fredag den 11 Oktober.

i Skrivelse af 4 Juli s A, at det ikke vilde rejse Indsigelse mod, at den i Arveafgiftslovens § 32, 3 Stk, 2 Punktum, fastsatte Frist af 6 Uger regnedes fra Departementets fornævnte Skrivelse af 30 Maj s A, men at man iøvrigt forbeholdt sig sin Stilling med Hensyn til, at den nye Indvending først rejstes nu. Sagsøgeren har derefter ved Stævning af 10 Juli 1928 anlagt denne Sag, hvorunder han paastaar Skattedepartementet tilpligtet at tilbagebetale som formeget erlagt Arveafgift dels 14078 Kr 03 Øre til ham personlig, dels 9385 Kr 35 Øre til ham paa Grevskabet Lindendorfs Successorfonds Vegne; af begge Beløbene paastaas Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato.

De Sagsøgte, der i en Skrivelse af 23 Januar 1929 som Svar paa en Forespørgsel, foranlediget af Retten, har erklæret, at de samtykker i, at ovennævnte Skrivelse af 30 Maj 1928 til Lektor Andersen be-
tragtes som et Afslag paa det af ham paa Sagsøgerens Vegne rejste Krav, paastaar sig frifundet.

De af Sagsøgeren paastaaede Beløb fremkommer efter Sagsøgerens Angivelse saaledes:

Den Del af Grevskabets Formue, som blev henlagt til Successorfonden, er ved Arveafgiftsberegningen beregnet til 2081294 Kr 65 Øre, der afrundet til 2081250 Kr efter en Procent af 13 har givet en Arveafgift af 270562 Kr 50 Øre.

Da Sagsøgeren kun nyder Renterne af Successorfonden, bør Fremgangsmaaden ved Arveafgiftsberegningen efter Sagsøgerens Formening være følgende: Fondens Kapitaler bestaar af:

	Paalydende Værdi	Aarlig Rentydelse	Medregnet Værdi i Arveanmeldelsen
Panteobligationer 4 pCt uops.	924 925,—	36 997,—	730 284,50
— 4 — ops.	185 000,—	7 400,—	185 000,—
— 5 — uops.	326 650,—	16 332,50	326 650,—
— 5 pCt i Grevskabets Ejendomme	700 000,—	35 000,—	700 000,—
Nationalbankaktier (8 pCt)	32 200,—	2 576,—	44 275,—
Tiendebankoblig. 4 pCt	106 100,—	4 244,—	94 959,50
Kontant	125,65	5,—	125,65
	<u>2 275 000,65</u>	<u>102 554,50</u>	<u>2 081 294,65</u>

Kapitalen giver følgende aarlige Rentenydelse:

a)	Rentenydelse	Kr 48 646,—	af Kapitaler med 2	pCt	halvaarlig Rente			
b)	—	— 51 332,50	—	—	— 2½	—	—	—
c)	—	— 2 576,—	—	—	— 8	—	helaarlig	—

Rentenydelse

Ialt Kr 102 554,50.

Heraf bliver Kapitalværdien efter Statsanstaltens almindelige Rentesatser i nærværende Tilfælde, hvor Rentenyderen er født den 13 Juni 1890 pr 1 Marts 1923 efter en Skrivelse af 29 Juni 1928 fra Statsanstalten:

a)	Kr 873 196,—
b)	— 921 418,—
c)	— 46 033,—

Ialt Kr 1840 647,— afrundet Kr 1 840 600,—

Arveafgiften heraf vil andrage:

13 pCt af 1 840 600,— =	Kr 239 278,—
medens der er betalt i Arveafgift	— 270 562,50

Difference 31 284,50

Fra dette sidste Beløb maa drages Statens Andel 25 pCt = 7821 Kr 12 Øre, hvorefter fremkommer til Rest 23 463 Kr 38 Øre. Af dette Beløb tilfalder Successorfonden $\frac{2}{5}$ = 9385 Kr 35 Øre, medens Resten 14 078 Kr 03 Øre tilfalder Sagsøgeren.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgeren anført, at Lensafsløsningsloven har indført helt nye og gennemgribende Regler, hvis Konsekvenser man fra først af ikke har været klar over, men som først for en Del er blevet klarede ved de Tid efter anden faldne Højesteretsdomme. Sagsøgeren indgav derfor i sin Tid Arveanmeldelse uden at være klar over den nye Retsstilstand og betalte den af Skifteretten udregnede Arveafgift, der var beregnet som Kapitalafgift af hele Grevskabets Nettoværdi. Efter at det ved ovennævnte Højesteretsdom af 13 Marts 1925 var statueret, at Statens Andel 25 pCt var en Gældsbyrde, som ved Beregning af Formueskat kunde fradrages Formuen, har Skattedepartementet som anført ogsaa erkendt, at det samme maatte gælde ved Arveafgiftsberegningen, og tilbagebetalt det formeget erlagte Beløb. Men ogsaa med Hensyn til den Del af Majoratet, der ved Afløsningen udskilles som Successorfond maa antages at gælde noget særligt, nemlig at Sagsøgeren kun kan anses som Rentenyder af denne Del og ikke som Ejer; Arveafgiften skal derfor beregnes efter Reglerne om Rentenydelsesafgift og ikke som Kapitalafgift. Ordene i Lov Nr 147 af 10 April 1922 om Afgift af Arv og Gave § 4 litr B, hvor Successorfonden nævnes, kan ikke være afgørende; thi her foreskrives kun, at der skal svares Afgift af Erhvervelser vedrørende Succesfondens Midler, men hvorledes Afgiften skal beregnes, siges her intet om; dette maa udledes af Lovens senere

Bestemmelser, navnlig i §§ 16 og 17, jfr § 26 samt § 19. Denne sidste Paragraf angaar ikke Successorfonden, hvilket er statueret ved Højesterets Dom af 11 Maj 1926, og det naturlige maa da være som statueret ved denne Dom, at Kapitalafgift skal svares af, hvad man ved Arv bliver Ejer af, men kun Rentenydelsesafgift, naar man ved Arv kun erhverver en Indtægtsnydelse.

Lensafløsningsloven er en Tvangslov. Skønt den efter sine Ord giver Majoratsbesidderne A d g a n g til at begære Afløsning og synes at give dem Valg mellem Afløsning og Ikke-Afløsning, er de dog ved Bestemmelsen i Lovens § 11 tvungne til at vælge det første Alternativ. Loven har i Virkeligheden indført en Tredeling af de Majorater, som afløses, nemlig mellem Staten, som faar 20 eller som i nærværende Tilfælde 25 pCt af Majoratets Værdi, Slægten σ : Successorfonden, til hvilken skal henlægges $\frac{2}{5}$ af Resten, og Besidderen, som faar de $\frac{3}{5}$ til fri Raadighed. Og dette er ikke blot en retlig Deilng, men en faktisk, en Realitet. Dette er anerkendt med Hensyn til Statens Andel, men det samme maa gælde Slægtens Andel. Opgørelsen for Lensafløsningen i nærværende Tilfælde, der fandt Sted hen i Aaret 1923, er sket pr 1 Marts s A, og paa denne Dag, hvor ogsaa Arveanmeldelsen som nævnt blev indgivet, maa Successorfonden anses at være blevet udskilt. Hvis Arveanmeldelsen var indsendt efter Lensafløsningens Tilendbringelse, var Sagen efter Sagsøgerens Mening klar, da Opgørelsen af Formuen sker paa Grundlag af Forholdene paa Opgørelsens Tid, jfr Arveafgiftslovens § 17; men om Anmeldelsen sker før eller efter nævnte Tidspunkt kan ikke gøre nogen Forskel.

De Sagsøgte hævder herimod, at Sagsøgeren ved den tidligere Besidders Død den 5 September 1922 er succederet i Grevskabet Lindenborg som Helhed, og hverken paa dette Tidspunkt eller, da Arveanmeldelsen blev indgivet, eksisterede der nogen Successorfond. Man maa derfor følge Arveafgiftslovens Regler, som indeholdes bl a i § 4 litr b og § 19. Den førstnævnte taler om Succession i Len, Stamhuse og Fideikommiss — — — samt Erhvervelser vedrørende de i Indhold til Lensloven til Fordel for den successionsberettigede Slægt henlagte Midler og anser Majoraterne altsaa ikke som sprængt i tre Dele ved Loven, og sidstnævnte Bestemmelse siger udtrykkelig, at Besidderen af Len, Stamhuse og Fideikommiss ved Afgiftsberegningen skal anses som Ejere, hvilken Bestemmelse netop omfatter Sagsøgeren. Efter Lovens § 16 fradrages Gældsbyrder ved Beregningen af Arveafgift, hvorfor ogsaa er fradraget den Staten ved Lensafløsningsloven tillagte Andel af Lenet, σ : 25 pCt, men det Baand, som er lagt paa Lenet, at en Del skal henlægges som Successorfond, kan ikke sammenstilles hermed; dette er ikke nogen Gældsbyrde, men kun en Fortsættelse af det Majoratsbaand, som tiltid har hvilet paa Len, Stamhuse og Fideikommiss. Sagsøgerens Opfattelse vilde føre til, at Bestemmelsen i § 19, 1 Stk, vilde blive uden virkeligt Indhold samt til, at Kapitalafgift skal svares af en Del af Lenet og Rentenydelsesafgift af en anden Del. Majoratsbyrden har aldrig ved Arveafgiftsberegning kunnet fradrages, og Sagsøgeren kan ikke fordrø, at det skal ske for en Dels Vedkommende. Lenet var ikke afløst, da Arveafgiften

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Erstatningen bestemmes til 1200 Kroner. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. Der tillægges Højesteretssagfører Fich i Salær for Højesteret 200 Kroner, som udredes af det offentlige.

Det Indstævnte Søfyrbøder Oscar Johannes Hansen tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Anledning af, at Sagsøgeren, Søfyrbøder Oscar Johannes Hansen, den 13 Maj 1928 ved Beslutning af Hovedbestyrelsen for Sø-Fyrbødernes Forbund i Danmark er ekskluderet af Forbundet og dettes Arbejdsløshedskasse, har han under nærværende Sag paastaet de Sagsøgte kendt pligtige til at genoptage ham i hans fulde Medlemsrettigheder samt dømt til at betale ham en Erstatning efter Rettens Skøn.

De Sagsøgte, der procederer til Frifindelse, har henvist til § 1 i Forbundets Love, hvorefter et Medlem med Hovedbestyrelsens Sanktion kan ekskluderes, naar det forbryder sig mod Arbejderklassens Moral, saasom Strejkebryder, ukollegial Optræden eller lignende. Til nærmere Begrundelse af deres Paastand har de derhos anført, at Sagsøgeren i lang Tid har gjort alt for at skade Forbundet ved at fremsætte ganske ubegrundede Beskyldninger mod Forbundets Ledelse og Funktionærer. De henviser i saa Henseende særlig til en Skrivelse fra ham af 20 April 1928 til Forbundets Formand, indeholdende forskellige Sigtelser for manglende Kontrol ved Afstemninger og Urigtighed ved Optælling af Stemmer ved Afstemninger i Forbundet, især naar der blev stemt i Favør af Bestyrelsen, og at Sagsøgeren har truet med at rejse Sag vedrørende Stemmesedlernes Optælling i Pressen.

Sagsøgeren har heroverfor hævdet, at Eksklusionen af ham ikke har været formelt i Orden, idet der ikke, som foreskrevet i § 30 i Forbundets Love, er givet ham behørig Meddelelse om hans Sags Foretagelse, saaledes at han kunde møde og forsvare sig.

Han har yderligere anført, at ogsaa reelt kan hans Opførsel, der alene er begrundet i hans af forskellige Omstændigheder bestyrkede Overbevisning om, at der var noget galt ved Forbundets Administration, ikke begrunde Eksklusionen, idet hans Formaal alene har været at kritisere visse Forhold indenfor Forbundet og dets Bestyrelse, men ikke at skade Forbundets Interesser.

Selv bortset fra Spørgsmaalet, om Forbundet ikke har været pligtigt at varsle Sagsøgeren om Eksklusionssagen mod ham paa en saadan Maade, at han havde Lejlighed til at forsvare sig, findes den foretagne Eksklusion ikke beføjet. De af Sagsøgeren i hans Skrivelse af

20 April 1928 til Forbundets Formand fremsatte Udtalelser maa vel delvis betragtes som fornærmelige mod de Personer, der har haft med de paagældende Forhold at gøre, men det er ikke overfor Sagsøgerens Benægtelse heraf bevist, at han har haft til Formaal at skade Forbundet og ikke blot at kritisere Forhold indenfor Forbundet, og idet det iøvrigt om Sagsøgerens Forhold overfor Forbundet oplyste ikke findes at kunne begrunde en Eksklusion paa Grund af ukollegial Optræden, maa den foretagne Eksklusion anses som ugyldig. Sagsøgerens Paastand om Genoptagelse vil som Følge heraf være at tage til Følge.

Da der derhos ved Eksklusionen er paaført Sagsøgeren et Tab, idet denne maa antages at have afskaaret ham fra at faa Arbejde i Faget, vil der være at tillægge ham en Erstatning, der efter Omstændighederne — og under Hensyntagen til, at der efter det oplyste har været nogen Arbejdsløshed i Faget — findes passende at kunne sættes til 1600 Kr.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have at betale til Sagsøgeren med 300 Kr.

Onsdag den 16 Oktober.

Nr 335/1927. **Fru Gerda Frandsen, Frode Blach, S P Jensen**
m fl (David)

m o d

Gaardejerne Chr Jørgensen, Jens Skydt Nielsen, Mads J Madsen, Jens Kjeldsen Pedersen og Jens M Jensen (Martensen-Larsen efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt de Indstævnte som foreløbig Bestyrelse af et Dige- og Pumpelag er pligtige til selv at afholde nogle det nævnte Lag paadragne Udgifter.

Vestre Landsrets Dom af 24 Oktober 1927: De Sagsøgte, Gaardejer Chr Jørgensen, Gaardejer Jens Skydt Nielsen, Gaardejer Mads J Madsen, Gaardejer Jens Kjeldsen Pedersen og Gaardejer Jens M Jensen, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Fru Gerda Frandsen, Frode Blach, S P Jensen, Peder Kjærsgaard, F Madsen, Kristian Kristensen, Espen Jørgensen, Aksel Rasmussen, Mikkel Mikkelsen, Oskar Klauber, I M Sørensen, Diderik Hougaard, Niels Shested Knudsen, Søren Thomsen, Jørgen H Jørgensen, Søren Nyborg, Dines Christoffersen, Anton Tegen, N Jensen, Peder Biller, Andreas Nielsen, Anton Christensen, Laurs Pedersen, Anders S Andersen, Jacob Ravn Kristensen, Johs. Holdorff, Martin Christensen, Jens Kjedsen, P Hviid, J L Jensen, Karen Madsen, L Stapel, B Lundby, Fru Petra Pedersen, Anna Poulsen og Søren Rasmussen i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne een for alle og alle for een til de Sagsøgte 1200 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret har Appellanterne indskrænket deres Paa-stand til kun at angaa Spørgsmaalet om deres Forpligtelse til at deltage i Afholdelsen af det under Post 2 i Dommen nævnte Beløb af 100 889 Kroner 18 Øre, som er medgaaet til supplerende Arbejder ved Inddignings- og Afvandingsforetagendet.

Under Hensyn til en efter Dommens Afgivelse optaget Skønsforretning maa der gaas ud fra, at det af Landvæsenskommissionen i September 1918 approberede Inddignings- og Afvandingsarbejde vilde have været unyttigt, saafremt de ovennævnte supplerende Arbejder ikke senere var blevet udført, samt at der ved Udførelsen af disse Arbejder er tilført Foretagendet en større Værdi end det til Arbejderne anvendte Beløb udgør, selv om man tager Hensyn til, at Arbejdet til Sikring af fuldstændig god Afvanding ikke kan betragtes som afsluttet. Herefter og iøvrigt i Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde, vil Dommen kunne stadfæstes, dog at Sagens Omkostninger for Landsretten findes at burde ophæves. Sagens Omkostninger for Højesteret vil ligeledes være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Sagens Omkostninger ophæves. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves ligeledes. Der tillægges Højesteretssagfører Martensen-Larsen i Salær for Højesteret 500 Kroner, der udredes af det ofenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kendelse af 20 September 1918 bestemte en af Randers Amt under 16 Juli s A paa Foranledning af nogle Lodsejere i Væth Engenedsat Landvæsenskommission, at et af Det Danske Hedeselskab udarbejdet Projekt for Anlæg af et Dige udenom Væth Engen mod Gudena med Afvanding, Pumpestation m m skulde nyde Fremme med forskellige Ændringer og Tilføjelser, at der i denne Anledning af de interesserede Lodsejere i Henhold til Lov Nr 347, af 2 Juni 1917 vilde være at danne et Dige- og Pumpelag, at de dermed forbundne Arbejder skulde foranstaltes udført af en i Henhold til § 3 i en af Landvæsenskommissionen under Forbehold af Amtsraadets Approbation stadfæstet foreløbig Vedtægt valgt foreløbig Styrelse paa Grundlag af Det Danske Hedeselskabs ovennævnte Projekt, samt at de dermed forbundne Omkostninger, der af Hedeselskabet paa Basis af normale Forhold var anslaaet til ialt 64 000 Kr, skulde fordeles paa de nærmere bestemte, interesserede Lodsejere i Overensstemmelse med

en af nævnte Landvæsenskommission godkendt Partsfordeling. Ifølge Kendelsen, der var motiveret med, at Kommissionen skønnede, at de Fordele, der kunde opnaas ved Gennemførelsen af Hedeselskabets Projekt, vilde overstige de med Projektets Gennemførelse forbundne Ulemper og Bekostninger, skulde Arbejdet paabegyndes snarest muligt og være fuldført til Oktober 1920.

Om den foreløbige Styrelses Stilling indeholdes der i Vedtægtens § 3 følgende Bestemmelser:

»Til at forestaa Pumpelagets og de dermed forbundne Værkers Udførelse skal der under Landvæsenskommissionens Forsæde og efter særlig Indvarsling af de interesserede Grundejere vælges en foreløbig Styrelse paa fem Medlemmer udtagne blandt de interesserede Grundejere og valgt af de ved Valgmødet tilstedeværende Medlemmer af Pumpelaget med lige Stemmeret for alle. Denne foreløbige Styrelse arbejder under Ansvar for Landvæsenskommissionen og aflægger ved et Regnskabsmøde Regnskab over samtlige ved Gennemførelsen forbundne Udgifter og udfærdiger den endelige Liste over Pumpelagets Anlæg og Ejendomme samt Listen over de interesserede Arealer med tilhørende Matrikuskort, hvilke Dokumenter ved Regnskabsmødet faar Paategning om Landvæsenskommissionens Godkendelse.

Den foreløbige Styrelse indvarsler efter den godkendte Liste over de interesserede Ejendomme disses Ejere til den første Generalforsamling til Forelæggelse af Budget og Valg af endelig Styrelse.»

Da det under Arbejdets Gang viste sig, at de af Hedeselskabet projekterede Anlæg — væsenlig som Følge af de vanskelige Jordbundsforhold — ikke var tilstrækkelige til at opnaa en tilfredsstillende Afvanding af Engene, lod den i Henhold til Vedtægtens § 3 valgte foreløbige Styrelse forskellige Ekstraarbejder udføre, af hvilke de væsentligste er følgende: Rørlægning af en Del af en Fyldgrav og Forlægning af denne paa en Strækning af Hensyn til et underliggende vandførende Sandlag, Sikring af Skraaningerne i Landkanal, Udvidelser af det oprindelige Pumpeanlæg og Anskaffelse af et Reservepumpeanlæg, samt — for at undgaa Indtrængen af Vand fra Gudenaen — Tilfyldning af en Fyldgrav (Afvandingskanal) og Gravning af en ny Afvandingskanal, og endelig — i Anledning af, at der blev konstateret en stærk Gennemsvining af Vand gennem selve Diget som Følge af Fyldmaterialets Beskaffenhed — Anbringelse af en Lerkerne i Diget.

Disse Ekstraarbejder bevirker, at Anlægget først blev færdigt flere Aar efter det i Landvæsenskommissionens Kendelse fastsatte Tidspunkt, og medens man oprindeligt kun havde regnet med, at Hedeselskabets Overslag som Følge af det høje Prisniveau vilde blive overskredet med ca 36 000 Kr, således at de samlede Udgifter vilde blive ca 100 000 Kr, viste det sig ved Regnskabsopgørelsen, efter at de nævnte Ekstraarbejder i Efteraaret 1925 var fuldført, at de samlede Udgifter — heri dog indbefattet Vedligeholdelsesudgifter for den forløbne Tid — andrag ca 300 000 Kr.

Sagsøgerne, efternævnte 36 af de 49 Medlemmer af Dige- og Pumpelaget:

Fru Gerda Frandsen af Brogaard, Frode Blach af Ørumgaard, S

P Jensen af Bundkjærsgaard, Peder Kjærsgaard af Væth, F Madsen af Enggaard, Kristian Kristensen af Løjstrup Mark, Espen Jørgensen af Væth, Aksel Rasmussen af Jebjerg, Mikkel Mikkelsen af Løjstrup Mark, Oskar Klauber af Væth, I M Sørensen, sammesteds, Diderik Hougaard af Løjstrup Mark, Niels Sehested Knudsen af Væth, Søren Thomsen, sammesteds, Jørgen H Jørgensen, sammesteds, Søren Nyborg, sammesteds, Dines Christoffersen af Løjstrup Mark, Anton Tegen af Hedelund, N Jensen af Ullitsgaard, Peder Biller af Pedersminde, Andreas Nielsen af Bjerregaard, Anton Christensen af Søgaard, Laurs Pedersen af Jebjerg, Anders S Andersen af Væth, Jakob Ravn Kristensen, sammesteds, Johs Holdorff, sammesteds, Martin Christensen, sammesteds, Jens Kjelden af Gydegaard, P. Hviid af Jebjerg Østergaard, J L Jensen af Jebjerg, Karen Madsen af Grønland, L Stapel af Christianslund, B Lundby af Sofienlyst, Fru Petra Pedersen af Jebjerg, Anna Poulsen af Jebjerggaard og Søren Rasmussen af Væth, rettede derefter den 27 Maj 1926 en skriftlig Henvendelse til fornævnte Landvæsenskommission, hvori de bl a protesterede imod, at Interessenterne i Dige- og Pumpelaget tilpligtedes at betale mere end det Beløb, som Hedeselskabets Projekt med de i Landvæsenskommissionens Kendelse af 20 September 1918 ommeldte Ændringer havde kostet at udføre, idet de forbeholdt sig efter foretaget kritisk Revision af Regnskaberne eventuelt ogsaa at gøre den foreløbige Styrelse ansvarlig for Posterne vedrørende Hedeselskabets Projekt. Ved Kommissionens Kendelse af 28 s M blev denne Protest imidlertid afvist, hvorhos det i Kendelsen bl a bestemtes, at de udførte Arbejder vilde være at godkende og de med Arbejdernes Udførelse forbundne Udgifter at afholde af Interessenterne efter de ved Kendelsen af 20 September 1918 fastsatte Regler for de med Dige- og Pumpelagets Oprettelse forbundne Udgifter. Ved en derefter, i Henhold til Beslutning paa en af Interessenterne i Dige- og Pumpelaget afholdt Generalforsamling, foretaget kritisk Revision af Regnskaberne kom Revisorerne til det Resultat, at de samlede Udgifter pr 31 December 1925 androg 291 714 Kr 56 Øre, hvoraf Udgifterne vedrørende Hedeselskabets oprindelige Projekt — indbefattet Vedligeholdelsesudgifter til Beløb 38 644 Kr 48 Øre — udgjorde 174 733 Kr 27 Øre, og Udgifterne til Ekstraarbejderne — indbefattet Vedligeholdelsesudgifter til Beløb 7096 Kr 13 Øre — 116 981 Kr 29 Øre.

Imidlertid havde Sagsøgerne indanket den fornævnte Landvæsenskommissionenkendelse af 28 Maj 1926 for en efter deres Begæring af Landbrugsministeriet nedsat Overlandvæsenskommission, og overfor denne nedlagde de Paastand om, at Landvæsenskommissionens Kendelse blev omstødt, og at kun en nærmere angivet Del af de til Anlægget medgaaede Udgifter blev medtaget under den almindelige Partsfordeling, idet den foreløbige Styrelse kendtes uberettiget til at have truffet Dispositioner, som havde medført Udgifter udover Hedeselskabets oprindelige Overslag med Tillæg af et Beløb svarende til Stigningen af Arbejdslønnen efter Pristallet.

I Overlandvæsenskommissionens Kendelse af 25 November s A udtales det, at Kommissionen ikke kunde anse sig for kompetent til at

paakende, hvorvidt der fra den foreløbige Styrelses eller anden Side var udvist Forsømmelse eller Fejl af en saadan Art, at det for nogen af de paagældende kunde medføre Ansvar, der vilde fritage Sagsøgerne for Deltagelse i den fremkomne Overskridelse eller nogen Del deraf, medmindre Parterne i Henhold til § 5, 2 Stk, i Lov Nr 63 af 28 Maj 1880 var enedes om at henvise disse Spørgsmaal til Overlandvæsenskommissionens Afgørelse, hvilket ikke var Tilfældet. Det bestemtes derfor ved Kendelsen, at den indankede Kendelse vilde være at ophæve og Sagen at henvise til fornyet Behandling af Kommissionen, der vilde have at give Parterne Adgang til — indenfor en passende Frist — i Overensstemmelse med Reglerne i nysnævnte Lovbestemmelse at indbringe til Domstolenes Afgørelse Spørgsmaalet om, hvorvidt nogen Del af de til Arbejdernes Udførelse medgaaede Udgifter vilde være at holde udenfor de for Partsfordelingen iøvrigt gældende Regler,

Efter at den ommeldte Frist ved Landvæsenskommissionskendelse af 3 Februar 1927 var fastsat til 6 Uger, har Sagsøgerne ved Stævning af 12 Marts anlagt nærværende Sag, hvorunder de har nedlagt Paastand om, at de Sagsøgte, Gaardejer Chr Jørgensen, Gaardejer Jens Skydt Nielsen, Gaardejer Mads J Madsen, alle af Væth, samt Gaardejer Jens Kjeldsen Pedersen af Jebjerg og Gaardejer Jens M Jensen af Kristinesminde, kendes pligtige at høre, at de i deres Egenskab af foreløbig Styrelse for ovennævnte Dige- og Pumpelag af de til Udførelsen af de paagældende Inddignings- og Afvandingsarbejder m v medgaaede Udgifter er pligtige selv at afholde 168 716 Kr 11 Øre, nemlig følgende Poster:

1. Et Beløb af 59 455 Kr 18 Øre, som den foreløbige Styrelse skal have betalt for meget vedrørende Hedeselskabets oprindelige Projekt.

2. Udgifterne til de forommeldte Ekstraarbejder 116 981 Kr 29 Øre, med Fradrag dels af en Andel paa 13 092 Kr 11 Øre i Statskassens Tilskud til Anlægget, 49 300 Kr, dels af et Tilskud fra Hedeselskabet paa 3000 Kr, eller til Rest 100 889 Kr 18 Øre.

3. Et Beløb af 8371 Kr 75 Øre vedrørende Erstatning for de afgivne Arealer.

De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet.

Paa den ved Parternes Procedure givne Anledning bemærkes, at Retten maa anse sig kompetent til at tage de fremsatte Paastande under Paakendelse, idet disse maa anses at angaa Spørgsmaalet om, hvorvidt Styrelsen ved at paadrage Dige- og Pumpelaget de paagældende Udgifter har handlet retstridigt, saaledes at den selv er pligtig at afholde Udgifterne.

Hvad dernæst angaar de under 2 ommeldte Ekstraarbejder har Sagsøgerne gjort gældende, at den foreløbige Styrelse har handlet ganske egenmægtigt, idet den ikke i Kendelsen af 20 September 1918 har haft Bemyndigelse til at udføre disse Arbejder, der ligger helt udenfor Hedeselskabets Projekt, og først er afsluttede ca 5 Aar efter, at Anlægget skulde have været færdigt, og at Arbejderne skulde have været approberede ved en ny Kendelse af Landvæsenskommissionen,

og de har til Støtte herfor henvist til forskellige Lovbestemmelser saaledes Lov Nr 63 af 28 Maj 1880, som den er ændret ved Lov Nr 128 af 19 April 1907 §§ 12, 19, særlig 2 Stk, 27 og 56, 2 Stk, samt Lov Nr 53 af 10 April 1874 § 6, 2 Stk, og fornævnte Lov Nr 347 af 2 Juni 1917 § 2, 2 Stk. Sagsøgerne har fremhævet, at det ikke i saa Henseende drejer sig om en Formalitet, i hvilken Forbindelse de har anført, at hele Anlægget maa anses i det væsentlige forfejlet, idet Engene i al Fald om Vinteren stadig er vandlidende i en saadan Grad, at der ikke kan dyrkes Vintersæd, hvilket i Forbindelse med de store Bekostninger ved Anlægget bevirker, at Engene giver et mindre Nettoudbytte end før Afvandingen, og at det maa anses for meget tvivlsomt, om Landvæsenskommissionen vilde være gaaet med til Udførelsen af Ekstraarbejderne, idet det maatte være en Betingelse herfor, at Fordelene skønnedes at overstige Ulemperne og Bekostningerne.

De Sagsøgte har nu ogsaa erkendt, at Anlægget sikkert ikke vilde være blevet paabegyndt, hvis man paa Forhaand havde vidst, at Bekostningerne vilde blive saa store, men de har hævdet, at det, da Anlægget først var paabegyndt, har været nødvendigt at lade Ekstraarbejderne udføre.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at samtlige Arbejder er udført efter Hedeselskabets Anvisninger og Planer — for saa vidt angaar Lerkernen i Diget med Tilslutning af Vandbygningsdirektøren —, at den foreløbige Styrelse i hvert enkelt Tilfælde har indhentet Samtykke fra Landvæsenskommissionens Formand til Arbejdernes Udførelse, at Styrelsen paa forskellige i Aarene 1920—24 afholdte Møder med Lodsejerne har gjort Rede for de paatænkte Ekstraarbejder, ligesom Oplysning her har kunnet faas om Arbejdets Gang m v, samt at der vel paa disse Møder fra enkelte Sider er ytret Utilfredshed med Arbejdets Fortsættelse — overfor hvilke Ytringer der af Styrelsen er blevet henvist til, at Arbejdet efter den foreliggende Landvæsenskommissionskendelse maatte fortsættes, indtil Formaålet var naaet — men at der ingensinde er rettet nogen Henvendelse til Landvæsenskommissionen om at gribe ind.

Uanset at de forommeldte Lovbestemmelser ikke direkte ses at angaa et Tilfælde som nærværende, maa Retten nu vel mene, at de paagældende Arbejder under Hensyn til deres betydelige Omfang ikke burde have været iværksat, uden at Bestemmelse herom forinden var truffet af Landvæsenskommissionen, men under Hensyn til det foran anførte, herunder særlig, at alle Arbejder er udført i Samraad med Landvæsenskommissionens Formand, og naar endvidere henses til, at Styrelsen, da man begyndte paa Ekstraarbejderne, der er sat i Gang paa forskellige Tidspunkter i Løbet af flere Aar, ikke kunde regne med, at Bekostningerne vilde blive tilnærmelsesvis saa store, som Tilfældet har været, samt til at Styrelsen efter de Oplysninger, der har foreligget for den, har maattet anse det nødvendigt at lade Arbejderne udføre, hvis det alt udførte Arbejde ikke skulde være spildt, findes Styrelsen dog ikke uden en vis Føje at kunne have anset sig berettiget til at gaa frem som sket, og selv om den ogsaa maatte have fejlet ved Bedømmelsen af sin Kompetence i saa Henseende, findes den i al Fald

ikke herved at have udvist et saadant retstridigt Forhold, at det kan paadrage den Ansvar overfor Sagsøgerne med Hensyn til de paagældende Udgifter og medføre, at den selv er pligtig at afholde disse.

Idet nu Sagsøgernes Paastand for saa vidt angaar det under 3 ommeldte Beløb allerede som Følge af de mangelfulde Oplysninger, der i saa Henseende er forelagt Retten, ikke vil kunne tages til Følge, vil de Sagsøgte herefter i det hele være at frifinde for Sagsøgernes Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne en for alle og alle for en at burde godtgøre de Sagsøgte med 1200 Kr.

Nr 108/1929. Brødkusk **Axel Mikkelsen**, Bagermester **N H Andersen** og Hustru, **Emma Andersen** m fl (Landsretssagf Tor-kild-Hansen)

m o d

Spare- og Laanekassen for Ejby og Omegn (F Bülow),

betræffende Betaling af en af Appellanterne udstedt Panteobligation.

Østre Landsrets Dom af 3 April 1929: De Sagsøgte, Brødkusk Axel Mikkelsen, Bagermester N H Andersen og Hustru, Emma Andersen, Gaardejer Anders Mikkelsen og Hustru, Dorthea Mikkelsen, bør een for alle og alle for een til Sagsøgeren, Spare- og Laanekassen for Ejby og Omegn, betale 6000 Kr med Renter heraf $5\frac{1}{4}$ pCt aarlig fra 11 December 1928, til Betaling sker. Sagens Omkostninger op-hæves. Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Af-sigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger nærmest bestyrker det antagne Resultat, vil Dommen være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Brødkusk Axel Mikkelsen, Bagermester N H Andersen og Hustru, Emma Andersen, Gaardejer Anders Mikkelsen og Hustru, Dorthea Mikkelsen, en for alle og alle for en, til

Indstævnte, Spare- og Laanekassen for Ejby og Omegn, med 400 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Pantebrev af 23 Juli 1928 erkendte Sagsøgte Axel Mikkelsen at være skyldig til Sagsøgeren, Spare- og Laanekassen for Ejby og Omegn, 6000 Kr, hvorfor blev givet 1 Prioritets Panteret i Ejendommen Matr Nr 21 da og 21 c af Sjørup By og Sogn. Pantebrevet blev nævnte Dato underskrevet af Axel Mikkelsens Hustru, Gudrun Mikkelsen, i Overværelse af Sparekassedirektørerne H P Hansen, Ørslev, og N Nielsen, Ejby St, som Vitterlighedsvidner, medens Axel Mikkelsen først underskrev Dagen efter, ved hvilken Lejlighed kun det sidstnævnte Vidne var tilstede. Pantebrevet blev endvidere den 23 Juli underskrevet af de øvrige Sagsøgte, nemlig Bagermester N H Andersen og Hustru, Emma, der er Sagsøgte Axel Mikkelsens Svigerforældre, og Anders Mikkelsen og Hustru, Dortha, der er Axel Mikkelsens Forældre, hvilke alle underskrev som solidariske Selvskyldnerkautionister.

Under nærværende ved Retten for Middelfart Købstad m v forberedte Sag gør Sagsøgeren nu gældende, at Pantebrevets Paalydende efter de Sagsøgtes Ønske er udbetalt til Sagfører Hilling i Ejby, idet samtlige de Sagsøgte og navnlig ogsaa Selvskyldnerkautionisterne var paa det rene med, at Beløbet skulde anvendes til Berigtigelse af Sagsøgte Axel Mikkelsens Adkomst paa den pantsatte Ejendom, og at Pantebrevet samtidig blev overleveret Hilling til Besørgelse af Tinglysning. Efter at Sagfører Hilling den 3 September f A var blevet arresteret, henvendte Sagsøgeren sig paa hans Kontor og fik her Pantebrevet overleveret i samme Stand, i hvilket det var overleveret Hilling, og det viste sig da, at Hoveddebitors Adkomst paa den pantsatte Ejendom ikke var tinglyst, lige saa lidt som de pantsatte Ejendomme var frigjort for den dem paahvilende ældre Prioritetsgæld. Sagsøgeren her derefter ved Beskikkelse af 25 September, forkyndt for samtlige Sagsøgte den 26 s M, opfordret disse til i Løbet af 14 Dage at bringe Adkomsten og Pantebrevet i Orden med Tilkendegivelse af, at saafremt dette ikke skete, vilde Sagsøgeren anse Pantebrevet for forfaldent straks, idet den Forudsætning, hvorunder Laanet var ydet, var bristet; men de Sagsøgte har ikke efterkommet den til dem saaledes rettede Opfordring. Under Henvisning hertil paaastaar Sagsøgeren de Sagsøgte dømt til in solidum at betale til Sagsøgeren 6000 Kr med Renter deraf efter Pantebrevet $5\frac{1}{4}$ pCt p a fra den 11 December 1928, til Betaling sker.

De Sagsøgte procederer alle til Frifindelse, idet de benægter, at Hilling har været bemyndiget til paa Axel Mikkelsens Vegne at modtage Laanesummen.

Til Bevis for Rigtigheden af Sparekassens ovenfor gengivne Frem-

stilling har Sparekassen henvist dels til de af dens ovenfor nævnte Direktører afgivne samstemmende Vidneforklaringer, hvorefter Direktør Nielsen, da de som Kautionister sagsøgte havde underskrevet Obligationen, udtalte i Paahør af i al Fald N H Andersen, Anders Mikkelsen og Dorthea Mikkelsen, at Sparekassen saa vilde udbetale Hilling Pengene, og at der ikke fra nogen af de nævnte Personers Side blev bemærket noget hertil, dels til Direktør Niensens Vidneforklaring om, at han, da Axel Mikkelsen den følgende Dag havde underskrevet Obligationen, ogsaa til ham sagde, at Pengene saa vilde blive udbetalt til Hilling med Fradrag af Renter og Provision, dels endelig til Hillings Vidneforklaring om, at han efter at have modtaget Laanet, da dette ikke strakte til, og der var forskellige smaa Uoverensstemmelser, havde en Samtale med Axel Mikkelsen, under hvilken han mener at have sagt til Axel Mikkelsen, at han havde modtaget Pengene fra Sparekassen.

De Sagsøgte N H Andersen, Anders Mikkelsen og Dorthea Mikkelsen har forklaret, at de ikke har hørt Direktør Nielsen fremkomme med nogen Udtalelse om, at Laanet vilde blive udbetalt til Hilling. Sagsøgte Axel Mikkelsen har forklaret, at Direktør Nielsen, da Axel Mikkelsen havde underskrevet Obligationen, sagde til ham: »Saa giver jeg Hilling en Check til Skjern Bank paa Beløbet med Fradrag af Renter og Provision«, hvorved bemærkes, at nævnte Bank som Prioritetshaver i Ejendommen skulde have Dækning af Laanets Provenu; han har endvidere forklaret, at han ikke har været paa Hillings Kontor efter at Laanet var blevet bevilget.

Det fremgaar af det oplyste, at Hilling var antaget af Sagsøgte Axel Mikkelsen til paa dennes Vegne at bringe Adkomstforholdet paa den købte Ejendom i Orden ved at Sparekasselaanet udbetaltes og i fornødent Omfang anvendtes i dette Øjemed. Det maa antages fra alle Sider at have været forudsat, at dette skulde ske ved at Beløbet af Sparekassen betaltes til Hilling som Befuldmægtiget for Sagsøgte Axel Mikkelsen. Herfor taler dels de af Direktørerne Hansen og Nielsen og af Hilling afgivne Vidneforklaringer, dels hvad der i det hele er oplyst om Forholdet, derunder at Axel Mikkelsen instruerede Hilling om sine Modkrav og gav ham de iøvrigt til Bestemmelse af Beløbets Størrelse fornødne Oplysninger til Brug under Forhandlingerne med Sælgerne, hvorimod han iøvrigt forholdt sig passiv og særlig intet foretog sig for at give Oplysninger i nævnte Henseender til Sparekassen, der ikke — som af Sagsøgte Axel Mikkelsen forklaret — kan antages at have skullet afgive en Check til Skjern Bank paa Beløbet alene med Fradrag af Renter og Provision, idet der som bemærket ikke var opnaaet Enighed med Sælgerne om den tilbagestaaende Del af Købesummen, og der efter Axel Mikkelsens egen Opfattelse vilde blive et Beløb af Laanets Provenu til Rest.

Sagsøgerens Paastand vil herefter være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

Fredag den 18 Oktober.

Nr 272/1928. Fhv Hotelejer **Hans Otzen**, Husejer **Jørgen Mørk** og Overretssagfører **N Tranberg-Jensen** (Cohn)

mod

Trælasthandler **Henry Christiansen** (Bache),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Ansvar overfor Indstævnte i Henhold til Aktieselskabslovens § 12 II.

Vestre Landsrets Dom af 23 Oktober 1928: De Sagsøgte, fhv Hotelejer Hans Otzen, Husejer Jørgen Mørk og Overretssagfører N Tranberg-Jensen, bør een for alle og alle for een, til Sagsøgeren, Trælasthandler Henry Christiansen, betale 4431 Kr 54 Øre tilligemed Renter deraf 6 pCt p a fra den 3 April 1928, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 350 Kr. Det idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, fhv Hotelejer Hans Otzen, Husejer Jørgen Mørk og Overretssagfører N Tranberg-Jensen een for alle og alle for een til Indstævnte, Trælasthandler Henry Christiansen, med 400 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Paa en den 9 Marts 1927 afholdt Generalforsamling vedtoges en Stiftelses-Overenskomst af s D, hvori det blandt andet hedder:

»Undertegnede Husejer Jørgen Mørk, Ribe, fhv Hotelejer Hans Otzen, Ribe, og Direktør O Thøgersen, Ribe, er blevet enig om at stifte et Aktieselskab under Navnet:

a. »O Thøgersens Tømmerhandel, A/S Ribe« med Hjemsted i Ribe og med det Formaal fra og med den 1 Februar d A der at drive Handel, navnlig med Trælast — — —

b. Aktiekapitalen er fastsat til 25 000 Kr og da 20 000 Kr heraf er tegnet og kontant indbetalt, er Selskabet traadt i Virksomhed, medens den resterende Del af Aktiekapitalen søges tegnet underhaanden.

c. Af Aktiekapitalen er et Beløb af 7000 Kr tegnet af Stifterne og 13 000 Kr af andre«.

Paa samme Generalforsamling valgtes de Sagsøgte, fhv Hotelejer Hans Otzen, Husejer Jørgen Mørk og Overretssagfører N Tranberg-Jensen, alle i Ribe, til første Bestyrelse for Aktieselskabet, hvorhos der blev givet Bestyrelsen Bemyndigelse til at antage Thøgersen som Forretningsfører og træffe Aftale med ham om de nærmere Betingelser samt oprette Kontrakt om Engagementet. Den 28 April s A blev det overdraget Sagsøgte Tranberg-Jensen at affatte Kontrakten med Thøgersen, hvis Løn fastsattes til 5000 Kr aarlig. Selskabet blev under 10 Maj s A optaget i Aktieselskabsregistret. Den 9 November s A blev dets Bo taget under Konkursbehandling, der ikke er afsluttet, men som antagelig vil resultere i en Dividende til de upriviligerede Kreditorer paa ca 35 pCt.

Idet Sagsøgeren, Trælasthandler Henry Christiansen i Haderslev, har anbragt, at han i Tiden, efter at Selskabet var traadt i Virksomhed, og indtil dets Optagelse i Aktieselskabsregistret til det har solgt Varer til et Beløb, der efter Fradrag af skete Indbetalinger nu til Rest udgør 6817 Kr 75 Øre, og at de Sagsøgte, i Forstaaelse med hvem Thøgersen havde drevet Forretningen paa Selskabets Vegne forinden dets Registrering, i Medfør af § 12 II i Lov Nr 468 af 29 September 1917 om Aktieselskaber maa hæfte solidarisk for de af ham i nævnte Tidsrum saaledes indgaaede Forpligtelser, har Sagsøgeren under nærværende Sag paastaet de Sagsøgte tilpligtet in solidum at betale ham det fornævnte Beløb med Fradrag af den paaregnede Dividende 2386 Kr 21 Øre eller til Rest 4431 Kr 54 Øre tilligemed Renter deraf 6 pCt p a fra Stævningens Dato, den 3 April 1928, indtil Betaling sker.

De Sagsøgte har principalt paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale, hvorhos de har nedlagt nogle subsidiære Paastande.

Af Sagsøgerens Opgørelse over de her under Sagen omhandlede Vareposter fremgaar, at de tre første Vareposter er bestilt ved Sluttedler af 22 Februar 1927 og den sidste ved Slutteddel af 29 April s A, medens den først er leveret den 1 Juni s A — altsaa efter Selskabets Registrering.

Til Støtte for deres principale Paastand har de Sagsøgte i første Række gjort gældende, at der ikke af dem er givet Thøgersen nogen Bemyndigelse til at handle paa Aktieselskabets Vegne inden Registreringen — hvilket de endog udtrykkeligt vil have forbudt ham —, at der først efter den 28 April 1927, da han blev antaget som Forretnings-

Færdig fra Trykkeriet den 30 Oktober 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 20

Fredag den 18 Oktober.

fører, har kunnet blive Spørgsmaal om nogen Legitimation for ham til med Ansvar for de Sagsøgte at optræde paa Selskabets Vegne, at Sagsøgeren har været vidende om, at Aktieselskabet endnu ikke var kommet til retlig Eksistens, og at den af Thøgersen, som tidligere havde drevet Tømmerhandel, inden Registreringen drevne Virksomhed, om hvilken de Sagsøgte vil have været uvidende, saaledes har været udøvet for hans egen Regning.

De Sagsøgte har dernæst hævdet, at selv om det maatte antages, at Forpligtelserne ifølge de med Sagsøgeren indgaaede Handler oprindelig har paahvilet dem, maa den Omstændighed, at Sagsøgeren uden at tage Forbehold om at gøre Ansvar gældende mod dem har modtaget Veksler, der var omsat efter Registreringen og udstedt af Aktieselskabet, samt har anmeldt hele Kravet i Selskabets Konkursbo, bevirke, at hans Krav overfor de Sagsøgte maa bortfalde, i samme Øjeblik en tilsvarende retlig Forpligtelse er indtraadt for Aktieselskabet.

Naar henses til, at Tidspunktet for Virksomhedens Begyndelse i Stiftelses-Overenskomsten er angivet at være den 1 Februar 1927, at Lejemaalet angaaende Selskabets Forretningslokale i Følge Sagens Oplysninger er indgaaet fra samme Dag, at der umiddelbart derefter indrykkedes Bekendtgørelser i de lokale Blade om Virksomheden, at Thøgersen efter det oplyste uden Indsigelse fra de Sagsøgte har hævet Gage i Februar Maaned, og at de Sagsøgte Mørk og Otzen har købt Varer af Selskabet i henholdsvis Februar og Marts Maaned s A, findes de Sagsøgte at maatte have været indforstaaede med, at den ommeldte af Thøgersen inden Registreringen drevne Virksomhed er udøvet paa Selskabets Vegne. De maa herefter hæfte solidarisk for de af Thøgersen saaledes indgaaede Forpligtelser, idet det maa være uden Betydning, om Sagsøgeren har været bekendt med, at Selskabet ikke da var registreret.

Der kan dernæst ej heller gives de Sagsøgte Medhold i, at Selskabets senere Hæftelse for Forpligtelserne skulde medføre nogen Ændring i Hæftelsen for dem, hvem Forpligtelserne oprindelig paahvilede.

Da Forpligtelserne derhos er paadraget allerede ved Bestillingerne af Varerne og ikke — som af de Sagsøgte anbragt — først ved deres Levering, og da den Omstændighed, at Sagsøgte Tranberg-Jensen, der

efter hvad ovenfor er anført ved sin Indtræden i Bestyrelsen maa anses at have godkendt det tidligere passerede, ikke har underskrevet Stiftelses-Overenskomsten, ikke saaledes som af de Sagsøgte subsidiært paastaet med Hensyn til de inden den 9 Marts 1927 bestilte Varer kan medføre nogen Indskrækning i hans Forpligtelse, vil Sagsøgerens Paastand i det hele være at tage til Følge, idet der herefter ikke bliver Spørgsmaal om at komme ind paa de af de Sagsøgte iøvrigt fremsatte subsidiære Paastande.

...Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte in solidum at burde godtgøre Sagsøgeren med 350 Kr.

Samme Dag blev i en lignende Sag (Nr 273/1928: Fhv Hotelejer **Hans Otzen**, Husejer **Jørgen Mørk** og Overretssagfører **N Tranberg-Jensen** mod Trælasthandler **P Schou**) afsagt Højesteretsdom af lignende Indhold der stadfæstede den af Vestre Landsret i Sagen afsagte Dom, hvorved Appellanterne var tilpligtet at betale Indstævnte 7808 Kr 67 Øre med Renter.

M a n d a g d e n 21 O k t o b e r .

Nr 12/1929. Gasværksbestyrer **Johs Quist** (F Bülow)

m o d

Horsens Byraad (Fich),

betræffende et af Appellanten fremsat Krav paa Vederlag for Ledelse af Arbejdet ved en Udvidelse af Horsens Gasværk.

... Vestre Landsrets Dom af 17 November 1928: De Sagsøgte, Horsens Byraad, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Gasværksbestyrer Quist, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren til de Sagsøgte 600 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Saaledes som Sagen foreligger for Højesteret, maa der gaas ud fra, at Appellantens Arbejde i Anledning af Gasværkets Udvidelse, som efter det her for Retten oplyste har kostet ca 1¹/₂ Million Kroner, har været ekstraordinært stort. I Medfør af den i Dommen omtalte Vedtægtsbestemmelse tilkommer der herefter Appellanten Overarbejdsbetaling for hans Virksomhed i den nævnte Henseende, og idet Vederlaget efter samtlige foreliggende Omstændigheder findes at kunne fastsættes til 12 000 Kroner, vil dette Beløb med Renter være at tilkende Appellanten.

Medens Sagens Omkostninger for Landsretten findes at

burde ophæves under Hensyn til, at de afgørende Oplysninger først er tilvejebragt efter Dommens Afsigelse, vil Indstævnte have at godtgøre Appellanten Sagens Omkostninger for Højesteret med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte Horsens Byraad bør til Appellanten, Gasværksbestyrer Johannes Quist, betale 12 000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 3 Marts 1928 indtil Betaling sker. Sagens Omkostninger for Landsretten ophæves. I Sagsomkostninger for Højesteret betaler Indstævnte 1000 Kroner til Appellanten.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Aaret 1919 og følgende Aar blev der foretaget en betydelig Udvidelse af Horsens Kommunes Gasværk omfattende forskellige Nybygninger og Installation af nye maskinelle Anlæg, og idet Sagsøgeren, Gasværksbestyrer Quist af Horsens, har anbragt, at han har projekteret og ledet denne Udvidelse, der kostede over 1 000 000 Kr, og at han har Krav paa et Vederlag for sit dermed forbundne omfattende Arbejde, har han under nærværende Sag paastaet de Sagsøgte, Horsens Byraad, tilpligtet at betale ham i Vederlag 20 000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato, den 3 Marts 1928, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgeren i første Række gjort gældende, at han, der i Aarene 1911—12 havde projekteret og ledet en Ombygning og Udvidelse af Gasværket og i denne Anledning modtog et Honorar af 2000 Kr, blev antaget af Byraadets Gasværksudvalg som teknisk Konsulent ved den heromhandlede Udvidelse, og at der af Gasværksudvalgets daværende Formand udtrykkelig er lovet ham et passende Honorar for hans Virksomhed, hvilket Løfte maa være bindende for de Sagsøgte.

Sagsøgeren har erkendt, at der ikke fra Byraadet og ej heller fra Gasværksudvalget foreligger nogen Vedtagelse om, at der skulde ydes ham Vederlag. Det er oplyst, at nogle af Medlemmerne af det daværende Gasværksudvalg, deriblandt dettes fornævnte, nu afdøde Formand havde den Opfattelse, at Sagsøgeren skulde have Vederlag for sit Arbejde med Udvidelsen, i hvilken Henseende der ogsaa dem imellem er faldet forskellige Udtalelser, men det fremgaar ogsaa af det oplyste, at Spørgsmaalet ikke da blev gjort til Genstand for Behandling indenfor Udvalget, og herefter vil Sagsøgeren ikke kunne

paaberaabe sig, at der foreligger noget de Sagsøgte forbindende Løfte om at yde ham Vederlag. .

Sagsøgeren har dernæst gjort gældende, at hans Krav paa Vederlag er hjemlet ved Bestemmelsen i § 3 i Vedtægt af 28 April 1919 for Arbejdstid m m for de fast ansatte Tjenestemænd under Horsens Kommune, idet Bestemmelsen foreskriver, at forskellige kommunale Tjenestemænd, deriblandt Sagsøgeren, har Krav paa Overarbejdsbetaling, naar Forholdene medfører, at de maa udføre et ekstraordinært stort Arbejde, og da dette har været Tilfældet for Sagsøgerens Vedkommende med hans Arbejde ved Udvidelsen af Gasværket, maa han have Krav paa et Vederlag, der efter Arbejdets Omfang passende vil kunne sættes til det indsogte Beløb.

Under Proceduren for Landsretten er det oplyst, at Indenrigsministeriet har nægtet at stadfæste den fornævnte kommunale Vedtægt, men der er Enighed mellem Parterne om at bortse herfra under Sagen.

Angaaende Sagsøgerens Arbejde med Udvidelsen er det nærmere oplyst, at han i Begyndelsen af 1919 foreslog Gasværksudvalget, at der skulde finde et Samarbejde Sted med Vejle Kommune — som ogsaa skulde udvide sit Gasværk — hvilket skulde bestaa i bl a Rejser for at undersøge forskellige Systemer for Gasværker, og Sagsøgeren deltog ogsaa i forskellige Rejser og fik refunderet sine Udgifter i saa Henseende. Han udarbejdede derefter et Overslag over Udvidelsen, der angav, hvad der i forskellige Retninger skulde udføres, og hvad Omkostningerne kunde anslaaes til. Han indhentede Tilbud gennem en bunden Licitation mellem tre Firmaer og afgav Indstilling til Gasværksudvalget, og denne Indstilling blev, efter at han havde gennemarbejdet den sammen med Udvalget, tiltraadt af Byraadet. Hvad selve Projekteringen angaar, indeholder det Tilbud, der blev antaget, derimod fra Firmaets Side en nøje og detailleret Angivelse af, hvad der skulde udføres, og alt tilbydes leveret i fuld færdig Stand. Det maa antages, at Sagsøgte under Arbejdernes Udførelse havde et vist Tilsyn, forsaavidt angaar de maskinelle Anlæg, men at Tilsynet med Bygningernes Opførelse var overladt en Arkitekt.

Der findes nu ikke at kunne statuere, at Sagsøgerens Arbejde ved Udvidelsen, naar henses til det, der efter det foranførte er oplyst om dets Omfang, vil kunne betegnes som ekstraordinært stort, og han vil følgelig ej heller paa den paaberaabte Vedtægtsbestemmelse kunne støtte noget Krav paa Vederlag for Arbejdet.

Efter det saaledes anførte vil de Sagsøgte være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde godtgøre de Sagsøgte med 600 Kr.

Nr 66/1929. **American Chiclé Company (Gelting)**

m o d

Fabrikant **J Høegh** (Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at benytte Ordmærket »Senta«.

Sø- og Handelsrettens Dom af 10 Januar 1929: Indstævnte, Fabrikant J Høegh, bør for Tiltale af Sagsøgerne, American Chiclé Company, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at kunne ophæves.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 19 Januar 1912 fik Sagsøgerne, American Chiclé Company, i det danske Varemærke-Register som Varemærke for Tyggegummi og Cachou indregistreret et Mærke bestaaende af Ordene »Sen-Sen« anbragt savel over som under et skraat Baand, der paa Midten er bundet i Sløjfe.

Under Anbringende af at Indstævnte, Fabrikant J Høegh, har fabrikeret og under Mærket »Senta«, samt i en Indpakning der ligner den af Sagsøgerne anvendte, solgt Pastiller lignende Sagsøgernes fabrikerede, har Sagsøgerne under nærværende Sag paastaaet Indstævnte kendt uberettiget til at benytte Varemærket »Senta« eller at sælge de med dette Mærke betegnede Mundpastiller samt tilpligtet at betale Sagsøgerne en Skadeserstatning efter Rettens Skøn, dog ikke over 5000 Kr, og endelig tilpligtet at tilintetgøre Varerne med dette Mærke eller disses Emballage.

Indstævnte, der har paastaaet sig frifundet, idet han har gjort gældende, at der er saa stor Forskel mellem de ommeldte Mærker, at Forveksling ikke kan ske, har nærmere anbragt, at han kun har fremstillet 25 000 Pakker Lakridsmundpastiller, der alle er sendt til Finland, og han bestrider, at Sagsøgerne kan have lidt noget Tab derved, hvorfor han hævder, at han under alle Omstændigheder maa frifindes for det af Sagsøgerne rejste Erstatningskrav.

Indstævnte har, trods derom af Sagsøgerne fremsat Opfordring,

undladt at give personligt Møde for at afgive Forklaring under Domsforhandlingen, uden at det for Retten er oplyst, hvorfor han ikke kom tilstede.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at de af Indstævnte fremstillede Pastiller er emballerede i smaa Papiersposer med Etikette, paa hvilken bl a er anført Ordet »Senta«, hvorhos der paa Skraa over Etiketten er anbragt et Bælte, hvori ses dels en Nellike, dels et rødt Segl med Bogstaverne »I H« i Monogram.

Da Retten finder det betænkeligt at statuere, at der mellem det for Sagsøgerne registrerede Varemærke og det af Indstævnte anvendte Mærke er en saadan Lighed, at disse med Lethed kan forveksles, vil der ikke kunne gives Sagsøgerne Medhold i den af dem nedlagte Paa-stand, og Indstævnte vil saaledes være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde op-
hæves.

Onsdag den 23 Oktober.

Nr 160/1929.

Rigsadvokaten

mod

Georg Julius Borre og Mette Kirstine Jensen, Borres Hustru
(Steglich-Petersen),

der tiltales for Kvaksalveri.

Dom afsagt 8 Oktober 1928 af Retten for Haderslev Køb-
stad m v: De Tiltalte, Georg Julius Borre og Mette Kirstine Borre,
frifindes for det offentliges Tiltale under denne Sag. Sagens Omkost-
ninger udredes af det offentlige.

Vestre Landsrets Dom af 16 Februar 1929: Underrettsdom-
men bør ved Magt at stande.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med
Justitsministeriets Tilladelse paaanket af det offentlige.

Angaaende Farligheden af den af de Tiltalte anvendte kiro-
praktiske Behandling, der efter det oplyste gaar ud paa ved Be-
handling med Haanden at rette Stillingen af Patienternes Ryg-
hvirvler, har Retslægeraadet i Skrivelse af 31 August 1929
udtalt, at Behandlingen for Fru Anna Nilssons Vedkommende i
sig selv har frembudt Fare, og at denne og 2 andre Patienter
derhos er blevet udsat for Fare ved, at denne Behandling er sat
i Stedet for den i hvert enkelt Tilfælde virksomme medikamen-
telle og diætetiske Behandling, medens for de 5 andre af de
under Sagen nærmere omtalte Patienters Vedkommende hverken

den anvendte Behandling eller Undladelsen af anden Behandling har medført Fare for dem.

Idet bemærkes, at der herved for Fru Anna Nilssons Vedkommende maa antages at være sigtet til hendes ogsaa af Læge Faurbye konstaterede Hjertesygdom, men at de Tiltalte i saa Henseende saavel som med Hensyn til den indirekte Fare, der forelaa for de 3 Patienter, maatte være berettigede til at stole paa Lægens Skøn, samt at der ikke under Sagen foreligger tilstrækkelige Holdepunkter for at antage, at selve den af de Tiltalte foretagne Behandling af Patienterne medførte Fare for disse, vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Steglich-Petersen 100 Kroner, der udredes af det offentlige.

Underretsdommens Præmisser er saalydende:

Ifølge Anklageskrift, udstedt den 28 April 1928 af Politimesteren i Haderslev, tiltales Georg Julius Borre, der er født 12 Februar 1891 i København, og Mette Kirstine Borre, født Jensen, født den 5 Juni 1888 i Hjørring, for Overtrædelse af Forordning af 5 September 1794 § 5, jfr Lov 3 Marts 1854.

I Anklageskriftet hedder det bl a:

»Siden i September Maaned f A har de Sigtede i Fællesskab drevet saakaldt chiropraktisk Virksomhed her i Byen og i dette Tidsrum taget ca 70 forskellige Personer i Kur for Sygdomme af højst forskellig Art. Virksomheden drives paa den Maade, at en Læge, Christen Jensen Faurbye, København, til forskellige Tider er tilstede paa de sigtedes Bopæl her i Byen og der undersøger de Patienter, der har henvendt sig til de sigtede om at blive taget i Kur.

Efter Undersøgelsen udtaler Læge Faurbye sig om, hvorvidt der er Anledning til at anvende chiropraktisk Behandling eller ej, og i førstnævnte Tilfælde begynder Kuren derefter hos de sigtede, uden nærmere eller specificeret Ordination fra Lægen.«

Af de Tiltalte ses Mette Kirstine Borre ikke tidligere at være straffet, medens Georg Julius Borre ved Københavns Kriminal- og Politiret den 21 Marts 1911 i Medfør af Strfl § 229^a er idømt 1 Aars Forbedringshusarbejde, hvilken Strafs Udtaaelse dog ved kgl Resolution af 17 Maj 1911 betingelsesvis er eftergivet ham.

Ved de Tiltaltes og Læge Faurbyes afgivne Forklaringer er det oplyst, at medens den heromhandlede chiropraktiske Klinik, paa hvilken et større Antal Personer i det i Anklageskriftet omtalte Tidsrum maa antages at være behandlet, ejes af Tiltalte Fru Mette Borre, der bastaas ved Behandlingerne af Tiltalte Georg Borre, betaler Patienterne Læge

Faurbye for den Undersøgelse, som altid gaar forud for Behandlingens Begyndelse; for det øvrige Tilsyn med de Tiltaltes Klinik og for de senere Undersøgelser af Patienterne oppebærer Læge Faurbye 10 pCt af Klinikens Bruttoindtægt. Det er endvidere oplyst, at den Undersøgelse, Lægen foretager forinden en Behandlings Begyndelse, er en almindelig Lægeundersøgelse, hvorunder han i de fleste Tilfælde, hvor Skævhed eller Forkrøbling eller synlige abnorme Stillinger eller Holdningsfejl foreligger desuden undersøger Patientens Rygrad. Herefter ordinerer han chiropraktisk Behandling i et vist Tidsrum. Hvis der er Anledning dertil, tilser Lægen desuden Patienterne i dette Tidsrum, idet han hver 14 Dag er tilstede paa Klinikken. Selve den chiropraktiske Behandling maa de Tiltalte antages at have udført selvstændigt.

I en Skrivelse af 31 Marts 1928 har Retslægreaadet bl a udtalt:

»Det er ganske forkasteligt, at Chiropraktikerne paa egen Haand diagnosticerer og behandler den supponerede Forskydning af Hvirvlerne. Behandlingen kan kun foregaa efter Lægens Ordination, naar det er ham, der ved Undersøgelse af Patienten paaviser, hvilke Hvirvler der er forskudt og følgelig skal være Genstand for Chiropraktikernes Behandling, og dette er ikke sket i det foreliggende Tilfælde.«

Da efter det oplyste de Tiltaltes Behandling kun foregaaer ifølge en efter Lægens Undersøgelse af Patienterne meddelt Ordination og kun i det af Lægen fastsatte Tidsrum, samt derhos Lægen ved sin Tilstedeværelse paa Klinikken hver 14 Dag vil kunne informere sig om Virkningen af Behandlingen paa Patienterne — og efter det oplyste ogsaa maa antages virkelig at holde sig underrettet herom — og gribe ind overfor Behandlingen, om han dertil maatte finde Anledning, skønnes der ikke i Medfør af de oven citerede Lovbestemmelser at kunne paalægges de Tiltalte noget Strafansvar. De vil derfor være at frifinde og Sagens Omkostninger at udrede af det offenlige.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den i nærværende Sag ved Retten for Haderslev Købstad m v den 8 Oktober 1928 afsagte Dom er paaanket alene af Anklagemyndigheden.

Tiltalte Georg Julius Borre er født den 11 Februar 1891 og er ved Haderslev Købstads Rets Dom af 15 August 1928 for Overtrædelse af Straffelov for Krigsmagten § 97 idømt 2 Dages Vagtarrest.

Med Bemærkning, at det ikke for de Patienters Vedkommende, om hvilke Oplysning foreligger, kan anses godtgjort, at den af de Tiltalte foretagne chiropraktiske Behandling har fundet Sted i andet eller videre Omfang end i hvert enkelt Tilfælde af Læge Faurbye foreskrevet, vil den indankede Dom i Henhold til de deri angivne Grunde være at stadfæste.

De Tiltalte har selv sørget for deres Forsvar ved Landsretten.

Nr 220/1929.

Rigsadvokaten

m o d

Viggo Charles Kristian Damstoft (Fenger),

angaaende Erstatning for uforskyldt Fængsling.

Vestre Landsrets Dom af 21 Juni 1929: Til Viggo Charles Kristian Damstoft bør Statskassen betale 6000 Kr. Sagens Omkostninger og derunder til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer, Sagfører Sebbelov, i Salær 300 Kr og i Godtgørelse for afholdte Udlæg 18 Kr 75 Øre, udredes af det offentlige.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret og er paaanket dels af Viggo Charles Kristian Damstoft, dels af det offentlige.

Da de foreliggende Omstændigheder giver begrundet Formodning om, at Damstoft den 5 Januar 1927 og Natten mellem den 19 og 20 Juni s A har gjort sig skyldig i Brandstiftelse, er Betingelserne for at tilkende ham Erstatning efter Retsplejelovens § 792 ikke til Stede. Sagens Omkostninger vil han have at udrede som nedenfor nævnt.

Thi kendes for Ret:

Viggo Charles Kristian Damstoft bør være uberettiget til af Statskassen at erholde Erstatning i Anledning af den ham overgaaede Fængsling. Han udreder Sagens Omkostninger, derunder til Sagfører Sebbelov i Salær 300 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 18 Kroner 75 Øre samt i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Fenger 150 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende, i Medfør af Retsplejelovens § 841 anlagte Sag har Statsadvokaten for 2 jyske Statsadvokatur paastaet Viggo Charles Kristian Damstoft kendt uberettiget til Erstatning i Anledning af, at han fra den 5 Juni til den 15 Oktober 1928 har været fængslet, medens Damstoft har paastaet sig tilkendt en efter Rettens Skøn fastsat Erstatning. Efter at der henholdsvis den 3 og den 23 Maj 1928 af Kriminaldommeren i Aarhus Købstad var blevet afsagt Kendelse om, at fornævnte Damstoft — som sigtet dels for Brandstiftelse i Henhold til Straffelovens §§ 280 og 281 med Hensyn til to henholdsvis den 5 Januar 1927 Aften og Natten mellem den 19 og 20 Juni s A stedfundne Ildebrande i Ejendommen Guldsmedgade Nr 32 i Aarhus, i hvilken

Ejendom han ved de anførte Tidspunkter drev Forretning, dels for Overtrædelse af Straffelovens § 260 — vilde være at fængsle, blev han den 5 Juni 1928 fængslet under et Ophold i Wien, hvorefter han den 10 August s A blev overgivet til de tyske Myndigheder, af hvilke han atter den 28 s M blev afleveret til det danske Statspoliti og overført til Aarhus Arresthus, i hvilket han derefter i Henhold til en den 29 s M af foranførte Kriminaldommer afsagt Kendelse, der opretholdt Kendelsen af 3 Maj, der alene angik Sigtelse for Brandstiftelse, hensad i Varetægtsfængsel indtil den 15 Oktober 1928 Kl ca 12 Middag, da han blev løsladt med Tilhold om at tage Ophold i Aarhus og ikke forlade Byen uden Politiets Tilladelse. Efter at Statsadvokaten i Skrivelse af 16 November s A havde bestemt, at der under Hensyn til Bevisets Stilling ikke vilde være at foretage videre i Sagen, blev Tilholdet hævet.

Af Sagens Oplysninger fremgaar bl a følgende:

I December 1926 overtog Damstoft en Herreekviperingsforretning i fornævnte Ejendom. Til Forretningen hørte Butikslokale og Kontor i Stuen og Lagerlokale i Kælderen. Den 5 Januar 1927 om Aftenen opstod der Brand i Butikken, og Damstoft erholdt i den Anledning udbetalt i Erstatning for brændte Varer 1754 Kr 50 Øre. Der skete ikke nogen Anmeldelse til Politiet, og der blev ejheller da foretaget nogen offentlig Undersøgelse i Anledning af Branden. Natten mellem den 19 og 20 Juni s A opstod der Brand i Forretningens Kælder, i hvilken Anledning der blev foretaget Efterforskning, hvorpaa Damstoft i Henhold til Skrivelse fra Statsadvokaturen i Kolding af 24 August s A gennem Politiet modtog Underretning om, at der ikke fra det offentlige Side vilde blive foretaget videre i Sagen. I Anledning af Skade paa Varelageret fik han udbetalt en Brandskadeerstatning paa 6587 Kr. Den 16 Januar 1928 forlod Damstoft Landet, efter sin egen Fremstilling medbringende en kontant Beholdning af 4100 Kr, og tog Ophold i Wien. I den Anledning blev hans Bo i Februar s A efter en Kreditors Begæring taget under Konkursbehandling, efter at Damstoft gennem en Sagfører havde tilkendegivet, at han standsede sine Betalinger. I April Maaned blev der i Anledning af flere i Aarhus stedfundne mistænkelige Kælderbrande indledet ny Undersøgelse vedrørende de hos Damstoft stedfundne Brande, og i samme Maaned rejstes der Sigtelse mod ham for saavel Brandstiftelse som Overtrædelse af Konkurslovens § 260, hvorefter de ovennævnte Fængslingskendelser afsagdes. Sigtelsen for sidstnævnte Forhold blev ikke opretholdt, efter at der var rejst Vanskeligheder mod Damstofts Hjemførelse som Arrestant gennem Tyskland for denne Sigtelses Vedkommende.

Vedrørende den førstnævnte Brand er det oplyst, at Damstoft Branddagen var hjemkommen fra København med nogle Varer, som han havde indkøbt til Brug under et paatænkt Udsalg i Forretningen, og det var aftalt, at den tidligere Indehaver af Forretningen, S G Jensen, og dennes Hustru samt Damstofts daværende Kæreste, Ilma Nielsen, skulde hjælpe ham med Vinduespyntningen samme Dag. Der opstod imidlertid nogen Misstemning mellem Jensen og Damstoft i Anledning af det skete Varekøb, og alle fire forlod derefter Forretningen ved

Syvtiden om Aftenen, uden at der var truffet nærmere Aftale om at mødes igen. Kl ca 9½ indfandt Damstoft og hans Kæreste sig igen i Forretningen, hvor hun i Kontorlokalet skrev nogle Breve, medens han gik til og fra og fyrede op i Kakkelovnen i Kontoret med Papæsker, som han tog i Forretningen og rev i Stykker. Ved Titiden kom Jensen tilstede i Kontoret, hvor han blev i ca 20 Minutter, i hvilken Tid Damstoft vedblev at fyre med Papstykker. Da Jensen derefter vilde gaa ud gennem Butikken, viste det sig, at der var stærk Røg, og at det brændte i nogle Papæsker, der var stablede op i en Krog i Butikken helt op over et Rør, der fra Kakkelovnen i Kontoret førte vandret ud i Skorstenen i Butikken. Branden, som ikke bredte sig til den faste Ejendom, blev hurtigt slukket af de tilstedeværende. Det var almindeligt at stille Æsker fra sig i den paagældende Krog i Butikken. Baade Jensen og Hustru har forklaret, at de gentagne Gange havde advaret Damstoft mod at anbringe Æsker for nær ved Kakkelovnsrøret, ligesom Damstoft og hans Kæreste har været klar over Brandfaren herved, og Damstoft har erkendt at have udvist Uforsigtighed ved Anbringelsen af Æsker i Krogen. Fru Jensen har forklaret, at hun navnlig har advaret mod Anbringelse af Æsker med Celluloidflipper sammesteds, og Jensen har forklaret, at han den paagældende Dag havde fjernet Æsker fra Krogen, og at han under Slukningen saa, at der ovenpaa Røret befandt sig en Æske med Celluloidflipper, som ikke stod der, da han forlod Butikken. Damstoft har benægtet at have anbragt den paagældende Æske ovenpaa Røret. Efter det oplyste havde Damstoft den 23 December 1926 underskrevet en ny Begæring om Tegning af en Løsørebrandforsikring paa 25 000 Kr, og Damstoft henvendte sig uanset, at der endnu ikke var tilstillet ham Police og ej heller betalt eller afkrævet Præmie til vedkommende Repræsentant og krævede Brandskade udbetalt, og han har erkendt, at han ved Ansættelsen af Brandskaden ikke gjorde nogen daarlig Forretning.

Med Hensyn til Branden Natten mellem den 19 og 20 Juni 1927 er det oplyst, at Damstoft den 19 om Aftenen sammen med sin Kone havde været i Forretningen og forladt denne ved Titiden om Aftenen. Han har forklaret, at han Kl 11½ igen var i Butikken for at slukke Vinduesbelysningen; der var da en ubehagelig Lugt, hidrørende fra en Dagen i Forvejen foretagen Indgnidning af Gulvet med Peolin. I den Anledning aabnede han Vinduet i Kontoret og en Lem, der fra Butikken førte ned til Kælderen, uden dog at gaa derned. Han forlod derpaa umiddelbart efter Forretningen og gik hjem. Kl. 12,24 blev Brandvæsenet allarmet gennem Husværten, da Beboerne var blevet opmærksom paa Branden, og det viste sig da, at der var Ild i Papir og Papæsker i Kælderen, og Ilden maa antages at være opstaaet tæt ved en Dør, der fra Bagsiden af Kælderen førte ud til en Kældergang. I Dørens øverste Del manglede en Fyldning, og til Kældergangen er der Adgang fra Gaardspladsen. De elektriske Ledninger nær ved Døren fandtes overbrændte. Branden blev hurtigt slukket, og der gik Bud efter Damstoft, som hurtigt kom tilstede, og som til Budet udtalte, at han ikke kunde forstaa, at det havde brændt, da han lige havde været i Butikken. Efter afgivne Vidneforklaringer maa det antages, at Ejendommens Port

og Indgangen til Butikken har været aflaaede den paagældende Aften, og at der ikke i Gaarden har været set fremmede Personer. Damstoft havde den 15 Juni 1927 tegnet en yderligere Brandforsikring paa 10 000 Kr og havde den 17 s M betalt Præmie heraf. Efter hans Forklaring var Grunden hertil den, at han havde foretaget en Status pr 1 s M og fundet, at Varelagerets Værdi oversteg den tidligere tegnede Forsikring. Endvidere var der kort forinden, da Lærlingen paa hans Anmodning havde fyret op med Papir i Kakkelovnen, opstaaet en mindre Brand, som han ikke havde ment at kunne kræve Erstatning for. Damstoft har erkendt, at han ogsaa har modtaget en god Erstatning for Brandskaden Natten mellem den 19 og 20 Juni. Om Damstofts økonomiske Forhold, da de paagældende Brande fandt Sted, er der ikke fremskaffet nærmere Oplysninger, og det kan ikke anses godtgjort, hvorvidt han da var i økonomiske Vanskeligheder. Angaaende sin Bortrejse har Damstoft forklaret, at Grunden hertil var dels ægteskabelige Uoverensstemmelser dels Forbitrelse over, at de ham paahvilende Bidrag til hans fraskilte Hustru og hendes Børn var blevet forhøjet efter at han havde faaet Forretning i Aarhus, og sin Adresse i Wien har han opgivet til sin i Aarhus boende Broder, saaledes at den til enhver Tid har kunnet oplyses.

Idet nu de fremkomne Oplysninger ikke findes at give begrundet Formodning om, at Damstoft er skyldig i de Forbrydelser, hvorfor han var fængslet, og da han heller ikke ved sit Forhold skønnes at have givet Anledning til Fængslingen, findes han i Medfør af Retsplejelovens § 792 at være berettiget til Erstatning af Statskassen for den ham ved Fængslingen tilføjede Lidelse og Tort samt Formuetab, hvilken Erstatning efter det foreliggende findes at kunne bestemmes til 6000 Kr.

Sagens Omkostninger og derunder til den for Damstoft beskikkede Forsvarer ved Landsretten i Salær 300 Kr og i Godtgørelse for afholdte Udlæg 18 Kr 75 Øre, vil være at udrede af det offentlige.

Nr 102/1929. **Fru Laura Kristine Poulsen (Selv)**

mod

Fru M Zachariassen (Trolle efter Ordre),

betræffende Tilbagebetaling af Købesummen for en af Appellanten til Indstævnte solgt Forretning.

Østre Landsrets Dom af 27 Marts 1929: Sagsøgte, Fru Laura Kristine Poulsen, bør til Sagsøgerinden, Fru M Zachariassen, betale 2900 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 20 Februar 1929, til Betaling sker, samt i Sagsomkostninger 60 Kr. Saa betaler Sagsøgte og til det offentlige de Retsafgifter, der skulde være erlagt, og det Stempelpapir, der skulde være brugt, hvis Sagen ikke havde været afgiftsfri for Sagsøgerinden, samt til Sagsøgerinden Godtgørelse for Udlæg

1 Kr 50 Øre. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Appellantinden vil derhos have at betale 150 Kroner i Salær til den for Indstævnte beskikkede Sagfører.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellantinden Fru Laura Kristine Poulsen til Højesterets-sagfører Trolle 150 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddél af 4 September 1928 købte Sagsøgerinden under denne Sag, Fru M Zachariassen, af Sagsøgte, Fru Laura Kristine Poulsen, en Cigarforretning, beliggende Frederiksberg Alle Nr 5, for en Købesum stor 2900 Kr, hvorhos hun skulde overtage Varelageret til Vurderingspris, der blev fastsat til 1242 Kr 27 Øre.

Da det i Slutseddelen var bestemt, at Handlen blev indgaaet under Forudsætning af, at Værtens Tilladelse kunde opnaas, og da Værten, Auktionsholder Nehm, kun vilde tillade Fremlejemaal, men ikke vilde give Sagsøgerinden selvstændig Lejekontrakt, og Lejeren, af hvem Sagsøgte havde købt Forretningen, ikke vilde hæfte for Lejen overfor Værten, henvendte Sagsøgerinden sig den 28 September 1928 ved Sagfører til Sagsøgte for at faa Handlen ophævet, men dette blev hende nægtet.

Lejemaalet er senere af Lejeren opsagt til Ophør Oktober Flyttedag 1929, men Ejeren har desuagtet ikke villet give Sagsøgerinden Lejemaal.

Under denne Sag paastaar Sagsøgerinden, Fru M Zachariassen — efter meddelt Bevilling til fri Proces, dog uden Beskikkelse af Sagfører — Sagsøgte tilpligtet at betale hende 2900 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 20 Februar 1929 mod Tilbagelevering af Forretningen med Inventar men uden Varelager. Sagsøgte paastaar sig frifundet, idet hun gør gældende, at Sagsøgerinden først har overtaget Forretningen, efter at hun selv havde forhandlet med Værten og faaet Besked om hans Stilling til Sagen, hvorfor det maa være Sagsøgte uredkommende, at Lejemaal ikke kan opnaas. Sagsøgte har derhos nedlagt en subsidiær Paastand.

Auktionsholder Nehm har som Vidne forklaret, at han ved de forskellige Lejligheder, hvor vedkommende har spurgt om Overtagelse af

Lejemaalet, blot har svaret vedkommende, at han vilde tale med Lejeren. Han har derefter talt med denne, og naar han ikke vilde give Tilladelse til Overtagelsen, saaledes at han vedblev at hæfte, har Nehm meddelt vedkommende, at Overtagelse ikke kunde finde Sted. Han har ikke givet nogen — navnlig ej heller nogen af denne Sags Parter — noget Tilsagn om Lejemaal.

Lejeren, Tømrmester Fangel, der i sin Tid havde lejet Lokalerne for sin nu afdøde Datter, har som Vidne forklaret, at hans Datter engang efter Forretningens Salg til Sagsøgerinden har paa Nehms Forespørgsel udtalt, at de vilde ikke blive ved med at hæfte for den Leje.

Ifølge Slutteddelens ovenfor gengivne Bestemmelse maa det blive Sagsøgtets Risiko, at Værtens Tilladelse til Lejemaal ikke er blevet opnaaet, og da der ikke kan gives Sagsøgte Medhold i, at Sagsøgerinden reklamerer for sent, vil Sagsøgte være at dømme efter Sagsøgerindens Paastand.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at betale efter Reglerne for afgiftsfri Sager samt til Sagsøgerinden i Sagsomkostninger 60 Kr og i Godtgørelse for Udlæg 1 Kr 50 Øre.

Nr 161/1929. Rederiet for S/S »Fryken« (Kondrup)

mod

Firmaet **Thisted & Warrer** (Oluf Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at godtgøre Appellanten et for Overtidsarbejde ved Losning betalt Beløb.

Sø- og Handelsrettens Dom af 10 April 1929: De Indstævnte, Firmaet Thisted & Warrer, Vejle, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Rederiet for S/S »Fryken«, Gøteborg, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Sagsøgerne inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse godtgøre de Indstævnte med 50 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Rederiet for S/S »Fryken«,

Gøteborg, til Indstævnte, Firmaet Thisted & Warrer, med 200 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Da S/S »Fryken« af Gøteborg i Januar 1928 i Vejle udlossede en Kulladning til Firmaet Thisted & Warrer, maatte Skibet, skønt Losningen udførtes med bevægelig Kran, flere Gange forhale frem og tilbage langs Kajen ved Modtagerens Kulplads for at faa Kullene anbragt paa Pladsen efter Modtagerens Ønske. Da Forhalingerne fandt Sted udenfor svenske Fartøjers sædvanlige Arbejdstid, har S/S »Fryken«s Rederi maattet betale Skibets Mandskab Godtgørelse for Overtidsarbejde, 130,81 Kr.

Idet Sagsøgerne, Rederiet for S/S »Fryken«, Gøteborg, gør gældende, at de har Krav paa at faa godtgjort disse særlige Udgifter af Ladningsmodtagerne, har de under nærværende Sag paastaet de Indstævnte dømt til at betale det nævnte Beløb, 130,81 Kr, tillige med Renter 5 pCt p a fra den 6 September 1928, til Betaling sker.

De Indstævnte har paastaet sig frifundet, idet de bestrider, at der er nogen Hjemmel for Sagsøgerne til at kræve den paastaede Godtgørelse.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Skibet var blevet fragtet ved et »Baltcon-Certeparti«, ifølge hvilket Modtagerne skulde udføre den ellers Skibet paahvilende Del af Losningen med at bringe Ladningen til Skibssiden, mod at Skibet betalte »current price« for alt Arbejde i Forbindelse med Losningen.

Medens Sagsøgerne gør gældende, at Certepartiet intet indeholder om Skibets Forhaling under Losningen, og at Sølovens § 135, jfr § 114, derfor maa komme til Anvendelse, saaledes at Skibet i Medfør af § 114, 2 Stk har Krav paa at faa godtgjort de med Forhalingen forbundne Omkostninger, hævder de Indstævnte, at de stedfundne Forhalinger er et Arbejde, der er sket af Hensyn til Ladningens Sortering paa de Indstævntes Kulplads og ikke ligger udenfor det egentlige Losningsarbejde, hvorfor Skibet, der i Medfør af Certepartiets § 17 paa Forlangende skal stille Winchmen, maa være pligtigt at udføre det uden særlig Godtgørelse.

Foreløbig bemærkes, at Skibet ifølge Certepartiets § 15 er pligtigt paa Forlangende at holde sig rede til Losning i hele Døgnet, og at den Omstændighed, at der er arbejdet af Skibsmandskabet udenfor den sædvanlige Arbejdstid, alene har Betydning som Aarsag til, at der faktisk paaløb Omkostninger ved Forhalingen.

Da der i det under nærværende Sag omhandlede Tilfælde ikke er Spørgsmaal om Forhaling til anden Losseplads, men Forholdet er det, at Skibet af Hensyn til Losningsarbejdets Udførelse har maattet forhale langs den anviste Losseplads, findes Rederiet ikke i Medfør af Sølovens § 114 at have Krav paa nogen Godtgørelse for Forhalingsudgifterne, og

da Skibet findes at have været pligtigt til at foretage de omhandlede Forhalinger for at sætte Modtageren i Stand til at losse Skibet paa behørig Maade til den anviste Losseplads, idet saadanne Forhalinger ikke ligger udenfor, hvad der sædvanligt foretages af Skibet under Losning, vil de Indstævnte ikke kunne dømmes til at betale den nu af Sagsøgerne krævede Godtgørelse. I Henhold til det anførte vil de Indstævnte være at frifinde. Sagens Omkostninger for nærværende Ret findes Sagsøgerne at burde godtgøre de Indstævnte med 50 Kr.

M a n d a g d e n 28 O k t o b e r .

Nr 171/1929. Pianofabrikant **Andreas Christensen** (Fich)

m o d

Frk **Ella Sørensen** (Trolle efter Ordre),

betræffende Fremme af en af Appellanten begært Udlægsforretning.

Kendelse afsagt 8 December 1928 af Horsens Købstads Fogedret: Den begærte Forretning bør ikke nyde Fremme.

Vestre Landsrets Dom af 8 Maj 1929: Den indankede Kendelse bør ved Magt at stande. I Salær til den for Indstævnte, Frøken Ella Sørensen, for Landsretten beskikkede Sagfører, Overretssagfører Dahl, betaler Appellanten, Pianofabrikant Andreas Christensen, 85 Kr. der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret og med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Det maa anses for en Følge af Afbetalingslovens Regler, at en Tvangsforfølgning fra Appellantens Side, rettet mod Tingen, saalænge Kontrakten er i Kraft, kun kan finde Sted i Overensstemmelse med Lovens Regler, navnlig Bestemmelserne i §§ 3 og 12. Det begærede Udlæg kan herefter ikke nyde Fremme, og den indankede Dom vil saaledes kunne stadfæstes.

I Salær til den for Indstævnte beskikkede Sagfører vil Appellanten have at betale 200 Kroner.

Færdig fra Trykkeriet den 6 November 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

78. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 21

Mandag den 28 Oktober.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Trolle betaler Appellanten, Pianofabrikant Andreas Christensen, 200 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Fogedkendelsens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Forretning begærer Rekvirenten, Pianofabrikant Andreas Christensen, København, for et Beløb af 519 Kr 07 Øre, Udlæg foretaget hos Rekvizita, Frøken Ella Sørensen, Hulvej, Horsens, i Henhold til et den 14 April 1928 ratihaberet Forlig af 29 Februar s A, hvilket Forlig bl a indeholder følgende Bestemmelse: »Iøvrigt gælder den oprettede Købekontrakt uforandret. Ved Kontrakten er blandt andet Ejendomsretten forbeholdt.«

Rekvizita har protesteret mod Udlægs Foretagelse, idet hun bl a har anført, at den paagældende Skyld hidrører fra Købesummen for et til hende af Rekvirenten i Henhold til en Købekontrakt af 15 Februar 1921 med sædvanligt Ejendomsforbehold for Sælgeren solgt Piano til en Afbetalingspris af 2584 Kr (Kontantpris 2250 Kr), der skulde afbetales med 50 Kr maanedlig, men hvilket Afdrag senere nedsattes til 30 Kr maanedlig. Rekvizita har efterhaanden, sidste Gang den 30 September 1928 med 30 Kr, afdragsvis betalt ca 2200 Kr paa Pianoet. Da hun engang sidste Vinter var i Restance med Afdrag, blev hun krævet for Skylden af Overretssagfører Andreas Christensen, Aarhus, der derefter sendte hende et frivilligt Forlig, som hun underskrev den 29 Februar 1928 og tilbagesendte. Ved dette Forlig, der ratihaberedes den 14 April s A, og paa Grundlag af hvilket nærværende Forretning begæres, forpligtede Rekvizita sig til at betale Rekvirenten 609 Kr 07 Øre foruden Omkostninger og Renter, at erlægge med 30 Kr maanedlig, første Gang den 1 Marts d A. Af det anførte Beløb 609 Kr 07 Øre var godt 100 Kr paaløbne Renter, medens hun paa Hovedstolen skyldte 490 Kr af 500 Kr. Efter Forligets Oprettelse har hun afdragsvis afbe-

talt 210 Kr, men har maattet ophøre med Betaling, da hun, der hidtil har drevet Forretning, har maattet lukke denne og intet væsenlig tjener.

Rekvisita vil hævde, at da hun underskrev det fornævnte Forlig, mente hun, at det var en Slags Godkendelse af Kontrakten for at faa fornøden Henstand, men hun havde ikke tænkt, at hun kunde miste den Ret til eventuel Tilbagebetaling, hun vilde have, saafremt hun ikke kunde overholde Betingelserne, og Pianoet skulde fratages hende i Henhold til Afbetalingslovens Bestemmelser. Hun ønsker derfor ikke nu at give Afkald paa sin Ret efter Købekontrakten, der er hendes eneste Aktiv, og finder specielt ikke Anledning dertil, da Kreditor heller ikke har givet Afkald paa sin Ejendomsret, men tværtimod udtrykkelig har forbeholdt sig denne. Hun henviser ogsaa til, at en eventuel Tvangsrealisation af hendes Ret efter Købekontrakten paa Grund af dens Ubestemthed ikke kan antages at indbringe noget videre, medens hendes Ret vil være anderledes betrygget ved en Fremgangsmaade i Henhold til Lov om Afbetaling, hvorfor hun har henstillet, at Rekvirenten henvender sig med Købekontrakten og begærer Indsættelsesforretning foretaget. Hun formener, at Forliget maa være ugyldigt som stridende mod § 17, 1 Stk i Lov om Afbetaling.

Idet det fornævnte Forlig af 29 Februar 1928, maa anses at være indgaaet af Rekvisita for at opnaa Henstand med Betalingen, uden at hun dermed har villet give Afkald paa sine Rettigheder efter Købekontrakten af 15 Februar 1921, hvorved bemærkes, at Rekvirenten ej heller har givet Afkald paa sin Ejendomsret, maa der gives Rekvisita Medhold i, at Forliget maa være ugyldigt i Henhold til § 17, 1 Stk i Lov Nr 244 af 8 Maj 1917 som stridende mod de til Beskyttelse for Køberen i Tilfælde af Misligholdelse i nævnte Lov givne Bestemmelser, idet det navnlig bemærkes, at Rekvirenten ikke kan gives Medhold i, at Ordene »forudgaaende Overenskomst« i nævnte Lovbestemmelse skulde udelukke dette, idet disse Ord maa forstaaes som en Overenskomst, der gaar forud for den paagældende Misligholdelse eller den fremtidige Misligholdelse.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Kendelse er afsagt den 8 December 1928 af Horsens Købstads Fogedret.

Saa vel efter Indholdet af Lov Nr 244 af 8 Maj 1917 som efter Købekontrakten af 15 Februar 1921 og det sig dertil sluttende den 14 April 1928 ratihaberede Forlig af 29 Februar s A maa der gives Appellanten Medhold i, at han, i Stedet for at kræve det paagældende Piano tilbageleveret, maa kunne kræve Restskylden i Henhold til de indgaaede Overenskomster betalt.

Ved nu at vælge den sidstnævnte Fremgangsmaade og begære Udlæg foretaget, har han imidlertid afskaaret sig fra samtidig at benytte den førstnævnte Fremgangsmaade, og Ejendomsretten over det paagældende Piano er saaledes overgaaet til Indstævnte. Da nu Appellanten her for Retten alene har begært Udlæg foretaget i Indstævntes

Ret efter Købekontrakten, saaledes at hans deri tagne Ejendomsforbehold skulde respekteres, maa der gives Indstævnte Medhold i at saadant Udlæg efter det foranførte ikke kan ske, og det maa herefter biliges, at Appellantens Begæring herom ikke er taget til Følge, hvorfor den indankede Kendelse vil kunne stadfæstes.

I Salær til den for Indstævnte beskikkede Sagfører for Landsretten vil Appellanten have at betale 85 Kr.

Nr 140/1929. **Dansk Elektrikerforbund**
 (Landsretssagfører Hartvig Jacobsen)
 m o d
 Installatør C F Sørensen (Jørgensen),

betræffende Erstatning for Tab foranlediget ved en Arbejdskonflikt.

Østre Landsrets Dom af 25 April 1929: De Sagsøgte, »De samvirkende Fagforbund«, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Installatør C F Sørensen, Esbjerg, i denne Sag fri at være. De Sagsøgte, »Dansk Elektrikerforbund«, bør til Sagsøgeren betale 1000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 14 Januar 1928, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kr. Sagens Omkostninger iøvrigt ophæves. Det idømte at udrede inden 15 Dage fra denne Doms Afsigelse at regne under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Som i Dommen antaget kan det ikke anses bevist, at der fra Formanden for Arbejdernes Fællesorganisation i Esbjerg eller Formanden for den lokale Afdeling af Dansk Elektrikerforbund er sket Henvendelse til nogen Bygherre for at forhindre Indstævnte i at udføre Installationsarbejde. Hvad dernæst angaar de i Dommen angivne Tilfælde, hvor der fra de organiserede Arbejderes Side er lagt Indstævnte Hindringer i Vejen i fornævnte Henseende, ses der ikke fra Forbundets Side at foreligge noget Forhold der indeholder en Godkendelse af de omhandlede Hindringer. Medens dernæst Forbundet, der havde foranstaltet Blokaden overfor Indstævnte, vel i Almindelighed, som i Dommen anført, maatte have en vis Tilsyns- og Afværgelsespligt under Blokadens Forløb, findes det dog ikke godtgjort, at Forbundet i dette Tilfælde har haft en saadan Anledning til at gribe ind, at dets Passivitet kan paadrage det Ansvar. Det skal i saa Henseende navnlig anføres, at Indstævnte ikke under Konflikten har henvendt sig til Forbundet, at der ikke af dettes Medlemmer ses at være lagt Indstævnte Hindringer i Vejen for at arbejde, samt

at det henstaar som noget uklart, hvad der er foregaaet mellem Indstævnte og Formanden for Arbejdernes Fællesorganisation i Esbjerg. Forbundet vil herefter være at frifiinde. Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Dansk Elektrikerforbund, bør for Tiltale af Indstævnte, Installatør C F Sørensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgeren, Installatør C F Sørensen, Esbjerg, paastaet de Sagsøgte, »De samvirkende Fagforbund« og »Dansk Elektrikerforbund«, tilpligtede in solidum at betale ham i Erstatning et Beløb, stort 5000 Kr, subsidiært et ved Rettens Skøn fastsat Beløb tilligemed Renter af det tilkendte Beløb 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 14 Januar 1928, til Betaling sker.

Under en særskilt Procedure af Sagens Formalitet har de Sagsøgte paastaet Sagen afvist som henhørende under den faste Voldgiftsret, og ved Østre Landsrets Dom af 6 Marts 1928 blev Afvisningspaastanden taget til Følge. Denne Dom blev af Sagsøgeren indanket for Højesteret, hvor han paastod Sagen hjemvist til Landsretten, idet han gjorde gældende, at der til den overfor ham iværksatte Strike (Blokade), som han erkendte var i Overensstemmelse med Septemberforliget, har været knyttet visse Handlinger, der faldt udenfor Strikens (Blokadens) nærmeste Omraade, gaaende ud paa at hindre ham i at udnytte sin Arbejdskraft, og at Spørgsmaalet om hans Ret til Erstatning i denne Anledning ikke berørtes af de mellem Parterne bestaaende Overenskomster. Ved den af Højesteret den 21 December 1928 afsagte Dom blev Sagsøgerens Paastand om Sagens Hjemvisning taget til Følge.

De Sagsøgte har nu paastaet sig frifundet.

Sagens nærmere Omstændigheder er følgende:

I Aaret 1900 dannedes der her i Landet en Forening ved Navn »Kristeligt dansk Fællesforbund for Arbejdsgivere og Arbejdere«. Mellem denne Forening og »Arbejdernes Fællesorganisation« i Esbjerg, der repræsenterede samtlige derværende Arbejderorganisationer, hvad enten disse hørte til »De samvirkende Fagforbund« eller stod udenfor disse, opstod der i Aaret 1924 en Konflikt i Anledning af, at forskellige i Fællesforbundet staaende Murermestre i Esbjerg nægtede at indgaa paa overenskomstmaessig Løn- og Arbejdsvilkaar, samt nægtede at beskæftige Medlemmer af Murerforbundet. Fællesorganisationen i Esbjerg forespurgte i den Anledning i Skrivelse af 1 September 1924 »De samvirkende Fagforbund«, om der ikke af Fagforbundene kunde iværksættes en lovformelig Kamp mod Fællesforbundet, saaledes at Arbejderorganisationernes Medlemmer fritoges for Samarbejde med Medlemmer

af Fællesforbundet og for at arbejde paa Steder, hvor Fællesforbundets Medlemmer havde udført Murerarbejde. Det betonedes i Skrivelsen, at Spørgsmaalet vedrørte alle Byggefagenes Medlemmer. »De samvirkende Fagforbund« meddelte derefter Forretningsudvalget for »Dansk Arbejdsgiverforening« i Skrivelse af 17 Oktober 1924, at der ved Forhandlinger med Repræsentanter for en Række Fagforbund i Byggefagene, baade de, der var tilsluttede »De samvirkende Fagforbund«, og de, der ikke var tilsluttede, var tilvejebragt Enighed om at optræde i Fællesskab for derved at fremtvinge ordnede Løn- og Arbejdsvilkaar hos de vedkommende Murermestre. Under Hensyn til, at en Arbejdsstandsning ogsaa kunde komme til at berøre Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, meddelte »De samvirkende Fagforbund« derhos, at de agtede at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om Arbejdsstandsning for alt Arbejde, af hvad Art nævnes kan, hos og overfor nævnte Murermestre i Esbjerg, og saaledes at intet Medlem af Organisationerne, som er tilsluttede »De samvirkende Fagforbund« maatte udføre noget Arbejde, som direkte eller indirekte kunde komme de vedkommende Murermestre eller deres Byggeforetagender tilgode. Den 24 Oktober 1924 blev der afgivet fornyet Strikevarsel, idet »De samvirkende Fagforbund« under nævnte Dato tilskrev Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg, at en kompetent Forsamling havde vedtaget, at der fra og med Fredagen den 31 Oktober ved normal Arbejdstids Ophør at regne iværksattes Arbejdsstandsning af »De samvirkende Fagforbund«s Medlemmer hos og overfor forskellige navngivne Murermestre i Esbjerg, og saaledes at der intet som helst Arbejde maatte udføres hos de vedkommende Murermestre eller hos andre Arbejdsgivere til de Byggeforetagender, som for Tiden var under Opførelse eller Reparation af de paagældende Murermestre, eller som senere af disse maatte blive paabegyndt. Kampen blev i Overensstemmelse med de ovenfor gengivne Varsler ført ved Strike overfor de Haandværksmestre, der udførte Arbejder paa de Bygninger, som Fællesforbundets Mestre havde under Opførelse eller Reparation. Formanden for »Arbejdernes Fællesorganisation« gav derhos Personer eller Institutioner, der plejede at benytte de blokerede Murermestre, Meddelelse om, at de derved udsatte sig for Ubehageligheder, hvilket i mange Tilfælde bevirkede, at de paagældende Bygherrer opgav at benytte disse Mestre.

Sagsøgeren, der er Medlem af »Dansk Arbejdsgiverforening« og »Kristeligt dansk Fællesforbund«, vistnok fra 1926 dog kun passivt Medlem af sidstnævnte Forening, har oplyst, at han var blandt de Mestre, som den ovenomhandlede Blokade gik ud over, idet »Dansk Elektrikerforbund« under 4 og 11 Maj 1925 paa sædvanlig Maade varslede officiel Blokade overfor ham, foranlediget ved, at han havde faaet Arbejde paa en Nybygning for Gaardejer Jens Jensen, Kjersing, og Murerarbejdet paa denne Bygning blev udført af en af de blokerede Murermestre. Blokadeerklæringen er saalydende: »Elektrikerforbundet. Installatørfirmaet Chr Sørensen, Danmarksgade, er, efter at have paataget sig Installationsarbejdet hos Gaardejer Jens Jensen, Kjersing, hvis Gaard er opført af K d F, blokeret af Dansk Elektrikerforbund.«

Sagsøgeren forsøgte nu at skaffe sig Arbejde uden Assistance af

faglærte Folk kun ved Hjælp af sine Lærlinge, men de organiserede Arbejdere erklærede, at de vilde nedlægge Arbejdet ved saadanne Byggeforetager, der i og for sig var udenfor Konflikten, idet de ikke udførtes af Mestre, der var Medlemmer af Fællesforbundet, naar Sagsøgeren skulde beskæftiges ved dem. Som Følge heraf mistede Sagsøgeren ikke alene forskellige Arbejder, som han allerede havde sluttet Akkord om, fordi Bygherrerne var bange for at faa Arbejderne standse, men af samme Grund gik hans Virksomhed i det hele taget tilbage. Den Optræden, der saaledes fra de Sagsøgte Side er udvist overfor Sagsøgeren, har efter dennes Formening i Tiden fra Maj 1925 til Juni 1927, da hele Konflikten blev aflyst, paaført ham et retsstridigt Tab paa mindst 5000 Kr.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Sagsøgte anført, at Sagsøgeren under Proceduren i Højesteret har indskrænket sin Paastand til at angaa Erstatning alene for Handlinger, som falder udenfor Strikens normale Omraade, gaaende ud paa at hindre Sagsøgeren i at benytte sin personlige Arbejdskraft, og at Sagen altsaa nu alene drejer sig om Erstatning for saadanne Handlinger. De Sagsøgte gør gældende, at det under Sagen oplyste ikke paa noget Punkt har paavist en Handling fra nogen af de Sagsøgte Side, som efter Sagens nuværende Omfang kan danne Grundlag for Sagsøgerens Paastand. Det er tværtimod oplyst, at ingen af de Sagsøgte har boykottet Sagsøgerens Anvendelse af hans egen Arbejdskraft, og at Fællesorganisationen end ikke har ønsket at hindre Sagsøgeren i at benytte sin personlige Arbejdskraft.

I Retten for Esbjerg Købstad m v har Sagsøgeren forklaret, at han, da Blokaden mod ham indtraadte, ikke beskæftigede Svende, men kun 2 Lærlinge, og at det under Blokaden var ham umuligt at faa Svendehjælp, hvorimod der ikke var noget til Hinder for, at han benyttede Lærlingehjælp. Efter at Blokaden var erklæret, fik han Tilbud paa Overtagelse af Arbejde paa forskellige Bygninger i Entreprise, hvorhos han skulde udføre et Arbejde efter Regning. Disse Arbejder blev det ham imidlertid umuligt at udføre, fordi Hovedentreprenørerne ikke turde lade ham arbejde. Paa den anden Side har Sagsøgeren erkendt, at han til Gengæld har faaet nogle Arbejder, som han ellers sandsynligvis ikke kunde have gjort Regning paa. I Anledning af Tilbudet om Udførelse af et af de ovenomhandlede Arbejder, som han ikke kom til at udføre, hvilket Tilbud blev afgivet i Maj eller Juni 1925 af Murermester Skaftø, henvendte Sagsøgeren sig til Formanden for den lokale Afdeling af »De samvirkende Fagforbund« Typograf Eichardt og spurgte ham, om han kunde faa Lov til at udføre Arbejdet. Eichardts Svar lød saaledes: »Dem blokerer vi ikke, fordi De er blokeret, men vi blokerer Bygningen, De kommer paa.« Da Sagsøgeren i Sommeren 1926 henvendte sig til Eichardt i Anledning af et andet Arbejde, udtalte Eichardt: »Hvor vi kan skade Dem, vil vi lade de andre Installatører faa Arbejdet.« Det viste sig ved et Arbejde paa Kommunens Gaard i Vognsbøl, hvor Sagsøgeren tidligere havde arbejdet, skønt Gaarden var blokeret, som den lavestbydende. Da der 2 Maaneder, efter at Bygningen var færdig, skulde indsættes en Motor, fik en anden Installatør Arbejdet, og han blev ikke blokeret. Naar Sagsøgeren i 1925 henvendte sig til Eichardt,

var det, fordi han var blevet henvist til ham af de Murere, der arbejdede paa Skaftes Ejendom.

Typograf Leopold Eichardt har som Vidne forklaret, at han er Formand for »Arbejdernes Fællesorganisation« i Esbjerg. Fællesorganisationen staar ikke under »De samvirkende Fagforbund«, men da Kampen mod »Kristeligt dansk Fællesforbund« blev etableret, overgik Ledelsen til Vidnet som Formand for Fællesorganisationen, og Vidnet gav som saadan Indberetning til »De samvirkende Fagforbund«. Blokaden af Fællesforbundet udgik fra »De samvirkende Fagforbund«, og Varslet blev givet af disse. Fællesorganisationen har sørget for Bekendtgørelse om Blokade, men har ikke henvendt sig direkte til nogen Bygherre for at forhindre Sagsøgeren i at faa Arbejde, men meddelte Bygherren, hvad de udsatte sig for, hvis de lod Fællesforbundets Medlemmer arbejde for sig. For Sagsøgerens Vedkommende var Forholdet det, at han ikke havde Svende, og at Organisationen ikke forhindrede en Haandværker i selv at arbejde. Vidnet har endvidere forklaret, at Sagsøgeren flere Gange har henvendt sig til ham i Anledning af Blokaden, og at han har haft mange Samtaler med ham, men han har sikkert ikke truet ham og er ikke fremkommet med en Udtalelse om at ville lade andre Installatører faa Arbejdet, hvor man kunde skade Sagsøgeren, og det er forøvrigt heller ikke sket.

Elektriker Holger Weiss Tønder, der har været Formand for den lokale Afdeling af »Dansk Elektrikerforbund« i 8 Aar indtil Efteraaret 1927, har som Vidne forklaret, at han ikke kender noget Tilfælde, hvor Eichardt har henvendt sig til nogen Bygherre med en Udtalelse om, at Antagelsen af Sagsøgeren vilde medføre Vanskeligheder, og Vidnet har som Afdelingsformand heller ikke gjort det og ved ikke af, at det er blevet gjort.

Af de af Barbermester Jens Petersen, Gartner Johannes Jensen, Installatør Jens Jensen og Muremester Valenty Wrubel afgivne Vidneforklaringer fremgaar, at Sagsøgeren har mistet forskellige Arbejder, fordi de paagældende Vidner, efter at de havde erfaret, at Sagsøgeren var blokeret, ikke turde lade ham udføre Arbejdet, eller fordi de andre paa Bygningerne arbejdende Svende truede med at nedlægge Arbejdet, hvis Sagsøgeren skulde have Installationen. Endelig har Muremester Skaftes, der afgik ved Døden i Efteraaret 1928, under 11 September 1926 afgivet saalydende udenretlig Erklæring: »Hr Installatør Sørensen, der staar i K D F havde i 1925 overtaget Installation af de elektriske Lysledninger i 3 Bygninger, som jeg opførte, men maatte paa Pres af de Samvirkende Fagforeninger gaa fra Arbejdet.«

Efter det saaledes oplyste kan det vel ikke anses for bevist, at Formanden for »Arbejdernes Fællesorganisation« i Esbjerg Eichardt eller Formanden for den lokale Afdeling af »Dansk Elektrikerforbund« Tønder skulde have henvendt sig direkte til nogen Bygherre for at forhindre Sagsøgeren i at udføre Installationsarbejde ved Anvendelse af hans personlige Arbejdskraft. Det maa derimod anses tilstrækkelig godtgjort, at Murere og Tømrere, der arbejdede paa forskellige Bygninger, har truet med at ville nedlægge Arbejdet, hvis Sagsøgeren fik Installationsarbejdet i disse Bygninger, og at denne Trusel har bevirket,

at Sagsøgeren er gaaet Glip af Arbejde, som han havde truffet Aftale om eller som var stillet ham i Udsigt. Der maa endvidere gaas ud fra, at Sagsøgeren i Forsommeren 1925 efter Henstilling af nogle Murere, der arbejdede paa nogle Ejendomme, der opførtes af Murermester Skaftø, har henvendt sig til Eichardt i hans Egenskab af Formand for »Arbejdernes Fællesorganisation« i Esbjerg og rettet Forespørgsel til ham, om han kunde faa Lov til at udføre Arbejdet paa Skaftøes Nybygninger, og ogsaa ved andre Lejligheder har henvendt sig til Eichardt i Anledning af de forskellige Vanskeligheder, som Blokaden medførte for ham, uden at Eichardt, der efter sin egen Forklaring var vidende om, at Sagsøgeren ikke havde Svende og altsaa var henvist til at udføre Arbejdet selv med Bistand af Lærlinge, og som derfor maatte være klar over, at de Hindringer, der fra de organiserede Arbejderes Side lagdes Sagsøgeren i Vejen, var ganske ulovlige, har foretaget noget som helst Skridt for at oplyse Arbejderne om, at Blokaden ikke var til Hinder for, at Sagsøgeren benyttede sin personlige Arbejdskraft. Heller ikke Elektriker Tønder, der i sin Egenskab af Formand for den lokale Afdeling af »Dansk Elektrikerforbund« maa antages at have været nøie bekendt med Hindringer, der paa ulovlig Maade lagdes Sagsøgeren i Vejen for at udføre personligt Arbejde, ses at have foretaget Skridt for at fjerne disse Hindringer. Herefter findes »Dansk Elektrikerforbund«, der har foranstaltet Blokaden overfor Sagsøgeren, at maatte være ansvarlig for det Tab, der er paaført Sagsøgeren derved, at han som Følge af den af de paagældende Arbejdere udviste Holdning har været afskaaret fra i forskellige Tilfælde at udnytte sin egen Arbejdskraft.

Der findes derimod ikke at kunne paalægges »De samvirkende Fagforbund«, der ikke har foranstaltet Blokaden overfor Sagsøgeren, og som efter de i Sagen foreliggende Oplysninger ikke ses at have noget Ansvar for, at Eichardt i Anledning af Sagsøgerens gentagne Henvendelser til ham har undladt at sætte sig i Bevægelse for at afværge, at den vedtagne Blokade gennemførtes i et Omfang, der paa ulovlig Maade krænkede Sagsøgerens Ret til uhindret at kunne udnytte sin personlige Arbejdskraft, at betale Sagsøgeren Erstatning for det ham derved paaførte Tab, og de vil derfor være at frifinde.

Efter samtlige foreliggende Oplysninger findes den Sagsøgeren tilkommende Erstatning under Hensyn til den Usikkerhed, der maa gøre sig gældende ved Beregning af det lidte Tab, ikke at kunne sættes til et højere Beløb end 1000 Kr, hvilket Beløb »Dansk Elektrikerforbund« vil være at tilpligte at betale Sagsøgeren tilligemed Renter som paa-
staet.

Sagens Omkostninger vil »Dansk Elektrikerforbund« have at godtgøre Sagsøgeren med 300 Kr, medens de iøvrigt findes at burde op-
hæves.

Tirsdag den 29 Oktober.

I Sag Nr 199/1928 (Husassistent **Elna Johanne Kathrine Thomsen** mod Arbejdsmand **Carl Christian Hansen**) i hvilken der den 14 Marts 1929 var afsagt foreløbig Højesteretsdom (jfr HRT 1929 pag 14 ff) blev efter Sagens fornyede Foretagelse for Højesteret afsagt saalydende endelige

Højesterets Dom

Under Sagens fornyede Foretagelse for Højesteret er der fremlagt en Erklæring af 7 Maj d A fra Retslægeraadet hvori udtales, at den videnskabelige Forskning i den siden Raadets Erklæring af 4 Juni 1928 forløbne Tid har givet saadanne Resultater, at det nu efter Blodtypebestemmelsen maa anses for udelukket, at Carl Christian Hansen kan være Fader til det omhandlede, den 14 April 1927 fødte Barn. Der er endvidere afgivet Forklaringer af Parterne og forskellige Vidner.

Efter den nævnte Erklæring og i Forbindelse med hvad der iøvrigt er oplyst for Højesteret, kan det ikke antages, at Indstævnte er Fader til det af Appellantinden den 14 April, 1927 fødte Barn.

Herefter vil Landsrettens Dom af 2 Juli 1928 kunne stadfæstes.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. Der tillægges Højesteretssagførerne David og Bache i Salær for Højesteret hver 200 Kroner og Bache endvidere i Godtgørelse for Udlæg 18 Kroner 90 Øre, hvilke Beløb udredes af det offentlige.

Onsdag den 30 Oktober.

Nr 107/1929. Detailhandler **Th Fersløv-Jensen**
(Martensen-Larsen)

mod

Aktieselskabet **Colgate Palmolive Peet** (Knudtzon),

betræffende et af Indstævnte overfor Appellanten nedlagt Forbud mod at forhandle en af Indstævnte fabrikeret Sæbe uden de oprindelige Kontrolnumre.

Forbudsforretning af 6 Februar 1929.

Østre Landsrets Dom af 18 Marts 1929: Det ovennævnte Forbud bør som lovlig gjort og forfulgt ved Magt at stande. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes under Adfærd eiter Løven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret er det oplyst, at Appellanten har solgt »Palmolive« Sæbe for 40 Øre pr. Stk., medens den af Indstævnte fastsatte Pris er 50 Øre.

Efter alt foreliggende, derunder at Appellanten har vægret sig ved under sin Partsforklaring at opgive Navnet paa sin Leverandør, er det berettiget ved Afgørelsen at gaa ud fra, at han har været bekendt med, at Emballagen om den af ham forhandlede fra Indstævnte stammende Sæbe oprindeligt var forsynet med et Nummer, for at man derigennem kunde kontrollere bl. a., om de Prisaftaler, der var sluttet med Indstævnte, overholdtes, og har været bekendt med, at disse Kontrolnumre senere er fjernet. Under disse Omstændigheder har hans Salg af Sæben været retstridig og Fogedforbudet været berettiget. Den indankede Dom vil derfor kunne stadfæstes.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Detailhandler Th Fersløv-Jensen, til Indstævnte, Aktieselskabet Colgate Palmolive Peet, med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 6 Februar 1929 lod Sagsøgerne A/S Colgate Palmolive Peet ved Fogden i København nedlægge Rettens Forbud overfor Sagsøgte, Detailhandler Th Fersløv-Jensen, imod, at han sælger Palmolive Sæbe med udkradsede Kontrolnumre. Under denne Sag paastaar Sagsøgerne dette Forbud stadfæstet som lovlig gjort og forfulgt. Sagsøgte har paastaaet Forbudet hævet, hvorhos han paastaar sig tilkendt en Erstatning af 500 Kr, subsidiært en Erstatning efter Rettens Skøn.

Til Støtte for deres Paastand henviser Sagsøgerne til, at Palmolive Sæben for hvert Stykkes Vedkommende er forsynet med et Kontrolnummer. Dette skal dels modvirke Varens Forfalskning og saaledes sikre Konsumenterne og Firmaets Renomme, dels tilsikre ensartede Priser paa Varerne, idet Selskabet derved bliver i Stand til at udfinde, hvilke Grossister eller Detaillister, der sælger Selskabets Produkter til

Detailister, der ikke har underskrevet Prisoverenskomsterne, og som saaledes kan fastsætte vilkaarlige Priser paa Selskabets Produkter. Ved Udkradsning af Kontrolnummeret umuliggøres ethvert Tilsyn med Selskabets Produkt i Omsætningen, hvorved der efter Sagsøgernes Anbringende tilføjes Selskabet stor Skade.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgte anført, at han har købt Sæben gennem en Leverandør og har været ganske uvidende om, at hvert enkelt Stykke fra Sagsøgernes Fabrik har været forsynet med Kontrolnummer. Sæbestykkerne blev leveret ham uden Kontrolnummer; han har videresolgt dem i samme Stand og har ikke afgivet Løfte om ikke at sælge dem uden Kontrolmærker, og han hævder, at det er ham uvedkommende, hvad der muligvis er aftalt mellem Sagsøgerne og vedkommende Leverandør. Han benægter derhos, at Sagsøgerne har nogen berettiget Interesse i, at Forbudet opretholdes.

Sagsøgte har afgivet Partsforklaring for Retten og har herunder nægtet at opgive Navnet paa sin Leverandør, der har udtalt Ønske om, at hans Navn ikke kom frem. Som yderligere Grund til sin Vægning ved at opgive Leverandørens Navn har han udtalt, at det var en Hønørsag. Frk. Aase Lind, som har været i Sagsøgtes Tjeneste som Ekspeditrice i 2½ Aar, har som Vidne forklaret, at hun ikke ved, hvem der har leveret Palmolive Sæben, at der ikke var Numre paa Sæbestykkerne, da de leveredes, og at hun ikke vidste, at der skulde være Numre paa dem, samt at Numrene ikke er blevet fjernet i Sagsøgtes Forretning.

Efter det oplyste om Sagsøgernes Interesse i, at deres Varer er forsynet og kun forhandles med Kontrolnumre, maa der gaas ud fra, at Fjernelsen af Kontrolnumrene og Salg af Varen uden disse er retstridig overfor Sagsøgerne, hvorfor disse findes at have været berettiget til at nedlægge Forbud som sket. Sagsøgernes Paastand vil derfor være at tage til Følge. Efter Omstændighederne findes Sagens Omkostninger at burde ophæves.

Torsdag den 31 Oktober.

Nr 35/1929. **Otto Mønsted** Aktieselskab (Knudtzon)

mod

Direktøren for Patent- og Varemærkevæsnets, **N J Ehrenreich-Hansen** (Fenger) og »**Den danske Margarinefabrik**« Aktieselskab (Bruun),

betræffende Udslettelse af et Varemærke.

Sø- og Handelsrettens Dom af 11 December 1928: Indstævnte, Direktøren for Patent- og Varemærkevæsnets, Hr N J Ehrenreich-Hansen, samt de Adciterede, »Den Danske Margarinefabrik« A/S, Slagelse, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Otto Mønsted A/S, i denne Sag

fri at være. Salæret til den for Direktøren for Patent- og Varemærkevæsnet beskikkede Sagfører, Overretsagfører Byrdal, bør Sagsøgerne inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse udrede med 100 Kr, medens Sagens Omkostninger iøvrigt ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil denne efter Indstævntes og det adciterede Selskabs Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Appellanten, Otto Mønsted, Aktieselskab, betaler i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Fenger 200 Kroner og til »Den danske Margarinefabrik«, Aktieselskab, i Sagsomkostninger for Højesteret 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 30 Juli 1927 fik Sagsøgerne, Otto Mønsted A/S, under Registrerings-Nummer 752/1927 indregistreret et Varemærke betegnet saaledes:

»Mellem to parallelle røde Striber ses et rektangulært af en tyk og en tynd mørk Linje begrænset Felt med lys Bund og med et mørkt Ornament i hvert Hjørne.«

Samtidig fik Sagsøgerne under Registrerings-Numrene 746, 747, 748, 749, 750, 751 og 753 indregistreret Varemærker, betegnede ganske som Nr 752, blot med den Forskel, at Farven paa de 2 parallelle Striber i Stedet for rød som ved Nr 752 var henholdsvis sort, gul, indigofarvet, grøn, violet, blaa og orangegul.

Efter Indregistreringen af Varemærkerne iværksatte Sagsøgerne en omfattende Reklamering, der tilsigtede at indarbejde de to parallelle Striber, særligt to orangefarvede Striber, som Kendetegn for Sagsøgenes Margarine.

Da forskellige af Sagsøgenes Konkurrenter, deriblandt »Den Danske Margarinefabrik« i Slagelse, begyndte at anvende Indpakningspapir med parallelle Striber, henstillede Sagsøgerne bl a til den nævnte Fabrik at ophøre med Benyttelsen af saadant Indpakningspapir, men Fabriken i Slagelse svarede i Skrivelse af 25 Juni 1928, at den vilde undersøge forskellige Forhold, inden den tog endelig Stilling til Sagen.

Den 24 Juli 1928 indgav »Den danske Margarinefabrik« i Slagelse

til Varemærkedirektoratet Anmeldelse om Registrering af et Varemærke, der betegnedes saaledes:

»Indenfor en rektangulær ornamenteret Ramme, der foroven og forneden er udbuet i Midten staar: Kloster Margarine. Den Danske Margarinefabrik A/S (Slagelse Margarinefabrik) Slagelse under to Løver, der holder en Margarinekærne, hvorover ses en Margarineballie. I Margarinekærnen og Margarineballien staar Bogstaverne: D D M F. Mærket er udført i blaa Farve og til venstre og højre for Rammen findes røde parallelle Streger.«

Dette Varemærke blev derefter registreret den 25 August 1928 under Nr 890.

Sagsøgerne har nu under nærværende Sag indstævnet Direktøren for Patent- og Varemærkevæsnets og under Anbringende af, at den stedfundne Registrering af det for Margarinefabriken i Slagelse anmeldte Mærke er i Strid med Bestemmelsen i Varemærkelovens § 4 Nr 5, idet Mærket frembyder en saadan Lighed med det for Sagsøgerne under Nr 752/1927 registrerede Mærke, at Mærkerne i deres Helhed uanset Forskel i Enkeltheder let kan forveksles, paastaet Indstævnte dømt til at udslette af Varemærkeregisteret det for »Den Danske Margarinefabrik« A/S (Slagelse Margarinefabrik), Slagelse, den 25 August 1928 under Nr 890—1928 registrerede Varemærke, kendetegnet bl a ved en rektangulær Ramme, til venstre og højre for hvilken der findes røde parallelle Streger.

Sagsøgerne har derhos adciteret »Den Danske Margarinefabrik« A/S, Slagelse, der har givet Møde under Sagen.

Direktøren for Patent- og Varemærkevæsnets m v, der har erholdt Bevilling til fri Proces, har paastaet Frifindelse, idet han gør gældende, at de to Mærker i deres Helhed ikke kan forveksles, og at Sagsøgerne ikke kan faa Eneret paa en Enkelthed i et Varemærke som de kulørte Streger. Sagsøgerne har faaet registreret en Kvadrat flankeret af to Striber, og de Indstævnte*) har derefter til Registeret anmeldt et Mærke med Tekst, og der var derfor ikke for Direktoratet at se nogen Lighed mellem Mærkerne.

Adciterede, »Den Danske Margarinefabrik« A/S, Slagelse, har sluttet sig til Varemærkedirektørens Procedure og paastaet Frifindelse. Fra Aktieselskabets Side er det særligt gjort gældende, at de farvede Striber er et Mærke af en saa elementær Beskaffenhed, at der ikke kan opnaas Beskyttelse alene for Benyttelsen af dem, men at der forøvrigt er Forskel mellem Stregerne paa de to Mærker, idet det adciterede Selskab har to smalle røde Streger paa hver Side af Rammen, medens Sagsøgerne i deres Mærke har en bred Streg paa hver Side af Rammen.

Subsidiært har de Adciterede nedlagt Paastand paa, at de alene dømmes til at fjerne, eventuelt overstrege de farvede parallelle Streger.

Foreløbig bemærkes, at Spørgsmaalet under nærværende Sag ikke er, om de to Selskabers Indpakninger ligner hinanden, men om Selskabernes indregistrerede Varemærker har saa stor Lighed med hinanden, at de let kan forveksles.

*) Skal være de Adciterede.

Medens det for Sagsøgerne registrerede Varemærke som anført alene bestaar af et mellem to parallelle røde Striber anbragt rektangulært af en tyk og en tynd mørk Linje begrænset Felt, med lys Bund og med et mørkt Ornament i hvert Hjørne, bestaar det for Margarinefabriken i Slagelse registrerede Mærke foruden af de røde parallelle Striber af en i blaat udført ornamenteret Ramme, indenfor hvilken der ligeledes i blaat er anbragt Varebetegnelse, Fabriksnavn og Figurmærke.

Da der maa gives Varemærkedirektøren og det adciterede Selskab Medhold i, at der er saa stor Forskel mellem de to anmeldte registrerede Mærker, at disse ikke med Lethed kan forveksles, findes Indstævnte og det adciterede Selskab at burde frifindes.

Salæret til den for Varemærkedirektøren beskikkede Sagfører, Overretssagfører Byrdal, hvilket Salær bestemmes til 100 Kr, vil være at udrede af Sagsøgerne. For saavidt angaar det adciterede Selskab findes Sagens Omkostninger efter Omstændighederne at burde ophæves.

Fredag den 1 November.

Nr 72/1929. Fabrikant **Harry Jacobsen** (Selv)

mod

Generaldirektøren for De danske Statsbaner (Graae),

betræffende Spørgsmaalet om Statsbanernes Erstatningsansvar for Misligholdelse af en Lejekontrakt.

Østre Landsrets Dom af 14 Januar 1929: De Sagsøgte, De danske Statsbaner, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Fabrikant Harry Jacobsen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til de Sagsøgte med 500 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanten nedlagt følgende Paastand:

1. At Indstævnte tilpligtes at anerkende Appellantens Lejere til det Areal, paa hvilket han har opført sin Bygning og som er angivet paa Arkitekt Dahlerup-Berthelsens Plan af 8 November 1923.

2. At Indstævnte tilpligtes at tilsvare Appellanten i Erstatning

a. For nederste Etage den af Indstævnte selv akcepterede Leje 5000 Kroner aarligt gennem 20 Aar med Fradrag af det Beløb, Appellanten har oppebaaret af Etagen til Dato og fremdeles vil oppebære

b. For mellemste Etage 104 000 Kroner udover det alt betalte Beløb 76 000 Kroner.

3. At Indstævnte kendes pligtig til at opretholde Lejemaalet til Oktober Flyttedag 1944.

4. At Indstævnte kendes uberettiget til under Lejemaalet med Appellanten at indgaa andre Lejemaal om Forretningsvirksomheder ved Østbanegaarden.

5. At Indstævnte tilpligtes at betale Appellanten Lejetab som Følge af Forsinkelser ved Bygningens Opførelse, opstaaede ved at Indstævnte ikke har været i Stand til at stille det lejede Areal til Raadighed, ialt 3778 Kroner, eller en Erstatning efter Rettens Skøn.

De i Dommen anførte Grunde, som tiltrædes, medfører, at der ikke kan gives Appellanten Medhold i hans for Højesteret nedlagte Paastand Nr 1—2 og 4—5. I det Appellanten derhos ikke har paavist nogen Hjemmel for sin Paastand Nr 3, vil Dommen efter Indstævntes Paastand kunne stadfæstes.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Fabrikant Harry Jacobsen, til Indstævnte, Generaldirektøren for De danske Statsbaner, med 400 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Grosserer Chr Jarmund, der af de Sagsøgte, De danske Statsbaner, havde lejet et Areal af Københavns Østbanegaards Terræn, hvorpaa han havde opført en Kiosk, henvendte sig i Skrivelse af 16 November 1921 til de Sagsøgte om Leje af et Areal, der var vist paa en Skrivelsen vedlagt Situationsplan, beliggende ud imod Østerbrogade fra den dengang opførte Bygning (den Ankerske Marmorforretning) til omkring Hjørnet af Søndre Frihavnsvej. Han anførte i Skrivelsen, at det var hans Hensigt paa Arealet at opføre en Bygning i tre Etager i Overensstemmelse med en vedlagt Tegning. Den nederste Etage tænktes stillet til Disposition for de Sagsøgte mod en mindre Lejesum. Den mellemste Etage agtedes benyttet til Cykelrum og Garderober, og den øverste Etage skulde udlejes udelukkende til Butiker og Udstillingslokaler. De Sagsøgte gik ind paa Tanken, og efter forskellige Forhandlinger, dels med Jarmund og dels med hans Sagfører, fremsatte de Sagsøgte et Tilbud med Hensyn til de Vilkaar, paa hvilke de vilde bortleje Arealet. Jarmund, der ikke økonomisk kunde magte Foretagendet, var imidlertid kommet i Forbindelse med Sagsøgeren, Fabrikant Harry Jacobsen,

og denne akcepterede den 20 Maj 1924 Tilbudet. Den 24 Juli 1924 blev der derefter oprettet en Lejekontrakt. De Sagsøgte udlejede herefter til Sagsøgeren ca 900 m² uopsigelig i 10 Aar, saaledes at Opsigelse tidligst kunde ske med et halvt Aars Varsel til Ophør Oktober Flyttedag 1934. Fra dette Tidspunkt kunde Kontrakten fra begge Sider opsiges med et halvt Aars forudgaaet Varsel til en April eller Oktober Flyttedag, dog saaledes, at hvis Statsbanerne i 1934 ønskede at overtage Bygningen i Løbet af de kommende 5 Aar havde de Ret hertil, hvis de senest April Flyttedag 1934 opgav Tidspunktet, men i modsat Fald fortsattes Lejemaalet uopsigeligt fra Statsbanernes Side til Oktober Flyttedag 1939. Paa tilsvarende Maade skulde der forholdes for de næste 5 Aars Vedkommende. I Lejeafgift skulde der aarligt tilsvares 15 000 Kr, der skulde betales til nærmere fastsatte Tidspunkter. Sagsøgeren skulde overtage Arealet alene til Opførelse af en Forretningsbygning, der »i Principet« skulde være i Overensstemmelse med et Kontrakten vedhæftet Projekt.

I Kontraktens §§ 3 og 6 hedder det:

»§ 3 a. Lejeren er pligtig til samtidig med Bygningens Opførelse i den at indrette og overtage Driften af en ny Garderobe og Cykelstald til mindst 150 Cykler i Stedet for den nuværende udenfor Stationsbygningen værende Garderobe og Cykelstald, hvis Indehaver Statsbanerne af Hensyn hertil har opsagt med kontraktmæssigt Varsel.

b. Under Lejemaalet og Lejeafgiften efter denne Kontrakt overtager Lejeren fra 1 August d A efter nærmere Forhandling med Statsbanernes 1 Distrikt derhos Driften af den i Østbanegaardens Stationsbygning værende Garderobe saalænge Statsbanerne maatte ønske denne opretholdt og efter Statsbanernes almindelige Regler (Takster m m).

c. Statsbanerne er saalænge Lejemaalet bestaar uberettiget til at indrette anden Garderobe eller Cykelstald paa eller ved Østbanegaarden eller at indrette til Publikums Benyttelse mod Vederlag Toiletter udover det paa Statsbanernes Banegaarde i selve Ventesalen sædvanlige indrettede »Dametoiletværelse«. De til almindelig Brug og til gratis Afbenyttelse indrettede Nødtørftsanstalter paa Perronerne bibeholdes dog uforandrede.«

»§ 6 a. Opsiger Statsbanerne i Henhold til § 1 b Lejemaalet til Ophør Oktober Flyttedag 1934, skulle disse overtage Bygningen paa denne Dag mod til Lejeren at betale et Vederlag, der fastsættes paa følgende Maade:

Bygningens Værdi paa det Tidspunkt, dens Opførelse er tilendebragt, ansættes til den overfor Statsbanerne dokumenterede Anlægsudgift (§ 4 f) dog højst til 220 000 Kr. I denne Værdi fradrages det Beløb, med hvilket Bygningen paa Overtagelsesdagen er nedskrevet

Færdig fra Trykkeriet den 13 November 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 22

Fredag den 1 November.

paa Grundlag af en aarlig Amortisation i de forløbne 10 Aar af 6000 Kr og Forrentning af dette Beløb med 6 Procent aarlig, hvilken Amortisation med en Anlægsudgift af 220 000 Kr giver en Amortisationstid af 20 Aar. Med en Anlægsudgift af 220 000 Kr vil det Vederlag, Statsbanerne Oktober Flyttedag 1934 vil have at tilsvare Lejeren, udgøre 220 000 Kr minus 79 000 Kr 00 Øre eller 141 000 Kr 00 Øre. Er der dokumenteret en Anlægs kapital mindre end 220 000 Kr, bliver Vederlaget tilsvarende mindre.

b. Opsiger Statsbanerne Lejemaalet til Ophør til et senere Tidspunkt end Oktober Flyttedag 1934, fastsættes Overtagelsesvederlaget efter samme Regler, og saaledes, at naar den dokumenterede Anlægsudgift og højst 220 000 Kr efter disse Regler er fuldstændigt amortiseret, tilfalder Bygningen uden Opsigelse Statsbanerne vederlagsfrit, saafremt disse maatte ønske at overtage den.

c. Opsiger Lejeren Lejemaalet til Ophør ved eller efter 10 Aars Forløb, har Statsbanerne Ret, men ikke Pligt, til at overtage Bygningen paa fornævnte Vilkaar. Ønsker Statsbanerne ikke Overtagelsen, skal Arealet ryddeliggøres og overgives Statsbanerne i saa vidt muligt samme Stand som før Lejemaalet.

Amortisationsperioden begynder at løbe Oktober Flyttedag 1924, saaledes at Bygningens Regnskabsaar gaar fra Oktober Flyttedag til det følgende Aars Oktober Flyttedag. I Tilfælde af, at Statsbanerne overtager Bygningen i et Regnskabsaar, vil der være at foretage en forholdsmæssig Nedskrivning af Bygningen for den forløbne Del af Regnskabsaaret.»

Efter at Kontrakten var afsluttet og Sagsøgeren var gaaet i Gang med Byggearbejdet, viste det sig, at der var Uoverensstemmelse imellem den Plan, Jarmund havde haft i sin Besiddelse, da han indsendte sin Forespørgsel til Banerne, og den Plan, der var vedhæftet Kontrakten. Jarmunds Kiosk strakte sig nemlig ind paa det Areal, den første Plan omfattede. Grunden hertil maa efter det oplyste antages at have været, at en Overbanemester i sin Tid havde tilladt Jarmund at anlægge sin Kiosk et Par Meter længere ind imod Østerbrogade end paa Planen angivet, uden at dette var meddelt Statsbanerne. Dette opdagedes først ved den Plan, der blev udarbejdet i Anledning af Lejekontrakten. Sagsøgeren maatte flytte Kiosken, hvorved han havde en

Del Udgifter, som han forlangte erstattet. Statsbanerne afviste hans Forlangende.

Som fornævnt, var det oprindelig Forudsætningen, at Statsbanerne skulde leje den nederste Etage i Bygningen, men paa Grund af Forandringer i Tjenesten paa Østerbro Station, fik Statsbanerne ikke Brug for Lokalerne, hvad de meddelte Sagsøgeren. Denne søgte derefter at faa Lokalerne udlejet paa anden Maade og indledede Forhandlinger med Banerne om Tilladelse til at benytte en Læssevej paa Østerbro Station til Til- og Frakørsel til de ommeldte Lokaler. Under disse Forhandlinger rejste Statsbanerne Spørgsmaal om en Omordning af Garderobe-forholdene i Bygningen, hvorover der var rejst Klage fra Publikum, men Sagsøgeren afsløg at afholde flere Udgifter paa Garderoben. Banerne gav derefter Sagsøgeren Tilladelse til at benytte Læssevejen paa nærmere fastsatte Vilkaar.

I April 1926 viste det sig, at Sagsøgeren var ude af Stand til at betale den da forfaldne Lejeafgift. Hans daværende Sagfører henvendte sig i den Anledning til Banerne og oplyste dem om, at Byggeforetagendet havde udviklet sig anderledes end oprindelig forudsat. Først havde Sagsøgerens Bankforbindelser standset sine Betalinger, hvorved han led et betydeligt Tab. Flytningen af Jarmunds Kiosk havde foraarsaget ham store Omkostninger og Forsinkelse af Byggeforetagendet, der var blevet betydeligt dyrere end oprindelig forudsat, ligesom Indtægten var blevet mindre end paaregnet. Han henstillede til Banerne, at der indledes Forhandlinger om en Nedsættelse af Lejen og mulig andre Forandringer i Kontrakten. Der indledes ogsaa Forhandlinger, men de førte ikke til noget Resultat.

I Juli Maaned s A viste det sig paany, at Sagsøgeren var ude af Stand til at betale den forfaldne Lejeafgift, og hans Sagfører indledede igen Forhandlinger om en Lempelse af Kontraktvilkaarene. Banerne gav Sagsøgeren et Tilbud, hvorefter de overtog Driften af Garderoberne og Cyklestalden, mod at godtgøre Sagsøgeren de med Indretningen af Garderoberne og Cyclestalden i sin Tid forbundne Omkostninger med 30 000 Kr. Lejeafgiften skulde for en Aarrække nedsættes til 12 000 Kr. Sagsøgeren skulde frafalde enhver Indsigelse i Anledning af, at den Kontrakten vedlagte Arealplan ikke skulde være i Overensstemmelse med den Jarmund i sin Tid forelagte. Banerne skulde have fri Adgang til selv eller ved andre at drive en hvilken som helst Virksomhed i eller ved Østerbro Station. Sagsøgeren erklærede sig enig i den foreslaaede Ordning, idet han dog ikke mente at kunne gaa med til den sidst omtalte Bestemmelse, og da Statsbanerne fastholdt deres Forslag i Enkeltheder, bortfaldt dermed Forhandlingerne.

I Efteraaret 1926 henvendte Sagsøgeren sig til Banerne og oplyste dem om, at hans Tab og Omkostninger ved Flytningen af Jarmunds Kiosk androg 3000 Kr, som han forlangte erstattet. Banerne optog derefter paany Forhandlinger om en Ordning af Kontraktsforholdet og erklærede sig villig til at frafalde den foranførte Bestemmelse, ved hvilken Sagsøgeren havde gjort Indvending, saaledes at Kontraktens § 3 c bortfaldt. De erklærede sig derhos villig til at yde ham en Godtgørelse paa 3000 Kr i Anledning af Forholdet med Kiosken.

Under 10 December 1926 tilstillede Sagsøgeren derefter Statsbanerne følgende Skrivelse:

»I Tilslutning til mine personlige Konferencer med Hr Banechef Flensborg skal jeg efter Ønske præcisere, hvorledes jeg kan tænke mig en forhaabentlig endelig Ordning af mit Forhold til Statsbanerne, saaledes at Statsbanernes Ønske om at overtage Garderobe og Cyklestald herved samtidig imødekommes.

Min Kontrakt faar en Paategning i Overensstemmelse med Generaldirektoratets Forslag i Skrivelse af 20 August d A med følgende Ændringer.

1. Stykke 4 i Forslaget (Statsbanerne skal . . . osv) udgaar.
2. Der tilføjes en Bestemmelse, hvorved det udtrykkelige præciseres, at Statsbanerne indenfor 20 Aars Perioden kun kan opsig Lejemaalet og overtage Bygningen for det Tilfælde, at Statsbanerne vil nedrive Bygningen, hvorimod Statsbanerne inden for de 20 Aar ikke kan opsig Lejemaalet og overtage Bygningen til Fortsættelse af Driften som nu.
3. Kontrakten faar endvidere en Tilføjelse, hvorefter der gives Lejerne i Bygningen en Tilladelse til Tilkørsel til denne over Statsbanernes Terrain.

4. Garderoben og Cyklestalden i Bygningen nedlægges April Flyttedag 1927, til hvilken Dag den nuværende Forpagter har opsagt sin Kontrakt.

5. Lejeafgiften for Tidsrummet Oktober Flyttedag 1928 til Oktober Flyttedag 1938 fastsættes til 10 000 Kr aarlig.

6. Det i Statsbanernes Skrivelse af 8 ds ommeldte Beløb, 3000 Kr, udbetales samtidig med Statsbanernes Accept af nærværende Skrivelse.

Naar jeg har ansat Lejeafgiften for Perioden 1928—38 til 10 000 Kr aarlig i Stedet for som i Statsbanernes Skrivelse af 20 August f A foreslaaet til 12 000 Kr aarlig, har dette dels sin Grund i den Kendsgerning, at den af Statsbanerne tilbude Goodwill og Lejereduktion, ialt 60 000 Kr ikke dækker mit Tab ved Opgivelse af Garderoben og Cyklestalden, som mindst maa sættes til 5000 Kr aarlig i 18 Aar, altsaa til 90 000 Kr og dels i, at det under Punkt 6 omhandlede Beløb ikke dækker de Udgifter, som jeg allerede har haft, og ikke er tilstrækkeligt Ækvivalent for det formindskede Areal, som jeg har faaet til Disposition.

Under Hensyn til de alvorlige Grunde hvormed jeg har gjort Banechefen bekendt, er jeg nødsaget til inden den 15 ds at udbede Meddelelse om, hvorvidt Statsbanerne vil acceptere denne Ordning, som fremkommer efter nøje Overvejelser fra min Side, og som jeg derfor maa fastholde som Grundlag for en Ordning.«

Statsbanerne svarede under 16 s M blandt andet:

»I Anledning af Hr Konsulens Skrivelse af 10 ds skal man tillade sig at meddele, at Statsbanerne ikke kan indgaa paa den i Skrivelsen foreslaaede Ordning af Forholdene vedrørende Deres Lejemaal ved Østerbro Station.

Udover det i Statsbanernes Skrivelser af 20 August og 20 November d A indeholdte Tilbud, hvilket man efter Omstændighederne vedstaar, samt Statsbanernes Tilbud af 8 December d A om Godtgørelse af 3000 Kr

vedrørende Flytning af Grosserer Jarmunds Kiosk vil man ikke kunne gøre yderligere Indrømmelser.»

Lejekontrakten fik derefter under 12 Januar 1927 Paategning i Overensstemmelse hermed.

Sagsøgeren henvendte sig senere paany til Banerne om yderligere Indrømmelser, og da han fik Afslag, har han anlagt nærværende Sag, under hvilken han principalt har nedlagt følgende Paastand:

1. At Sagsøgte kendes pligtig til at godtgøre Sagsøgeren:

a. Det Beløb, som sagkyndige af Retten udmeldte Mænd ved en inden denne Sags Paadømmelse optaget Skøns- og Vurderingsforretning sætter som den paa de to nederste Etager i Sagsøgerens Bygning paa Østbanegaardens Terræn faldende Del af den af Sagsøgeren for Bygningens Opførelse i sin Tid udredeede Entreprisesum.

b. det Beløb, som samme Skønsmænd maatte fastsætte som Sagsøgerens Lejeinteresse i de nævnte to Etager fra Lejemaalets Begyndelse til den Dag, da det under a omhandlede Erstatningsbeløb udredes med Fradrag af de Nettobeløb Sagsøgeren i samme Tidsrum faktisk har indvundet og maatte indvinde af de to Etager, begge Beløb imod at Sagsøgte fra den Dag, Kravene opfyldes overtager de to Etager til eget Brug, dog uden Hinder for Sagsøgerens Opfyldelse af sine kontraktmæssige Forpligtelser overfor Lejerne af de i øverste Etage værende Forretningslokaler og disse Lejeres fulde Udnyttelse af disse, og saaledes, at Sagsøgte overtager den paa den overtagne Del af Bygningen faldende Del af Skatter og andre offentlige Afgifter og oppebærer Lejen, alt fra Overtagelsesdagen. De paagældende Beløb paastaas tilkendte med Renter 5 pCt aarlig fra Landsretsdommens Dato til Betalingsdagen.

2. At Sagsøgte kendes pligtig til at godtgøre Sagsøgeren en forholdsmaessig Del af den siden 1924 betalte Leje af hele Arealets 944,88 m² for den Del deraf ud mod Søndre Frihavnsvej, som han ingensinde er kommet i Besiddelse af, nemlig ca 30,25 m².

3. At Sagsøgte kendes pligtig til af den øverste Etage kun at kræve den Leje, som de under Paastand 1 nævnte Skønsmænd under Hensyn dels til den antagelige Lejeværdi af den øverste Del af det til Sagsøgeren lejede Terræn dels til den gennemsnitlige Størrelse af den af Sagsøgte oppebaarne Leje af de til andre Lejere udlejede Dele af Østbanegaardens Terrænskraaning.

4. At Sagsøgte kendes uberettiget til, saalænge Lejemaal med Sagsøgeren om Terrænet ved Østbanegaarden bestaar, at indgaa Lejemaal om nogen Del af Terrænet eller nogen Bygning paa dette til Forretningsvirksomheder uden Sagsøgerens Samtykke dertil.

Sagsøgeren gør gældende, at da han i December Maaned 1926 indgik paa en mindelig Ordning af sit Mellemværende med Banerne, befandt han sig i en Tvangssituation, dels som Følge af den for ham ensidigt byrdefulde Karakter, Lejekontrakten formentlig havde, dels fordi hans Bank havde opsagt en Kredit, han i Øjeblikket ikke var i Stand til at indfri. Da tilmed de overordnede Statsbanetjenestemænd, med hvem han forhandlede, stillede ham i Udsigt, at naar han indgik paa en Ordning, kunde han senere gøre Regning paa yderligere Indrømmelser, idet man erkendte, at Lejekontraktens Bestemmelser var meget strenge for

Sagsøgeren under de nuværende Forhold, anser han sig ikke bundet ved Tillægsoverenskomsten af 12 Januar 1927. Han mener sig herefter berettiget til at forlange den ham tilkommende Erstatning for Statsbanernes Overtagelse af Cykelstalden og Garderoben fastsat ved et sagskyndigt Skøn. Han mener sig derhos berettiget til at forlange Erstatning, fordi Statsbanerne ikke har lejet den nederste Etage, hvad de formentlig i sin Tid havde forpligtet sig til, og til at forlange hele det Tab, han har lidt ved, at Grosserer Jarmunds Kiosk delvis laa inde paa det lejede Areal, godtgjort, hvad han hævder, han ikke har faaet ved Betalingen af de 3000 Kr. Han gør derhos gældende, at den oprindelige Amortisationsplan forudsatte, at Byggeomkostningerne skulde amortiseres gennem Indtægterne ved Udlejning af samtlige 3 Etager. Som Følge af, at Statsbanerne ikke har villet leje den nederste Etage, og at de har overtaget Cykelstalden og Garderoben, maa Byggesummen i det væsentlige amortiseres gennem Indtægterne ved Udlejning af 3 Etage, hvad under de nuværende Forhold ikke kan lade sig gøre, hvis Sagsøgeren skal have et rimeligt Udbytte. Han hævder, at han herefter har Krav paa at faa Erstatning for den paa de to nederste Etager faldende Del af den samlede Entreprisesum og at faa et rimeligt Afslag i Lejen. Endelig gør Sagsøgeren gældende, at Lejekontrakten naturligt maa forudsætte, at Statsbanerne ikke udlejer noget Areal til Opførelse af konkurrerende Foretagender.

De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet. De gør gældende, at der aldrig fra deres Side har foreligget noget Forhold, der har berettiget Sagsøgeren til at forlange Erstatning, idet de særlig har anført, at de forinden de afgav deres Tilbud om Udlejning til Grosserer Jarmund, har meddelt denne, at den oprindelige Plan, om at de skulde leje den nederste Etage, maatte opgives paa Grund af de forandrede Forhold ved Tienesten paa Østerbro Station, samt at Grosserer Jarmund, til hvem deres Tilbud var rettet, jo selv maatte vide, at hans Kiosk delvis laa inde paa det Areal, om hvis Udlejning der forhandlede. De Sagsøgte gør derhos gældende, at Forholdet mellem dem og Sagsøgeren i al Fald er endeligt ordnet ved Tillægsoverenskomsten af 12 Januar 1927.

Sagen er af Parterne procederet til Kendelse eller Dom, idet Sagsøgeren har forlangt Sagen udsat for at optage et Skøn i Overensstemmelse med hans Paastande, medens de Sagsøgte har modsat sig Optagelsen af et saadant Skøn.

Der er under Sagen ført en Del Vidner blandt de Tjenestemænd, der har deltaget i Forhandlingerne. Det er ikke ved de afgivne Vidneforklaringer eller ved det i Sagen iøvrigt oplyste lykkedes Sagsøgeren at tilvejebringe nogen virkelig Støtte for, at der skulde være givet ham et Slags Løfte om yderligere Indrømmelser end Tillægsoverenskomsten gav ham, og der ses ikke at foreligge saadanne Omstændigheder, som kan berettiggø Sagsøgeren til efter Aftalelovens eller andre Regler at betragte sig som løst fra Tillægsoverenskomsten. Denne Overenskomst, som indeholder en Afgørelse af de foreliggende Differencer imellem Parterne, bortset fra Spørgsmaalet om Banernes Ret til at bortleje til konkurrerende Foretagender, maa derfor staa ved Magt. Da Retten dernæst maa give de Sagsøgte Medhold i, at hverken Lejekontrakten eller

Tillægsoverenskomsten kan hindre dem i at bortleje Arealer til konkurrerende Foretagender — hvorved bemærkes, at Banerne har udtalt, at de ikke mener at kunne forpligte sig til ikke at foretage en saadan Utlejning, men at de formentlig ikke vil gøre det, — vil de Sagsøgte Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde tilsvare de Sagsøgte med 500 Kr.

Nr 122/1929. Aktieselskabet Th Bentsens Trikotageforretnings Konkursbo (Meyer)

m o d

Fru Elna Bentsen (Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Anerkendelse af et af Indstævnte i det appellerende Konkursbo fremsat Krav.

Kendelse afsagt af Odense Købstads Skifteret den 10 December 1928: Det af Anmelderinden Fru Elna Bentsen i A/S Th Bentsens Trikotageforretnings Konkursbo anmeldte Krav bør anerkendes i Boet for 3125 Kr, og af dette Beløb bør 3000 Kr med Renter heraf som paastaaet anerkendes som privilegeret Krav og 125 Kr med Renter heraf som paastaaet som uprivilegeret Krav.

Østre Landsrets Dom af 12 Marts 1929: Det af Indstævnte. Fru Elna Bentsen, i A/S Th Bentsens Trikotageforretnings Konkursbo anmeldte Krav bør anerkendes i Boet for 2995 Kr 64 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 15 August 1928, til Betaling sker, som privilegeret Krav. I Sagsomkostninger for Landsretten bør Appellanterne betale Indstævnte 150 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret og er med Justitsministeriets Samtykke indanket for Højesteret.

Til Fremstillingen i de indankede Domme kan føjes, at Aktieselskabets Omsætning for 1927 udgjorde 42 700 Kroner med en Bruttoavance af 33 pCt altsaa en Bruttofortjeneste paa ialt ca 14 000 Kroner, medens Udgifterne til Løn til Indstævnte og hendes Mand udgjorde 9000 Kroner og Udgifterne til Husleje 5000 Kroner.

Naar Indstævnte og hendes Mand havde valgt at drive Forretningen under Form af et Aktieselskab, var det fordi Manden tidligere var gaaet fallit, og man vilde undgaa, at hans tidligere Kreditorer holdt sig til Forretningens Aktiver. Saagodtsom hele Aktiekapitalen var indskudt af Indstævnte. Hun og hendes Mand besørgede hele Driften og udgjorde bortset fra Overretssagfører Lersey, der dog fratraadte som Bestyrelsesmedlem i April 1928,

Bestyrelsen, saaledes at de altsaa kunde fastsætte Kontraktsvilkaarene for deres Arbejde i Selskabet, som de vilde. Deres samlede Løn var da ogsaa saa stor, at den maa antages at have opslugt hele Selskabets Fortjeneste, ligesom det fastsatte Opsigelsesvarsel ialfald for Indstævntes Vedkommende var længere end sædvanligt og rimeligt i den Slags Forhold.

Efter den Stilling, Indstævnte saaledes havde i Selskabet, findes hun ikke til Skade for Selskabets Kreditorer at kunne paaberaabe sig den af Aktieselskabet med hende indgaaede Kontrakt eller overhovedet kræve det paastaaede Vederlag for sit Arbejde i Selskabets Tjeneste, der udelukkende udførtes i egen Interesse. Hendes anmeldte Fordring vil derfor i Overensstemmelse med Appellantens Paastand ikke kunne anerkendes.

Sagens Omkostninger for Landsret og Højesteret findes Indstævnte at burde betale Appellanten med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Det af Indstævnte, Fru Elna Bentsen i Aktieselskabet Th Bentsens Trikotageforretnings Konkursbo anmeldte Krav kan ikke anerkendes.

Sagens Omkostninger for Landsret og Højesteret betaler Indstævnte til Appellanten med 400 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse. Der tillægges Højesteretssagfører Kondrup i Salær 200 Kroner, der udredes af det offentlige.

Skifteretskendelsens Præmisser er saalydende:

I A/S Th Bentsens Trikotageforretnings her ved Retten behandlede Konkursbo har Fru Elna Bentsen, Odense, under Nr 40 anmeldt en Fordring, oprindelig paa 4370 Kr 64 Øre, som hun dog senere har nedsat til 3620 Kr 64 Øre, hvilket Beløb hun har paastaaet betalt af Boet med Renter 5 pCt p a fra Anmeldelsesdagen den 15 August d A som privilegeret Krav under Henvisning til, at Beløbet skyldes hende som Løn for Tiden fra 1 Juli 1927 til 1 Oktober 1928.

Heroverfor har en Kreds af Boets øvrige Kreditorer, saavelsom Boets 2 Kurator i det hele paa Boets Vegne, protesteret imod, at dette Krav overhovedet anerkendes i Boet, eller i hvert Fald imod, at det anerkendes for mere, end det vil udgøre beregnet efter et Opsigelsesvarsel paa 14 Dage, og i det hele imod, at nogen Del af Kravet anerkendes som privilegeret.

Det fremgaar af det under Sagen og Boets Behandling oplyste, at det fallerede Aktieselskab er stiftet i Marts—April 1926, oprindelig under Navnet Jydsk Uldvarehus A/S — hvilket Navn imidlertid ikke kunde modtages til Aktieselskabsregisteret — med en Aktiekapital paa 20 000 Kr, der er fuldt indbetalt. Denne Aktiekapital var væsenligst

tilvebragt gennem en Anmelderinden som Særeje tilfalden Arv, og hun blev selv Aktionær i Selskabet for 19 400 Kr, medens hendes Mand, Th Bentsen, der antoges som Selskabets Forretningsfører, overtog 500 Kr og Overretssagfører Lersey, Odense, 100 Kr af de resterende Aktier.

Aktiekapitalen er senere i 1927 nedskrevet til 5000 Kr.

Selskabets Bestyrelse bestod af de 3 Aktionærer, og Selskabet tegnedes af 2 af Bestyrelsesmedlemmerne i Forening eller af Forretningsføreren alene. Beslutningen paa Generalforsamlingerne i Selskabets Angiggende kunde, som det maa antages, træffes med almindelig Stemmeflerhed.

Ved Kontrakt af 15 April 1926 blev Anmelderinden af Selskabets Bestyrelse antaget som ledende Ekspeditrice i Forretningen for en maanedlig Løn af 250 Kr og med et Opsigelsesvarsel fra begge Sider af 6 Maaneder indtil en 1 Januar, dog at Kontrakten i Tilfælde af væsenlig Misligholdelse skulde ophøre »af sig selv«.

Der blev samtidigt antaget en anden Ekspeditrice, men Anmelderinden overtog, da Forretningen ikke gik saa godt, allerede fra Begyndelsen af Aaret 1927 uden Ændring af Vilkaarene i hendes fornævnte Kontrakt en Del af dennes Stilling, der indskrænkedes til en Halvdagsplads.

Fra Boets Side er nu gjort gældende, at Anmelderindens nævnte Kontrakt maa være uden Betydning, idet Anmelderinden som Hovedaktionær i Selskabet ikke har kunnet sikre sig nogen Stilling i dette.

Da det imidlertid efter det under Sagen oplyste maa antages, at det har været nødvendigt for Selskabets Virksomhed at opretholde den Stilling som Ekspeditrice, som Anmelderinden indehavde, og da det endvidere er ubestridt, at Anmelderinden har udfyldt denne Stilling i enhver Henseende tilfredsstillende og altsaa til Selskabets Tarv, skønnes der at tilkomme hende et rimeligt Vederlag for hendes Arbejde i denne Stilling, i hvilken Henseende det findes uden Betydning, at hendes Mand som Selskabets Forretningsfører oppebar en maanedlig Løn af 500 Kr, og da det fremdeles ikke er godtgjort, at det i Kontrakten fastsatte Vederlag har været urimeligt, vil dette Vederlag være at lægge til Grund for Beregningen af Anmelderindens Krav.

Med Hensyn dernæst til Spørgsmaalet om, for hvilket Tidsrum Anmelderinden kan kræve dette Vederlag i Boet, er det ubestridt, at Anmelderinden ikke har hævet sin Løn for Tiden fra den 1 Juli 1927 — efter hendes Forklaring som Følge af, at de dertil fornødne kontante Midler ikke har været til Stede — og da endvidere Kontrakten ifølge sit Indhold maa anses som fuldstændig ophævet ved Selskabets Fallit, der fandt Sted den 14 Juli d A, vil Anmelderindens Krav være at anerkende for Tiden fra 1 Juli 1927 til 14 Juli d A eller for et Beløb af 3125 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 15 August d A, til Betaling sker.

Med Hensyn endelig til Spørgsmaalet om, hvorvidt det saaledes anerkendte Krav kan anses som privilegeret, bemærkes, at det efter det oplyste maa antages, at Anmelderinden i Udførelsen af sin Gerning som Ekspeditrice har været egentlig Tjenende i Forhold til Selskabet, idet hun har maattet rette sig efter de af hendes Mand, der er branche-

kyndig, som Forretningsfører givne Instruktioner, ligesom hun har udført alt forefaldende Arbejde, derunder ogsaa Vinduespudsning, Gulvvaske og lignende, og det skønnes med Hensyn til denne hendes Stilling at være uden Betydning, at hun tillige som Bestyrelsesmedlem i Selskabet har været meddispositionsberettiget.

Endelig skønnes der heller ikke under Hensyn til Lovens Bestemmelse om Privilegiets tilbagevirkende Kraft at kunne gives Boet Medhold i den af dette anførte Betragtning, at Anmelderinden ved ikke at have hævet sin Løn i saa lang Tid, skulde have stillet denne til Disposition for Selskabet som et Laan.

Som Følge heraf vil Anmelderindens ovenfor anerkendte Krav være at anerkende i Boet som privilegeret i Henhold til Konkurslovens §. 33, 2 f, for det sidste Aar før Konkursen og iøvrigt som uprivilegeret Krav.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Kendelse, der er afsagt af Odense Købstads Skifteret den 10 December 1928, er af Appellanterne, A/S Th Bentsens Trikotageforretnings Konkursbo indanket her for Retten, hvor de under Domsforhandlingen har nedlagt endelig Paastand paa, at den af Indstævnte Fru Elna Bentsen under Nr 40 anmeldte Fordring i Boet principalt nægtes Anerkendelse, subsidiært anerkendes som simpelt Krav for 2995 Kr 64 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra den 15 August 1928, til Betaling sker, mere subsidiært anerkendes for 2995 Kr 64 Øre, deraf 2875 Kr som privilegeret og 120 Kr 64 Øre som uprivilegeret med Renter som ovenfor.

Indstævnte har paastaet Kendelsen stadfæstet.

Efter de foreliggende Oplysninger findes det i den indankede Kendelse i Henhold til de i samme anførte Grunde rettelig at være statureret, at der tilkommer Indstævnte Gage for hendes Arbejde som Ekspeditrice i Forretningen, og at Indstævntes Gagekrav maa anerkendes i Boet som privilegeret i Henhold til Konkurslovens § 33, 2 f for det sidste Aar før Konkursen og iøvrigt som uprivilegeret Krav.

Under Domsforhandlingen for Landsretten har Appellanterne imidlertid gjort gældende, at Indstævntes Gagekrav ikke som i den indankede Kendelse forudsat andrager 3125 Kr, men kun 2995 Kr 64 Øre, idet hendes Tilgodehavende pr 1 Juli 1928, som det fremgaar af en under Domsforhandlingen fremlagt Opgørelse, kun androg 2870 Kr 64 Øre, hvortil kommer Gage fra den 1 Juli 1928, indtil Konkursens Indtræden 125 Kr.

Den for Indstævnte mødende Sagfører har udtalt, at han ikke saa sig i Stand til at udtale sig om den af Appellanterne paa et saa sent Tidspunkt i Sagen rejste Indsigelse med Hensyn til Gagekravets Størrelse, men paa den anden Side ikke vil protestere mod, at Indsigelsen blev taget under Paakendelse.

Herefter vil der ved Paadømmelsen være at gaa ud fra, at Indstævntes Gagekrav kun andrager 2995 Kr 64 Øre, men da Indstævntes

Gagekrav for 1 Aar andrager 3000 Kr, vil hele det fornævnte Beløb, 2995 Kr 64 Øre være at anerkende som privilegeret.

Sagens Omkostninger for Landsretten bør Appellanterne betale Indstævnte med 150 Kr.

Mandag den 4 November.

Nr 126/1929. Gaardejer **P Jensen** (Selv)
 mod
 Kreaturhandler **Willy Levin** (Jørgensen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar for Skade forvoldt ved Salg af to af Kastning lidende Køer.

Østre Landsrets Dom af 8 Marts 1928: Sagsøgte, Kreaturhandler Willy Levin, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Gaardejer P Jensen, i denne Sag fri at være. Sagsøgeren bør til Sagsøgte betale 465 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 23 November 1928, til Betaling sker. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte med 200 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Appellanten har til Opfyldelse af Dommen betalt Indstævnte 674 Kroner 30 Øre, han paastaar herefter Indstævnte tilpligtet at betale 5861 Kroner 30 Øre med Renter.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger til Prøvelse, anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Indstævnte efter sin derom nedlagte Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Kreaturhandler Willy Levin, bør for Tiltale af Appellanten, Gaardejer P Jensen, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger for Højesteret betaler Appellanten til Indstævnte 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 29 November 1927 købte Sagsøgeren, Gaardejer P Jensen 2 Kælvkøer af Sagsøgte, Kreaturhandler Willy Levin, som sunde og reelle. Køerne kælvde den 3 og 5 December s A, den ene Ko viste sig efter Kælvningen uren og Kalven af den anden Ko døde. Den 27 Februar 1928 kastede en Ko i Sagsøgerens Besætning. Den tilkaldte Dyr-læge indsendte Efterbyrdsprøve og Blodprøve af denne Ko og Blodprøver af de to hos Sagsøgte købte Køer til Serumlaboratoriet, hvis Erklæring gik ud paa, at alle tre Køer led af smitsom Kalvekastning.

Siden har der foreligget en Række Tilfælde af smitsom Kastning i Sagsøgerens Besætning, hvor der aldrig indtil den 29 November 1927 har været Tilfælde heraf, og da Sagsøgeren mener, at Smitten er indført ved de to hos Sagsøgte købte Køer, har han under denne Sag paa-staaet Levin dømt til at betale en Erstatning af 6022 Kr med Fradrag af Købesummen for de 2 Køer 865 Kr, som han endnu ikke har betalt, eller ialt 5157 Kr med nærmere angivne Renter.

Med Hensyn til Erstatningens Beregning henviser han til, at to af Retten udmeldte Skøns mænd ved en Skønsforretning den 10 Januar 1929 har ansat hans Tab til 6022 Kr.

Levin har paa-staaet sig frifundet og Sagsøgeren tilpligtet at betale ham 865 Kr i Købesum for Køerne med Renter 5 pCt p a fra Kravets Tingfæstelse den 23 November 1928.

Han benægter, at de af ham solgte Køer, som han havde købt 2 Dage før, led af nogen Sygdom, og har gjort gældende, at han i al Fald har været ganske uvidende derom.

Ved det foreliggende, derunder navnlig Udtalelser fra det veteri-nære Sundhedsraad og den stedlige Dyr-læge, maa det anses for over-vejende sandsynligt, at de to ommeldte Køer har haft Sygdommen, da de indførtes i Sagsøgerens Besætning.

Det kan imidlertid ikke antages, at Sagsøgte har været vidende herom eller haft Grund til at nære nogen Mistanke herom, og det er ikke godtgjort, at han har givet nogen udtrykkelig Garanti for, at de ikke led af nogen smitsom Sygdom, specielt smitsom Kalvekastning.

Der vil herefter ikke kunne paalægges Sagsøgte at betale nogen Erstatning for den Skade, der er tilføjet Sagsøgeren ved Sygdommens Indførelse i hans øvrige Besætning.

Derimod maa der tilkomme Sagsøgeren et Afslag i Købesummen for de to Køer, fordi de ikke har været sunde og reelle. Afslaget findes passende at kunne sættes til 400 Kr.

Herefter vil Sagsøgeren have at betale til Sagsøgte 465 Kr med Renter som paa-staaet.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde betale til Sag-søgte med 200 Kr.

T i r s d a g d e n 5 N o v e m b e r .

Nr 299/1928. Artillerikaptajn **Joh F V Støckel** (Selv)

m o d

Overretssagfører **P Sandholt** (Selv),

betræffende et af Indstævnte som Administrator af en Ejendom overfor Appellanten fremsat Lejekrav.

Østre Landsrets foreløbige Dom af 13 November 1928: De ovennævnte af Sagsøgte, Artillerikaptajn Joh F V Støckel, fremsatte Indsigelser mod det af Sagsøgeren, Overretssagfører P Sandholt, som Administrator af Ejendommen Hambroes Allé 21 anlagte Søgemaal kan ikke tages til Følge.

Østre Landsrets endelige Dom af 20 December 1928: Sagsøgte, Artillerikaptajn Joh F V Støckel, bør til Sagsøgeren, Overretssagfører P Sandholt, som Administrator af Ejendommen Hambroes Allé Nr 21 betale det paastævnte Beløb 10 273 Kr 98 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra 1 Januar 1928, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 500 Kr. Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

De indankede Domme er afsagt af Østre Landsret, den foreløbige Dom den 13 November 1928, den endelige Dom den 20 December s A.

Efter Dommens Afsigelse har Appellanten betalt Indstævnte 4994 Kroner. Indstævnte paastaar derefter for Højesteret Betaling af 5279 Kroner 98 Øre med Renter 5 pCt aarlig af 10 273 Kroner 98 Øre fra den 1 Januar 1928 til den 24 Maj 1929 og af 5279 Kroner 98 Øre fra den 25 s M, til Betaling sker.

Appellanten paastaar Frifindelse.

I Henhold til de i Dommene, forsaavidt de foreligger til Prøvelse, anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Indstævntes Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 1000 Kroner.

T h i k e n d e s f o r R e t :

Appellanten, Artillerikaptajn Joh F V Støckel, bør til Indstævnte, Overretssagfører P Sandholt, betale 5279 Kroner 98 Øre med Renter 5 pCt aarlig af 10 273 Kroner 98 Øre fra 1 Januar 1928 til 24 Maj 1929 og af 5279 Kroner 98

Øre fra 25 s M, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger for begge Retter 1000 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Præmisserne til Østre Landsrets foreløbige Dom er saalydende:

I Aaret 1916 lod Sagfører H Backhaus og Kaptajn J F Støckel opføre en tre Etages Beboelsesbygning paa en af dem købt Grund i Hambroes Alle i Hellerup med det Formaal at sikre sig Lejlighed i Huset paa rimelige Vilkaar. Stueetagen skulde være til Disposition for Backhaus og Manzardetagen til Disposition for Støckel, medens den mellemliggende 1 Sal overensstemmende med Planen blev udlejet til Trediemand, for at man ved Lejen kunde opnaa delvis Dækning af Udgifterne ved Ejendommen. Da Backhaus besluttede sig til foreløbig ikke selv at benytte Stueetagen, blev ogsaa denne udlejet, medens Støckel fra Oktober Flyttedag 1916 flyttede ind i Manzardetagen. Foretagendet, i hvilket Backhaus og Støckel havde indskudt lige stor Kapital, oprindeligt 12 000 Kr, der senere er forhøjet til 22 000 Kr — ordnedes iøvrigt som et Aktieselskab med de to nævnte Interessenter og deres respektive Familiemedlemmer som Aktionærer. Backhaus og Støckel blev valgt som Aktieselskabets Bestyrelse med Førstnævnte som Formand, hvilket han vedblev at være til sin Død i Oktober 1924, hvorefter Støckel alene har fungeret som Bestyrelse for Selskabet.

Der opstod snart Stridigheder mellem de to Bestyrelsesmedlemmer, hvilket ogsaa førte til Sagsanlæg. Bl a anlagde Backhaus i Aaret 1920 Sag mod Støckel, hvorunder han paastod sig kendt berettiget til at lade Aktieselskabet opløse og dets Bo skifte efter dei Skiftelovens § 82 indeholdte Regler og Støckel kendt pligtig til at betale ham paa Selskabets eller dets Bo's Vegne et nærmere angivet Beløb, derunder i Varmebidrag for Sæsonen 1919—20 1140 Kr 30 Øre, hvilken Sag blev afgjort ved nærværende Rets Dom af 7 Juni 1920, og da Backhaus var utilfreds med Dommens Resultat, idet Støckel blev frifundet, bortset fra, at han blev tilpligtet at betale de 1140 Kr 30 Øre, appellerede han Sagen til Højesteret. Under Domsforhandlingen for denne Ret afsluttedes imidlertid under 8 Oktober 1921 et Forlig mellem de to Aktionærgrupper, hvorved bl a bestemtes, at Lejeren af Manzarden i Hambroes Allé 21, hvortil Kaptajn Støckel har en fra Aktieselskabets Side uopsigelig Brugsret, sattes til 2000 Kr aarlig ekskl Varme, at Aktieselskabets Regnskab snarest skulde opgøres og afsluttes ved Hjælp af Revisions- og Forvaltningsinstituttet, at hver af de tre Lejligheder i Ejendommen fremtidig skulde tilsvare $\frac{1}{3}$ af Varmeudgifterne, dog at det ved ny Udleje af Stue og 1 Sal skulde betinges, at Varmeudgifterne skulde fordeles efter Kubikindhold, hvorved Manzarden som den mindste Lejlighed vilde opnaa nogen Lettelse, at Meningsforskelle mellem Parterne — Sagfører Backhaus og Støckel — med Hensyn til Opgørelsen eller enkelte Punkter heraf, skulde afgøres inappellabelt ved Civilretten i Københavns Amts nordre Birk, og at Administrationen af Ejendom-

men fra 1 November 1921 at regne i alle Parters Interesse skulde overgaa til en Sagfører i København, som handler uafhængigt af Særinstruktioner.

I Skrivelse af 19 s M anmodede Sagfører Backhaus og Kaptajn Støckel Overretssagfører P Sandholt om i Henhold til denne Overenskomst, som medfulgte Skrivelsen i Genpart, at overtage Hvervet som Administrator af ommeldte Ejendom, idet de tilføjede, at hver af dem optraadte ikke blot paa egne Vegne, men ogsaa efter Bemyndigelse af deres Aktionærgrupper. Overretssagfører Sandholt imødekom Anmodningen og har siden administreret Ejendommen.

Kaptajn Støckel har imidlertid i en Aarrække trods Paakrav undladt at betale en stor Del af Lejen af den af ham stadig beboede Lejlighed, og da han i 1924—25 energisk blev afkrævet de skyldige Beløb, anførte han bl a som Grund for sin Undladelse af at betale, at han ansaa sig forurettet ved den Opgørelse, som havde fundet Sted efter Overenskomsten, men som han ikke havde ladet prøve paa den i Overenskomsten foreskrevne Maade.

Overretssagfører Sandholt har ved hvert Aars Udløb aflagt Regnskab til Aktieselskabets Bestyrelse, saavel til Kaptajn Støckel som til Sagfører Backhaus, senere til hans Enke. Han har ikke faaet Decharge for noget Regnskab fra Aktieselskabets Side, hvorimod Sagfører Backhaus' Aktionærgruppe regelmæssigt har anerkendt Regnskaberne.

Overretssagfører Sandholt opgjorde de første Aar Regnskabet til Aktieselskabet saaledes, at han deri opførte Kaptajn Støckels Ydelser til Selskabet som indgaaede, idet han samtidig gav Støckel privat en Opgørelse over det Beløb, Sandholt herefter fik tilgode hos Støckel, da denne ikke havde dækket hele sit Mellemværende. Pr 1 Januar 1925 havde han saaledes tilgode hos Støckel 476 Kr 33 Øre; med Tillæg af Renter udgør dette Beløb pr 1 Januar 1928 551 Kr 47 Øre. Ifølge Udskrifter af den af Administrator for Aktieselskabet for hvert af Aarene 1924—27 førte Hovedbog skylder Støckel til Selskabet 9722 Kr 51 Øre.

Som Administrator af oftnævnte Ejendom har Overretssagfører Sandholt nu under denne Sag paastaet Kaptajn Støckel tilpligtet at betale de nævnte to Beløb, 551 Kr 47 Øre og 9722 Kr 51 Øre, med Renter heraf 5 pCt fra 1 Januar 1928.

Under foreløbig Procedure — efter Rettens Bestemmelse — har Sagsøgte principalt paastaet Sagen »afvist« under Henviisning til, at der ikke foreligger nogen Beslutning om dette Sagsanlæg hverken fra en Generalforsamling i Aktieselskabet eller fra dets Bestyrelse, hvorfor Sagsanlægget efter Sagsøgtes Mening savner fornødent Grundlag. Heri kan der dog ikke gives ham Medhold, da Overretssagfører Sandholt som anført er valgt til Administrator af den paagældende Ejendom af begge Aktionærgrupper, og som saadan maa kunne indtale de ommeldte Krav paa Sagsøgte som Lejer i Ejendommen uden at Beslutning fra en Generalforsamling eller fra Bestyrelsen er fornøden.

Subsidiært paastaar Støckel sig frifundet, idet han hævder, at den den 8 Oktober 1921 afsluttede Overenskomst er ugyldig, fordi han blev tvunget til at indgaa herpaa, og at derfor hele Grundlaget for Sagsøgers Adkomst til at være Administrator og optræde i Retssag som

saadan mangler. Denne Tvang skal efter hans Fremstilling særlig være udøvet af hans egen Sagfører for Højesteret under de efter Procedurens Paabegyndelse for denne Ret foretagne Forligshandlinger.

Allerede efter denne hans egen Fremstilling savnes al Føje til at antage, at der har foreligget nogen Tvang, som af ham kan paabe- raabes som Ugyldighedsgrund for den indgaaede Overenskomst.

Og forsaa vidt han yderligere har paaberaabt sig, at han ikke, saaledes som den i Genpart fremlagte Overenskomst udviser, har underskrevet for sin Datter Marie Henriette Stöckel ifølge Fuldmagt, og at denne Datter senere har nægtet at tiltræde Overenskomsten, kan der heller ikke tages Hensyn hertil, da Sagsøgte desuagtet under de foreliggende Omstændigheder selv maa være bunden ved sin Underskrift. Hertil kommer endvidere, at han som anført var Medunderskriver af Skrivelsen af 19 Oktober 1921, hvorved han sammen med Backhaus anmodede Overretssagfører Sandholt om at overtage Hvervet som Administrator af ommeldte Ejendom og udtrykkelig erklærede, at han optraadte ikke blot paa egne Vegne, men ogsaa efter Bemyndigelse af sin Aktionærgruppe.

De af Sagsøgte saaledes fremsatte Indsigelser kan derfor ikke tages til Følge.

Præmisserne til Østre Landsrets endelige Dom er saalydende:

Afdøde Sagfører Backhaus repræsenterede i en Aarrække indtil sin Død 1924 en Aktionærgruppe og Sagsøgte under denne Sag, Artillerikaptajn Joh F V Stöckel, repræsenterede og repræsenterer endnu en anden Aktionærgruppe i et Aktieselskab, der ejer Ejendommen Hambroes Allé Nr 21. Backhaus og Stöckel havde i Aaret 1916 opført denne Ejendom, der er en tre Etages Beboelsesbygning, paa en af dem købt Grund med det Formaal at sikre sig Lejlighed i Huset paa rimelige Vilkaar. Stueetagen skulde Backhaus have og Stöckel Manzardetagen, medens 1 Sal blev udlejet til en Tredjemand. Backhaus besluttede sig til ikke at flytte ind i Stueetagen, saaledes at ogsaa denne blev udlejet, medens Stöckel siden Oktober Flyttedag har beboet Manzardetagen. Senere ordnedes Foretagendet som anført som et Aktieselskab med en Aktiekapital paa 22 000 Kr.

Backhaus og Stöckel blev valgt som Aktieselskabets Bestyrelse med Førstnævnte som Formand, hvilket han vedblev at være til sin Død, hvorefter Stöckel alene har fungeret som Bestyrelse for Selskabet.

Der opstod snart Stridigheder mellem de to Bestyrelsesmedlemmer, hvilket ogsaa førte til Sagsanlæg. Bl a anlagde Backhaus i Aaret 1920 Sag mod Stöckel, hvilken Sag blev afgjort ved nærværende Rets Dom af 7 Juni 1920, og da Backhaus var utilfreds med Dommens Resultat, appellerede han Sagen til Højesteret.

Under Domsforhandlingen for denne Ret afsluttedes imidlertid under 8 Oktober 1921 et Forlig mellem de to Aktionærgrupper, hvorved bl a bestemtes, at Lejen af Manzarden i Hambroes Allé 21, hvortil Kaptajn Stöckel har en fra Aktieselskabets Side uopsigelig Brugsret, sættes til 2000 Kr aarlig ekscl Varme, at Aktieselskabets Regnskab snarest skulde

opgøres og afsluttes ved Hjælp af Revisions- og Forvaltningsinstituttet, at hver af de tre Lejligheder i Ejendommen fremtidig skulde tilsvare $\frac{1}{3}$ af Varmeudgifterne, dog at det ved en ny Udleje af Stue og 1 Sal skulde betinges, at Varmeudgifterne skulde fordeles efter Kubikindhold, hvorved Manzarden som den mindste Lejlighed vilde opnaa nogen Lettelse, at Meningsforskelle mellem Parterne — Sagfører Backhaus og Stöckel — med Hensyn til Opgørelsen eller enkelte Punkter heraf skulde afgøres inappellabelt ved Civilretten i Københavns Amts nordre Birk, og at Administrationen af Ejendommen fra 1 November 1921 at regne i alle Parters Interesse skulde overgaa til en Sagfører i København, som handler uafhængigt af Særinstruktioner.

I Skrivelse af 19 s M anmodede Sagfører Backhaus og Kaptajn Stöckel Overretssagfører P Sandholt om i Henhold til denne Overenskomst, som medfulgte Skrivelsen i Genpart, at overtage Hvervet som Administrator af ommeldte Ejendom, hvilken Anmodning Overretssagfører Sandholt imødekom, og han har siden den Tid administreret Ejendommen.

Kaptajn Stöckel har imidlertid i en Aarrække trods Paakrav undladt at betale en stor Del af Lejen af den af ham stadig beboede Lejlighed.

Overretssagfører Sandholt har ved hvert Aars Udløb aflagt Regnskab til Aktieselskabets Bestyrelse, saavel til Kaptajn Stöckel som til Sagfører Backhaus, senere til hans Enke. Han har ikke faaet Decharge for noget Regnskab fra Aktieselskabets Side, hvorimod Sagfører Backhaus' Aktionærgruppe regelmæssigt har anerkendt Regnskaberne.

Overretssagfører Sandholt opgjorde de første Aar Regnskabet til Aktieselskabet saaledes, at han deri opførte Kaptajn Stöckels Ydelser til Selskabet som indgaaede, idet han samtidig gav Stöckel privat en Opgørelse over det Beløb, Sandholt herefter fik tilgode hos Stöckel, da denne ikke havde dækket hele sit Mellemværende. Pr 1 Januar 1925 havde han saaledes tilgode hos Stöckel 476 Kr 33 Øre; med Tillæg af Renter udgør dette Beløb pr 1 Januar 1928 551 Kr 47 Øre. Ifølge Udskrifter af den af Administrator for Aktieselskabet for hvert af Aarene 1924—27 førte Hovedbog skylder Stöckel til Selskabet 9722 Kr 51 Øre.

Som Administrator af oftnævnte Ejendom har Overretssagfører Sandholt nu under denne Sag paastaaet Kaptajn Stöckel tilpligtet at betale de nævnte to Beløb, 551 Kr 47 Øre og 9722 Kr 51 Øre, ialt 10 273 Kr 98 Øre, med Renter heraf 5 pCt fra 1 Januar 1928.

Efter at de af Sagsøgte fremsatte Paastande, principalt om Sagens Afvisning, subsidiært om Frifindelse af den Grund, at den den 8 Oktober 1921 afsluttede Overenskomst skal være ugyldig, fordi Sagsøgte blev tvunget til at indgaa herpaa, efter foreløbig Procedure er blevet forkastet ved Rettens Dom af 13 November 1928, har Sagsøgte, der ikke

Færdig fra Trykkeriet den 20 November 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 23

Tirsdag den 5 November.

bestrider den rigtige Udregning af de af Sagsøgeren paastaede Beløb, under den fortsatte Domsforhandling paastaet sig frifundet, særlig fordi den ovennævnte af Revisions- og Forvaltningsinstituttet udarbejdede Opgørelse skal være urigtig, hvorfor ogsaa de af Sagsøgeren udarbejdede Regnskaber, der har taget Instituttets Opgørelse som Udgangspunkt, er urigtige. Sagsøgte har herved opregnet en hel Række Bilag, vedrørende Mellemværendet mellem ham og afdøde Sagsfører Backhaus fra den første Tid og følgende Aar, som ifølge hans Anbringende ikke har været fremme og derfor ikke er blevet taget i Betragtning ved Instituttets Opgørelse, hvorfor han ikke anerkender denne. Da Sagsøgte imidlertid ikke har benyttet den i Overenskomsten af 8 Oktober 1921 vedtagne Maade at faa Meningsforskellen afgjort paa, nemlig at forelægge Sagen for Københavns Amts nordre Birks borgerlige Ret, vil der allerede af den Grund ikke kunne tages Hensyn til denne Indsigelse fra Sagsøgtes Side. Sagsøgte har dernæst gjort gældende, at Sagsøgerens Regnskab over den Varmeudgift, der er debiteret Sagsøgte, er urigtig, idet Sagsøgeren skal have forsømt at faa Varmeudgifterne for 1 Sal, der paa det Tidspunkt, da Overenskomsten blev afsluttet i 1921, ifølge Kontrakten med den da derboende Lejer var fastsat til 500 Kr aarlig, forhøjet ved Henvendelse til Huslejenævnet, hvorved Sagsøgte en Tid er kommet til at betale en større Del af Varmeudgifterne end han egentlig burde. Sagsøgte har imidlertid ikke mod Sagsøgerens Benægtelse godtgjort, at der i saa Henseende kan bebrejdes Sagsøgeren noget, og da Sagsøgte iøvrigt ikke har fremsat Indsigelser af Betydning overfor de indtalte Krav, vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge.

Sagsøgte findes derhos at burde betale Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 500 Kr.

Nr 38/1929. Gaardejer **Rasmus Nielsen** (Jørgensen)

mod

Landbostandens Andels-Forsikringselskab i Likvidation (Cohn),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at deltage i det indstævnte Selskabs Underskud.

Dom afsagt af Retten for Viborg Købstad m v den 6 Juli 1928: Sagsøgte, Gaardejer Rasmus Nielsen, Langaa, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Landbostandens Andels-Forsikringsselskab i Likvidation, København, i denne Sag fri at være. Sagsøgerne bør til Sagsøgte betale 50 Kr i Sagsomkostninger. Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Vestre Landsrets Dom af 23 November 1928: Indstævnte, Gaardejer Rasmus Nielsen, bør til Appellanterne, Landbostandens Andels-Forsikringsselskab i Likvidation, betale 1218 Kr 30 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 30 April 1926, indtil Betaling sker, samt i Sagsomkostninger for begge Retter 225 Kr. Det idømte at udrede inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Af Sagens Oplysninger fremgaar, at Appellanten ved Police af 4 November 1920 fik forskellige Heste forsikrede i det indstævnte Selskab, og at han samtidig fik tilsendt et Eksemplar af Vedtægterne, samt at han fra 1 November 1922 udmeldte sig af Selskabet.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Det bemærkes, at Underrettsdommen ikke paa fyldestgørende Maade er ledsaget af Grunde.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Gaardejer Rasmus Nielsen, til Indstævnte, Landbostandens Andels-Forsikringsselskab i Likvidation, med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag søges Sagsøgte, Gaardejer Rasmus Nielsen, Langaa, af Sagsøgerne, Landbostandens Andels-Forsikringsselskab i Likvidation, København, til Betaling af 1218 Kr 30 Øre, som han skal skyldte Sagsøgerne, dels for Underskudsandele for Aarene 1920—22 for Police Nr 1224 Serie Hest 857 Kr 96 Øre, dels for Tillæg for Omkostninger og dubiose Underskudsandele (42 pCt af fornævnte Beløb), 360 Kr 34 Øre, med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Forligsindkaldelsens Dato, den 30 April 1926, til Betaling sker.

Sagsøgte har principalt paastaet sig frifundet, idet han særlig har gjort gældende, at der ved Forsikringens Tegning er givet vildledende Oplysninger om Garantikapitalen. Ex tuto gør Sagsøgte gældende, at Kravet er forældet.

Da det efter det oplyste maa betragtes som givet, at Sagen er analog med den af Vestre Landsret ved Dom af 3 November 1924 afgjorte Sag Nr 244/1924 og ikke kan parallelliseres med en af Østre Landsret den 20 December 1926 afsagt Dom, jfr HRT 1927 Pag 595, vil Sagsøgte være at frifinde for Sagsøgernes Tiltale i denne Sag.

Sagsøgerne bør til Sagsøgte betale 50 Kr i Sagsomkostninger.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 6 Juli 1928 af Retten for Viborg Købstad m v.

For Landsretten har Indstævnte ikke gentaget sin Paastand om Kravets Forældelse.

Efter en af Gaardejer Frands Jensen Skovborg afgivet Vidneforklaring, der, efter hvad Parterne er enige om, ogsaa gælder nærværende Sag, blev det ved Forsikringstegningen sagt, at Præmien nok var fast, men at Medlemmerne i Tilfælde af Garanti-Underskud hæftede solidarisk, dog at 10 pCt af Garantikapitalen forlods skulde bruges til Dækning, hvorhos det forekom Vidnet, at der blev sagt, at der kunde blive Tale om Ekstraopkrævning.

Om Garantikapitalen fastsættes i Lovene følgende:

»§ 3.

Til Sikkerhed for Opfyldelse af Selskabets Forpligtelser, der iøvrigt dækkes gennem de Forsikredes gensidige Ansvar, jfr § 7, tegnes en Garantikapital, stor en kvart Million Kr fuldt indbetalt. Selskabet kan dog paabegynde sin Virksomhed, naar 50 000 Kr af Garantikapitalen er tegnet — — — For Garantikapitalen har Garanterne Regreskrav til Medlemmernes, i § 7 fastsatte, solidariske Ansvar. Garantikapitalen forrentes med 6 pCt p a. — — —«

Selv om det nu har været egnet til at vildlede Indstævnte, at en mod Sikkerhed i Medlemmernes solidariske Ansvar tilvejebragt Driftskapital ved Forsikringens Tegning er blevet omtalt som Garantikapital, vil der ikke kunne lægges afgørende Vægt herpaa under Hensyn til, at Selskabets Vedtægter, der senere blev tilstillet Indstævnte, og de af det aflagte Regnskaber indeholder fornøden Oplysning om det rette Forhold. Herefter maa Indstævnte, der desuagtet forblev i Selskabet, være pligtig at betale sin Anpart i dets Underskud, og da der ikke er fremsat nogen Indsigelse mod Beregningen heraf, vil han være at dømme til at betale det indsøgte Beløb tilligemed Renter deraf som paastaet.

Indstævnte vil derhos have at godtgøre Appellanterne Sagens Omkostninger for begge Retter med 225 Kr.

Onsdag den 6 November.

Nr 111/1929. Forsikrings-Aktieselskabet »Norske Lloyd« under Konkurs, Oslo (Graae)

mod

Forsikringsaktieselskabet »National« (Schjørring),

betræffende Spørgsmaalet om Gyldigheden af en af Indstævnte i en Appellanten tilhørende Fordring foretaget Arrest.

Arrestforretning af 9 Januar 1929.

Østre Landsrets Dom af 6 April 1929: Den ovennævnte Arrestforretning bør som lovlig gjort og forfulgt ved Magt at stande, og bør de Sagsøgte, Forsikrings-Aktieselskabet »Norske Lloyd« under Konkurs, til Sagsøgerne, Forsikringsaktieselskabet »National«, betale norske Kr: 9596,88 med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 9 Januar 1929, til Betaling sker, Arrestforrettningens Omkostninger med danske Kr 62,46 og denne Sags Omkostninger med danske Kr 350,00.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Forsikrings-Aktieselskabet »Norske Lloyd« under Konkurs, Oslo, til Indstævnte, Forsikringsaktieselskabet »National«, med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgerne under denne Sag, Forsikringsaktieselskabet »National«, har hos de Sagsøgte, Forsikrings-Aktieselskabet »Norske Lloyd« under Konkurs, Oslo, et Tilgodehavende ifølge Reassurancemellemværende, stort norske Kr 9596,88. Oprindeligt udgjorde Tilgodehavendet 11 996 Kr

07 Øre, som af Sagsøgerne blev anmeldt og anerkendt i Konkursboet, hvorfra er udbetalt a conto Dividende, ialt 2399 Kr 19 Øre. For Resttilgodehavendet, de fornævnte 9596 Kr 88 Øre, med Renter m. v. har Sagsøgerne den 9 Januar 1929 ved Københavns Byrets Fogedret ladet foretage Arrest i en Fordring, som de Sagsøgte har paa det ved Københavns Byrets Skifterets III Afdeling behandlede Forsikringsselskab Skandinavisk Assurances Konkursbo.

Under denne Sag paastaar nu Sagsøgeren den nævnte Arrestforretning stadfæstet som lovlig gjort og forfulgt og de Sagsøgte dømt til Betaling af norske Kr 9596,88 med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 9 Januar 1929, samt Arrestomkostninger 62 Kr 46 Øre.

De Sagsøgte paastaar sig frifundet mod at anerkende Sagsøgerne som simpel Kreditor for det søgte Beløb og paastaar Arrestforretningen ophævet.

Forsaavidt de i saa Henseende gør gældende, at Sagsøgerne ved at anmelde deres Krav i det norske Konkursbo og ved uden Forbehold at modtage Dividende har fraskrevet sig Ret til Særforfølgning og er indgaaet paa at være ligestillet med Konkursboets øvrige simple Kreditorer, ses der ikke at kunne tillægges denne Indsigelse nogen Betydning, idet intet klart Grundlag for Afkald eller Afskæring foreligger.

Yderligere gør de imidlertid gældende, at Individualforfølgning maa anses udelukket dels ifølge Grundsætningen i Retsplejelovens § 635, hvor Udtrykket »Konkurs« maa antages at gælde ogsaa Konkurs i Udlandet, dels ifølge almindelige Konkursgrundsætninger, hvorefter det maa have Formodningen imod sig, at en enkelt Kreditor skulde forlods kunne tilegne sig et Formuegode her i Landet, skønt der findes adskillige andre Kreditorer, der med samme Føje kunde gøre Krav paa Andel i dette Formuegode.

Som udtalt i en af Østre Landsret den 18 December 1928 afsagt Kendelse kan der imidlertid ikke anses at foreligge den nødvendige klare Lovhjemmel for at nægte en Fordringshaver Arrest i hans Debtors her i Landet beroende Værdier af den Grund, at Debtors Bo er taget under Konkursbehandling i Udlandet, og da nærværende Sags Anlæg her ved Retten har Hjemmel i Retsplejelovens § 248, medens ingen Lovordning findes om særlig Konkursbehandling af Gods tilhørende en Debitor, der ikke har personligt Værneting her i Landet, vil der være at give Dom efter Sagsøgernes Paastand.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have at betale Sagsøgerne med 350 Kr.

Torsdag den 7 November.

Nr 110/1929. Forsikringsaktieselskapet »Norske Globus« under Avvikling, Oslo (O Petersen)

mod

Det kongelige octrojerede Sø-Assurance-Kompagni Aktieselskab (Stein),

betræffende Spørgsmaalet om Gyldigheden af en af Indstævnte i en Appellanten tilhørende Fordring foretaget Arrest.

Arrestforretning af 9 Januar 1929.

Østre Landsrets Dom af 6 April 1929: Den ovennævnte Arrestforretning bør som lovlig gjort og forfulgt ved Magt at stande, og bør de Sagsøgte, Forsikringsaktieselskapet Norske Globus under Avvikling, til Sagsøgerne, Det kongelige octrojerede Sø-Assurance-Kompagni A/S, betale norske Kr: 10 027,70 med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 11 Januar 1929, til Betaling sker, Arrestforretningens Omkostninger med danske Kr 62,46 og denne Sags Omkostninger med danske Kr: 400,00.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Forsikringsaktieselskapet »Norske Globus« under Avvikling, Oslo, til Indstævnte, Det kongelige octrojerede Sø-Assurance-Kompagni, Aktieselskab, med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgerne under denne Sag, Det kongelige octrojerede Sø-Assurance-Kompagni A/S, har hos de Sagsøgte, Forsikringsaktieselskapet Norske Globus under Avvikling, Oslo, et Tilgodehavende, stort til Rest norske Kr 10 027,70. Oprindelig udgjorde Tilgodehavendet norske Kr 18 232,19, hvoraf i Dividender er udbetalt Sagsøgerne Kr 8204,49.

For Resttilgodehavendet med Renter m v har Sagsøgerne ved Københavns Byrets Fogedret den 9 Januar 1929 ladet foretage Arrest

i en Fordring, som de Sagsøgte har paa det ved Københavns Byrets Skifterets III Afdeling behandlede Forsikringsselskab Skandinavisk Assurances Konkursbo.

Under denne Sag paastaar nu Sagsøgerne den nævnte Arrestforretning stadfæstet som lovlig gjort og forfulgt og de Sagsøgte dømt til Betaling af nævnte norske 10027 Kr 70 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 11 Januar 1929 samt Arrestomkostninger 62 Kr 46 Øre.

De Sagsøgte paastaar Frifindelse mod at anerkende Sagsøgerne som simple Kreditorer for det søgte Beløb.

De gør i saa Henseende gældende, at Sagsøgerne ved at anmelde deres Krav for Likvidatorerne og modtage Dividendebeløb samt ved den i saa Henseende førte Brevveksling har tiltraadt den likvidationsmæssige Afvikling og fraskrevet sig Retten til Særforfølgning her i Landet, ligesom det efter almindelige Retsgrundsætninger maa have Formodningen imod sig, at en enkelt Kreditor skal forlods kunne tilegne sig et Formuegode her i Landet, skønt der findes adskillige andre Kreditorer, der med samme Føje kunde gøre Krav paa Andel i dette Formuegode.

Da der ikke foreligger noget tilstrækkeligt klart Grundlag for, at Sagsøgerne har givet Afkald paa eller paa anden Maade har afskaaret sig fra at søge deres Resttilgodehavende inddrevet ved almindelig Retsforfølgning, og da der ikke findes nogen Lovordning om særlig Konkursbehandling her i Landet af Gods tilhørende en Debitor, der ikke har personligt Værneting her, kan der ikke tillægges de Sagsøgtes Indsigelser nogen Betydning, og da nærværende Sags Anlæg har Hjemmel i Retsplejelovens § 248, vil der være at give Dom efter Sagsøgenes Paastand.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have at betale Sagsøgerne med 400 Kr.

Nr 114/1929. **The National Benefit Assurance Company Ltd**
in Liquidation, London (Gelting)

mod

Det kongelige octrojerede Sø-Assurance-Kompagni Aktieselskab
(Stein),

betræffende Spørgsmaalet om Gyldigheden af en af Indstævnte i en Appellanten tilhørende Fordring foretaget Arrest.

Arrestforretning af 9 Januar 1929.

Østre Landsrets Dom af 6 April 1929: Den ovennævnte Arrestforretning bør som lovlig gjort og forfulgt ved Magt at stande, og bør de Sagsøgte, The National Benefit Assurance Company Limited in Liquidation, til Sagsøgerne, Det kongelige octrojerede Sø-Assurance-Kompagni A/S, betale £ 147—16—1 med Renter heraf 5 pCt aarlig fra

den 11 Januar 1929, til Betaling sker, Arrestforretningens Omkostninger med 42 Kr 46 Øre og denne Sags Omkostninger med 200 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret er der Enighed mellem Parterne om, at den i London stedfindende Likvidation maa sidestilles med Konkurs.

For Højesteret har Appellanten fremsat den Indsigelse, at Indstævnte ved at anmelde sin Fordring i Likvidationsboet og modtage Dividende af dette har afskaaret sig fra Retsforfølgning i Danmark. Efter det foreliggende kan der imidlertid ikke gives Appellanten Medhold heri.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Sagsomkostninger for Højesteret betaler Appellanten, The National Benefit Assurance Company Ltd in Liquidation, London, til Indstævnte, Det kongelige octrojerede Sø-Assurance Kompagni, Aktieselskab, 300 Kroner.

- Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgerne under denne Sag, Det kongelige octrojerede Sø-Assurance-Kompagni A/S, har hos The National Benefit Assurance Company Limited in Liquidation, London, et Tilgodehavende, stort til Rest £ 147 — 16 — 1. Oprindelig udgjorde Tilgodehavendet £ 394 — 2 — 9, hvoraf i Dividende er udbetalt Sagsøgerne £ 246 — 6 — 8.

For Resttilgodehavendet med Renter m v har Sagsøgerne ved Københavns Byrets Fogedret den 9 Januar 1929 ladet foretage Arrest i en Fordring, som de Sagsøgte har paa det ved Københavns Byrets Skifterets III Afdeling behandlede Forsikringsselskab Skandinavisk Assurances Konkursbo.

Under denne Sag paastaar nu Sagsøgerne den nævnte Arrestforretning stadfæstet som lovlig gjort og forfulgt og de Sagsøgte dømt til Betaling af fornævnte £ 147—16—1 med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 11 Januar 1929 samt Arrestomkostninger 42 Kr 46 Øre.

De Sagsøgte paastaar Friiendelse og Arrestforretningen ophævet.

De gør gældende, at den i London stedfindende Likvidation helt er at sidestille med en Konkurs, navnlig ogsaa i den Henseende, at Individualforfølgning er udelukket, og at Individualforfølgning her i

Anlæg, og Appellantens Paastand om Frifindelse kan herefter ikke tages til Følge.

Appellantens Forpligtelse, der ikke kan udstrækkes udover Servitutens Indhold, kan imidlertid kun anses at angaa Bidrag til Anlægget af en Vej som den ved Skødets Oprettelse projekterede, og dette Bidrag findes med Nutidens Priser til Grund efter det foreliggende at maatte sættes til 3000 Kroner, som Appellanten vil være at dømme til at betale Indstævnte med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at kunne ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Firmaet Brødrene Rosendahl, bør til Indstævnte, Københavns Magistrat, betale 3000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 27 Oktober 1928, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse,

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgerne, Københavns Magistrat, endelig paastaaet de Sagsøgte, Firmaet Brødrene Rosendahl ved dets Indehavere Aage L. L. Rosendahl og Erik Rosendahl, tilpligtede at betale dem et Beløb, stort 7881 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra Sagens Anlæg, den 27 Oktober 1928, til Betaling sker.

De Sagsøgte har for det Tilfælde, at det af Sagsøgerne rejste Krav støttes paa Lovgivningens Regler om Grundejeres Forpligtelse til at yde Bidrag til Anlæg af offentlige Gader og Veje, paastaaet sig frifundet for Tiden, i modsat Fald har de paastaaet sig frifundet mod Betaling af principalt 2052 Kr 90 Øre, subsidiært 2851 Kr 25 Øre, mere subsidiært 3040 Kr 34 Øre.

Sagens nærmere Omstændigheder er følgende:

I § 7 i Skøde af 21 September 1898, tinglæst 7 Oktober s A paa Matr Nr 19 u af Frederiksberg fra Københavns Magistrat til Jens Larsen og Michael Holm som eneste Indehavere af Interessentskabet Ole Andersen, Jens Larsen & Holm hedder det:

Den solgte Grund erholder Facaderet til den langs dens nordlige Grænse mod Jernbanen projekterede Vej mod, at Køberne eller senere Ejere bidrage Halvdelen af de til denne Vejs Anlæg medgaaende Omkostninger. Naar Vejen er bleven anlagt og overtaget til Vedligeholdelse af Frederiksberg Kommune, skal der paahvile Matr Nr 19 u en aarlig Afgift til nævnte Kommune af 80 Øre pr løbende Alen Facade, forsaavidt Grunden er bebygget, ellers 60 Øre.

I Skødets § 9 er det fastsat, at den fornævnte Bestemmelse skulde tinglæses som servitutstiftende paa Ejendommen.

Ved Skøde af 7 Maj 1921, tinglæst den 13 s M, er fra den ommeldte Ejendom frasolgt Parcellen Matr Nr 19 as af Frederiksberg, og den af Magistraten paalagte Forpligtelse paahviler altsaa ogsaa Matr Nr 19 as, der ejes af de Sagsøgte.

Den i § 7 i Skødet af 21 September 1898 nævnte Vej — Rosenørns Allé — blev i Henhold til Bevilling af 18 Oktober 1923 af Københavns samlede Kommunalbestyrelse anlagt som en gennemgaaende Færdselsaaere med en Gadebredde af 25 m og aabnet for Færdsel i November 1925. Vejen var fra først af anlagt med en makadamiseret Kørebane, men efter at Opfyldningen, hvorefter Vejen var anlagt, var bievet tilstrækkeligt komprimeret af Færdslen, blev den endelige Befæstelse, Asfaltbeton, i Sommeren 1926 anbragt. Arbejdet med Anbringelse af Asfaltbeton blev afsluttet den 21 September 1926.

Udgifterne ved Anlægget af Rosenørns Alle, ved hvilken Ejendommen er beliggende, blev pr 31 Marts 1927 af Stadsingeniøren opgjort til 326 445 Kr 26 Øre, heri indbefattet Renter til nævnte Dato, og den Matr Nr 19 as paahvilende Andel af disse Udgifter, heri indbefattet Renter til 30 September 1927, androg efter en i Oktober 1927 af Magistraten foretagen Opgørelse 9851 Kr. Da de Sagsøgte imidlertid vægrede sig ved at betale, har Københavns Magistrat anlagt denne Sag mod de Sagsøgte til Betaling af Beløbet. Under Sagens Gang har Sagsøgerne imidlertid erkendt, at Gadebidrag, der afregnes, efter at Lov Nr 85 af 31 Marts 1926 er traadt i Kraft, i Mangel af anden Aftale bør beregnes efter denne Lovs Regler, og da det her under Sagen indtalte Gadebidrag først blev paalignet efter Lovens Ikrafttræden, vil Bidraget herefter kun kunne paalægges til en Gade i højst 20 m Bredde. I Overensstemmelse hermed har Sagsøgerne nedsat det krævede Beløb til 7881 Kr.

De Sagsøgte har til Støtte for deres Paastand om Frifindelse for Tiden gjort gældende, at Sagsøgerne ikke har iagttaget de i Lovgivningen foreskrevne Bestemmelser om Fastsættelsen af saadanne Bidrag. Ifølge § 4 i Lov 14 December 1857, saaledes som den er ændret ved Lov Nr 85 af 31 Marts 1926 skal Fordelingen mellem Grundejerne af de Omkostninger, som efter Arbejdets Udførelse paalægges dem, fastsættes af Kommunalbestyrelsen, som herved bør tage Hensyn til Udstrækningen af Ejendommens Grund mod Gaden, samt til den til enhver Tid gældende Vurdering til Ejendomsskyld eller anden for Skatteydelse lovmæssig Ejendomsvurdering, og ifølge Lovens § 5 skal Kommunalbestyrelsen tillige bestemme, hvorledes og hvornaar Betalingen for Arbejdet skal ydes. Ifølge Lov 14 December 1857 § 17 kan Klager over Kommunalbestyrelsens eller Magistratens Beslutninger forelægges for Indenrigsministeriet. I de foreliggende Tilfælde er Bidragets Størrelse og Betalingsmaaden imidlertid ikke fastsat af Kommunalbestyrelsen, men af Magistraten, og der er ved Fastsættelsen af Bidragets Størrelse i Strid med Lovens § 4 alene taget Hensyn til Udstrækningen af Ejendommens Grund mod Gaden. De Sagsøgte maa herefter paastaa sig

frifundet for Tiden, indtil Kommunalbestyrelsen har truffet Bestemmelse om Bidraget i Overensstemmelse med Lovens Regler, idet de derhos har forbeholdt sig Ret til at indanke Afgørelsen til Indenrigsministeriet.

Saaframt det rejste Krav derimod støttes paa Bestemmelsen i Skødets § 7, der ikke henviser til den til enhver Tid gældende Lovgivning, maa man med Hensyn til Afgørelsen af Kravets rette Omfang foretage en nærmere Undersøgelse af, under hvilke Forudsætninger den omhandlede kontraktmæssige Forpligtelse i sin Tid er indgaaet, idet der kun vil kunne kræves Bidrag til en Vej af saadan Beskaffenhed, som der paa det Tidspunkt, da Ejendommen blev solgt, kunde forudsættes at blive Spørgsmaal om at anlægge. De Sagsøgte har i saa Henseende oplyst, at det i sin Tid var paatænkt at anlægge 2 Veje, een paa hver Side af den da bestaaende Jernbanelinie, og da det drejede sig om Veje, der alene kunde sigte til at tjene den rent lokale Trafik, kunde Bestemmelsen i Skødets § 7 kun medføre Forpligtelse til at yde Bidrag til en Vej af normal Bredde, $\text{c}:$ indtil 18,83 m = 30 Alen, idet kun Hovedfærdselslinier har større Bredde, og med Anlæg som almindelig Vej efter de af Frederiksberg Kommune benyttede Metoder, da Ejendommen er beliggende i nævnte Kommune. At Jernbanelinien vilde blive nedlagt, og at Magistraten bl a af Hensyn til den senere opstaaede betydelige Automobiltrafik benyttede den Omstændighed, at Jernbanelinien blev nedlagt, til at tilvejebringe en ny Hovedfærdselslinie fra den indre By til de ydre Kvarterer kunde ikke forudses i 1898. Grundejerne ved Rosenørns Alle har ingen som helst Interesse i en saadan gennemgaaende Trafik. Rosenørns Alle er anlagt med Asfaltbeton og Sporvognsskinner; de hermed forbundne særlige Udgifter maa i ethvert Fald være de Sagsøgte uvedkommende. De Sagsøgte har derhos fremhævet, at da Vejen først flere Aar efter, at den var anlagt og taget i Brug som almindelig makadamiseret Vej, er blevet asfalteret, kan Omkostningerne ved Asfalteringen overhovedet ikke medregnes til Anlægsomkostningerne. Endelig har de Sagsøgte protesteret imod, at der er beregnet Renter af Anlægsomkostningerne for Tiden inden Sagens Anlæg og Administrationsudgifter.

Paa Grundlag af en af Ingeniør, cand polyt J E Snog-Christensen, der indtil 1 Oktober 1920 har været ansat som Ingeniør ved Frederiksberg Kommunes tekniske Forvaltning foretaget Beregning har de Sagsøgte opgjort det Bidrag, der vilde komme til at paahvile dem til en Vej af Bredde 30 Alen, anlagt paa den Maade, som Veje af den omhandlede Bredde af Frederiksberg Kommune blev anlagt paa den Tid, da Skødet blev udstedt, men efter Nutidens Priser, til 2052 Kr 90 Øre. Saaframt Vejen var anlagt paa den Maade, som nu benyttes af Frederiksberg Kommune ved Anlæg af Veje af den omhandlede Bredde, ligeledes til Nutidspriser, vilde de Sagsøgtes Bidrag komme op paa 2851 Kr 25 Øre. De Sagsøgtes principale og subsidiære Paastand er i Overensstemmelse hermed.

De af Sagsøgerne faktisk afholdte Udgifter ved Anlæg af Vejen har med Fradrag af forskellige særlige Udgifter, der forlods er fradraget som det egentlige Vejanlæg uvedkommende.

ialt udgjort.....	269 190 Kr 62 Øre
Heraf, udgør Udgifterne til Asfaltbelægning af Kørebanen og dertil hørende mindre Tilslutningsarbejder af Fortovene	87 734 Kr 82 Øre
Merudgiften til Vejens Anlæg i Anledning af de gennem denne gaaende Sporvognslinier — heri ikke indbefattet Spor, under- og overjordiske Ledninger m v, der er afholdt af »Københavns Sporveje« — anlaas til	28 300 » 00 »
Renter og Administrationsudgifter er opført med	39 548 » 37 »
	<hr/>
	155 583 » 19 »
	<hr/>
	113 607 Kr 43 Øre

Da Beløbet vedrører en Vejbredde af 25 m, og de Sagsøgte hævder, at der kun skal betales for en Bredde af højst 18,83 m = 30 Alen, maa yderligere fradrages

	28 036 » 48 »
	<hr/>
til Rest	85 570 Kr 95 Øre

Det de Sagsøgte paahvilende Bidrag beregnet efter Facadelængden vil herefter andrage 3040 Kr 34 Øre, hvilket stemmer med deres mere subsidiære Paastand.

Sagsøgerne har under Domsforhandlingen paa den af de Sagsøgte dertil givne Anledning udtalt, at Kravet om Bidrag alene støttes paa den Ejendommen i Henhold til det ovennævnte Skødes § 7 paalagte Servitut, ikke paa Lovgivningens Bestemmelser om Grundejerens Forpligtelse til at yde Bidrag til Anlæg af offentlige Gader og Veje. Der vil herefter ikke kunne blive Spørgsmaal om at tage de Sagsøgtes Paastand om Frifindelse for Tiden til Følge.

Sagsøgerne har iøvrigt anført, at Københavns Kommune ifølge en med Frederiksberg Kommune indgaaet Overenskomst af 18 Februar—8 Marts 1924 var forpligtet til at anlægge Rosenørns Alle med prima Kørebanelægning; hertil maa henregnes Asfaltbeton, der er billigere at anlægge end Asfalt eller engelsk Brolægning, og da Vejen paa Strækningen fra Wodroffsvej til Steenstrups Alle laa paa Opfyldning, valgte man som det bedst egnede Fundament Makadamisering, og efter at Jordens Sænkning var tilendebragt, anbragtes ca 1926 efter fornøden Afretning af Makadamiseringen Asfaltbeton ovenpaa denne. Belægning med Asfaltbeton maa herefter anses for at høre med til Anlæg af Vejen.

Skødets § 7 er efter Sagsøgernes Formening ikke til Hinder for, at Vejarbejdet udførtes paa den anførte Maade, ej heller for, at der kræves Bidrag i Forhold til en Vej anlagt i en Bredde af 20 m, c: blot 1,17 m udover den Vejbredde, som de Sagsøgte erkender, at de maa akceptere. Sagsøgerne hævder endvidere, at de har været berettigede til at opgøre Bidragene med Renter og Administrationsudgifter, hvilket stemmer med almindelig Praksis, og at Merudgiften til

Gaders og Vejes Anlæg i Anledning af, at der skal føres Sporvogns-linier gennem dem, altid har været medregnet ved Beregning af Gade-bidrag. Den Afgift, der ydes af »Københavns Sporveje« til Kommunerne, er ikke til Dækning af Merudgifter ved Gaders Anlæg, men er en Afgift, der erlægges for Tilladelse til at have Sporene liggende i Ga-derne. Afgiften indbetales paa Frederiksberg i Kommunens Kasse, me-dens den i København debiteres »Københavns Sporveje« i Kommunens Bøger.

Overfor de Sagsøgte Paastand om, at de ikke har haft nogen Interesse i, at Rosenørns Allé blev anlagt som en Hovedfærdselslinie, har Sagsøgerne fremhævet, at de Sagsøgte Grund, der i sin Tid af Magistraten blev solgt til en Pris af 12 Kr pr Kv Alen for den Del af Grundene, der laa nærmest ved den nordlige Grænse, og iøvrigt for 9 Kr pr Kv Alen, ved Vejens Anlæg har opnaaet en meget betydelig Værdiforhøjelse.

Der findes nu at maatte gives Sagsøgerne Medhold i, at der i den paagældende Bestemmelse i Skødet haves fornøden Hjemmel til at paalægge de Sagsøgte at yde Bidrag til Anlæg af Rosenørns Alle af en saadan Størrelse, som deres endelige Paastand i Sagen gaar ud paa, i hvilken Henseende bemærkes, at Bidragets Størrelse efter det fore-liggende maa anses at være fastsat i Overensstemmelse med de Regler, der er foreskrevet i den gældende Lovgivning, og den administrative Praksis, der i Aarenes Løb har uddannet sig med Hensyn til Fastsæt-telsen af saadanne Bidrag. Det maa ogsaa antages, at Bestemmelsen i Skødets § 7 er indsat som en Tilkendegivelse af, at der paahvilede Ejendommen Pligt til at svare Gadebidrag efter de til enhver Tid gæl-dende Lovregler, jfr Lov 14 December 1857, Vedtægt 21 September 1869 for Frederiksberg, samt nu Lov Nr 85 af 31 Marts 1926, og at man kun gav Pligten et kontraktmæssigt Grundlag for at afskære de Tvivl, som kunde opstaa som Følge af de udviklede kommunale For-hold, idet Ejendommen tilhørte Københavns Kommune, men var belig-gende i Frederiksberg Kommune, og det var paatænkt at foretage en Grænseregulering mellem de to Kommuner, hvilken Regulering senere blev effektueret paa den Maade, at Rosenørns Alle med Undtagelse af en 2 m bred Strimmel langs med den heromhandlede Ejendoms Nord-grænse, blev inddraget under Københavns Kommune. De Begrænsninger, der af de Sagsøgte søges sat for deres Forpligtelse til at yde Bidrag, ses da heller ikke at have Hjemmel i Skødets § 7, der i almindelige Udtryk paalægger dem at bidrage Halvdelen af de til den projek-terede Vejs Anlæg medgaaende Omkostninger, og Bestemmelsen maa i Mangel af særlig Begrænsning suppleres med de til enhver Tid gældende legale og administrative Regler om Grundejerens Forpligtelser til at yde Bidrag til Anlæg af offentlige Gader og Veje.

Herefter vil den af Sagsøgerne nedlagte Paastand i det hele være at tage til Følge, hvorhos de Sagsøgte findes at burde tilsvare Sag-søgerne Sagens Omkostninger med 350 Kr.

Tirsdag den 12 November.

Nr 135/1929. Aktieselskabet **Dampskibs-Selskabet af 1912**
(Landsretssagfører Gorrissen)

mod

De private Assurandører Ltd (Winther),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at holde Appellanten skadesløs for en ved Overbordkastning af en Ladning paa draget Erstatningsforpligtelse.

Sø- og Handelsrettens Dom af 18 April 1929: De Indstævnte, De private Assurandører Ltd, bør for Tiltale af Sagsøgerne, A/S Dampskibs-Selskabet af 1912, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Sagsøgerne inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse godtgøre de Indstævnte med 2000 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Efter den i Dommen dertil givne Anledning bemærkes, at Sølovens § 250, 1 Stk, omhandler ethvert Havaribidrag der falder paa den forsikrede Genstand ogsaa hvis denne ikke er blevet ramt af Groshavariopofrelsen.

Idet de i Dommen anførte Grunde iøvrigt tiltrædes, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 2000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Dampskibs-Selskabet af 1912, til Indstævnte, De private Assurandører, Ltd, med 2000 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kasko Police af 16 Juli 1923 var der for det Sagsøgerne, A/S Dampskibs-Selskabet af 1912, tilhørende S/S »Emilie Mærsk« tegnet Forsikring paa $\frac{1}{2}$ Kasko hos det indstævnte Selskab, De Private Assurandører Ltd, for Tiden fra 15 Juli 1923—14 Juli 1924. $\frac{1}{4}$ Kasko var takseret til 740 000 Kr.

Den 11 Februar 1924 afsejlede S/S »Emilie Mærsk« fra Port Tarafa, Cuba, med ca 24 500 Sække Sukker bestemt til Philadelphia.

Den næste Dag, den 12 Februar, da Skibet endnu befandt sig udfør Cubas Kyst, ca 8 miles fra denne, opdagede Skibets Kaptajn, at der ombord fandtes en blind Passager, og da Kaptajnen befrøgtede, at denne Passagers Nærværelse ombord kunde forvolde Skibet Vanskeligheder ved Ankomsten til U S A, besluttede han sig til at sætte ham i Land paa Cubas Kyst ved et derværende Fyr, hvilket efter Kaptajns Mening kunde lade sig gøre uden Risiko for Skibet, idet det Kort over Kysten, som man havde ombord, viste 100 Fv Vand og rent Vand helt ind til Land.

Da Skibet efter at have ændret Kurs havde sejlet ca 1 Time ind mod Land, grundstødte det imidlertid paa et undersøisk Skær, som ikke havde været afsat paa Kortet. Efter at det forgæves var blevet forsøgt at bakke Skibet af Grunden, besluttede Kaptajnen at kaste en Del af Sukkerladningen overbord for derved at bringe Skibet flot.

Dette lykkedes den 13 Februar, efter at der var kastet ca 2100 Sække Sukker, hvorhos Skibet havde lidt forskellige Skader under Bestræbelserne for at komme flot.

Ved Skibets Ankomst til Philadelphia var det Rederiets Tanke at lade udarbejde en Dispathe, idet der efter dets Mening forelaa et Groshavaritilfælde, i Medfør af hvilket de opstaaede Skader skulde fordeles over Skib, Fragt og Ladning.

Ladningsmodtagerne E Atkins & Co, der ogsaa var Befragtere, og Ladningsassurandørerne indtog imidlertid det Standpunkt, at de ikke vilde nøjes med Erstatning efter en Groshavariopgørelse. De havde efter deres Mening Krav paa fuld Erstatning for den overbord kastede Ladning, fordi Grundstødningen havde fundet Sted, medens Skibet foretog en uberettiget Deviation, idet efter Ladningsmodtagernes Formening ifølge amerikansk Ret Skibet er pligtigt at betale fuld Erstatning for enhver Skade, der opstaar under en saadan Deviation.

Efter at Rederiet gennem Assuranceforeningen Skuld havde stillet Garanti overfor Ladningsmodtagerne for disses Krav, der blev opgjort til ca \$ 37 500, førtes der igennem lang Tid en Række Forhandlinger mellem Rederiets og Ladningsejernes Repræsentanter om det opstaaede Spørgsmaal, og det endte med, at Rederiet indgik paa et Forlig med Ladningsejerne, hvorefter Skuld for Rederiet betalte disse \$ 28 525,84 til fuld Afgørelse.

Dette Forlig sluttedes med De Private Assurandørers Billigelse, idet disse paa Forhaand erklærede sig enig i at tillæge et Forlig mellem Rederiet og Ladningsejerne samme Betydning som en Retsafgørelse, der gav Ladningsejerne Medhold i deres Standpunkt.

Færdig fra Trykkeriet den 4 December 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 24

Tirsdag den 12 November.

Medens Sagsøgerne nu gør gældende, at det maa paahvile de Indstævnte som Skibets Kaskoassurandør at godtgøre Rederiet de Omkostninger og Udlæg, der for Rederiet har været forbundet med at bringe Skibet flot, derunder navnlig det Beløb, som Rederiet har maattet betale til Ladningsejerne for den overbordkastede Ladning, hævder de Indstævnte, at Kasko- og Fragtassurandørerne kun skal betale de paa Skib og Fragt faldende Groshavaribidrag, og at det er disse Assurandører uvedkommende, at Skibet ikke har kunnet faa Bidrag fra Ladningen. Der blev af en herværende Dispatchør opgjort en Dispatche udvisende, hvorledes Forholdene vilde have stillet sig, hvis Ladningsejerne havde været pligtige til at deltage i Groshavariet, og efter denne Dispatche skulde Rederiet betale 15 975,39 Kr til Ladningsejerne. Dette Beløb har de Indstævnte i Forbindelse med Skibets andre Assurandører betalt til Rederiet.

Idet Rederiet endvidere kræver betalt hele det til Ladningen udlagte Beløb, \$ 28 525,84, omsat til danske Kr 107 542,42, hvortil kommer Omkostningerne ved de Forhandlinger, der har været ført i Amerika, Kr 15 509,66, altsaa ialt Kr 123 052,08, har Rederiet under nærværende mod De Private Assurandører Ltd anlagte Sag nedlagt Paastand paa, at de Indstævnte som Kaskoassurandører for Sagsøgenes Dampner »Emilie Mærsk« kendes pligtige til sammen med Skibets andre Kasko-, Fragt- og Interesseassurandører at godtgøre Sagsøgerne det til E Atkins & Co, New York, betalte Beløb, Kr 107 542 42, med Tillæg af de under Forhandlingerne med E Atkins & Co paaløbne Omkostninger, Kr 15 509 66, ialt Kr 123 052 08, alt med 5 pCt Rente p a fra 2 Oktober 1926, til Betalingsdagen, saaledes at den Anpart heraf under tilbørlig Hensyntagen til den skete a-Konto-Betaling, som de Indstævnte skal betale, vil være at bestemme ved en Dispatche, der opgør Forholdet mellem Skibets Kasko-, Fragt- og Interesseassurandører indbyrdes.

Til Støtte for deres Paastand har Sagsøgerne anført, at det efter almindelige assuranceretlige Principper maa paahvile Skibets Kasko-Assurandører at godtgøre Tabet ved, at en Del af Ladningen kastedes bl a for at redde Skibet. Sagsøgerne har henvist til Policens § 1, der udtaler, at det ifølge Konventionen er den Forsikredes Pligt i ulykkelige Tilfælde at træffe alle hensigtssvarende Foranstaltninger til det Forsikredes Bevarelse og Frelse og at formindske Tabet, som Ulykken

kan medføre. Den mellem Parterne oprettede Police henviser i dens § 14 til de i Konvention af 2 April 1850 indeholdte Bestemmelser, og Sagsøgerne har særlig paaberaabt sig Konventionens § 192, i hvilken det er anført, at alle ved en saadan Ulykke, der henhører under Kompagniets Fare, forårsagede Omkostninger, der hensigtsmæssigen gøres for at frelse og bevare den forsikrede Genstand, blive den Forsikrede godtgjort. Sagsøgerne hævder, at Udgifterne til Ladningsmodtagerne skyldes de Foranstaltninger, der, som Situationen var efter Grundstødningen, overensstemmende med Ret og Pligt var truffet af Skibets Fører for at redde Skibet, og at disse Omkostninger derfor bør godtgøres af Kaskoforsikringen. Efter Sagsøgenes Formening er Kasko-assurandørens Erstatningspligt hjemlet ved Nødretsgrundsætningen, idet Ladning er ofret af Hensyn til Skibets Frelse, hvorhos Skibets Assurandører bør godtgøre Rederiet det ved Opofrelsen forårsagede Tab. Sagsøgerne bestrider, at der kan tillægges det Betydning herimod, at tillige en Del af Ladningen blev reddet. Sagsøgerne henviser i saa Henseende til Konventionens § 202, der udtaler følgende: »Naar en Forsikret erholder Tab erstattet af andre efter Groshavariberegning, formindskes med det modtagne Erstatningsbeløb det Ansvar, som ellers efter Bestemmelserne i dette Kapitel paahviler Kompagniet.« Dette viser efter Sagsøgenes Anbringende, at Synspunktet er det, at Assurandøren kun opnaar Lempelse af den ham paahvilende Erstatningspligt, hvis Tab faktisk erstattes af andre efter Groshavariberegning, medens Assurandøren maa bære det fulde Tab, hvis der ikke erholdes Erstatning af andre bidragspligtige.

Sagsøgerne finder en Støtte for dette Standpunkt i Sølovens § 250, 1 Stk, der, naar Groshavari er behørigt opgjort, paalægger Assurandøren i Henhold til Fordelingen at tilsvare saavel det Havaribidrag, der falder paa den forsikrede Genstand, som de Bidrag til Erstatning af Skade paa den forsikrede Genstand, der paahviler andre Deltagere i Havariet, men som bevisligt ikke har kunnet erholdes hos de Bidragspligtige. § 250, 1 Stk, angaar vel direkte kun det Tilfælde, at Bidrag ikke har kunnet opnaas hos andre, der er bidragspligtige, medens Forholdet her er det, at Ladningsejerne ikke er fundet bidragspligtige, men efter Sagsøgenes Formening er der ikke mindre Grund til at lade Forsikreren betale hele Skaden, hvis der ikke er andre Bidragspligtige.

Det udtales derhos i Sølovens § 250, 2 Stk, at den Forsikrede, naar Fordeling af Havariet ikke har fundet Sted, og den Forsikrede ikke selv er Skyld deri, kan fordrø Erstatning for hele Skaden efter Forsikringskontraktens Indhold, og denne Bestemmelse rammer efter Sagsøgenes Formening direkte det under nærværende Sag omhandlede Tilfælde, idet der i hvert Fald ikke foreligger nogen Skyld hos den Forsikrede selv, selv om man maatte mene, at der foreligger Skyld hos Skibets Fører.

Sagsøgerne har endvidere henvist til Sølovens § 248, ifølge hvilken Forsikreren, saafremt ingen særlig Undtagelse er gjort, svarer for Følgerne af enhver Fare, hvorfor den forsikrede Genstand udsættes i Forsikringstiden, og hvori den Forsikrede ikke selv er Skyld, hvorhos

det anføres, at det ikke ophæver Forsikrerens Ansvar, at Skaden kan tilregnes Skipper eller Mandskab.

Yderligere har Sagsøgerne paaberaabt sig Sølovens § 252, ifølge hvilken Forsikrereren er forpligtet til at erstatte Udgifter og Opofrelser, som i god Tro er gjort for at afvende Fare, hvorfor Forsikrereren er ansvarlig, eller efter indtruffen Skade for at bjerge og bevare forsikret Genstand og afværge større Skade, selv om de ikke kunde henregnes til almindeligt Havari, og ligesaa Omkostninger, der medgaar til at faa Forsikrerens Ansvar bestemt i Tilfælde som nævnt.

Sagsøgerne har vel ansvarsforsikret, men dette maa være uden Betydning for nærværende Sags Afgørelse, og efter Sagsøgernes For-
mening er der ikke her Spørgsmaal om Ansvar for Ladningen, men Spørgsmaal om Erstatning for Udgifter i Anledning af den foretagne Opofrelse.

Sagsøgerne bestrider, at det kan være af Betydning ved Sagens Afgørelse, at Skibet ved den delvise Opofrelse af Ladningen er sparet for større Erstatningsansvar overfor Ladningsejerne, idet Rederiet efter amerikansk Ret vilde kunne protestere mod et personligt Ansvar for Ladningsejernes Tab, saaledes at der ikke vilde have paahvilet Rederiet nogen Erstatningspligt overfor Ladningsejerne, hvis Skibet var gaaet til Grunde.

De Indstævnte paastaar Frifindelse, idet de gør gældende, at Pligten til at betale den under Sagen omhandlede Godtgørelse til Ladningsejerne maa paahvile Ansvarsforsikringen, men er Kaskoforsikringen uvedkommende, da Forholdet er det, at der som Følge af den uberettigede Deviation fremkom et Erstatningskrav fra Ladningsejernes Side, som medførte, at der ikke kunde fordres Bidrag fra Ladningen. De Indstævnte hævder, at det vilde stride mod almindelige Forsikringsprincipper at paalægge Kaskoforsikringen Ansvar for Skade paa Ladningen, idet der ved Præmieberegningen ikke er regnet med, at Kaskoforsikringen skulde komme til at dække en saadan Skade som den under Sagen omhandlede.

De Indstævnte har henvist til Konventionen af 2. April 1850 § 64, ifølge hvilken Assurandøren, naar en Genstand forsikres, overtager Skade og Tab, som maatte lides »med Hensyn til den forsikrede Genstand.« Endvidere har de Indstævnte anført, at § 6 i den mellem Parterne oprettede Police paalægger Kaskoen at godtgøre Erstatning, som den Forsikrede har maattet yde Trediemand for Skade ved Sammenstød, hvilket modsætningsvis viser, at Erstatning til Trediemand iøvrigt er Kaskoassurandøren uvedkommende. Naar Sølovens § 248 bestemmer, at Forsikrereren svarer for Følgerne af enhver Fare, for hvilken den forsikrede Genstand udsættes i Forsikringstiden, maa denne Bestemmelse forstaas i Forbindelse med Sølovens § 249, 1°, der viser, at Ansvarsforsikring ligger udenfor Kaskoassurandørens Ansvar bortset fra Ansvar for Skade ved Sammenstød. Herefter maa efter de Indstævntes Opfattelse Sølovens § 252 og Konventionens § 192 forstaas med den Begrænsning, at Erstatningsansvar overfor Trediemand ikke uden særlig Hjemmel skal dækkes af Assurandøren.

De Indstævnte er enige i, at der forelaa en Havarie-grosse-Situation,

idet det for at redde Skib, Fragt og Ladning var nødvendigt at kaste en Del af Ladningen overbord. De Indstævnte bestrider dog, at der efter Havarie-grosse-Synspunkter kan blive Spørgsmaal om at paa-lægge Kaskoen det under Sagen omhandlede Ansvar, jfr Sølovens § 250, der taler om Erstatning af »Skade paa den forsikrede Genstand« og klart forudsætter, at de andre i Havariet Interesserede er bidragspligtige. Hvad særligt angaar § 250, 2 Stk, omhandler denne Bestemmelse efter de Indstævntes Formening det Forhold, at For- delingen ikke finder Sted af tilfældige Grunde.

Fremdeles har de Indstævnte henvist til Policens § 7, der ud- taler, at Havarie-grosse afgøres efter den paa vedkommende Sted lov- ligt opgjorte Dispache, samt at Tab og Omkostninger, der ikke i denne er beregnet som Havarie-grosse, ikke kan fordras erstattet under Paaberaabelse af, at de er Havarie-grosse efter dansk Ret.

De Indstævnte benægter, at Nødretsgrundsætningen kan hjemle det rejste Erstatningskrav, da ifølge denne Grundsætning Erstatning skal betales af den, i hvis Interesse Opofrelse er sket, medens her Opofrelsen er sket ikke alene i Skibets, men tillige i Ladningens In- teresse.

Subsidiært har de Indstævnte nedlagt Paastand om, at de Ind- stævnte frifindes mod Betaling paa den i Stævningen angivne Maade af det paastævnte Beløb, men kun med Renter 5 % p a fra Stæv- ningens Dato, den 21 December 1927, idet de bestrider, at der er Hjem- mel til at paalægge at betale Renter fra noget tidligere Tidspunkt.

Der er under Sagen fremlagt Erklæringer fra en Række skandi- naviske Dispachører. Nogle af disse Erklæringer paaberaaber Sag- søgerne sig til Støtte for deres Standpunkt, medens andre af Erklæ- ringerne af de Indstævnte anføres til Støtte for det af dem under Sagen anbragte.

Foreløbig bemærkes, at der maa gives Sagsøgerne Medhold i, at det er uden Betydning for Sagens Afgørelse, at Rederiet havde an- svarsforsikret, da det ikke kan have nogen Indflydelse paa Kaskofor- sikrerens Ansvar, om Rederiet har tegnet særlig Ansvarsforsikring eller ikke.

Som det fremgaar af det anførte, er det af positive Bestemmel- ser væsenlig Sølovens §§ 248, 250 og 252 samt Konventionens § 192, som Sagsøgerne paaberaaber sig til Støtte for deres Standpunkt.

Retten finder imidlertid ikke at kunne give Sagsøgerne Medhold i, at de anførte Bestemmelser hjemler det af Sagsøgerne hævdede Ansvar for Kaskoassurandørerne i et Tilfælde som det foreliggende, der drejer sig om Godtgørelse for den Skade, Rederiet har lidt ved, at der som Følge af Skibets Deviation er paadraget Rederiet Ansvar overfor Ladningsejerne for det som Følge af Deviationen indtrufne Tab.

Sølovens § 248 kan, som det fremgaar af § 249, 1°, ikke antages i Almindelighed at hjemle Pligt for Forsikrerens til at godtgøre Tab, paa- draget ved Erstatningsansvar overfor Trediemand. Hvad angaar Sø- lovens § 250, 1 Stk, hjemler den kun Ansvar for Forsikrerens af den helt eller delvist opofrede Genstand med Hensyn til Bidrag fra andre

Deltagere i Groshavariet, men Bestemmelsen indeholder intet om en Udvidelse af Forpligtelsen for de, der har forsikret en Genstand, der ikke er ofret. Sølovens § 250, I, omhandler kun Forsikrerens Ansvar for Skade, der har ramt den af ham forsikrede Genstand, og det samme maa antages at gælde Paragraffens 2 Stk.

Sølovens § 252 kan ej heller antages at hjemle Ansvar for Kaskoen i et Tilfælde som det foreliggende, hvor der er Spørgsmaal om Ansvar for Kaskoen i Anledning af Ladningsejernes Erstatningskrav, og det samme gælder Konventionens § 192.

Groshavarimæssige Betragtninger kan ikke føre til at paalægge Kaskoforsikreren at holde Ladningsejerne skadesløse, saaledes at Ladningen slet intet Tab lider ved Havariet, og der maa derhos gives de Indstævnte Medhold i, at Betragtninger hentede fra Nødretsgrundsætningen ikke kan føre til, at en Opofrelse, der er sket af Hensyn til flere Interesserede, skal bæres alene af den ene af disse. Nødretsgrundsætningen danner Grundlaget for Groshavarireglerne, der netop ifølge rigtig Konsekvens hjemler en Fordeling af Tabet mellem de flere Interesserede.

Ej heller almindelige assuranceretlige Grundsætninger findes at hjemle, at Kaskoforsikreren skal bære det af Rederiet lidte Tab som Følge af Erstatningsansvar for Skade paa Ladningen, et Ansvar, der endog vil gaa videre end Groshavarisynspunktet, der ikke hjemler, at Tabet helt ophæves for nogle af de Interesserede, men kun giver Regler, der fører til, at Tabet fordeles mellem de paagældende. Hvis Sagsøgerne fik Medhold, vilde dette betyde, at Kaskoforsikreren var pligtig at dække hele det af Ladningen lidte Tab.

Idet de i Policen indeholdte Bestemmelser ikke kan føre til et andet Resultat, findes i Henhold til det anførte Sagsøgerne ikke overfor Kaskoforsikreren at have Krav paa at faa en Erstatning, der overstiger det paa Skibet faldende Groshavaribidrag, og da de Indstævnte har ydet denne Godtgørelse, vil de følgelig være at frifinde.

Sages Omkostninger findes Sagsøgerne at burde godtgøre de Indstævnte med 2000 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 219/1929 (**Rigsadvokaten mod Jeppe Hansen Lauenborg**) blev Tiltalte for Bedrageri og falsk Forklaring for Retten anset i Medfør af Strfl § 252 og § 146, jfr Retsplejelovens § 305 med Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage, jfr midl Strfl 1 April 1911 § 13.

Onsdag den 13 November.

Nr 251/1928. Fhv Gaardejer Christen P Christensen
(Steglich-Petersen)

mod

Gaardejer Niels P Sørensen (David),

betræffende Omfanget af Appellantens Skyld til Indstævnte i Henhold til et Kautionsmellemværende.

Dom afsagt den 29 Marts 1928 af Retten for Hjørring Købstad m v: Indstævnte, Gaard- eller Husejer Christen P Christensen, Rønnebjerg, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Gaardejer Niels Peter Sørensen af Børglum, i denne Sag for Tiden fri at være. Sagens Omkostninger godtgør Sagsøgeren Indstævnte med 100 Kr. Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Vestre Landsrets Dom af 10 August 1928: Indstævnte, Gaardejer Christen P Christensen, bør til Appellanten, Gaardejer Niels P Sørensen, betale 14 364 Kr 88 Øre tilligemed Renter $6\frac{1}{2}$ pCt aarlig af 6000 Kr fra 11 Januar 1927 til 10 August 1928 samt $6\frac{1}{4}$ pCt aarlig af 7500 Kr fra 31 Marts 1927, indtil Betaling sker, og 5 pCt aarlig af 529 Kr fra den 23 Februar 1928, ligeledes indtil Betaling sker. I Sagsomkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten 1000 Kr. Det idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

For Højesteret har Appellanten frafaldet sin Paastand om Frifindelse, men nedlagt Paastand paa, at han kun tilpligtes at betale det Beløb, der fremkommer, naar Gaarden i Opgørelsen over Mellemværendet ansættes til den virkelige Værdi, den kan antages at have haft paa Auktionsdagen den 18 Marts 1927 uden Hensyn til Auktionsbudet. Til Oplysning om denne Værdi har Appellanten efter Dommens Afsigelse ladet afholde en Skønsforretning, hvorefter Gaardens Værdi paa Auktionsdagen ansættes til 38 000 Kroner, ligesom forskellige Vidner har afgivet Forklaring om nogle Forhandlinger, der har været ført om Ejendommens Afhændelse ad frivillig Vej før Auktionen.

Indstævnte, der har erkendt, at der i det ham ved Dommen tilkendte Beløb maa fradrages et Omkostningsbeløb ved Tvangsauktionen, har paastaaet Appellanten tilpligtet at betale 13 811 Kroner 21 Øre med Renter $6\frac{1}{2}$ pCt aarlig af 6000 Kroner fra 11 Januar 1927 til 20 August 1928, samt $6\frac{1}{4}$ pCt aarlig af 7500 Kroner fra 31 Marts 1927 og 5 pCt aarlig af 311 Kroner 21 Øre fra 23 Februar 1928.

De rent foreløbige resultatløse Forhandlinger om Gaardens Afhændelse før Auktionsdagen kan ingen Betydning have til Oplysning om Ejendommens virkelige Værdi.

Der ses ikke at være noget saadant Misforhold mellem den Værdi, Skønsmændene har ansat Gaarden til, og Auktionsbudet, til hvilket maa lægges et Beløb paa ca 1500 Kroner, som Indstævnte har maattet betale udenfor Købesummen, at der er tilstrækkelig Grund til at fravige Auktionsbudet, der er det naturlige Udgangspunkt for Beregningen af det Beløb, Indstævnte har faaet Fyldestgørelse for ved sin Overtagelse af Gaarden paa Auktionen.

Der vil herefter være at give Dom efter Indstævntes Paa-stand.

I Henseende til Sagens Omkostninger vil den indankede Dom være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes at kunne ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, fhv Gaardejer Christen Peter Christensen, bør til Indstævnte, Gaardejer Niels P Sørensen, betale 13 811 Kroner 21 Øre med Renter 6½ pCt aarlig af 6000 Kroner fra 11 Januar 1927 til 20 August 1928 samt 6¼ pCt aarlig af 7500 Kroner fra 31 Marts 1927 og 5 pCt aarlig af 311 Kroner 21 Øre fra 23 Februar 1928. I Henseende til Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Der tillægges Højesteretssagførerne Steglich-Petersen og David i Salær hver 200 Kroner, der udredes af det offentlige.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag søger Sagsøgeren, Gaardejer Niels Peter Sørensen af Børglum, Indstævnte, Gaard- eller Husejer Christen P. Christensen, Rønnebjerg, Vrejlev Sogn, til Betaling af 15 396 Kr 11 Øre med Renter fra Stævningens Dato, den 23 Februar 1928, til Betaling sker, efter 7½ pCt p a af 6118 Kr 17 Øre samt efter 7¼ pCt af 7791 Kr 45 Øre og af 1266 Kr 33 Øre efter 5 pCt p a, medens Indstævnte har paastaet sig for Tiden frifundet.

Parterne har i Forening som solidariske Selvskyldnerkautionsister indestaaet for Gaardejer Valdemar Christensens Gæld til A/S Hjørring Discontobank ifølge Kautionslaanebevis af 22 December 1923, stort 12 000 Kr, og til Spare- og Laanekassen for Vraa og Omegn ifølge

Gældsbeviser af 8 December 1925 samt 12 Februar 1926 for 10 000 Kr og 5000 Kr, forfaldne til Betaling paa Anfordring, men muligt ifølge Paategning paa Gældsbrevene henholdsvis den 8 Juni 1926 og den 1 August 1926, og Hoveddebitor har ved Skadeløsbrev af 26 August 1925 meddelt sine nævnte to Kautionister Pant i sin Ejendom Matr Nr 9 d m fl af Smidstrup til Sikkerhed for skadesløs Betaling af, hvad han var skyldig eller i Fremtiden maatte blive skyldig, dog ikke for et større Beløb end 27 000 Kr, med oprykkende Prioritet og Panteret næsteften 20 000 Kr og 10 000 Kr.

Under 10 November 1926 lod Hjørring Discontobank paa Grund af Udeblivelse med Rentebetaling efter foregaaende Dom og Arrestforretning foretage Udlæg i Ejendommen, og den 11 Januar 1927 betalte Sagsøgeren Skylden til Banken med Hovedstol, Renter og Omkostninger 12 991 Kr 43 Øre og affordrede forgæves ved Skrivelse af 22 Januar 1927 Indstævnte Halvdelen af dette Beløb, hvorpaa han havde faaet Transport af Banken. Ved sidstnævnte Skrivelse opfordrede Sagsøgeren tillige Indstævnte til at meddele, om han i Forening med ham vilde være med til at tillyse Tvangsauktion over Ejendommen, idet han i saa Fald maatte indbetale Halvdelen af Skylden, der nu med Renter beløb sig til 13 035 Kr, da Sagsøgeren i modsat Fald reserverede sig Ret til i eget Navn at skride til Tvangsauktion og derefter at søge Dækning hos Indstævnte for Halvdelen af det muligt udkommende Underskud.

Da Indstævnte ikke indbetalte sin Del af Gælden, lod Sagsøgeren Tvangsauktionen fremme, og ved Auktionen den 18 Marts 1927 blev han højstbydende med 31 500 Kr og lod sig i Henhold til Skadesløsbrevet Ejendommen udlægge som ufyldestgjort Panthaver for dette Beløb. Derefter har Sagsøgeren den 31 Marts 1927 hos Spare- og Laanekassen for Vraa og Omegn indfriet de to Gældsbeviser til denne Sparekasse med henholdsvis 10 364 Kr 56 Øre og 5218 Kr 35 Øre, og disse Beløb udgør tilligemed de fornævnte 12 991 Kr 43 Øre ialt 28 574 Kr 34 Øre med Tillæg af Omkostninger ved Tvangsauktionen 511 Kr 07 Øre, saaledes at det Beløb, hvoraf Indstævnte søges til at betale Halvdelen, bliver 29 085 Kr 41 Øre, og Halvdelen heraf udgør.. 14 542 Kr 70 Øre med Renter

853 » 41 »

Ialt 15 396 Kr 11 Øre

Indstævnte har som nævnt paastaaet sig frifundet for Tiden, idet han har gjort gældende, dels at han ikke fra Spare- og Laanekassen for Vraa og Omegn har modtaget den i Loven hjemlede Opfordring eller Varsel til at betale, og at han derfor er frigjort overfor Sparekassen, og dels at han ikke kan erkende, at den Pris, hvortil Sagsøgeren under Tvangsauktionen har faaet Gaarden tilstaaet, nemlig 31 500 Kr, er Gaardens virkelige Værdi, som maatte konstateres ved Syn og Skøn, for at det rette Beløb kunde fradrages. Endelig har Indstævnte gjort gældende, at et Beløb paa Udlæg og Salær 1058 Kr 83 Øre maatte nærmere specificeres.

Heroverfor har Sagsøgeren under Paaberaabelse af Retsplejelovens § 444 protesteret imod, at disse Indsigelser tages i Betragtning under nærværende Sag, og der maa heri gives ham Medhold med Hensyn

til Spørgsmaalet om, hvorvidt der er givet Kautionsisterne Meddelelse fra Vraa Sparekasse, idet Sparekasselovens § 11 ikke findes direkte anvendelig paa det her foreliggende Tilfælde, og Spørgsmaalet om den nævnte §'s analogiske Anvendelse kræver nærmere Oplysning og Bevisførelse, hvortil Udsættelse var fornøden. Derimod maa Sagsøgeren have Bevisbyrden for sit Kravs Størrelse, og da det ovennævnte Bud paa Tvangsauktionen ikke kan antages at være nogen tilstrækkelig Maalestok for den Værdi, der ved Ejendomsovertagelsen er tilført ham, vil Indstævnte være at frifinde for Tiden allerede af den Grund, baade for saa vidt angaar Gælden til Hjørring Discontobank, og — da Overtagelsen af Ejendommen er sket i Henhold til Skadesløsbrevet, og hele Parternes Mellemværende saaledes er afhængig af Ejendommens virkelige Værdi — ogsaa med Hensyn til Gælden til Sparekassen.

Sagens Omkostninger godtgør Sagsøgeren Indstævnte med 100 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 29 Marts 1928 af Retten for borgerlige Sager i Hjørring Købstad og Vennebjerg Herred samt Brønderslev Købstad og Børglum K Herred.

For Landsretten har Appellanten nedlagt Paastand om Betaling af 14 364 Kr 88 Øre tilligemed Renter $6\frac{1}{2}$ pCt aarlig af 6000 Kr fra 11 Januar 1927 til Domsforhandlingens Dato, den 10 August 1928, og $6\frac{1}{4}$ pCt aarlig af 7500 Kr fra 31 Marts 1927 samt 5 pCt aarlig af 529 Kr fra den 23 Februar 1928, begge indtil Betaling sker. Indstævnte har nedlagt endelig Paastand om Underretsdommens Stadfæstelse.

For Landsretten har Indstævnte yderligere gjort gældende, at den paagældende Ejendom i Tvangsauktionens Øjeblik havde en Værdi af mindst 48 000 Kr, for hvilket Beløb den kunde have været afhændet under Haanden til en Køber; derimod har han frafaldet den Indsigelse, der gik ud paa, at han ikke havde modtaget betimeligt Varsel fra Sparekassen om at indfri sin Forpligtelse.

Mod Appellantens Benægtelse har Indstævnte ikke godtgjort noget, der kunde bestyrke hans Anbringende om, at Ejendommen ved Tvangsrealisationen havde en større Værdi end Auktionssummen.

Idet den af Appellanten ved Kautionsforpligtelsernes Indfrielse erhervede Panteret i den bortsolgte Ejendom er bortfaldet i det Omfang, hvori Panteretten ikke dækkedes af Købesummen, medens den ved Appellantens Overtagelse af Ejendommen for Auktionsbudet skabte Mulighed for saavel Gevinst som Tab maa være Indstævnte ganske uvedkommende, vil hans Paastand om Frifindelse for Tiden ikke kunne tages til Følge, og han vil herefter være at dømme til at betale det indsogte Beløb, mod hvis Udregning ingen særskilt Indsigelse er fremsat, tilligemed Renter deraf som paastaet.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde godtgøre Appellanten med 1000 Kr.

Torsdag den 14 November.

Nr 245/1929.

Rigsadvokaten
mod

Frederik Charles Haxthausen (F Bülow),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr 98 af 29 Marts 1924, jfr Lov Nr 107 af 9 April 1926.

Dom afsagt den 17 April 1929 af Retten for Nyborg Købstad m v: Tiltalte, Indehaveren af C Schønemann i Nyborg, Baron Frederik Charles Haxthausen, Nyborg, bør for det offentlige Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af det offentlige.

Østre Landsrets Dom af 13 Juni 1929: Forsaavidt angaar de under 2) og 3) omhandlede Blyanter bør Tiltalte Frederik Charles Haxthausen for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. Derimod bør Tiltalte for den af ham benyttede Mærkning af Blyant 1) til Nyborg Kommunes Kasse bøde 100 Kr., hvorhos Tiltalte vil have enten at ændre Mærkningen af Beholdningen af Blyant 1) derhen, at Ordet »Dansk« udgaar, eller at udføre Beholdningen her af Landet. Tiltalte bør derhos udrede Sagens Omkostninger for begge Retter, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Hulegaard, 40 Kr. Den idømte Bøde at udredes inden 3 Dage, og Dommen iøvrigt at efterkommes inden 4 Uger efter dens Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er efter Justitsministeriets Tilladelse paaanket dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Bøden findes at burde nedsættes til 50 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Bødens Størrelse bestemmes til 50 Kroner. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører F Bülow 60 Kroner, som udredes af det offentlige.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag tiltales Indehaveren af C Schønemann i Nyborg, Baron Frederik Charles Haxthausen, Nyborg, der er født den 9 Juni 1878, og som ikke tidligere er tiltalt eller straffet, for Over-

trædelse af Lov Nr 98 af 29 Marts 1924 § 1, idet han fra sin Forretning i Nyborg forhandler Blyanter, der skal være stemplet saaledes, at der bibringes Køberne det Indtryk, at Blyanterne er af dansk Fabrikat, uagtet de er fabrikerede i Tyskland.

Tiltalte forhandler saaledes 1) en rød Blyant mærket: Dansk Mejeriblyant C Schönemann, Nyborg' 2) en grøn Blyant mærket: Dana Kontorblyant C Schönemann, Nyborg, og 3) en blaa Blyant mærket C Schönemann, Nyborg.

Tiltalte, der paastaar sig frifundet, har hertil bemærket, at de ommeldte Blyanter har været forhandlet fra hans Forretning i de sidste 25—35 Aar, og at der kun af Blyanternes Stempling fremgaar, at Firmæet C Schönemann er Forhandler af disse, men intetsomhelst fremgaar om Blyantens Fremstillingsted.

Da Retten maa give Tiltalte Medhold heri og finder det betænkeligt at statuere, at der foreligger en Overtrædelse af nævnte Lovbestemmelse, vil Tiltalte herefter være at frifinde.

Sagens Omkostninger paalægges det offentlige.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Retten for Nyborg Købstad m v den 17 April 1929 og er af Anklagemyndigheden med Justitsministeriets Tilladelse i Skrivelse af 8 Maj d A indanket her for Retten til Domfældelse efter Tiltalen.

Foreløbig bemærkes, at den i Dommen under 3) omtalte Blyant er stemplet »C Schönemanns Skoleblyant, Nyborg«.

Efter det oplyste maa der gaas ud fra, at samtlige de omhandlede Blyanter er udenlandsk Fabrikat.

Der maa nu gives Anklagemyndigheden Medhold i, at Tiltalte ved at mærke den under 1) omhandlede Blyant »Dansk Mejeriblyant« har benyttet en Betegnelse, der er egnet til at bibringe Købere en fejlagtig Antagelse om, at disse Blyanter er dansk Fabrikat.

Idet nu dette af Tiltalte udviste Forhold maa anses at indeholde en Overtrædelse af § 1 i Lov Nr 98 af 29 Marts 1924, jfr Lov Nr 107 af 9 April 1926, vil Tiltalte i Medfør af samme Lovbestemmelse være at anse med en Nyborg Kommunes Kasse tilfaldende Bøde af 100 Kr samt have — som nedenfor nærmere anført — at rette den anvendte Betegnelse paa disse Blyanter eller at udføre dem af Landet.

Hvad derimod angaar de under 2) og 3) omhandlede Blyanter findes den benyttede Mærkning ikke at indeholde nogen Overtrædelse af de ovenomhandlede Lovbestemmelser, og Tiltalte vil derfor forsaavidt være at frifinde.

Nr 271/1928. Vognmand A C Svendsens Konkursbo (Bruun)
m o d

Firmaet Jens Rasmussen & Sønner (Kemp),

betræffende Betaling for Kørsel leveret Indstævnte.

Vestre Landsrets Dom 18 Oktober 1928: De Sagsøgte, Firmaet Jens Rasmussen & Sønner, bør til Sagsøgerne, Vognmand A C Svendsens Konkursbo, betale 1067 Kr 38 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 23 September 1927, indtil Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til de Sagsøgte 150 Kr. Det idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Dommen er det rettelig antaget, at Indstævnte ikke har tiltraadt det i Cirkulærskrivelsen indeholdte Forslag. Analogien af Konkurslovens § 24 vil derhos ikke kunne finde Anvendelse, allerede fordi Svendsens Konkurs ikke kunde anses som nærforestaaende. Efter det foreliggende kan Indstævnte endelig ikke forudsættes at have været klar over, hvorvidt Svendsen, der efter Cirkulærskrivelsen fortsatte sin Virksomhed og ledede den daglige Forretning, ved Stiftelsen af det heromhandlede Krav har været begrænset i sine Dispositioner overfor ham. Herefter vil Dommen kunne stadfæstes.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Vognmand A C Svendsens Konkursbo, til Indstævnte, Firmaet Jens Rasmussen & Sønner, med 300 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Vognmand A C Svendsen af Aalborg i Efteraaret 1924 var kommet i økonomiske Vanskeligheder, blev der paa et den 1 November s A af en Del af hans Kreditorer paa hans Foranledning afholdt Møde nedsat et Udvalg til Prøvelse af en pr 1 Oktober s A udarbejdet foreløbig Status over hans økonomiske Forhold, hvilken Status udviste et mindre Overskud. Paa et nyt Møde den 7 s M forelagde Udvalget de mødte Kreditorer et Forslag til en Afvikling af Svendsens Forpligtelser, hvori det bl a hedder:

»Der nedsættes et Administrationsudvalg, bestaaende af 7 Medlemmer, der samtidig søger bedst mulig at realisere realisable Aktiver.

— — — —

Udvalget vælges foreløbig for Tidsrummet indtil Udgangen af 1925. — — — —

Han leder selv den daglige Forretning.

— — — —

Svendsen skal som hidtil akceptere Veksler til Omsætning af løbende Veksler, af hvilke Kreditorerne selv maa betale Diskontoen. — — Kreditorerne forpligter sig til fra Betalingsstandsningens Dato, den 1 November d A, at regne, ikke at gøre sig betalt ved Modregning for gammel Gæld stiftet inden Betalingsstandsningen . — — —«

Forslaget, der vandt Tilslutning, blev straks tiltraadt af de paa Mødet tilstedeværende Kreditorer, hvorefter det i et af Udvalget trykt Cirkulære i November Maaned udsendtes til de øvrige Kreditorer til Godkendelse, idet — som det udtryktes i Slutningen af Cirkulæret — Betingelsen for Administrationens Gennemførelse maatte være, at Forslaget tiltraadtes af samtlige Svendsens Kreditorer. Af disse tiltraadtes Forslaget af ialt 26, der udgjorde de største Fordringshavere, medens 15 ikke svarede paa Cirkulæret. Blandt de sidste var Muremester Richard Carl Rasmussen af Aalborg — Medindehaver af det sagsøgte Firma, Jens Rasmussen & Sønner, smst — som havde været deltaget paa det første Kreditor møde, medens han iøvrigt ikke havde deltaget i Forhandlingerne. I c 2^{1/2} Aar fortsattes Administrationen af Svendsens Virksomhed paa den i Cirkulæret ommeldte Maade, hvorefter han den 4 April 1927 erklæredes konkurs.

Under nærværende Sag har Sagsøgerne, Vognmand Svendsens Konkursbo af Aalborg, paastaet de Sagsøgte tilpligtet at betale Sagsøgeren et Beløb af 2306 Kr 50 Øre, der af de Sagsøgte skyldes Sagsøgerne til Rest for Kørsel af Mursand, præsteret af Svendsen i Tiden fra den 23 Juli 1925 til den 29 Oktober 1926, tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt p a fra den 23 September 1927, indtil Betalingen sker.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale mod Betaling af et Beløb af 1067 Kr 38 Øre med Renter som af Sagsøgerne paastaet, idet de overfor Sagsøgernes Tilgodehavende har modregnet et dem hos Svendsen tilkommende i April Maaned 1924 stiftet Krav, der med Tillæg af Omkostninger ved gentagne Diskonteringer af en paa Beløbet trukket Veksel udgør 1239 Kr 12 Øre.

Sagsøgerne har gjort gældende, at der fra de Sagsøgte Side foreligger en stiltiende Godkendelse af den mellem Svendsen og hans Kreditorer truffne Ordning, og har til Støtte herfor henvist til, at de Sagsøgte ikke efter Modtagelsen af Cirkulæret har nægtet at tiltræde det deri fremsatte Forslag, samt at de 9 Gange har omsat den foran nævnte Veksel uden at kræve Afdrag af Svendsen.

De har dernæst anført, at det under den foreliggende Situation i hvert Fald maatte have staaet de Sagsøgte klart, at det ved Stiftelsen af Svendsens fornævnte Krav paa dem har været en Forudsætning, at dette ikke skulde kunne mødes med Modkrav, hidrørende fra deres før Betalingsstandsningen stiftede Fordring paa ham. Sagsøgerne har ende-

lig til Støtte for deres Paastand paaberaabt sig Bestemmelsen i Konkurslovens § 24 eller dens Analogi.

Naar henses til, at de Sagsøgte som nævnt ikke har tiltraadt det oftnævnte Forslag, og at de — efter hvad der maa gaas ud fra — intet har hørt fra Udvalget i Tiden mellem Cirkulærets Modtagelse og Konkursens Indtræden, findes de ikke ved det af Sagsøgerne anbragte at være afskaaret fra at benytte den dem i Henhold til Konkurslovens § 15 tilkommende Modregningsret.

De Sagsøgtes Paastand vil herefter være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde godtgøre de Sagsøgte med 150 Kr.

Nr 164/1929. Tømrermester **J Fred Nielsen** (Trolle)

mod

Vognmand **Edmund Christensen** (Bruun efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Erstatningsansvar i Anledning af et Appellanten overgaaet Ulykkestilfælde.

Østre Landsrets Dom af 30 Maj 1929: Sagsøgte, Tømrermester J Fred Nielsen bør til Sagsøgeren, Vognmand Edmund Christensen, betale 1100 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 23 April 1929, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 150 Kr. Det idømte at udrede inden 15 Dage fra denne Doms Afsigelse at regne under Anfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Under de foreliggende Omstændigheder findes der ikke derved, at Trappen paa det tidlige Tidspunkt ikke har været bestrøet, at være udvist nogen Forsømmelighed, der kan paadrage Ansvar. Herefter vil Appellanten efter sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale Appellanten med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Tømrermester J Fred Nielsen, bør for Tiltale af Indstævnte, Vognmand Edmund Christensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 300 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Af-

sigelse. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Bruun 150 Kroner, der udredes af det offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgeren, Vognmand Edmund Christensen, paastaet Sagsøgte, Tømrermester J Fred Nielsen, tilpligtet at betale ham i Erstatning et Beløb, stort 1100 Kr, tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Datø, den 23 April 1929, til Betaling sker.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Sagens nærmere Omstændigheder er følgende:

Sagsøgeren har overtaget i Entreprise Tømning og Bortkørsel af Dagrenovation i forskellige Ejendomme, deriblandt den Sagsøgte tilhørende Ejendom Martensens Alle Nr 8. Da Sagsøgeren den 31 Januar 1929 om Morgenen Kl 6³/₄ i den fornævnte Ejendom havde tømt Indholdet af den i Ejendommens Gaard anbragte Kasse, hvori Dagrenovationen blev samlet, ud i sin Vogn og vilde bringe den tomme Kasse tilbage paa dens Plads, faldt han paa Tilbagevejen paa Trappen fra Gaden ned til Gennemgangen til Gaarden. Faldet skyldtes, at der paa Trappens Trin var et Lag Is. Af en af praktiserende Læge Knud Fogh under 12 Marts 1929 afgivet Erklæring fremgaar, at han fra den 1 Februar 1929 har behandlet Sagsøgeren for en Læsion af højre Knæ med Ansamling, og det er ubestridt, at denne Læsion hidrører fra Faldet paa Trappen. Sagsøgeren, der har angivet, at han har været arbejdsudygtig i ca 6 Uger, har opgjort sit Erstatningskrav saaledes:

Løn til den Mand, der i de 6 Uger har udført hans Arbejde	
a 112 Kr pr Uge	672 Kr
Røntgenfotografering	25 —
Lægehonorarer	60 —
Tab af Ekstraindtægter i det paagældende Tidsrum	150 —
Erstatning for Svie og Smerte	193 —

ialt: 1100 Kr

Sagsøgte har til Støtte for sin Frifindelsespaastand anført, at der ikke fra hans Side er blevet udvist nogen Forsømmelse, idet Trappen den foregaaende Dag var blevet bestrøet med Aske gentagne Gange, og det ikke med Rimelighed kan lægges ham til Last, at der ikke havde fundet fornyet Bestrøning Sted paa det tidlige Tidspunkt, da Sagsøgeren den paagældende Dag indfandt sig i Ejendommen. Under Domsforhandlingen har Sagsøgte ikke fremsat nogen Indsigelse mod Størrelsen af de enkelte Poster i Sagsøgerens Erstatningsopgørelse, men har dog henstillet til Rettens Afgørelse, om den forlangte Erstatning for Svie og Smerte ikke maatte være for højt ansat.

Den af Sagsøgeren afgivne Partsforklaring og de af hans Medhjælpere ved den ovenomhandlede Lejlighed, Dagrenovationsarbejder Helge Melby og Vognmandskusk Hyrum Joachim Hansen, afgivne Vidnefor-

Østre Landsrets Dom af 29 April 1929: Underretsdommen bør, saa vidt den er paaanket, ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Appellanterne, The Distillers Agency Ltd, Edinburgh, til Indstævnte, Grosserer Wald Petersen, med 100 Kr. De idømte Omkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Af sigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Sagsomkostninger for Højesteret betaler Appellanten, The Distillers Agency Ltd, Edinburgh, til Indstævnte, Grosserer Waldemar Petersen, 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Af sigelse.

Underretsdommens Præmisser er saalydende:

Ved Anklageskrift af 5 November 1928 er Grosserer Waldemar Petersen som eneste Indehaver af Vinfirmaet Waldemar Petersen, Vodroffsvej Nr 26, af Politimesteren i Frederiksberg Birk i Henhold til Anmeldelse af 4 August 1928 med Grosserer-Societetets Tiltræden af 31 s M sat under Tiltale for Overtrædelse af §§ 9 og 10 i Lov Nr 98 af 29 Marts 1924 om Bestemmelser mod uretmæssig Konkurrence og Varebetegnelse.

Sigtelsen gaar nærmere ud paa, at Tiltalte har overtraadt de nævnte Lovregler ved, som det hedder i Anklageskriftet, dels at forhandle en Whisky kaldet »Kings Own«, hvis Flaske, Kapsel og Etikette har en saa stor Lighed med »King George« Whisky, at en Forveksling med sidstnævnte Mærke maa anses for tilstræbt, dels gennem en Repræsentant at lade udbrede den urigtige Meddelelse, at Firmaet Hans Just nu kun forhandlede »King George« Whisky med Guld Etikette, hvorimod Tiltalte nu forhandlede samme Whisky med hvid Etikette, hvilken Etikette samtidig var blevet noget ændret.

Tiltalte nægter at have gjort sig skyldig i nogen af de ham ved Anklagen paasigtede Lovovertrædelser.

Hvad Tiltalens første Punkt angaar, da fremgaar det af Sagens Oplysninger, at det anmeldende Firma, The Distillers Agency Ltd, Edin-

burgh, i en Aarrække har forhandlet »King George« Whisky her i Landet gennem Vinfirmaet Hans Just, og at Tiltalte siden Foraaret 1928 har bragt en Whisky i Handlen, som han kalder »Kings Own«. Det maa antages, at hverken Anmeldelsen eller Tiltalen gaar ud paa, at selve Benyttelsen af dette Navn skulde være i Strid med den ovennævnte Lov, men det skal dog her udtrykkelig bemærkes, at dette ej heller skønnes at være Tilfældet, altsaa at Tiltaltes Brug af selve Navnet »Kings Own« ikke skønnes at være i Strid med det anmeldende Firmas Ret efter ovennævnte Lovs § 9.

Hvad der herefter foreligger til Paakendelse er det Spørgsmaal, om Tiltalte har brugt Betegnelsen »Kings Own« paa en saadan Maade, at Brugen kommer i Strid med oftnævnte Lovbestemmelse. Herom skal først bemærkes, at Tiltalte, da Anmelderne gjorde Indsigelse mod den af ham ved Salg af »Kings Own« Whisky anvendte Etikette, Kapsel og Flasketype, indlod sig i Forhandling med Anmelderne om Ændring i nævnte Henseende, hvilke Forhandlinger er resulteret i forskellige saadanne Ændringer, senest til den Etikette, Kapsel og Flasketype, som Tiltalte har brugt siden sidst i August 1928.

Det skønnes nu ikke, at der foreligger saadan Lighed mellem Etiketter og Flasketyper henholdsvis til »King George« Whiskyen og til den af Tiltalte forhandlede »Kings Own« Whisky, som er tilstrækkelig egnet til at hidføre Forveksling af de to Mærker. Tværtimod skønnes det, at der er en saadan Forskel — ogsaa bortset fra Navneforskellen — at man ved ganske almindelig og naturlig paakrævet Opmærksomhed straks vil se, at det drejer sig om to forskellige Mærker af Whisky.

Det skal herved særlig anføres, at der ikke ses ved Etiketteringen af Flaskerne til »King George« Whiskyen at være anvendt saadant særpræget Kendetegn eller Mærke, som naturlig og efter de gældende Regler vilde være beskyttet mod Benyttelse eller Efterligning fra Trediemands Side.

Hvad Tiltalens andet Punkt angaar skal kun bemærkes, at der ikke er tilvejebragt noget som helst Bevis for, at der er begaaet nogen Lovovertrædelse, endside fra Tiltaltes Side, i nævnte Henseende.

Som Følge af det anførte bliver Tiltalte at frifinde.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af det offentlige.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den af Frederiksberg Birks Rets 1 Afdeling den 29 November 1928 afsagte Dom er af Appellanterne i den borgerlige Retsplejes Former indanket for Landsretten for saa vidt angaar Tiltalens første Punkt (Overtrædelse af § 9 i Lov Nr 98 af 29 Marts 1924).

Ifølge den for Landsretten nedlagte endelige Paastand paastaar Appellanterne Indstævnte kendt uberettiget til at forhandle King's Own Whisky i Flasker, etiketterede som de under Sagen med Nr IV og V mærkede Flasker, samt dømt til at betale Bøde efter ovennævnte Lovs § 9 og en Erstatning af 900 Kr til Appellanterne.

Indstævnte paastaar Dommen stadfæstet, forsaavidt den er paaanket.

Da der ikke findes at foreligge en saadan Lighed mellem de Etiketter og Flasketyper, med hvilke Appellanterne forhandler King George Whisky, og de ovennævnte Etiketter og Flasker, mærkede Nr IV og V, med hvilke Indstævnte forhandler »King's Own Whisky«, at Ligheden er egnet til at hidføre en Forveksling, maa det, for saa vidt Sagen foreligger Landsretten til Paakendelse, billiges, at Indstævnte er frifundet.

Indstævntes Paastand vil herefter være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for Landsretten vil Appellanterne have at betale Indstævnte med 100 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 272/1929 (**Rigsadvokaten mod Hans Pedersen Ledet**) blev Tiltalte for Bedrageri anset i Medfør af Straffelovens § 253 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ifr midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13.

Mandag den 18 November.

Nr 238/1929.

Rigsadvokaten
mod

Peder Pedersen (Harboe),

der tiltales for Overtrædelse af Motorloven og for uagtsomt Manddrab.

Østre Landsrets Dom af 23 Juli 1929: Tiltalte Peder Pedersen bør til Statskassen bøde 400 Kr og udrede Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Aage Smith, 60 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket af det offentlige.

Da Tiltalte beordrede Chauffør Johansen til i Mørke at køre Automobilet, hvis Lygter ikke kunde lyse og hvis Signalthorn var ubrugeligt, ad Strandvejen, maatte han vide, at denne Kørsel var forbundet med Livsfare for andre Vejfarende. Idet han derfor har Medansvar for den skete Ulykke, vil han være at anse foruden efter de i Dommen anførte Bestemmelser tillige efter Straffelovens § 198 og Motorlovens § 29, 1 Stk. Straffen findes under et at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fange-

kost i 1 Maaned. Tiltalte vil derhos i Medfør af Motorlovens § 39, 7 Stk, være at tilpligte at betale til »Forenede Danske Motorejeres Forsikrings-Afdeling, Aktieselskab« 10 149 Kroner 62 Øre. I Henseende til Sagens Omkostninger vil Landsrettens Dom være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Peder Pedersen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned. I Erstatning til »Forenede Danske Motorejeres Forsikrings-Afdeling, Aktieselskab« betaler han 10 149 Kroner 62 Øre. I Henseende til Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Harboe betaler Tiltalte 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, hvori Forundersøgelsen er foregaaet ved Retten for Helsingør Købstad m v, tiltales Fragtmand Peder Pedersen, Mørdrup, i Henhold til Anklageskrift af 29 Juni 1929 til Straf efter Lov om Motorkøretøjer Nr 144 af 1 Juli 1927 § 41 for Overtrædelse af dens §§ 7 og 8, 1 og 2 Stk, samt af dens § 29, 1 Stk, og efter Straffelovens § 198 for uagtsomt Manddrab ved Kl ca 8 om Aftenen den 4 Oktober 1928 i Rungsted at have foranlediget, at den i hans Tjeneste værende Chauffør Aage Hans Frederik Johansen førte hans Lastautomobil B 2946 ad Strandvejen nordpaa, uagtet ogsaa Tiltalte vidste, at Vognens Lygter ikke kunde lyse, og at dens Signalapparat var ubrugeligt, og ved denne af ham foranledigede uforsvarlige Kørsel at have foraarsaget, at Føreren af en mødende Motorcykel B 2957 Louis Poul Peter Jensen dræbtes ved det Sammenstød mellem Motorcyklen og Lastvognen, for hvilket Johansen ved Højesterets Dom af 3 Maj 1929 blev anset efter Straffelovens § 198 og Motorlovens § 41 for Overtrædelse af dens §§ 7, 8 I-II, 27, I, 29, I-II, 30 III og 32 med Straf, Erstatning og Forbudsord for bestandig af Ret til at være Fører af Motorkøretøj.

Tiltalte er født den 14 September 1895 og ikke fundet forhen straffet.

Den ovennævnte Højesteretsdom stadfæster en af Østre Landsret den 1 Februar 1929 afsagt Dom, dog at en afdøde Mekaniker Poul Jensen Fader, Fisker Jensen, ved Landsretten tilkendt Erstatning af 1048 Kr 11 Øre af Højesteret nedsattes til 668 Kr 87 Øre.

Det ovennævnte Sammenstød mellem det af Chauffør Johansen førte Lastautomobil — en 1½ Tons Vogn med Lad og lukket Førerhus — og den af den 18aarige Mekaniker Louis Jensen førte Motorcykel, paa hvilken Bagervend Poul Arnold Larsen var Passager, fandt Sted den 4 Oktober 1928 Kl ca 8 om Aftenen paa Strandvejen ved Nivaa, hvor Vejen er brolagt. Baade Jensen og Larsen blev ved Sammenstødet slynget af Cyklen og fandtes liggende i Vejens vestlige

Side, Jensen paa Stenbroen i en stor Blodpøl, Larsen ca 5 m udenfor Brølægningen. Jensen afgik umiddelbart efter Ulykken ved Døden. Larsen blev indlagt paa Usserød Sygehus, hvor det konstateredes, at han havde aabent Brud af Laarbenet samt Brud paa Basis af Kraniet.

I Landsretsdømmen af 1 Februar 1929 hedder det blandt andet:

»Tiltalte har forklaret, at han den 4 Oktober havde været i København tilligemed sin Principal, Fragtmand Peter Petersen, Mørdrup; ca Kl 6½ Eftm kørte de med Lastautomobilet fra København i Retning mod Nord, idet Automobilet førtes af Tiltalte. Da de naaede til Rungsted Hotel, viste det sig, at det elektriske Signalthorn ikke virkede, samt at Lygterne kun brændte yderst svagt. Tiltalte fortsatte imidlertid Kørslen til Kokkedalsvejen, hvor hans Principal stod af for at hjælpe en af hans Bekendte, hvis Automobil var punkteret og holdt der. Tiltaltes Principal sagde til ham, at han godt kunde køre Vognen hjem alene, og da Tiltalte udtrykte Betænkelighed herved, udtalte Principalen, at naar han blot kørte langsomt, saa gik det nok. Tiltalte fortsatte derefter Kørslen med en Fart af 15—20 km i Timen. Vejret var taaget, og Klokken var da ca 8 om Aftenen, saaledes at det var mørkt. Tiltalte hævder, at han hele Tiden kørte i højre Vejkant, maaske dog saaledes, at Vognens venstre Hjul var midt i Vejbanen. Udfor Sølyst Teglværk i Nivaa bemærkede Tiltalte, at der ca 50 m forude var et Lys, som ikke var stærkere end, at det kunde hidrøre fra en Cykellygte, men som han, da det kom nærmere, kunde høre hidrørte fra en Motorcykel. Da han blev opmærksom paa Lyset, befandt det sig midt for ham, altsaa omtrent midt i hans Kørebane. Motorcyklisten svingede derefter til venstre og derefter paany til højre ind mod Tiltaltes Automobil. Tiltalte mærkede kun et ganske let Stød, som ikke slog Automobilet ud af dets Kørebane eller blot bevirkede, at Tiltalte maatte holde fastere paa Rattet. Han sagtnede Farten og saa bagud for at se, hvad der var sket, men da han stadig hørte Motorcyklens Motor og ikke saa noget, gik han, der ikke hørte, at Afdøde Poul Jensen jamrede sig, eller at Poul Larsen raabte om Hjælp, ud fra, at der ikke var sket noget og fortsatte Kørslen. Tiltalte har tilføjet, at Automobilet, der var meget gammelt, raslede stærkt, og at dette muligt er Grunden til, at han ikke hørte Sammenstødet.

Fragtmand Peter Petersen har som Vidne forklaret, at da han og Tiltalte den paagældende Dag kom til Rungsted Hotel, kunde Signalthornet ikke virke, og Lygterne lyste saa svagt, at de intet Lys kastede forud, og at det ikke kunde ses oppe fra Førersædet, om de lyste eller ikke. Da de imidlertid nok kunde se efter Vidnets Skøn en 15—20 m frem foran Vognen, fortsatte de Kørslen til Kokkedalsvejen, hvor Vidnet stod af. Vidnet sagde da til Tiltalte om at køre Vognen hjem, og da Tiltalte hertil sagde »Mon det gaar«, svarede Vidnet »Ja, naar du kører forsigtigt, gaar det nok, vi skal jo have Vognen hjem«. Da Vidnet kom hjem, var Tiltalte kommet, og Vidnet spurgte ham da, hvordan det var gaaet; hertil svarede Tiltalte, at det var gaaet godt, men at der nær kunde være sket noget, idet en Motorcyklist havde strejft Vognen, men at han havde lænet sig ud og set efter. Da han imidlertid

stadig kunde høre Motorcyklens Motor, gik han ud fra, at der ikke var sket noget.

Bagersvend Poul Larsen har som Vidne forklaret, at forinden han og Louis Jensen den paagældende Aften Klokken lidt før 8 kørte fra Sletten, hvor Jensen havde laant Motorcyklen, i Retning mod Syd, kom de noget Carbid paa Lygten, og denne stod og brændte lidt, indtil Flammen var klar. Lygten brændte dog ikke særlig stærkt. Det var efter Vidnets Mening meget mørkt den paagældende Aften, og saavidt han husker ogsaa lidt diset. Lige efter, at de havde passeret Svinget, hvor den gamle og den nye Strandvej mødes, vilde Vidnet rette lidt paa sin Frakke, og derved kom de over i venstre Side af Vejen, men kun et Øjeblik. Kort efter mødte de saa det af Tiltalte førte Automobil, som de først blev opmærksom paa, da det var umiddelbart foran dem. Vidnet er sikker paa, at de paa det Tidspunkt kørte i højre Side af Vejen med ret jævn Fart, da de lige havde passeret Jærnbansesporene, og paa, at Automobilet kørte i hvert Fald delvis i Motorcyklens Kørebane over Midten af Vejen. Vidnet saa ikke Automobilet, i hvis Lygter han overhovedet ikke vil have bemærket Lys, forinden det var lige foran dem. Han saa det i Skæret fra Motorcyklens Lygte. Først var tørt. Vidnet har hævdet, at Motorcyklen, bortset fra det Øjeblik han rettede paa sin Frakke, hele Tiden har været ovre i højre Side af Vejen. Ved Sammenstødet mistede han straks Bevidstheden, men kom meget hurtigt til sig selv og hørte da, at Louis Jensen laa og jamrede sig. Han raabte nu om Hjælp, men paa dette Tidspunkt kunde han ikke se Motorvognen.

— — —
I en af Justitsministeriets Motorsagkyndige for Frederiksborg Amt udstedt, den 8 Oktober 1928 dateret Erklæring angaaende en om Aftenen den 4 s M foretaget Undersøgelse af Lastvognen og Motorcyklen hedder det bl a:

»Motorvogn B 2946.

— — —
Signalapparatet var ikke i Orden.

Lygterne var ikke i Orden.

Vognens Lygter lyste saa svagt, at det praktisk talt var umuligt at se, om de var tændte. Lampernes Glødetraad glødede kun ganske svagt, omtrent som en Tændstikglød. Grunden til, at Lygterne brændte saa daarligt, var, at Akkumulatoren var helt afladet. Naar Motoren ved Tomgang roterede meget stærkt, saaledes at Lygterne fik Strøm direkte fra Dynamoen, var de i Stand til at lyse med fuld Styrke, kun naar Vognen kørte i første Gear og Motoren arbejdede for fuldt aabent Gasspjæld, et Forhold som kun finder Sted med en tungt belastet Vogn op ad Bakke, var Lygterne i Stand til at lyse med tilstrækkelig Styrke.

Under normal Hastighed (den største tilladte Hastighed for den paagældende Vogn er 30 km) vilde Akkumulatoren afgive Strøm til Lygterne, og disse vilde intet Lys give udover en ganske svag Gløden i Glødetraaden. Det maa anses for at være ganske uforsvarligt at have benyttet Vognen under saadanne Forhold, da det har været ganske

umuligt for Føreren at se blot een Meter foran Vognen, han har med andre Ord kørt fuldstændig i Blinde.

Signalapparatet (elektrisk Horn) kunde ligesom Lygterne kun virke, naar Motoren roterede meget stærkt, og har altsaa været ret ubrugeligt under normal Fart.

Der fandtes paa Vognen flere tydelige Mærker af Sammenstødet.

— — —

Mærket paa Førerhuset tænker jeg mig skyldes venstre Side af Motorcyklens Styr og Bulen paa Bagskærmen maa sikkert skyldes en af de paa Motorcyklen værende Personers Knæ; er dette sidste rigtigt, maa Sammenstødet være sket med voldsom Kraft, idet der skal et voldsomt Stød til noget saa relativt blødt som et Knæ for at frembringe en Bule som den paagældende.

B 2957.

— — —

Lygten var en Gaslygte, den var tilsyneladende i Orden, om den den paagældende Aften har lyst svagt eller stærkt kunde ikke afgøres.»»

Efter det saaledes foreliggende findes Tiltalte ved til Trods for, at han vidste, at Lastautomobilets Lygter ikke kunde lyse, og at dets Signalapparat var ubrugeligt, med den foranmeldte Kørselshastighed i Mørket at fortsætte Kørslen ad den stærkt trafikerede Vej gennem Nivaa og uden at mindske Farten eller vige ud til højre, da han blev opmærksom paa Lyset fra Lygten paa den modgaaende Motorcykel, at have undladt at vise fornøden Agtpaagivenhed og derved uagtsomt at have foraarsaget Mekaniker Poul Jensens Død, hvorved bemærkes, at der efter det oplyste ikke kan gaas ud fra, at Mekaniker Jensen i Sammenstødsøjeblikket har kørt i den forkerte Side af Vejen, hvorfor han maa antages ikke selv at have haft nogen Skyld i Sammenstødet. Som Følge heraf, og idet der ikke vil kunne tages noget Hensyn til Tiltaltes Anbringende om ikke at have bemærket Sammenstødet, der maa antages efter den Kraft, hvormed det er sket, ikke at kunne være undgaaet hans Opmærksomhed, vil Tiltalte, der herefter har været pligtig til at standse og bringe Hjælp, være at anse efter Straffelovens § 198 samt for Overtrædelse af Motorlovens §§ 7, 8, 1 og 2 Stk, 27, 1 Stk, 29 1 og 2 Stk, 30, 3 Stk, samt 32 efter dens § 41 med — — — Fængsel paa sædvanlig Fangekost i en Maaned. Da Tiltalte ved den paagældende Lejlighed har kørt særlig uforsvarligt, vil derhos i Medfør af Motorlovens § 42 Retten til at være Fører af Motorkøretøj være at frakende Tiltalte for bestandig.«

Tiltalte Pedersen har under nærværende Sag forklaret følgende:

»Der blev ikke af Chauffør Johansen om Morgen den 4 Oktober 1928 meddelt Tiltalte noget om, at Hornet paa Automobil B 2946 havde været i Uorden, og Hornet virkede upaaklageligt paa Turen til København og den første Del af Hjemturen. Da Sigtede paa Udturen kom til Vedbæk, sendte han Johansen over paa Tiltaltes anden Vogn og kørte selv B 2946 hen til en Mekaniker paa Stationsvej i Vedbæk. Der blev skiftet Gearbaand, men da Vognen ikke vilde starte, blev Dyna-

moen efterset, d v s Lamellerne blev slebet med Sandpapir, hvorefter Dynamoen ladedes op igen.

Tiltalte kørte derefter til København, som han atter forlod antagelig ved 6 Tiden. Det var mørkt, Lygterne var tændt. Under Kørslen viste det sig, at Lyset var i Uorden, idet Styrken steg og dalede. Tiltalte havde selv undersøgt Lyset, da de kørte fra København, og da var der noget i Vejen med Lyset, men straks efter Kørselens Begyndelse lyste Lygterne godt. I Nærheden af Rungsted begyndte Lyset i Lygterne at aftage, og det viste sig, at det elektriske Signalthorn var ude af Stand til at virke, og Tiltalte var da klar over, at der var noget i Vejen med Dynamoen, saaledes at den ikke afgav Strøm til Akkumulatoren, der dermed blev den eneste Lyskilde paa Vognen, og da Vognen i den nærmest foregaaende Tid havde kørt efter Lygte-tændingstid, var der ikke meget Strøm paa Akkumulatoren, og dette var Grunden til, at Strømstyrken aftog. Der var kun et Signalthorn paa Bilen, nemlig det elektriske Horn og intet Boldhorn, men det havde fungeret upaaklageligt hele Dagen, og Grunden til, at det ikke virkede ved Rungsted, var udelukkende den, at der ikke var tilstrækkelig Strøm paa Akkumulatoren. Lidt nörd for Rungsted Hotel standsede Tiltalte og Chaufføren Vognen, da Lygterne lyste meget svagt. Lyset formaaede ikke at oplyse Vejbanen. Det var imidlertid ikke mørkt i Vejret; Tiltalte mener, man kunde se ca 40 m frem. Klokken var antagelig henvend 7½. Medens de prøvede Lygterne, passede Slagtermester Levy Christensen, og ved dennes Lygter undersøgte de Dynamoen, men kunde ikke finde, hvad der var i Vejen. De fortsatte saa Kørslen, idet de kørte ca 100 m bag ved Slagteren, men Tiltalte vilde efter sin Forklaring have fortsat, selv om de ikke kunde køre bag ved Slagteren. Udfør Vanførehjemmet ved Mikkelborg standsede Slagterens Vogn. Tiltalte stod ud af sin Vogn og gik hen og spurgte, hvad der var i Vejen, og Slagteren oplyste da, at hans Vogn var punkteret, og at han maatte lappe, da han havde brugt Reservehjulet i Anledning af en Punktering tidligere paa Dagen. Da Slagteren var en god Bekendt af Tiltalte, tilbød denne at hjælpe, da han selv var i Arbejdstøj, medens Slagteren var i Søndagsdragt. Tiltalte gik straks i Gang med at montere Hjulet, men da han mente, at hans egen Vogn maatte kunne slippe hjem og hellere maatte køre hjem end staa uoplyst ved Vejkanten, sagde han til Johansen, at han kunde køre saa smaat hjemad, kørte han langsomt, kunde der ikke ske noget. Tiltalte mente da ogsaa, at det vilde blive værre med Lyset, hvis Vognen holdt stille og ventede, til Slagterens Vogn var istandsat. Johansen sagde saa »Mon det gaar«, hvortil Tiltalte svarede, at der ikke kunde ske noget, hvis han kørte forsigtigt.«

Tiltalte har erkendt, at han burde have tillagt det manglende Lys og Ubrugeligheden af Signalthornet større Betydning, end han gjorde, men har anført, at han maatte gaa ud fra, at Johansen ogsaa var indforstaaet med, at han skulde køre yderst forsigtigt paa Vejen hjem.

Fhv Chauffør Aage Johansen har som Vidne forklaret, at han ikke mindes, at Lygterne blev prøvet i København af Tiltalte. Han mener, at Lygterne først svigtede ved Klampenborg, og hævder, at han fore-

slog Tiltalte at standse hos Mekanikeren i Rungsted for at forsøge at faa en Akkumulator til Laans, men Tiltalte mente ikke, at dette var nødvendigt. Da Slagter Christensens Vogn var punkteret ved Vanførehjemmet ved Mikkelborg, stod Tiltalte og Vidnet ud og gik hen til Christensens Vogn. Tiltalte tilbød at hjælpe ved Reparationen og anmodede Vidnet om at køre videre. Vidnet svarede hertil noget i Retning af, at han ikke var meget for at køre med den daarlige Belysning, men Tiltalte sagde, at naar han kørte forsigtigt, kunde der ikke ske noget, og Vidnet indvilligede saa i at køre, men hævder, at han forinden sagde til Tiltalte, at det var efter hans Ordre og paa hans Ansvar, at han gjorde det, eller noget i den Retning, idet Vidnet har erklæret, at han nu ikke mere er i Stand til at gengive Samtalen ordret. Slagter Christensen udtalte sig ogsaa i Retning af, at det var uforsvarligt at fortsætte Kørslen med det daarlige Lys, og han foreslog, at Vidnet skulde vente, til han fik sin Vogn i Orden, saa at han kunde køre foran og lyse Vejen op, da han havde godt Lys paa sin Vogn, men Tiltalte mente ikke, at det var nødvendigt, og sagde, at Vidnet godt kunde køre med Vognen, som den var.

Slagtermester Arnold Levy Christensen, Mørdrup, har som Vidne forklaret, at han og hans Hustru den paagældende Aften var paa Vej hjem fra København i det ham tilhørende Automobil. Da de var kommet forbi Rungsted Hotel, saa de Tiltaltes Vogn holde stille, hvorfor han ogsaa holdt og spurgte Tiltalte om, hvad der var i Vejen, og Tiltalte oplyste da, at der var noget i Vejen med Lygterne. Dynamoen kunde ikke repareres med det samme, og Vidnet og Tiltalte blev da enige om, at Vidnet skulde køre foran og Tiltalte bagefter. Da Vidnets Vogn saa punkterede, kom Tiltalte hen og tilbød sin Hjælp, ligesom Aage Johansen kom hen til Vognen. Tiltalte opfordrede da Johansen »til at luske saa smaat videre«, hvortil Johansen sagde, »tror du, det gaar?« Tiltalte mente, at det nok gik, hvis han kørte forsigtigt, og Johansen gik da hen til Vognen og kørte. Vidnet mener ikke, at han hørte Johansen tale om, at han kørte paa Tiltaltes Ansvar, og han mindes ikke selv at have udtalt sig om Forsvarligheden ved en fortsat Kørsel. Lygterne paa B 2946 lyste svagt, men lyste dog saaledes, at man i hvert Tilfælde kunde se Baglygten. Det var ikke særlig mørkt efter Vidnets Opfattelse. Han mener, at han kunde se Omridset af B 2946 en 10—15 m frem.

Slagtermester Christensens Hustru har forklaret i det væsentlige overensstemmende med sin Mand.

Tiltalte har paa Forehold af de anførte Forklaringer erklæret, at han mener, at det ikke mellem ham og Johansen var paa Tale at køre hen til en Mekaniker for at laane en Akkumulator, samt at han ikke mindes, om Slagter Christensen udtalte sig vedrørende Forsvarligheden af en fortsat Kørsel. Tiltalte har benægtet at have hørt Johansens udtale, at han saa kørte efter Tiltaltes Ordre og paa Tiltaltes Ansvar.

Ved som anført at foranledige Chauffør Johansen til at fortsætte Kørslen ad Strandvejen nordpaa med det Tiltalte tilhørende Lastautomobil, skønt ogsaa Tiltalte vidste, at Automobilets Lygter ikke

kunde lyse, og at dets Signalapparat var ubrugeligt, findes Tiltalte imidlertid at have overtraadt Motorlovens §§ 7 og 8, 1 og 2 Stk. Derimod findes det ikke at kunne bebrejdes Tiltalte, at han ikke har regnet med, at Johansen vilde udvise den i Landsretsdommen af 1 Februar 1929 nærmere ommeldte Uforsigtighed ved at køre gennem Nivaa med den angivne Hastighed og at undlade at mindske Farten eller vige til højre, da han blev opmærksom paa Lyset fra Lygten paa den modgaaende Motorcykel, og Tiltaltes Forhold findes som Følge heraf hverken at kunne paadrage ham Strafansvar efter Straffelovens § 198 eller efter Motorlovens § 29, 1 Stk. Tiltalte vil derfor forsaavidt være at frifinde for Anklagemyndighedens Tiltale.

Den af Tiltalte herefter i Medfør af Motorlovens § 41 forskyldte Straf findes at kunne bestemmes til en Statskassen tilfaldende Bøde af 400 Kr.

Under Sagen er der af »Forenede Danske Motorejeres Forsikrings-Afdeling A/S« nedlagt Paastand paa, at Tiltalte tilpligtes at udrede i Erstatning 10 149 Kr 62 Øre, men efter Sagens Udfald vil der ikke kunne paalægges Tiltalte noget Erstatningsansvar.

Nr 118/1929. Købmand **Julius Jensen** (Henriques)

mod

Aktieselskabet »**Prima**«, Kulimport og Skibsfart (Cohn),

betræffende Spørgsmaalet om Gyldigheden af et af Indstævnte over for Appellanten nedlagt Forbud mod Inkassation af nogle til ham udlagte Fordringer.

Kendelse afsagt den 1 Oktober 1928 af Fogden for Lø Herred og Løgumkloster Birk: Det begærede Forbud bør mod en Sikkerhedsstillelse af 1000 Kr nyde Fremme.

Vestre Landsrets Dom af 13 Marts 1929: Det forommeldte af Fogden for Lø Herred og Løgumkloster Birk den 1 Oktober 1928 nedlagte Forbud bør som lovlig gjort og forfulgt ved Magt at stande. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgte, Købmand Julius Jensen, til Sagsøgerne, A/S »Prima« Kulimport og Skibsfart, 200 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret har Appellanten ikke gentaget sin Afvisningspaastand, og har ikke paastaaet Forbudet ophævet med Hensyn til Fordringerne paa Læge Chr Petersen og Mølleforpagter W Schlüter men alene med Hensyn til de andre af Forbudet omfattede Fordringer.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil Dommen, forsaavidt den er paaanket, være i Overensstemmelse med Indstævntes Paa-stand at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør saa vidt paaanket er, ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Købmand Julius Jensen, til Indstævnte, Aktieselskabet »Prima« Kulimport og Skibsfart, med 400 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Fogedkendelsens Præmisser er saalydende:

Efter det nu for Fogden oplyste, maa det anses for godtgjort, at Kulhandler Chr Kjær, Løgumkloster, som Kommissionær for A/S Prima, Aabenraa, sælger Brændselmateriale, og at der som Følge heraf, jfr Lov om Kommission af 8 Maj 1917 § 61, ikke i de Fordringer Kommissionæren faar paa Tredjemand fra saadan Handel, kan gøres Udlæg for Kommissionærens Gæld. Udlægshaveren, Købmand Julius Jensen, Løgumkloster, har saaledes intet Krav paa at indkassere disse Fordringer, og A/S Prima findes berettiget til at forhindre, at dette sker eller forsøges.

Efter det under Sagen fremkomne maa det antages, at de udlagte Fordringer eller i hvert Fald en stor Del heraf tilhører A/S Prima, og der findes herefter Grundlag for at nedlægge det begærede Forbud, idet der dog som Betingelse maa stilles eller deponeres 1000 Kr Sikkerhed.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Efter at Sagsøgerne, A/S »Prima« Kulimport og Skibsfart i Aabenraa i nogen Tid havde staaet i Forretningsforbindelse med Købmand Chr Kjær i Løgumkloster, som derved var kommet i Gæld til Sagsøgerne, blev der den 12 Maj 1927 mellem Kjær og Sagsøgerne oprettet en Overenskomst, hvori det hedder:

»Herr Kjær forpligter sig til, af Brændselmateriale, nemlig Kul, Koks og Briketter af enhver Art, kun at forhandle Varer, som leveres af Firmaet »Prima«.

Varerne leveres til den til enhver Tid gældende Dagspris.

De Varer, som Hr Kjær hidindtil har modtaget og i Fremtiden modtager af Firmaet »Prima« modtager han som Konsignationsvarer.

Hr Kjær skal føre særskilte Bøger og Regnskab over de af »Prima« til ham leverede og af ham solgte Varer. — — —

De ifølge Kontraktforholdet til Hr Kjær indgaaede Beløb forpligter samme sig til at tilstille »Prima« Lørdag i hver Uge. — — —

Differencen mellem Indkøbs- og Salgsprisen udgør Hr Kjærs Fortjeneste, dog skal hver enkelt Varepost fra Modtagerens Side være effektivt betalt, inden Hr Kjær kan beregne sig nogen Fortjeneste.

For de udestaaende Fordringer hæfter Hr Kjær overfor Firmaet »Prima« som solidarisk Selvskyldnerkautionist.«

Den 13 April 1928 transporterede Kjær til Sagsøgerne sit Tilgodehavende stort 1000 Kr paa Læge, Dr med Chr Petersen i Flensborg, og ved et den 3 Maj s A udstedt Gældsbrief erkendte Mølleforpagter W Schlüter i Løgumkloster at skyldte Kjær 2000 Kr og erklærede sig indforstaaet med, at Fordringen overdroges til Sagsøgerne.

Efter at der paa Begæring af Sagsøgte, Købmand Julius Jensen i Løgumkloster, af Fogden i Lø Herred med Løgumkloster Birk den 29 August 1928 mod Sagsøgernes Protest hos fornævnte Kjær — med Forbehold af Trediemands bedre Ret — var dekretet Udlæg bl a i forskellige udestaaende Fordringer, derunder Fordringerne paa Chr Petersen og W Schlüter, gav Sagsøgtes Sagfører den 4 September s A Meddelelse om Udlæget til de paagældende Debitorer og krævede Indbetaling til sig af de skyldige Beløb. Den 1 Oktober s A lod Sagsøgerne og Købmand Kjær derefter overfor Sagsøgte nedlægge Forbud mod Inkassationen af de udlagte Fordringer.

Under nærværende Sag har Sagsøgerne paastaaet Sagsøgte kendt uberettiget til at indkassere eller lade indkassere de hos Købmand Kjær udlagte Fordringer, som de paastaar er dem tilhørende, hvorhos de har paastaaet fornævnte Forbud stadfæstet som lovlig gjort og forfulgt.

Sagsøgte har principalt paastaaet Sagen afvist, og har subsidiært paastaaet sig frifundet og Forbudet ophævet.

Til Støtte for sin principale Paastand har Sagsøgte anbragt, at Udlægsforretningen af Sagsøgerne burde være paaanket. Da dette ikke er sket, maa Udlæget efter Sagsøgtes videre Anbringende staa ved Magt, og Forbudet ophæves.

Efter det under Udlægsforretningen passerede kan Sagsøgerne imidlertid ikke anses afskaaret fra at faa Spørgsmaalet om Ejendomsretten til de udlagte Fordringer afgjort ved Søgemaal i 1 Instans, og Sagsøgtes Afvisningspaastand vil herefter ikke kunne tages til Følge.

Der er ikke af Sagsøgte tilvejebragt Oplysninger, der kan anfægte Gyldigheden af Chr Kjærs Transport til Sagsøgerne af hans Tilgodehavende hos Dr med Chr Petersen og Mølleforpagter Schlüter og disse Fordringer maa følgelig antages at tilhøre Sagsøgerne.

Med Hensyn til de øvrige Fordringer, der har været Genstand for Udlæg, er det ubestridt, at de alle stammer fra Valg af Kul, som Chr Kjær i Henhold til den fornævnte Kontrakt har haft i Kommission for Sagsøgerne. Idet der ved Kontrakten er stiftet et Kommissionsforhold mellem Sagsøgerne og Chr Kjær, er Sagsøgte efter Kommissionslovens § 61 afskaaret fra at gøre Udlæg i disse Fordringer for sit Tilgode-

ligeledes i Skanderborg, en Parcel deraf med paastaaende Vindmølle m v for en Købesum af 22 500 Kr, hvoraf 5000 Kr, der blev indsat paa en paa Sagsøgernes Navn lydende Sparekassebog med Skanderborg Landbosparekasse, skulde betales, saasnart Skøde kunde udstedes paa Ejendommen, medens Restkøbesummen 17 500 Kr skulde afgøres ved Udstedelse af Panteobligation at forrente med 5½ pCt aarlig fra den 1 Februar 1927. I bemeldte Købekontrakts § 5 indeholdes bl a en saalydende Bestemmelse: »Sælgeren giver Køberen Tilsagn om, at de saalænge Køberen ejer Skanderborg Mølle, saalænge A/S Peder Hansen bliver ved at bestaa i sin nuværende Form og saalænge de i Ejendommen har indestaaende noget af den ovennævnte Prioritet, er villig til at lade sit Korn formale paa Møllen, alt forudsat, at Kornet er malet tilfredsstillende og til konkurrencedygtig Pris«.

Sagsøgte overtog Møllen den 1 Februar 1927 og driver den stadig. I Tiden fra sidstnævnte Dato indtil den 31 Januar 1928 lod Sagsøgerne paa Møllen male Korn for 1482 Kr og i det næste Aar indtil den 31 Januar 1929 for 854 Kr 18 Øre. Sagsøgerne har forlængst erklæret sig villige til at udstede Skøde paa Ejendommen, men Sagsøgte nægter at udlevere den deponerede Sparekassebog til Sagsøgerne saavel som at udstede den fornævnte Panteobligation.

Under nærværende Sag har Sagsøgerne derpaa paastaaet Sagsøgte tilpligtet mod Udstedelse af Skøde paa Ejendommen at udlevere dem Sparekassenbogen med vedhængende Renter og med Ret til at hæve Bogen, samt at udstede Panteobligationen for 17 500 Kr efter et fremlagt Udkast og til straks at berigtige Restancer af Renter og Afdrag ifølge Obligationens Indhold. Sagsøgte har paastaaet sig frifundet for Tiden.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgte hævdet, at der under Forhandlingerne om Købet af Mølleejendommen udover den foranførte Bestemmelse i Købekontrakten af Sagsøgerne er givet ham mundtlig Garanti for, at Sagsøgerne vilde lade formale Korn paa Møllen for et Beløb af 1600—2000 Kr aarligt. Som Følge heraf har Sagsøgte underskrevet Købekontrakten i den urigtige Formening, at den indeholdt en saadan Garantibestemmelse. Yderligere har Sagsøgte anført, at Sagsøgerne ikke har holdt et ham ligeledes under Salgsforhandlingerne givet Løfte om, at de til Stadighed vilde have Korn oplagret hos ham i saa rigelig Mængde, at han kunde formale det ved Vindkraft. Endelig har Sagsøgte anbragt, at det ikke forinden Handlens Afslutning var meddelt ham, at en udenfor Skanderborg Købstad ved dennes Banegaard beliggende Foderstofforretning drev Mølleri med Formaling af Korn for Landboere. Mod Sagsøgernes Benægtelse har Sagsøgte ikke tilvejebragt Bevis for, at et saadant Garantitilsagn, som af ham anført er givet, og det kan derfor ikke statueres, at Sagsøgerne har paataget sig nogen videregaaende Pligt i denne Henseende end hvad der følger af Bestemmelsen i Købekontraktens § 5, som de efter det foreliggende har overholdt. Ejheller er det af Sagsøgte godtgjort, at Sagsøgerne har afgivet Løfte om hos ham at holde et Lager som paastaaet, og idet der endelig, efter hvad der er oplyst om det ved Handlens Indgaaelse passerede, ikke kan lægges afgørende Vægt paa, om

der ikke maatte være givet Sagsøgte udtømmende Oplysninger angaaende den nævnte Foderstofforretnings Forhold, vil Sagsøgernes Paastand, mod hvilken iøvrigt ingen Indsigelse er fremsat, være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgerne med 500 Kr.

Tirsdag den 19 November.

Nr 231/1929.

Rigsadvokaten

mod

Christian Carl Herforth (Winther),

der tiltales for Overtrædelse af Motorlovens §§ 24 og 29, jfr § 41.

Københavns Byrets Dom af 25 Maj 1929: Tiltalte, Generalsekretær Christian Carl Herforth, bør straffes med simpelt Fængsel i 10 Dage. Retten til at være Fører af Motorkøretøj frakendes Tiltalte for et Tidsrum af 2 Aar fra Dommens Dato at regne. Tiltalte bør derhos betale Sagens Omkostninger, derunder 25 Kr til Københavns Politi for Lægeundersøgelsen.

Østre Landsrets Dom af 10 Juli 1929: Den indankede Dom bør ved Magt at stande, dog at den af Tiltalte Christian Carl Herforth forskyldte Straf bestemmes til en Statskassen tilfaldende Bøde af 800 Kr. Sagens Omkostninger for Landsretten udredes af det offentlige. Den idømte Bøde at udrede inden 3 Dage efter denne Doms Forkyndelse, og Dommen i det hele at efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket af det offentlige til Skærkelse.

Tiltalte er født den 15 Oktober 1892 og er ved Helsingør Købstads Rets Domme af 23 August 1928 og 22 Oktober s A anset henholdsvis efter Motorlovens § 27, 2 og 4 Stk og efter Motorlovens § 28 med Bøder til Statskassen af 125 Kroner og 200 Kroner hvorhos han den 18 Oktober 1920 har vedtaget en Bøde af 50 Kroner for Overtrædelse af Motorlovens § 22.

Ved Paakørslen paadrog Chauffør Jensen sig en Hjerne-rystelse og en Blodansamling i højre Knæled, for hvilke Lidelser han blev behandlet paa Kommunehospitalet til den 8 April d A.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen paaberaabte Grunde samt idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, tiltrædes det, at

Tiltalte er anset efter Lov Nr 144 af 1 Juli 1927 § 41, jfr §§ 24 og 29, med en Statskassen tilfaldende Bøde, men denne findes at burde forhøjes til 2000 Kroner. I Medfør af Lovens § 42 vil Retten til at være Fører af Motorkøretøj derhos være at frakende Tiltalte for bestandig. I Henseende til Sagens Omkostninger vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Christian Carl Herforth bør til Statskassen bøde 2000 Kroner og bør have Retten til at være Fører af Motorkøretøj forbrudt for bestandig. I Henseende til Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag tiltales Generalsekretær Christian Carl Herforth, boende Lille Strandstræde Nr 20, 1 Sal:

1) ifølge Københavns Politis Anklageskrift af 2 April 1929 for Overtrædelse af Lov af 1 Juli 1927 §§ 24 og 29, jfr §§ 41 og 42, i Anledning af, at han den 13 Marts 1929 Klokker ca 5 udfør Store Kongensgade Nr 74 i beruset Tilstand har kørt Motorvogn K 14-893 uden at udvise fornøden Forsigtighed, hvilket havde til Følge, at han paakørte Chauffør S H A Jensen, der stod ved Siden af Motorvogn A 6724, der holdt stille;

2) og ifølge Politiets mundtlige til Retsbogen rejste Tiltale for Overtrædelse af samme Lovs §§ 30 og 32 i Anledning af, at han ved den paagældende Lejlighed har undladt at give Signal, inden han kørte forbi A 6724, og har undladt at yde Chauffør Jensen fornøden Hjælp.

Under Sagen er der nedlagt Paastand om, at Retten til at være Fører af Motorkøretøj ved Dom frakendes Tiltalte for bestandig.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Tiltalte den paagældende Morgen kom kørende med sin Personmotorvogn (Buick) fra Kongens Nytorv ud ad Store Kongensgade. Udfør Nr 74 i denne Gade holdt Lastvogn A 6724 med Forenden vendt mod Kongens Nytorv, og Idet Tiltalte nærmede sig denne Lastvogn, kom der fra den modsatte Side en Sporvogn, saaledes at Sporvognen og Tiltaltes Vogn passerede hinanden ud for den holdende Lastvogn.

Tiltalte har forklaret, at Hastigheden gennem Store Kongensgade var 25—30 Kilometer i Timen, og at han gav Signal, inden han passerede Lastvognen.

Han mente, at der var Plads for ham til at køre igennem, og han havde ikke set noget Menneske paa Kørebanen udfør Lastvognen. Pludselig mærkede han et Stød i Vognen uden i Forvejen at have set noget Menneske komme frem. Han svingede ud til venstre og drejede derefter ind til højre, standsede og gik hen til Paakørselsstedet for at yde Hjælp.

Direktør Vilh Schulstad, der var Passager i Tiltaltes Vogn, har som Vidne forklaret, at Hastigheden i Store Kongensgade maaske var noget større, men da de nærmede sig Lastvognen, bremsede Tiltalte. Vidnet fandt Passagen noget smal og lagde derfor Mærke til Forholdene. Han havde dog ikke set, at der stod nogen ved Siden af Lastvognen.

Chauffør S H A Jensen og Transportarbejder John Hansen har overensstemmende forklaret, at de, der begge var kørende med Lastvognen A 6724, holdt stille udfør Nr 74. Hansen var oppe paa Vognen, og Jensen stod paa Kørebanen midt for Ladet. Paa Lastvognen var der Mælkekasser, der ragede 13 Centimeter ud over Vognens Side, og som gik Jensen fra Hoften til Hovedet. Uden at have hørt Signal saa de pludselig Glimtet af nogle Lygter, og Jensen blev slynget hen ad Gaden og kom til at ligge bag ved Vognen.

Med Hensyn til, hvad der er sket efter Paakørslen, er det oplyst, at Tiltalte og Direktør Schulstad straks kom hen og hjalp Jensen ind paa en Trappesten; der var Tale om at ringe efter Ambulancen, men Schulstad mente, at det var hurtigere at faa en Lillebil fra Holdepladsen i Store Kongensgade Nr 84, og John Hansen løb saa hen og hentede en Vogn der. I denne blev Jensen bragt ind, og Schulstad gav Hansen 10 Kroner til Kørslen og gav ham endvidere sit Kort.

Til de enkelte Punkter i Tiltalen bemærkes følgende:

1. Lov af 1 Juli 1927 § 24.

Det er oplyst, at Tiltalte den foregaaende Aften havde opholdt sig i sit Hjem til noget over Midnat. Derefter havde han været i en Klub i Selskab med sin Hustru, Direktør Schulstad og 7—8 andre Personer til hen ad Klokkeren 5, og paa Vejen derfra skete Paakørslen.

Tiltalte har forklaret, at han til sin Middag nød en halv Flaske Rødvin og i Løbet af Aftenen og Natten noget Whisky og Sodavand.

Det nærmere Omfang af Tiltaltes Spiritusforbrug er ikke oplyst, blandt andet fordi Tiltalte til at begynde med nægtede at oplyse, hvor han havde tilbragt Natten, saaledes at dette først skaffedes oplyst en halv Snes Dage senere.

Vidnet John Hansen har forklaret, at han, da han saa Tiltalte staa ud af sin Vogn, fik Indtryk af, at han var beruset.

Politibetjentene Røstbjerg, Redøn og Kirkhammer samt Overpolitibetjent Ørslev, der alle først har haft Lejlighed til at se Tiltalte, efter at han havde været i Seng en halv Timestid efter Paakørslen, har forklaret, at Tiltalte var paavirket af Spiritus, og ifølge en af Læge Fog — paa Grundlag af en Klokkeren 6,40 paabegyndt Undersøgelse — afgivet Erklæring, var Tiltalte væsenlig paavirket af Spiritus i Forening med manglende Søvn, og det udtales i Erklæringen, at Tiltalte var saa paavirket, at han ikke havde det til at føre Motorkøretøj fornødne Herredømme over sine Handlinger.

I en senere under Sagen afgivet Erklæring har Læge Fog udtalt, at det efter det foreliggende maa antages, at Tiltalte ogsaa paa Tidspunktet for Paakørslen har været paavirket af Spiritus i en saadan Grad, at han ikke har haft det til at føre Motorvogn fornødne Herredømme over sine Handlinger, og at den Omstændighed, at Tiltalte har

sovet mellem Paakørslen og Lægeundersøgelsen maa antages snarere at have bidraget til at gøre hans Spirituspaavirkning paa Tidspunktet for Undersøgelsen mindre end større sammenlignet med hans Spirituspaavirkning paa Tidspunktet for Paakørslen.

Uanset, at Direktør Schulstad ikke har bemærket, at Tiltalte var paavirket af Spiritus, findes det efter det foreliggende ubetænkeligt at antage, at Tiltalte ogsaa under Kørslen har været saa paavirket af Spiritus, at han ikke havde det til at føre Motorkøretøj fornødne Herredømme over sine Handlinger.

2. Lov af 1 Juli 1927 § 29.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Tiltalte har tilsidesat den fornødne Agtpaaivenhed og Forsigtighed, bemærkes, at Passagen mellem den holdende Lastvogn og den kørende Sporvogn maa antages kun at have været ca 70 Centimeter bredere end Tiltaltes Vogn. I hvert Fald under de foreliggende Belysningsforhold maa det antages, at en saadan Passage kræver særlig Forsigtighed (§ 29, Stykke 2, 1 Punkt), og Tiltalte burde derfor ikke have kørt frem med en Hastighed, som efter de afgivne Forklaringer maa have ligget nær opad den paa fri og overskuelig Vejbane tilladte Maksimalhastighed (30 Kilometer).

Tiltalte maa endvidere antages at have tilsidesat den fornødne Agtpaaivenhed, idet han ikke i Tide opdagede, at der stod et Menneske udfør den holdende Vogn. Tiltalte har vel gjort gældende, at Chauffør Jensen overhovedet ikke har staaet ved Siden af Vognen, men at han maa være kommet frem ved dennes Bagende, just som Tiltalte kørte forbi, og har støttet denne Opfattelse paa den Omstændighed, at Chauffør Jensen efter Paakørslen laa helt inde ved Fortovet bagved den holdende Vogn, i Forbindelse med at hverken han selv eller Direktør Schulstad havde set Jensen.

I det saaledes anførte findes der imidlertid ikke tilvejebragt noget Grundlag for at tilsidesætte Jensens og Hansens bestemte Forklaringer om, at Jensen stod ved Siden af Vognen.

3. Lov af 1 Juli 1927 § 30.

I den Omstændighed, at Jensen og Hansen ikke har hørt Signal, findes der, naar Hensyn tages til Larmen af den samtidig forbigående Sporvogn, ikke at være tilstrækkeligt Bevis for, at Tiltalte ikke har givet Signal, og Tiltalte vil derfor for saa vidt være at frifinde.

4. Lov af 1 Juli 1927 § 32.

Efter hvad der som foran anført er oplyst i Sagen, ses det ikke godtgjort, at Tiltalte ikke har ydet Chauffør Jensen fornøden Hjælp, og Tiltalte vil derfor ogsaa for saa vidt være at frifinde.

Som Følge af det anførte vil Tiltalte være at anse efter Lov af 1 Juli 1927 §§ 24 og 29, jfr § 41, med simpelt Fængsel i 10 Dage, og i Medfør af samme Lovs § 42 vil Retten til at være Fører af Motorkøretøj være at frakende Tiltalte for et Tidsrum af 2 Aar fra Dommens Dato at regne.

Tiltalte bør derhos til Københavns Politi betale 25 Kroner for Lægeundersøgelsen.

Tiltalte har selv sørget for sit Forsvar.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den af Københavns Byrets 2 Afdeling den 25 Maj 1929 afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte Christian Carl Herforth med Paa-stand om Frifindelse, dels af Anklagemyndigheden til Skærpelse.

Idet de Landsretten forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til noget andet Resultat med Hensyn til Tiltaltes Forhold end ved Dommen statueret, vil Dommen i Henhold til de i den anførte Grunde være at stadfæste, dog at den forskyldte Straf findes at burde bestemmes til en Statskassen tilfaldende Bøde af 800 Kr.

Tiltalte har selv sørget for sit Forsvar for Landsretten.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 257/1929 (**Rigsadvokaten** mod **Povel Viggo Poulsen**) blev Tiltalte for Bedrageri i Medfør af Strfl § 253 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, jfr midt Strfl af 1 April 1911 § 13.

Onsdag den 20 November.

Nr 260/1929.

Rigsadvokaten

mod

Gunnar Sigurdur Hallsson (Stein),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr 138 af 1 Juli 1927.

Københavns Byrets Dom af 4 Juni 1929: Tiltalte, Grosserer Gunnar Sigurdur Hallsson bør inden 14 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse til Statskassen bøde 200 Kr og derhos betale Sagens Omkostninger.

Østre Landsrets Dom af 6 August 1929: Tiltalte Gunnar Sigurdur Hallsson bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter, deruder i Salær til den for Tiltalte for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Staffeldt, 80 Kr, udredes af det offentlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse paaanket af det offentlige.

Saaledes som Sagen foreligger for Højesteret, maa det antages, at der kun er Spørgsmaal om Overtrædelser begaaede efter at Loven Nr 138 af 1 Juli 1927 er traadt i Kraft.

Da de af Tiltalte repræsenterede islandske Huse efter at Island ved Forbundsloven er blevet en suveræn Stat, maa anses som udenlandske Firmaer, vil Tiltalte være at anse efter fornævnte Lov af 1 Juli 1927 § 8 med en Statskassen tilfaldende Bøde, der efter Omstændighederne findes at kunne bestemmes til 100 Kroner.

Sagens Omkostninger vil være at udrede som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Gunnar Sigurdur Hallsson bør til Statskassen bøde 100 Kroner og betale Sagens Omkostninger for Byretten. Der tillægges Højesteretssagfører Stein i Salær for Højesteret 80 Kroner, der ligesom det ved Landsrettens Dom fastsatte Salær udredes af det offentlige.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Tiltalte, Grosserer Gunnar Sigurdur Hallsson, boende Kirkevej Nr 15, Ordrup, tiltales under denne Sag ved Københavns Politis Anklageskrift af 17 April 1929 til Straf efter Lov af 22 December 1857 § 1, jfr § 75 og Lov Nr 138 af 1 Juli 1927, for siden 1923 ved personlig Henvendelse til Næringsdrivende at have optaget Bestillinger for Firmaet Jon Loftsson i Reykjavik, og siden 1926 for Firmaet Helge Jonathansson, Vestmannæerne, uden at indgive Anmeldelse til Toldvæsnet og uden at have erhvervet Adgangsbevis hos dette.

Endvidere har han siden 1923 ogsaa handlet for egen Regning.

Tiltalte har benægtet at have handlet for egen Regning og har forklaret, at han kun i ringe Omfang har optaget Ordre for Firmaet Loftsson. For Firmaet Jonathansson har han kun optaget een eneste Ordre.

Idet Tiltaltes Forklaring lægges til Grund under Sagen, vil han være at anse efter Lov Nr 138 af 1 Juli 1927 med en Statskassen tilfaldende Bøde af 200 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 4 Juni 1929 af Københavns Byrets 2 Afdeling og paaanket af Tiltalte Gunnar Sigurdur Hallsson til Frifindelse, af Anklagemyndigheden til Skærkelse af den idømte Straf.

Efter Karakteren af den Forbindelse, der ved Dansk-Islandsk Forbundslov Nr 619 af 30 November 1918 — jfr navnlig dens § 6 — er etableret mellem Island og Danmark, findes Betegnelsen »udenlandsk Firma« i Lov Nr 138 af 1 Juli 1927 ikke med Rette at kunne omfatte islandske Firmaer.

Tiltalte vil herefter være at frifinde.

Larsen en saalydende Erklæring:

»Jeg undertegnede hfv Vognmand Karl Møller overdrager herved den mig tilhørende Bensvogn med de rettigheder som den har tilhørt mig til Rentier L K Larsen Fredensborg samt Pollitiatesten saaledes at Larsen fuldtud kan deponere over Nævnte Bil som sin Ejendom. Det bemærkes, at naar jeg K L Larsen fuldtud er dækket for de udgifter paa nævnte Bil som der paaløber den for uden Købesummen, er jeg tilfreds og frafalder yderligere, resten tilkommer Karl Møller.«

Møller en saalydende Erklæring, der havde Hensyn til en Panteobligation, han havde givet Larsen til Sikkerhed for Købesummens Betaling:

»Fuldmagt.

Dags Dato har Undertegnede hfv Vognmand K Møller, Fredensborg, ifølge Overenskomst den ham tilhørende Opligation, stor 3900 Kr. Skriver Tre Tusinde Ni Hundrede Kroner I Ejendomshandler Haim Navn bemyndelse til at transportere til Rentier L K Larsen, Fredensborg, Skadesløs Dog uden Ansvar for Haim.«

Idet Møller nu hævder

- 1) at t der ved Ordet »Købesummen« i Larsens nys gengivne Erklæring er ment den Købesum — 4500 Kr — som Larsen i sin Tid havde givet for Vognen, da han erhvervede den,
- 2) at t Møller inden Overenskomsten af 13 November havde betalt ialt 795 Kr,
- 3) at t Larsen paa den omhandlede Panteobligation har faaet Dækning for 3982 Kr 48 Øre,
- 4) at t Larsen ved Overtagelse som ufyldstgjort Panthaver af den Ejendom, hvori Obligationen gav Pant, har indvundet 14 Kr 57 Øre,
- 5) at t Larsen ved Videresalg af Automobilet har indvundet 3400 Kr, og
- 6) at t de Udgifter, Larsen har haft paa Vognen, andrager ialt 1177 Kr 30 Øre, paastaar Møller, som har haft fri Proces under nærværende ved Retten for Helsingør Købstad m v forberedte Sag, Larsen dømt til Betaling af den efter denne Opgørelse af Parternes Mellemværende fremkomne Saldo i Møllers Favør 2514 Kr 75 Øre med Renter 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato, den 23 Marts 1928.

Larsen, som paastaar sig frifundet, hævder, at Mellemværendet balancerer i hans Favør, idet han

ad 1) gør gældende, at der ved »Købesummen« i Dokumentet af 13 November 1923 er ment den Købesum (7200 Kr), Møller skulde betale for Vognen,

ad 2) bestrider, at Møller har betalt mere end 550 Kr i Afdrag,

ad 4) hævder, at Larsens Overtagelse af paagældende Ejendom er sket paa hans egen Risiko, og at den herved realiserede Fortjeneste derfor er Møller uvedkommende,

ad 5) benægter at have faaet mere end 1845 Kr 34 Øre ind ved Videresalg af Vognen, og

ad 6) gør gældende, at hans Udgifter med Hensyn til Vognen — der var i meget daarlig Stand, da han fik den tilbage fra Toldvæsenet — med Tillæg af Omkostninger ved Indfrielsen af en af Sagsøgeren ud-

stedt Veksel for 200 Kr samt af nogle Rentebeløb m v udgør 2150 Kr 88 Øre.

Ad 1. Om hvad der mentes med Ordet »Købesummen« i Larsens Erklæring af 13 November 1923, har saavel Parterne som de to Personer, der iøvrigt var nærværende ved Aftalen, Ejendomskommissionær Haim og Fiskehandler Meelbye, afgivet modstridende Vidneforklaringer. Naar nu henses til, at der under Sagen er fremlagt en af Larsen udarbejdet Opgørelse kaldet »Udgifter vedrørende B 3052 Bensvogn«, paa hvilken findes medtaget 4500 Kr som Vognens Købesum, uden at Larsen har givet nogen tilfredsstillende Forklaring paa denne Posts Medtagelse, og til at Møllers daværende Sagfører i en Skrivelse af 27 November 1925 til Larsen refererede Overenskomsten af 13 November 1923 som sigtende til den Købesum, Larsen havde givet for Vognen, uden at Larsen fandt Anledning til at protestere herimod i sit Svarbrev, maa der gaas ud fra, at denne Tydning af Udtrykket er den rigtige.

Ad 2. Mod Larsens Benægtelse har Møller ikke bevist at have betalt mere end 550 Kr i Afdrag paa Vognen.

Ad 4. Der maa gives Møller Medhold i, at efter Indholdet af Larsens Erklæring af 13 November 1923 maa de af Larsen indvundne 14 Kr 57 Øre fradrages Møllers Skyld.

Ad 5. Det fremgaar af Sagen, at Larsen har videresolgt Automobil for 3400 Kr. Da Larsen, som selv har valgt Køberen, selv maa bære Risikoen for Købesummens Indgaaelse, findes derfor hele dette Beløb at maatte krediteres Møller, uanset om der kun er indgaaet 1845 Kr 34 Øre til Larsen.

Ad 6. Tvisten drejer sig her om følgende Poster:

 e. Mod Møllers Benægtelse har Larsen ikke oplyst Føje til at debitere Møller det Kommissions-Salær, Larsen pr 5 April 1923 har betalt fornævnte Haim for hans Medvirkning til Møllers Køb af Vognen.

I Henhold til det anførte vil Larsen have at betale Møller det af denne paastaaede Beløb 2514 Kr 75 Øre med Fradrag af:

jf 2) 245 Kr

jf 6 c, d og f 343 Kr 16 Øre 588 Kr 16 Øre

altsaa 1926 Kr 59 Øre
 med Renter som paastævnt.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at kunne hæves.

Det Sagsøgerens beskikkede Sagfører her for Retten, Overretssagfører Aage Smith, tilkommende Salær, der bestemmes til 200 Kr, vil være at udrede af det offentlige.

Torsdag den 21 November.

Nr 207/1929.

Rigsadvokaten
mod

Peder Askar Klausen Andersen (Aagesen), ..

der tiltales for Bedrageri og falsk Anmeldelse.

Østre Landsrets Dom af 21 Juni 1929: Tiltalte Peder Askar Klausen Andersen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og i Erstatning til Mekaniker Christoffer Christoffersen, Brobyværk, betale 150 Kr. Saa bør Tiltalte og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær og Rejsegodtgørelse til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Sagfører Carl Møller, Faaborg, 150 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paa-anket dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

For Højesteret er forelagt en den 30 September 1929 dateret, af Skriftsagkyndig Vilhelm Birch afgivet Erklæring, gaaende ud paa, at Nullet i Kvitteringen ikke er tilføjet senere, men at det er skrevet samtidig med de foranstaaende Tal 1 og 5 og af samme Person, nemlig af Peder Askar Klausen Andersen.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde billiges det, at Tiltalte for de i Dommen beskrevne Forhold er anset efter de der anførte Straffebestemmelser, men Straffen findes at burde bestemmes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar. I Henseende til Erstatning og Sagens Omkostninger vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Peder Askar Klausen Andersen bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar. I Henseende til den idømte Erstatning og Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagfører Aagesen 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Retten for Faaborg Købstad m v, tiltales Peder Askar Klausen Andersen til Straf

1) efter Straffelovens § 251 ved August Maaned 1928 i Brobyværk svigagtigt under urigtige Anbringender at have formaet Me-

kaniker Christoffer Christoffersen til at yde Tiltalte et kontant Laan paa 150 Kr og ved senere svigagtigt at have fragaaet Modtagelsen af Laanet udover 15 Kr;

2) efter Straffelovens § 225 for falsk Anmeldelse ved den 6 December 1928 overfor Politiet i Faaborg imod bedre Vidende at have anmeldt fornævnte Mekaniker Christoffer Christoffersen for Dokumentfalsk med Hensyn til en Kvittering for Laanet under 1), som Tiltalte overfor Politiet angav havde lydt paa 15 Kr, men af Christoffersen var forfalsket til 150 Kr.

Tiltalte er født den 20 November 1898 og bl a anset

1) ved Dom, afsagt den 4 September 1925 af Retten for Sunds-Gudme Herreder i Medfør af Straffelovens §§ 253 og 257, jfr § 62 og Lov 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage,

2) ved Dom, afsagt den 15 September 1926 af Retten for Bregentved-Gisselfeld Birk i Medfør af Straffelovens §§ 228, 251, 253 og 257 sammenholdt med Lov 1 April 1911 § 13 med Straf af lige Fængsel i 80 Dage, og

3) ved Dom, afsagt den 21 Januar 1927 af Retten for Svendborg Købstad m v i Medfør af Straffelovens § 228, jfr § 64, § 230 I, §§ 251 og 253 tildels jfr § 64, alt sammenholdt med Lov 1 April 1911 § 13 med lige Fængsel i 100 Dage.

Tiltalte har nægtet sig skyldig i de Forhold, han tiltales for.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Tiltalte den 6 December 1928 for Politiet i Faaborg Købstad anmeldte, at Mekaniker Christoffer Christoffersen i Brobyværk havde forfalsket en af Tiltalte i August s A til Christoffersen, i det af Tiltalte repræsenterede Firma »Dansk Automobillager«s Navn, udstedt Kvittering for et Beløb af 15 Kr, som Tiltalte havde laant af Christoffersen. Da Christoffersen senere blev rykket af Firmaet for Penge, han skyldte dette, fremkom han med et Modkrav paa 150 Kr, og foreviste Kvitteringen, der nu lød paa 150 Kr, idét Christoffersen efter Tiltaltes Fremstilling havde tilføjet et Nul.

Christoffersen har forklaret, at Tiltalte en Gang i Slutningen af August 1928 kom til hans Værksted i Brobyværk medførende en Traktor, som han bestilte Christoffersen til at reparere en af de følgende Dage; han angav at have købt Traktoren for egen Regning og med stor Fortjeneste solgt den til en Mand i Tommerup. Tiltalte bad Christoffersen om Laan af 150 Kr, hvortil denne ikke var tilbøjelig, men han gav dog Tiltalte Pengene, idet denne, der vidste, at Christoffersen skyldte hans Firma Penge, erklærede at kunne kvittere i Firmaets Navn. Christoffersen erklærer bestemt at have laant Tiltalte 150 Kr, ikke som af denne angivet 15 Kr, og Christoffersen benægter at have gjort nogen Tilføjelse paa den af Tiltalte afgivne Kvittering, som han i lang Tid ikke kunde finde.

Det er oplyst, at Christoffersen i August Maaned havde modtaget af Brygger Jussing Betaling af en større Regning, saa at han derved var kommet i Besiddelse af saa mange Penge, at han kunde udlaae 150 Kr.

Tiltalte har inden Retten fastholdt Rigtigheden af sin Anmeldelse

til Politiet og forklaret i Overensstemmelse med denne. Han har erkendt, i Strid med Sandheden, at have opgivet overfor Christoffersen, at han havde købt Traktoren for egen Regning; ligeledes at han opfordrede Christoffersen til at sætte denne i Stand.

Tiltaltes Hustru, Johanne Hansine, f Rasmussen, har til en Politirapport forklaret, at hun, der var sammen med ham paa Turen til Brobyvværk, ikke var inde i Christoffersens Værksted og saaledes ikke har set, hvor mange Penge hendes Mand laante; men da han kom ud til hende, sagde han, at han nu havde laant 15 Kr af Christoffersen. Da de kom hjem om Aftenen, havde hendes Mand ikke ret mange Penge paa sig, og hun kan derfor ikke tro, at han har laant mere end de af ham opgivne 15 Kr.

Christoffersens Forlovede, Karen Marie Rasmussen, har som Vidne forklaret, at hun følger med i Christoffersens Regnskaber, og hun husker, at Christoffersen, vistnok en Gang i September i Fjer, fortalte hende, at han nu havde betalt en Repræsentant fra »Dansk Automobil-lager« 150 Kr, hvorved hans Gæld til Firmaet jo var bragt en Del ned. Han fortalte samtidig, at Pengene havde han faaet hos Jussing; hun vidste ogsaa, at Christoffersen havde haft en større Reparation for Jussing. Han fortalte samtidig, at Repræsentanten skulde komme Søndag Morgen og hente ham, da de skulde til Tommerup og lave en Traktor i Stand. Da han ikke blev afhentet om Søndagen, spurgte hun ham, hvorfor han ikke kom til Tommerup, hvortil han svarede, at saa vilde Repræsentanten vel snyde ham for Arbejdet. Nogen Tid efter fortalte Christoffersen hende, at Repræsentanten nu nægtede at have modtaget de 150 Kr af ham, og det værste var, at Kvitteringen var blevet borte. Hun sagde straks, at den maatte findes, og sammen med Christoffersen gik hun straks op paa hans Værelse, hvor de søgte efter Kvitteringen, som de ogsaa fandt i Christoffersens Kuffert. Det var hende, der fandt den, og hun saa straks paa den, og hun hævder bestemt, at den lød paa 150 Kr.

Naar henses til, at Kvitteringens Udseende bestemt taler mod Forfalskning, at Tiltaltes Forklaring om, hvorledes Christoffersen udbetalte ham de 15 Kr, har været vaklende, at han har erkendt at have fremsat urigtige Anbringender overfor Christoffersen — antagelig for at formaa denne til at yde det ønskede Laan —, og til at hans Fortid kendetegner ham som Bedrager, findes det ubetænkeligt at lægge den af Christoffersen afgivne bestemte Forklaring, der bestyrkes af hans Forlovedes Vidnesbyrd, til Grund for Sagens Paadømmelse. Herefter findes Tiltalte at have forskaffet sig Laanet af 150 Kr ved urigtige Anbringender, svigagtig at have fragaaet Modtagelsen af 135 Kr og mod bedre Vidende at have anmeldt Christoffersen for Falsk, og han vil herefter i Medfør af Straffelovens §§ 257, 252 og 225 være at anse med en Straf, der passende og under Hensyn til Lov 1 April 1911 § 13 findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Tiltalte vil desuden have at betale nedennævnte Erstatning.

Det kan ikke billiges, at der under Forundersøgelsen er afhørt Vidner, uden at der da var beskikket en Forsvarer for Tiltalte.

Nr 52/1929. Repræsentant **Hans Peter Jensen** (Bruun)

m o d

Chauffør **Lars Peter Frederiksen** og Assurance-Compagniet
»**Baltica**« Aktieselskab (F Bülow),

Dom afsagt den 27 Juni 1928 af Retten for Kerteminde
Købstad m v: Den af Repræsentant Hans Peter Jensen paa Børns
og egne Vegne nedlagte Erstatningspaastand mod Assurance-Compagniet
»Baltica« kan ikke tages til Følge.

Østre Landsrets Dom af 28 November 1928: De Indstævnte,
Chauffør Lars Peter Frederiksen og Assurance-Compagniet »Baltica«
A/S, bør for Tiltale af Appellanten, Repræsentant Hans Peter Jensen,
i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillæg-
ges Overretssagfører Chr Langballe i Salær 60 Kr, der udredes af det
offenlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Ju-
stitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Af Sagens Oplysninger fremgaar, at Indstævnte Frederiksen
ikke som foreskrevet i Lov Nr 164 af 1 Maj 1923 § 7 har svin-
get i en lang Bue, da han drejede til venstre ind paa Landevejen
imod Hindsholm. Indstævnte findes derfor ikke at have udvist
den Agtpaaagivenhed, der udkræves ved Benyttelse af Motor-
køretøjer. Paa den anden Side maa det efter det oplyste antages,
at Afdøde ved uforsigtig Kørsel har medvirket til Ulykken. Der
findes kun at kunne tilkendes en til det halve nedsat Erstatning.
Idet der derhos ikke paa det foreliggende vil kunne tillægges
Appellanten selv nogen Erstatning for Tab af Forsørger m m, vil
der være at tillægge ham som Værge for hans fem uforsørgede
Børn en Erstatning stor 3000 Kroner hos de Indstævnte in soli-
dum. Disse vil paa samme Maade have at betale Sagens Om-
kostninger for Landsretten og for Højesteret efter Reglerne for
beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

De Indstævnte Chauffør Lars Peter Frede-
riksen og Assurance-Compagniet »Baltica« A/S
bør een for begge og begge for een til Appellan-
ten Repræsentant Hans Peter Jensen som Værge
for hans fem uforsørgede Børn betale 3000 Kro-
ner. Til det offentlige betaler de Indstævnte
een for begge og begge for een de Retsafgifter,
som skulde erlægges og Godtgørelse for det
stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt
Appellanten ikke havde haft fri Proces for
Landsretten og for Højesteret, og i Salær til

Overretssagfører Langballe 60 Kroner samt til Højesteretssagfører Bruun i Salær for Højesteret 300 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 116 Kroner 25 Øre.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag tiltales Chauffør Lars Peter Frederiksen, Aarup, for at have forset sig mod §§ 29, 2 Stk og 34 i Motorlov af 1 Juli 1927 og § 7 i Færdselslov af 1 Maj 1923 ved den 11 ds i Vejkrydset, hvor Odense-Hindsholm Landevejen støder til Kerteminde-Hindsholm Landevejen, med Lastvogn M 1574 at have udvist manglende Agtpaagivenhed og have overlastet Vognen med 1419 kg samt ved at have taget et for kort Sving til venstre og derved mulig gjort sig medskyldig i Sammenstød med en Cyklist, der blev dræbt.

Tiltalte har i Retten for Overtrædelse af Motorlovens §§ 29, 2 Stk, og 34 vedtaget en Bøde af 20 Kr til Statskassen og for Overtrædelse af Færdselslovens § 7 vedtaget en Bøde af 10 Kr til Politikassen for Hindsholm m fl Herreder.

Under Sagen har Repræsentant Hans Peter Jensen, Mesinge, hvis Hustru, Anna Kirstine Bertha Kathrine Jensen, f Rasmussen, blev dræbt ved, at M 1574 paakørte hende, som Værge for sine fem uforsørgede Børn paastaet dem tilkendt Erstatning af 6000 Kr for deres Tab af Moderen som Forsørger og paastaet sig tilkendt en Erstatning af 4000 Kr foruden Begravelsesudgifter m m efter Regning for Tab af Hustru og Husmoder.

Assurance-Compagniet »Baltica«, der er indtraadt som Part i Sagen, anser sig ikke forpligtet til at betale nogen Erstatning, idet Selskabet ikke mener, at der kan paalægges Føreren af M 1574 noget Ansvar for den skete Paakørsel, men at Uheldet maa skyldes, at Paakørte er blevet nervøs, den stærke Blæst, der har taget fat i hende og drevet hende ind mod Automobilet og nogen Uforsigtighed fra Paakørtes Side.

Da der efter de i Sagen afgivne Forklaringer maa gives Selskabet Medhold heri, findes der ikke at kunne tilkendes Repræsentant Jensen paa Børns og egne Vegne nogen Erstatning.

Landsrettsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom, der er afsagt den 27 Juni 1928 af Retten for Kerteminde Købstad m v, er i Medfør af Retsplejelovens § 996 og fra Justitsministeriet erhvervet Anketilladelse af Appellanten, Repræsentant Hans Peter Jensen, der har faaet fri Proces, paaanket her til Retten, idet han har gentaget sine i forrige Instans nedlagte Paa-stande, medens de Indstævnte, Chauffør Lars Peter Frederiksen, Aarup,

og Assurance-Compagniet »Baltica« A/S procederer til Dommens Stadfæstelse.

Efter det under Sagen oplyste er det godtgjort, at Indstævnte Frederiksen, da han med sin Motorvogn drejede til venstre fra Odensevejen ind paa Landevejen mod Hindsholm ikke har været Vejkanten nærmere end 2,6 m. Han har saaledes levnet Appellantens Hustru, der blev dræbt ved Sammenstødet, tilstrækkelig Plads til at fortsætte sin Cykelkørsel i Retning af Odense, og da Indstævnte Frederiksen maa antages iøvrigt at have udvist al paakrævet Agtpaaivenhed og Omhu for at undgaa Skadetilføjelse, vil de Indstævnte herefter og iøvrigt af de i Dommen anførte Grunde være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at kunne ophæves.

Der vil være at tillægge den for Appellanten for Landsretten beskikkede Sagfører, Overretssagfører Chr Langballe, i Salær 60 Kr, der udredes af det offentlige.

Fredag den 22 November.

Nr 259/1929.

Rigsadvokaten

mod

Jakob Johansen Tylkjær (Kondrup),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 247.

Vestre Landsrets Dom af 17 August 1929: Tiltalte Jakob Johansen Tylkjær bør hensættes i simpelt Fængsel i 8 Dage. Saa udreder han og Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Sørensen, 50 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa det billiges, at Tiltalte er anset efter Straffelovens § 247 men Straffen findes at kunne bestemmes til en Statskassen tilfaldende Bøde stor 50 Kroner, subsidiært simpelt Fængsel i 5 Dage.

I Henseende til Sagens Omkostninger vil Dommen være at stadfæste.

Salæret til den for Højesteret beskikkede Forsvarer vil være at udrede af det offentlige.

Thi kendes for Ret:

Jakob Johansen Tylkjær bør til Statskassen bøde 50 Kroner eller i Mangel af denne Bødes fulde Betaling hensættes i simpelt Fængsel i 5 Dage. I Henseende til Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesterets-sagfører Kondrup 50 Kroner, som udredes af det offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Tiltalte Jakob Johansen Tylkjær ved 2 jyske Statsadvokators Anklageskrift af 8 Juni 1929 sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 247 for ulovlig Omgang med Hittegods ved ikke at have oplyst en — Vognmand Selmer Olsen, Marselisborg Alle 5 St Aarhus tilhørende — til et Beløb af 12 Kr vurderet afbarket Granmast, som han engang i Marts 1929 fandt flydende i Aarhus Aa ved Mindebro i Aarhus.

Tiltalte er født den 30 Marts 1892 og har — foruden at han for Politimesteren i Grenaa Købstad m v den 2 September 1927 har vedtaget en Bøde paa 40 Kr til Statskassen for Overtrædelse af Lov Nr 149 af 18 Maj 1906 § 11, jfr 5 Stk 4 og Landbrugsministeriets Bekendtgørelse af 24 Oktober 1917 Afsnit IX a om Kystfredning i Randers Amtsraadsreds — tidligere været anset ved Søetatens kombinerede Rets Dom af 14 Juli 1916 efter Straffelov for Krigsmagten §§ 97 og 183, denne sidste § jfr Københavns Politivedtægts § 9 samt alm. borgerlig Straffelov § 100, jfr § 98 og samme Lovs § 101 med simpelt Fængsel paa Vand og Brød i 4 × 5 Dage og ved Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 23 November 1916 efter Straffelovens § 200, jfr Lov Nr 63 af 1 April 1911 § 2, 1 Stk og Straffelovens § 100, jfr § 98 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Ved Sagens Oplysninger, derunder Tiltaltes egen Erkendelse, maa det anses godtgjort, at Tiltalte har forholdt sig som i Anklageskriftet ommeldt med Hensyn til den ovennævnte Granmast, hvis Værdi Tiltalte dog ikke har villet ansætte til mere end 6 Kr.

For sit heromhandlede Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 247 med en Straf, der findes at burde bestemmes til simpelt Fængsel i 8 Dage, hvorhos han vil have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer 50 Kr.

Nr 95/1929.

Rigsadvokaten

m o d

Peter Abel Jacobsen (Steglich-Petersen),

der tiltales for Overtrædelse af Medicinallovgivningen.

Dom afsagt af Retten for Aabenraa Købstad m v den 30 Marts 1928: Tiltalte, Købmand Peter Abel Jacobsen, bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af det offentlige.

Vestre Landsrets Dom af 15 August 1928: Underretsdømmen bør ved Magt at stande. Der tillægges den for Tiltalte beskikkede Forsvarer ved Landsretten, Overretssagfører Sørensen, i Salær 50 Kr, der udredes af det offentlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse paaanket af det offentlige.

I Henhold til de i Dommen paaberaabte Grunde, og i det de Højesteret forelagte nye Oplysninger bestyrker det antagne Resultat

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Steglich-Petersen 80 Kroner som udredes af det offentlige.

Underretsdømmens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag tiltales i Henhold til Politimesterens Anklageskrift af 1 Februar d A Købmand af Hellevad Peter Abel Jacobsen — der ikke ses forhen tiltalt eller straffet — til Straf efter Medicinalloven Nr 132 af 29 April 1913 § 38, 2 Stk, for Overtrædelse af Lovens § 11, saaledes som denne Bestemmelse er ændret ved § 1 Nr 9 i Lov Nr 273 af 28 Juni 1920, og Bekendtgørelse Nr 74 af 10 Marts 1923 (om Drogister i Sønderjylland) med den Bekendtgørelsen vedføjede Liste. Overtrædelsen er begaaet derved, at Anklagede siden Aaret 1920 har forhandlet 1) Arnika-Tinktur, 2) Kamfer Spiritus, 3) Hoffmannsdræber, 4) amerikansk Olie og 5) opløst eddikesur Lerjord, som er opført paa de Lister over Medicinalvarer, som det enten er forbeholdt Apotekere eller Drogister at forhandle.

Af Sagens Oplysninger, derunder Tiltaltes egen Forklaring inden Retten, fremgaar det, at Tiltalte siden 1914 har drevet Købmandsforretning i Hellevad, og at han i Forbindelse med Købmandsforretningen — Handel med Manufaktur, Isenkram og Kolonialvarer — har forhandlet

Medicinalvarer, derunder ogsaa de i Anklageskriftet nævnte Medicinalvarer. Medicinalvarerne var og er anbragt i et særligt dertil indrettet Skab, saaledes som det var paabudt i de i Landsdelen tidligere gældende tyske Retsregler. Som Forhandler af disse Varer var Tiltalte efter disse Bestemmelser undergivet Revision, som fandt Sted mindst en Gang aarlig. Revisionen foretoges af vedkommende Kredslæge eller af en Apoteker i Overværelse af en Gendarm eller Amtsforstanderen. Tiltalte erindrer ikke, om han ved Overtagelsen af Forretningen foretog Anmeldelse om, at han forhandlede Medicinalvarer, men han formener at have foretaget en saadan Anmeldelse, da Revisionen ellers ikke var blevet foretaget. Tiltalte har ikke taget Eksamen som Drogist, men har i ca 27 Aar været beskæftiget med Drogehandel dels i sin ommeldte Forretning siden 1914, dels tidligere i andre Stillinger. Tiltalte har ikke efter de sønderjydske Landsdeles Overgang til dansk Suverænitæt foretaget eller fra nogen Side været opfordret til at foretage Anmeldelse angaaende sin Handel med Medicinalvarer og har ej heller været underkastet Revision af nogen Art. Tiltalte har i denne Forbindelse anført, at der ikke i de nu gældende Bestemmelser om Drogister er paabudt nogen Anmeldelsespligt.

Tiltalte har herefter nedlagt Paastand om Frifindelse for Anklagemyndighedens Tiltale, idet han har paastaaet i Henhold til de gældende Lovbestemmelser at være berettiget til at forhandle de i Anklageskriftet ommeldte Medicinalvarer — Droger —, af hvilke Varer han som Drogist i Tiden før Genforeningen (fra 1914) har været Forhandler.

Det fremgaar nu af de under Sagen fremskaffede Oplysninger med Hensyn til de før Suverænitættens Overgang i de sønderjydske Landsdele og i det øvrige Tyskland gældende Retsregler med Hensyn til Forhandling som Drogist af Medicinalvarer, at denne Næring uden at stille Krav om teoretisk Uddannelse som Drogist var fri, omend den var begrænset af forskellige Lovbestemmelser og lokale Politivedtægtsbestemmelser for saa vidt angaar Arten af de Varer, Drogister maatte forhandle og med Hensyn til Opbevaringsmaade m v undergivet Revision etc. Det maa herefter anses for godtgjort, at den af Tiltalte før Genforeningen drevne Forhandling af Droger har haft Hjemmel i de da gældende Retsregler om Forhandling af Medicinalvarer. Tiltalte findes saaledes at maatte omfattes af Bestemmelsen i Medicinallov Nr 132 af 29 April 1913 § 11, saaledes som denne Lov er ændret ved Lov Nr 273 af 28 Juni 1920 § 1, Nr 9, hvorefter han vedblivende har Ret

Færdig fra Trykkeriet den 11 December 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 25

Fredag den 22 November.

til at drive saadan Næring med de af Justitsministeriet fastsatte Indskrænkninger. Da endvidere de i Anklageskriftet nævnte Medicinalvarer alle findes opførte paa Side I i den i Henhold til sidstnævnte Lovbestemmelse af Justitsministeriet udstedte Bekendtgørelse Nr 74 af 10 Marts 1923 om Udøvelse af Næringsvirksomhed som Drogist i de sønderjydske Landsdele, findes Tiltalte ikke at have gjort sig skyldig i det ham paasigtede Forhold, hvorfor han vil være at frifinde. De med nærværende Sag forbundne Omkostninger udredes af det offentlige.

Landsretsdømmens Præmisseser er saalydende:

Den i nærværende Sag ved Retten for Aabenraa Købstad m v den 30 Marts 1928 afsagte Dom er paaanket alene af Anklagemyndigheden efter dertil hos Justitsministeriet indhentet Tilladelse.

Det maa antages, at de i de sønderjydske Landsdele i Tiden før Genforeningen gældende Retsregler for Handel med Droger har været de samme, hvad enten denne dreves i større eller mindre Omfang, samt at Bekendtgørelse Nr 74 af 10 Marts 1923 ikke har medført nogen Indskrænkning i den Tiltalte tilkommende Handelsberettigelse. Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Mandag den 25 November.

209/1929. Landmand **Raskjer Mindegaard** (Selv)

mod

Proprietær **Martin Rasmussen** (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Forpligtelse til at opfylde en Handel om en fast Ejendom.

Østre Landsrets Dom 1 Juli 1929: Sagsøgte, Landmand Raskjer Mindegaard, bør til Sagsøgeren, Proprietær Martin Rasmussen, betale det paastævnte Beløb 60 000 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 15 Marts 1929, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 1500 Kr.

At efterkomme inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten Landmand Raskjer Mindegaard til Indstævnte Proprietær Martin Rasmussen med 400 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgeren, Proprietær Martin Rasmussen, ønskede i 1928 efter Købet af anden Ejendom at afhænde de ham i Henhold til Skøder af 3 April 1918 tilhørende Gaarde, Matr Nr 5 a og 6 e, Brændekilde, og Matr Nr 4 a m fl ibd, tilsammen kaldet Brændekilde Vestergaard, og indrykkede i Aviserne Avertissement om, at nævnte Ejendom var til Salg. I November Maaned besaa Sagsøgte, Landmand Raskjer Mindegaard, to Gange sammen med forskellige Slægtninge Ejendommen, og ved et fornyet Besøg 2 Juledag 1928 sammen med sin Broder, Gaardejer Anders Martin Mindegaard, bød han 210 000 Kr for Ejendommen med en Udbetaling af 52.000 Kr, hvilket Tilbud Sagsøgeren ikke vilde acceptere. I Januar Maaned meddelte Sagsøgtes fornævnte Broder Sagsøgerens Sagfører, Overretssagfører Lersey, at Udbetalingen kunde forhøjes til 60 000 Kr, naar der om Beløbets Tilvejebringelse havde været forhandlet med et Pengeinstitut, og nogle Dage senere meddelte Sagsøgte fornævnte Sagfører, at Beløbet kunde skaffes, men at Sagen paa Grund af Broderens Sygdom maatte udskydes nogen Tid. Efter forudgaaende telefonisk Meddelelse fra Sagsøgtes Broder indfandt Sagsøgte sig den 6 Marts 1929 paa Brændekilde Vestergaard, hvor han forhandlede med Sagsøgeren om Købet, og efter at Overretssagfører Lersey paa Anmodning fra Sagsøgeren var kommet tilstede, underskrev Parterne et af Lersey affattet Dokument — der tiltraadtes af Sagsøgerens Hustru — og hvori det bl a hed: »Underskrevne Proprietær Martin Rasmussen, Brændekilde Vestergaard, med Samtykke af min medunderskrevne Hustru erkender herved at have solgt til medunderskrevne Landmand Raskjer Mindegaard, Dalby, den mig ifølge Skøde tilhørende Ejendom »Brændekilde Vestergaard« Matr Nr 4 a m fl af Brændekilde, nemlig:

4 a af Hartkorn:	7 Td	5 Skp	3 Fdk	2 Alb,
6 d	—	: 0	— 7	— 3 — 0½ —
6 a	—	: 3	— 3	— 1 — 1 —
24 b	—	: 0	— 4	— 2 — 0 ¹ / ₄ —
5 a	—	: 5	— 2	— 3 — 1 ¹ / ₄ —
6 e	—	: 0	— 4	— 2 — 1 —

med Bygninger, disses grund-, mur- og nagelfaste Appertinentier, Besætning, Avl og Afgrøde, Straa, Hø og Gødning, Driftsinventarium og Redskaber, Mejeriredskaber, Halvdelen af Kar og Ballier, og er alene undtaget 2 Kvier, 1 Tyr, 1 Gris, Høvlebænk med Værktøj og 3 Lamper. Af Korn medfølger 100 Td.

Overtagelsen sker den 15 dennes, som er Skæringsdag.

Købesummen er aftalt til 210.000 Kr, To Hundrede og Ti Tusinde Kroner, som afgøres derved, at Køberen

1. overtager følgende Prioriteter:

- a. til Landbosparekassen for Fyn til Rest..... ca 70 000 Kr, aarlig Rente 5 pCt,
- b. til Østifternes Kreditforening ca 30 000 —
- c. til Østifternes Landhypothekforening ca 28 000 —

2. betaler kontant ved Overtagelsen 60 000 —
Sexti Tusinde Kroner, + hvad Laanene maatte være afdraget under nævnte Beløb,

3. Udsteder (Obligation) een eller to, Obligationer for Rest-købesummen 22 000 —
To og Tyve Tusinde Kroner, med oprykkende Prioritet — — —

Endelige Skøder gives og tages den 11 dennes og Køber er pligtig at tage Skøde paa Matr Nr 5 a og 6 e for sig og paa den øvrige Ejendom for sig.

— — — —
Køber er bekendt med Pantebogen, hvoraf Oplysning er vedlagt.
— — — —

Af nævnte Pantebogsnottitsoplysninger kan anføres, at Gælden til Landbosparekassen paa Fyn var angivet til 75 000 Kr, og at der indeholdtes Bemærkning om, at Matr Nr 5 a er Hovedparcel Kl I, Matr Nr 4 a og 6 a er Hovedparcel Kl I af 2 sammenlagte Gaarde.

I Fortsættelsen af en telefonisk Meddelelse tilskrev Sagfører Poul Strøm den 11 Marts 1929 Sagsøgerens Sagfører følgende Skrivelse:

»Som telefonisk meddelt, gør Landmand Raskjer Mindegaard, Dalby, Dem opmærksom paa, at han ikke er i Stand til at opfylde Slutseddelen angaaende »Brændekilde Vestergaard«.

Det er Dem sikkert ikke ubekendt, at Forudsætningerne hele Tiden har været, at Broderen Martin Mindegaard skulde godkende Handelen, ligesom det jo ogsaa er ham, der skal skaffe Pengene, og Martin Mindegaard vil ikke godkende denne Handel.

For Raskjer Mindegaards Vedkommende kommer yderligere hertil, at han ikke er blevet gjort opmærksom paa, at der skulde afdrages 1000 Kr aarlig paa Gælden til Landbosparekassen, at han ikke eller i hvert Fald ikke tilstrækkelig er gjort opmærksom paa, hvad det be-

tyder, at Ejendommene skal drives hver for sig, og i det hele har han ment, at alt krævede en nærmere Gennemgang ved endelige Dokumenters Oprettelse og Godkendelse af Broderen, saaledes som præciseret ved flere tidligere Lejligheder, og derfor i det hele ikke kan føle sig forpligtet ved den foreliggende Slutseddel.

Maaske er det Dem ikke bekendt, at Raskjer Mindegaard ikke ønskede, at De kom tilstede, idet han hele Tiden, før De kom, pointerede, at der »ikke kunde handles idag«.

Vedlagt følger Genpart af et Brev, som Mindegaard idag direkte har afsendt til Deres Mandant.«

Nysnævnte, den 9 Marts 1929 daterede Brev var saalydende:

»Med Beklagelse maa jeg meddele — som De allerede er bleven bekendt med i Telefonen o s v, at jeg ikke kan overtage Brændekilde Vestergaard. — Da jeg fik at vide, at Hr Lersey kom, udtalte jeg, at det kunde ikke hjælpe noget, — vi kan jo ikke handle — for vi kan ikke faa Pengeforholdene ordnet. — Jeg og min Broder har jo ogsaa ved tidligere Lejligheder fortalt Dem, at Handel kun kunde ske ved min Broders Nærværelse, Hjælp og Bistand o s v.

Det blev flere Gange foreholdt mig, at naar det blev Tøvejr, saa havde De en Køber, som vilde give 215 000 Kr for Ejendommen. — Vær derfor saa venlig at praktisere forannævnte, saa snart det bliver Tøvejr.

Det er min private Mening — Naar De ved vor Fejl tjener 5000 Kr, saa er der vist Tilfredshed over hele Linien.«

Sagsøgerens Sagfører protesterede straks mod Handelens Ikke-Opfyldelse, og under denne ved Retten for Kerteminde Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgeren paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale det i Kontrakten nævnte, til den kontante Del af Købesummen henhørende Beløb af 60 000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den i Dokumentet angivne Skæringsdag, den 15 Marts 1929.

Sagsøgte paastaar sig frifundet. Han gør gældende, at han ikke har opfattet det af Sagsøgeren paaberaabte Dokument som en Slutseddel eller Købekontrakt, men er gaaet ud fra, at det var en foreløbig Opstilling over de Vilkaar, Parterne var enige om, men som skulde forelægges hans Broder til Godkendelse, hvilken Broderen imidlertid ikke har villet give. Endvidere gør han gældende, at Handelen er uforbindende for ham, idet det har vist sig, dels at Gælden til Landbosparekassen afdrages med 1000 Kr aarlig, hvilket ikke er oplyst under Forhandlingerne, dels at den hidtil anvendte Drift af Gaardene i Forening har været ulovlig, hvilke Omstændigheder hver for sig ganske forrykker Salgsgrundlaget.

Under Sagen har Parterne samt Sagsøgerens Hustru, hans Datter Johanne Rasmussen og Sagsøgte Broder, Gaardejer A M Mindegaard, afgivet Forklaringer.

Efter det herved oplyste kan det ikke antages, at Sagsøgte ved Underskriften af Kontrakten har taget noget Forbehold om, at han først vilde være bunden, naar hans Broder havde godkendt Handlen. Med Hensyn til Gælden til Landbosparekassen for Fyn har Sagsøgeren forklaret, at han saavel under Forhandlingerne som tidligere har gjort

Sagsøgte opmærksom paa, at der skulde betales Afdrag paa denne Gæld og paa disse Afdrags Størrelse. Sagsøgte har forklaret, at han ikke husker dette, men efter det saaledes foreliggende, og naar tillige henses til, at nævnte Gæld i Kontrakten er angivet at udgøre »til Rest — — — ca 70 000 Kr«, maa det antages, at Sagsøgte er gjort bekendt med Afdragsforpligtelsen med Hensyn til den anførte Prioritet.

Om Driften af Brændekilde Vestergaard er det oplyst, at hele Arealet drives under eet som en samlet Ejendom i 7—8 Skifter fra den ene Gaard, hvor Ejeren og Folkene bor, og hvortil indbjerges saa stor en Del af Ejendommens Høst, som kan rummes der, medens en gift Fodermester bebor en Del af Stuehuset paa den anden Gaard, hvor der af Besætning kun findes nogle Kvier og Søer og saadanne Redskaber og Maskiner, som efter Aarstiden ikke er i Brug. I Skrivelse af 23 Maj 1929 har Landbrugsministeriet paa Foranledning af Sagsøgtes Sagfører udtalt, at den hidtil anvendte Drift af Gaarden Matr Nr 5 a Brændekilde By og Sogn er ulovlig, idet dens Jorder indgaar i Sædskiftet for Gaarden Matr Nr 4 a m m sammesteds og ikke drives af Beboerne af Bygningerne paa Matr Nr 5 a, samt at Kravet i § 2, 1 Stk, i Lov Nr 106 af 3 April 1925 om, at Beboerne skal drive Jorden fra Ejendommens Bygninger, maa opfattes som Udtryk for, at en Landbrugsejendom normalt skal tjene til at yde en med Driften beskæftiget Familie Underhold, og ikke kan anses for opfyldt ved, at en Fodermester bebor Bygningerne, saaledes som det i den foreliggende Sag er Tilfældet, ejheller ved, at der i Bygningerne bor enten Lejefolk eller Tyende, der anvendes ved Driften af de to Gaardes Jorder.

Ved Skrivelse af samme Dag har Landbrugsministeriet anmodet vedkommende Politimester om at forelægge Ejeren en Frist paa et Aar til Berigtigelse af Forholdet, jfr § 4 i Lov Nr 106 af 3 April 1925.

Sagsøgeren har forklaret, at han har gjort Sagsøgte opmærksom paa, at Ejendommen bestod af 2 Gaarde, som delvis maatte drives hver for sig, og at Sagsøgte under sin Besigtigelse af Gaardene spurgte, om det kunde gaa saaledes, hvortil Sagsøgeren svarede, at han havde drevet dem saaledes i 11 Aar. Sagsøgte har forklaret, at det er rigtigt, at Sagsøgeren paa hans Forespørgsel har svaret, at Driften af de to Gaarde »var gaaet i 11 Aar«.

Ligesom Sagsøgeren herefter ikke har paataget sig nogen Garanti for Muligheden af fortsat uforandret Drift af Gaardene, saaledes findes Sagsøgte efter den Maade, dette Spørgsmaal har været debatteret paa mellem Parterne, og Kontraktens Bestemmelse om hans Forpligtelse til at tage særskilte Skøder paa Gaardene samt Pantebogsoplysningen om paagældende Parcellers Egenskab af Hovedparceller at have haft saadan Opfordring til nærmere at forvisse sig om Omfanget af de af det nævnte Forhold flydende retlige Forpligtelser, at han ikke paa dette kan støtte den af ham paastaaede Fritagelse for at vedstaa den indgaaede Handel.

Efter det anførte vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgeren med 1500 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 266/1929 (**Generalauditøren** mod Rekrut Nr 267/1929 **Nitlaus Danielsen** ved 25 Bataillons 2 Kompagni) blev Tiltalte for Kasernetyveri anset efter Straffelov for Krigsmagten § 172, jfr almindelig borgerlig Straffelov § 228, med simpelt Fængsel paa Vand og Brød i 3 × 5 Dage.

T i r s d a g d e n 2 6 N o v e m b e r .

Nr 127/1929. **Maskinarbejderne Peter Tage Bloch Madsen og Evald Villy Peter Petersen (Aagesen)**

m o d

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, Afdeling 12
(Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar for Tab forvoldt Appellanterne ved en uberettiget Eksklusion.

Ø s t r e L a n d s r e t s D o m af 12 Marts 1929: De Sagsøgte, Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, Afdeling 12, bør genoptage Sagsøgerne, Maskinarbejderne Peter Tage Bloch Madsen og Evald Villy Peter Petersen, som Medlemmer af deres Afdeling med deres tidligere Rettigheder, men bør iøvrigt for Sagsøgernes Tiltale i denne Sag fri at være. De Sagsøgte bør derhos til det offentlige betale de Retsafgifter, der skulde være erlagt, og det Stempelpapir, der skulde være forbrugt, saafremt Sagen ikke for Sagsøgernes Vedkommende havde været beneficeret, og i Salær til Overretssagfører V Byrdal betale 150 Kr og 7 Kr 50 Øre for hafte Udlæg. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Appellanterne, der efter Dommens Afsigelse paany har faaet Ansættelse i Automobilværkstedet hos Burmeister & Wain, paa-
staar for Højesteret de Indstævnte tilpligtet at betale hver af dem 150 Kroner med Renter eller et Beløb efter Rettens Skøn og Dommen iøvrigt stadfæstet. Indstævnte paaستاar ligeledes Dommen stadfæstet.

Efter de Højesteret foreliggende Oplysninger var Appellanterne i Tiden fra Eksklusionen til deres Fratrædelse paa forskellig Maade udsat for Forulempelser fra de andre Arbejderes Side, og efter at en Deputation fra Arbejdernes Klubbestyrelse for-gæves havde rettet Anmodning til Selskabets Ledelse om at afskedige dem, forlod Arbejderne i et Antal af 795 Arbejdet for at afholde et Møde, hvis Formaal var at søge Appellanterne over-

flyttet til et andet Værksted. Det maa herefter antages, at Overflyttelsen har fundet Sted som Følge af det paa Selskabets Ledelse lagte Pres. Det er derhos oplyst, at der baade paa Mødet og ved andre Lejligheder er fremsat Trusler om, at Appellanterne ogsaa skulde tvinges bort fra det nye Arbejdssted.

Efter det saaledes foreliggende kan den Omstændighed, at Appellanterne har nægtet at tage dette nye Arbejde, ikke betage dem Retten til Erstatning hos Indstævnte. Indstævnte vil derfor have at betale en Erstatning af 1500 Kroner med Renter til hver. Iøvrigt vil Dommen være at stadfæste. Indstævnte vil have at betale Sagens Omkostninger for Højesteret efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, Afdeling 12, bør til Appellanterne, Maskinarbejderne Peter Tage Bloch Madsen og Evald Villy Peter Petersen, betale 1500 Kroner til hver med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 31 Januar 1929, til Betaling sker. Iøvrigt bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Til det offentlige betaler Indstævnte de Retsafgifter, der skulde erlægges og det stemplede Papir, der skulde bruges, saafremt Appellanterne ikke havde haft fri Proces for Højesteret og i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Aagesen 250 Kroner samt i Godtgørelse for Udlæg 9 Kroner.

Denne Højesteretsdom at efterkomme inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Maskinarbejderne Peter Tage Bloch Madsen og Evald Villy Peter Petersen har begge i længere Tid, for sidstnævntes Vedkommende dog med Afbrydelser, arbejdet paa A/S Burmeister & Wains Reparationsværksted for Automobiler og Motorbaade. Den 23 Oktober 1928 maatte de fratræde paa Grund af, at Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, Afdeling 12, paa sin ordinære Generalforsamling den 17 Oktober 1928 havde vedtaget at ekskludere dem af Fagforeningen under Henvisning til, at de skulde have gjort sig skyldig i ukollegialt Forhold, idet de i de sidste 6 Maaneder havde haft gennemsnitlig $4\frac{1}{2}$ Time og $3\frac{1}{2}$ Time ugentligt Overarbejde uden at efterkomme vedkommende Værksteds Tillidsmands Forlangende om at udligne Overarbejdstiden ved tilsvarende Forsømmelser i den ordinære 8 Timers Arbejdstid overensstemmende med de af Smedenes Fællesklub i Oktober 1927 vedtagne Overarbejdsregler.

Idet Sagsøgerne gør gældende, at Eksklusionen har umuliggjort det for dem at faa Arbejde andet Steds, har de under nærværende Sag, i hvilken der er meddelt dem fri Proces, under Henvisning til, at Eksklusionen har været uberettiget, paastaaet Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, Afdeling 12, tilpligtet at genoptage dem som Medlemmer med deres tidligere Rettigheder samt udrede en Erstatning af 80 Kr ugentlig til hver fra den 23 Oktober 1928, indtil Genoptagelse finder Sted.

De Sagsøgte, Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, Afdeling 12, har paastaaet sig frifundet.

Til nærmere Begrundelse af deres Paastand har Sagsøgerne anført, at de har været villige til at efterkomme Tillidsmandens Paabud under Forudsætning af, at de kunde forlade Værkstedet uden at befrygte en Afskedigelse, men Værkstedsformanden har efter Ordre fra Selskabets Ledelse nægtet at give dem Passerseddel, der er nødvendig for at kunne forlade Værkstedet i Arbejdstiden, idet han ikke kunde anerkende den af Tillidsmanden givne Motivering til at forlade Arbejdet som berettiget.

De har yderligere anført, at de tidligere nævnte særlig vedtagne Overarbejdsregler er i Strid med de i Overenskomsten mellem Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark i Februar 1927 §§ 5 og 8 indeholdte Regler.

De Sagsøgte har til Begrundelse af deres Paastand henvist til, at Eksklusionen er sket med Rette ifølge Bestemmelserne i Love for Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund m m af 1 Oktober 1926 § 12 c om, at ethvert Medlem, der handler uhæderligt, ukollegialt eller i Strid med bestaaende Regler, tagne af Arbejderne til Beskyttelse og Fremme af deres Interesser, kan ekskluderes paa enhver Generalforsamling med en Majoritet af $\frac{2}{3}$ af de afgivne Stemmer, idet Bestemmelserne om 8 Timers Arbejdsdagen og de af Arbejderne vedtagne Overarbejdsregler er Regler af fundamental Betydning for Arbejdernes Interesser, der ifølge Forbundslovens §1 bl a er at afskaffe alt Søndags-, Over- og Natarbejde, som ikke er absolut nødvendigt. De anfører derhos yderligere, at Klublovene paa dette Punkt kun indeholder gamle, siden 1907 almindelig kendte og anvendte Regler, og at ifølge de almindelige ovenfor nævnte Forbundslove af 1 Oktober 1926 §§ 6 og 7 skal et Medlem, der mener sig forurettet, anmelde dette til Værkstedets Tillidsmand, der saa skal foretage det fornødne for at skaffe Klageren hans Ret. Eksklusionen er derhos først sket efter mange forgæves Forsøg fra Forbundets Side paa at faa Sagsøgerne til at følge de sædvanlige Overarbejdsregler, i hvilket Tilfælde Forbundet fuldt ud skulde vide at beskytte deres Rettigheder. De Sagsøgte har endelig benægtet, at Sagsøgerne har lidt noget Tab.

Under Sagen er afgivet Forklaringer af Sagsøgerne og forskellige Vidneforklaringer, hvorhos der er afgivet en skriftlig Erklæring fra Direktør Overgaard i A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri. Efter denne vilde Sagsøgerne ikke have kunnet opnaa Passerseddel hos Mesteren i Automobilværkstedet med den Motivering, at de

skulde udligne Overarbejdstid, Efter det oplyste maa det derhos antages, at Forbundets Formand har givet Sagsøgerne Anvisning paa, hvis Passerseddel nægtedes, da at gaa til Tillidsmanden, saaledes at Spørgsmaalet, saafremt Tillidsmanden ikke kunde skaffe Sagsøgerne Passerseddel, blev en Sag mellem Forbundet og Fabriken. Sagsøgerne henvendte sig til Tillidsmanden, der imidlertid ikke kunde bringe Forholdet i Orden.

Yderligere maa det antages godtgjort, at Forbundet efter Vedtagelse paa Klubmøde nogle Dage efter Eksklusionen har ordnet Sagsøgernes Overførelse til en anden Værkstedsafdeling, hvor Sagsøgerne ikke havde Lejlighed til Overarbejde, men at Sagsøgerne ikke ønskede at modtage Aktieselskabets Tilbud herom, idet de ikke mente, at Arbejdet der vilde kunne blive varigt paa Grund af Forbundets Stilling til dem.

Retten maa opfatte den fornævnte Erklæring fra Direktør Overgaard derhen, at Aktieselskabet ikke anerkender Klublovens Bestemmelser om Overarbejdstimer, og at Selskabets Ledelse har givet Ordre til at nægte at give Passerseddel i et Tilfælde som det her foreliggende. Det maa dernæst antages, at Sagsøgerne, hvis de i Stedet for at udligne deres Overarbejdstimer havde valgt at nægte at udføre Overarbejde, vilde have udsat sig for at blive afskediget. At Sagsøgerne under disse Omstændigheder efter de første Forhandlinger ikke har turdet nægte at fortsætte med Overarbejdet, kan ikke bebrejdes dem som et saadant Brud paa de Pligter, som maatte paahvile dem som Medlemmer af vedkommende Fagforening, at de Sagsøgte har været berettiget til at bringe Reglerne i Lovens § 12 c til Anvendelse.

Sagsøgernes Paastand om deres Genoptagelse vil derfor være at tage til Følge.

Da som foran nævnt Aktieselskabet Burmeister & Wain paa de Sagsøgtes Foranledning har tilbudt Sagsøgerne, efter at de var ekskluderet, at overflytte dem til en Afdeling, hvor deres Ugeløn maa antages at have været den samme som paa Reparationsværkstedet, og Sagsøgerne har afslaaet dette Tilbud, samt da det ikke er godtgjort, at de Sagsøgte kun har foranlediget dette Tilbud fremsat for at faa Sagsøgerne over paa en Afdeling, hvor de kom til at arbejde sammen med mange organiserede Arbejdere, og hvor der derfor var let Adgang til at tvinge dem bort fra Fabriken, vil der ikke kunne tilkendes Sagsøgerne nogen Erstatning.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde betale efter Reglerne om beneficerede Sager paa den nedenanførte Maade.

Udførelse. Bl a fremhæver Hr Henriksen, at Isolationen slet ikke er i Overensstemmelse med Byggevilkaarene og derfor maa laves om, ligesom Hr Henriksen har bemærket, at Tømret paa Afbindingspladsen er daarligt sammentappet, hvorhos han endvidere maa formene, at Betonstøbningen heller ikke er kontraktsvarende.

Ifølge Kontrakten skulde Byggeriet være færdigt til Indflytning 15 November d A og skønt det var Aftalen med Dem, at Lyngby Maskin-snedkeri skulde levere Snedkerarbejdet, er der endnu ikke truffet Af-tale herom, og Hr. Henriksen maa som Følge af den Langsomhed, hvormed Arbejdet hidtil er gaaet frem, meget stærkt betvivle, at Byg-geriet vil kunne blive færdigt rettidigt.

Som Følge af alle disse Indvendinger, vil der samtidig hermed blive indgivet Begæring til Retten om Udmeldelse af Syn- og Skøns-mænd til at besigtige Arbejdet, samt fastsætte Værdien af det, der hidtil er udført af Dem, og jeg maa derfor tilkendegive Dem, at saa-fremt De tilmurer Isolation og derved vanskeliggør Undersøgelsen, sker dette paa Deres eget Ansvar.«

Den 13 September 1928 udmeldte Retten for Københavns Amts Nordre Birk som Skønsmand: Tømrermester Gottschalck Hansen og Murermester Carl Rasmussen. Mændene foretog Forretningen den 19 s M og afhjælede den den 28 s M

Allerede den 6 September 1928 havde Sagsøgte helt standset Ar-bejdet, og den 16 Oktober s A tilskrev Sagsøgtes Sagfører Sagsøgeren et Brev, hvori det hedder:

»— — — skal jeg under Henvisning til Syns- og Skønsforretning og til hvad der tidligere er passeret tilkendegive Dem, at Hr Henriksen kasserer Deres ukontraktmæssige Materiale og Arbejde, og at De kan afhente alt, hvad der findes af Materiale paa Pladsen, samt den Del af Murværket, som ligger over Isolationen paa Sökkelen, da Hr Hen-riksen absolut ikke tør fortsætte med Dem som Entreprenør.

Ved Henvendelse til andre Entreprenører er Hr Henriksen bleven klar over, at en kontraktmæssig Fuldførelse af hans Hus med tilhø-rende, af Dem forarsaget, nødvendige Udbedringer, vil betyde en væsentlig Fordyrelse for ham, og da hans Budget er lagt paa Grundlag af Deres Entrepricesum Kr 20 700,— maa han desværre foreløbig opgive Tanken om Byggeriets Fortsættelse. — — —«.

Paa Sagsøgerens Vegne protesterede hans Sagfører i et Brev af 24 Oktober s A mod Kassationen af Arbejdet m v og mod Annulation af Overenskomsten, idet han fastholdt, at Sagsøgeren havde handlet fuldtud kontraktmæssigt.

I Brevet hedder det bl a:

»en eventuel Forsinkelse af Bygningsarbejdets Fuldendelse udover den i Kontrakten fastsatte Tid ifølge Kontrakten medfører en Dags-mulkt for Entreprenøren a 10 Kr, hvoraf formentlig følger, at en For-sinkelse ikke fører til Annulation af Kontrakten.

Det er saaledes ikke min, men Deres Mandant, der har brudt den indgaaede Kontrakt, og min Mandant maa derfor kræve sig stillet, som om Kontrakten var bleven opfyldt fra Deres Mandants Side.

I Entrepriskontrakten er der tilsagt min Mandant en samlet Entreprisesum af.....	Kr 20 700,00	
hertil kommer Betaling for ekstra leverede haandstrøgne Sten	— 150,00	
		Kr 20 850,00
Det af min Mandant allerede leverede Arbejde og Materiale er af Skønsmændene ansat til	Kr 4 500,00	
det resterende Arbejde og Materialer vil andrage	— 13 912,55	
		— 18 412,55
til Fortjeneste for min Mandant bliver.....	Kr 2 437,45	
hvtill kommer Betaling for det af ham allerede præsterede Arbejde og Materiale, jfr ovenfor.....	— 4 500,00	
	tilsammen....	Kr 6 937,45
med Fradrag af a/conto betalt af Deres Mandant.....	— 1 000,00	
	til Rest....	Kr 5 937,45

De min Mandant tilhørende paa Byggepladsen henliggende Materialer er henlagt paa Byggepladsen i Henhold til Entrepriskontrakten, som er brudt af Deres Mandant, og det maa følgende være Deres Mandants Risiko, om de kommer nogetsomhelst til, hvorfor jeg forbeholder min Mandants eventuelle Krav i saadan Anledning.»

Under denne Sag har Sagsøgeren paastaaet Sagsøgte tilpligtet at betale de nævnte 5937 Kr 45 Øre, som han dog under Domsforhandlingen har nedsat til 5617 Kr 45 Øre — med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 5 Januar 1929. Han har derhos i det enkelte gjort Rede for Byggeforetagendets Plan og hans forventede Fortjeneste derved.

Sagsøgte paastaar sig frifundet, idet han gør gældende, at han i Henhold til Kontraktens Bestemmelser har været beføjet til at kassere Sagsøgerens Arbejde og Materialer som ukontraktmæssige.

Sagsøgte har derhos nedlagt subsidiær Paastand om, at der i det af Sagsøgeren krævede Beløb fradrages 2437 Kr 45 Øre som den paastaaede Fortjeneste paa Arbejdet, med hvilket der efter Sagsøgtes Mening slet ingen Fortjeneste vilde være forbundet.

For Landsretten har Skønsmændene nærmere præciseret deres Udtalelser derhen, at den anvendte Isolering vel er 20 Kr billigere end forudsat, men den er ligesaa god og forsvarlig i Brug, som den i Beskrivelsen omhandlede, at Tømmeret var forsvarlig sammentappet og af jævn god Kvalitet. Yderligere har de udtalt, at selv om Arbejdet den 4 September 1928 var usædvanlig langt tilbage, kunde Huset, hvis man havde fortsat uforstyrret, være rejst paa ca 14 Dage, altsaa til den 18 September og derefter have været færdigt omkring den 10 December.

Med Hensyn til Snedkerarbejdet har Skønsmændene bl a udtalt, at

dette Arbejde plejer at bestilles nogenlunde samtidig med selve Byggearbejdets Paabegyndelse, men det er derved en Forudsætning, at Tegninger rettidig er afgivet og ikke senere ændres.

Spørgsmaalet om Betonen, der omhandles i fornævnte Brev af 3 September, er der under Sagen ingen Tvist om, og Sagsøgte har iøvrigt selv godkendt, at der til Isoleringen anvendtes det Materiale, der blev brugt.

Om Byggeforetagendets Gang er det bl a oplyst, at Approbation paa Byggesagen er meddelt af vedkommende Bygningsinspektorat den 1 August 1928, at Grundudgravningen er godkendt den 6 s M, at der den 31 s M af Inspektoratet foretoges Eftersyn af Kælderbjælkelaget, hvortil intet var at bemærke, samt Eftersyn af Tagbjælkelaget og Taget paa Afbindingspladsen, og ved denne Lejlighed blev det fra Tilsynets Side udtalt, at Arbejdet maatte betegnes som veludført.

Efter alt hvad der saaledes foreligger, skønnes Sagsøgte ikke at have godtgjort nogen Føje til at standse Arbejdet og hæve Kontrakten som sket, og idet Sagsøgtets subsidiære Paastand skønnes ganske ubestyrket, vil Sagsøgte være at dømme efter Sagsøgerens Paastand, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 400 Kr.

Torsdag den 28 November.

Ved Højesterets Dom i Sag Nr 233/1929 (**Rigsadvokaten mod Georg Henry Florentinus Poulsen**) blev Tiltalte for Uterlighed anset efter Strfl § 185 og efter den § 176, jfr § 173, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, jfr midl Strfl af 1 April 1911 § 13.

Nr 25/1929. **Kolding Havnearbejderforening (Ahnfelt-Rønne)**
 mod
Havnearbejder Carl Nielsen (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om den appellerende Forenings Erstatningsansvar for Forbigaaelse af Indstævnte ved Fordeling af Arbejde.

Vestre Landsrets Dom af 3 December 1928: De Sagsøgte, Kolding Havnearbejderforening, bør til Sagsøgeren, Havnearbejder Carl Nielsen, betale 1800 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 25 Januar 1928, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 350 Kr. Det idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret har Appellanten gentaget sin Paastand om Frifindelse, medens Indstævnte har paastaet Dommen stadfæstet, forsaavidt angaar den ham tilkendte Erstatning, og yderligere paastaet sig tilkendt en Erstatning efter Rettens Skøn for Tiden fra 1 Januar til 26 November 1928. Sagen foreligger herefter alene til Paakendelse, forsaavidt angaar Spørgsmaalet om der tilkommer Indstævnte Erstatning, fordi han ikke er blevet optaget i Arbejdergruppen A.

Efter alt foreliggende kan det ikke anses godtgjort, at Spørgsmaalet om de indtrædende 15 Koldinghus-Arbejders Adgang til Gruppe A er blevet endelig afgjort under Mødet i Maj 1921 og det maa i ethvert Fald antages, at det for at opnaa en saadan Ret maatte være en Betingelse, at de samtidig opgav Arbejdet ved Koldinghus.

Det er oplyst, at Generalforsamlingen den 22 April 1924 er indkaldt efter Henvendelse fra ni Medlemmer, der alle tilhørte Gruppe B, og der maa efter det foreliggende gaas ud fra, at Indstævnte og de andre Medlemmer af Koldinghus-Gruppen i hvert Fald ikke har tilkendegivet, at de mod samtidig Opgivelse af deres Særstilling ønskede Adgang til Gruppe A. Kravet om Erstatning kan derfor alene angaa Tiden efter Indstævnets Udtrædelse i Marts 1927 af Koldinghus-Gruppen indtil den 26 November 1928. Der har imidlertid ikke været nogen Vakance i Gruppe A før i April 1928, og da det efter de foreliggende Oplysninger ikke kan antages, at Indstævnte efter dette Tidspunkt har haft noget Tab, vil der allerede af den Grund ikke kunne tilkendes Indstævnte nogen Erstatning, hvorfor Appellanten vil være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Kolding Havnearbejderforening, bør for Tiltale af Indstævnte, Havnearbejder Carl Nielsen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betales af Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgivelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Vinteren 1920—21 opstod der mellem Arbejdsmændenes Fagforening i Kolding og de Sagsøgte, Kolding Havnearbejderforening, der vel havde bestaaet i en Række Aar, saaledes at Havnearbejderne dog organisationsmæssigt var Medlemmer af førstnævnte Fagforening, men

som i 1919 var udtraadt og havde dannet en selvstændig Fagforening, en Strid om Afgrænsningen af det de to Fagforeninger tilkommende Arbejde ved Kolding Havn. Denne Strid blev afgjort ved en den 10 Februar 1921 afsagt Voldgiftskendelse, hvorefter blandt andet alt Arbejde i og ved Skibe samt Arbejde ved Kaj henlagdes til Havnearbejderne. Ifølge en i 1914 truffet Aftale mellem de paagældende Arbejdsgivere og Havnearbejdernes daværende Forening, var det ikke Arbejdsgiverne, der udtog Mandskab til forefaldende Arbejde, men Havnearbejderforeningen, der selv fordelte Arbejdet mellem Medlemmerne. Ved denne Fordeling iagttoges det, at alle Medlemmer fik saavidt mulig samme Arbejdsindtægt, men for ikke at faa for stor Tilgang til Foreningen, havde man bestemt, at Arbejderne med ældst Anciennitet i et Antal af 60 (benævnt Gruppe A) i første Række skulde udskrives til Arbejde, og kun naar alle disse Folk var i Arbejde, blev de andre Havnearbejdere (Gruppe B) udskrevet. Efterhaanden som Arbejdere af Gruppe A udtraadte, rykkede Medlemmerne af Gruppe B op efter Anciennitet. Denne Ordning var dog ikke gældende med Hensyn til Ladning og Losning af den Det Forenede Dampskibs-Selskab tilhørende Damper »Koldinghus«, der i fast Rute fart to Gange ugentlig anløber Kolding Havn, idet Dampskibs-Selskabets Ekspeditør selv valgte sit Mandskab, og da han saavidt muligt altid udtog de samme Folk, dannede disse et fast Hold, der udgjorde ca 30 Mand. Efter at Voldgiftskendelsen var faldet, blev det nødvendigt for at bevare en Del af Arbejdet ved »Koldinghus«, der efter Kendelsen var henlagt til de Sagsøgte, at Halvdelen af nævnte faste Mandskab, der alle stod i Arbejdsmændenes Fagforening, indtraadte i den sagsøgte Forening, og efter at der var afholdt et Møde mellem disse Arbejdere og Formændene for Arbejdsmændenes Fagforening og den sagsøgte Forening, indmeldte 15 af de til Arbejdet ved »Koldinghus« knyttede Arbejdere og deriblandt Sagsøgeren, Havnearbejder Carl Nielsen af Kolding, sig i den sagsøgte Forening. Da de indtrædende Arbejdere ved at udmelde sig af Arbejdsmændenes Fagforening blev afskaaret fra at udføre almindeligt Arbejdsmandsarbejde, som de tidligere havde paataget sig, blev der paa nævnte Møde tilsagt dem visse Fortrinsrettigheder, hvorom der dog intet blev nedskrevet, og om hvilken Aftales nærmere. Indhold der er Uenighed mellem Parterne. Paa en den 22 April 1924 afholdt Generalforsamling i den sagsøgte Forening blev det vedtaget at forhøje Antallet af Havnearbejdere i Gruppe A fra 60 til 65, og disse fem nye Pladser blev af Bestyrelsen besat med fem Havnearbejdere, der stod i Gruppe B, og som var indtraadt i den sagsøgte Forening senere end de 15 »Koldinghus« Arbejdere. En Dag i Marts 1927 forlod Sagsøgeren med vedkommende Formands Tilladelse Arbejdet ved »Koldinghus«, hvor der da kun var lidt Arbejde, for at udføre et andet Havnearbejde. Da han imidlertid ikke var færdig med dette Arbejde, da »Koldinghus« næste Gang anløb Kolding Havn, undlod han at møde ved Skibets Ankomst med det Resultat, at der blev antaget en anden i hans Sted, medens han i al Fald foreløbig har mistet det faste Arbejde ved »Koldinghus«. Ved Fordelingen af Arbejdet betragtedes Sagsøgeren nu som staaende først blandt Medlemmerne i Gruppe B, og

ved en den 29 Oktober 1927 afholdt ekstraordinær Generalforsamling blev det vedtaget, at Sagsøgeren skulde staa sidst i Gruppe B, hvilket dog ifølge en Vedtagelse, truffet paa en den 16 November s A afholdt ekstraordinær Generalforsamling kun skulde vare et Aar fra sidstnævnte Dato. Idet Sagsøgeren, der i November 1928 er optaget i de Sagsøgte Gruppe A, og som ikke har villet bestride Berettigelsen af den af de Sagsøgte etablerede Gruppedeling, har anført, at der ved det i Anledning af »Koldinghus« — Arbejdernes Indmeldelse afholdte Møde blev lovet dem, at Arbejdet ved Havnepakhuset i Kolding og tildels ved de i Havnen indkommende smaa Sejlskibe fortrinsvis skulde være forbeholdt dem, samt at de ved indtrædende Ledighed skulde rykke ind i Gruppe A, at dette Løfte, forsaavidt den nævnte Fortrinsret angaar bortset fra den første Tid efter Indtrædelsen i den sagsøgte Forening, ikke er opfyldt, hvilket Sagsøgeren og hans Fæller mange Gange har paatalt overfor de Sagsøgte- og at Sagsøgeren herved har lidt et Tab, som han har anslaaet til 6000 Kr, har han under nærværende Sag paastaaet de Sagsøgte tilpligtet at betale ham det nævnte eller et efter Rettens Skøn fastsat Beløb tilligemed Renter af det tilkendte 5 pCt paa fra den 25 Januar 1928, indtil Betaling sker, hvorhos han har paastaaet det udtalt i Dommen, at denne, forsaavidt der ikke gennem Eksekution i de Sagsøgte Formue opnaas Dækning, kan eksekveres hos den sagsøgte Forenings Medlemmer een for alle og alle for een, dog med Undtagelse af Sagsøgeren. De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Til Støtte for deres Paastand har de Sagsøgte gjort gældende, at der ved Sagsøgerens Indtrædelse kun blev tilsagt ham tilligemed de øvrige indtrædende »Koldinghus« Arbejdere en Fortrinsret til Arbejde ved et andet Det Forenede Dampskibs-Selskab tilhørende Dampskib, der sejlede med Stykgods og regelmæssigt anløb Kolding Havn, hvorhos der, da dette Skib i 1922 ophørte at anløbe Havnen, gaves dem Fortrinsret til Arbejde ved de smaa Sejlskibe, medens der ikke er givet dem noget Løfte med Hensyn til at indtræde i Gruppe A, og at det nævnte Tilsagn er opfyldt fra de Sagsøgte Side.

Ved de under Sagen afgivne Parts- og Vidneforklaringer findes det nu tilstrækkelig godtgjort, at det ved Sagsøgerens Indtræden i den sagsøgte Forening givne Løfte har haft det af ham paastaaede Indhold, hvorved bemærkes, at den herefter tilsagte Ret til at rykke ind i Gruppe A ogsaa vilde tilkomme Sagsøgeren efter de Regler, der efter det foran oplyste iøvrigt er gældende i saa Henseende. Sagsøgeren vilde herefter og efter, hvad der med Hensyn til hans Anciennitet er Enighed om mellem Parterne, have været berettiget til at indtræde i Gruppe A ved dennes Udvidelse i Henhold til Beslutningen paa Generalforsamlingen den 22 April 1924. Med Hensyn til Tiden før nævnte Dato foreligger der ikke saadanne Oplysninger om, hvilken Indtægt den tilsagte Fortrinsret vilde medføre, og i hvilken Grad Fortrinsretten er blevet krænket, at de kan danne Grundlag for en Erstatningsberegning, hvorfor der for dette Tidsrum ikke vil kunne tilkendes Sagsøgeren noget Beløb, og det bliver herefter ikke nødvendigt at komme nærmere ind paa nogle af de Sagsøgte mod denne Del af Sagsmaalet frem-

satte Indsigelser. Det Tab, Sagsøgeren har lidt ved som nævnt ikke at optages i Gruppe A, findes efter de under Sagen tilvejebragte Oplysninger at kunne ansættes til 1800 Kr, og da de Sagsøgte efter det foran anførte maa være ansvarlige herfor, vil de være at dømme til at betale Sagsøgeren dette Beløb tilligemed Renter heraf som paastaaet. Da de enkelte Medlemmer af den sagsøgte Forening ikke har været indstævnt under Sagen, vil Dommen ikke kunne eksekveres hos dem.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde betale Sagsøgeren med 350 Kr.

Fredag den 29 November.

Nr 184/1929. Aktieselskabet **Det danske Kulkompagni**
(Landsretssagf Torkild-Hansen)

mod

Edmond Frey & Co, Aktieselskab (Gamborg),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Erstatningsansvar for uberettiget Annulation af en Handel om et Parti Kul.

Sø- og Handelsrettens Dom af 7 Juni 1929: De Sagsøgte, A/S Det danske Kulkompagni, bør til Sagsøgerne, Edmond Frey & Co A/S, betale £ 304.0.0 og Kr 236,84 med Renter af Beløbene 6 pCt p a fra den 17 April 1929, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 350 Kr. Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Af-sigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

For Højesteret har Appellanten frafaldet sin Indsigelse vedrørende Tvangssalgets Behørighed.

Forsaavidt det for Højesteret er gjort gældende, at Isforholdene tillod Afskibning tidligere end sket, eventuelt med en anden Damper, kan der ikke gives Appellanten Medhold heri.

For Højesteret er det oplyst, at Appellanten i Tiden mellem 22 Februar og Annulationsdagen jævnlig i Telefonsamtaler har forlangt Oplysninger om Skibets Position. Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil Dommen efter Indstævntes subsidiære Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Det danske Kulkompagni, til Indstævnte, Edmond Frey & Co, Aktieselskab, med 400 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddel af 6 Februar 1929 købte de Sagsøgte, A/S Det danske Kulkompagni, af Sagsøgerne, Edmond Frey & Co A/S, 11/1200 Tons Renard Stück og/el Würfel Kul til en Pris af 21/6 pr Tons a 1000 kg Konnossementsvægt, cif god dansk Havn, nordligst Aarhus, 1½ d mere for god dansk Havn nord for Aarhus, men nordligst Frederikshavn, Baltcon Certeparti-Betingelser med Is-Klausul og 400 Tons daglig Losning, alt at levere pr S/S Lisbeth i Henhold til Certeparti, hvoraf Kopi vedlagdes Slutseddelen.

Ifølge Certepartiet skulde Damperen tidligst være lasteklar i Danzig — hvor Partiet skulde afskibes — den 16 Februar d A, og Befragteren skulde have Ret til at annullere Certepartiet, hvis ikke Skibet var lasteklar senest den 21 Februar d A.

Foruden den til S/S Lisbeth bestemte Ladning havde Sagsøgerne ogsaa solgt til de Sagsøgte Ladninger med to andre Dampere, og den 13 Februar maatte de tilskrive de Sagsøgte, at de saa sig nødsaget til at tage Forbehold med Hensyn til Leveringen af alle tre Ladninger, fordi den polske Regering paa Grund af den haarde Vinter og under Hensyn til det hjemlige Markeds Forsyning praktisk talt havde standset al Kuludførsel. Sagsøgerne tilføjede, at de skulde holde de Sagsøgte underrettet, saasnart der forelaa noget Nyt.

Herpaa svarede de Sagsøgte Dagen efter, at de ikke forstod, hvorfor Sagsøgerne tog Forbehold, men paa deres Side maatte de forbeholde sig at annullere Ladningen pr Lisbeth og en anden Damper Oscar, hvis disse Dampere ikke ankom til Lasteplassen indenfor de i Certepartiet angivne Annuleringsdata, medens de forsaavidt angik den 3die Ladning (Sosnovice Kul) havde en særlig i Slutseddelen indeholdt Annuleringsfrist.

Den 22 Februar skrev Sagsøgerne til de Sagsøgte, at dels den polske Regerings Indskrænkninger i Udførselstilladelsen, dels den Omstændighed, at Issituationen havde forværret sig saadan, at Dampere Lisbeth og Oscar laa indefrosne, bevirkede, at Afskibningen næppe kunde finde Sted før hen paa Foraaret. Imidlertid vilde Sælgerne være villige til at annullere de to nævnte Ladninger paa Betingelse af, at Køberne senest den 23 Februar gav Meddelelse om, hvorvidt de ønskede at annullere eller ej. Paa dette Brev svarede de Sagsøgte ikke, og den

11 Marts tilskrev Sagsøgerne da de Sagsøgte og meddelte dem, at de fra S/S Lisbeths Rederi havde faaet en Skrivelse, hvorefter Damperen stadig henlaa i Helsingborg, hvorfra den paa Grund af Issituationen ikke kunde gaa ud.

Den 19 Marts indløb et Brev fra de Sagsøgte, som næst at erklære sig indforstaaet med Annulationen af den pr S/S Oscar købte Ladning tillige annullerede Købet af Ladningen pr S/S Lisbeth under Henvi- ning til, at der stadig ikke var Udsigt til, at Lasten kunde blive af- skibet. Samme Dag svarede Sagsøgerne, at de for S/S Lisbeth ikke kunde indgaa paa at annullere Forretningen, da det nu var lykkedes at faa Udførelsesmulighederne i Stand, og Kullene var til Disposition i Danzig.

Den 21 s M meddelte Sagsøgerne, at Damperen den 19 Marts var afsejlet fra Helsingborg til Danzig og vilde kunne laste i Løbet af 3 Dage, saaledes at den vilde kunne holde sin Position til den 27, men samme Dag indløb der pr Bud fra de Sagsøgte en Skrivelse, hvori de definitivt fastholdt Annulationen.

Den 26 Marts tilskrev Sagsøgerne de Sagsøgte, at man saa sig nødsaget til at tvangssælge Ladningen for Køberens Regning og holde dem ansvarlig for mulig opstaaende Difference, hvorfor de samtidig henvendte sig til Varemægler Hilmer Henriksen med Anmodning om at foretage Tvangssalget. Efter offentlig Bekendtgørelse i Berlingske Tidende den 27 Marts tilbagekøbtes Partiet af Sælgerne den 30 s M til en Pris af 15/6 pr Ton. Mæglerens Nota over Tvangssalget udgjorde Kr 236,84.

Den 3 April tilskrev Sagsøgerne, de Sagsøgte og gjorde Krav paa Differencen, der, idet S/S »Lisbeth« havde indtaget ialt 1216 Tons, androg £ 364/16/0, og 4 s M svarede de Sagsøgte, at de ikke kunde anerkende Sagsøgernes Ret til at debitere dem for Difference og Om- kostninger, et Standpunkt de under 8 s M fastholdt efter at have mod- taget Mæglerens Regning.

Under denne Sag har Sagsøgerne derefter paastaaet de Sagsøgte dømt til at betale den nævnte Difference, £ 364.16.0, samt Mægler- omkostninger Kr 236,84 med Renter af disse Beløb 6 pCt p a fra Sa- gens Anlæg, den 17 April 1929, til Betaling sker. Idet Sagsøgerne har oplyst, at de den 2 April har videresolgt Ladningen for en Pris af 16/6 pr Ton, har de subsidiært nedlagt Paastand om, at Differencen beregnes til 5/6 pr Ton eller ialt £ 304.0.0.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Sagsøgerne gør gældende, at de Sagsøgte har været uberettiget til at annullere Handlen den 19 Marts. Hvis de vilde annullere, maatte de have gjort det i Tilslutning til Sagsøgernes Tilbud i Skrivelse af 22 Februar. I Stedet for har de ventet, til Prisen var faldet, og deres Køber paa sin Side havde annulleret Handlen. Hvis dette skulde være berettiget, vilde de have Adgang til at spekulere paa Bekostning af Sagsøgerne, der ikke kunde annullere overfor den polske Sælger.

De Sagsøgte hævder heroverfor, at deres ved Skrivelse af 19 Marts foretagne Annulation har været berettiget. Ved Slutsdødens Henvi-

ning til Certepartiet er dette gjort til en Del af Kontrakten, som ellers vilde mangle en saa væsentlig Bestemmelse som Leveringstiden. Men efter Certepartiets § 19 har Sagsøgerne — og altsaa ogsaa de Sagsøgte — Ret til at vente med at annullere, til Skibet er paa Lasteplassen. Før kan man heller ikke se, hvor stor Forsinkelsen bliver. De Sagsøgte gør herved opmærksom paa, at der ved en anden af de købte Ladninger («Sosnovice» Kul) var fastsat en bestemt Dato som yderste Frist for deres Annulationsret, hvad der bestyrker, at de i dette Tilfælde, hvor ingen tilsvarende Bestemmelse findes, har kunnet holde sig til Certepartiets Bestemmelse. At de Sagsøgte ikke Lørdag den 23 Februar har givet noget Svar paa Sagsøgernes Skrivelse af 22 s M har været fuldt berettiget. Svaret kunde nemlig kun blive en Gentagelse af de Sagsøgte i Skrivelse af 14 Februar tagne Forbehold. Annulationen er givet i rigelig god Tid. Skibet var først paa Lasteplassen den 26—27 Marts, og Annulationen er sket allerede den 19 Marts. Efter at de Sagsøgte ved Skrivelse af 14 Februar havde forbeholdt sig deres Ret til at annullere, har de kunnet forholde sig ganske roligt. Der er i dansk Ret ingen Pligt for Køberen til at sætte Frist, naar Sælgeren er i Mora. Sagsøgerne har derimod forsømt deres Pligt til at spørge de Sagsøgte, om de vilde annullere eller ikke.

Med Hensyn til den fordrede Erstatning gør de Sagsøgte subsidiært gældende, at Sagsøgerne ikke, som det var deres Pligt, har gjort, hvad de kunde for at begrænse Tabet. De kunde have annulleret Certepartiet og solgt Kullene i Polen til en bedre Pris. Det bestrides derhos, at Fremgangsmaaden ved Tvangssalget har været behørig.

Det er rigtigt — og bestrides heller ikke af Sagsøgerne — at Certepartiet for saa vidt udgør en Del af Kontrakten, som de Sagsøgte har været berettiget til at annullere Købet, naar Afskibning ikke kunde finde Sted til den i Certepartiet forudsatte Tid, men iøvrigt maa der ved Bedømmelsen af de Sagsøgte Ret til at annullere Købet ses ganske bort fra Spørgsmaalet om Sagsøgernes Ret til at annullere Certepartiet.

Som Isforholdene var paa den Tid, da Afskibningen skulde have fundet Sted, maatte de Sagsøgte saavel som Sagsøgerne regne med, at der vilde hengaa længere Tid, inden Ladningen kunde komme frem, hvilket ogsaa er udtrykkelig fremhævet i Sagsøgernes Skrivelse af 22 Februar. De Sagsøgte burde derfor, om end ikke allerede den 23 Februar saa dog i Løbet af nogle Dage have taget Standpunkt til, om Handlen skulde annulleres paa Grund af den da foreliggende Situation. Da dette ikke skete, maatte de Sagsøgte fremdeles være bundet ved Handlen, og en senere Annulation kunde først være berettiget, naar der var indtraadt en yderligere Forsinkelse, som man ikke havde kunnet regne med i Slutningen af Februar. Men det er i Virkeligheden den samme Situation, der har foreligget i hele det paagældende Tidsrum, og den den 19 Marts stedfundne Annulation maa under disse Omstændigheder betragtes som for sent afgivet, saaledes at Sagsøgerne har været berettigede til at kræve Handlen opfyldt.

Sagsøgerne har herefter Krav paa Erstatning for Handlens Op-hævelse. Med Hensyn til Erstatningens Fastsættelse bemærkes, at Fremgangsmaaden ved Mæglersalget efter det for Retten oplyste har

De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Af sigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 14 Februar 1922 lejede Sagsøgeren, Restauratør Rasmus Hansen Steensen, af Sagsøgte, Middelfart Byraad, ved dettes Udvalg for Marker og Skove den Middelfart Kommune tilhørende, i Middelfart Landsogn liggende Ejendom Kongebrogaarden. I Kontrakten hedder det:

»Udvalget udlejer til — — — Steensen den Middelfart Kommune tilhørende Ejendom »Kongebrogaarden« kaldet, med tilliggende Gaardsplads og Have Øst for Kongebrovejen og dens Fortsættelse, Bygningernes mur- og nagelfaste Tilbehør medfølger i Lejemaalet, og foruden de nuværende Bygninger skal opføres og færdiggøres den projekterede Pavillon, ligesom Restaurationsmøbler anskaffes og medfølger i Lejemaalet. Over dette Løsøre vil til Vedhæftning ved nærværende Kontrakt være at optage en Fortegnelse, hvori anføres de Priser, som Løsøret vil være at erstatte med i Tilfælde af Ødelæggelse eller Beskadigelse, dog svarer Lejeren ikke til den Forringelse, som Ælde og Slid ved forsvarlig Brug nødvendig medfører.

Lejemaalet er iøvrigt indgaaet paa følgende nærmere Vilkaar:

1.

Lejemaalet tager sin Begyndelse den 1 Juni d A, og det vedvarer, indtil det med $\frac{1}{2}$ Aars forudgaaende Varsel fra en af Siderne opsiges til Ophør den paafølgende 1 April, dog med den nærmere Bestemmelse, at Lejemaalet ikke fra nogen af Siderne skal kunne opsiges før til Ophør tidligst den 1 April 1932 — — — Senest et halvt Aar forinden 1 April 1932 skal Lejeren være berettiget til at forlange Lejemaalet forlænget yderligere i 10 Aar, altsaa til 1 April 1942, og fremsætter Lejeren saadant Forlangende, skal Betingelserne for det forlængede Lejemaal være ganske de samme som forud.

2.

Den aarlige Leje er fastsat til 10 pCt af Aars-Brutto-Indtægten af Restaurationen, dog mindst 6000 Kr aarlig — — —

Ved Bruttoindtægt skal forstaas ethvert Beløb, der betales eller krediteres for solgte Spise- og Drikkevarer, Cigarer m v uden Fradrag af nogen Art.

3.

Det Lejede, herunder de under Lejemaalet hørende Bygninger, overtages af Lejeren i god og forsvarlig Stand, og Lejeren er i Lejertiden pligtig at vedligeholde det Lejede i enhver Henseende, herunder Pumpeværk, Brønde, Kloak og andre Ledninger, Hegn, Vinduer og Ruder samt Bygningerne baade ind- og udvendigt, saaledes at det ved Lejemaalets Ophør kan afleveres i ligesaa god og forsvarlig Stand som

ved Modtagelsen. Lejeren er pligtig at holde Nødtørfthuse og W C Anlæg i ren og forsvarlig Stand.

4.

Lejeren har Ret til i den Udstrækning, han selv finder passende, at bortleje Værelser og Lokaler til Badegæster, dog at de egentlige Restaurationslokaler og Verandaen eller Terrassen mod Bæltet altid skal være tilgængelige for Restaurationsgæster, ligesom Lysthuse, Borde og Bænke skal stilles til Raadighed for Publikum, der medbringer Madkurve.

Lejeren er forpligtet til i Lejetiden at bo i Ejendommen og at holde Restaurationen aaben hele Aaret for Publikum.

— — — —

6.

Lejeren skal have Ret til paa det Lejede at anbringe Kiosker for Salg af Cigarer og Chokolade — — —

7.

Udvalget forbeholder sig Ret til, til selv eller ved dets Repræsentant at foretage Eftersyn paa Ejendommen til enhver Tid, og de Mangler, som da maatte skønnes at foreligge, er Lejeren pligtig at afhjælpe inden 4 Uger efter, at Eftersynet har fundet Sted.

— — — —

9.

Erlægges Lejeafgiften ikke til rette Forfaldstid, eller misligholder Lejeren i andre væsentlige Punkter Bestemmelserne i denne Kontrakt, er Byraadet berettiget til uden Opsigelse straks at fordre Lejemaalet hævet og ved nyt Lejemaal at disponere over det Lejede. Lejeren er i saa Fald pligtig til inden en ham af Byraadet forelagt Frist, der dog ikke maa være under 14 Dage, at fratræde og fraflytte det Lejede, hvorhos han bliver pligtig til at erstatte Kommunen de ved Lejemalets Afbrydelse i urette Tid paaførte Omkostninger og eventuelle Tab af Lejeindtægt for den tilbagestaaende Del af Lejetiden.

— — — —

10.

Ved Lejemalets Ophør er Lejeren pligtig til at stille sit Borgerskab og Bevilling til Byraadets Disposition til Erhvervelse af Bevilling og Borgerskab til den nye Lejer«.

I Henhold til Kontraktens § 12 stillede Sagsøgeren et Depositum til Sikkerhed for Opfyldelsen af hans Forpligtelser.

Sagsøgeren drev sin i Lejekontrakten omhandlede Virksomhed i Henhold til en ham af Amsraadet givet Bevilling, der gjaldt for Fem-aaret 1 Juni 1922 til 1 Juni 1927.

Fra 1 April 1925 indlemmedes Landsognet i Middelfart Købstad, uden at der i den Anledning fandt nogen Ombytning af Sagsøgerens Næringsadkomst Sted.

Da Tiden for Udløbet af Sagsøgerens Bevilling nærmede sig, ansøgte han i Henhold til Beværterloven af 29 Maruts 1924 § 21 Overbevillingsnævnet om Meddelelse af ny Bevilling. Saavel det sagsøgte

Byraad som Politimesteren og Bevillingsnævnet for Middelfart Købstad fraraadede imidlertid, at Sagsøgeren fik Bevillingen. Sagsøgeren forelagde Overbevillingsnævnet en Række anbefalende Udtalelser fra Foreninger og Enkelt personer, som havde været Gæster i hans Etablissement, og Overbevillingsnævnet udsatte derfor sin Afgørelse til et Møde i Juni 1927, hvorfor Sagsøgeren fik Tilladelse til at fortsætte Driften til 30 s M. Da Overbevillingsnævnet afslog Sagsøgerens Andragende, tilskrev Sagsøgte den 29 Juni 1927 Sagsøgeren saaledes:

»Da Middelfart Byraad har modtaget Meddelelse om, at Deres Bevilling til at drive Restauration i de af Dem af Middelfart Kommune lejede Lokaler ikke er bleven fornyet, og at Restaurationsholdet derfor afbrydes, saaledes, at De ikke efter denne Maanedes Udgang kan opfylde Deres Forpligtelser efter Kontraktens Post 4, tilkendegives det Dem herved, at De i Overensstemmelse med Bestemmelsen i Kontraktens Post 9 maa fraflytte og fratræde det Lejede, da De ellers i Henhold til Kontraktens Post 11 vil blive udsat ved Fogden paa Deres egen Bekostning.

Middelfart Kommunes Ret til Erstatning for Tab af Lejeindtægt og andre Tab, der maatte opstaa som Følge af Lejemaalets Afbrydelse, reserveres det at tage betalt af den af Dem for Kontraktens Opfyldelse deponerede Sikkerhed«.

Efter at Sagsøgeren ved underhaanden at forespørge paa Byfogedkontoret havde bragt i Erfaring, at Fogden vilde være sindet at tage en eventuel Udsættelsesbegæring til Følge, fraflyttede han det Lejede, idet han den 30 s M tilskrev Sagsøgte saaledes:

»Jeg tillader mig herved at meddele, at jeg som Følge af Autoriteternes Forhold overfor mig har set mig tvunget til i Dag at lukke min Forretning Kongebrogaarden, men at jeg protesterer mod det passerede og reserverer mig fuld Ret til Skadeserstatning«.

Under nærværende ved Retten for Middelfart m v forberedte Sag gør Sagsøgeren nu gældende, at Byraadet har været uberettiget til at standse hans Virksomhed som sket, og han paastaar sig derfor tilkendt en ved Rettens Skøn fastsat Erstatning, hvorhos han paastaar Byraadet kendt uberettiget til at tilbageholde et af ham deponeret Beløb paa 800 Kr og dømt til at refundere ham dels 1407 Kr 12 Øre, som han i den Tid, han drev Kongebrogaarden, under Protest har betalt i Vandafgift, dels 437 Kr 32 Øre, som han vil have betalt for meget i Leje. Af de to sidstnævnte Beløb samt af Erstatningen paastaar han sig tilkendt nærmere angivne Renter.

Byraadet procederer til Frifindelse, idet det under Henvisning til Kontraktens § 4 hævder at have været berettiget til at fordrø, at Sagsøgeren fratraadte det Lejede, da hans Bevilling ikke blev fornyet. Hvad det deponerede Beløb angaar, hævder Byraadet at have haft mere end tilsvarende Udgifter til Udbedring af Mangler ved det Lejede, for hvilke Sagsøgeren var ansvarlig, og Byraadet hævder endelig, at Sagsøgeren har været pligtig at betale den opkrævede Vandafgift, og at det er hans egen Fejl, hvis han har betalt det ommeldte Beløb, hvis Størrelse dog ikke paa det foreliggende Grundlag erkendes, for meget i Leje.

Hvad nu først angaar Hovedspørgsmaalet: Berettigelsen af Sagsøgerens Fjernelse fra Kongebrogaarden, hævder Sagsøgeren i første Linie, at Byraadet ikke kan gøre nogen Ret gældende mod ham paa det Grundlag, at det blev ham umuligt at fortsætte Driften af Restaurationen, eftersom det var Byraadets egen Skyld, at hans Bevilling ikke blev fornyet. Sagsøgeren har herved nærmere anført, at den egenlige Grund til, at Bevillingen nægtedes ham var, at Byraadet fortrød at have indrømmet Sagsøgeren Uopsigelighed i 20 Aar, at Byraadet alene derfor ikke anbefalede hans Andragende, at Byraadet faktisk beherskede Bevillingsnævnet, og at Overbevillingsnævnet efter den før citerede Bestemmelse i Beværterloven af 1924 ikke kunde meddele Sagsøgeren Bevilling, naar Bevillingsnævnet modsatte sig dette.

Af en under Sagen fremlagt Erklæring fra Overbevillingsnævnet fremgaar imidlertid, at dette, hvorledes end Spørgsmaalet om dets Kompetence til paa omhandlede Punkt at gaa imod Bevillingsnævnet rettelig maa besvares, i al Fald selv har anset sig for beføjet hertil under Hensyn til, at det drejede sig om »Fornyelse« af en Bevilling. Der maa saaledes gaas ud fra, at Overbevillingsnævnet har afslaaet Sagsøgerens Andragende ud fra Nævnets egne Overvejelser, og der vil følgelig ikke kunne paalægges Byraadet noget Ansvar for Bevillingens Nægtelse.

I anden Række har Sagsøgeren gjort gældende, at han i Virkeligheden havde en af Overbevillingsnævnet uafhængig Ret til at fortsætte Restaurationsvirksomheden til 1 April 1930, idet hans af Amtsrådet udstedte Bevilling ved Landsognets Indlemmelse burde været ombyttet med en af Købstadens Autoriteter meddelt tilsvarende, der skulde gælde i 5 Aar fra Indlemmelsen. Der savnes imidlertid Føje til at antage, at Sagsøgerens Bevilling kunde være forlangt ombyttet med en Bevilling, der gjaldt længere Tid ud i Fremtiden end den Sagsøgeren af Amtsrådet meddelte.

Da der maa gives Byraadet Medhold i, at Forudsætningerne for Lejemaalet er bortfaldet ved, at Sagsøgeren ikke længere kan drive Restaurationsvirksomhed paa det Lejede, og da der efter Proceduren ikke er Spørgsmaal om at bygge noget Ansvar for Byraadet paa Bestemmelsen i Kontraktens § 9 om 14 Dages Fristen, kan Byraadet ikke anses pligtigt at yde Sagsøgeren nogen Erstatning for hans Fjernelse fra Kongebrogaarden.

Hvad derimod Tilbageholdelsen af de 800 Kr angaar, er det ikke paa behørig Maade godtgjort mod Sagsøgerens Benægtelse, at denne har efterladt det Lejede i en saadan Stand, at Byraadet har været berettiget til at lade de paagældende Istandsættelser foretage for hans Regning. Raadet kan saaledes ikke være beføjet til at tilbageholde det omhandlede Depositum.

Hvad Vandafgiften angaar, er det uomtvistet, at Sagsøgeren i den Tid, for hvilken han har betalt Afgiften, har faaet Vand fra det kommunale Vandværk, og han har ikke oplyst nogen Hjemmel til desuagtet at fritage ham for Erlæggelse af Afgiften herfor. Sagsøgerens Paastand vil saaledes paa dette Punkt ikke kunne tages til Følge.

Til Støtte for Paastanden med Hensyn til de 437 Kr 32 Øre gør

Sagsøgeren gældende, at dette Beløb er 10 pCt af den Indtægt, Sagsøgeren i Aarene 1924—26 har haft ved Udlejning af Værelser, og at Indtægten herved ikke skulde indgaa i den Bruttoindtægt, af hvilken Lejen til Byraadet ifølge Kontraktens § 2 skulde beregnes.

Det er imidlertid uomtvistet, at Sagsøgeren ved Lejens Erlægelse ikke har specificeret den af ham opgivne Indtægt, af hvilken han uden Reservation har indbetalt de 10 pCt, og at Byraadet saaledes ikke har kunnet se, at en Del af denne var medtaget med Urette. Byraadet vil allerede som Følge heraf ikke kunne dømmes til at tilbagebetale det heromhandlede Beløb.

I Sagsomkostninger findes Sagsøgeren at burde betale Byraadet 400 Kr.

T i r s d a g d e n 3 D e c e m b e r .

Nr 61/1929. **Grosserer Thorald Müller** og Enkefru **Annette Maag** (F Bülow)

mod

Aktieselskabet De forenede Granitbrud, Sandstensbrud og Stenhuggerier paa Bornholm (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at betale Appellanterne et Provisionsbeløb.

Østre Landsrets Dom af 17 Januar 1929: De Sagsøgte, A/S De forenede Granitbrud, Sandstensbrud og Stenhuggerier paa Bornholm, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Grosserer Thorald Müller og Enkefru Annette Maag i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

T h i k e n d e s f o r R e t :

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Grosserer Thorald Müller og Enkefru Annette Maag, een for begge og begge for een, til Indstævnte, Aktieselskabet De for-

enede Granitbrud, Sandstensbrud og Stenhuggerier paa Bornholm, med 300 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Skøde af 21 December 1917, tinglæst 10 Januar 1918 købte Arkitekt James Maag og Grosserer Thorald Müller, der i Forening drev Stenhuggerivirksomhed i København, samt Købmand A P Funk af Nexø en Parcel af Matr Nr 337 fx af Nexø Købstads Markjorder, hvorpaa det saakaldte »Frederiks Stenbrud« var beliggende. Køberne blev lodtagne i Eiendommen, de to førstnævnte med Halvdelen og Funk med den anden Halvdel, hvilke Andele senere reduceredes til 5 Tolvtedele, efter at den antagne Driftsleder var indtraadt som medejendomsberettiget for $\frac{1}{6}$; Køberne udnyttede i nogle Aar Stenbrudet, navnlig ved Byggeforetagender og Leverancer til saadanne gennem den af Maag og Müller drevne Virksomhed.

I Begyndelsen af Aaret 1922 indledes der Forhandlinger om en Sammenslutning af den bornholmske Stenindustri, bl a ved Erhvervelse for Sammenslutningen af det heromhandlede Stenbrud, og den 11 Juli 1922 vedtoges der med Hensyn hertil paa Maag & Müllers Kontor en foreløbig Overenskomst mellem dem og Repræsentanter for Sammenslutningen, hvori det bl a hedder:

»2) Maag & Müller afstaar deres Part i Nexø Sandstensbruddet Kr 10 000. — —

3) Maag & Müller og Efterfølgere indsender som hidtil deres Forespørgsler til Selskabets Kontor paa Bornholm og arbejder bedst muligt for Afsætningen af Sandstenen. Som Ækvivalent for Maag og Müllers Rettigheder ellers over Sandstensbruddet ydes samme Firma og Efterfølgere 5 pCt af de første Kr 50 000, Bruttoafsætning og 3 pCt af Resten fra Sandstensbruddet at opgøre og betale efter hvert Aars Regnskabsafslutning. Dette gælder Bygningsarbejder og Raasten.

4) Selskabet har Ret til at afgive Tilbud paa Sandstensarbejder fra dets Kontor paa Bornholm til Forespørgerne, men maa ikke etablere Kontor for Bygningsarbejder i Sandsten i København og ikke optræde som Konkurrenter i Sandsten ved Licitationer .

5) Denne Overenskomst er uopsigelig fra Selskabets Side i 25 Aar fra Dato. Listed Værket holdes udenfor denne Kontrakt.

6) For Herr Vald Lunds Arbejde som Bestyrer af dette Værk skal Maag & Müller afgive til ovennævnte Selskab 5 pCt af de første Kr 50 000 Omsætning og 2 pCt af den yderligere Omsætning.

København, den 11 Juli 1922.«

I September s A gik Handlen endelig i Orden, idet Maag & Müller samt den da afdøde Funks Arvinger ved Skøde af 5 September 1922 solgte den ovennævnte Ejendom til det i Løbet af Sommeren dannede Aktieselskab De forenede Granitbrud, Sandstensbrud og Stenhuggerier paa Bornholm i Rønne for en Købesum af 5600 Kr, hvoraf 2800 Kr tilfaldt Maag & Müller, hvorhos disse ved et samme Dag udstedt Doku-

ment overdrog samme Selskab alle deres »øvrige Ejendele og Rettigheder i Frederiks Stenbrud og Stenhuggeri« for en Købesum af 7200 Kr. Samtidig oprettedes mellem Maag & Müller og Aktieselskabet følgende, den 5 og 7 September daterede, Overenskomst:

»Efter at D'Hrr James Maag og Thorald Müller i Dag ved Skøde og Overdragelsedokument har overdraget deres Andel i Frederiks Stenbrud og Stenhuggeri til Aktieselskabet De forenede Granitbrud og Stenhuggerier ved Rønne indgaas herved mellem de samme Parter følgende

O v e r e n s k o m s t .

D'Hrr Maag & Müller og Efterfølgere, altsaa Firmaet Maag & Müller, erholder en Provision af 5 pCt af de første 50 000 Kr Bruttoafsætning af færdige Bygningsarbejder og Raasten, der udgaar fra Sandstensværket. Af Bruttoafsætningen over 50 000 Kr ydes en Provision af 3 pCt. Provisionen afgøres og betales efter hvert Aars Regnskabsafslutning.

D'Hrr indsender som hidtil Deres Ordre efter forud indhentet Tilbud eller efter Regning og forpligter sig til at arbejde bedst muligt for Afsætningen.

Aktieselskabet maa ikke etablere Kontor for Bygningsarbejde i Sandsten i København og ikke optræde som Konkurrenter ved Licitationer angaaende Bygningsarbejder i Sandsten.

Tilbud paa Sandstensarbejder efter Forespørgsel til Kontoret paa Bornholm staar det Aktieselskabet frit for at afgive.

— — —
Denne Overenskomst er uopsigelig fra Aktieselskabets Side til den 11 Juli 1947. Af Hensyn til Stemplingen skønnes den aarlige Ydelse ikke at ville overstige 4000 Kr.«

I Aaret 1923 optog Maag & Müller Stenhuggermester Krag i deres Forretning, ifølge Interessentskabskontrakten saaledes, at Overenskomsten med De forenede Granitbrud holdtes udenfor Interessentskabet og skulde tilhøre Maag & Müller personlig. Interessentskabet registreredes den 29 November 1923 i Handelsregistret for København under Navnet »Firmaet Maag, Müller & Krag« og fortsattes, efter at Arkitekt Maag i Aaret 1924 var afgaaet ved Døden, af de to andre Interessenter, indtil det den 16 Januar 1925 traadte i Likvidation og derefter ophørte med al Forretningsvirksomhed.

I Henhold til den citerede Overenskomst af 5 og 7 September 1922 var der for Aarene 1923 og 1924 udbetalt Maag og Müller i Provision henholdsvis 2859 Kr 51 Øre og 5403 Kr 22 Øre, hvorimod Aktieselskabet under Henviisning til den i Begyndelsen af Aaret 1925 indtraadte Likvidation og dermed fulgte Ophør af Firmaets Handelsvirksomhed har nægtet at udbetale den for Aaret 1925 opgjorte Provision, 1464 Kr 78 Øre.

Idet Sagsøgerne, Grosserer Thorald Müller og Arkitekt Maags i uskiftet Bo hensiddende Enke Annette Maag, hævder, at denne Nægtelse er uberettiget, paastaar de under denne Sag de Sagsøgte, A/S De forenede Granitbrud, Sandstensbrud og Stenhuggerier paa Bornholm, tilpligtet at betale det nævnte Provisionsbeløb for Aaret 1925, 1464 Kr

78 Øre, med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 20 November 1928. De Sagsøgte paastaar sig frifundet.

Til Støtte for deres Paastand har Sagsøgerne gjort gældende, at Interessenterne Maag & Müller forinden Salget til Aktieselskabet gennem deres Stilling som Medejere af Sandstensbrudet faktisk havde en Monopolstilling med Hensyn til Leverancer fra dette af Bygningsarbejder i Sandsten og af Raasten hertil, og at det var som Vederlag for Opgivelsen af denne Særstilling, at der i Forbindelse med Salget af Stenbrudet og som Supplement til Købesummen for deres Andel heri ved Overenskomsten af 5 og 7 September 1922 tillagdes dem den deri nærmere angivne Provision af Bruttoomsætningen af færdige Bygningsarbejder og af Raasten. De har herved henvist til, at denne Opfattelse stemmer med Udtrykkene i den citerede Del af den foreløbige Overenskomst af 11 Juli 1922, hvorved ogsaa Overenskomsten af 5—7 September s A rigtig forstaaet stemmer, samt yderligere hævdede, at det netop under Salgsforhandlingerne fra Maag & Müllers Side var Meningen at sikre sig personlig en af Firmaets fremtidige Bestaaen og Virksomhed uafhængig Ret til Provision, hvorfor de ogsaa holdt denne Ret udenfor den senere Interessentskabskontrakt med Krag, samt at Aktieselskabet, hvis Overenskomsten ikke opfattes saaledes, intet Vederlag af Betydning har ydet for Opgivelsen af deres Særstilling og det Sandstensbrudet ved deres tidligere Virksomhed tilførte Marked.

De Sagsøgte har derimod gjort gældende, at Provisionen, overensstemmende med Overenskomstens Ordlyd, blev tillagt Firmaet Maag & Müller som saadant og som Vederlag for de Forpligtelser, de ved Overenskomsten paatog sig til at arbejde bedst mulig for Afsætningen fra Sandstensbrudet med Hensyn til Bygningsarbejder og færdige Raasten, og at Retten til Provision derfor efter sin Beskaffenhed maa bortfalde ved Ophøret af Firmaet og dets Virksomhed. De har yderligere henvist til, at det ved Overenskomsten var Meningen fra Selskabets Side at sikre sig, at Firmaet faktisk vedblev at fungere som Hovedrepræsentanter for Aktieselskabet i København, hvorfor Selskabet ogsaa ved Overenskomsten forpligtede sig bl a til ikke at oprette noget Kontor for Bygningsarbejder i Sandsten i København, men at Oprettelsen af en ny Repræsentation i København nu bliver nødvendig, saaledes at Selskabet paa Grund af de dermed forbundne Omkostninger ingen Formuefordel indvinder ved Bortfaldet af Provisionsforpligtelsen.

Efter de for Landsretten afgivne Forklaringer og iøvrigt foreliggende Oplysninger maa det nu vel antages, at begge de nævnte Hensyn, saavel til Opgivelsen af Maag & Müllers tidligere Særstilling og dertil knyttede Forretningsinteresser som til deres fremtidige Tilknytning til og Virksomhed for Aktieselskabet, har været bestemmende for Fastsættelsen af den ovennævnte Provision. Efter den Maade, hvorpaa Ydelsen af Provisionen, uopsigelig fra Selskabets Side i 25 Aar, er bestemt og knyttet til Firmaet Maag & Müller eller Efterfølgere, findes det imidlertid at være en Forudsætning for Ydelsen, at Firmaet som saadant vedblev at bestaa og driver Forretningsvirksomhed og arbejder for Selskabet, og da nu denne Forudsætning er

bristet, og Retten til Provision, forsaavidt den er bestemt under Hensyn hertil, i hvert Fald maa være bortfaldet, samt da der herefter intet Holdepunkt haves for Tilkendelsen af nogen Godtgørelse for, saalidt som for Bestemmelsen af den ved Afstaaelsen opgivne til forretningsmæssige Interesser knyttede Særstilling og det dertil hørende Marked, findes der allerede herefter ikke paa det foreliggende Grundlag at kunne tilkendes Sagsøgerne nogen Del af det ommeldte Provisionsbeløb.

Som Følge heraf vil de Sagsøgte være at frifinde for Sagsøgernes Tiltale.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at kunne ophæves.

Nr 83/1929. Grosserer **Albert Svendsen** (Gelting)

mod

Direktoratet for Københavns Skattevæsen (Trolle),

betræffende Omfanget af den Appellanten paahvilende Skatteforpligtelse for Skatteaarene 1921—22 og 1922—23.

(Sagen behandlet skriftligt).

Østre Landsrets Dom af 8 Marts 1929: Sagsøgte Grosserer Albert Svendsen bør til Sagsøgerne Direktoratet for Københavns Skattevæsen betale 24920 Kr 90 Øre med Renter af 17536 Kr 00 Øre $\frac{1}{2}$ pCt maanedlig for hver paabegyndt Kalendermaaned fra den 31 Januar 1929. Saa bør Sagsøgte og til Sagsøgerne betale Sagens Omkostninger med 600 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanten frafaldet den Indsigelse, at Skatteraadets Forhøjelse af hans Indtægt var ugyldig som foretaget efter den i Loven foreskrevne Tidsfrist.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den herefter foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler

Appellanten, Grosserer Albert Svendsen, til Indstævnte, Direktoratet for Københavns Skattevæsen, med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Skrivelse af 4 Juli 1922 meddelte Direktoratet for Københavns Skattevæsen til Grosserer Albert Svendsen, at Direktoratet, da det havde Grund til at antage, at hans Indkomst for Aarene 1920 og 1921 havde overstegtet de ved Ligningen for disse Skatteaar ansatte Beløb, henholdsvis 20 000 Kr og 0 Kr, agtede til Skatteraadet at indstille, at disse Ansættelser forhøjes, og samtidig at indstille, at ogsaa hans for de to nævnte Skatteaar ansatte Formuebeløb henholdsvis 1 300 000 Kr og 1 000 000 Kr forhøjedes. I samme Skrivelse blev Grosserer Svendsen opfordret til, i Overensstemmelse med § 23, 3 Stk i Lov af 18 April 1910 om Indkomstskat til Københavns Kommune jfr § 9, 3 Stk i kgl Anordning af 5 Maj 1913 angaaende Skatteligningen til København, i Løbet af 8 Dage at fremsende en Redegørelse for hans Indkomst og Formue i de nævnte Aar.

Den 10 August s A meddelte Skattedirektoratet Grosserer Svendsen, at Skatteraadet havde forhøjet den af Ligningsmændene foretagne Ansættelse af hans Indtægt for Skatteaaret fra 1 April 1921 til 31 Marts 1922 fra 20 000 Kr til 300 000 Kr. Men den 23 s M anmodede Grosserer Svendsen Direktoratet om, at Skatteraadets Ansættelse maatte blive taget under fornyet Overvejelse, idet han ikke var tilfreds med den foretagne Ansættelse.

Skatteraadet ansatte imidlertid Grosserer Svendsen for Skatteaarene 1921/22 og 1922/23 som skattepligtig efter en Indkomst af henholdsvis 300 000 Kr og 200 000 Kr og efter en Formue af henholdsvis 1 300 000 Kr og 1 400 000 Kr.

I Skrivelse af 28 August 1923 androg Grosserer Svendsen nu om Henstand med Betalingen af de ham paa Grund af Skatteraadets fornævnte Forhøjelse af hans Indkomst- og Formueansættelser yderligere paalignede Skatter, indtil Landsoverskatteraadet, hvortil de paagældende Skatteansættelser nu var paaklagede af Grosserer Svendsen, havde afsagt Kendelse i Sagen. Og ved Skrivelse af 25 Oktober s A meddeltes der Grosserer Svendsen den ønskede Henstand paa Betingelse af, at de Skattebeløb, som han ved Landsoverskatteraadets Kendelse maatte blive tilpligtet at erlægge, saavel for Kommuneskattens som for Statsskattens Vedkommende forrentedes med lovhjemlede Renter.

Ved Kendelse af 7 November 1924 afsagt af Landsoverskatteraadet nedsattes den Grosserer Svendsen af Skatteraadet paalignede Indkomst for de to nævnte Aar til henholdsvis 74 447 Kr og 0 Kr, medens Formueansættelserne for Skatteaaret 1921/22 forhøjedes til 1 450 000 Kr og for Skatteaaret 1922/23 nedsattes til 1 300 000 Kr.

I Skrivelse af 22 Oktober 1925 besværede Grosserer Svendsen sig

over den ved Landsoverskatteraadets Kendelse foretagne Ansættelse, bl a af hans Indkomst for Aaret 1921/22 og androg om, at det ved en Genoptagelse af denne Sag og den ved Kendelsen foretagne Ansættelse af hans Formue for Skatteaaret 1922/23 maatte blive ham tilladt at fradrage nogle, ikke tidligere opgivne Tab. Men ved Landsoverskatteraadets Skrivelse af 29 November 1926, meddeltes det ham, at Raadet ikke fandt tilstrækkelig Anledning til at imødekomme hans Andragende.

Efter at have modtaget dette Afslag fra Landsoverskatteraadet har Grosserer Svendsen bl a i April 1926 og i Juli 1927 til Direktoratet for Københavns Skattevæsen indgivet Andragender om Henstand med Betaling af de ham for Skatteaarene 1921/22 og 1922/23 yderligere paalignede personlige Skatter, der for Indkomsten og Formuen for 1921/22 udgør 17 661 Kr 12 Øre, hvoraf 125 Kr 12 Øre udgør Kirkebidrag og Præstепenge, og for Formuen for 1922/23 udgør 4713 Kr 57 Øre, og har senest den 1 Februar 1927 ansøgt Finansministeriet om at faa Indkomstbeløbet nedsat fra 74.447 Kr til 24 418 Kr eller i al Fald faa eftergivet det Skattebeløb, der forlanges udover hvad der svarer til en skattepligtig Indkomst af 24 448 Kr. Men dette Andragende afslog Ministeriet ved Skrivelse af 15 December 1927. Den 15 December 1928 betalte Grosserer Svendsen — efter at Sagen var overgivet til Inkassation — et Beløb af 4713 Kr 57 Øre til Afbetaling paa Restancen for 1922/23, men har ikke betalt skyldige Renter af dette Beløb, ligesom det ikke har været muligt at formaa ham til at berigtige den øvrige Skyld.

Direktoratet for Københavns Skattevæsen har derfor under denne Sag paastaet Grosserer Albert Svendsen dømt til at betale følgende Skattebeløb:

Rest paa personlig paalignede Skatter for Skatteaaret 1921/22	17 661 Kr 12 Ø
Renter af dette Beløb — bortset fra de deri indeholdte kirkelige Afgifter — hvilket vil sige Renter af 17 536 Kr beregnet til 31 Januar 1929.....	5 897 — 60 —
Renter indtil 1 December 1928 af det fornævnte den 15 December 1928 indbetalte Beløb paa 4713 Kr 57 Øre	1 362 — 18 —
	ialt.... 24 920 Kr 90 Ø

Færdig fra Trykkeriet den 18 December 1929.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 26

Tirsdag den 3 December.

hvorhos der, ved Betaling efter den 31 Januar 1929, yderligere paastaas Renter af 17 536 Kr med $\frac{1}{2}$ pCt maanedlig for hver paabegyndt Kalendermaaned fra 31 Januar 1929 at regne. Sagsøgte Grosserer Svendsen, har principalt paastaaet sig frifundet, idet han navnlig har gjort gældende, at de omhandlede Skattebeløb, der ifølge Anordning Nr 141 af 5 Maj 1913 § 13 og Anordning Nr 335 af 20 Juli 1922 § 11 var forfaldne henholdsvis den 1 April 1922 og den 1 April 1923, ifølge Lov af 22 December 1908 er forældede henholdsvis den 1 April 1927 og den 1 April 1928, og at Renterne, naar Hovedstolen er forældet, ogsaa er forældede. Han har derhos endvidere hævdet, at den af Skatteaaret foretagne Forhøjelse af Indkomstskattebeløbet for 1921/22 maa være ugyldig, da Forhøjelsen først er sket ifølge Meddelelse fra Skattedirektoratet af 4 Juli 1922 og altsaa først er sket efter Udløbet af det Skatteaar Ansættelsen vedrørte, og derfor er sket for sent i Henhold til Bestemmelserne i § 9, 3die sidste Stykke, i Anordning af 5 Maj 1913. Subsidiært har Sagsøgte paastaaet sig frifundet mod at betale 5973 Kr 64 Øre. Til Støtte for sin subsidiære Paastand har Sagsøgte anført, at Landsoverskatteraadets Kendelse af 7 November 1924 hvad Indkomstbeløbet for Skatteaaret 1921/22 angaar er urigtig. Differencen mellem den af ham selvangivne Indtægt af 20 000 Kr, af hvilken den forlængst er betalt Skat, og den af Landsoverskatteraadet fastsatte Skatteindkomst af 74 447 Kr 68 Øre skyldes for en væsentlig Del, at Landsoverskatteraadet ikke har villet anerkende Sagsøgtes Berettigelse til at fradrage et Tab paa Aktier i Nordisk Konserverfabrik stort 49 999 Kr med Hensyn til hvilket Forholdet er følgende:

I Aaret 1916 tegnede Sagsøgte 100 000 Kr Aktier i det fornævnte Aktieselskab. Af Beløbet overtoges 50 000 Kr straks af en af Aktieselskabets Stiftere. Samtidig afsluttede Sagsøgte med Aktieselskabet 2 Kontrakter. Ifølge den ene solgte han til Selskabet 300 Jærnbanevagnsladninger Salt og ifølge den anden forpligtede Aktieselskabet sig til at købe hos ham hele deres fremtidige Forbrug af Salt. Til Grund for sin Kendelse har Landsoverskatteraadet lagt den Betragtning, at Tegningen af Aktiebeløbet fandt Sted for at sikre Sagsøgte en

*) Skal være »skattepligtig Indkomst«.

varig Indflydelse paa Selskabets Drift for derigennem at forøge hans Forretningsfortjeneste.

Sagsøgte gør derimod gældende, at Tegningen af Aktiebeløbet var en Betingelse fra Aktieselskabets Side for at indrømme ham den overordentlig vidtgaende og for ham meget betydningsfulde Leverance. De 50 000 Kr Aktier beholdt Sagsøgte og afskrev dem først i 1920 som værdiløse.

Sagsøgte mener herefter at maatte være berettiget til i sin Indkomstansættelse for Skatteaaret 1921/22 at fradrage det Tab, han har haft paa disse Aktier under Paaberaabelse af, at Afslutningen af Kontrakterne og Tegningen af Aktierne maa ses som en enkelt afsluttet Forretning, og at det Tab, som han har haft paa Aktierne, maa indgaa som Led i Afviklingen af denne Forretning.

Da Bestemmelserne i den af Sagsøgte omtalte Anordnings § 9 alene maa anses som en Kompetenceregulering for Skatteraadet og ikke kan have nogen Betydning, naar Landsoverskatteraadet træder til, uanset om Sagen er indbragt for Landsoverskatteraadet som en Ankesag fra vedkommende Skatteydners Side eller paa anden Maade, kan der ikke tages noget Hensyn til Sagsøgtens Indsigelse paa dette Punkt.

Heller ikke kan Retten anse Skattekravet som forældet. Da Sagsøgte selv søgte og fik Henstand med Betaling af Skatten, indtil Landsoverskatteraadets Afgørelse forelaa, kan Retten ikke opfatte Skattekravet som forfaldet før den endelige Kendelse forelaa.

Spørgsmaalets Afgørelse beror herefter paa, om Sagsøgte med Rette kan fradrage Tabet paa de ommeldte Aktier i sin skattepligtige Indkomst.

Det er under Sagen ikke oplyst, hvorvidt der har været Udbytte af disse Aktier i de forløbne 4 Aar eller hvilken Kurs Aktierne har haft i dette Tidsrum.

Da Sagsøgte ikke en passende Tid efter Tegningen af Aktiebeløbet har solgt eller ses at have gjort Forsøg paa at sælge de ommeldte Aktier og ikke har godtgjort, at der i de følgende 4 Aar ikke har været Lejlighed for ham til at sælge dem, kan Retten ikke gaa ud fra, at Tegningen af Aktiebeløbet udelukkende af Sagsøgte har været betragtet som et nødvendigt Led i Sagsøgtens Kontraktforhold med Selskabet og Sagsøgte kan derfor ikke ud fra denne Betragtning anses berettiget til at afskrive det af ham i 1929 konstaterede Tab paa de ommeldte Aktier som Driftstab.

Herefter vil der være at give Dom efter Sagsøgernes Paastand.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde betale Sagsøgerne med 600 Kr.

Nr 199/1929. Forsikringsaktieselskabet »Haand i Haand« (David)
 m o d
 Sagfører M Andersen (Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om Omfanget af Appellantens Forpligtelse i
 Henhold til en Ansvarsforsikring.

Østre Landsrets Dom af 21 Juni 1929: De Sagsøgte, Forsikringsaktieselskabet Haand i Haand, bør til Sagsøgeren, Sagfører M Andersen, betale de paastævnte 2322 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 4 Maj 1929, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 200 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Forsikringsaktieselskabet Haand i Haand, til Indstævnte, Sagfører M Andersen, med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Højesterets Dom af 10 December 1928, der stadfæstede Vestre Landsrets Dom af 8 November 1927, dømtes Sagfører M Andersen. Aalborg, til at betale Proprietær R G Hansen 20 000 Kr med Renter 5 pCt p a fra den 24 Marts 1927 samt Omkostninger for Landsretten 800 Kr og for Højesteret 500 Kr som Erstatning i Anledning af, at Hansen havde maattet gaa fra en Gaard, hvis Salg Andersen havde ordnet, idet denne ikke havde gjort opmærksom paa, at en Panthaver paa Grund af Restance havde begæret Udlæg og havde krævet en stor Udbetaling paa sit Laan, hvilket Hansen ikke kunde præstere.

Sagfører Andersen havde den 22 December 1924 i Forsikringsaktieselskabet Haand i Haand ved Police Nr 578 forsikret sig for 20 000 Kr for det Erstatningsansvar, der eventuelt maatte komme til at paahvile ham overfor Tredjemand ved Udøvelsen af hans Hverv som Sagfører. saaledes at Selskabet iøvrigt i Henhold til Policens § 7 udover Erstat-

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Ifølge Sagens Oplysninger havde Landevejens Kørebane en Bredde af 4,50 m, hvorhos der langs Vejbanens østre (venstre) Side fandtes en Gangsti, der var 1,50 m bred.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde, samt idet de Højesteret forelagte ny Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Appellanten vil derhos have at betale den for Højesteret for Indstævnte beskikkede Sagfører Salær m m som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Højesteretssagfører Fich betaler Appellanten, Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring i Salær for Højesteret 200 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 9 Kroner 20 Øre.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 11 December 1927 Kl ca 7³/₄ Eftermiddag kørte Sagsøgte, Fodermester Johan Fischer ad Landevejen gennem Nørre Søby. Foran ham gik paa Vejen i dennes højre Side tre Personer Side om Side; de to af dem trak Cykler, medens den tredie, Gaardejer Hans Madsen af Nørre Søby, gik yderst og omtrent i Vejbanens Midte. Idet Fischer, der havde en stærkt lysende Lygte paa Cyklen, bagfra vilde passere uden at have givet Klokkesignal, gjorde Madsen — der maa antages at være blevet forskrækket ved det bagfra kommende Lys — et Spring eller Skridt ud til venstre, hvorved han tumlede imod Fischers Cykel med det Resultat, at begge faldt. Madsen fik et blødende Saar i Ansigtet, men syntes iøvrigt ikke at have lidt Skade og gik til sit Hjem, hvor han gik ind i Stalden og tændte Lys, men kort efter blev fundet, siddende bevidstløs paa Gulvet. Han blev indlagt paa Sygehus, hvor han laa fra den 12 til den 20 s M, hvorefter han var sengeliggende i sit Hjem indtil den 31 Marts 1928.

I Henhold til en Række foreliggende Lægeudtalelser maa det antages, at Madsen er lidende af en organisk Hjernelidelse, der hænger sammen med en Contusion af Hjernen opstaaet ved Ulykkestilfældet og mulig paavirket af et forhaandenværende Anlæg til Aareforkalkning. Han, der inden Ulykken selv ledede Driften af sin Gaard og kunde udføre alt Arbejde, kan nu intet saadant udrette; hans Tab af Arbejdsevne er anslaaet til ca 90 pCt.

Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring, hvori Madsen havde tegnet Forsikring, har i Anledning af det passerede udbetalt ham en Erstatning

af ialt 5038 Kr 95 Øre og har derefter under nærværende ved Retten for Børgense Købstad m v forberedte Sag paastaaet Fischer dømt til at betale nævnte Beløb med nærmere angivne Renter under Henviſning til, at Forsikringsselskabet ifølge Policen er indtraadt i Tilskadekomnes Ret mod Skadevolderen, samt under Anbringende af, at Fischer har forarsaget Skaden ved Uagtsomhed, bl a ved Undladelse af at give Signal før Forbikørslen og derfor maa være ansvarlig for Ulykkestilfældets Følger.

Sagsøgte procederer til Frifindelse, idet han hævder, at han har kørt med forsvarlig Fart og saaledes, at han vilde køre uden om Madsen i rigelig Afstand fra denne, hvorfor Ulykken kun skyldes Madsens Spring ind paa Cyklen.

Under Sagen er der afgivet Partsforklaring af Fischer og Vidneforklaring bl a af Madsen, hvorhos Madsens to Ledsagere er afhørt til en Politirapport.

Efter alt foreliggende maa Retten finde, at Skylden for det paserede alene kan lægges paa Madsen selv, og Frifindelsespaastanden vil saaledes være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Forsikringsselskabet have at betale Fischer med 300 Kr.

Torsdag den 5 December.

Nr 282/1929.

Rigsadvokaten

mod

Carl Daniel Edgar Franck (Fenger),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden og Bedrageri.

København's Byrets Dom af 9 Juli 1929: Repræsentant Carl Daniel Edgar Franck bør straffes med Forbedringshusarbejde i et Aar. Tiltalte bør derhos betale Sagens Omkostninger, deriblandt Salær til den beskikkede Forsvarer, Overretssagfører I Kalko, 100 Kr, samt inden 15 Dage fra Dato 189 Kr til Dansk Electroclock, Vesterbrogade Nr 29.

Østre Landsrets Dom af 11 Oktober 1929: Byrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 18 Maaneder. Tiltalte Carl Daniel Edgar Franck betaler Sagens Omkostninger for Landsretten, derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer, Overretssagfører J Kalko, 80 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret af det offentlige, som har paastaaet Sagen hjemvist til Landsretten til Paa-

kendelse af Interneringspaastanden eller paakendt af Højesteret i Overensstemmelse med den for Landsretten nedlagte Paastand.

Uanset at Tiltale — som det for Højesteret er oplyst uden at Sagen forinden har været forelagt Statsadvokaten — er rejst i første Instans ved Byretten til Straf, findes Anklagemyndighedens Interneringspaastand at burde være taget under Paakendelse af Landsretten, hvis Dom derefter, jfr Lov Nr 133 af 11 April 1925 § 2 maatte være undergivet Anke til Højesteret. I Medfør af Retsplejelovens § 960 vil Spørgsmaalet om Tiltaltes Internering nu være at afgøre af Højesteret.

Af Sagens Oplysninger fremgaar, at Tiltalte efter at være afskediget som Fører i det danske Spejderkorps har givet sig af med en Del ham ubekendte Dreng, hvem han opfordrede til at indtræde i en Spejdertrop, han dannede, og hvoraf han behandlede to paa den i Byrettens Dom anførte Maade.

I Henhold til de i Byrettens Dom anførte Grunde maa det billiges, at Tiltalte er fundet skyldig efter Straffelovens §§ 185, 251 og 253.

Retslægeraadet har under 7 August 1929 bl a udtalt, at Tiltalte »ikke er sindssyg eller aandssvag eller født homoseksuel, men et moralsk degenereret Individ, som vel nærmest maa karakteriseres som Psykopat. Han maa anses farlig for den offentlige Sikkerhed, og Retslægeraadet kan anbefale, at han ved Dom søges interneret paa Forvaringsanstalten paa Sundholm.«

Under Hensyn til, at Tiltalte tidligere er dømt for uterlig Behandling af Dreng og til, at han paany har behandlet Dreng uterligt, findes han, der efter det oplyste maa antages at lide af seksuel Abnormitet, i Henhold til fornævnte Lovs § 1, 1 Stk at burde dømmes til at tvangsindlægges paa Forvaringsanstalten Sundholm, saaledes at Straffen for de begaaede Bedragerier findes at burde bortfalde.

I Henseende til Sagens Omkostninger og den idømte Erstatning vil Landsrettens Dom være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Tiltalte Carl Daniel Edgar Franck bør tvangsindlægges paa Forvaringsanstalten Sundholm. I Henseende til Sagens Omkostninger og den idømte Erstatning bør Landrettens Døm ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Fenger 100 Kroner, der udredes af det offentlige.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Repræsentant Carl Daniel Edgar Franck tiltales under denne Sag i Medfør af Retsplejelovens § 925 for Bedrageri og Krænkelser af Blufærdigheden.

Tiltalte er født den 17 Februar 1906 og tidligere straffet:

Ved Rettens Dom af 17 Oktober 1923 efter Straffelovens § 251, jfr tildels § 46 efter dens § 228 og efter dens § 275, jfr § 268, jfr i det hele § 37 og midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 15 III med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage,

ved Frederiksberg Birks Rets Dom af 11 November 1924 efter Straffelovens § 228, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, senest

ved Rettens Dom af 21 December 1927 efter Straffelovens § 185 og § 177, jfr § 46, med Forbedringshusarbejde i 18 Mdr.

Ved egen Tilstaaelse, hvis Rigtighed bestyrkes ved de iøvrigt foreliggende Omstændigheder, er Tiltalte overbevist om følgende:

1.

Den 14 Februar 1929 aftalte Tiltalte med Hans Valdemar Nilsson, hvis Forhold ikke foreligger til Paakendelse, at denne paa Afbetaling skulde købe et Ur og pantsætte det til fælles Fordel. Nilsson købte samme Dag hos Urmager Th Petersen, Falkonerallé 57, ved Kontrakt med Ejendomsforbehold et Ur for 250 Kr hvoraf 30 Kr betaltes kontant, heraf havde Tiltalte ydet de 25. Nilsson pantsatte samme eller næste Dag Uret for 60 Kr. Der er senere afbetalt 20 Kr.

Laanesedlen er solgt til Tiltaltes Broder Axel Edvin Helmuth Franck, hvis Forhold ikke foreligger til Paakendelse.

2.

Den 23 samme Maaned købte Tiltalte ved Købekontrakt med Ejendomsforbehold hos Dansk Elektroclock, Vesterbrogade Nr 29, et Guldur for 225 Kr, hvoraf 20 Kr betaltes kontant, Uret pantsatte han samme Dag for 45 Kr. Der er senere afbetalt 16 Kr.

3.

Efter at Tiltalte og den omtalte Nilsson under 1 Marts 1929 havde oprettet Konsignationskontrakt med Firmaet Paul Christensen, Ny Kongensgade Nr 11, fik de i de følgende Dage fra Firmaet udleveret en Del Radioapparater til opgivet Salgspris 98 Kr Stykket og Højtalere.

Efter Aftale med Nilsson om at skaffe Penge ved Belaaning af nogle af Apparaterne pantsatte Tiltalte og hans nævnte Broder den 6 Marts 1929 to af Apparaterne til Pengeudlaaner S Jensen, Stenogade 7, som Sikkerhed for et Laan paa 125 Kr, idet de udstedte en Erklæring om, at dersom 150 Kr ikke var betalt senest 6 Maj, var Apparaterne Jensens Ejendom. Den 9 Marts solgte Tiltalte et Apparat for 40 Kr uden at afregne med Firmaet.

4.

Den 6 Marts 1929 aftalte Tiltalte med Nilsson, at denne paa Købekontrakt skulde købe et Klaver, som skulde sælges til fælles Fordel. Idet Tiltaltes Broder optraadte som Kommissionær, købte Nilsson samme Dag hos Firmaet A/S C Landschultz, Frederiksborggade Nr 1

ved Kontrakt med Ejendomsforbehold et Klaver for 900 Kr, hvoraf 75 Kr betales kontant. Samme Dags Eftermiddag solgte Tiltalte og Nilsson Klaveret for 350 Kr kontant, som de dog for Størstedelen har tilbagebetalt, efter at Bedrageriet Dagen efter var opdaget.

5.

Den 9 samme Maaned fik Tiltalte efter sin Forklaring, der her lægges til Grund — efter Aftale med Nilsson hos Dansk Electroclock udleveret et Guldur, som han sagde Nilsson vilde købe, samt Blanket til Købekontrakt med Ejendomsforbehold til Køberens Underskrift. Han lod straks sin Broder søge Uret pantsat, og da Pantelaaneren krævede Købebevis, underskrev han med Nilssons Navn en til Broderen stilet Kvittering for at Uret var betalt 5 Januar 1929 med 275 Kr. Derefter fik Broderen Uret pantsat for 60 Kr. Senere fik Tiltalte af Nilsson underskrevet Kontraksblanketter, hvori Købesummen var ansat til 265 Kr.

6.

Den 10 samme Maaned og nogle Gange indtil den 5 April modtog Tiltalte af A/S Bulleclock, Vesterbrogade 40, en Del Ure til Forevisning og Salg for 154 Kr efter samtidig overleverede Blanketter til Købekontrakter med Ejendomsforbehold.

Den 15 Marts solgte Tiltalte paa Prøve et Ur til Skotøjshandler G Heegaard for 80 Kr, hvoraf 30 Kr betales kontant, da Heegaard vilde tilbagelevere Uret, kunde Tiltalte ikke tilbagebetale de 30 Kr, hvorfor Heegaard tilbageholdt Uret.

Den 29 samme Maaned solgte Tiltalte et Ur til Cykelhandler V Kjeldsen for 146 Kr, hvoraf Tiltalte modtog Halvdelen i Varer, medens Kjeldsen udstedte sædvanlig Købekontrakt for 73 Kr, hvoraf Tiltalte modtog 7 Kr, som han beholdt og forbrugte ligesom Varerne; han afleverede ikke heller Kontrakten.

Den 31 Marts og 2 April solgte Tiltalte to Ure til Musiker E Galdi for 30 Kr og 35 Kr kontant, som han har forbrugt uden Afregning.

I Begyndelsen af April Maaned har Tiltalte ladet et Ur blive i »Bræddehytten« som Sikkerhed for Gæld til Beløb 13 Kr 32 Øre.

Efter at han ved sædvanlig Kontrakt havde solgt et Ur til Frøken Damholm, aftalte han med denne at skaffe hende et andet Ur, hvad han undlod, men hentede hendes Ur og solgte det i Slutningen af Marts Maaned til Handskemager C Celandier for 34 Kr kontant og Varer til 26 Kr.

7.

Den 16 Marts købte Tiltalte ved Købekontrakt med Ejendomsforbehold hos N Henningsen A/S, Gothersgade Nr 163, en Rejsegrammofon for 75 Kr, hvoraf 10 Kr betales kontant. Han pantsatte Grammofonen samme Dag for 30 Kr, solgte straks Laanebeviset for 10 Kr. Tiltalte har senere betalt et Afdrag paa 4 Kr.

8.

Den 6 April købte Tiltalte ved Købekontrakt med Ejendomsforbehold hos »Brava« Radio, Skindergade 19, et Radioapparat med Højt-

taler for 188 Kr, hvoraf 5 Kr betaltes kontant, og solgte samme Dag Apparater for 50 Kr kontant.

Den 8 samme Maaned modtog han af det nævnte Firma en Del Radioapparater til Forevisning og Salg efter samtidig overleverede Blanketter til Købekontrakter med Ejendomsforbehold. Heraf har han uden at afregne med Firmaet solgt fire for henholdsvis 50 Kr — den 13 April — 30 Kr, 20 Kr og 75 Kr, af hvilket sidste Beløb kun de 25 Kr blev betalt.

9.

En Dag i sidste Halvdel af Marts har Tiltalte paa sit Kontor, hvor han var alene med Drengen Axel Tage Svend Christoffersen, født den 5 Maj 1916, med højre Arm draget denne til sig og med venstre Haand befølt hans Lem, til Drengen sagde han vilde skrike. Dagen efter prøvede han under tilsvarende Omstændigheder at opknappe Drengens Benklæder, men opgav det, da Drengen greb hans Hænder.

En Dag i Slutningen af Marts og to Dage i Begyndelsen af April har Tiltalte paa sit Værelse eller sit Kontor, hvor han var alene med Drengen Franck Carlo Vincent Johansen, født den 9 December 1915, opknapet begges Benklæder og befølt begges Lem, sidste Gang gned han sit eget Lem til han fik Sædafgang.

Tiltalte var under sin forrige Sag indlagt til Observation paa Københavns Kommunehospitals 6 Afdeling, hvis Overlæge under 4 December 1927 udtalte, at han ikke da var sindsyg eller kunde antages at have været det, da han begik de omhandlede Uterlighedsforbrydelser; han er heller ikke aandssvag, hans noget uheldige sjælelige Habitus maa i Forbindelse med hans ringe moralske Modstandskraft mod Fristelser højst karakterisere ham som i nogen Grad psykopat. Han er ikke født homoseksuel, i det hele efter hans egen Forklaring ikke egentlig pervers seksuel; det bestemmende er da ogsaa her blevet hans bristende Moralbegreber.

Første Overlæge ved Københavns Politi har under 6 Maj d A udtalt, at Tiltalte synes ganske uforandret siden den gengivne Erklærings Afgivelse.

Som Følge heraf vil Tiltalte, der blev fængslet den 14 April d A, være at anse efter Straffelovens §§ 185, 251 og 253 med Forbedringshusarbejde i et Aar.

Efter den af Dansk Electroclock derom nedlagte Paastand vil han derhos have at betale dette Firma en Erstatning af 189 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Københavns Byrets 3 Afdeling den 9 Juli 1929 (80—1929) og paaanket af Anklagemyndigheden med Paastand principalt, at Tiltalte ikke straffes, men i Henhold til Lov Nr 133 af 11 April 1925, jfr Lov Nr 299 af 14 December 1927, tvangsindlægges paa Forvaringsanstalten paa Sundholm — hvilken Foranstaltning Retslægeraadet i Erklæring af 7 August 1929 har anbefalet —, subsidiært at den Tiltalte idømte Straf skærpes.

Rent bortset fra, om Betingelserne for at anvende de ovenfor nævnte Bestemmelser om Tvangsindlæggelse er til Stede i det foreliggende Tilfælde, nærer Retten Betænkkelighed ved at antage, at Anklagemyndigheden under Anken skulde kunne indbringe et for Tiltalte saa vigtigt nyt Spørgsmaal som Anvendelse af de omhandlede Sikkerhedsforanstaltninger. Anklagemyndighedens principale Paastand vil saaledes være at afvise.

Herefter og i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil denne Dom være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde bestemmes til 18 Maaneder.

Fredag den 6 December.

Nr 32/1929. Gaardejer **P Skaftved** (Heilesen)

mod

Fiskeeksportør **Arthur Wilhelmsen** m fl (Jørgensen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanten har Regres til de Indstævnte for et af ham som Kautionist til Indfrielse af et Laan betalt Beløb.

Vestre Landsrets Dom af 8 December 1928: De Sagsøgte, Fiskeeksportørerne Arthur Wilhelmsen, Engelhardt Wilhelmsen og P Leismann, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Gaardejer P Skaftved, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren til de Sagsøgte 300 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter alt foreliggende maa det antages, at det har været Meningen, at de Indstævnte alene skulde paatage sig en Kautionsforpligtelse overfor Banken, men at denne Forpligtelse ikke skulde have nogen Betydning overfor de andre Kautionister.

Herefter vil Landsrettens Dom kunne stadfæstes.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale de Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Gaardejer P Skaftved, til de Indstævnte, Fiskeeksportørerne Arthur Wilhelmsen, Engelhardt Wilhelmsen og P Leismann, med 400 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Januar Maaned 1922 indlededes der Forhandlinger mellem de Sagsøgte, Fiskeeksportørerne Arthur og Engelhardt Wilhelmsen og P Leismann, alle af Frederikshavn, som nogen Tid i Forvejen som ufyldstgjorte Panthavere gennem en Tvangsauktion i Forbindelse med Transport fra en Medpanthaver havde overtaget Ejendommen »Dødskov« i Vester Hassing Sogn, og Proprietær Thorvald Jensen om, at denne ved en Byttheandel skulde overtage nævnte Ejendom, og ved en Transport-Købekontrakt af 1 Maj s A overdrog de Sagsøgte Ejendommen til Proprietær Jensen for en Købesum, der ansattes til 115 000 Kr, hvoraf 80 000 Kr for selve Ejendommen. Til Berigtigelse af Handlen skulde Proprietær Jensen bruge 11 000 Kr, og der var, inden Handlen gik endelig i Orden, ført langvarige Forhandlinger om Fremskaffelsen af dette Beløb ved Laan i Frederikshavns Bank. Den 21 April 1922 underskrev Thorvald Jensen Gældsbevis til Banken for Beløbet, og i dette Gældsbevis hedder det bl a saaledes:

»Til Sikkerhed for aldeles skadesløs Betaling af Kapital, Renter og mulige Omkostninger af enhver Art, derunder Inkassationsomkostninger, har jeg formaaet d'Hrr

Gaardejer P Skaftved, Nr Fuglsang,

— Jens Pedersen, Skarnagergaard, Serritslev,

— Chr Nielsen, Vestermarken, Stenum, og

Proprietær Alfred Bendixen, Amagergaarden pr Langesø,

til at medunderskrive som solidarisk Selvskyldnerkautionister, samt forpligte deres Arvinger, — disse een for alle og alle for een.

— — —
Meddelelse til Kautiønisterne i Henhold til ovennævnte Lovs*) § 13 skal kun ske til Medkautionisten:

Gaardejer P. Skaftved, Nr Fuglsang,

der herved bemyndiges at modtage saadanne Meddelelser paa Kautiønisternes Vegne.«

Samme Dag, som Thorvald Jensen underskrev, forsynede de to førstnævnte Kautiønistere: Sagsøgeren, Gaardejer P Skaftved af Nørre Fuglsang, der er Thorvald Jensens Svigerfader, og som iøvrigt i Banken deponerede en Obligation, der gav Sikkerhed for indtil 7000 Kr af Laanebeløbet, samt Gaardejer Jens Pedersen, der er Thorvald Jensens Fader, Gældsbeviset med deres Underskrifter som solidariske Selvskyldnerkautionister, og de to andre Kautiønistere underskrev henholdsvis den 3 Maj og 25 April. Til samtlige nævnte Kautiønistere udstedte Thorvald Jensen derhos den 1 Maj et Skadesløsbrev med oprykkende Prioritets Panteret i Ejendommen næst efter de allerede indestaa-

*) Sigter til Bankloven af 4 Oktober 1919.

ende Prioriteter. Endelig underskrev de Sagsøgte den 4 Maj et saalydende Dokument:

»Selvskyldnerkaution«.

— — — Ifølge Gældsbevis af 21 April 1922 har Gaardejer Thorvald Jensen, »Dødskov«, V Hassing, erholdt et Laan stort 11 000 Kr i A/S Frederikshavns Bank, sikret ved solidarisk Selvskyldnerkaution af Gaardejer P Skaftved, Nr Fuglsang, Jens Pedersen, Skarnagergaard, Serritslev, Gaardejer Chr Nielsen, Vestermarken, Stenum, og Proprietær Alfred Bendixen, Amagergaarden pr Langesø.

Vi underskrevne Fiskeeksportør A Wilhelmsen, E Wilhelmsen, og A P Leismann, alle af Frederikshavn, indestaar herved som solidariske Selvskyldnerkautionister sammen med fornævnte P Skaftved, Jens Pedersen, Chr Nielsen og Alfred Bendixen A/S Frederikshavns Bank for skadesløs Betaling af Gælden ifølge nævnte Gældsbevis 11 000 Kr, Elleve Tusinde Kroner, med Renter og eventuelle Omkostninger.

Vi er bekendt med Gældsbevisets Indhold og underkaster os i enhver Henseende dets Bestemmelser som gældende og saa overfor os, saaledes at vi hver for sig er forpligtet til paa Bankens Anfordring at indbetale Beløbet, ligesom vi i Tilfælde af Retsforfølgning underkaster os Bestemmelserne i Retsplejelovens Kpt 41. Vi er indforstaaet med, at Gaardejer P Skaftved ogsaa paa vore Vegne er bemyndiget til at modtage Meddelelser ifølge Banklovens § 13.«

Af Gælden, der skulde afdrages med 500 Kr hvert Halvaar, betalte Thorvald Jensen et Afdrag den 11 Oktober 1922, men efter at han i Foraaret 1923 havde opgivet Ejendommen og var rejst til Kanada, betalte Sagsøgeren de følgende Aar til Banken de halvaarlige Afdrag, og den 10 September 1926 indfrie de han Restgælden, der da var 7000 Kr, og fik saavel Gældsbeviset som Kautionserklæringen af 4 Maj 1922 udleveret fra Banken. Af de andre Kautionister efter Gældsbeviset var der tilsvaret ham et Beløb af ca 2800 Kr, og idet han har anbragt, at de Sagsøgte som solidariske Medkautionister maa være pligtige at tilsvare deres Andel af Skylden efter Gældsbeviset, hvilken Andel han har opgjort til ialt 7279 Kr 12 Øre, har han under nærværende Sag paastaet de Sagsøgte tilpligtet in solidum at betale ham det nævnte Beløb tilligemed Renter heraf 6 pCt p a fra den 10 April 1928, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgeren gjort gældende, at samtlige Kautionister efter Ordlyden af Gældsbeviset af 1 Maj*) 1922 er at anse som Samkautionister, hvorfor Sagsøgeren maa have Regres til de Sagsøgte. Yderligere har han anført, at de Sagsøgte er indgaaet paa at kautionere sammen med ham, idet Sagsøgte Arthur Wilhelmsen den 1 Maj 1922 var i Banken sammen med ham, og her blev der truffet Aftale i saa Henseende, og at Sagsøgeren kun er indgaaet paa Kautionen under Forudsætning af, at ogsaa de Sagsøgte kautionerede.

*) Skal være 4 Maj.

Om hvad der passerede, da Laanet blev ydet og de to Dokumenter oprettet, er der under Sagen afgivet forskellige Forklaringer.

Direktøren i Frederikshavns Bank, Niels Gjedby Nielsen, har som Vidne forklaret, at efter at der var ført forskellige Forhandlinger, indvilligede Banken i at yde det omhandlede Laan, idet Banken først havde afslaaet at yde det under Hensyn til, at de fire Kautionister for Størstedelen var udenbys Folk, og fordi det drejede sig om en Gaard, der laa udenfor Oplandet. Banken fik imidlertid en Henvendelse enten fra Wilhelmsen eller dennes Sagfører om at yde Laanet, mod at de Sagsøgte kautionerede overfor Banken, for at denne intet Tab skulde lide, og Laanet gik herefter i Orden, idet Banken i Forvejen stod i stor Forretningsforbindelse med Brdr Wilhelmsen og derfor ikke godt kunde sige Nej. Han har derhos forklaret, at han mener bestemt, at det var en Forudsætning for de Sagsøgte Kaution, at de øvrige Kautionister intet fik at vide herom. Naar de Sagsøgte Kautionsdokument blev oprettet som et almindeligt Kautionsdokument, skyldtes det Hensyn til Banken, idet Banken ikke paa nogen Maade vilde være forpligtet til at konstatere manglende Betalingsevne hos de fire Kautionister efter Gælds brevet, forinden der kunde kræves Betaling af de Sagsøgte, og ved Affattelsen af Kautionsdokumentet blev der særlig tænkt paa Bankens Forhold til de Sagsøgte. Yderligere har han forklaret, at han ikke erindrer, om Sagsøgte Arthur Wilhelmsen og Sagsøgeren havde været i Banken sammen for at tale om Laanet, og at han, saavidt han husker, ikke har overværet nogen Forhandlinger mellem de Sagsøgte og Thorvald Jensen og Sagsøgeren, ligesom det er hans Opfattelse, at Sagsøgeren og dennes Medkautionister efter Gælds brevet ikke maatte faa noget at vide om de Sagsøgte Kaution. Sluttelig har han udsagt, at han dengang mente, at Gælden kunde indfries af Sagsøgeren i Forbindelse med den Sikkerhed, Banken havde i den af Sagsøgeren deponerede Panteobligation.

Endvidere har Sagfører Johs Nielsen af Frederikshavn som Vidne forklaret, at efter lange Forhandlinger om Fremskaffelsen af de 11 000 Kr tilbød de i Gældsbeviset af 21 April 1922 nævnte fire Kautionister at kautionere for et Laan paa denne Størrelse i Frederikshavns Bank, og Sagsøgeren tilbød som Sikkerhed for Kautionen, dog kun for indtil 7000 Kr, at deponere en ham tilhørende Panteobligation i Banken, der dog ønskede, at de Sagsøgte skulde staa bagved de fire Kautionister, og da de Sagsøgte var interesserede i, at Handlen gik i Orden, fordi de paagældende Ejendomme allerede var overtaget, indvilligede de i at kautionere overfor Banken for Laanet, idet de forøvrigt ansaa i hvert Fald de to af de andre Kautionister for gode for Laanet. Banken ønskede dog, at de Sagsøgte kom til at hæfte direkte overfor Banken, for at Banken i paakommende Tilfælde kunde undgaa at sagsøge Debitor og de fire Kautionister, forinden de kunde kræve noget hos de Sagsøgte, og i Overensstemmelse med denne Aftale blev Selvskyldnerdokumentet af 4 Maj 1922 konciperet af ham og underskrevet af de Sagsøgte, saavidt han ved, uden at de øvrige fire Kautionister vidste noget herom. Yderligere har han forklaret, at forsaavidt han erindrer, har han ikke givet Sagsøgeren Meddelelse om de Sagsøgte Kaution,

og at Sagsøgeren vistnok ikke har faaet nogen Meddelelse i saa Henseende, samt at han ikke erindrer, om Sagsøgeren og Sagsøgte Arthur Wilhelmsen har været sammen i Banken.

Sidstnævnte Sagsøgte har som Part forklaret, at der ved Handlen om »Dødskov« slet ikke var Tale om, at de Sagsøgte skulde hjælpe Thorvald Jensen med at skaffe Penge, og at de heller ikke har talt med Sagsøgeren eller de andre Kautionsister efter Gælds brevet om, at de Sagsøgte skulde staa Last og Brast med disse. Han mener ikke, at han var med i Banken, da Thorvald Jensen og hans Kautionsister forhandlede om Laanet, og dette var ej heller Tilfældet med Sagsøgte Engelhardt Wilhelmsen.

Endelig har Sagsøgeren som Part forklaret, at han nok tror, at han hørte om de Sagsøgtes Kaution, inden han selv underskrev Kautionen, og at han opfattede det saaledes, at han havde indgaaet Kautionen under Forbehold af, at de Sagsøgte gik med. Han har derhos forklaret, at Grunden til, at han ikke afkrævede de Sagsøgte noget, medens han afdrog Gælden, er den, at han havde glemt, at de Sagsøgte var i Kaution.

Naar nu særlig henses til Bankdirektør Gjerby Niensens og Sagsfører Johs Niensens Vidneforklaringer, maa det antages, at de Sagsøgtes Kaution alene blev stillet overfor Banken for at give denne yderligere Sikkerhed og ikke for at begrænse Risikoen for Kautionsisterne efter Gælds brevet. Kautionsdokumentet af 4 Maj 1922 maa derfor uanset dets Indhold anses som alene vedrørende Forholdet mellem Banken og de Sagsøgte, saa meget mere som det overfor de Sagsøgtes Benægtelse ikke efter det oplyste kan anses for godtgjort, at Sagsøgeren ved Laaneforholdets Ordning har været kendt med de Sagsøgtes Kaution, endsige, at han har gjort denne til Forudsætning for sin egen, hvilket ogsaa bestyrkes ved, at han først gjorde Regresret gældende, da han havde faaet Dokumentet udleveret.

Idet de Sagsøgte herefter ikke kan anses som Samkautionsister med Kautionsisterne efter Gælds brevet, vil Sagsøgeren ikke kunne gøre Regresret gældende overfor de Sagsøgte, og disse vil følgelig være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde betale de Sagsøgte med 300 Kr.

Mandag den 9 December

Fabrikant **Harald Cohn** (Cohn)

m o d

Enkefru **Ebba Gotschalk** (Fenger),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Berettigelse til at nedlægge Forbud mod en Lysreklame.

Kendelse afsagt den 3 November 1928 af Københavns Byrets Fogedkontor: Forretningen vil være at fremme efter Rekvirentindens Paastand paa Betingelse af at der for Forretningens Følger stilles en yderligere Sikkerhed paa 500 Kr.

Efter Kendelsens Afsigelse blev nedlagt Forbud mod at Rekviritus benytter de af ham anbragte Lysreklamer paa den Del af Facaden, der hører til den af Rekvirentinden lejede Lejlighed, saalænge hun er Lejer af Lejligheden.

Østre Landsrets Dom af 28 December 1928: Det omtalte Forbud bør som lovlig gjort og forfulgt ved Magt at stande. Forbudssagens og denne Sags Omkostninger betaler Sagsøgte, Grosserer Harald Cohn, til Sagsøgerinden, Enkefru Ebba Gotschalk, med 250 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Under Sagens Gang er Appellanten død og hans i uskiftet Bo siddende Enke Ida Cohn, født Levison, er nu Indehaver af hans Forretning. Indstævnte har fra April Flyttedag 1929 ophævet Lejemaalet.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, ej heller forsaavidt angaar en af Appellanten for Højesteret nedlagt subsidiær Paastand med Hensyn til nogle Ændringer af Lysreklamen, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten Grosserer Harald Cohn eller nu hans Enke Ida Cohn, f Levison, til Indstævnte, Enkefru Ebba Gotschalk med 500 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Færdig fra Trykkeriet den 21 December.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 27

Mandag den 9 December

Fogedkendelsens Præmisser er saalydende:

Da den af Rekviritus anbragte Lysreklame efter det oplyste ved at kaste stadigt skiftende Lys ind i Rekvirentindens Lejlighed virker meget generende for Rekvirentinden, maa den, særligt da den er anbragt paa den Del af Facaden, der hører til Rekvirentindens Lejlighed, være stridende mod hendes Ret over Lejligheden, og vil den fremsatte Protest derfor ikke kunne tages til Følge, men vil Forretningen være at fremme efter Rekvirentindens Paastand efter Omstændighederne dog kun paa Betingelse af, at der for Forretningens Følger stilles en yderligere Sikkerhed af 500 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Sagsøgte, Grosserer Harald Cohn, ejer Ejendommen Landemærket Nr 3, i hvilken han har Forretning i Stuen, medens Sagsøgerinden hos ham har lejet en 6-Værelses Lejlighed paa 2 Sal, hvoraf 3 Værelser med 5 Fag Vinduer vender ud til Gaden. I September Maaned 1928 lod Sagsøgte — uden at spørge Sagsøgerinden — anbringe nogle Apparater til Lysreklamer paa Ejendommens Facade uden for Sagsøgerindens Lejlighed. Der anbragtes nemlig umiddelbart over Vinduerne en Række af store Lys-Bogstaver, henholdsvis paa hvid Bund og paa rød Bund, saaledes at Bogstaverne paa hvid Bund danner Ordet »Paradis-Sengen« og Bogstaverne paa rød Bund Ordene »Livsvarig Garanti«. De to Lampegrupper skifter vekselvis hvert 5 Sekund fra hel til halv Lysstyrke, saaledes at hvert af de to Ordgrupper skiftevis træder frem. Endvidere anbragtes der paa to af Murpillerne mellem Sagsøgerindens Vinduer to lodrette Lys-Pile, der hvert 5 Sekund skifter mellem stærkt og svagt, hvidt Lys.

Sagsøgerinden har under denne Sag anbragt, at disse Lysreklamer, der er tændt fra Mørkets Frembrud, i Begyndelsen af November d A fra Kl 5 til Kl 10 Eftm, dog Lørdag og Søndag til Kl 11 Eftm kaster et stærkt, stadigt skiftende og i høj Grad generende Lysskær ind i hendes Lejlighed, samt ogsaa paa anden Maade virker generende. Hun har derfor foranlediget, at der ved Byfogden i København under 3 November d A blev nedlagt Forbud mod, at Sagsøgte benytter de af ham anbragte Lysreklamer paa den Del af Facaden, der hører til den af hende lejede Lejlighed, saalænge hun er Lejer af Lejligheden. Hun

paastaar derfor nu dette Forbud stadfæstet som lovlige gjort og forfulgt og Sagsøgte tilpligtet at betale Forbudssagens Omkostninger.

Sagsøgte paastaar Forbudet ophævet og Sagsøgerinden tilpligtet i Erstatning for Tab, Tort og Kreditspilde at betale 2500 Kr samt Forbudssagens Omkostninger.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgte gjort gældende, at Sagsøgerinden som Lejer ingensomhelst Ret har over Ejendommens Facade, hvortil Retten alene tilkommer Ejeren. Endvidere har han bestridt, at Reklameskiltet betyder nogen virkelig Gene for Sagsøgerinden, samt anført, at det i hvert Fald hører til dens Slags Ulemper, som Beboere af et Forretningskvarter maa finde sig i.

Ved de i Sagen foreliggende Oplysninger, derunder en Række Vidneforklaringer, i Forbindelse med en af Retten paa Stedet foretaget Besigtigelse findes det tilstrækkeligt godtgjort, at det omhandlede lysende Reklameskilt medfører saa væsenlige Ulemper for Benyttelsen af Sagsøgerindens til Gaden stødende 3 Værelser, at det maa anses stridende mod den hende som Lejer indrømmede Ret over Lejligheden

Som Følge heraf vil Forbudet være at stadfæste, hvorhos Sagsøgte findes at burde godtgøre Sagsøgerinden Forbudssagens samt denne Sags Omkostninger med 250 Kr.

Onsdag den 11 December.

Nr 210/1929.

Fru Alice Johnsen
(Landsretssagf Hartvig Jacobsen)

mod

Grosserer Louis Meyer (David),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Berettigelse til Fyldestgørelse af et Auktionsprovenu forud for Indstævnte.

Kendelse afsagt den 11 Marts 1929 af Fogedretten for Helsingør Købstad m v: Den af Auktionsrekvirenten, Fru Alice Johnsen, fremsatte Begæring om at blive fyldestgjort af Auktionsprovenuet før den foranstaaende Prioritetshaver, Grosserer Louis Meyer kan ikke tages til Følge.

Østre Landsrets Dom af 25 Juni 1929: Den paaankede Kendelse bør ved Magt stande. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Appellantinden, Fru Alice Johnsen, til Indstævnte, Grosserer Louis Meyer, med 300 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellantinden at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellantinden, Fru Alice Johnsen, til Indstævnte, Grosserer Louis Meyer, med 500 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Fogedretskendelsens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Auktionsrekvirenten, Fru Alice Johnsen nedlagt Paastand paa af Auktionsprovenuet at blive dækket for sit Tilgodehavende forud for den foranstaaende Prioritetshaver, Grosserer Louis Meyer. Til Støtte herfor har Rekvirenten anført, at Grosserer Meyer ved Skrivelse af 20 August 1928 er gaaet ind paa at rykke for størst mulig Kreditforeningslaan, saaledes at Provenuet med Fradrag af Halvdelen af det Beløb, der dokumenteres at være anvendt til Om- og Nybygninger afdrages paa Grosserer Meyers Prioritet, at Ejeren har anvendt 26 000 Kr til saadant Øjemed, at det af Rekvirenten ydede efter Grosserer Meyers Obligation prioriterede Laan er anvendt til Gennemførelse af disse Arbejder, samt at der er meddelt hende Transport paa Ejerenes Prioriteringsret.

Grosserer Meyer har protesteret herimod, idet han gør gældende, at den ham tilhørende Obligation er forfaldet til øjeblikkelig Betaling paa Grund af Misligholdelse med de stipulerede Ydelser, og at der saaledes ikke bliver Spørgsmaal om Rykning af hans Obligation.

Da der maa gives Grosserer Meyer Medhold heri,
eragtes: — — — —

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Ved Skøde af 23 Maj 1928 blev Malermester M Christiansen Ejer af Parcellerne Matr Nr 4c, 4d og 4ab af Fredensborg, Asminderød Sogn, hvori der paa 1 Prioritet til Østifternes Kreditforening indestod ca 28 000 Kr og paa 2 Prioritet til Grosserer Louis Meyer ca 36 500 Kr. Da Christiansen ønskede at ombygge Ejendommen — bl a bygge en særlig Bygning med to Butiker —, henvendte han sig i Juni Maaned 1928 til Grosserer Meyers Sagfører, Overretssagfører Frithjof Kemp, med Forespørgsel, om Meyer vilde indgaa paa, naar Bygningsarbejderne var fuldført, at vige for et Tillægslaan i Østifternes Kreditforening paa ca 20 000 Kr mod af Laanets Provenu at faa udbetalt et Afdrag af ca 9000 Kr. Overretssagfører Kemp stillede sig imødekommende, og Christiansen søgte nu Byggelaan ved den 24 Juni 1928 at udstede, en Akkommodationsobligation til en Grosserer S Kierkegaard, stor 7500 Kr, med Pant i Parcellerne næstefter Gælden til Kredit-

foreningen og Meyer. Obligationen formuleredes saaledes, at de 7500 Kr med Renter 6 pCt aarlig fra 11 Juni 1928 forfaldd til Indfrielse i 11 December Termin s A. Obligationen blev udbuddt gennem en Annonce, og man kom herved i Forbindelse med Fru Alice Johnsen, Holte. Paa dennes Forespørgsel oplyste Kierkegaard i Skrivelse af 25 Juli 1928, at der med Obligationen fulgte Transport paa et forventet Tillægslaan paa ca 15 000 Kr af offentlige Midler, og at 2 Prioritet, 36 500 Kr private Midler, skulde vige for Tillægslaan i offentlige Midler. Den 28 Juli 1928 blev Akkommodationsobligationen tinglyst, og den 29 s M underskrev Christiansen en Transport, hvorved han til Fru Johnsen transporterede »de første 7500 Kr + Tillæg af 6 pCt Rente fra 11 Juni 1928, til Betaling sker, af det Merlaan i offentlige Midler, som forventes laant i Ejendommen, alt til Sikkerhed for rigtig Indfrielse af udstedt Obligation paa 7500 Kr til 6 pCt Rente.«

Forinden Fru Johnsen vilde tage endelig Bestemmelse om Køb af Obligationen, forlangte hun af Kierkegaard en skriftlig Udtalelse fra 2 Prioritets Indehaver om, at han vilde rykke saaledes som angivet. Christiansen henvendte sig derfor paany til Overretssagfører Kemp, der — uden at være gjort bekendt med, at Akkommodationsobligationen var udstedt — den 20 August 1928 afsendte et saalydende Brev til Christiansen:

»Som Sagfører for Herr Grosserer Louis Meyer, der i Ejendommen »Christiansro«, Fredensborg, Matr Nr 4 c, 4 d og 4 ab, har indestaende en Obligation, stor 36 500 Kr, tillader jeg mig at bekræfte, at Grosserer Meyer er villig til at rykke for saa stort et Laan, som kan opnaaes i Kreditforeningsmidler og saaledes at Provenuet af disse Laan afbetales paa den forannævnte Obligation, dog at der vil være at udbetale Dem af Provenuet Halvdelen af det Beløb, som De dokumenterer at have anvendt til Ejendommens Ombygninger og Nybygninger paa Grunden.«

Fru Johnsen købte nu Obligationen til Kurs 90 og fik den 21 August Transport paa Obligationen samt den ovennævnte Transport af 29 Juli, og Christiansen foretog — delvis ved Hjælp af Salgsprovenuet — forskellige Byggearbejder paa Parcellerne. Den 22 December 1928 fik han fra Østernes Kreditforening Tilsagn om et Tillægslaan paa 15 700 Kr i Foreningens 11 Serie (4½ pCt), idet Foreningen dog erklærede at ville tilbageholde Kasseobligationer til Paalydende 4000 Kr, indtil det for Foreningen blev dokumenteret, at de paagældende Nybygninger var fuldført.

Da Christiansen ikke betalte Kapital og Renter efter Obligationen, stor 7500 Kr, til Fru Johnsen — ligesaa lidt som han betalte Afdrag eller Renter pr December Termin 1928 til Meyer — gjorde Fru Johnsen Udlæg i Parcellerne og begærede dem stillet til Tvangsauktion. De af hende affattede Auktionsvilkaar gik ud paa, at hun skulde have forlods Dækning af hele sin Pantefordring forud for Meyers Fordring; Meyer protesterede herimod, og Fogedretten for Helsingør Købstad m v tog ved Kendelse af 11 Marts 1929 hans Protest til Følge.

Ved Auktionen den 6 April 1929 blev Meyer højstbydende med 55 000 Kr og begærede derefter Auktionen standset for at lade sig Ejendommen udlægge som ufyldestgjort Panthaver.

Fru Johnsen har nu paaanket Fogedrettens Kendelse af 11 Marts 1929 og paastaar denne forandret derhen, at hun kendes berettiget til Fyldestgørelse af Auktionsprovenuet forud for Indstævnte, Grosserer Louis Meyer. Denne paastaar Kendelsen stadfæstet.

Til Støtte for sin Paastand har Appellantinden paaberaabt sig de fornævnte Tilsagn fra Indstævntes Sagfører til Christiansen, navnlig Tilsagnet i Brevet af 20 August 1928, hvilke Tilsagn efter hendes Mening ikke kan paavirkes af, at Christiansen misligholdt sine Forpligtelser overfor Indstævnte ved ikke at betale sine Termisydelse til ham for December Termin, og at Indstævntes Tilgodehavende hos Christiansen derved forfaldt til Betaling. Hun har derhos henvist til, at der i de allerede nu til Raadighed værende 11700 Kr Kasseobligationer af det tilsagte Tillægslaan er mere end tilstrækkelig Dækning for hendes Tilgodehavende.

Som Sagen foreligger, maa det anses ubestridt, at Appellantinden ikke af Indstævnte eller hans Sagfører har faaet noget direkte Tilsagn, men alene kan støtte sig paa de Tilsagn, der, som ovenfor omtalt, mundtligt og skriftligt blev givet Christiansen. Disse Tilsagn maa imidlertid, som af Indstævnte hævdet, forstaas som kun hjemlende Christiansen en Ret til at forlange, at Indstævnte skulde rykke for Tillægslaanet, under den Forudsætning, at Christiansen overholdt sine Forpligtelser som Panteskyldner overfor Indstævnte, hvilket ikke er sket. Appellantinden vil derfor allerede af denne Grund ikke kunne kræve Dækning af Auktionssummen forud for Indstævnte, og den paaankede Kendelse vil saaledes være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten findes Appellanten at burde godtgøre Indstævnte med 300 Kr.

Nr 185/1929. **Randers Kommune** som Ejer af **Randers Gasværk** (Steglich-Petersen)

mod

Københavns Kul- og Koks Kompagni A/S
(Landsretssagf Gorrissen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar for Annullering af en Handel om et Parti Kul.

Sø- og Handelsrettens Dom af 30 Maj 1929: Denne Sag afvises. Sagsøgerne, Randers Kommune som Ejer af Randers Gasværk, Randers, bør inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse godtgøre de Indstævnte, Københavns Kul- og Koks Kompagni A/S, Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Efter det foreliggende maa der gaas ud fra, at Gasværket, der ikke af Kul- og Kokskompagniet blev underrettet om

Britscan-Betingelsernes Ordlyd, ikke har været kendt med eller kunnet forudsættes at være kendt med, at der i disse Betingelser var indeholdt en Voldgiftsklausul med Forpligtelse til at lade Sagen behandle i Udlandet. Som Følge heraf vil Sagen, overensstemmende med Appellantens Paastand være at hjemvise til Sø- og Handelsretten.

Sagens Omkostninger for begge Retter under denne Del af Sagen findes Indstævnte at burde betale Appellanten med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Denne Sag hjemvises til Sø- og Handelsretten til fornyet Foretagelse og eventuel Paakendelse i Realiteten. Sagens Omkostninger for begge Retter under denne Del af Sagen betaler Indstævnte, Københavns Kul- og Koks Kompagni, Aktieselskab, til Appellanten, Randers Kommune som Ejer af Randers Gasværk, med 600 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Randers Gasværk udbød i Oktober 1928 i Henhold til Betingelser af 23 Oktober 4 a 5000 Tons Coking-Kul og modtog den 8 November 1928 telegrafisk Tilbud fra de Indstævnte, Københavns Kul- og Koks Kompagni A/S, om Levering af to Ladninger til en Pris af 19 sh 7½ d pr Ton »i Henhold til Gasværkets Betingelser«, og dette Tilbud blev samme Dag skriftligt bekræftet af de Indstævnte, der i Skrivelsen anførte »alle øvrige Betingelser i Henhold til Deres Forespørgsel«. De Indstævntes Tilbud blev af Randers Gasværk antaget under en telefonisk Samtale, der fandt Sted den 9 November 1928, og i Skrivelse af samme Dato bekræftede Gasværket skriftligt Handlen overfor de Indstævnte, idet Gasværket anmodede de Indstævnte om at sende Ordrebekræftelse.

Gasværkets Stadfæstelsesskrivelse af 9 November 1928 krydsedes af Skrivelse af samme Dato fra de Indstævnte, i hvilken disse takkede for den telefoniske Akcept af de Indstævntes Tilbud og fremsendte Kontrakt. I den fremsendte Kontrakt, der betegnes »Salgs-Nota Nr 487«, havde de Indstævnte imidlertid blandt de særlige Betingelser anført »Britscan Conditions«, der efter det oplyste ikke var omtalt i Gasværkets Betingelser og heller ikke havde været omtalt i Korrespondancen eller under Telefonsamtalen mellem Gasværket og de Indstævnte. Ved Kontrakten var hæftet en udfyldt til Frarivning bestemt Blanket, hvorefter Køberne anerkendte at have købt paa de i Kontrakten nævnte Betingelser, og paa Kontrakten fandtes trykt en Anmodning om at returnere Anerkendelsen forsynet mer Underskrift. Gasværket svarede ikke herpaa og undlod at tilbagesende det ene Eksemplar af Kontrakten i underskrevet Stand.

Den første Ladning blev leveret, men der opstod mellem Parterne

Divergens med Hensyn til den anden Ladning, idet de Indstævnte i Skrivelse af 2 Marts 1929 meddelte Gasværket, at de i Medfør af §§ 1 og 2 i Britscan Conditions suspenderede Kontrakten og eventuelt vilde annullere den den 6 og 7 Marts.

I Telegram af 6 Marts 1929 meddelte Randers Gasværk de Indstævnte følgende:

»Anerkender ikke Deres Berettigelse til at annullere Salgs-Nota Nr 487 af 9 November 1928 i Henhold til Britscan Conditions §§ 1 og 2 — — —«. I Telegrammet forbeholdt Gasværket sig eventuelt at foretage Dækningskøb.

Under den efterfølgende Korrespondance blev det i Skrivelse af 19 Marts 1929 fra Gasværkets Sagfører overfor de Indstævnte gjort gældende, at det maatte bero paa en Misforstaaelse, naar de Indstævnte syntes at gaa ud fra, at Købet blev indgaaet paa Britscan Conditions.

Da det ikke lykkedes Parterne at komme til Enighed, har Sagsøgerne, Randers Kommune som Ejer af Randers Gasværk, anlagt nærværende Sag, under hvilken de paastaar de Indstævnte dømt til en Erstatning, stor 8400 sh og 4000 danske Kr med Renter 6 pCt p a fra Stævningens Dato, den 3 April 1929, idet de dog har forbeholdt sig at udvide Paastanden.

De Indstævnte har principalt paastaet Sagen afvist som hørende under Voldgift, idet de gør gældende, at Handlen er indgaaet i Henhold til Britscan Conditions, der i § 15 bestemmer, at enhver Tvist, der rejser sig om Kontrakten, skal afgøres ved Voldgift i England.

Sagsøgerne har protesteret mod Afvisningspaastanden, idet de bestrider, at Kontrakten er indgaaet paa Britscan Conditions, og efter Parternes Begæring er Afvisningsspørgsmaalet gjort til Genstand for særskilt Behandling under Sagen.

Sagsøgerne har med Hensyn til det nu til Afgørelse foreliggende Spørgsmaal gjort gældende, at Handlen mellem Parterne var afsluttet med Brev og Telegram af 8 November 1928 paa de der angivne Betingelser, og at Gasværkets Bekræftelse af 9 s M var overensstemmende dermed. De Indstævnte har derfor været uberettiget til i deres Kontrakt af 9 November blandt Betingelserne at indføje Britscan Conditions, om hvilke der ikke tidligere havde været Tale under Forhandlingerne. Efter Sagsøgernes Formening kan de herefter, da Gasværket ikke har underskrevet det fremsendte Eksempplar af Kontrakten, ikke nu være bundet ved Britscan Conditions, hvis Indhold Gasværkets Ledelse forøvrigt ikke kendte. Sagsøgerne bestrider, at det bør lægges dem til Last, at de ikke har protesteret mod Kontraktens Indhold ved Kontraktens Modtagelse, da Følgeskrivelsen intet nævnedes om, at der i Kontrakten var indføjet nye Betingelser, og derhos i Kontrakten Ordene Britscan Conditions var anført i Tekstens Slutning, uden at være særlig fremhævede. Endvidere har Sagsøgerne anført, at Blanketten til Kontrakter paa Britscan Conditions burde være benyttet, hvis disse skulde gælde, og at det særlig af den paa Blankettens Forside trykte Tekst fremgaar, at Voldgiftens Sted udtrykkeligt burde være angivet.

Endelig har Sagsøgerne anført, at de, selv om de maatte være bundet ved Britscan Conditions, ikke kan være forpligtet til at respektere den i disse indeholdte Voldgiftsklausul, da de ikke var bekendt med denne, og de Indstævnte har undladt at sende et Eksempplar af Britscan Conditions sammen med Kontrakten.

De Indstævnte har til Støtte for deres Afvisningspaastand anført, at Salget overensstemmende med almindelig Kutyme er sket paa Britscan Conditions, idet næsten alle fob- og cif-Salg af hele Kulladninger sker paa disse Betingelser. Det var derfor overensstemmende med de sædvanlige Forhold, naar de Indstævnte i Kontrakten anførte, at Britscan Conditions skulde gælde, og da Gasværket ikke protesterede mod Kontraktens Betingelser, mener de Indstævnte, at de har været berettiget til at gaa ud fra, at Gasværket var enig i Kontraktens Indhold, hvorfor Sagsøgerne maa være afskaaret fra nu at nægte at respektere dem. De Indstævnte har anført, at der ikke kan lægges afgørende Vægt paa Brevet af 8 November, idet Gasværket selv i dets Skrivelse af 9 November udtrykkeligt forlangte Ordrebekræftelse, og denne, der fremkom i Form af Kontrakten af 9 November, maa efter de Indstævntes Anbringende derfor lægges til Grund for Handlen.

De Indstævnte har endvidere anført, at de maatte gaa ud fra, at Gasværkets Ledelse kendte Britscan Conditions, da som anført saadan Handel sædvanlig indgaas paa disse Betingelser, og Randers Gasværk, som det fremgaar af Sagens Oplysninger, selv tidligere har handlet paa Grundlag af Britscan Conditions.

De Indstævnte har endvidere under Henvisninger til Aftalelovens §§ 4 og 6 anført, at Sagsøgerne saavel ifølge Lovgivningens Principper som ifølge god Handelsskik burde have givet de Indstævnte Meddelelse, hvis de mente, at det beroede paa en Vildfarelse, naar de Indstævnte gik ud fra, at Britscan Conditions var gældende for Handlen.

Forøvrigt mener de Indstævnte, at det fremgaar af Korrespondancen mellem Gasværket og de Indstævnte, at Gasværket var paa det rene med, at Handlen var indgaaet paa de i Kontrakten af 9 November 1928 anførte Vilkaar, derunder Britscan Conditions. Saaledes henviste Randers Gasværk i Skrivelse af 5 Januar 1929 til Brevene af 9 November 1928; i Skrivelser af 10 og 12 Januar 1929 nævnte Gasværket henholdsvis »den første Kulladning paa Kontrakten«, og »den første Ladning under vor Kontrakt«, og endelig nævner Gasværket i det foran citerede Telegram af 6 Marts 1929 Kontrakten ved Nummer og Dato, og Gasværket bestrider i Telegrammet de Indstævntes Ret til at annullere i Henhold til nærmere angivet Betingelser i Britscan Conditions uden at anføre, at man mente, at Britscan Conditions overhovedet ikke gjaldt for Handlen. Først efter at Sagsøgerne havde ladet Sagen gaa til Sagfører, gjorde denne i Skrivelse af 19 Marts 1929 gældende, at Handlen ikke var indgaaet paa Britscan Conditions.

De Indstævnte bestrider, at det, for at Britscan Conditions skal gælde, er nødvendigt, at de for disse Conditioner særlige Blanketter er udfyldt, idet det i Kulhandlen er almindeligt, at Partnernes paa sæd-

vanlig Maade formulerede Kontrakt indeholder en almindelig Henvi-
ning til Britscan Conditions paa samme Maade, som det er sket i nær-
værende Sag.

Endelig anfører de Indstævnte, at Britscan Conditions' Voldgifts-
klausul maa være gældende, naar Handlen overhovedet antages at være
indgaaet paa disse Betingelser, men de Indstævnte har dog subsidiært
anbragt, at Britscan Conditions i hvert Fald iøvrigt maa gælde for
Parternes Mellemværende, selv om Retten maa finde, at Sagsøgerne
ikke er bundet ved Voldgiftsklausulen.

Der er under Sagen fremlagt Skrivelse af 17 Maj 1929 fra Grosse-
rer-Societetets Komité, i hvilken bl a anføres følgende:

»Det maa anses som sædvanlig, at Salg fra danske Importører til
offenlige Institutioner eller private Forbrugere eller Handlende her i
Landet af engelske Kul i hele Ladninger, cif Køberens Havn, sker paa
»Britscan«-Betingelser, og at dette udtrykkelig anføres i brevlige Til-
bud eller brevlige Stadfæstelser af telegrafisk afgivne Tilbud.«

Endvidere er der under Sagen fremlagt en Fortegnelse over Ran-
ders Gasværks Kulkøb, hvoraf det fremgaar, at Gasværket den 21 April
1927, den 1 September 1927 og den 31 Maj 1928 har købt Kul paa
Britscan-Betingelser.

Gasværksbestyrer Caspar Christen Georg Hansen af Randers har
som Vidne forklaret, at det var ham, der den 8 November 1928 talte i
Telefon med de Indstævnte, og at der under denne Samtale intet
blev nævnet om Britscan Conditions. Vidnet har endvidere forklaret,
at han da kun kendte Britscan Conditions efter et Referat fra en tid-
ligere Leverandør, der havde fortalt ham, at Britscan Conditions inde-
holdt Bestemmelser om force majeure.

Hvis Vidnet overhovedet har bemærket, at der i den af de Ind-
stævnte fremsendte Kontrakt af 9 November var nævnet Britscan
Conditions, har han i hvert Fald ikke fæstnet sig ved det.

Det er Vidnet, der har konciperet det under Sagen omhandlede
Telegram af 6 Marts 1929, og Vidnet har forklaret, at han dermed vilde
tilkendegive, at de Indstævnte ikke i Medfør af Britscan Conditions'
§§ 1 og 2 havde Ret til at annullere. Vidnet maa da være blevet be-
kendt med det nærmere Indhold af Britscan Conditions. Vidnet vil
nok, da han afsendte Telegrammet af 6 Marts 1929 have tænkt sig, at
Britscan Conditions overhovedet ikke gjaldt for Handlen, men fandt
ikke Anledning til at sige det i Telegrammet.

Retten maa finde, at de Indstævnte i hvert Fald i deres Skrivelse
af 8 November, i hvilken de bekræftede deres telegrafiske Tilbud af
samme Dato, burde have nævnt Britscan Conditions, hvis de mente, at
disse skulde gælde, og Gasværket vilde under de foreliggende Om-
stændigheder have været berettiget til, da de Indstævnte fremsendte
Kontrakten, at protestere mod, at Britscan Conditions blev indføjet i
Overenskomsten.

Gasværkets Ledelse burde imidlertid, da Kontrakten fremkom, have
protesteret, hvis de fandt noget at erindre mod Kontraktens Indhold,
og efter det om Britscan Conditions's almindelige Anvendelse oplyste,
har de Indstævnte, da ingen Reklamation fremkom, været beføjede til at

gaa ud fra, at der fra Gasværkets Side intet fandtes at erindre mod Kontraktens Indhold, og da hertil kommer, at Gasværkets Telegram af 6 Marts 1929 selv henviser til Britscan Conditions uden at tage Forbehold med Hensyn til disses Gyldighed i det hele, maa Sagsøgerne være afskaaret fra nu at protestere mod, at Handlen er indgaaet paa de i den af de Indstævnte fremsendte Kontrakt anførte Betingelser, hvorved bemærkes, at de Indstævnte efter Omstændighederne har haft skellig Grund til at gaa ud fra, at Gasværkets Ledelse som branchekyndig var kendt med Indholdet af Britscan Conditions.

Forsaavidt Sagsøgerne har anført, at det, for at Handlen kunde være indgaaet paa Britscan Conditions, var nødvendigt, at den for disse Betingelser særlige Blanket var anvendt, kan der ikke gives Sagsøgerne Medhold heri, idet en ogsaa paa anden Maade sket Tilkendegivelse af, at de omhandlede Conditioner skulde være gældende, maa være bindende for de paagældende Parter.

Da Handlen efter det anførte maa anses som indgaaet paa Britscan Conditions, og da de Indstævnte under de foreliggende Omstændigheder har haft Føje til at gaa ud fra, at Gasværkets Ledelse kendte Britscan Conditions i deres Helhed, derunder ogsaa den vigtige Voldgiftsklausul, findes ogsaa Voldgiftsklausulen at maatte gælde mellem Parterne, og Sagen vil derfor efter de Indstævntes Paastand være at afvise som hørende under Voldgift.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde godtgøre de Indstævnte med 300 Kr.

Torsdag den 12 December.

Nr 39/1929. Aktieselskabet **Sæby Bank** (Meyer)
mod

Interessentskabet **Aalborg Teglværkers Kontor**, Aktieselskabet **Jydsk Handelskompagni**, Aktieselskabet **L S Lange** og Aktieselskabet **Nørresundby Tømmerhandel** (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Berettigelsen af et af de Indstævnte mod Appellanten fremsat, fra dennes Finansiering af et Byggeforetagende hidrørende Krav.

Vestre Landsrets Dom af 21 December 1929: De Sagsøgte, Aktieselskabet Sæby Bank, bør til Sagsøgerne, Interessentskabet Aalborg Teglværkers Kontor, Aktieselskabet Jydsk Handelskompagni, Aktieselskabet L S Lange og Aktieselskabet Nørresundby Tømmerhandel, betale 9586 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 1 Maj 1928, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 600 Kr. Det idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.
For Højesteret er det oplyst, at en Del af Provenuet ved Sal-

get af Gaardens Besætning og øvrige Tilbehør er indbetalt til Appellanten, der ligeledes har modtaget Rente af Jordprisen fra 1 Juli 1922. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde, vil Dommen efter de Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til de Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Sæby Bank, til de Indstævnte, Interessentskabet Aalborg Teglværkers Kontor, Aktieselskabet Jydsk Handelskompagni, Aktieselskabet L S Lange og Aktieselskabet Nørresundby Tømmerhandel, med 500 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Aaret 1918 købte et Konsortium paa tre Deltagere, hvis Formand var daværende Sognefoged, Partikulier Chr Vanggaard af Dronninglund, Ejendommen »Abigaelsminde« ved Sulsted. I Slutningen af 1921 ønskede Konsortiet, som i Ejendommen havde indestaaende et Kreditforeningslaan paa oprindelig 179 200 Kr, og som 2 Prioritet et Skadesløsbrev paa 300 000 Kr til de Sagsøgte, Aktieselskabet Sæby Bank af Sæby, at udstykke Ejendommen, og efter at en Plan om Salg til en Udstykningsforening var opgivet, udbød det Jorderne til Salg i ca 30 Lodder til Oprettelse af Statshusmandsbrug, og disse Lodder blev alle afhændet. Da det viste sig, at Parcelkøberne ikke selv magtede at opføre de fornødne Bygninger, indledede Konsortiet Forhandlinger med Køberne om selv at tage Bygningernes Opførelse i Entreprise i Overensstemmelse med udarbejdede Tegninger mod foruden Jordprisen at faa udbetalt en for hver Ejendom aftalt Byggesum, naar Statslaanene gik i Orden. Efter at der var opnaaet Enighed i saa Henseende, afholdt Konsortiet Licitation over de forskellige Byggearbejder, og under denne Licitation gav Interessentskabet Aalborg Teglværkers Kontor af Aalborg og flere andre Forretninger med Byggematerialer Møde for at forhandle med Konsortiet om Levering af saadanne Materialer til de projekterede Huse. Efter forskellige Forhandlinger paatog Konsortiet sig hele Entreprisen for egen Regning, og det bestemtes, at Leverandørerne skulde have deres Tilgodehavender for leverede Materialer betalt, naar Statslaanene til Bygningernes Opførelse blev udbetalt. Foruden Jordprisen og disse Tilgodehavender skulde der ogsaa af Statslaanene dækkes Arbejdslønnen ved Opførelsen af de ca 30 Ejen-

domme, beregnet til ca 3000 Kr pr Ejendom, altsaa ialt ca 90 000 Kr, og da Leverandørerne ikke vilde paatage sig Udlægene i saa Henseende, indlededes der Forhandlinger med de Sagsøgte om delvis Finansiering af Byggeforetagendet, i hvilken Anledning der mellem de tre interesserede Parter afholdtes først to Møder i Sæby og senere et Møde i Aalborg. Forhandlingerne endte med en Overenskomst, hvorefter de Sagsøgte skulde udlægge de fornødne Pengemidler, navnlig til Arbejdsløen, mod at Konsortiet til Sikkerhed for disse Udlæg udstedte et Skadesløsbrev til de Sagsøgte paa ubegrænset Beløb, der dog af Stempelhensyn blev anslaaet til 90 000 Kr med 3 Prioritets Panteret i »Abigaelsminde«. Yderligere lovede de Sagsøgte at ville sørge for de udstykkede Parcellers Frigørelse for Kreditforeningsgælden og for Parcellernes Relaxering af Pantet ifølge de to Skadesløsbreve mod at faa udbetalt den fulde Købesum med Renter for Parcellerne og faa sine herhenhørende Pengeudlæg dækket. Leverandørerne skulde derefter have Dækning for deres Tilgodehavender for Leverancer af de overskydende Beløb af Statslaanene, og der blev til deres Sikkerhed udstedt Skadesløsbrev paa ubegrænset Beløb i Ejendommen med Pant efter Kreditforeningslaanet og de fornævnte to Skadesløsbreve. De Sagsøgte bekræftede Hovedindholdet af denne Aftale ved en Skrivelse af 18 Marts 1922 til Leverandørernes Sagfører, i hvilken det bl a hedder:

»I Fortsættelse af tidligere Forhandlinger vedrørende »Abigaelsminde« og foranlediget af Deres Telefonsamtale med Herr Sagfører Nielsen, her, undlade vi ikke at bekræfte:

at vi er villig til at relaxere de til Statshuse solgte Parceller saavel af vort Pant ifølge Skadesløsbrev stort 300 000 Kr, som af det yderligere Pant, vi have forlangt, og at foranledige den Ejendommen paahvilende Kreditforeningsgæld fjernet, alt mod at Købesummerne for Parcellerne og vort Udlæg i Anledning af Byggeriet (Arbejdsløen m m) begge Dele med Renter indbetales til os, og

at vi for vort Vedkommende er indforstaaet i, at D'Herrer Leverandører beholder Sikkerhed i vort Haandpant nemlig: — — — — — dog at det respekteres, at alle 4 Obligationer forud hæfter som Sikkerhed for hele Bankens nuværende og fremtidige (Arbejdsløen m m). Tilgodehavende vedrørende »Abigaelsminde« — — —.

og den 12 April s A afsluttede Konsortiet Kontrakt med Leverandørerne om Leverancerne, hvorefter Byggeriet paabegyndtes. Der hengik omtrent 1½ Aar, inden Husene var færdige og Statslaanene bevilget Køberne, og i den forløbne Tid forfaldt der Renter og Afdrag pr 11 Juni og 11 December Termin 1922 af Kreditforeningslaanet, og disse Ydelser blev henholdsvis den 4 December 1922 og den 4 Maj 1923 betalt af de Sagsøgte, der debiterede Beløbene ialt 9586 Kr paa den Konto — betegnet Konto vedrørende Arbejdsløninger m m —, der var sikret ved det sidste Skadesløsbrev fra Konsortiet til de Sagsøgte, som foran nævnt for Stemplingens Skyld anslaaet til 90 000 Kr. Paa Grund af store Overskridelser af Byggeomkostningerne viste det sig, da Statslaanene var udbetalt, at de Firmaer, der havde besørget Leverancerne, nemlig Sagsøgerne, Interessentskabet Aalborg Teglværkers Kontor, Ak-

tieselskabet Jydsk Handelskompagni og Aktieselskabet L S Lange, alle af Aalborg, samt Aktieselskabet Nørresundby Tømmerhandel af Nørresundby, led Tab paa Leverancerne, og idet de har gjort gældende, at de Sagsøgte har været uberettiget til den skete Debitering af de betalte Kreditforeningsydelse paa den omtalte Konto, idet Beløbene skulde være debiteret Konsortiet paa den Konto, der var sikret ved Konsortiets Skadesløsbrev paa 300 000 Kr, og at deres Andel i Statslaanene er formindsket med et til disse Debiteringer svarende Beløb, har Sagsøgerne under nærværende Sag paastaat de Sagsøgte tilpligtet at betale dem det fornævnte Beløb af 9586 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt paa fra den 1 Maj 1928, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har paastaat sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Til Støtte for deres Frifindelspaastand har de Sagsøgte anført, at de efter deres fornævnte Skrivelse af 18 Marts 1922, der slutter sig til de forudgaaende mundtlige Aftaler, alene har været pligtige til at sørge for, at Kreditforeningslaanet ikke hvilede paa de udstykkede Parceller, naar den endelige Berigtigelse af Handlerne ved Statslaanenes Udbetaling skulde finde Sted, men at denne Forpligtelse ikke har kunnet medføre, at de skulde tilsvare de forommeldte Kreditforeningsydelser, der netop forfaldt, inden den endelige Berigtigelse ved Laanenes Udbetaling kunde ske. De Sagsøgte har derfor, efter hvad de videre hævder, været berettiget til at debitere de nævnte Beløb paa Kontoen for Arbejds lønninger, som kun af praktiske Hensyn blev benævnt saaledes, men som skulde debiteres alle de Udgifter de afholdt hidrørende fra Byggeforetagendet, og dette har de saameget desto mere været berettigede til, som disse Debiteringer er sket efter Anmodning fra Direktør for Interessentskabet Aalborg Teglværkers Kontor, Karl Nielsen, der paa Sagsøgernes Vegne havde Bemyndigelse til at anvise paa den nævnte Konto. Yderligere har de til Støtte for Debiteringerne anført, at det var ganske nødvendigt, at Kreditforeningsydelserne blev betalt, da Kreditforeningen ellers vilde realisere Ejendommen, og at Betalingen derfor er sket i Sagsøgernes Interesse, da disse, hvis Realisation var sket, vilde have lidt et Tab, der langt vilde overstige det ind søgte Beløb.

Efter de foreliggende Oplysninger har der paa Møderne i Sæby og paa Mødet i Aalborg været Enighed mellem alle Vedkommende om, at de Sagsøgte skulde frigøre Parcellerne for Kreditforeningslaanet, men det kan ikke anses godtgjort, at det særlig har været omtalt, hvorledes der skulde forholdes med de Kreditforeningsydelser, der forfaldt, medens Byggeforetagendet stod paa. I Mangel af særlig Overenskomst maatte det paahvile Ejerkonsortiet at indfri disse Ydelser, hvorimod Forpligtelse i saa Henseende ikke kunde paahvile Sagsøgerne, medmindre der forelaa Vedtagelse eller Løfte fra deres Side derom, og de Sagsøgte findes ikke ved deres Skrivelse af 18 Marts 1922, der som omtalt slutter sig til de mundtlige Forhandlinger, paa tydelig Maade at have tilkendegivet Sagsøgerne, at disse Ydelser ikke var indbefattede under de Sagsøgtes Forpligtelse til at fjerne Kreditforeningsgælden, men derimod henhørte til de Udgifter, der i Lighed med Arbejds lønningerne skulde debiteres paa den omhandlede Konto. Hvad nu angaar

selve Betalingen den 4 December 1922 og den 4 Maj 1923 af Ydelserne, er det oplyst, at Ejerkonsortiets Formand, fornævnte Vanggaard, i begge Tilfælde henvendte sig til de Sagsøgte og meddelte, at Konsortiet ikke kunde betale, hvorefter han af de Sagsøgte blev henvist til Direktør Nielsen. Det maa endvidere antages, at første Gang telefonerede Direktør Nielsen til de Sagsøgte, som derefter betalte Ydelsen og debiterede den som nævnt. Den anden Gang tilskrev Direktør Nielsen — efter mulig først at have telefoneret til de Sagsøgte — disse en saalydende Skrivelse: »Paa Foranledning af Herr Sognefoged Vanggaard Dronninglund, beder jeg Dem godhedsfuldt foranledige Renterne for Interessentskabet Abigaelsminde betalte«, og efter Modtagelsen af denne Skrivelse betalte de Sagsøgte og debiterede Ydelsen som nys nævnt, men det kan ikke anses godtgjort, at de Sagsøgte i noget af Tilfældene har givet Meddelelse om de skete Debiteringer. Direktør Nielsen har benægtet, at han til de Sagsøgte har udtalt, at Ydelserne skulde debiteres paa Kontoen for Arbejdslønninger, og det kan heller ikke anses godtgjort, at han har fremsat nogen Udtalelse i saa Henseende. Hvad Skrivelsen angaar, findes denne ikke med Føje af de Sagsøgte at kunne opfattes anderledes end som en Tilkendegivelse om, at disse for Byggeforetagendets videre Fremme nødvendige Ydelser maatte berigtiges, men ikke som noget Løfte fra Direktør Niensens Side om, at Sagsøgerne vilde tilsvare disse Ydelser, uanset at de ikke iøvrigt var forpligtede dertil. Endelig maa det efter det foreliggende antages, at Betalingen af Ydelserne har tjent saavel de Sagsøgtes som Sagsøgernes Interesser.

Efter det saaledes anførte har de Sagsøgte ikke været berettiget til den skete Debitering af Ydelserne paa Kontoen for Arbejdslønninger, og de vil derfor være at dømme efter Sagsøgernes Paastand.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde betale Sagsøgerne med 600 Kr.

Nr 281/1929.

Rigsadvokaten

mod

Jørgen Frederik Henriksen (Steglich-Petersen),

der tiltales for Vold mod sagesløs Person.

Østre Landsrets Dom af 18 Oktober 1929: Tiltalte Jørgen Frederik Henriksen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fængsel i 2 Maaneder. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger, derunder i Salær og som Godtgørelse for Udlæg til den for ham her for Retten beskikkede Forsvarer, Sagfører G Rasmussen, Sorø, 125 Kr. At efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paa-anket dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

Tiltalte er født den 26 Januar 1885 og ikke fundet tidligere straffet.

Efter alt foreliggende findes det betænkeligt at statuere, at Sidse Johansen har været sagesløs. Herefter vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 203 med en Straf, der bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage.

I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Jørgen Frederik Henriksen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage. I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Steglich-Petersen 60 Kroner, der udredes af det offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Retten for Sorø Købstad m v, er Jørgen Frederik Henriksen sat under Tiltale til Straf efter Lov Nr 63 af 1 April 1911 § 1, 2 Stk, for Vold mod sagesløs Person ved den 20 Juni 1929 paa Husmand Peter Johannsens Bopæl i Oldebjerg ved Sorø, uden at dennes Hustru Sidse Marie Johansen havde givet rimelig Anledning dertil, at have slaaet hende og givet hende et Stød for Brystet, saa hun faldt om og ved Faldet paa-drog sig et Brud af højre Laarbenschals.

Overlægen ved Sorø Amtssygehus, hvor Tilskadekomne blev indlagt den 22 Juni 1929, har i en Erklæring af 26 Juli udtalt, at hun ved et Fald havde paadraget sig et Brud af højre Laarbenschals. Det hedder videre i Erklæringen: »Bruddet er nu i Heling. Der er en Forkortning paa 3 ctm. Brudenderne er indkilede i hinanden, saa Foden er kommet til at staa noget udadrejet.

Der er siden 18 Juli tilstødt nogen Aarebetændelse i det syge Ben.

Hun vil aldrig faa sin fulde Førlighed igen. Gangen vil blive haltende, sandsynligvis forbundet med Smerter i lange Tider — maaske altid.« Sidse Johansen døde den 6 September 1929 paa Amtssygehuset, hvis Overlæge i en den 13 s M afgivet Erklæring har udtalt følgende:

»Dødsarsagen: Kræft i Endetarmen. Hendes Død kan ikke sættes i Forbindelse med det Brud af højre Laarbenschals, som hun paa-drog sig i Juni 1929.«

Afdøde har til en inden Retten vedstaaet Rapport om det passerende forklaret, at Tiltalte den 20 Juni Kl ca 9 Aften kom kørende til hende og hendes Mands Bopæl, hvor han fik Tilladelse til at spise noget medbragt Mad. Han var ikke saa lidt beruset og gav sig efter et kort Ophold i Huset til at udskælde hende og beskyldte hende for at have gemt hans Hat, som han ikke kunde finde, og han bibragte hende herunder nogle Næveslag paa Kroppen og gik saa udenfor til sit Køretøj. Selv gik hun ogsaa udenfor, idet hun skulde malke nogle Køer, som hendes Mand nu kom hjem med fra Marken, og Tiltalte gav sig da til paany at udskælde hende og greb hende haardt i den ene Arm, og hun, der er svagelig og gaar ved Stok, gav ham saa et Slag med Stokken paa den ene Haand, hvormed han holdt hende, og han slap ogsaa sit Tag i hende, men gav hende derpaa et Stød for Brystet, saa hun faldt til Jorden, og i Faldet brækkede hun sit ene Ben.

Tiltaltes Forklaring gaar derimod ud paa, at han den anførte Dag sammen med Slagter Frederik Vilhelm Jensen hos en Skovarbejder i Lindebjerg havde nydt en Del Spiritus. Slagter Jensen og han blev enige om at køre hen hos Husmand Peter Johansen for at drikke noget Brændevin, hvorefter Jensen købte $1\frac{1}{2}$ Pægl Brændevin. Sammen med Brændevinen nød de 3 Pilsnere hver, som de købte af Peter Johansen. Da de skulde gaa, kunde Tiltalte ikke finde sin Hat, og da han mente, at Tilskadekomne havde gemt den, bebrejdede han hende dette, og derved opstod der Skænderi mellem dem. Han har bestemt benægtet, at han har rørt eller slaaet paa hende i Lejligheden. Han forlod derefter denne og gik ud paa Vejen; Tilskadekomne fulgte efter, og Skænderiet vedblev mellem dem. Pludselig løftede Tilskadekomne sin Stok og slog ham et Slag over Armen, og da hun atter løftede Stokken til Slag, vilde han afværge dette og gav hende et Stød paa Brystet, men derved faldt hun om paa Vejen, og da hun ikke kunde rejse sig, men klagede over Smerter i det ene Ben, var Tiltalte behjælpelig med at bære hende ind i Seng, hvorefter han kørte sin Vej.

Nævnte Slagter Jensen har som Vidne forklaret, at han ikke saa Tiltalte gribe Sidse Johansen i Armen, ej heller denne slaa Tiltalte med Stokken. Derimod saa han, at Tiltalte med Haanden — om den var knyttet eller ikke, ved han ikke — stødte Sidse Johansen for Brystet, og at hun faldt som Følge heraf.

For Landsretten har Tiltalte — idet han iøvrigt har fastholdt sin Forklaring for Underretten — udtalt, at Peter Johansen var hjemme, da Tiltalte og Jensen kom.

Her for Retten har endvidere nævnte Husmand Peter Johansen som Vidne bl a forklaret,

a t han var hjemme, da Tiltalte og Jensen kom til hans Hus,

a t Tiltalte og Jensen var berusede, da de kom, men efter hans Mening dog ikke mere, end at de var klar over, hvad de gjorde, — der var saaledes ikke noget særligt at bemærke ved deres Optræden, da de senere steg til Vogns og kørte bort —,

a t hans Hustru og Tiltalte skændtes i Stuen, medens Vidnet opholdt sig der,

a t han noget efter gik bort for at hente sine Køer hjem, og

at han senere saa, at Tiltalte udenfor Huset gav hans Hustru et Stød i Brystet, saa at hun faldt, hvorimod han ikke saa, at hans Hustru slog Tiltalte med sin Stok.

Slagter Jensen har for Landsretten forklaret, at han og Tiltalte havde nydt en Del Spiritus og var noget berusede deraf, da de kom til Johansens Hus,

Foreløbig bemærkes, at det ikke kan antages, at Tiltalte ved den omhandlede Lejlighed har været saaledes paavirket af Spiritus, at han ikke vidste, hvad han gjorde.

Efter det oplyste findes det nu ubetænkeligt at lægge Sidse Johansens Forklaring til Grund for Paadømmelsen, saaledes at det her-efter maa antages, at hun først efter, at Tiltalte havde grebet fat i hende, for at væрге sig slog ham med Stokken over Haanden.

For det af Tiltalte saaledes udviste Forhold vil han, idet Sidse Johansen efter det anførte ikke har givet ham nogen rimelig Anledning til Voldsgerningen, være at anse efter midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 1, 2 Stk, 1 Pkt, med en Straf, der findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder.

Ved en af Højesteret s D afsagt Dom i Sag 287/1929 (**Rigsadvokaten mod Jørgen Peter Nielsen Mathiasen**) blev Tiltalte for Vold anset i Medfør af midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 1, 2 Stk, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Rigsadvokaten
m o d

Nr 307/1929. **Karl Peter August Hjalmar Køppen.**

Højesterets Ankeudvalgs Kendelse

Da Domfældte ikke har indhentet Justitsministeriets Tilladelse til at indbringe Landsrettens Dom, som er afsagt i en fra Underretten indanket Sag, for Højesteret, vil den efter hans Begæring iværksatte Anke være at afvise.

Thi bestemmes:

Den af Domfældte Karl Peter August Hjalmar Køppen iværksatte Anke afvises.

Fredag den 13 December.

Nr 133/1929. Proprietær Niels Nielsen (F Bülow)

mod

Gaardejer Holger Poulsen (Møldrup efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Erstatningsansvar for Mangler ved en solgt Ejendom.

Vestre Landsrets Dom af 29 April 1929: Sagsøgte Husmand Jens Peter Jensen bør for Tiltale af Sagsøgeren, Gaardejer Holger Poulsen, i denne Sag fri at være. Sagsøgte Proprietær Niels Nielsen bør til Sagsøgeren betale 1200 Kr tillige med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 6 August 1928, indtil Betaling sker. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgte Nielsen til Sagsøgeren med 400 Kr og Sagsøgeren til Sagsøgte Jensen med 100 Kr. Det idømte at udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger til Prøvelse, anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen, saa vidt den er paaanket, være at stadfæste.

Appellanten vil have at betale Salær m v som nedenfor anført til den for Indstævnte beskikkede Sagsfører.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. Appellanten, Proprietær Niels Nielsen, betaler til Højesteretssagsfører Møldrup i Salær for Højesteret 200 Kroner og som Godtgørelse for Udlæg 102 Kroner 50 Øre.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Oktober Maaned 1926 solgte Sagsøgte, Husmand Jens Peter Jensen af Skovby til Sagsøgte Proprietær Niels Nielsen af Elsted Søndergaard en ham tilhørende 13 Tdr Land stor Ejendom i Lisbjerg. Faa Dage efter videresolgte Sagsøgte Nielsen Ejendommen for en Sum af 35 000 Kr til Sagsøgeren, Gaardejer Holger Poulsen af Lisbjerg Mark. I Handlen medfulgte 8 Kreaturer og 2 Heste. Skødet paa Ejendommen udstedtes til Sagsøgeren direkte fra Sagsøgte Jensen. Idet Sagsøgeren har anbragt, at det har vist sig, at en paa Ejendommen værende Brønd ikke til Stadighed, navnlig om Sommeren, kan afgive saa meget Vand.

som kræves til Gaardens Drift, idet Brønden til Tider kun kan yde 3 til 4 Spande Vand om Formiddagen og er helt tør om Aftenen, og at han efter de førte Forhandlinger om Købet var berettiget til at vente, at Ejendommen ikke led af denne Mangel, har han under nærværende Sag paastaet de Sagsøgte in solidum tilpligtet at betale ham en Erstatning af 2200 Kr tillige med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 6 August 1928, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

For saa vidt angaar Sagsøgte Jensen støttes Sagsøgerens Krav alene paa, at han som den, der stod indtegnet i Tingbogen som Ejer af Ejendommen, har udstedt Skødet til Sagsøgeren. Det er ubestridt, at han ikke har deltaget i Sagsøgte Nielsens Forhandlinger om Salget til Sagsøgeren, og at Skødet intet indeholder om den ommeldte Brønd. Da Sagsøgte Jensen herefter ikke kan anses at have noget Ansvar overfor Sagsøgeren for en mulig Mangel i den ommeldte Henseende, vil hans Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagsøgte Nielsen har i første Række gjort gældende, at han ikke har paataget sig nogen Garanti for, at Brønden gav tilstrækkeligt Vand, og har nærmere anført, at han overhovedet ikke mindes, at der under Salgsforhandlingerne var Tale om Ejendommens Forsyning med Vand. Ved de af Sagsøgerens Fader og Svigerfader som Vidner afgivne Forklaringer maa det imidlertid anses tilstrækkelig godtgjort, at Førstnævnte under nogle Forhandlinger, som fandt Sted paa Ejendommens Marker, udtrykkelig spurgte Sagsøgte Nielsen, om der var Vand nok paa Ejendommen, og at Sagsøgte besvarede dette Spørgsmaat bekræftende. Der maa herefter gaas ud fra, at Sagsøgte Nielsen, uanset at han, som nævnt, kun havde Ejendommen i ganske kort Tid, har paataget sig Ansvar for mulige Mangler i saa Henseende.

Sagsøgte har dernæst bestridt, at en saadan Mangel har været tilstede ved Købet, og idet han har henvist til, at Sagsøgeren har ladet hengaa henimod to Aar, inden han rejste noget Erstatningskrav, har han nærmere anført, at det kan skyldes senere indtrufne Omstændigheder, saasom Dræning af Naboens Marker, at der er opstaaet Vandmangel paa Sagsøgerens Ejendom.

Om Vandforsyningsforholdene paa Ejendommen før Købet er der afgivet Forklaringer af forskellige Personer. Saaledes har Sagsøgte Jensen, der har ejet Ejendommen fra November 1924 til Oktober 1926, forklaret, at han altid havde Vand nok til Husholdningsbrug og til Hestene. Kreaturerne vandede han om Sommeren næsten altid i Marken, hvor der var to Vandingssteder, og hvis det kneb, vandede han dem hos Naboen. Det var kun i den tørreste Tid om Sommeren, at han var nødt til at vande Kreaturerne paa Marken. Det kunde ske, at Pumpen gav lovlig lidt Vand; men der er dog, naar der blev maalt, aldrig maalt mindre end $\frac{3}{4}$ Alen. Sadelmager Chr Nielsen, Lisbjerg, der har ejet Ejendommen i 5 Aar før Sagsøgte Jensen, har forklaret, at han hver Sommer omtrent til Stadighed led af Vandmangel, idet der paa den Aarstid højst var Vand til Husholdningsbrug. Skræder Johan Mathiesen, Lisbjerg Mark, der i ca 15 Aar har været Nabo til Ejendommen, har forklaret, at han ved, at de tre Mænd, som i den

Tid før Sagsøgeren har ejet den, alle til Tider har klaget over Vandmangel om Sommeren og har maattet hente Vand hos en Nabo. Smed Laurits Sørensen, Lisbjerg, har forklaret, at han flere Gange har været tilkaldt for at se paa Pumpen. Han har ogsaa flere Gange om Sommeren været i Brønden og konstateret, at der ikke var noget i Vejen med Pumpen, men at der manglede Vand. Ogsaa Ejendommen ved Siden af har til Tider lidt af Vandmangel.

Brøndborer F C Poulsen af Riis Skov, der har været udmeldt som Syns- og Skønsmand under Sagen, har efter den 9 Oktober 1928 at have foretaget Syn over Brønden udtalt, at den er $11\frac{1}{2}$ m dyb, og at der, da Synet fandt Sted, kun var ca 10 Tommer Vand i den. Efter hans Anskuelse var Brønden ikke dyb nok. Sagsøgeren har derefter i November 1928 ladet en Brøndborer foretage en Boring i Brønden. Efter denne Brøndborers Forklaring var der da kun en Smule Vand paa Bunden af Brønden. Efter at der var boret indtil 6,15 m, uden at man fik Vand, lod Sagsøgeren Arbejdet standse. Boringen medførte en Udgift af 90 Kr.

Sagsøgeren har fra Statsinstituttet Danmarks geologiske Undersøgelse indhentet en Erklæring, i hvilken det bl a hedder:

»Paa Forhaand kan det siges, at det ikke er helt udelukket, at der vil kunne fremskaffes Vand ved Boring, men Udsigterne er næppe særlig gode. Det fremgaar af de forelagte Oplysninger, at man nu er nede i 18 m Dybde med Brønden i »Blaaler«, og idet jeg gaar ud fra, at dette »Blaaler« er Moræneler, kan det siges:

Moræneleret er ikke i sig selv vandførende, men saa længe man borer i dette har man stadig Muligheden for at træffe paa vandførende Sandlag. Denne Mulighed hører først definitivt op, naar man ved en Boring kommer ned i de tertiære Lerlag, der danner Undergrunden paa Egnen, og dette er sikkert ikke naaet med de 18 m.

Paa den anden Side ligger disse tertiære Lerlag ikke særlig dybt paa Aarhusegnen, men noget nærmere herom kan vi ikke sige, da vi hverken kender Ejendommens Beliggenhed eller har Kendskab til tidligere udførte Boringer lige i Omegnen af Lisbjerg — — —«.

Endelig er det ved Erklæring fra Meteorologisk Institut oplyst, at Nedbøren paa Aarhus-Egnen i Maanederne Maj—September 1927 var betydelig større end i de tilsvarende Maaneder det foregaaende og det følgende Aar.

Efter det saaledes oplyste maa det antages, at det er den sidstnævnte Omstændighed, der har bevirket, at Sagsøgeren ikke har haft Anledning til Klage over Vandmangel før i Sommeren 1928, men at der iøvrigt er og ved Købet i 1926 var særlige Forhold til Stede paa den paagældende Ejendom, der kan medføre, at Vandtilførslen bliver utilstrækkelig. Det maa derhos anses usikkert, om denne Mangel kan afhjælpes, eller dog om dette kan ske uden uforholdsmæssig store Udgifter. Idet ej heller Sagsøgtens heromhandlede Indsigelse kan tages til Følge, maa han anses erstatningspligtig overfor Sagsøgeren.

Sagsøgte har fremdeles protesteret mod Størrelsen af den paa-staaede Erstatning. Idet denne nu vil være at fastsætte ved Rettens Skøn, findes den at kunne bestemmes til 1200 Kr, hvilket Beløb Sag-

søgte Nielsen saaledes vil være at tilpligte at betale Sagsøgeren med Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte Nielsen derhos have at betale til Sagsøgeren med 400 Kr og Sidstnævnte til Sagsøgte Jensen med 100 Kr.

Nr 152/1929. Murermester **M Jørgensen** (Henriques)
 mod
 Arkitekterne **C P G Kampmann** og **J A Frederiksen**
 (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Erstatningsansvar for et Appellanten ved Nedstyrting af et Stykke Gesims forvoldt Tab.

Vestre Landsrets Dom af 26 Marts 1929: De Sagsøgte, Arkitekterne C P G Kampmann og J A Frederiksen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Murermester M Jørgensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til de Sagsøgte med 250 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter de Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til de Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Murermester M Jørgensen, til de Indstævnte, Arkitekt C P G Kampmann og Arkitekt J A Frederiksen, med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Henriques 200 Kroner, der udredes af det offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under Opførelsen af den ny Statskole i Randers fandt der den 9 August 1923 en Nedstyrtningsulykke Sted. Bygningen var paa det paagældende Tidspunkt opført til Taghøjde, og det Arbejde, der ud-

førtes, bestod i Anbringelse af Hængeplatter ovenpaa Konsoller og Gesims. Umiddelbart efter Anbringelsen af en Hængeplatte styrtede ca 7 m af den sidst med Hængeplatter oplagte Gesims ned, hvorved noget af det underliggende Murværk beskadigedes, ligesom Stilladset paa Nedstyrtningsstedet knustes. Ved Gesimsstykkets Fald blev to paa Stilladset beskæftigede Murersvende revet ned og kom alvorligt til Skade, og der blev derefter af det offentlige rejst Tiltale saavel mod Arkitekterne C P G Kampmann af Frederiksberg og J A Frederiksen i Aarhus, der havde udført Konstruktionerne og Tegningerne til Bygningen og haft Hovedtilsynet med Arbejdets Udførelse, mod Murermester Jørgensen i Randers, der havde Murerarbejdet i Entreprise, samt mod Murerformand A Rasmussen, sammesteds, til Straf efter Straffelovens § 207. Ved Højesterets Dom af 26 Januar 1928 blev Rasmussen frifundet for det offentlige Tiltale, hvorimod Arkitekterne Kampmann og Frederiksen samt Murermester Jørgensen i Medfør af den nævnte Lovbestemmelse blev anset med Bøder til Statskassen, der for Arkitekternes Vedkommende fastsattes til 500 Kr for hver og for Jørgensens Vedkommende til 200 Kr. Endvidere blev det ved Dommen paalagt de to Arkitekter in solidum at betale til Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring, i hvilket Selskab Murermester Jørgensen havde tegnet lovpligtig Ulykkesforsikring, et Beløb af 13 648 Kr 50 Øre, der udgjorde de af Ulykkesforsikringen afholdte Udgifter til Erstatning til de tilskadekomne Murersvende, Lægehonorarer m v.

Under nærværende Sag har Sagsøgeren, fornævnte Murermester Marius Jørgensen, anbragt, at der ved Nedstyrtningen af Gesimsen m v er paaført ham et Tab, stort 5502 Kr, hvilket Beløb han, tildels paa Grundlag af en paa hans Foranledning under Sagen foretaget Skønsforretning, har opgjort saaledes:

1. Udgifter ved Oprydningsarbejdet efter Nedstyrtningen ..	165 Kr.
2. Udgifter ved Støbning af ny Hængeplatte og Konsoller, Opmuring og Afpudsning af Gesims m m samt Materialer hertil	907 —
3. Arbejds løn ved Udhugning og Reparation af den underliggende Mur	400 —
4. Erstatning for det knuste Stillads	430 —
5. Andre Udgifter i Anledning af Nedstyrtningen, herunder Rentetab, Tab som Følge af den ved Nedstyrtningen forvoldte Forsinkelse af Arbejdet og Ekstraudgifter i Anledning af forskellige Sikkerhedsforanstaltninger under Arbejdets Fortsættelse	3600 —

Ialt 5502 Kr.

Idet Sagsøgeren derhos har henvist til, at det i fornævnte Højesteretsdom er udtalt, at det maa antages, at Arbejdet med Udførelsen af den af Arkitekt C P G Kampmann og Arkitekt J A Frederiksen benyttede Konstruktion paa Grund af dennes særlige Beskaffenhed var saa farligt, at der burde være truffet Foranstaltninger til Afværgelse af Faren, og at Ansvar for, at saadanne Foranstaltninger ikke er truffet, i første Række maa paahvile de to Arkitekter, samt til, at disse

herefter maa have fuld Regrespligt overfor Sagsøgeren, har denne paastaet Arkitekterne Kampmann og Frederiksen tilpligtet in solidum at betale ham det nævnte Beløb af 5502 Kr, subsidiært et efter Rettens Skøn fastsat Beløb, med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 19 Juli 1928, indtil Betaling sker.

Begge de Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Forsaavidt de Sagsøgte til Støtte herfor har anført, at Tabet som Følge af den ved Nedstyrtingen forvoldte materielle Skade alene maa paahvile Sagsøgeren, idet han har overtaget Arbejdet for eget Ansvar og selv maatte bestemme, hvorledes han vilde udføre det, kan der efter alt, hvad der foreligger oplyst under nærværende Sag og under fornævnte Straffesag, ikke gives dem Medhold heri, idet Ansvaret for Skaden tillige maa paahvile de Sagsøgte, navnlig som Følge af, at de har forsømt deres Instruktions- og Tilsynspligt under Arbejdets Udførelse. De Sagsøgte har endvidere gjort gældende, at Sagsøgeren, som efter fornævnte Højesteretsdom maa anses for medansvarlig i Nedstyrtingen, maa være pligtig at tilsvare dem en Del af det Beløb, 13 648 Kr 50 Øre, som det ved Højesteretsdommen er paalagt dem at betale til Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring, og at det Beløb, for hvilket de Sagsøgte saaledes mener at have Regres overfor Sagsøgeren, passende kan ansættes til $\frac{2}{7}$ af 13 648 Kr 50 Øre, eller ca 3900 Kr, der maa fragaa i den af Sagsøgeren indsogte Erstatning.

Herimod har Sagsøgeren protesteret under Paaberaabelse af, at Spørgsmaalet om, hvem der skal udrede det omhandlede Erstatningsbeløb, er endeligt afgjort ved nævnte Højesteretsdom, i hvilken det er udtalt, at der, da Ulykkesforsikringen har erklæret, at den ikke gør noget Krav gældende mod Jørgensen, saafremt han ikke kan anses at have gjort sig skyldig i grov Uagtsomhed, ikke vil kunne paalægges ham nogen Erstatningspligt overfor Ulykkesforsikringen, og at det nævnte Spørgsmaal derfor ikke kan reises under denne Sag.

Der findes imidlertid ikke at kunne gives Sagsøgeren Medhold heri, idet den Omstændighed, at det omhandlede Forsikringsselskab ikke ønsker at gøre eller efter Forsikringsbetingelserne mulig ikke kan gøre Regres gældende overfor Sagsøgeren for den Selskabet ved hans egne skadegørende Handlinger paaførte Skade, og at Sagsøgeren mulig overfor Forsikringsselskabet har Krav paa at friholdes for Ansvar, ikke kan anses for afgørende med Hensyn til Regresforholdet mellem Sagsøgeren og de Sagsøgte indbyrdes, hvilket sidste Spørgsmaal ikke kan anses afgjort ved Højesteretsdommen. Idet nu efter det foreliggende Sagsøgeren findes at maatte have et Regresansvar overfor de Sagsøgte, og idet det Beløb, som de Sagsøgte herefter maa have Krav paa hos Sagsøgeren i Overensstemmelse med de Sagsøgtes Paastand, findes at kunne ansættes til 3900 Kr, samt idet efter de foreliggende Oplysninger om Ansvaret for den skete Nedstyrting Sagsøgeren selv findes at burde bære Halvdelen af det ham ved Nedstyrtingen forvoldte materielle Tab, som han som nævnt har ansat til 5502 Kr, vil de Sagsøgte, da deres Modkrav mod Sagsøgeren saaledes i alt Fald overstiger hans Krav paa dem, allerede af denne Grund være at frifinde, uden at det findes nødvendigt at komme ind paa de af de Sag-

søgte rejste Indsigelser mod de enkelte Poster i Sagsøgerens Opgørelse af sit Erstatningskrav.

Sagsøgeren vil derhos have at godtgøre de Sagsøgte Sagens Omkostninger med 250 Kr.

Tirsdag den 17 December.

Nr 165/1929. **Lilleskov-Pejrup Elektricitetsselskab**
(Steglich-Petersen)

mod

Socialministeriet (Landsretssagfører Rode),

betræffende Ophævelse af en af Arbejderforsikringsraadet truffet og af Ministeriet for Sundhedsvæsen tiltraadt Afgørelse angaaende Appellantens Pligt til at betale et Erstatningsbeløb.

Østre Landsrets Dom af 16 April 1929: De Sagsøgte, Ministeriet for Sundhedsvæsen, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Lilleskov-Pejrup Elektricitetsselskab i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne den konstituerede Kammeradvokat et Salær af 250 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanten frafaldet sin paa Afdødes Forsømmelse ved Tegningen af Ansvarsforsikring støttede Indsigelse.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

I Salær til den konstituerede Kammeradvokat findes Appellanten at burde betale 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret til den konstituerede Kammeradvokat betaler Appellanten, Lilleskov-Pejrup Elektricitetsselskab, 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 9 November 1925 kom Gaardejer Mads Christian Mathiasen, der var Formand for Bestyrelsen for Lilleskov-Pejrup Elektricitetssel-

skab pr Tommerup, ulykkelig af Dage i Selskabets Transformator-taarn. Ifølge Forklaring af Afdødes Tjenestekarl var man den paagældende Dag beskæftiget med at valse Korn paa Afdødes Gaard, og den Motor, der trak Kværnen, gik da pludselig istaa, hvorfor Karlen henvendte sig til Husbonden og meddelte, at den elektriske Strøm var blevet afbrudt. Afdøde svarede hertil, at det vidste han nok, da der allerede var nogen, som havde telefoneret herom til ham; han tilføjede, at han nu vilde gaa hen i Transformatoren for at se, hvad der var i Vejen. Afdøde gik derefter sammen med Karlen hen til det ca 200 m øst for hans Gaard liggende Transformortaaen, hvortil han havde Nøgle. Efter Karlens Forklaring undersøgte Afdøde i Taarnet Sikringerne, og herunder indtraf Ulykken, idet Afdøde stak en Lommekniv ind i en af Sikringerne paa Lavspændingssiden for at konstatere, om Traadene i Sikringen var hele.

Som Følge af Ulykken krævede Afdødes Enke Bodil Sigrid Mathiasen Erstatning gennem Arbejderforsikringsraadet, som den 9 August 1927 statuerede, at der i Henhold til Ulykkesforsikringsloven af 28 Juni 1920*) § 36 a tillagdes hende en Pengesum af 12 000 Kr, hvorhos der i Begravelsesomkostninger tilkendtes 200 Kr. Ministeriet for Sundhedsvæsen, hvortil Elektricitetsselskabet derefter indankede Sagen, har ifølge Skrivelse af 24 November 1928 tiltraadt Raadets Afgørelse.

Da Selskabet ikke har villet lade det bero ved Ministeriets Afgørelse, har det anlagt denne Sag, hvorunder det har nedlagt Paastand paa, at den ovennævnte af Ministeriet for Sundhedsvæsen den 24 November 1928 meddelte Afgørelse, hvorefter Lilleskov-Pejrup Elektricitets-selskab tilpligtes at betale Enkefru Bodil Sigrid Mathiasen 12 000 Kr og at betale Begraveshjælp 200 Kr, ændres derhen, at Selskabet ikke kendes pligtig at betale nævnte Beløb.

Sagsøgte, Ministeriet for Sundhedsvæsen, der har givet Møde ved den konstituerede Kammeradvokat, har nedlagt Paastand om Frifindelse.

Som Støtte for deres Paastand har Sagsøgerne i første Række anført, at Selskabets Erstatningspligt af Arbejderforsikringsraadet og Ministeriet er statueret med den Begrundelse, at Gaardejer Mathiasen, da han blev dræbt i Selskabets Transformortaaen, »maa anses for ved denne Lejlighed at have været beskæftiget i Selskabets Tjeneste«, men at denne Begrundelse ikke er rigtig, idet Gaardejer Mathiasen ikke kunde betragtes som »Arbejder« i Lovens Forstand og ingensinde har været i Selskabets Tjeneste. Selskabets Værk var, da Ulykken indtraf, nylig anlagt, og Garantiaaret var endnu ikke udløbet. I Garantiaaret førte den af Selskabet engagerede Ingeniør L Chr Larsen, Odense, det fornødne Tilsyn med Ledningsnet, Transformatorstation m v og modtog og indberettede Klager, ligesom han aflæste Elektricitetsmaaleren i Transformortaaen og gav Indberetning om Aflæsninger til Odense kommunale Elektricitetsværk, hvorfra man aftog den Elektricitet, der i Selskabets Transformator omsattes fra højspændt til lavspændt Elektricitet. Afdøde Gaardejer Mathiasen var som Medstifter

*) 3: Lovbekendtgørelse Nr 395 af 28 Juni 1920.

og Medlem af Interessentskabet Lilleskov-Pejrup Elektricitetselskab snarere at betragte som Principal end som Arbejder, og hans Hverv som Formand for Bestyrelsen bestod alene i at lede Bestyrelsesmøderne og repræsentere Selskabet udadtil.

Sagsøgerne har dernæst anført, at Selskabet overhovedet ikke det første Aar, i hvilket de Firmaer, der havde anlagt Ledningsnet, Transformator o s v, havde Garantipligt, var forsikringspligtig Arbejdsgiver, idet Selskabet i dette Tidsrum ingen Arbejdere havde i sin Tjeneste; dette formenes ogsaa anerkendt af afdøde Gaardejer Mathiasen, idet denne paa Selskabets Vegne har tegnet en Ansvarsforsikring i London Guarantee & Accident Ltd., løbende fra 1 April 1925, og fra denne Forsikring er udtrykkelig undtaget bl a Skader, der falder ind under den til enhver Tid gældende Arbejder-Ulykkesforsikringslov. Skulde Selskabet nu alligevel ifølge Afdødes Stilling anses for erstatningspligtig, saa maa i hvert Fald den Omstændighed, at Afdøde har forsømt at lade den af ham tegnede Ansvarsforsikring omfatte lovpligtigt Forsikringsansvar, medføre, at der ikke kan tilkomme Afdødes Enke Erstatning.

De Sagsøgte har paa deres Side gjort gældende, at Selskabet utvivlsomt ogsaa i det første Aar har haft lønnede Medhjælpere, overfor hvem det havde Forsikringspligt, nemlig en Aflæser, der foretog Aflæsning hos Forbrugerne, og en Optræver eller Regnskabsfører, og det er derfor en Fejl, at Selskabet ikke straks, men først efter Mathiasens Død, har tegnet lovpligtig Ulykkesforsikring. Hvorvidt der paa Grund af denne Forsømmelse haves et Regreskrav overfor Afdødes Bo eller Enke i Forening med de øvrige Bestyrelsesmedlemmer, kan der naturligvis rejses Diskussion om, men det er et Spørgsmaal, der ikke vedrører denne Sag. Udenfor de Hverv, der varetoges af de nævnte Medhjælpere, faldt imidlertid Aflæsningen af Maaleren, der var anbragt i Transformortortaarnet, og hvis Aflæsning ifølge Overenskomsten med Odense kommunale Elektricitetsværk paahvilede Selskabet; endvidere Udskiftning af itubrændte Sikringer og Afbrydelse af Strømmen i paakommende Tilfælde, kort sagt det hele daglige Tilsyn, der naturligvis ikke kunde paahvile de Firmaer, der havde foretaget Anlæg af Ledninger m v, selv om disse havde almindelig Garantipligt. Dette almindelige daglige Tilsyn, der nu ifølge en Bestyrelsesbeslutning af 27 Januar 1926 mod særligt Vederlag er overdraget en Mand, der holdes ulykkesforsikret af Selskabet, varetoges af Afdøde som Bestyrelsens Formand, og han var for saa vidt beskæftiget i Selskabets Tjeneste, hvorved bemærkes, at Afdøde som Formand oppebar et Vederlag af 50 Kr om Aaret.

Ifølge de af forskellige Medlemmer af Bestyrelsen for det sagsøgende Selskab under Sagen afgivne Vidneforklaringer maa det antages, at der ikke indenfor Bestyrelsen var truffet nogen udtrykkelig Aftale om Varetagelsen af det nævnte daglige Tilsyn, og de paagældende Medlemmer har ikke gjort sig det klart, hvorledes der forholdtes i saa Henseende. Hvad særlig angaar den i Odense boende Ingeniør L Chr Larsen, der havde udarbejdet Planerne for Anlægget og under Arbejdets Udførelse varetog Selskabets Interesser, maa det saavel efter

hans egen Forklaring som det iøvrigt oplyste antages, at han lejlighedsvis har aflæst den i Transformatorartaarnet anbragte Maaler og afgivet Indberetning herom til Elektricitetsværket i Odense. Nogen udtrykkelig Aftale herom forelaa dog ikke, og han vil ikke have haft nogen Pligt hertil; det er ikke under Sagen oplyst, at han har foretaget Udskiftning af Sikringer eller lignende. Paa den anden Side maa det anses for godtgjort, at afdøde Mathiasen ogsaa har foretaget Aflæsning af den nævnte Maaler, enten alene eller sammen med Ingeniør Larsen, og at han endvidere har foretaget Eftersyn og Udskiftning af Sikringer, naar der af Forbrugere blev klaget til ham over, at Strømmen var afbrudt. Som ovenfor nævnt var afdøde Mathiasen i Besiddelse af Nøgle til Transformatorartaarnet, og ifølge en af Bestyreren for Odense kommunale Elektricitetsværk den 26 Februar 1927 afgivet Erklæring faar Transformatorselskabernes Formænd Nøgle udleveret til Stationerne, dels af Hensyn til Maaleraflæsningen, og dels fordi det i forskellige Tilfælde er nødvendigt, at der hurtigt kan afbrydes for Anlæget, ligesom Udskiftning af Sikringer ofte foretages af en i Nærheden af Stationen boende Mand. Efter hvad der er oplyst under Sagen, er Afdøde da ogsaa saavel af Ingeniør Larsen som af den Ingeniør, der foretog Installationsarbejdet, blevet instrueret med Hensyn til Stationens Funktion og navnlig med Hensyn til at aflæse Maaleren, afbryde Strømmen og indsætte Sikringer, om hvilken Instruktion der iøvrigt af Afdøde er afgivet en Erklæring, der dog først er udstedt paa et senere Tidspunkt, nemlig den 1 November 1925.

Efter det saaledes foreliggende finder Retten det betænkeligt at ændre den af Arbejderforsikringsraadet truffene og af Ministeriet for Sundhedsvæsen tiltraadte Afgørelse, hvorefter Afdøde ved den paagældende Lejlighed maa anses for at have været beskæftiget i Selskabets Tjeneste, og de Sagsøgte Paastand vil herefter ikke kunne tages til Følge.

I Sagsomkostninger findes Sagsøgerne at burde betale den kst Kammeradvokat 250 Kr som Salær.

Nr 301/1929.

Østifternes Kreditforening

mod

Avlsbruger **Ole Olsen.**

Kendelse afsagt den 12 September 1929 af Fogedretten for Rønne Købstad m v: Den af Østifternes Kreditforening begærte Eksekutionsforretning hos Avlsbruger Ole Olsen af Klemensker Sogn bør ikke nyde Fremme.

Østre Landsrets Kendelse af 22 Oktober 1929: Den ovennævnte Kendelse stadfæstedes. Kæremaalets Omkostninger ophæves.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Kendelse er med Justitsministeriets Tilladelse paakæret til Højesteret af Østifternes Kreditforening.

I Henhold til de i Kendelsen paaberaabte Grunde

bestemmes:

Landsrettens Kendelse bør ved Magt at stande.

Fogedretskendelsens Præmisser er saalydende:

Da Bestemmelsen i Retsplejelovens § 478 Nr 3, der ifølge sin Op-
rindelse, ifr Lov Nr 36 af 29 Marts 1873 § 15 (»Udlæg uden Grundlag
af Dom eller Forlig«) er fremkommet som en Udvidelse af Adgangen
til Eksekution i Tilfælde, hvor det ellers sædvanlige Grundlag af Dom
eller Forlig ikke foreligger, ikke tør anvendes i videre Omfang end
§'ens Ord udtrykkelig foreskriver, da Ordene i § 478 Nr 3 ikke findes
at kunne afgive Hjemmel for Foretagelse af Eksekution uden Lovmaal
og Dom for Omkostningerne alene i et Tilfælde som det foreliggende,
hvor der ikke tillige søges Udlæg for Kapital eller Renter, samt da
dette heller ikke ses at være paakrævet af de Grunde, der har ført
til Bestemmelsen i Retsplejelovens § 478 Nr 3,

er agtes:

Landsretskendelsens Præmisser er saalydende:

Den paakærede Kendelse er afsagt den 12 September 1929 af Fo-
gedretten for Rønne Købstad m v og paastaas af de kærende ændret
derhen, at den af dem begærte Eksekutionsforretning hos Avlsbruger
Ole Olsen, Klemensker Sogn, nyder Fremme.

I Henhold til de i Kendelsen anførte Grunde og idet det for Lands-
retten af de kærende anførte ikke kan føre til andet Resultat, vil Ken-
delsen være at stadfæste. Kæremaalets Omkostninger vil kunne op-
hæves.

Onsdag den 18 December.

Nr 73/1929. Aktieselskabet »Automobilexpres« (Winther)

mod

Repræsentant **Heinrich Julius Otto Gotthardt's** Dødsbo (David),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Erstatningsansvar for Skade
forvoldt ved en Automobilulykke.

Østre Landsrets Dom af 14 Januar 1929: Sagsøgte, Vognmand Johs C Jensens i uskiftet Bo hensiddende Enke, Alma Marie Jensen, f Gustafson, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Repræsentant Heinrich Julius Otto Gotthardt, i denne Sag fri at være. Sagsøgte, A/S Automobilexpres, bør til nævnte Sagsøger betale 24 000 Kr med Renter 5 pCt aarlig fra den 3 Oktober 1928, til Betaling sker. Til det offentlige betaler A/S Automobilexpres de Retsafgifter, der vilde have været at erlægge, og det stemplede Papir, som vilde være forbrugt, saafremt Sagen ikke for Sagsøgerens Vedkommende havde været beneficeret, dog kun i Forhold til det Sagsøgeren tilkendte Beløb 24 000 Kr, og til Overretssagfører H Sachs i Salær 200 Kr og i Godtgørelse for Udlæg 11 Kr. Iøvrigt ophæves Sagens Omkostninger. At efterkomme inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter at Repræsentant Gotthardt den 6 April 1929 er død, er hans Bo indtraadt i Sagen.

I Skrivelse af 15 August 1929 har Retslægeraadet udtalt, at der efter det oplyste maa siges at være overvejende Sandsynlighed for en Aarsagssammenhæng mellem det Afdøde over-gaaede Ulykkestilfælde og hans paafølgende Nervesygdom (Paralysis agitans) og Død. Appellanten har herefter ikke bestridt Aarsagssammenhængen. I Henhold til de i Dommen iøvrigt anførte Grunde tiltrædes det, at Selskabet er fundet pligtigt til at erstatte Skaden.

Saaledes som Sagen foreligger for Højesteret, vil Selskabet være at dømme til at udrede dels Invaliditetsgodtgørelse for Tiden til Dødsfaldet, dels en Enken tilfaldende Erstatning for Tab af Forsørger. Den førstnævnte Erstatning findes at kunne fastsættes til 6000 Kroner og den sidstnævnte til 12 000 Kroner, ialt med Renter. I Henseende til Sagens Omkostninger vil Landsrettens Dom være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Aktieselskabet »Automobilexpres« bør til Indstævnte, Repræsentant Heinrich Julius Otto Gotthardts Dødsbo, betale 18 000 Kroner med Renter 5 pCt aarligt af 6000 Kroner fra 3 Oktober f A og af 12 000 Kroner fra 6 April d A. I Henseende til Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten til Indstævnte med 400 Kroner.

Det idømte udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 30 April 1926 kom Heinrich Julius Otto Gotthardt alvorligt til Skade, da han i Egenskab af Repræsentant for Singer Co, Symaskine A/S, var paa Vej ud til Hvidovre. Gotthardt var ved den paagældende Lejlighed paa Cykel og kørte ud ad Gl Køgevej paa den ud mod den nordre Vejgrøft liggende Del af Vejen, som ved Skilte var angivet som »For Cyklisten«. Han blev da indhentet af et Ruteautomobil, som passerede forbi ham, men straks efter bemærkede han, at det begyndte at sagtne som for at holde og sætte Passagerer af. Han mente imidlertid, at han med Lethed vilde kunne passere forbi Vognen paa højre Side, inden den vilde holde, og fortsatte derfor sin Kørsel; men just som han var ud for den bageste Dør i Vognens højre Side, blev denne Dør, inden Vognen endnu holdt, smækket op, og Gotthardt blev, idet Vognens Afstand til Grøften kun var godt 1 m, ramt af Døren paa venstre Side, hvilket havde til Følge, at han styrtede paa Hovedet i den ca $1\frac{1}{2}$ m dybe Grøft. Han kom imidlertid ret hurtigt op af Grøften, var noget forstumlet, men havde tilsyneladende ikke taget alvorligere Skade, og fortsatte efter at have sundet sig en lille Tid sin Kørsel. I den første Tid efter Faldet led han af Smerter tværs over Brystet og i Nakken; særlig Smerterne i Nakken var meget generende, navnlig naar han laa ned. Efter en Maanedes Tids Forløb mindskedes Smerterne og har senere været ubetydelige. Men en halvanden a to Maaneder efter Faldet begyndte han at ryste paa venstre Haand og trække paa venstre Ben, og denne Rysten har efterhaanden holdt sig til hele venstre Side. I Begyndelsen passede Gotthardt om end med noget Besvær sit Arbejde, men efterhaanden, som den omtalte Rysten tilligemed en Tilbøjelighed til at falde forover under Gangen tog til, hindredes han i væsenlig Grad i sin Virksomhed.

Gotthardt havde ikke foranlediget nogen Anmeldelse af Ulykkestilfældet i Henhold til Ulykkesforsikringsloven, dels fordi han ikke straks havde ment, at dette vilde efterlade alvorligere Følger, dels fordi en Politibetjent, til hvem han havde henvendt sig den paagældende Dag, havde udtalt som sin Formening, at han ikke selv var helt uden Skyld i det passerede, fordi han ikke var kørt udenom Automobilet til venstre og derfor kunde risikere at faa en Bøde, hvis Sagen kom frem. Da hans Arbejdsevne blev mindre og mindre, foretog hans Arbejdsgiver den 29 Januar 1927 Anmeldelse til Arbejderforsikringsraadet, der derefter paa Grundlag af de af Raadets Læger foretagne Undersøgelser fastsatte Invaliditetsgraden til 100 pCt og tillagde ham en Erstatning af ialt 24 000 Kr. idet Raadet antog, at han ved Ulykkestilfældet havde paadraget sig Paralysis agitans. Raadet har derhos udtalt, at det skønnede, at han med Føje vilde kunne anlægge Erstatningssøgmaal mod Ejerne af Ruteautomobilet.

I Henhold hertil har Gotthardt efter meddelt Bevilling til fri Proces under denne Sag nedlagt Paastand paa, at Vognmand Johs C Jensens i uskiftet Bo hensiddende Enke, Alma Marie Jensen, f Gustafson, og A/S Automobilexpres in solidum tilpligtes at betale ham en Erstatning af 36 000 Kr med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Berammelse, den 3 Oktober 1928, til Betaling sker. Af dette Beløb vil han i Henhold til

Ulykkesforsikringslovens § 4 have at refundere Forsikringselskabet Haand i Haand den ham af Arbejderforsikringsraadet tilkendte Erstatning af 24 000 Kr foruden et Beløb af 1013 Kr, der er udbetalt ham i Dagpenge og for Lægeregninger.

Til Motivering af den paastaaede Erstatnings Størrelse har Sagsøgeren anført, at Arbejderforsikringsraadets Afgørelse er truffet paa Grundlag af en Aarsindtægt af 2400 Kr, medens hans Aarsindtægt, saaledes som det er oplyst under Sagen, laa omkring ved 4000 Kr de sidste Aar, før Ulykken overgik ham.

De Indstævnte har begge paastaaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Efter hvad der er oplyst under Sagen maa det antages, at A/S Automobilexpres og ikke afdøde Vognmand Johs C Jensen, der var Direktør for Selskabet, var Ejer og Bruger af det omhandlede Ruteautomobil paa det Tidspunkt, da Ulykken fandt Sted.

Herefter vil Vognmand Jensens i uskiftet Bo hensiddende Enke være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale.

Hvad A/S Automobilexpres angaar støtter dette sin Frifindelsespaastand paa, dels at det foreliggende Tilfælde ikke omfattes af Motorlovens Ansvarsregler og endnu mindre af de almindelige Erstatningsregler, idet Vognføren ved den paagældende Lejlighed, efter hvad der er forklaret af Chaufføren og Billettøren, blev aabnet af en Dame, der var med som Passager, og som forøvrigt ikke senere har været at opspore, dels at Ulykken i hvert Fald skyldes Sagsøgerens egen grove Uforsigtighed, idet han burde have kørt udenom Automobilet til venstre, dels endelig, at der ikke foreligger Bevis for Aarsagsforbindelse mellem Sagsøgerens Fald og den senere opstaaede Sygdom.

Til disse Betragtninger har det Forsikringselskab, hvori Automobilet var forsikret, og som har givet Møde under Sagen som litis denuntiatus, sluttet sig.

Idet der nu ikke kan gives det indstævnte Selskab Medhold i, at det foreliggende Tilfælde overhovedet ikke omfattes af Motorlovens Ansvarsregler, bliver Spørgsmaalet først, om Sagsøgeren maa siges ved grov Uagtsomhed selv at have foraarsaget Skaden. I saa Henseende bemærkes, at det vel af de under Sagen afgivne Forklaringer fremgaar, at den i 1924 anlagte midlertidige Cykelsti, der paa Grund af Vejens Afløbsforhold ikke havde kunnet afgrænses med Kantsten eller lignende mod Kørebanen, i Tidens Løb var kommet i en ret daarlig Forfatning og faktisk ikke respekteredes af Vognene; men da de af Vejvæsnet efter Aftale med Politiet opsatte Skilte stadig fandtes, og Cykelstien ifølge en af Stadsingeniøren afgivet Erklæring stadig fungerede som saadan til først i August 1926, findes Sagsøgeren at have handlet rigtig ved at holde sig paa Cykelstien og ikke forsøge at køre udenom Automobilet til venstre. Idet der herefter ikke findes at kunne bebrejdes Sagsøgeren noget, og da det ikke af Omstændighederne fremgaar, at Skaden ikke kunde være afværget ved fornøden Agtpaagivenhed og Omhu fra Driftens Side, findes Selskabet pligtig til at erstatte den forvoldte Skade. Da det endvidere efter de foreliggende Lægeerklæringer maa antages, at den Paralysis agitans, hvoraf han nu

frembyder et typisk Billede, maa tilskrives det ham overgaaede Ulykkestilfælde, hvorved bemærkes, at Sagsøgeren tidligere har haft et godt Helbred og var en kraftig og sund Mand, i hvis Slægt der ikke vides tidligere at være optraadt Tilfælde af Paralysis agitans — vil A/S Automobilexpres være at tilpligte at svare ham en Erstatning, som under Hensyn til det om hans nuværende Tilstand og Alder (nu 59 Aar) oplyste, findes passende at kunne ansættes til 24 000 Kr.

Det sagsøgte Selskab vil derhos have til det offentlige at betale de Retsafgifter, der vilde have været at erlægge, og det stemplede Papir, som vilde være forbrugt, saafremt Sagen ikke for Sagsøgerens Vedkommende have været beneficeret, dog kun i Forhold til 24 000 Kr, og til den for Sagsøgeren beskikkede Sagfører i Salær 200 Kr og i Godtgørelse for Udlæg 11 Kr.

Under Hensyn til, at Sagsøgte, Enkefru Jensen, hvis afdøde Mand som nævnt var Direktør for Aktieselskabet Automobilexpres, først under Sagen har protesteret mod at være Ejer af det omhandlede Ruteautomobil, findes der ikke tilstrækkelig Grund til at tillægge hende Sagsomkostninger hos Sagsøgeren.

Torsdag den 19 December.

Nr 299/1929.

Bagermester **Kaj Larsen**

p a a k æ r e r

Sø- og Handelsrettens Skifterets Beslutning af 18 November 1929.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Paa en den 18 November 1929 i Sø- og Handelsrettens Skifteretsafdeling afholdt Skiftesamling i Bagermester Kaj Peter Victor Larsens Konkursbo blev det vedtaget at sælge Boets Aktier i A/S Park Konditoriet til Paalydende 4500 Kroner for 350 Kroner. Denne Bestemmelse har Fallenten paakæret til Højesteret, men da Bestemmelsen, der er truffet af rette Vedkommende, i Henhold til Konkurslovens § 137 smh m §§ 74 og 75 ikke vil kunne omstødes af Højesteret, vil Kæremaalet være at afvise.

Thi bestemmes:

Dette Kæremaal afvises.

Færdig fra Trykkeriet den 8 Januar 1930.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

78. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 28

Torsdag den 19 December.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag Nr 293/1929 (**Rigsadvokaten** mod **Christian Osvald Madsen**) blev Tiltalte for Bedrageri anset i Medfør af Strfl § 253, jfr midl Strfl af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage.

Nr 236/1929. **Fabrikant Fr Schefold**, Pforzheim
(Landsretssagf Gorrissen)

mod

Den danske Landmandsbank, Hypotek- og Vekselbank A/S
(Steglich-Petersen),

betræffende bl a Spørgsmaalet om den indstævnte Banks Pligt til at nedskrive sit Tilgodehavende i et Bo.

Kendelse afsagt af **Københavns Byrets Skifteafdeling** 11 d 19 Februar 1929: Den efter Rekvisition af Den Danske Landmandsbank, Hypotek- og Vekselbank, Aktieselskab, under 1 December 1928 afholdte Tvangsauktion over Ejendommen Matr Nr 865 af Københavns Østervold Kvarter bør anses sket for Grosserer Siegfried Julius Samson og efterlevende Enke, Elisabeth Vilhelmine, f Lunds Fællesbos Regning. Den Danske Landmandsbank, Hypotek- og Vekselbank, Aktieselskab, bør anerkendes som upriviligeret Fordringshaver for 165 131 Kr 18 Øre i fornævnte Bo, dog saaledes at heri fradrages indtil et Beløb af 45 364 Kr 82 Øre de ovennævnte trasserede og accepterede Kundeveksler med de af disse beregnede eller paastaede Renter, som forinden Boets Slutning maatte være betalt af Akceptanterne. Af det anerkendte Beløb betaler Boet Renter 7 pCt aarlig fra den 21 September 1928, til Betaling sker.

Østre Landsrets Dom af 18 April 1929: Den efter Rekvisition af de indstævnte, Den danske Landmandsbank, Hypotek- og Vekselbank, Aktieselskab, under 1 December 1928 afholdte Tvangsauktion over Ejendommen Matr Nr 865 af Københavns Østervold Kvarter bør anses sket for Bankens Regning. Iøvrigt bør Skifterettens Kendelse ved Magt at

stande. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Appellanterne, Heinrich Mohr, Friedrich Schefold, Georg Lauer, Heinrich Klein, Fritz Bemberg, Rösch & Idstein, Philipp Trunk, I Emrich G m b H, Gebr Fend G m b H, D Kinzinger, A Rosenfeld, Kohler & Schaefer, Louis Fiessler & Co, Moser & Pfeil, Friedrich Neumayer, Emil Brenk, Behner & Co, Oscar Bentner, Ed Weiler, Carl Härdtner og W Frey & Co, alle af Pforzheim, Gustav Hauber, Giuseppe Knoll, Johann Beck og Oskar Haegele, alle af Gmund, M H Wilkens & Söhne A/G af Hemelingen, Otto Fuld af Frankfurt a M, Ludvig Neresheimer & Co og A Grubener, begge af Hanau, een for alle og alle for een til de Indstævnte med 300 Kr. De idømte Omkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

I Henhold til de i Skifteretskendelsen anførte Grunde vil denne efter den af Indstævnte nedlagte subsidiære Paastand være at stadfæste. I Henseende til Sagens Omkostninger vil Landsrettens Dom saa vidt den er paaanket, være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Skifterettens Kendelse bør ved Magt at stande. I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten bør Landsrettens Dom, saa vidt paaanket er, ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten Fabrikant Fr Schefold, Pforzheim, til Indstævnte, Den danske Landmandsbank, Hypotek- og Vekselbank, Aktieselskab, med 500 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Skifteretskendelsens Præmisser er saalydende:

Den 29 Maj 1928 afgik Grosserer Siegfred Julius Samson ved Døden, og hans og hans efterlevende Ægtefælle, Elisabeth Vilhelmine, f Lunds Fællesbo blev taget under Skiftebehandling af Københavns Byrets Skifteafdeling II; Arv og Gæld er ikke vedgaaet i Boet. Den danske Landmandsbank, Hypotek- og Vekselbank, Aktieselskab, har i Boet som upriviligeret Gæld anmeldt en Fordring paa 165 131 Kr 18 Øre tilligemed Renter deraf 7 pCt p a fra Anmeldelsesdagen, den 21 September 1928, til Betaling sker.

Mod Fordringen er rejst de nedenfor nærmere omhandlede Indsigelser, hvilket har givet Anledning til nærværende Disput.

Om Afdødes Mellemværende med Banken er oplyst følgende: Paa et Tidspunkt, da Afdøde havde en betydelig Gæld til Banken, anmodede han om en yderligere Kredit paa 27 000 Kr. Banken tilstod Kreditten og meddelte Afdøde dette i Skrivelse af 21 Januar 1927, hvori det bl a hedder: »at Banken er villig til at yde Dem den ønskede Kredit, stor Kr 27 000,—, paa en 3 Maaneders Solaveksel, imod at De til Sikkerhed for alt Mellemværende med Banken deponerer en Akkomodationsobligation, stor Kr 150 000,—, med Pant i Ejendommen, Trondhjemsplads 3, Villa »Ebba«, Dronninggaards Allé 57, Holte, og Villa paa Vallerødvej i Rungsted, med Pant næstefter de i Deres Skrivelser nævnte Prioriteter.« Under 8 Februar 1927 udstedte Afdøde den af Banken forlangte Obligation til sin Sagsfører, som gav Afdøde Kontraerklæring om intet at have tilgode i Henhold til Obligationen. Ved »Deklaration« af 8 Februar 1927 pantsatte Afdøde Obligationen til Banken. I Deklarationen hedder det bl a: »Undertegnede Grosserer S I Samson overleverer her ved Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank, Aktieselskab, som haandfaaet Pant til Sikkerhed for skadesløs Betaling af, hvad jeg til enhver Tid maatte være eller blive Banken skyldig: Panteobligation, stor Kr 150 000, udstedt af mig til Overretssagfører M Lemvigh-Müller med Pant næstefter: Kr 31 162,81 i Matr Nr 10 m fl Dronninggaard, Kr 30 000 i Matr Nr 7 m, Vallerød, og Kr 182 318,11 i Matr Nr 865 Københavns Østervold Kvarter. Betales Gælden ikke prompte ved Forfaldstid — — — er denne (Banken) berettiget til uden foregaaende Dom og Indførsel og uden Iagttagelse af Reglerne i DL 5—7—2 og 3 eller Konkurslovens § 155 — — — til Dækning af sit Krav at realisere ovennævnte Effekter ved offentlig Auktion og imod kontant Betaling uden Indsigelse fra Debtors eller Deponents Side.«

Overretssagfører Lemvigh-Müller gav Paategning om, at han var enig i Pantsætningen.

Da Grosserer Samson afgik ved Døden, skyldte han Banken paa Konto-Kurant Konto ca 177 000 Kr, hvorhos han havde løbende dels nogle egne Veksler, dels nogle Kundeveksler. Til Sikkerhed for Gælden var haandpantset foruden den ovenomhandlede Akkomodationsobligation Aktier til Paalydende 6000 Kr i Forsikringsselskabet »Skandinavia«.

I Henhold til Rekvisition fra Banken af 16 Juli 1928 afholdtes den 27 s M Tvangsauktion ved Københavns Byrets Fogedafdeling II over Obligationen og Aktierne. Banken erholdt Hammerslag som højstbydende med et Bud paa 41 000 Kr paa Obligationen og Trediemand for et Bud paa 1200 Kr paa Aktierne; foruden Banken afgav kun Boets Medhjælper Bud paa Obligationen. Før Oprabet blev paa Auktionen oplyst, at Obligationen var en Akkomodationsobligation, og at Auktionskøberen derfor ikke paa den kunde støtte noget personligt Krav mod Debitor (Dødsboet) udover Panteretten. Den af Skifteretten i Boet antagne Medhjælper, Overretssagfører Ludvig Salomonsen, gav Møde i Auktionsretten og lod protokollere, at da Banken ved Obligationens Modtagelse vidste, at det var en Akkomodationsobligation, maatte Følgen af, at Obligationen sattes til Auktion, være, at 150 000 Kr af Bankens Tilgodehavende ogsaa sattes til Auktion, idet der ellers ikke var nogen Værdi bag ved Obligationen. Heroverfor bemærkede Banken til Proto-

kollen, at Obligationen havde Værdi som saadan, idet den var Bærer af Panteretten i Ejendommen.

Efter at Banken saaledes paa Auktionen havde faaet Hammerslag paa Obligationen, afgav den den 27 Juli 1928 i Henhold til Retsplejelovens § 680 Erklæring til Boet om, at den »som Underpanthaver i forommeldte Ejendom Matr Nr 865 Københavns Østervold Kvarter — — — alene vilde holde sig til det forommeldte Pant«, samt at den »som Underpanthaver iøvrigt intet Krav gør paa Boet.« De andre af Obligationen omfattede Ejendomme blev i Henhold til Aftale mellem Banken og Boet realiseret af dette under Haanden.

Den 1 December 1928 afholdtes efter Rekvisition fra Banken Tvangsauktion over Ejendommen Matr Nr 865 af Østervold Kvarter; de foran Akkomodationsobligationen i Ejendommen indestaaende Prioriteter androg omkring 225 000 Kr, og da Banken blev enestebydende med et Bud paa 230 000 Kr, begærede den Auktionen standset og sig Ejendommen, der til Ejendomsskyld er vurderet til 300 000 Kr, udlagt som ufyldstgjort Panthaver. I det til Vedtagelse af Auktionsvilkaarene afholdte Retsmøde protokolleredes, at Rekvirenten og Overretssagfører Salomonsen var enige om, at det overlodes til Skifterettens Afgørelse at fastslaa Bankens Tilgodehavende under Appel til højere Instans, men at man var enig om, at Obligationen i tingsretlig Henseende gjordes gældende for 150 000 Kr.

Banken opgør herefter det af den i Boet anmeldte Krav saaledes: Tilgodehavendet paa Kontokurant Kontoen andrager med Renter til Anmeldelsesdagen 179 667 Kr 38 Øre. Under Henvisning til, at den var bekendt med, at Obligationen var en Akkomodationsobligation, fradrager Banken ikke Auktionskøbesummen for den haandpantssatte Obligation, 41 000 Kr, men det fulde Beløb af den Fyldestgørelse, som den opnaar gennem den stillede Sikkerhed, hvilken Fyldestgørelse den opgør saaledes: Nettoprovenuet af de to af Boet under Haanden realiserede Ejendomme, 21 765 Kr 60 Øre, samt det Nettoprovenu, som Banken vil kunne indvinde ved Salg af Ejendommen Matr Nr 865 af Østervold Kvarter, hvilket Nettoprovenu efter sagkyndig Vurdering er anslaaet til 40 000 Kr, og endelig det ved Salg af Aktierne indvundne Beløb, 1200 Kr; altsaa: 179 667 Kr 38 Øre. + de tre Beløb, 21 765 Kr 60 Øre, 40 000 Kr og 1200 Kr eller 116 701 Kr 78 Øre. Hertil kommer Solaveksler, udstedt af Afdøde til Banken til Paalydende 3064 Kr 58 Øre og Kundeveksler traserede af Afdøde og akcepterede af dennes Kunder for 45 364 Kr 82 Øre. Det anmeldte Krav andrager herefter det forommeldte Beløb, 165 131 Kr 18 Øre, hvori dog fradrages indtil et Beløb af 45 364 Kr 82 Øre de akcepterede Kundeveksler med de af disse beregnede eller paastaaede Renter, som forinden Boets Slutning maatte være betalt af Akceptanterne, hvorhos Banken har anført som sin Agt, naar det endelig er konstateret, hvilket Beløb Banken bliver fyldestgjort for gennem Matr Nr 865 af Østervold Kvarter, da at fradrage det Beløb, hvormed Fyldestgørelsen maatte overstige de fornævnte 40 000 Kr. Subsidiært har Banken paastaaet, at Realisationen af Matr Nr 865 af Østervold Kvarter anses sket for Boets Regning, saaledes at Banken fyldestgøres som Panthaver gennem Boet.

Mod det anmeldte Krav har Skifterettens Medhjælper i Boet, Overretssagfører Ludvig Salomonsen, paa Boets Vegne rejst den Indsigelse, at der i Konto-Kurant Tilgodehavendet 179 667 Kr 38 Øre skal fradrages Akkomodationsobligationens Paalydende 150 000 Kr og de ved Salg af Aktierne indvundne 1200 Kr, saaledes at der af denne Del af Bankens Krav kun anerkendes 28 467 Kr 38 Øre, medens Vekselkravene anerkendes som anmeldt.

Endvidere har Overretssagfører Axel Bang som repræsenterende følgende Fordringshavere i Boet: Heinrich Mohr, Friedrich Schefold, Georg Lauer, Heinrich Klein, Fritz Bemberg, Bösch & Idstein, Philip Trunk, I Emrich G m b H, Gebr Fend G m b H, D Kinzinger, A Rosenfeld, Kohler & Schaefer, Louis Fiessler & Co, Moser & Pfeil, Friedrich Neumayer, Emil Brenk, Behner & Co, Oscar Bentner, Ed Weiler, Carl Härdtnr og W. Frey & Co, alle af Pforzheim, Gustav Hauber, Giuseppe Knoll, Johann Beck og Oskar Haegele, alle af Gmund, M H Wilkens & Söhne A/G af Hemelingen, Otto Fuld af Frankfurt a M, Ludvig Neresheimer & Co og A Grubener, begge af Hanau, under Disputen nedlagt følgende Paastande: principalt at Bankens Fordring nægtes Anerkendelse, subsidiært at den anerkendes med 35 896 Kr 78 Øre, mere subsidiært, at den anerkendes med 45 364 Kr 82 Øre, og mest subsidiært, at den anerkendes med 48 429 Kr 40 Øre, de subsidiære Beløb dog med Fradrag af, hvad Banken maatte faa ind paa de ovenomhandlede Kundeveksler.

Endelig har afdødes Søn, Grosserer Kaj Samson, der har anmeldt sig som Kreditor i Boet og derhos gjort gældende, at der mellem ham og Afdøde bestod et Interessentskabsforhold, sluttet sig til Overretssagfører Axel Bangs mest subsidiære Paastand.

De af Overretssagfører Axel Bang nedlagte Paastande fremkommer paa følgende Grundlag: Bankens Beføjelse i Henhold til Retsplejelovens § 680 er betinget af, at den »alene vil holde sig til sit Pant,« og at den »iøvrigt intet Krav gør paa Boet«; da Pantet ifølge Deklarationen af 8 Februar 1927 tjente til Sikkerhed for alt, hvad Afdøde var Bankens skyldig, anbringes, at Bankens Erklæring om alene at ville holde sig til Pantet maa bringe dets Adgang til at kræve Dividende i Boet til Ophør. Forsaavidt denne Betragtning ikke følges, hævdes, at der i hvert Fald i Bankens samlede Tilgodehavende, 228 096 Kr 78 Øre, maa fradrages dels Akkomodationsobligationens Paalydende, 150 000 Kr, dels de ved Salg af Obligationen og Aktierne indvundne 42 200 Kr, hvorefter Banken faar Dividende af 35 896 Kr 78 Øre. Antages det, at Kundevekslerne maa holdes udenfor det øvrige Mellemværende, iørhøjes Beløbet til 45 364 Kr 82 Øre, og udstrækkes samme Antagelse til de egne Veksler, bliver Beløbet 48 429 Kr 40 Øre.

De til Støtte for, at Akkomodationsobligationens Paalydende, 150 000 Kr, skal fradrages Bankens Krav paa Boet, anførte Betragtninger gaar i det væsentligste ud paa følgende: Akkomodationsobligationen stifter kun Panteret forsaavidt og i det Omfang, der er en Fordring paa Udstederen. Den eneste Fordring, som her kan komme i Betragtning, er Bankens Fordring paa Afdøde, og Banken maa derfor antages ved Forauktioneringen af Obligationen at have overdraget tillige sin af Pante-

retten dækkede Fordring, hvilket in concreto vil sige 150 000 Kr, idet Køberen som Pantekreditor er berettiget til at erholde Fyldestgørelse for dette Beløb, forsaavidt Pantet kan strække til; Køberen af Obligationen maa følgelig anses som pantsikret Fordringshaver i Boet for 150 000 Kr, og dette Beløb maa derfor fradrages den Fordring, som Banken uafhængigt af Pantebrevet kan anmelde i Boet; det anbringes, at saaledes maatte Forholdet være, hvis Trediemand var Køber, og Banken maa som Auktionskøber af Panteobligationen have samme Retsstilling. Af det anførte formenes at følge, at Køberen af Obligationen ved at benytte Beføjelsen efter Retsplejelovens § 680 maa anses at have frafaldet sin Adgang til at anmelde sin af Pantet udækkede Del af Fordringen paa 150 000 Kr i Boet. Det fremhæves yderligere, at det følger af det oftnævnte Lovbuds Ord og Hensigt, at Pantekreditor for at nyde de Fordele, der flyder af Beføjelsen til Forfølgning af Pantet uafhængigt af Boet, maa give Afkald paa Krav, han ellers kunde have gjort gældende i Boet, og dette kan i et Tilfælde som det foreliggende kun ske ved, at Boet frigøres for et Krav svarende til Panteobligationens Paalydende.

Idet Banken i sin i Boet anmeldte Fordring har fradraget det fulde Beløb af den Fyldestgørelse, som den har opnaaet og kan forventes yderligere at opnaa gennem Afhændelse af selve de pantsatte Ejendomme, eller som den under Proceduren har udtrykt det: det pantsattes sande Værdi og ikke blot de ved Realisationssalget af Akkomodationsobligation og Ejendom konstaterede Skinværdier, foreligger ikke til Afgørelse under nærværende Disput, hvorvidt Banken maatte have været berettiget til at fradrage et mindre Beløb, men alene Spørgsmaalet om, hvorvidt Banken i sin anmeldte Fordring skal fradrage mere.

Foreløbig bemærkes herom, at Retsplejelovens § 680 ikke kan antages at paabyde, at Pantekreditor for at udøve den ved Paragrafen hjemlede Ret til selvstændig Forfølgning af Pantet skal frafalde sine udenfor eller udover Pantebrevet liggende Krav paa Boet, og da Banken ikke ved sin Erklæring af 27 Juli 1928 kan anses at have givet videregaaende Afkald paa sit Krav paa Boet end nødvendigt for Udøvelsen af Retten efter Retsplejelovens § 680, vil allerede som Følge heraf den af Overretssagfører Axel Bang nedlagte principale Paastand ikke kunne tages til Følge.

Det kan dernæst ikke statueres, at Banken paa Auktionen over Akkomodationsobligationen den 27 Juli 1928 tillige overdrog 150 000 Kr af sit Tilgodehavende i Boet, saaledes at en Fordringsret paa dette Beløb dermed var knyttet til Obligationen; thi den tilkendegav som anført før Opraabet, at Auktionskøberen ikke paa Panteobligationen kunde støtte noget personligt Krav mod Boet udover Panteretten, og til at gøre denne Begrænsning i den overdragne Ret maa Banken anses at have været berettiget.

Der maa efter det foreliggende gaas ud fra, at det reelle Formaal med Udfærdigelsen af pro forma-Obligationen og dens Pantsætning til Banken alene var at give Banken Sikkerhed for dens vekslende Tilgodehavende for indtil 150 000 Kr i de i Obligationen ommeldte Ejendomme; der er navnlig intet anført til Støtte for, at det tillige skulde have været Hensigten at tilsikre Banken en videregaaende Anmeldelsesret eller

fortrinligere Stilling i Debtors Konkursbo eller Gældsfragaalesbo end den, som ellers tilkommer Underpanthaver i fast Ejendom, og der er derfor ingen Anledning til at komme ind paa Lovmedholdeligheden af dertil sigtende Vedtagelse. Idet Bankens Tilgodehavende er den nødvendige Forudsætning for Panteretten, eksisterer Retten til at søge Fyldestgørelse i Pantet kun i det Omfang, hvori Banken har en Fordring; ved Bankens Køb af Obligationen paa Auktionen kan der ikke antages at være sket nogen materielretlig Forandring i denne Retsstilling; Fyldestgørelsesret i de pantsatte Ejendomme haves fremdeles kun for Bankens Tilgodehavende hos Afdøde — Boet — og kun saa langt, Tilgodehavendet rækker indenfor den i Panteobligationen fastsatte Ramme. Derfor maa Banken, naar den efter Auktionen vil søge Fyldestgørelse i Ejendommene for indtil 150 000 Kr, for saa vidt knytte et tilsvarende Beløb af sin Fordring til Obligationen, og naar den i Henhold til Retsplejelovens § 680 vil forfølge Pantet uafhængigt af Boet, maa den som andre Underpanthavere overfor Boet frafalde den Del af sit Krav, som den vil søge fyldestgjort gennem Pantet; thi der ses intet Grundlag for at antage, at Banken ved at indskyde et pro forma-Led i Panteretsforholdet skulde kunne opnaa en gunstigere Retsstilling i Forhold til Boets øvrige Kreditorer end den en Panthaver normalt tilkommende. Der maa herefter gives Medhold i, at Banken for at benytte Beføjelsen efter Retsplejelovens § 680 i Forhold til Boet maa frafalde 150 000 Kr af sit Krav paa Afdøde.

Da imidlertid de af Boets Medhjælper og Bankens Sagfører i Fogedretten saavel under Forauktioneringen af Akkomodationsobligationen som af Ejendommen til Protokollen fremsatte Bemærkninger og deri liggende Forbehold maa antages at gaa ud paa, at man fra begge Sider forbeholder sig at faa Bankens Mellemværende med Boet afgjort ved en samlet Paakendelse af Skifteretten, da Bankens Erklæring af 27 Juli 1928 maa anses afgivet under samme Forbehold, og da endelig de af Banken foretagne Retsskridt med Hensyn til Ejendommens Realisation efter det af Banken indtagne Standpunkt ved Fordringens Opgørelse ikke kan antages at medføre Tab for Boet, findes den af Banken nedlagte subsidære Paastand at maatte tages til Følge. Banken vil herefter være at anerkende som upriviligeret Fordringshaver for 165 131 Kr 18 Øre med Renter som paastaaet, dog at der i Beløbet fradrages, hvad der maatte indgaa paa de ovennævnte Kundeveksler.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Kendelse er afsagt af Københavns Byrets Skifteafdeling II den 19 Februar 1929 og paastaas af Appellanterne forandret derhen, at den af Banken under 1 December 1928 afholdte Tvangsauktion over Ejendommen Matr Nr 865 af Københavns Østervold Kvarter anses sket for Bankens Regning, og at Banken anerkendes som upriviligeret Fordringshaver i det i Kendelsen omhandlede Bo for 76 896 Kr 78 Øre, dog saaledes at heri fradrages indtil et Beløb af 45 364 Kr 82 Øre de i Kendelsen omhandlede trasserede og accepterede Kundeveksler med de

af disse beregnede eller paastaaede Renter, som forinden Boets Slutning maatte være betalt af Akceptanterne.

De Indstævnte paastaar principalt Kendelsen forandret i Overensstemmelse med den af dem for Skifteretten nedlagte principale Paastand og procederer subsidiært til Kendelsens Stadfæstelse.

Den af Skifteretten antagne Medhjælper i Boet paastaar Kendelsen stadfæstet.

Som Sagen herefter foreligger Landsretten til Afgørelse, drejer Tvisten sig alene om, a) hvorvidt Banken i sit Mellemværende med Boet er pligtig fra sit samlede Tilgodehavende hos Afdøde, 228 096 Kr 78 Øre, at drage Akkomodationsobligationens Paalydende, 150 000 Kr og de ved Salg af Aktierne indvundne 1200 Kr, tilsammen 151 200 Kr, eller kun 1) det Beløb, som Banken faktisk har indvundet gennem Netto-provenuet af de to af Boet underhaanden realiserede Ejendomme, 21 765 Kr 60 Øre, 2) det Nettovenu, som Banken efter sagkyndig Vurdering antages at kunne indvinde ved Salg af Ejendommen Matr Nr 865 af Østervold Kvarter, nemlig 40 000 Kr, og 3) de ved Salg af Aktierne indvundne 1200 Kr, ialt 62 965 Kr 60 Øre, samt b) hvorvidt Realisationen af den ovennævnte Ejendom Matr Nr 865 bør anses sket for Bankens eller Boets Regning.

Ved Akkomodationsobligationens Overgivelse til Banken og ved den over Obligationen den 27 Juli 1928 afholdte Auktion kan der ikke anses at være opstaaet nogen personlig Fordring imod Afdøde eller nu hans Bo, men alene en Panteret i de pantsatte Ejendommens Værdi indenfor den i Obligationen angivne Grænse.

Selv om det nu maatte antages, at Banken for at forfølge sin Panteret uafhængig af Skiftebehandlingen har maattet afgive Erklæring herom til Boet, kan det i al Fald ikke antages, at det har været nødvendigt for Banken i Overensstemmelse med Retsplejelovens § 680 at frafalde en til Panteretten svarende Del af sit Tilgodehavende i Boet. Som Følge heraf kan der ikke lægges Vægt paa, at Banken i den af den den 27 Juli 1928 afgivne Erklæring om, at den alene vilde holde sig til Pantet, tillige har udtalt, at den »som Underpanthaver iøvrigt intet Krav gør paa Boets«.

Efter det anførte maa der gives Banken Medhold i, at Realisationen af Ejendommen Matr Nr 865 af Østervold Kvarter maa anses sket for Bankens Regning, og at Banken ikke i større Omfang end af den erkendt er pligtig at nedskrive sit Tilgodehavende i Boet.

Den indankede Kendelse vil saaledes være dels at forandre, dels at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten vil Appellanterne in solidum have at betale til Banken med 300 Kr.

Fredag den 20 December.

Nr 200/1929. **Axel Viggo Petersen** (F Bülow efter Ordre)
m o d

Helga Marie Frederiksen (Aagesen efter Ordre),

betræffende Underholdsbidrag.

Foreløbig Dom afsagt af Retten for Helsingør Købstad m v den 24 Juli 1928: Indstævnte, Blikkenslagersvend Axel Viggo Pedersen, bør til Klagerinden Helga Marie Frederiksen og det af hende den 30 November 1927 fødte Barn betale de i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse, dog vil han have at udrede disse Bidrag in solidum med Medinddragne Robert Hugo Andersen, saafremt sidstnævnte ikke aflægger den ham nedenfor paalagte Ed. Saafremt Medinddragne Robert Hugo Andersen med sin Ed inden Retten bekræfter, at han ikke har haft Samleje med Klagerinden i Tiden fra kort efter Begyndelsen af Februar 1927 til kort efter Begyndelsen af April s A, vil han være at frifinde. Men aflægger han ikke saadan Ed, vil han have in solidum med Indstævnte Pedersen at udrede de foran omhandlede Bidrag.

S a m m e R e t s endelige Dom af 18 September 1928: Medindstævnte Robert Hugo Andersen bør for Tiltale i denne Sag fri at være. Indstævnte, Blikkenslagersvend Axel Viggo Pedersen, bør til Klagerinden Helga Marie Frederiksen og det af hende den 30 November 1927 fødte Barn betale de i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse.

Østre Landsrets Dom af 13 Maj 1929: Underrettens Domme bør, saa vidt paaanket er, ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten ophæves. Der tillægges Overretssagfører Ivar Schrøder og Højesteretssagfører Heilesen i Salær for Landsretten hver 80 Kr og sidstnævnte som Godtgørelse for hafte Udlæg 6 Kr 40 Øre, hvilke Beløb udredes af det offentlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

I en den 31 Oktober 1929 dateret Erklæring har Retslæge raadet udtalt, at »det ikke ganske kan udelukkes, at det omhandlede Barn kan være avlet den 6 April 1927«.

Forstander for Universitetets Institut for almindelig Pathologi, Professor Oluf Thomsen, har efter Dommens Afsigelse taget nye Blodprøver af Appellanten, Indstævnte og hendes Barn, hvis Identitet var sikret. Ved Bestemmelsen af Blodtyperne kom han til det samme Resultat som den i Dommen anførte Undersøgelse,

at Appellanten efter de fundne Blodtyper ikke kunde være Fader til Indstævntes Barn.

Idet Undersøgelsesresultatet i Henhold til Retslægeraadets Erklæring lægges til Grund for Dommen, vil Appellanten være at frifinde.

I Henseende til Sagens Omkostninger vil Landsrettens Dom være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Axel Viggo Petersen, bør for Tiltale af Indstævnte, Helga Marie Frederiksen, i denne Sag fri at være. I Henseende til Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at staa. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. Der tillægges Højesteretssagførererne F. Bülow og Aagesen hver i Salær 200 Kroner, der udredes af det offentlige.

Den foreløbige Underrettsdoms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag paastaar Klagerinden Helga Marie Frederiksen af Rungsted Indstævnte, Blikkenslagersvend Axel Viggo Pedersen af Vedbæk, der er født den 21 Maj 1907 i Hørsholm, tilpligtet som Fader til det af hende udenfor Ægteskab avlede, den 30 November 1927 fødte Drengbarn at betale de i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse.

Ifølge Erklæring fra Retslægeraadet kan fornævnte Barn være avlet i Tiden fra kort efter Begyndelsen af Februar 1927 til kort efter Begyndelsen af April s. A.

Indstævnte Pedersen har erkendt, at han har haft Samleje med Klagerinden den 28 Marts 1927 efter et Afdansningsbal paa »Vejlehus« i Hørsholm, men har begært inddraget under Sagen som Indstævnt Robert Hugo Andersen under Henvisning til, at denne til Indstævnte skal have udtalt, at han var klar over, at han kom til at betale sammen med Indstævnte Pedersen til Klagerinden.

Klagerinden har forklaret, at hun den sidste Søndag i Januar Maaned eller første Søndag i Februar 1927 samt Onsdagen derefter har haft Samleje med fornævnte Andersen.

Medinstævnte Andersen har benægtet at have haft Samleje med Klagerinden indenfor det i fornævnte Erklæring fra Retslægeraadet angivne Tidsrum og har nærmere forklaret, at han har haft Samleje med Klagerinden to Gange, nemlig den første eller anden Søndag i Januar 1927 og den herefter følgende Onsdag eller Fredag.

Da Indstævnte Pedersen har erkendt at have haft Samleje med

Klagerinden paa et saadant Tidspunkt, at han kan være Fader til hendes den 30 November 1927 fødte Barn, vil han være at dømme i Overensstemmelse med hendes Paastand, dog saaledes at han, saafremt Medinddragne Andersen ikke aflægger den nedenfor anførte Ed, dømmes til in solidum med denne Indstævnte at udrede de ommeldte Bidrag.

Under Hensyn til det iøvrigt oplyste vil Sagen for Medindstævnte Andersens Vedkommende være at afgøre ved hans Ed, saaledes at han, saafremt han med sin Ed inden Retten bekræfter, at han ikke har haft Samleje med Klagerinden indenfor det i fornævnte Erklæring fra Retslægeraadet angivne Tidsrum, vil være at frifinde.

Aflægger han derimod ikke saadan Ed, vil han være at dømme til in solidum med Indstævnte Pedersen til Klagerinden og hendes foranførte Barn at betale de i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse.

Den endelige Underrettsdoms Præmisser er saalydende:

Da Medindstævnte Robert Hugo Andersen den 15 d M inden Aarhus Købstads Civilret har aflagt den ham ved den foreløbige Dom paalagte Ed, vil han efter hans derom nedlagte Paastand være at frifinde.

Indstævnte, Blikkenslagersvend Axel Viggo Pedersen, bør til Klagerinden Helga Marie Frederiksen og det af hende den 30 November 1927 fødte Barn betale de i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse.

Landsrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag paaanker Appellanten i Henhold til Anketilladelse den af Retten for Helsingør Købstad m v den 24 Juli 1928 afsagte foreløbige Dom og den af samme Ret den 18 September 1928 afsagte endelige Dom og paastaar Dommene forandret derhen, at han frifindes, medens Indstævnte paastaar Dommene stadfæstet for Appellantens Vedkommende.

Under 23 Januar 1929 har Universitetets retsmedicinske Institut efter foretaget Blodprøve af Appellanten og Indstævnte samt det under Sagen omhandlede Barn udtalt, at Blodprøven af Indstævnte var af Blodtype I (0), af Barnet Blodtype II (A) og af Appellanten Blodtype III (B), og at efter Blodtypebestemmelsen kan Appellanten ikke være Fader til Barnet.

Retslægeraadet har under 11 April 1929 udtalt, at det kan tiltræde Institutets nævnte Erklæring.

Parterne har paany afgivet Forklaring for Landsretten. Efter at det gennem Politiet er blevet oplyst, at der ikke som i Dommen forudsat

har været afholdt Afdansningsbal paa »Vejlehus« den 28 Marts 1927, men derimod bl a et Afdansningsbal for Børn sammesteds den 6 April s A, har Parterne overensstemmende forklaret, at de havde Samleje med hinanden efter et Afdansningsbal for Børn paa »Vejlehus«, og at de efter det nu oplyste maa formene, at Samlejet fandt Sted efter Ballet den 6 April 1927.

Efter det saaledes oplyste har Parterne haft Samleje med hinanden indenfor det Tidsrum, i hvilket Børnet ifølge den i Dommen omtalte Erklæring fra Retslægeraadet kan være avlet, og Appellanten findes herefter, uanset den foretagne Blodtypeundersøgelse, at maatte tilpligtes at betale de ham ved Dommen paalagte Bidrag. Dommene vil saaledes være at stadfæste, for saa vidt de er paaanket. Sagens Omkostninger for Landsretten vil være at ophæve.

Der vil være at tillægge de for Parterne for Landsretten beskikkede Sagførere de nedenfor nævnte Beløb hos det offentlige.

=====

Torsdag den 2 Januar.

Nr 275/1929.

Rigsadvokaten
m o d

Maler Peter Veje Jensen Guldberg af Aarhus (Graae),

(Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel).

Dom afsagt af Aarhus Købstads Ret for Straffesager den 16 Juli 1929: Sagsøgte Peter Veje Jensen Guldberg bør være uberegtiget til Erstatning i Anledning af den ham overgaaede Fængsling. Sagens Omkostninger, derunder Vederlag til den beskikkede Sagfører, A F Jensen, 30 Kr, betales af Sagsøgte.

Vestre Landsrets Dom af 9 Oktober 1929: Underrettsdommen bør ved Magt at stande. Saa udreder Sagsøgte og Sagens Omkostninger for Landsretten og derunder i Salær til den for ham oprindelig beskikkede Forsvarer sammesteds, Overretssagfører Sørensen, 30 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret og paaanket af Peter Veje Jensen Guldberg.

Allerede fordi de fremkomne Oplysninger giver begrundet Formodning om, at Peter Veje Jensen Guldberg er skyldig i den Forbrydelse for hvilken har var fængslet, vil der ikke kunne til-

lægges ham Erstatning. Herved bemærkes, at der efter de Højesteret foreliggende Oplysninger ikke kan lægges videre Vægt paa de Lejesummer, som han efter Undersøgelsens Slutning betingede sig af de nye Lejere.

Dommen vil saaledes kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Graae betaler Peter Veje Jensen Guldberg 150 Kroner.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Ved Statsadvokatens Beslutning om Sagsanlæg af 11 Juni 1929 søges under denne Sag Husejer Peter Veje Jensen Guldberg, der er født den 2 November 1881, og som ikke tidligere findes straffet, til at kendes uberettiget til Erstatning i Anledning af, at han har været underkastet Varetægtsfængsel, idet han som sigtet for Rufferi i Henhold til en af Kriminaldommeren i Aarhus den 8 December 1928 afsagt Kendelse har været undergivet Varetægtsfængsel fra nævnte Dags Formiddag Kl 11,10 til den 20 s M Eftermiddag Kl 12,55, da Fængslingskendelsen blev hævet.

Ved Statsadvokatens Anklageskrift af 16 Februar 1929 blev Guldberg sat under Tiltale ved Kriminalretten i Aarhus til at lide Straf i Medfør af midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 4, Stk 1, 1 Pkt, men blev ved Rettens Dom af 27 Marts 1929 frifundet for Anklagemyndighedens Tiltale.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Politiet i Aarhus den 7 December 1928 indfandt sig i Ejendommen, Møllestien 47, Aarhus, der ejes af Sagsøgte, i Anledning af, at det var kommet til Politiets Kundskab, at der i Ejendommen boede flere løsagtige Kvinder med deres Kærester, og at dette Forhold foraarsagede Spektakler i Gaden ved Nattetid og var til Gene for de omboende. Det formodedes derhos, at Sagsøgte udnyttede disse Kvinder ved at tage uforholdsmæssig stor Husleje.

Ejendommen, der er ældre, fandtes at indeholde 2 Værelser i Stueetagen, 2 Værelser paa 1ste Sal samt et Loftsværelse.

Det ene Værelse i Stueetagen beboedes af Maren Jacobsen, f Jensen, der havde boet i Ejendommen i flere Maaneder. Hun erkendte at drive Utugtserhverv. Denne Erkendelse fragik hun dog i et Retsmøde den 20 December 1928. Senere har hun dog paany vedkendt sig Rigtigheden af sin første Forklaring, og der verserer i den Anledning for Tiden Sag mod hende, der sigtes for falsk Forklaring. Hun boede paa Værelset sammen med en Person, hun udgav for sin Kæreste, og mod hvem der for Tiden ved Aarhus Kriminalret verserer Sag, idet han sigtes for

Alfonseri i Forhold til Maren Jacobsen blandt andet i det Tidsrum, de boede sammen i Møllestien 47.

Det andet Værelse i Stueetagen fandtes udlejet til Dagmar Møller, gift Eriksen, kaldet »Dukke-Dagmar«, der har Løsgængeritilhold, og som foruden dette Værelse havde en 2 Værelses Lejlighed andetsteds i Aarhus. Hun, som kun havde boet i Ejendommen i kort Tid, har under Sagens Gang, men uden at være afhørt i Retten, nægtet at drive Utugts-erhverv.

Det ene Værelse paa 1ste Sal fandtes beboet af Mary Johanne Thorndal, der har Løsgængeritilhold. Hun, som havde beboet Værelset siden Oktober 1927, benægtede at drive Utugtserhverv, men har senere under Sagens Gang erkendt at have drevet Utugtserhverv, medens hun boede i Ejendommen. Hun blev fængslet sigtet for Overtrædelse af Løsgængeritilhold og er ved Aarhus Kriminalrets Dom af 21 December 1928 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage efter Lov 3 Marts 1860 § 1 og Lov 30 Marts 1906 § 2, 2 Stk. Paa hendes Værelse fandtes en Person Konrad Meyer, der blev anholdt sigtet for Alfonseri i Forhold til Thorndal, men mod hvem der ikke blev foretaget videre paa Grund af Bevisets Stilling.

Det andet Værelse paa 1ste Sal fandtes beboet af Marie Kirstine Henriette Andersen, f Nielsen, der har Løsgængeritilhold. Hun, der havde beboet Værelset i flere Maaneder, benægtede at drive Utugtserhverv, men har senere under Sagens Gang erkendt at have drevet saadant Erhverv, medens hun boede i Ejendommen. Hun blev fængslet sigtet for Overtrædelse af Løsgængeritilhold og er derefter ved Aarhus Kriminalrets Dom af 3 Januar 1929 anset med Tvangsarbejde i 60 Dage efter samme Lovbestemmelser som ved Mary Thorndal anført. Paa Marie Andersens Værelse fandtes en Person Søren Christian Sørensen, der ved Aarhus Kriminalrets Dom af 19 Januar 1929 er anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder for Alfonseri i Forhold til Marie Andersen, blandt andet, medens hun boede i Møllestien 47.

Loftsværelset fandtes beboet af Rigmor Petersen. Hun, som havde beboet Værelset i ca 3 Maaneder, erkendte at drive Utugtserhverv.

Der havde ogsaa i Ejendommen tidligere boet andre løsagtige Kvinder.

De af de fornævnte fem Lejere betalte Lejesummer fandtes usædvanlig høje.

Sagsøgte benægtede at have vidst eller haft Formodning om, at de Kvinder, der boede hos ham, drev Utugtserhverv.

Sagsøgte blev derefter anholdt den 7 December Kl 3 Eftermiddag, og næste Dags Formiddag blev han fremstillet i Aarhus Kriminalret. Her fastholdt han sin Benægtelse af at være bekendt med eller at have haft Formodning om, at de paagældende Lejere havde ernæret sig ved Utugt. Sagsøgte blev nu fængslet, »da han med Føje sigtes for Rufferi, og Betingelserne i Retsplejelovens § 780, 2 c skønnes at foreligge«. Straks efter Afhøring i Retten, den 20 December, af Sagsøgtes Hustru og af de paagældende Lejere blev Sagsøgte løsladt. Som foran bemærket blev Sagsøgte ved Rettens Dom af 27 Marts 1929 frifundet, idet de omhandlede Værelser nu var udlejet til andre end utugtserhvervende Kvin-

der for Lejesummer, der, naar alle Omstændigheder ved disse Lejemaal toges i Betragtning, var væsenlig de samme som de i Anklageskriftet anførte.

Under Hensyn til det i Retsmødet den 8 December oplyste, hvorefter det, uanset nogle af Kvindernes Benægtelse, med Føje maatte antages, at hele Fængsledes Ejendom var beboet af utugtserhvervende Kvinder, ligesom der ogsaa tidligere havde boet saadanne Kvinder i Ejendommen, maatte Sagsøgtes Paastand om Ukendskab til Kvindernes Utugt skønnes aabenbar utroværdig, hvorved bemærkes, at det ved Sagens senere Oplysninger, derunder tildels Sagsøgtes egne delvise Indrømmelser, maa anses for ubetænkeligt at anse det for bevist, at Sagsøgte har vidst, at Kvinderne var utugtserhvervende. Under Hensyn til det saaledes af Tiltalte i Retsmødet udviste Forhold og til det iøvrigt foreliggende fandtes Sagsøgte med skellig Grund at kunne sigtes for Udnyttelse af Kvindernes Utugtserhverv, og idet der herefter nødvendigvis maatte foretages yderligere Afhøringer ogsaa i Retten dels af Sagsøgtes Hustru, der paa væsenlige Punkter havde afgivet en anden Forklaring end Sagsøgte, — hun blev senere Medtiltalt, — dels af de nævnte Kvinder og andre, og der dernæst efter Sagens Art og Beskaffenhed, derunder Hustruens sædvanlige Afhængighedsforhold til Manden og utugtserhvervende Kvinders erfaringsmæssig ringe Kvalitet som Vidner, i Særdeleshed i den Slags Retssager, maatte være al Grund til at befrygte, at Sagsøgte vilde paavirke Vidnerne, findes Sagsøgtes Fængsling, som bevirket ved hans eget Forhold i Retsmødet den 8 December, at have været berettiget, uden der findes at have foreligget nogen Undskyldningsgrund for Sagsøgte. Der kan herefter ikke tilkendes Sagsøgte nogen Erstatning i Anledning af den ham overgaaede Fængsling. Sagens Omkostninger, derunder Vederlag til den for ham beskikkede Sagfører, A F Jensen, 30 Kr, betales af Sagsøgte.

Landsretsdømmens Præmisser er saalydende:

Den i nærværende Sag den 16 Juli 1929 af Aarhus Købstads Ret for Straffesager afsagte Dom er paaanket alene af Sagsøgte.

Med Bemærkning, at Fængslingen ikke har været opretholdt over et længere Tidsrum end nødvendigt af Hensyn til Formaalet, vil Dommen i Henhold til de i den anførte Grunde være at stadfæste.

Sagsøgte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger for Landsretten og derunder i Salær til den for ham oprindelig beskikkede Forsvarer sammesteds 30 Kr. Iøvrigt bemærkes, at Sagsøgte selv har draget Omsorg for sit Forsvar under Domsforhandlingen ved Landsretten, og at der derfor ikke bliver Spørgsmaal om Tilkendelse af yderligere Salær.

Fredag den 3 Januar.

Nr 201/1929.

Rigsadvokaten
mod
Frederik Arnold Jensen,
der tiltales for Bedrageri.

Vestre Landsrets Dom af 18 Juni 1929: Tiltalte Peter Julius Christen Christensen bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. Tiltalte Frederik Arnold Jensen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder. Saa udreder sidstnævnte Tiltalte og de ham vedrørende Sagsomkostninger og derunder i Salær til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Johnsen 125 Kr. For Tiltalte Christensens Vedkommende udredes Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Jørgensen, 60 Kr af det offentlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte Frederik Arnold Jensen, dels af det offentlige for denne Tiltaltes Vedkommende.

I Henhold til de i Dommen saavidt den er paaanket, anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Møldrup betaler Tiltalte Frederik Arnold Jensen 150 Kroner.

Færdig fra Trykkeriet den 15 Januar 1930.

G. E. C. Gads Forlag.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 29

Fredag den 3 Januar.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er fhv Købmand Frederik Arnold Jensen, der er født den 30 Maj 1887, og Repræsentant Peter Julius Christen Christensen, der er født den 1 September 1879, ved 1 jydsk Statsadvokatars Anklageskrift af 9 November 1928 sat under Tiltale til at lide Straf:

I. Tiltalte Jensen

efter Straffelovens § 251 for Bedrageri, subsidiært efter dens § 257 for svigagtigt Forhold ved:

- a) til nedennævnte Tider svigagtigt ved falske Foregivender at have forledt Grosserer Christian Gyldenstjerne Sønderby, St Kirkestræde 1, København, til som Vederlag i Handelsmellemværende at modtage de nedennævnte af Tiltalte paa Manufakturhandler Alfred Madsen, Viborg, trukne, af denne akcepterede Veksler i Tillid til Tiltaltes urigtige Angivelse af, at Vekslerne var udstedt som Vederlag i Handelsmellemværende mellem Tiltalte og Madsen, nemlig:
- 1) den 3 Juli 1925, Veksel pr 1 Oktober 1925, stor 7612 Kr 60 Øre,
 - 2) den 2 Januar 1926, Veksel pr 25 Februar 1926, stor 4396 Kr 10 Øre,
- paa hvilke Veksler Tiltalte senere har afdraget saaledes, at hans samlede, endnu uberigtigede Skyld til Grosserer Sønderby efter nævnte Veksler udgør 3422 Kr 21 Øre,
- b) til nedennævnte Tider svigagtigt ved falske Foregivender at have forledt Grosserer Axel Sonne Schmidt, Raadhuspladsen 4, København, til som Vederlag i Handelsmellemværende at modtage de nedennævnte af Tiltalte paa Manufakturhandler Alfred Madsen, Viborg, trukne, af denne akcepterede Veksler i Tillid til Tiltaltes urigtige Angivelse af, at Vekslerne var udstedt som Vederlag i Handelsmellemværende mellem Tiltalte og Madsen, nemlig:
- 1) den 11 November 1925, Veksel pr 10 Februar 1926, stor 4771 Kr 38 Øre,
 - 2) den 3 December 1925, Veksel pr 5 Marts 1926, stor 4109 Kr 23 Øre,
 - 3) den 18 Januar 1926, Veksel pr 1 April 1926, stor 3677 Kr 13 Øre,
- hvilke Veksler Tiltalte ikke har berigtiget,
- c) til nedennævnte Tider svigagtigt ved falske Foregivender at have forledt Aktieselskabet Nordisk Klædefabrik, Asylgade, København, til som Vederlag i Handelsmellemværende at modtage de nede-

nævnte af Tiltalte paa Manufakturhandler Alfred Madsen, Viborg, trukne, af denne akcepterede Veksler i Tillid til Tiltaltes urigtige Angivelse af, at Vekslerne var udstedt som Vederlag i Handelsmellemværende mellem Tiltalte og Madsen, nemlig:

- 1) den 8 December 1925, Veksel pr 1 Marts 1926, stor 6223 Kr 09 Øre,
- 2) i Begyndelsen af Januar 1926, Veksel pr 31 Marts 1926, stor 5316 Kr 79 Øre,

hvilke Veksler Tiltalte ikke har berigtiget,

- d) den 4 eller 5 Januar 1928 svigagtigt ved falske Foregivender at have forledt Aktieselskabet M E Grøn & Søn, Holmens Kanal 7, København, til som Vederlag i Handelsmellemværende at modtage nednævnte af Tiltalte paa Manufakturhandler Alfred Madsen, Viborg, trukne, af denne akcepterede Veksler i Tillid til Tiltaltes urigtige Anbringende af, at Vekslerne var udstedt som Vederlag i Handelsmellemværende mellem Tiltalte og Madsen nemlig:

- 1) Veksel pr 15 Marts 1926, stor 4507 Kr 60 Øre,
- 2) Veksel pr 4 April 1926, stor 4507 Kr 60 Øre,

hvilke Veksler Tiltalte ikke har berigtiget.

II. de Tiltalte Jensen og Christensen

efter Straffelovens § 251 for Bedrageri, subsidiært efter dens § 257 for svigagtigt Forhold ved i Henhold til derom i Randers mellem de Tiltalte truffet Aftale, den 15 Januar 1926 i Aarhus ved falske, af Tiltalte Christensen fremførte Foregivender at have forledt Herreekviperingshandler Christen Karsberg, Aarhus, til for kontant 5000 Kr at modtage en af Tiltalte Jensen paa Manufakturhandler Alfred Madsen, Viborg, trukken, af denne akcepteret Veksel pr 8 Marts 1926, stor 5223 Kr 90 Øre, i Tillid til Tiltalte Christensens urigtige Anbringender, dels af at Vekslen var udstedt som Vederlag i Handelsmellemværende mellem Tiltalte Jensen og Madsen, dels af at Vekslen af Tiltalte Jensen var overgivet Tiltalte Christensen som Vederlag i Handelsmellemværende mellem de Tiltalte og herved tilføjet nævnte Karsberg et Tab af mindst 3554 Kr 59 Øre.

Bortset fra, at Tiltalte Jensen har været sat under Tiltale for Overtrædelse af § 25 i Lov Nr 149 af 20 Marts 1918, saaledes som den er ændret ved Lov Nr 271 af 6 Maj 1921, for hvilken Tiltalte han dog ved nærværende Rets Dom af 1 Juni 1927 blev frifundet, ses de Tiltalte ikke tidligere at have været tiltalt eller straffet.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at Tiltalte Jensen, der var Indehaver af en Manufakturforretning i Randers, i Foraaret 1926 blev ude af Stand til at opfylde sine Forpligtelser, og at hans Bo efter Begæring af to Kreditorer den 27 April s A blev taget under Konkursbehandling, samt at den i Boet optagne Status udviste et Underskud paa ca 250 000 Kr, saaledes at der kun kunde blive Dækning for knap 5 pCt af de upriviligerede Kreditorers Krav. Ifølge denne Tiltaltes Forklaring havde hans Forretning i længere Tid ikke kunnet bære sig, og i det sidste Aar før Konkursen havde den i Anklageskriftet nævnte Manufakturhandler Madsen i Viborg, med hvem Tiltalte stod i Forretningsforbindelse, og som standsede sine Betalinger omtrent paa den

Tid, da Tiltalte blev erklæret fallit, støttet ham ved i stor Udstrækning at akceptere af Tiltalte udstedte Tjenesteveksler — derunder de nedenfor omhandlede — der var formede som Vareveksler og blev benyttet af Tiltalte som Betaling ved Vareindkøb.

Med Hensyn til de enkelte Punkter i Anklageskriftet bemærkes: a d I a.

Grosserer Sønderby har forklaret, at Tiltalte Jensen under sine Forhandlinger med Sønderby angaaende dennes Modtagelse af de paagældende Veksler udtalte, at Vekslerne vedrørte Tilgodehavender, som han havde hos Manufakturhandler Madsen for leverede Varer, og at Madsen var hans største Kunde. Tiltalte har indrømmet at være fremkommet med den sidstnævnte Udtalelse, men har benægtet at have udtalt, at Vekslerne var Vareveksler. Grosserer Sønderby har derhos forklaret, at han, inden han modtog Vekslerne, for hvilke han dels ydede Tiltalte kontante Forstrækninger, dels leverede Varer, gennem Købmandsstændens Oplysningsbureau søgte Oplysning om Madsens Soliditet og fik at vide, at han var god nok for almindelig Varekredit. Sønderby har hævdedet, at han ikke vilde have modtaget Vekslerne, saafremt han havde vidst, at det drejede sig om Tjenesteveksler, og at han afbrød Forbindelsen med Tiltalte, da denne foreviste ham Veksler, der var akcepterede af Madsen, men ikke udfyldt.

a d I b.

Grosserer Schmidt har forklaret, at Tiltalte ved sine Henvendelser til ham i alle tre Tilfælde har udtalt, at Vekslerne var Vareveksler, samt at Tiltalte overfor en Udtalelse fra hans Side om, at det var svært mange Varer, Madsen kunde købe, svarede, at det var ingenting, Madsen havde købt for meget mere, end Vekslerne lød paa. Schmidt har derhos forklaret, at han i det første Tilfælde telefonerede til Madsen, og af denne fik bekræftet, at det drejede sig om en Vareveksel — og Rigtigheden af denne Forklaring har Madsen ikke turdet benægte —; men at han i de to andre Tilfælde ikke foretog nogen saadan Henvendelse, idet han stode paa Tiltaltes Udtalelser om, at det var Vareveksler. Efter Schmidts videre Forklaring søgte han i alle tre Tilfælde gennem Købmandsstændens Oplysningsbureau Oplysning om Madsen, der blev sat i Klasse 3, og først derefter modtog han Vekslerne, for hvilke han dels har ydet Tiltalte kontante Forstrækninger dels leveret Varer. Tiltalte har benægtet at have udtalt, at Vekslerne var Vareveksler og at være fremkommet med den af Schmidt omtalte Ytring om Madsens Vareindkøb.

a d I c.

Direktør L Nielsen, der i det paagældende Tidsrum var ansat hos det nu ophævede A/S Nordisk Klædefabrik, har forklaret, at Tiltalte under Forhandlingerne angaaende den første Veksel gav en saadan Fremstilling af sit Mellemværende med Madsen, at Nielsen maatte regne med, at Vekselen stod i Forbindelse med Salg af Varer fra Tiltalte til Madsen, og med Hensyn til den anden Veksel har Direktør Nielsen forklaret, at Tiltalte paa hans Forespørgsel om, hvorledes en saadan Veksel fremkom paa den Aarstid, svarede, at Madsens Julesalg havde været saa udmærket, at han saa godt som intet Lager havde i Konfektion,

og at Madsen selvfølgelig ikke kunde være uden Varer i denne Branche til sit aarlige Udsalg. Endvidere har Direktør Nielsen forklaret, at han, da han modtog Vekslerne, paa hvilke Tiltalte fik udbetalt kontant henholdsvis 4000 Kr og 1500 Kr, medens Restpaalydendet blev afskrevet paa ældre Gæld, laa inde med Oplysninger om Madsens Soliditet, samt at han aldrig vilde have modtaget Vekslerne, hvis han havde vidst, at det var Tjenesteveksler. Tiltalte har benægtet at have udtalt, at det var Vareveksler, eller at være fremkommet med Udtalelser, der maatte give Direktør Nielsen Indtryk af, at dette var Tilfældet.

a d I d.

Grosserer M Grøn har forklaret, at han, da Tiltalte henvendte sig til ham for at opnaa en Varekredit, forlangte Sikkerhed, og at Tiltalte derefter præsenterede de i Anklageskriftet nævnte to Veksler. Grøn fik derefter gennem Købmandsstandens Oplysningsbureau oplyst, at Madsen stod i Klasse 3½, og paa Tiltaltes Anmodning indgik han paa at laane ham 2500 Kr, medens der for en Del af Vekslernes Restpaalydende blev leveret Tiltalte Varer; forinden havde Grøn imidlertid efter sin Forklaring nøje udspurgt Tiltalte om, hvorvidt han havde Tilgodehavender for Varer svarende til Vekslernes Paalydende, hvortil Tiltalte svarede, at han efter Saisonen havde solgt en Del Varer til Madsen, og disse Udtalelser maatte Grøn efter sin videre Forklaring forstaa saaledes, at Vekslerne hidrørte fra dette Forhold. Grøn har derhos hævdet, at han som gammel Forretningsmand ikke vilde have modtaget Vekslerne, saafremt han havde haft Anelse om, at det var Tjenesteveksler. Tiltalte har benægtet, at Grøn har spurgt ham, om han havde Tilgodehavender hos Madsen svarende til Vekslernes Paalydende, hvorimod det er muligt, at han har fortalt Grøn, at han efter Saisonen havde solgt en Del Varer til Madsen, men dette var ogsaa rigtigt.

a d II.

Efter de to Tiltaltes overensstemmende Forklaringer indfandt Tiltalte Christensen sig en Dag i Januar 1926 hos Tiltalte Jensen, hvem han skyldte nogle Penge, og da Jensen klagede over, at det var saa vanskeligt at faa diskonteret Veksler, tilbød Christensen at hjælpe Jensen med at faa en Veksler diskonteret, og han modtog derefter den i Anklageskriftet omhandlede Veksler. Efter Christensens Forklaring udtalte Jensen ved denne Lejlighed, at Vekslen stammede fra et Vareparti, som han havde leveret til Alfred Madsen. Jensen har benægtet at have udtalt sig saaledes. Med Hensyn til de Omstændigheder, under hvilke Herreekviperingshandler Karsberg modtog Vekslen, har Karsberg forklaret, at Christensen overfor ham udtalte, at der for Vekslen Paalydende var leveret Varer fra Jensen til Madsen, og at Christensen havde faaet Vekslen af Jensen som Bætalning for leverede Varer. Karsberg har derhos hævdet, at det var i Tillid til, at det var en Vareveksler, og til Udtalelser fra Christensen om at baade Jensen og Madsen, til hvem Karsberg intet kendte, var gode nok, at han for at gøre Christensen, der var en gammel Bekendt af ham, en Tjeneste, modtog Vekslen og udbetalte Christensen 5000 Kr. Karsberg beregnede sig en

Provision af 100 Kr for at yde Laanet, og af dette fik Jensen udbetalt 4000 Kr, medens Christensen selv beholdt Resten.

Det findes nu betænkeligt at fastslaa, at Christensen, der vil have troet, at i al Fald Madsen var solid, og at det virkelig drejede sig om en Vareveksel, har handlet i bedragerisk eller svigagtig Hensigt overfor Karsberg, hvorved bemærkes, at det ikke kan antages, at Karsberg, der vidste, at Christensen intet var værd, har lagt Vægt paa dennes Udtalelser om, hvorledes han var kommet i Besiddelse af Vekslen. Herefter vil Christensen være at frifinde for Anklagemyndighedens Tiltale.

Derimod findes det ved de foreliggende Oplysninger, herunder særlig de af Grosserer Sønderby, Grosserer Schmidt, Direktør Nielsen, Grosserer Grøn og Tiltalte Christensen afgivne Forklaringer mod Tiltalte Jensens Benægtelse tilstrækkelig godtgjort, at han, der maatte vide, at Manufakturhandler Madsen i økonomisk Henseende stod paa svage Fødder, saavel i det under II som i samtlige de under I omhandlede Tilfælde for derved at opnaa Kredit har udgivet de paagældende Tjenesteveksler for at være Vareveksler, og det maa derhos antages, at den herved hos de paagældende Personer vakte Tillid til, at det drejede sig om Vareveksler, har været af afgørende Betydning for deres Beslutning om at yde Kredit.

Medens det af Tiltalte i de nævnte Henseender udviste Forhold ikke findes at kunne henføres under Straffelovens § 251, maa hans Forhold derimod paadrage ham Ansvar efter samme Lovs § 257, og den af ham herefter forskyldte Straf findes at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder.

Under Sagen er der nedlagt Paastand paa, at Tiltalte Jensen tilpligtig at udrede i Erstatninger:

ad Anklageskriftets Forhold I, a.	
til Grosserer Christian Gyldenstjerne Sønderby, St Kirkestræde 1, København.....	3 422 Kr 21 Øre
plus Renter og Omkostninger.	
ad Anklageskriftets Forhold I, b.	
til Grosserer Axel Sonne Schmidt, Raadhuspladsen 4, København	13 280 — 41 —
plus Renter og Omkostninger.	
ad Anklageskriftets Forhold I, c.	
til Aktieselskabet Nordisk Klædefabrik, Asylgade, Kø- benhavn	17 702 — 95 —
plus Renter og Omkostninger.	
ad Anklageskriftets Forhold I, d.	
til Aktieselskabet M E Grøn & Søn, Holmens Kanal 7, København	6 139 — 77 —

plus Renter og Omkostninger; men mod Tiltaltes under Domsforhandlingen fremsatte Protest vil i Mangel af fornøden Dokumentation for, i hvilket Omfang disse Erstatningskrav hidrører fra Tiltaltes heromhandlede forbryderiske Forhold, Paastandene ikke kunne tages under Paakendelse.

Tiltalte Jensen vil have at udrede de ham vedrørende Sagsomkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer ved Landsretten 125 Kr. For Tiltalte Christensens Vedkommende vil Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer ved Landsretten 60 Kr være at udrede af det offentlige.

M a n d a g d e n 6 J a n u a r .

Nr 278/1929. Prokurist J E C Lange og Forsikringsselskabet »London« (Winther)

m o d

1) Nye danske Brandforsikringsselskab af 1864 (Bache), 2) Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling, Aktieselskab, 3) Malermester Knud Michael A L Stensler Thomsen paa egne og Hustrus Vegne (Nr 2—3: Oluf Petersen),

betræffende Erstatning for Skade forvoldt ved en Paakørsel.

Dom afsagt 18 Maj 1929 af Retten for Straffesager for Københavns Amts nordre Birk: Inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse vil Prokurist Jørgen Ervin Christian Lange og F/S London in solidum have at betale i Erstatning til F/S Nye danske Brandforsikringsselskab af 1864 214,00 Kr, Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling A/S 1114,93 Kr, Malermester Knud Michael A L Stensler Thomsen paa egne og Hustrus Vegne 3396,00 Kr. At efterkomme under Adfærd efter Loven.

Østre Landsrets Dom af 12 Juli 1929: Den indankede Dom bør ved Magt at stande. I Sagsomkostninger for Landsretten betaler Appellanterne, Prokurist Jørgen Ervin Christian Lange og Forsikringsselskabet »London«, een for begge og begge for een, til hver af de Indstævnte, »Nye danske Brandforsikringsselskab af 1864«, »Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling A/S« og Malermester Knud Michael A L Stensler Thomsen paa egne og Hustrus Vegne, 50 Kr. Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret og er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Her for Retten har Appellanterne ikke gentaget den Indsigelse, at Aarsagssammenhængen mellem den Lidelse, som Indstævnte Malermester Stensler Thomsen har haft, og Paakørslen ikke kan anses for godtgjort.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dom-

men anførte Grunde vil denne efter de Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde udrede med 75 Kroner til hver af de Indstævnte.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne Prokurist J E C Lange og Forsikringsselskabet »London«, een for begge og begge for een til de Indstævnte 1) Nye danske Brandforsikringsselskab af 1864, 2) Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling, Aktieselskab, 3) Malermester Knud Michael A L Stensler Thomsen paa egne og Hustrus Vegne, med 75 Kroner til hver.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Ved Dom afsagt af Kriminalretten i Københavns Amts nordre Birk den 26 September 1928 blev Prokurist Jørgen Ervin Christian Lange for Overtrædelse af § 28 i Lov Nr 144 af 1 Juli 1927 om Motorkøretøjer, jfr Justitsministeriets Bekendtgørelse af 22 December 1927 og Motorlovens § 29, anset med en Statskassen tilfaldende Bøde, stor 80 Kr, i Anledning af, at han under Førelse af Motorvogn A 6507 den 12 August 1928 paa Strandvejen i Vedbæk under Forbipassage nordfra af nogle af Amtsvejvæsenet paa Strandvejen henstillede Vogne og en Vejtromle foranledigede Paakørsel af to sydfra kommende Motorvogne, K 9674, der førtes af Ingeniør Poul Chr Lindholm og var forsikret i F/S Nye danske Brandforsikringsselskab af 1864, og K 9425, der førtes af Malermester Knud Michael A L Stensler Thomsen og var forsikret i Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling A/S.

Ved Paakørslen blev begge de paakørte Motorvogne beskadigede, og endvidere kom Malermester Stensler Thomsen og hans Hustru til Skade.

Ved den nævnte Dom af 26 September 1928 blev Erstatningsspørgsmaalet udskudt til senere Afgørelse.

Under nærværende Sags Fortsættelse med Hensyn til Erstatningsspørgsmaalet har derefter F/S Nye danske Brandforsikringsselskab for Skaden paa K 9674 paastaaet en Erstatning af 214 Kr, og Forenede danske Motorejere for Skaden paa K 9425 en Erstatning af 1114 Kr 93 Øre, samt Malermester Stensler Thomsen paa egne og Hustrus Vegne for Udgifter, »Svie og Smerte« i Anledning af de dem ved Paakørslen tilføjede Beskadigelser en Erstatning af 3396 Kr.

Samtlige Erstatningspaastande er rettede mod Prokurist Lange og hans Ansvarsforsikringsselskab »London« in solidum.

Disse har ikke protesteret mod de fremsatte Kravs Størrelse, hvorimod de principalt har protesteret mod, at der overhovedet tillægges Prokurist Lange nogen Del af Skylden for Sammenstødet, og subsidiært i al Fald mod, at Aarsagssammenhængen mellem den Lidelse, Malermester Stensler Thomsen har haft, og Paakørslen kan anses for godtgjort ved de fremkomne Oplysninger i Sagen.

Efter det i Dommen af 26 September 1928 udtalte findes Prokurist Lange baade ved at have kørt for hurtigt og ved ikke at have holdt tilbage nord for Vejtrømlen, indtil de to sydfra kommende Vogne var passeret gennem den ved de henstillede Vogne m v dannede Indsnævring af Kørebanen, at maatte tillægges Skylden for Sammenstødet, saaledes at Prokurist Langes og F/S Londons principale Paastand om Fritagelse for Skylden for Paakørslen herefter maa afvises.

Malermester Stensler Thomsen har forklaret, at han straks efter Paakørslen vel mærkede en Snurren i den højre Haand, men han skænkede ikke denne Fornemmelse nogen videre Opmærksomhed, førend han nogle Dage senere, da den snurrende Fornemmelse i Haanden ikke vilde fortage sig, opsøgte sin Huslæge, der tilraadede ham Vatomslag om Natten. Da dette ikke hjalp, gik han efter Anvisning af Huslægen midt i September 1928 til en Nervespecialist, og hos ham er han siden til midt i Februar 1929 blevet behandlet med elektrisk Varme og Massage paa højre Arm. Den snurrende Fornemmelse i højre Haand var i Begyndelsen saa stærk, at han hverken kunde skrive eller løfte med Haanden. Senere har den fortaget sig noget, men der reterer endnu nogen Snurren i højre Lillefinger og Ringfinger og den tilstødende Del af Haanden.

Malermester Stensler Thomsen har selv forklaret, at denne Lidelse er fremkommet ved, at han ved Paakørslen fik et meget kraftigt Stød i højre Albue af Metaldelene paa Stativet til den bageste Vindskærm (foran Bagsædet) i hans Automobil. Hans Hustru, der var Passager i Vognen, sad nemlig bag denne Vindskærm og blev ved Paakørslen slynget ind mod den, saaledes at hun paadrog sig blødende Saar paa Fingrene og højre Underarm. af hvilke hun netop ca 6 Uger i Forvejen havde paadraget sig et Brud, saaledes at Armens Tilstand forværredes ved, at Massagebehandlingen efter Bruddet maatte ophøre som Følge af Saarene paa Underarmen.

Da Malermester Stensler Thomsens Forklaring om Aarsagen til hans Lidelse fuldt ud støttes af de i Sagen fremlagte Lægeerklæringer, der gaar ud paa, at der forelaa en Lidelse af højre Nervus ulnaris efter et Stød eller Slag, findes Aarsagssammenhængen mellem Paakørslen og Lidelsen godtgjort, og Malermester Stensler Thomsens Erstatningskrav vil herefter ligeledes være at tage til Følge, saaledes at Prokurist Lange og F/S London i det hele vil være at tilpligte at betale de fremsatte Erstatningskrav i Sagen.

Landsretsdømmens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 18 Maj 1929 af Retten for Straffesager for Københavns Amts nordre Birk og er i Medfør af Retsplejelovens § 996 af Appellanterne, Prokurist Jørgen Ervin Christian Lange

og Forsikringsselskabet »London«, indbragt her for Retten med Hensyn til Erstatningsspørgsmaalet, idet de har paastaet sig frifundet for at betale Erstatning, medens de Indstævnte, »Nye danske Brandforsikrings-selskab af 1864«, »Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling A/S« og Malermester Knud Michael A L Stensler Thomsen paa egne og Hustrus Vegne, procederer til Stadfæstelse.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, hvorhos Appellanterne in solidum vil have at betale hver af de Indstævnte 50 Kr i Sagsomkostninger for Landsretten.

Nr 262/1929. Forsikringsselskabet »London« (Winther)
m o d

1) **Nye danske Brandforsikringsselskab af 1864** (Bache), 2) **Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling**, Aktieselskab, 3) **Malermester Knud Michael A L Stensler Thomsen** paa egne og Hustrus Vegne (Nr 2 og 3: Oluf Petersen), 4) **Ingeniør P C Lindholm** (Bache),

betræffende Erstatning for Skade forvoldt ved en Paakørsel.

Østre Landsrets Dom af 10 August 1929: De Sagsøgte, Nye danske Brandforsikringsselskab af 1864, Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling A/S, Malermester Knud Michael A L Stensler Thomsen paa egne og Hustrus Vegne og Ingeniør Christian Lindholm, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Forsikringsselskabet »London«, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne 50 Kr til hver af de Sagsøgte inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Den i Dommen ommeldte Landsretsdom af 12 Juli 1929 er stadfæstet ved Højesteretsdom af Dags Dato.

Som i den nævnte Dom fremstillet, maa Skylden for Sammenstødene antages at paahvile Prokurist Lange, og den indankede Dom vil derfor efter de Indstævntes Paastand kunne stadfæstes.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde udrede med 75 Kroner til hver af de Indstævnte.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Forsikringsselskabet »London«, til de Indstævnte, 1) Nye danske Brandforsik-

ringsselskab af 1864, 2) Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling, Aktieselskab, 3) Malermester Knud Michael A L Stensler Thomsen paa egne og Hustrus Vegne og 4) Ingeniør P C Lindholm med 75 Kroner til hver.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 12 August 1928 paakørte Prokurist Lange, der førte Motorvogn A 6507, paa Strandvejen i Vedbæk først K 9674, ført af Ingeniør Christian Lindholm og derefter K 9425, ført af Malermester Stensler Thomsen.

I Anledning af Paakørslerne blev der rejst Sag mod Prokurist Lange, der ved Dom afsagt den 26 September 1928 af Retten for Københavns Amts nordre Birk for Overtrædelse af Motorlovens §§ 28 og 29 blev anset med en Bøde paa 80 Kr, medens Erstatningsspørgsmaalet, der da ikke var færdig til Paakendelse, blev udskudt til senere Afgørelse. Ved samme Rets Dom af 18 Maj 1929 blev Prokurist Lange og Forsikringsselskabet »London« dømt til in solidum at betale i Erstatning til: Nye danske Brandforsikringsselskab af 1864 214 Kr 00 Øre, Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling A/S 1114 Kr 93 Øre og Malermester Stensler Thomsen paa egne og Hustrus Vegne 3396 Kr 00 Øre.

Denne sidste Dom blev af de domfældte indanket for Landsretten, der under 12 Juli 1929 stadfæstede Underrettsdommen.

Under nærværende Sag har Sagsøgerne, Forsikringsselskabet »London«, endelig paastaaet de Sagsøgte, Nye danske Brandforsikringsselskab af 1864, Forenede danske Motorejeres Forsikringsafdeling A/S, Malermester Knud Michael A L Stensler Thomsen paa egne og Hustrus Vegne og Ingeniør Christian Lindholm dømt til in solidum at betale i Erstatning for den A 6407 tilføjede Skade 2238 Kr 77 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 13 Juni 1929.

De Sagsøgte procederer principalt til Frifindelse under Anbringende af, at Lange alene bærer Skylden for Sammenstødene; subsidiært gør de gældende, at den forlangte Erstatning er for høj.

Foreløbig bemærkes, at der ikke findes tilstrækkelig Anledning til ex officio at afvise Sagen.

Da det ved fornævnte Landsretsdom er statueret, at Skylden for Sammenstødene paahviler Prokurist Lange vil de Sagsøgte allerede af den Grund være at frifinde, hvorhos Sagsøgerne i Sagsomkostninger vil have at betale hver af de Sagsøgte 50 Kr.

Tirsdag den 7 Januar.

Nr 97/1929. Gaardejer **Th Thomsen** (Henriques)
mod
Købmand **Hans M Drescher** (Winther),

Vestre Landsrets Dom af 9 Februar 1929: Sagsøgte, Gaardejer Th Thomsen, bør til Sagsøgeren, Købmand Hans M Drescher, betale 1565 Kr 02 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 13 Juli 1928, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 300 Kr. Det idømte at udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Gaardejer Th Thomsen, til Indstævnte, Købmand Hans M Drescher, med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 24 Februar 1928 kom Sagsøgeren, Købmand Hans M Drescher af Sønderborg, kørende i den ham tilhørende Ford-Sedan Automobil, som han selv førte, ad Landevejen fra Vejle mod Horsens. Mellem Kl 1 og 1½ Em var han naaet ca 3 km fra Vejle omtrent til det Sted, hvor en Vej til Hornstrup og Kirkeby drejer fra Landevejen mod nordvest, og her sprang en Sagsøgte, Gaardejer Th Thomsen af Ulkjær, tilhørende Hund fra Landevejens vestre Side ind mod Automobil og tørnede mod dets forreste Del uden selv at blive beskadiget. Vognen slog et Sving over mod venstre Side af Landevejen, fortsatte over Hornstrup-Kirkeby Vejen og tørnede mod et Vejtræ, der stod i Landevejens vestre Side paa Hjørnet mellem de to Veje. Ved Sammenstødet med Træet blev Automobil betydelig beskadiget, ligesom ogsaa Sagsøgeren kom alvorlig til Skade,

og idet Sagsøgeren har anbragt, at Sagsøgte i Medfør af § 13 i Lov om Hundeafgiften m m af 18 April 1925 maa være ansvarlig for de Tab, der er tilføjet ham ved det nævnte Ulykkestilfælde, hvilket forsaavidt angaar Beskadigelsen af Automobilet udgør ialt 1755 Kr 02 Øre, har han under nærværende Sag paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale ham dette Beløb tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 13 Juli 1928, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Sagsøgte anført, at Skadens Indtræden ikke er direkte forarsaget ved, at Hunden stødte mod Automobilet, men derimod maa tilskrives, at Sagsøgeren ikke havde tilstrækkelig Herredømme over det, idet han ellers vilde have kunnet undgaa at støde mod Træet, navnlig da der var Tid nok til at svinge ned ad Hornstrup-Kirkeby Vejen.

Efter det oplyste kom Sagsøgeren kørende med en Fart af ikke over 40 km i Timen og var 17,30 m fra Træet, da Hunden sprang frem mod Automobilet. Hunden var ret stor, ca 30 Tommer fra Jorden til Midten af Ryggen, og det er af et Øjensvidne forklaret, at den kom ganske pludselig frem paa Vejen, og at det ikke havde været muligt for Sagsøgeren at undgaa at støde sammen med den. Sagsøgeren har som Part forklaret, at han overhovedet ikke har lagt Mærke til Hunden, og saavidt han erindrер ej heller til Side-Vejen, der førte til Kirkeby.

Efter det saaledes foreliggende findes det ikke at kunne lægges Sagsøgeren til Last, at han ikke efter det uventede Sammenstød med Hunden var i Stand til at undgaa at køre mod Træet, og Sagsøgte maa herefter i Medfør af den anførte Lovbestemmelse bære Ansvaret for den forvoldte Skade.

Hvad Størrelsen af det indsøgte Erstatningsbeløb angaar, maa der gives Sagsøgte Medhold i, at han ikke skal tilsvare et Beløb af ialt 190 Kr udgørende Rejseudgifter fra København til Sønderborg for en til hans Automobilforsikringsselskab knyttet Person, der for Selskabet skulde vurdere Skaden paa Automobilet. Da der derimod ikke kan tages Hensyn til forskellige af ham fremsatte yderligere Indsigelser mod Erstatningsbeløbet, hvorved navnlig bemærkes, at Sagsøgeren maa anses at have været berettiget til at lade Karosseriet istandsætte i København, vil Sagsøgte være at tilpligte at betale Sagsøgeren det indsøgte Beløb med Fra- drag af 190 Kr, altsaa 1565 Kr 02 Øre tilligemed Renter heraf som paastaet.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgeren med 300 Kr.

Torsdag den 9 Januar.

Nr 143/1929.

Rigsadvokaten
mod**Holger Olaf Jensen og Carl Holger Hedgaard (Aagesen),**

der tiltales for Overtrædelse af § 11 i Lov Nr 98 af 29 Marts 1924.

Sø- og Handelsrettens Dom af 27 Marts 1929: De Tiltalte, Ingeniør Holger Olaf Jensen og Fabrikant Carl Holger Hedgaard bør inden 14 Dage efter denne Doms Afsigelse hver især bøde 500 Kr til Københavns Kommunes Kasse og betale Sagens Omkostninger.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Sø- og Handelsretten afsagte Dom er paaanket dels af de Tiltalte, dels af det offentlige.

Efter de Højesteret foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa det antages, at Tiltalte Jensen efter Bruddet mellem ham og Büning har arbejdet videre paa Grundlag af den Viden, han under Kontraktsforholdet med Büning havde erhvervet om dennes Metode.

Det maa endvidere anses godtgjort, at Tiltalte Jensen har bevæget Tiltalte Hedgaard til at røbe de i Dommen omtalte Forretningshemmeligheder for ham, og at de derefter i Forening har udnyttet disse.

Herefter har begge de Tiltalte gjort sig skyldige i Overtrædelse af § 11 i Lov Nr 98 af 29 Marts 1924, og den indankede Dom, hvis Bestemmelse om Erstatningsspørgsmaalet tiltrædes, vil derfor kunne stadfæstes, dog at Bøden findes at burde forhøjes til 1000 Kroner for hver af de Tiltalte.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Bøden bestemmes til 1000 Kroner for hver af de Tiltalte Holger Olaf Jensen og Carl Holger Hedgaard. I Salær for Højesteret og i Godtgørelse for Udlæg betaler de Tiltalte een for begge og begge for een, til Højesterets-sagfører Aagesen henholdsvis 600 Kroner og 45 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved to Anklageskrifter af 21 Februar 1928 er Ingeniør Holger Olaf Jensen og Forretningsfører Carl Holger Hedgaard sat under Tiltale til Straf for Overtrædelse af § 11 i Lov Nr 98 af 29 Marts 1924, jfr Lov af 9 April 1926 i Anledning af, at de ubeføjet har benyttet og givet Meddelelse til andre om deres tidligere Principals Forretnings- og Driftshemmeligheder og derved forsætlig krænknet et kontraktligt Tillidsforhold, i Kraft af hvilket disse Hemmeligheder er kommet til deres Kundskab.

Tiltalen er i begge Tilfælde rejst efter Begæring af Fabrikant Poul Thorsen, hvilken Begæring er tiltraadt af Industriraadet.

Efter Rettens Bestemmelse er de to Sager behandlet under eet.

Til Grund for Tiltalen ligger følgende:

Fabrikant H Büning, Wiesbaden, der havde opfundet en Metode til Fremstilling af kunstig Piskefløde, paa hvilken han i 1924 havde indgivet Ansøgning om tysk Patent, kom i Efteraaret 1926 i Forbindelse med Tiltalte Jensen med det Formaal, at denne skulde søge at frugtbargøre hans Opfindelse ved Salg af Fremstillingsretten for de nordiske Lande. I December 1926 blev Generalrepræsentationen vedrørende Metoden overdraget Tiltalte Jensen, og der blev i Januar 1927 afsluttet en Overenskomst gaaende ud paa, at Jensen i København skulde installere en Fabrik til Fremstilling af Piskefløden. Samtidig fik Holger Jensen udleveret Recepten paa den Blanding, der skulde anvendes til Fremstillingen, samt Tegninger og Beskrivelse af Maskinanlægget. Da den Fabrik, Jensen derefter installerede, efter Bünings Mening ikke var i kontraktmæssig Stand, ligesom det Produkt, der fremstilledes, ikke svarede til Forudsætningerne, annullerede Büning den 18 Marts 1927 Kontrakten, og da Jensen derpaa efter Bünings Opfattelse forsøgte paa uberettiget Maade at udnytte den Viden, han havde faaet om Metoden, foranledigede Büning, at der blev rejst Tiltale mod Jensen for Overtrædelse af § 11 i Loven om uretmæssig Konkurrence. Sagen behandledes her ved Retten, men blev ikke gennemført til Dom.

Imidlertid var Büning kommet i Forbindelse med cand pharm S Erslev, og under Samarbejdet mellem dem udvikledes en noget ændret Metode til Fremstilling af Kunstfløde. Ved Kontrakter af 23 Juli og 26 November 1927 blev Udnyttelsesretten for Danmark (med Undtagelse af Randers Amt) til denne Metode overdraget til Klageren i denne Sag, Fabrikant Thorsen. Denne oprettede en Fabrik til Fremstilling af Produktet i Nordre Frihavnsgade 24 og antog som Forretningsfører for Fabriken Tiltalte Hedgaard, der ved sin Tiltræden afgav Erklæring om, at han ikke vilde røbe, hvad han under sin Virksomhed erfarede angaaende Metoden m m.

Efter Ophævelsen af Samarbejdet med Büning havde Holger Jensen stadig beskæftiget sig med Planer om Fremstilling af kunstig Piskefløde og havde paa sin Side samarbejdet med en Kemiker ved Navn Kjølhede. I Sommeren 1927 indrettede han et Maskinanlæg, med hvilket han — efter sin egen Forklaring — opnaaede gode Resultater, og i November s A startede han Aktieselskabet »Compos«, der skulde overtage Fremstillingen og Forhandlingen af Kunstfløden. Da Jensen ved samme

Tid hørte, at Hedgaard vilde fratræde sin Stilling hos Klageren, satte han sig i Forbindelse med Hedgaard og tilbød ham Plads som Salgsleder i det nystiftede Selskab. Hedgaard tiltraadte denne Plads den 1 December 1927, og Jensen har fra dette Tidspunkt fremstillet og solgt kunstig Piskefløde.

Det, Klagen gaar ud paa, er nu for Tiltalte Jensens Vedkommende, dels at han skal have benyttet det Kendskab, han ved sit Kontraktforhold til Büning har faaet til dennes Opfindelse, dels at han ved at engagere Tiltalte Hedgaard har skaffet sig Kendskab til Metoden, saaledes som denne nærmere er blevet udformet i Samarbejde med Erslev — af Klageren betegnet som den Büning-Erslevske Metode — og paa ulovlig Maade udnyttet dette Kendskab, for Tiltalte Hedgaards Vedkommende, at han til Trods for sin udtrykkelig afgivne Erklæring om ikke at ville røbe, hvad han under sin Virksomhed for Klageren erfarede om Metoden, skal have givet Tiltalte Jensen Meddelelser herom eller benyttet sin Viden til Fordel for den af Jensen drevne Virksomhed.

Klageren, der gør gældende, at han har lidt meget betydeligt Tab ved de Tiltaltes ulovlige Fremgangsmaade, har nedlagt Paastand om en Erstatning af 25 000 Kr eller et Beløb efter Rettens Skøn.

Begge Tiltalte nægter sig skyldige. Jensen gør gældende, at han — i Samarbejde med den omtalte Kemiker, der er død i December 1927 — er naaet til at fremstille Kunstfløde uafhængigt af Bünings Metode, og at Hedgaard intet har meddelt ham angaaende den af Klageren senere anvendte Metode. Hedgaard benægter paa sin Side at have meddelt Jensen noget om sin Viden eller benyttet denne i Jensens Fabrikation, med hvilken han, der kun er Salgsleder, iøvrigt intet har at gøre.

Klagen støttes paa en Række efter Klagerens Opfattelse mistænkelige Omstændigheder, af hvilke fremhæves, at Tiltalte Jensen allerede i Marts 1927, altsaa samtidig med, at Büning afbrød Forbindelsen med ham, har indrykket Annoncer og Notitser i Bladene, hvorefter han var i Besiddelse af en Metode til Fremstilling af kunstig Piskefløde, at Jensen paa Aarhus Oliefabrik har ladet fremstille til Brug for sin Fabrikation ganske det samme Stof, som skulde bruges ifølge Bünings Recept, at Jensen den 27 eller 28 November 1927 har bestilt og den 30 s M faaet leveret en Homogenisator — en Maskine, der er nødvendig for at kunne fremstille Produktet, i al Fald naar Produktionen skal have et større Omfang — og saaledes i største Hast faaet sit Maskinanlæg i Orden netop samtidig med, at han i Hedgaard sikrede sig en Medarbejder, der kendte den Büning-Erslevske Metode.

Der er ifølge Overenskomst mellem Parterne til Brug for Sagen afgivet en Skønserklæring af Professor Carl Jacobsen. Ifølge denne Erklæring, der er afgivet den 31 Oktober 1928, har Skønsmanden haft Lejlighed til at sætte sig ind i de forskellige i Sagen omhandlede Metoder, nemlig dels den Büningske, saaledes som den i sin Tid af Büning er meddelt først Tiltalte Jensen og derefter Erslev, dels den Erslevske, saaledes som denne nu anvendes paa Klagerens Fabrik, dels endelig den Metode, der anvendes af Tiltalte Jensen, og som efter hans Angivelse er udarbejdet af ham selv i Forbindelse med nu afdøde Ingeniør Kjølhede.

Erklæringen slutter saaledes:

»Paa Basis af det Kendskab, jeg saaledes har faaet Lejlighed til at erhverve mig til de forskellige Metoder, maa jeg efter bedste Skøn udtale, at:

1. Den Büningske Metode er i sin tekniske Udførelse væsensforskellig saavel fra den Erslevske Metode som fra den Holger Jensenske.

2. Den Holger Jensenske Metode er fraregnet visse Forskelligheder saavel i det anvendte Apparatur som i den fulgte Fremgangsmaade, der dog alle skønnes at være af mindre væsentlig Betydning, i teknisk Henseende principielt sammenfaldende med den Erslevske.«

Retten maa herefter gaa ud fra, at den af Tiltalte Jensen anvendte Metode i alt væsenlig er den samme som den, der af Klageren anvendes i dennes Fabrikation.

Tiltalte Jensen vil nu gøre gældende, at denne Overensstemmelse er tilfældig og desuden let forklarlig, idet det overhovedet ikke er nogen vanskelig Opgave at fremstille kunstig Fløde. Naar den anførte Overensstemmelse imidlertid ses i Forbindelse med de foran omtalte Forhold og navnlig med den Omstændighed, at Tiltalte Jensen har engageret Tiltalte Hedgaard saa snart denne forlod Klagerens Fabrik, og naar hertil kommer, at de Tiltaltes Forklaringer for Retten har været tilbageholdende og usikre og i det hele ikke har gjort noget paalideligt Indtryk, findes det ikke at kunne betvivles, at den Viden, Tiltalte Hedgaard har erhvervet paa Klagerens Fabrik, er blevet udnyttet af de Tiltalte i Forening. For Jensens Vedkommende maa det — naar hele Sagen ses i sin Sammenhæng — endvidere antages, at han lige siden Bruddet med Büning i Marts 1927 har søgt at udnytte sin Viden om dennes Metode og senere at skaffe sig Kendskab til de Forandringer, Metoden senere er undergaaet ved Erslevs Arbejde med den.

Herefter vil begge Tiltalte være at anse efter § 11 i Lov Nr 98 af 29 Marts 1914 efter Omstændighederne hver især med en Bøde af 500 Kr til Københavns Kommunes Kasse.

Da de Retten forelagte Oplysninger ikke findes at være tilstrækkelige til Bedømmelse af den af Klageren nedlagte Erstatningspaastand, vil denne ikke kunne tages under Paakendelse.

Færdig fra Trykkeriet den 22 Januar 1930.

G. E. C. Gads Forlag.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

78. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 80

Fredag den 10 Januar.

Nr 279/1929.

Rigsadvokaten

mod

Peter Magnus Frederiksen (David),

der tiltales for Overtrædelse af Beværterloven.

Dom afsagt den 22 Maj 1929 af Retten for Helsingør Købstad m v: Løjtnant Peter Magnus Frederiksen bør for det offentlige Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af det offentlige.

Østre Landsrets Dom af 9 August 1929: Tiltalte Peter Magnus Frederiksen bør til Helsingør Købstads Kasse bøde 50 Kr og betale Sagens Omkostninger for begge Retter. Den idømte Bøde at udrede inden 3 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

Efter Sagens i Underrettsdommen fremstillede Omstændigheder findes den med Udskænkningen forbundne Afregning af Udgifterne ikke at medføre, at Udskænkningen kan betegnes som sket for Betaling. Underrettens Dom vil herefter kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Underrettens Dom bør ved Magt at stande.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag tiltales i Henhold til Politimesterens Anklageskrift af 24 April 1929 Løjtnant Peter Magnus Frederiksen for Overtrædelse af § 1 i Lov Nr 99 af 29 Marts 1924 i Anledning af, at Odd-Fellow-Logen i Helsingør, af hvilken han er ansvarlig Leder, gennem et længere Tidsrum har ladet servere Spise- og Drikkevarer, derunder stærke Drikke,

i Foreningens Lokaler i Helsingør, uden at have erhvervet Bevilling som Beværter.

Tiltalte, der har erkendt Rigtigheden af den faktiske Fremstilling i Anklageskriftet, har paastaet sig frifundet, idet han nærmere har forklaret følgende:

Efter Logens som Regel ugentlige Møder samles Medlemmerne til et Maaltid, hvorunder der nydes bajersk Øl og Akvavit, hvorhos Medlemmerne til Kaffen kan faa skænket en Cognac. Herudover skænkes ikke Spiritus. Et Logemedlem, der driver Købmandsforretning her i Byen, medbringer til Møderne Spise- og Drikkevarerne fra sin Forretning og tager efter Mødet de Varer, der ikke er blevet benyttede, tilbage. Udgifterne for de nydte Varer fordeles paa de mødende Medlemmer, saaledes at der ikke for Logen er noget Medlem indvindes nogen økonomisk Fordel. I Møderne deltager en sjælden Gang som Gæster Medlemmer af andre Afdelinger af Odd-Fellow Ordener, men disse betaler intet for Varerne, idet Udgifterne alene paalignes de mødende Medlemmer af herværende Loge.

Efter det saaledes oplyste finder Retten, at det af Tiltalte udviste Forhold, hvorved hverken tilsigtes opnaaet eller er oppebaaret nogen Fortjeneste, ikke kan anses som Næringsdrift, og vil han herefter være at frifinde for det offentlige Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger udredes af det offentlige.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 22 Maj 1929 af Retten for Helsingør Købstad m v og paaanket af Anklagemyndigheden i Henhold til Justitsministeriets i Skrivelse af 21 Juni 1929 dertil meddelte Tilladelse, idet Tiltalte paastaas ikendt Straf efter Lov Nr 99 af 29 Marts 1924 § 34, jfr § 24.

Idet den nævnte Lovs § 24 forbyder Udskænkning af stærke Drikke for Betaling i Foreninger, medmindre der haves Næringsadkomst til Beværtning med stærke Drikke i det paagældende Lokale, og det er uomtvistet, at saadan Adkomst ikke foreligger, vil Tiltalte, da Udskænkningen har fundet Sted i Foreningen og for Betaling, efter den citerede Lovs § 34 være at anse med en Helsingør Købstads Kasse tilfaldende Bøde, stor 50 Kr.

Tiltalte har selv sørget for sit Forsvar for Landsretten.

Nr 120/1929.

Rigsadvokaten

m o d

Niels Peter Christian Jørgensen (F Bülow),

der tiltales for Bedrageri og Overtrædelse af Lov Nr 98 af 10 Maj 1912.

Østre Landsrets Dom af 11 April 1929: Tiltalte Niels Peter Christian Jørgensen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Saa betaler Tiltalte og de med Sagens Behandling forbundne Omkostninger. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paa-anket dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret til Højesteretssagfører F Bülow betaler Tiltalte Niels Peter Christian Jørgensen 500 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget inden Retten for Maribo Købstad m v, er Niels Peter Christian Jørgensen sat under Tiltale til Straf:

1) efter Straffelovens § 253 ved som Sogneraadformand for Hunseby Kommune i Tiden fra 1 April 1922 til 1 April 1927 i bedragerisk Hensigt til egen Fordel at have tilegnet sig og til egen Fordel forbrugt 64 125 Kr 83 Øre af Kommunens Midler;

2) efter Lov Nr 98 af 10 Maj 1912 om Bogføring ved, at han, der i en Aarrække indtil Juli 1927 har drevet Handelsgartneri i Hunseby med Udsalg i Maribo, ikke har ført autoriserede Bøger eller nogensinde opgjort sin Status.

Tiltalte er født den 9 Januar 1876 og ikke fundet tidligere straffet.

Tiltalte blev i April 1917 indvalgt i Sogneraadet for Hunseby Kommune; i April 1922 blev han valgt til Sogneraadets Formand og har fungeret som saadan til 31 Marts 1927; han har aflagt Regnskabet for Regnskabsaarene 1921/22 til 1926/27 incl.

Ved Tiltaltes Fratræden som Formand viste det sig at der var Underskud, hvorefter der af statsautoriseret Revisor H Eriksen, Nykøbing F, blev foretaget en Revision af Hunseby Kommunes Regnskaber for Tiden 1 April 1921—31 Marts 1927. Der konstateredes herved et regnskabsmæssigt Underskud paa 60 627 Kr 58 Øre. Ved den nedenfor nærmere omhandlede af Centralanstalten for Revision- og Driftsorganisation foretagne Undersøgelse er Tilsvaret opgjort til 64 125 Kr 83 Øre.

Tiltalte har erkendt Rigtigheden af det tilstedeværende Underskud, og at han hæfter for Beløbet, men han benægter at have tilvendt sig noget Beløb af Kommunens Kasse.

Det er oplyst og erkendt af Tiltalte, at det Regnskab, som han modtog fra sin Forgænger ikke frembød nogen Fejl, og at den opgjorte Kassebeholdning var til Stede.

Med Hensyn til de Regnskaber, for hvis Aflæggelse Tiltalte har Ansvaret, har han forklaret, at de forskellige Ind- og Udbetalinger er foretaget af ham selv, medens de afsluttende Regnskaber er udførte af Læreren i Skelstrup. Disse Regnskaber, der har været Genstand for sædvanlig kommunal Revision, er i det hele befundet rigtige. Tiltalte, der som anført benægter at have tilvendt sig noget Beløb af Kassen, har nu ikke kunnet give nogen Redegørelse for, hvorledes det tilstedeværende Underskud paa over 60 000 Kr er fremkommet. Han har forklaret, at Underskudet mulig i det væsentlige kan hidrøre fra, at han i flere Tilfælde uden i Virkeligheden at have modtaget Betaling, har strøget Skatteydere af Restancelisten eller i Skattelisten har anført, at Skatten var betalt, naar han mente, at dette var sket.

Efter denne Anledning har Anklagemyndigheden gennem den fornævnte Centralanstalt for Revision ladet foretage en indgaaende Undersøgelse til Konstatering af, om de for Regnskabsaarene 1921/22—26/27 opførte Skattebeløb virkelig er indgaaede.

Det fremgaar heraf, at det samlede kontante Beløb, der — med Fra- drag af Restancer — skal være indgaaet i Skat, andrager 811 448 Kr 02 Øre. Undersøgelsen har omfattet Skatter, derunder alle de større Skatteydere, til et Beløb af 649 214 Kr 12 Øre, altsaa over 80 pCt af samtlige Skatteindtægter.

Der er herved tilvejebragt Kvitteringer for betalt Skat for ca 425 000 Kr og afgivet Erklæringer om Betaling af Skat for ca 220 000 Kr. Tiltalte har efter at have haft Lejlighed til at gennemgaa det saaledes tilvejebragte Materiale anerkendt Rigtigheden af Skatternes Betaling, bortset fra, at han ikke anerkendte Betaling af Skatter til et Beløb af ca 46 000 Kr, der ifølge Erklæring af vedkommende Skatteyder er betalt i Skat. Bemeldte Skatteydere har imidlertid i Retten fastholdt Rigtigheden af, at de har betalt de vedkommende Skattebeløb; i nogle Tilfælde saa de sig i Stand til at præstere Kvittering for Betaling.

Tiltalte har i det hele ikke turdet bestride Rigtigheden af disse Forklaringer, men indskrænket sig til i forskellige Tilfælde at fremsætte en Tvivl, om hvorvidt Betaling har fundet Sted.

Hvad angaar de øvrige Skatter — udover de foran omhandlede til Beløb ca 650 000 Kr — altsaa til Beløb ca 160 000 Kr, der fordeler sig paa ca 600 smaa Skatteydere, har Tiltalte efter at have haft Lejlighed til at gennemgaa ogsaa disse, erkendt, at samtlige disse Skatter maa være betalt.

Overfor Tiltaltes ganske i Almindelighed fremførte Henvisning til, at Underskudet mulig kunde hidrøre fra, at Skattebeløb, der er ført til Indtægt, faktisk ikke maatte være indgaaet, viser de anstillede særdeles indgaaende Undersøgelser, at Forklaringen ikke kan være den af Tiltalte angivne, idet det efter det oplyste findes ubetænkeligt at anse det for godtgjort, at samtlige Skatter — bortset fra Restancer — er betalt, naar undtages 7 Skattebeløb, ialt 1444 Kr 07 Øre, med Hensyn til hvilke der — overensstemmende med en af Centralanstalten foretagen subsidiær Opgørelse — mulig kan være Tale om en Reduktion af Tiltaltes Ansvar.

Tiltalte har antydnet, at han mulig kunde have afholdt Udgifter, der ikke er opført paa Regnskabet.

Centralanstalten har ladet foretage en Række Stikprøver i Kommunens Forhandlingsprotokol, som er blevet sammenholdt med Regnskaberne, men der er ikke herved truffet paa Poster, der er afholdt, uden at det har givet sig Udtryk i Kasseregnskaberne, mulig bortset fra nogle Smaabeløb, ialt 263 Kr.

Størrelsen af Tiltaltes Tilsvær andrager herefter mindst 62 418 Kr 76 Øre.

Tiltalte, der i adskillige Aar har ejet et Gartneri i Maglemer, hvilket Gartneri han i December 1927 har overdraget sin Søn, og som i Forbindelse hermed drev en Gartneriforretning i Maribo, har selv opgivet sine Indtægter herfra og fra et Hønseri til ca 26 000 Kr aarlig; som Formand for Sogneraadet oppebærer han 1500 Kr og som Formand for Skyldkredsen ca 1500 Kr, hvorefter han opgør sin samlede aarlige Indtægt til ca 29 000 Kr. De samlede aarlige Udgifter har han opgjort til ca 17 990 Kr, hvorefter der skulde fremkomme et aarligt Overskud af ca 10 000 til 11 000 Kr. Tiltalte, der til Skattevæsenet kun har opgivet en aarlig Indkomst af fra 4000 til 7000 Kr, har imidlertid erkendt, at han aldrig har ført Regnskab over sin Bedrift, eller i det hele ført Bøger af nogen Art, hvorfor hans forannævnte Opgivelse er fuldstændig skønsmæssig.

Af Sagens Oplysninger fremgaar, at Tiltalte i de sidste Aar har haft ret betydelige Udgifter til Byggeføretagender paa Ejendommen i Maglemer. Efter en paa Grundlag af Regninger og Forklaringer af vedkommende Leverandører udarbejdet, af Tiltalte anerkendt Oversigt andrager disse Udgifter, opgjorte for Tiden 1920 (hvor Beløbet udgør 2225 Kr 24 Øre) til 1927 incl over 30 000 Kr.

Efter alt det oplyste findes det utvivlsomt, at Underskudet skyldes, at Tiltalte, der som anført ikke førte noget Regnskab i sine private Forhold, og som efter sin Erkendelse aldrig har gjort Kommunens Kasse op, og som ingensinde har haft den ringeste Anelse om Kommunens Kassebeholdning, til egen Fordel i Løbet af ca 5 Aar successivt af Kommunens Midler har forbrugt et Beløb svarende til det foran opgjorte Mindstebeløb: 62 418 Kr 76 Øre, og Tiltalte maa antages ret hurtigt at være blevet klar over Forholdet. Det skal herved bemærkes, at der paa et Sogneraadsmøde i April 1926 blev vedtaget, at der af Formanden skulde tegnes en Kautionsforsikring paa 30 000 Kr som Sikkerhed for Kommunens Midler, saaledes at Kommunen skulde betale Præmien, men at en saadan Forsikring ikke er blevet tegnet af Tiltalte. Denne har herom afgivet forskellige mindre sandsynlige og, som det maa antages, delvis urigtige Forklaringer, navnlig om, at han efter en Henvendelse i denne Anledning til Sagfører J P Hansen af Maribo fik fremsendt et Tilbud vedrørende en saadan Forsikring, hvad Sagfører Hansen har betegnet som pure Opspind. Tiltaltes Stilling ved denne Lejlighed lader formode, at han har haft Betænkeligheder ved at give Kautionsforsikringen nærmere Oplysninger paa Punkter, hvor saadanne kunde forventes forlangt.

Tiltalte maa herefter anses skyldig i Bedrageri overfor Kommunen.

sidste Vogn pludselig kort foran Sporvognen var kørt over Skinnerne og var standset forinden han var kommet over, uden at det var muligt for Vognstyrelsen, der straks, da han saa ham køre over, grusede og bremsede stærkt, helt at standse Sporvognen forinden Sammenstødet. Ulykken maa herefter tilskrives Chaufføren, der ikke havde sikret sig, at Passage gennem Porten var fri, men maa i Forhold til Appellanten betragtes som uafvendelig.

Appellanten vil herefter være at frifinde. Sagens Omkostninger for begge Retter findes efter Omstændighederne at kunne ophæves i Forhold til Appellanten.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Direktoratet for Københavns Sporveje, bør for Tiltale af Indstænte, Pianistinde Fru Johanne Jacobsen, født Hedegaard, nu gift Bentzen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter i Forhold til Appellanten ophæves.

Der tillægges Højesteretssagfører Martensen-Larsen i Salær for Højesteret 200 Kroner, der udredes af det offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Lørdag den 3 Marts 1928 ca Kl 21,15 befandt Sagsøgerinden, Pianistinde Fru Johanne Jacobsen, født Hedegaard, sig som Passager paa Forperronen af en Linie 3 Sporvogn, hvor hun, da der var mange Passagerer, stod helt ude ved Trinbrættet og for ikke at falde af holdt fast med højre Haand i det paa Perronen værende Haandtag, der benyttes ved Ind- og Udstigning af Sporvognen. Da denne, som kørte med almindelig Fart ad Blaagaardsgade i Retning mod Aaboulevarden, havde passeret Korsgade, svingede to Automobiler K 14874 og K 7872, der med Front imod Sporvognen havde holdt stille i Kørebanens venstre Side, tværs over Gaden foran Sporvognen for at køre ind gennem Porten til Ejendommen Nr 36, hvor der er Lillebilholdeplads. Da det forreste af Automobilerne, K 14874, var forsvundet ind i Porten, standsede det bageste, K 7872, der førtes af Chauffør Hans Peter Mortensen, saa pludseligt — medens dets bageste Del endnu holdt paa Skinnerne, — at Sporvognen paakørte Automobilet. Ved dette Sammenstød klemtes Sagsøgerindens højre Haands Fingre af Automobilet saa haardt mod Haandtaget, som hun holdt fast i, at Langfingeren og Ringfingeren knustes. Angaaende Sammenstødet blev der optaget en Politi-Rapport, ifølge hvilken det passerede var gaaet saaledes til, at Føreren af K 14874 havde maattet standse op for et tredie Motorkøretøj, der fra Gaarden skulde køre igennem Porten ud paa Gaden, hvorfor ogsaa Føreren af det bageste Automobil, K 7872, Chauffør Hans Peter Mortensen, maatte bremse sin Vogn op, saaledes at dens Karosseri, til Trods for, at han kørte saa tæt op til den foran holdende Motorvogn, at han med For-

skærmene rørte dennes Reservehjul, ragede noget ud over Sporvognsskinnerne.

Chauffør Mortensen blev sat under Tiltale for Overtrædelse af Lov Nr 164 af 1 Maj 1923 §§ 2 og 4, Lov Nr 144 af 1 Juli 1927 § 29 og Politivedtægtens § 34 med det Resultat, at han ved Københavns Byrets Dom af 12 September 1928 som overbevist om at have begaaet de nævnte Overtrædelser, blev anset med en Bøde af 40 Kr. Under Straffesagen har Sagsøgerinden forbeholdt sit Erstatningskrav for den hende overgaaede Skade under et civilt Søgemaal.

Under nærværende Sag paastaar Sagsøgerinden de Sagsøgte, Forsikrings-Aktieselskabet Danske Lloyd — hos hvilket Ejeren af Automobilet K 7872, Vognmand Bendsen, har forsikret sin Risiko i den heromhandlede Henseende — og Direktoratet for Københavns Sporveje, tilpligtet in solidum at betale hende i Erstatning 15 772 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 8 April 1929.

Subsidiært paastaar Sagsøgerinden en af de Sagsøgte tilpligtet at betale Erstatning.

Forsikrings-Aktieselskabet Danske Lloyd paastaar Frifindelse, subsidiært mod Betaling af en Erstatning efter Rettens Skøn.

Københavns Sporveje paastaar Frifindelse.

Sagsøgerinden gør gældende, at Ansvaret for det skete maa paa-hvile saavel Chauffør Hans Peter Mortensen og hans Principal, Ejeren af Automobilet K 7872, Vognmand Bendsen, som Følge af den Uforsigtighed Chaufføren har vist ved at svinge over Sporvejssporet saa nær foran Sporvognen, skønt han ikke kunde overse, om der var fri Bane til at klare sig af Skinnerne, som Føreren af Linie 3 Sporvognen, Vognstyrer Nr 435, Lars Peter Nielsen, der har gjort sig skyldig i Uagtsomhed ved ikke at kunne bremse rettidig op for Automobilet, idet han burde have regnet med den Mulighed, at Chaufføren ikke kunde naa at faa Automobilet kørt bort fra Skinnerne, inden Sporvognen naaede frem.

Sagsøgerinden hævder, at hun næppe nogensinde vil genvinde sin fulde Førlighed i højre Haand og ved Ulykken er blevet afskaaret fra fremtidig at udøve sit Erhverv som Pianistinde og Spillelærerinde. Hun har henvist til, at hun, der er uddannet ved Musikkonservatoriet og nu er ca 38 Aar gammel, indtil Udgangen af 1927 har haft en Løn af 225 Kr maanedlig som Pianistinde i Biografteatre samt nogen Indtægt ved Musikundervisning. Hun er fraskilt og er Forsørger for et den 23 Maj 1918 i Ægteskabet født Barn. Hendes fraskilte Mand opholder sig i Canada og yder hende ikke Forsørgelsesbidrag.

Den krævede Erstatning opgør Sagsøgerinden saaledes:

1. Lægebehandling fra 3 Marts til 10 August 1928.....	Kr	150,00
Forbehold tages med Hensyn til yderligere Lægeudgifter		
2. Lægeattester	—	20,00
3. Massagebehandling fra 3 Marts til 10 August 1928....	—	102,00
4. Tabt Arbejdsfortjeneste fra 1 April 1928 til 1 April 1929	—	1 500,00
5. Erstatning for blivende Nedsættelse af Erhvervssevne	—	10 000,00
6. For Lidelse, Ulempe, Lyde og Vansir.....	—	4 000,00

Kr 15 772,00

Om den Sagsøgerinden tilføjede Skade er der fremskaffet forskellige Lægeundersøgelser, og under 20 September 1928 har Professor Dr med Schallemose afgivet følgende Erklæring:

»Der er let Svulst af den radiale Del af dorsum manus paa højre Haand. 3 og 4 Finger kan flecteres ca 80° i metacarpo-phalangealedet. 10—15° i første Interphalangealed, kun nogle faa Grader i andet Interphalangealed. Yderste Phalanx er paa 3 Finger let ulnarflecteret, paa 4 Finger let radial- og volarflecteret. Disse Deviationer er efter Røntgenbillederne Følgen af smaa Fractioner. Der er let Ømhed af Finger-spidsen paa de 2 Fingre. Der er ingen Føleforstyrrelser. Skulder, Albue og Haandled fri.

Der er næppe Udsigt til væsenlig Bedring af denne Tilstand som umuliggør hendes Gerning som udøvende Musiker.«

Arbejderforsikringsraadet har under 6 Marts 1929 afgivet følgende Udtalelser:

»Saafremt Tilfældet havde henhørt under Ulykkesforsikringsloven, vilde Raadet i Henhold til Lovens § 32 have tillagt den tilskadekomne en Invaliditetserstatning, beregnet efter en Invaliditetsgrad af 50 pCt, hvorved bemærkes, at Invaliditetsgraden er fastsat under Hensyntagen til Bestemmelsen i Ulykkesforsikringslovens § 32 in fine, hvorefter Raadet ved Fastsættelsen af Invaliditetsgraden, i det Omfang som skønnes rimeligt, skal tage Hensyn til særlige Færdigheder, der kræves i vedkommendes sædvanlige Erhverv.«

Direktoratet for Københavns Sporveje gør gældende, at hele Skylden for Sammenstødet paahviler Automobilet — som ogsaa ved Byrettsdommen fastslaaet, og at Sagsøgerinden selv er Skyld i Skaden ved, at hun under Kørslen har holdt fast i det ovennævnte Haandtag, der siges kun at være bestemt til at benyttes ved Ind- og Udstigning, men ikke under Kørslen.

Det sagsøgte Forsikringsselskab gør gældende, at Hovedskylden for Sammenstødet paahviler Sporvognens Fører, og at det i al Fald skyldes Sagsøgerindens egen Uforsigtighed, at Sammenstødet har haft saa uheldige Følger for hende, idet hun holdt i det titnævnte Haandtag og vedblev dermed uden at blive opmærksom paa, at hun burde tage Haanden til sig.

Begge de Sagsøgte har derhos hævdet, at den fremsatte Erstatningsfordring er alt for høj. De har i saa Henseende — uden at ville bestride de 150 Kr plus 20 Kr, plus 102 Kr altsaa 272 Kr — hævdet, at Sagsøgerinden ikke, som Arbejderforsikringsraadet maa være gaaet ud fra, havde Erhverv som Pianistinde paa Ulykkens Tidspunkt, idet hun skal have opgivet saadant Erhverv og være flyttet hjem til sin Moder, hvorfor en hende eventuelt tilkommende Erstatning højst bør udregnes efter den aarlige Indtægt, som Sagsøgerinden har opgivet til Skattevæsnets, og efter en Invaliditetsgrad af ca 16 pCt med Tillæg af højst ca 40 pCt af det saaledes fremkommende Beløb, i det hele ikke over 4000 Kr.

Ifølge de for Landsretten afgivne — tildels modstridende — Forklaringer af en Række Vidner maa det antages, at Ulykken kunde være afværget ved større Agtpaaagivenhed ikke alene fra Chauffør Mortensens

Side, men ogsaa fra Vognstyrerens Side, og begge de Sagsøgte skønnes derfor at maatte være ansvarlige for den Sagsøgerinden tilføjede Skade, der ikke kan siges at være forårsaget eller blot forøget ved nogen Uagtsomhed fra hendes Side.

Med Hensyn til Erstatningens Størrelse skal bemærkes, at Sagens Oplysninger ikke tillader at bedømme Sagsøgerindens Erhvervsevne under Synspunktet udøvende Musiker med en Invaliditetsgrad af 50 pCt, men Erstatningen findes under et for Nedsættelse af Erhvervsevnen, for Lidelse, Lyde og Vansir og for tabt Arbejdsfortjeneste at kunne bestemmes til 6000 Kroner, hvorefter der ialt vil være at tilkende Sagsøgerinden 6272 Kr med Renter som paastaaet.

I Sagsomkostninger vil de Sagsøgte have at betale, ligeledes in solidum, 300 Kr.

Nr 256/1929. **Skifteretten for Nørresundby Købstad m v**, der behandler fhv Husejer **Peder Pedersens Konkursbo** (Landsretssagf Stig Rode)

mod

Krista Johanne Sørensen, født Andersen, eller nu Statshusmand **Johs Sørensen**, som Værge for **Karl Johan Andersen** (Fenger efter Ordre),

betræffende Afkræftelse af en Panteret.

Vestre Landsrets Dom af 17 Juli 1929: Sagsøgte Krista Johanne Andersen personlig og som Værge for hendes Søn Karl Johan Andersen bør for Tiltale af Sagsøgerne, Skifteretten for Nørre Sundby Købstad m v, der behandler fhv Husejer af Ingstrup Peder Pedersens Konkursbo, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til Sagsøgte 150 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter Dommens Afsigelse har Krista Johanne Andersen indgaaet Ægteskab med Statshusmand Johannes Sørensen, der efter det oplyste er Fader til hendes Søn Karl Johan Andersen og dennes Værge.

Appellanten har derefter rettet Sagen mod ham.

Da Husejer Peder Pedersen den 31 Marts 1928 solgte sin Ejendom og lod Køberen udstede Prioritetsobligation til Krista Andersens Søn, maatte han betragtes som insolvent, idet det ved Opgørelsen af hans økonomiske Forhold maatte tages i Betragtning, at hans i Dommen omtalte Kautionsforpligtelse var gjort gældende mod ham, og at han havde en Gæld til Krista Andersen.

Den Maade, hvorpaa han som i Dommen nærmere beskrevet, afgjorde Gælden til Krista Andersen, maa betragtes som en Be-

taling med usædvanlige Betalingsmidler, og da hun ikke har afkræftet den Formodning, der efter Konkurslovens § 22 skal være til Stede for, at hun har været vidende om Insolvensen, har Appellantens Paastand om Obligationens Udlevering Hjemmel i Konkurslovens § 20 og vil derfor være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte Statshusmand Johannes Sørensen som Værge for Karl Johan Andersen børt til Appellanten, Skifteretten for Nørresundby Købstad m v, der behandler fhv Husejer Peder Pedersens Konkursbo, transportere og udlevere det fornævnte Pantebrev med Renter fra den 15 April 1928. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner.

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Fenger 200 Kroner, der udredes af det ofenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 1 November 1917 blev Sagsøgte, Krista Johanne Andersen, fæstet som Husbestyrerinde hos Husejer Peder Pedersen, saaledes at hun i aarlig Løn skulde have foruden Kost og Logi for sig og sin umyndige, udenfor Ægteskab fødte Søn, Karl Johan Andersen, 250 Kr. Det første Aar fik hun den kontante Løn udbetalt, men hver Gang hun senere i Tjenestetidens Forløb krævede Pedersen, erklærede denne ingen Penge at have i Øjeblikket, og lovede sluttelig at indsætte hende som Univer-salarving i et Testamente, hvad han, efter hvad der er Enighed om, ogsaa har gjort. Da Sagsøgte agtede at indgaa Ægteskab, opsigde hun sin Plads hos Pedersen til den 1 Maj 1928 og krævede i den Anledning sin tilgodehavende Løn for de forløbne Aar udbetalt, idet hun befrygtede, at Pedersen mulig vilde ændre sit Testamente. Da Pedersen fremdeles ikke havde Kontanter, men tilbød at skaffe Dækning ved at sælge sit Hus i Ingstrup, blev det en Aftale, at han, der ved Skøde af 31 Marts 1928 solgte Huset for 7300 Kr, af hvilke Køberen foruden at overtage indestaaende Kreditforeningsgæld til et Beløb af 3300 Kr kontant skulde betale 2000 Kr, foranledigede, at Køberen til fornævnte Karl Johan Andersen udstedte et Pantebrev i den solgte Ejendom paa 2000 Kr.

Ved en af Retten for Nørre Sundby Købstad m v den 18 April 1928 afsagt Dom blev Peder Pedersen som Medkautionist for tvende Gaardejer Jens Nielsen Kjettrup af Spare- og Laanekassen for Løkken og Omegn i Aaret 1922 ydede Laan tilpligtet at betale til Sparekassen, solidarisk med Medkautionisten 1519 Kr 53 Øre og personlig 50 Kr til-

ligemed Renter, og under 16 Maj s A blev der efter Begæring af Sparekassen foretaget Udlæg i Henhold til Dommen hos Peder Pedersen, hvorunder denne erklærede sig ude af Stand til at betale og samtidig gav Oplysning om det forannævnte Salg af hans Ejendom og Udstedelsen af Pantebrevet. Den 22 Juni s A blev derefter Peder Pedersens Bo i Henhold til Begæring — modtaget den 22 Maj s A — taget under Konkursbehandling, og idet Sagsøgerne, Skifteretten for Nørre Sundby Købstad m v, der behandler fornævnte fhv Husejer af Ingstrup Peder Pedersens Konkursbo, har anbragt, at hans forommeldte Udstedelse af Pantebrevet til den umyndige Karl Johan Andersen er en Disposition, der er afkræftelig i Henhold til Bestemmelserne i Konkurslovens Kap 4, har de under nærværende Sag paastaet Sagsøgte som Væрге for sin oftnævnte Søn tilpligtet enten at udlevere til Sagsøgerne og meddele disse Transport paa det omhandlede Pantebrev eller at betale Sagsøgerne et Beløb af 2000 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 15 April 1928, indtil Betaling sker. Sagsøgerne har derhos nedlagt forskellige subsidiære Paastande. Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Til Støtte for deres Paastand har Sagsøgerne gjort gældende, at Peder Pedersen paa det Tidspunkt, da han foranledigede Køberen til at udstede Pantebrev til Karl Johan Andersen, var insolvent, og at den deri til Fordel for denne eller hans Moder liggende Disposition enten maa ses som en Gave til sidstnævnte eller som en Betaling med usædvanlige Betalingsmidler, eller som en hende i Forhold til de øvrige Kreditorer begunstigende Disposition, foretaget umiddelbart forinden Konkursen, eller endelig som en Retshandel mellem Arving og Arvelader, hvorfor den vil kunne afkræftes enten efter § 26, § 20, § 24 eller § 28 i Konkursloven.

Angaaende den fornævnte Retssag mod Peder Pedersen er det oplyst, at han gjorde den Indsigelse gældende, at han ikke fra Sparekassen havde modtaget behørig Underretning om, at Hoveddebitor havde forsømt at betale Renter og Afdrag, og det maa efter det oplyste antages, at Peder Pedersen, efter hvad der forelaa, ikke bestemte maatte regne med, at han blev dømt. Med Hensyn til Peder Pedersens økonomiske Forhold iøvrigt havde han, efter hvad der er oplyst, paa Salgets Tidspunkt en Gæld paa ca 2000 Kr, hvilken han dækkede af den konstante Købesum for Ejendommen, men paa Ejendommen, der ved sidste Vurdering var sat til en Ejendomsskyld af 5900 Kr, hvilede, da han solgte den, alene det fornævnte Kreditforeningslaan paa oprindelig 3300 Kr. Under disse Omstændigheder findes det, da Peder Pedersens Tilsvær efter Kautionen ikke var fastslaaet, da han udstedte Pantebrevet, ikke at kunne statueres, at han var insolvent ved Udstedelsen, og Dispositionen vil følgelig ikke kunne afkræftes i Henhold til nogen af de anførte Afkræftelsesbestemmelser i Konkursloven.

Sagsøgte vil allerede som Følge heraf, og uden at det bliver nødvendigt at gaa ind paa det af Parterne iøvrigt anførte, være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde godtgøre Sagsøgte med 150 Kr.

13 December 1913 § 7, jfr § 3, i Købekontrakt af 18 Maj 1918 og Skøde af 30 Juli 1918 ommeldte Byggeservitut fremdeles paahviler den ham tilhørende Ejendom Matr Nr 1 adx af Dronninggaard, Søllerød Sogn. Indstævnte bør være uberettiget til at opføre den af ham paa den nævnte Parcel i Strid med Servituten paabegyndte Bygning og bør inden to Maaneder regnet fra denne Doms Afsigelse nedrive den allerede udførte Del af Bygningen. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanterne M Andersen, Enkefru Borgquist, Ingeniør Holger Ehrhardt, Mejerist K Hedetoft, Enkefru Eli Heise, Oluf Høyer, Tandtekniker H Overgaard, ihv Bankbestyrer C S Schneider, Revisor J Thomsen, Fuldmægtig Axel Thorsbøll og Fru K Westengaard med 350 Kr inden 15 Dage fra denne Doms Afsigelse. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter de Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til de Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Tomaanedersfristen regnes fra denne Højesteretsdoms Afsigelse. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Snedkermester H Frederiksen, til de Indstævnte M Andersen m fl med 400 Kroner.

De Appellanten idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Grosserer Vilhelm Christiansen udstedte som Ejer af Ejendommen Matr Nr 1 ye af Dronninggaard, Søllerød Sogn, den 13 December 1913 en Deklaration i Anledning af, at Søllerød Sogneraad havde meddelt Approbation paa et Vejanlæg paa Ejendommen, ved hvilken Deklaration, som tinglæstes den 7 Januar 1914, der fastsattes nærmere Regler for Vejenes Anlæg og Indretning samt for Udgifterne ved deres Vedligeholdelse. Det hedder derhos i Deklarationens §§ 7, 8 og 9:

»Paa Parcellerne maa kun opføres Villaa med to Beboelseslag (Stuen og 1 Sal) og ingen Bygning maa lægges nærmere Skellet til Nabogrunden end 2,5 m. Paa Parcellerne maa ikke drives Sanatorium eller Pensionat for Lupus- eller Tuberkelpatienter, og der maa ikke drives Virksomheder som i væsenlig Grad giver Anledning til Støj, Røg eller ilde Lugt.

Med Hensyn til Overholdelsen af disse Servituter gives der Søllerød

Sogneraad Paataleret, og Sogneraadet skal tillige have Ret til at forbyde Opførelse af Bygninger af et efter Sogneraadets Skøn utiltalende Ydre.

Paa Initiativ og med Samtykke af Ejeren af Hovedparcellen skal Sogneraadet være berettiget til at tilstaa Lempelser i Bestemmelserne i foranstaaende Paragraffer.

Denne Deklaration vil være at tinglæse som servitutstiftende paa Grunden Matr Nr 1 ye af Dronninggaard og derfra udstykkede Parceller for Ejeren Regning med Undtagelse af de Parceller af Matr Nr 1 ye, som — uden endnu at være udstykkede — er solgte til forhenværende Forretningsfører Chr Schrøder, Kasserer Axel Ejler og Grosserer Chr P Hansen ifølge Købekontrakter af — — —.

Ved Skøde af 21 Oktober 1916, tinglæst 1 November s A, overdrog Grosserer Vilhelm Christiansen bl a Parcellen Matr Nr 1 ye med de derpaa værende Vejarealer til Forretningsfører Chr Schrøder. I Skødet hedder det bl a: »det er en Selvfølge, at Køberen med Hensyn til de fornævnte nuværende og fremtidige Dekclarationer indrømmer Kommunen lignende Paataleret som hidtil i den til enhver Tid tilbageværende Del af Matr Nr 1 ye.«

Ved Købekontrakt og Skøde af henholdsvis 18 Maj og 30 Juli 1918, tinglæst 7 August s A, overdrog Forretningsfører Chr Schrøder til Snedkermester Hans Frederiksen en fra Matr Nr 1 ye udstykket Parcel Matr Nr 1 adx.

I Købekontraktens Post 2 og 3 hedder det:

»Ved tinglæst Deklaration er der paalagt nuværende og fremtidige Ejere af Matr Nr 1 ye Forpligtelser med Hensyn til Anlæg af Veje og Afløbsledninger med Bestemmelse om Tidspunktet for Anlæggets Paa-begyndelse, Forbud mod Vejenes Afspærring for almindelig Færdsel, Bestemmelser om Nedlæggelse af Gas-, Vand- og Elektricitetsledninger, om Paalæggelse af Vejafgift og Sikring af samme, Paakendelse af Klager over Vejenes Vedligeholdelse, Manglernes Afhjælpning, Parcelejeres Adgang til Vejenes Overtagelse ved Dannelse af Vejejerlag, Kommunens Adgang til Vejenes Overtagelse som offentlige, Bebyggelse og Benyttelse, Grænseskel, visse Virksomheders Udøvelse, Paataleret og Censur over Bygningernes Ydre samt Bestemmelse om Ret til at give Lempelser — — —

Paa Parcellen maa kun opføres Villa med to Beboelseslag, og ingen Bygning maa lægges nærmere Skellet til Nabogrund end 2,5 m, Parcellen har Hegnspligt efter Loven. Paa Parcellen maa ikke drives Sanatorium eller Pensionat for Lupus- eller Tuberkelpatienter, og der maa ikke udøves Virksomheder, som i væsenlig Grad giver Anledning til Støj, Røg eller ilde Lugt.

Overtrædelse af disse Bestemmelse kan paatales saavel af Sælgeren og fremtidige Ejere af Matr Nr 1 ye, som af Søllerød Sogneraad, dette kan tillige forbyde Opførelse af Bygninger af utiltalende Ydre.

Denne Paragraf vil være at tinglæse som servitutstiftende med Tilføjende, at for saa vidt Køberen maatte erhverve vedkommende Myn-digheders Tilladelse til at bygge nærmere Kongevejen end 2,5 m, har Sælgeren intet herimod at indvende.«

Ved Deklaration af 2 November 1923, tinglæst 19 December s A, frafaldt Forretningsfører Schrøder den ham og fremtidige Ejere af Matr Nr 1 ye tillagte Paataleret for saa vidt angaar følgende Bestemmelse i Snedkermester Frederiksens Købekontrakt af 18 Maj 1918: »Paa Parcellen maa kun opføres Villa med to Beboelseslag og ingen Bygning maa lægges nærmere Skellet til Nabogrund end 2,5 m«, og ved Paa-tegning af 17 Februar 1927 — tinglyst 21 Maj s A — paa Deklarationen frafaldt Søllerød Sogneraad for sit Vedkommende Paataleretten for saa vidt den fornævnte Bestemmelse angaar.

Under nærværende Sag har nedennævnte Ejere af fra Matr Nr 1 ye udstykkede Parceller, nemlig M Andersen, Enkefru O Borgquist, Ingeniør Holger Ehrhardt, Mejerist K Hedetoft, Enkefru Eli Heise, Oluf Høyer, Tandtekniker H Overgaard, fhv Bankbestyrer C S Schneider, Revisor N Thomsen, Fuldmægtig Axel Thorsbøll og Fru K Westengaard paa-staaet Sagsøgte, Snedkermester H Frederiksen, som i Slutningen af 1928 har paabegyndt Opførelsen af en Forretningsbygning med tre Beboel-seslag paa Parcellen Matr Nr 1 adx, kendt pligtig at anerkende, at den fornævnte Servitutbestemmelse fremdeles hviler paa Parcellen samt kendt uberettiget til at opføre den ommeldte Bygning og tilpligtet at nedrive den allerede opførte Del af denne. Sagsøgerne har til Støtte herfor anført dels, at de derved at der er lagt ensartede Servituter paa alle fra Matr Nr 1 ye udstykkede Ejendomme — bortset fra de i De-klarationen af 13 December 1913 særligt nævnte — har erhvervet Paa-taleret med Hensyn til Overtrædelse af Servitutbestemmelserne — for nogle af Sagsøgernes Vedkommende tillige derved, at de ved Skøde af 24 Marts 1926, tinglyst 31 s M, fra Forretningsfører Schrøders Enke har faaet overdraget Parcellen Matr Nr 1 ye — og at Sagsøgerne derfor ikke kan anses bundet ved det af Forretningsfører Schrøder og Sølle-rød Sogneraad givne Samtykke til Bygningens Opførelse, dels at den Servitutbestemmelse, mod hvilken Bygningen er stridende, er særskilt paalagt ved Post 3 i Købekontrakten af 18 Maj 1918, uden at Sogne-raadets Ret ifølge Deklarationen af 13 December 1913 til at tilstaa Lem-pelser i Bestemmelserne er anført i den nævnte Post, og at Sogneraadet derfor har været uberettiget til at tilstaa Lempelser i disse Bestemmel-ser, ligesom Sogneraadet i hvert Fald har overskredet sin Ret ifølge Deklarationen ved at dispensere fra Bestemmelserne i et saadant Om-fang som sket.

Sagsøgte paastaar sig frifundet og gør til Støtte herfor gældende, at Sagsøgerne ikke, da det i Deklarationen af 13 December 1913 ud-trykkeligt er fastsat, hvem Paataleretten tilkommer, har erhvervet Paa-taleret derved, at der er paalagt samtlige fra Matr Nr 1 ye udstykkede Ejendomme ensartede Servituter, at Sogneraadets Ret ifølge Deklara-tionen til at tilstaa Lempelser i Bestemmelserne ogsaa maa gælde de i Post 3 i Købekontrakten af 18 Maj 1918 anførte, der blot er en Gen-tagelse af de i Deklarationens § 7 nævnte, idet den Sogneraadet saa-ledes tillagte Ret ikke kan begrænses ved den mellem Forretningsfører Schrøder og Sagsøgte oprettede Købekontrakt, samt at Sogneraadet maa være berettiget til med Samtykke af Ejeren af Hovedparcellen at tilstaa Lempelser i det Omfang, som Sogneraadet vil beslutte.

Der findes nu ikke at kunne gives Sagsøgerne Medhold i, at den Omstændighed, at der, som i Deklarationen af 13 December 1913 bestemt, er lagt ensartede Servituter paa alle fra Matr Nr 1 ye udstykkede Ejendomme, skulde kunne betage Sogneraadet den dette ved Deklarationen udtrykkeligt tillagte Ret til at tilstaa Lempelser, og da den Omstændighed, at de ved § 7 i Deklarationen af 13 December 1913 paa lagte Servituter er særligt optagne i Post 3 i Købekontrakten af 18 Maj 1918, maa være uden Betydning for Sogneraadets Ret ifølge Deklarationen til at tilstaa Lempelser i disse Bestemmelser, og da Sogneraadet ikke findes at have overskredet sin Beføjelse ved at meddele Dispensation fra den fornævnte Servitutbestemmelse som sket, vil Sagsøgte være at frifinde for Sagsøgernes Tiltale, medens Sagsøgerne vil have een for alle og alle for een at betale Sagsøgte Sagens Omkostninger med 100 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 27 Marts 1929 af Københavns Amts nordre Birks Ret og paastaas af Appellanterne forandret i Overensstemmelse med deres for Underretten nedlagte Paastand, medens Indstævnte procederer til Dommens Stadfæstelse.

Som i Dommen nævnt indeholder Deklarationen af 13 December 1913 først en Række Bestemmelser om Anlæg, Indretning og Vedligeholdelse af de af det paagældende Vejanlæg omfattede Veje og om deri nedlagte Ledninger — hvilke Bestemmelser indeholdes i §§ 1—6 —, og derefter i § 7 de i Dommen citerede Bestemmelser om Benyttelse og Benyttelse af de enkelte Parceller («Paa Parcellerne maa — — — utiltalende Ydre») og i § 8 en Bestemmelse om Sogneraadets Ret til paa Initiativ og med Samtykke af Ejeren af Hovedparcellen at tilstaa Lempelser i »Bestemmelserne i foranstaaende Paragrafer.«

Til den i Dommen givne Fremstilling af Sagens faktiske Omstændigheder føjes endvidere, at Forretningsfører Schrøders Enke ved Skøde af 24 Marts 1926, tinglæst den 31 s M, overdrog Hovedparcellen Matr Nr 1 ye, der nu alene bestod af Vejareal, til forskellige Ejere af Parceller med Facade mod Hovedparcellens Veje, deriblandt Appellanterne Andersen, Borgquist, Ehrhardt, Hedetoft, Schneider og Westengaard. Det er uomtvistet, at Sogneraadet ikke, forinden det afgav den i Dommen anførte Erklæring af 17 Februar 1927, har indhentet Samtykke fra de nævnte Appellanter.

Endelig bemærkes, at den sidstnævnte Erklæring blev afgivet i Anledning af et Andragende fra Indstævnte om Tilladelse til paa Parcellen Matr Nr 1 adx at lade opføre »den paa vedlagte Tegning viste Forretnings- og Beboelsesbygning i to fulde Etager samt Manzart med gennemgaaende Kvist og Kælder«, hvorimod Indstævnte ikke ses at have andraget Sogneraadet om for dettes Vedkommende at frafalde Paataaleret i Henhold til § 3 i Købekontrakten af 18 Maj 1918 og Skøde af 30 Juli 1918.

For Landsretten har Appellanterne ikke fastholdt deres Anbringende om, at Sogneraadets Ret ifølge Deklarationen af 13 December 1913 til

Med denne Forandring vil Landsrettens Dom kunne stadfæstes.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Erstatningen bestemmes til 5000 Kroner. Appellanten, Hvidbjerg-Lyngs Sogneraad, betaler i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører David 200 Kroner og i Salær og i Godtgørelse for Udlæg til Sagfører Th Jacobsen af Hurup henholdsvis 75 Kroner og 25 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at der mellem de Sagsøgte, Hvidbjerg-Lyngs Sogneraad, og en Del Lodsejere i Hvidbjerg By havde været forhandlet om Kloakering af en Del af Byen med Nedlægning af Hovedledning langs Vejen Hvidbjerg-Flovlev, der gaar gennem Byen i Retning nord—syd skærende Statsbanelinien, blev det ved en af en Landvæsenkommission den 30 Maj 1892 afsagt Kendelse bestemt, at Ledningen skulde bestaa af 12 Tommers Rør, dog at det forudsættes i Kendelsen, at den under Banelinien ved dennes Skæring med Vejen værende Stenkiste skulde benyttes saaledes, at Rørene nord og syd for Banen skulde sluttes til denne. De Sagsøgte lod derefter Ledningen nedlægge og anbragte ved Stenkistens sydlige Ende, hvor denne sluttede til Rørledningen, en Slambrønd. I Aaret 1898 blev der nord for Banelinien paa den østlige Side af den ovennævnte Vej opført en Ejendom, der kom til at ligge over Hovedkloakledningen, og fra den østlige Del af denne Ejendom førtes en Kloakledning til Hovedledningen gennem en Slambrønd nord for Ejendommen. I 1911 forpagtede Sagsøgeren, Bagermester O B Andersen af Hvidbjerg et i Ejendommen værende Bageri, som benyttede den ovennævnte Ledning og i 1915 købte han Bageriet. I de følgende Aar hændte det ved stærkt Tøbrud og ved stærkt Regnskyl, at der gennem Kloakledningen, der endte i Bageriet og var beskyttet med Rist, trængte Vand ind i Bageriet, og da noget tilsvarende senere ogsaa skete i andre Ejendomme nord for Banelinien, rettede Sagsøgeren og en Del andre Lodsejere først i August 1925 en skriftlig Klage til de Sagsøgte og forlangte Kloakledningen undersøgt og forbedret. Klagen gentoges en Maanedstid efter, uden at der dog blev foretaget noget fra de Sagsøgte Side, og den 6 Februar 1928 henvendte Sagsøgeren sig personlig til de Sagsøgte under et Sogneraadsmøde og meddelte, at der atter og atter trængte Vand ind i Bageriet gennem Kloaken, hvorfor han krævede Forholdene forbedret. De Sagsøgte lod nu Hovedkloakledningen undersøge, og det konstateredes da, at der var sket en Tilstopning ved den sydlige Ende af Stenkisten. Da denne

Tilstopning, der bestod af Pinde, Barktrævler, Klude m m blev fjernet, strømmede Vandet gennem Kloaken, og Oversvømmelsen i Sagsøgerens Bageri forsvandt og gentog sig derefter ikke. Idet nu Sagsøgeren har anbragt, at Oversvømmelserne i Bageriet skyldes Tilstopningen, og at de Sagsøgte maa bære Ansvar for den Skade, der ved Oversvømmelserne er tilføjet ham, hvilken Skade han har opgjort til et Beløb af ialt 9900 Kr, har han under nærværende Sag paastaet de Sagsøgte tilpligtet at betale ham dette Beløb tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 8 Maj 1928, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale. De har derhos anmeldt Processen for Generaldirektoratet for De danske Statsbaner, der har givet Møde under Sagen uden at nedlægge nogen Paastand.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Sagsøgte, der erkender, at der overfor Lodsejerne, derunder Sagsøgeren, paahviler dem en Pligt til at holde Hovedkloakledningen i Orden, ogsaa forsaa vidt angaar den under Banelinien førende Stenkiste, gjort gældende, at der ikke fra deres Side foreligger nogen Forsømmelse i saa Henseende. De har herved nærmere henvist til, at der ikke har foreligget nogen egenlig Klage fra Sagsøgeren, førend ved hans personlige Henvendelse den 6 Februar 1928, og at de derefter straks lod foretage en Undersøgelse og bragte Forholdene i Orden.

Efter det oplyste maa det nu antages at Sagsøgeren, der nødig vilde have udbredt Kendskabet til de stedlige Oversvømmelser i Bageriet, i Aarenes Løb underhaanden har henvendt sig til de Sagsøgte, og at disse saaledes har været kendt med, at Oversvømmelserne fandt Sted, hvorved bemærkes, at de Sagsøgte i hvert Fald blev kendt dermed ved de skriftlige Henvendelser i 1925, der ogsaa omtaler Skaden paa Bageriet. Herefter findes det at maatte lægges de Sagsøgte til Last, at de ikke tidligere lod Forholdene undersøge, og da det ikke kan betvivles, at Oversvømmelserne skyldes den omtalte Tilstopning af Kloakledningen, maa de Sagsøgte anses ansvarlige for den Skade, der ved Oversvømmelserne er tilføjet Sagsøgeren.

Angaaende Oversvømmelserne er det oplyst, at de indtraadte ret hyppigt, saaledes seks Gange i August Maaned 1927, og at de i Begyndelsen af 1928 varede omtrent en Maaned. Hvad angaar den Skade, de forvoldte, fremgaar det af det oplyste, at Bagerovnen blev beskadiget saaledes, at Sagsøgeren i 1928 maatte lade opføre en ny, at forskellige Varer blev ødelagt, saasom Mel og Sukker, at Bagningerne blev helt eller delvis ødelagt, at Brændselsforbruget til Ovnen blev betydelig forøget, og endelig at Sagsøgerens Omsætning gik betydelig tilbage. Den ham tilkommende Erstatning findes herefter at kunne ansættes til 6500 Kr, og dette Beløb vil de Sagsøgte være at tilpligte at betale Sagsøgeren tilligemed Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgeren med 550 Kr.

eller sælge Systemer, som f Eks »Roneodex«, overhovedet ethvert System, der konkurrerer med Kardex« eller »overhovedet at samarbejde med et Firma, der forhandler et af ovennævnte eller konkurrerende Systemer, selvom saadant Samarbejde bliver i en anden Afdeling af Firmaet«.

For Overtrædelse af denne Konkurrenceklausul var derhos fastsat en Konventionalbod paa 10 000 Kr.

Den 17 August 1928 fratraadte Sagsøgte sin Stilling hos Sagsøgeren, og derefter har Sagsøgte taget Ansættelse hos det med Sagsøgeren konkurrerende Firma »Roneo«, der forhandler »Roneodex« Systemer.

Idet Sagsøgeren gør gældende, at Sagsøgte derved har gjort sig skyldig i Brud paa den anførte Bestemmelse i Kontrakten, har han under denne Sag nedlagt Paastand om, at Sagsøgte kendes uberettiget til i Tiden indtil 17 August 1930 direkte eller indirekte at demonstrere, tilbyde eller sælge Systemer som f Eks »Roneodex«, der konkurrerer med »Kardex« Karthoteksystem, og til at have Ansættelse hos eller overhovedet samarbejde med A/S Roneo eller noget andet Firma, der forhandler saadant konkurrerende System.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet. Han gør gældende, at han af Sagsøgeren er afskediget uden rimelig Anledning og derfor i Henhold til Aftalelovens § 38 ikke er bundet ved Konkurrenceklausulen, men at det iøvrigt maa være ligegyldigt, om han betragtes som opsagt eller som opsigende, da hans Fratræden i al Fald er foranlediget ved Sagsøgerens Holdning overfor ham.

Der er Uenighed om, hvad der er passeret mellem Parterne ved Sagsøgtes Fratræden den 17 August.

Indehaveren af det sagsøgende Firma, Grosserer Edv Lillelund, har herom forklaret, at han Dagen i Forvejen havde bebrejdet Barning, at dennes Salg ikke var rene, ligesom dette Forhold var blevet fremdraget paa et Møde med Personalet den 17 August om Morgenen. De havde derefter samme Dags Aften en Samtale, hvorunder Barning beklagede sig herover og sagde, at han havde Indtryk af, at Sagsøgeren havde mistet Tilliden til ham, hvorfor han foretrak at gaa med det samme, skønt Sagsøgeren gjorde ham opmærksom paa, at han havde en Uges Opsigelse.

Barning har forklaret, at Lillelund ved den nævnte Lejlighed bebrejdede ham, at han ikke udrettede tilstrækkeligt og erklærede, at den ugentlige Udbetaling til ham straks skulde nedsættes fra 75 til 60 Kr, hvorom der med det samme blev givet Ordre til Kasserersken. Det var derfor Barning erklærede, at han hellere maatte fratræde med det samme.

Lillelund har hertil bemærket, at det er rigtigt, at der er talt om en saadan Nedsættelse af Udbetalingen, men at der ikke har været Tale om, at den skulde træde i Kraft straks. Efter den af Kasserersken, Frk Inger Christoffersen afgivne Forklaring, kan det ikke antages, at der er givet hende Ordre i saa Henseende.

Efter Forklaringen, der er afgivet af Prokurist Emken og Repræsentant Steffensen, skal Barning straks efter den nævnte Samtale have udtalt, at han nu havde sagt sin Stilling op.

Den indankede Dom vil herefter kunne stadfæstes.
Sagens Omkostninger for Højesteret findes at kunne ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. Der tillægges Højesteretssagfører Henriques i Salær for Højesteret 200 Kroner og Sagfører Rosenthal, der har været beskikket for Appellanten under Sagens Forberedelse for Højesteret, et Salær af 30 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 10 Kroner 10 Øre, hvilke Beløb udredes af det offenlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 16 Juli 1926 købte Sagsøgeren, Slagter Anders Poulsen af Tolstrup, af Sagsøgte, Godsejer A Froberg af Østergaard, en drægtig Kvie, der garanteredes reel. Sagsøgeren havde først haft til Hensigt at købe en anden af Sagsøgtes Kvier, men opgav det, da han blev opmærksom paa, at dens ene Patte var stærkt ophovnet. Paa hans Forespørgsel udtalte Sagsøgte, at Kvien mulig var bleven stukket af en Hugorm eller slaæet af en Hest. Da den af Sagsøgeren købte Kvie den 20 s M leveredes ham, fik han hos Sagsøgte oplyst, at den anden Kvie den 18 s M havde kastet, og paa hans Spørgsmaal, om det var smitsom Kastning, svarede Sagsøgte, at saadan Sygdom ikke fandtes i hans Besætning. Den 25 August s A kastede den købte Kvie Kalven 2 Maaneder før den normale Kælvningstid. Det fastsloges, at den led af smitsom Kastning, og i den følgende Tid kastede af Sagsøgerens Besætning, der da foruden den købte Kvie bestod af 5 Køer, 3 Køer, medens de resterende 2 Køer kastede det følgende Aar. Ved en af Sallingland Herreders Voldgiftsret for Husdyrsager den 8 Oktober s A afsagt Kendelse, tilkendtes der Sagsøgeren 177 Kr i Erstatning for hans Tab paa selve Kvien, men efter at Sagen var indanket for den staaende Voldgiftsdomstol for Viborg Amt blev Sagsøgte ved sammes Kendelse af 7 December s A frifundet for Sagsøgerens Tiltale. Sagsøgeren har derefter under nærværende Sag efter opnaaet Bevilling til fri Proces nedlagt Paastand om, at Sagsøgte tilpligtes at betale ham i Erstatning for det Tab, han iøvrigt har lidt ved, at hans Besætning er paaført smitsom Kastning, 5918 Kr 45 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 3 Maj 1928, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgeren gjort gældende, at den købte Kvie allerede i Handelsejeblikket var lidende af smitsom Kastning, at Sygdommen gennem Kvien er paaført hans Besætning, og at Sagsøgte, der ved at sælge Kvien som reel, maa anses at have garanteret for, at Kvien ikke led af en Sygdom som den nævnte, maa være ansvarlig for den Skade, Sagsøgeren har lidt i Anledning af Kviens Sygdom, hvilket i hvert Fald maa følge af, at Sagsøgte har handlet uforsvarligt

ved at sælge Kvien uden at forvise sig om, at den ikke led af Sygdommen.

Forsaauidt Sagsøgte har benægtet, at Kvien i Handelsøjeblikket var befængt med Kastersmitte, og at Smitten er indført i Sagsøgerens Besætning gennem Kvien, kan disse Indsigelser efter de under Sagen tilvejebragte Oplysninger ikke tages til Følge. Derimod findes der at maatte gives Sagsøgte Medhold i, at der ikke paa det af ham afgivne ganske almindelig holdte Garantitilsagn, at Kvien var reel — selv om dette Udtryk omfatter smitsom Kastning — kan støttes nogen Indestaelse for den af en saadan Sygdom mulig flydende Skade paa den øvrige Besætning, idet hertil maatte kræves, at Sagsøgte særlig havde garanteret, at Kvien ikke var lidende af nævnte Sygdom, hvilket endvidere ikke kan anses indeholdt i den af Sagsøgte i Anledning af det den 18 Juli 1926 forefaldne Kastningstilfælde fremsatte Udtalelse. Da Sagsøgte dernæst, efter hvad der er oplyst under Sagen, ikke havde nogen Grund til at formene, at Kvien led af smitsom Kastning, eller at denne Sygdom iøvrigt fandtes i hans Besætning, vil der ikke kunne bebrejdes Sagsøgte nogen Til sidesættelse af almindelig Forsigtighed. Efter det saaledes anførte vil Sagsøgerens Erstatningspaastand ikke kunne tages til Følge, og Sagsøgte vil være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes at burde ophæves. Der vil være at tillægge den for Sagsøgeren her for Retten beskikkede Sagfører i Salær 150 Kr, der tilligemed det Sagsøgerens under Sagens Forberedelse beskikkede Sagfører tillagte Salær 200 Kr og Godtgørelse for Udlæg 172 Kr 60 Øre vil være at udrede af det offentlige.

Onsdag den 22 Januar.

Nr 148/1929. **Den danske Andelsbank A m b A i Likvidation**
(Landsretssagfører Rode)
m o d
Mou Sogneraad (Heilesen),

betræffende Spørgsmaalet om Fortrinsret for sognekommunale Skatter ved Tvangsrealisation af en Ejendom.

Kendelse afsagt den 28 September 1928 af Fogedretten for Aalborg Købstad m v: Ved Auktionsvilkaarenes Fastsættelse maa Mou Sogneraads Paastand om Fortrinsret, fremfor Pantegæld, for et Skattebeløb paa 11714 Kr 09 Øre anerkendes.

Vestre Landsrets Dom af 27 Marts 1929: Appellanterne, Den danske Andelsbank i Likvidation, bør være berettiget til 186 Kr 65 Øre af det til Fogden for Aalborg Købstad med Aalborg Birk og Fleskum Herred indbetalte Beløb 3564 Kr 05 Øre. Iøvrigt bør den af Fogden den 28 Sep-

tember 1928 afsagte Kendelse og den foretagne Tvangsauktion ved Magt at stande. I Sagsomkostninger for Landsretten betaler Appellanterne til de Indstævnte 150 Kr. At efterkomme inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret har Appellanten fremsat den nye Indsigelse, at der ikke er nogen Hjemmel til at tillægge de heromhandlede Skatter, der efter deres Oprindelse er at betragte som personlige Skatter, som skal udredes af Brugeren af den faste Ejendom, nogen Fortrinsret.

Selv om det maatte være rigtigt, at disse Skatter efter deres historiske Oprindelse fra først af har været betragtet som personlige Skatter, maa de, lignede som de var efter Hartkornssynspunkter og knyttede til den faste Ejendom, i alt Fald saaledes som de efterhaanden har udviklet sig, have Fortrinsret i Ejendommen, ligesom for de amtskommunale Skatter i Amtstueforordningen af 8 Juli 1840 bestemt. I Overensstemmelse med dette Standpunkt, som ogsaa er forudsat bl a i § 25 i Lov Nr 83 af 31 Marts 1926 maa Retsanvendelsen ogsaa antages hidtil at have anerkendt Fortrinsretten. Denne maa imidlertid være undergivet Grundsætningerne i Amtstueforordningen, navnlig Bestemmelsen i § 2 om betimelig Forfølgning. Da nu Tvangsauktion først er indledet i August 1928, efter at den i Retsplejelovens § 597 fastsatte Frist af 2 Aar var forløbet, og Sogneraadet har ladet hengaa Tiden fra Udpantningsforretningens Foretagelse den 22 Februar 1927 til det gav sin Tilslutning til den af Appellanten begærede Tvangsauktion, uden at foretage Skridt til en Realisation af det udpantede, har Forfølgningen ikke været betimelig.

Appellantens Paastand vil herefter være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for Landsret og Højesteret findes Indstævnte at burde betale Appellanten med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Den danske Andelsbank, A m b a, i Likvidation, bør være berettiget til at erholde udbetalt det til Fogden for Aalborg Birk og Fle-skum Herred indbetalte Beløb 3564 Kroner 05 Øre. Sagens Omkostninger for Landsret og Højesteret betaler Indstævnte, Mou Sogneraad, til Appellanten med 600 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Af-sigelse.

Fogedretskendelsens Præmisser er saalydende:

Under Forretning i Fogedretten for Aalborg Købstad m v angaaende forberedende Møde til Vedtagelse af Auktionsvilkaar vedrørende Tvangs-

auktion over Matr Nr 1 a m fl af Høstemark, Mou Sogn, tilhørende J Chr Eskildsens Dødsbo, efter Begæring af Den danske Andelsbank A m b A i Likvidation, har den ordinære Foged ved Kendelse af 10 d M vejet sit Sæde med Hensyn til Afgørelsen af Spørgsmaalet om, hvorvidt Mou Sogneraad ved Vilkaarenes Fastsættelse maa anerkendes at have bevaret Fortrinsret for et Skattebeløb, for hvilket Udpantning er foretaget i den nævnte Ejendom den 22 Februar 1927, og ved Vestre Landsrets Beskikkelse af 13 ds er Kriminaldommer i Aalborg Købstad m v Waage Jensen beskikket til som Sættfoged at behandle det nævnte Spørgsmaal.

Ved Fastsættelsen af Vilkaarene har Mou Sogneraad paastaet anerkendt og opført med Fortrinsret, fremfor al Pantegæld, for Kommunen ialt 11 714 Kr 09 Øre i skyldige Skatterestancer. Medens der ikke har været Tvivl om denne Fortrinsrets Anerkendelse for 8150 Kr 04 Øre, har saavel Rekvirenten som de øvrige Panthavere i Ejendommen bestridt denne Fortrinsrets Anerkendelse for et Beløb af 3564 Kr 05 Øre, for hvilket Beløb Sogneraadet har ladet foretage Udpantning i Ejendommen den 22 Februar 1927, og hvilket Beløb af Sogneraadet opgøres saaledes:

Skat Oktober Kvartal 1924/25.....	Kr	186,65
„ Januar „ „	„	629,58
„ April „ 1925/26.....	„	681,53
„ Juli „ „	„	681,53
„ Oktober „ „	„	681,53
„ Januar „ „	„	681,53
Ekstra Vandsyn	„	0,58
Udpantningsgebyr	„	21,12

Ialt Kr 3564,05

Medens der ikke er protesteret mod Sogneraadets Afskrivning paa henholdsvis personlige Skatter og Ejendomsskatter af to af Sogneraadet siden Udpantningsforretningens Foretagelse indkasserede Afdrag paa Skatterne, er Protesten mod Fortrinsretten af saavel Rekvirenten som de øvrige Panthavere støttet paa, at Udpantningsforretningen af 22 Februar 1927 ikke i Overensstemmelse med Amtstueforordningen af 8 Juli 1840 § 2 »forsvarligen er fortsat«.

Mou Sogneraad har paastaet Fortrinsretten anerkendt dels under Henvisning til, at det var fundet uhensigtsmæssigt at tvangsrealisere Ejendommen snarest gørligt efter Udpantningsforretningens Foretagelse, idet Skyldneren kunde forventes at afdrage paa Skattebeløbet, hvorfor Udpantning var foretaget, hvilket han jo iøvrigt ogsaa har gjort, dels under Henvisning til, at der ogsaa havde fundet senere Forhandlinger Sted med Fogedkontoret om Forretningens Fremme, selv om det ikke var naaet til nogen egentlig Rekvision om Foretagelse af Tvangsauktion. Endelig paaberaaber Sogneraadet sig Ukendskab til Bestemmelsen i Amtstueforordningens § 2.

Da imidlertid Amtstueforordningens § 2 saavel som de i Forordningens senere Paragraffer givne Regler om Fogdens Officialvirksomhed indenfor de nærmere angivne Frister med Hensyn til Udpantning og Realisation, naar han har modtaget Restanceliste, kun angaar »Amtstueoppebørslerne og de Oppebørsler i Købstæderne, der er af samme Slags

som de, der paa Landet vedkommer Amtstuerne« samt ifølge Lov Nr 124 af 20 April 1926 § 6 — i hvert Tilfælde tildels — Skatter og Afgifter i Købstæderne, der falder ind under Amtstueforordningens Regler, og da Reglen i § 25 i Lov Nr 83 af 31 Marts 1926 om kommunale Ejendoms-skatters Fortrinsret intet anfører om, at Amtstueforordningens Regler skal finde Anvendelse paa disse Skatter, ligesom der ej heller andre Steder i Lovgivningen ses at foreligge Bestemmelser om denne Fortrinsrets Fortabelse ved Undladelse af at foretage Realisation inden visse Frister, samt da der ikke findes Hjemmel til analogisk Anvendelse af Amtstueforordningens Regler paa disse kommunale Skatter — saa vidt ses er det væsenlig kommunal Ejendomsskyld, for hvilken Mou Sogneraad har ladet foretage Udpantning — vil der være at give Mou Sogneraad Medhold i dets Paastand om Anerkendelse af Fortrinsret, hvorfor eragtes:

Landsretsdømmens Præmisser er saalydende:

Den indankede Auktionsforretning med Kendelse af 28 September 1928 er afholdt af Fogedretten for Aalborg Købstad med Aalborg Birk og Fleskum Herred.

Efter det for Landsretten oplyste er det Skattebeløb af 3564 Kr 05 Øre, hvis Fortrinsret bestrides, nu af Appellanterne indbetalt til Fogden, og deres Paastand gaar derefter ud paa, at de kendes berettigede principalt til hele bemeldte Beløb, subsidiært til et Beløb af 816 Kr 23 Øre, nemlig Skattebeløbene for Oktober og Januar Kvartal 1924/25. De Indstævnte har paastaaet Kendelsen stadfæstet.

Den i Lovgivningen forudsatte — og iøvrigt ikke af Appellanterne bestridte — Fortrinsret for de heromhandlede kommunale Skatter maa antages at have Hjemmel i Amtstueforordningens § 2, og Bestemmelserne heri om Fortrinsrettens Fortabelse maa følgelig komme til Anvendelse ogsaa for disse Skatter.

For saa vidt Appellanterne nu har gjort gældende, at Fortrinsretten er gaaet tabt som Følge af, at de Indstævnte, efter at Udpantning var foretaget den 22 Februar 1927, ikke som foreskrevet i Forordningens § 2 forsvarlig har fortsat Forretningen, kan der ikke heri gives dem Medhold. Af nævnte Bestemmelse ses det med Hensyn til kommunale Skatter kun at kunne udledes, at Udpantning skal ske snarest efter at Begæring derom er indgivet, hvorimod der ikke ses at være Hjemmel for at kræve det udpantede foranlediget bortsolgt, og idet det ikke er bestridt, at Udpantning i nærværende Tilfælde er sket uden uforudent Ophold, kan Appellanternes principale Paastand saaledes ikke tages til Følge.

Til Støtte for deres subsidiære Paastand har Appellanterne gjort gældende, at Udpantningsretten med Hensyn til Skattebeløbene for Oktober og Januar Kvartal 1924/25 var gaaet tabt paa det Tidspunkt, da Udpantningsforretningen foretoges, nemlig den 22 Februar 1927.

Efter de dagældende Regler, jfr Landkommunallovens § 25, var de paagældende Skattebeløb forfaldne til Inddrivelse ved Udpantning henholdsvis den 12 December 1924 og den 14 Marts 1925, og Udpantning

kunde altsaa senest begæres inden den 12 December 1926 og den 14 Marts 1927. Herefter kan der ikke gives Appellanterne Medhold for saa vidt angaar Skattebeløbet for Januar Kvartal 1925. Hvad angaar Skattebeløbet for Oktober Kvartal 1924 maa det blive til Skade for de Indstævnte, at det ikke under Sagen er oplyst, hvorvidt Udpantningsbegæring er indgivet inden den 12 December 1926. Det er nu vel heroverfor af de Indstævnte gjort gældende, at bemeldte Fortrinsret vedblivende som i Amtstueforordningen i § 2 fastsat bevaredes i 2 Aar og 3 Maanedre, og at Fristen i saa Fald ikke var udløbet, da Udpantningen skete den 22 Februar 1927. Efter Amtstueforordningens Regler, jfr saaledes Bestemmelsen i § 11, tredje og fjerdesidste Punktum, maa det imidlertid antages, at Fortrinsret kun have, saa længe Udpantningsretten er bevaret, jfr nu Retsplejelovens § 597, og Fortrinsretten for bemeldte Skattebeløb 186 Kr 65 Øre maa saaledes anses tabt, uanset at Udpantning har fundet Sted for Beløbet efter Toaarsfristens Udløb.

I Overensstemmelse med foranstaaende vil Appellanterne være at kende berettigede til af det til Fogden indbetalte Beløb at erholde udbetalt 186 Kr 65 Øre, medens den paaankede Kendelse og Auktionsforretning iøvrigt vil være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten findes Appellanterne delvis at burde godtgøre de Indstævnte med 150 Kr.

Fredag den 24 Januar.

Nr 298/1928. Aktieselskabet **Jydsk Centraltrykkeri** (Henriques)
 mod
 Direktør **J Helmer** (Bülow),

betræffende Erstatning for uberettiget Opsigelse.

Vestre Landsrets Dom af 15 December 1928: De Sagsøgte, A/S Jydsk Centraltrykkeri, bør til Sagsøgeren, Direktør J Helmer, betale 25 000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 29 Marts 1927, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 1400 Kr. Det idømte uddrages inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Paa de Regnskabsopgørelser, der maa antages at være forevist Direktør Helmer inden hans Ansættelse, var Netto-Avancen oprindelig opgjort for 1923 til 37 744 Kroner 11 Øre og for 1924 til 39 624 Kroner 73 Øre, hvorefter der var foretaget nogle Rettelser navnlig vedrørende de i Dommen nævnte Debiteringer og Afskrivinger, hvorved Avancerne nedbragtes til de der nævnte endelige Beløb. Paa lignende Maade er Avancen for 1925 under Sagen opgjort til 37 340 Kroner 34 Øre.

Efter Formaålet med Vilkaarene for Helmers Ansættelse er det ikke rimeligt at antage, at de forholdsvis smaa Beløb, hvortil Avancerne nedbragtes, skulde danne Maalestokken for Bedømmelsen af hans Virksomhed, hvorimod der bl a ogsaa efter de siden Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa gaas ud fra, at det var de oprindelig opgjorte Netto-Avancer uden de nævnte særlige Fradrag, der skulde danne Udgangspunktet for Sammenligningen. Det bemærkes herved, at Afskrivningerne vedrørende »Film« og »Idræt« maa antages at have været af ekstraordinær Karakter og nærmest foretagne under Hensyn til hvad Regnskaberne kunde bære, og at Prisberegningen overfor disse Blade ikke har været forholdsvis lavere i 1926. Herefter har Helmer ikke opnaaet den betingede Netto-Avance for Selskabet, og da hans Afskedigelse derfor maa anses for berettiget, vil Selskabet være at frifinde. Sagens Omkostninger for begge Retter findes at kunne ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Aktieselskabet Jydsk Centraltrykkeri, bør for Tiltale af Indstævnte, Direktør J Helmer, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Juni Maaned 1925 indlededes der mellem Sagsøgeren, Direktør J Helmer af Aarhus, der da var Direktør for Andelsbankens Filial i Aarhus, og de Sagsøgte, A/S Jydsk Centraltrykkeri, sammesteds, Forhandlinger om Sagsøgerens Ansættelse som Direktør for nævnte Selskab, og i Oktober Maaned modtog han fra Aktieselskabets Formand et af denne udfærdiget Notat saalydende:

»Kr 14 000,—

med Udbetaling af Kr 1000 pr Maaned og Kr 2000,— den 31 Januar 1927, hvis Driftsresultat for 1926 ikke er mindre end for 23 — 24 og 25 — disse Aars Gennemsnit. Det første Aar gives der Dem dog en Tolerance af $\frac{1}{8}$ Del som det er tilladt Dem at have mindre i Driftsoverskud, og at de 2000 Kr dog udbetales.

Ellers ingen Tantième for de første 2 Aar.

Under ovennævnte Forudsætning kan der ligeledes gives Dem et Engagement paa en længere Aarrække med gensidig Uopsigelighed. Det ligger altsaa i Deres egen Haand, om det er for Livet.

Efter de nævnte 2 Aars Forløb skal De foruden de 14 000 Kr have en Tantième af $12\frac{1}{2}$ pCt af Overskudet, efter at Afskrivninger paa Maskiner og Inventar har fundet Sted.

Saa længe Frk Sørensen har Bogholderiet og Kassen, har De intet Ansvar for disse Grene af Virksomheden, men naar hun nedlægger sit Hverv, overgaar dette Ansvar ogsaa til Dem«, hvorhos de Sagsøgte under 31 December s A tilskrev ham saaledes:

»Foranlediget af, at De ikke har sendt Kontraktudkast, som De vilde have den bragt i Forslag, skal jeg hermed bekræfte Deres Ansættelse som Direktør i A/S Jydsk Centraltrykkeri, Aarhus, med en Gage af 12 a 14000 Kr jvf den Dem sendte Afskrift af Vilkaarene.

Naar De opfylder de stillede Vilkaar til Gennemsnitsfortjenesten fra de sidste 3 Aar, fornyes Deres Engagement ubegrænset ganske automatisk, men det ophører, ogsaa automatisk hvis det er Dem umuligt at holde Standarden fra de sidste 3 Aar — endda med en Tolerance nedad paa $12\frac{1}{2}$ pCt, under visse Forhold ned til $16\frac{2}{3}$ pCt mindre — — —

Efter at Sagsøgeren den 2 Januar 1926 var tiltraadt som Direktør for Selskabet, fandt der den 15 s M et Bestyrelsesmøde Sted, i hvilket han deltog, og angaaende dette Møde findes følgende Tilførsel i Bestyrelsesprotokollen:

»Derefter engageredes Herr Direktør I C Helmer fra 1 Jan 26 med en Gage af 12000 Kr og paa Vilkaar 14000 Kr hvis Netto Avancen holdes som Gennemsnit af de sidste 3 Aars Indtægter — med en Tolerance ned ad paa $12\frac{1}{2}$ pCt og under visse Forhold $16\frac{2}{3}$ pCt mindre.

Opretholdes status quo er Stillingen automatisk vedvarende med Ophør ligeledes automatisk hvis det er Herr Helmer umuligt at holde Standarden for de sidste 3 Aar. Herr Helmer udarbejder selv Udkast til Kontrakt med Selskabet«.

I Løbet af Sommeren og Efteraaret fremkom der forskellige Uoverensstemmelser mellem Sagsøgeren og de Sagsøgte om hans Ledelse af Selskabet, og de Sagsøgte tilkendegav ham, at de ikke mente, at han vilde kunne opnaa et saadant Driftsresultat, som var en Forudsætning for hans Forbliven i Stillingen, og nogen Tid efter opsagde de ham til Fratræden til 1 Januar 1927. Idet Sagsøgeren har anbragt, at denne Opsigelse har været uberettiget, og at han, der ikke har kunnet opnaa nogen anden passende Stilling, har lidt et meget betydeligt Tab ved Afskedigelsen, har han under nærværende Sag paastaaet de Sagsøgte tilpligtet at betale ham 44000 Kr, nemlig Tantième for Aaret 1926: 2000 Kr og Gage for 3 Aar beregnet til 14000 Kr aarlig, tillige med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 29 Marts 1927, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Sagsøgte gjort gældende, at de Vilkaar, hvorpaa Sagsøgerens endelige Engagement fandt Sted, er angivet i den foran citerede Udskrift af Selskabets Forhandlingsprotokol, at det herefter er Netto-Avancen for Aaret 1926, der er afgørende for Sagsøgerens Ret til Forbliven i Stillingen, og at ensartede Opgørelser for dette Aar og de tre foregaaende udviser, at Netto-

Færdig fra Trykkeriet den 29 Januar 1930.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 31

Fredag den 24 Januar.

Avancen for Aaret 1926 ligger betydeligt under de tilladte $12\frac{1}{2}$ eller $16\frac{2}{3}$ pCt af Gennemsnittet af Netto-Avancen for 1923, 1924 og 1925.

Sagsøgeren har nu vel heroverfor anført, at det er Brutto-Avancen, der skal regnes med, men heri findes der ikke at kunne gives ham Medhold, idet Tilførslen til Forhandlingsprotokollen, der maa antages at fastslaa hans Ansættelsesvilkaar, utvetydigt angiver Netto-Avancen som Grundlag for Beregningerne, og de Udtryk, der er brugt i det fornævnte Notat og de Sagsøgtes Skrivelse af 31 December 1925 ikke afgørende taler herimod.

Angaaende Netto-Avancen, som herefter maa lægges til Grund for Regnskabsopgørelsen, er det oplyst, at efter de Sagsøgtes officielle Regnskaber for Aarene 1923, 1924 og 1925, hvilke var forelagt Sagsøgeren inden hans Ansættelse, udgjorde Netto-Avancen henholdsvis 9561 Kr 04 Øre, 1770 Kr og 2295 Kr 07 Øre, altsaa i Gennemsnit 4542 Kr 04 Øre, og at Regnskabet for 1926 udviste en Netto-Avance af 20 175 Kr 60 Øre, saaledes at Sagsøgeren herefter havde fyldestgjort Vilkaarene for sin Ret til Forbliven i Direktørstillingen.

De Sagsøgte har nu nærmere anført, at der paa Regnskaberne for de tre førstnævnte Aar dels er debiteret betydelige Tantiëmebeløb og lignende, dels paa Regnskaberne for 1924 og 1925 afskrevet henholdsvis 30 454 Kr 73 Øre og 28 045 Kr 27 Øre hidrørende fra Skyld fra to Bladforetagender »Film« og »Idræt«, til hvilke de Sagsøgte havde leveret Papir og Trykning, medens der paa Regnskabet for 1926 ikke er sket tilsvarende Debiteringer eller Afskrivninger, navnlig ej heller vedrørende »Film« og »Idræt«, skønt de ved Regnskabets Afslutning havde en Skyld paa ca. 28 000 Kr til de Sagsøgte.

Herefter vil Sagsøgeren — efter hvad de Sagsøgte videre hævder — ikke kunne lægge den anførte Netto-Avance for 1926 til Grund, med mindrē de skete Tantiëmedebiteringer og Afskrivninger for 1923, 1924 og 1925 udgaar af de respektive Regnskaber. Dette vilde bevirke, at Gennemsnittet af Netto-Avancen for de tre Aar vilde blive 38 194 Kr 70 Øre, og Sagsøgeren har saaledes ikke i 1926 naaet den mindste tilladte Netto-Avance.

Under Sagen er det oplyst, at de Sagsøgte, der staar i nær Forbindelse med de to Bladforetagender, i 1923, 1924 og 1925 i deres Bøger har debiteret Bladene det leverede Papir til en betydelig Overpris, og det maa antages, at de store Afskrivninger paa disse Bladforetagenders Skyld i Regnskaberne for 1924 og 1925 i overvejende Grad er begrundet

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Direktør Axel Ørregaard, til Indstævnte, »Carl Nielsens Automobilgummiimport Aktieselskab« i Likvidation, med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ifølge Kontrakt af 9 Maj 1925 ansattes Sagsøgte, Direktør Axel Ørregaard inden for et nærmere angivet Omraade som Repræsentant for »Carl Nielsens Automobilgummiimport A/S«, hvilket Selskab nu er under Likvidation.

Ørregaards Vederlag fastsattes til en fast maanedlig Gage, stor 350 Kr, hvorhos han a conto Provision yderligere skulde have Ret til at hæve 350 Kr pr Maaned, og endelig fik han Krav paa en vis Kørsels-godtgørelse samt 25 Kr pr Rejsedag i Speser.

Sagsøgte Provision var i Kontrakten fastsat nærmere med forskellige Satser for de forskellige Sorter Gummi, men denne Passus i Kontrakten blev ifølge mundtlig Aftale ændret, saaledes at Provisionen i Stedet for ansattes til 1 pCt af Selskabets samlede Nettoomsætning.

I Kontraktens Slutning findes følgende Bestemmelse: »Saafremt Forretningen med en Kunde giver Tab, godtgøres der ikke Ørregaard Provision, og allerede udbetalt Provision tilbagebetales«.

I Aaret fra 1 Januar 1927 til 1 Januar 1928 har Ørregaard dels a conto Provision, dels som kontante Laan og i Varer faaet udbetalt betydelig mere, end den ham efter Omsætningens Størrelse tilkommende Provision. Idet der desuden paa hans Konto henstod en fra Aar til Aar overført Debetsaldo, stor Kr 2906,82, blev hans Debet pr 1 Januar 1928 ialt Kr 6431,12.

Efter at Ørregaard har frattraadt sin Stilling ifølge Opsigelse fra Selskabets Side, og efter at dette er traadt i Likvidation, har Sagsøgerne, Carl Nielsens Automobilgummiimport A/S, nu under denne Sag søgt Ørregaard til Betaling af et Beløb, der ifølge endelig Paastand er opgjort til Kr 7104,28 med Renter 5 pCt aarlig fra Sagens Anlæg, den 22 Marts 1922, til Betaling sker.

Dette Beløb udkommer saaledes:

Den ovenfor anførte Debetsaldo Kr 6431,12 er fremkommet derved, at Omsætningen for 1927 efter foretagne Afskrivinger til Beløb Kr 51 352,83 er sat til Kr 560 000, saaledes at Ørregaards Provision blev Kr 5600. Under Likvidationen har man imidlertid fundet det nødvendigt at afskrive yderligere Kr 127 821,18 som Tab paa udestaaende Fordringer. Derved forøges Ørregaards Debetsaldo Kr 6431,12 med 1 pCt af dette Afskrivningsbeløb eller — 1278,21

Ifølge en af Ørregaard affattet Opstilling skal heri fragaa Kr 1151,27, hvoraf Sagsøgerne dog kun har anerkendt Kr 939,54

Kr 6769,79

Til dette Beløb, som var det i Stævningen fordrede, skal paa Grund af yderligere foretagen Afskrivning paa Debitorer til Beløb Kr 33 498,77 lægges 1 pCt heraf eller — 334,49

Kr 7104,28

Sagsøgte har paastaet sig frifundet, subsidiært mod Betaling af et Beløb efter Rettens Skøn. Han gør gældende, at hans Lønvilkaar var fastsatte under Hensyn til, at han, der ikke havde andet Erhverv, skulde kunne leve paa en efter Stillingen passende Maade, og navnlig var a conto Beløbet 350 Kr pr Maaned fastsat, fordi begge Parter ansaa dette som sikker Mindste-Provision. I Aarene 1925 og 1926 udgjorde Provisionen da ogsaa henholdsvis ca 9000 Kr og ca 9800 Kr. Naar Resultatet af Selskabets Virksomhed for 1927 er blevet saa ugunstigt, skyldes det navnlig, at Firmaet Pirelli, som Selskabet repræsenterede, i 1926 havde store Fabrikationsuheld. Varerne, der kom frem, var saa daarlige, at Selskabet fik en Mængde Reklamationer, og Omsætningen gik ned. Men dette bør ikke gaa ud over Repræsentanten. I Slutningen af 1926 udtalte Sagsøgte overfor Selskabets Direktør Carl Nielsen, at han var betænkelig ved Situationen paa Grund af Varernes daarlige Kvalitet, og at han ikke turde fortsætte, hvis han ikke kunde regne med at tjene mindst det samme i 1927 som i 1926. Nielsen beroligede ham med, at Pirelli nu var kommet over Vanskelighederne, og at han sikkert vilde tjene mere i 1927 end i 1926. I Tillid hertil fortsatte Sagsøgte, men Varerne vedblev at være daarlige, og mange Kunder gik fra Handlerne, hvad Sagsøgte er ganske uskyldig i.

Hvad Afskrivingerne angaar, gør Sagsøgte dernæst gældende, at man ikke kan anvende Afskrivinger ved Likvidation som Norm for, hvad en Repræsentant skal bære, og Sagsøgte bestrider iøvrigt Berettigelsen af de foretagne Afskrivinger.

Med Hensyn til den fra Aar til Aar overførte Debetsaldo paa ca 2900 Kr hævder Sagsøgte, at dette er en rent regnskabsmæssig Postering, som Parterne ikke regnede med, at Sagsøgte skulde betale.

Sagsøgerne har protesteret mod Berettigelsen af det saaledes fra Sagsøgtes Side anførte og særlig henvist til at de foretagne Afskrivinger for en meget væsentlig Del skyldes en Række Kunders Konkurs eller Likvidation.

Retten finder ikke at kunne tillægge det af Sagsøgte anbragte nogen afgørende Betydning, hvorved navnlig bemærkes, at der ikke i Kontrakten eller ved særlig Aftale er garanteret ham nogen Minimumsprovision, og Sagsøgernes Opgørelse af Mellemværendet, imod hvis talmæssige Rigtighed ingen Indsigelse er fremsat, vil derfor være at lægge til Grund, dog saaledes at det fordrede Beløb — under Hensyn til Muligheden af, at Sagsøgtes Interesser kunde være gaaet for nær ved de foretagne skønsmæssige Afskrivninger — findes at burde ned-sættes til Kr 6500 med Renter som paastaat.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at godtgøre Sagsøgerne med 350 Kr.

T i r s d a g d e n 2 8 J a n u a r .

Nr 82/1929.

Ingeniør **L K Carl** (Cohn)

m o d

Direktør **Conrad Vindinge** (Graae efter Ordre)

o g

Nr 162/1929.

Direktør **Conrad Vindinge** (Graae efter Ordre)

m o d

Aktieselskabet **Thomas B Thriges Filial** (Jørgensen),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Appellanten Carl og Indstævnte Thomas B Thriges Filial ved retstridigt Forhold har skadet Direktør Vindinges Forretning.

Sø- og Handelsrettens Dom af 8 Marts 1929: Indstævnte, A/S Thomas B Thriges Filial, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Direktør Conrad Vindinge, i denne Sag fri at være. Indstævnte, Ingeniørfirmaet L K Carl, bør inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse til Sagsøgeren, Direktør Conrad Vindinge, betale 8000 Kr med Renter 6 pCt p a fra den 11 December 1928, til Betaling sker, samt udrede Sagens Omkostninger med 500 Kr. Forsaavidt angaar Indstævnte, A/S Thomas B Thriges Filial, ophæves Sagens Omkostninger.

Højesterets Dom

Den i nærværende Sag af Sø- og Handelsretten afsagte Dom er paaanket dels af Ingeniør L K Carl, som paastaar sig frifundet, og dels af Direktør Vindinge, der har gentaget sine Paa-stande for Sø- og Handelsretten.

Efter de Højesteret forelagte, i det væsentlige efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa der gaas ud fra, at Vindinge har været enig i, at Ingeniør Carl indkøbte Blæsere som de i Dommen omtalte fra Aktieselskabet Thomas B Thriges Filial. Herefter vil saavel Carl som Thriges Filial være at fri-finde.

Til Thriges Filial findes Vindinge at burde betale Sagens Omkostninger for begge Retter med 600 Kroner. For Carls Vedkommende vil Sagens Omkostninger ved Sø- og Handelsretten være at ophæve. Sagens Omkostninger for Højesteret vil Vindinge have at betale til Carl med 400 Kroner.

For uden rimelig Grund at have anlagt Retssag vil Vindinge være at anse med en Bøde af 200 Kroner til Statskassen.

Thi kendes for Ret:

Ingeniør L K Carl og Aktieselskabet Thomas B Thriges Filial bør for Tiltale af Direktør Conrad Vindinge i denne Sag fri at være. Til Aktieselskabet Thomas B Thriges Filial betaler Vindinge Sagens Omkostninger for begge Retter med 600 Kroner. For Ingeniør Carls Vedkommende ophæves Sagens Omkostninger for Sø- og Handelsretten. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Vindinge til Carl med 400 Kroner. Til Statskassen bøder Vindinge 200 Kroner.

De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgivelse.

Der tillægges Højesteretssagfører Graae et Salær af 200 Kroner, der udredes af det offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag paastaar Sagsøgeren, Direktør Conrad Vindinge, de Indstævnte, Ingeniørfirmaet L K Carl og A/S Thomas B Thriges Filial, dømt til in solidum at betale til Sagsøgeren 8000 Kr med Renter 6 pCt p a fra Klagens Indlevering, den 11 Februar 1923, samt Sagens Omkostninger.

Sagens Omstændigheder er ifølge den af Sagsøgeren givne Fremstilling følgende:

Sagsøgeren der var Generalagent for Spannerværket i Wien, overdrog ved Overenskomst af 9 November 1926 til Ingeniørfirmaet L K Carl Eneforhandlingen for Sjælland, eksklusive København, Lolland-Falster, Bornholm og Møen med Hensyn til samtlige Spannerværkets Oliefyrrings-Anlæg. I Overenskomsten var det anført, at et komplet Oliefyrrings-Anlæg bestod af en Oliebrænder og en Specialventilator med Motor, og Indehaveren af Ingeniørfirmaet L K Carl forpligtede sig i Overenskomsten til at købe fire Oliefyrrings-Anlæg til Brug for Salgsdemonstration. Efter at disse Anlæg var leveret enedes Sagsøgeren og Carl om, at Carl skulde have Eneforhandlingen for hele Danmark, Norge og Finland, idet han erklærede sig villig til at aftage mindst 50 komplette Anlæg. Nogle Dage senere foreslog Carl Sagsøgeren at indkøbe Ventilatorer her i Landet, idet han bl a anførte, at de danske

Ventilatorer muligvis var billigere, og Sagsøgeren fandt intet derimod at erindre. Kort efter meddelte Carl Sagsøgeren, at Ventilatorerne vilde blive leveret fra A/S Thomas B Thriges Filial til en Pris af 450 Kr pr Stk, hvoraf han havde betalt 150 Kr, medens Resten skulde betales, naar hele Partiet var leveret.

Forretningen blev financieret af Industrielt Disconto A/S, og da Thrige leverede Ventilatorerne, blev der af Speditør Malm af et Beløb, der var stillet til Disposition af Industrielt Disconto A/S, udbetalt 15 783 Kr til Thomas B Thriges Københavns Filial for de 50 Ventilatorer.

Efter at Firmaet Carl nogle Maaneder senere havde standset sine Betalinger, overtog A/S Industriel Bank hans Forretning med Oliefyrrings-Anlægene, og Sagsøgeren blev nu af Banken anmodet om at assistere med Likvidationen af det Lager, Banken laa inde med. Sagsøgeren overtog Hvervet, og under Arbejdet med Likvidationen henvendte han sig til A/S Thomas B Thriges Filial og forespurgte, om Filialen var Køber til de hos Banken beroende nye og ubrugte Ventilatorer, og Filialen tilbød derefter at købe Ventilatorerne for 40 Kr pr Stk. Da Sagsøgeren, der var forundret over, at der kun blev budt 40 Kr for Stk af Ventilatorer, som han mente havde kostet 450 Kr, og derfor udspurgte Carl om Forholdet, indrømmede denne, at det var Smedeblæsere, der var leveret af Thriges Filial, og at Filialen paa hans Anmodning havde udstedt en Regning for Ventilatorerne, der var ca 10 000 Kr højere end den virkelige Pris, og derved gjort det muligt at faa udbetalt saa meget mere end Købesummen, hvorefter Thriges Filial til Carl havde udbetalt, hvad der var modtaget udover det, der rettelig tilkom Filialen.

Sagsøgeren gør nu under Sagen gældende, at Ingeniør Carl i Forening med Thriges Filial ved den stedfundne Transaktion har ført Sagsøgeren bag Lyset, saaledes at Sagsøgeren maatte tro, at det var Kvalitetsventilatorer, der var købt. Saafremt Ventilatorerne havde været faktureret til den rigtige Pris, vilde Sagsøgeren efter det af ham anbragte ikke havde tilladt, at der til dem udbetaltes Penge til Dækning af Købesummen, idet han da vilde have været klar over, at de ikke var anvendelige efter Formaalet. Efter Sagsøgerens Anbringende har det ogsaa vist sig, at Oliefyrringsanlægene, hvortil Thriges Blæsere anvendes, er ubrugelige, og dette skyldes, at Blæsernes Tryk er for ringe, hvilket har bevirket, at Spannerværkets Oliefyrrings-Anlæg er kommet i Miskredit, hvilket atter havde til Følge, at Sagsøgeren i Tiden fra Februar 1927, indtil Stævningen blev udtaget i Februar 1928, ikke har solgt et eneste Anlæg. Sagsøgeren gør de Indstævnte ansvarlige for det af ham saaledes lidte Tab, som han anslaaer til mindst 8000 Kr, hvorfor han paastaar sig tilkendt dette Beløb med Renter som anført.

Indstævnte Carl, der har ladet give Møde under Sagens Forberedelse, er udeblevet ved Domsforhandlingen.

Indstævnte A/S Thomas B Thriges Filial har paastaet Frifindelse under Anbringende af, at der ikke af Filialen overfor Sagsøgeren er udvist noget Forhold, der kan forpligte til Erstatning, ligesom det benægtes, at der af Filialen er foraarsaget noget Tab for Sagsøgeren.

Fra A/S Thomas B Thriges Filial er det nærmere anført, at Filialen, der overhovedet ikke har haft nogen Forbindelse med Sagsøgeren, den 30 December 1926 overfor Ingeniør L K Carl stadfæstede at have modtaget Ordre paa 50 Stk Centrifugalblæsere til en Pris af 98—120 Kr pr Stk. Forinden Ordren blev afgivet, var der anstillet Forsøg med Thriges Blæsere, og Sagsøgeren, der overværede Forsøget, udtalte sin Tilfredshed med Resultatet. Da Blæserne var færdige til Levering, udfærdigedes Faktura overensstemmende med den aftalte Pris, ialt 5690 Kr. Samme Dag, Blæserne skulde leveres, antagelig den 10 Februar 1927, henvendte Ingeniør Carl sig imidlertid til A/S Thomas B Thriges Filials Direktør Halling og henstillede til denne, at Fakturaen kom til at lyde paa 15783 Kr, saaledes at han hos det financierende Selskab kunde faa Penge ikke blot til at betale for Blæserne, men ogsaa til at købe Brændere for. Direktør Halling efterkom denne Anmodning, og efter at Beløbet 15783 Kr for Blæserne var modtaget hos Speditør Malm, udbetalte Halling samme Dag til Carl 10093 Kr. Thomas B Thriges Filial har saaledes ikke haft nogen Fordel af Udstedelsen af den urigtige Faktura; hvis Carls Forretning var forløbet normalt, vilde ingen Skade derved være sket, idet Industriel Diskonto Aktieselskab da vilde have faaet sine Penge igen hos Carl. Da Carl imidlertid standse sine Betalinger har Thomas B Thriges Filial erstattet Industriel Diskonto Aktieselskab det Tab, Selskabet har lidt ved at udbetale Carl et Beløb, der var større end nødvendigt til Dækning af det indkøbte, men den indstævnte Filial bestrider, at den har nogen Pligt til at betale Erstatning til Sagsøgeren, da Sagsøgeren ikke har lidt noget Tab ved den urigtige Kvittering, idet Sagsøgeren til Carl havde solgt Oliebrænderne og faaet dem betalt, og Carl selv bestemte, hvor og til hvilken Pris han vilde købe de øvrige til Anlægene nødvendige Dele.

Thomas B Thriges Filial bestrider, at den urigtige Faktura har indvirket paa Sagsøgerens Stilling, og har nærmere anført, at Sagsøgeren overværede Forsøget med Thriges Blæsere og erklærede Resultatet tilfredsstillende, at Sagsøgeren ikke undersøgte Prisen paa Blæserne, samt at Sagsøgeren har været bekendt med, at Thriges Blæsere havde mindre Tryk end de af Spannerværket leverede, hvilket fremgaar af, at Sagsøgeren til en Politirapport af 22 August 1927 har forklaret, at han i sin Tid havde fraraadet Carl at benytte Thriges Blæsere, da de havde for lidt Tryk.

Bemeldte Indstævnte gør endvidere gældende, at Filialen ikke havde noget Ansvar for de leverede Smedeblæseres Anvendelighed til Spannerske Oliefyrrings-Anlæg, idet Thomas B Thriges Filial intet som helst havde at gøre med Oliefyrrings-Anlægene, men forøvrigt hævdes det af den indstævnte Filial, at de leverede Blæsere var anvendelige. Til Støtte herfor henvises til en den 12 Juli 1928 afgivet Skønserklæring, i hvilken der af Skønsmændene bl a udtales følgende:

»Som Konklusion mener vi derfor at kunne udtale:

1) — — —

2) at Spanners Brændere kan arbejde godt sammen med Thrige-Blæsere, naar der træffes et passende Valg af Brænderstørrelse i hvert Fald gælder dette Bageovnsbrænderne. — (Neb's Møllens Bageri). —

3) at der maa regnes med en mindre Kapacitet af en Brænder, d v s at det Olieforbrug, som maximalt kan forbrændes pr Time, maa regnes noget lavere, naar man anvender en Blæser med lavere Tryk, f Eks en Thrige.

4) at leverede Anlæg, bestaaende af Spanner-Brændere og Thrige-Blæsere i visse Tilfælde er blevet kasseret, kan skyldes andre Aarsager end Fejl ved Brænderne eller Blæserne, saasom

- a) fejlagtig Valg af Brænderstørrelse
- b) fejlagtig Anbringelse af Brænderen paa Ovn
- c) Paatagelse af uopnaaelige Garantier med Hensyn til Oliefyrrings Økonomi i Forhold til Kulfyrring.

Disse Forhold maa imidlertid udelukkende lægges dem til Last, som lader Anlægene monteres og ikke Brænder- eller Blæsefabrikanterne, der ikke godt kan tage Ansvar for en fejlagtig Anvendelse af deres forøvrigt fortrinlige Produkter.«

Naar der blandt Kunderne har været Utilfredshed med Oliefyrrings-Anlægene, skyldes dette efter den indstævnte Filials Formening ikke de af Filialen leverede Blæsere, og til Støtte herfor henvises til forskellige under Sagen fremlagte Erklæringer, der udtaler Utilfredshed med Spanner Oliefyrrings-Anlægene, skønt Thriges Blæsere ikke havde været benyttede til dem.

Sagsøgerens Hustru Thyre Julie Marie Vindinge, født Petersen, har som Vidne vedstaaet Rigtigheden af en af hende afgivet, under Sagen fremlagt Erklæring, i hvilken hun bl a udtaler, at hun har paahørt en Samtale mellem Sagsøgeren og L K Carl, hvoraf det fremgik, at Carl var ulykkelig og nervøs over, at det var blevet opdaget, hvad han havde foretaget sig i Forening med Thomas B Thriges Filial.

Bagermester Vilh Rud Jacobsen har som Vidne forklaret, at han i sin Tid af Carl havde købt et Spanner-Anlæg med Blæsere fra Thriges, og at Anlægget virkede godt, dog at Stenene ikke kunde taale den stærke Varme.

Ingeniør Sophus Johan Valentin Madsen har forklaret, at han, inden Thrige Blæsere blev købt, overværede Forsøg med Thrige Blæsere og syntes godt om Resultatet, og efter Vidnets Formening er Thrige Blæsere lige saa gode som de saakaldte Spanner Blæsere, der forøvrigt ikke fremstilles paa Spannerværket. Vidnet kalkulerede Oliefyrrings-Anlægene for Carl, og den billige Pris for Thrige Blæsere blev taget i Betragtning ved Kalkuleringen. Carl har ikke til Vidnet sagt noget om, at Vidnet ikke maatte omtale overfor Sagsøgeren, hvad Thrige Blæsere kostede.

Niels Hjalmar Bentzen Halling, der er Direktør for A/S Thomas B Thriges Filial, har som Vidne forklaret, at Carl, da han den 10 Februar 1927 formaaede Vidnet til at udstede Fakturaen med det urigtige Indhold, udtalte, at han skulde bruge Pengene til at løse Brændere hjem til Anlægene. Vidnet kendte ikke noget til Carls Forhold til Sagsøgeren.

Sagsøgeren personlig har forklaret, at han, der var Generalagent for Spannerværket, var Leverandør af de samlede Oliefyrrings-Anlæg, og at han, der formener, at han ifølge sin Kontrakt med Carl kunde forbyde denne at købe Smedeblæsere, ikke vilde have tilladt denne at

købe Blæserne fra Thrige, hvis han havde vidst, at det var Smedeblæsere. Sagsøgeren har erkendt, at han i sin Tid har overværet Forsøget med Thrige Blæsere, men han vil da have troet, at den demonstrerede Blæser var en Specialblæser, og havde i saa Fald intet imod, at den anvendtes ved Oliefydings-Anlægene.

Sagsøgeren har fremlagt en Erklæring, udstedt af Bagermester Heinrich Meins af Dybbøl, i hvilken det bl a udtales, at Meins sammen med en anden havde overtaget Salget af Spanner Oliefydings-Anlægene for Sønderjylland, samt at de efter at have opstillet saadanne Anlæg med de af L K Carl leverede Smede Blæsere maatte tage Anlægene ned igen paa Grund af for lavt Tryk. og at alle de uheldige Resultater med de opstillede Oliefydings-Anlæg udelukkende skyldes de leverede Smedeblæsere.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at der i Henhold til Skrivelse af 5 Februar 1927 af Industriel Diskonto Aktieselskab er ydet Ingeniør L K Carl en Kredit af 33 000 Kr, og at Carl som Sikkerhed for Krediten til Aktieselskabet overdrog Ejendomsretten til de 50 Stk Oliefydings-Maskiner, der skulde finansieres. Det fremgaar endvidere af Sagens Oplysninger, at Thomas B Thriges Filial den 10 Februar 1927 til Firmaet Albert Malm har udstedt Kvittering for 15 783 Kr som Betaling for de for Albert Malms Regning paa angivet Sted oplagte Centrifugalblæsere.

Kvitteringen viser saaledes intet om, at Sagsøgeren var interesseret i den stedfundne Udbetaling.

Der er vel handlet overordentlig uforsvarligt af den indstævnte Filials Direktør ved at udstede en urigtig Kvittering som anført, og han burde have været paa det rene med, at der var en nærliggende Mulighed for, at den vilde blive misbrugt overfor den, der finansierede L K Carl. Derimod kan det ikke statueres, at han har haft Anledning til at antage, at det i Kvitteringen indeholdte Anbringende om Prisen paa de leverede Blæsere ogsaa vilde blive misbrugt overfor Sagsøgeren, og det findes allerede herefter betænkeligt at fastslaa, at den indstævnte Filial overfor Sagsøgeren har gjort sig skyldig i et til Erstatning forpligtende Forhold. Idet A/S Thomas B Thriges Filial allerede herefter vil være at frifinde, bliver det ikke af Hensyn til det mod denne Indstævnte rejste Krav nødvendigt at komme ind paa Spørgsmaalet, om Sagsøgeren overhovedet har lidt noget Tab ved det omhandlede, af Filialens Direktør udviste Forhold. Forsaavidt angaar A/S Thomas B Thriges Filial findes Sagens Omkostninger at burde ophæves.

Hvad dernæst angaar Indstævnte, Ingeniørfirmaet L K Carl, vil dette Firma, da det er udeblevet under Domsforhandlingen, være at dømme efter Sagsøgerens Paastand og tilpligtes at godtgøre Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 500 Kr.

Onsdag den 29 Januar.

Nr 173/1929. Snedkermester **R T Hansen** (Selv)

mod

Snedkersvendene **A Riemann, T Svensson, A Jørgensen og H Hansen** (Henriques),

betræffende et af de Indstævnte fremsat Krav paa yderligere Betaling for udført Arbejde.

Østre Landsrets Dom 31 Maj 1929: Sagsøgte, Snedkermester R T Hansen, bør til Sagsøgerne, Snedkersvendene A Riemann, T Svensson, A Jørgensen og H Hansen, betale de paastævnte 1655 Kr 91 Øre med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 5 Februar 1929, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 200 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter de Højesteret foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa der gaas ud fra, at Appellanten har antaget de Indstævnte til Arbejde for Timeløn, og at denne Aftale ikke senere er blevet ændret. Herefter maa det være uden Betydning, hvilken Besked Fagforeningsformanden har givet Appellanten, der som i Dommen anført ikke var Medlem af Organisationen, og som ikke ved Forhandlingerne med Formanden paatog sig nogen Forpligtelse.

Herefter vil Appellantens Frifindelsepaastand være at tage til Følge. Sagens Omkostninger for begge Retter findes de Indstævnte in solidum at burde betale Appellanten med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Snedkermester R T Hansen, bør for Tiltale af de Indstævnte, Snedkersvendene A Riemann, T Svensson, A Jørgensen og H Hansen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler de Indstævnte een for alle og alle for een til Appellanten med 300 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag paastaar Snedkersvendene A Riemann, T Svensson, A Jørgensen og H Hansen Snedkermester R T Hansen dømt til Betaling af 1655 Kr 91 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 5 Februar 1929. Beløbet skal skyldes til Rest paa et Arbejde.

nemlig Nedlægning af Parketgulv i Ejendommen Strandvej 191, hvilket Arbejde de som Arbejdere hos Sagsøgte har udført i Efteraaret 1928. Over Arbejdet er fremlagt en Specifikation indeholdende Opmaaling og Udregning.

Sagsøgte har principalt paastaaet sig frifundet, subsidiært har han gjort gældende, at Sagsøgernes Tilgodehavende er urigtig beregnet. Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Sagsøgte anført, at Sagsøgerne ikke havde arbejdet i Akkord for ham, men paa Timeløn, og han har i saa Henseende henvist til, at Sagsøgernes Ugesedler vedrørende det paagældende Arbejde alle er udfyldte saaledes, at Antallet af Arbejdstimer er anført i Rubrikken »Timer Dagløn«, ikke i Rubrikken »Timer Akkord«, og at Kvitteringerne for de udbetalte Beløb ikke er opført under Rubrikken »Forskud«, men under Rubrikken »Timer å« (1,30, 1,65 o s v), hvorved Sagsøgerne efter hans Formening har erkendt at have arbejdet i Timeløn, og da de har faaet Betaling for de ydede Arbejdstimer, har de herefter intet tilgode. Sagsøgerne hævder, at de har arbejdet paa Akkord, og at de udfærdigede Ugesedlerne paa anførte Maade, fordi Sagsøgte vilde have det saaledes — som han sagde — af Hensyn til Bogholderiet.

Formanden for Bygningssnedkernes Fagforening har som Vidne forklaret, at man ikke indenfor Faget ved Akkordarbejde lægger videre Vægt paa Udfyldelse af Arbejdssedler, og at han, da Sagsøgte henvendte sig til ham, udtrykkelig gjorde Sagsøgte opmærksom paa, at Arbejdet maatte udføres efter Reglerne i Overenskomstens Arbejdsordning, og at han derfor kun kunde faa organiserede Svende paa Vilkaar, at Nyarbejde (Parketlægningen) udførtes i Akkord; han gjorde yderligere Sagsøgte bekendt med, at han ikke maatte blande sit Arbejde ind i Svendenes. Sagsøgte har udtalt, at han kan huske, at Formanden sagde til ham, at naar Svendene arbejdede alene, skulde de arbejde i Akkord, og han slog sig da til Ro med, at naar han var enebestemmende om, hvorvidt Svendene skulde arbejde alene eller ej, behøvede han ikke at give dem Akkord. Han har yderligere udtalt, at det havde været hans Agt, naar Arbejdet var færdigt, og det havde givet ham et godt Overskud, at udbetale Sagsøgerne en passende Sum Penge; naar dette ikke er sket, er det bl a fordi Arbejdet ikke var færdigt.

Det maa anses oplyst, at Fagforeningsformanden har ladet en af Arbejderne bringe samme Besked, som Formanden selv vil have givet Sagsøgte. Efter Formandens Forklaring betragtede han det som sin Pligt at paase, at Reglen om, at Nyarbejde skulde udføres i Akkord, blev overholdt, i hvilken Henseende han har henvist til § 11 i »Almindelige Bestemmelser« i Fortegnelse over Arbejdslønnen for Bygnings-snedkerarbejde af 1925, der lyder saaledes:

»De i denne Prisfortegnelse fastsatte Lønsatser, Betalings- og Arbejdsvilkaar er tiltraadte af Snedkerlaugets Bygningssnedkerafdeling og kun bindende for denne under Forudsætning af, at nævnte Vilkaar af Bygningssnedkernes Fagforening hævdes ogsaa over for Personer, Firmaer eller Institutioner, der optræde som Arbejdsgivere i Faget, men som staa uden for Snedkerlauget og altsaa konkurrere med Laugets

Medlemmer. Saafremt Bygningssnedkernes Fagforening derfor skulde indrømme, eller tillade, at dens Medlemmer indrømme, saadanne uden for Lauget staaende Arbejdsgivere billigere Betingelser end de i Prisfortegnelsen fastsatte, hvad enten disse kom til at bestaa i lavere Arbejds løn eller i lempeligere Betalings- eller Arbejds vilkaar, skulde saadanne Lempelser straks træde i Kraft ogsaa for Laugets Medlemmer.»

Sagsøgte er ikke Medlem af Snedkerlaugets Bygningssnedker-Afdeling og altsaa ikke organisationsmæssig bundet til lagttagelse af Reglerne i nævnte § 11, men naar han, efter, som det maa antages, klart og bestemt at have faaet tilkendegivet, at de her omhandlede Arbejdere kunde han kun faa i Arbejde mod at give dem Akkord i nærmere angivet Omfang, dog tager dem i Arbejde, findes han derved at være blevet pligtig til at give dem Akkord i nævnte Omfang.

Der maa herefter gives Sagsøgerne Medhold i, at Arbejdet, om hvis Omfang der er Enighed mellem Parterne, er at anse som udført i Akkord.

Herefter, og idet efter det foreliggende den Ugesedlerne givne Form ikke kan afgive noget Bevis for, at Arbejdet har været Timearbejde, samt da Sagsøgte, der under nævnte Forudsætning har protesteret mod Størrelsen af den beregnede Akkordsum, ikke paa tilstrækkelig tydelig Maade har godtgjort for Retten, at der er Fejl i Udregningen, vil Sagsøgernes Paastand i det hele være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgerne med 200 Kr.

Fredag den 31 Januar.

Nr 222/1929. Aktieselskabet Colgate-Palmolive-Peet
(Knudtzon)
mod
Firmaet Jensen & Olesen (Jørgensen),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Berettigelse til at sælge et Parti Palmolive-Sæbe under de af Appellanten fastsatte Priser.

Østre Landsrets Dom af 12 Juni 1929: De Sagsøgte, Jensen og Olesen, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Colgate-Palmolive-Peet A/S, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne til de Sagsøgte med 100 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Sagens Indankning har Indstævnte Detailhandler Olesen som Part inden Retten bl a forklaret, at han for at undgaa at underskrive Forhandler-Erklæring har købt Palm-Olivesæben gennem Mellemmænd, hvis Navne han ikke har villet opgive, og

at han med Hensyn til de indkøbte Partier Sæbe har været klar over, at der af en af dem, der tidligere har haft Sæben, har været afgivet Prisoverholdelseserklæring, og at denne altsaa maa være brudt.

Under disse Omstændigheder findes Indstævnte ikke at have været berettiget til at videresælge Varen til Underpris, og der vil derfor være at give Dom som nedenfor anført.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Firmaet Jensen & Olesen, bør være uberettiget til at sælge de omhandlede Partier Palmolive-Sæbe under de af Appellanten, Aktieselskabet Colgate-Palmolive-Peet, fastsatte Priser. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 23 Februar 1928 afgav Detailhandler Knud Schultz til Palmolive A/S en saalydende Erklæring:

»Jeg (Vi) Undertegnede forpligter mig (os) herved til fra Dags Dato at ville overholde paa Palmolive Produkter de paa Bagsiden af denne Erklæring opførte Priser eller saadanne Priser, som fra Tid til anden maatte blive mig meddelt af Kompagniet, og til ikke uden Kompagniets skriftlige Samtykke at sælge ovennævnte Produkter, uanset hvordan købt eller erhvervet, under de af Kompagniet fastsatte Priser, og til ikke at sælge, ombytte eller paa anden Maade levere for Viderealg Palmolive Produkter til andre Detailhandlere eller Grossister.«

Uanset denne Erklæring har — som det maa antages — nævnte Schultz videresolgt Palmolive-Sæbe, og de Sagsøgte, Jensen og Olesen, der ikke har udstedt tilsvarende Erklæring, har derefter solgt Sæben under de fastsatte Priser.

Idet Sagsøgerne, Colgate-Palmolive-Peet A/S, hævder, at de Sagsøgte, der skal have været vidende om de Betingelser, hvorpaa Sæben er solgt til Schultz, har gjort sig meddelagtig i det Retsbrud, som Schultz har gjort sig skyldig i ved ikke at overholde Erklæringens Betingelser, har Sagsøgerne under denne Sag nedlagt Paastand om, at de Sagsøgte kendes uberettigede til at sælge Palmolive-Produkter under de af Sagsøgerne fastsatte Priser.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse.

De har til Støtte herfor paaberaabt sig, at de har købt den omtalte Sæbe i det frie Marked og ikke af Sagsøgerne og ikke overfor Sælgerne har paataget sig nogensomhelst Forpligtelse, specielt ikke til at overholde den af Sagsøgerne fastsatte Pris, der end ikke er paatrykt Sæben.

Da der ikke ses at foreligge nogen Forpligtelse for de Sagsøgte til ved Salg af Palmolive-Produkter at beregne de af Sagsøgerne fastsatte Priser, vil allerede af den Grund de Sagsøgte være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgerne have at betale til de Sagsøgte med 100 Kr.

Nr 225/1929. Tjenestekarl Aagaard Valdemar Olsen
(Bülow efter Ordre)

mod

Esther Hansen (Bruun efter Ordre),

betræffende Underholdsbidrag.

Dom afsagt af Retten for Faaborg Købstad mod 19 Juni 1928: Saafremt Sagsøgerinden, ugift Esther Hansen af Herringe, med sin Ed inden Retten bekræfter, at hun har haft Samleje med Sagsøgte Aagaard Valdemar Olsen af Rudme i Tiden fra den 12 Juni 1927 til den 13 August s A, vil Sagsøgte være at dømme til at betale til Sagsøgerinden og det af hende den 29 Marts 1928 fødte Barn de i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse. Men aflægger hun ikke saadan Ed, vil Sagsøgte være at frifinde for hendes Tiltale i denne Sag.

Østre Landsrets foreløbige Dom af 6 Oktober 1928: Saafremt Indstævnte Esther Hansen, Herringe, med sin Ed inden Retten bekræfter, at hun har haft Samleje med Appellanten, Tjenestekarl Aagaard Valdemar Olsen, Rudme, i Tiden fra 12 Juni 1927 til 13 August s A, vil Appellanten være at dømme til at betale til Indstævnte og det af hende den 29 Marts 1928 fødte Barn de i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse. Aflægger Indstævnte derimod ikke saadan Ed, vil Appellanten ved Dom være at frifinde for hendes Tiltale.

Østre Landsrets endelige Dom af 13 November 1928: Appellanten, Tjenestekarl Aagaard Valdemar Olsen, Rudme, bør til indstævnte Esther Hansen, Herringe, og det af hende den 29 Marts 1928 fødte Barn betale de i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. I Salær for Landsretten tillægges der Overretssagfører D G M Bache 75 Kr, der udredes af det offentlige. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i nærværende Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Ved den af Østre Landsret den 10 April 1929 afsagte Dom blev det fundet bevist, at den af Indstævnte den 23 Oktober 1928

i Retten for Faaborg Købstad m v aflagte Ed gaaende ud paa at hun har haft Samleje med Appellanten i Tiden fra 12 Juni til 13 August 1927 er falsk, hvorefter hun blev anset bl a efter Straffelovens § 150 med Straf af Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Efter alt saaledes foreliggende maa der gaas ud fra, at Appellanten ikke har haft Samleje med Indstævnte i det fornævnte Tidsrum, og hans Frifindelsespaastand vil derfor være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for alle Retter findes at kunne ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Tjenestekarl Aagaard Valdemar Olsen, bør for Tiltale af Indstævnte Esther Hansen i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger for alle Retter ophæves. Der tillægges Overretssagfører D G M Bache i Salær 75 Kroner og Højesteretssagfører F Bülow og Bruun hver i Salær for Højesteret 150 Kroner og sidstnævnte tillige i Godtgørelse for Udlæg 5 Kroner, hvilke Beløb alle uddedes af det offentlige.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag har Sagsøgerinden, ugift Esther Hansen af Heringe, paastaet Sagsøgte, Tjenestekarl Aagaard Valdemar Olsen af Rudme, tilpligtet som Fader til det af hende den 29 Marts 1928 fødte Barn, en Dreng, at betale de i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse, idet hun har opgivet gentagne Gange at have haft Samleje med ham fra Midten af Juli Maaned 1927, og at hun ikke paa Undfangelsestiden har staaet i Forhold til andre end Sagsøgte.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet, idet han ikke vil have haft kønslig Omgang med Sagsøgerinden før den 25 August 1927 og derfor ikke mener at kunne være Fader til Barnet. Han har nævnt to Mandspersoner, som han antager, hun har staaet i Forhold til paa Undfangelsestiden, men disse har begge under Politiafhøring nægtet saadant, ligesom ogsaa Sagsøgerinden har nægtet dette, og nogetsomhelst Bevis for det anførte har han ikke anført.

Færdig fra Trykkeriet den 5 Februar 1930.

G. E. C. Gads Forlag.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

78. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 32

Fredag den 31 Januar.

Sagsøgte Fader, Husmand Kristian Olsen af Herringe, hos hvem Sagsøgerinden, der er Datter af hans Husbestyrerinde, har opholdt sig i længere Tid, har som Vidne forklaret, at Sagsøgte 2 a 3 Uger før Sagsøgerindens Nedkomst til ham har udtalt, at han nok skulde betale, hvad der skulde betales til Sagsøgerindens Barn, naar han blot kunde blive fri for at komme i Retten, hvortil Vidnet sagde, at det maatte han tale med Pigen om. Vidnet har derhos forklaret aldrig at have mærket noget til, at Sagsøgerinden var løsagtig.

Sagsøgerinden har ikke andre Børn.

Ifølge Erklæring fra Retslægeraadet kan Barnet være avlet i Tiden fra kort før Midten af Juni Md 1927 til kort før Midten af August s A.

Ved den af ommeldte Vidne afgivne Forklaring skønnes der fremskaffet saa meget Bevis for Rigtigheden af Sagsøgerindens Paastand, at det kan tilstedes hende edeligt at bekræfte sin Sigtelse, og Sagen vil derfor være at afgøre ved hendes Ed, saaledes at Sagsøgte vil være at dømme efter hendes Paastand, saafremt hun med sin Ed inden Retten bekræfter, at hun har haft Samleje med Sagsøgte i Tiden fra den 12 Juni 1927 til den 13 August s A.

Aflægger hun derimod ikke saadan Ed, vil Sagsøgte være at finde.

Præmisserne til Østre Landsrets foreløbige Dom er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 19 Juni 1928 af Retten for Faaborg Købstad m v og paastaas af Appellanten ændret derhen, at han frifindes for Indstævntes Tiltale, subsidiært at Sagens Udfald gøres afhængig af hans Ed.

For Landsretten har Appellanten afgivet personlig Forklaring, ligesom der er forelagt Retten en af Universitetets retsmedicinske Institut den 27 August 1928 afgivet Erklæring, efter at der af Institutet er foretaget Undersøgelse af Blodprøver saavel af Parterne som det under Sagen omhandlede Barn. Erklæringen gaar ud paa, at der efter Blodtype-Bestemmelsen intet er til Hinder for, at Appellanten kan være Fader til det ommeldte Barn. Endvidere har en Række Vidner afgivet Forklaringer for Underretten. Udskrift af disse er fremlagt og dokumenteret for Landsretten.

Da det for Landsretten oplyste ikke skønnes at kunne føre til andet Resultat end det ved Dommen antagne, maa det billiges, at det er blevet tilladt Indstævnte edelig at bekræfte sin Sigtelse mod Appellanten. Herefter vil der være at give foreløbig Dom som nedenfor anført.

Præmisserne til Landsrettens endelige Dom er saalydende:

Efter at Landsretten den 6 Oktober d A havde afsagt foreløbig Dom (Edsdom) i Sagen, har Indstævnte den 23 f M inden Retten for Faaborg Købstad m v med Ed bekræftet, at hun har haft Samleje med Appellanten i Tiden fra den 12 Juni 1927 til 13 August s A. Herefter vil der overensstemmende med hendes Paastand være at give endelig Dom i Sagen, saaledes som nedenfor anført.

Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Der vil være at tillægge den for Indstævnte beskikkede Sagfører, Overretssagfører D G M Bache, et Salær af 75 Kr hos det offentlige.

Tirsdag den 4 Februar.

Nr 68/1929. **Københavns Politiforening** (Henriques)

mod

Københavns Magistrat (Trolle)

og

Politidirektøren i København (Steglich-Petersen efter Ordre),

betræffende Anerkendelse af den appellerende Forening som Indehaver af Forhandlingsretten for Tjenestemændene i Københavns Politi.

(Sagen behandlet skriftligt).

Østre Landsrets Dom af 8 Februar 1929: Denne Sag afvises. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne, Københavns Politiforening, til de Sagsøgte, Københavns Magistrat, med 150 Kr, og betaler Sagsøgerne i Salær til Overretssagfører V Byrdal 150 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret gaar Politiforeningens Paastand ud paa, at Magistraten og Politidirektøren dømmes til at anerkende, at den Omstændighed, at Foreningen, som hidtil har været Indehaver af Forhandlingsretten for Polititjenestemændene i Københavns Politi, den 21 Juni 1928 har ændret sine Love derhen, at Medlemmer, der med Pension er udtraadt af Politiets Tjeneste,

fremtidig er berettigede til at deltage i Diskussioner, at stemme om Beslutninger og vælges til Tillidsposter i Foreningen, samt at Foreningen ledes af en Bestyrelse, bestaaende af en Formand eller Forretningsfører m fl, ikke berettiger Magistraten og Politidirektøren til at nægte at anerkende Politiforeningen som Indehaver af den nævnte Forhandlingsret.

Efter Indholdet af den kommunale Vedtægt maa der anses at være indrømmet Tjenestemændenes Organisation en egentlig Forhandlingsret, der kan hævdes ved Domstolene.

Der findes imidlertid at maatte gives Politidirektøren Medhold i, at Lovændringerne medfører væsenlig Fare for, at der ved Bestyrelsens Udøvelse af Forhandlingsretten ikke vil blive iagttaget den for Polititjenestens Tarv fornødne Tavshed om Tjenestens Anliggender, jfr herved Lov 11 Februar 1863 § 7 og Instruks for Københavns Politi af 7 Juni 1869 § 12. Under Hensyn hertil findes det ikke at være i Strid med Reglerne i Vedtægten at støtte en Nægtelse af Anerkendelse af Forhandlingsret paa de skete Lovændringer, og Politidirektøren vil derfor overensstemmende med sin subsidiære Paastand være at frifinde, idet Højesteret efter Omstændighederne finder Føje til at tage Sagens Realitet under Paakendelse. Københavns Magistrat vil af de i Dommen nævnte Grunde ligeledes være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Politiforeningen at burde betale til Københavns Magistrat med 350 Kroner. I Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Steglich-Petersen vil den have at betale 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

De Indstævnte, Københavns Magistrat og Politidirektøren i København, bør for Tiltale af Appellanten, Københavns Politiforening, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger for begge Retter betaler Appellanten til Københavns Magistrat 350 Kroner samt i Salær til Overretssagfører V Byrdal 150 Kroner og i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Steglich-Petersen 200 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I den af Københavns Kommunalbestyrelse den 18 Marts 1920 vedtagne af Indenrigsministeriet og Justitsministeriet stadfæstede Vedtægt for Bestyrelsen af Staden Københavns kommunale Anliggender findes der nogle Bestemmelser om Tjenestemændenes Organisations- og Forhandlingsret. Af Bestemmelserne anføres følgende:

§ 10.

»Naar der i denne Vedtægts 2 og 3 Del tillægges den samlede Magistrat eller den enkelte Magistratsafdeling Beføjelser, og der der- ved henvises til nærværende Paragraf, maa det forstaas saaledes, at Beføjelsen, forsaavidt angaar det under — — — Politi = — — — væsnet — — — ansatte Personale, udøves henholdsvis af — — — Politidirek- tøren — — — eller hvem disse vil overdrage Beføjelsen paa deres Vegne.«

»§ 77.

Tjenestemændene har Ret til at danne Organisationer, som kan træde i Forhandling med paagældende Administration om ethvert fag- ligt, ikke teknisk Spørgsmaal vedrørende en Flerhed af Tjenestemænd saavel som vedrørende Enkeltmand, dog ikke om Enkeltmands Ud- nævnelse eller Afskedigelse.«

»§ 78.

1. Anerkendelse som Indehaver af Forhandlingsretten meddeles Or- ganisationer, naar disse enkeltvis eller i Forbund giver Adgang for en efter Kommunens Lønssystem og den administrative Inddeling af- passet større Kreds af Personer i Kommunens Tjeneste, forsaavidt de overvejende repræsenterer de adgangsberettigede Tjenestemænd indenfor disse Rammer og ikke giver Adgang til andre end forhen- værende eller nuværende ansatte i Kommunens Tjeneste eller i Nabokommunernes Tjeneste samt følger saadanne Regler ved Valg, at der sikres Mindretallene (de forskellige Hovedgrupper) en pas- sende Repræsentation under Forhandlinger med Administrationen.
2. Anerkendelse meddeles af den samlede Magistrat, jfr § 10, og der anerkendes ikke samtidig mere end en Organisation som forhand- lingsberettiget for samme Kreds. Anerkendte Organisationer maa aarlig ved Indsendelse af de nødvendige Oplysninger godtgøre deres Berettigelse til vedvarende at nyde Anerkendelse. Findes Beret- tigheden ikke længere at være tilstede, gives der paagældende Orga- nisation Underretning om Anerkendelsens Tilbagetagelse.«

»§ 79.

Til de anerkendte Organisationer afgives til Drøftelse Forslag til Ændringer i Vedtægtsbestemmelser, Regulativer og almindeligere In- strukser, som vil medføre Forandringer i bestaaende Lønningsregler, den reglementsmaessige Arbejdstid, de ansattes personlige, retlige Stil- ling overfor Administrationen og lignende ikke-tekniske Forhold, der- imod ikke Forhold, der alene vedrører Enkeltmand.«

» § 81.

Der kan i Forhandlingerne deltage en Forretningsfører for hver aner- kendt Organisation. Den paagældende behøver ikke at være ansat i Kommunens Tjeneste.«

Københavns Politiforening, der har til Formaal at samle alle Polititjenestemænd i Københavns Politi til Varetagelse af Medlemmernes Interesser, men som efter, hvad der er uomtvistet, i Øjeblikket kun rummer en mindre Part af Overbetjente og Inspektionsbetjente, anmodede i Aaret 1921, samtidig med forskellige andre kommunale Tjenestemandssammenslutninger, Københavns Magistrat om at faa meddelt Forhandlingsret i Henhold til Vedtægten. Magistraten svarede i Skrivelse af 13 Juni 1921 følgende:

»I denne Anledning skal man, efter at Sagen har været forelagt den samlede Magistrat, og der har været brevvekslet om denne med de i Bestyrelsesvedtægtens § 10 angivne Myndigheder, meddele, at saavel den samlede Magistrat som de nævnte Myndigheder har besluttet at anerkende de andragende 7 Organisationer som Indehavere af Forhandlingsretten.«

I Politiforeningens Love var der i § 6 bestemt følgende:

»Medlemmer, der er udtraadt af Politiets Tjeneste med Pension, kan vedblive at være Medlemmer af Foreningen med Ret til at nyde de filantropiske og selskabelige Goder, som Foreningen yder. Disse ikke tjenstgørende Medlemmer har Ret til at overvære Foreningens Møder og Generalforsamlinger, men kan ikke deltage i Diskussioner og har ingen Stemmeret, ligesom de ej heller kan vælges til Tillidsposter i Foreningen. Disse Medlemmer betaler 60 Øre maanedlig i Kontingent.«

Efter Foreningslovenes § 14 lededes Politiforeningen af en Bestyrelse bestaaende af en Formand, en Kasserer samt et af hver Afdeling eller Deling valgt Bestyrelsesmedlem.

I Overensstemmelse med Vedtægten blev Politiforeningen i de følgende Aar aarlig anerkendt som forhandlingsberettiget ved Skrivelser fra Københavns Magistrat; senest fandt saadan Anerkendelse Sted den 29 Marts 1928.

Den 1 Maj 1928 afskedigede Justitsministeriet efter Politidirektørens Indstilling den daværende Formand for Politiforeningen og nogle andre Polititjenestemænd paa Grund af disciplinære Forseelser. Der blev derefter tildelt den tidligere Formand og en af de andre afskedigede Polititjenestemænd Pension af Magistraten.

Den 30 Maj 1928 forespurgte Politiforeningen Magistraten, om Foreningen vedvarende kunde forvente Anerkendelse af sin Forhandlingsret, forsaavidt den ændrede Lovenes § 6 derhen, at Paragraffens 2 Punktum »disse ikke tjenstgørende Medlemmer — — —« udgik. Efter en saadan Vedtagelse vilde forhenværende Medlemmer faa fuld Medlemsret. Forinden Magistratens Svar var indlobet vedtog Politiforeningen paa en Generalforsamling den 21 Juni s A at ændre § 6 til:

»Medlemmer, der er udtraadt af Politiets Tjeneste med Pension, kan vedblive at være Medlemmer af Foreningen med Ret til at nyde de filantropiske og selskabelige Goder, som Foreningen yder.

Pensionerede Medlemmers Kontingent og Vilkaar for aktiv Deltagelse fastsættes af Generalforsamlingen.«

Endvidere ændrede man § 14 derhen, at Foreningen skulde ledes af en Bestyrelse bestaaende af en Formand eller Forretningsfører, og iøvrigt de i den tidligere § 14 nævnte Organer.

Den 27 September*) s A indløb Magistratens Svar. Det hedder i denne Skrivelse bl a: »I denne Anledning skal Magistraten meddele, at der i sin Tid meddeltes Foreningen Forhandlingsret efter indbyrdes Aftale mellem Politidirektøren og Magistraten ud fra de den Gang for Foreningen gældende Vedtægter, og at Magistraten for sit Vedkomme vilde formene, at § 78 i Stadens Vedtægt af 31 Marts 1920, saaledes som Bestemmelsen er affattet, normalt hjemler Tjenestemandsforeninger Ret til at give ogsaa forhenværende Tjenestemænd Adgang til at deltage i Foreningens Styrelse.

Politidirektøren har imidlertid meddelt Magistraten, at han for sit Vedkommende mener, at denne Opfattelse af særlige politimæssige Grunde ikke kan være rigtig, naar Talen specielt er om Politiforeningen. Magistraten, der ikke ensidigt overfor Politidirektøren, hvis Myndighed til at meddele Forhandlingsret ifølge Stadens Vedtægt § 10 er absolut, kan fastholde den omtalte Fællesordning, maa derfor, hvis Foreningen vedblivende paatænker at forandre sine Vedtægter som ommeldt, have Foreningen henvist til i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Stadens Vedtægts § 10 til Politidirektøren at indgive Andragende om Anerkendelse af Forhandlingsretten under de af Foreningen fremkaldte nye Forhold.«

Politiforeningen svarede derpaa bl a følgende:

»At man i Skrivelsen intet ser om Magistratens Stilling, som dog maa siges at være det afgørende for Organisationen, ligesom man ikke i Bestyrelsesvedtægten kan finde noget Grundlag for den i Skrivelsen indeholdte Henvisning til at andrage Politidirektøren om Forhandlingsret.«

Københavns Politiforening har derpaa anlagt denne Sag, under hvilken den har nedlagt Paastand om, at Københavns Magistrat og Politidirektøren i København dømmes til paany at anerkende Københavns Politiforening som Indehaver af Forhandlingsretten for Polititjenestemændene i Københavns Politi, uanset at der ved Foreningens Generalforsamling den 21 Juni 1928 er vedtaget en Ændring i Foreningens Love, hvorefter Medlemmer, der med Pension er udtraadt af Politiets Tjeneste, fremtidig — foruden som hidtil at kunne vedblive at være Medlemmer af Foreningen med Ret til at nyde Foreningens filantropiske og selskabelige Goder og med Ret til at overvære Foreningens Møder og Generalforsamlinger — er berettigede til at deltage i Diskussioner, at stemme om Beslutninger og vælges til Tillidsposter i Foreningen. De gør gældende, at den Omstændighed, at Politiforeningen har ændret sine Love paa de anførte Punkter, ikke har berettiget Politidirektøren til nu at nægte at anerkende deres Forhandlingsret, idet Lovene, saaledes som de nu foreligger, er i Overensstemmelse med Vedtægten, der jo i sin Tid er tiltraadt af Justitsministeriet og Politidirektøren. De forstaar Bestemmelsen i § 10 derhen, at Magistraten i disse specielle Tilfælde af praktiske Grunde har delegeret sin Myndighed til de dernævnte Organer, men at det dog stadig er Magistraten, der maa være ansvarlig for, at den Ret Politiforeningen har ifølge den

*) Skal være 19 September.

oftnævnte Vedtægtsbestemmelse opfyldes, og at Afgørelsen af dette Spørgsmaal er et Domstolsanliggende.

Københavns Magistrat paastaar Sagen afvist under Henvisning til, at det er Politidirektøren, der har Eneafgørelse af, om Forhandlingsretten skal tildeles en Politioorganisation, og at Sagen derfor alene burde have været rettet imod ham.

Heri maa der gives Magistraten Medhold. Der er intet i Vedtægten, der berettiger til den Antagelse, at den Myndighed, der i § 10 er tillagt Politidirektøren, udøves paa Magistratens Vegne og paa Magistratens Ansvar, og dette vilde ogsaa stride mod, at Politidirektøren i Embeds-anliggender er underlagt Justitsministeriet og ikke Københavns Magistrat. Sagen vil derfor for Magistratens Vedkommende være at afvise, og vil Politiforeningen have at tilsvare Magistraten Sagens Omkostninger med 150 Kr.

Politidirektøren i København har ligeledes paastaet Sagen afvist, og har subsidiært procederet til Frifindelse. Han gør gældende, at det ved Udøvelsen af den Myndighed, der er tillagt ham i Vedtægten § 10, drejer sig om Spørgsmaal af ren administrativ Natur, der ikke er undergivet Domstolenes Afgørelse. Han henviser bl a til, at det er af Vigtighed, at de Personer, der paa Politibetjentenes Vegne forhandler med ham om Tjenesteanliggender, har en embedsmæssig Pligt til at iagttage Diskretion med hvad der forhandles, og at han ingensomhelst Garanti har for, at Personer, der staar udenfor Politiet, iagttager fornøden Diskretion. En Indrømmelse af, at Ikke-Politimænd kan deltage i Forhandlingerne eller endog lede dem paa Politimændenes Vegne, vil let kunne bevirke, at Forhandlingen bliver en tom Ceremoni.

Saaledes som Forhandlingsretten nærmere er beskrevet i Vedtægten's fornævnte Bestemmelser, kan Landsretten ikke opfatte den som en Ret, hvis Anerkendelse kan gennemtvinges ved Domstolene. Det kan i saa Henseende fremhæves, at Forhandlingsretten skal søges anerkendt hvert Aar, at Anerkendelsen er afhængig af Betingelser, som til en vis Grad beror paa et Skøn, og at den kun berettiger til at træde i Forhandling med den paagældende Administration om ikke-tekniske Spørgsmaal, hvorved der ikke er givet nogen fast Afgrænsning af, hvilke Emner der er Genstand for Forhandling og hvilke ikke.

Politiforeningen burde derfor, naar den var utilfreds med Politidirektørens Afgørelse og vilde have den ændret, have indanket Spørgsmaalet for Politidirektørens Overordnede, Justitsministeriet.

Sagen vil herefter ogsaa for Politidirektørens Vedkommende være at afvise, hvorhos Politiforeningen vil have at betale i Salær til den for Politidirektøren beskikkede Sagfører 150 Kr.

Nr 211/1929. Aktieselskabet **Himmerlands Elektricitetsforsyning** (Trolle)

mod

Fisker **Niels Marinus Nørgaard Nielsen** (Kondrup efter Ordre)

og

Nr 215/1929. Aktieselskabet **Im Stuhr** i Likvidation, Ingeniør **Niels Peter Ryø** og Montør **Herman Laurentius Andersen** (Fich)

mod

Fisker **Niels Marinus Nørgaard Nielsen** (Kondrup efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Erstatningsansvar i Anledning af en Indstævnte overgaaet Ulykke.

Vestre Landsrets Dom af 4 Juli 1929: De Sagsøgte, Elektricitetsværksbestyrer Karl Reinholdt Reinholdtsen og Ingeniør Jacob L V K Høilund, bør for Tiltalte af Søgøgeren, Fisker Niels Marinus Nørgaard Nielsen, i denne Sag fri at være. De Sagsøgte, Ingeniør Niels Peter Ryø, Montør Herman Laurentius Andersen, Aktieselskabet Im Stuhr i Likvidation og Aktieselskabet Himmerlands Elektricitetsforsyning, bør een for alle og alle for een til Søgøgeren betale 24 000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 24 November 1928, indtil Betaling sker. De sidstnævnte fire Sagsøgte vil derhos ligeledes een for alle og alle for een i Forhold til et Beløb af 24 000 Kr have at udrede de Retsafgifter, som skulde have været erlagt, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde have været forbrugt, saafremt Sagen ikke for Søgøgerens Vedkommende havde været beneficeret, samt til Overrettsagfører Vandborg og Overrettsagfører Ørum i Salær henholdsvis 100 Kr og 200 Kr og i Godtgørelse for Udlæg henholdsvis 23 Kr 50 Øre og 14 Kr 80 Øre. I Forhold til de Sagsøgte Reinholdtsen og Høilund ophæves Sagens Omkostninger. Det idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Forsaavidt Appellanten Ingeniør Ryø har villet gøre gældende, at han forstod den ham givne Instruktion saaledes, at han kun skulde give Elektricitetsværket skriftlig Underretning, naar en hel Linje skulde afbrydes paa selve Værket, vil der af de i Dommen angivne Grunde ikke kunne tages Hensyn hertil.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil Dommen, forsaavidt den er paaanket, være at stadfæste.

Efter den ved Proceduren dertil givne Anledning bemærkes med Hensyn til det indbyrdes Ansvar mellem Appellanterne, at Appellanten Aktieselskabet Himmerlands Elektricitetsforsynings

Andel i den Indstævnte tilkendte Erstatning findes at burde bestemmes til Halvdelen.

Appellanterne vil have in solidum at betale til den for Indstævnte for Højesteret beskikkede Sagfører i Salær 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Kondrup betaler Appellanterne, Aktieselskabet Himmerlands Elektricitetsforsyning, Aktieselskabet Im Stuhr i Likvidation, Ingeniør Niels Peter Ryø og Montør Herman Laurentius Andersen, een for alle og alle for een, 400 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Til Forsyning af Himmerland med Elektricitet er for nogle Aar siden dannet et Aktieselskab kaldet Himmerlands Elektricitetsforsyning, der har Hjemsted i Aalborg, og faar Elektricitet leveret fra Aalborg Kommunes Elektricitetsværk, hvis Bestyrer Karl Reinholdt Reinholdt i Aalborg tillige var Driftsleder for nævnte Selskab indtil Foråret 1926, da han afløstes i denne Stilling af sin hidtidige Assistent, Ingeniør Jacob L V H Høilund i Aalborg. Ingeniør, cand polyt P A Pedersen i København har under Anlæggets Udbygning og ved senere Udvidelser af det været Selskabets projekterende Ingeniør. Som Hoved-entreprenør ved de nævnte Arbejder benyttedes Firmaet Aktieselskabet Im Stuhr i Aalborg, der til Udførelsen af disse Arbejder, der paa Firmaets Vegne lededes af Ingeniør Niels Peter Ryø, modtog Ordre direkte fra Ingeniør Pedersen, medens Ordre paa Reparationsarbejder, der ogsaa udførtes af nævnte Firma under Ledelse af Ingeniør Ryø, blev givet af Ingeniør Høilund.

Søndag den 21 September 1924 gav Ingeniør Ryø, der for sit Firma efter Ordre af Ingeniør Pedersen skulde udføre Arbejdet ved Anbringelse af en Mast med tilhørende Strækningsafbryder for de under fornævnte Elektricitetsforsyningsselskab hørende Højspændingsledninger til Cementfabrikerne Mosebrugs Central ved Gudumholm, Montør Herman Laurentius Andersen, der var ansat hos Firmaet, og som var i Besiddelse af en ham af Ryø udleveret Nøgle til den for Strækningsafbryderen i Vaarst anbragte Hængelaas, Ordre til at anbringe Masten m v. Da Arbejdet ikke blev fuldført den 21 September, fik Andersen samme Dag af Ryø telefonisk Ordre til at gøre Arbejdet færdigt næste Dag og i den Anledning at aabne Strækningsafbryderen i Vaarst mellem Kl 12 og 2 Eftermiddag samt anbringe de fornødne Ledningsforbindelser i Afgreningsmasten for Linien til den paagældende Central.

Mandag den 22 September ca Kl 12 Middag gav Andersen Arbejdsmand Thostrup Nøglen til Strækningsafbryderen i Vaarst og paalagde Thostrup at aabne Afbryderen. Thostrup efterkom Paalæget og leverede ca 1 Time senere Nøglen tilbage til Andersen med Besked om, at han havde efterkommet det ham givne Paalæg. Andersen meddelte derefter Thostrup, at Arbejdet i Afgreningsmasten kunde paabegyndes, og Thostrup og Sagsøgeren, Fisker Niels Marinus Nørgaard Nielsen af Hadsund, der da var i Firmaet Stuhrs Tjeneste som Arbejdsmand, paabegyndte i Andersens Nærværelse Arbejdet, idet Sagsøgeren gik op i Masten for at anbringe de manglende Ledningsforbindelser.

Da Strækningsafbryderen blev aabnet af Thostrup, blev Strømmen til Elektricitets-Forbrugerne i Mou afbrudt, hvilket af disse blev meddelt Aalborg Kommunes Elektricitetsværk. Efter modtaget Meddelelse fra Elektricitetsværket gav Ingeniør Høilund derpaa telefonisk Installatør Feldtmose af Vaarst, der er i Elektricitetsforsynings-selskabets Tjeneste — i hvilken Anledning han har faaet udleveret Nøgle til Afbryderen i Vaarst — og som, ligesom Elektricitetsværket, Reinholdtsen og Høilund, var ukendt med, at der skulde arbejdes paa Linien til Centralen ved Gudumholm, Ordre til at undersøge, hvorvidt han ved en af Høilund samme Dags Formiddag beordret Revision af Linien med paafølgende Lukning af Strækningsafbryderen havde lukket denne paa behørig Maade og i benægtende Fald straks at gøre det. Feldtmose, der bestemt mente at have lukket Afbryderen om Formiddagen, gik derefter til Afbryderen og konstaterede at Hængelaasen var aflaaet, men Afbryderen aaben, hvorefter han lukkede Afbryderen. Saasnart Feldtmose havde lukket Afbryderen, var der Spænding paa de Ledninger, paa hvilke Sagsøgeren arbejdede, og da der ikke var anbragt nogen Kortslutningsforbindelse mellem Ledningerne ved Arbejdsstedet, blev han ved at berøre Ledningerne udsat for Højspændingen og blev som Følge deraf stærkt forbrændt og faldt til Jorden. Han blev derefter ført til Aalborg Amtssygehus, hvor han indlagdes. Sagsøgeren fik som Følge af Ulykkestilfældet en saa svær Forbrænding af højre Haand, at den maatte sættes af, og han paadrog sig ogsaa andre Steder stærke Forbrændinger navnlig af højre Side af Halsen, højre Skulder og Partiet deromkring.

I Anledning af Ulykkestilfældet blev der rejst Straffesag bl a mod Ryø, Andersen, Reinholdtsen, Høilund og Feldtmose for Overtrædelse af forskellige Bestemmelser i Stærkstrømsreglementet, og ved den af Retten for Straffesager i Aalborg Købstad m v, den 29 September 1927 afsagte Dom blev Ryø for Overtrædelse af Reglementets § 180 a og § 182 c anset med en Bøde af 200 Kr, Reinholdtsen og Høilund for Overtrædelse af Reglementets § 180 a og d hver med en Bøde af 100 Kr, Andersen for Overtrædelse af Reglementets § 182 a og c ligeledes med en Bøde af 100 Kr og Feldtmose for Overtrædelse af Reglementets § 180 c med en Bøde af 200 Kr.

Denne Dom blev for de nævnte Tiltaltes Vedkommende med Undertagelse af Ryø indanket for Vestre Landsret, og ved denne Rets Dom af 16 Februar 1928 fastsloges det, at Reinholdtsen og Høilund havde forsømt at meddele de ved Driften beskæftigede Personer fornøden

Instruktion om Anvendelsen af de i Reglementets § 182 c ommeldte Opslag, og at Andersen havde undladt at foranstalte den i Reglementets § 182 a omhandlede Jordforbindelse og Kortslutning etableret, uagtet han efter sin Stilling maatte være klar over, at dette burde iagttages, og at Ansvarer herfor paahvilede ham, og der paalagdes ved Dommen de tre nævnte Tiltalte hver især en Bøde af 50 Kr. Derimod frifandtes Feldtmose, idet han ikke ansaas at have overtraadt Reglementets § 180 c ved under de foreliggende Omstændigheder at slutte Strømmen ved Strækningsafbryderen.

I Anledning af de Sagsøgeren forvoldte Beskadigelser er der af Arbejderforsikringsraadet, der har ansat hans Invaliditetsgrad til 75 pCt, tilkendt ham en Invaliditetserstatning af 15 840 Kr, hvilket Beløb tilligemed Dagpenge 1524 Kr og Lægehonorar m m 166 Kr, ialt 17 530 Kr, er udredt af Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring. Da Sagsøgeren ikke mener, at han herved har opnaaet fuld Erstatning, idet der bl a ikke er ydet ham Erstatning for Lidelse, Lyde og Vansir jfr Lov Nr 77 af 19 April 1907 § 6, har han med Arbejderforsikringsraadet i Henhold til Ulykkesforsikringslovens § 4, 2 Stk, dertil meddelte Tildelse anlagt nærværende Sag, hvorunder han har gjort gældende, at de Sagsøgte, Ingeniør Ryø, Montør Andersen, Elektricitetsværksbestyrer Reinholdtsen, Ingeniør Høilund og Aktieselskabet Im Stuhr i Likvidation og Aktieselskabet Himmerlands Elektricitetsforsyning som Følge af de i fornævnte Domme omhandlede Overtrædelser af Stærkstrømsreglementet og andre Forsømmeligheder er ansvarlige for den ham overgaaede Skade, og idet han paa Grundlag af en af Statsanstalten for Livsforsikring foretaget Opgørelse af, hvad en fra Ulykkesdagen løbende livsvarig Livrente for ham paa 1800 Kr aarlig vil koste, har opgjort sit Erstatningskrav til ialt 36 446 Kr 40 Øre, har han paastaet de Sagsøgte tilpligtede in solidum at udrede dette Beløb tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 24 November 1928, indtil Betaling sker. Samtlige Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Under Sagen har Forsikringsaktieselskabet Skjold, i hvilket Selskab de Sagsøgte Reinholdtsen, Høilund og Aktieselskabet Himmerlands Elektricitetsforsyning har ansvarsforsikret, givet Møde i Henhold til Retsplejelovens § 382 og støttet de tre nævnte Sagsøgtes Procedure.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har samtlige Sagsøgte i første Række anført, at Sagsøgeren ved ikke, forinden han begyndte sit Arbejde, at etablere den i oftnævnte Reglements § 182 a ommeldte Jordforbindelse og Kortslutning har gjort sig skyldig i en saadan Uagtsomhed, at han i Henhold til Stærkstrømslovens § 5 ikke kan gøre Krav paa nogen Erstatning.

Sagsøgeren har forklaret, at han i 8—9 Maaneder har arbejdet for Firmaet Im Stuhr, men ikke i den Tid har set Sikkerhedskæder eller lignende anvendt til Afledning af Strømmen. Efter hans videre Forklaring vidste han vel, at der ved Arbejder med Højspændingsanlæg benyttedes en Kæde eller et Stykke Kobbertraad til Afledning af Strømmen, men havde hørt, at Sikkerhedskæden skulde bruges paa det Sted, hvor Strømmen blev slaaet fra, og da han gik op i Masten, tog han for

givet, at der i Forvejen var truffet saadan Sikkerhedsforanstaltning, at Ulykker ikke kunde indtræffe.

Naar nu henses til, at det ikke er oplyst, at der er givet Sagsøgeren, der indtog en meget underordnet Stilling, Ordre til at benytte Sikkerhedskæde eller lignende samt til, at saadanne Kæder efter det oplyste ikke i Almindelighed anvendtes af Firmaet Im Stuhr ved slige Arbejder, findes Sagsøgeren ikke ved at gaa op i Masten uden forinden at sørge for Anbringelse af Jordforbindelse m v at have udvist en saadan Uforsigtighed, at det kan betage ham hans Ret til Erstatning eller medføre, at han maa lide Afkortning i sit Krav, og de Sagsøgte heromhandlede Indsigelse kan saaledes ikke tages til Følge.

Sit Erstatningskrav overfor Ingeniør Ryø har Sagsøgeren særlig støttet paa, at Ryø har undladt at efterkomme et ham af Ingeniør Pedersen i Sommeren 1924 givet Paabud om, inden han gav Ordre til Udførelse af Arbejder af heromhandlede Art, at gøre Indberetning til Elektricitetsværket, og at Ryø endvidere har undladt at sørge for, at der paa Frakoblingsstedet blev anbragt det i Stærkstrømsreglementets § 182 c omhandlede Opslag om, at Anlægget er afbrudt, at der arbejdes derpaa, og at Afbryderen ikke maa slutes.

Ifølge de af Ingeniør Pedersen, Ingeniør Hjorth og Sagsøgte Reinholdtsen afgivne Forklaringer blev det under en Sammenkomst i Aalborg i Sommeren 1924 af Ingeniør Pedersen i Ingeniør Hjorths og Sagsøgte Reinholdtsens Nærværelse meddelt Sagsøgte Ryø, at han havde med yderste Nøjagtighed at følge de Forskrifter, som var givet i Stærkstrømsreglementet, og at han desuden hver Gang han skulde foretage et Arbejde paa Højspændingsnet, der var i Drift, skulde meddele skriftligt til Elektricitetsværket, naar der skulde afbrydes, og fra Elektricitetsværket atter faa Meddelelse om, at Afbrydelsen kunde foretages, før Afbrydelsen maatte foretages, og at der skulde gaas frem paa tilsvarende Maade, naar Arbejdet var endt, og der atter kunde slutes til. Ryø har nu vel hævdet, at han har forstaaet denne Instruks saaledes, at han kun skulde gøre Indberetning til Elektricitetsværket, naar det drejede sig om Arbejder, som han udførte paa egen Haand, hvilket ikke gjaldt i nærværende Tilfælde, hvor Ordren til Arbejdets Udførelse hidrørte fra Ingeniør Pedersen, hvem han betragtede som Elektricitetsforsyningsselskabets Driftsbestyrer, samt at der ikke af Ingeniør Pedersen, Sagsøgte Reinholdtsen eller andre er givet ham Instruks om at anvende de fornævnte Opslag paa Frakoblingsstedet.

Efter det foreliggende findes Ryø imidlertid ikke at have været beføjet til at forstaa den af Ingeniør Pedersen meddelte Instruks med den angivne Indskrænkning, hvorved bemærkes, at Ryø, der vidste, at andre end han selv havde Nøgle til Afbryderens Laas, efter sin Stilling maatte være klar over, at det under Hensyn til Anlæggets særlig farlige Karakter var uforsvarligt at foretage Arbejder, der nødvendigjorde Afbrydelsen af Strømforsyningen til Værkets Forbrugere, uden at Værket blev underrettet derom. Idet Ryø derhos ikke med Føje kan paaberaabe sig Ukendskab til den nævnte Bestemmelse i Reglementets § 182 c, findes han ved sin Optræden ved den paagældende Lejlighed at have udvist en saadan Uforsigtighed, at han maa være

ansvarlig for den Sagsøgeren tilføjede Skade, idet det ikke, som af ham hævdedt, kan fritage ham for Ansvar, at Installatør Feldtmose senere har lukket Afbryderen paa Frakoblingsstedet og herved forvoldt, at Sagsøgeren rantes af Strømmen.

Hvad dernæst angaar Montør Andersen, findes denne, der efter Ordre fra Ryø ledede Arbejdet paa Ulykkesstedet, og som efter det oplyste tidligere af Ryø var instrueret om, at der, forinden et saadant Arbejde paabegyndtes, skulde etableres Jordforbindelse og Kortslutning, ved at undlade at drage Omsorg for, at dette skete, at have udvist en saadan Mangel paa Forsigtighed, at han ogsaa maa være ansvarlig for den indtrufne Skade.

Efter det anførte findes der ogsaa i Medfør af DL 3—19—2 at maatte paahvile Firmaet Im Stuhr Ansvar for Skaden, og mod Anvendelsen af denne Bestemmelse i nærværende Tilfælde er der heller ikke rejst Indsigelse fra Firmaets Side.

Sit Krav overfor det sagsøgte Elektricitetsforsyningselskab har Sagsøgeren i første Række støttet paa, at Installatør Feldtmose ved sin forommeldte Lukning af Afbryderen i Vaarst skal have udvist grov Uagtsomhed, og at Selskabet derfor i Henhold til DL 3—19—2 maa være ansvarlig for Skaden.

Med Hensyn til den af Feldtmose om Eftermiddagen foretagne Lukning af Afbryderen, har Feldtmose, der som foran nævnt bestemt mente, at han om Formiddagen havde lukket Afbryderen, hvilket han ogsaa under Telefonsamtalen med Høilund udtalte overfor denne, forklaret, at han, da han fandt Afbryderen aaben, ikke tænkte sig Muligheden af, at andre, efter at han om Eftermiddagen havde været ved Afbryderen, kunde have aabnet den, men antog, at han muligvis om Formiddagen alene havde aabnet og derefter igen laaset Hængelaasen uden at ændre Afbryderens Stilling, og at han derpaa i Henhold til den ham af Høilund givne Ordre lukkede Afbryderen.

Det findes nu, at Feldtmose, der vidste, at andre end han havde Nøgle til Afbryderens Laas, og som, efter den Stilling, hvori han forefandt Afbryderen, maatte være klar over, at han, hvis ikke andre i Mellemtiden havde stillet paa Afbryderen, overhovedet intet kunde have foretaget sig ved Afbryderen, da han om Formiddagen indfandt sig for at lukke den, har handlet uforsigtigt ved uden nærmere Undersøgelse og uden paany at sætte sig i Forbindelse med Høilund at lukke Afbryderen.

Herefter maa Elektricitetsforsyningselskabet i Medfør af DL 3—19—2 være ansvarlig for den Sagsøgeren tilføjede Skade, og det bliver saaledes under nærværende Sag uforment at tage Stilling til Spørgsmaalet om, hvorvidt et saadant Ansvar maatte paahvile Selskabet paa andet Grundlag, navnlig, som af Sagsøgeren hævdedt, derved, at der ikke ved skriftlig Instruktion til Ingeniør Ryø eller paa anden Maade i fornødent Omfang var draget Omsorg for at afværge den Fare, der var forbunden med, at der blev givet Ordre til Udførelse af Arbejder paa Anlægget saavel fra Selskabet gennem Ingeniør Høilund som direkte af Ingeniør Pedersen.

Hvad endelig angaar de Sagsøgte Reinholdtsen og Høilund, findes

der ikke i det af Sagsøgeren i saa Henseende anførte fornødent Grundlag for at paalægge disse Sagsøgte Ansvar, hvorved bemærkes, at Ryø som nævnt efter sin Stilling burde kende Bestemmelsen i Reglementets § 182 c, at den Omstændighed, at der, som fastslaaet ved Vestre Landsrets fornævnte Dom, ikke er meddelt de ved Driften beskæftigede Personer Instruktion om Overholdelsen af nysnævnte Bestemmelse, ikke ses at have haft nogen direkte Betydning for Ulykkens Indtræden, idet det i det foreliggende Tilfælde var Stuhrs Folk, der foretog Afbrydelsen, og at Høilund, der som nævnt var uvidende om, at der arbejdedes paa Anlæget, da han om Eftermiddagen den 22 September 1924 gav Feldtmose Ordre til at lukke Afbryderen, havde Grund til at gaa ud fra, at Feldtmose ikke om Formiddagen havde lukket den paa behørig Maade.

De Sagsøgte Reinholdtsen og Høilund vil herefter være at frifinde.

Idet den Sagsøgeren tilkommende Erstatning efter alt foreliggende findes at kunne bestemmes til 24 000 Kr, og idet der ikke findes at burde ske nogen Fordeling af Erstatningsansvaret, vil de øvrige fire Sagsøgte efter det foranførte være at tilpligte in solidum at betale Sagsøgeren det nævnte Beløb tilligemed Renter heraf som paastaaet. Af dette Beløb vil der dog i Medfør af Ulykkesforsikringslovens § 4, 2 Stk, næstsidste Punktum, være at godtgøre Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring, hvad dette Selskab i Henhold til Loven har udredet til Sagsøgeren.

De sidstnævnte fire Sagsøgte vil derhos ligeledes in solidum have at udrede Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager som nedenfor anført, derunder det den for Sagsøgeren ved Underretten beskikkede Sagfører tillagte Salær, 100 Kr, og i Godtgørelse for Udlæg 23 Kr 50 Øre og til den for Landsretten beskikkede Sagfører i Salær 200 Kr og i Godtgørelse for Udlæg 14 Kr 80 Øre.

For de Sagsøgte Reinholdtsens og Høilunds Vedkommende findes Sagens Omkostninger at burde ophæves.

Onsdag den 5 Februar.

Nr 250/1929. Mejeriarbejder **Johannes Hessellund** (Bruun)
m o d

Poula Reimann (Harboe efter Ordre),

betræffende Underholdsbidrag.

Dom afsagt den 25 September 1928 af Frederiksberg Birks Ret: Indstævnte, Mejeriarbejder Johannes Hessellund, Mariendalsvej 56, III, bør efter Overøvrighedens nærmere Bestemmelse yde Bidrag til det af Sagsøgerinden, Poula Reimann den 14 April 1928 udenfor Ægteskab fødte Pigebarns Underhold og Opdragelse og til Sagsøgerindens Barselfærd og Underhold Maaneden før og efter Fødslen. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Østre Landsrets foreløbige Dom af 28 Maj 1929: Saa- fremt Indstævnte Poula Reimann af Roskilde med sin Ed inden Retten bekræfter, at hun har haft Samleje med Appellanten, Mejeriarbejder Johannes Hessellund i Tiden fra 18 Juni 1927 til 18 August s A, vil Appellanten være at dømme til at betale hende og det af hende den 14 April 1928 fødte Pigebarn de i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse. Aflægger Indstævnte derimod ikke saadan Ed, vil Appellanten ved Dom være at frifinde for hendes Tiltale.

Østre Landsrets endelige Dom af 10 Juni 1929: Appel- lanten, Mejeriarbejder Johannes Hessellund, bør til Indstævnte Poula Reimann, Roskilde, og det af hende den 14 April 1928 fødte Barn be- tale de i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Samtykke indanket for Højesteret.

I Skrivelse af 15 Januar 1930 har Universitetets retsmedicin- ske Institut bl a udtalt »ved de i nærværende Sag foretagne Blodtypebestemmelser er fastslaaet, at Blodtypeegenskaberne hos alle tre undersøgte Parter: Poula Reimann, Johs Hessellund og Poula Reimann's den 14 April 1928 fødte Barn var veludvik- lede uden at der kunde paavises nogen Defekt. Hvad specielt Barnet angaar, skal henvises til, at man ved begge Undersøgel- serne, foretaget henholdsvis den 24 August 1928 og den 7 Februar 1929 ikke kunde paavise nogen Blodlegemreceptor, og at der ved Undersøgelsen den 24 August 1928 i Barnets Serum fandtes et α - Agglutinin med titer 1 : 4 og et β - Agglutinin med titer 1 : 16, medens Undersøgelsen den 7 Februar 1929 af Bar- nets Serum viste et α - Agglutinin med titer 1 : 64 og et β - Agglutinin med titer mindst 1 : 16.

Disse Undersøgelser af Barnets Blod viser, at latente Recep- torer ikke kan være tilstede, og at Barnet tilhører Type I (O). Da Undersøgelserne af Poula Reimann's og Johs Hessellunds Blod heller ikke frembyder nogen Defekt, vil der efter alt fore- liggende ikke være nogen Mulighed for, at der har fundet nogen Overspringelse af Slægtled Sted ved Overførelse af Blodtyperne i nærværende Tilfælde.«

Retslægeraadet har i Skrivelse af 27 s M tiltraadt denne Erklæring.

Efter alt saaledes foreliggende kan det ikke antages, at Ap- pellanten er Fader til Indstævntes den 14 April 1928 fødte Barn, og hans Frifindelsespaastand vil være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for alle Retter findes at burde op- hæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Mejeriarbejder Johannes Hesslund, bør for Tiltale af Indstævnte Poula Reimann, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for alle Retter ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Harboe 100 Kroner, der udredes af det offentlige.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag paastaar Sagsøgerinden Indstævnte dømt til Betaling af Bidrag til hendes den 14 April d A fødte Pigebarns Underhold og Opdragelse samt til hendes egen Barselfærd og Underhold Maanedet før og efter Fødslen, medens Indstævnte paastaar sig frifundet.

Ifølge Retslægeraadets Erklæring af 21 Juli d A maa Barnet antages at være avlet i Tiden fra noget efter Midten af Juni til noget efter Midten af August 1927.

Indstævnte har ved sit første Møde i Retten tilbudt Ed paa, at han ikke har haft Samleje med Sagsøgerinden før den 15 August 1927, hvorefter han i samme Retsmøde blev gjort bekendt med Retslægeraadets forommeldte Erklæring. I det næste Retsmøde berigtigede han derefter sin Forklaring derhen, at han senere er kommet paa det rene med, at Samlejet først fandt Sted den 18 eller 19 August s A.

Efter Sagsøgerindens under Eds Tilbud afgivne Forklaring har hun ikke mellem 1 Juni 1927 og Barnets Fødsel haft Samleje med andre end Indstævnte, men med denne jævnlig fra Begyndelsen af Juli 1927 indtil Barnets Fødsel.

Til sin Frifindelse paaberaaber Indstævnte sig imidlertid en af Universitetets retsmedicinske Institut under 27 August d A afgivet Erklæring, hvis Konklusion lyder paa, »at Muligheden for, at Johannes Hessellund kan være Fader til Poula Reimanns den 14 April 1928 fødte Barn efter de her foreliggende, specificerede Blodtypebestemmelser er saa fjernliggende, at man kan se bort fra den.

Muligvis vil en fornyet Typebestemmelse af Barnets Blod om ca ½ Aar yderligere kunne belyse Sagen.«

Under Hensyn til, at der iøvrigt ikke foreligger Omstændigheder, som rokter ved Sagsøgerindens, af Retslægeraadets oftnævnte Erklæring støttede Paastand om Indstævntes Faderskab, skønnes den i den

Færdig fra Trykkeriet den 12 Februar 1930.

G. E. C. Gads Forlag.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

78. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 33

Onsdag den 5 Februar.

fornævnte Erklæring fra Universitetets retsmedicinske Institut indeholdte Begrænsning af Faderskabets Mulighed ikke at kunne være afgørende for Sagens retlige Bedømmelse, og Indstævnte vil derfor være at dømme efter Sagsøgerindens Paastand.

Præmisserne til Landsrettens foreløbige Dom er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 25 September 1928 af Frederiksberg Birks II Afdelings Ret og paastaas af Appellanten ændret derhen, at han frifindes for Indstævntes Tiltale, medens Indstævnte paastaar Dommen stadfæstet; subsidiært har hun paastaaet Sagen afgjort ved hendes Ed.

For Landsretten har begge Parter paany afgivet Forklaring. Medens Indstævnte har fastholdt sin for Underretten afgivne Forklaring, har Appellanten ændret sine tidligere Forklaringer derhen, at han er kommet til den Overbevisning, at han første Gang havde Samleje med Indstævnte et Par Dage efter 12 September 1927 og har nærmere begrundet, hvorledes han er kommet til dette Resultat.

Paa Indstævntes Foranledning er der paany foretaget Blodtypebestemmelser af Blodprøver fra Sagens Parter samt fra Barnet, og i en af Universitetets retsmedicinske Institut den 14 Februar 1929 afgivet Erklæring udtales, at Appellanten, idet Indstævnte tilhører Blodtype II (A) og Appellanten Blodtype IV (AB), efter Blodtypebestemmelsen ikke kan være Fader til Indstævntes den 14 April 1928 fødte Barn. Denne Udtalelse er under 2 Marts 1929 tiltraadt af Retslægeraadet. Paa Rettens Foranledning har Raadet under 10 Maj 1929 yderligere erklæret, at den i Sagen foreliggende Blodtypekonstellation i Modsætning til den i August 1928 foreliggende, jfr Universitetets retsmedicinske Instituts Skrivelse af 27 s M, ikke giver Anledning til nogen Usikkerhed med Hensyn til Sagens Bedømmelse.

Uanset de saaledes foreliggende Udtalelser findes det betænkeligt at statuere, at det efter en retlig Bedømmelse af Forholdet skulde være udelukket i det foreliggende Tilfælde at tage Indstævntes Paastand til Følge, saafremt Appellanten har haft Samleje med hende i Avlingstiden. Da han imidlertid senest har forklaret, at hans første Samleje med Indstævnte fandt Sted paa et Tidspunkt, der maa antages

at ligge udenfor Avlingstiden, og det paa Grund af hans skiftende Forklaringer ikke findes at kunne tilstedes ham at aflægge Ed i Sagen, vil dennes Udfald i Overensstemmelse med Indstævntes subsidiære Paastand være at gøre afhængig af hendes Ed. Herefter vil der være at give foreløbig Dom som nedenfor anført.

Præmisserne til Landsrettens endelige Dom er saalydende:

Efter at Landsretten den 28 Maj 1929 havde afsagt foreløbig Dom (Edsdom) i Sagen, har Indstævnte den 10 ds inden Landsretten med Ed bekræftet, at hun har plejet legemlig Omgang med Appellanten i Tiden fra den 18 Juni 1927 til 18 August s. A. Herefter vil der overensstemmende med hendes Paastand være at give endelig Dom i Sagen, saaledes som nedenfor anført.

Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Torsdag den 6 Februar.

Nr 14/1930.

Rigsadvokaten

mod

Marinus Ojgaard (Fich),

der tiltales for Overtrædelse af Lov 289 30 Juni 1922 § 1, jfr § 2 b og § 8.

Dom afsagt af Kriminalretten for Aalborg Købstad m v den 4 Oktober 1929: Tiltalte, Kioskejer Marinus Ojgaard, Rantzausegade 14, her, bør bøde 25 Kr til Aalborg Købstads Kæmnerkasse og 50 Kr til Aalborg Købstads Hjelpekasse, hvorhos han vil have at betale Sagens Omkostninger. Den Tiltalte hjemlede Ret til at holde de af ham i Aalborg drevne Kioskforretninger aabne udover den almindelige Lukketid frakendes ham for et Tidsrum af 3 Maaneder. Dommeh kan fuldbyrdes 14 Dage efter dens lovlige Forkyndelse.

Vestre Landsrets Dom af 3 December 1929: Tiltalte Marinus Ojgaard bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter udredes af det offentlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Ved de i Dommen omtalte Salg har Tiltalte gjort sig skyldig i Overtrædelse af Lov Nr 289 af 30 Juni 1922 § 1, jfr § 2 b. Han vil herefter være at anse efter Lovens § 8, 1 Stk, hvorimod der, da der ikke er oplyst noget Tilfælde af saadanne Salg i Lukketiden, savnes Hjemmel til at anvende § 8, 2 Stk.

Straffen findes at burde bestemmes til en Bøde af 150 Kroner, hvoraf 50 Kroner tilfalder Aalborg Købstads Kæmnerkasse, og 100 Kroner Aalborg Købstads Hjælpekasse.

Tiltalte vil derhos have at betale Sagens Omkostninger.

Thi kendes for Ret:

Tiltalte Marinus Ojgaard bør bøde 50 Kroner til Aalborg Købstads Kæmnerkasse og 100 Kroner til Aalborg Købstads Hjælpekasse. Saa betaler han og Sagens Omkostninger, derunder i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Fich 100 Kroner.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag tiltales Kioskejer Marinus Ojgaard, Rantzausgade 14, her, for Overtrædelse af Lov Nr 289 af 30 Juni 1922 § 1, jfr § 2 b og § 8, idet Tiltalte sigtes for, at han, der driver flere Kioskforretninger i Aalborg og holder disse aabne udover den almindelige Lukketid, til Stadighed forhandler Varer, der ikke maa forhandles af Kioskforretninger, idet han den 8 Juni 1929 fra tre forskellige Forretninger har solgt 1 Stk Æskepost indeholdende 25 Aark Papir og Kuverter i Æske, 1 Stk Oktavblok (100 Stk Brevpapir i Blok), 1 Tube Fiskelim og 100 Stk Papirservietter, alt i original Indpakning.

Det bemærkes, at Tiltalte ved nærværende Rets Dom af 25 Marts 1929 i Medfør af § 8, 2 Stk i ovennævnte Lov for et tilsvarende Forhold er anset med en Bøde paa 60 Kr.

Tiltalte har erkendt, at han driver seks Kioskforretninger i Aalborg, og at disse Forretninger holdes aabne udover den almindelige Lukketid, men han har derhos anført, at han ikke kan tænke sig, at der efter ovenanførte Doms Forkyndelse for ham har fundet ulovligt Salg Sted fra disse Forretninger, idet han har instrueret sine Ekspeditricer om, at de ikke maatte sælge Æsker med Brevpapir o l, forinden der var solgt nogle løse Ark af samme, og at der indtil videre ikke maatte sælges Papirservietter. Fiskelim føres ikke mere i Forretningerne.

Ved de af Lagerforvalter Alfred Theodor Christian Nielsen Ørum af Aalborg og tre af Tiltaltes Ekspeditricer afgivne Vidneforklaringer maa det imidlertid anses for godtgjort, at Ørum den 8 Juni d A i tre Tiltalte tilhørende Kiosker (Østerbro 66, Nørregade 2 og Danmarks-gade 33) har købt en Tube Fiskelim samt en Pakke Papirservietter (paatrykt »100 Stk damaskmønstrede Servietter«), en Oktavblok Brevpapir og 1 Stk »Æskepost«, indeholdende Brevpapir og Konvoluter, emballeret i original og tilsyneladende ubeskadiget Indpakning. De paagældende Varer er taget i Bevaring til Sagen. Ved en i Retten foretaget Optælling konstateredes det, at der fandtes 91 Servietter i Pakken, 97 Stk Blade i Blokken og 25 Stk Brevpapir og Konvoluter i Æskeposten.

Da Fiskelim og Papirservietter samt Brevpapir og Konvoluter i et

samlet Antal af 25 Stk eller mere ikke findes at kunne henregnes til de i Lov Nr 289 af 30 Juni 1922 § 2 b ommeldte Genstande, og da Tiltalte — uanset de Instrukser, som han maatte have givet sit Personale — personlig maa være ansvarlig for de stedfudne Salg, maa det statueres, at Tiltalte ved under de foreliggende Omstændigheder at have holdt Kioskerne aabne efter den for almindelige Forretninger foreskrevne Lukketid har overtraadt Lovens § 1, og Tiltalte vil herefter være at anse efter Lovens § 8, 2 Stk, efter Omstændighederne med en Bøde af 75 Kr, der tilfalder Aalborg Købstads Kæmmerkasse og Aalborg Købstads Hjælpekasse henholdsvis med en Trediedel og 2 Trediedele, hvorhos hans Ret til at holde de af ham i Aalborg drevne Kioskforretninger aabne udover den almindelige Lukketid i Medfør af nævnte Lovbestemmelse vil være at frakende ham, efter Omstændighederne for et Tidsrum af 3 Maaneder.

Tiltalte vil derhos have at betale Sagens Omkostninger.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den i nærværende Sag af Retten i Straffesager for Aalborg Købstad m v den 4 Oktober 1929 afsagte Dom er paaanket saavel af Tiltalte som af Anklagemyndigheden.

Tiltalte er født den 20 April 1888 og er foruden som i Dommen nævnt 3 Gange anset ved Dom for Hasardspil og Overtrædelser af Automobilloven og Bogføringsloven, hvorhos han 5 Gange har vedtaget Bøder, særlig for Overtrædelse af Automobilloven.

De i Dommen omhandlede Salg fra Kioskerne til Lagerforvalter Ørum har fundet Sted ca Kl 1½ om Eftermiddagen den 8 Juni 1929, og det er ikke oplyst, at der efter den almindelige Lukketid fra Kioskerne er solgt andre Varer end de i Lov Nr 289 af 30 Juni 1922 § 2 b nævnte Varer.

Sidstnævnte Bestemmelse er ifølge Paragraffens Begyndelse en Undtagelse fra de i Lovens § 1 givne almindelige Regler om Lukketid for Butiker og Lagre m v, og det kan herefter ikke antages, at Køb og Salg, der finder Sted før almindelig Lukketid — uanset om der hermed maatte være forbundet Overtrædelse af de Bestemmelser, der er gældende for den paagældende Forretnings Handelsberettigelse — kan paadrage Straf efter bemeldte Lovs § 8. Idet Tiltalte, der alene er tiltalt for Overtrædelse af oftommeldte Lov, saaledes ikke findes at have gjort sig skyldig i noget Forhold, for hvilket han under nærværende Sag kan drages til Ansvar, vil han være at frifinde for Anklagemyndighedens Tiltale.

Sagens Omkostninger for begge Retter vil være at udrede af det offentlige, hvorved bemærkes, at der, da Tiltalte selv har draget Om-sorg for sit Forsvar her for Retten, ikke bliver Spørgsmaal om Fast-sættelse af Salær herfor.

Fredag den 7 Februar.

Nr 24/1930. Højesteretssagfører **Jacobsen** paakærer for »**Nationaltidende**« en Kendelse af 30 Januar 1930, hvorved Kommissionsdommer **Pihl** har afslaaet en Begæring om Udlevering af et af afdøde Direktør i Aktieselskabet **L E Bruun Thomassen** skrevet Brev.

Den paakærede Kendelse er saalydende:

Da det ommeldte Brev er beslaglagt, og da det i Tilfælde af Udlevering vil være at udlevere til de Personer, der er indtraadt i Afdødes Ret til at tilbageholde Brevet,

er agtes:

Den af »Nationaltidende« fremsatte Begæring om Udlevering af det paagældende Brev kan ikke tages til Følge.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den paakærede Kendelse er afsagt af den ved kgl Ordre af 26 Oktober 1929 nedsatte Undersøgelseskommission.

Da Brevet er beslaglagt hos Afdøde, uden at det var kommet Adressaten i Hænde, har denne ikke Krav paa at faa det udleveret, idet det, som ikke nødvendigt for Undersøgelsen bør tilbageleveres til Afdødes Bo. Kendelsen vil derfor kunne stadfæstes.

Thi bestemmes:

Undersøgelseskommissionens Kendelse bør ved Magt at stande.

Mandag den 10 Februar.

Nr 208/1929. **Sydøstsjællands Elektricitets Aktieselskab**
(Steglich-Petersen)

mod

Telefonbestyrer **Hansens** Arvinger: Enkefru **Ane Marie Hansen**, f **Peitersen**, Fru **Christine Marie Willumsen**, f **Hansen** og Ingeniør **Niels Valdemar Hansen** (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Ret til at kræve en af Appellanten opsat Højspændingsledning sat ud af Spænding og fjernet.

Forbud af 17 April 1929 mod at den Tilstand, der er etableret ved, at den af **S E A S** paa Køge Bys Grund opsatte Højspændingsledning til det tidligere Køge Værft er sat under Spænding, opretholdes.

Østre Landsrets Dom af 4 Juli 1929: Den den 17 April 1929 af Fogden i Bregentved-Gisselfeld Birk overfor de Sagsøgte, Sydøstsjællands Elektricitets-A/S, nedlagte Forbud bør ved Magt at stande

som lovlig gjort og forfulgt. De Sagsøgte tilpligtes derhos at sætte den paa Køge Bys Grund opsatte til den Plads, hvor tidligere Konsul Lauritzens Skibsværft i Køge laa, førende Højspændingsledning ud af Spænding ved at afbryde Strømmen og at fjerne Ledningen og de til Ledningens Fremførelse anbragte Master. I Sagsomkostninger betaler de Sagsøgte til Sagsøgerne, Telefonbestyrer Hansens Arvinger, Enkefru Ane Marie Hansen, f Peitersen, Fru Christine Marie Willumsen, f Hansen, og Ingeniør Niels Valdemar Hansen, 1000 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Adfærd efter Löven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Det af Bregentved-Gissfeld Fogedret den 17 April 1929 nedlagte Forbud lyder saaledes:

Forbud mod, at den Tilstand, der er etableret ved, at den af Sydøstsjællandss Elektricitets Aktieselskab paa Køge Bys Grund opsatte Højspændingsledning til det tidligere Køge Værft er sat under Spænding, opretholdes.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter de Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til de Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Sagsomkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Sydøstsjællandss Elektricitetsaktieselskab, til de Indstævnte, Telefonbestyrer Hansens Arvinger: Enkefru Ane Marie Hansen, f Peitersen, Fru Christine Marie Willumsen, f Hansen og Ingeniør Niels Valdemar Hansen, 600 Kroner.

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Aaret 1908 blev der mellem Køge Byraad og Telefonbestyrer I Hansen af Køge angaaende Driften af et ham tilhørende Elektricitetsværk i Køge oprettet en Overenskomst, dateret den 29 September og den 1 Oktober, hvori det bl a hedder:

§ 1.

Byraadet giver Hansen Ret til i de Kommunen og Havnen tilhørende Gader, Veje og Pladser og med det Formaal at forsyne offentlige Institutioner og Kommunens Beboere samt Jærnbaner, Automobiler m m

med elektrisk Strøm til Belysning, Kraftoverføring af enhver Art, Opvarmning, elektrokemisk Brug og lignende:

1) — — —

2) at fremføre elektriske Ledninger overalt indenfor Kommunens Grænser og udenfor disse med Byraadets Samtykke.

— — — —

§ 4, 1 Stk, 1 og 2. Punktum.

Koncessionshaveren har for de første 20 — toti — Driftsaar den i § 1 meddelte Ret som Eneret. Byraadet kan dog tillade en Grundejer at lægge elektriske Ledninger i Kommunens Gader, Veje etc fra sin Grund til en anden eller andre Grunde i Køge, som han ejer, saavel til Ejerens eget som hans Lejeres Brug. — — —

§ 4, 2 Stk.

Den Koncessionshaveren i første Stykke givne Eneret gælder dog, kun forsaavidt angaar Ledninger for elektrisk Energi indvundne af Kul fra lokalt Elektricitetsværk.

— — — —«.

Ved en Skrivelse af 22 Juli 1912 til Telefonbestyrer Hansen meddelte Byraadet Hansen, at det i et Byraadmøde den 5 s M havde afslaaet et af Hansen til Byraadet fremsendt Andragende, forsaavidt dette gik ud paa, at Ordene i § 4, 3 Stk, — hvormed sigtedes til den ovenfor som § 4, 2 Stk citerede Del af Bestemmelsen — om, at Hansens Eneret kun gælder »for saavidt angaar Ledninger for elektrisk Energi indvundet af Kul fra lokalt Elektricitetsværk«, maatte udgaa af Overenskomsten, hvorimod Byraadet havde vedtaget at bevilge Hansens Andragende forsaavidt angik en Tilføjelse til nævnte Stykke om, at der fremtidig ogsaa maatte anvendes Motor, der dreves ved Raa-Olie.

Ved en Skrivelse af 22 Februar 1919 meddelte Byraadet endelig Koncessionshaveren, at det i sit Møde den 6 August 1918 havde vedtaget at forlænge Koncessionen for et Tidsrum af 5 Aar paa Betingelse af, at Koncessionshaveren forpligtede sig til ogsaa at forsyne større Virksomheder med Elektricitet, saafremt der maatte blive anlagt saadanne.

Den 17 Oktober 1918 havde Sydøstsjællandss Elektricitets A/S tilskrevet Køge Byraad om at give det Tilladelse til at anlægge en Højspændingsledning i Køge Bys Gader til Levering af Elektricitet til et af Konsul Lauritzen i Køge anlagt Skibsværft. Efter forskellige Forhandlinger, om hvilke der nu ikke kan fremskaffes nøjagtige Oplysninger, modtog Aktieselskabet den 11 November 1918 en Skrivelse fra Byraadet, i hvilken det meddeltes, at Byraadet i sit Møde den 5 s M havde vedtaget at bevilge Andragendet »dog paa Betingelse af, at Anlægget ikke kommer i Strid med Direktør Hansens Koncession«.

Sagen hastede meget, og Aktieselskabet byggede derefter det ommeldte Anlæg med en Bekostning af ca 39 400 Kr, af hvilke Lauritzen dog refunderede en betydelig Del, og leverede Elektricitet til Værftet, hvilket efter det oplyste synes at have drejet sig om for mere end 100 000 Kr om Aaret. Den fornævnte Indehaver fortsatte kun en kortere Tid Driften af Værftet, hvorfor Leverancen af Elektricitet til det hørte

op i Juli 1919, men Værftet overtoges derefter først af A/S Køge Værft og derefter af Københavns Flydedok og Skibsværft, til hvilke Aktieselskabet vedblev at levere Elektricitet, dog i ringere Grad, indtil Værftet standsede sin Virksomhed i Køge i April 1925. Derefter afbrødes Strømmen, men da det var en Aftale med Ejeren af de Grunde, paa hvilke Værftet havde været drevet, at Leverancen eventuelt med kort Varsel skulde kunne genoptages, blev hele Anlægget staaende.

I 1929 overtoges Grundene af Internationalt Industri A/S, og da dette ønskede Leverancen af Elektricitet genoptaget, forlangte Byraadet i Skrivelse af 6 Februar og 9 April 1929 paa Foranledning af Telefonbestyrer Hansens Arvinger, der efter ham var Indehavere af Koncessionen, Ledningsanlægget fjernet, og da dette ikke opnaaede, fik Koncessionshaverne den 17 April 1929 Fogden i Bregentved-Gisselfeld Birk til at nedlægge Forbud mod, at den af Sydøstsjællands Elektricitets-A/S paa Køge Bys Grund opsatte Højspændingsledning til det tidligere Køge Værft sattes under Spænding eller, saafremt dette allerede maatte være sket, da mod, at den derved skabte retsstridige Tilstand opretholdtes, alt mod, at der hos Fogden stillede en Sikkerhed af 4000 Kr.

Da Sydøstsjællands Elektricitets-A/S protesterede mod, at et saadant Forbud overhovedet kunde nedlægges, afsagde Fogden derhos samme Dag en ny Kendelse, der under Henviisning til, at Spørgsmaalet herom allerede var afgjort ved den første Kendelse, afviste Protesten.

Sagsøgerne, Telefonbestyrer Hansens Arvinger, Enkefru Ane Marie Hansen, f Peitersen, Fru Christine Marie Willumsen, f Hansen, og Ingeniør Niels Valdemar Hansen, har nu under nærværende ved Retten for Bregentved-Gisselfeld Birk forberedte Sag paastaet de Sagsøgte, Sydøstsjællands Elektricitets-A/S, kendt pligtige at sætte den paa Køge Bys Grund opsatte til den Plads, hvor tidligere Konsul Lauritzens Skibsværft i Køge laa, førende Højspændingsledning ud af Spænding ved at afbryde Strømmen og at fjerne Ledningen og de til Ledningens Fremførelse anbragte Master.

Sagsøgerne har endvidere paastaet det den 17 April d A af Fogden i Haslev overfor nævnte Aktieselskab nedlagte Forbud stadfæstet som lovlig gjort og forfulgt og sig tilkendt Forbudsforretningens Omkostninger med 39 Kr 60 Øre.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet og det nedlagte Forbud hævet.

Til nærmere Begrundelse af deres Paastand har Sagsøgerne anført, at det af hele Formuleringen af Overenskomsten med Byraadet og særlig af dennes § 4 fremgaar, at der indrømmedes dem en Eneret til Elektricitetsanlæg paa Kommunens Jorder, og at denne Eneret er krænkert ved de Sagsøgtes Anlæg, i Anledning af hvilket der, uanset Bemærkning om deres Koncession i Byraadets Skrivelse af 11 November 1918, ikke er søgt meddelt eller udtrykkelig eller stiltiende er meddelt noget Samtykke af dem og heller ikke er søgt opnaaet eller opnaaet nogen Ekspropriation, der kunde gøre Anbringelsen lovlig.

Særlig protesterer Sagsøgerne imod, at der i det, at de i 1918 ikke fremsatte Indsigelse mod Ledningens Anbringelse til Konsul Lauritzens Værk, skulde ligge en stedsegældende Tilladelse til at levere

Elektricitet til Virksomheden paa det paagældende Sted og endog til en helt anden Institution end den oprindelige.

De Sagsøgte har særlig anført, at de ikke kan erkende, at der tilkommer Sagsøgerne en Eneret, idet § 4 i Overenskomsten mellem den oprindelige Koncessionshaver og Byraadet efter de i sin Tid førte Forhandlinger i Byraadet netop blev formuleret som sket for at sikre Koncessionshaveren mod Oprettelse af flere lokale Elektricitetsværker i Byen, men skulde stille Byraadet frit overfor udenbys Selskaber, hvis disse, f Eks ved Ledninger fra Sverige, kunde levere billigere Elektricitet.

De Sagsøgte har derhos anført, at Sagsøgerne i 1918 paa Grund af de daværende vanskelige Forhold slet ikke kunde paatage sig den nu omstridte Leverance uden meget kostbare Forandringer i deres Anlæg, som det dengang var, og at de Sagsøgte derfor efter de førte Forhandlinger var berettigede til at tro, at de uden Risiko kunde paatage sig Leverancen til Værftet, der havde stor Interesse for Køge By, og at det var overflødigt for dem gennem Ekspropriation at sikre deres Ret. Endelig har de anført, at Sagsøgerne i hvert Fald maa antages stiltiende at have billiget, at de har paataget sig Leverancen og bygget det omstridte Anlæg, derved, at de ikke fremsatte nogensomhelst Protest overfor dem.

Under Sagen er aflagt Partsforklaring af Ingeniør Niels Vald Hansen, der bestemt har benægtet, at der i 1918 er ført nogensomhelst Forhandling med hans Fader, Telefonbestyrer Hansen, fra de Sagsøgtes Side angaaende Leverancen af Elektricitet til Konsul Lauritzens Værft.

Saa vel ifølge en naturlig Forstaaelse af Overenskomstens herhenhørende Bestemmelse, som efter det iøvrigt for Landsretten oplyste, derunder ogsaa at de Sagsøgte i 2 andre Tilfælde vedrørende Leverancer i 1915 af Elektricitet til paa Køge Bys Grunde beliggende Virksomheder, udtrykkelig har søgt at opnaa Telefonbestyrer Hansens Samtykke hertil og Byraadets nuværende Stilling til Sagen, maa det antages, at det ved Overenskomsten var Meningen at meddele Koncessionshaveren en Eneret til Benyttelsen af Køge Bys Arealer til Anbringelse af Elektricitetsanlæg.

Som Sagen foreligger, har derhos de Sagsøgte, som i Byraadets Skrivelse af 11 November 1918 udtrykkelig er gjort opmærksom paa den gældende Koncession for Sagsøgerne, selv om disse paa det daværende Tidspunkt ikke kunde paatage sig Leverancen, hvilket erkendes af dem, selv paataget sig Risikoen ved ikke at have erhvervet Koncessionshaverens udtrykkelige Tilladelse til deres Anlæg, og det, at Sagsøgerne ikke har protesteret mod Forholdet før nu, kan ikke anses som et tilstrækkeligt stiltiende Samtykke ogsaa til den i nærværende Sag ommeldte Leverance, da Værket i ca 4 Aar ikke har været i Brug, og Leverancen nu skal ske til en ganske anden Virksomhed end den oprindelige.

Efter alt det saaledes foreliggende maa det antages, at de Sagsøgtes Ønske om at forsyne den paa Konsul Lauritzens tidligere Værfts Grund nuværende Virksomhed med Elektricitet gennem det dem tilhø-

rende Anlæg, er i Strid med Sagsøgernes Ret, og den af disse nedlagte Paastand vil derfor være at tage til Følge, og det nedlagte Forbud være at stadfæste.

I Sagsomkostninger findes de Sagsøgte at burde betale Sagsøgerne ialt 1000 Kr.

Tirsdag den 11 Februar.

Nr 321/1929.

Rigsadvokaten

mod

Frederik Johannes Jensen (Kondrup),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden og Overtrædelse af Dyreværnsloven.

Østre Landsrets Dom af 4 December 1929: Tiltalte Frederik Johannes Jensen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og udrede Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører L Hallager, 80 Kr. At efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Frederik Johannes Jensen, til Højesteretssagfører Kondrup 150 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Retten for Saxkøbing Købstad m. v, tiltales Frederik Johannes Jensen til Straf

I. For Overtrædelse af Straffelovens § 185 ved

1) Natten mellem den 28 og 29 Maj 1928 Kl ca 1 i Lycks Skov i Frejlev ved en Sygekassefests Slutning i Drikketeltet at have knappet sine Benklæder op og blottet sig saaledes, at hans Lem var synligt for Anna Caroline Jensen og dennes 8-aarige Datter Yrsa; og noget senere paa Landevejen ca 100 m fra Festpladsen ved »Suhrs gamle Smedie« at have indhentet dem og stillet sig op overfor dem med aabne Benklæder, saa at de kunde se hans Mave, Laar og Lem, der var stift, og derunder

at have viftet med en Femkroneseddelt; idet han udtalte, at han kunde have Lyst til at vide, hvad hun indeholdt.

2) en Aften i Januar eller Februar 1929 i Toget, der gaar fra Nykøbing F til Saxkøbing Kl ca 10, at have stillet sig op overfor Elisabeth Christine Jochumsen med aabne Benklæder og Lemmet hængende ud derfra.

3) den 28 Februar 1929 i Toget, der gaar fra København til Nykøbing F Kl 7,15, efter Vordingborg at have stillet sig op foran og sat sig lige overfor Margit Johanne Elisabeth Nielsen med sit Lem, som han manipulerede, ude af Benklæderne, og paa Færgen Masnedø—Orehoved at have sat sig ligeoverfor Dora Alvilda Klauemann og Anna Marie Magdalene Lockewitz med opknappede Benklæder, saa at de kunde se hans Lem, som han manipulerede.

4) og Natten mellem 5 og 6 Juni 1929 Kl ca 5 at være gaaet ind paa Tjenestepige Karen Gudrun Frederiksens Værelse hos Gaardejer Jens Christensen, Tokkerup, og have befølt hende paa Fødderne.

II. For Mishandling af Dyr efter Lov Nr 152 af 17 Maj 1916 § 1.

a) ved Natten mellem den 5 og 6 Juni 1929 Kl ca 2½ i Parcellist Mads Peter Niensens Stald i Bregninge at have mishandlet en Ko ved at støde Skaftet af en Kost i dens Bør og Skaftet af en Greb i dens Endetarm,

b) ved samme Nat i Gaardejer Jens Christensens Stald i Tokkerup at have stødt Skaftet af en Høtyv ind i en Hoppes Bør,

c) ved Natten mellem den 9 og 10 August 1929 i Stalden hos Gaardejer Henrik Didriksen, Kettinge, at have stødt et Kasteskaft og et Par Staldgrebe ind i 4 Kalves Bør og Endetarm, hvorved de to af Dyrene blev saa ødelagte, at de straks maatte slaas ned.

Tiltalte er født den 14 Januar 1894 og ikke tidligere straffet.

Ad I 1. Anna Caroline Jensen har som Vidne forklaret, at hun 2 Pinsedag 1928 sammen med sin 8-aarige Datter Yrsa var til Sygekassefest i Lycks Skov i Frejlev; ved Ballets Slutning, formentlig ved 1 Tiden, gik hun med Datteren ind i Drikketeltet; hun blev der af Landpostbud Eriksen og Chauffør Rasmussen, der sad og drak Øl sammen med Tiltalte, budt paa en Bajer. Medens hun stod op ved Bordet og drak Øllet, kunde hun ikke undgaa at lægge Mærke til, at Tiltaltes Benklæder var aabne i Skridtet og hans Lem synligt; hun lod, som om hun ikke saa det, og gik hjem. Paa Landevejen til Frejlev ca 100 m fra Festpladsen blev hun indhentet af Tiltalte, der kom cyklende, og da han var udfør Vidnet, sprang han af Cyklen og stillede sig op foran hende; han havde stadig sine Benklæder aabne foran og det saa meget, at hun kunde se hans Mave, Laar og Kønsdel, der var stiv. Tiltalte havde en Femkroneseddelt i den ene Haand og viftede med den, idet han udtalte, at han havde Lyst til at vide, hvad hun indeholdt. Tiltalte var ved denne Lejlighed beruset, men efter Vidnets Mening ikke mere, end at han vidste, hvad han foretog sig; han kunde da ogsaa cykle uden at slingre.

Datteren Yrsa har til en Politirapport forklaret, at ogsaa hun har set, at Tiltalte havde staaet med opknappede Benklæder overfor hende og Moderen ved den sidstnævnte Lejlighed.

Landpostbud Eriksen og Chauffør Rasmussen vil ikke have set Tiltalte blotte sig ved den paagældende Lejlighed; Tiltalte var vel paa-virket af Spiritus, men kunde dog cykle godt.

Ad I 2. Elisabeth Christine Jochumsen har som Vidne forklaret, at hun en Gang i Januar eller Februar 1929 tog med 10-Toget fra Nykøbing F til Saxkøbing; hun sad ene paa et Sæde lige ved Døren, og da Toget satte sig i Gang, kom Tiltalte, hvem hun kender, ind og stillede sig ved Døren, vendt mod Vidnet, der saa, at hans Benklæder var aabne foran, og at hans Lem hang ud; han holdt en Avis op for sit Ansigt, formentlig for at aflede Mistanke fra de øvrige Passagerer; Vidnet vendte sig mod Vinduet for at undgaa at se ham; men han stod længe i denne Stilling. Efter Vidnets Mening var Tiltalte meget beruset, men kunde dog gaa og staa og klare sig ved egen Hjælp.

Ad I 3. Margit Johanne Elisabeth Nielsen har som Vidne forklaret, at hun den 28 Februar 1929 rejste med Aftentoget fra København til Saxkøbing; da Toget havde passeret Vordingborg, paa hvilket Tidspunkt hun sad yderst i Kupeen ud mod Gangen, kom Tiltalte, som hun kender, frem i Gangen og stillede sig med Front mod hende, han havde sit Lem ude af Benklæderne og foretog manipulerende Bevægelser med Haanden; han stod paa et Sted, hvor de andre Passagerer ikke kunde se ham. Da en Passager, der sad lige overfor hende i Kupeen, rejste sig og gik ud i Gangen, kom Tiltalte ind og satte sig lige overfor hende; han havde stadig sit Lem ude af Benklæderne. Da hun gik op i Toget i Orehoved, fulgte Tiltalte efter hende og satte sig overfor hende; hun skiftede 2 Gange Plads, men Tiltalte fulgte stadig med, indtil Købmand Schellenberg, der havde bemærket, at Tiltalte generede hende, jog ham bort. Vidnet anser Tiltalte for meget beruset ved den omhandlede Lejlighed, men han kunde dog klare sig selv. Hun anser det for udelukket, at Tiltalte skulde have indtaget de forskellige Stillinger rent tilfældigt uden at vide, at han havde sit Lem ude af Benklæderne.

Købmand Schellenberg mener ikke, at Tiltalte gjorde Indtryk af at være beruset; han var sikker i sin Gang og lugtede ikke af Spiritus, derimod saa han ud til at være seksuelt ophidset.

Dora Alvilda Klaumann har som Vidne forklaret, at hun den 28 Februar 1929 rejste med Aftentoget fra København til Nykøbing F. Paa Færgen fra Masnedø gik hun ned i 3 Klasses Restauration og satte sig paa en Bænk; lidt efter kom Tiltalte og anbragte sig ligeoverfor hende, han havde sit Lem fremme af Benklæderne. Han holdt en Avis i Haanden, som om han læste, men det var kun paa Skrømt, thi naar Vidnet vendte Ansigtet mod ham, løftede han Avisen, saa at hans Lem blev synligt, og foretog Manipulationer med den ene Haand.

Anna Marie Magdalene Lockewitz har som Vidne forklaret, at hun den samme Dag rejste med Aftentoget fra Roskilde til Stubbekøbing; paa Færgen fra Masnedø satte hun sig i 3 Klasses Restauration; hun blev da opmærksom paa Tiltalte, der havde sat sig overfor hende og en anden Dame, han havde sine Benklæder knappede op foran, saa at hans Lem var synligt. Hun anser det for ganske udelukket, at Tiltalte skulde have været uvidende om sin Opførsel; denne var tilsigtet uterlig.

Overfor disse Forklaringer har Tiltalte nægtet at have begaaet

noget ulovligt og hævdet, at hvis han har haft sine Benklæder aabne, saa at hans Lem har været synligt, er dette sket uden hans Vidende og Vilje. Han erindrer vel, at han en Gang i Sommeren 1928, nemlig 2 Pinsedag, har været til Sygekassefest i Lycks Skov i Frejlev; han drak ved den Lejlighed Øl sammen med Landpostbud Eriksen og Chauffør Rasmussen, men han vil ikke erindre at have set Anna Caroline Jensen eller at være cyklet efter hende.

Han husker ligeledes, at han en Gang i Februar 1929 rejste med Aftentoget fra København til Nykøbing F, han var da meget beruset, og ved ikke af, at han har haft sine Benklæder aabne og Lemmet ude.

Efter de afgivne Forklaringer maa det imidlertid anses bevist, at Tiltalte har gjort sig skyldig i de Forhold, han sigtes for, under de foran skildrede Omstændigheder, hvorved bemærkes, at han efter de afgivne Forklaringer ikke kan antages at have været mere beruset, end at han vidste, hvad han foretog sig.

ad I 4. Tjenestepige hos Gaardejer Jens Christensen, Tokkerup, Karen Gudrun Frederiksen har som Vidne forklaret, at hun Natten mellem den 5 og 6 Juni 1929, da det var begyndt at blive lyst, vaagnede ved, at nogen rørte ved hendes Ben eller Fødder under Dynen; hun saa da en Mandsperson sidde paa Gulvet ved Fodenden af Sengen med Hænderne under Dynen. Hun opfordrede ham til at gaa, ellers vilde hun kalde paa sin Husbond; han gik saa bort, men hun var blevet bange og sprang derfor ud af Vinduet og vækkede sin Husbond. Hun saa ikke Personens Ansigt, da han havde trukket sin Hat ned over Øjnene, men hun saa, at han var iført blaat Jakkesæt og graa blød Hat. Paa Forespørgsel, om han ikke lignede nogen Person, hun kendte, svarede hun, at han lignede meget Smed Jensens Søn Johannes (Tiltalte). Konfronteret med Tiltalte erklærede hun, at han meget lignede den Person, der var inde paa hendes Værelse, men hun turde ikke med Bestemthed sige, at han var Gerningsmanden. Landpolitibetjent Rasmussen har oplyst, at han havde haft Vagt ved Fugleskydningsfesten i Døllefjælde Skov den 5 Juni; Tiltalte var med til Festen, og han var iført blaat Tøj og graa blød Filthat. Tiltaltes Vej hjem fra Festpladsen fører forbi Jens Christensens Eiendom i Tokkerup.

ad II b. Gaardejer Jens Christensen har som Vidne forklaret, at han om Morgenen den 6 Juni ved 5-Tiden blev vækket af Tjenestepigen Gudrun Frederiksen, der bankede paa Sovekammervinduet og fortalte, at der havde været en Mandsperson inde paa hendes Værelse. Medens han talte med hende, hørte han Støj fra Stalden, og han gik derfor derover for at se, hvad der var paa Færde. I Hestestalden fandt han Vandtønden, der ellers har sin Plads i Grebningen væltet og liggende udenfor i Møddingshuset; ud for en rød Hoppe stod en Høtyv, som Dagen før havde staaet udenfor Staldbygningen, og den øverste Del af Skaftet viste sig at være tilsølet af Blod og Slim; da Hoppens Bør blødte, tilkaldte han straks Dyrlæge Kollat Hansen, der udstedte nedenstaaende Attest. Gaardejer Christensen og hans Hustru har overensstemmende forklaret, at Gudrun, endnu før Politiet kom til Stede, talte om, at Mandspersonen, der havde været inde paa hendes Værelse, havde Lighed

med Tiltalte, og at denne er godt kendt paa Gaarden og har været der før.

ad II a. Parcøllist Mads Peter Nielsen, Bregninge, har forklaret, at han Natten mellem den 5 og 6 Juni vaagnede ved, at en Ko brølede i Stalden; Klokken var da 2 à 3; Kl 5 stod han op og gik ned i Stalden for at fodre; han kunde mærke, at Koen var syg, idet den ikke vilde æde. Da han kom op i Grebningen, fandt han en Greb og en Kost liggende der, og 2 Vandspande, som ellers har deres Plads udenfor Stalden, var anbragt ved Siden af hinanden med Bunden i Vejret i Grebningen udfor Koens Baas; da Kosterkøft og Grebskøft kunde se ud til at have været indført i Køens Endetarm, tilkaldte han Dyrlæge Kollat Hansen, der udstedte følgende Attest: »Undertegnede blev den 6 d M tilkaldt til Parcøllist Jens Christensen, Tokkerup, og Parcøllist M P Nielsen, Bregninge, for at undersøge henholdsvis en Hoppe og en Ko, som de forskellige Ejere mente havde været udsat for Mishandling sidste Nat.

Ved Ankomsten fandt jeg Hoppen i stærkt lidende Tilstand, og de ydre Kønsorganer var hævede og Slimhinden blodig. I Stalden fandtes en Høtyv, hvis Skøft var oversmurt med Blod i ca 1 Alens Længde, og har aabenbart været brugt som Redskab.

Koen hos Parcøllist M P Nielsen vilde ikke æde, og ved Eftersyn af Køens Kønsorganer viste det sig, at Slimhinden var stærkt beskadiget og var Sæde for lange Rifter. I Stalden fandtes et Køstskøft, som var oversmurt med Blod, samt et Grebskøft, der var oversmurt med Køgødning, og dette sidste har sikkert været brugt til Bearbejdelse af Køens Endetarm.

Efter denne Undersøgelse kan jeg udtale, at Dyrene har været Genstand for grov Mishandling af en pervers Person.«

ad II c. Gaardejer Henrik Didriksen, Kettinge, har forklaret, at da han den 10 August 1929 om Morgenen ved 5-Tiden kom ud i Stalden, stod Døren fra Kostalden ud mod Møddingen aaben, og han fandt Staldgrebene og Kosten liggende i Grebningen. Hans 4 Kvier, — de eneste Dyr, der stod paa Stald, — syntes at være syge, og da han ved nærmere Undersøgelse af Redskaberne straks blev klar over, at den øverste Del af Skøftet havde været indført saavel i Bør som i Endetarm paa Kalvene, idet der var Blod, Slim og Gødning paa dem, tilkaldte han Dyrlæge Kollat Hansen, der udstedte saalydende Attest: »Den 10 ds Kl 5½ Morgen blev jeg af Gaardejer Henrik Didriksen, Kettinge, anmodet om snarest muligt at besigtige 4 Kalve, som en Gang i Løbet af Natten havde været Genstand for Vold.

Ved Ankomsten fandt jeg Kalvene i mere eller mindre lidende Tilstand. Den største af dem laa ude af Stand til at rejse sig, med stærkt udspilet Bagliv og stærke Trængninger. Den blev slagtet med det samme, og Obduktionen udviste, at der var foretaget en Perforation af Endetarmen med et stumpt Redskab. Tarmindholdet var trængt ud i Bughulen, saa der var opstaaet Bughindebetændelse.

De øvrige 3 Kalve saa nok noget syge ud, men jeg haabede, at de kunde overleve Beskadigelsen. Det blev dog nødvendigt at slagte en Kalv til om Aftenen; og det viste sig ogsaa, at den var perforeret i

Endetarmen.« Ved Politiets Undersøgelse af Gerningsstedet viste det sig, at der i Grebningen var anbragt noget grønt Græs og afrevne Brændenælder samt noget gammelt Strøhalm i Bunker ud for hver Kvie og ovenpaa dette var der udfor et Par af Kvierne anbragt en gammel Sæk, og det saa ud til, at Gerningsmanden havde ligget paa Knæ ovenpaa Sækken.

Tiltalte har vedblivende nægtet at have gjort sig skyldig i de under I 4 og II a—c omhandlede Forhold.

Om sin Færden den 5 Juni og Natten til den 6 s M har han forklaret, at han Grundlovsdagen var til Fest i Døllefjælde Skov; han var lidt beruset, men dog ikke mere, end at han vidste, hvad han foretog sig; han forlod Festpladsen ved 2-Tiden. Hans første Forklaring gik ud paa, at han var cykket lige til sit Hiem i Raagelunde, hvortil han vil være kommet ca 2½ om Morgenen; han havde valgt en Sti gennem Skoven, saa at han ikke var kommet forbi Parcellist Mads Peter Nielsens Ejendom i Bregninge. Efter at han var blevet foreholdt, at 2 Vidner den nævnte Morgen ved 3-Tiden havde set ham cykle ad Vejen fra Raagelunde i Retning mod Tokkerup, erkendte han dette og gav en højst usandsynlig Forklaring om, at han, da han var kommet tæt ved Raagelunde, var vendt om og var cykket mod Musse, idet det havde været hans Hensigt at se efter, om en ung Pige, der havde været ved Festen i Døllefjælde Skov, blev fulgt hjem; dette Formaal vil han dog atter have opgivet, førend han naaede Musse.

Angaaende sin Færden den 9 August har han først opgivet, at han den Dag havde været i Nysted og sviret der, hvorved han var blevet noget beruset; han cyklede ca Kl 12 fra Nysted lige hjem — forbi Kettinge — han mener at have været hjemme Kl 12¼, senest Kl 12½, og gik straks i Seng. Hans Slægtninge, der var gaaet til Ro ca Kl 12, har imidlertid ikke hørt ham komme hjem, og foreholdt, at hvis hans Opgivender er rigtige, maatte han have været hjemme, forinden de andre kan være faldet i Søvn, forklarede han, at han maaske var kørt senere fra Nysted.

Ved den af Gudrun Frederiksen afgivne Forklaring i Forbindelse med det om Tiltaltes Paaklædning og hans Færden den paagældende Nat oplyste i Forbindelse med hans vaklende Forklaringer skønnes der tilvejebragt efter Omstændighederne tilstrækkeligt Bevis for, at det er Tiltalte, der har været inde i hendes Værelse, og som har forøvet Dyremishandlingen paa Jens Christensens Gaard. Da Mishandlingerne de to andre Steder er udført nøjagtig paa samme Maade som hos Jens Christensen, og da Tiltalte efter sin egen Forklaring har været i Nærheden af de omhandlede Ejendomme, samt da det maa forekomme højst usandsynligt, at der paa Egnen skulde være to Personer, der paa samme Maade udfører perversé Dyremishandlinger, maa det antages, at Tiltalte ogsaa er skyldig i de to andre Forhold.

Tiltalte har været undergivet mental Observation af Kredslægen i Saxkøbing, der i en den 1 Oktober 1929 dateret Erklæring bl a har udtalt følgende: »Han synes at være saa forstandig, som man kan vente af en nogenlunde flink og dygtig Person i hans Alder og hans Livsstilling. Jeg har ikke fundet noget sært el forskruet ved hans Opførsel el

Tænkning el ved hans almindelige Livsførsel. Der er saaledes ikke Tegn til nogen Sindssygd, og intet tyder paa, at han forbigaaende skulde have gennemgaaet nogen saadan. Der foreligger intet Tegn til, at han skulde lide af Epilepsi (Ligfaldssygd).

Han har til Tider hengivet sig til overdreven Nydelse af Spiritus, væsenligst kun naar han har været sammen med andre. Man kan efter Forholdene ikke betegne ham som Dranker (Alkoholist). Den Mulighed kan ikke være udelukket, at visse højere Centrer (Hæmningscentre) i hans Hjerne i den senere Tid kan være blevet svækkede, saaledes at Beruselse nu hos ham lejlighedsvis kan antage den ejendommelige Form, der betegnes som »pathologisk Rus«. Denne ytrer sig som en ganske ubetvingelig Trang til at foretage højst besynderlige Handlinger, f Eks af forskruet (pervers) kønslig Art, altid med paafølgende fuldkommen Erindringsmangel. (Amnesti) overfor de under Beruselsen foretagne besynderlige Handlinger. Det kan vel tænkes, at de strafbare Handlinger (Exhibitionisme og en Slags sadistisk Sodomi), for hvilke Frederik Johannes Jensen er sat under Tiltale, kan være begaaede af ham i en saadan Tilstand af patologisk Rus. Noget sikkert ses dog ikke at kunne udtales herom paa Grundlag af de hidtil foreliggende Oplysninger og Undersøgelsesresultater.«

Retslægeraadet har under 29 s M udtalt: »at Fængslede ikke er aandssvag eller sindssyg. Paa Tidspunkterne for de ham paasigtede Lovovertrædelser har han sikkert været i høj Grad alkoholpaavirket, men uden at hans Rus med tilstrækkelig Sikkerhed kan antages at have været af patologisk Karakter. Kun naar han er paavirket af Alkohol, er han farlig for den offentlige Sikkerhed.«

Idet Tiltalte herefter maa anses fuldt tilregnelig, vil han for samtlige de omhandlede, af ham udviste Forhold være at anse efter Straffelovens § 185 og Lov Nr 152 af 17 Maj 1916 § 1 med en Straf, der under et vil kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

Nr 3/1930.

Rigsadvokaten

mod

Johannes Christian Klemmensen (Graae),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Vestre Landsrets Dom af 7 December 1929: Tiltalte Johannes Christian Klemmensen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og derunder til den for ham beskikkede Forsvarer ved Landsretten, Overretssagfører Ørum, i Salær 50 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Johannes Christian Klemmensen til Højesteretssagfører Graae 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Tiltalte Johannes Christian Klemmensen ved 3 jydsk Statsadvokators Anklageskrift af 16 November 1929 sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens §§ 166 og 174 for Forførelse af mindreaarig Plejedatter i Anledning af, at Tiltalte i December Maaned 1928 paa sin daværende Bopæl i Varde har forført sin Plejedatter, Hilda Emilie Fyhn, der er født den 8 April 1913, til Utugt, idet Tiltalte til nævnte Tid een Gang plejede legemlig Omgang med Pigen, der blev frugtsommelig som Følge af Samlejet.

Tiltalte, der er født den 12 Juni 1884 i Tyskland, men som i Aaret 1916 har erholdt dansk Indfødsret, er tidligere anset ved Viborg Overrets Dom af 18 August 1913 efter Straffelovens § 260 og § 261, sammenholdt med § 48, jfr midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og ved en af Retten for Esbjerg Købstad m v afsagt Dom af 23 December 1927 efter Motorlovens § 24, Stk 1 og 2, og § 4, Stk 1 og 2, med en Bøde til Statskassen paa 50 Kr.

Ved Kontrakt af 25 April 1925 mellem Plejehjemsforeningen for Ribe Amt og Tiltalte overtog denne Barnet Hilda Emilie Fyhn i Pleje mod et nærmere bestemt aarligt Vederlag til Udgangen af den Maaned, i hvilket Barnet konfirmeredes. Hilda var paa Grund af daarlige Forhold i hendes Hjem af vedkommende Forsørgelseskommune blevet overgivet til Plejehjemsforeningen, men Forældremagten over hende forblev hos Moderen, Ane Marie Jepsen, født Fyhn, der er Søster til Tiltaltes Hustru. Hilda er født udenfor Ægteskab, og som Barnefader er udlagt en Broder til Tiltalte. Efter at Hilda i April Maaned 1927 var blevet konfirmeret, forblev hun, der havde faaet Tilladelse til at kalde Tiltalte og dennes Hustru for Fader og Moder, i disses Hjem, uden at de derfor modtog noget Vederlag. En Nat i December Maaned 1928, da Tiltalte sov alene i hans og Hustrus fælles Soveværelse, idet Hustruen var fraværende, kom Hilda, der havde sit Soveværelse ved Siden af, uden nogen forudgaaende Opfordring fra Tiltaltes Side ind i hans Soveværelse og gik i Seng hos Tiltalte, der derefter plejede Samleje med hende uden Modstand fra hendes Side. Som Motiv til sin Handlemaade har Hilda, der først har forklaret, at Tiltalte om Natten kom ind i hendes Værelse og gik i Seng til hende, men som senere har indrømmet Urigtigheden af denne Forklaring, angivet, at hun var ængstelig for at ligge alene. Tiltalte har erkendt, at han ved Samlejet vidste, at Hilda endnu ikke var fyldt 16 Aar, samt at han, da hun gjorde

Tegn til at gaa i Seng til ham, burde have afvist hende, men har forklaret, at Fristelsen til at have Samleje med hende, efter at hun havde lagt sig i hans Seng, blev for stærk. Ved Samlejet, der er det eneste, som har fundet Sted mellem ham og Hilda, blev denne besvangret, og hun har den 27 September 1929 født et Barn, som var dødfødt. Om Hildas sædelige Vandel er intet ufordelagtigt oplyst; hun er betegnet som noget barnlig af Sind.

Medens Hildas Moder, fornævnte Ane Jepsen, til en Politi-Rapport af 2 Maj 1929 har begært Tiltalte straffet, har hun under 5 September s A underskrevet en Erklæring, hvori hun frafalder Tiltale. Den 10 s M har hun imidlertid til en Politirapport forklaret, at hun ikke erindrer Sammenhængen med denne Erklæring udover, at to hende ubekendte Mænd en Aften i hendes Hjem har søgt at bevæge hende til at underskrive Erklæringen, hvad hun ikke betvivlede at have gjort, men hun fastholdt nu sit Ønske om at faa Tiltalte straffet. Det er oplyst, at de ommeldte to Mænd, der henvendte sig til Ane Jepsen og formaaede hende til at underskrive Erklæringen om Frafald af Tiltale, er Bekendte af Tiltalte, der har handlet saaledes for at gøre ham en Vennetjeneste. Den 29 Oktober 1929 har Ane Jepsen inden Retten erklæret, at hun ikke ønsker Tiltalte straffet.

Efter det foranførte og særlig med Bemærkning, at Hilda, der som nævnt efter sin Konfirmation i April 1927 forblev i Tiltaltes Hjem, maa antages at have været betragtet som Plejebarn i Hjemmet ogsaa efter det kontraktmæssige Forholds Ophør, vil Tiltaltes overfor Pigen udviste Forhold være at henføre under Straffelovens §§ 166 og 174. Tiltalte vil herefter være at anse med en Straf, der i Medfør af midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 efter samtlige foreliggende Omstændigheder findes at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage. Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger som nedenfor bestemt.

Torsdag den 13 Februar.

Nr 60/1929. **Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring (Meyer)**

mod

Firmaet H J Simonsen & Co (Bache),

betræffende et af Appellanten fremsat Krav paa Refusion af et udbetalt Ulykkesforsikringsbeløb.

(Sagen behandlet skriftligt.)

Østre Landsrets Dom af 15 Januar 1929: De Sagsøgte, Firmaet H J Simonsen & Co, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne til de Sagsøgte med 150 Kr, der erlægges inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de for Højesteret forelagte yderligere Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring, til Indstævnte, Firmaet H J Simonsen & Co, med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 1 Juni 1926 skete der ved det sagsøgte Firma H J Simonsens & Co's Pakhus i Kvæsthusgade et Ulykkestilfælde, hvorved Kusk Carl Emil Petersen kom til Skade. Kusken skulde ved den paagældende Lejlighed der afhente 5 Sække Kaffe, der blev hejset ned fra Pakhusets Luge paa 4 Etage. Nedhejsningen skete paa den Maade, at Sækkene blev ompændt med et Tov, i hvilket de hang, men umiddelbart efter, at Sækkene var kommet ud af Lugen, gled en eller to af Sækkene ud af Tovløkken, styrtede ned og ramte Kusk Petersen. I Anledning af Ulykkestilfældet har Sagsøgerne, Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring, hos hvem Tilskadekomnes Arbejdsgiver havde tegnet lovpflichtig Ulykkesforsikring, udredet følgende Erstatningsbeløb til Tilskadekomne:

Invaliditetserstatning i Henhold til Ulykkesforsikringsloven..	1200 Kr
Dagpengeerstatning i Henhold til Ulykkesforsikringsloven for	
Tiden 30 September 1926—30 Juni 1927 a 6 Kr pr Dag.....	1644 —
Lægehonorarer	96 —

Ialt 2940 Kr

Forinden Tilskadekomne modtog denne Erstatning havde han, der ansaa de Sagsøgte for erstatningsansvarlige overfor ham i Anledning af Ulykken i Henhold til Ulykkesforsikringslovens § 4, rettet en Forespørgsel til Arbejdsforsikringsraadet, hvem han oplyste om de nærmere Omstændigheder ved Ulykken. Raadet svarede i Skrivelse af 20 Oktober 1927, at han efter deres Skøn ikke med Føje kunde rejse noget Erstatningskrav mod de Sagsøgte.

Sagsøgerne, der gør gældende, at Ulykken skyldes en Uagtsomhed fra de Folk, der var beskæftiget med Nedfiringen, at de Sagsøgte i Henhold til D.L. 3—19—2, maa være erstatningspligtige, og at Sagsøgerne maa have Regreskrav, uanset at Tilskadekomne har valgt at

erholde Erstatning i Henhold til Ulykkesforsikringsloven, har under nærværende Sag paastaet de Sagsøgte dømt til at betale det foranstaaende Beløb med nærmere angivne Renter.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet, idet de gør gældende, at efter Arbejderforsikringsraadets Afgørelse er Sagsøgerne afskaaret fra at kunne rejse noget Regressøgsmaal overfor dem. Iøvrigt bestrider de, at der foreligger nogen Uagtsomhed fra deres Folks Side.

Da Tilskadekomne efter Ulykkesforsikringslovens § 4 var afskaaret fra at faa Erstatning hos de Sagsøgte, efter at han havde modtaget Erstatning i Henhold til Loven, og Sagsøgerne ikke kan have noget andet og større Krav end Tilskadekomne, vil de Sagsøgte være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde betale de Sagsøgte med 150 Kr.

Nr 283/1929. Dansk Soignerings-, Toilet- & Sanitetsarbejder-Forbund (Henriques)

m o d

Frisørsvend **Axel A Hansen** (Harboe efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at betale en Bøde for Overtrædelse af Forbundets Love.

Østre Landsrets Dom af 12 Oktober 1929: Sagsøgte, Frisørsvend Axel A Hansen, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbund, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Overrettsagfører K Haack i Salær hos det offentlige 80 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Ved under de i Dommen beskrevne Omstændigheder at bringe §§ 14 og 15 i Forbundets Love til Anvendelse paa Indstævnte findes Appellanten paa uberettiget Maade at have begrænset hans Adgang til Erhverv. Herefter er Appellantens Krav ikke hjemlet ved de nævnte Bestemmelser i Lovene, og Dommen vil saaledes kunne stadfæstes. Appellanten vil derhos have at betale 200 Kroner i Salær til den for Indstævnte for Højesteret beskikkede Sagfører.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Harboe betaler Appellanten, Dansk Soigne-

rings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbund, 200 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Da Københavns Barber- og Frisørlav i Maj 1927 dekretede Lockout overfor Medlemmerne af Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbund, blev der af Forbundets Forretningsudvalg gennem Foreningsbladet »Ugens Spejl« for den 18 Maj 1927 udstedt Forbud mod, at Medlemmer af Forbundet gik i Arbejde hos eller kontraherede med nogen Mester i Barber- og Frisørfaget, der omfattedes af Konflikten. I Forbudet, der var hjemlet i Forbundslovenes § 14, k, fremhævedes det, at et Medlem, der begik Brud paa dette Forbud, efter Forbundslovenes § 15 var hjemfalden til en Bøde paa indtil 1500 Kr, alt efter Forretningsudvalgets Skøn.

Da Barber- og Frisørlavet den 19 Maj s A havde aflyst Lockouten, afholdtes der Natten mellem den 19 og 20 Maj af Forbundets Forretningsudvalg et Møde, paa hvilket der ligeledes i Medfør af Forbundslovenes § 14 blev truffet Beslutning om, at Forbundets Medlemmer stadig ikke maatte arbejde hos de af Konflikten berørte Mestre. Den herom trufne Beslutning, der blev offentliggjort i Foreningsbladet »Ugens Spejl« for den 25 Maj 1927 havde følgende Indhold: »Ingen af Forbundets Medlemmer maa fra afvigte 19 Maj arbejde hos eller kontrahere sig med nogen Mester i Barber- og Frisørfaget i Stor-København af hvad Art nævnes kan, uden forud at have indhentet Tilladelse dertil af — — —, da det maa forebygges, at Lavs-Mestrene erholder Arbejdskraft eller Hjælp paa anden Maade, før de har afsluttet Overenskomst med vort Forbund. Tilgang til København er lukket for Svende fra Provinsen.

Forsaavidt noget Medlem skulde begaa Brud paa nærværende Forbud og Paabud, er vedkommende hjemfaldet til Bøde efter Lovens § 15.«

Sagsøgte Frisørsvend Axel A Hansen, der da var Medlem af det sagsøgende Forbund, oprettede senere paa Aaret en selvstændig Barber- og Frisørforetning udenfor København og erholdt paa Begæring den 15 Januar 1928 Afgangsbevis fra Forbundet.

Efter at Hansen i ca eet Aar havde drevet selvstændig Forretning, maatte han ophøre hermed og kom tilbage til København, hvor han i Januar 1929 paatog sig Arbejde som Svend hos en Frisørmester paa Vesterbro.

Da Forbundets Ledelse kom til Kundskab herom, og da den paa-gældende Frisørmester efter Forbundets Formening omfattedes af den i København stadig verserende Konflikt, idømte Forretningsudvalget, under Paaberaabelse af, at Hansen herved havde handlet i Strid med de ham ifølge Forbundslovenes § 14 Stk a og b paa hvilende Pligter, ham en Bøde paa 1500 Kr. I Skrivelse af 29 Januar 1929 gav Forretningsudvalget Hansen Meddelelse om den trufne Beslutning og om, at Forbundet forlangte, at han uopholdelig skulde nedlægge Arbejdet i den konfliktberørte Virksomhed. Hansen svarede, at han ikke forstod, hvor-

før han var idømt Bøde, da hans Mester ikke var Medlem af nogen Forening. Men da Hansens Mester i Maj 1927 havde været Medlem af Frisørlauget i København og først senere havde udmeldt sig af Lauget, blev Hansen ved Skrivelse af 7 Februar s A gjort bekendt med, at Forretningsudvalget henholdt sig til den tagne Beslutning.

De fornævnte Bestemmelser i Forbundslovenes §§ 14 og 15 er saalydende:

»§ 14.

Medlemmerne hæfter indtil 5 Aar efter deres Medlemsskabs Ophør for efterfølgende Forpligtelser.

a) Under en Konflikt maa der ikke tages Arbejde hos Arbejdsgivere, der omfattes af Konflikten.

b) I intet Tilfælde maa der handles ukollegialt eller i Strid med Beslutninger, der er taget til Beskyttelse af Forbundets og dets Medlemmers Interesser.

k) Hvor Forbundets Forretningsudvalg finder det formaalstjenligt, kan det i alle Spørgsmaal vedrørende Arbejdsforhold, Konflikter, Overenskomstforhold og Indgaaelse af Kompagni- og Interessentskabsforhold udstede Forbud og give Paalæg, som Medlemmerne, Udtraadte eller Udslettede, er forpligtet til nøje at følge.

1) Udstedte Forbud og givne Paalæg betragtes som kommen til samtlige Forpligtigedes Kundskab, naar Meddelelsen har været udsendt gennem Cirkulære til Afdelingerne eller offentliggjort i Forbundets Organ — for Tiden »Ugens Spejl« — eller i »Social-Demokraten«.

§ 15.

Naar Medlemmer samt Udtraadte eller Udslettede begaar Brud paa § 14 eller ikke retter sig efter givne Paalæg og udstedte Forbud eller misligholder en af Lovens øvrige Paragraffer, kan Forretningsudvalget idømme dem Bøder paa indtil 1500 Kr.

Forsaavidt et Medlem, der er idømt en Bøde, fortsætter det lovstridige Forhold, kan Forretningsudvalget idømme Vedkommende en ny Bøde, og dette kan gentage sig, indtil Vedkommende ophører med det lovstridige Forhold.

Da Hansen ikke betalte Bøden, blev han i Medfør af Forbundets Løve og Vedtægter af den i Lovene omhandlede »Kollegadomstol« ved Kendelse af 29 Maj 1929, der opretholdt den af Forretningsudvalget i Medfør af § 15 trufne Afgørelse, anset med den for det foreliggende Tilfælde fastsatte højeste Bøde 1500 Kr, der skulde betales til Forbundet senest den 15 Juli 1929.

Da denne Bøde ikke er betalt, har Forbundet, som Sagsøger under denne Sag, paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale det fornævnte Bødebeløb med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 5 August 1929.

Forbundet har til Støtte for dets Paastand anført, at Hansen, da han til det Tidspunkt, de fornævnte Paabud og Forbud blev udstedt, var Medlem af Forbundet, og som Følge heraf i et Tidsrum af 5 Aar efter hans Udtrædelse af Forbundet er undergivet Forbundets Løve og de i Henhold til disse udstedte Paabud, ved i Januar 1929 at have taget

Arbejde hos den fornævnte Frisørmester, der omfattes af Konflikten, har begaaet Brud paa Bestemmelserne i Lovenes § 14 Stk a) og b), og at han derfor maa være pligtig at betale den indtalte Bøde.

Sagsøgte, hvem der er meddelt fri Proces, har principalt paastaet sig frifundet, subsidiært paastaet Bøden nedsat til et ganske ringe Beløb.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand gør han gældende, at han, der allerede i Januar 1928 er udtraadt af Forbundet, ikke vedblivende i 5 Aar efter sin Udtrædelse kan være hindret i at søge Arbejde hos en Mester, der ikke længere er Medlem af Barber-Lauget. Sagsøgte paa-beraaber sig herved dels Bestemmelserne i §§ 36—38 i Aftaleloven af 8 Maj 1917 dels og særlig Bestemmelsen i § 1 i Lov Nr 70 af 27 Marts 1929 om Værn for Erhvervs- og Arbejdsfriheden, i hvilken sidste Bestemmelse det udtales, at kollektive Aftaler, som paa uberettiget Maade begrænser den enkeltes frie Adgang til Erhverv eller Arbejde, ikke kan tillægges Retsvirkning ved Domstolene.

Som det fremgaar af Bestemmelserne i Lovenes §§ 14 og 15 gøres det bl a udtraadte Medlemmer til Pligt under et Bødeansvar af indtil 1500 Kr i hvert enkelt Overtrædelsestilfælde i fulde 5 Aar efter Udtrædelsen at efterkomme ethvert af Forretningsudvalget udstedt Forbud under Konfliktsforhold.

Der findes nu at maatte gives Sagsøgte Medhold i, at disse Bestemmelser paa uberettiget Maade begrænser hans Adgang til frit at søge sit Erhverv, hvorfor Sagsøgte i Medfør af den fornævnte Bestemmelse i § 1 i Loven af 27 Marts 1929 ikke kan anses pligtig at efterkomme de omhandlede i Maj Maaned 1927 af Forretningsudvalget for det sagsøgende Forbund udstedte Paabud og Forbud, ligesom den af Kollegadomstolene afsagte Kendelse maa være uforbindende for ham.

Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

Der vil være at tillægge Overretssagfører K Haack, der har været beskikket som Sagfører for Sagsøgte, i Salær hos det offentlige 80 Kr.

Fredag den 14 Februar.

Nr 264/1929. Overretssagfører **Henrik Stæhr** og Direktør i Sparekassen for København og Omegn **Winkel Smith** som executores testamenti i Boet efter afdøde Enkefru **Emilie Marie Vilhelmine Haureberg**, født Henningsen (Gelting)

mod

Statsungdomshjemmet »**Prøven**« (d kst Kammeradvokat) og Foreningen »**Fængselshjælpen**« (Bang),

betræffende Spørgsmaalet om Berettigelsen til et Legat.

Østre Landsrets Dom af 19 September 1929: De Sagsøgte, Overretssagfører Henrik Stæhr og Direktør i Sparekassen for Køben-

havn og Omegn Winkel Smith som executores testamenti i Boet efter afdøde Enkefru Emilie Marie Vilhelmine Haureberg, født Henningsen, og Intervenienten, Foreningen »Fængselshjælpen«, bør anerkende Sagsøgerne, Statsungdomshjemmet »Prøven«s Berettigelse til det i det af fhv Urtekræmmer Peter Kruse Haureberg og Hustru Emilie Marie Vilhelmine Haureberg, født Henningsen, den 24 Oktober 1912 oprettede Testamentes § 3 Litr C Nr 18, jfr Codicil af 27 Juli 1917 Post 8, omhandlede Legat. De Sagsøgte og Intervenienten betaler een for begge og begge for een det Stempelpapir, der skulde være brugt, og de Retsgebyrer, der skulde være betalt, hvis Sagen ikke for Sagsøgernes Vedkommende havde været afgiftsfri, samt i Salær til den konstituerede Kammeradvokat 300 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse at regne under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Da Opdragelsesanstalten i Rødovre efter den i 1923 skete Overdragelse ikke længere tilhører Foreningen »Fængselshjælpen«, men Staten, og drives af denne, kan den testamentariske Bestemmelse ikke opfyldes efter sin Ordlyd. Efter Bestemmelsens Indhold og dens Sammenhæng med de tilsvarende Dispositioner om Legater til Fordel for andre velgørende private Institutioner maa det antages, at Bestemmelsen har haft til Forudsætning, at den omhandlede Opdragelsesanstalt drives som en privat velgørende Institution. Denne Forudsætning bortfaldt ved Anstaltens Overdragelse til Staten, og det kan ikke heri gøre nogen Forandring, at Socialministeriet har udtalt, at man, saafremt Legatet tilfalder Statsungdomshjemmet »Prøven«, er sindet at meddele Konfirmation paa en Fundats for Legatet, hvorefter Kapitalen stedse bevares og Renterne paa nærmere angivet Maade kommer Elever til Gode. Herefter, og idet det af de i Dommen anførte Grunde tiltrædes, at den af Foreningen »Fængselshjælpen« nedlagte Paastand ikke er taget til Følge, vil Appellanterne i det hele være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes de Indstævnte at burde betale til Appellanterne hver med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanterne, Overretssagfører Henrik Stæhr og Direktør i Sparekassen for København og Omegn Winkel Smith som executores testamenti i Boet efter afdøde Enkefru Emilie Marie Vilhelmine Haureberg, født Henningsen, bør for Tiltale af de Indstævnte, Statsungdomshjemmet »Prøven« og Foreningen »Fængselshjælpen«, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler hver af

de Indstævnte til Appellanterne med 400 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag har Sagsøgerne, Statsungdomshjemmet »Prøven«, der har givet Møde ved den kst Kammeradvokat, overfor de Sagsøgte, Overretssagfører Henrik Stæhr og Direktør i Sparekassen for København og Omegn Winkel Smith som executores testamenti i Boet efter afdøde Enkefru Emilie Marie Vilhelmine Haureberg, født Henningsen, nedlagt Paastand paa, at de tilpligtes paa ovennævnte Dødsbos Vegne at anerkende Sagsøgernes Berettigelse til det i det af fhv Urtekræmmer Peter Kruse Haureberg og Hustru Emilie Marie Vilhelmine Haureberg, iødt Henningsen, den 24 Oktober 1912 oprettede Testamentes § 3 Litr C Nr 18, jfr Codicil af 27 Juli 1917 Post 8, omhandlede Legat.

De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet.

Foreningen »Fængselshjælpen« har givet Møde i Sagen som Intervenient og nedlagt Paastand paa, at Sagsøgerne kendes uberettigede til det i det af fhv Urtekræmmer Peter Kruse Haureberg og Hustru Emilie Marie Vilhelmine Haureberg, f Henningsen, den 24 Oktober 1912 oprettede Testamente § 3 Litr C Nr 18, jfr Codicil af 27 Juli 1917 Post 8, omhandlede Legat, og at de Sagsøgte tilpligtes paa ovennævnte Dødsbos Vegne at anerkende, at Foreningen »Fængselshjælpen« er berettiget til det omhandlede Legat til Fordel for Foreningens Optagelses- og lagttagelseshjem »Stengaarden« i Buddinge.

De Sagsøgte har ogsaa overfor Intervenienten nedlagt Paastand om Frifindelse.

Sagens nærmere Omstændigheder er følgende:

Ved et den 24 Oktober 1912 oprettet Testamente bestemte ihv Urtekræmmer Peter Kruse Haureberg og hans Hustru Emilie Marie Vilhelmine, født Henningsen, i § 3 Litr c, at der efter den Længstlevendes Død skulde udbetales en Række Legater, deriblandt under Nr 18 »Til Fængselshjælpens Opdragelsesanstalt i Rødovre 5000 Kr«, hvilket Beløb ved Post 8 i Codicil af 27 Juli 1917 forhøjedes til 10 000 Kr.

Den i de fornævnte testamentariske Dispositioner ommeldte Opdragelsesanstalt i Rødovre blev oprettet i Aaret 1908 paa Initiativ af Foreningen »Fængselshjælpen« og fik Navnet »Prøven«. Til Anstaltens Oprettelse og Indretning blev der af Statskassen ydet et Tilskud, stort 125 000 Kr, medens Foreningens eget Tilskud ved Starten beløb sig til 62 298 Kr 12 Øre. Under 23 Juli 1909 blev Anstalten i Henhold til § 27 i den da gældende Lov Nr 72 af 14 April 1905 om Behandling af forbryderske og forsømte Børn og unge Personer anerkendt som Opdragelsesanstalt for særlig vanskelige Børn. I Anstaltens foreløbige Reglement af 19 Maj 1908 og det almindelige Reglement af 29 Februar 1912 hedder det:

Skolehjemmet optager unge Mænd i Alderen fra 14 til 18 Aar, som ere:

- a. betinget benaadede, eller
- b. betinget domfældte, eller
- c. fritagne for Tiltale for en begaaet Lovovertrædelse, eller
- d. sædeligt fordærvede eller udsatte for sædelig Fordærvelse uden at have begaaet nogen Lovovertrædelse.

Af de under a, b og c nævnte Personer optages fortrinsvis saadanne, som er undergivne Fængselshjælpens Tilsyn, og som ikke tidligere har været straffede.

Efter den stedfundne Statanerkendelse har Anstaltens Belægning stedse i ganske overvejende Grad bestaaet af Elever, der var undergivne Værgeraadsforsorg, og for disse Elever er der i Henhold til fornævnte Lovs § 46 af Statskassen blevet betalt Plejpenge og Opklædningsgodtgørelse, samt Udstyr ved deres Udskrivning fra Anstalten. Der er derhos af Statskassen i Finansaarene 1910/11—1921/22 ydet betydelige aarlige Tilskud til Anstaltens Drift. Paa Tillægsbevillingsloven for Finansaaret 1922/23 fik Undervisningsministeriet Bemyndigelse til at erhverve og overtage Anstalten samt til at afholde de med Erhvervelsen forbundne Udgifter, og Ministeriet modtog i Henhold til denne Bemyndigelse i 1923 det af Foreningen »Fængselshjælpen« fremsatte Tilbud om at overdrage til Staten Anstalten med hele dens Jordtilliggende, Bygninger, Besætning samt løst og fast Inventar mod, at Staten overtog de i Ejendommen indestaende Prioriteter. Anstalten har derefter været drevet som Statsopdragelsesanstalt.

Fhv Urtekræmmer P. Haureberg døde i 1917, og efter at ogsaa Enkefru Haureberg den 26 Januar 1929 er afgaaet ved Døden, har de Sagsøgte som executores testamenti i Boet efter Enkefru Haureberg overfor Sundhedsministeriet udtalt som deres Opfattelse, at Testamentets Bestemmelse maa forstaas saaledes, at det under nærværende Sag omhandlede Legat, efter at »Prøven« er overgaaet til Staten og saaledes ikke længere tilhører Foreningen »Fængselshjælpen«, ikke kan udbetales til »Prøven« eller denne Anstalts nuværende Ejer, men maa indgaa i Boets Masse.

Til Støtte for deres Paastand har Sagsøgerne anført, at »Prøven«s Overgang til Staten ikke har bevirket nogen væsentlig Forandring i Henseende til dens Opgaver eller den Kreds af Personer, som den tager sig af, ligesom der heller ingen væsentlig Forandring er sket i det økonomiske Grundlag for »Prøven«s Virksomhed. I førstnævnte Henseende har Sagsøgerne oplyst, at der i Tidsrummet fra 1 Januar 1923 til 13 Juni 1929 af Værgeraadsinstitutionen er anbragt 177 Elever paa »Prøven«, medens der af Foreningen »Fængselshjælpen« er anbragt 11 Elever, men ogsaa forinden »Prøven« overgik til Staten, var Forholdet det, at den langt overvejende Del af Eleverne paa »Prøven« var anbragt af Værgeraadsinstitutionen. I Tidsrummet 1 Januar 1909—1 April 1923 var der nemlig af Værgeraadsinstitutionen anbragt 278 Elever og af Foreningen »Fængselshjælpen« kun 47. Antallet af Elever anbragte af nævnte Forening efter 1 Januar 1923 har ikke været væsentlig mindre end i visse Perioder før 1923, og der er ikke i noget Tilfælde nægtet Foreningen Tilladelse til Optagelse af en Elev, som den ønskede anbragt paa »Prøven«. Anstaltens Formaal er derhos i Henhold til dens Vedtægt af

28 Marts 1924 ganske det samme som tidligere. Saavel før som efter Anstaltens Overgang til Staten har det langt overvejende Antal af de af Værgeraadsinstitutionen anbragte Elever været saadanne, der har været fritaget for Tiltale i Medfør af midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 15. Der er heller ikke sket nogen væsenlig Forandring i det økonomiske Grundlag for Anstaltens Virksomhed, idet den ogsaa i den Periode, da den ejedes af Foreningen »Fængselshjælpen«, var fuldstændig økonomisk afhængig af Staten. Tilskudene fra andre end Staten udgjorde kun ganske ubetydelige Beløb, saaledes i 1919/20 876 Kr 11 Øre, i 1920/21 620 Kr, i 1921/22 625 Kr og i 1922/23 545 Kr. Anstaltens Driftsunderskud er blevet dækket ved Statstilskud. Sagsøgerne har derhos fremhævet, at Staten som saadan er ganske uinteresseret i Sagens Udfald, idet det er en Selvfølge, at Legatet, saafremt det tilkendes »Prøven«, vil blive anvendt til Formaal, hvortil Udgifterne ikke kunde afholdes af Statsmidler, saaledes at Legatet aldrig vil kunne benyttes til at formindske Statens Udgifter til Anstalten. Der findes ved flere private Ungdomshjem Legater, der stedse anvendes til særlige Formaal til Elevernes Bedste, f Eks til Hjælp til Ferierejser for flinke Elever eller til udgaede Elever til videre Uddannelse, til Beklædning eller til Understøttelse, hvis de kommer i Vanskeligheder, derimod ikke til delvis Dækning af Hjemmenes Driftsudgifter. Formaalet med at oprette et Legat til Fordel for »Prøven« har formentlig netop været at yde Elever paa denne Anstalt en særlig Hjælp i Tilfælde, hvor de kunde trænge til en saadan. Sagsøgerne har herefter gjort gældende, at naar den i Testamentet udtrykkelig nævnte Institution stedse bestaar med uforandret Formaal og Virke-maade samt uforandret økonomisk Basis, haves der ingen Hjemmel til at erklære Legatet for bortfaldet eller til at overføre det til en anden under Foreningen »Fængselshjælpen« hørende Institution, in casu Optagelses- og Iagttagelseshjemmet »Stengaarden«, der ikke er en Opdragelsesanstalt, og hvis Formaal er et ganske andet. Medens Opholdet for Elever paa »Prøven« er langvarigt — for Personer under Værgeraadsinstitutionen mindst 2 Aar — er Opholdet for Elever paa »Stengaarden« i Almindelighed ret kortvarigt og afløses i betydelig Udstrækning af et Ophold paa en af Opdragelsesanstalterne, hvorfor der ikke for »Stengaarden«s Vedkommende er samme Trang til et Legat af den heromhandlede Art.

De Sagsøgte har til Støtte for deres Friindelsespaastand anført, at da den Opdragelsesanstalt i Rødovre, som Foreningen »Fængselshjælpen« ved Testamentets Oprettelse ejede, i 1923 er overdraget til Staten, og Foreningen ikke længere ejer nogen Opdragelsesanstalt i Rødovre, er Oplydelsen af Testatorernes Vilje paa dette Punkt blevet umulig, og Legatet maa derfor bortfalde. Intet af de i Testamentet stiftede Legater til velgørende og lignende Formaal er givet til nogen Institution tilhørende Stat eller Kommune, og det maa antages at have været Testatorernes Vilje, at de ikke ønskede at stifte noget Legat, der skulde tilfalde en offentlig Institution. De foreliggende Oplysninger om »Prøven«s økonomiske Forhold og Tilskudene fra Staten maa være uden Betydning, navnlig ogsaa under Hensyn til, at de maa antages

at have været Testatorerne ganske ubekendte. Der vil heller ikke kunne blive Spørgsmaal om at overføre Legatet til Foreningen »Fængselshjælpen« som saadan eller til det fornævnte Forening tilhørende Optagelses- og lagttagelseshjem i Buddinge, da Legatet ikke er tillagt Foreningen til dennes almindelige Virksomhed, men til den bestemte Opdragelsesanstalt, som Foreningen paa Testamentets Oprettelsestid ejede i Rødovre.

Intervenienten har til Støtte for sin Paastand anført, at det maa antages at have været Testatorernes Ønske at oprette Legater til Fordel for private Institutioner, og at de specielt for det heromhandlede Legats Vedkommende har lagt Vægt paa, at den paagældende Opdragelsesanstalt ejedes og lededes af Foreningen »Fængselshjælpen«, idet Ledelsen afgav Garanti for, at Legatet blev anvendt i Overensstemmelse med det af Testatorerne tilsigtede Formaal. Efter at Anstalten er overgaaet i Statens Eje, har Ledelsen imidlertid skiftet fuldstændig Karakter. Naar det antages, at det har været en Forudsætning for Testatorernes Stiftelse af Legatet, at Anstalten tilhørte Foreningen »Fængselshjælpen«, og at det derfor ikke kan tilfalde »Prøven«, opstaar Spørgsmaalet om, hvorledes der da vil være at forholde med Legatet. Det vilde være ganske urimeligt, om et Legat, der er bestemt til at tjene et vist Formaal, skulde bortfalde, saalænge der staar en Mulighed aaben for, at det — omend ad en nogen anden Vej end i Testamentet paatænkt — kan anvendes til Fremme af det paagældende Formaal. Herefter maa Legatet tilfalde enten Foreningen »Fængselshjælpen« som saadan eller en anden under denne Forening hørende Anstalt. Da Testatorerne ikke har tillagt Foreningen selv Legatet til Fremme af dens almindelige Formaal, synes det naturligt at tillægge en anden under Foreningen hørende Institution, der har et lignende Formaal som »Prøven«, Legatet. Dette gælder Foreningens Optagelses- og lagttagelseshjem »Stengaarden« i Buddinge, der blev oprettet i 1907 og under 18 Maj 1923 af Undervisningsministeriet er anerkendt som Optagelses- og lagttagelseshjem for Drengene i Alderen fra 14—21 Aar. En Del af de Elever, der er anbragte paa det nævnte Hjem, overføres vel senere til en Opdragelsesanstalt, men i det langt overvejende Antal Tilfælde har det vist sig, at Opholdet paa Hjemmet har været tilstrækkeligt opdragende, saa at Eleverne har kunnet udsendes enten i Lære, Plads eller Hyre. Hjemmets Formaal er for saa vidt ganske det samme som »Prøven«, som det er bestemt til Anbringelse af unge Personer, der er kommet i Konflikt med Straffeloven. Ganske vist har Foreningen »Fængselshjælpen« Adgang til at faa sine Klienter anbragt paa »Prøven«, men nogen Ret hertil, endsige en Fortrinsret, har Foreningen ikke. Der er saaledes ved Statens Overtagelse af »Prøven« sket en væsenlig Forandring af dens Virksomhed, idet den forinden Overtagelsen altid fortrinsvis har været forbeholdt Foreningen »Fængselshjælpen«s Klienter, medens de af Værgeraadsinstitutionen antagne Personer kun er blevet optaget, fordi der har været rigelig Plads. Intervenienten har i Henhold til det saaledes anførte gjort gældende, at man ved at tillægge »Stengaarden« Legatet i saa høj Grad, som det er muligt, nærmer sig Testatorernes Ønske.

Foreløbig bemærkes, at Legatet ikke kan anses for bortfaldet som Følge af, at »Prøven« er overgaaet i Statens Eje. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Legatet herefter bør tilfalde »Prøven« eller det Foreningen »Fængselshjælpen« tilhørende Optagelses- og Iagttagelseshjem »Stengaarden« i Buddinge, bemærkes, at Retten finder at maatte lægge afgørende Vægt paa, at Testatorerne ikke har tillagt nævnte Forening som saadan Legatet, ejheller de Foreningen tilhørende Institutioner i eller ved København, der havde til Formaal Opdragelse af Børn og unge Personer — Optagelses- og Iagttagelseshjemmet »Stengaarden« var jo forlængst traadt i Virksomhed, da de testamentariske Dispositioner blev oprettet — men derimod udtrykkelig er tillagt en enkelt bestemt Institution af den omhandlede Art, nemlig Opdragelsesanstalten i Rødovre. Da denne Institution stadigt er bestaaende, vilde der kunne blive Tale om at frakende samme Legatet, saafremt der enten senere var sket en væsenlig Forandring i Henseende til dens Opgaver og Virkemaade, eller det maatte antages at have været en afgørende Forudsætning for Testatorernes Disposition til Fordel for Institutionen, at den vedblivende var i Foreningen »Fængselshjælpen«s Eje og under dens Ledelse eller dog, at den ikke var overgaaet til Staten. Efter det under Sagen oplyste kan det imidlertid ikke statures, at der er sket nogen væsenlig Forandring i Henseende til »Prøven«s Opgaver og Virkemaade, efter at den er overgaaet i Statens Eje; det maa tværtimod antages, at dens Virksomhed praktisk talt ikke er undergaaet nogen som helst Ændring som Følge af dens Overgang fra privat til offentlig Eje. Det er derhos vel af de Sagsøgte og Intervenienten gjort gældende, at forskellige Omstændigheder tyde paa, at Testator, fhv Urtekræmmer P Haureberg har lagt afgørende Vægt paa, at de af ham oprettede Legater ikke tilfaldt Institutioner, der var i offentlig Eje, og at særlig det heromhandlede Legat tilfaldt en Institution, der hørte under Foreningen »Fængselshjælpen«, men det fra deres Side til Bestyrkelse heraf anførte skønnes ikke at være af væsenlig Betydning, og den anførte Indvending mod, at Legatet tillægges »Prøven« taber derhos sin Vægt, efter at der under Domsforhandlingen af den kst Kammeradvokat paa Statens Vegne er afgivet en udtrykkelig Erklæring om, at Legater, hvis det tilfalder »Prøven«, vil blive anvendt til Formaal, hvortil Udgifterne ikke kunde afholdes af Statsmidler, saaledes at Legatet aldrig vil kunne benyttes til at formindske Statens Udgifter til Opdragelsesanstalten. Legatet vil saaledes i nøje Overensstemmelse med Testatorernes formentlige Hensigt udelukkende komme Eleverne paa den i Testamentet og Codicillen udtrykkelig nævnte Anstalt til Gode. Den af Sagsøgerne nedlagte Paastand vil herefter være at tage til Følge. De Sagsøgte og Intervenienter vil have in solidum at udrede Sagens Omkostninger efter Reglerne for offentlige Sager, derunder i Salær til den kst Kammeradvokat 300 Kr.

Nr 271/1929. Aktieselskabet Dampskibsselskabet **Orion**
(E Bülow)

mod

Kaptajn **E Mogens Holm** (Fich),

betræffende Erstatning for uberettiget Afskedigelse.

Sø- og Handelsrettens Dom af 24 September 1929: De Sagsøgte, A/S Dampskibsselskabet »Orion«, bør inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til Sagsøgeren, Kaptajn E Mogens Holm, betale 2366 Kr 83 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra den 12 Juli 1929, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

For Højesteret har Appellanten ikke gentaget den subsidiære Paastand. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Dampskibsselskabet »Orion«, til Indstævnte, Kaptajn E Mogens Holm, med 400 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgeren, Kaptajn E Mogens Holm, blev den 21 Januar 1928 ansat som Fører af det de Sagsøgte, A/S Dampskibsselskabet »Orion« tilhørende S/S »Vega« for en fast maanedlig Hyre af 700 Kr samt Kaplak 3 pCt af Skibets Nettoudbytte. Ved Skrivelse af 24 November 1928 opsagde de Sagsøgte ham med 3 Maaneders Varsel fra den 1 December s A. Skibet ankom den 14 Maj 1929 til Odense med en Last Oliekager, der var indtaget i Marseille, og hvoraf en Del blev lossat i Odense. Kaptajn Holm blev ikke afløst i Odense, som var den første danske Havn, Skibet anløb efter Udløbet af de 3 Maaneders Varsel, og han førte derfor Skibet videre til de andre Havne, hvori der skulde losses, nemlig Nykøbing F, Helsingborg, Malmø og Sølvborg. I sidstnævnte Havn var Skibet udlossat den 27 Maj. Ved Skrivelse af 21 s M havde de Sagsøgte meddelt Kaptajnen, at Skibet var solgt og skulde afleveres til Køberen i Sølvborg efter forudgaaende Besig-

tigelse. Efter endt Besigtigelse lod de Sagsøgte Kaptajnen fratræde den 3 Juni, men der er kun betalt ham Hyre til den 30 Maj.

Sagsøgeren har nu under denne Sag gjort gældende, at den ham meddelte Opsigelse maa betragtes som bortfaldet, fordi de Sagsøgte i Stedet for at lade ham fratræde i den første danske Havn, som Skibet efter den 1 Marts 1929 har anløbet for at losse — uden noget Forbehold har ladet ham fortsætte, til Skibet blev solgt. Han har derfor paastaet de Sagsøgte dømt til at betale ham 3 Maaneders Hyre, beregnet efter Sømandslovens § 8 som dobbelt Styrmandshyre eller 800 Kr maanedlig, altsaa 2400 Kr, foruden Hyre for 4 Dage til Fratrædelsen 101 Kr 33 Øre, tilsammen 2501 Kr 33 Øre, dog med Fradrag af 134 Kr 50 Øre, som han skylder de Sagsøgte, altsaa ialt 2366 Kr 83 Øre, med Renter 5 pCt aarlig fra Sagens Anlæg, den 12 Juli 1929, til Betaling sker.

De Sagsøgte har principalt paastaet sig frifundet, subsidiært frifundet mod Betaling af 966 Kr 83 Øre.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand gør de Sagsøgte gældende, at Sagsøgeren ikke efter Sømandslovens § 2 har haft Ret til at fratræde i Odense. For at en Skibsfører, der er opsagt med 3 Maaneders Varsel i Henhold til denne Bestemmelse, skal kunne fratræde, kræves nemlig ikke blot, at Skibet, efter at de 3 Maaneder er udløbet, kommer til dansk Havn for at losse eller laste, men, saafremt det er en Lossehavn, tillige, at fuldstændig Udlosning finder Sted her. Dette skal følge af Paragraffens 2 Stykke, hvorefter Skibsføreren, saafremt Losning skal finde Sted, ikke maa fratræde, før Losningen er endt. Ved »Losningen« maa nemlig forstaaes Losningen af hele den Ladning, som Føreren har indtaget, og som han har Ansvaret for. Vil man herimod indvende, at det efter denne Forstaaelse vil kunne blive urimelig vanskeligt for Føreren at faa Tjenesteforholdet afbrudt, maa der henvises til 2 Punktum af Paragraffens 1 Stk, hvorefter han kan fratræde ogsaa i udenlandsk Havn, naar han har været i Tjenesten ombord i halvandet Aar, saaledes at en passende Begrænsning herved er givet. Betingelserne for Fratræden i Henhold til den givne Opsigelse har altsaa overhovedet ikke foreligget, og da Sagsøgeren er blevet afskediget i svensk Havn, har han efter Sømandslovens § 3 Krav paa Erstatning for det Tab, han derved har lidt, dog som han skal stilles, som om hans Fratræden havde fundet Sted i dansk Havn. Herefter har han Krav paa fri Hjemrejse, som han ogsaa har faaet, samt de som Hyre paastaaede Kr 101,33, men herimod gøres hans Skyld til de Sagsøgte, Kr 135,50, gældende til Modregning.

De Sagsøgte har videre anført, at Sagsøgeren af den mellem Parterne saavel før som efter Opsigelsen førte Korrespondance maatte være ganske klar over, at de Sagsøgte var meget misfornøjede med hans Tjeneste og ubetinget vilde skille sig af med ham, og at han derfor ikke har haft nogen som helst Grund til at tro, at Opsigelsen skulde betragtes som bortfaldet, fordi han ikke blev afløst i Odense. Men for det Tilfælde, at Opsigelsen af 24 November alligevel maa anses som bortfaldet, har de Sagsøgte dernæst henvist til, at de den 8 April 1929 har telegraferet til Sagsøgeren til Port St Louis: »Given notice crew officers according to agreement«, hvilket Sagsøgeren har anerkendt ved Telegram og Skrivelse af 9 April. Under den nævnte Forudsætning maa

nemlig en Ordre til at opsigse Skibets Mandskab og Officerer betragtes som omfattende Kaptajnen selv. I dette Tilfælde vil der tilkomme Kaptajnen Hyre a 800 Kr pr Maaned fra den 3 Juni 1929 til den 8 Juli s A eller 1000 Kr foruden de ovennævnte Kr 101,33, altsaa Kr 1101,33. Naar herfra trækkes de Sagsøgtes Modkrav, Kr 134,50, udkommer Beløbet i de Sagsøgtes subsidiære Paastand, Kr 966,83.

Overfor de Sagsøgtes subsidiære Paastand gør Sagsøgeren gældende, at den telegrafiske Ordre til at opsigse »crew officers« ikke kan forstaaes som indbefattende Kaptajnen. Hvis dette var Mening, maatte der være tilføjet Ordet »master«. Men iøvrigt var Opsigelsen af 24 November slet ikke bortfaldet den 9 April. Den bortfaldt først den 14 Maj, da det viste sig, at Sagsøgeren ikke blev afløst i Odense, og Telegrammet er derfor i al Fald uden Betydning for Sagsøgerens Vedkommende.

Bestemmelserne i Sømandslovens § 2 findes at maatte forstaaes saaledes, at Skibsførerens Fratræden, naar Betingelserne herfor iøvrigt er tilstede, kan ske i dansk Havn, som Skibet anløber for at losse uden Hensyn til, om fuldstændig Udlosning finder Sted her eller ikke, og Bestemmelsen i 2 Stk maa antages at sigte alene til den Losning, som skal finde Sted i den paagældende Havn. Ellers vilde den naturlige Forstaaelse af Hovedbestemmelsen i Paragraffens 1 Stk blive helt forrykket ved den i 2 Stk tilføjede Bestemmelse, hvad der ikke kan antages at have været Mening.

Herefter burde de Sagsøgte, naar de vilde fastholde Opsigelsen, have ladet Sagsøgeren afløse i Odense, og da dette ikke er sket, maa Opsigelsen af 24 November betragtes som bortfaldet.

Hvad dernæst angaar de Sagsøgtes subsidiære Paastand, maa der gives Sagsøgeren Medhold i, at de Sagsøgtes telegrafiske Ordre af 8 April til at opsigse Mandskab og Officerer ikke kan have nogen Betydning for Sagsøgerens Vedkommende. Den er nemlig givet paa et Tidspunkt, da den Sagsøgeren meddelte Opsigelse stod ved Magt, og har derfor hverken af Afsender eller Modtager kunnet forstaaes som omfattende Sagsøgeren.

Der har saaledes ikke foreligget nogen Opsigelse paa det Tidspunkt, da Sagsøgeren blev afskediget, og han maa derfor have Krav paa 3 Maaneders Hyre efter Fratrædelsen. Herefter vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 300 Kr.

Færdig fra Trykkeriet den 19 Februar 1930.

G. E. C. Gads Forlag.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

73. Aargang

Højesteretsaaret 1929.

Nr. 34

Mandag den 17 Februar.

Nr 197/1929. Forsikringsaktieselskabet **Palnatoke** (Bache)
mod
Vognmand **Ole Larsen** (Winther),

betræffende Udbetaling af Erstatning for et brændt Automobil.

Østre Landsrets Dom af 17 Juni 1929: De Sagsøgte, Forsikringsaktieselskabet »Palnatoke«, bør til Sagsøgeren, Vognmand Ole Larsen, betale 1200 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 4 Marts 1929, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 200 Kr. Det idømte at udrede inden 15 Dage fra denne Doms Afsigelse at regne under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Appellanten, som har frafaldet den Indsigelse at Sagen er for sent anlagt, gør for Højesteret gældende, at Vognens Værdi højest var 650 Kroner, og paastaar Frifindelse mod Betaling af dette Beløb.

Efter de Højesteret foreliggende, til Dels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger, maa Vognens Værdi ved Branden antages at have været mindst 1200 Kroner. Herefter vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Forsikrings-Aktieselskabet Palnatoke, til Indstævnte, Vognmand Ole Larsen, med 300 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 7 November 1928 brændte et Vognmand Ole Larsen tilhørende 1½ Tons Ford Lastautomobil K 16380, som under 10 Juli 1928 i Henhold til Police Nr 21214 var forsikret i Forsikrings-Aktieselskabet »Palnatoke« bl a for Brandskade. I Policen var Automobilets Værdi ansat til 2000 Kr. Da Selskabet kun har villet betale en Erstatning, stor 300 Kr, har Vognmand Larsen under nærværende Sag paastaaet Selskabet tilpligtet at betale ham i Erstatning 1200 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra Forligsklagens Indlevering, den 4 Marts 1929, til Betaling sker.

De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet mod Betaling af 300 Kr, idet de dog har gjort gældende, at der kun vil kunne udbetales noget Beløb til Sagsøgeren, saafremt den Erstatning, der ved Dommen tillægges ham, overstiger de nedennævnte Beløb paa tilsammen 389 Kr 49 Øre, for hvilke der er gjort Udlæg i Sagsøgerens eventuelle Erstatningskrav.

Til Støtte for deres Paastand har de Sagsøgte anført, at de ved Skrivelse af 21 November 1928 meddelte Sagsøgeren, at de ikke kunde gaa med til at betale en større Erstatning end 300 Kr. Ifølge Forsikringsbetingelsernes § 10, 2 Stk, maatte Sagsøgeren, dersom han ønskede en højere Erstatning, anlægge Sag inden 3 Maaneder efter den Dag, da Selskabets Afgørelse blev truffet, men denne Frist har Sagsøgeren ikke overholdt. De Sagsøgte gør endvidere gældende, at det brændte Automobil før Branden højt regnet var 300 Kr værd, og har i saa Henseende henvist til en af Ingeniør, cand polyt Erik Falck under 17 November 1928 afgivet Erklæring, hvori det bl a hedder:

»I Henhold til Deres ærede Anmodning har jeg besigtiget:
Motorvogn K 16380

af Fabrikat »Ford« Type T T — Motornummer 5 093 502 — der har været forsynet med almindeligt fladt Lad med overbygget Førersæde. Køretøjet var nu ødelagt ved Brand, og dets Rester henstod Hollændervej 23.

Undersøgelsen viste, at det paagældende Køretøj inden Branden har været i en meget misligholdt Stand. Jeg skal saaledes anføre,

- 1) at Forakslen var bøjet
- 2) at Fortøjet slørede
- 3) at Baghjulsakslerne og Lejerne var udslidte
- 4) at Pal og Palbue for Haandbremsen var udslidt
- 5) at Køler og Kølerskærm var defekte af Rust
- 6) at Lysanlægget var ubrugeligt
- 7) at Optrin og Skærme var delvis fortærede af Rust
- 8) at Ladet var daarligt og sine Steder gennemslidt.

Under Hensyntagen hertil samt Køretøjets Alder maa jeg sige, at dets Værdi faktisk ikke overstiger Metalværdien, og at en rundelig Vurdering maa siges at være 300 Kr.«

Sagsøgeren har heroverfor anført, at Forhandlingerne med de Sagsøgte om en mindelig Ordning af Sagen først blev afbrudt i Februar 1929, da de Sagsøgte efter Opfordring af Sagsøgerens Sagfører med Skrivelse af 13 Februar 1929 tilbagesendte forskellige Dokumenter, som

de havde laant, og at Forligsklage derefter blev indleveret den 4 Marts. Sagen kan herefter ikke anses for at være for sent anlagt. Sagsøgeren har derhos benægtet Rigtigheden af Ingeniør Falcks Erklæring og protesteret mod, at der tages noget Hensyn til samme, særlig under Hensyn til, at Falck først har synet Automobilet, efter at det var brændt, og at en Del af de af ham paaberaabte Mangler maa antages at skyldes Branden og den efterfølgende Transport af Automobilet fra Brandstedet. Automobilet havde mindst en Værdi af 1200 Kr. Sagsøgeren har i saa Henseende oplyst, at han i den allerseneste Tid forinden Branden har ladet udføre Reparationer paa Automobilet til et Beløb af ialt 532 Kr, at de Sagsøgte egen Vurderingsmand skal have vurderet Gummien paa Automobilet til 400 Kr, at 2 nye Slinger havde en Værdi af 44 Kr og Værktøj, Rat og Taljer en Værdi af 50 Kr, hvortil kommer selve Automobilets Værdi.

Mekaniker Folmer Jensen og Vognmand Carl Christian Ullholt har som Vidner forklaret, at Automobilet umiddelbart forinden Branden havde en Værdi af 1300 a 1400 Kr.

Jordbruger J P Andersen, Roskilde Nymark, Forsikringsselskabet »London« og A/S Thøger G Jungersen har som litis denuntiati givet Møde under Sagen for at varetage deres Tarv i Anledning af, at de henholdsvis den 4 December 1928, den 20 November s A og 17 Maj 1929 har foretaget Udlæg i Sagsøgerens heromhandlede Erstatningskrav mod de Sagsøgte.

Endvidere har Hestehandler Chr L Westergaard, Knud Larsen og Overretssagfører Johs Kalko, der i Henhold til Transporter af 20 November 1928 har erholdt overdraget henholdsvis 500 Kr, 300 Kr og 200 Kr af Sagsøgerens Erstatningskrav mod de Sagsøgte, givet Møde under Sagen uden dog at have nedlagt nogen Paastand.

De fornævnte tre Udlægshavere har alle protesteret mod, at Transporthaverne opnaar Dækning for deres Tilgodehavende af det Beløb, der maatte blive tilkendt Sagsøgeren hos de Sagsøgte, forud for de Beløb, for hvilke der er givet dem Udlæg i Erstatningskravet, idet de har gjort gældende, at Transporthaverne er udstedte til Sikkerhed, og at de ikke er anmeldte for de Sagsøgte.

Foreløbig bemærkes, at der under nærværende Sag kun vil kunne træffes Afgørelse af, hvor stort et Beløb de Sagsøgte vil have at betale i Erstatning for det brændte Automobil, medens Spørgsmaalet om, hvorvidt de forskellige Udlægs- og Transporthavere kan gøre Krav paa Fyldestgørelse af det Beløb, som tilkendes Sagsøgeren, samt om, i hvilken Orden disse Krav vil være at fyldestgøre, af processuelle Grunde ikke vil kunne tages under Paakendelse.

Der findes derhos at maatte gives Sagsøgeren Medhold i, at Sagen ikke kan anses at være for sent anlagt, idet Forligsforhandlingerne maa antages først at være endelig afbrudte, da de Sagsøgte med Skrivelse af 13 Februar 1929 tilbagesendte de tre Regninger, som Sagsøgerens Sagfører den 7 December 1928 havde fremsendt til Dokumentation for, at den af de Sagsøgte i Skrivelse af 21 November 1928 tilbudte Erstatning af 300 Kr var altfor lav. Efter samtlige foreliggende Oplys-

ninger maa der gaas ud fra, at Automobilet, da Branden fandt Sted, har haft en Handelsværdi af mindst 1200 Kr, og den af Sagsøgeren nedlagte Paastand vil derfor være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde tilsvare Sagsøgeren med 200 Kr.

Tirsdag den 18 Februar.

Nr 241/1929. Fabrikant L N Barslund og Fiskeskipper S P Sørensen (Gamborg)

mod

Fabrikant Alexander Jørgensen (Jørgensen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Pligt til overfor Indstævnte at aflægge Regnskab vedrørende nogle i Fællesskab med Indstævnte afsluttede Forretninger.

Vestre Landsrets Dom af 28 Juni 1929: De Sagsøgte, Fabrikant L N Barslund og Fiskeskipper S P Sørensen, bør til Sagsøgeren, Fabrikant Alexander Jørgensen, for Tiden efter, at Sagsøgerens Regnskabsførelse for det omhandlede Konsortium er ophørt, aflægge behørigt Regnskab som foran ommeldt. I Sagsomkostninger betaler de Sagsøgte, een for begge og begge for een til Sagsøgeren 450 Kr. At efterkommes inden 3 Maaneder.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Under Sagen er der paa Grundlag af Barslunds Opgørelse og Kontokuranterne fra Banken opstillet et Regnskab. Regnskabet er for en Del uspecificeret og udokumenteret, navnlig med Hensyn til de foregaaede Salg, men det maa antages, at et mere tilfredsstillende Regnskab ikke lader sig opstille. Da Indstævnte indtraadte i Konsortiet, maa han antages at have været paa det Rene med, at Deltagerne ikke havde afsluttet nogen formelig Overenskomst om deres indbyrdes Forhold, og at der heller ikke førtes noget specificeret Regnskab over de afsluttede Forretninger. Da han, efter et Aars Tid selv at have ført et vist Regnskab, ophørte dermed, afsluttede han ikke Regnskabet og traf ikke Aftale med de øvrige Deltagere om, hvorledes der fremtidig skulde forholdes med Afviklingen af Mellemværendet. Det, der stod tilbage, var i det væsentlige Salget af et Restlager, som var faldet betydelig i Værdi, og hvis Realisation forestodes af Barslund, der indbetalte de indkomne Beløb i Banken.

Som Medlem af Bankraadet havde Indstævnte Adgang til at

gøre sig bekendt med Konsortiets Konto, og han fik periodiske Opgørelser over Konsortiets Gæld til Banken, men maa antages paa dette Tidspunkt at have tabt Interessen for Konsortiet og krævede ikke nærmere Regnskab.

Under de anførte Omstændigheder findes Indstævnte ikke med Føje at kunne forlange et andet Regnskab end det fornævnte, og Appellanterne vil derfor være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale Appellanterne med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanterne, Fabrikant L N Barslund og Fiskeskipper L P Sørensen, bør for Tiltale af Indstævnte, Fabrikant Alexander Jørgensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanterne med 500 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse..

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Sommeren 1919 dannede de Sagsøgte, Fabrikant L N Barslund og fiskeskipper S P Sørensen, begge i Esbjerg, sammen med Isenkræmmer Munkgaard og Partikulier Degn, sammesteds, et Konsortium til Import fra Tyskland og Salg af Værktøjsmaskiner m v, idet man havde til Hensigt at udnytte de for saadan Import gunstige Valutaforhold. Der blev den 25 Juni 1919 aabnet Konsortiet en Kassekredit i A/S Esbjerg Bank paa 130 000 Kr. Efter at der var indkøbt et meget stort Parti Maskiner i Tyskland udtraadte Partikulier Degn af Konsortiet, og i hans Sted indtraadte i Efteraaret 1919 Sagsøgeren, Fabrikant Alexander Jørgensen i Esbjerg, der under 26 September s A overfor Banken indgik paa at hæfte sammen med de øvrige tre Deltagere i Konsortiet for den eventuelle Skyld paa Kassekreditten. Der var ikke oprettet nogen Kontrakt mellem Deltagerne, men det var aftalt, at Tab og Vinding skulde deles lige mellem dem. Af de indkøbte Maskiner blev nogle afhændet ved direkte Salg og en større Del ved en den 14 Oktober 1919 afholdt Auktion, medens en overvejende Del maa antages at være solgt efter Metalværdien, da der ikke var tilstrækkelig Marked for saadanne Maskiner. Forretningerne gav Tab, saaledes at der fremkom en betydelig udækket Skyld paa Kassekreditten, som Banken derefter indsogte hos Deltagerne, der under 4 April 1922 tilpligtedes in solidum at betale Banken 48 560 Kr 38 Øre med Renter og Omkostninger. Efter at der var foretaget Indbetalinger til Banken af de Sagsøgte, lod disse under en den 16 April 1928 paabegyndt Arrestforretning Sagsøgeren afkræve 10 644 Kr 25 Øre med Tillæg af Omkostninger. Efter at Arrestforretningen var fremmet mod Sikkerhedsstillelse under Protest fra Sagsøgeren, der ikke uden specificeret dokumenteret Regnskab

kunde erkende at være de Sagsøgte noget Beløb skyldig, indgav disse Begæring om, at Sagsøgerens Bo maatte blive taget under Konkursbehandling. Denne Begæring blev taget tilbage, efter at der mellem Parterne var indgaaet Forlig, hvorefter Sagsøgeren forpligtede sig til at betale de Sagsøgte 6000 Kr samt 4000 Kr i Rater. Sagsøgeren forbeholdt sig dog Ret til gennem Søgemaal mod de Sagsøgte at søge fastslaaet, »at han virkelig skylder mindre end 10 000 Kr.« Under nærværende Sag har Sagsøgeren herefter nedlagt Paastand om, at de Sagsøgte dømmes til at fremkomme med specificeret og bilagssvarende Regnskab over Konsortiets hele Virksomhed, hvorhos han har paastaaet sin Interesse i Regnskabsaflæggelsen fastsat til et Pengebeløb efter Rettens Skøn. De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Til Støtte for deres Paastand har de Sagsøgte gjort gældende, at de for Tiden før Sagsøgerens Indtræden i Konsortiet ikke kan være pligtige at tilvejebringe Regnskab, da saadant, hvad de daværende Medlemmer af Konsortiet var enige om, ikke førtes og derfor ikke nu kan fremskaffes udover, hvad der fremgaar af Bankens under Sagen fremlagte Regnskaber over Kassekrediten. Det blev aftalt med Sagsøgeren ved hans Indtræden, at han skulde føre Regnskabet, og dette er sket indtil hen i Foraaret 1920. Med Hensyn til den følgende Periode har de Sagsøgte anført, at de intet Regnskab har ført, idet Maskinerne var givet Banken i Haandpant og solgt af denne med Sagsøgte Barslund som Mellemand, saaledes at Salgssummerne indgik til Banken, og Regnskab derover fremgaar af Kassekreditregnskabet.

Der findes nu at maatte gives de Sagsøgte Medhold i, at Sagsøgeren ikke kan kræve fyldigere Regnskab for Tiden før hans Indtræden end af de daværende Deltagere dengang forlangt. Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Afhændelsen af Maskinerne har været overladt Sagsøgte Barslund, og at ogsaa Banken uanset den denne givne Sikkerhed har ladet denne Sagsøgte paa egen Haand foretage Afhændelse, uden at der ses at være afkrævet ham nøjere Regnskab. Herefter findes Sagsøgeren, naar der fra Konsortiedeltagerne rejses Krav imod ham, at have Krav paa, at der aflægges selvstændigt Regnskab over Konsortiets økonomiske Forhold for Tiden efter, at hans Regnskabsførelse for Konsortiet er ophørt, og de Sagsøgte vil saaledes være at tilpligte at aflægge behørigt Regnskab i saa Henseende.

Derimod findes der ikke i det forekomne at være oplyst tilstrækkelige Holdepunkter til, at Retten paa nærværende Tidspunkt ser sig i Stand til at fastsætte Sagsøgerens Interesse i Regnskabsaflæggelsen.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte in solidum at burde betale Sagsøgeren med 450 Kr.

Onsdag den 19 Februar.

Nr 258/1929. Frk **Ingeborg Petersen** og Bankdirektør **Christoffer Nielsen** (Meyer)

mod

General Motors Acceptance Corporation (Udenlandsk Aktieselskab (Fenger),

betræffende Appellanternes Forpligtelse i Henhold til en Kautionserklæring.

Østre Landsrets Dom af 28 August 1929: De Sagsøgte, Frk Ingeborg Petersen og Bankdirektør Christoffer Nielsen bør, een for begge og begge for een, til Sagsøgeren, General Motors Acceptance Corporation (Udenlandsk Aktieselskab), betale det paastævnte Beløb, 4445 Kr 65 Øre, med Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 11 December 1928, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 350 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

For Højesteret har Appellanterne ikke gentaget den Indsigelse, at de ikke har kaveret mod Tab, der skyldes uredeligt Forhold fra Automobilhandler Petersens Side.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde samt idet de Højesteret forelagte yderligere Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Frk Ingeborg Petersen og Bankdirektør Christoffer Nielsen, een for begge og begge for een, til Indstævnte, General Motors Acceptance Corporation (Udenlandsk Aktieselskab) med 400 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Under 6 Februar 1928 underskrev de Sagsøgte, Frk Ingeborg Petersen og Bankdirektør Christoffer Nielsen saalydende Kautionserklæring.

»Undertegnede paatager os herved in solidum Forpligtelse som Selvskyldnerkautionister og Garanter overfor General Motors Accep-

tance Corporation, Udenlandsk Aktieselskab, Frederiksholms Havnevej 2, København, for ethvert Tab indtil et Beløb af Kr 10 000,— (Titusinde Kroner) som General Motors Acceptance Corporation eventuelt maatte faa paa det Engagement, Hr Automobilhandler N P Petersen, Nørregade 32, Ringsted, i Øjeblikket har, og som han til enhver Tid maatte faa med General Motors Acceptance Corporation.

Ovennævnte Garanti og Kautionserklæring kan kun opsiges skriftligt og paa saadan Maade, at Erklæringen er gyldig for alle Engagementer, Herr N P Petersen har indgaaet med General Motors Acceptance Corporation indtil den Dato, da Opsigelsen anerkendes af General Motors Acceptance Corporation«.

Under nærværende ved Retten for Hillerød Købstad m v forberedte Sag gør Sagsøgeren, det i Erklæringen nævnte Aktieselskab, General Motors Acceptance Corporation, gældende, at den nævnte Automobilhandler N P Petersen, hvis Bo nu er taget under Konkursbehandling i Ringsted, skylder Sagsøgeren følgende Beløb, der alle er forfaldne til Betaling:

1. Ifølge Købekontrakt af 14 Maj mellem Sagsøgeren og N P Petersen	Kr 2300,00
Protestomkostninger ifølge Veksel pr 14 August henhørende til dene Kontrakt	— 7,25
2. Ifølge en af Sagsøgeren financeret Købekontrakt af 11 Juni s A mellem N P Petersen og Vognmand I V Jensen	— 1000,00
Protestomkostninger ifølge Veksel pr 11 August s A henhørende til denne Kontrakt	— 9,60
3. Ifølge en af Sagsøgeren financeret Købekontrakt af 22 Juni s A mellem N P Petersen og Vognmand Lars Fr Petersen	— 1100,00
Protestomkostninger ifølge Veksel pr 1 September, 1 Oktober og 1 November s A henhørende til denne Kontrakt	— 28,80
	Kr 4445,65

I Henhold til Kautions-Erklæringen paastaar Sagsøgeren de Sagsøgte dømte in solidum til Betaling af det sidstnævnte Beløb 4445 Kr 65 Øre, med Renter 6 pCt p a fra Stævningens Dato, den 11 December 1928.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse, idet de til Støtte herfor i første Række gør gældende, at de kun har kaveret mod Tab hidrørende fra Automobilhandler Petersens Insolvens, ikke mod Tab, der skyldes uredeligt Forhold fra hans Side — hvorved de Sagsøgte henviser til, at Sagsøgeren ved de under 2 og 3 nævnte Kontrakter er blevet bedraget af Petersen.

Der savnes imidlertid Hjemmel til at indlægge den omtalte Begrænsning i de Sagsøgtes Kautionsforpligtelse, og denne Indsigelse maa derfor anses ubeføjet.

Dernæst gør de Sagsøgte gældende, at det forsaavidt angaar den under 1 nævnte Automobil var en Forudsætning for deres Kaution, at Sagsøgeren forbeholdt sig Ejendomsretten over denne, indtil hele Købesummen for den var erlagt, og at Sagsøgeren forsaavidt angaar Vognene under 2 og 3 burde havde undersøgt Købernes Solvens, inden Sagsøgeren financierede Salgene.

Den sidstnævnte af disse Indsigelser maa imidlertid anses ubeføjet, og med Hensyn til den førstnævnte fremgaar det af Sagens Oplysninger, at Sagsøgeren har forbeholdt sig Ejendomsretten over den solgte Vogn indtil Købesummens Betaling.

Efter det anførte vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge. Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte in solidum have at tilsvare Sagsøgeren med 350 Kr.

Nr 335/1929.

Rigsadvokaten

m o d

1) **Frederik Sørensen**, 2) **Anton Peter Sørensen**, 3) **Valdemar Christensen** og 4) **Ingvard Jensen (David)**,

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 221, Nr 1 tillige for Vold.

Vestre Landsrets Dom af 18 November 1929: Tiltalte Valdemar Poulsen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, Tiltalte Frederik Sørensen til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, og de Tiltalte Anton Peter Sørensen, Valdemar Christensen og Ingvard Jensen i simpelt Fængsel henholdsvis i 14 Dage, 8 Dage og 8 Dage. I Erstatning til Tjenestekarl Niels Chr Petersen, Ernst Damsgaard, Chr Olsen og Henry Sørensen betaler de Tiltalte Valdemar Poulsen og Frederik Sørensen een for begge og begge for een henholdsvis 20 Kr, 20 Kr, 25 Kr og 20 Kr. Saa udreder samtlige de Tiltalte og een for alle og alle for een Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for dem beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Ørum, 50 Kr. De idømte Erstatningsbeløb udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af de Tiltalte Frederik Sørensen, Anton Peter Sørensen, Valdemar Christensen og Ingvard Jensen, dels af det ofenfelige for disse Tiltaltes Vedkommende.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa det billiges,

at de Tiltalte er anset efter Analogien af Straffelovens § 221. Det maa dernæst billiges, at Fr Sørensen er anset til Straf efter midlertidig Straffelov § 1, 2 Stk. Efter Skadens Beskaffenhed bliver der imidlertid ikke Spørgsmaal om Anvendelse af Bestemmelsen i § 1, 2 Stk, 3 Punktum.

Straffene findes for Valdemar Christensen, Ingvar Jensen og Anton Peter Sørensen at burde bestemmes til simpelt Fængsel, Valdemar Christensen og Ingvar Jensen hver i 8 Dage og Anton Peter Sørensen i 40 Dage.

For Frederik Sørensen findes Straffen at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

I Henseende til de idømte Erstatninger og Sagens Omkostninger for Landsretten vil Dommen, forsaavidt den er paaanket, være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

De Tiltalte Frederik Sørensen, Anton Peter Sørensen, Valdemar Christensen og Ingvar Jensen, bør hensættes, Frederik Sørensen i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage, Anton Peter Sørensen, Valdemar Christensen og Ingvar Jensen i simpelt Fængsel, henholdsvis i 40 Dage, 8 Dage og 8 Dage. I Henseende til de idømte Erstatninger og Sagens Omkostninger for Landsretten bør Landsrettens Dom, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salær for Højesteret til Højesteretssagfører David betaler de Tiltalte Anton Peter Sørensen, Valdemar Christensen og Ingvar Jensen, een for alle og alle for een, 120 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Valdemar Poulsen, Frederik Sørensen, Anton Peter Sørensen, Valdemar Christensen og Ingvar Jensen ved 1 jydsk Statsadvokatars Anklageskrift af 11 Oktober 1929 sat under Tiltale til at lide Straf:

I. samtlige Tiltalte

i Henhold til Retsplejelovens § 725, 3 Stk, efter Straffelovens § 221 eller dennes Analogi for Krænkelse af Husfreden ved den 31 August 1929 om Aftenen uberettiget at have trængt sig ind i Døstrup Forsamlingshus, hvis Lokaler da benyttedes af Døstrup Ungdomsforening, af hvilken de Tiltalte ikke var Medlemmer.

II. Valdemar Poulsen og Frederik Sørensen:

efter § 1, 2 Stk i Lov Nr 63 af 1 April 1911 for Vold mod sagesløs Per-

son ved den under I ommeldte Lejlighed under deres Indtrængen i Forsamlingshuset i Forening voldeligt at have overfaldet Tjenestekarl Niels Chr Petersen, Døstrup, Gartner Ernst Damsgaard, Volstrup, Tjenestekarl Chr Olsen, Døstrup, og Ungkarl Henry Sørensen, Øls, der var sagesløse, og derunder tilføjet dem følgende Læsioner:

Petersen to skarpe lineære Saar i Bøjefuren til 3 og 4 Fingers yderste Led paa højre Haand,

Damsgaard et 2 cm langt Saar samt Hævelse og Ømhed over venstre Øje, i Haargrænsen,

Olsen et 1 cm langt lineært Saar paa nedre Kant af venstre Øjenhule, Hævelse og Blodunderløbning af venstre Øje samt en Bule i venstre Side af Haarbunden og

Sørensen Blodunderløbning af højre Øje samt et ca ½ cm langt Saar ca 4 cm over venstre Øje.

Tiltalte Frederik Sørensen er født den 3 Juli 1907 og har forhen været anset ved Dom afsagt 19 November 1928 af Retten for Hobro Købstad m v efter midlertidig Lov af 1 April 1911 § 1, 1 Stk med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage.

Tiltalte Anton Peter Sørensen er født den 12 September 1894 og er forhen anset:

ved Nørhald m fl Herreders Rets Dom af 2 September 1918 efter Tyendelovens § 26 og Straffelovens §§ 203 og 253, jfr midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage,

ved Dom, afsagt 23 Juli 1928 af Retten for Hobro Købstad m v efter midlertidig Lov af 1 April 1911 § 1, 1 Stk med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage,

og ved samme Rets foranførte Dom af 19 November 1928 efter samme Lovbestemmelse med samme Art Fængsel i 40 Dage.

Tiltalte Valdemar Christensen er født den 23 November 1900 og har i Maj 1929 vedtaget en Bøde af 30 Kr for Overtrædelse af en Politivedtægt.

Tiltalte Ingvard Jensen er født den 12 Juni 1904 og har i Juni 1929 vedtaget en Bøde af 30 Kr for Overtrædelse af en Politivedtægt. Udover det foranførte ses de Tiltalte ikke forhen at have været tiltalt eller straffet.

Den 31 August 1929 afholdt Døstrup Ungdomsforening Bal for Foreningens Medlemmer i Forsamlingshuset sammesteds, som Ungdomsforeningen havde lejet til dette Brug. De Tiltalte, der samme Dags Aften havde været sammen i Forsamlingsbygningen i Hobro, bestemte sig, da der blev lukket sidstnævnte Sted, til at tage til Døstrup, hvor de vidste, at der afholdtes Bal, og begav sig derefter derud i et lejet Automobil. Ved Indgangen til Forsamlingshuset blev de adspurgt om, hvorvidt de havde Medlemskort eller Billet; men de Tiltalte, af hvilke ingen var Medlem af Ungdomsforeningen, og som alle var mere eller mindre berusede, trængte paa for at komme ind uden at afvente Tiltalelse hertil, og da nogle Medlemmer af Foreningen gik dem i Møde for at hindre dem i at komme ind, opstod der Haandgribeligheder. Un-

der disse lykkedes det Tiltalte Anton Peter Sørensen at komme ind i Forsamlingshuset, men han blev overmandet efter at have slaæet to af de Tilstedeværende. Tiltalte Frederik Sørensen har erkendt, at han, tiltrods for, at der blev nægtet ham Adgang, naaede ind i selve Balsalen, hvor han slog om sig, dog saa vidt han mindes, kun med Næverne, samt at han efter at være sat udenfor kastede en Fjæl ind i Forgangen til Forsamlingshuset. Medens denne Tiltalte har forment, at Fjælen blev grebet derinde, uden at den havde ramt nogen, har andre af de tilstedeværende forklaret, at den ramte en af disse i Hovedet. Arbejdsmand Peter Olsen, der havde staaet ved Indgangen som Kontrollør og Billetsælger, har derhos forklaret, at han efter Sammenstødet udenfor Forsamlingshuset fandt et 2 Meter langt Brædt, der antoges at have været det Redskab, der var blevet brugt under Kampen. Tiltalte Valdemar Poulsen har forklaret, at han ikke tør bestride nogle afgivne Forklaringer, for saa vidt disse gaar ud paa, at han efter at være vist ud fra et ved bemeldte Forgang liggende Rum, den saakaldte Kaffe-stue, med sin Kniv bibragte Niels Chr Petersen de i Anklageskriftet ommeldte to Saar paa Fingrene. Han husker dog ikke, om han havde lukket Kniven op, og dette kan efter det iøvrigt oplyste ikke anses bevist. De Tiltalte Valdemar Christensen og Ingvard Jensen har forklaret, at de naaede ind i Gangen, men at de hverken har været i Ballokalet eller i Kaffe-stuen.

Efter det oplyste har samtlige de Tiltalte gjort sig skyldige i ulovlig Indtrængen i Forsamlingshuset, der under de foreliggende Omstændigheder ganske maa sidestilles med en privat Bolig. Medens det derhos vel maa anses godtgjort, at de forommeldte Saar paa Niels Chr Petersens Fingre er tilføjet ham af Tiltalte Valdemar Poulsen, har det ikke iøvrigt kunnet oplyses, hvorledes de i Anklageskriftet ommeldte Læsioner er tilføjet de paagældende, udover at de maa antages at være tilføjet disse, der efter det foreliggende har været sagesløse, ved det under de Tiltaltes Indtrængen opstaaede Haandgemæng. Under Hensyn til, hvad der er oplyst om de Tiltalte Valdemar Poulsen og Frederik Sørensens Optræden herunder, findes de derhos begge at maatte være ansvarlige for, at der er tilføjet de ovenanførte Personer Skade af den i Straffelovens § 203 omhandlede Art.

Efter det anførte vil samtlige de Tiltalte være at anse efter Analogien af Straffelovens § 221, de Tiltalte Valdemar Poulsen og Frederik Sørensen tillige efter midlertidig Lov af 1 April 1911 § 1, 2 og 3 Stk, med Straffe, der efter Omstændighederne findes at kunne bestemmes for Tiltalte Valdemar Poulsen under Hensyn til det af ham udstaaede Varetægtsfængsel til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, for Tiltalte Frederik Sørensen under Hensyn til Bestemmelsen i fornævnte Lovs § 1, 2 Stk 3 Pkt til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og for de Tiltalte Anton Peter Sørensen, Valdemar Christensen og Ingvard Jensen til simpelt Fængsel henholdsvis i 14 Dage, 8 Dage og 8 Dage.

I Henhold til en derom nedlagt Paastand vil de Tiltalte Valdemar Poulsen og Frederik Sørensen derhos være at tilpligte at betale in solidum i Erstatning til Tjenestekarl Niels Chr Petersen, Gartner Ernst

Damsgaard, Tjenestekarl Chr Olsen og Ungkarl Henry Sørensen for Svie og Smerte til hver 20 Kr og til Chr Olsen endvidere for ødelagt Tøj 5 Kr.

Samtlige de Tiltalte vil derhos have ligeledes in solidum at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for dem beskikkede Forsvarer 50 Kr.

Hermed endte Højesteretsaaret 1929.

Færdig fra Trykkeriet den 12 Marts 1930.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (Chr. & G. Lind). — København

Rettelser og Tilføjelser:

P. 89 L 21 f n: »1928« læs »1922«.

P. 128 L 3 f o: efter Nr 80/1929 tilføjes »(Rigsadvokaten mod Arnold Emil Gustav Ververs).«

P. 250 L 12 f o: »omstridt« læs »uomstridt«.

P. 596 L 15 f n: + læs ÷.
